

מתניתין שבעת ימים קונדם יום הכפרים כו' עד א"כ אין לדבר סוף וש"מ דלכ"ע כה"ג ביום הכפרים צריה להיות נשוי לא פליגי אלא דר"י חנינא למיתה שפא תמות אשתו משום הכי מתקינין לו אשה אחרת ורפנן לא חנינא למיתה אשתו כ"ע דרשי ביתו זו אשתו ואשה זו של כה"ג צריכה שתהיה נשואה לו ולא סגי בארוסה כדאמרין בגמרא כל כמה דלא פגיס לה לאו ביתו היא וה"ה דצריה שלא יהיה לו ב' נשים כדאמרין בגמרא רחמנא אמרה וכפר בעדו ובעד ביתו ולא בעד ב' בתים.

והרמב"ם (בפ"א מהלכות עיוה"כ) פתב שעבודת יוה"כ הפל עשוי בכה"ג נשוי שפאמר וכפר בעדו ובעד ביתו ביתו זה אשתו ולא ביאר הא דולא ב' בתים. ואולי אגיל לטעמיה שפכתב (בפ"ז מהלכות איסורי ביאה) ואינו נושא ב' נשים לעולם פאחת שפאמר אשה א' ולא שתיים (ובהלכות פלי מקדש פ"ה) פתב ואינו נושא שתי נשים ואם נשא ב' אין יכול לעבוד ביום הצום עד שיגרש א' וכבר השיגו הראב"ד ואין זה מקומו מ"מ הא נדאי שאינו עובד ביוה"כ אם יש לו ב' נשים לדברי הפל דבעד ביתו אמרה רחמנא ולא בעד ב' בתים ונדקא פשפתיהן נשואות לו אבל אי אחת נשואה ואחת ארוסה לית לן בה דכל כמה דלא פגיס לה לאו ביתו היא.

מיהו זה מיבעי לי אי ביתו מעכב אפילו בדיעבד דאי עבר ועבד ביוה"כ פלי בית אי בשתי בתים עבודתו פסולה או אינו אלא לכתחלה אבל בדיעבד לית לן בה וכי תימא אי אינו אלא לכתחלה אמאי מתקינין לו אשה אחרת מחששא דשפא תמות אשתו לר' יהודא ואפ"ל לרבנן אי לאו משום דאין לדבר סוף הוי מתקינין לו אשה אחרת הא ר"ל דניק בגמרא לקמן (דף ג' ע"ב) גבי פהו אחר מדקתני מתקינין ולא תני מפרישין ש"מ דאין הפרשה מעכב אלמא פינו דלא מעכב בדיעבד לא חנינא לשפא הכי נמי אי ס"ד דביתו לא מעכב בדיעבד לא יש מקום לחששא דשפא ואמאי מתקינין אשה אחרת לר' יהודא מחששא דשפא תמות אשתו אלא ע"כ ש"מ דביתו מעכב אפי' בדיעבד.

י"ל דאפי' תאמר דאין ביתו מעכב בדיעבד מ"מ פינו דלכתחלה מצוה איפא חשו לשפא תמות והא דלא חשו לשפא יארע בו פסול ויפרישו לכהן שמתקינין תחתיו דהא נמי מצוה איפא י"ל כדאמ' בגמ' הא דחשו רבנן לשפא יארע בו פסול ולא חשו לשפא תמות אשתו משום דכה"ג זריז הוא והא דמפרישין אחר תחתיו משום פינו דעבדינן לי צרה כ"ש דמזדרז טפי וכינון דמדינא אין לחוש לפסול דכה"ג זריז הוי ואין מפרישין פהו אחר תחתיו אלא פדי להוסיף זירוז על זריזותו לחוד משום הכי לא חשו להפריש הפהו אחר שמתחתיו ומ"מ דניק ר"ל שפיר דאין הפרשה מעכב דאי מעכב מה הועילו בתקנתן לתקן לו פהו אחר תחתיו לעשות לי צרה שיזדרז טפי הא לא הוי לי צרה פינו דאי אפשר להשני לעבוד פלי הפרשה אלא נדאי אין הפרשה מעכב ומהשתא הוי לי צרה ויזדרז טפי ותדע דע"כ חנינא לשפא משום מצות הפרשה אע"ג שאינו מעכב דאי לאו הכי תקשה לר"י למה מתקינין לו אשה אחרת שפא תמות אשתו מה בכך אם תמות אשת כה"ג ישמש השני תחתיו והא נדאי לא חנינא לשפא תמות גם אשת השני דהא לב' מיתות לא חנינא אפי' לר"י כדאמ' בגמ' אלא נדאי היינו טעמא דחנינא לשפא תמות אשת הכה"ג וישמש השני פלי פרישה דהא מיתה חדא לר"י שכיח כדאמ' בגמ' מש"ה חנינא לה משא"כ בטומאה דלא חנינא לה משום דכה"ג זריז הוא ולא מתקינין לי אחר אלא

משום תוספת זריזות מש"ה אין צריף פרישה לשני וכ"ת יפרישו לשני לר"י ותו אין צריף להזמין לכה"ג אשה אחרת דאם תמות אשתו ישמש השני תחתיו וי"ל דתקנת הכה"ג עדיף לו לתקן לו אשה אחרת שמה תמות אשתו משישמש השני וכ"ת א"כ לא מוכח מפאן מידי דחשו לקסרון הפרשה משום דמתקינין לו אשה אחרת ולא אמרינן ישמש השני אם תמות אשתו דלמא כולה מילתא משום תקנת כה"ג שישמש הוא עושין כן ליתא דבפ"ב דסוּפָה (דף כ"ד) מסיק הגמ' דר"י לא חייש למיתה והא דחייש הכא לישמא תמות אשתו מעלה עשו בכפרה פי' משום פפרת יוה"כ דאלים חייש בה מה דלא חייש במקום אחר ואי פדאמרת הא לאו משום פפרה הוי האי חששא אלא משום תקנת כה"ג אלא ע"כ ש"מ הא דמתקינין לו אשה אחרת הוא משום מעלת פפרה חיישינן למיתה מטעמא דנמצא השני עומד ועובד בלי הפרשה ואין הפפרה נעשית פתיקונה וכמצינוה וכוון דמשום מעלת פפרה אי אפשר לה אלא באחד משתי אלה או להפריש השני או לתקן אשה אחרת לכה"ג הא פיון דאי אפשר בלתי תקנה לאחד מהן או להכה"ג או להשני הא נדאי תקנת כה"ג לתקן לו אשה אחרת כדי שישמש הוא אם תמות אשתו עדיף לו משנתקן ע"י הפרשה את השני וישמש הוא תחתיו אבל אי לאו משום מעלת פפרה אין צריף לכלום לא להפריש שני ולא לתקן אשה אחרת לכה"ג א"כ אין ראיה מהכא דביתו מעכב בדיעבד.

עוד י"ל דחיינו טעמא דחשו לר"י לספק ביתו אפ"ת דלא מעכב מה שלא חשו לספק פרישה הואיל ואינו מעכב משום דבשלמא גבי פרישה אע"ג דלא הוה קודם יוה"כ מ"מ מאי דהוי הוי וביוה"כ בשעת עבודה אין פאן חסרון מצוה משא"כ בחסרון ביתו בשעת עבודה איכא חסרון מצוה דרחמנא אמרה וכפר בעדו ובעד ביתו והא ליכא נמצא העבודה בשעתה נעשית שלא פתיקונה בחסרון מצוה אלא שעל זה קשה מהא דפריף הגמ' (דף י"ג) ודלמא מייטא חכמתה בפלגא דעבודה ועביד עבודה בשתי פתים ורחמנא אמרה בעד ביתו ולא בעד ב' פתים ודחיק טובא דמגרש לה על תנאי להוציא מחששא זו דב' פתים והא את"ל דביתו אינו מעכב בדיעבד אין לחלק בין אין לו בית פלל ליש לו ב' פתים דהא פתיוויהו חד טעמא הן ומביתו נפקא להו ואי הא אינו מעכב ה"ה נמי לאידך דאינו מעכב וא"כ ל"ל תקנתא להוציא מחששא שלא תהי' עבודתו למפרע בשתי פתים הא בשעת עבודה אפתי אין פאן חסרון מצוה.

מיהו בזה יש לדחוק ולדחות. מ"מ אפתי לא איתברר לו כהא דביתו אי מעכב בדיעבד או אינו אלא לכתחלה ומסתבר לכאורה לומר פיון דהאי וכפר בעדו ובעד ביתו גבי פפרת דברים פתיב ולא מייירי פלל מכפרת דמים פדדרשינו לקמן בפ"ג (דף ל"ו ע"ב) והא רפ"ד (דף מ') תנאי לא התונה פשר וקאי בין אוידי דפר בין אוידי דשעיר המשמלח ואע"ג דר"ש ס"ל התם לא התונה פסול הא אנו קיי"ל כת"ק הילכך אין ביתו הנאמר גבי פפרה זו דדברים מעכב פיון דאפי' אי עקר לגמרי לפפרת דברים אינו מעכב אע"ג דנדאי ביתו אית לי' פפרה בדם הפר פמוהו מ"מ פיון דלא גלי רחמנא לביתו אלא גבי פפרת דברים דאינו מעכב ביתו נמי אינו מעכב לגמרי אפי' לפפרת דמים.

ולענין פלוגתא דר"י ורבנן קי"ל פרבנן דייחיד ורבים הלכה פריים ואין צריף להתקין לו אשה אחרת מיהו הא מיבעי לי' היכא שאירע שמתה אשתו של כה"ג ביוה"כ ולא יש

אחרת לכונסה מי ישמש אי כה"ג עדיף שפירש שבועה ואע"ג דלית לי ביתו פרישת שבועה עדיף פניו דנתבאר דביתו נמי אינו מעכב או דלמא ביתו עדיף מפרישת ז' וישמש פהו האחר שהנמינו תחתיו אע"ג דלא פירש שבועה הואיל ויש לו אשה.

ומסתבר דהשני משמש הואיל ויש לו בית דאלו כה"ג דאין לו בית שמשמש איכא חסרון מצנה בשעת עבודה משא"כ השני אע"פ שלא פירש ז' אין כאן חסרון מצנה בגופו ועל דרך שפירשתי בסמוך.

מיהו פד דייקת שפיר ש"מ דביתו מעכב אפילו בדיעבד מדחייש ר"י לשמא תמות אשתו מ"מ מודה דמתקינין פהו אחר ולא אמר דמפרישין ש"מ מה שאינו מעכב בדיעבד לא חייש לספיקא מאי אמרת דחייש לספיקא מ"מ אפי' למה שאינו מעכב והא דלא חשו לספק פרישה משום דכה"ג זריז הוא הא לר"י דחייש למיתה משום מעלת כפרה הנה לי למיחש דלמא ימות הכה"ג גופי' ונמצא השני משמש תחתיו בלי פרישה והשתא למיתת אשתו חייש ר"י ומתקינין לו אשה אחרת אע"ג דחשש מיתת אשתו לא איכפת לן אלא ביומו ששם תמות ביוה"כ כ"ש דהנה לן לפרוש פהו אחר דיש לחוש זמן גדול יותר למיתת כה"ג פל' ז' ימי הפרישה שאם ימות ביום ב' מימי הפרישה בטל מצות פרישה מן פהו השני אלא נדאי ש"מ דלא חייש לספק פרישה דלמא ימות כה"ג ונמצא השני משמש בלי פרישה הואיל ואין הפרישה מעכב בדיעבד ואפ"ה חייש לשמא תמות אשתו ש"מ דביתו מעכב אפי' בדיעבד וכינן דהוכחנו דביתו מעכב ממילא ש"מ היכא דמתה אשתו של כה"ג ישמש השני תחתיו דיש לו אשה ואע"ג שלא היה לו פרישה דאינה מעכבא ואלו ביתו מעכב: ואפתי יש לעיין בהא דביתו אי קפיד רחמנא בשעת כפרת פרו דוקא שיהי' לו בית אבל בשעת כפרת שתי שעירים לית לן בה אם אין לו בית דהא האי ביתו לא כתיב אלא גבי כפרת פרו ואפי' לר"י דס"ל ברפ"ק דשבועות (דף ב') דבשאר עבירות אחד פהנים ואחד ישראלים מתכפרים בשעיר המשולח מ"מ אפשר לומר דלא קפיד קרא אביתו אלא בכפרתו שלו דהיינו פרו המיוחד לו או דלמא אכולה מילתא קפיד אביתו שכל עבודת יוה"כ צריף להיות בכה"ג נשוי ואפי' לר"ש נמי אע"פ שכל כפרתו בפרו ונידויו: ביתו זו אשתו.

ק"ל דבפ"ק דקידושין (דף כ"ב) גבי רציעת עבד עברי תניא לו אשה ובנים ולרבו אין אשה ובנים אינו נרצע שנאמר פי אהבה ואת ביתה אלמא בנים נמי בכלל בית הם וא"כ פהו גדול ביוה"כ ליבעי נמי שיהיה לו בנים ואמאי לא קפיד ר"י אלא אשה בלבד ובשום דוקתא לא מצינו שכה"ג ביוה"כ צריף להיות לו בנים ושם י"ל דהתם מנאת יתירא קא דריש לי דהוי מצי למיכתב פי אהבה וביתה את ביתה למה לי לרבות בנים אבל בכלל בית אינו אלא אשתו ותדע דהכי הוא דהא גבי יבום כתיב אשר לא יבנה את בית אחיו וע"כ אאשה לחוד קאי דבמקום בנים יבום ליכא אלא שאין זה ראיה כ"כ דהיכא דמוכח שאני.

עוד י"ל אע"ג דבנים בכלל בית הכא מוכח דביתו אינו אלא אשתו לחוד דהא אי אמרת בנים הוי הכא בכלל בית ה"ה לבני בנים ואפי' בנות הרי הן כב"ב פדיליף לה בפ"ו דיבמות (דף ס"ב) מקרא ולא תימא דוקא בני בנים או בני בנות הוא דהוי כבנים אבל לא למטה מהו דאתפליג דרא זה אינו אלא אפי' כל יוצאי יריכו עד סוף כל הדורות כל

זרעו פּבְנִים הוֹנִין וּרְאִיָּה לְזֶה מְהֵא דְאֶמְרִינָן בְּמִס' יְבָמוֹת סוּף פ"ז (דף ע') וְזָרַע אִין לָהּ
אִין לִי אֵלָא זָרַעָה זָרַע וְזָרַעָה מִנִּין ת"ל וְזָרַע אִין לָהּ עֵינִין לָהּ אִין לִי אֵלָא זָרַע פֶּשֶׁר זָרַע
פֶּסוּל מִנִּין ת"ל וְזָרַע אִין לָהּ עֵינִין לָהּ וּפְרִיָּה וְהָא אֶפְיָקְתָּהּ לְזָרַע זָרַעָה וּמִשְׁנֵי זָרַע וְזָרַעָה
לֹא אִיזְטְרִיָּה קְרָא דְבְנֵי בְנִים הֵרִי הֵן פּבְנִים פִּי אִיזְטְרִיָּה קְרָא לְזָרַע פֶּסוּל וְהִשְׁתָּא אִי ס"ד
דְבְנֵי בְנִים דְּנֹקָא הוּא דְהוֹנֵן פּבְנִים אֲבָל לֹא לְמִטָּה מִהֵן אֶפְתִּי תִקְשָׁה זָרַע פֶּסוּל מִנִּין דְלִמָּא
אֶתִּי קְרָא לְרַבּוּי בְּהָא דוֹזְרַע אִין לָהּ לְמִטָּה מִבְּנֵי בְנִים דְאִינָם פּבְנִים אֵלָא וְדָאִי ש"מ דְכָל
זָרַעוּ עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת בְּכָלֵל זָרַעוּ הֵן וְכֹלֵן הֵרִי הֵן פּבְנִים וְלִדְיָדָהוּ נָמִי לֹא צָרִיָּה קְרָא
לְרַבּוּיָא דְכֹלֵהוּ בְּכָלֵל בְנִים נִינְהוּ וְה"ה דְכֹלֵהוּ בְּכָלֵל בֵּיתוֹ הֵן וְאִם אִין לְרַבּוּ לֹא בְנִים
וְלֹא ב"ב רַק יֵשׁ לוֹ זָרַע וְאֶפְי' דוֹר עֲשִׁירִי נִרְצָע דְבְכָלֵל בֵּיתָהּ דְקָרָא הֵן וְכִינּוּן שְׁפֹן אִם
אִיתָא דְהָאִי וְכִפָּר בְּעָדוֹ וּבְעָדוֹ בֵּיתוֹ בְּנֵי בְכָלֵל הוּי ה"ה כָּל יוֹצְאֵי יְרִיכּוּ בְכָלֵל זֶה בֵּין
לְעִנְנֵי שְׂאִין לוֹ אֵלָא אֶחָד מִזָּרַעוֹ וְאֶפְי' דוֹר עֲשִׁירִי וְהִשְׁתָּא רְפִילָן מִתּוֹ סָגִי לִי בְּהִכִּי וְה"ה
אִיפְכָא אִם רְפִילָן קִימִין רְפִילָן מִתְּכַפְּרִין עִמּוֹ דְכִינּוּן דְכֹלֵן בְּכָלֵל בֵּיתוֹ הֵן אִי אֶפְשָׁר לָהּ
לְהוֹצִיא אֶחָד מִהֵן מִכָּלֵל כְּפָרְתּוֹ וְהָא ב' פְּעָמִים כְּתִיב גְּבִי פֶר כַּה"ג בִּיּוֹה"כ וְכִפָּר בְּעָדוֹ
וּבְעָדוֹ בֵּיתוֹ חַד קוֹדֵם הַגְּרֵלַת הַשְּׁעִירִים וְהַקְרִיב אֶהְרֹן אֶת פֶּר הַחֲטָאֹת אֲשֶׁר לוֹ וְכִפָּר בְּעָדוֹ
וּבְעָדוֹ בֵּיתוֹ וְהִשְׁנִי אַחַר הַגְּרֵלָה נָמִי כְּתִיב וְהַקְרִיב אֶהְרֹן וְכו' וְכִפָּר בְּעָדוֹ וּבְעָדוֹ בֵּיתוֹ
וְאֶמְרִינָן בְּסִפ"ק דְשַׁבּוּעוֹת (דף י"ג) אֲלִיבָא דר"י דְאָמַר פְּהֵגִים בְּשַׁאֲרַ עֲבִירוֹת מִתְּכַפְּרִין
בְּשַׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח דְהֵנִי וְכִפָּר בְּכַפְּרַת דְבָרִים הַפְּתוּב מִדְּבַר דְהֵינּוּ וְיָדוּי וּבְרַאשׁוֹנָה מִתְּנֻדָּה
עָלָיו וְעַל בֵּיתוֹ וּבְשַׁנִּי עָלָיו וְעַל אֶחָיו הַפְּהֵגִים שְׁפִילָן קְרוּנֵן בֵּיתוֹ לְפִיכָהּ צָרִיָּה ב' וְיָדוּיָן
וְהִשְׁתָּא אִי ס"ד דְזָרַעוּ בְכָלֵל בֵּיתוֹ הוּי בְּיָדוּי רַאשׁוֹן כְּמוֹ אֲשֶׁתּוֹ הַתִּינַח בְּכַהֲנִים דוֹרוֹת
בְּעֵי ב' וְיָדוּיָן קָמָא עָלָיו וְעַל אֲשֶׁתּוֹ וְעַל כָּל זָרַעוֹ וְהִשְׁנִי בָּא לְהוֹסִיף כָּל אֶחָיו הַפְּהֵגִים אֲבָל
בְּאַהֲרֹן גּוּפִי דְמִשְׁתַּעִי בֵּיהּ קְרָא ב' וְיָדוּיָן ל"ל דְהָא כָּל פְּהֵגִים זָרַעוּ הֵן וְכִינּוּן דְכַבֵּר הַתְּנֻדָּה
בְּיָדוּי רַאשׁוֹן עָלָיו וְעַל אֲשֶׁתּוֹ וְכָל זָרַעוֹ בְכָלֵל וְיָדוּי שְׁנֵי ל"ל דְהָא זוּלַת זָרַעוֹ אִין פְּהֵגִים
בְּעוֹלָם וְכַבֵּר הַתְּנֻדָּה עֲלֵיהֶם בְּפַעַם רַאשׁוֹנָה וְאֶע"ג דְכָל כַּה"ג שֶׁל דוֹרוֹת בְּכָלֵל אֶהְרֹן הֵן
כְּדַתְנֵי לְקַמּוֹ (דף ה') וְכִפָּר הַפְּהֵן אֲשֶׁר יִמְשַׁח אוֹתוֹ מֵה ת"ל כְּלוּמַר בֵּין דְכָל הַפְּרָשָׁה
נְאֻמָּה בְּאַהֲרֹן מִמִּילָא כַּה"ג שֶׁל דוֹרוֹת נָמִי בְכָלֵל הֵן מ"מ הַנ"מ בְּדְבַר שְׁשִׁיָּהּ בְּאַהֲרֹן
גּוּפִי הוּא הַדִּין נָמִי כַּה"ג דְעֵלְמָא בְּמִשְׁמַע אֲבָל מִקְלָתָא דְלֹא שְׁיָיָהּ בְּאַהֲרֹן כָּלֵל אֵלָא
לְדוֹרוֹת לַחּוּד אִי אֶפְשָׁר לָן לְהֵאֲמַר בְּאַהֲרֹן וְהִשְׁתָּא אִי וְיָדוּי שְׁנֵי לִיתָא בְּאַהֲרֹן מִשׁוּם
דְכַבֵּר רְפִילָן נְכַלְלוּ בְּרַאשׁוֹנָה לֹא ה"ל לְמִיכְתָּב זֹו אֵלָא וְהַקְרִיב אֶת פֶּר הַחֲטָאֹת סְתָמָא וְלֹא
הוּי לִיָּה לְהַזְכִּיר אֶהְרֹן בְּכָאן בֵּין דְלֹא שְׁיָיָהּ וְיָדוּי זֹו בְּדִידָן כָּלֵל אֵלָא וְדָאִי אִין בְּכָלֵל בֵּיתוֹ
דְיָדוּי א' אֵלָא אֲשֶׁתּוֹ לַחּוּד וּבְיָדוּי ב' נְכַלְלוּ בְּנֵי בְכָלֵל כָּל הַפְּהֵגִים לְפִיכָהּ ב' וְיָדוּיָן הִלְלוּ
נְהִגּוּ גַם בְּאַהֲרֹן קָמָא עָלָיו וְעַל אֲשֶׁתּוֹ וְאִין בְּנֵי בְכָלֵל וְהִשְׁנִיָּה עַל בְּנֵי וְכִינּוּן דְאִין בְּנֵי
בְכָלֵל וְיָדוּי רַאשׁוֹנָה לְהַתְּנֻדּוֹת עֲלֵיהֶם בְּפָנֵי עֲצָמָם אֵלָא בְכָלֵל וְיָדוּי ב' שֶׁל פְּהֵגִים הֵמָּה
נְכַלְלִים אֶע"פ שְׂאִין בְנִים לַכַּה"ג בִּיה"כ לִית לָן בַּהּ הוּאִיל שְׂאִינָן בְכָלֵל בֵּיתוֹ מִיָּהוּ לר"ש
דס"ל הֵתָם דְאִין שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח מְכַפֵּר עַל הַפְּהֵגִים בְּשַׁאֲרַ עֲבִירוֹת אֵלָא כָּל כְּפָרְתּוֹ תְלוּיָ
בְּפֶר שֶׁל כַּה"ג מִשְׁמַע הֵתָם בְּסִפ"ק דְשַׁבּוּעוֹת דְהֵנִי ב' וְיָדוּיָן וְדָם הַפֶּר א' נִגְדָּ שְׁעִיר הַנִּעֲשֶׂה
בְּפָנִים וְא' נִגְדָּ שְׁעִיר הַנִּעֲשֶׂה בְּתוֹף וְא' כְּנִגְדָּ שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח וְתוֹ לִיכָא לְמִימַר א' לוֹ וְא'
לְבֵיתוֹ דְהֵינּוּ אֶחָיו הַפְּהֵגִים א"כ הָאִי תִירוּצָא לִיתָא אֵלָא שְׁיֵשׁ לוּמַר דר"ש לִית לִי כָּלֵל
הָא דַכַּה"ג בִּיּוֹה"כ צָרִיָּה לְהִיּוֹת לוֹ אִשָּׁה דְבִשְׁלָמָא לר' יְהוּדָא דְאֶחָיו הַפְּהֵגִים בְכָלֵל בֵּיתוֹ

דוידוי שנית ואינן בכלל וידוי הראשונה א"כ ביתו הראשונה ע"כ היינו אשתו אבל
לר"ש דכל אחיו הפהנים נמי בכלל ביתו דוידוי קמא ומתפריין בו על טומאת מקדש
וקדשיו והא דכתב רחמנא תרי וידוין משום דתתתי פפרות ניהו לדידן לא מצינו פלל
שתכפר על אשתו א"כ לדידן אשה לכה"ג ביוה"כ מנין ולפינו בגמרא יתבאר עוד:
מפרישין כה"ג מביתו ללשפת פרהדרין רש"י פי' בגמרא גבי מביתו למה פירש דלשפה
זו לא היתה קדושה בקדושת עזרה וק"ל הא תני' לקמן (דף ו') פל השערים שהיו שם
לא הי' להם מזוזה חוץ משער ניקנור שלפנים ממנו לשפת פרהדרין שבו בית דירה
לכה"ג וכיון דלשפה זו לפנים משער ניקנור והא משער ניקנור ולפנים מחנה
שכינה הוי כדאמ' בפרק י"ג דזבחים (דף ק"י) כ"ש לשפה זו שהיה לפנים הימנו
שקדושה בקדושת עזרה ואולי יפרש רש"י שלשפה זו אע"פ שהיתה בנויה בקודש אפ"ה
היתה חול מפני שהיתה פתוחה לחול וק"ל לשכות הבנויות בקודש ופתוחות לחול תוכן
חול לקמן בפ"ג (דף כ') ומה שהוכרח לזה י"ל משום דקשה לי מאי פריד בגמ' מביתו
למה פירש כלומר למה פירש מאשתו תבוא אשתו עמו ואי היתה בקודש לא פריד מידי
אבל לא הועיל בזה פלוג דאפילו תימא דלא היתה קדושה בקדושת עזרה מ"מ קדושת
הר הבית עליה ואפתי מאי פריד הלא בעל קרי משתלח חוץ לג' מחנות וכמו שהקשו
עליו התוס' ובגמרא יתבאר עוד: ומתקינין לו פהן אחר תחתיו לא נתברר לי האי מתקינין
אי קאי ארישא ז' ימים קודם יוה"כ וביום הפרשה מתקינין אחר תחתיו או מלתא באפי
נפש' הוא ולא קאי ארישא דז' ימים אלא מתקינין אחר פן ואפילו בערב יוה"כ שפיר
דמי דהא הפהן אחר שמתקינין תחתיו לא צריד הפרשה כדדייק בגמרא מדקא' מתקינין
ולא קתני מפרישין וכמו אשה אחרת לר"י דסגי אף בערב יוה"כ כמו שאכתוב בסמוך
בשם רש"י ומצד הסברא הנה נראה לי שפל שמתקינין לו אחר תחתיו סמוך ליוה"כ הוא
עדיף טפי דהא איכא חששא שפא יארע פסול לכה"ג וגם להפנה השני שפא יארע בו
פסול באותן ז' ימים או ימות ויצטרף לכהן שלישי שטורח זה למה ואע"ג דת"ק לא חייש
למיתה ואפי' לפסול לא חייש כדמוכח בגמ' מ"מ הנ"מ לענין דבתחלה לא צריד להזמין
אשה אחרת משום חשש מיתה והכי נמי מן הדין ל"צ לתקן פהן אחר תחתיו מתחלה
מהאי טעמא דלא חייש לא למיתה ולא לפסול אבל פינו דתקנו רבנו לתקן אחר תחתיו
השפא יותר טוב לתקן סמוך ליוה"כ פל מה דאפשר כדי לצאת ידי פל החששות דאין
בזה טורח יותר מאם שמתקינין לו פמה ימים מקודם מיהו למאי דמפרש בגמ' דכה"ג
זריז הוא ומן הדין אין צריד לתקן אחר תחתיו אלא פינו דעבדינו לי צרה כ"ש שייזדרז
טפי י"ל דראוי לתקן אחר תחתיו ז' ימים קודם יוה"כ כדי שיהיה לו צרה ז' ימים קודם
ויזדרז טפי פל משד אותן הימים: רבי יהודא אומר אף אשה אחרת מתקינין לו בפ"ב
דסופה (דף כ"ד) מיימא לה ופרש"י שם ומזמינין לכה"ג אשה בערב יוה"כ ואע"ג
דאמרינו בגמרא פל פמה דלא פניס לה לאו ביתו הוא נ"ל דמשמע לי לרש"י דהאי
פניסה לאו ביאה היא דביאה בערב יוה"כ אי אפשר דהא מפרישין אותו פל ז' ימי
הפרישה מביתו דהיינו מאשתו מחששא דשפא יבוא על אשתו ותמצא ספק נדה כדמפרש
בגמ' (דף ו') ומדתני ברישא ז' ימים מפרישין כה"ג מביתו ועלה קאי ר"י בסיפא אף
אשה אחרת מתקינין לו משמע דאז"י דרישא קאי ר"י ולא קודם לכן ומהשפא בע"כ
בביאה אי אפשר מהאי חששא דספק נדה אלא ע"כ בכניסה לחופה לחוד מיקרי ביתו

וכיון שכן אין להקדים ולהזמין אשה אחרת קודם ערב יוה"כ אלא בהזמנה בערב יוה"כ סגי ולפנינו בגמ' (דף ב) גבי הא דמגרש לה על תנאי תראה מה שיש להקשות ע"י זה: גמרא כיון דטבול יום פשר בפרה דתנו מטמאין היו את הפהן השורף את הפרה ומטבילין אותו התוס' פי' לאו בטומאה דאורייתא מטמאין לי' דלא היו מזולזלין בי' פולי האי אדרבה אמרי' בפ'ק חומר בקודש (דף י"ח) בגדי אוכלי תרומה מדרס לחטאת אלא פדתנו בפ"ג ממסכת פרה סומכים את ידיהם על ראשו וא"ל אישי כה"ג רד טבול אחת משמע מחמת שנוגעין בו חשבינו לי' פטמא טומאה דרבנן דאחיו הפהנים חשיבו פטמאים לגבי דידין דבגדיהם מדרס לחטאת פדפי' עוד פתבו לקמן (דף ג) ה"מ ריב"ב היא דחייש לטומאת ביתו דטבול יום דבועל נדה שהוא טמא מה"ת אסור לפרה מדרבנן אבל הרמב"ם בפ"י המשנה בפ"ג דפ'רה פתב שהם טמאוהו כמו נוגע בשרץ או בנדה או מה שדומה לזה ואח"כ יצוהו בטבילה הרי שפירש שטומאוהו בטומאה של תורה פשרץ ונדה ובטבול יום פנה שרף הפרה.

ולכאורה משמע בפ"ג דחגיגה (דף כ"ג) פדברי התוס' דבטומאה דרבנן נמי סגי לי' דמייתי התם להא דתנו שפופרת שחתכה לחטאת רא"א יטביל מיז רי"א יטמא ואח"כ יטביל ופרכינו דחתכה מאן אי דחתכה חבר למה לי טבילה ואי עם הארץ בהא לימא ר"י יטמא ויטביל הא טמא וקאי ומוקי לה בחתכה חבר ומשום צינורא דע"ה דנפיל מקמין דלחתכה וחישינו דלמא בעידינא דחתכה עדיין לחה הי' ואמרינו לר"א מאי היפרא איפא לצדוקים בהא דט"י פשר בפ'רה כיון דכלים הנגמרים בטהרה אפי' בעלמא לא בעי הערב שמש ושני רב עשאוהו פטמא מת בז' שלו אלמא דטבול יום דרבנן סגי נמי להיפרא דצדוקים בפ'רה ואין צריך לטמאוהו בטומאה של תורה דהא צינורא דע"ה אינו אלא דרבנן ואפ"ה מתמה אר"י דאמר מטמא ויטביל הא מטמא וקאי וגדולה מזו אמרינו אדר"א דאפי' טבול יום דרבנן אין פאן לאחר טבילה מ"מ לענין חטאת עשוהו פטמא מת בשביעי שלו וסגי בהכי להיפרא דצדוקים בפ'רה מיהו י"ל דשריפתה שהיא עיקר עשייתה ותחלתה וכולל את כולה אינו סגי להיפרא בט"י דרבנן אלא בעינו טבול יום של תורה דוקא אבל בפ'רטי דברים שאחר פן בהיפרא פל דהו אפי' דרבנן סגי כיון דהי' לה פבר היפרא גמור בכלל עשייתה בט"י של תורה ומ"מ אפי' תימא פדברי התוס' דמה שהיו מטמאין את השורף הי' בזה שהיו סומכין ידיהם עליו דאינו אלא טומאה דרבנן מ"מ אין לנו ראיה דטבול יום של תורה פסול מדרבנן לפ'רה והא דטימאוהו להשורף בסמיכות ידיהם היינו טעמא משום דטומאה זו מזומנת ומוכנת לפניהם יותר בנקל משאר טומאות תדע דאם לא פן אפי' לפי התוס' הנה להו לטמאותו בשאר טומאות דרבנן אלא ודאי היינו טעמא פדאמרון: לעשות אלו מעשה פרה לכפר אלו מעשה יוה"כ בשלמא פולי' קרא בפ'רה לא מתוקם לכפר פתיב ופ'רה לאו בת פפ'רה היא ק"ל הא אמרינו בפ"ג דמועד קטן אר"א למה נסמכה פ'רשת מרים לפ'רשת פ'רה אדנמה לומר לה מה פ'רה אדנמה מכפ'רת אף מיתת צדיקים מכפ'רת אלמא פ'רה בת פפ'רה היא וי"ל הא דפ'רה מכפ'רת היינו דוקא פ'רה שעשה משה במדבר פדפי' התם התוס' פ'רה מכפ'רת על מעשה העגל פדאמרינו במד'רש משל לבן שפחה שטינוף פלטרין של מלך אמר המלך תבוא אמו ותקנח צואת בנה והאי טעמא ליתא אלא בפ'רת משה שמכפ'רת על מעשה העגל שעשו דור המדבר אבל פרות דורות אינו מכפ'רות אמידי וכי תימא אפתי נימא לכפר אלו מעשה

פָּרָה שֶׁל מִדְּבַר וְעָלִי לַחֲוֹד קָאֵי שְׁמִכְפָּרֶת וְלֹא אֲשַׁל דּוֹרוֹת וְאֵל תַּתְּמָה עַל זֶה דְּכַה"ג אֲמַרִּינּוּ לְקַמְן (דָּף ד') וְכִי תִימָא יוֹה"כ קָמָא אֵי נְמִי כַה"ג קָמָא הוּא דְבַעֵי פְרִישָׁה וְכו' אֲלֵמָא אֵי לָאו קָרָא יַתִּירָא הָנִי אֲמִינָא יוֹה"כ קָמָא אוֹ כַה"ג קָמָא הוּא דְבַעֵי פְרִישָׁה וְעָלֵה לַחֲוֹד קָאֵי לְכַפֵּר וְלֹא אֶלְדוֹרוֹת וְה"נ נִימָא לְכַפֵּר זֹו מַעֲשֶׂה פָּרָה שֶׁל מִדְּבַר וְעָלִי לַחֲוֹד קָאֵי הוּאִיל שְׁמִכְפָּרֶת וִי"ל דַּמ"מ עֵיקַר פָּרָה לָאו לְכַפֵּרָה אֲתִיָּא וְאַפִּי פֶרֶת מְשֶׁה כְּמוֹ פְרוֹת דּוֹרוֹת דְּאִינּוּ מְכַפְרוֹת אֲמִידֵי אֲלֵא פְדֵי לְהַזוֹת מְאֻפְרִיָּהוּ עַל הַטְּמָאִים וְה"נ פֶרֶת מְשֶׁה לְכַף בְּאַתָּה דְלַעֲנִין זֶה נִדְאֵי פֶרֶת מְשֶׁה וּפְרוֹת דּוֹרוֹת שְׁוִין אֲלֵא דְפֶרֶת מְשֶׁה אַגַּב גְּרָרָא מְקוֹנְפִיָּא מְכַפֵּרֶת נְמִי עַל מַעֲשֶׂה עֶגְל א"כ אַף פֶרֶת מְשֶׁה אִינְהָ בְכָלֵל לְכַפֵּר פִּינּוּן שְׁעִיקְרָה לָאו לְכַפֵּרָה אֲתִיָּא שְׁהָרִי כָּל פְרוֹת דּוֹרוֹת מַעֲשִׂיָּהוּ כְּמַעֲשֶׂה פֶרֶת מְשֶׁה וְאַפִּי אִינּוּ מְכַפְרִין וּמְשׁוּם דְהִיא מְכַפֵּרֶת מְקוֹנְפִיָּא לָא הָנִי לִי לְקָרָא לְקְרוֹתָה לְכַפֵּר עַל שֵׁם טָפֵל וְקוֹנְפִיָּא שְׁלֵה פִינּוּן שְׁלֵשֵׁם עֵיקַר שְׁלֵה לָא בְאַתָּה לְכַפֵּר אֲלֵא לְהַכְשִׁיר: דָּף ב' ע"ב וְאִימָא צוֹאָה דְקַרְבָּנוֹת פֶרֶש"י לְהַצְרִיף כָּל כְּהֵן הָעוֹבֵד פְרִישָׁה לְקַרְבֵּן צְבוּר וּבְסֻמוּף דְפֶרֶיף אִימָא כְּפָרָה דְקַרְבָּנוֹת פִּי' כְּגוֹן קַרְבֵּן יַחֲדֵי דְכְתִיב בְּכ"מ וְכַפֵּר עָלֵי הַכְּהֵן וְאִינִי יוֹדַע לְמָה פִי' צוֹאָה וְכַפֵּרָה בְתֵרֵי גְוֹנֵי הָא בֵּין צוֹאָה בֵּין כְּפָרָה שְׁיִיף בְּקַרְבֵּן יַחֲדֵי וְכוּן בְּשַׁל צְבוּר דְקַרְבֵּן צְבוּר נְמִי מְכַפֵּר כְּמוֹ שְׁעִירֵי רְגָלִים וּר"ח מְכַפְרִים עַל טוֹמְאָת מְקֻדָּשׁ וְקֻדְשֵׁי וּכְדַתְּנוּ בַפ"ק דְשְׁבוּעוֹת וּבְאַגְדָּה אֲמַרִּינּוּ לְמָה נְקָרָא שְׁמֹן כְּבָשִׂים [גַּבִּי תְמִיד מִיִּירִי] שְׁכּוֹבְשֵׁין עוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְאַמְרִי לָא לָן אָדָם מַעוֹלָם בִּירוּשָׁלַיִם וְעוֹן בִּידוֹ מְפִינִי שְׁהַתְּמִידִים מְכַפְרִים שְׁנֵאֲמַר מְלֻאֲתֵי מִשְׁפֵּט צָדֵק יִלִּין בְּהָ מִיָּהוּ הָאֵי דְמְלֻאֲתֵי מִשְׁפֵּט דְרִישׁ גְּמָרָא דִידֵן פ"ד דְסִנְהֶדְרִין (דָּף ל"ו) לְהַלְנֵת דִין בְּדִינֵי נְפֻשׁוֹת אוֹ לְתַעֲנִית שְׁמֵלִינִין בּוֹ צְדָקָה מ"מ שְׁעִירֵי רְגָלִים וּר"ח נִדְאֵי מְכַפְרִין פְּדֻכְתִּיב בְּכּוֹלֵן לְכַפֵּר וְעוֹד ק"ל מַה שְׁפֶרֶש"י צוֹאָה דְקַרְבֵּן צְבוּר דּוֹקָא הָא הָאֵי קָרָא לָא נְאָמַר גַּבִּי ק"צ בַּפ' פִּנְחָס אֲלֵא גַבִּי סֶתֶם קַרְבָּנוֹת בַּפ' צוֹ דְרִישָׁא דְקָרָא זֹאת הַתּוֹרָה לְעוֹלָה וּלְמִנְחָה וְאַפְתִּי ק"צ לָא נְאָמַר אֲלֵא דִילְפִינּוּ מִינֵי' ק"צ לְבִיּוֹם וְלֹא בְלִילָה וְלִשְׁאָר מִיָּלִי כְּדָאָמְ' בַּמַּס' זְבָחִים בְּפֶרֶק י"א (דָּף צ"ח) וּבַפ"ח דְמִנְחוֹת (דָּף פ"ג) וּמ"מ אִין לָהּ לְהוֹצִיא קַרְבֵּן יַחֲדֵי מְכָלֵל זֶה וְעוֹד דְבַר תְּמוּהָ יוֹתֵר אֲנִי רוֹאָה בְּדַבְרֵי רִש"י דְפִי' דְהָא דְפֶרֶיף לְקַמְן וְאִימָא כְּפָרָה דְקַרְבָּנוֹת דְאַקְרָבֵן יַחֲדֵי פֶרֶיף דַּא"כ מֵאֵי מְשִׁנֵי מִי דְעֵינּוּ הֵי כְּהֵן אִיתְרַמִּי וּפֶרֶש"י הֵלֵא ע"י פִּינִס הֵי עוֹבְדִין כְּדָאָמְ' לְקַמְן פִּינּוּ דְפִי' אַכְפָּרָה דְקַרְבָּנוֹת דְמְקַרְבֵּן יַחֲדֵי פֶרֶיף מַה עֲנִין פִּינִס לְקַרְבֵּן יַחֲדֵי הֵלֵא לְהִדְאָ תְּנֵן בַּפ"ב (דָּף כ"ו) בַּד"א בְּקַרְבֵּן צְבוּר אֲבָל בְּקַרְבֵּן יַחֲדֵי אִם רָצָה לְהַקְרִיב מְקַרִּיב וּפֶרֶש"י גּוֹפִי' הֵתֶם בְּקַרְבֵּן יַחֲדֵי אִם רָצָה לְהַקְרִיב יַחֲדֵי וּבְלֵא פִינִס מְקַרִּיב וְתוֹ אִטּוֹ פִּינִס כְּתִיב בְּקָרָא דְלֹא נִיחָא לִי לְאוֹקְמָא קָרָא דְלְכַפֵּר עַל קַרְבָּנוֹת הָא פִּינִס אִינוּ אֲלֵא תְקַנְתָּ חֻכְמִים כְּדַתְּנוּ לְקַמְן פ"ב (דָּף כ"ב) וּמ"מ הָא דְפִינִס יֵשׁ לִיִּישׁב בְּדוֹחַק גְּדוֹל אֲבָל הִפִּי הַבְּרוּר נִרְאָה דְהָא דְפֶרֶיף וְאִימָא צוֹאָה דְקַרְבָּנוֹת וְכוּן וְאִימָא כְּפָרָה דְקַרְבָּנוֹת אֲמַרְוּוּיָהוּ בֵּין אֲקַרְבֵּן יַחֲדֵי בֵּין אֲקַרְבֵּן צְבוּר קָאֵי וְהָא דְמְשִׁנֵי מִי דְעֵינּוּ הֵי כְּהֵן דְאִיתְרַמִּי הֵינּוּ מְשׁוּם דְכָל הַקּוֹדֶם זָכָה בּוֹ: מִי דְעֵינּוּ הֵי כְּהֵן אִיתְרַמִּי ק"ל אֲמַאי לָא קָא מְשִׁנֵי נְמִי הֵכִי אֵהָא דְפֶרֶיף וְאִימָא צוֹאָה דְקַרְבָּנוֹת מִי דְעֵינּוּ הֵי אִיתְרַמִּי וִי"ל דְאֵי הֵנָּה דְחִי לִי הֵכִי אֲפִתִי הָנִי מְצִי לְמִיכְרֵי וְלוֹמַר דְמְקַרְבָּנוֹת יוֹה"כ אִיִּירִי דְאִינְהוּ נְמִי בְכָלֵל קָרָא דְבִיּוֹם צוֹתוֹ הָנִי דְבָהוּ הַכְּהֵן יְדוּעַ דְכָל עֲבוֹדוֹת יוֹה"כ אִינּוּ כְּשֶׁרִים אֲלֵא בַכַּה"ג וְעֵדִינּוּ הֵי קֶשֶׁה מַנ"ל דְצָנָה צָנָה אֲפָרָה קָאֵי: אִימָא כְּפָרָה דְקַרְבָּנוֹת פִּי' דְשְׁאָר קַרְבָּנוֹת נְמִי וְה"ה לִיוֹה"כ דְבְכָלֵל קַרְבָּנוֹת

הוא פן פ'י התוס' וקשה הא אמרינו לקמן בזאת יבוא אהרן במה שאמור בענין דמילואים דבעי פרישה ז' ואי פל הקרבנות בעי פרישה בזאת גבי יוה"כ למה לי הא בכלל קרבנות הוא ואע"ג דאמרינו התם אי מבזאת ה"א יוה"כ קמא או כה"ג קמא לחוד בעי פרישה קמ"ל לכפר ללדורות הא פיון דכתיב לכפר לכל הקרבנות ויוה"כ בכלל ממילא ש"מ לדורות נמי וי"ל דנדאי מלכפר לחוד לא ש"מ אלא קמא אלא מדכתב רחמנא תרתי לכפר ובזאת נפקא לן חד לדורות ואידך לקמא וקא דפריה אימא לכפרה דשאר קרבנות נמי היינו לקמא לחוד וכתב רחמנא בזאת יתירא גבי יוה"כ ללמד אפי' לדורות ביוה"כ וכמ"ש שם ולפ"ז פולה סוגיא דשקיל וטרי אימא רגלים או עצרת שמיני ור"ה הפל אקמא לחוד פריה דגיבעי פרישה אבל לא לדורות דמחד קרא לחוד אין לנו אלא קמא אבל לדורות לא: ואימא רגלים פ' דקבעי להו זמן ק"ל דמתחלה הו"ל להקשות ואימא ר"ח דקביע לי זמן דקא שער דר"ח נמי מכפר על טומאת מקדש וקדשיו כשל רגלים פדתנו בפ"ק דשבועות ואי משום דאמרינו בפ"ט דשבת (דף פ') דשמיני דמילואים הנה בר"ח ניסן ואם איתא דצריה פרישה לשל ר"ח ל"ל דכתב רחמנא לפ' מילואים תיפוק לי' משום ר"ח די"ל דלמאן דאמר לקמן פרשה מילואים מעכב איצטריה לעיפובא משא"כ פרישה דעלמא א"כ ליפאלהקשות פלל למה פתב רחמנא פרשה מילואים ת"ל מחמת ר"ח אלא אפי' ל"ד אינו מעכב אפ"ה איצטריה פרשה דמילואים משום בני אהרן שנתעסקו עמו בקרבנות הפא בחובה למילואים פדכתיב וימציאו בני אהרן את הדם אליו והיינו הולכה שהיא אחד מד' עבודות הדם אבל בקרבנות ר"ח לא מצינו שנתעסקו בו ואדרבה שער של ר"ח שגשרף אמרי' בפ"י דזבחים (דף ק"א) דאמר משה לאהרן שמא באנינות אקרבת' ופסלת' ואמר לו אהרן הן הקריבו דפסיל בהו אנינות אני הקרבת' אלמא לא התעסקו בו בניו פלל ואע"פ שרש"י פ' התם הן הקריבו וכי בני שהן הדיוטים הקריבו היום הלא עלי הטלת העבודה היום פדכתיב קרב אל המזבח ועשה ואני כה"ג ומקריב אונו דברי תימא הן אדרבה חובת היום של מילואים בניו נתעסקו עמו פדכתיב וימציאו בני אהרן והאי הן הקריבו גבי שער של ר"ח פתיב שהוא לבדו גשרף פדאמ' התם: ואין דנין פרישת ז' לז' ק"ל ואימא יו"ט ראשון דסנופות דקדיש טפי מחולו של מועד אפי' למאן דס"ל מלאכת חולו של מועד אסור מן התורה כמ"ש בחי' פ"ב דתגיגה מ"מ אינו אסור אלא במלאכת שאינו דבר אבוד משא"כ יו"ט ראשון שאסור בכל מלאכה שאינו אנוכל נפש וכו"ת דלא תלי' פרישה באיסור מלאכה ותדע מדלא פריה ואימא שבת דחמיר מיו"ט לאיסור מלאכה הא לא ארי' דשאני שבת שאין במוספין שלו חטאת אלא שתי כבשים לעולה שאין באין לכפרה וקרא לכפר פתיב מיהו בלא"ה י"ל דאין סברא להצריה פרישה משום קדושת מלאכה אלא דוקא משום קדושת קרבנות אבל עדיין קשה הא יו"ט ראשון דחג קדיש נמי לפי ענין קרבנות החג דפרי החג מיום ראשון ואילך מתמעטין והולכין וי"ל אע"ג דמתמעטין והולכין אפ"ה פיון דלמילואים הנה מועט יותר מהם שלא הנה בו אלא פר אחד ש"מ שאין זה גורם פרישה ואם תרבה יו"ט ראשון לפרישה מהאי טעמא בע"כ אי אפשר לה למעט א' מז' ימי הסנופות מן הפרישה והי' פרישת ז' לז' ואין דנין מפרישת ז' ליום אחד דמילואים: ואימא שמיני דפרישת ז' ליום אחד הוא ק"ל פיון די"ל נמי אימא עצרת או ר"ה דפרישת ז' ליום אחד הן נמי פדמקשה לקמן א"כ לא ידעינו הי מנייהו וממילא אי אפשר לרבות אותן פדאמ' לעיל גבי רגלים

וכ"ת לא ידעינו הי מינייהו אי חה"מ וכו' הא לא"ה פינון דלא ידעינו אי אפשר לה לרבנות
אחד מהו וכולן נמי לא מטעמא דדנין דבר הנוהג פעם אחד בשנה וכו' כדאמרין לעיל
וה"נ פינון דשמיני ועצרת ור"ה שוין בזה אי אפשר לה לרבנות לא פולן ולא אחד מהו
דהי מינייהו מפקת דלא ידעינו הי מינייהו ואפ"ל תאמר דהאי מקשה ואימא שמיני ידע
מהאי תירוץא דלקמן דדנין פר ואיל אחד ודנין פר ואיל שלו משא"כ עצרת ור"ה וא"כ
אין לה תו לרבנות אלא שמיני לחוד אפ"ה תקשה הא דאר"א לקמן דנין פר ואיל שלו
לאפוקי עצרת ור"ה דצבור ניהו וכן רב אשי דשני לקמן לאפוקי ר"ה ועצרת דתרונייהו
עולות ניהו משמע הא לא"ה ה"א לכפר קאי אעצרת ור"ה ואמאי הא תרונייהו אי אפשר
לרבנות דלאו פעם אחת בשנה הן וחד מינייהו נמי לא דלא ידעינו הי מינייהו וכ"ש רבינא
דאמר לקמן לאפוקי כוליהו קושטין דלאו עבודה בכה"ג או תחלה הן ולמה לו האי טעמא
תיפוק לי' דאי אפשר לרבנות לא פולן לא אחד מהו מהאי טעמא דאמרן מיהו לרבינא
י"ל דלית לי' האי סברא דדנין דבר הנוהג פעם אחד בשנה ורגלים נמי אי אפשר לרבנות
מהאי טעמא דלאו בכה"ג ותחלה הן אבל לר"א ורב אשי דתלו טעמא דעצרת ור"ה דלא
משום דצבור או תרונייהו עולות ניהו בע"כ הא דלא מרבינן לרגלים פסח וסופות היינו
טעמא משום דלאו פעם אחד בשנה הן ולאחד מהן נמי לא מצינו לרבנות דלא ידענו הי
מינייהו והאי טעמא סגי נמי לר"ה ועצרת וקשה שפיר לדידהו למה להו למימר בעצרת
ור"ה טעם אחר: מי איכא מידי דעיקר רגל לא בעי פרישה פי' יו"ט ראשון של רגל קרוי
עיקר הרגל כדאמ' בפ"ק דתענית (דף ז') בעיקר הרגל דכ"ע לא פליגי דראית פנים
בקרבו והיינו יו"ט ראשון כדפרש"י שם וטפל דידן' בעי פרישה דהיינו ח' של חג בעי
פרישה: ואפילו למ"ד שמיני רגל בפני עצמו הוא היינו ר"נ דאמר בפ"ד דסופה (דף
מ"ו) אין אומרים זמן בז' של פסח דלאו רגל בפני עצמו הוא אבל אומרים זמן בשמיני
של חג דרגל בפני עצמו הוא ודלא פר"ש דאמר התם אין אומרים זמן בשמיני של חג
נמי דלאו רגל בפני עצמו הוא: דף ג' ע"ב פי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן מתני חזא ר'
יהושע בן לוי מתני תרתי ר"י מתני חזא ר' אלעזר אלו מעשה יוה"כ ריב"ל מתני
תרתי לעשות אלו מעשה פרה לכפר אלו מעשה יוה"כ וקא דר"י דריש נמי תרתי לעשות
מעשה פרה לכפר אלו מעשה יוה"כ והוא דרבי' אמר לי' ר"ל לר' יוחנן מהיכא ילפית
ממילואים אי כו' עד ריב"ב היא דחייש לטומאת ביתו ונ"ל למאן דיליף לה ממילואים
צריף פרישת כה"ג דוקא בעזרה דומיא דפרישת ממילואים שהיתה בחצר אנהל מועד
פדכתיב בקרא אבל למאן דיליף לה מסיני בפרישת כל דהו סגי לי' אפי' במקום חזל
ולפ"ז למאן דיליף לה ממילואים בע"כ היתה לשכת פרהדרין דכה"ג מקודשת בקדושת
עזרה וה"ה נמי למאן דמתני תרתי ולעשות אלו מעשה פרה לשפה שעל פני הבירה
דפרה ע"כ במקום קדוש היתה והא דקאמר הגמרא מאי בירה אמר רבה בר רב חנא
אר"י מקום הי' בהר הבית ובירה שמו אלמא פרישת פרה היתה בחזל בהר הבית ולא
בעזרה וי"ל דזה אמר ר"י דידן' דלא מתני אלא חזא רבי' לר"י ונ"ל דמתני
תרתי לעשות אלו מעשה פרה פינון דפרישת פרה נמי נפקא לי' ממילואים צריף פרישת
עזרה כמו במילואים וס"ל כר"ל דאמר כל המקדש כולו קרוי בירה דכתיב אל הבירה
אשר הכינתי ופרישת פרה באמת נמי הי' במקדש דומיא דפרישת ממילואים שהיתה
בחצר אנהל מועד וכדפרישית והנה פרישת יוה"כ דלר"י ורבי' וריב"ל לכולהו נפקא

להו ממילואים בנדאי דבעינן פרישה במקום קדוש דומיא דמילואים ואע"ג דר"ל נ"ל מסיני לית הלכתא פותיה דיחידאי הוא בזה ועוד קי"ל רבי יוחנן ור"ל הלכה כר"י ומצאתי להראב"ד בפירושו למס' תמיד שכתב בפ"א שפרישת כה"ג צריף להיות במקום קדוש דומיא דמילואים ושלשפת פרהדרין בנויה היתה במקום קדוש והיינו פדפרישית והדבר מוכרע מעצמו דפרישה הנלמד ממילואים צריכה להיות דומיא דמילואים דמסתבר לי דמאן דיליף לה לפרישה ממילואים דרשא גמורה ולא אסמכתא בעלמא היא שיקרי שקיל וטרי בה הש"ס טובא בהאי ילפותא לעיל בדרב"ב ואין דרף הגמרא לדקדק כל כף על אסמכתא בעלמא וכה"ג פתבו התוס' בפ"ז דסוטה (דף ל"ב) לגבי ק"ש והקשו מזה למ"ד ק"ש דרבנן ובנדאי הכי הוא ומאי דקשה למ"ד ק"ש דרבנן כבר פתבתי תרוץ נכון לזה בתשובה (ש"א סימן א') ואין זה מקומו ועוד דאקשה ליה ר"ל לר"י דיליף ממילואים אי מה מילואים כל הפתוב בהן מעכב בהן אף ה"נ כל הפתוב בהן מעכב והתנן מתקינין לו פהו אחר תחתיו ולא קתני מפרישין ואם אינו אלא אסמכתא בעלמא וכי ס"ד דפרישה דרבנן מעכב וכן מוכח כל הסוגיא דאין זה אסמכתא והתוס' בפרקין בכמה מקומות רצונם לומר דדרשא זו אינה אלא אסמכתא.

וכן פתבו להדיא בדרף ד' ע"א בד"ה נכנסו מים תחת דם ובשאר מקומות והביאו ראיות ואני אשיב על ראיתם אחת לאחת. לקמן דף ח' גבי זה פרישתו לקדושה פתבו דבע"כ לשכת פרהדרין לא היתה קדושה דהא אין ישיבה בעזרה אלא וכו' וכ"ש שכיבה ולפ"ז מוכח דע"כ אסמכתא בעלמא היא דאל"כ היתה צריכה להיות במקום קדוש דומיא דמילואים.

ולדידי לאו ראי' היא דא"כ מילואים גופי' תקשה לה דכתיב ופתח אה"מ תשבו יומם ולילה מאי אכא למימר ובע"כ צריף לומר דשאני הקא דגזרת הפתוב הוא ובע"כ הותר להם שכיבה ישיבה ושינה ה"נ מאי דילפינן מהתם דינו פמוהו מיהו אין צריף לזה די"ל הא דאין ישיבה בעזרה אינו אלא דרבנן ואפילו את"ל דהוי דאורייתא וכמ"ש בחידושי בפ"ב ועוד ע"כ שכיבה ובה"כ אסורים בעזרה מה"ת ואפילו במקום מצנה פדאמרין בפרקין גבי ציץ מאי תמיד אילימא תמיד על מצחו מי לא בעי מינם ומעייל לבה"כ ש"מ דאפילו במקום מצנה כה"ג א"א לומר דשרי רחמנא ומש"ה עקרינן לקרא דתמיד גבי ציץ מפשטי' לגמרי ודריש לי' ר"ש לתמיד מרצה ולר"י שלא יסיח דעתו ממנו כ"ש שאי אפשר לשכיבה ולבה"כ בעזרה גופי' משום מצנות מילואים וכן פתבו התוס' גופייהו בפ"ד דסוטה (דף מ"ב) בהא דיליף דסוטה נוהגת בלילה מגזירה שנה דתשבו תשבו ממילואים ופי' דלאו לגמרי יליף ממילואים דהתם אי אפשר לישנבאנהל מועד וכאן אסור לישן חוץ לסוטה ואם פן ה"נ י"ל בפרישה דלדורות דלשכיבה ובה"כ יוצא חוץ לעזרה וכן לשיבה ואת"ל דהא דאין ישיבה בעזרה אינו אלא מדרבנן הקא פינו דלא אפשר שאני ולא אטרחהו רבנן וא"ת למאי דפי' הא דפריף הגמ' לקמן (דף ז') מביתו למה פירש ופרש"י מאשתו למה פירש תבוא אשתו עמו דע"כ לשכת פרהדרין לא היתה קדושה דאין ישיבה בעזרה וכ"ש שכיבה ולמאי דפירשתי דפרישה זו היתה בעזרה בע"כ צריף לפרוש מאשתו ועוד קשה למאי דפירשנו דפרישת כה"ג צריכה להיות בעזרה דוקא דומי' דמילואים אם פן למאי דמשני שמה יבוא על אשתו ותמצא ספק נדה מה הועילו חכמים בתקנתן שפרישין אותו ז' ימים מאשתו משום חשש ספק נדה הא אפתי

איכא למיחש שְמָא תַמְצָא סַפְק נְדָה קוּדָם ז' יָמִים לִפְנֵי יוה"כ וְיִהְיֶה טָמֵא ז' יָמִים מְשׁוּם
סַפְק בּוֹעַל נְדָה וְתַמְשֵׁף יָמֵי טוּמְאָתוֹ תוֹף ז' יָמֵי הַפְּרִישָׁה וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַפְּרִישׁוֹ תוֹ בְּתוֹךְ
מְקוֹם קְדוּשַׁת עֲזָרָה וּלפ"ז אֵין תַּקְנָה לְחַשֵּׁשׁ זֶה אֶלָּא אִם כֵּן שְׂמִפְרִישִׁין אוֹתוֹ י"ד יוֹם
קוּדָם יוה"כ וּבז' יָמִים הָרֵאשׁוֹנִים יִפְרֹנֵשׁ עֲצָמוֹ מֵאֲשֵׁתוֹ וּבְכָלוֹת ז' יָמִים הָרֵאשׁוֹנִים יִטְהַר
עֲצָמוֹ וַיִּפְרִישׁ עֲצָמוֹ תוֹ מְשֵׁף ז' יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים לְמְקוֹם קְדוּשׁ בְּעֲזָרָה דְבִאֲנָפִין זֶה אִפְלִי אִם
תַּמְצָא סַפְק נְדָה הָרִי הוּא טְהוֹר קוּדָם ז' יָמֵי הַפְּרִישָׁה וַיִּקְיִים שְׁפִיר מְצוֹת פְּרִישָׁה בְּעֲזָרָה
אֲבָל הַשְּׂתָא שְׁלֵא תַקְנּוּ אֶלָּא ז' יָמִים לַחֲדוּד קִשָּׁה מָה הוֹעִילוּ בְּתַקְנָתָן וּי"ל דְּהֵתָם לֹא פְּרִיף
אֶלָּא לְמֵאן דְּיִלְיָף מְסִינֵי מְפִרִישַׁת מְשֵׁה דְלֹא הֵיָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֶלָּא עַל הַהָר וְלֹא הָוִי אֶלָּא
פְּרִישָׁה בְּעֵלְמָא פְּדִי לְהַתְּבוּדָד וְסָגִי לִי בְּאִיזָה מְקוֹם שְׁיִהְיֶה וְהָא תַנְיָא פְּלִיגִי בְּהָא מְלִתָּא
לְקַמָּן אֵי יִלְפִינָן לְהָאֵי פְּרִישָׁה מְמִילוּאִים אוּ מְסִינֵי וְאִיכָּא לְמִימַר דְּרִיב"ב דְּאָמַר שְׂמָא
תַמְצָא אֲשֵׁתוֹ סַפְק נְדָה מְסִינֵי יִלְיָף וְסָגִי לִיה בְּפְרִישָׁה כָּל דְּהוּ אִפְלִי חוּץ לְעֲזָרָה וּמִש"ה
קִשִׁי לִי מִבֵּיתוֹ לְמָה פִּירֵשׁ וְגַם הָא דְחִינִישׁ לְטוּמְאָת בֵּיתוֹ אִיכָּא לְמִימַר נְמִי רִיב"ב לַחֲדוּד
הוּא דְחִינִישׁ לָה אֲבָל שְׂאָר תַנְיָאִים לֹא חִינִישִׁי לָה וּמְשׁוּם הָכִי אַע"ג דְּיִלְפִינָן לִיה לְפְרִישָׁה
מְמִילוּאִים וּבְעֵי פְּרִישָׁה לְעֲזָרָה סָגִי לִי בּוֹז' יָמִים וְלֹא בְּעֵי י"ד יָמִים וְהִינּוּ דְאָמַר לְקַמָּן
לר"ל דְּיִלְיָף מְסִינֵי דְפִירֵשׁ מְשֵׁה ו' יָמִים וְהֵאָנֹן ז' תַנּוּן וּמְשִׁנֵי רִיב"ב הִיא דְחִינִישׁ לְטוּמְאָת
בֵּיתוֹ וּמְדָאָמַר רִיב"ב הִיא מְשִׁמַּע דְּרַבְּנָן פְּלִיגִי עֲלֵי וְלֹא חִינִישִׁי לְטוּמְאָת בֵּיתוֹ וּמְהִכָּא הָוִי
רִאִי לְמֵאֵי דְפִי דָאִם לֹא כֵּן תַקְשָׁה מִנ"ל לְהַגְמָרָא דְחַכְמִים פְּלִיגִי אִרִיב"ב דְּלָמָא חִינִישִׁי
רַבְּנָן נְמִי לְטוּמְאָת בֵּיתוֹ אֶלָּא וְדָאֵי מְשׁוּם דְּלִהְיִי דְיִלְפִי לָה לְפְרִישָׁה מְמִילוּאִים בַּע"כ צָרִיף
פְּרִישָׁה לְעֲזָרָה וְאֵי כ"ע חִינִישִׁי לְטוּמְאָת בֵּיתוֹ קִשָּׁה הָלֹא לְדִידָהּ לֹא סָגִי בְּפְרִישַׁת ז' יָמִים
אֶלָּא י"ד יָמִים בְּעֵי פְּדִי שְׁיִוְכַל לְטְהַר עֲצָמוֹ קוּדָם ז' יָמֵי הַפְּרִישָׁה אֶלָּא ע"כ דְּהִנֵּי בְּאֵמַת
לֹא חִינִישִׁי כָּלֵל לְטוּמְאָת בֵּיתוֹ וְעוֹד אֶכְתּוּב בְּזֶה בְּסִמּוּף: דָּף ד' ע"א אָמַר לִי ר' יוֹחָנָן לר"ל
בְּשִׁלְמָא לְדִידֵי דְיִלְפִינָא מְמִילוּאִים הִינּוּ דְתַנְיָא זֶה וְזֶה מְזִין עֲלֵיו כָּל מְכָל חַטָּאוֹת שְׁהִיוּ
שָׁם דְּהוּאֵי נְמִי הִנְזָה בְּמִילוּאִים אֲבָל לְדִידָף הִנְזָה בְּסִינֵי מִי הוּאֵי וְכו' הָא ל"ק דְּתַנְיָא ר'
חִינֵי נְכַסְסוּ מִים תַּחַת דָּם א"ל מְעֵלָה בְּעֵלְמָא וּפִי הַתּוֹסְפוֹת כִּינּוּ דְלֹא דְרָשָׁא גְמוּרָה הִיא
הָא דְיִלְפִינָן פְּרִישָׁה מְמִילוּאִים אֶלָּא אֲסַמְכְּתָא וּמִש"ה אֵין לְחוּשׁ א"א נְכַסְסוּ מִים תַּחַת דָּם
וְלִי קִשָּׁה מְדָאָמַר לִי ר"י לר"ל בְּשִׁלְמָא לְדִידֵי דְיִלְפִינָא מְמִילוּאִים נִיחָא דְהוּי נְמִי הִנְזָה
הֵתָם אֶלָּא לְדִידָף הִנְזָה בְּסִינֵי מִי הוּאֵי וְלֹא אֲסִיק אֲדַעְתִּיָּה הָא דְשִׁנֵי לִי מְעֵלָה בְּעֵלְמָא
וְאִפ"ה לְדִידֵי דְיִלְיָף מְמִילוּאִים נִיחָא לִיה ש"מ דְּדְרָשָׁא גְמוּרָה הִיא וְלֹא אֲסַמְכְּתָא וְהָא
דְנְכַסְסוּ מִים תַּחַת דָּם נְמִי סְבָרָא מְעֵלָּא הוּא וּמִן הַתּוֹרָה הָכִי הוּא: עוֹד כְּתָבוּ הַתּוֹסֵף
לְהַקְשׁוֹת תוֹף ד"ה הִנְזָה בְּסִינֵי מִי הוּאֵי דְמֵאֵי פְּרִיף רִיב"ב ח לְקַמָּן (דָּף ח') אֲדַר"מ דְּאָמַר
אֲחַד זֶה וְאֲחַד זֶה מְזִין עֲלֵיו כָּל שְׁבַעָה בְּשִׁלְמָא א' שְׂמָא ג' ב' שְׂמָא ג' וּמִנ"ל דְּטַעְמָא מְשׁוּם
חַשְׁשָׁא דְלָמָא ה"ט דְּגָמַר מְמִילוּאִים דְּהוּי הִנְזָה כָּל שְׁבַעָה וְהֵעֵלוּ עוֹד מְזֶה דְאֶפִּילוּ לְמֵאן
דְּיִלְיָף מְמִילוּאִים אֵינּוּ אֶלָּא אֲסַמְכְּתָא אֲבָל אֵין הַדְּבָר מְוַכְרַח דְכָבֵר פִּירֵשׁוּ בְּתִירוּץ א'
דְשְׂמָא רִיב"ב ח סָבֵר כר"ל דְיִלְיָף לָה מְסִינֵי וְשָׁם לֹא הֵיָה הִנְזָה כָּלֵל וְאֵין לְהַקְשׁוֹת ע"ז כִּינּוּ
דְתַנְיָא פְּלִיגִי בְּהָא אֵי יִלְפִינָן מְסִינֵי אוּ מְמִילוּאִים הו"ל לְרִיב"ב לֹא מְטַעְמָא דר"מ כְּמֵאן
דְּגָמַר מְמִילוּאִים וְלֹא מִה"ט דְּאָמַר שְׂמָא ג' וְדוּחַק לֹא מְרִיב"ב ח לֹא שְׁמִיעַ לִי פְּלוּגְתָא זו
דְתַנְיָא מִיָּהוּ הָא י"ל דְּרִיב"ב ח כר"י מְשִׁמִי דְנִפְשִׁי ס"ל דְלֹא מְתַנֵּי אֶלָּא חֲדָא לְעֲשׂוֹת לְכַפֵּר
אֵלוּ מְעֵשָׂה יוה"כ וּפְרִישָׁה דְפָרָה מְעֵלָה בְּעֵלְמָא וּמִש"ה אִיִּצְטְרִיף לְפָרֵשׁ שְׂמָא ג' מְשׁוּם

הנאות דפירה וְהָא דְאָמַר רַבָּא הֵתָם אַהָא דְמַסִּיק הַנְּזָאָה כֹּל ז' הֵוֵי לְבַר מֵיּוֹם ד' וְשַׁבַּת הַיְלִכְפָּה כה"ג דְּלָאוּ בְּדִידָן תְּלִי מִיְלִתָּא בְּג' בְּתַשְׁרֵי בְּעֵי אַפְרוּשֵׁי וְכוּ' אַבְל כְּהֵן הַשְׁוֹרְף אַת הַפְּרָה דְּבִידָן תְּלִיא מִלְתָּא מְפָרְשֵׁינָן לִי בְּד' בְּשַׁבַּת כִּי הֵיכִי דְנִתְרַמִּי ד' שְׁלוֹ בְּשַׁבַּת וְהָא רַבָּא אָמַר רפ"ד דִּיבְמוֹת (דף ל"ו) דְּהִלְכָה כר"י לְגַבֵּי ר"ל לְבַר מְתִלְת וּבַע"כ לָא ס"ל כר"ל דְּיִלְיָף לָהּ לְפָרִישָׁה מְסִינֵי אֶלְא מְמִילוּאִים וּכר"י וּא"כ הַנְּזָאָה כֹּל ז' בְּעֵינָן מַגְזָה"כ וְלָאוּ מְשׁוּם חֲשֵׁשׁ טְוִמְאָת מֵת וּא"כ ד' נְמִי בְּעֵי הַנְּזָאָה פְּאִינָהּ מַגְזָה"כ וְהַשְׁתָּא ל"ל לְמִימַר יוה"כ דְּלָאוּ בְּדִידָן תְּלִיא מִיְלִתָּא אִפִּי אִי הֵוֵי תְּלִיא בְּדִידָן אִפִּי"ה אִין צְרִיף לְהַפְּרִישׁוּ בְּד' מְטַעְמָא דְנִתְרַמִּי ד' בְּשַׁבַּת וְלֹא יִתְבַטְּלוּ הַנְּזָאוֹתֵי ב' יָמִים דְּהָא אִפִּילוּ לָא מִיְתְּרַמִּי ד' בְּשַׁבַּת אִפִּי"ה מְזִין עֲלֵיו מַגְזָה"כ וְאִין יִתְרוֹן לְהֵם בֵּין חָל ד' דְּפָרִישָׁה בְּשַׁבַּת לְחַל בְּיוֹם אַחַר דִּי"ל דְּלָרְוֹנְחָא דְמִיְלִתָּא נְקַט הֵכִי דְּלָאוּ בְּדִידָן תְּלִיא מִיְלִתָּא אִפִּילוּ לְמֵאן דְּיִלְיָף מְסִינֵי וְלִדְיָדִי הַנְּזָאָה מְשׁוּם מַעְלָה בְּעֵלְמָא וּמְשׁוּם חֲשֵׁשׁ טְוִמְאָת מֵת אִי נְמִי אַגְב דְּמְסִינִים גְּבִי שְׁוֹרְף הַפְּרָה דְּבִידָן תְּלִיא נְקַט נְמִי גְּבִי יוה"כ לָאוּ בְּדִידָן אַע"ג דְּלָא צְרִיף לָזָה.

עוֹד י"ל אַע"ג דְּבִיוה"כ צְרִיף הַנְּזָאָה מַגְזָה"כ כֹּל ז' מִן הַתּוֹרָה דְּוָמְנִי דְּמִיְלִנְאִים מ"מ הֵוֵא מַעְלָה דְּפָרָה מְשׁוּם א' שְׁמָא ג' וּמְחֲשֵׁשׁ ט"מ רְאוּי לֹא ג"כ דְּלָא גְּרַע מִיְנֵי הַיְלִכְפָּה אִי לָאו דְּלָאוּ בְּדִידָן תְּלִיא הֵיךְ רְאוּי לְהַפְּרִישׁוּ בְּד' בְּשַׁבַּת דְּלִיתְרַמִּי ד' שְׁלוֹ בְּשַׁבַּת וְלֹא יִבְטְלוּ הַנְּזָאָה שְׁל מַעְלָה מְשׁוּם סְפַק טְוִמְאָה אֶלְא יוֹם אֶחָד בְּלַבַּד דַּאֲע"ג דְּמ"מ יִזוּ עֲלֵיו בְּד' שְׁלוֹ מְחַמַּת גְּזָה"כ אִפִּילוּ הֵכִי לְהַנְּזָאָת שְׁל מַעְלָה אִינוּ מוֹעִיל פִּינָן דְּלִיכָא לְסַפּוּקֵי בִּי לֹא בְּשִׁלְיָשִׁי וְלֹא בִּז' וְנִרְאָה לִי לְהִבִּיא רְאָיָה לְדַבְּרֵי דְלִמְאָן דְּיִלְיָף מְמִילוּאִים צְרִיף הַנְּזָאָה מִן הַתּוֹרָה מַגְזָה"כ כֹּל ז' יָמֵי הַפְּרִישָׁה וְלֹא מֵהָאִי טַעְמָא דְּסְפַק טְוִמְאָה לְחֻד דְּהָא תְּנָן לְקַמָּן (דף י"ד) כֹּל ז' יָמִים הוּא זֹרֵק אֶת הַדָּם וְכוּ' וְאִמְרִינָן בְּגַמְרָא כְּמֵאן אר"ח דְּלָא כר"ע דְּאִי ר"ע הָא אָמַר טְהוֹר וְשִׁנְפְּלָה עֲלֵיו הַנְּזָאָה טְמֵאָתוּ הֵיכָא עֶבֶיד עֲבוּדָה וְאִיכָא לְמִדְקָה הָא בְּמִתְנִיתִין דְּמְכִילְתִּין לֹא תְּנִינָן הָא דְּמִזִּין עֲלֵיו וְאִפְשֵׁר לֹא מְרַחֵם דִּידָן סְבַר דְּלָא הֵוֵי מְזִין כֹּל לְ עֵינְקָר לֹא מִיְבַעֵי לְרַבָּא לְקַמָּן (דף ז') דְּמִשְׁנֵי אַהָא דְּפָרִיף וְעַד שְׁאִתָּהּ מְפָרִישׁוּ מִבֵּיתוֹ הַפְּרִישָׁהוּ מְטוֹמְאָת מֵת דַּס"ל לְתַנָּא דִּידָן דְּטוֹמְאָת מֵת הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר דְּלפ"ז אִין צְרִיף הַנְּזָאָה כֹּל עֵינְקָר כְּדָאָמְרִי לְקַמָּן (דף ח') לְמֵאִי דַּס"ד דר"י דְּאָמַר אִין מְזִין עֲלֵיו אֶלְא ג' וְז' בְּלַבַּד דְּהֵינְנוּ טַעְמָא דַּס"ל טוֹמְאָה הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר וּפְרִיף וְתַסְבְּרָא אִי הַתּוֹרָה לָמָּה לִי הַנְּזָאָה כֹּל אֶלְא אִפִּי לְרַבִּינָא דְּאָמַר אִפִּי"ת דְּחֻזֵי טוֹמְאָת בֵּיתוֹ שְׂכִיחַ טוֹמְאָת מֵת לֹא שְׂכִיחַ הָא אִינוּ אֶלְא דִּיחֻזֵי בְּעֵלְמָא וּמ"מ אִיכָא לְמִימַר דְּתַנָּא דִּידָן ס"ל טוֹמְאָה הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר וְאִין צְרִיף הַנְּזָאָה כֹּל וְאִמְרֵי מוֹקֵי לָהּ לְמִתְנִיתִין דְּלָא כר"ע אֶלְא וְדָאִי ע"כ הֵינְנוּ טַעְמָא פִּינָן דַּס"ל לר"ע לְקַמָּן וְיִכְסְהוּ הָעֵנָן לְהַר וְלֹא לְמִשָּׁה וְכִינָן דָּאִי אִפְשֵׁר לר"ע לְמִילָף פְּרִישָׁה מְסִינֵי בַע"כ מְמִילוּאִים נְפָקָא לִי דְּהָא לִיכָא מֵאן דְּפְלִיג וְאִמְרַן דָּאִין כה"ג בִּיוה"כ צְרִיף פְּרִישָׁה ז' יָמִים מְקוֹדָם וְכִינָן דְּיִלְיָף לָהּ מְמִילוּאִים אִפִּילוּ תֵּאמַר טוֹמְאָה הַתּוֹרָה הִיא בַע"כ אִפִּי"ה בְּעֵי הַנְּזָאָה דְּוָמְיָא דְּמִיְלִנְאִים דְּנִכְנְסוּ מִים תַּחַת דָּם וּמְהַשְׁתָּא בַע"כ מִתְנִיתִין דְּלָא כר"ע דְּהָא הֵוֵי טְמֵא מִן הַנְּזָאָה וְהֵיכָא עֶבֶיד עֲבוּדָה וְהָא דְּפָרִיף הֵתָם וְאִי טוֹמְאָה הַתּוֹרָה הַנְּזָאָה כֹּל לְמָה לִי הֵינְנוּ מְשׁוּם דַּס"ל לר"י דָּאִין מְזִין עֲלֵיו אֶלְא ג' וְז' בְּלַבַּד וְע"כ לֹא גָמַר לָהּ מְמִילוּאִים דַּא"כ הֵיךְ צְרִיף הַנְּזָאָה כֹּל שְׂבַעָה דְּוָמְיָא דְּהֵתָם וְהָא דְּאָמַר לְקַמָּן וּר"ע ס"ל כר"י דְּאָמַר בְּנִי"ו נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל מ"מ י"ל דַּס"ל לר"י דְּוִיכְסְהוּ הָעֵנָן לְמִשָּׁה וְיִלְיָף פְּרִישָׁה מְסִינֵי וּמ"מ ש"מ דְּדַרְשָׁא גְּמוּרָה הִיא דְּיִלְפִינָן לְפָרִישָׁה מְמִילוּאִים

והא דהזאה וְשִׁנְכַנְס מִיָּם תַּחַת דָּם דְּרִשָּׂא גְמוּרָה הִיא וְלֹא אֶסְמַכְתָּא וּא"ת לְמַאי דְפִי' הָא דְמוּקִי לְמַתְנִיתִין דְּלֹא כַר"ע הִיָּינוּ מְשׁוּם גְזִירַת הַכְּתוּב לְפָרִישָׁה וְהַזָּאָה דִּיּוּה"כ מְמִילּוּאִים הָלֹא כְּבָר הַעֲלִיתִי דְמֵאן דְּגָמַר מִהֶתֶם בְּעֵי פְרִישָׁה לְעֶזְרָה דְּוָקֵא דְּוָמֵיָא דְּהֶתֶם וְהַשְׁתָּא לְמָה לִּי לְמַפְרָךְ לַר"ע הָאִיךְ עֵבִיד עֲבוּדָה טְפִי הֵנָּה לִי לְהַקְשׁוֹת לַר"ע לֹא מִשְׁפַּחַת לִי לְפָרִישָׁה כָּלֵל דְּכִינּוֹן דְּמִזִּין עָלָיו בְּכָל יוֹם נְטֻמָּא וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ תוּ לְפָרוּשׁ בְּעֶזְרָה דְּהָנִי לִי פְרִישָׁה וְהַזָּאָה תַּרְתִּי דְּסַתְרֵן דְּאִי הַזָּאָה פְרִישָׁה בְּעֶזְרָה לִיכָא וְאִי פְרִישָׁה אִיכָא בַע"כ לִיכָא לְהַזָּאָה לֹא קָשָׁה מִיָּדִי כִּינּוֹן דְּאָמַר רַחֲמֵנָא דְּלִיעֲבַד פְרִישָׁה וְהַזָּאָה וְכִינּוֹן דְּאִי אֶפְשָׁר לְפָרִישָׁה בְּתַר הַזָּאָה הוֹאִיל וְנְטֻמָּא עַל יְדֵי הַזָּאָה בַע"כ אִין מְצַנַת פְרִישָׁה נוֹהֲגַת בְּכָל ז' יָמִים אֲלֹא בְּלִילָה וְכוּן בְּיוֹם קוֹדֶם הַזָּאָה אֲבָל מִהַזָּאָה וְאִילָךְ לֹא דְהָא אִי אֶפְשָׁר בְּאִנְפֵּן אַחַר אֲבָל וְדִאי הָא ק"ל לַר"ח לְמַאי דַס"ד דְּהַזָּאָה הָנִי מְצַפְרָא הִיכִי עֵבִיד עֲבוּדָה אַח"כ כָּל הַיּוֹם הָא נְטֻמָּא בְּהַזָּאָתוֹ וְאַבְיִי שְׁנֵי דְעֵבִיד עֲבוּדָה כָּל הַיּוֹם וּבְפָנֵיָא מְזוּ עָלָיו וְאֹמַר אֲנִי דְלִיכָא לְמִימַר הַשְׁתָּא דְאַתִּית לְהִכִי הָא דְרִיב"ב דְּמַפְרָשׁ טַעֲמָא דְּמַפְרִישִׁין אוֹתוֹ מְבִיתוֹ הָנִי שְׁמָא תַמְצָא אֲשֶׁתוֹ סָפֵק נְדָה אִפִּי' תֹאמַר דְּיִלְיָף לָהּ מְמִילּוּאִים נְמִי אֲתִי שְׁפִיר דְּאִיכָא לְמִימַר דַס"ל כַר"ע דְּטָהוּר שְׁנַפְלָה עָלָיו הַזָּאָה טַמָּא וּמִהַשְׁתָּא ע"כ כָּל יוֹם מִיָּמֵי הַפְרִישָׁה מְשַׁעַת הַזָּאָה עַד הַלִּילָה דְּהָנִי לִיהַּ הָעֶרֶב שְׁמֵשׁ בְּטִילָה לָהּ לְפָרִישָׁה דְּהָא א"א וְאִם כֵּן בְּאוֹתוֹ שְׁעָה לְמָה פִּירֵשׁ מְבִיתוֹ וְאַע"ג שְׁיִהְיֶה בַעַל קָרִי וּמְשַׁתְּלַח חוּץ לְב' מַחְנוֹת כְּדָאֲמַרִּין בַּפ"ו דְּפִסְחִים וְאִלוֹ מְשׁוּם טַנְמַאת הַזָּאָה מוֹתַר בְּהַר הַבַּיִת לִית לֵן בַּהּ דְּהָא אִין מְצַנַת פְרִישָׁה אֲלֹא בְּעֶזְרָה דְּוָקֵא וְכִינּוֹן דְּאִי אֶפְשָׁר בְּעֶזְרָה מְשׁוּם טַנְמַאת הַזָּאָה אֲנִידָא לָהּ לְגַמְרִי בְּאוֹתָהּ שְׁעָה לְמְצַנַת פְרִישָׁה וּמָה לִי אִם יִהְיֶה בְּהַר הַבַּיִת אוֹ חוּצָה לוֹ בֵּין כְּפָה וּבֵין כְּפָה לִיתָא לְמְצַנַת פְרִישָׁה וּבְאוֹתוֹ שְׁעָה מְבִיתוֹ לְמָה פִּירֵשׁ וּבַע"כ הָא דְחַנּוּן מַפְרִישִׁין אוֹתוֹ מְבִיתוֹ הִיָּינוּ מֵאֲשֶׁתוֹ לֹא צָרִיךְ לְאַשְׁמוּעִינּוּן אֲלֹא לְאוֹתוֹ שְׁעָה דְּאִלוֹ בְּשַׁעַת מְצַנַת פְרִישָׁה כִּינּוֹן דְּמְצַנַתוֹ בְּעֶזְרָה דְּוָקֵא הָא וְדִאי צָרִיךְ לְפָרוּשׁ מֵאֲשֶׁתוֹ דְּאִי אֶפְשָׁר בְּתַשְׁמִישׁ הַמְטָה אֲלֹא וְדִאי מְשׁוּם אוֹתוֹ שְׁעָה דְּבִטְיִלָה לְמְצַנַת פְרִישָׁה צָרִיךְ לְאַשְׁמוּעִינּוּן דַמ"מ פּוֹרֵשׁ מְבִיתוֹ וְהִיָּינוּ אֲשֶׁתוֹ וַע"ז בְּעֵי מְבִיתוֹ לְמָה פִּירֵשׁ וּמַפְרָשׁ רִיב"ב טַעֲמָא מְשׁוּם סָפֵק נְדָה דַמ"מ עֲדִינּוֹן תַקְשָׁה קוֹשְׂיָא שְׁנֵיהּ שְׁהַקְשִׁיתִי לְעִיל דְּאִי אֶמְרַת דְּרִיב"ב דְּחִינִישׁ לְטַנְמַאת בֵּיתוֹ נְפַקָא לִי פְרִישָׁה מְמִילּוּאִים וּמְמִילָא צָרִיךְ פְרִישָׁה בְּעֶזְרָה דְּוָמֵיָא דְּהֶתֶם א"כ מֵאִי אֶהְיֵי בְהָא דְּמַפְרִישִׁין אוֹתוֹ מֵאֲשֶׁתוֹ ז' יָמִים הָא אִיכָא לְמִיחַשׁ לְטַנְמַאת בֵּיתוֹ קוֹדֶם ז' יָמֵי הַפְרִישָׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְקַיֵּים תוּ מְצַנַת פְרִישָׁה בְּעֶזְרָה הָנִי לִי לְפָרוּשׁ אוֹתוֹ מֵאֲשֶׁתוֹ י"ד יָמִים כַּמֶּש"ל אֲלֹא ע"כ רִיב"ב דְּחִינִישׁ לְטַנְמַאת בֵּיתוֹ יְלִיף לָהּ לְפָרִישָׁה מְסִינִי וְאִין צָרִיךְ פְרִישָׁה דְּוָקֵא בְּעֶזְרָה וְהַשְׁתָּא סְגִי לְחַשְׁשָׁא דְּטַנְמַאת בֵּיתוֹ בּוּז' יָמִים לְחוּד וְאִי אִיתְרַמִּי לִיהַּ טַנְמַאת בֵּיתוֹ קוֹדֶם ז' יָמֵי הַפְרִישָׁה יְפָרוּשׁ עֲצָמוֹ בּוּז"י לְמַקּוּם א' חוּץ לְעֶזְרָה וּמִיָּהוּ לְמַאי דְפִי' לְעִיל בְּמַתְנִיתִין לְמַאי דְּפָרִישַׁת שְׁבַעָה אִינוּ מְעַכְבִּי לֹא חִינִישִׁינּוּן לְסָפֵק שְׁמָא יֶאֱרַע פְּסוּל בְּכַה"ג אוֹ שְׁמָא יָמוֹת וְלִבְעֵי הַשְׁנֵי שְׁמַתְקִינִין לוֹ פְרִישָׁה ה"נ לֹא חִינִישִׁינּוּן לְהַפְרִישׁוֹ מֵאֲשֶׁתוֹ אֲלֹא ז' יָמִים לְחוּד שְׁלֹא תַמְצָא סָפֵק נְדָה וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְעֲבֹד בְּטַנְמַתָּה אֲבָל יוֹתַר מְזוּ יָמִים מְשׁוּם חֲשַׁשׁ בְּיִטּוּל מְצַנַת פְרִישָׁה לֹא חִינִישִׁינּוּן מְסָפֵק הוֹאִיל וְאִינָהּ מְעַכְבַת בְּדִיעֲבַד.

עוֹד י"ל דְּמְשׁוּם הִכִי לֹא חָשׁוּ לְהַפְרִישׁוֹ עוֹד ז' יָמִים נוֹסָף עַל ז' יָמֵי הַפְרִישָׁה מְשׁוּם חֲשַׁשׁ סָפֵק נְדָה דָאָם יְבוֹא לְיָדִי סָפֵק יְפָרִישׁוֹ לְהַאֲחֵר שְׁמַתְקִינִין תַּחְתָּיו וְלֹא יִתְבַטֵּל מְצַנַת פְרִישָׁה אֲבָל חָשׁוּ לְטַנְמַאת בֵּיתוֹ תוּךְ ז"י דַא"כ יַעֲבֹד הַשְׁנֵי בְּלִי פְרִישָׁה דְּהָא מַתְקִינִין אַחַר תַּחְתָּיו

תנו ולא מפרישין ונהרי הוי השני עובד בלתי פרישה מ"מ תירוץ ראשון עיקר כדמוכח
מקא דפי' לעיל ועוד לתירוץ זה תקשה הא דאמ' בגמרא אליבא דר"ל דיליף שיהיה
פרישה למשה וששה וקא שבעה תנו ומשני הא מני ריב"ב דחנייש לטומאת ביתו ומאי
שנויא הוא אפתי תקשה לא יפרוש אלא ששה ואי משום טומאת ביתו פשאינרע לו טומאה
זו ביום ז' קנדם יוה"כ אפתי איכא ששה ימים של ימי פרישה עד יוה"כ ונפרישו השני
תחתיו אלא נדאי ליתא להאי טעמא כדפריף הגמרא אליבא דר"י אי טומאה הותרה הנזה
פלל למה לי.

עוד נראה לי להביא ראיה דלמאן דיליף ממילואים הנזה בעי כל זמן התורה מטעמא
דנכנסו מים תחת דם דהא פריף לקמן ועוד שאפה מפרישו מטומאת ביתו הפרישהו
מטומאת מת ואמר רבא זאת אומרת טומאה הותרה בצבור ואיכא למידק הא בההיא
ברייתא דמיימי הגמרא סיוע מינה לר"י דיליף לפרישה ממילואים תניא דמפרישין
לכה"ג ביוה"כ ולכהן השורף את הפרה ז' ימים מביתו ואחד זה ואחד זה מזין עליו כל
שבעה וקא דמזין עליהם אי ס"ד דהאי הנזה אינו אלא משום ספק טומאת מת בע"כ
טומאה דחוייה ס"ל דאי הותרה הנזה פלל למה לי ואפתי תקשה לך אברייתא זו ועד
שאפה מפרישו מטומאת ביתו הפרישו מטומאת מת כיון דע"כ ס"ל טומאה דחוייה היא
אלא ע"כ ש"מ דלמאן דיליף ממילואים אפילו אי ס"ל טומאה הותרה אפ"ה בעינו הנזה
כל שבעה מגזירת הפתוב דומיא דמילואים ונכנסו מים תחת דם ומש"ה אין צריף
להפרישו מטומאת מת הואיל והותרה ואפ"ה הנזה בעי מגזה"כ.

וראיתי להרב"ם שפכת בפ"א מהל' עביוה"כ ז' ימים קנדם יוה"כ מפרישין כה"ג מביתו
ללשכה שבמקדש ודבר זה קבלה ממשה רבינו ומפרישין אותו מאשתו כל ז' ימים אלו
שפא תמצא אשתו נדה נמצא הוא טמא ז' ימים ואין יכול לעבד ובז"י אלו מזין עליו
מאפר פרה בג' להפרשה ובז' שהוא ערב יוה"כ שפא נטמא במת ולא ידע ע"כ הנה אנח
לן חזא ואקשה לן חזא דמשמע מדבריו דפרישה זו הוי מה"ת מדכתב דבר זה קבלה
ממשה רבינו ופרישה זו הנה בלשכה שבמקדש ובזה אנח לן אבל אקשה לן בהא דאמר
דמזין בג' ובז' לחוד ומטעמא דשפא נטמא במת וזה ליתא אלא מזין עליו כל ז' ימים
מגזירת הפתוב דומיא דמילואים וכדפירשנו: שייף לזף ג' ע"ב תוס' ד"ה ריב"ב היא
דחנייש לטומאת ביתו והקשו דא"כ פרה דטבול יום פשר בה תיסגי בששה ימים פרישה
קנדם לשרפתה ותירצו דמדברבן פסול ט"י דטומאה דאורייתא וכבר פתבתי לעיל ריש
פירקין דדבר זה אין לו עיקר עוד תירצו דאיכא תנא דס"ל בפרק הערל דאפילו מן
התורה לא הותר בט"י אלא דטמא מת דכתיב בהאי פרישה וטבול יום דשרץ דאתי בקל
וחומר מט"י דמת ולדידיה בועל נדה לא אתיא מק"ו דאיכא למיכפר מה לטמא מת שכן
אינו מטמא משפב תחתון כעליון כבועל נדה ושפא ריב"ב כנותיה ס"ל ואני אומר עיקרא
דהא מילתא בפ"ב דנזבחים (דף י"ז) איתא והכי גרסינן התם ומחוסר כפרים דזב כזב
דמי תנאי היא שרפה אונן ומחוסר כפרים פשר יוסף הבבלי אומר מחוסר כפרים פסול
מאי לאו בהא קא מיפלגא מר סבר מחוסר כפרים דזב כזב דמי ומ"ס לאו כזב דמי ודחי
הגמ' דכ"ע לאו כזב דמי והקא בהא קמיפלגי דכתיב והזה הטאהור על הטמא מפלל שהוא
טמא לימד על טבול יום שהוא פשר בפרה מר סבר טומאה דכל התורה כולה ומ"ס
טומאה דהוה פרישה הלכך טבול יום דשרץ דקל אתי בק"ו דט"י דמת אבל מחוסר כפרים

דָּבַר חֲמִיר שֶׁפֶן טוֹמְאָה יוֹצֵאָה עָלָיו מְגוּפוֹ לֹא הָרִי אֶפִּילוֹ לְיוֹסֵף הַבְּבִלִי אֵינוֹ פְּסוּל אֲלָא מְחֻסֵּר פְּפָרִים דָּבַר הוֹאִיל וְחֲמִיר דְּטוֹמְאָה יוֹצֵאָה עָלָיו מְגוּפוֹ וְכ"ש ט"י דָּבַר אֲבָל בּוֹעֵל גְּדָה דְּאִין טוֹמְאָה יוֹצֵא מְגוּפוֹ לְכ"ע פֶּשֶׁר וְכ"ש לְמֵאֵי דַר"ל דְּהֵינּוּ טַעְמָא דְּיוֹסֵף הַבְּבִלִי מְשׁוּם דַּס"ל מְחֻסֵּר פְּפָרִים דָּבַר פְּזָב דְּמֵי וְלֵהֵא טַעְמָא אֶפִּי בְּזָב ב' רְאִיּוֹת אַע"ג דְּטוֹמְאָה יוֹצֵא מְגוּפוֹ פִּינּוֹ דְּאִין צָרִיךְ קָרְבָּן ט"י דִּידֵיךְ פֶּשֶׁר בְּפָרָה לְכ"ע כ"ש ט"י דְּבוֹעֵל גְּדָה דְּכָשֶׁר וְאַע"ג דַּק"ל אֲהָא דְּקָאָמַר מְחֻסֵּר פְּפוֹרִים דָּבַר חֲמִיר שֶׁפֶן טוֹמְאָה יוֹצֵא מְגוּפוֹ וְת"ק לִית לִי הָאֵי סְבָרָא אֲדַמְיָפְלָגִי בְּמְחֻסֵּר פְּפָרִים דָּבַר לִיפְלָגוּ בַט"י דָּבַר בַּעַל ב' רְאִיּוֹת וּבְמֻצְנָרַע מוֹסָגָר דְּלָאוּ בְּנֵי קָרְבָּן גִּינְהוּ דַּלְת"ק פֶּשֶׁר וְלְיוֹסֵף הַבְּבִלִי פְּסוּל וְכ"ת לְהוֹדִיעָךְ פָּחוּ דְּיוֹסֵף דְּאֶפִּילוֹ מְחֻסֵּר פְּפָרִים פּוֹסֵל אַע"ג דְּקִיל מַט"י דְּמוֹתָר בְּתַרוּמָה לִיפְלָגִי בַט"י דְּטוֹמְאָה הֵינְצָא מְגוּפוֹ כְּמוֹ הֵנִי דְּאֶמְרָן וְלֵהוֹדִיעַ פָּחוּ דְּרַבְּנָן דְּאֶפִּי הֵכִי מְכַשְׂרֵי דְּהָא פָּחוּ דְּהֵינְצָא עַדִּיפָא וַיֵּשׁ לִינִישׁב אֲלָא שְׂאִין זֶה מְקוֹמוֹ מ"מ עַל תְּקוּרָתָא דְּתוֹס' תְּקִישָׁה פְּדַאָמְרָן לְכֹן ג"ל דַּר"ל ס"ל כְּרַחֲב"י דְּאָמַר בַּפ"ב דְּזִבְחִים (דָּף כ') פָּרָה מְקַדֵּשׁ בְּכָלִי שְׂרַת בְּפָנִים פִּי בְּעֵזְרָה הֵיךְ צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו לְעַבּוּדַת פָּרָה אַע"ג שְׁהֵינְתָה נַעֲשִׂית בַּחוּץ וְאַח"כּ יוֹצֵא וְדָלָא כַר"י דְּאָמַר הֵתָם מְקַדֵּשׁ בַּחוּץ וְאַפִּי בְּכָלִי חוֹל וְכִינּוֹן דַּלְר"ח צָרִיךְ קִידוּשׁ בְּפָנִים אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁרְפָּה ע"י טְבוּל יוֹם דְּטוֹמְאָה כְּמוֹ בּוֹעֵל גְּדָה דְּהָא טְבוּל יוֹם הַנִּכְנָס לְעֵזְרָה חֵיב פְּרַת וְלֹא מְשַׁפְּחַת לָהּ לְדִידֵיךְ לְהַכְשִׁיר ט"י בְּשַׁרְפָּתָה אֲלָא בְּטוֹמְאָתָא עָרַב כְּמוֹ שְׂרִץ וּנְבִילָה וְדוּמִיָּהּ וּבַכַּה"ג שְׁנַטְמָא לְאַחַר קִידוּשׁ וְטָבְלוּ וּבַכַּה"ג הֵיךְ הָא דְּמַטְמָאִין לְכַהֵן הַשּׁוֹרֵף אֵת הַפָּרָה וְכַדָּא' הֵתָם וְהַשְׁתָּא בַע"כ צָרִיךְ פְּרִישַׁת שְׂבָעָה לְכַהֵן הַשּׁוֹרֵף מְשׁוּם חֲשֵׁשׁ טוֹמְאָתָא בִּיתוֹ דְּאֵי אֶפְשָׁר בַּט"י דְּבוֹעֵל גְּדָה שְׂלֵא מְהֵנִי הַקִּידוּשׁ דְּצָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּעֵזְרָה דְּוּקָא: וְהָא אֲנִי ז' תַּנּוּן ק"ל דְּלָמָּא מְשׁוּ"ה בְּעֵי ז' מְפָנֵי הַהֲזָאָה וְכַדָּא' לְקַמָּן א' שְׂמָא ג' ב' וּג' שְׂמָא ג' וּבַג' יָמִים אַחֲרוֹנִים שְׂמָא ז' אֲלָא ד' לָמָּה לִי הַהֲזָאָה כָּלִל וְכו' ש"מ דְּמַשְׁעַת פְּרִישָׁה אִין לְסַפֵּק כָּלִל שְׂמָא נְטָמָא בְּמַת מַש"ה צָרִיךְ פְּרִישָׁה ז' יָמִים מְפָנֵי הַהֲזָאָה וְאַפִּילוֹ לַר"י לְקַמָּן דְּמַמְעַט בְּהֲזָאָה מְכָל שְׂאָר תַּנְאֵי הַזָּאָה ג' וְז' מֵיָהוּ בְּעֵי נְאִי לֹא פִירֵשׁ אֲלָא נִי"ו יָמִים אֵיכָּא לְמִיחֵשׁ שְׂמָא נְטָמָא בְּיוֹם הַפְּרִישָׁה וְלֹא נִשְׂאָר ז' יָמִים עַד יוֹם הַשְּׂרִיפָה כְּמַנְנָן יָמֵי הַזָּאָה וְל"ל לְאוּקְמֵי כְּרִיב"ב וְאֵי מְשׁוּם דַּט"י פֶּשֶׁר בְּפָרָה וְסָגִי בְּשִׁשָּׁה יָמִים קוֹדֵם יוֹם הַשְּׂרִיפָה וְיִנְזָה וְיִטְבּוֹל בְּיוֹם הַשְּׂרִיפָה וְהָא דְּמַשְׁנֵי רִיב"ב הֵיא דְּחֵינִישׁ לְטוֹמְאָתָא בִּיתוֹ הֵינּוּ מְשׁוּם דַּט"י דַּט"ב לֹא הוֹתֵרָה לְמ"ד טְבוּל יוֹם דְּהֵיא פְּרִישָׁה דְּוּקָא אֲבָל ט"י דְּמַת הוֹתֵרָה וְע"ד שְׂפִי הַתּוֹס' כַּמ"ש לְעֵיל הָא לִיתָא שְׂפָכָר הוֹכַחְתִּי לְעֵיל דַּט"י דַּט"ב נְמֵי הוֹתֵרָה וְאַפִּי לְמֵאֵי דְּפִי שֶׁם דְּלָמ"ד פָּרָה צָרִיכָה קִידוּשׁ בְּפָנִים אֵי אֶפְשָׁר בַּט"י דְּטוֹמְאָתָא בִּיתוֹ דַּא"כ עַדִּינּוּ ל"ל לְאוּקְמֵי כְּרִיב"ב הו"ל לְאוּקְמֵי כַר"ע דְּאָמַר טְהוֹר שְׁנַפְלָה עָלָיו הַזָּאָה טְמָא וְע"כ אֵי אֶפְשָׁר לְקַדֵּשׁ בְּפָנִים בְּיוֹם הַזָּאָה מֵיָהוּ אֶפְתִּי אֶפְשָׁר לְקַדֵּשׁ בְּפָנִים וְאַח"כּ יִזוּ עָלָיו וְיִשְׂרׁוּף הַפָּרָה דַּאע"ג דְּנַטְמָא בֵּין קִידוּשׁ לְשַׁרְפָּתָה לִית לָן בַּהּ דְּבָלָאוּ הֵכִי הֵיוּ מְטַמְאִין אֵת הַשּׁוֹרֵף בֵּין קִידוּשׁ לְשַׁרְפָּה פְּדַאָמְרִינּוּ בַפ"ב דְּזִבְחִים וְעוֹד בַּלֵּא"ה לֹא ג"ל לְהַגְמָרָא לְאוּקְמֵי כַר"ע וְלֹא כְּרַבְּנָן וְלֵמֵאֵי דְּפְרִישִׁית הָא דְּפְרִיךְ וְאַנּוּן ז' תַּנּוּן לֹא פְּרִיךְ לִי אֲלָא מְשׁוֹרֵף אֵת הַפָּרָה וְלֹא מְשַׁל יוֹה"כ עוֹד י"ל דְּאֶשֶׁל יוֹה"כ קָשִׁי לִי וְאַלִּיבָא דְּרַבָּא לְקַמָּן דְּאָמַר אֲהָא דְּפְרִיךְ וְעַד שְׂאֵתָה מְפְרִישׁוּ מְטוֹמְאָתָא בִּיתוֹ הַפְּרִישׁוּ מְטוֹמְאָתָא מַת זֹאת אוֹמְרַת טוֹמְאָה הוֹתֵרָה בְּצַבוּר וְכִינּוֹן דַּס"ל לְתַנָּא דִּידוֹן דְּהוֹתֵרָה אִין צָרִיךְ הַזָּאָה כָּלִל פְּדַאָמַר לְקַמָּן

ותסברא אי הותרה הנזאה כלל ל"ל ולפיי"ז לא קשיא ליה בנ"ו סגי אלא אוה"כ ולא
אשל פרה.

עוד יש לומר דקשי' לי בין אשל פרה ובין אשל יוה"כ דפסיק ותני דמפרישין אותן זו
ימים לעולם ואי אינו אלא מפני ההנזאה התינוח אי חל יום ג' וז' לפרישה שניהם בחול
אבל אם חל אחד מהן בשבת וקא ג' בלא ז וכן ז' בלא ג' הנזאתן לא מהני ולא מידי
לטומאת מת א"כ באותו שנה למה מפרישין אותן זו ימים וקלא בששה סגי דקא הנזאה
שבות היא וא"ד שבת פדאמ' לקמן מיהו למאי דאפרש לקמן דבחל יום ג' או ז' בשבת
היה צריף פרישה ביום שקודם לז' שעה א' קודם לשקיעת החמה כדי שיהיה לו הנזאה
ביום ג' וז' שהם עיקר ימי הנזאה שע"י יוצא נדאי מט"מ משא"כ בשאר ימי הנזאה שע"י
אינו יוצא מספק טומאה ביום הפרישה לא אחי שפיר: שיקף לדרף ד' זה וזה מזין עליו מכל
חטאות שהיו שם נ"ל דהכי פירושו בכל יום מזין עליו מכל חטאות דהיינו שהיה נוטנים
מעט ומערבין מכל חטאות כולן ביחד לתוף מים אבל אין לפרש שהיו מזין עליו כל יום
מאפר פרה אחרת ולא היו מזין ביום אחד מכל הפרות אלא היום מזו למחר מאחרת דקא
תנו בפ"ג דפרה ומזין עליו כל ז' מכל חטאות שהיו שם ובתר הכי תנו לא מצא מז' עושין
משש ומה' וכו' ואי לא מזין בכל יום אלא מאפר פרה אחת שבע לא משפחת לה דקתני
לא מצא מז' ומשמע דאי מצאו עושין מז' קא הנזאה שבעה לעולם לא משפחת לה
דקא הנזאה שבות וא"ד שבת וז' לבד משבת פדאמרינו לקמן (דרף ח') אלא נדאי
כדפירשתי הוא עיקר: בזאת יבא אהרן אל הקודש במה שאמור בענין ק"ל דלעיל פריף
אהאי דרשא דלכפר אלו מעשה יוה"כ דאימא כפרה דרגלים או ח' של חג או עצרת ור"ה
והשתא פינו דכתיב גבי יוה"כ בזאת דמשמע מה שאמור בענין ש"מ דיוה"כ בעי פרישה
ואע"ג דמבזאת לחוד לא ש"מ אלא יוה"כ או כה"ג קמא כדמסיק בסמוך והשתא א"ל
דלכפר ארגלים ואינה קאי ובזאת אוה"כ קאי ודוקא אוה"כ או אכה"ג קמא לחוד מ"מ
קא ניחא נדאי למיכרש טפי אוה"כ דבעי פרישה אפי' לדורות פינו דכבר אשכחן מיהת
גבי פרישה ולא אהני דאמרן דלא מצינו בהו פרישה כלל: וכו' ת יוה"כ קמא א"נ כה"ג
קמא וכו' ת"ש כפאשר עשה וק"ל א"כ לכתוב רחמנא כפאשר עשה וסתמא הפל בכלל בין
לשעה בין לדורות וכו' ת מפאשר עשה לחוד ה"א נמי לקמא לחוד והשתא דכתיב תרתי
ממילא ש"מ חד לקמא וחד לדורות קא ליתא דאי מפאשר עשה לחוד לא משמע נמי אלא
קמא קשה קא תינו גבי יוה"כ דכתיב גבי' בזאת אבל למאן דנ"ל מלעשות אלו מעשה
פרה אפתי נימא לקמא לחוד הוא דקאתי פדאמר גבי יוה"כ ואפתי לדורות בפרה מנ"ל:
יוה"כ קמא א"נ כה"ג קמא כו' ת"ש כפאשר עשה ק"ל פינו דמפאשר עשה איכא למימר
נמי דאינו אלא יוה"כ קמא לחוד ואח"כ אפי' כה"ג קמא ל"צ ביוה"כ וה"ט דבעינו דוקא
דומיא דמילנאים שהיה פעם א' בעולם א"כ מאי סברא היא זו לומר א"נ כה"ג קמא בכל
יוה"כ שמשמש קא די לה לומר יוה"כ קמא לחוד מפאשר עשה ועוד ק"ל קא אפי' השתא
דכתיב בזאת אפתי כהנים לדורות מנ"ל נימא בזאת יבוא אהרן לרבות אהרן שהוא כה"ג
קמא דבעי פרישה כל ימיו דאי מפאשר עשה לחוד הני אמין ביוה"כ קמא לחוד בעי
אהרן פרישה ולא בשאר יוה"כ אהני בזאת דבעי אהרן פרישה בכל יוה"כ ואפתי כהנים
לדורות מנ"ל ונ"ל דה"פ דקא אפילו בלא בזאת לא משמע לי להגמרא דהני אמין כה"ג
קמא ויוה"כ קמא דוקא אלא משמע להגמ' דה"א חד קמא אמרינו דהיינו או כה"ג קמא

וְכָל יוֹה"כ שְׁמֵשֶׁמֶשׁ דְּהֵיָנוּ אֶהְרֵן כָּל יָמָיו אִי נָמִי שְׁאָר פְּהֵגִים נָמִי מִיְהוּ דְּנֹקָא בִּיּוֹה"כ
קָמָא דִּידְהוּ דְשֵׁם קָמָא עַל זֶה כְּמוֹ עַל זֶה דְשִׁקוּלִין הֵן כַּה"ג קָמָא כָּל יָמָיו עִם שְׁאָר פְּהֵגִים
בִּיּוֹה"כ קָמָא דִּידְהוּ וְהוֹיִין דְּוּמְיָא דְמִלְוֹאִים בְּהָא דְהֵיָה עֲלִיו שֵׁם קָמָא וְהָא דְאָמַר יוֹה"כ
לְאוּ אַכְה"ג קָמָא קָאִי דַּה"ל תְּרַתִּי קָמָא אֶלְא יוֹה"כ קָמָא דְכַהֲנִים דְעֲלָמָא קָאֻמַר דַּהוּ"ל
חַד קָמָא לְחֹד א"נ כַּה"ג קָמָא בְּכָל יָמָיו דְלֹא הָוִי נָמִי אֶלְא חַד קָמָא דְשִׁקוּלִין הֵן וַיְבִנְאוּ
שְׁנֵיהֶם דְהִי מִיְנֵיהוּ מִפְקֵת וְאֵע"ג דְבִתְחִלָּה אָמַר יוֹה"כ קָמָא וְאַח"כ אִי נָמִי כַּה"ג קָמָא
וְאִי יוֹה"כ קָמָא אֶשְׁאָר פְּהֵגִים קָאִי הוּ"ל לְמִימַר תְּחִלָּה כַּה"ג קָמָא וְאַח"כ יוֹה"כ קָמָא בְּזֶה
אִין לְחֹדֵשׁ ת"ש פְּאָשֶׁר עָשָׂה יְתִירָא דְהִשְׁתָּא בַּע"כ לְרַבּוֹת אֲתִי לְכָל פְּהֵגִים בְּכָל יוֹה"כ
וְאַפִּי חַד קָמָא לֹא בְעֵינֵן אֶלְא לְעוֹלָם צְרִיף פְּרִישָׁה קוֹדֵם יוֹה"כ: תְּנִיָא פְּנוֹתִיָה דַּר"ל הִקְשׁוּ
הַתּוֹס' דִּילְמָא ר"י נָמִי כַּרְיָה"ג סְבִירָא לִיָּה אֶלְא דְלֹא גְמִיר פְּרִישַׁת דּוֹרוֹת מְסִינֵי דְהָוִי וַי"ו
יָמִים אֶלְא מְמִילּוּאִים דְהָוִי ז' יָמִים וְתִירְצוּ פִּינּוּ דְאָמַר ר"א בְּסֻמוּף וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה מֹשֶׁה
וְכָל יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים אֶלְמָא דְרִישׁ לִי לְקָרָא כַּר"ע מְסַתְמָא מְשָׁמִי דַּר"י רַבִּי אֶמְרָה וְזֶה
הַתִּירוּץ אִין לוֹ שְׁחַר וְעוֹד קָשָׁה אֶפְקִלוּ תֹאמַר דַּר"י נָמִי דְרִישׁ לְקָרָא כַּר"ע אַפ"ה בְּהָא
עַנְיָנָא דְפְרִישָׁה רִיָּה"ג נָמִי מוֹדָה דֹאֵע"ג דְבְסִינֵי לֹא הֵיָה פְּרִישָׁה אֶלְא שְׁשָׁה אַפ"ה יֵשׁ
לְמִילָף מְמִילּוּאִים דְהָוִי שְׁבַעַה וְהִשְׁתָּא הָוִי ר"ל דְלֹא כְּמֹאן וְעוֹד קָשָׁה אַפִּי פְּרִישַׁת שְׁשָׁה
מִנ"ל לַר"ל דְרִיָּה"ג גְּמַר מְסִינֵי לְדוֹרוֹת דְהָא לְתַנָּא דְלַעִיל דְגְמַר מְמִילּוּאִים אִי לְאוּ קָרָא
דְלַכְפֹּר אַע"ג שְׁהֵיָה פְּרִישָׁה בְּמִילּוּאִים לֹא גְמַרִינּוּ לְדוֹרוֹת מִיְנֵי וְאֵע"ג שְׁהַתּוֹס' פִּירְשׁוּ
לַעִיל גְּבִי הָא דְאָמַר ר"ל זֶה בְּנֵה אָב כָּל הַנְּכֻסִים לְמַחְנֵה שְׁכִינָה טְעוּן פְּרִישָׁה שְׁשָׁה דְנִפְקָא
לִיָּה מִיְתוּרָא דְקָרָא דְוִיכְסָהוּ הָעֵנּוּ ו' יָמִים אֶלְא לְדוֹרוֹת א"כ לַר"ע הָאִי וַיִּכְסְהוּ לְמָה לִי
וּבַע"כ אוֹ דְדָרַשׁ לְדָרְשָׁא אַחְרֵינָא אוֹ דְלֹא מְשַׁמַּע לִי כָּלֵל ה"נ יֵשׁ לוֹמַר כֵּן לְרִיָּה"ג אָבֵל
מִפְרִישׁ"י יֵשׁ לְלַמּוֹד תִּירוּץ לְכָל זֶה דְפִירְשׁ בְּהָא דַּאֲר"נ לֹא בָּא אֶלְא לְמַרְק אַכִּילָה וְשַׁתִּיָּה
שְׁבַמְעִי לְהִיּוֹת כְּמִלְאָכִי הַשְׁרַת דַּר"נ ס"ל כַּרְיָה"ג דְפְרִישָׁה לְמֹשֶׁה הִי אָף לֹא לְלַמּוֹד
מְכָאן לְשְׁאָר נְכֻסִין לְמַחְנֵה שְׁכִינָה פְּרִישָׁה שְׁלֹא הִי פְּרִישָׁה זֹו אֶלְא שְׁבִנֵי"ו יָמִים נְתַמְרָקָה
אַכִּילָה וְשַׁתִּיָּה שְׁבַמְעִי אָבֵל בְּעֲלָמָא לֹא בְעֵינֵן מִירוּק מְכָלֵל דְרִיָּה"ג פְּלִיג עֲלִיו וְסְבִירָא
לִי דִילְפִינֵן מִיְנֵיהּ פְּרִישָׁה לְדוֹרוֹת נָמִי לְכָל הַנְּכֻסִים בְּמַחְנֵה שְׁכִינָה וְעוֹד י"ל דְהַפֵּל נִיחָא
וְלֹא קָשָׁה מִיָּדִי דְהָא בְּהֵיָא תְּנִיָא פְּנוֹתִיָּה דַּר' יוֹחֲנָן לַעִיל קָאֻמַר בְּזֹאת בְּמָה שְׁאָמּוֹר בְּעַנְיָן
בְּמָקוֹם אַחַר וְדִיִּיק לֵה מְדָלָא כְּתִיב בְּזֶה אוֹ בְּאַלְהָה וּבְנֻדָּאִי בְּכָל מָקוֹם קו"ל תְּפַסֵּת מְרוֹבָה
לֹא תְפַסֵּת תְּפַסֵּת מוֹעֵט תְּפַסֵּת וְהִשְׁתָּא לְרִיָּה"ג דַּס"ל דְהֵנָּה פְּרִישָׁה בְּסִינֵי אִין לָנוּ לְלַמּוֹד
מְבֹזָאת אֶלְא פְּרִישָׁה הִיּוֹתֵר מוֹעֵטֵת שְׁמַצִּינוּ בְּמָקוֹם אַחַר וַע"כ אִינָה אֶלְא שְׁשָׁה יָמִים כְּשֶׁל
סִינֵי וְלֹא ז' יָמִים כְּשֶׁל מִילּוּאִים דְתְּפַסֵּת מְרוֹבָה ל"ת וְהֵיָנוּ כַּר"ל אָבֵל הָאִי דְתְּנִיָּא פְּנוֹתִיָּה
דַּר"י ס"ל דְנִיכְסָהוּ הָעֵנּוּ לְהַר וְלֹא לְמֹשֶׁה וְכִינּוּן דְבְסִינֵי לֹא הֵיָה כָּלֵל פְּרִישָׁה ע"כ בְּזֹאת
בְּמָה שְׁאָמּוֹר בְּעַנְיָן אִינּוּ אֶלְא מִילּוּאִים א"כ צְרִיף פְּרִישָׁה ז' יָמִים כְּמוֹ הַתָּם: דָּף ד' ע"ב
דָּאִי סְלֵקָא דְעֵתָף וַיִּשְׁכֹּן כְּבוֹד ה' מַר"ח וְכו' ק"ל אַפְתִּי מִנ"ל דְוִיכְסָהוּ אַמְשָׁה קָאִי וְלְלַמּוֹד
מְכָאן פְּרִישָׁה דְהָא אַע"ג דָּאִי מַעֲשָׂה זֹו הֵיָה קוֹדֵם עֲשֻׁרַת הַדְּבָרוֹת הַדְּבָר מְוֹכַרַח בְּעַצְמוֹ
דְוִיכְסָהוּ לְהַר וְלֹא לְמֹשֶׁה אִי הִי לְאַחְרֵיו אַע"ג דְאֶפְשֶׁר לֹאמַר דְאֶפְשֶׁר דְקָאִי אַמְשָׁה אַפ"ה
אִינּוּ מְוֹכַרַח לֹאמַר כֵּן דְאֶפְשֶׁר לֹאמַר דְקָאִי אַהַר כְּמוֹ לְמֹשֶׁה.

וְה"נ ק"ל לְמָאִי דְקָאֻמַר וַר"ע ס"ל כַּרְיָה"ג דְאָמַר בְּשְׁשָׁה בַּחוּדֵשׁ נִתְּנָה תּוֹרָה אַע"ג דַּלְפ"ז
אַפְשֶׁר לֹאמַר דְוִיכְסָהוּ ו' יָמִים לְפָנֵי עֲשֻׁרַת הַדְּבָרוֹת הֵיָה וּבַע"כ לְהַר וְלֹא לְמֹשֶׁה שְׁהָרִי

באותן הימים עלה וירד הא אעפ"כ אפֿשר לומר דמעֿשה זו לאחר הנה והשֿתא אין הֿכרח לומר דויכסֿהו להר ולא למֿשה אלא ניכסֿהו אמֿשה קאי ולטעון פֿרישה ואפתי תקשה במאי קמֿפלגי ומאי ראיה מביאים לדבריהם וכדפרש"י דהא בין לת"קובין לר"ע אפֿשר לומר דויכסֿהו העֿנן קאי אהר או למֿשה לת"ק אע"ג דהנה לאחֿריו א"ל דאהר קאי ולא למֿשה ולר"ע אע"ג דס"ל קודם ובע"כ אי אפֿשר לומר למֿשה מ"מ הא אפֿשר לומר לאחֿריו הנה ניכסֿהו למֿשה קאי וי"ל לת"ק פינן דבע"כ לאחֿר הנה ממילא ש"מ דלמֿשה הנה דאי להר מאי שָנא דויכסֿהו לאחֿר ולא קודם אלא ש"מ אמֿשה קאי ומש"ה קודם למֿשה לא אפֿשר דהנה מוכרח לעלות ולירד: במקום גילה פי' התוס' פדכתיב עוז וחדנה במקומו נראה לי דמפֿרשי דר' מתנא דאמר לא בא הכתוב אלא לאימם עליו כריה"ג סבירא ליה דנפקא ליה מהכא פֿרישה לכל הנכנס למחנה שכינה והיינו דנסוב לקרא דגילו ברעדה תלמודא למילתין דבמקום גילה דהיינו מחנה שכינה דעוז וחדנה במקומו צריף רעדה ומש"ה צריף פֿרישה פֿדי לאימם עליו ורש"י פי' במקום גילה של לוחות דכתיב פקודי ד' ישרים משמחי לב ולפ"ז לר"מ נמי אע"ג דס"ל כריה"ג בהא דויכסֿהו למֿשה אפ"ה לא נפקא לי' מהכא לטעון פֿרישה לכל הנכנס למחנה שכינה דהתם משום תורה הוא פֿדי שתהא ניתנת באימה והא דלא פי' בהדני' הכי דר"מ לא נ"ל פֿרישה מהכא סמך אהא דפי' פן בדר"נ וכמ"ש בסמוך מ"מ ק"ל שהוא [בעצמו פֿירש] בדר"מ לאימם עליו הוא נמי ס"ל כריה"ג דפֿירש למֿשה ולהבדילו מבני אדם שתחול עליו אימה בהיותו לבדו ויבין וישים לבבו ליכנס למחנה שכינה באימה ומשמע מפֿירושו דמשום פניסת מחנה שכינה באימה היתה פֿרישה זו והא למאי דפֿירש במקום גילה של לוחות תהנה רעדה ש"מ דמשום תורה היתה פֿרישה זו ולא משום פניסת מחנה שכינה וכאמת הדבר ברור לר' מתנא דלא היתה פֿרישה זו אלא משום תורה לחוד דהא בהדניא אמר ר"מ לא בא הכתוב אלא לאימם עליו פֿדי שתהא התורה ניתנת באימה ש"מ דלית ליה פֿרישה מהכא להנכנס למחנה שכינה: לאמר אמר ר' מוסיא מפאן להאומר דבר לחבירו שהוא בכל יאמר פי' מדכתיב לאמר שצריף ליתן רשות להדניא שיאמר מכלל דבסתמא הוא בכל יאמר ונ"ל דלית לי' לר' מוסיא הא דר' יהודא דאמר דלאמר ללאו אתי כדתנא בפ"ק דתמורה (דף ז') ושור ושה שרוע וקלוט נדבה תעֿשה אותו אתה מתפיס לבדק הבית ואי אתה מתפיס תמימים לבדק הבית מפאן אמר ר"י פל המתפיס תמימים לב"ה עובר בעֿשה אין לי אלא בעֿשה בלא תעֿשה מנין ת"ל ונדבר ה' אל מֿשה לאמר דהיינו לא נאמר בדברים או לאו נאמר פֿדמפֿרש התם וה"נ איכא למינדֿרש להאי לאמר ללאו משום דכתיב בתורה אדם פי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר מן הצאן תקריבו את קרבנכם ומהכא נ"ל בפ"ג דזבחים (דף ל"ג) למעלה איברי בהמה טמאה לגבי מזבח דעובר בעֿשה דטהורה אין טמאה לא וְלאו הבא מכלל עֿשה והשֿתא ה"נ י"ל לר"י דהאי לאמר אתי לעבור בל"ת למעלה איברי בהמה טמאה על גבי המזבח.

מיהו י"ל דנדאי לר"י נמי לאמר משמע ליה בכל מקום ליתן רשות לאומרו אתנא דמסתמא הוא בכל יאמר כר' מוסיא ושאני הכא גבי שרוע וקלוט דנאמר בתחלת הפֿרשה פתר האי קרא דלאמר דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל הרי שהורשה להדניא לאומרו לכולן לאמר למה לי ש"מ ללאו אתי וה"נ הא דא' ספ"ב דפֿסחים (דף מ"א) דהאוכל פזית צלי מבעוד יום חייב אע"ג דאינו אלא לאו הבא מכלל עֿשה דכתיב ואכלו

את הַבֶּשֶׂר בְּלִילָה בְּלִילָה אֵין בַּיּוֹם לֹא וּמוֹקֵי לֶה כַּרְ"י דְּנַפְקָא לִיה לֹא מְלֹאֲמֵר הָא נְמִי
הָאֵי לֹאֲמֵר מִיּוֹתֵר הוּא דְּהָא כְּתִיב בְּתַרְיָה בְּפַרְשַׁת פֶּסַח דְּבַר אֵל כֹּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל מִשׁוּ"ה
מִפִּיק לִיה רַ"י לְלֹא אֲבָל הֵכָא הָאֵי לֹאֲמֵר לֹא מִיּוֹתֵר הוּא לְלֹא אֲלֵא לִיתֵן רְשׁוּת לְאוֹמְרוּ
אֲתִי וְאֵע"ג דְּכְתִיב נְמִי בְּתַרְנִי דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם הָא דְרָשִׁינָן בְּכַמָּה
דְּוֹכְתִי מֵהָאֵי קָרָא דְבָנֵי יִשְׂרָאֵל סוּמְכִין וְאֵין בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל סוּמְכוֹת וּמִיּוֹתֵר דְרָשִׁינָן לִיה
כַּמ"ש בַּח' בַּפ"ב דְּחֻגִיגָה וְאֵי לֹא כְּתִיב רַחֲמֵנָא הֵכָא לֹאֲמֵר הָנִי אֲמִינָא דְהָאֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְרְשׁוּת לְאוֹמְרוּ אֲתִי וְלֹא לְמַעוּטֵי בְנוֹת יִשְׂרָאֵל מִסְמִיכָה מִש"ה פְּתִיב לֹאֲמֵר לִיתֵן רְשׁוּת
לְאוֹמְרוּ וְלֹא לְלֹאֵי אֲתִי וְכִיּוֹן דְּהִשְׁתָּא רְשׁוּת נַפְקָא לִיה מְלֹאֲמֵר פִּי פְתִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ע"כ
לְמַעוּטֵי בְנוֹת יִשְׂרָאֵל מִסְמִיכָה הוּא דְאֲתִי אֲבָל גְּבִי הָא דְשָׂרְוַע וְקִלוּט אֵין צְרִיךְ לֹאֲמֵר
לְרְשׁוּת דְּהָא כְּתִיב בְּהַדְנָי גְבִי דְבַר וְכו' וְכֵן לְגְבִי פֶסַח מִש"ה דְרִישׁ לִי רַ"י לְלֹא וְתַדַּע
דְּהִכִּי הוּא פְדָפְנִי דְבַהֲאֵי לֹאֲמֵר דְּהֵכָא מוֹדָה רַ"י נְמִי דְלֹאֵי לְלֹאֵי אֲתִי שְׁהָרִי שְׁם בְּזַבְחִים
בַּפ"ג אֲמַרְיָנָן הַמַּעֲלָה אֵיבְרִי בְּהֵמָה טְמֵאָה ע"ג הַמְזַבֵּחַ ר"ל אוֹמֵר לוֹקָה רַ"י אוֹמֵר אֵינוֹ
לוֹקָה וּמְפָרֵשׁ הַגְּמָרָא ר"ל אוֹמֵר לוֹקָה טְהוֹרָה אֵין טְמֵאָה לֹא לֹא הֵבֵא מְפָלֵל עֲשֵׂה לוֹקִין
עֲלֵיו רַ"י אֲמַר אֵינוֹ לוֹקָה לֹאֵי הֵבֵא מְפָלֵל עֲשֵׂה אֵין לוֹקִין עֲלֵיו וּמִתִּיב רַ"י אֲנֹתָה תֹאכְלוּ
וְלֹא בְּהֵמָה טְמֵאָה וְלֹאֵי הֵבֵא מְפָלֵל עֲשֵׂה עֲשֵׂה וּמִש"ה מְשַׁבֵּשׁ הַגְּמָרָא לְהָא פְּלוּגְתָא דַּרְ"י
וְר"ל וּמוֹקֵי דְלֹא פְּלִיגִי בְּבְהֵמָה טְמֵאָה אֲלֵא בְּחִיָּה אֵי עוֹבֵר עָלֶיהָ בְּעֲשֵׂה אֵי לֹא וְהִשְׁתָּא
ל"ל לְהַגְמָרָא לְשַׁבֵּשׁ עֵיקַר הַפְּלוּגְתָא הו"ל לְמִימַר דְּפְלִיגִי שְׁפִיר בְּבְהֵמָה טְמֵאָה וְלַר"ל
לוֹקִין עָלֶיהָ מִיְהוּ לֹאֵי מֵהָאֵי טְעָמָא דַּס"ל לֹאֵי הַבַּמ"ע לוֹקִין עֲלֵיו דְּתַקְשָׁה עֲלֵיו מֵהָא דְאוֹתָהּ
תֹאכְלוּ אֲלֵא מִשׁוּם דַּס"ל כַּרְ"י דְסַבֵּר לֹאֲמֵר לְלֹאֵי אֲתִי אֲלֵא נְדָאֵי הָאֵי לֹאֲמֵר דְּהֵכָא לַכ"ע
אֲפִי לַרְ"י לֹאֵי לְלֹאֵי אֲלֵא לְרְשׁוּת לְאוֹמְרוּ אֲתִי כַּדְר' מוֹסִיא וּמִטְעָמָא דַּפִּי וְאֵע"ג דְּקִשָּׁה
לִי אֵהָא דְאוֹתָהּ תֹאכְלוּ שְׁהוּא בְּתוֹרַת פְּהִיגִים וְקִי"ל סְתָם סַפְרָא ר' יְהוּדָא וְאֲמַאי חֲשִׁיב
לֶה לְעֲשֵׂה לְחוּד דְּקַתְנֵי סִפְא ל"ת מְזִינֵי ת"ל אֵת זֶה לֹא תֹאכְלוּ וְתִפּוֹק לִי לַרְ"י מְלֹאֲמֵר
פְּבַר פִּירְשֵׁתִי זֶה בַּח' לַמַּס' מְכוֹת פ"ג וְאֵין זֶה מְקוֹמוֹ וּבְהִכִּי נִיחָא לִי אֲמַאי דְרִישׁ ר'
מְוִסְיָא לְדַרְשָׁא זֶה שְׁהוּא בְּבַל יֹאמֵר עַד שִׁיאֲמַר לוֹ לֶה אֲמֹר אֵהָאֵי לֹאֲמֵר דְּהֵכָא דְנִיִּקְרָא
וְהֵלֵא פְעָמִים רַבּוֹת נֶאֱמָרוּ בְּתוֹרָה לֹאֲמֵר קוֹדֵם לְכֵן וְלִמְאֵי דְפִירְשֵׁתִי אֲתִי שְׁפִיר דְרַבּוּתָא
קַמ"ל דְאֲפִי רַ"י מוֹדָה בְּהָא דְלְרְשׁוּת אֲתִיָּא וְלֹא לְלֹאֵי וְאֵע"ג דְּכְתִיב גְבִי דְבַר אֵל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְדָמִי לְהָנִי לֹאֲמֵר דְשָׂרְוַע וְקִלוּט וּפֶסַח דְּכְתִיב גְּבִיָּהוּ נְמִי דְבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְדְרִישׁ לִי רַ"י לְלֹאֵי אַפ"ה בְּהָאֵי לֹאֲמֵר מוֹדָה דְלֹאֵי לְלֹאֵי אֲלֵא לִיתֵן רְשׁוּת לְאוֹמְרוּ אֲתִי
וְהָאֵי דְבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְכְתִיב גְבִי לְדַרְשָׁא דְבָנֵי יִשְׂרָאֵל סוּמְכִים וְלֹא בְנוֹת יִשְׂרָאֵל
אֲתָא וְכַדְפִּירְשֵׁתִי: דָּף ה' ע"א מֵאֵי בִינְיָהוּ אַרְ"י וְכו' וְק"ל לִימָא דְאֵיפָא בִינְיָהוּ נְתִינַת
אוּרִים וְתוֹמִים אֵל הַחֹנֶשֶׁן דְלַמ"ד כֹּל הַכְּתוּב בְּהֵן מְעַכְבֵּי מְעַכְבִּין וְכַדְאָמ' לְקַמְן תִּינַח כֹּל
מֵה דְכְתִיבָא בְּהָאֵי עֲנִינָא דְלֹא פְתִיבָא וְהִינּוּ הָא דְאוּרִים וְתוֹמִים שִׁיתָנּוּ אֵל הַחֹנֶשֶׁן
כַּדְפִּירְשֵׁתִי מִנ"ל וּמִיְתִי לֶה מְקָרָא דְמְעַכְבֵּי לְהָאֵי מֵאֵן דְאֲמַר אֲבָל לַמ"ד דְבַר שְׂאִינוֹ מְעַכְבֵּי
לְדוֹרוֹת אֵינוֹ מְעַכְבֵּי דְהָא אוּרִים וְתוֹמִים לְדוֹרוֹת לֹא מְעַכְבֵּי דְהָא בְּבִית שְׁנִי לֹא הָיוּ אוּרִים
וְתוֹמִים כַּדָּא בַּס"פ (דָּף כ"א) וְאֵפ"ה הָיוּ כַה"ג וְאוֹמֵר אֲנִי מְכָאֵן רְאִיָּה לְמֵאֵי דְפִירְשׁוּ
הַתּוֹס' שְׁם דְהָיוּ בְּבִית שְׁנִי אֲלֵא שְׁלֵא הָיוּ שׁוֹאֲלִין בְּהֵן וְכֵן דַּעַת הַרְמַב"ם שְׁפָתַב בַּפ"ד
מֵהַל' ב"ה אוּרִים וְתוֹמִים שְׁהָיוּ בְּבִית שְׁנִי לֹא הָיוּ מְשִׁיבִין בְּרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ וְלֹא הָיוּ עוֹשִׂין
אוֹתָן אֲלֵא פְדֵי לְהַשְׁלִים ח' בְּגָדִים לְכַה"ג פְּדֵי שְׁלֵא הָא מְחוּסַר בְּגָדִים וְדֵלָא פְּהֵרָאב"ד

שם בהשגות שחולק עליו וכתב וחיסר בגדים שאמר לא פלום שאין מחשבין הבגדים
וא"כ קשה לימא ה"ק דאיכא בינייהו דא ובס"פ אכתוב עוד בזה: סמיכה איכא בינייהו
למ"ד כל הפתוב בהן מעכב מעכבא ק"ל דהא אמרינן בפ"ק דמנחות (דף ה') אין מחוסר
זמן לבו ביום ופריד רב פפא מהא דתניא הקדים חטאתו פ"ל של מצורע לאשמו לא יהא
אחר ממרס בדמו אלא תענבר צורתו ותצא לבית השריפה ופריד והא ר"פ הוא דאמר
שאני הלכות מצורע דכתיב ב"י הנה הכי קא קשיא ליה אימא ה"מ עבודה שחיטה לאו
עבודה היא וש"מ כל היכא דכתב רחמנא עיפובא גבי ענינא דקרפנות ואפשר לאוקמי
העיפובא על דבר עבודה לא מוקמינן ליה על דבר שאינו עבודה וא"כ ה"נ האי עיפובא
דכתב רחמנא ר"ל ככה עיפובא הנאמר במילואים כדאמ' לקמן פ"ן דאפשר לאוקמי האי
עיפובא על דברים אשר הם עבודה האמורים בפרשת מילואים אין לנו לאוקמי אסמיכה
דאינה דבר עבודה וה"נ קשי' אשאר אמוראי דאמרי איכא בינייהו תנופה או ריבוי ז'
ומשיחה ז' ור"פ גופי' אוקי דא"ב פרישה ז' דלמ"ד כל הפתוב בהן מעכב מעכבא מהא
דככה ואמאי והא כל הני לאו עבודה ניהו וא"כ אפי' למ"ד דככה עיפובא אפ"ה כל הני
נימא דלא מעכבי פ"ן דלאו עבודה ניהו לא קאי עלייהו עיפובא דחוקה כלל אלא אדבר
עבודה שפפרישה לחוד קאי האי עיפובא דחוקה כדא' ר"פ התם גבי עיפובא דהנה
דמצורע דלא קאי אלא אדבר עבודה לחוד: אם עשאה לסמיכה שיורי מצוה מעלה עליו
הפתוב כאלו לא כפר ופרש"י כאלו לא כפר מן המובחר וכפר כדאמרינן בזבחים (דף
ט') כפר גברא דעיקר כפרה בדם אבל לא כפר כמי שלא קיים מצות קונו מן המובחר
וק"ל שלא פ"י כפי מסקנת רבא בפ"ק דזבחים (דף ו') דמיבעי לן התם עולה מכפרא
אעשה דלאחר הפרשה או אינה מכפרא ואתינו למיפשט להא מהא דנוסמך ונרצה דמעלה
וכו' כאלו לא כפר וכפר מאי לאו דכפר אעשה דקודם הפרשה לא כפר אעשה דסמיכה
דהו"ל עשה דלאחר הפרשה ושני רבא עשה דסמיכה קאמרת שאני התם דכל כמה דלא
שחיט בעמנו וסמוך קאי אימת קא הני עשה לאחר שחיטה דלאחר שחיטה לא קאמינא
אלמא האי כפר ולא כפר דקאמר את"ל דאעשה דלאחר הפרשה נמי מכפר כפר הכל
קאמר ולא כפר אעשה דסמיכה לחוד קאי וכ"ש אי אעשה דלאחר הפרשה לא מכפרא
דלא כפר אלא אעשה דקודם הפרשה לחוד קאמר ואע"ג דא"ל ר"ה לרבא התם אימא
כפר גברא לא כפר קמי שמיא פ"י דלא קיים מצוה מן המובחר כדפרש"י ה"ק ומביא
ראיה מי לא תנו והנותר בשמן וכו' שדחי לה רבא התם נמי כפר מתן בהונות אלא דזה
אינו קושטיא כל כף דבשילהי שמעתתא התם משמע דמיבעי ליה לר' ירמיה אפי' אעשה
דלאחר שחיטה אי מכפרא אי לא גבי ב' כבשי עצרת שקבלו דמן בשתי פוסות ומשמע
מפרש"י התם דר"ז הדר לי' דאפי' אעשה דלאחר שחיטה וקודם זריקה נמי מכפר וא"כ
עשה דסמיכה דהו"ל עשה דלאחר שחיטה מכפר ומהשתא בע"כ לא כיפר וכיפר דגבי
וסמך ונרצה לכפר כפר גברא לא כפר קמי שמיא קאמר וכדפרש"י ה"ק אלא דמשמע
שם דהגמרא ל"ל הא דר"ז גבי הא דקאמר שם במסקנא דילמא את"ל קאמר ואין
להאריד פאן בזה יותר: כאלו לא כפר וכפר ק"ל הא בפ"ק דזבחים (דף ז') נפקא לי'
לר"א דשלא לשם בעלים לא עלתה לבעלים לשם חובה מהאי קרא ונפקא לי' מוכפר
עליו ולא על חבירו ומנרצה לו לכפר נפקא ליה הא לו לכפר ולא על חבירו והשתא
פ"ן דהאי לכפר דריש לה לענין סמיכה דמעלין עליו כאלו לא כפר ומ"מ כפר ועלתה

לְבַעְלִים ה"נ הו"ל לְמַדְרֵשׁ לְהַאי לְכַפֵּר גּוֹפֵי' לְעַנְנֵן לוֹ וְלֹא עַל חֲבִירוֹ דְּמַעְלִין עָלָיו פְּאֵלוֹ
לֹא כִפֵּר וּמ"מ עָלְתָה לְבַעְלִים לְשֵׁם חוֹבָה דְּכִינּוֹן דְּהַאי לְכַפֵּר אַהֲנֵי תַרְתִּי קָאֵי אֲוֹסְמָה
דְּרִישָׁא וְאֵלוֹ דְּבַתְרֵי' רְאוּי לְהַשׁוּוֹת וּלְמַדְרֵשׁ אֲשֻׁנִיהֶם בְּעַנְנֵן אֶחָד אוֹ שְׁלֹא עָלְתָה לְשֵׁם
חוֹבָה בֵּין שְׁלֹא סְמָה בֵּין שְׁלֹא לְשֵׁם בְּעָלִים לְעוֹלָם
פְּאֵלוֹ לֹא כִפֵּר וּמ"מ כִפֵּר וְעָלְתָה לְחוֹבָה וּבִשְׁלֵמָא לְרַבָּא דְּמַפְרֵשׁ לְהַאי פְּאֵלוֹ לֹא כִפֵּר
הֵינּוּ אַעֲשֶׂה דְּסְמִיכָה גּוֹפָא קָאֵי לִק"מ דְּאַפְשֵׁר לוֹמַר דְּוֹדָאֵי יוֹתַר נִיחָא לְמַדְרֵשׁ לְמַעְלָה
עָלָיו פְּאֵלוֹ לֹא כִפֵּר מְלַמְדֵרֵשׁ לְלֹא עָלְתָה לְחוֹבָה הַלְפָה לְעַנְנֵן סְמִיכָה דְּהוּי בְּבַעְלִים דְּוֹקָא
נִיחָא לָן לְמַדְרֵשׁ לֹא כִפֵּרוּ הַבְּעָלִים דְּסְמִיכָה שְׁעַבְרוּ בְּעוֹלָה זוֹ אֲבָל הַאי שְׁלֹא לְשִׁמָּה דְּאֵינוֹ
בְּבַעְלִים דְּוֹקָא דְּהַאי וְרִיקָה וּשְׁאָר עֲבוֹדוֹת דְּהוּי בְּכַהֵן וְאַפְי' שְׁחִיטָה דְּכְשִׁירָה בְּזַר אֵין צְרִיף
בְּעָלִים דְּוֹקָא פְּדָאָמ' בִּפ"ג דְּמִנְחוֹת (דָּף כ') לֹא שְׁיִיף לְמַדְרֵשׁ לֹא כִפֵּר עֲבוֹדָה שְׁלֹא לְשִׁמָּה
הַנְּעֻשִׂית ע"י אַחַר שְׁאֵינוֹ בְּעָלִים שֶׁל הַקָּרְבָן וְאֵין לוֹ כִפְרָה כָּלֵל בְּקָרְבָן זֶה אֲבָל לְמֵאן
דְּמַפְרֵשׁ הֵתֵם לְהַאי לֹא כִפֵּר דְּסְמִיכָה ל"כ קָמֵי שְׁמִיָּא וּכְמ"ש בְּסוֹמָה ה"נ אֵיפָא לְמַדְרֵשׁ
לְהַאי לֹא כִפֵּר לְגַבֵּי לוֹ וְלֹא לְחֲבִירוֹ נְמִי כַה"ג לֹא כִפֵּר קָמֵי שְׁמִיָּא דֹאע"ג דְּהַאי שְׁלֹא
לְשִׁמָּה אֵינוֹ בְּבַעְלִים דְּוֹקָא אִפ"ה שְׁיִיף לוֹמַר לֹא כִפֵּר קָמֵי שְׁמִיָּא דְּהַאי הֵנִי אֲמוֹרָאֵי מְפָרְשֵׁי
הֵתֵם לְוַהֲנוֹתָר בְּשִׁמּוֹן לְכַפֵּר דְּדַרְשׁ רִיב"ן שְׁשִׁירֵי מְצוּהָ הֵן בֵּין גִּתּוֹן בֵּין לֹא גִתּוֹן כִפֵּר וּמַעְלָה
עָלָיו פְּאֵלוֹ לֹא כִפֵּר דְּכַפֵּר גְּבָרָא לֹא כִפֵּר קָמֵי שְׁמִיָּא אֶלְמָא אַע"ג דְּמִתְנֻחֹת הֵרָאשׁ דְּמַצוֹרַע
נְעֻשִׂין ע"י פֶּהֵן אִפ"ה שְׁיִיף לוֹמַר לֹא כִפֵּר קָמֵי שְׁמִיָּא ה"נ נִימָא הֵכִי לֹא כִפֵּר לְעַנְנֵן שְׁלֹא
לְשִׁמָּה קָמֵי שְׁמִיָּא אַע"ג דְּשְׁלֹא לְשִׁמָּה נְעֻשָׂה ע"י אַחַר וְלֹא ע"י בְּעָלִים דְּוֹקָא: רִיבּוּי שְׁבַעָה
פִּרְש"י שְׁשִׁימָשׁ כַה"ג ז' יָמִים רְצוּפִים כְּשִׁמְמִין אוֹתוֹ לְכַה"ג וְיִלְכֹּשׁ ח' בְּגָדִים בְּשַׁעַת
עֲבוֹדָה רִיבּוּי לְשׁוֹן מְרֻנְבָה בְּגָדִים הוּא שְׁשִׁמָשׁ בַּח' וְהַדְּיוֹט בַּד' מִשְׁמַע מְפִירוֹשׁוֹ שְׁרִיבּוּי
אֵינוֹ אֶלְא כְּשִׁמְשִׁמָשׁ בְּאוֹתָן ח' בְּגָדִים וְאֵינוֹ נִרְאָה כֵּן מְדַבְּרֵי הַרְמָב"ם שְׁכַתְבַּב פ"ד מַהֲל'
כַה"מ פִּיצַד מְרַבִּין אוֹתוֹ בְּבְגָדִים לֹבֵשׁ ח' בְּגָדִים וּפּוֹשֵׁטָן וְחוֹזֵר וְלֹבֵשׁ לְמַחֵר ז' יָמִים יוֹם
אַחַר יוֹם שְׁנֹאמַר ז' יָמִים יִלְכֹּשֶׁם הַפֶּהֵן תַּחֲתִיו מִבְּנֵי הַרִי שְׁלִבִישַׁת ח' בְּגָדִים לְחוּד קְרוּי'
רִיבּוּי וְאֵין צְרִיף לְעַבּוֹד בְּהֵן כָּלֵל וְלְכַאֲוָרָה לֹא מִשְׁמַע כֵּן אֶלְא כִפֵּרש"י לְקָמֵן (דָּף י"ב
ע"א) דְּאַמְרִינּוּ אֵירַע בּוֹ פְּסוּל אַחַר תְּמִיד שֶׁל שַׁחַר בְּמֵאֵי מְחַנְכִין אוֹתוֹ אָמַר רַב אַב"א
בְּאַבְנֵט הַנִּיחָא לְמ"ד אַבְנֵטוֹ שֶׁל כַה"ג זְהוּ כו' אָמַר אַבְיֵי לֹבֵשׁ ח' וּמְהַפֵּף בְּצִינּוֹרָא וְאֵי
רִיבּוּי אֵינוֹ בְּעוֹבֵד עֲבוֹדָה בְּלִבִישַׁת ח' בְּגָדִים דְּוֹקָא אֶלְא בְּלִבִישַׁתֶּם לְחוּד נְמִי הֵנִי רִיבּוּי
א"כ אֵין לְחַלֵּק בֵּין אֵירַע בּוֹ פְּסוּל קוֹנָם תְּמִיד לֹאֵירַע בּוֹ לְאַחֲרֵיו דְּהַאי אֶפְשֵׁר לוֹ לְלַפְנוֹשׁ
ח' בְּגָדִים בְּלִי עֲבוֹדָה לְאַחַר תְּמִיד כְּמוֹ קוֹנָם וְעוֹד לְאַבְיֵי דְּאָמַר לֹבֵשׁ ח' וּמְהַפֵּף בְּצִינּוֹרָא
הַיְפוּף זֶה ל"ל בְּלוֹבֵשׁ ח' לְחוּד בְּלִי הַיְפוּף סְגִי לְרִיבּוּי אֶלְא ע"כ אֵין מְצוּת רִיבּוּי אֶלְא
בְּלִבִישָׁה וְעֲבוֹדָה.

מִיהוּ ק"ל הָא רִיבּוּי דְּאַהֲרֹן בַּז' יָמֵי מִילּוּאִים הִיָּה בְּלִבִישָׁה לְחוּד בְּלִתֵי עֲבוֹדָה דְּהַאי מִשָּׁה
שְׁיִמָשׁ בַּז' יָמֵי מִילּוּאִים כְּדְּאַמְרִינּוּ בִּפ"ק דְּתַעֲנִית (דָּף י"א) וּבִפ"ב דַּע"ז (דָּף ל"ו) בְּמָה
שְׁיִמָשׁ מִשָּׁה בַז' יָמֵי מִילּוּאִים בְּחִלּוּק לְכֵן וְאַפְי' הַקָּרְבָנוֹת שְׁלֹא בָּאוּ לְחוֹבַת הַמִּילּוּאִים
כְּמוֹ הַתְּמִידִים וְהַמּוֹסְפִים שְׁבָּאוּ לְחוֹבַת דוֹרוֹת הַכֹּל הַקָּרִיב מִשָּׁה וְהֵכִי מִשְׁמַע מְפִירוֹשׁ
רְש"י בִּפ"ב דְּזִבְחִים (דָּף י"ט) דֹאֲרִיב"ח כָּל פִּיּוֹר שְׁאֵין בּוֹ כְּדִי לְקַדֵּשׁ ד' כְּהֻנִים אֵין
מְקַדְּשִׁין בּוֹ שְׁנֹאמַר וְנִחְצוּ מִמֶּנּוּ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן וּבְנָיו וּפִרְש"י מִשָּׁה וְאַהֲרֹן תְּרִין וּבְנָיו תְּרִין
שְׁאָר מִשָּׁה פֶּהֵן הִיָּה בַז' יָמֵי הַמִּילּוּאִים וְאַע"ג דְּלֹא כְּהֵנוּ בְּבַת אַחַת מ"מ קָרָא לְהֵכִי מְקַדְּשׁ

וש"מ דאָהרן וּבְנָיו לֹא פִּהְנוּ פֶּלֶל בּוֹ"י הַמִּילֹואִים מִדְּפָרִיף דְּלֹא פִּהְנוּ פֶּאֶחַת וּש"מ דְּרִיבּוּי דְּאָהרן הָיָה שְׁלֵא ע"י עֲבוּדָה וְתַדַּע דְּלִמ"ד מִילֹואִים כֹּל הַפְּתוּב בְּהֵם מְעַכֵּב וּרִיבּוּי וּמְשִׁיחָה מְעַכֵּב א"כ לֹא פִּהְנוּ אָהרן וּבְנָיו בּוֹ"י יָמֵי מִילֹואִים וְהוּ"ל זָרִים וְאַפְּי' לִמ"ד דְּבָר שְׁאִינוּ מְעַכֵּב לְדוֹרוֹת לֹא מְעַכֵּב מ"מ לְכַתְּחֻלָּה לֹא הָיוּ רִשָּׁאִים עַד אַחַר רִיבּוּי וּמְשִׁיחָה כֹּל ז' יָמִים וְעוֹד דַּע"כ רִיבּוּי דְּאָהרן וּבְנָיו הָיָה בְּלִבִּישָׁה לְחוּד בְּלִי עֲבוּדָה דְּהָא לְקַמֵּן אֲמַרִּינוּ מְכַנְסִים אֵין פְּתוּבִים בְּפִרְשָׁה פֶּשְׁאָמֵר זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לְהֵם לְהִבְיָא מְכַנְסִים וְאֵי רִיבּוּי הָיָה ע"י עֲבוּדָה וְכִי ס"ד שְׁהָיוּ מְשִׁמְשִׁין מְחֻסְרֵי בְּגָדִים וְהָא מְחֻסֵּר בְּגָדִים שְׁשִׁימְשׁ מְחַלֵּל עֲבוּדָה פְּדָאָמ' רפ"ב דְּנִבְחִים (דָּף ט"ו) וְחִיב מִיתָה פְּדָאָמ' בְּסִנְהֶדְרִין (דָּף פ"ב) אֵין בְּגָדִיהֶם עֲלֵיהֶם אֵין פִּהְנוּנְתֵם עֲלֵיהֶם וְאִף עַל גַּב דְּמִשָּׂה שִׁימְשׁ בְּשַׁבְעַת יָמֵי מִילֹואִים בְּחֻלּוּק לְבָן לְחוּד שִׁימּוּשׁ דְּמִשָּׂה שְׁאִנִּי דְּגִזְרַת הַמֶּלֶךְ הָיָה לְפִי שְׁעָה דְּלֹאוּ בְּתוֹרַת פִּהְנוּנָה שִׁימְשׁ כַּדְּפִרְשׁ"י הֵתֵם אֶלָּא וְדָאֵי רִיבּוּי דְּאָהרן בְּלִבִּישָׁה לְחוּד בְּלִתִּי עֲבוּדָה הִיא וְה"א פִּינוּ דְּלֹא פְּתִיב מְכַנְסִים בְּפִרְשָׁה אֵין צָרִיף לְלַבָּשׁוֹן בְּשַׁעַת רִיבּוּי קמ"ל זֶה הַדְּבָר דְּצָרִיף לְלַבָּשׁוֹן וְכִינוּ דְּרִיבּוּי דְּאָהרן בְּלִבִּישָׁה בְּלִתִּי עֲבוּדָה הִיא ה"נ לְדוֹרוֹת רִיבּוּי דַּכָּה"ג סְגִי בְּהַכִּי וְאֵע"ג דְּאַבְנֵט וּשְׂאָר בְּגָדֵי כַּה"ג הָיוּ שְׁל פְּלֹאִים אֲפִילוּ תֹאמֵר פְּלֹאִים שְׁל בְּגָדֵי פִּהְנוּנָה לֹא הוֹתֵרָה לְפִהְנִים שְׁלֹא בְּשַׁעַת עֲבוּדָה וְכַמ"ש לְקַמֵּן רפ"ז (דָּף ס') מ"מ רִיבּוּי זֶה שְׁל כַּה"ג גְּזִירַת הַפְּתוּב הוּא שְׁיָהָא בְּשִׁמּוּנָה בְּגָדִים וְהַשְׁתָּא תַּקְשָׁה פְּדָאָמֵרן הָא דְּאַיְרַע פְּסוּל לַכַּה"ג אַחַר תְּמִיד דְּקָאָמֵר בְּמֵאֵי מְחַנְכִין אוֹתוֹ הָא אֲפֶשֶׁר בְּלִבִּישָׁה לְחוּד בְּלִתִּי עֲבוּדָה דְּבַהֲכִי סְגִי וִי"ל דְּוַדָּאֵי רִיבּוּי דְּאָהרן הָיָה בְּלִבִּישָׁה לְחוּד בְּלִתִּי עֲבוּדָה הוֹאִיל וְלֹא הָיָה אֲפֶשֶׁר בְּעֲבוּדָה עַד יוֹם הַשְּׁמִינִי אֲבָל לְדוֹרוֹת דְּאַפְשָׁר בְּעֲבוּדָה יֵשׁ לְקַיָּים שִׁיטַת רִשׁ"י דְּאֵין רִיבּוּי אֶלָּא בְּעֲבוּדָה עִם הַלִּבִּישָׁה וּמִיָּדֵי דִּהְיוּ כָּל הַפְּלִים שְׁעֲשֶׂה מִשָּׂה דְּמְשִׁיחָה מְקַדְשֵׁן מְפָאן וְאֵילָף עֲבוּדָתוֹן מְחַנְכְּתוֹן פְּדָאָמֵרִינוּ לְקַמֵּן (דָּף י"ב) וְרֵאִיתִי לְהִרְאָב"ד שֵׁם אֵהָא דְּכַתֵּב הֶרְמֵב"ם וְאֵם עֲבַד קוֹדֵם שְׁיִתְרַבָּה בְּבָגָדִים כֹּל ז' אוּ קוֹדֵם שְׁיִמְשַׁח כֹּל ז' עֲבוּדָתוֹ פְּשִׁירָה הוֹאִיל וְנִתְרַבָּה אוּ נִמְשַׁח פַּעַם א' נַעֲשֶׂה כַּה"ג לְכֹל דְּבָר שְׁפַתֵּב עָלָיו נִרְאָה מְדַבְּרִיו דִּימִים שְׁהָיוּ בְּהֵם הַמְּשִׁיחָה לֹא הָיָה עוֹבֵד וְאֵין זֶה מִן הַחֲכָמָה אֶלָּא פֶּשְׁאָמֵרִינוּ נִתְרַבָּה ז' וְנִמְשַׁח ז' דְּבַעֲיָנוּ ז' לְכַתְּחֻלָּה ה"מ לְעֲבוּדַת יוֹה"כ אֲבָל לְעֲבוּדַת אוֹתוֹן הַיָּמִים בְּכֹל יוֹם בְּשִׁמּוּנָה בְּגָדִים עוֹבֵד: אֵין לִי אֶלָּא שְׁנַתְרַבָּה ז' וּפִרְשׁ"י אֵין לִי שְׁיָהָא כְּשֶׁר לְבוֹא אֶל אֵהָל מוֹעֵד בִּיּוֹה"כ אֶלָּא כְּשִׁנְתְּרַבָּה ז' וְנִמְשַׁח ז' כְּשִׁנְתְּמָנָה.

וק"ל דא"כ רִיבּוּי וּמְשִׁיחָה יוֹם א' מִיָּהוּ מְעַכֵּב לְעֲבוּדַת יוֹה"כ דְּהָא לֹא רִיבָּה קָרָא אֶלָּא יוֹם א' לְדִיעֲבַד כְּדִמְסִיק אֲבָל לְגַמְרֵי אֲפִי דִיעֲבַד לֹא וְהָא בְּהֵהָא דְּאַיְרַע בּוֹ פְּסוּל לְאַחַר תְּמִיד קָאָמֵר ר"פ עֲבוּדָתוֹ מְחַנְכְּתוֹ מִי לֹא תִנְיָא כֹּל הַפְּלִים שְׁעֲשֶׂה מִשָּׂה מְשִׁיחָתוֹן מְקַדְשֵׁן מְפָאן וְאֵילָף עֲבוּדָתוֹן מְחַנְכְּתוֹן ה"נ עֲבוּדָתוֹ מְחַנְכְּתוֹ וְהַשְׁתָּא הָאֵיף אֲפֶשֶׁר דְּעֲבוּדָתוֹ מְחַנְכְּתוֹ הָא קָרָא גְּלִי לְהִדְיָא דְּרִיבּוּי יוֹם א' מִיָּהוּ מְעַכֵּב וְלֹא דְּמִי לְכֹלִים דְּהֵתֵם גְּלִי לְהִדְיָא דְּלְדוֹרוֹת עֲבוּדָתוֹן מְחַנְכְּתוֹן פְּדַכְּתִיב וְיִמְשַׁח וְיִקְדַּשׁ אִתְּמָם אוֹתָם בְּמְשִׁיחָה אֲבָל לְדוֹרוֹת בְּעֲבוּדָה אֲבָל הָכָא פִּינוּ דְּגִלִי קָרָא לְהִדְיָא דְּאֵין כְּשֶׁר לִיּוֹה"כ אֶלָּא א"כ נִתְרַבָּה שְׁעָה א' עכ"פ אֵי אֲמַרְתָּ עֲבוּדָתוֹ מְחַנְכְּתוֹ אֵין צָרִיף רִיבּוּי פֶּלֶל וְהִכִּי מְשַׁפְּחַת לַה דְּרִיבּוּי יוֹם א' מְעַכֵּב הָא אֵין צָרִיף רִיבּוּי פֶּלֶל פִּינוּ דְּאֲמַרִּינוּ עֲבוּדָתוֹ מְחַנְכְּתוֹ וְאַפְּי' לְכַתְּחֻלָּה וְעוֹד ק"ל אֲפִי לַר"א דְּאָמֵר מְחַנְכִין אוֹתוֹ בְּאַבְנֵט לִמ"ד אַבְנֵטוֹ שְׁל כַּה"ג בִּיּוֹה"כ לֹא זֶהוּ שְׁל הַדְּיוּט אֵין זֶה מִילּוּי יָדִים דְּקָרָא דְּמִילּוּי דְּקָרָא הוּא ח' בְּגָדִים דַּכָּה"ג דְּכֹל הַשְּׁנָה פְּדַכְּתִיב וּבְגָדֵי קוֹדֵשׁ

אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יְהִי לְבָנָיו אַחֲרָיו וּלְמִלָּא אֶת יָדָם וּבְגָדֵי אַהֲרֹן דַּקְרָא מַח' בְּגָדִים מִיָּגְרִי וְלֹא מֵאַבְנֵט שֶׁל יוֹה"כ דָּאִין זֶה מִלְּיוֹי פְּלָל וּש"מ דְּמִלְּיוֹי אַפִּי' יוֹם א' אֵינוֹ מְעַכֵּב לְעִבּוּדָה שֶׁל יוֹה"כ וְאֵם נִפְרָשׁ דְּמִלְּיוֹי אֵינוֹ עֵנְוֵן פְּלָל לְעִבּוּדַת יוֹה"כ דְּבַחֲזִינוּף אַבְנֵט אוֹ עִבּוּדָה סְגִי וְלֹא כַּדְפֵּר ש"י וְקָרָא דְּנִכְפֵּר הִפְהֵן אֲשֶׁר יִמְשַׁח אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֵא אֶת יָדוֹ לְאוֹ לְמִימְרָא דָּאִין כַּפֶּרֶת יוֹה"כ אֲלֵא בְּנִמְשַׁח וְנִתְרַבָּה דְּנִקְרָא אֲלֵא סִימָנָא בְּעֵלְמָא נִקֵּט קָרָא אֵינָה פִּהֵן מְכַפֵּר בִּיּוֹה"כ הֵינְנו כַּה"ג דְּנִקְרָא דְּבַעֵי מְשִׁיחָה אוֹ רִיבּוּי לְאַפּוֹקִי פִּהֵן הִדְיוּט וְכוּן אֵינְדָּה קָרָא דּו"י לְבִשְׁמֵם וְכוּ' אֲשֶׁר יִבְנֵא אֶל אוֹה"מ לְכַפֵּר אֵינוֹ אֲלֵא לְסִימָנָא בְּעֵלְמָא דַּכַּה"ג הִרְאֵי לְעִבּוּדַת יוֹה"כ הוּא דְּבַעֵי מִלְּיוֹי וְלֹא פִּהֵן אַחַר אֲבָל לְעִבּוּדַת יוֹה"כ גּוֹפְנִי' אֵין צָרִיף מִלְּיוֹי אֲלֵא בְּאַבְנֵט סְגִי אוֹ עִבּוּדַתוֹ מְחַנְכְּתוֹ לר"פ וְקָרָא דְּמִשְׁמַע דַּכַּה"ג בְּעֵי מִלְּיוֹי הֵינְנו לְקַדְוֶשֶׁת כַּה"ג שֶׁל שְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה וּנ"מ לְכָל הַדְּבָרִים שְׂבִין כַּה"ג לְהִדְיוּט דְּתַנְיָא לְקַמֵּן דָּאִין מִתְחַנְנָה לְהֵם אֲלֵא ע"י רִיבּוּי ז' לְכַתְחֵלָה וּבְדִיעֵבַד בְּרִיבּוּי יוֹם א' סְגִי וּמְשׁוּם דְּבִשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה לִיכָא הִיכְרָא שְׂיוּצָא מִן הִדְיוּטוֹת לְקַדְוֶשֶׁת כַּה"ג אֲלֵא ע"י רִיבּוּי הָא נְמִי לִיתָא דְּהָא אַחַד מִן הַדְּבָרִים שְׂבִין כַּה"ג לְהִדְיוּט דְּחֻשׁוֹב הָוִי עֲשִׁירִית הָאֵיפָה שְׂמַבִּיא כַּה"ג בְּכָל יוֹם וְאֵי לְכַתְחֵלָה בְּעֵי רִיבּוּי שְׂבַעַה לְקַדְוֶשֶׁת כַּה"ג הָא תַּנּוּן בַּפ"ד דְּמַנְחֹת (דָּף נ') גַּבִּי חֲבִיתִי כַּה"ג שְׂהַבִּיא מְחַצָּה שְׁחַרִית וְמִתּוֹ אַחַר תַּחֲתִיו לֹא יִבִּיא חֲצִי עֲשָׂרוֹן מִבֵּיתוֹ וְלֹא חֲצִי עֲשָׂרוֹנוֹ שֶׁל א' אֲלֵא מְבִיא עֲשָׂרוֹן שְׁלֵם וְחוֹצְהוּ מִקְרִיב מְחַצָּה וּמְחַצָּה אַבְד וְהָא כַּה"ג שְׂמִינוֹ בֵּין שְׁחַרִית לְעַרְבִית בַּר יוֹמוֹ הוּא וְלֹא אֲפֻשֶׁר שְׂהִי לוֹ רִיבּוּי יוֹתֵר מִיוֹם א' בְּלִבְד וְאַפ"ה מְבִיא חֲבִיתִי כַּה"ג עַרְבִית לְכַתְחֵלָה וְהָא דְלָא סְגִי לִי' בַּחֲצִי עֲשָׂרוֹן מִבֵּיתוֹ הֵינְנו טַעְמָא כַּדְּמִפְרָשׁ בְּגִמְרָא הֵתֵם מְשׁוּם שְׂנֵאֲמַר מְחַצִּיתָה בַּבְּקָר וּמְחַצִּיתָה בְּעַרְב מְחַצָּה מְשָׁלֵם הוּא מְבִיא אֲבָל לְמַחֲרָ וְדֵאִי מִקְרִיבוֹ לְחַצְאִין אַע"ג דְלָא נִתְרַבִּי אַפְתִּי ז' יָמִים וּכְמוֹ שְׂיֵשׁ עָלָיו קַדְוֶשֶׁת כַּה"ג בְּרִיבּוּי יוֹם א' לְעֵנְוֵן חֲבִיתִין ה"ה נְמִי לְכָל דְּבָר בְּנִדְאִי יֵשׁ עָלָיו קַדְוֶשֶׁת כַּה"ג לֹא מִיבְעֵי לְחוּמְרָא כְּגוֹן מְצֻנָּה עַל הַבְּתוּלָה וּשְׁאָר חֻמְרוֹת דְּקָא חֲשִׁיב הֵתֵם בְּנִדְאִי גוֹהֵג בּוֹ פִּינּוֹן דְּבִיעֵבַד בְּרִיבּוּי יוֹם א' סְגִי הָוִי כַּה"ג מְעַלְיָא אֲלֵא אַפִּי' לְשְׁאָר דְּבָרִים דְּחֻשִׁיב הֵתֵם כְּגוֹן לְהַחְזִיר הַרוֹצֵחַ בְּמִיתָתוֹ וּלְהַקְרִיב אוֹנָן נְמִי בְּרִיבּוּי יוֹם א' סְגִי לְהוֹ דַּמ"ש מְחַבִּיתִין וְא"כ הָא רִיבּוּי פֶּל ז' דְּבַעֵי לְכַתְחֵלָה לְמֵאִי נ"מ אֵי לְעִבּוּדַת יוֹה"כ הָא אֵין צָרִיף רִיבּוּי פֶּל עֵיקָר דְּהָא בַּחֲזִינוּף אַבְנֵט לְחוּד סְגִי לִי' אוֹ לר"פ עִבּוּדַתוֹ מְחַנְכְּתוֹ וְאֵי לְקַדְוֶשֶׁת כַּה"ג דְּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה הָא ע"י רִיבּוּי דְיוֹם א' נִכְנָס לְקַדְוֶשֶׁת כַּה"ג לְכָל דְּבָר אַפִּי' לְכַתְחֵלָה כְּדְמוּכַח הֵהִיא דַּפ"ד דְּמַנְחֹת גַּבִּי חֲבִיתִין וַי"ל דַּמ"מ מְצוּהָ בְּעֵלְמָא הוּא שְׂיֵהֵה כַּה"ג נִמְשַׁח וְנִתְרַבָּה ז' יָמִים פְּשֻׁנְתַּמְנָה לְכַה"ג אַע"ג דָּאִינוֹ מְעַלָּה וּמוֹרִיד לְדִינֵי כַּה"ג לֹא לְשֶׁל יוֹה"כ וְלֹא לְשֶׁל פֶּל יְמוֹת הַשָּׁנָה: פְּכָה עֵיכּוּבָא ק"ל מֵאִי טַעְמָא דְּמֵאֵן דְּאָמַר דְּבָר שְׂאִינוֹ מְעַכֵּב לְדוֹרוֹת אֵין מְעַכֵּב בְּהֵן הָא קִי"ל פֶּל מְקוּם שְׂנֵאֲמַר פְּכָה אֵינוֹ אֲלֵא לְעַכֵּב וְהָרִי בַּפִּי"ב דַּמְס' יְבָמוֹת (דָּף ק"ד) תַּנּוּן קָרָאָה וְרִקְקָה אֲבָל לֹא חֲלָצָה חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה חֲלָצָה וְקָרָאָה אֲבָל לֹא רִקְקָה ר"א אוֹמַר חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה ר"ע אוֹמַר חֲלִיצָתָה כְּשֶׁרָה אָמַר ר"א פְּכָה יַעֲשֶׂה פֶּל דְּבָר שְׂהוּא מְעַשֶׂה מְעַכֵּב א"ל ר"ע מְשֵׁם רְאִיָּה פְּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ פֶּל דְּבָר שְׂהוּא מְעַשֶׂה בְּאִישׁ וְעַד כָּאֵן לֹא פְּלִיגִי אֲלֵא בְּרִקְקָה דַּר"ע סְבַר דְּכָכָה לֹא נֵאֲמַר אֲלֵא אִמְעַשֶׂה בְּאִישׁ אֲבָל לְכ"ע פְּכָה עֵיכּוּבָא הוּא לְפִיכּוּבָא בְּלֵא חֲלָצָה לְכ"ע פְּסוּלָה וּבִשְׁלֵמָא לְמ"ד סְמִיכָה וְתַנּוּפָה אֵיכָא בִּינְיָהוּ וַי"ל דְּהֵינְנו טַעְמָא דַּמ"ד דְלָא מְעַכֵּב מְשׁוּם דְּכָכָה גַּבִּי וְעֲשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כְּתִיב וַי"ל דְּנִקְרָא מְעַשֶׂה בְּאַהֲרֹן וּבָנָיו עֲצָמָם מְעַכֵּב אֲבָל לֹא סְמִיכָה

ותנופה שאינו מעשה שבגופו אלא בקרבן אבל למ"ד פרישה וריבוי ומשיחה נמי לא מעפבי הואיל ואינו מעכב לדורות אמאי הא מעשה דבגופו הוא וככה קאי עליוהו ותעפבי: דף ה' ע"ב זה הדבר אשר צוה ה' אפי' קריאה מעפבת ונ"ל דס"ל לר"ש כמאן דאמר כל הפתוב בהן מעכב בהן ויליף לה מפכה מ"מ ק"ל הא בההיא דחליצה תנו חלצה ורקקה אבל לא קראה חליצתה פשרה לכ"ע אפי' לר"א אע"ג דס"ל לא רקקה פסולה שאני הקא דאיכא מעשה וככה אדבר מעשה קאי דכתיב פכה יעשה וה"נ דכונתיה ועשית לאהרן ולבניו פכה אדבר שהוא מעשה קאי ואע"ג דבעי קריאה מ"מ לא מעכב וי"ל דר"ש ס"ל כר"י דתנו פ"ז דסוטה (דף ל"ב) דנפקא לי' דחליצה בלשון הקודש מדכתיב וענתה ואמרה מוענו הלויים מה להלן בלה"ק וכו' ר"י אומר וענתה ואמרה פכה עד שתאמר בלשון הזה ואמרינו בגמרא ורבנן האי פכה מאי עבדי ליה מיבעי להו לדבר שהוא מעשה מעכב ור"י מפה פכה נפקא לי' ורבנן פה פכה לא משמע להו וה"נ ר"ש דריש כה פכה לדבר שהוא מעשה וככה אפי' דיבור מעכב ובהכי ניחא לי אמאי לא אמרינו לעיל דאיכא בינייהו מקרא דלמ"ד כל הפתוב בהן מעכב מעפבי ולמאן דאמר דבר שהוא מעכב לדורות אינו מעכב ומקרא פרישה אינו מעכב לדורות פדתנו לקמן רפ"ז (דף ס') בא לו כה"ג לקרות וכו' וקריאה זו ממילואים ילפינו כדפרש"י התם והא בין לר"י בין לר"א נחמיה בדברים הנעשים בבגדי זהב בחוץ לא מעכב בין סדרן בין עיקרון לגמרי כדמוכח התם גבי שירים מעכבים וברפ"ז אלא ודאי פינו דאליכא דרבנן דלא דרשי כה פכה לכ"ע קריאה לא מעכב דככה דמשמע עיפובא לא קאי אלא אדבר של מעשה והא דר"ש לא אתיא אלא כר"י ומש"ה לא קאמר הגמרא איכא בניהוהו הא דלרבנן לכ"ע קריאה לא מעכב דהא עיפובא דככה לאו אקריאה קאי דלאו מעשה הוא: לעתיד לבא נמי לכשיבוא אהרן ובניו ומשה עמהם ונ"ל דבלאו הכי המ"ל דהא ס"ל לר"י פ"ט דנדה (דף ע') מצות בטילות לעתיד לבוא פי' לאסר זמן תחית המתים דהכי אמרינו התם בגד שאבד בו פלאים וכו' אבל עושה ממנו תכריכים למת ואמ' אמר ר"י זאת אומרת מצות בטילות לעתיד לבוא ופריה והא אמר ר"י לא שנה אלא לספדו אבל לקוברו אסור ומשני לאו אתמר עלה ור"י אומר אפי' לקוברו ור"י לטעמי' דאמר ר"י מאי דכתיב במתים חפשו פינו שמת אדם נעשה חפשי מן המצות אלמא לר"י מצות בטילות לע"ל וא"כ מנ"מ לעתיד לבוא פינו דאין מצות פשיטא דאין קרבן ולא בגדי פהונה ולענין מאי פליג אבני ר"ח דכיצד מלבישן לעתיד לבוא פינו דלדידן מצות בטילות לע"ל לבישה זו דאהרן ובניו לא צריכא פלל ואין נפקא מינה בלבישתן לע"ל אלא דעדיפא מיני' פריה לע"ל נמי לכשיבוא אהרן ובניו ומשה עמהם: דף ו' ע"א כמאן כר"ע ק"ל הא בנמצא על שלה איכא ג' זמנים אותיום טמא ודאי בכדי שתירד מן המטה ותדיח את פני' טמא ספק ובאחר זמן זה פליגי ר"ע ורבנן והכי תנו בפ"ב דנדה (דף י"ד) ואם פן מאי ס"ד דרבנן אלו דחיישינו לתמצא ספק נדה לאסר זה ור"ע היא ולא חיישינו לספק נדה בתוך כדי שתירד וי"ל דהני רבנן סבירא להו כרבינא בסמוך דאהא דפריה ועד שאתה מפרישו מביתו הפרישהו מטומאת המת וקא משני טומאת ביתו שכיחא טומאת מת לא שכיחא וקס"ד דטומאת ביתו קודם לאסר זמן נמי לא שכיח ודמי לטומאת המת דלא חיישינו לה ור"ח שני לה דבחד אחר נמי שכיח ולא דמי לטומאת מת א"כ לר"ח דס"ל נמי דחד אחר לא שכיח ודמי בזה לטומאת מת ואפ"ה חיישינו לי' והא דלא חיישינו לטומאת מת ס"ל

כָּרְבָא דְשַׁנִּי זֹאת אוֹמֶרֶת טוֹמְאָה הַתְּרָה בְּצִיבוֹר וְאֵע"ג דר"ח קאָמַר לְקַמְן דְּמַתְּנִי דְתַנּוּ לְקַמְן כָּל ז' יָמִים הוּא זוֹרֵק אֶת הַדָּם דְּלֵא כר"ע דְאָמַר טְהוֹר שְׁנִפְלָה עָלָיו הַזָּאָה טְמֵאָתוּ דְאִי ר"ע הֵיכִי עֵבִיד עֲבוּדָה וְאִי ר"ח כָּרְבָא ס"ל דְלַתְנָא דִּינּוּ טוֹמְאָה הַתְּרָה בְּצִיבוֹר אִין צָרִיף הַזָּאָה כָּלֵל כְּדָאָמְ' לְקַמְן אִי ס"ל לר"י דְאָמַר מִזִּין עָלָיו ג' וז' טוֹמְאָה הַתְּרָה בְּצִיבוֹר הַזָּאָה כָּלֵל לָמָּה לִי י"ל כְּמוֹ שְׁפַרְשְׁתִּי לְמַעְלָה הַנ"מ לְמֵאן דְּיַלְיָף מְסִינִי וְהַזָּאָה מַעְלָה בְּעָלְמָא הִיא מְשׁוּם סְפַק טוֹמְאָת מַת וּמַש"ה לְמֵאן דְאָמַר הַתְּרָה אִין צָרִיף הַזָּאָה כָּלֵל אָבֵל לְמֵאן דְּיַלְיָף מְמִילּוּאִים בַּע"כ צָרִיף הַזָּאָה כָּל שְׁבַעָה יָמִים מִן הַתְּרָה מַגְזַה"כ מַש"ה ר"י דְאָמַר אִין מִזִּין עָלָיו אָלֵא ג' וז' בְּלֵבֵד בַּע"כ לֹא יִלְיָף מְמִילּוּאִים אָלֵא מְסִינִי וְהַזָּאָה מַעְלָה בְּעָלְמָא וּמְשׁוּם סְפַק טוֹמְאָת מַת וְאִי ס"ד דס"ל הַתְּרָה הַזָּאָה כָּלֵל ל"ל אָבֵל ר"ע ע"כ לֹא יִלְיָף לִי מְסִינִי דְהָא אָמַר לְעֵיל וְיִכְסְהוּ הַעֲנֵן לְהָר וְלֹא לְמַשָּׁה וּבּוֹדָאִי לֹא פְּלִיג אֵהָא דְפְרִישָׁה ז' יָמִים דכ"ע מוֹדוּ בְּהָא וְלֹא מְצִינּוּ מֵאן דְּפְלִיג אֵזָה וְע"כ פְּרִישָׁה לר"ע מְמִילּוּאִים נִכְפָּא לִי וּמְמִילָא כְּמוֹ הַתָּם צָרִיף הַזָּאָה כָּל ז' יָמִים מִן הַתְּרָה דְנִכְנְסוּ מִיָּם תַּחַת דָּם וְתִקְשָׁה הָאִיף עוֹבֵד עֲבוּדָה לר"ע הָא נְטֵמָא בְּהַזָּאתוֹ: דָּף ו' ע"א דְמַפְרִישִׁין לִי שְׁעָה א' סְמוּךְ לְשִׁקִּיעַת הַחֲמָה ק"ל הָא תַּנְיָא לְעֵיל בֵּין כַּה"ג דִּיוֵה"כ בֵּין פְּהֵן הַשְּׁוֹרְף אֶת הַפְּרָה מְפְרִישִׁין אוֹתוֹ ז' יָמִים קוֹדֵם וְאַחַד זֶה וְאַחַד זֶה מִזִּין עָלָיו וּמְשַׁמַּע דְּהָאִי וּמִזִּין כָּל ז' קֵאִי אֵהָנִי ז' יָמִי הַפְּרִישָׁה דְסִלִּיק מִיָּנִי דְמִיָּרִי מֵהָנִי ז' יָמִים שְׁלִמִים וְאוֹתוֹ שְׁעָה א' סְמוּךְ לַשְּׁקָה"ח אִינוּ מִן חֲשֻׁבוֹן ז' יָמִים הַלְלוּ וְהָא לְקַמְן אֲמַרִּינוּ דְהַזָּאוֹת א' ב' ג' מְשׁוּם סְפִיקָא דְשַׁמָּא יוֹם ג' לְטוֹמְאָה הֵן וְאַפְּ' לְיוֹם ג' חֲזִינְשִׁינוּ שְׁמָא שְׁעָה א' קוֹדֵם פְּרִישְׁתוּ נְטֵמָא וְכֵן ה' ו' ז' שְׁמָא יוֹם ז' הֵן אָבֵל יוֹם ד' לֹא צָרִיף הַזָּאָה דְלֵא בַּג' אִיכָּא לְסַפּוּקִי פִּי דְהָא מְשַׁפְּרִישׁ לֹא נִגַּע בְּמַת וְלֹא בּוֹ אִיכָּא לְסַפּוּקִי פִּי שְׁאָם הוּא ז' לְטוֹמְאָתוֹ יוֹם א' לְפָנֵי פְּרִישְׁתוֹ ג' הָנִי וְהָא לֹא הִנְזָה בּוֹ וְהַזָּאָה ג' בְּלֵא ז' וְכֵן ז' בְּלֵא ג' אִינוּ פְּלוּם וְהַשְּׁמָא אִם אִיתָא דְפִירִישׁ שְׁעָה א' בְּיוֹם הַקְּדוּם לז' יָמִי הַפְּרִישָׁה וְהַזָּאָה א"כ יוֹם ג' לְמַנְזֵן ז' יָמִי הַפְּרִישָׁה וְהַזָּאָה לָמָּה לִי לְהַזּוֹת עָלָיו דַּבְּג' לִיכָּא לְסַפּוּקִי דְמְשַׁפְּרִישׁ שְׁעָה א' קוֹדֵם ז' יָמִי הַפְּרִישָׁה הָא לֹא נִגַּע וּבּוֹ נְמִי שְׁפַנְגָּדוּ לֹא דַא"כ לֹא הִנְזָה בַּג' וְכֵן בְּיוֹם ז' לְפְרִישָׁה נְמִי הַזָּאָה ל"ל מַה"ט גּוּפִי דְהָא מְשַׁפְּרִישׁ לֹא נִגַּע וְעוֹד בֵּינוּ דַּבְּג' לֹא הִנְזָה אִין הַזָּאת ז' בְּלֵא ג' פְּלוּם וְה"נ יוֹם ד' לְחֻשְׁבוֹן ז' יָמִי הַפְּרִישָׁה וְהַזָּאָה נְמִי אִין צָרִיף הַזָּאָה דְהָא יוֹם ד' זֶה לִיכָּא לְסַפּוּקִי לֹא בַּג' וְלֹא בּוֹ וּכְדָאָמְרֵן וְלֹא נִשְׁתַּיְירוּ מִז' יָמִי הַפְּרִישָׁה לְהַזָּאָה אָלֵא.

ד' יָמִים לְבַד וְאִיף אָמַר וּמִזִּין עָלָיו כָּל שְׁבַעָה יָמִים בֵּינוּ שְׁחֲסָרוּ כְּמַעַט מְחַצָּה מִן הַז' יָמִים שְׁאִין צָרִיכִין הַזָּאָה כָּלֵל וְאֵע"ג דַּאמ' לְקַמְן דְּהַזָּאָה שְׁבוֹת וְאִין דּוּחָה שְׁבַת וְהָנִי ז' יָמִים לְבַד מְשַׁבַּת יוֹם ד' וְאַפְּ"ה קָרִי לִי ז' יָמִים הִיָּינוּ בְּדֵלֵא חֲסָרוּ אָלֵא ב' יָמִים לְחוּד אָבֵל בְּדַחֲסָרוּ ג' יָמִים שְׁהוּא קָרוֹב לְמַחְצָה לֹא מְסַתְּבַר לְקוֹרָא לְהַנּוֹתֵר כָּל ז' יָמִים וְעוֹד דְּמַעֲיָקְרָא לֹא דְמִי דְמְשׁוּם שְׁבַת יוֹם ד' מְשַׁכַּחַת לִי לְפַעְמִים שְׁאִינוּ חֲסָר אָלֵא יוֹם א' מִז' יָמִי הַזָּאָה כְּשַׁחַל יוֹם רַבִּיעִי לְפְרִישָׁה בְּשַׁבַּת וְאַפְּ' חַל בְּחוּל אִין יוֹם הַשְּׁבַת קְבוּעַ לְחֻשְׁבוֹן ז' יָמִי הַפְּרִישָׁה אָלֵא פְּעַמִּים בְּיוֹם זֶה לְפְרִישָׁה פְּעַמִּים בְּיוֹם אַחַר וְכִינּוּ דְאִינוּ מְחַסְרִין יוֹם קְבוּעַ מִז' שְׁיָיָף מְשׁוּם דִּידִי לְמַתְנִי מִזִּין עָלָיו כָּל ז' יָמִים פְּלוּמַר שְׁנַמְשָׁף מְשָׁף זְמַן הַזָּאוֹת ז' יָמִים אֵע"ג דְאִי אֲפֻשֵׁר לז' יָמִים בְּלֵא שְׁבַת מ"מ אִין מְבַטֵּל יוֹם קְבוּעַ מִז' יָמִים הַלְלוּ בְּכָל שָׁנָה בְּשָׁנָה אָבֵל לְהָאִי שְׁיִנּוּיָא דר"ש הָנִי ג' יָמִים דְאָמְרֵן קְבוּעִין הֵן שְׁבַטִילִין לְעוֹלָם מְהַזָּאָה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וְעוֹד אִי מְשׁוּם דְּלַפְעָמִים נְחָסְרוּ ע"י שְׁבַת מִן הַזָּאָה דז' יָמִי פְּרִישָׁה

הָלָלוּ חֲשֵׁבֶת לַחֲסָרוֹן אִם כֵּן רֹב פְּעָמִים לֹא מִשְׁכַּחַת לִי לִימֵי הַזָּאָה אֲלֵא שְׁנֵי יָמִים לַחֲדוֹד דְּבַחַל יוֹם א' מִימֵי הַפְּרִישָׁה בְּשַׁבַּת בְּטֵלָה יוֹם שְׁפָנְגָדוֹ נְמִי מֵהַזָּאָה דְּהַזָּאת ז' בְּלִי ג' אֵינָה פְּלוּם וְכֵן בַּחַל יוֹם ב' בְּשַׁבַּת בְּטֵלָה הַזָּאָה שֶׁל יוֹם שְׁפָנְגָדוֹ מֵהַאי טַעְמָא וְה"נ בַּחַל יוֹם ה' אוֹ יוֹם ו' מִז' יָמֵי פְּרִישָׁה בְּשַׁבַּת בְּטֵלָה הַזָּאָה מִיּוֹם א' אוֹ ב' שְׁפָנְגָדִים דְּהַזָּאת ג' בְּלִי ז' שְׁפָנְגָדִים אֵינָה פְּלוּם נִמְצָא בְּאוֹתָן שְׁנַיִם בְּטֵלִין ה' יָמִים שֶׁל הַזָּאָה בִּז' יָמֵי פְּרִישָׁה יוֹם שַׁבַּת וַיּוֹם ג' וְז' שְׁפָנְגָדוֹ וְאוֹתָן ג' יָמִים הַקְּבוּעִין וְעוֹמְדִין לְעוֹלָם לְשִׁנוּיָא דר"ש אֵין בְּהֵם הַזָּאָה וְלֹא מִשְׁכַּחַת לָהּ לְהַזָּאָה אִפִּי ב'ד' יָמֵי פְּרִישָׁה אֲלֵא בְּמִיעוּט שְׁנַיִם בַּחַל שַׁבַּת בְּאַחַד מִג' יָמִים אֵלוֹ שֶׁהֵן ג' ד' ו' לִז"י פְּרִישָׁה אֲבָל לְשִׁנוּיָא דר"ח לְעוֹלָם אֵינוֹ חֹסֵר אֲלֵא ג' יָמִים יוֹם ד' לְפְרִישָׁה הַקְּבוּעַ לְעוֹלָם וַיּוֹם שַׁבַּת וְשְׁפָנְגָדוֹ בַּחַל בְּשֶׁאֵר יָמֵי הַפְּרִישָׁה וּבַחַל ד' בְּשַׁבַּת אֵינוֹ נִחְסֵר אֲלֵא יוֹם א' לְבַד אֲבָל לר"ש רֹב פְּעָמִים חֹסְרוֹ ה' וְכַדְפִּי וְאֵע"ג דְּמִפְּרִישִׁין דְּפָרָה לִק"מ דְּכִינּוֹן דְּטָבוֹל יוֹם פֶּשֶׁר בְּפָרָה אֵין צָרִיף לְהַפְּרִישׁוֹ שְׁעָה א' קוֹנְדִים שְׁקָה"ח אִפִּי לר"ש וְאֵי מִשׁוּם טוֹמְאָת בֵּיתוֹ יִטְבּוֹל בְּיוֹם הַשְּׁרִיפָה דס"ל כר"י דְּקִידוּשׁ יָדִים וְרַגְלִים בְּפָרָה בַּחוּץ סָגִי וְכַמ"ש לְעֵיל וְעוֹד פִּינּוֹן דְּפָרָה בְּדִין תִּלְיָא וְלֹא בְּקִבְעָא דִּירְחָא מִפְּרִישִׁין לִי בְּיָמִים שְׁאֵין יָמֵי הַזָּאָה בְּטֵלִין כְּדָאֵמֵר רַבָּא לְקַמּוֹן אֲבָל מִפְּרִישַׁת יוֹה"כ דְּלָאוּ בְּדִין תִּלְיָא אֲלֵא בְּקִבְעָא דִּירְחָא קִשְׂיָא וְאִפִּילוּ לְמ"ד דְּלֹא מִקְלַע תְּרֵי שַׁבְּתֵי בַּהֲדָדִי שַׁבַּת וַיּוֹה"כ וְגַם מִשׁוּם דְּלֹא מִקְלַע יוֹם עֲרֻבָה בְּשַׁבַּת דְּחִינּוֹן לר"ה בַּחַל בְּיוֹם א' כְּדָאֵמֵרִינוּ בְּפ"ה דְּסוֹפָה וּבפ' כָּל כְּתָבֵי דְּמִשְׁנָה לֹא אֵד"ו ר"ה וְאֵי אֲפֶשֶׁר לִד' בְּתִשְׁרֵי שְׁהוּא יוֹם ב' מִז' יָמֵי פְּרִישָׁה לַחֲוֹל בְּשַׁבַּת וְכֵן לִז' שְׁהוּא עֲרֻב יוֹה"כ א"א לַחֲוֹל בְּשַׁבַּת מ"מ הַרְבֵּה פְּעָמִים לֹא מִשְׁכַּחַת לָהּ לְהַזָּאת כַּה"ג דִּיוֹה"כ אֲלֵא ב' יָמִים לַחֲדוֹד וַי"ל לְמֵאֵי דְּפִי לְעֵיל דְּלִמְאֵן דְּגָמֵר לְפְרִישָׁה מִמְּלִוּוֹאִים בַּע"כ צָרִיף הַזָּאָה כָּל ז' יָמִים מֵה"ת וְלָאוּ מִשׁוּם סְפֵק טוֹמְאָת מֵת אֲלֵא מִשׁוּם גִּזְה"כ וְאִפִּי ב'ד' צָרִיף הַזָּאָה מֵה"ט אֵע"ג דְּלִיפָא לְסַפּוּקֵי בִי לֹא בַג' וְלֹא בִז' וְהָא דְּתִלֵי רִיב"ח לְהַזָּאָה מִשׁוּם סְפֵק ט"מ הֵינּוּ מִשׁוּם דס"ל כְּמֵאֵן דְּנִגְמַר לְפְרִישָׁה מְסִינֵי וְהַזָּאָה מַעֲלָה בְּעֵלְמָא הִיא וּמִשׁוּם סְפֵק ט"מ א"נ ס"ל כר"י דְּמִתְנֵי חֲדָא לְעֵשְׂוֹת לְכַפֵּר אֵלוֹ מַעֲשֵׂה יוֹה"כ וְהַעֲיָקֵר פְּרִישָׁה דְּפָרָה וְהַזָּאוֹתֵיו אֵינוֹ אֲלֵא מַעֲלָה בְּעֵלְמָא וְעֵלָה קֹאֵמֵר א' שְׁמָא ג' וְכו' וּמְסִיק דִּד' א"צ הַזָּאָה אֲבָל ר"ש ס"ל אוֹ כְּמֵאֵן דְּמִתְנֵי תְּרֵי וַיּוֹה"כ נְפָקָא לִי מִמְּלִוּוֹאִים וְצָרִיף הַזָּאָה כָּל ז' יָמֵי פְּרִישָׁה מִגִּזְה"כ וְאִפִּילוּ תֵאֵמֵר דס"ל כְּמֵאֵן דְּמִתְנֵי חֲדָא וּפָרָה מַעֲלָה בְּעֵלְמָא אִיפָא לְמִימֵר הָא דְּקֹאֵמֵר דְּמִפְּרִישִׁין אוֹתוֹ קוֹנְדִים שְׁקִיעַת הַחֲמָה אֵיּוֹה"כ לַחֲדוֹד קֹאֵי אֲבָל דְּפָרָה א"צ לְהַפְּרִישׁוֹ קוֹנְדִים מִטַּעְמָא דְּפִירְשֵׁתִי לְעֵיל פִּינּוֹן דט"י כְּשֶׁר בְּפָרָה וְהַשְׁתָּא נִיחָא הַפְּל: בַּעַל קָרִי כְּמַגַּע שְׁרִץ בּוֹעֵל נִדָּה כְּטָמֵא מֵת מֵאֵי לָאו לְטָבִילָה פִּרְש"י לְטָבּוֹל בְּיוֹם טוֹמְאָתוֹ כְּדָא בְּפִסְחִים (דף ס"ז) בּוֹעֵל נִדָּה כְּטָמֵא לְטָבּוֹל בְּיוֹם ז' אֲלֵמָא טוֹבֵל בְּיוֹם וק"ל כִּי מִשְׁנֵי לְטוֹמְאָתוֹ פְּרִיף טוֹמְאָתוֹ בְּהִדְיָא כְּתִיב אֲלֵא לָאו לְטָבִילָתוֹ הָא אִפִּי אֵי מִןקִמְתָּ לְטָבִילָתוֹ נְמִי הָא תִּקְשָׁה רִישָׁא דְּבַעַל קָרִי כְּמַגַּע שְׁרִץ לְטָבּוֹל בְּיוֹם טוֹמְאָתוֹ נְמִי הָא בְּהִדְיָא כְּתִיב בְּהוֹ וְהִכִּי פְּרִיף לְהִדְיָא שָׁם בפ"ו דְּפִסְחִים דְּאֵמֵר ר"י ב"ק מִשְׁתַּלַּח חוּץ לִב' מִחֲנוֹת וּפְרִיף מֵהָא דב"ק כְּמַגַּע שְׁרִץ מֵאֵי לָאו לְמִחְנוֹתָן לֹא לְטוֹמְאָתוֹ וּפְרִיף טוֹמְאָתוֹ הִיא טוֹמְאָת עֲרֻב כְּתִיב בִּי וְהִיא וְכו' אֲלֵא לָאו לְמִחְנוֹתָן וַי"ל דְּהֵתָם כִּי פְּרִיף לר"י מֵהָא רִישָׁא דב"ק אִפִּי לֹא מִיִּיתֵי לְהָא סִיפָא דְּבוֹעֵל נִדָּה כְּטָמֵא וְלֹא אֲדַעְתִּי עֵלָה לְכֹף הָיִי קִשְׂיָא לִי טוֹמְאָתוֹ בְּהִדְיָא כְּתִיב אֲבָל הִכָּא דְּמִיִּיתֵי רִישָׁא וְסִיפָא וּמִקְשָׁה מְסִיפָא נִיחָא דְּאֵי אֲמַרְתָּ לְטָבִילָה תְּנִי רִישָׁא דב"ק

אע"ג דבְּהִדְיָא פְּתִיב אִטוּ סִיפָא דְּבוּעֵל נְדָה כַּט"מ וְטוֹבֵל בְּיוֹם דְּקַמ"ל טוֹבָא דְּבוּעֵל נְדָה אִינוּ פְּנִדָה וְהָא אֲמַרִינּוּ בְּזַבְחִים (דָּף צ"ג) אֲמַרִי בְּמַעְרְבָא תְּנִי רִישָׁא דְּלֵא צְרִיף מְשׁוּם סִיפָא.

וְעַל מַאי דְּפִרְשׁ"י לֵא לְטוֹמְאָתוֹן ב"ק פְּמַגַּע שְׁרָץ לְטוֹמְאָת עֶרְב וְרֵאשׁוֹן לְטוֹמְאָה ק"ל לְמָה לֹו לְהַזְפִּיר דְּב"ק רֵאשׁוֹן וּב"נ אָב הָיָה לוֹ לְפִרְשׁ זֶה טוֹמְאָת עֶרְב וְזֶה טוֹמְאָת שְׂבָעָה וּצ"ל מְשׁוּם דְּקָשָׁה לִי ל"ל לְמִתְלָא לְב"ק פְּמַגַּע שְׁרָץ לְטוֹמְאָת עֶרְב הָא טוֹמְאָת עֶרְב בְּב"ק גּוּפְיָא פְּתִיב כְּמוֹ בְּשְׁרָץ מִש"ה פִּירֵשׁ דְּלַעֲגִנּוּ רֵאשׁוֹן לְטוֹמְאָה נְמִי אֲיִירִי וְהָא פְּמַגַּע שְׁרָץ מְלִתָּא דְּפְשִׁיטָא דְּשְׁרָץ הָוִי אָב וְהַנּוֹגַע בּוֹ הָוִי רֵאשׁוֹן כְּמוֹ נּוֹגַע בְּכָל אַבּוֹת הַטוֹמְאָה אָבָל ב"ק לֹאוּ מְלִתָּא דְּפְשִׁיטָא דְּאִינוּ אֵלָא רֵאשׁוֹן פְּנוּגַע בְּאָב דִּי"ל דְּשִׂאנִי דְּהוּאִיל וְרוּאָה הָוִי הוּא עֲצָמוֹ אָב וְכַדָּאמ' רפ"ב דְּנְדָה (דָּף כ"ב) לְמִמְרָא דְּנוּגַע הָוִי אֵלָא מַעֲתָה אֶל יִסְתָּר בְּזִיבָה אֵלמָא דְּקָא ס"ד דְּרוּאָה הָוִי קַמ"ל הַתְּנָא ב"ק פְּמַגַּע שְׁרָץ דְּאִינוּ אֵלָא רֵאשׁוֹן וְהַשְׁתָּא תְּלָה דְּלֵא פְּשִׁיטָא בְּדְפְשִׁיטָא וּכ"ת לְמָה תְּלָה בּוּעֵל נְדָה בַּט"מ לְמַאי דְּמַשְׁנִי לְטוֹמְאָתוֹן הָא טוֹמְאָת ז' בְּגוּפְיָא פְּתִיב גְּבִי בּוּעֵל נְדָה כְּמוֹ בְּטַמָּא מֵת וִי"ל מְשׁוּם דְּבָעִי לְמַתְנִי סִיפָא אֵלָא שְׁחִמּוֹר מְמַנּוּ בּוּעֵל נְדָה מִט"מ שְׁמַטְמָא מְשַׁכַּב וְכו' א"כ אֲגַב רִישָׁא שְׁתְּלָה ב"ק פְּמַגַּע שְׁרָץ תְּלָה בְּסִיפָא ב"נ בַּט"מ אַע"ג דְּלֵא צְרִיף וְה"נ צ"ל לְמַאי דַּס"ד לְטְבִילְתוֹן דְּאִלוּ טוֹבְלִין בּוֹ בְּיוֹם וְאִלוּ בְּיוֹם ז' דְּהַשְׁתָּא סִיפָא גִיחָא בּוּעֵל נְדָה כַּט"מ דְּאִינוּ פְּנִדָה וְטוֹבֵל בְּיוֹם כַּט"מ דְּכְתִיב גְּבִי לְהִדְיָא דְּטוֹבֵל בְּיוֹם אָבָל רִישָׁא ל"ל דְּתְלָה ב"ק בְּטַמָּא שְׁרָץ לְעַגְנִן טוֹבֵל בְּיוֹם וְטוֹמְאָת עֶרְב הָא הָנִי גַם בְּב"ק גּוּפְיָא נְמִי בְּהִדְיָא פְּתִיב אַע"כ מְשׁוּם סִיפָא דְּבוּעֵל נְדָה דְּתְלָה לִי בַּט"מ דְּצְרִיכָא תְּלָה נְמִי ב"ק פְּמַגַּע שְׁרָץ בְּרִישָׁא אַע"ג דְּלֵא צְרִיכָא זֶהוּ מַה שֶׁנ"ל ע"ד שִׁיטת רש"י.

מ"מ אֲפִתִי ק"ל לִפ"ז פִּינּוֹן דְּלְמַאי דַּס"ד לְטְבִילְתוֹן הִינּוּ שְׂאֵלוּ טוֹבְלִין בּוֹ בְּיוֹם וְאִלוּ בְּיוֹם ז' בַּע"כ בְּבָא דְּרִישָׁא לֵא צְרִיכָא פְּלָל דְּטְבִילָה בּוֹ בְּיוֹם בְּהִדְיָא פְּתִיב בִּי בִּין בְּב"ק בִּין פְּמַגַּע שְׁרָץ כְּדְפְרִיף בַּפ"ו דְּפְסָחִים וְלֵא תְּנִי לִי לְגַמְרִי אֵלָא מְשׁוּם בְּבָא דְּסִיפָא דְּב"נ כַּט"מ דְּקַמ"ל דְּב"נ אִינוּ פְּנִדָה וְכַדָּפִי וְהָא פִי מְשִׁנִי לְטוֹמְאָתוֹן לִפ"ז בְּבָא דְּרִישָׁא מְשִׁנָּה צְרִיכָא הִיא דְּקַמ"ל ב"ק נּוֹגַע הָוִי כַּמ"ש וְלֵא רוּאָה כְּדָפִי א"כ מַאי ק"ל כְּדְמַשְׁנִי לְטוֹמְאָתוֹן בְּהִדְיָא פְּתִיב בִּי דְּלְמָא אֲגַב רִישָׁא דְּב"ח דְּצְרִיכָא תְּנִי נְמִי סִיפָא דְּב"נ דְּל"צ דְּהַשְׁתָּא לְמַאי דַּר"ל לְטְבִילְתוֹן רִישָׁא ל"צ וְאִפ"ה גִיחָא לִי דְּתְנִי לֵה מְשׁוּם סִיפָא כ"ש לְמַאי דְּמַשְׁנִי לְטוֹמְאָתוֹן דְּהַשְׁתָּא רִישָׁא צְרִיכָא וְסִיפָא ל"צ דְּטְפִי גִיחָא לְמִמְרָא דְּתְנִי סִיפָא דְּל"צ מְשׁוּם רִישָׁא דְּצְרִיכָא כְּדָאמ' בְּהִי דַּפ"ט דְּזַבְחִים בְּשִׁלְמָא סִיפָא אִטוּ רִישָׁא תְּנִי אֵלָא רִישָׁא אִטוּ סִיפָא מִי תְּנִי אִין אֲמַרִי בְּמַעְרְבָא תְּנִי רִישָׁא וְכו' וְהַשְׁתָּא סְבֵרַת הַמְקַשָּׁה הוּא כְּלָפִי לִינָא דְּפְרִיף טוֹמְאָתוֹן בְּהִדְיָא פְּתִיב אֵלָא טְבִילְתוֹן דְּטְבִילְתוֹן דְּתְנִי רִישָׁא מְשׁוּם סִיפָא גִיחָא לִי וְטוֹמְאָתוֹן סִיפָא מְשׁוּם רִישָׁא לֵא נ"ל וְעוֹד אֲנִי תְּמַה עַל רִש"י פִּינּוֹן דְּנִזְכָּר הִיא דַּפ"ו דְּפְסָחִים אֲמַאי לֵא מְפִרֵשׁ לֵהָא בְּבָא דְּרִישָׁא דְּב"ק כְּמוֹ דְּמוֹקִי לֵהָ הֵתָם בְּמַסְקָנָא לְטוֹמְאָתוֹן וְהָא קַמ"ל דְּב"ק פְּמַגַּע שְׁרָץ מַה מ"ש מְטַמָּא בְּאֹנָס אַרְב"ב מְטַמָּא בְּאֹנָס וְלִי נִרְאָה לְפִרְשׁ סוּגְיָא דְּהִכָּא כְּדִהֵתָם בִּין לְמַאי דַּס"ד לְטְבִילְתוֹן בִּין לְמַאי דְּמַשְׁנִי דְּבָבָא דְּסִיפָא דְּב"נ כַּט"מ לְטוֹמְאָתוֹן דְּטַמָּאִים שְׂבָעָה הָד בְּבָא דְּרִישָׁא דְּב"ק פְּמַגַּע שְׁרָץ לְעַגְנִן טוֹמְאָת אֹנָס מַתְנִיא וּמְשִׁנָּה צְרִיכָא הִיא וְעוֹד אֲנִי אֹמֵר דְּבִין הָא דְּפְרִיף הֵתָם אֲרִישָׁא הָא טוֹמְאָת עֶרְב פְּתִיב בִּי וּבִין הָא דְּפְרִיף הִכָּא הִיא טוֹמְאָת ז' פְּתִיב בִּי לֹאוּ מְשׁוּם מְשִׁנָּה שְׂאִינָה צְרִיכָא קָא

קוּשְׁיָא ליה דְכִינּוּ דְקָרָא פְתִיב מִתְּנִיתִין מַאי קמ"ל דְהָא וְדָאי לָאו קוּשְׁיָא הִיא דְדָרְדָר הַתְּנָא
לְשִׁנּוֹת מַה שְׁפָתוֹב בְּהֶדְיָא וְכמ"ש הַתּוֹס' וְהַמְפָרְשִׁים ספ"ק דִּיבְמוֹת (דָּרָף מ"ט) דְתַנּוּ אֲשֶׁתּוֹ
שְׁמֵתָה מְוֹתֵר בְּאַחֻתָה יְבִמְתּוֹ שְׁמֵתָה מְוֹתֵר בְּאַחֻתָה וְאָמַר ר"י עֲלֵה בַגְמ' פֶּאן שְׁנָה רַבִּי
מִשְׁנָה שְׁאִינָה צְרִיכָא פִּינּוּ דְעֲלִי' בְּחֵיָה פְתִיב בְּהֶדְיָא זִיל קָרִי בִי רַב הוּא פֶּן פִּרְשִׁי הֵתָם
וְהִקְשׁוּ עֲלֵיו דְבְכָל מְקוּם שׁוּנָה הַתְּנָא מַה שְׁנָאמַר בְּפִירוּשׁ בְּפִסּוּק וּפִירוּשׁוֹ דִּיבְמֵתּוֹ הָוִי
מִשְׁנָה שְׁאִינָה צְרִיכָא דְכִינּוּ דְתַנִּי אֲשֶׁתּוֹ כ"ש יְבִמְתּוֹ אֱלָא הִכִּי פִירוּשׁוֹ פִּינּוּ דַבְב"ק טְוִמְאַת
עָרַב בְּהֶדְיָא פְתִיב פֶּמוֹ גַּבִּי מַגַּע שְׁרָץ וְכֵן טְוִמְאַת ז' בְּהֶדְיָא פְתִיב גַּבִּי בּוֹעֵל נְדָה פֶּמוֹ גַּבִּי
טְמֵא מֵת מַאי אֲוֹלָמָא דְהִנֵּי מְהִנֵּי לְמִיתְלִי בַעַל קָרִי בְּמַגַּע שְׁרָץ וּלְבוֹעֵל נְדָה בְּטְמֵא מֵת
וְהִינּוּ הָא דְמִשְׁנֵי הֵתָם הָא קמ"ל הָא דְתַלִּי ב"ק בַּמ"ש לְטְמֵא בְּאֹנָס פְּמוֹתוֹ דְבְּמַגַּע שְׁרָץ
פְּשִׁיטָא לָן דְאִין לְחֻלְקָא בֵּין אֹנָס לְרַצוֹן אֲבָל ב"ק סד"א דְאִין מְטְמֵא בְּאֹנָס אוֹ מְשׁוּם
דְאִיתְקַשׁ ב"ק לְזַב דְכְּתִיב זֹאת תּוֹרַת הַזָּב וְאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שְׂכַבְתָּ זָרַע מַה זָב אִינוּ מְטְמֵא
בְּאֹנָס דְכְּתִיב מִבְּשָׂרוֹ אֲבָל לֹא בְּאֹנָס אִף ב"ק פֶּן קמ"ל דְמְטְמֵא בְּאֹנָס כַּמ"ש וְכֵן הָא
דְפָרִיף טְוִמְאַת ז' בְּהֶדְיָא פְתִיב בַּב"נ וּבַט"מ וְלָמָּה לִיה לְמִיתְלִי ב"נ בַּט"מ וּמִשְׁנֵי הֵתָם
לְמַחְנוּתָן פִּי' שַׁב"נ מְוֹתֵר בְּמַחְנָה לִוְיָה כַּט"מ דַּנ"ל מְקָרָא דְמְוֹתֵר דְכְּתִיב וַיִּקַּח מִשָּׂה אֶת
עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ עִמּוֹ בְּמַחְיֻצָתוֹ כַּדָּא' הֵתָם אִף ב"נ פֶּן מְוֹתֵר וּמִשְׁנֵי הֵתָם לִי' לַב"נ דְלֹא
פְתִיב גַּבִּי בַט"מ דְכְּתִיב גַּבִּי וְהִכָּא מִשְׁנֵי סִיפָא אִיְצָטְרִיף לִי' אֱלָא שְׁחֵמוֹר מִמֶּנּוּ ב"נ וְכִינּוּ
שְׁרוּצָה לְאֲשִׁמוּעֵינּוּ דַב"נ חֵמוֹר מַט"מ לְהִכִּי תֵלָה בְּרִישָׁא ב"נ בַּט"מ לְטְוִמְאַתָּן פְּלוּמַר
אֵע"ג דְשׁוּוִי הֵן לְעַנְיָן טְוִמְאַה פְּנָה פֶּן זֶה טְוִמְאַת ז' הֵן אֵפ"ה לְעַנְיָן מִשְׁכָּב ב"נ חֵמוֹר
מַט"מ: ע"ב לֹא לְעוֹלָם לְטְוִמְאַתָּן סִיפָא אִיְצָטְרִיף לִי' פִּי' אֲבָל לְטְבִילְתָּן אִינָם שׁוּוִי דְבוֹעֵל
נְדָה פְּנָדָה פְּרַב שִׁמִּי וְק"ל א"כ אֵמַאי לֹא תַנּוּ דַב"נ חֵמוֹר בְּהָא נְמִי מַט"מ דְזֶה טוֹבֵל בְּיוֹם
ז' וּב"נ אִינוּ טוֹבֵל אֱלָא עַד הַלֵּילָה פְּנָדָה עֲצָמָה וּי"ל דְתַנָּא לֹא חָשִׁיב בְּלְטוּמְאַתָּן אֱלָא מַה
שְׁבַעֲיָקֵר טְוִמְאַה לְחוּד שְׁשִׁנְיָהֶם טְוִמְאַת ז' וּשַׁב"נ חֵמוֹר מַט"מ שְׁמֵטְמֵא מִשְׁכָּב אֲבָל
מְטְבִילְתָּן לֹא מִיְיָרִי וּבְהִכִּי נִיחָא לִי הָא דְלֹא מִשְׁנֵי הִכָּא דַב"נ כַּט"מ אִיְיָרִי מְלַחְנוּתָן
פְּדִמְשִׁנֵי הֵתָם בַּפ"ו דְפְסָחִים מְשׁוּם דְהִכָּא אֲלִיבָא דְרַב שִׁמִּי קִיִּימִינּוּ דְבוֹעֵל נְדָה פְּנָדָה
וְחֵמוֹר מַט"מ לְטְבִילְתָּן וְאִם אֵיתָא הָא דַב"נ כַּט"מ לְמַחְנוּתָן אִיְיָרִי וְלֹא מְטוּמְאַתָּן וְסִיפָא
אֱלָא שְׁחֵמוֹר מִמֶּנּוּ לְעַנְיָן מִשְׁכָּב לְטְוִמְאַתָּן אִיְיָרִי אֲלָמָא נְקַט תַּנָּא לְמִילְתִּי' בְּתַרִּי גּוֹנִי
אֲפִתִי תִקְשָׁה לִר' שִׁמִּי אִם אֵיתָא דְבוֹעֵל נְדָה לְעַנְיָן טְבִילָה פְּנָדָה וּבְהָא נְמִי חֵמוֹר מַט"מ
הו"ל לְמִיתְנִי הָא חוּמְרָא נְמִי בְּסִיפָא אֱלָא שְׁחֵמוֹר מִמֶּנּוּ ב"נ לְטְבִילָה פִּינּוּ דְתַנָּא לָאו
מְטוּמְאַה לְחוּד אִיְיָרִי אֱלָא מְלַחְנוּתָן נְמִי לְפִיכָף מוֹקִי דְלֹא אִיְיָרִי אֱלָא מְטוּמְאַה לְחוּד אֲבָל
הֵתָם לְפִי הַמְסַקְנָא קֵאִי דְאִיתּוּב ר"ש וּב"נ אִינוּ פְּנָדָה וְקִיל כַּט"מ בְּהָא דְטוֹבֵל בְּיוֹם
וּמַעֲתָה אִין פֶּאן חוּמְרָא בַב"נ מַט"מ אֱלָא בְּהָא דְמִשְׁכָּב לְחוּד נ"ל טְפִי לְאוֹקְמִי הָא דַב"נ
כַּט"מ לְמַחְנוּתָן דְהַשְׁתָּא קמ"ל בְּהָא גּוּפִי' מְלִתָּא חֲדָתָא מְלִאוּקְמִי סִיפָא אִיְצָטְרִיף לִיה
וְרִישָׁא לֹא קמ"ל מִיְיָרִי וּבְהִכִּי נִיחָא לִי וְלִק"מ מַה שְׁהַקְשׁוּ הַתּוֹס' מַאי שְׁנָא הִכָּא דְמִשְׁנֵי
סִיפָא אִיְצָטְרִיף לִיה וְהֵתָם מִשְׁנֵי לְמַחְנוּתָן דְלֹא ק"מ כְּדִפְרִשְׁתִּי וְהַתּוֹס' בְּשִׁמְעֵתִין תִּיְרָצוּ
זֹאת בְּתִירוּץ דְחוּק וְרַחוּק וְהַנְּכוּן כְּדִפְרִשְׁנוּ: וְעַד שְׁאֲתָה מְפָרִישׁוּ מְטוּמְאַת בֵּיתוֹ הַפְּרִישָׁהוּ
מְטוּמְאַת הַמַּת פִּרְשִׁי וְלֹא יִהְיֶה פֶל אֶדָם נְכַנְסִים וְיוֹצְאִים אֲצֵלוֹ שְׁמָא יְמוֹת מֵת עֲלֵיו ק"ל
הָא הַת"ק דְמִתְנִיתִין לֹא חִיִּישׁ לְמִיתָה כְּדִמְפָרְשׁ בַּגְמ' לְקַמְן מִיתָה לֹא שְׂכִיחַ מִש"ה לֹא
חִיִּישׁ שְׁמָא תְּמוֹת אֲשֶׁתּוֹ וְאִין צְרִיף לְתַנּוּ לֹא אֲשֶׁה אַחֲרַת וְאִי אַדְר"י פְּרִיף דְחִיִּישׁ לְשְׁמָא

תמות אשתו ואפ"ה לא פליג ארישא דמפרישין אותו מביתו לחוד דהיינו מאשתו ולא מפל אדם ולא חנייש לטמא מת א"כ מאי זאת אומרת טומאה הותרה היא בצבור דקאמר רבא הא בהדיא ס"ל לר"י הכי לקמן דקאמר הנח לכה"ג ביוה"כ שטומאה הותרה היא בצבור ול"ל לרבא לאתויי הא מדיוקא ועוד האיד קאמר רבינא אדר"י אפילו תאמר דחוי' הוא הא שמעינן לר"י בהדיא דהותרה וי"ל דאליבא דת"ק נמי פריה שפיר דעד כן לא חנייש ת"ק למיתה אלא למיתה דייחיד דשמא תמות אשתו דהוי אדם פרטי אבל למיתה דרבים דשמא ימות א' מן הנכנסין אצלו ס"ד דרבא אי לאו דטומאת מת הותרה בצבור פנין דחנייש לטומאת ביתו ראוי נמי לחוש לטומאת מת ורבינא אמר אפ"ת דחוי' אפ"ה ט"מ אפי' דרבים לא שכיח פטומאת ביתו וכה"ג מצינו בפ"י דב"ב (דף קע"ג) לנפילה דרבים חיישינן לנפילה דייחיד לא חיישינן והא דפריה לקמן בפ"ה (דף נ"ו) למאי דר"ל דה"ט דר"י דאמר לא היו שופרות לקניי חובה משום חטאת שמתו בעלי ומי חיישינן והתנן השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים ומאי קושיא הא האי דהשולח הו"ל מיתה דייחיד ומשום הכי לא חנייש ליה משא"כ ההיא דשופרות הו"ל מיתה דרבים מש"ה חנייש לה ואע"ג דר"י חנייש במתניתין אף למיתה דייחיד דאמר אף אשה אחרת מתקינין לו הא מפרש הגמרא פ"ב דסוכה (דף ל"ד) דמעלה עשו בכפרה דהא גבי עשה בהמה דופן לסוכה מכשיר ר"י התם ולא חנייש לשמא תמות בהמה זו וזה יתבאר שם: זאת אומרת טומאה הותרה היא בצבור.

ק"ל תינח יוה"כ דדוחה שבת וטומאה דקביע לו זמן אבל שריפת פרה דלא קביע לו זמן ולא דחי' לשבת וטומאה תקשה הא עד שאתה מפרישו מטומאת ביתו הפרישהו מט"מ [נאפי' למאי דפירשו התוס' לקמן (דף ח') גבי הא דאמר ר"י זה וזה אין מזין עליו אלא ג' וז' בלבד וס"ד דה"ט דר"י משום דטומאה הותרה בצבור ואע"ג דגבי פרה לא הותרה מ"מ פנין דטבול יום פשר בפרה ה"נ נכשיר פהן השורף אותה בלא הזאה כלל פנין דלא בריר לן שנטמא וה"נ דאפי' ג' וז' אין צריה אלא משום מעלה בעלמא מ"מ אפתי קשה אמאי לא עבדי נמי מעלה להפרישו מט"מ כמו שעשו מעלה גבי הזאה ולהפרישו מט"מ ובדוחה גדול יש לחלק ביניהם] וי"ל דמשריפת פרה לק"מ די"ל אין הכי נמי דמפרישין אותו מט"מ ואין בני אדם נכנסין אצלו והא דקתני לעיל אין אחיו הפהנים נוגעים בו לאו למימרא דנכנסין אצלו מיהת אלא אפי' באקראי בעלמא מאבראי פשיוצא חוץ מלשכתו לשינה ולבהכ"ס בפגוען בו אין נוגעין בו וכ"ת אי מפרישין אותו מכל אדם ל"ל דתני מפרישין אותו ז' ימים מביתו דהיינו מאשתו משום ט"ב תיפוק ליה דמפרישין אותו מכל אדם משום חשש ט"מ ואשתו נמי בכלל חששא זו י"ל דמביתו פורש כל ז' ימי פרישה מחשש ט"ב אבל מחשש ט"מ אין צריה לפרוש מכל אדם אלא ששה ימים לחוד ולא שבעה והיינו טעמא משום דע"י פשר בפרה ואיכא למ"ד דוקא טומאה דאותה פרישה דאיירי מט"מ וכיוצא בו אבל ט"י דבועל נדה דחמיר שמטמא משכב התחתון כעליון לא וכמ"ש לעיל בשם התוס' וי"ל דתנא דידן פנותי' ס"ל מש"ה משום חשש ט"מ אין צריה פרישה לשורף את הפרה אלא ששה ימים בלבד ויטבול ביום השרפה וישרפנה ט"י אבל משום.

חשש ט"ב צריה קודם ז' ימים דאי אפשר לשרפה ט"י דב"נ אבל מיוה"כ פריה שפיר דהא ט"י דמת נמי לא הותר לו ואי ס"ד דצריה לפרוש מכל אדם משום חשש ט"מ א"כ

בע"כ צריכה פרישה זו ז' ימים קודם יוה"כ כפדי שלא יהיה ט"י ביוה"כ א"כ למה תנן מפרישין אותו מביתו ז' ימים הא מפל אדם נמי צריך פרישה מחשש ט"מ וביתו בכלל אלא ודאי אין צריך פרישה מחשש ט"מ והשתא צריך שפיר.

מיהו למאי דפי' לעיל דליכא למ"ד דט"י דבועל נדה פסול בפרה נאפי' למ"ד ט"י דאותה פרישה דנקא היינו למעוטי ט"י דזב וכיוצא בו דטומאה יוצאת מגופו אבל ט"י דבועל נדה דאין טומאה יוצאת מגופו דמי לט"י דט"מ וכשר מהשתא אין לחלק בין ט"י של ט"מ לשל ט"ב ובתרונייהו מדינא בפרישת ששה סגי והא דמפרישין אותו בשריפת פרה ז' ימים מביתו בע"כ היינו טעמא או משום דט"י של תורה נהי דשרי מה"ת בפרה מ"מ מדרבנן אסור וכמש"ל בשם התוס' א"נ כמ"ד קידוש של פרה צריך להיות לפנים בעזרה ואי אפשר לט"י לקדש בעזרה וכמש"ל א"כ מדקתני מפרישין מביתו ז' ש"מ דמפל אדם א"צ להפרישו מחשש ט"מ דאי צריך היה צריך פרישה כל שבועה כמו מחשש ט"ב והשתא אפתי תקשה אליבא דרבא אמאי לא חייש לט"מ גבי שורף את הפרה וי"ל דאליבא דרבא צ"ל דנדאי ס"ל כמאן דאמר קידוש פרה צריך להיות לפנים בעזרה מש"ה ט"י דט"ב אי אפשר בפרה כיון דקידוש שלה בפנים וא"א לט"י ליפנס בעזרה אבל ט"מ סגי בששה ימים ואי משום דט"י דט"מ נמי אינו נכנס לעזרה הא לרבא ס"ל האי תנא טומאת מת הותרה בציבור והא אמרינן לקמן לחד לישנא דר"נ דאפי' איכא טהורין בהיה בית אב עבדי נמי טמאים דכל ט"מ בציבור רחמנא שריא א"כ משום חשש ט"מ שפיר סגי בני"ו ימים וישרפנה בט"י ואי משום קידוש דצריך פנים יקדש בפנים ויעבוד עבודת ציבור של אותו יום ותעלה לו קידוש זה לעבודת ציבור ולפרה אבל משום ט"ב ודאי צריך פרישה ז' כפדי שיטבול יום קודם שריפתו דאלו ט"י דט"ב לא הותרה בציבור כלל א"כ אין לו תקנה לקדש בפנים לכך נקט מפרישין מביתו דמש"ה צריך פרישה כל ז' דאלו משום ט"מ בששה ימי פרישה סגי.

מיהו ק"ל אשינויא דרבא דקאמר זאת אומרת טומאה הותרה היא בצבור הא אי דחוי' מפרישין אותו נמי מט"מ התניח במתניתין דלא תנן שהיו מזין עליו אבל בברייתא דלעיל (דף ד') דגיליף פרישה ממילואים לכה"ג ביוה"כ ולשורף את הפרה ותני בשניהם דמפרישין אותו מביתם וטעוניהו הנאה כל ז' ומדמצריך הנאה לכה"ג אלמא ס"ל טומאה דחוי' בצבור דאי הותרה ל"ל הנאה כדאמר לקמן ותסברא אי ס"ל לר"י טומאה הותרה הנאה כלל ל"ל וכיון דע"כ ס"ל לתנא דברייתא דטומאה דחוי' היא תקשה ליה עד שאתה מפרישו מט"ב הפרישהו מט"מ ומכאן יש ראיה למה שפי' לעיל דמאן דגיליף פרישה ממילואים צריך הנאה מגזה"כ כמו התם דהא דאמר לעיל נכנסו מים תחת דם דרשה גמורה היא ולא אסמכתא ומש"ה אע"ג דס"ל טומאה הותרה מדאין מפרישין לכה"ג ביוה"כ מט"מ אפ"ה צריך הנאה כמו במילואים מגזה"כ ודלא כדבעי לפרש התם התוס' דאסמכתא בעלמא היא ועיקר הנאה אינו אלא משום מעלה ומחשש ספק ט"מ דא"כ תקשה הא דאמרן אלא ודאי כדפרשתי מ"מ אפתי ק"ל אשינויא דרבא דאמר לקמן אילים באילו של אהרן דאע"ג דקביע לי' זמן כיון דיחיד הוא לא הותרה טומאה אצלו אלא דחוי' לכ"ע ומהדרין אטקרה א"כ אפתי תקשה ויפרישו מט"מ ומשום אילו של אהרן דיוה"כ דלכ"ע דחוי' אצלו מיהו בהא י"ל דאפי' לט"ב לא חייש אלא משום עיקר פרה דיוה"כ אבל אילו דאין עיקר פרת יוה"כ תלוני' בו לא חיישין ליה מיהו אפתי

ק"ל מפרו דקרוי לקמן פ"ג (דף נ') קרבן יחיד לעגן טומאה ועיקר פפרת יוה"כ תלוני' בו ואפילו של ישראל שמתפפרים בשעירים פדאמרינו בכולה מכילתין וכדתנא הפר מעפב את השעיר והא ה"ט פיון דיתחיד הוא מהדרינו דקאמר גבי איל שינה נמי גבי פר ואפתי קשה פרישו אותו מט"מ ומשום פרו ונ"ל דהא דאמרינו פיון דיתחיד הוא מהדרינו אינו אלא מדרבנו אבל מה"ת פיון דקביע לו זמן הותרה וכיון דאינו אלא מדרבנו לא קיישינו לספק מט"מ וכן פירשו התוס' דהא דמהדרינו באילו למ"ד הותרה אינו אלא מדרבנו דהא אילו דדוחה שבת וטומאה נפקא לן ממועדו כמו קרבנות ציבור ובשמעתין הקשו אהא דאמר רבא ז"א טומאה הותרה ובפ"ג דנבחים (דף ל"ג) אמרינו מפלל דתרונייהו פ"א אבני רבא ס"ל טומאה דחוייה היא ותיקצו דהתם לעגן פסח מיקרי אע"ג דדמי לקרבן ציבור הואיל ואתי בכנופיא מ"מ פיון דלאו כל ישראל מיקתי חד פסח בשנותפות מהדרינו אטהורים אפ"ל למ"ד טומאה הותרה בקרבן ציבור הבא בשנותפות ודבריהם תמוהים בעיני דלפי תירוץ זה צריף לומר הא דס"ל לרבא התם דטומאה דחוייה היא בפסח בע"כ היינו מן התורה דהא אמרינו לעולא דס"ל ביאה במקצת שמה ביאה הא דמצורע שחל שמניו שלו בערב פסח וראה קרי בו ביום וטבל דמכניס ידיו לבהונות דאיתי עשה דפסח שיש בו פרת ודחי לעשה דטבול יום במחנה לוייה ואם איתא אידי ואידי עשה שיש בו פרת הוא ומשני הואיל והותרה לצרעתו הותרה לקריו ואמר רב יוסף ש"מ קסבר עולא רובן ט"מ ונעשו זבין הואיל והותרו לטומאתו הותרו לזיבתו ועושים פסח ואקשו לי אבני מי דמי מצורע היתרא הוא הואיל ואישתרי אישתרי טומאה דחוי' היא להא אידחו להא לא אידחו אמר לי רבא אדרבא איפכא מסתברא מצורע היתרא הוא להא אישתרי להא לא אישתרי טומאה דחוייה היא מה לי חד דחויי מה לי שני דחויין ועלה מסיק הגמרא מפלל דתרונייהו סבירא להו טומאה דחוייה בצבור והא רבא בא לקיים דברי ר"י דרובן ט"מ ונעשו זבין דאמרינו הואיל ועושיין פסח מטעמא דבדחויי אמרינו מה לי חד מה לי תרי ואי לרבא מה"ת הותרה בפסח איף עושים פסח הא בהיתרא לרבא לא אמרינו הואיל והותרה הותרה אלא ע"כ לרבא לגבי פסח מה"ת דחוי' מהאי טעמא הואיל וכל ישראל לאו חד פסח מייתו ולפ"ז פרו ואילו של כה"ג כ"ש דטומאה דחוייה מק"ו השתא פסח דחובה על כל ישראל אפ"ה פיון דאין כל ישראל מייתו חד פסח בשנותפות טומאה דחוייה לו כ"ש פרו ואילו דאינו אלא חובת יחיד דטומאה דחוייה להו והדרא קושיא לדוכתי' דא"כ מאי משני רבא הכא ז"א טומאה הותרה אפתי תקשה הפרישהו מט"מ משום פרו ומהתימא על התוס' שפותרין דבריהם זה את זה ועוד ק"ל אמאי דפירשו התוס' דאפ"ל למ"ד הותרה אפ"ה לגבי פסח דחוייה הא בפ"ק דסנהדרין (דף י"ב) תנא אין מעברין את השנה מפני הטומאה ר"י אומר מעברין אלמא דס"ל לר"י טומאה דחוייה והאמר ר"י הנח לכה"ג ביוה"כ שטומאה הותרה בצבור והשתא מאי פריף שיהי הא דמעברין מפני הטומאה אפסח קאי והא פסח שאני דלכ"ע דחוייה היא וכ"ת משום דלר"י בע"כ לא שאני לי דאל"כ אפתי מציי למימר כה"ג ביוה"כ בעבודת פרו דדמי לפסח יוכיח דאין עודנו על מצחו ומרצה א"כ מטונה פיון דר"י לא שאני לי רבא דאמר כמאן לא כר"י ולא כר"ש ועוד דהתם מסיק לר"י אם מפני הטומאה עיברו אינה מעוברת משום דטומאה הותרה בצבור אלמא לא שאני לר"י בין פסח לשאר קרבן ציבור ואי לרבא שאני לי רבא דאמר כמאן [גליון].

ואין לחלק בין פסח לשאר ק"צ מטעם אחר משום דכל ק"צ וכן פרו של אהרן עבר יומו בטל קרבנו ואין להם תשלומין מש"ה הותרה להם טומאה פיון דזמנא קבוע דהא עיקר דחיית שבת וטומאה בזמנו קבוע תליא פדאמ' לקמן בפ"ה (דף מ"ט) אבל פסח פיון דאין זמנו קבוע כ"כ דהא יש לו תשלומין בפסח שני די אם נאמר דטומאה דחוייה ולא הותרה לגמרי דהא ליתא דהא רוב ציבור אין עושין את השני פדמוכח בפ"ז דפסחים (דף פ') גבי היו שלישייתו זבין וכו' א"כ ברוב צבור טמאים אי אפשר לומר דחויי מפני התשלומין דהא אי לא עבדו בראשון אין לרנבא תשלומין א"כ פסח זה אין לו תשלומין ודמי לשאר ק"צ הקבוע להם זמן דטומאה הותרה להו למ"ד טומאה הותרה בצבור.

ע"כ] הילכך נ"ל כמו שפי' התוס' בשם ר"י דרבא ז"א קאמר אבל לי לא ס"ל ונהכי משמע נמי לקמן (דף ז') דאמר רבא כה"ג דלאו בדין תליא מלתא כו' אלמא ס"ל לרבא דדחוייה היא דלמ"ד הותרה הגזאה ל"ל כלל פדאמ' לקמן אליבא דר' יוסי אלמא ס"ל לרבא דדחוייה היא בצבור אלא שזה יש לדחות לפי מה שפרשתי לעיל דאע"ג דהותרה אפ"ה צריף הגזאה מגזה"כ כמו גבי מלוואים מ"מ יש להביא ראיה דרבא ס"ל דדחוייה היא דבפ"ז דפסחים (דף ע"ט) אמרינן גבי פסח דאפי' קהל וכהנים טהורים וכלי שרת טמאים יעשו ואמר ר"ח לא שנו אלא שנטמאו כו' עד אלמא קסבר ר"ח טומאה דחוייה בצבור ורבא אמר אפי' טמאים נמי עבדי מאי טעמא דכתיב ויהבשור וכו' כל היכא דקרינן בי' כו' הרי דס"ל לרבא טומאה דחוייה היא גבי פסח מן התורה דהא מיייתי לה מהקישא דקרא וא"כ הוא הדין נמי לשאר קרבנות דמן התורה אין לחלק ביניהם וכמו שנתבאר ודנחוק לומר דרבא אליבא דמאן דאמר טומאה דחוייה היא דקאמר ולי' לא ס"ל דדחוייה היא והאי הקישא מיבעי לי' אליבא דנפשיה לכי הא דאמר רבא בפ"ב דזבחים (דף ל"ב) לענין טהור שאכל את הטמא לפניזוריקת דמים דאינו לוקה ומה שדקדקו התוס' דקאמר הגמרא מפלל דתרנוייהו ס"ל טומאה דחוייה היא בצבור ולמאי נ"מ אמר הכי אלא משום דרבא ס"ל הכי דהותרה אין זה דקדוק דכו דרף הגמ' בכל מקום לזייק הכא ועוד דבלא"ה איצטריף לי' להגמ' למיזק התם הכי לאשמועינן דז"א דקאמר רבא הכא ז"א ולי' לא ס"ל ובתשובה (סי' ל"ד) הארכתי בזה ואין זה מקומו: רבינא אמר אפילו תימא טומאת מת דחוייה בצבור.

קק"ל פיון דס"ל לתנא דידן דטומאה דחוייה היא אמאי לא תנא נמי דמזין על כה"ג דיוה"כ כמו דתנא בפ"ג דפירה לפלוגתא דתנאי דמיייתי לעיל ושפא י"ל דרבינא כמאן דמתני חדא ס"ל. דלעשות ולכפר אלו מעשה יוה"כ וממילא ש"מ דבעי הגזאה כל שבועה כמו במילואים אבל פרישה דפירה אינו אלא משום מעלה בעלמא וקמ"ל דאפ"ה הגזאה נמי בעי משום מעלה ואפ"ת דס"ל לרבינא כמאן דמתני תרתי ופרישה דפירה נפקא לי' נמי ממילואים מ"מ קמ"ל בפירה לרבותא דלא תימא כמאן דמתני חדא וכ"ש יוה"כ דנדאי בעי הגזאה: טומאת מת רב נחמן אמר הותרה היא בצבור ואיכא תרי לישני אדר"נ ללישנא קמא כל היכא דאיכא טהורין וטמאים בההוא בית אב טהורין עבדי טמאין לא עבדי וללישנא בתרא אפי' אי איכא טהורין וטמאין בההוא בית אב עבדי נמי טמאים דכל טומאת מת בצבור רחמנא שרי' ור"ש אמר דחוייה הוא בצבור וכל פמה דאיכא טהורין לא עבדי טמאים ומשמע ודאי דדחויי דט"מ בכל קרבן צבור חוץ מפסח כולה מלתא בפניהם לחוד תליא אבל הציבור אינו מעלה ומוריד דממנ"פ אי איכא פהו טהור

פינון דלרב ששית דחוייה היא וכל כמה דאיפא אפלי פהן אַחַד טהור לא עבדי טמאים מאי איכפת לן בהא שרוב צבור טמאים הם אפלי פולן טמאים מ"מ פינון דדחוייה היא ואיפא פהן אַחַד טהור עושה בטרה וקא אין לצבור שום עסק בקרבן אלא לפהן בלבד וכן לר"נ לל"ק דבדאיפא טהורין וטמאים בהוא בית אב אפלי רוב צבור או פולן טמאים אפ"ה טהורין עבדי טמאין לא עבדי פינון דאפשר בטרה דהוא ב"א ולא משפחת לה דתליא טומאה בצבור לגמרי וכ"ש ללישנא בתרא דר"נ דס"ל הותרה לגמרי ואפלי איפא טהורין בהוא בית אב עבדי נמי טמאים אין טומאה וטהרה של צבור מעלה ומוריד ואפלי של פהנים נמי לא אלא לעולם עבדי טמאים פינון דהותרה ולא דמי לפסח דתנו בפ"ז דפסחים (דף ע"ט) נטמא הקהל או רובו או שהיו הפהנים טמאים והקהל טהורים יעשו בטומאה שאני פסח דרחמנא דחי' לטומאה דכתיב איש כי יהי טמא ודרשינו איש נדחה ואין צבור נדחין ונעשו ונאכל בטומאה והיינו טעמא דהיחיד נדחה משום דהתורה הקפידה שיהי' הבעלים בעזרה בשעת הקרבנות וטמא בעזרה בכרת ואפלי למ"ד שוחטין וזורקין על טמא שרץ הואיל וחזי לאכול בערב ואע"ג שאי אפשר לו לעמוד בעזרה בשעת הקרבנות וה"ה לטמא בשביעי שלו מ"מ טמא מת יחיד קודם שביעי שלו נדחה הואיל ואי אפשר לו לאכול בערב ואכילת פסח מעכב דעיקרו בא לאכילה וכדאמ' בפ' מי שהיה טמא (דף אב) לצבור נדחה לרב ששית או הותרה לר"נ ביאת עזרה ואכילתו בט"מ פדתנו בפ"ז דפסחים (דף ע"ו) הפסח שפא בטומאה נאכל בטומאה שלא פא מתחלתו אלא לאכילה אבל שאר ק"צ אין להם עסק עם הצבור לא בשעת הקרבה ולא בשעת אכילה ולא עוד אלא אפלי אי קרב בטומאה אינו נאכל בטומאה פדתנו התם ה' דברים שהן ק"צ באין בטומאה ואין נאכלין בטומאה ולא תלי' מידי בצבור אי טמאים אי טהורים אלא בכהנים המקריבים קרבן לחוד וגדולה מזו נ"ל דהא דתניא התם בפ"ז דפסחים גבי פסח אפלי ישראל וכהנים טהורים וכלי שרת טמאים יעשו בטומאה פלי אפלי הטמאים בט"מ בין פהנים או ישראלים יעשו הואיל ובלא"ה פלי שרת טמאים דאין זה אלא בפסח לבד אבל בשאר ק"צ לר"ש דאמר טומאה דחוייה בצבור איפא בין פסח לשאר ק"צ אליבא דרבא דהתם דהכי אמרינו התם אמר ר"ח ל"ש פלי דבשביל פלי שרת טמאים יעשו בטומאה אלא שנטמא הספין בט"מ דרחמנא אמר בחלל חרב חרב הרי הוא כחלל דנטמא לגברא דמעיקרא כי מתעביד בטומאת הגוף דבכרת מתעביד אבל נטמא ספין בשרץ דבשר הוא דמטמאי ליה גברא לא מטמאי טהורים עבדי טמאים לא עבדי מוטב שיאכל בטומאת בשר ואל יאכל בטומאת הגוף דבכרת אלמא קסבר ר"ח טומאה דחוייה היא בצבור רבא אמר אפלי טמאים נמי עבדי מ"ט דכתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל והבשר כל טהור יאכל בשר כל היכא דקרינו בי אשר יגע בכל טמא לא יאכל קרינו בי כל טהור יאכל פלי ולא טמא א"כ בשאר ק"צ דאינו נאכל בטומאה בנטמא הספין בשרץ אין פהן טמא מקריבו דהא לא נדחה אצלו אפלי טומאת בשר פינון שאין נאכל בטומאת הגוף לגבי הקרבה נמי אינה נדחית ואין נדחית ט"מ בכהן בק"צ אי איפא טהורין מחמת טומאת ספין אלא בנטמא ספין במת דמעיקרא בטומאת הגוף קא מתעביד ואפלי בנטמא ספין במת נמי יש לדון בשארי ק"צ אי נעשים בטומאה דאדהא דקאמר בטומאת הגוף דבכרת מתעביד הקשו התוס' ישחוט בספין ארוכה ולא יצטרף לכנוס בעזרה אי נמי יאחז הספין בפשוטי פלי עץ וישחוט ותלי בשם ר"י דאין פנאי לכל הפסחים

לשחוט אותן בעונן זה ואף להביא ספינים אחרים אין פנאי א"כ בשאר ק"צ דמועטין הן יש להן כל תקנות הללו ואין טומאה נידחת אצלם כלל מפני כלי שרת שהן טמאים מ"מ בנטמא ספין בשרץ בשאר ק"צ שאין נאכלין בטומאה לא נדחה אצלם ט"מ בדאיפא טהורים ולא עבדי טמאים וכדאמרן זהו מה שנ"ל מןכרח וראיתי להרמב"ם (בפ"ד מהל' ב"מ) כל קרבן שקבוע לו זמן בין קרבן צבור בין קרבן יחיד דוחה את השבת ואת הטומאה ולא כל הטומאות הוא דוחה אלא טומאת מת לבדה ק"צ הקבוע זמנם לפיכך כולן דוחין וכו' כיצד דוחה את הטומאה הגיע זמנו של אותו הקרבן והיו רוב הקהל שמקריבין אותו טמאים למת או שהיו הקהל טהורים והיו הפהגים המקריבים ט"מ או שהיו אלו ואלו טהורין והיו כלי השרת טמאים במת הרי זה יעשה בטומאה ויתעסקו בו הטמאים והטהורים כאחד ויפנסו כולן לעזרה ואני תמה עליו בתרתי חדא בשאר ק"צ מה ענין קהל להקרבתו שהתיר להם פניסת עזרה שבכרת ואפ"ל למאן דס"ל טומאה הותרה בציבור היינו בכהגים מקריבי הקרבן אע"ג דאיפא טהורים עבדי טמאים נמי אבל מה טיבם של קהל לפנס בעזרה בשעת הקרבה שאתה מתיר להם לפנס לעזרה בטומאתו ולא עוד אלא אפ"י אי כל הקהל והפהגים טמאים ואין כאן אלא פהו אחד בלבד שהוא טהור למאי דקי"ל כר"ש דטומאה דחוייה אינו דוחה טומאה אלא מקריבו הטהור דאין ק"צ חוץ מפסח שדוחין את הטומאה תליא כלל בטומאת רוב הקהל אלא בפהגים המקריבים וכ"ש אי אין כאן אלא טומאת כלי שרת בלבד אם נטמאו בשרץ שלא יעשו בטומאת הגוף של ט"מ ואפ"י נטמאו כלי שרת בט"מ יש לדון מהאי טעמא דפי' כ"ש בנטמאו בטומאת שרץ דבנדאי הדבר ברור שאין פהו טמא מת מקריבו היכא דאיפא טהורים כיון דקי"ל כר"ש דטומאה דחוייה בצבור.

עוד כתב שם הרמב"ם היו מקצת בית אב טמאים ומקצתן טהורים אע"פ שרובן טמאי מתים לא יקריבו אלא טהורים היו כל הב"א ט"מ יביאו מב"א אחר היתה כל המשמר טמאי מתים מחזירין על משמר אחר אם היו רוב הפהגים נכנסים שם בירושלים בזמן הקבוע טמאים יעשו בטומאה ומפני מה מחזירים על הטהור מבית אב אחר מפני שהטומאה לא הותרה בצבור אלא באיסורה עומדת ודחוי' היא עתה מפני הדחק ואין דוחין כל דבר הנדחה אלא במקום שאי אפשר ומפני זה צריכה ציץ לרצות עליה.

הנה מה שפסק כר"ש דטומאה דחוייה בצבור יפה פסק דכולהו אמוראי שם בפ"ז דפסחים ס"ל הכי והני לי' ר"נ דאמר הותרה יחידאי ועוד קי"ל כרב ששת לגבי ר"נ באיסורי אבל מה שפסק דאם רוב הפהגים הנכנסים לירושלים בזמן הקבוע טמאים יעשו בטומאה תמוה בעיני דאין תלוי ברוב הפהגים כיון דטומאה דחוי' אפ"י כל הפהגים טמאים ואחד לבד טהור אין דוחה טומאה כיון דאפשר בטהור ואפ"י גבי פסח נמי לא תלוי ברוב פהגים לענין טומאה אלא ברוב צבור משום דדרשינן איש כי יהי טמא איש נדחה לפסח שני ואין צבור טמאי מתים נדחים לשני אבל בכהגים טמאים לא תלי' מילתא ואפ"י רוב פהגים טמאים במת נעשה בטורה ויתעסקו בו פהגים טהורים אע"פ שהן מיעוט הפהגים ורובן טמאים טהורין עושין טמאים אין עושין בין טמאי פהגים להקרבה בין טמאי ישראל לא תדע דהא התם תנו נטמא הקהל או רובו או שהיו הפהגים טמאים והקהל טהורים יעשה בטומאה הרי דייק ותני גבי קהל או רובו וגבי פהגים לא נקט או רובו ש"מ דוקא בכל הפהגים טמאים הוא דעושין בטומאה אבל ברובן אין עושין בטומאה לא

ע"י פהגים הט"מ ולא ט"מ הישראליים וכדפ"י אע"פ שיש לדחות ראיה זו ובדוחק גדול אין נראה ועוד לדברי הרמב"ם פ"ג דרוב צבור ט"מ מהני להקל לגבי פהג המקריב דאם ט"מ אע"ג דאיכא טהורין מקריבו בטומאה וכיין דט"מ דרוב צבור מועיל אפי' להקל כ"ש דתהני להקמיר והשתא תמה על עצמה הרי שהי' רוב צבור זבין או מצורעין דאין טומאות הללו נידחין בק"צ אלא ט"מ בלבד אפילו פל הפהגים טהורים אין להקריב תמידין ומוספין כל זמן שהם טמאים אפילו על ידי פהגים טהורים וקא ודאי ליתא דא"כ לא לישתמיט הגמ' לאשמועינן רבותא גדולה פ"ז וכה"ג דייק רבא פ' הערל (דף ע"ב) לא לישתמיט תנא וליתני הערל והטמא ונימא ר"ע היא דמרבין לערל פטמא וכיין דלא אזלינן בתר רוב צבור ואפ"י להקמיר כ"ש דלא נזיל בתרניהו להקל ולזיל בתר רוב צבור ט"מ להתיר להקריב פהג ט"מ אע"ג דאיכא טהורים פ"ג דק"ל טומאה דחוייה בצבור ומהדרינן אטהרה נמצא אתה למד בכל ק"צ הקבוע להם זמן חוץ מפסח דדוחין את הטומאה היינו בט"מ דוקא אינו אלא בכל הפהגים שנקנסו באותו הפעם בירושלים ט"מ אבל אי איכא אפי' פהג אחד טהור הוא מקריבו ולא טמא פ"ג דטומאה דחוייה היא ולא שני לן בין אם הצבור טהורין או ט"מ ואם הפהגים טהורים או אפי' פולן ט"מ והצבור זבין או מצורעין אע"פ שאין טומאות הללו נדחים מפני ק"צ אפי"ה קרב ע"י פהגים דלא איכפת לן בשאר ק"צ בטומאת הצבור או בטהרתן אם לא שהפהגים נטמאו בשאר טומאות וכהגם וצבור טהורים והפלי שרת לבד טמאים בשאר ק"צ לבד פסח לכ"ע אפי' לרבא אי נטמאו בשאר פהגים טהורים עבדי טמאים לא עבדי: כל היכא דאיכא טהורין וטמאין בההוא בית אב וכו' נ"ל דזה אינו אלא מדרבנן למ"ד הותרה דודאי מה"ת אין סברא לחלק בין ההוא בית אב לב"א אחר וקא דמסיים בתר לישינא בתרא דכל טומאת מת בצבור רחמנא שריא אלישינא קמא נמי קאי אלא דנטר הגמרא עד דמסיים לפרש דברי ר"ג ונהדר יתיב טעמא אליבא דתרת לישינא: דף ז' ע"א אמר ר"ש מנא אמינא לה דתניא הנה עומד ומקריב מנחת העומר וכו' סוגיא דשמעתא נ"ל דלמ"ד טומאה דחוייה בצבור אין חילוק בין קרבן צבור לקרבן יחיד בטומאת קרבן ביש לו אחרת מביא אחרת בטומאת קרבן כמו בטומאת גברי דמהדרינן אטהורים לכתחלה ובדיעבד איכא בינייהו תרתי בתדא חמיר גברי מקרבן ובתדא קיל מיני' חמיר דטומאת גברי אינו דחוי אלא בטומאת מת בלבד אבל לא בשאר טומאות ובמת נמי דוקא בצבור אבל לא ביחיד אבל טומאת קרבן בין ביחיד בין בצבור בין בט"מ בין בשאר כל טומאות בדיעבד הורצה מיהו איכא בין טומאת גברי לשל קרבן בט"מ דגברי מרצה בצבור מאליו ואפ"י נשבר הציץ אבל טומאת קרבן בין של יחיד בין של צבור אינו מרצה שום טומאה אפי' של מת אלא ע"י הציץ לאפוקי נשבר הציץ לר"ש או אינו על מצחו לר"י דאינו מרצה והיינו דאמר ר"ש לקמן כה"ג ביוה"כ יוכיח דאינו על מצחו ומרצה וטומאת קרבן קאי ומוכיח מזה דאפ"י אינו על מצחו מרצה וש"מ כל היכא דליכא ריצוי ציץ אפי' בדיעבד טומאת קרבן אינו דחוי אפי' בצבור והכי משמע נמי מהא דהנה מקריב מנחת עומר דקרבן צבור הוא אפי"ה אומר ומביא אחרת תחתי' משום דטומאה דחוייה בצבור ומאן שמעת לי דדחוי' ר"ש ולדידן' בע"כ אפי' אינו על מצחו מרצה משום קושיות כה"ג ביוה"כ יוכיח ומסתמא לא מיירי מנשבר הציץ דלר"ש נמי לא מרצה דא"כ הנה לו לפרש בהדיא הכי ואפ"ה מביא אחרת תחתי' וש"מ דאפ"י ע"י

ריצוי ציץ טונמאה דחויגה בצייבור משום הכי בגיש אחרת מביא אחרת תחסי' ומיני' בלא ריצוי דציץ כגון בנשבר הציץ אפי' בדיעבד טונמאת קרפן אינו מרצה וכן הא דהיה מקריב מנחת פרים ואילים דבסמוך דר"ל דמיירי מק"צ ומסתמא איירי אפי' בעודו על מצחו ואפ"ה אומר ומביא אחרת ש"מ כדפני' והתוס' גבי הא דאמר ר"ש כה"ג ביוה"כ יוכיח פ"ל להיפוך דדמי טונמאת קרפן לשל גברי דאפי' למ"ד טונמאה דחויגה בצייבור בדיעבד א"צ ריצוי ציץ וריצוי ציץ מהני דאפי' יש לו אין צריף להביא אחרת תחסי' והא דאמר ר"ש כה"ג ביוה"כ יוכיח דמרצה היינו אפילו בגיש לו אין צריף להביא אחרת ועל זה אמר יוכיח דמרצה אע"פ שאינו על מצחו מדאין צריף להביא אחרת והיה דמנחת פרים דס"ד דבשל חג מיירי דק"צ הוא ואפ"ה מביא אחרת היינו באינו על מצחו לר"י או בנשבר ואלפיא דכ"ע אלו דברי התוס' ולפ"ז אפי' בטונמאת קרפן נמי איכא בין ק"צ לשל יחיד בדליכא ריצוי ציץ דבשל יחיד דיעבד נמי לא ובשל צייבור דיעבד שפיר דמי דטונמאת קרפן נמי דחוי בצייבור בדלא אפשי' ואינו במשמע וכמו שכתבתי ועוד בסמוך תניא על מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא וכו' בין ביחיד בין בצייבור וקס"ד משום דטונמאה דחויגה בצייבור צריף ריצוי ציץ ולדברי התוס' אפילו אי טונמאה דחויגה בצייבור אפתי אין ריצוי ציץ דיחיד ודצייבור שוין דאלו יחיד בלא ציץ פסול אפי' בדיעבד ובצייבור אין צריף ריצוי ציץ בדיעבד וטונמאה דחויגה כשל גברי וא"צ כלל לציץ אלא בגיש לו דאין צריף להביא אחרת לכתחלה ועוד ק"ל על התוס' דכנלה סוגיא דפ"ז דפסחים (דף ע"ז) מוכח כדברי דטונמאת קרפן חמיר משל גברי בלא ריצוי ציץ למ"ד טונמאה דחויגה בצייבור דשל קרפן פסול לגמרי אפי' בדיעבד דתנו התם ה' דברים באים בטונמאה ואין נאכלין בטונמאה העומר ושתי הלחם ולחם הפנים וזבחי שלמי צייבור ושעירי ר"ח ומסיק שם בגמרא דלמ"ד טד"ב ואין הציץ מרצה לא על אכילות ולא על העולין ולמ"ד בעינן עם הדם בשר או חלב לא משפחת ליה דבאין בטונמאה דהא ליכא אלא דם ולא אכילות ועולין כיון דאין הציץ מרצה על טונמאתו ועוד ב' הלחם אפי' חדא ליכא והשתא אם איתא דבטונמאת קרפן אפי' למ"ד טונמאה דחויגה בצייבור דיעבד שפיר דמי בלא ריצוי ציץ כמו טונמאת גברי א"כ אפ"ת אין ציץ מרצה לא על אכילות ולא על עולין מ"מ הני ה' דבאין בטונמאה דקחשיב קרפן צייבור גינהו וכיון דלא אפשי' בדיעבד שפיר דמי בלא ריצוי ציץ אלא ודאי טונמאת קרפן בלא ריצוי ציץ דיעבד נמי לא וכדפני' ובאמת בעיקר הדברים למ"ד טונמאה דחויגה בצייבור דחמיר טונמאה של קרפן משל גברי כפר תמה ר"י הביאו התוס' בשמעתין דמשמע למ"ד טונמאה דחויגה בצייבור אינו דיחוי אלא ע"י ריצוי ציץ ואמאי הא טונמאה דגברי דחוי בצייבור אע"פ שאין הציץ מרצה על טונמאת הגוף וכדתנו לקמן (דף פ') ונראה דזה הכריחו להתוס' בשמעתין לדמות של קרפן לשל גברי דחוי בק"צ בלא ציץ אבל אי אפשי' לומר כן מהו סוגיא דפסחים וכדפני' וכו' למאי דפני' דטונמאת קרפן חמיר משל גברי דשל גברי בלא ציץ מרובה בקרפן צייבור ושל קרפן לא הא א"א לטונמאת גברי בלא טונמאת קרפן והא כי נגע בו טונמאה וכה"ג אמרינן ריש פי"ג דזבחים (דף ק"ז) הטמא שאכל בין קדש טמא בין קדש טהור חייב ריה"ג אומר טמא שאכל טהור חייב וטמא פטור שלא אכל אלא דבר טמא ואיכא להקשות אף טמא שאכל טהור כיון שנגע בו טונמאהו ובגמ' פריף שפיר קאמרי רבנן ומוקי רבא בנטמא הגוף ואח"כ נטמא הבשר לכ"ע חייב, כי פליגי בנטמא

בְּשֵׁר וְאֵח"פ נִטְמָא הַגּוּף וְכו' דְּבַר זֶה אֶפְרָשׁ לְקַמְן גַּבֵּי כַה"ג יוֹכִיחַ: וְנִדַע דְּגַם הָרַמְבַּ"ם ס"ל דְּהָא דְטוֹמְאַת הַגּוּף.

דְּמַת דְּחוּיָהּ בְּצִיבוּר הוּא ע"י רִיצוּי צִיץ וְכַמְש"מ בְּמִלּוּאִים וְאֲנִי תָמִיד הָא בַּפ"ק דְּשִׁבּוּעוֹת (דף ט') אֶמְרִינָן מ"ט דר"ש דְּאָמַר הֵתָם שְׁעִירֵי הָרְגָלִים מְכַפְּרִים עַל טוֹמְאַת מְקַדָּשׁ וְקַדְשֵׁי פִי עַל הָאוּכַל קוֹדֵשׁ אוֹ הַנִּכְנָס לְמְקַדָּשׁ בְּטוֹמְאַה וְשְׁעִירֵי ר"ח מְכַפְּרִים עַל הַטְּהוֹר וְשֹׂאֵכֵל אֶת הַטְּמֵא דְכִתִּיב גַּבֵּי שְׁעִיר שֶׁל ר"ח וְאוֹתָהּ נָתַן לָכֶם לְכַפֵּר עַל עֲוֹן הָעֵדָה וְגַלְיָף עֲוֹן מְצִיץ מַה לְהֵלֵן טוֹמְאַת בְּשֵׁר אַף כָּאֵן טוֹמְאַת בְּשֵׁר ש"מ דְּאִין הַצִּיץ מְרַצָּה עַל טוֹמְאַת מְקַדָּשׁ וְאִי מְרַצָּה אֶטוֹמְאַת הַגּוּף שֶׁל טְמֵא מֵת שְׁעֵבֵד בְּקֶרְבֵן צִיבוּר הָא מְרַצָּה עַל טוֹמְאַת מְקַדָּשׁ וְגַלְיָף שְׁעִיר שֶׁל ר"ח מִיִּגְוִי שְׁיֵהֵן מְכַפֵּר עַל טוֹמְאַת מְקַדָּשׁ בְּכַה"ג וְזֶה נִיחָא טְפִי לְדוֹן גז"ש זו דְּעוֹן עוֹן בְּכַה"ג דְּהָא פְּרִידָה הֵתָם אִי מַה לְהֵלֵן עוֹלִין פִּי עַל טוֹמְאַת בְּשֵׁר וְדָם הַקָּרֵב אַף כָּאֵן טוֹמְאַת עוֹלִין פִּי אַף שְׁעִיר שֶׁל ר"ח יֵהָא מְכַפֵּר עַל טוֹמְאַת עוֹלִין עַל טוֹמְאַת דָּם וּבְשֵׁר הַקָּרֵב וְלֹא עַל הָאוּכַל בְּשֵׁר קוֹדֵשׁ שְׁנִטְמָא וּמִשְׁנֵי עוֹן הָעֵדָה פְּתִיב אֶלְמָא מְכַפֵּר עַל עוֹן אֲנָשִׁים הָרִי לְמֵאִי דְאֵתְלִי לִיה גז"ש זו דְּעוֹן עוֹן מְצִיץ ל"ד לִי לְגַמְרֵי שְׁעִיר ר"ח בְּכַפְּרָתוֹ לְצִיץ דְּצִיץ מְכַפֵּר עַל טוֹמְאַת עוֹלִין וְזֶה עַל בְּשֵׁר הַנְּאָכֵל וְאִי צִיץ מְכַפֵּר וּמְרַצָּה עַל פְּהֵן טְמֵא מֵת שְׁעֵבֵד בַּק"צ הָא מְרַצָּה וּמְכַפֵּר עַל עוֹן הָעֵדָה וְשִׂאִינוּ עוֹן בְּשֵׁר אֶלָּא וְדֵאִי הָא דְטוֹמְאַה דְּחוּיָהּ הִיא בְּצִיבוּר בְּלֹא רִיצוּי צִיץ וְאִין הַצִּיץ מְרַצָּה אֶלָּא עַל טוֹמְאַת עוֹלִין בְּלִבְד וְרַש"י נְמִי פִי הֵתָם מַה לְהֵלֵן טוֹמְאַת בְּשֵׁר שִׂאִין הַצִּיץ מְרַצָּה עַל טוֹמְאַת הַגּוּף אֶלָּא עַל טוֹמְאַת הַדָּם וְהַחֲלֵב אוֹ עַל הַבְּשֵׁר שֶׁל עוֹלָה שְׁקֵרֵב בְּטוֹמְאַה וּמְרַצָּה הַצִּיץ עַל הַקָּרֵבן שְׁמִכְשִׁירוֹ לְרַצוֹן שִׂאִין הַבְּעֵלִים צְרִיכִים לְהֵבִיא קֶרְבֵן אַחֵר וְהִיָּנוּ כַמְש"כ וְה"נ אֶמְרִינָן בַּפ"ב דְּזִבְחִים (דף כ"ג) בְּשִׁמְעָתָא דְזִקְנֵי דְרוּם עוֹן קְדָשִׁים אִין עוֹן מְקַדְשִׁים לֹא פִי אִין הַצִּיץ מְרַצָּה אֶטוֹמְאַה בִּין דְּבַעֲלִים בִּין דְּכֹהֲנִים וּבַפ"ב דְּמִנְחוֹת תָּנִן נִטְמָא א' מִן הַחֲלוֹת אוֹ א' מִן הַסְּדָרִים ר"י אוֹמַר שְׁנִיָּהֶם יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׁרִיפָה וְחַכ"א הַטְּמֵא בְּטוֹמְאַתוֹ וְהַטְּהוֹר יֵאָכֵל וּבְגַמְלָא אָמַר ר"א מַחֲלוֹקֶת לְפָנֵי זְרִיקָה אֶבֶל לְאַחֵר זְרִיקָה דְּבָרֵי הַכֹּל הַטְּמֵא בְּטוֹמְאַתוֹ וְהַטְּהוֹר יֵאָכֵל וְלְפָנֵי זְרִיקָה בְּמֵאִי פְּלִיגֵי אָמַר ר"פ בְּצִיץ מְרַצָּה עַל אֲכִילוֹת קְמִיפְלִגֵי רַבֵּן סָבְרֵי הַצִּיץ מְרַצָּה עַל אֲכִילוֹת וּר"י סָבַר אִין הַצִּיץ מְרַצָּה עַל אֲכִילוֹת וְהַקְּשָׁה ר"א מְהָא דְתַנְיָא ר"י אוֹמַר אִפִּי שְׁבֵט אֶחָד טְמֵא וְכֹל הַשְּׁבֵטִים טְהוֹרִים יַעֲשׂוּ בְּטוֹמְאַה לְפִי שִׂאִין ק"צ חֲלוּק וְהֵכָא מֵאִי הַצִּיץ מְרַצָּה אִיכָּא פִי דְּהָא אִין הַצִּיץ מְרַצָּה עַל טוֹמְאַת הַגּוּף שְׁיֵהָא כְּטְהוֹר לְעַנְיָן זֶה שִׂאִין הַטְּהוֹרִים יַעֲשׂוּ בְּטוֹמְאַה וּש"מ דְּעַל טוֹמְאַת הַגּוּף בְּקֶרְבֵן צִיבוּר אִין הַצִּיץ מְרַצָּה וְהָא דְטוֹמְאַה דְּחוּיָהּ בְּצִיבוּר בְּלֹא רִיצוּי צִיץ הוּא וְכ"כ שֵׁם הַתּוֹסֵס דְּאִין הַצִּיץ מְרַצָּה עַל טוֹמְאַת הַגּוּף וְהָא דְאָמַר בַּפ"ב פִּיצַד צוֹלִין (דף ע"ח) לְמַ"ד טוֹמְאַה דְּחוּיָהּ בְּצִיבוּר בְּעֵי צִיץ לְרַצוּנֵי הִיָּנוּ לְטוֹמְאַת בְּשֵׁר דְּמַהֲנֵי צִיץ אֶבֶל לְטוֹמְאַת הַגּוּף דְּלֹא מְהֵנֵי צִיץ אִפִּי בְּלֹא צִיץ מְרַצָּה וְהִיָּנוּ כַמְש"ש נְמַצָּא אִתָּהּ לְמַד דְּטוֹמְאַת הַגּוּף שֶׁל ט"מ דְּחוּיָהּ בְּצִיבוּר בְּלֹא צִיץ וְנִשְׁבַּר הַצִּיץ שְׁפִיר דְּמִי וְטוֹמְאַת עוֹלִין אִינְהָ דְּחוּיָהּ אֶלָּא ע"י צִיץ וְדוֹקָא עוֹדְנוּ עַל מְצַחוֹ לר"י אוֹ אִפִּי אִינוּ עַל מְצַחוֹ לר"ש אֶלָּא שְׁלֹא נִשְׁבַּר מ"מ אִם יֵשׁ אַחֲרָת מְבִיא אַחֲרָת אֶבֶל אִינוּ עַל מְצַחוֹ לר"י וּלר"ש בְּנִשְׁבַּר אִפִּי אִין לֹא אַחֲרָת בְּדִיעֵבֵד נְמִי פְּסוּל: קְתַנֵּי מִיָּהֵת אוֹמַר וּמְבִיא אַחֲרָת תַּחֲתֵיהָ ק"ל עַל מַה שְׁפַרש"י בַּפ"ו דְּמִנְחוֹת (דף ע"ב) אֵהָא דְאוֹמַר וּמְבִיאִים אַחֲרָת תַּחֲתֵיהָ שְׁלֹא יֵאָמְרוּ מוֹפְרָא לְהַקְרִיב מִנְחָה טְמֵאָה אִפִּי בְּיַחֲדָא דַּא"כ מִנ"ל לר"ש לְהוֹכִיחַ מְכָאֵן דְּטוֹמְאַה דְּחוּיָהּ בְּצִיבוּר הָא

גזרה מדרבנן בעלמא היא ואפי' ר"נ לא קאמר אלא מטעמא דאיכא שירים לאכילה ובסמוך אכתוב עוד בזה: אמר רב נחמן מודינא היכא דאיכא שירים לאכילה ק"ל הא שם בפרק רבי ישמעאל מסיים עלה דהיה עומד ומקריב דברי רבי ראב"ש אומר בין כה ובין כה אומרים לו הוי פקח ושתוק שפל עומר שנקצר שלא כמצותו פי' שמצותו לקצור כליל י"ו בניסן כדיליף התם (דף ס"ו) דקצירה וספירה בלילה וטעמא דרבי מפרש התם אע"ג דמצות קצירה בלילה מ"מ כדיעבד פשר בשנקצר שלא כמצותו ומוקי למתניתין דהתם דתנן מצותו לקצור בלילה נקצר ביום פשר כרבי והשתא פינו דלרבי נמי מצות קצירה מן התורה הוי בלילה לכתחלה קשה לרב נחמן דאמר טומאה הותרה בציבור למה אומר ומביאים אחרת תחתייה וקוצר ביום משום מצות אכילת שירים מאי אולמא הא מהא למידחי מצות קצירה בלילה מפני מצות אכילת שירים דנמי אינו מעכב כדיעבד דהא אם אין לו אחרת אומרים לו הוי פקח ושתוק וש"מ דאכילת שירים דיעבד אינו מעכב אלא ודאי ש"מ מהא דה"ט דבטלו מצות קצירה בלילה בזמנה מפני מצות אכילת שירים משום האי גזירה דפרש"י שפא יאמרו מותר להקריב מנחה טמאה אפי' ביחיד ובהא אפי' ר"נ מודה כדאמר בסמוך גבי מנחת פרים ואילים אבל קצירת העומר מסורה לבית דין דע"י שלוחי ב"ד היתה נקצרת כדתנן התם מש"ה לא שייך למגזר שפא יאמרו שאין צריך קצירה בלילה ושפא לזה פינו רש"י התם שפי' הא דמביא אחרת תחתייה משום שפא יאמרו דאליבא דר"נ פי' הכי מ"מ אי לזה פינו סתם דבריו ביותר מ"מ ר"ש מוכיח שפי' דטומאה דחוייה בציבור מדמביא אחרת ואי הותרה משום האי גזרה אינו כדאי לבטל מצות קצירה בזמנה אבל למאי דמסיק ר"נ משום דאיכא שירים לאכילה וכיון דלא סגי אלא בבטיול מצנה אחת משתים אלה או אכילת שירים או קצירה בזמנה הא עדיפא לבטל קצירה בזמנה משום גזירה דמנחת יחיד: קתני מיהת אומר ומביאים אחרת תחתייה יש לומר דללישנא בתרא דר"נ דס"ל אפי' אי איכא טהורים עבדי טמאים וע"ז מביא ר"ש ראיה מהא דאומר ומביא אחרת תחתייה אלמא כל היכא דאפשר בטירה מהדרין ה"נ פינו דאיכא טהורים לא עבדי טמאים אבל ללישנא קמא דלא פליג ר"נ אלא בדליכא טהורים בהוא בית אב אבל בדאיכא אפי' ר"נ מודה דלא עבדי טמאים לק"מ מהא דבדאיכא אחרת דמי לדאיכא טהורין בהוא בית אב ובהא אפילו ר"נ מודה ובדליכא דמי לדאין שם אלא היא וכה"ג אמרינן בפ"ק דקידושין (דף ז') גבי שיראי צריכי שומא דפליגי רבה ורב יוסף ואיכא תרי לישני אליבא דר"י ומביא ר"י ראיה לדבריו ואינו אלא אליבא דחד לישנא ולפ"ז הא דמקשה בסמוך מהיה מקריב מנחת פרים נמי אינו אלא ללישנא בתרא לחוד ויש לפרש נמי דאפי' ללישנא קמא דר"נ נמי פרייה מהא דאומר ומביאים אחרת תחתייה אלמא פינו דאפשר באחרת מביא אחרת ה"נ אע"ג דליכא טהורים בהוא בית אב פינו דאפשר לאתויי מבית אב אחר ליש שם אחרת דמי דמביא אחרת: קתני אומר ומביאים אחרת תחתייה וכ"ת למאי דפי' דטומאת קרבן חמיר טפי מטומאת הגוף דט"מ דזה צריך ריצוי ציץ ובלא"ה אפי' כדיעבד פסול אבל טומאת הגוף בלא ריצוי ציץ דחוייה בציבור אי ליכא טהורים א"כ מאי קושיא לר"נ מהא דאומר ומביאים אחרת תחתייה פינו דטומאה הותרה בציבור ל"ל ריצוי ציץ הא ר"נ לא אמר הותרה אלא גבי טומאת הגוף דט"מ ואיכא למימר הואיל וקיל דאין צריך ריצוי ציץ אפי' למ"ד טומאה דחוייה בציבור מש"ה ס"ל דהותרה אבל טומאת קרבן חמיר

וְצָרִיךְ רִיצוּי אִפִּי לְמִ"ד דְּחֻזָּה אִיכָא לְמִימַר דְּאַפִּי ר"נ דְּאָמַר ט"מ הַתְּרָה מ"מ בְּטוּמְאַת קַרְבָּן מוֹדָה דְּחַמִּיר טְפִי וּס"ל דְּדְחֻזָּה דְּמַר"ש נִשְׁמַע לר"נ דְּכְמוֹ לר"ש דְּס"ל דְּחֻזָּה מִחַמִּיר בְּשֵׁל קַרְבָּן מְשֵׁל גּוֹף לְעַנְנֵי רִיצוּי צִיץ ה"נ לר"נ אַע"ג דְּבִשְׁל גּוֹף ס"ל הַתְּרָה אַפ"ה בְּשֵׁל קַרְבָּן אֶפְשָׁר לומר דְּחַמִּיר וְאִינוּ אֶלָּא דְּחֻזִּי וּכ"ת ק"ו מַה טוּמְאַת הַגּוֹף דְּחַמִּיר דְּבִכְרַת אֲמַרָה תוֹרָה הַתְּרָה שֶׁל קַרְבָּן דְּקִיל דְּאִינוּ בְּכַרַת לֹא כ"ש שֶׁהַתְּרָה וְהָא דְּלר"ש דְּס"ל דְּחֻזָּה חַמִּיר שֶׁל קַרְבָּן מְשֵׁל גּוֹף דְּזָה דְּחֻזָּה בְּלֹא רִיצוּי צִיץ וְזָה צָרִיךְ רִיצוּי צִיץ דוֹקָא וְלֹא אָמַר ק"ו כַּה"ג דִּי"ל דְּטוּמְאַת קַרְבָּן ע"י טוּמְאַת מַת דְּדְחֻזָּה בְּטוּמְאַת הַגּוֹף בְּלֹא צִיץ אִין ה"נ דְּאָמְרִינוּ הָאֵי ק"ו לְדְחֻזָּתוֹ בְּטוּמְאַת קַרְבָּן בְּלֹא רִיצוּי צִיץ וְהָא דְּאָמַר וּמְבִיא אַחֲרַת תַּחֲסִיָּה בְּנִטְמָאָת בְּיָדוֹ הֵינּוּ בְּנִטְמָאָת בְּיָדוֹ בְּשַׁאֲר טוּמְאוֹת שְׂאִינוּ ט"מ שְׂאִינוּ דְּחֻזִּי בְּצִיבוּר וְלִיכָא ק"ו אָבֵל ט"מ דְּקַרְבָּן אִין ה"נ דְּאִין צָרִיךְ רִיצוּי צִיץ מִק"ו וְהָאֵי רִיצוּי צִיץ דָּדָם וּבְשָׁר וְחֻלְב דְּצִיבוּר בְּשַׁאֲר טוּמְאַה דְּלִיכָא ק"ו וּבְיַחֲד אִפִּי בַט"מ גְּמִי צָרִיךְ רִיצוּי צִיץ דְּטוּמְאַת הַגּוֹף גּוֹפִי דְּטוּמְאַת מַת בְּשֵׁל יַחֲד אִינוּ דְּחֻזִּי וְכִינּוּ דְּלִיכָא ק"ו רִיצוּי צִיץ דִּיעֵבֵד גְּמִי מְעַכֵּב דֹּא"כ לר"נ דְּאָמַר הַתְּרָה גְּמִי אִיכָא לְמִימַר כַּה"ג דְּשֵׁל קַרְבָּן נְהִי דְּט"מ הַתְּרָה מִק"ו מְשֵׁל גּוֹף אַפ"ה בְּשַׁאֲר טוּמְאוֹת דְּלִיכָא ק"ו אִיכָא לְמִימַר דְּמוֹדָה דְּבִכְל קַרְבָּן דְּחֻזָּה: הִנֵּה מְקַרֵּיב מְנַחֵת פָּרִים.

ק"ל לְמֵאֵי דְּס"ד דְּבִשְׁל חֵג מִיָּרִי וּמִשׁוּם דְּטוּמְאַה בְּצִיבוּר דְּחֻזָּה מֵאֵי אַרְי' דְּנִקְט מְנַחֵתֵם אִפִּי מְקַרֵּיב פָּרִים וְאֵילִים וּכְבָשִׂים גּוֹפִיָּיהוּ דְּחֵג הָוִי מְצִי לְמִיתְנָא דְּאֵם גְּטָמָא בְּשַׁעַת הַקְּרָבָה אֹמַר וּמְבִיאִים אַחֲרֵים תַּחֲסִיָּהֶם פִּינּוּ דְּהֵינּוּ טַעֲמָא מְשׁוּם דְּטוּמְאַה דְּחֻזָּה בְּצִיבוּר וְלר"נ נִיחָא דְּמִשׁוּם כְּבָשִׂים נִקְט לְהוּ בְּמִנְחֻת דְּמִיָּרִי בְּעֹנָמַר וּקמ"ל נִקְצַר שֶׁלֹּא בְּזַמְנֵוּ פֶּשֶׁר וּדְלָא כְּרַאב"ש וִי"ל דְּאִי הֵנָּה נִקְט בְּקַרְבָּנוֹת חֵחַ גּוֹפִיָּיהוּ דְּנִטְמָאוּ בַע"כ בְּנִטְמָא דָּדָם מִיָּרִי וּס"ל כַּמ"ד בַּפ"ק דְּפִסְחִים (דָּף ט"ז) דְּמִשְׁקֵי בִי מְטַבְּחִיָּא דְּכֹן וְאִין מְקַבְּלִין טוּמְאַה אִפִּי לְעַצְמָן וְאַפִּי לְמִ"ד הֵתֵם דְּמ"מ מְדַרְבְּנֵן מִיְהוּ מְקַבְּלִין טוּמְאַה אַפ"ה אִין מְבִיאִין אַחֲרַת פִּינּוּ דְּמֵן הַתְּוֹרָה טְהוֹרִין: דָּם שְׂנִטְמָא וְזַרְקוּ הַקִּשׁוּ הַתּוֹס' הָא לֹא הוֹרְצוּ הֵינּוּ לְהַתִּיר בְּשָׁר בְּאֹכִילָה אָבֵל בְּעֵלִים נִתְכַּפֵּר א"כ בְּזָה אִין חִילוּק בֵּין אֵי טוּמְאַה הַתְּרָה אוֹ דְּחֻזָּה בְּצִיבוּר וְתִירְצוּ דְּלִמִּ"ד דְּחֻזָּה נִיחָא פִּינּוּ דְּמַחֲמִיר פְּוִלֵי הָאֵי בְּטוּמְאַת גְּבָרִי וְעוֹלִין קוֹדֵם הַקְּרָבָה אָבֵל לְמִ"ד הַתְּרָה הו"ל לְמִשְׁרֵי בְּאֹכִילָה אִפִּי בְּמִזִּיד פִּינּוּ דְּבְטוּמְאַת גְּבָרִי וְעוֹלִין מְקִיל כָּל כֹּף דְּהֵימַר הוּא וְאִינִי יוֹדַע מַה סְבָרָא הִיא זֹו וְמָה עֵנְנֵן זֹה לְזָה לְתַלוּת הֵימַר אֹכִילָה בְּמִזִּיד בְּהֵימַר הַקְּרָבָה אָבֵל לִינְרָאָה פִּכְשׁוּטוֹ דְּלָאוּ מְמִזִּיד לֹא הוֹרְצָה קָא פְּרִיָּה דְּהִיא קְנִסָא בְּעֵלְמָא הוּא אֶלָּא מְשׁוּגַג הַנּוֹרְצָה פְּרִיָּה מְדָלָא קַתְנִי בְּשׁוּגַג פֶּשֶׁר בְּמִזִּיד פִּסּוּל דֹּאע"ג דְּבְעֵלִים נִתְכַּפְּרוּ אַפ"ה פִּינּוּ דְּאִין בְּשָׁר נְאָכְל שִׁיָּךְ בִּי לְשׁוֹן פִּסּוּל כְּדִתְנֵן בַּפ"ג דְּזִבְחִים (דָּף כ"ו) נִתְנֵוּ עַל גְּבִי הַפֶּכֶשׁ שֶׁלֹּא פְּגָד הִסּוּד וְכו' פִּסּוּל וְאָמַר שְׂמוּאֵל עֲלָה פִּסּוּל בְּשָׁר פִּי שְׂאִינוּ נְאָכְל אָבֵל בְּעֵלִים נִתְכַּפְּרוּ ש"מ דְּבְשׁוּגַג הַנּוֹרְצָה הֵינּוּ ע"י צִיץ שְׂמִרְצָה עָלָיו וּבִלֹּא"ה לְשׁוֹן רִיצוּי לֹא שִׁיָּךְ אֶלָּא ע"י צִיץ דְּכְתִיב בִּיהַ לְרִצּוֹן לְהֵם וְעוֹד דְּהִכִּי תִנְיָא בַּפ"ג דְּמִנְחֻת (דָּף כ"ה) דָּם שְׂנִטְמָא וְזַרְקוּ בְּשׁוּגַג הַנּוֹרְצָה בְּמִזִּיד לֹא הַנּוֹרְצָה וְקַתְנִי סִיפָא וּבְנִפְרִים בֵּין שׁוּגַג בֵּין בְּמִזִּיד כו' לֹא הַנּוֹרְצָה וְטַעֲמָא מְשׁוּם דְּכְתִיב לְרִצּוֹן לְהֵם וְלֹא לְנִכְרִים דְּלָאוּ בְּנִי הַרְצָאָה נִינְהוּ פְּדַמְפ' בַּפ"ד דְּזִבְחִים (דָּף מ"ה) ש"מ דְּהָאֵי הַנּוֹרְצָה בְּשׁוּגַג הֵינּוּ ע"י רִיצוּי צִיץ וְאִי טוּמְאַה הַתְּרָה ל"ל רִיצוּי צִיץ לְרִצּוּי פְּדַמְקָשָׁה בְּסַמוּךְ מְהָא דְּעַל מָה הַצִּיץ מְרַצָּה וְאֵע"ג דְּלֹא חֵשׁ כָּאֵן לְהַאֲרִיָּה כְּמוֹ בְּסַמוּךְ לִית לֹן בַּה וְעוֹד

דבסמוך תנא דאפילו על המזיד ציץ מרצה והגמרא ר"ל דלמ"ד הותרה אפי' במזיד אין צריף לציץ מפרש לה בהדיא לרבנותא דאפי' אמזיד דתני לא צריף ריצוי ציץ למ"ד הותרה ואע"פ שהתוס' פירשו התם במנחות דהא דדייק ביבמות דמה"ת הציץ מרצה אפי' במזיד מהא דעל מה הציץ מרצה ולא מייתי לה מסיפא גופה דקתני בצייבור אפי' במזיד מרצה ש"מ דהא דאמרין דאינו מרצה במזיד ביחיד קנסא דרבנן הוא י"ל דה"א טעמא לאו משום ציץ הוא אלא משום דטומאה הותרה בצייבור לאו דשייף לשון הורצה שלא ע"י ציץ דהא התוס' בעצמם מסיימי שם אע"ג דלשון הורצה משמע ציץ אלא ה"א אידי דנקט רישא גבי יחיד במזיד הורצה היינו ע"י ציץ נקט נמי בסיפא גבי צייבור הורצה אע"פ שלא ע"י ציץ הוא ומ"מ גם התוס' שם משמע להו דלשון הורצה לא שייף אלא גבי ציץ א"כ פריף הכא שפיר מדתני בשוגג הורצה דמשמע ע"י ציץ דמרצה ואי הותרה ריצוי ציץ ל"ל בשוגג ואע"פ שמפרש"י משמע נמי לכאורה דמזיד לא הורצה קא פריף אי אפשר לומר כן וכדכתבתי אלא ודאי כדפי' עיקר.

מיהו ק"ל מאי ס"ד דמקשה דהאי דם שנטמא איירי מצייבור והא קתני סיפא דההיא שם במנחות בד"א ביחיד אבל בצייבור בין בשוגג בין במזיד הורצה ונ"ל דלס"ד ס"ל למקשה דהאי בד"א ביחיד דקתני בכל קרבן יחיד איירי אפי' באותן שקבוע להם זמן ואע"ג דבמזיד לא הורצה אי אפשר לפרש אקרפן יחיד שקבוע לו זמן פגון פר ואילו ודביתין של כה"ג דהא מוקי לה ביבמות לא שני אלא לאכילה אבל בעלים נתכפרו והני לאו בני אכילה ניהו דחביתין ואילו של כה"ג כולה כליל ופרו נשרף חוץ לג' מחנות מ"מ הא איכא פסח דק"י הוא כדאמ' לקמן פ"ה (דף נ') וקבוע לו זמן ובר אכילה הוא ועלי' נמי תנא שוגג הורצה ע"י ציץ והא פסק דוחה טומאה ואי טומאה הותרה ל"ל ציץ לרצוי על הפסח דהא דמי לק"צ לענין טומאה ואע"ג דאמ' אילים באילו של אהרן אע"ג דקבוע לו זמן פינן דיחיד הוא מהדרין לאו משום דלא הותרה טומאה בקרבן יחיד הקבוע לו זמן למ"ד טומאה הותרה בצייבור דנדאי מה"ת הותרה כמ"ש התוס' וכ"כ למעלה גבי פסח גופא מההיא דפ"ג דזבחים אלא מדרבנן מהדרין לכתחלה אבל בדם שנטמא וזרקו פינן דמה"ת בק"י הקבוע לו זמן פסח הותרה ל"ל ציץ דבאינו על מצחו לר"י או בנשבר לד"ה אינו מרצה ואמאי פינן דשוגג הוא וליכא למיקנס' מדרבנן בלא ציץ נמי נתכפרו בעלים דבשלמא הא דתני במזיד לא הורצה אע"ג דמרצה מה"ת אלא מדרבנן אינו נאכל אפ"ה תני לישנא דלא הורצה אנב רישא דתני גבי שוגג לישנא דריצוי דאינו אלא ע"י ציץ אבל הא דתנא בשוגג הורצה קשה ריצוי ציץ ל"ל ומשני כי תניא ההיא ביחיד אע"ג דהמקשה נמי ידע דביחיד איירי אלא דס"ד דמיירי בק"י הקבוע לו זמן אפ"ה משני לי סתמא כי תניא ההיא ביחיד ולא מפרש בקבוע לו זמן משום דסתם ק"י שמיירי בשמעתין לענין טומאה היינו באין קבוע לו זמן והקבוע לו זמן בכלל ק"צ הוא והא דתלינן בכולה שמעתין דחיות טומאה בק"צ אע"ג דאינו תלוי אלא בקבוע לו זמן כדאיתא לקמן פ"ה (דף נ') היינו טעמא משום דרוב ק"צ קבוע להם זמן ורוב ק"י אין קבוע להם זמן וכי קאמר כי תניא ההיא ביחיד היינו ק"י דקרי לי' בשמעתין לענין טומאה דלא קבוע לי' זמן דאלו הקבוע לו זמן בכלל ק"צ קרי לי' לענין דחנות טומאה והא דלא פריף מסיפא דבצייבור הורצה ואי טומאה הותרה בצייבור ל"ל ריצוי ציץ כמו דפריף מהא דעל מה הציץ מרצה י"ל דטעמא דריצוי בצייבור לאו ע"י ציץ הוא אלא משום דטומאה הותרה

בְּצִיבוּר וְאִיִּדֵי דְתַנָּא רִישָׁא גְבִי יְחִיד לֹא הִנְרָצָה תַּנָּא נְמִי בְּסִיפָא גְבִי צִיבוּר הִנְרָצָה וְהָא דְפָרִיף מֵעַל מָה הִצִּיץ מְרָצָה [כָּאן חֲסַר הַתִּירוּץ וְהַתִּירוּץ פְּשוּט דְעַד כָּאן לֹא שְׁיִיף לְוַמַּר דְתַנִּי אִיִּדֵי רַב עַל לְשׁוֹן הִנְרָצָה דְמִשְׁמַעוּתִיהָ ע"י צִיץ וְלֹא נִקְט לְשׁוֹן כְּפֶשֶׁר מִשׁוּם רִישָׁא אֲבָל בְּבְרִינְתָא זֹו דְנִקְט בְּהֶדְיָא עַל מָה הִצִּיץ מְרָצָה בֵּין בִּנְחִיד בֵּין בְּצִיבוּר מִשׁוּם אִיִּדֵי לֹא נִקְט טְעוּת.

וְגַם בְּלֹא"ה לֹא שְׁיִיף כָּאן אִיִּדֵי דְמָה שְׁהוּרָצָה בְּצִיבוּר אִין צָרִיף לְכַתּוּב כָּלֵל דַּכ"ש הוּא מִיְחִיד אִם לֹא דְלֹאֲשְׁמוּעִינָן דְאַף בְּצִיבוּר אִינוּ מְרָצָה אֲלֵא ע"י צִיץ: צִיץ בֵּין שְׁיִשְׁנוּ עַל מְצָחוּ וְכו' וּפְרַש"י כְּפֶשֶׁרֵנוּעַ טְנֻמָּאָה עַל הַקְּרָבָן מִשְׁמַע מְפִירוּשׁוֹ דְרִיצוּי צִיץ עֵיקְרוּ תְלוּי עַל שְׁעַת טְנֻמָּאָה דְאִם בְּאוֹתוֹ שְׁעָה הִיָּה עַל מְצָחוּ לר"י אוֹ שְׁלֵא נִשְׁבַּר לר"ש מְרָצָה אַע"פ שְׁבִשְׁעַת הַקְּרָבָה לִיכָּא רִיצוּי צִיץ כְּגוֹן שְׁאִינוּ עַל מְצָחוּ לר"י אוֹ שְׁנֻשְׁבַּר לר"ש ל"ל בְּהַ וְהַקְּרָבָן כְּפֶשֶׁר וְאִם אִינוּ עַל מְצָחוּ אוֹ נִשְׁבַּר בְּשְׁעַת טְנֻמָּאָה אַע"ג דְבִשְׁעַת הַקְּרָבָה עַל מְצָחוּ אִינוּ מְרָצָה דְעֵיקְרֵי רִיצוּי צִיץ תְלוּי בְּשְׁעָה שְׁאִירַע טְנֻמָּאָה וְלֹא בְּשְׁעַת הַקְּרָבָה.

וּק"ל מנ"ל הָא דְהָא מְצַד הַסְּבָרָא הַקְּרָבָה עֵיקְרֵי וְכֹה תְלוּי רִיצוּי צִיץ וְאִם בְּשְׁעַת הַקְּרָבָה אִיכָּא ע"מ מְרָצָה אַע"ג דְבִשְׁעַת טְנֻמָּאָה לֹא הִיָּה ע"מ וְאִפִּי הִיָּה נִשְׁבַּר בְּאוֹתוֹ שְׁעָה וְאִם בְּשְׁעַת הַקְּרָבָה אִינוּ ע"מ אוֹ נִשְׁבַּר אַע"ג דְבִשְׁעַת טְנֻמָּאָה הִיָּה ע"מ לֹא מְרָצָה: אָמַר לוֹ ר"ש כַּה"ג בִּיּוּה"כ יוֹכִיחַ שְׁאִין עוֹדְהוּ עַל מְצָחוּ וּמְרָצָה הַקְּשׁוּ הַתּוֹס' מֵאִי רָאָה הִיא זֹו דִּילְמָא יוּה"כ הִיָּינוּ טַעְמָא כְּיָנָן דַּא"א לְהִיּוֹת ע"מ לְרִיצוּי דְחִי' טְנֻמָּאָה כְּיָנָן דַּק"צ הוּא דְאִתִּי בְּטְנֻמָּאָה מִיִּדֵי דְהוּי אֲטְנֻמָּאָת גְּבָרִי דְלֹא מְרָצָה צִיץ עֲלֵי' וְנְחִי' טְנֻמָּאָה וְחִיָּרְצוּ דַּה"ק ר"ש כַּה"ג בִּיּוּה"כ יוֹכִיחַ דְאִי נִטְמָא הַקְּרָבָן בְּיָדוֹ אִפִּי' יֵשׁ אַחֲרַת טְהוּרָה אִין אוֹמְרִים הֵבֵא אַחֲרַת תַּחֲתִי' וְהִיָּינוּ ע"כ אִפִּי' אִין עוֹדְהוּ עַל מְצָחוּ מְרָצָה וְכִיָּנָן דְאִיכָּא תַּחֲתִי רִיצוּי וּק"צ לֹא מִיָּיִתִי אַחֲרַת דְאִי אִין עוֹדְהוּ עַל מְצָחוּ אִינוּ מְרָצָה לִיכָּא אִיִּתִי אַחֲרַת תַּחֲתִיָּה כְּיָנָן דְטְנֻמָּאָה דְחוּיָה הִיא מְבֻנָּאָר מְדַבְּרִיָּהֶם דְטְנֻמָּאָת קְרָבָן דִּיעֵבַד מְרָצָה בְּלֹא צִיץ בַּק"צ וּבַק"י ע"י צִיץ דְוִקָּא וְהָא לִיתָא כְּדָפְל' לְעֵיל דְאַפִּי' דִּיעֵבַד וּבַק"צ אִינוּ מְרָצָה אֲלֵא ע"י צִיץ דְוִקָּא וְאִין בֵּין ק"צ לַק"י אֲלֵא בְּטְנֻמָּאָת הַגּוּף שָׁל ט"מ דְבַק"צ הִנְרָצָה וְלֹא ע"י צִיץ וּבְשָׁל יְחִיד אִפִּי' ע"י צִיץ לֹא הִנְרָצָה וְכ"כ מְזָה לְעֵיל מָה שְׁיֵשׁ בְּיָדֵי וְהַשְׁתָּא דְבָרֵי ר"ש נִיחָא כְּפֶשֶׁטוּתָה כַּה"ג בִּיּוּה"כ יוֹכִיחַ שְׁאִינוּ עַל מְצָחוּ וּמְרָצָה עַל טְנֻמָּאָת הַקְּרָבָן דַּא"ל"כ אִפִּי' דִּיעֵבַד הִיָּה פְּסוּל וְאַפִּי' אִין לוֹ אַחַר בְּלֹא רִיצוּי צִיץ וְכ"ת הָא אִי אֲפִּשְׁר לְטְנֻמָּאָת גְּבָרִי בְּלֹא טְנֻמָּאָת בְּשָׁר דְהָא כִּי נִגַּע הַטְּמָא בְּבִשְׁר טְנֻמָּאָהּ וְא"כ טְנֻמָּאָת גְּבָרִי בְּלֹא צִיץ הִיכִי מִשְׁפַּחַת לַה דְהָא מִמִּילָא אִיכָּא לְטְנֻמָּאָת בְּשָׁר דְצָרִיף לְרִיצוּי דְצִיץ וּכְבָר הַזְּכָרְנוּ זֶה לְמַעְלָה לַק"מ דְשׁוּחַט מִשְׁפַּחַת לַה בְּשׁוּחַט בְּקְרוּמִית שָׁל קְנָה דְהוּ"ל פְּשׁוּטִי כְּלִי עֵץ דְאִינוּ מְקַבְּל טְנֻמָּאָה כְּדַמְשַׁנִּי לְהָא דְטְמָא שְׁשַׁחַט בְּמוֹקְדָשִׁים שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁיבָה רַפ"ק דְחֻלִּין (דָּרָב'): דָּרָב ח' ע"א רַבִּי מֵאִיר סָבַר טְנֻמָּאָה דְחוּיָה בְּצִיבוּר וְכ"ת לְמֵאִי דְפִי' לְמַעְלָה מֵאֵן דְּלִיף מִמְּלוּאִים צָרִיף הִנְרָצָה כָּל ז' כְּמוֹ הֵתֵם מְגוּזָה"כ לִיכָּא דַּכ"ע סְבָרֵי הַתְּרָה אֲלֵא דַּר"מ יְלִיף לְפָרִישָׁה מִמְּלוּאִים וְצָרִיף הִנְרָצָה כָּל ז' מְגוּזָה"כ וְלֹא מִשׁוּם סְפַק ט"מ וְר"י גָּמַר לַה מְסִינִי וְלֹא צָרִיף הִנְרָצָה אֲלֵא מִשׁוּם מַעְלָה דְסְפַק ט"מ דִּי"ל דְהִי' סוּגְיָא אֲלִיכָּא דַּר"ל אֲתָיָא דְגָמַר לַה מְסִינִי וְרָצָה לְאוּקְמִי מְקִלְתָּא דַּר"ל אֲלִיכָּא דַּכ"ע דְאֵלוֹ ר"י דְגָמַר מִמְּלוּאִים וְדַאי כְּתַנָּאִי דַּר"י וְר"ח דְאָמְרוּ דְאִין מְזִין עַל שָׁל יוּה"כ אֲלֵא ג' וְז' בְּלִבְד לִית לְהוּ לְהָא דַּר' יוֹתְנָן וְאִיהוּ דְאָמַר כַּר"מ לְחוּד מ"מ ק"ל כְּיָנָן דְאַפִּי' לְמֵאִי דַּס"ד הַשְׁתָּא דַּר"מ דְחוּיָה אַפ"ה אִי אֲפִּשְׁר

לומר דצריך הזאה כל ז' אלא א"כ ס"ל נמי דהזאה בזמנה מצוה דאם לא כן אפתי בג' וז' סגי והשתא האיך מוקי לה פתנאי הא אפתי י"ל דלכ"ע הותרה אלא דר"מ סבר טבילה בזמנה מצוה ור"י סבר לאו מצוה דהא למאי דס"ד השתא אפ"י אי הותרה אפ"ה הזאה בעי ולר"י דסגי בג' וז' בע"כ משום דס"ל הזאה בזמנה לאו מצוה דאי מצוה אפ"ת הותרה פנין דמ"מ הזאה בעי למאי דס"ד השתא הוי בעי נמי בזמנה פמצותה אלא ודאי לר"י בזה לאו מצוה א"כ אפ"תלכ"ע דחוייה או הותרה בהא פליגי ע"כ נמי במצוה וכלאו מצוה ובהא לחוד סגי ונימא דרק בהא פליגי אבל בהותרה ודחוייה בהא לא פליגי פלל וי"ל דזה המקשה ידע ההיא ברייתא דבסמוך דהי' שם פתוב על בשרו דס"ל לר"י דטבילה בזמנה מצוה וקס"ד דה"ה להזאה ולפ"ז הו' דאמר ר"י אין מזין עליו אלא בג' וז' בלבד אע"ג דלמאי דס"ד השתא ס"ל הזאה בזמנה מצוה בע"כ היינו טעמיה דס"ל הותרה וכינון דהותרה לא איכפת לן בהזאה שתהיה בזמנה ובג' וז' לחוד סגי וכינון שפון א"א דר"מ פליג עליה בהא דאע"ג דהותרה בעי הזאה כל ז' משום הזאה בזמנה מצוה א"כ משנית פלוגתא חדשה בין ר"מ לר"י בהא מה שלא מצינו דפליגי תנאי בהא דלמר אע"ג דהותרה מ"מ בזמנה בעי ולמר פנין דהותרה בזמנה אינה מצוה מש"ה מוקי לה דפליגי בהותרה ודחוייה דכבר מצינו דפליגי תנאי בהא לעיל אבל אי ס"ל נמי לר"מ דהותרה הנה מודה לר"י דבג' וז' לחוד סגי וכלא פליג עלי' בהאי סברא דאי הותרה אין להקפיד על הזאה בזמנה והמתרץ דדחי דלר"י לא אמרינן דטבילה בזמנה מצוה לא ידע האי ברייתא דלקמן דלר"י מצוה אבל אין לומר דהמקשה נמי לא ידע מההיא דלקמן והא דלא מוקי דלכ"ע הותרה ופליגי בזמנה מצוה משום דמשמע ליה מסברא דלכ"ע בזמנה מצוה דמנ"ל לומר פן מסברא: אי ס"ד סבר ר"י הותרה הזאה פלל ל"ל ק"ל דלמא בעי הזאה משום שעיר החיצון הקרב ביוה"כ והוא נאכל לערב פדתנן בפ"א דמנחות (דף צ"ט) ואמרינן לעיל היכא דאיכא שיריים לאכילה לכ"ע מהדרינן אטרה וכו"ת א"כ אמאי אין מזין עליו אלא ג' וז' לר"י פנין דדחוייה היא א"כ הכי הו"ל למימר תיבעי להזאה כל ז' ולא להקשות להיפוך הזאה פלל ל"ל בשלמא מאילו של אהרן דאמר לעיל פנין דיחיד מהדרינן לק"מ דכבר עמדו התוס' עלי' ותי' דהא דמהדרינן אטרה באילו אינו אלא חומרא בעלמא דכינון דזמנו קבוע לי' כשלא ציבור דמי לדחות שבת וטומאה ודוקא בטומאה ודאית מהדרינן אבל מספיקא בהזאה ג' וז' סגי אבל מהא דשעיר החיצון שנאכל ודאי קשה דהא מדינא ראוי להדר בתר טהרה כדי לקיים בו מצות אכילה וי"ל דנדאי הזאות הללו אינן אלא מעלה בעלמא וחומרא יתירא לחוש שפא נטמא במת תדע שהרי בכל ק"צ יחיד דכל השנה לא חיישינן לה הלכך לא עבדו מעלה לחוש אלא משום קרבנות דעיקר פפריה דיוה"כ תלויה בהן פגון פרו ושעירים דיוה"כ שפרנבה פפרתן ועוד שנכנסין לק"ק אבל משום שעיר החיצון נאכילתו לא עבדו מעלה לחוש לספק טומאה דמאי אולמיה מפל הקרבנות ומ"מ צריכין אנו לסברת התוס' ג"כ דנהי דאהא שהקשו מאילו א"ל כדפירשתי גבי שעיר החיצון מ"מ אפתי תקשה לך מפרו של אהרן דנכנס לפנים ועיקר הפפריה תלויה בו והשתא נימא דמשום ליתא דידיה בעי הזאה לפיכך אפתי צריף לומר פטעמם של התוספות: מקשינן הזאה לטבילה והקשו התוס' אמאי פשיטא לי' טפי בטבילה מהזאה ותירצו משום דכתיב והזה הטהור על הטמא ביום הג' וביום הז' וחטאו ביום הז' וכבס בגדיו ורחץ במים וע"כ האי דהדר כתב וחטאו ביום הז' לאו אהזאה

קאי לומר דמצנה בזמנה דא"כ להדר נמי הנאה דג' כמו דהדר הנאה דז' אלא האי נחטאו משום ורחץ כתב רחמנא לומר דטבילה בזמנה מצנה ומאן דלית ליה טבילה בזמנה מצנה דריש להאי נחטאו פדאמר בפ"ג דקידושין (דף ס"ב) סד"א ה"מ לקדשים אבל לתרומה בחד נמי סגי קמ"ל וכן נראה מפרש"י וק"ל ה"א בפ"ק דקידושין (דף כ"ה) תנא הרי שנה מנה וניתנה הנאה על פיו רבי אומר הנה ויחכ' לא הנה ואמרין בהאי קרא קמפילגי והנה הטאהור על הטמא רבי סבר והנה הטאהור על הטמא נחטאו פ"א על הטמא נחטאו חטוי דהנאה על מקום הראוי לקבל טומאה בעינן ובגיעת לשון מקבל טומאה ורבנן סברי נחטאו ורחץ פ"א בעינן חטוי דהנאה על מה שצריך רחיצה דהיינו טבילה והלשון א"צ טבילה פדאמרין התם אלמא לכ"ע להני תנאי האי נחטאו אהנאה קאי ולא אטבילה והשתא אי האי נחטאו ביום הז' דוקא קאמר דהיינו בזמנה אדרבה להנאה בזמנה מצנה ש"מ אבל טבילה לא נשמע מינה דהא מהנאה איירי האי נחטאו ולא מטבילה כלל והא ליכא למימר דמאן דאית לי טבילה בזמנה מצנה לא דריש האי נחטאו אהנאה אלא אטבילה לומר דבזמנה מצנה ורבי ורבנן ס"ל כמ"ד טבילה בזמנה לאו מצנה ודרשו להאי נחטאו אהנאה לאורוי לן מקום הנאה היכא לרבי על מקום טומאה ולרבנן על מקום טבילה והא דלא דרשי דהנאה בזמנה אהנאה לומר לך דמצנה הוי כמו למאן דדריש ליה אטבילה דלמצנה בזמנה אהי"ל דבשלמא למאן דדריש לי אטבילה בע"כ למצנה בזמנה אהי דהא לענין אחר ליכא למיזרש אלא להא אבל למאן דדרשי ליה אהנאה דאפשר למיזרשי על מקום הראוי להנאה נחטא לי למיזרש אהא מלומר דהנאה בזמנה אהי ולפי' התוס' בלא"ה אי אהנאה קאי אי אפשר למיזרש דלמצנה בזמנה אהי דא"כ ליהדר נמי להנאה דג' בדהדר להנאה דז' אלא ודאי ללמוד מקום הנאה אהי הא ליתא דא"כ הני תנאי דמפקי להאי קרא לטבילה בזמנה מצנה מקום הנאה מנ"ל אלא ודאי כ"ע מפקי להאי נחטאו להנאה וללמוד מקום הנאה היכא ולא לטבילה בזמנה מצנה אהי ואפתי תקשה אמאי פשיטא ליה טבילה בזמנה טפי מהנאה וקושית התוס' הדרא לזכותי' וכ"ת למאי דפרישית דהאי נחטאו כ"ע אהנאה דרשו ללמוד מקום הנאה היכא א"כ מאי פרישית התם בפ"ג דקידושין (דף ס"ב) נחטאו ביום השביעי ל"ל סד"א ה"מ לקדשים אבל לתרומה בחד נמי סגי קמ"ל ה"א האי נחטאו מביעי לי לכ"ע ללמוד על מקום הנאה אומר אני ולטעמיה דדברי רש"י ותוס' דללמד על טבילה בזמנה מצנה אהי למ"ד טבילה בזמנה מצנה א"כ מאי פרישית נחטאו ל"ל ועוד איך מסיק דקמ"ל דאפ"ל לתרומה לא סגי בחד הנאה הא האי קרא דנחטאו לא איירי כלל אלא מטבילה ואי למ"ד טבילה בזמנה לאו מצנה קא פרישית לימא דמביעי לדרבי ורבנן וילמד על מקום הנאה היכא אהי ולא למימר מלתא חדתא דלתרומה אהי דלא ככ"ע: ורבי יוסי סבר לא מקשינן הנאה לטבילה קשה לי פיון דטבילה בזמנה מצנה ממילא הנאה צריכה להיות בזמנה ובלא היקשא דנה תלי בנה שנהי הנאה קודמת לטבילה פדכתיב והנה הטאהור על הטמא ביום הג' וביום הז' נחטאו ביום השביעי ורחץ במים וטהר בערב ותנא בספרי אם הקדים טבילה להנאה עשה ולא פלוס ואי אינו מנה בזמנה בין בג' בין בז' ממילא נדחית הטבילה לאחר זמן ואפ"ל אם היתה טבילה קודם להנאה פיון דטבילה אינה מטהרת בלא הנאה אין זה טבילת טהרה עד שיקבל נמי הנאה בזמנה ולא נגמרה מצונתה של טבילה ועד לאחר הנאה תלויה ועומדת וכ"ש למאי דקי"ל דהנאה מעכבת לטבילה וא"א לטבילה אלא בחר הנאה וכיון

דטבילה בזמנה מצוה ממילא צריכה נמי הנאה בזמנה כדי לטבול אחריו בזמנה דמצוה היא וי"ל דלא אמרינן טבילה בזמנה מצוה אלא בבא הטהרה ע"י הטבילה ממילא אבל אם יש דבר אחר המעכב מלבא הטהרה ע"י הטבילה כגון טמא מת דצריך נמי הנאה אין כאן משום מצוה למנוע המעכב כדי שתבא הטבילה בזמנה: ע"כ הא קי"ל הנאה שבות ואינו דוחה שבת ק"ל הא אפשר להזות עליו בשבת בעזרה דהא קי"ל אין שבות במקדש ואע"ג דס"ל לר"ע לקמן דטהור שנפלה עליו הנאה דטימא אותו וא"כ אי אפשר להזות עליו בעזרה כדאמר לקמן דלר"ע האידו עביד עבודה פינו דמזין עליו ונטמא הא רבנן פליגי עליה דר"ע וס"ל דעל הטהור נמי טהור ואיכא למימר דר"מ פרבנן ס"ל ולמה דחיק אליבן לומר דזו מלבד שבת אפ"ת בשבת נמי וברבנן ס"ל ואפשר שפיר להזות עליו אפי' בשבת ובעזרה דאין שבות במקדש: אלא מאי אית לך למימר ז' לבר משבת ה"נ ק"ל הא דתנן בפ"ג דפרה ומזין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם ובתר הכי תנן לא מצאו מז' עושין משש מה' מד' מג' מב' ומאחת ומשמע דארישא קאי דמזין עליו כל ז' ימי הפרישה מכל חטאות שהיו שם ואמר לא מצאו משבע עליו כל ז' ימי הפרישה מכל חטאות שהיו שם ומי הפרישה מאפר פרה אחרת עושין משש וכו' וכן משמע מפ' הרמב"ם שפ' שם לא מצאו משבע שם אל מה שאמר בתחלה ומזין עליו כל ז' ימים מכל חטאות שהיו שם ואמר שאם לא ינדמן שהי' שם שארית אלא מפרה אחת ממנה יזה כל ז' ימים אמנם הכונה שיזה עליו מכל חטאות שהיו שם והיינו דתנן התם בסיפא הראשונה עשה משה והשניה עזרא וה' מעזרא ואילך לומר שהיו שם ז' פרות להזות בז' ימי הפרישה כל יום מאחרת והשתא מז' לא משפחת לה לעולם בשלמא משש משפחת לה כשחל שבת בד' מימי הפרישה וכדאמר רבא בסמוך ונשארו ו' ימים להנאה אבל ז' האידו משפחת לה לעולם פינו דאין ז' ימים בלא שבת שאין בו הנאה.

וב"ל מתוך קושיא זו דאע"ג דאין מפרישין אותו אלא ז' ימים בלבד ואין צריך להפרישו שעה אחת קודם לשקיעת החמה כדמסקינן לעיל (דף ו') ה"מ כשחל יום ג' וז' לפרישתו בחול דאפשר להזות בהן ואע"ג דאחד משאר הימים אי אפשר שלא יחול בשבת לית לן בה פינו דאפשר לקיים הנאה בג' וז' לפרישתו שהו עיקר דעל ידן יוצא מכל ספק טומאת מת דאפי' נטמא ביום הפרישה קודם שפירש נטהר ע"י ג' וז' לפרישתו ושאר ימי הנאה אינו אלא טפל להו משום הנאה בזמנה מצוה ואין עיקר הטהרה תלויה בהן אבל הנאה דג' וז' לפרישתו עיקר הטהרה תלויה בהן דאם נטמא ביום הפרישה קודם שפירש אין הנאות שאר ימים מטהרין אותו אלא הנאות יום ג' לפרישה וז' לו לבד ואם ג' או ז' לפרישה בשבת מפרישין אותו שעה אחת סמוך לשקיעת החמה קודם ז' ימים ונהי דבחל יום ז' בשבת אפי' אי מפרישין שעה אחת קודם אי אפשר להזות עליו באותו שעה דהוי נמי שבת מ"מ מזין עליו למחרתו שהוא א' בשבת וכן בב' בשבת משום ספק ג' ובג' בשבת ובד' בשבת אין מזין עליו כלל דאין לספק בהו לא בג' ולא בז' פינו שלא הונה בשבת ואע"ג דהשתא הנאותיו בטלין שני ימים רצופין יום ג' בשבת ויום ד' בשבת מ"מ הא עדיף לן מלהפרישו בא' בשבת דבנה יצא מכל ספק טומאה משא"כ בנה וכדפירשתי ומ"מ כשחל יום ג' בשבת כשמפרישין אותו שעה אחת קודם הז' ימים שהוא בד' בשבת מזין עליו באותו שעה של פרישה וביום ה' בשבת ובערב שבת משום ספק ג' ובא' וב' וג' בשבת משום ספק ז' וביום ד' בשבת אע"ג שהוא אחד מז' ימי הפרישה דבעי רצופים

קונדם יום העבודה וסמוך לו אין מזין עליו כלל דלא בג' ולא בז' איכא לספוקי בי' כלל מ"מ בחל יום ג' בשבת איכא יום חדש שמזין עליו דהיגנו באותו שעה שקונדם ז' ימי הפרישה מה שאין פו בשום פעם שאין מזין אלא בז' ימי הפרישה ואין חילוק ביניהם אלא בין רב למעט דבחל יום ד' בשבת הזאותיו אין בטילין אלא יום אחד שהוא בשבת ובחל בשאר ימים בטילין יותר וכיון שפן הא נדאי הזאות מן הפרות היו כסדרן יום א' מז' ימי הפרישה שהיא הזאה ראשונה היא מפרת משה שקדמה לכולן ויום ב' לפרישה היא משל עזרא שהיתה פרה שניה לה וביום ג' משל שלאחריה וביום ד' של פרישה לא היו מזין כלל דלא בג' ולא בז' איכא לספוקי נמצא ביום ה' לפרישה מפרה ד' ביום ו' משל ה' וביום ז' משל ששי ופרה הז' נדחית לגמרי שהיא אחרונה לכולן אבל פרות אחרות אע"פ שאם חל שבת ביוםם נדחית באותו פעם כגון אם חל שבת ביום ב' לפרישה נדחית פרת עזרא באותו פעם שהיא שניה לפרות ויום זה קבוע לה לעולם מ"מ בחל יום ב' לפרישה בחול זכתה ביום א' פרה הז' לעולם אין לה יום מז' ימי הפרישה דהא לעולם אין ימי הזאה בז' ימי הפרישה אלא ששה ימים דאי אפשר לז' ימי פרישה בלי שבת שאין בו הזאה כל עיקר ומ"מ בחל יום ג' לפרישה בשבת שאז צריך להפרישו שעה אחת קונדם לז' ימי הפרישה ולהזות עליו באותו שעה מטעמא דפירשתי אותה הזאה הקודמת לז' ימי הפרישה שאינו בשום פעם יותר הפרה השביעית שהי' דחוייה בכל פעם מפני הפוקדמת לה מצאתה רינח ביום זה לעצמה להזות בו ביום מאפריה כיון שיום זה חדש הוא ואינו מז' ימי הפרישה והפרות הקודמות לה עד עכשיו לא זכו אלא בהזאות של ז' ימי הפרישה יום זה שהוא קונדם לז' ימי פרישה קנתה היא והפריה הששית שזמנה קבוע לה ביום הז' לימי הפרישה נידחית באותו הפעם שהרי הזמן הקבוע לה לעולם הוא יום ז' מז' ימי הפרישה והא באותו הפעם אין הזאה ביום דהא לא בג' ולא בז' איכא לספוקי בי' כיון שקדמה פרישה באותו פעם יום אחד קונדם ומזין עליו נמי בו ביום נמצא משפחת לה הזאה ז' ימים ולא בפעם אחד קונדם שריפת פרה אחת אלא קונדם שריפת פמה פרות]: תנן התם בנחתומין לא חייבו אותן חכמים להפריש אלא תרומת מעשר וסלה משנה היא בפ"ב דדמאי וכתבו התוס' בירושלמי פריה תמן תנינן בפ"ה דדמאי הלוקח מנחתום כיצד מעשר נוטל כדי תרומת מעשר וסלה הקא אתה אומר הלוקח מפריש וכאן אתה אומר נחתום מפריש ומשני ר"י אומר פאן בעושה בטירה פלי מתניתין דהקא בנחתום ע"ה העושה בטירה שהשפיר גבל חבר לעשות לו חלתו בטירה הלכך כיון דטרח פולו האי סמכינן עליה נמי דנדאי תקנה והלוקח ממנו אין צריך להפריש פאן בעושה בטומאה וחיוב הלוקח להפריש ור"א משני פאן במדה דקה המוכר מפריש פאן במדה גסה הלוקח מפריש ופריה אדר"י נאי בעושה בטירה יפריש על הפל פלי אפי' מעשר שני ומשני בדין הוא שלא יפריש פלום שאין מוסרין נדאי לע"ה פלומר אפי' נדאי וכ"ש דמאי דקילא דאיכא למימר שפא לא תקנו ע"ה אבל חבר שרי ומתניתין בנחתום חבר שמוכר לחבר עסקינן א"כ בדין הוא שהנחתום לא יפריש מעשר שני לפחות מטעמא דמסיק בשמעתינן ופלי זה תמוה בעיני מאד דלמאי דפלי דר"י מוקי למתניתין דהקא בנחתום ע"ה ששעושה בטירה ע"י גבל חבר הואיל וטרח פולי האי תקינן דא"כ מאי פריה אי בעושה בטירה יפריש על הפל נאפי' מעשר שני נמי אדרבה איכא תקשה לה דלא יפריש פלום אפי' תרומת מעשר דמדטרח פולי האי נדאי תקנוה אבל הא לא

שייך לאקשויי אי בעושה בטורה יפריש הכל ואפי' מעשר שני דהא משום דעושה בטורה אינו גורם להחמיר ולהפריש אלא להקל שלא להפריש והאיך תולה דמחמת הדבר הראוי לגרונם קנולא לפנטרו מלהפריש מעשר שני לר"י דמש"ה יהא חייב הא כלפי לניא ועוד ק"ל הא ההיא דהנחתומין ע"כ קמ"ל דהואיל דהוא נחתום אין צריך להפריש מדמאי שלקח מע"ה קודם שימכור לאחרים אלא תרומת מעשר ולא מעשר שני משא"כ שאר כל אדם דצריך להפריש נמי מ"ש אבל הואיל שנחתום הוא אין צריך להפריש הכל כשהוא מוכר בעצמו הרי דמייירי במתניתין מהפרכת הנחתום עצמו והיינו נמי דקא מקשה הירוש' בתחלת דבריו והכא אתה אומר הלוקח מפריש וכאן פלומר במתניתין דנחתומין אתה אומר הנחתום מפריש אלמא מייירי בהפרכת הנחתום עצמו וא"כ מאי משני בעושה בטורה דסמכינן עליה דנדאי תיקנו והא זה לא שייך לומר אלא לפטור הלוקח ממנו דאין צריך להפריש והא אנו בדידיה עצמו איירינן לחייבו להפריש תרומת מעשר ולא מעשר שני וכ"ת דלר"י לא משמע ליה כדס"ד דאיירי שהנחתום מפריש אלא בלוקח ממנו עסקינן שפריש ת"מ אבל לא מ"ש א"כ תו לק"מ מהא דפ"ה דהלוקח מנחתום פיון דאידי ואידי מהפרכת לוקח איירי ולמה לי לר"י לשנויי פאן בעושה בטורה פאן בעושה בטומאה ואי משום דקשה מאי שנא דהכא אין מפרישין מעשר שני ואלו בפ"ה דמפרישין מעשר שני נמי אהא לא הקשה פאן המקשן אלא מ"ש הכא הנחתום מפריש והתם הלוקח הקשה ועל זה לא תי' ר"י מידי ועוד הא ההיא קושיא פריה לה לבתר שנויא דר"י ור"א אי בעושה בטורה יפריש על הכל אפי' מ"ש וגם אשינויא דר"א פריה לה להאי קושיא בירושלמי ועוד ק"ל שהרי במסקנא קשה אהא דפריה אשינויא דר"י אי בעושה בטורה יפריש על הכל ומשני בדין הוא שלא יפריש פלום שאין מוסרין נדאי לע"ה פלומר ומתניתין בנחתום חבר שמוכר לחבר עסקינן אפתי מצי להקשות אפי' בטר שנויא דר"י דמתניתין דהנחתומין מהפרכת הנחתום מייירי ולא מהלוקח ממנו ונחתום חבר עסקינן וא"כ לא שייך שנויא דר"י פאן בעושה בטורה דמדטרח מסתמא תקנו דהאי טעמא לא שייך אלא לפטור הלוקח ממנו וגם למאי דקאמר בגמרא דידן מתוך שפרהדרין הללו חובטין אותן ש"מ דבהפרכת הנחתום עצמו מייירי הכא ועוד לשנויא דר"י דמוקי לההיא דנחתומין בנחתום ע"ה ובהפרכת לוקח איירי ובעושה בטורה דמדטרח פולי האי נדאי תקנו כדפי' התוס' א"כ תקשה איפכא למה צריך להפריש תו אפי' תרומת מעשר פיון דאיכא הוכחה דנדאי תקנו וגם בגמרא דידן פריה בסמוך אלא מ"ש נפרשו ומשני מתוך שפרהדרין הללו הרי נמי לא ק"ל אמאי מפריש ת"מ אלא אמאי לא מפריש מ"ש ולר"י דירושלמי הו"ל לאקשויי להיפוך אמאי מפריש ת"מ ועוד שהתוס' גשוכים מדברי עצמם דהא בסמוך פי' הירושלמי בשם ר"י גופי' דההיא מתניתין דהנחתומין מייירי במפריש חלתו בטומאה דאל"כ החלה פטורה מן הדמאי והכא מוקי לה לההיא מתניתין דהנחתומין במפריש חלתו בטורה אדר"י והר"ש בפ"ב דדמאי פירש פאן בעושה בטורה נחתום מפריש הואיל וראוי לפהן לאכילה אבל בעושה בטומאה פגון שלקח מע"ה פי' שהוכשרו דנטמאו לא הטריחו למוכר להפריש פיון דלא חזי אלא להסיק תחת תבשילו הלוקח שיאכל הוא יפריש ולפירוש זה ניחא הכל והא נמידפריה אי בעושה בטורה יפריש על הכל אתי שפיר דמהאי טעמא ראוי לחייבו נמי במעשר שני והקשה הר"ש מאי קא קשיא לי ממתניתין אהאי דפ"ה הא

מתניתין בנחתום חבר איירי ונתם בחר שלוקח מנחתום ע"ה ותיירץ דמשמע לי
דנחתום דנתם כעין נחתום דהכא הכל בנחתום חבר ומיהו ק"ל דבירושלמי הקשה
איהיא דפ"ה דתנן בי' הכי הלוקח מן הנחתום פיצד הוא מעשר נוטל פדי ת"מ ונחלה
ואמר א' ממאה ממה שיש פאן הרי בצד זה מעשר וישאר מעשר סמוך לו זה שעשיתי
מעשר עשוי ת"מ עליו והשאר חלה ומ"ש בצפוננו או בדרומו מחולל על המעות והקשה
בירושלמי ונחלה חייבת בדמאי והתנן חלת ע"ה והמדות פטורה מן הדמאי ושני ר"י פאן
בעושה בטומאה פאן בעושה בטרה ופי' הר"ש מתניתין דפ"ק שטרח להביא גבל שיגבל
בטרה דמסתמא נדאי תיקון ומתניתין דפ"ה שעושה בטומאה והשתא אי ההוא דפ"ה
בנחתום חבר שלקח פירות שהוקשרו מע"ה מיירי משום קושיא קמיינתא דנתם נחתום
מפריש והכא לוקח מפריש כיון דלקח מע"ה פירות שהוקשרו דנטמאו לא הטריחו למוכר
להפריש הואיל דלא חזו אלא להסיק תחת תבשילו ל"ל לאוקמי בעושה בטומאה אפי'
עושה בטרה מ"מ הלוקח חייב להפריש דמאי מן החלה דאין עשית הנחתום שיגבל
בטרה הוכחה על ע"ה שמכר לו שתקנו אע"כ לר"י מיירי בנחתום ע"ה שמכר כפר
לחבר ולא מיירי שהנחתום קנה הפירות מע"ה אלא בפירות הגדל בשדה שלו ולא היו
מעולם ביד אחרים ואי גבלו בטרה היתה חלה פטורה מן הדמאי פההי' דפ"ק דחלת
ע"ה פטורה מן הדמאי וכיון שכן מאי ק"ל בתחלה נתם נחתום מפריש והכא לוקח כיון
דנתם מיירי בנחתום ע"ה בע"כ לוקח מפריש פכל לוקח דמאי מע"ה וי"ל דלעולם מיירי
מנחתום חבר והא דקאמר פאן בעושה בטומאה לאו דוקא אלא כיון דלר"י מיירי שלקח
מע"ה פירות שהוקשרו ונטמאו אצל ע"ה דאל"כ הנה מחויב הנחתום להפריש ולא
הלוקח נעשה בטומאה קרי לי' דכיון דנטמא הפפר אצל ע"ה במגעו אחר שהוקשרה
אצלו קודם שפאה ליד נחתום החבר מסתמא נעשית העיסה והגלגול הטובל לחלה
בטומאה נדאית ואינו מקפיד החבר לעשותה בטרה ואע"ג דמגע ע"ה אינו אלא ספק
טומאה אפ"ה מותר לעשותה בטומאה נדאית כדתנן בפ"ג דחלה נולד לה ספק טומאה
עד שלא גלגלה תעשה בטומאה והתוס' בשמעתי הביאו ההוא דירושלמי דפרי' ונחלה
חייבת בדמאי והתנן חלת ע"ה פטורה מן הדמאי איהיא מתניתין דנחתומין דשמעתי
ופי' חלת ע"ה פטורה אפי' הפריש חבר את החלה פטורה דלא גזרו דמאי על החלה כר"י
דס"ל הכי בירושלמי פ"ק דדמאי ומשני בירושלמי במגבל עיסתו במי פירות שאין
מכשירין פדי שלא יקבל טומאה וכיון דטרח כולי האי מסתמא תקנה ופרי' ולא כן א'
ריב"ח דר"א איש ברתותא היא דפוטר מן הדמאי בגיבלו במי פירות ויחידאי הוא ורבנן
פליגי עלי' ומשני אלא כר"י פאן בעושה בטומאה פאן בעושה בטרה פי' מתניתין דפ"ק
שטרח להביא גבל שעושה בטרה מסתמא נדאי תיקון א"נ כר"א פאן וכאן בעושה
בטרה אלא במתארת אצלו דאקילו רבנן גביה אבל ברבים אינו נאמן עד שיקבל עליו
ברבים וכה ברבים אנו קיימינן וכדתנא בתוספתא בפ"א דחלה הלוקח מן הנחתום מן
האשה שעשתה למפור בשוק צרי' להפריש חלת דמאי מבע"ה ומתארת אצלו א"צ
להפריש חלת דמאי אבל נדאי טבל צרי' תיקון כדתניא בירושלמי העושה עסה מטבל
בין שהקדים חלה לתרומה בין שהקדים תרומה לחלה מה שעשה עשה וחלה לא תאכל
עד שיוציא עלי' תרומה ותרומה לא תאכל עד שיפריש עלי' חלה אלו דברי תוס' ונהרי
אתה רואה שא"א להולמן דהרי אדר"י דמתניתין דהנחתומין מיירי בע"ה העושה עיסתו

בְּטֶהְרָה מִשׁוּם קוֹשֵׁיָא קַמְיִיתָא דְהִירוּשְׁלָמִי וְהָכָא מוֹקִי לָהּ רַ"י לְהָאִי מִתְנִיתִין גּוּפָא בְּעוֹשֶׂה בְּטוֹמְאָה מִשׁוּם קוֹשֵׁיָא בְּתַרְיִיתָא דְחֵלָה חֵיִיב בְּדַמַּי וְאַפְּלִי אִם נִפְרַשׁ לְהָא דְרַ"י קַמְיִיתָא בְּעוֹשֶׂה בְּטֶהְרָה וְנִחְתּוּם חֵבֵר שְׁלֵקַח מַע"ה פִּירוֹת שְׁלֵא הִנְכָשְׁרוּ לְפִיכְךָ נִחְתּוּם מִפְּרִישׁ וְכַפְּלִי הָרָא"ש מ"מ א"א לומר דְּמִתְנִיתִין דְּהִנְחִיתוּמִין מְחִיבָת לְהַפְרִישׁ דְּמַאי מִן הַחֵלָה וּמִיִּרְי דְּעוֹשֶׂה הַגִּיבּוּל בְּטוֹמְאָה וְעַל דְּרַךְ שְׁפִירְשִׁתִּי דְּמַהֲאִי טַעְמָא קָרִי לִי עוֹשֶׂה בְּטוֹמְאָה מִחֵמַת שְׁהִנְכָשְׁרוּ אֶצֶל ע"ה א"כ אִינוּ רְאוּי לְכַהֵן לְאַכִּילָה וְאַמַּאי מִפְּרִישׁ נִחְתּוּם וְלֹא הִלּוּקַח מִמֶּנּוּ וְכַהֲיָא דְּפ"ה אֶבֶל אוֹמֵר אֲנִי דְּהִתּוּס' לֹא דִּיִּיקוּ כָּלֵל דְּהִירוּשְׁלָמִי לֹא פְּרִיף הָא דִּיחֵלָה חֵיִיבָת בְּדַמַּי אַהֲאִי מִתְנִיתִין דְּנִחְתּוּמִין דְּפ"ב אֶלֶא אֲמַתְנִיתִין דְּהִנְחִיתוּם דְּפ"ה וְשֵׁם פְּרִיף לָהּ בִּירוּשְׁלָמִי וְגַם הַר"ש הִבִּיא הֵהִיא דְּפ"ה אֶבֶל אַהֲאִי דְּפ"ב דְּנִחְתּוּמִין לֹא חֵיִיבוּ אוֹתָן אֶלֶא תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחֵלָה לֹא שִׁינְיָה לְהַקְשׁוֹת דְּחֵלָה חֵיִיבָת בְּדַמַּי דָּאִין ה"נ דְּחֵלָה פְּטוּרָה מִדְּמַאי דְּהָא לֹא קָאָמַר דְּחֵיִיב לְהַפְרִישׁ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר אַף עַל הַחֵלָה וְאַיִמָּא הָא דְּתַנּוּ דְּמִפְּרִישׁ ת"מ לֹא עַל הַחֵלָה קָאִי אֶלֶא עַל הַחֻלְיִין שְׁבַפְּרִי בְּלִבְד אֶלֶא אֲמַתְנִיתִין דְּפ"ה מִקְשָׁה הֵתָם בִּירוּשְׁלָמִי דְּהֵתָם יְהִיב שְׁיַעוּרָא לַת"מ שְׁבַפְּרִי א' מִמַּאָה הָרִי הַחֵלָה מִיִּתְקַנַּת מִת"מ שְׁמַגִּיעַ עַל חֵלְקָה וְהִינּוּ דְּקָאָמַר הֵתָם בִּירוּשְׁלָמִי וּבְמִסְקָנָא ר"א ר' שְׁמַאי בְּשֵׁם ר"א שְׁמַע לָהּ מִן דְּבַתְרָא הָרוּצָה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר פְּאַחַת וְכו' מִתְנִיתִין הִיא הֵתָם בְּפ"ה דְּדַמַּי אַחַר מִשְׁנֵה זֹו דְּהִלּוּקַח מִן הַנְּחִיתוּם מַה דְּתִימַר תַּמָּן חוּץ מִן הָרְאוּי לְיִקְדַּשׁ לְשֵׁם תְּרוּמָה וְהָכָא חוּץ מִן הָרְאוּי לְיִקְדַּשׁ לְשֵׁם חֵלָה אֶלְמָא אַהֲהִיא דְּפ"ה דְּיַהֲיִיב שְׁיַעוּרָא לְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר קָאִי מ"מ גַּם דְּבַרִי הַר"ש צְרִיכִין תִּיקוּן קֶצֶת שְׁגַם הוּא פִּי הֵהִיא יְרוּשְׁלָמִי מִן חֵלָה חֵיִיבָת בְּדַמַּי עַד סוּף הַסְּוָגִיא כְּדַבְּרִי הַתּוּס' עוֹד דְּפְרִיף וְלֹא כֵּן אָמַר רִיב"ח דְּר"א הִיא פִּי נְמִי דְּאַפְטוּר מִן דְּמַאי הִיא שְׁגִיבּוּל בְּמִי פִּירוֹת קָאִי וְהָא לֹא מְצִינוּ לַר"א שְׁאָמַר כֵּן אֶבֶל נְעֵלָם מֵהֵם הָא דְּתַנּוּ בְּפ"ג דְּחֵלָה עִיסָה שְׁנִילוּשָׁה בְּמִי פִּירוֹת חֵיִיבָת בְּחֵלָה וְא' עֲלָה בִּירוּשְׁלָמִי רִיב"ח אָמַר ר"א אִישׁ בְּרַתּוֹתָא הִיא דְּתַמָּן תְּנִינּוּ ר"א אִישׁ בְּרַתּוֹתָא אָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ לְפִסְטוֹל אֶת כּוֹלָה פִּי בְּמִס' ט"י פ"ג תְּנִינּוּ לָהּ וְאַעֲיִסָה שְׁהִנְכָשְׁרָה בְּמִשְׁקָה וְנִילוּשָׁה בְּמִי פִּירוֹת וְנִגַּע בָּהּ טְבוּל יוֹם קָאִי ר"ע אוֹמֵר מִשְׁמוּ לֹא פִּסְל אֶלֶא מִגְּעוּ וְהָכִי פִּי כִּינּוּ דְּלַר"ע עִיסָה שְׁנִילוּשָׁה בְּמִי פִּירוֹת פְּטוּרָה מִן הַחֵלָה אִי אֶפְשָׁר לְאוּקְמִי לְהָא דְּחֵלָת ע"ה בְּנִילוּשָׁה בְּמִי פִּירוֹת דְּהָא פְּטוּרָה מִן הַחֵלָה וְאַע"ג דְּקָאָמַר בִּירוּשְׁלָמִי הָא רַבָּנָן לֹא לָאוּ דְּוָקָא אֶלֶא כִּינּוּ דְּקִי"ל הִלְכָה כַּר"ע מִחְבִּירוּ חֲשִׁיב לִי כְּרַבִּים וְאַע"ג דְּסֵתָם לָן תַּנָּא כַּר"א אִישׁ בְּרַתּוֹתָא בְּפ"ג דְּחֵלָה אֶפְ"ה לֹא נִיחָא לִי לְאוּקְמִי נְמִי לְהֵהוּא סֵתָמָא דְּפ"ק דְּדַמַּי כְּנוּתִיָה וְדִלָּא כַּר"ע מִיָּהוּ ק"ל דְּשֵׁם בְּפ"ג דְּחֵלָה בִּירוּשְׁלָמִי פְּלִיג ר"י אַרִיב"ח וּמוֹקִי לָהּ כְּדַבְּרִי הַכֵּל אַע"ג דְּר"ע אָמַר תַּמָּן אִין מִי פִּירוֹת מְחַנּוּרִין פִּי מְחַבְּרִין לְטוֹמְאָה מוּדָה הוּא הָכָא שְׁמִי פִּירוֹת מְחַבְּרִין לְחֵלָה א"כ אַמַּאי נִיִּיד ר"י הָכָא מַהֲאִי שְׁיַנּוּיָא דְּמַגְבֵּל עֲשָׂה בְּמִי פִּירוֹת וּמוֹקִי לָהּ בְּעַנְגָן אַחַר בְּעוֹשֶׂה בְּטֶהְרָה וְצ"ל דְּלֹא קָאִי ר"י אַהֲאִי קוֹשֵׁיָא דְּוָלָא כֵּן אָמַר רִיב"ח ר"א אִישׁ בְּרַתּוֹתָא הִיא הָא רַבָּנָן לֹא אֶלֶא דְּר"י בְּעֵלְמָא אֲתַמַּר לְשַׁנּוּיִי רוּמִיָּא דְּמִתְנִיתִין אֲהֲדָדִי וְהוּא הַדִּין דְּהוּי מְצִי לְאוּקְמִי בְּמַגְבֵּל בְּמִי פִּירוֹת וְנִחְדָּא מִתְרִתִּי נְקֻט תַּדַּע מְדַקָּאָמַר אֶלֶא כַּר"י אֶלְמָא ר"י לָאו אַהֲאִי קוֹשֵׁיָא קָאִי אֶלֶא בְּעֵלְמָא אֲתַמַּר הָא דְּר"י: אֶלֶא תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחֵלָה.

ק"ל מאי קמ"ל שְׁצָרִיף לְהַפְרִישׁ חֵלָה הָא לֹא נִטְבְּלָה לְחֵלָה בְּיַד הַמוֹכֵר אֶלֶא בְּיַד הַלּוֹקַח דְּחֵיִיב חֵלָה בְּשַׁעַת גִּיבּוּל חֵלָה וְכ"ת דְּקמ"ל דְּחֵיִיב חֵלָה חָל עַל טְבֵּל דְּאַע"ג דְּאַמְרִינּוּ בְּפ'

חלק (דף קי"ב) גבי פלוגתא דעיסה של מעשר שני דר"מ פוטר מחלה דס"ל מעשר שני
ממון גבוה הוא ור' יהודה מחייב דס"ל מעשר שני ממין הדיוט הוא מחלוקת במ"ש
בירושלים אבל בגבולין ד"ה פטורה ופרש"י בחדא לישנא דבגבולין דהואיל דאין לה
היתר אכילה בשעת חיוב חלה דהיינו בשעת גלגול העיסה לא קרינו בי' ראשית
עריסותיכם ואפי' פדאו לאחר מפאן פטורה מהחלה וה"נ ה"א הואיל וחיוב טבל חל עליה
קודם גלגול אין לה היתר אכילה בשעת חיוב חלה ולא קרינו בי' ראשית עריסותיכם
ואפי' תקנו לאחר מפאן פטורה מן החלה הא ליתא פיון דרוב ע"ה מעשרין הן אין פאן
חיוב טבל מה"ת ופשיטא דלא פטור חיוב חלה מעיסה זו ואפי' להאי לישנא דפ"ג דמנחות
(דף ל"א) אליבא דר' טרפון דס"ל אין רוב ע"ה מעשרין אלא כמחצה על מחצה דיינינו
ליה אפ"ה פיון דאינו נדאי טבל אלא ספק פשיטא דמספיקא אינו מפקיע חובת חלה
מעיסה זו ומאי קמ"ל דחייב בחלה ואי קמ"ל איפכא דאין חיוב חלה מפקיע איסור טבל
דגבי טבל נמי כתב רחמנא דגגה וממעטינו מיניה מירוח הקדש ונכרי במנחות (דף ס"ח)
ומיני' יש למעט נמי דגן של איסור הא נמי ליתא דפשיטא דאין חיוב חלה שאינו חל עד
שעת גלגול שהוא לבתר מירוח שהוא אחר חיוב תרומות ומעשרות מפקיע למפרע את
חיוב טבל שחל עליו כבר קודם לכן ובתוס' הביאו פאן הירושלמי דפ"ה דדמאי דפריף
וחלה חייבת בדמאי והתנן חלת ע"ה והמזנומץ פטורה מן הדמאי כלומר אפי' הפרישה
חבר לחלה פטורה מן הדמאי דלא גזרו דמאי על חלה כר"י דס"ל הכי בירושלמי פ"ג
דדמאי ומשני במגבל במי פירות מיירי כלומר וכיון דמדקדק לגבל עיסתו במי פירות
שאין מכשירין כדי שלא תקבל טומאה מסתמא תקנו ופריף ולא פן אמר ריב"ח דר"א
איש ברתותא היא דפוטר מן הדמאי בגיבולו במי פירות ויחידאי הוא ורפנו פליגי עליה
ומשני אלא כר"י פאן בעושה בטומאה פאן בעושה בטהרה כלומר מתניתין דפ"ק שטרח
להביא גבל שעושה בטהרה דמסתמא נדאי תיקן א"נ כר"א פאן וכאן בעושה בטהרה
אלא במתארח אצלו דאקילו רפנו גביה אבל ברבים אינו נאמן עד שיקבל עליו ברבים
וכה ברבים אנו קיימין וכדתניא בתוספתא דחלה הלוקח מן הנחתום מן האשה שעשתה
למפנר בשוק צריף להפריש חלת דמאי מבעל הבית ומתארח אצלו אין צריף להפריש
חלת דמאי אבל חלת נדאי צריף להפריש העושה עיסה מטבל בין שהקדים חלה לתרומה
בין שהקדים תרומה לחלה מה שעשה עשוי וחלה לא תהא עד שיוציא עליה תרומה
ותרומה לא תהא עד שפריש חלה אלו דברי התוס' ולפי זה מתניתין טובא קמ"ל אע"ג
דתנו חלת ע"ה פטורה מן הדמאי אפ"ה איכא דמחייב בדמאי בהני גונוני דמפרש
בירושלמי מ"מ אני אומר שהתוס' לא דייקו כלל בזה דאהא דהנחתומין לא חייבו אותן
חכמים להפריש כו' דמייתי בשמעתיין לא שניף להקשות הא לירושלמי וחלה חייבת
בדמאי דאין ה"נ דחלה פטורה מן הדמאי דהא לא תני דחייב להפריש תרומות ומעשרות
על החלה נמי דלמא הא דתנו מפריש תרומה ומעשר על החולין ולא על החלה קאמר
ועוד מאי מעשר שני [ע"כ נמצא כתוב ויש פאן חסרון הנפר]: אלא תרומת מעשר וחלה
וכו' ק"ל מאי ענין חלה לכאן דהא עיסה זו בשעת גלגול פשנטבלה לחלה ביד הנחתום
היא ופשיטא דחייבת בחלה נדאי ולא דמאי ומאי אריא לוקח מע"ה אפי' אי לקח קמח
זה מן החבר חייבת בחלה נדאי דקודם גלגול נדאי לא הפריש חלה כדקי"ל המפריש
חלה קמח אינה חלה בפ"ב דמס' חלה וה"נ ק"ל אהא דתנו בפ"ה דדמאי הלוקח מן

הנחתום מעשר מן החמה על הצוננת ומן הצוננת על החמה ואפי' מטפוסין הרבה דברי ר"מ ר"י אוסר שאני אומר חטים של אמש היו משל אחר ושל היום משל אחר ר"ש אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה פי' משום דלא נתחייבה בחלה ביד המוכרים אלא ביד הנחתום שהוא גלגל העיסה הלכה אפי' לקח משנים לית לן בה ומפריש חלה משל זה על זה ומאי קמ"ל ר"ש בזה דמתיר בחלה פשיטא כיון דלא נתחייבה בחלה כלל אצל המוכרים וי"ל דקמ"ל אפי' נתגלגלה ונטבלה לחלה בעודה טבל קודם שהפריש תרומת מעשר מן הדמאי הנה אפ"ה חייבת בחלה דטבל נמי חל חיוב חלה עליו ע"י הגלגול הטובל לחלה ולא אמרינו כיון דכתב גבי חלה ראשית עריסותיכם שלכם בעינו דמ"ה פטרינו עיסה של מעשר שני מן החלה למ"ד ממון גבוה הוא כדאמ' בפ"ג דסוכה (דף ל"ה) וטבל נמי לאו דידן' הוא ולא קרינו בי' עריסותיכם דהא אמרינו התם גבי אתרוג של דמאי ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ואמר' דטעמא דב"ה כיון דאי בעי מפקיר לנכסין והני עני וחזי ליה השתא נמי לך קרינו ביה וב"ש סברי עני לא אכל דמאי דתניא בש"א אין מאכילין את העניים דמאי וב"ה אומרים מאכילין ומשמע אכל טבל ודאי לאו לך הני וכ"ת מ"מ בהא דנחתומין דשמעתין דחייב בחלה פשיטא וכי ס"ד דדמאי מפקיע מידי חלה דהא אפי' ספק טבל אי אפשר להפקיע מספיקא דנהי דחייב להפריש מעשרות ממנה דספק להחמיר אפ"ה להפקיע מן החלה מספיקא אי אפשר דדלמא לאו טבל הוא ונחייבת בחלה וכ"ש דמאי דחומרא בעלמא הוא דהא רוב ע"ה מעשרין דבשלמא בהא דר"ש קמ"ל דמתיר להפריש משל זה על של זה ול"א שמא זה עישר וזה לא עישר והו"ל טבל ואינו חייב בחלה וכי מפריש חלה משל זה על של זה הו"ל מן החיוב על הפטור ומן הפטור על החיוב אבל בהא דנחתומין דלא מיירי שלקח משני בני אדם אלא מאחד א"כ פשיטא דחייב להפריש חלה מן העיסה אע"פ שנתגלגלה קודם שהפריש ממנה תרומת מעשר שפיר דמי וי"ל דהאי הפרשה דת"מ דקתני בדמאי ע"כ היינו שפריש ונותן לפהו דאי להפרשה גרידא אפי' מעשר ראשון ומעשר עני נמי צריך להפריש כדי להוציאן מידי טבלן אלא שאין צריך ליתנם משא"כ בתרומת מעשר צריך ליתנו לכהן כמו שאפרש בסמוך וקרא לנתינת ת"מ הפרשה והשתא טובא קמ"ל דחייב הנחתום להפריש וליתן לפהו התרומת מעשר והחלה ולא אמרינו יבא עליו הבעה"ב משתי צדדים ולא יתן לכהן אלא הגדול שבהו דהיינו חלה שהיא אחד ממ"ח והקטנה שבשניהם שהוא ת"מ שאינו אלא חלק א' ממאה יעכב לעצמו ממנ"פ אי לא ניתקן טבל זה פטור מן החלה ואפי' את"ל ניתקן א"כ הת"מ חולין הן קמ"ל דאפ"ה מפריש ת"מ וחלה ונותן שניהם לפהו והאי רבותא בהא דר"ש המתיר בחלה נמי קמ"ל אלא מדנקט לישנא דמתיר משמע דקמ"ל נמי בדפרישית לעיל והא דבאמת טבל חייב בחלה אע"ג דלאו עריסותיכם קרינו ביה כמו דלא חשיב לך גבי אתרוג כפר עמדו עליו התוס' שם בפ"ג דסוכה ואני תירצתי בענין אחר ובש"א תשובה הארכתני ואין זה מקומו.

עוד י"ל דקמ"ל דאפי' נתגלגלה העיסה והוטבלה לחלה בעודה בטבל קודם שהופרש ת"מ מהדמאי הנה כדפי' דאפ"ה חייבת בחלה שלא נאמר הואיל ובשעת הגלגול הטובל לחלה כבר הנה רכיב איסור טבל דמעשרות על עיסה זו תו לא חל עלי' איסור טבל של חלה דהא דמי להא דתניא בפ"ב דפסחים (דף ל"ב) דפליגי תנאי באוכל תרומת חמץ בפסח אי חייב חומש אי לא נאמר עלה בד"א דמשכחת לה תרומת חמץ בפסח במפריש

תְּרוּמָה וְהֶחֱמִיצָה אֲבָל בְּמִפְרִישׁ תְּרוּמָה חֶמֶץ ד"ה אֵינוֹ קְדוּשָׁה וּפְרִשׁ"י וְהַתּוֹסֵ' דְאֵפִי לְמַ"ד דְחֶמֶץ בְּפֶסַח מִןתַּר בְּהִנָּא אֵפ"ה אֵינָה קְדוּשָׁה וְה"נ עֵיטָה שֶׁל טָבֵל הוּאִיל וּכְבָר רְכִיב עֲלֵי אִיסוּר טָבֵל מְחַמַּת מַעֲשָׂרוֹת אִי מִפְרִישׁ מִמֶּנָּה חֲלָה אֵינָה קְדוּשָׁה דְהָא טַעֲמָא דר"ה ברי' דר"י דְמִפְרִישׁ הֵתֵם לְהָא דְתְרוּמַת חֶמֶץ בְּפֶסַח אֵינָה קְדוּשָׁה דא"ק רֵאשִׁית שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִים לְיִשְׂרָאֵל יָצָא זֶה פִּי תְרוּמַת חֶמֶץ בְּפֶסַח שְׂאִין שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִין לְיִשְׂרָאֵל ע"י הַפְּרִשָׁה דְתְרוּמָה דְהָא בְּעוֹדָה בְּטָבֵל הֵיטָה אֲסוּרָה בְּאֲכִילָה מִשּׁוּם טָבֵל וְהִשְׁתָּא לְאַחַר הַפְּרִשָׁה נְמִי אֲפִתִי אֲסוּרָה מִשּׁוּם חֶמֶץ וְאִין שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִין ע"י הַפְּרִשָׁה לְהִתִּירָן יוֹתֵר מִקְּוֹדֵם הַפְּרִשָׁה וְה"נ ע"י הַפְּרִשָׁת חֲלָה בְּעוֹדָה טְבוּלָה לְמַעֲשָׂרוֹת אִין שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִים אַחַר הַפְּרִשָׁת חֲלָה יוֹתֵר מִקְּוֹדֵם שְׁהָרִי אֲף לְאַחַר הַפְּרִשָׁת חֲלָה עֲדִינִין הִיא אֲסוּרָה מְחַמַּת אִיסוּר טָבֵל שֶׁל מַעֲשָׂרוֹת וְנִהְרִי גַם בְּחֲלָה פְתִיב רֵאשִׁית כְּמוֹ בְתְרוּמָה כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר רֵאשִׁית עֲרִיסוֹתֵיכֶם חֲלָה תְרִימוּ וּמִמֶּילָא דְבַעֲיִנֵן נְמִי שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִין כְּמוֹ גְבִי תְרוּמָה וְכִינֵן שְׁפִין אִין אִיסוּר טָבֵל חֵל כָּלֵל ע"י גְמַר מְלֵאכָה לְחֲלָה וּלְמַעֲשָׂרוֹת שְׁהוּא גִלְגוּל לְחֲלָה וּמִירוּחַ לְמַעֲשָׂרוֹת דְהָא בַע"כ דְמַה"ט דְאִין שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִין אִין חֵל עַל חֶמֶץ בְּפֶסַח אִיסוּר טָבֵל כָּל עֵיקָר אִי הוֹקְבָעָה לְמַעֲשָׂר ע"י מִירוּחַ בְּפֶסַח דְמִירוּחַ הוּא דְקוֹבַע לְמַעֲשָׂר דְאִין לֹמַר דְמ"מ חֵל עֲלֵי אִיסוּר טָבֵל אֲלָא דְאִין לֹו תִקְנָה בְּהַפְּרִשָׁה לְהוֹצִיא אֶת הַשְּׁשִׁירֵינִים מִיַּדִּי טָבֵל הוּאִיל וְאִין שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִים זֶה לִיתָא דְהָא אִיכָא לְמִידָק לְמֵאִי דְמִפְרִישׁ ר"ה דְטַעֲמָא מִשּׁוּם שְׂאִין שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִים אֲמַאי פְסִיק וְתַנִּי בְד"א וְכו' אֲבָל בְּמִפְרִישׁ תְּרוּמַת חֶמֶץ בְּפֶסַח לְד"ה אֵינָה קְדוּשָׁה דְלֵא מְשַׁפְּחַת לָהּ כָּלֵל בְּכַה"ג לְתְרוּמַת חֶמֶץ הוּאִיל וְאִין שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִים וְאֲמַאי הָא אֲפִתִי מְשַׁפְּחַת לָהּ שְׁפִיר דְהִתִּינַח הִיכָא דְמִפְרִישׁ הַתְּרוּמָה עַל הַכְּרִי מִינְי' וְבִי שְׁפִיר לֹא מְשַׁפְּחַת לָהּ וְכֵן בְּמִפְרִישׁ מִינְיָה עַל כְּרִי אַחַר שֶׁל טָבֵל שְׁהוּא חֶמֶץ כְּמוֹהוּ אִין שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִים אֲבָל הִיכָא שְׁתוּרָם מְכָרִי זֶה שֶׁל טָבֵל חֶמֶץ אֲכָרִי שְׂאִינוֹ שֶׁל חֶמֶץ דְהוּ"ל שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִים אַע"ג דְהִתְרוּמָה אֲסוּרָה לִית לָן בַּהּ לְהָאִי טַעֲמָא דר"ה שְׁהָרִי לֹא קִפִּיד רַחֲמָנָא אֲתְרוּמָה גּוּפָה שְׁתַּהֲיָה מִןתַּר וְנִיפְרַת לְיִשְׂרָאֵל לְאִפּוֹקִי שֶׁל אִיסוּר אֲלָא אֲשִׁירֵינִים לְחוּד קִפִּיד רַחֲמָנָא א"כ מְשַׁפְּחַת לָהּ דְהִמְפְרִישׁ ת"ח בְּפֶסַח דְאֵפ"ה קְדוּשָׁה בְּכַה"ג בְּמִפְרִישׁ תְּרוּמָה מִן חֶמֶץ עַל שְׁשִׁירֵינִים שְׂאִינוֹ שֶׁל חֶמֶץ וְאֲמַאי קְאָמַר בְּמִפְרִישׁ תְּרוּמַת חֶמֶץ בְּפֶסַח לְד"ה לֹא מְשַׁפְּחַת לִיהָ שְׁיִהְיָה קְדוּשָׁה הָא אֲפֹשֶׁר בְּכַה"ג אֲלָא ע"כ צ"ל כִּינֵן דא"א לְהַפְּרִישׁ לְכָרִי שֶׁל חֶמֶץ בְּפֶסַח מִינְיָ' וְבִיהָ מִשּׁוּם שְׂאִין שְׁשִׁירֵינִים גִּיפְרִים הוּ"ל כְּמוֹ מִן הַפְּטוּר עַל הַחַיּוּב וְאִינוֹ חֵל עַל כְּרִי זֶה כָּלֵל שֵׁם טָבֵל ע"י הַמִּירוּחַ שְׁבִיעִית שְׁבִיעִית הַפְּסוּחַ וְנְדָמִי לְהָא דְאֲמַרִּינֵן בַּפ"ב דְבִכּוּרוֹת (דף י"ב) אָמַר ר"א בְּהִמַּת שְׁבִיעִית פְּטוּרָה מִן הַבְּכּוּרָה לְאֲכִילָה אֲמָרָה רַחֲמָנָא וְלֹא לְשִׁרְיָפָה וּפְרִיף עֲלֵי מְהָא דְתַנּוּן הָאוּכַל מַעֲיִסַת שְׁבִיעִית עַד שֶׁלֹא הוֹרְמָה חֲלָתָה חֲיִיב מִיתָה וְאֲמַאי כִינֵן דְאִלוּ מְטַמְיָא בְּשִׁרְיָפָה הִיא לְאֲכִילָה א"ר וְלֹא לְשִׁרְיָפָה וּמִשְׁנֵי שְׂאִנֵי הֵתֵם דְכָתִיב לְדוּרוּתֵיכֶם וּפְרִישׁוֹ הַתּוֹסֵ' אִתָּא דְפְרִיף אֲמַאי חֲיִיב עֲלָה לְאֲכִילָה אָמַר רַחֲמָנָא וְאֵע"ג דְיָכוּל לְהַפְּרִישׁ מַעֲיִסָה אַחֲרַת שְׂאִינָה שֶׁל שְׁבִיעִית עַל זֹאת וּמִקִּיף שְׁתִּיבָה מ"מ הָךְ כִּינֵן דְלֹא בַת חֲלָה הִיא דְלֵא מְצִי לְהַפְּרִישׁ מִגּוּפָה הוּ"ל כְּמוֹ מִן הַחַיּוּב עַל הַפְּטוּר וּמָה לִי אִי הָא דְלֵא מְצִי לְהַפְּרִישׁ מִינְיָ' וְבִי מְחַמַּת הַתְּרוּמָה כְּמוֹ הֵתֵם מִדְּלֵאכְלָה א"ר וְלֹא לְשִׁרְיָפָה וְאֵע"פ שְׁיָכוּל לְהַפְּרִישׁ עֲלֵי מְקוֹם אַחַר הוּ"ל כְּמוֹ מִן הַחַיּוּב עַל הַפְּטוּר מָה לִי אִם אֵינוֹ יָכוּל לְהַפְּרִישׁ מִינְיָ' וְבִי מְחַמַּת הַשְּׁשִׁירֵינִים שְׂאִינוֹ גִּיפְרִים הִיכָא שְׁהָרִי שֶׁל אִיסוּר כְּמוֹ חֶמֶץ בְּפֶסַח אַע"פ שְׁיָכוּל לְהַפְּרִישׁ מִמֶּנּוּ עַל מְקוֹם אַחַר מ"מ כִּינֵן דְלֵא יָכוּל לְאִפְרוּשֵי מִינְיָה

ובי' הו"ל פמו מן הפטור על החיוב וממילא דה"ה נמי לעיסת טבל פיון דאינו יכול להפריש עליו מיני' ובי' הואיל שאין שירי' ניפרים אע"ג דמה"ט יכול להפריש ממנו על מקום אחר לא מהני מידי דהו"ל מן הפטור על החיוב ואין חל עליו פלל שם טבל לגבי חלה ואפילו לרנב"י דמפרש התם בפ"ב דפסחים דה"ט דת"ח אינה קדושה משום דא"ק תתן לו ולא לאורו ות"ח בפסח אינו ראוי אלא לאורו ומן לו יתירא דכתיב גבי תרומה הוא דנפקא לי' דאפי' איסור אכילה לחוד פמו חמץ בפסח למ"ד מותר בהנאה אפי"ה אינה קדושה בתרומה והא גבי חלה לא פתיב לו יתירא אלא תתנו תרומה לה' לחוד פתיב בה הא מ"מ חלה דין תרומה יש לה לכל דבר פדתנו ספ"א דחלה החלה והתרומה חייבין עליהם מיתה וחומש וכו' והינינו טעמא משום דתרומה קרי' רחמנא וא"כ במפריש חלה שאסורה באכילה נמי אינה קדושה פמו בתרומה וכיון שפן ודאי לר"נ אין חל שם טבל לא על פרי של איסור לעגן תרומה ולא על עיסת איסור לעגן חלה הואיל ואין יכול להפריש התרומה והחלה מיניה ובי' ודמי לגמרי להא דעיסת שביעית דאי לא כתב רחמנא לדורותיכם ה"א דפטורה מחלה הואיל שאם נטמאת החלה בשריפה היא הו"ל פטור לעגן שלא להפריש ממקום אחר עלי' ולא חייבה רחמנא אלא משום דעיקרה לאכילה כדמסיק התם וא"כ ה"נ בחלת איסור ותרומת איסור הואיל ואינה ראויה אלא לאורו אין שם טבל חל פלל עליהם וכיון שפן ה"א עישה שנתגלגלה בעודה טבולה למעשרות שאין שם טבל לחלה חל פלל עלי' הואיל ובלא"ה איסור טבל של מעשרות רכב עלי' וסד"א דאין מפריש חלת דמאי משל אמש על של היום דלמא זה עישר ונטבל לחלה וזה לא עישר ולא נטבל לחלה והו"ל מן החיוב על הפטור או איפקא קמ"ל דאפי"ה מפרישין וכו' במתניתין דנחתומין קמ"ל דמפרישין חלה ותרומת מעשר ונותן שניהם לכהן ולא אמרינן יבא עליו בעל הבית משני צדדים וע"ד שפירשתי לעיל וכו' אמאי באמת חייבת בחלה עישה הטבולה למעשרות ופטור בין משום לו ולא לאורו בין משום שיריה ניפרים פמו גבי תרומת חמץ בפסח לק"מ דהא דת"ח אינה קדושה משום הני טעמי בע"כ אינו אלא לר"י דס"ל דחמץ שעבר עליו הפסח אסור אפי' בהנאה מה"ת פדיליף לה מקרא יתירא בפ"ב דפסחים (דף כ"ח) אלא דלר"י אסור אפי' בהנאה פמו בפסח עצמו ולמ"ד חמץ בפסח גופי' מותר בהנאה כ"ש לאחר הפסח דאין בו אלא איסור אכילה לחוד וכיון דאסור החמץ לעולם אפי' אחר הפסח מש"ה אינה קדושה בתרומה לר"נ משום לו ולא לאורו דהא אין ראוי לכהן לעצמו לעולם אלא לאורו לחוד ולר"ה משום דבעי שיריה ניפרים והא אין שיריה ניפרים לעולם דהא רכיב איסורא עלי' אפי' לאחר פסח ואין חוזר להתירו אבל למ"ד חמץ שעבר עליו הפסח מותר אפי' באכילה מה"ת קדוש בתרומה אפילו בתוך הפסח אע"ג דבשעת מירוח לא חזי אלא להסקה והוי רק לאורו אי נמי אין שיריה ניפרים לית לן בה הואיל ולאחר זמן ראוי לו לפהן גופי' וה"נ יהיו שיריה ניפרין לאחר זמן דהא חוזר להתיר לאחר פסח והכי נמי בחלה זו בשמעתין אפי' נתגלגלה בעודה טבולה למעשרות ולא חזי בשעתין אלא לאורו ואין שיריה ניפרים נמי ל"ל בה הואיל וראוי לפהן עצמו לאחר זמן פשיפריש המעשרות ממנו וגם יהי' שיריה ניפרים באותו זמן חל עליה שם טבל לעגן חלה נמי ואל תתמה אהא דפרישית דהא דאמר אבל מפריש ת"ח בפסח ד"ה אינו קדוש היינו לר"י דס"ל חמץ לאחר הפסח אסור מה"ת וא"כ ד"ה דקאמר צ"ל לפ"ז דאפלוגתא דהני תנאי דהקא

לחוד קאי דפליגי אי חייב חומש באוכל ת"ח בפסח אבל מ"מ למאן דשרי חמץ שעבר עליו הפסח ונדאי קדושה דע"כ הדבר מוכרח דהכי הוא דהא בפ"ב דשבת (דף כ"ה) נפקא לי' לרנב"י גופי' דתרומה טמאה שריא בהנאה מתתן לו ולא לאורו מכלל דבת אורו הוא פ"א מדכתב רחמנא לו למעוטי מה שאינו ראוי לו לעצמו אלא לאורו וקא לא משפחת דבר שאינו ראוי לו לעצמו ואפ"ה ראוי היא לאורו אלא טבל טמא בלבד שהתרומה המן פרשת ממנו אינו ראוי לו ומ"מ לאורו ראוי ואיפא למידק הא משפחת לה דבר אהד שאינו ראוי לו ומ"מ לאורו ראוי ומאי ניהו טבל של חדש לפני עומר שאין ראוי לו ומ"מ לאורו ראוי דהא חדש קודם עומר אסור באכילה ומותר בהנאה וכיון דמציינו דבר אהד לבד מטבל טמא דאיפא לאוקמי בי' לו ולא לאורו מנ"ל לאוקמי האי מלתא אטבל טמא ולמידק מינן' מכלל דבת אורו הוא דש"מ דתרומה טמאה שריא בהנאה הא בקרא לא רמיזא דלמעט תרומה של טבל טמא אהיא האי לו ולא לאורו אלא סתמא פתיב לו למעוטי דבר שאינו ראוי לו לעצמו אלא לאורו וכיון דמשפחת לה מידי אהרינא חוץ מטבל טמא דראוי לאורו ולא לו והיינו חדש לפני העומר נימא דמיעוטא דלא קאי עלי' ולא איירי פלל מטבל טמא ולא ש"מ דתרומה טמאה שריא בהנאה ובשלמא הא לק"מ דהא רנב"י גופי' בפ"ב דפסחים מוקי להאי קרא דלו ולא לאורו למעוטי ת"ח בפסח דאינו קדוש קאתי וא"כ איך מוקי תו איהו גופי' בשבת להאי קרא עצמו דלו לטבל טמא אהא ולמידק מינניה מכלל דבת אורו היא ושהתרומה טמאה שרי בהנאה די"ל דהאי דפ"ב דפסחים דמוקי לה דלמעט ת"ח בפסח אתי היינו אליבא דמ"ד חמץ בפסח מותר בהנאה ולידיד' נפקא לי' דתרומה טמאה מותר בהנאה מקרא אהרינא דמייתי לה התם בפ"ב דשבת וזה גם רנב"י מודה דאליבא דמ"ד חמץ בפסח מותר בהנאה א"א ללמוד היתר הנאה דתרומה טמאה מלו ולא לאורו דהא איפא למימר דלמעט ת"ח בפסח אתי דאינו קדוש משום דראוי לאורו ולא לו וכי קאמר רנב"י התם בשבת דלו ולא לאורו למעט טבל טמא אתי היינו למ"ד חמץ בפסח אסור בהנאה וע"כ אי אפשר לומר דקאי את"ח בפסח דהאיך קרינן בי' לאורו כיון דאסור בהנאה לאורו נמי לא חזי וע"כ למעט טבל טמא אתי וש"מ דבת אורו היא וקא נמי ליפא להקשות דלמא האי לו ולא לאורו לאו למעוטי טבל טמא אתי אלא למעוטי עיסה הטבולה לחלה וכגון שקדם איסור טבל של חלה לאיסור טבל של מעשרות והיכי דמי כגון שלא הכניסה לבית או לחצר עד אחר גלגול העיסה דקי"ל אין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה פני הבית או החצר כדאי' בפ"ז דב"מ (דף פ"ב) ואחר הגלגול הוקבע למעשר ע"י פניסת בית או חצר ועל כה"ג אתי מיעוטא דלו לומר שאין חל עלי' שם תרומה הואיל והיתה כבר טבולה מקודם לחלה ואינה ראויה לו אלא לאורו דהא ונדאי בורכתא היא דהא לא ממעטינן מלו ולא לאורו לר"נ אלא לת"ח שלא הנה לו שעת הפושר פלל וכגון דאחמיץ במחנבר וכדאי' התם בפ"ב דפסחים א"כ הא ונדאי אי אפשר שתקדם איסור טבל לחלה שאינה אלא לאחר הגלגול קודם שהגיע לשעת הפושר דתרומה שהוא מיד אחר תלישה מן המחנבר דנמעט אותו מלו ולא לאורו אבל הא ונדאי קשה דלמא לו ולא לאורו לאו למעוטי טבל טמא ובשלמא הנה לו שעת הפושר אתי דהיינו שנטמא מיד בשעת תלישה ובתלשו אדם טמא אלא למעוטי טבל של חדש קודם לעומר אתי דלא הי' לו נמי שעת הפושר דהא איסור חדש חל עליו במחנבר אלא ונדאי צ"ל כיון דאיסור חדש סופו לבא לידי היתר לאחר

הקרבת עומר תתן לו קרינן ב' משום היתר דלאחר זמן ומהשתא בע"כ הא דממעט ת"ח בפסח דאינו קדוש מטעם לו ולא לאורו בע"כ לא מיתוקמי אלא אליבא דר"י דס"ל חמץ שעבר עליו הפסח אסור מה"ת ואין ראוי לו לכהן עצמו לעולם דאלו למאן דמתיר לאחר פסח קדשה ת"ח אפי' בפסח גופי' דהא שפיר קרינן ב' לו משום היתרא דלאחר זמן והשתא ההיא דר"נ דפ"ב דשבת דדייק מלו ולא לאורו מפלל דבת אורו היא דתרומה טמאה שריא בהנאה אפי' למ"ד ת"ח בפסח מותר בהנאה נמי א"ש אי ס"ל דחמץ שעבר עליו הפסח מותר מה"ת דבע"כ אי אפשר למעט תו מלו ולא לאורו חמץ דהא אפי' לו קרינן ב' פינו דהותר לאחר זמן אלא ע"כ לא אתי למעוטי אלא טבל טמא וש"מ דבת אורו היא וכיון שפן אי גלגל עיסה הטבולה למעשרות שפיר חל עלי' שם חלה ולית לן בה משום לו ולא לאורו פינו דאית לה תקנתא להפריש המעשרות מן הטבל ויהי' ראוי לו לעצמו אפי' קודם הפרשת המעשרות נמי תתן לו קרינן ב' משום היתר שלאחר זמן הפרשת המעשרות ומינה איכא למימר דלר"ה נמי דקפידא אשירי'ם ניכרים לא קפיד אלא היכא שאין היתר לשירי'ם לאחר זמן לעולם ע"י שום תקנה אבל כל היכא דיש היתר לאחר זמן לאיסוריה אפי' ע"י תקנה ולא בא אותו ההיתר מאיליו כגון טבל דהתירו בא ע"י מעשה הפרשת מעשרותיו אפ"ה שפיר שיריה ניכרים קרינן ב' משום ההוא היתר דלאחר זמן ותדע לה עוד דבע"כ כל היכא דיש לו היתר לאחר זמן אפי' ע"י תקנה כגון טבל ש"נ קרינן ב' דאי לא תימא הכי לא משכחת לה פלל לתרומה דקדשה דהא הפרשת תרומה קודמת לכל המעשרות כדתנן בפ"ג מ"ו דמס' תרומות המקדים תרומה לביכורים מעשר ראשון לתרומה מעשר שני לראשון אע"פ שעובר בל"ת מה שעשה עשוי ונהא אין הפרי יוצא מידי איסור טבל עד אחר הפרשת כל המעשרות נמצא בשעת הפרשת תרומות אי מפריש לה לאחר שהוקבעה למעשרות וחל על הפרי איסור טבל אפתי אין שירי' ניכרים אלא ע"כ הואיל והפרשת תרומה מהני להתיר ע"י לאחר זמן לכשיפריש את כל המעשרות שיריה ניכרין קרינן ב' וכדפירשתי ומהשתא ההיא דשמעתי דנחתומין ודפ"ה דדמאי דנקט חלה ניחא דהא קמ"ל כדפירשתי: אלא תרומת מעשר וחלה אבל לא מעשר שני כדמפרש ואזיל מפרש"י משמע שאוכלן בלי הפרשת מעשר שני לגמרי שהרי פי' הנחתומין הלוקחים תבואה מע"ה למכור פת בשוק לא חייבו עליהן להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים אלא ת"מ שהוא אחד ממאה וכן לכהן ובנחתום חבר עסקינן ומתוך שהוא רגיל למכור כל שעה הקילו עליו שא"צ להפריש עליו מעשר שני של דמאי להעלות לירושלים או לפדות וה"נ אהא דמשני מתוך שפרהדרין הללו חובטין אותן וכו' לא אטרחוהו רבנן וסמכו לומר שרוב ע"ה מעשרין הן מפל זה נראה להדיא דס"ל דאקילו רבנן לנחתום שאין צריך להפריש פלל מ"ש ומותר לאכול בלא הפרשת מ"ש מטעמא דמפרש עולא בסמוך וסמכו אהא דרוב ע"ה מעשרין הן ואני תמה ע"ז דהא משנה שלמה שנינו רפ"ה דדמאי הלוקח מן הנחתום פיצד מעשר נוטל פדי ת"מ וחלה וכו' ומעשר שני בצפונה או בדרומו ומחולל על המעות אלמא הלוקח מן הנחתום צריך להפריש מ"ש ולפדותו או להעלותו ואם הלוקח צריך להפריש מ"ש ה"ה הנחתום עצמו כשהוא אוכל שצריך להפריש שהרי עיקר הטעם שהקילו גבי נחתום הוא מפני שחובטין אותן ואמרין להן מכרו בזול הוא דהוי כדמפרש עולא בסמוך וי"ל ע"ד פרש"י דמתניתין דפ"ה בכה"ג דנחתום חייב במ"ש של דמאי איירי דגרסינן

בירושלמי שם עלה דהא מתניתין דהנחתומין תני בד"א בזמן שהוא מוכר בתנותו או על פתח חנותו אבל אם הי' מוכר בפלטר או בתנותו שהוא סמוך לפלטר מעשר על הכל פי' אפי' מ"ש חייב הנחתום להפריש ובהכי איירי הדין דהלוקח מן הנחתום דמפריש שם מ"ש במוכר הנחתום בתנותו שהוא סמוך לפלטר ול"נ לפרש דנדאי בין הלוקח מן הנחתום בין הנחתום עצמו אסורים לאכול דמאי בלתי הפרשת מ"ש כשאר כל אדם דצריך להוציא מ"ש מדמאי אלא דבהא הקילו בנחתום יותר משאר כל אדם דאסורים למכור דמאי עד שיעשו אפי' מ"ש קדחנן במס' דמאי פ"נ שאין אדם רשאי למכור דמאי ולא ישלח לתבירו דמאי אבל גבי נחתום הקילו דמותר למכור דמאי בלתי הפרשת מ"ש מטעמא דמפרש עוקא בסמוך ומ"מ הלוקח ממנו חייב להפריש מ"ש נמי ובהכי רוןחא שמעתתא ביותר וכמו שאפרש וכן ראיתי להרמב"ם שכתב (בפ"ט מהל' מ') הנחתומין לא חייבו להפריש מ"ש מדמאי אלא תרומת מעשר בלבד וכו' והלוקח מפריש מ"ש וכן עיקר ואפשר להסב גם פרש"י על דרך זה אלא שאין פשוט לשונו מראה כן: דף ט' ע"א מעשר ראשון ומעשר עני נמי לא המע"ה פי' אין צריך ליתן ללוי ולעני מהאי טעמא דהמע"ה אבל מ"מ צריך להפריש ולהוציא ממנו כל המעשרות כדי להוציא מיד טבל ומפריש מעשר ראשון ומעכב לעצמו ואין צריך ליתן ללוי ומוציא ממנו מעשר מן המעשר ונותן לפהו וכן פרש"י בפ"ט דסוטה (דף מ"ח) ופי' התוס' והא דלא אמרינן נמי בתרומת מעשר מפריש והוא ש'לו פי' דדבר מועט הוא שאינו אלא א' ממאה ועוד שדמיה מועטין שהיא צריכה למקרה בזול שאין לה אוכלים מרבין תיקנו רבנן שיתנו לפניהם ורש"י שם בפ"ט דסוטה פי' דה"ט דאינו מעכב ת"מ לעצמו כמו מעשר עני ומעשר ראשון משום המע"ה הואיל דאית ביה עון מיתה אחמרו עליה דלמא פי' משהי לי' גביה אכיל ליה אבל מ"ר ומ"ע מותרין לזרים וק"ל למ"ד ביבמות (דף צ') דמעשר ראשון נמי אסור לזרים מאי איכא למימר הו"ל נמי ליתן ללוי דלמא אכיל לי' כדאמ' גבי ת"מ ואולי י"ל פי' דמ"מ קיל איסורו דאינו במיתה בתרומת מעשר אלא איסורא בעלמא לא גזרינן עליו דלמא אתי למיכל מיני' .

מעשר ראשון המע"ה ק"ל הא במאי דמפריש מ"ר ומעכבו לעצמו ואינו נותנו ללוי נהי דמשום גזל הלוי ליכא דכלל גדול בתורה המע"ה בדבר שבממון מ"מ לרבנן דפליגי עלי' דר"א בן גמלא בפ"ג דגיטין (דף ל"א) וס"ל דאין רשות לבעה"ב להפריש תרומת מעשר מן מ"ר דהוא ללוי דהו"ל תורם שלא מדעת דאין תרומתו תרומה א"כ מה הועילו חכמים בתקנתו במאי ש'מפריש הבעה"ב הת"מ מן המ"ר ומעכב המ"ר לעצמו הא פי' דחשו לדמאי דלמא לא עישר הע"ה והו"ל טבל א"כ המ"ר של לוי הוא וכי מפריש הבעה"ב לת"מ מן המעשר הנה לא עשה ולא כלום דהו"ל תורם שלא מדעת ואפתי המ"ר בטיבולו קאי לאחר הפרשה פקודם הפרשה וא"כ אינו יוצא מידי חשש טבל מ"ר זה אא"כ נותנו ללוי והלוי יפריש עליו ת"מ אבל בהפרשת בעה"ב אינו יוצא פלל מידי טבל הטבול לת"מ וי"ל פי' דהא דאין רשות לבעה"ב לתרומתו מ"מ לרבנן דבר שבממון הוא דגם לה פי' שזה ממנו של לוי הו"ל תורם שאינו ש'לו שלא ברשות בעליו והא פי' דבדבר שבממון קי"ל המע"ה הו"ל בעה"ב בעליו של מ"ר כאלו ש'לו הוא בנדאי ולא מספק והשתא לא מקבעי בדמאי פי' דרוב ע"ה מעשרין הן דנדאי בעה"ב הו"ל בעלים אלא אפי' בספק שקול של טבל שאין הרוב מסייע לחזקת בעה"ב ולא עוד אלא אפילו הרוב

עומד נגד חזקת בעה"ב ומסייע הרוב ללוי אפילו הכי פינו דקימא לן פשמואל דאמר ברפ"ה דב"ב (דף צ"ב) אין הולכין בממון אחר הרוב וכיון דמ"מ מדינא המע"ה הו"ל לבעה"ב דין בעלים אפי' לקולא ומפריש ת"מ על מ"ר זה ותרומתו תרומה דה"ל תורם ברשות פינו דמדינא שילו הוא וכה"ג אמרינן בספ"ק דבכורות (דף י"ב) המפריש פדיון פטר חמור נמת ר"א אומר חייב באחריותו פתמש סלעים של בן משום דמקיש בכור בהמה טמאה לבכור אדם דכתיב אף פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור בהמה טמאה כדמפריש בגמ' התם ותנו התם מת פטר חמור פ"י אחר שהפריש עליו טלה ועדיין לא הגיע ליד פהו ר"א אומר יקבר הפטר חמור ועדיין הפ"ח אסור בהנאה מה"ת פקודם פדיון הואיל ולא הביא עדיין פדיון ליד פהו אין זה פדיון ואפ"ה אמר התם מודה ר"א בישאל שיש לו ספק פטר חמור בתוך ביתו שמפריש טלה עליו והוא שאלו ואמאי הא פינו דמחמת ספק צריף להפריש טלה עליו לאפקועי לאיסורו והא לר"א כל כמה דלא מטי טלה ליד פהו עדיין פ"ח באיסורו קאי כדמעיקרא א"כ בספק פטר חמור אמאי סגי במפריש טלה והוא שאלו פינו דלא מטא ליד פהו ודלמא פ"ח מעליא הוא ועדיין הוא באיסורו עומד אלא ודאי ה"ט פינו שבדבר שבממון קי"ל המע"ה הו"ל פנדאי שאין פאן לפהו פלוס וממילא אפילו להקל פקע איסורו בהפרישה לחוד אע"פ שלא הגיע ליד פהו וה"נ דכונתו: מעשר עני המע"ה משמע דמ"ע נמי צריף להפריש בדמאי כמו מעשר ראשון אלא דאינו צריף ליתנו לעניים משום דהמע"ה והיינו דלא פהו דתנו בפ"ז דדמאי ר"א אומר אין אדם צריף לקרות שם למ"ע של דמאי וחכ"א ק"ש וא"צ להפריש ובפ"ג דמכות (דף ט"ז) רצה ר"י לאוקמי דפליגי דר"א סבר ודאי לא הפריש מ"ע אינו טובל לפיקוה ספיקא א"צ להפריש ורבנן סברי ודאי טובל הלכך מספיקא צריף לקרות שם על הדמאי ואמר לו אב"י א"ה אדמפלגי בספיקו לפלגו בנדאי אלא דכ"ע ודאי טובלו ובהא קמפלגי מ"ס לא נחשדו ע"ה על מעשר עני של דמאי פרש"י דממונא הוא אין בו איסור אכילה אלא גזל עניים ואיהו לגזל עניים לא חייש ואפרישי מפריש לי' לאפקועי טיבלא גהי דמ"ר לאמפריש דסבר אי מפרישנא לי' בעינא לאפרישי ת"מ מינן' שהוא במיתה ונותנה לכהן מ"ש נמי אי מפרישנא לי' בעינא אסוקי' ומיכל בירושלים וק"ל הא בפ"א דמס' נדרים (דף פ"ד) רצה ר"י לאוקמא הא פלוגתא דר"א ורבנן דמיתתי בפ"ג דמכות כמו שם דפליגי בספיקו טובל וגרסינן התם א"ל אב"י דכ"ע ספיקו טובל אלא ר"א סבר לא נחשדו ע"ה על מ"ע פינו דאלו מפקיר לנכסי' והוי עני ושקיל לי' לית לי' פסידא ורבנן נכסי' לא מפקיר אינש דמירתת דלמא זכי בהו איניש אחרינא הלכך נחשדו והשתא קשיא דאב"י אדאב"י דהתם מפרש טעמא דר"א דלא נחשדו משום דלית לי' פסידא הואיל ואין בו קדושה מיהו לגזל עניים לא חייש הע"ה כדפירש"י התם והכא מפרש דה"ט לא נחשדו משום דאי בעי מפקיר נכסי' ושקיל הא אי לאו האי טעמא דמפקיר לנכסי' הוי חייש לגזל עניים ואינו מפרישו דטענה וסבר כל זמן שאין מפרישו אין בו משום גזל עניים כדמוכח מפרש"י התם וה"נ קשה אליבא דרבנן דהתם מפרש דה"ט משום דטריחא לי' מלתא לא מפקיר אכל אגזל לא חייש והכא מפרש משום דמירתת לאפקורי לנכסי' הא לא"ה הוי מפקיר אלמא לטריחא לא חייש אלא דחייש לגזל אע"ג דגזל יש לו תקנה ע"י הפקר נכסיו משום דמירתת אינו מפקירן מיהו י"ל דר"א אדר"א לק"מ דהא דאמרינן בפ"ג דמכות ר"א סבר לא נחשדו ע"ה על מ"ע לאו דל"ל פסידא וש"מ דלא חייש לגזל

עניינים כדפירש"י התם אלא ה"ט דלא נחשדו משום דאית ליה תקנה למשקל לנפשי' ע"י
הפקר נכסיו והוי עני וכדמפרש הגמ' בפ"א דנדריים מ"מ דרבנן אדרבנן ודאי קשה כדפ'ן
ובע"כ צ"ל דהני תרי לישני דאב"י פליגי אהדדי והוי חד לגבי אידך כמו איפא דאמרי
ואל תתמה ע"ז דמיייתי לה הגמרא בתרתי דוכתא פסתמא לחד לישנא לחוד ולא מיייתי
לה לתרונייהו במקום אחד ולימא איפא דאמרי אמר אב"י אין זה קפינדא דמציינו הרבה
סוגיות מתתלפות פיוצא בזה בתרי דוכתי פסתמא והוי כמו א"ד וקצת מהם הזכיר הרז"ה
בס' המאור בפ"ה דביצה גבי אין סומכין את הקדירה והרמב"ן בפ"ק דסנפה בס'
המלתמות הוסיף עליהן גבי הא וב"ה ל"ל דר"י א"ר עשאה מן הסיסין וכו' וגם התוס'
רפ"ק דבכורות (דף ג') גבי ר"ח אומר דבר שעושה אותו טריפה כתבו שהוא מן הסוגיות
מתתלפות והני תרי לישני דרב פפא דאמר הלכתא מלוה ע"פ גובה מן היורשים ואין
גובה מן הלקוחות אמר בפ"ק דקידושין ונדא שיליה מסכתא ב"ב דמתתלפות דהוי חד
לגבי אידך כמו איפא דאמרי דמביא הרז"ה התם דמאי לגמרי להני דאב"י מ"מ טובא
ק"ל אהא דמפ' אב"י בפ"א דנדריים לטעמא דר"א דלא נחשדו ע"ה על מ"ע משום דאי
בעי מפקיר לנכס' והוי עני וחזי לי' מה בכך הא אפ"י אי הוי עני נמי לא חזי ליה כדאי'
ר"פ הירוע (דף קל"א) גבי מ"ע אפ"י עני שפישראל מוציאין מידו ויליף לה מקרא לא
תלקט לעני להזהיר לעני על שלו וגמר מ"ע בגז"ש לגר לגר מלקט ותנן בפ"ד דמס' פאה
מי שלקט את הפאה ואמר הרי זה לפלוני עני ר"א אומר זכה לו ונחכמים אומרים יתננה
לעני הנמצא ראשון ומוקי לה עולא בשם ריב"ל בפ"ק דב"מ מחלוקת מעשיר לעני דר"א
סבר מיגז דאי בעי מפקיר לנכס' והוי עני וחזי ליה ופרש"י מי שלקט את הפאה אדם
בעלמא מי שאינו בעל השדה דאי בעל השדה לא אמר ר"א זכה דלית לי' מיגז דאי בעי
זכי לנפשי' דאפ"י הוא עני מנוזהר שלא ילקט פאה משדה שלו והאיך אמר אב"י הכא
אדר"א גבי מ"ע דאי בעי מפקיר נכס' והוי עני וחזי לי' הא אפ"י הוי עני נמי לא חזי לי'
דאף עני מנוזהר ליתן מ"ע שלו לעני אחר וכ"ת הא י"ל הואיל נאי בעי מפקיר לנכס'
דקאמר אב"י היינו קודם קריאת שם יפקיר פל נכסיו והפרי הנה של טבל נמי בכלל
הפקר ויקרא עליו שם מ"ע קודם שיזכה בנכסיו וכיון דבשעת ק"ש לא הוי מ"ע שלו
מותר לתפוח בי' ולהזהיר עני על שלו היינו היכא דהי' שלו בשעת קריאת שם מ"ע הא
ליתא דהא תנן בפ"ק דתרומות התורם שאינו שלו אין תרומתו תרומה והא מעשרות
ותרומות דין אחד להם ונה ברור ומוכרח מהרבה מקומות וכ"כ הרמב"ם בהדיא (בפ"א
מהל"מ) פל שאמרו בהן לא יתרומו ואם תרמו תרומתן תרומה פה אם עישרו
מעשרותיהם מעשר וכל שאין תרומתם תרומה פה אין מעשרותיהם מעשר וה"נ מבואר
להדיא בפ"ט דבכורות (דף נ"ט) ומעשר קריא רחמנא תרומה דכתיב פי את כל מעשר
בני ישראל אשר ירימו לד' תרומה ונ"ל מיגז' למעשר ניטל באומד ובמחשבה דכל
המעשרות חד דינא אית להו כדמוכח בפ"ק דר"ה לענין חדש וישן וה"נ לענין שאין
מעשרין ממין על שאינו מינו ונה פשוט כ"כ עד שאין צורך להאריך בזה והשתא האיך
אפשר לומר שיקרא שם מעשר עני בעודו הפקר עד שלא זכה בו הא אין ק"ש מ"ע חל
על פיו ובעוד שהפרי הפקר אינו שלו אלא ע"כ האי אי בעי מפקיר לנכס' דקאמר היינו
לאחר ק"ש מ"ע עליו וכיון שהוא שלו בשעת ק"ש פי מפקיר לנכס' והוי עני הא מ"מ
אפתי לא חזי לי' דהא עני נמי מנוזהר על שלו ועוד ק"ל אהאי טעמא דאב"י דאי בעי

מפקיר לנכסיו ונחזי ליה הלכך מפריש הע"ה למ"ע הא מ"מ פנין דנחשד שלא להפריש מ"ר מפני הפסד תרומת מעשר שבה מאי מועיל ומאי אהני בהפרשת מ"ע משום דחזי ליה הא המעשר עני גופי' עדיין לא יצא מידי טבל שעדיין טבול למ"ר ות"מ שבתוכו ומה בצע בהפרשתו פנין דעדיין טבול לאחר הפרשה פקודם לו ואפתי באיסורו קאי כדמעיקרא נהרי אמרינו בפ"ק דביצה (דף י"ד) ומייתי לה בכמה דוכתי גבי מ"ר שהקדימו בפרי דחייב בתרומה גדולה וה"נ האי מ"ע הואיל ומדינא מ"ר קדמו כמו התם דתרומה גדולה קודמת למ"ר אם הקדים מ"ע למ"ר בפרי חייב במ"ר דכל זמן שלא הפרישו עדיין עומד בטיבלו כמו התם ולא הועיל פלוגתא בהפרשת מ"ע אם אינו מוציא מ"ר המתחייב למ"ע זה ובירושלמי פ"ה דדמאי אמר ר' אלעזר כל הקודם את חבירו חבירו מתחייב בו פי' אתרומה גדולה ומ"ר ומ"ש או מ"ע קאי דת"ג קדמה למ"ר וכן מ"ר למ"ש ומ"ע ואם הקדים המאןחר להמקדם לו צריף להוציא את המקדם מתוך של מאןחר וכיון שכן מאי מהני בהפרשת מ"ע של ע"ה פנין שנחשד שאינו מוציא מעשר ראשון מטעם דפרש"י א"כ לא הוציא מ"ר מן המ"ע הזה ועדיין בטיבלו קאי ועומד וכיון שאינו מועיל פלוגתא להוצאת מ"ע בלתי הוצאת מ"ר שלו ממילא אינו מוציא אפ"ה מ"ע גרידא פנין דאין מועיל לכל הפרשתו בלתי הפרשת תרומת מעשר ונחבר הלוקח ממנו בע"כ צריף להוציא נמי מ"ע ואמאי אמר ר"א דא"צ לקרות שם למ"ע של דמאי וכ"ת דהיינו טעמא דא"צ לקרות שם למ"ע משום דאמרינו מסתמא קדמו ע"ה למ"ע קודם למ"ר בשבילים קודם מירוח והא אמרינו התם בפ"ק דביצה דמ"ר שהקדימו בשבילים פטור מת"ג ואיכא למימר ה"ה למ"ע שהקדימו למ"ר בשבילים דפטור ממ"ר ואע"ג דהתם קרא פתיב ותרומתם וכו' מעשר מן המעשר ולא ת"ג ותרומת מעשר מן המעשר הא תנן בפ"ק דתרומות אין תורמין מן הלקט וכו' ולא ממ"ש והקשה הר"ש הא פשיטא דחולין גמורים הן ותיבץ דאיצטריף היכא שהקדימו למ"ש בשבילים דפטור מת"ג כדאמרינו במ"ר אלמא אע"ג דלא מיעט קרא דולא ת"ג ממ"ש גמרינו נמי מיני' למ"ש דולא ת"ג ממ"ש וה"ה נמי בהקדים מ"ש למ"ר נמי אמרינו ולא מ"ר ממ"ש דמאי שנא מת"ג וא"כ ה"ה נמי דאמרינו ולא ת"ג ולא מ"ר ממ"ע בהקדימו בשבילים דמאי שנא פנין דילפינו חז מחברי' דא"כ י"ל דהאי ע"ה הפריש למ"ע שהקדימו למ"ר בשבילים דפטור ממ"ר שבו דהא ודאי ליתא דא"כ ל"ל למימר אי בעי מפקיר לנכסיו הפקר נכסיו ל"ל כדאי שיהא עני ונחזי ליה ובע"כ גם הפרי הזה יהי בכלל הפקר נכסיו וכדפ"ה לעיל ואם איתא שמפקירו קודם מירוח בעודו בשבילים הא פטור לגמרי מן המעשרות כדתנן בפ"ק דפאה ונותן משום הפקר ופטור מן המעשרות עד שימרח ואפ"ה הקדים איהו גופי' וזכה בהו פטור מן המעשרות וכדתנא בפ' הירוע (דף קל"ד) המפקיר את פרמו ולשחר עמד ובצרו פי' הבעה"ב גופי' זכה בו מן ההפקר ובצרו חייב בפרט ובעוללות ובשכחה ובפיאה ופטור מן המעשרות ועוד אי ס"ד דה"ט דר"א דא"צ לקריאת שם על מ"ע של דמאי משום דאי בעי מפקיר לנכסיו קודם מירוח והא הו"ל כל הפרי הזה נמי הפקר א"כ יהיה פטור מטעם זה מפל המעשרות כולן ואמאי אמר דאין צריף לק"ש למעשר עני לחוד ומשום דהוי עני ונחזי ליה אפ"ה ק"ש לת"מ ומ"ש נמי אין צריף דהא הפקר פטור מפל המעשרות כולן ועוד לר"א א"כ בטלת תורת דמאי כל עיקר מהלוקח מע"ה מהאי טעמא גופי' דאי בעי מפקיר לנכסיו קודם שהוקבע למעשרות וכל עליו שם טבל בתבואה ע"י מירוח

ובשאר כל פירות כל אחד ואחד לפיזמן הקבוע לו פדתנו בפ"ק דמעשרות א"ו דמייירי בלוקח דמאי מע"ה אחר שהוקבע כבר למעשרות וכגון בתבואה אחר המירות דהשתא מהאי טעמא דאי בעי מפקיר לכרי לחוד ליכא למימר דפטור מן המעשרות דהא הפקר דלאחר המירות אינו פוטר אלא דבמ"ע איכא תקנתא לר"א להפקיע מליטן לעניים ע"י הפקר כל נכסיו והו"ל עני נחזי לי ומש"ה לחודי' א"צ לקריאת שם דדמאי אלא על מ"ע בלבד וכ"ת הא מ"מ אמאי לא נימא אי בעי מפקיר הע"ה לכרי זה קודם מירות לר"א דאית לי' אי בעי מפקיר וא"כ נתבטל תורת דמאי לגמרי לדידך' וי"ל דמשפחת לה לתורת דמאי לר"א בלוקח מע"ה לאחר מירות דהפקר דהיה שעתא אין פוטר וזה לא אמרינו מגו למפרע דאי בעי מפקיר את הכרי קודם מירות דאין מגו אלא במאי שבידו לעשות השתא בהיה שעתא אבל מגו למפרע לא אמרינו כדפי' המפרשים בכמה מקומות בדיני מגו.

ולפ"ז לר"א אליבא דה"ט לאב"י בפ"א דנדרים לא משפחת לה לתורת דמאי אלא בלוקח מע"ה לאחר מירות אבל קודם מירות לא דכיין דבידו אפתי בהיה שעתא להפקיע מידי מעשרות ע"י הפקר אמרינו אי בעי מפקיר וכדפירשתי: אלא מעשר שני נפרשו משמע דמ"ש אפי' הפרשה וקביעות מקום נמי א"צ גבי נחתום ולא למ"ר ומ"ע דסתם דמאי שאינו נחתום דנהי דא"צ ליטן ללוי ולעני הפרשה מיהו בעי להפקיע מידי איסור טבל כדפי' לעיל אבל גבי נחתומין הקילו במ"ש דאפי' הפרשה גרידא נמי אין צריף והיינו דפריף אלא מ"ש נפרשו ובע"כ היינו טעמא פיון דא"צ להעלותו לירושלים מפני הטורח כדמסיק ובע"כ יאכל פאן משום דסמכינו ארוב ע"ה מעשרין הן הפרשה ל"ל בהא נמי סמכינו ארוב דכיין דסופף לסמוך ארובא בע"כ לגבי מ"ש זה לאכלו חוץ לירושלים תחילתו נמי ארובא סמכינו ואפי' הפרשה אין צריף וק"ל א"כ מה הועילו חכמים בתקנתן שתקנו לנחתומין להפריש תרומת מעשר של דמאי הא פיון דאינו מפריש אחריו מעשר שני לא תיקן פלום ולא פקע איסור טבל מינ' ועדיין עומד באיסורו כמו קודם הפרשת ת"מ מתוכו דהא בפ"ג דמפוח (דף י"ז) תניא אמר ר"י יכול לא יהא חייב אלא על טבל שלא הורמו ממנו כל עיקר הורם ממנו ת"ג ולא הורם ממנו מעשר ראשון ולא מ"ש ואפי' מ"ע מינ' ת"ל לא תוכל לאכול בשעריף ולהלן הוא אומר ואכלו בשעריף מה להלן מעשר עני אף פאן מ"ע ואמר רחמנא לא תוכל אלמא לא פקע איסור טבל מינ' אפי' הפריש ת"ג ומ"ר ועומד באיסור טבל כדמעיקרא עד הפרשת מ"ש וא"כ מאי מהני גבי נחתומין בהפרשת ת"מ לחוד בלתי הפרשת מ"ש שלאחריו ואי משום דויתרו לו חכמים להפריש מעשר שני מפני טורח הפרהדרין מ"מ מה בצע בהפרשת ת"מ בלבד ועוד הא גבי מ"ש הואיל וסופו לאכלו חוץ לירושלים אפי' תחילתו א"צ הפרשה דכסופו פן תחילתו ה"נ נימא פיון דסופו א"צ להפריש מ"ש תחילתו מ"ר נמי א"צ להפריש פיון דמ"מ אי אפשיך לה פאן אלא אם פן תסמוך על רוב ע"ה מעשרין הן וזה בלא הא לא סגי לאפוקי מידי איסור ולא פקע טיבלא מיניה וי"ל דלמאי דפסק הרמב"ם [בפ"י מהל' מ"א] דאין עון מיתה אלא בטבל שלא הורם ממנו ת"ג ות"מ לבד אבל בלא הורם ממנו מ"ש או מ"ע אינו אלא בלאו בלבד אע"פ שהתוס' בפ"י דיבמות (דף.

(נראים פמסתפקים בזה א"ש דאע"ג דהנחתומין אין מפרישין למ"ש אפ"ה איכא תועלת בזה שפרישין לת"מ דמפקיעין לכרי מעון מיתה אי לא ניתקן ואין פאן תו אלא לאו

בְּעֵלְמָא דְטָבוּל לַמ"ש וְתַדַּע עוֹד דַּע"כ טָבוּל לַמ"ש לַחוּד אֵינוֹ אֶלְא בְּעֵלְמָא וְלֹא
בְּמִיתָה דְאִי אַפְתִּי קָאֵי עֲלֵי בְּמִיתָה תְּקֻשָּׁה נְהִי דְאֶקִּילוּ רַבְּנֵי גַבִּי נַחְתּוּמִין שְׁלֵא לְהַעֲלוֹת
מ"ש שֶׁל דְּמַאי לִירוּשָׁלַיִם מִפְּנֵי הַטּוֹרַח כְּדַמְסִיק מ"מ לְמָה אֶקִּילוּ לְאַכְלוּ בְּלֵי הַפְּרָשָׁה
כָּלֵל לְעוֹלָם יִפְרִישׁ דְּהָא בְּהַפְּרָשָׁה לִיפָא טְרַחַא וְאֵע"ג דְּסוּף סוּף יֵאָכֵל בְּגַבּוּלִין מ"מ מְהַנִּי
הַפְּרָשָׁה לְנַתְקוּ מְאִיסוּר מִיתָה דְּטָבֵל לְאִיסוּר לָאו בְּלַבַּד דְּאוּכַל מ"ש חוּץ לַחוּמָה א"ו
הַטָּבוּל לַמ"ש אֵין בּוֹ אִיסוּר מִיתָה אֶלְא לָאו לַחוּד א"כ לֹא מְהַנִּי הַהַפְּרָשָׁה מִיַּדִּי פִּינּוֹן דְּסוּף
סוּף יְהִי נְאָכֵל חוּץ לַחוּמָה שְׁהוּא אִיסוּר לָאו הַפְּרָשָׁה זֹו ל"ל דְּהָא הַשְׁתָּא כְּשֵׁהוּא טָבוּל
לַמ"ש נְמִי אֵין בּוֹ אֶלְא אִיסוּר לָאו וְאַפּוֹכִי מְטַרְתָּא ל"ל מ"מ כַּל זֶה יֵשׁ לְדַחוּת דַּאפ"ת
דְּהַטָּבוּל לַמ"ש לַחוּד נְמִי יֵשׁ בּוֹ אִיסוּר מִיתָה אַפ"ה לֹא הִזְקִיקוּהוּ לְהַפְּרִישׁ מ"ש לְנַתְקוּ
מְאִיסוּר מִיתָה הַחֲמוּר לְאִיסוּר לָאו הַקָּל דְּכִינּוֹן דְּקָרָא עֲלֵיו שֵׁם מַעֲשֵׂר שְׁנִי אֵי אֶכְלוּ חוּץ
לַחוּמָה מִיתְחַזִּי כִּי חוּכָא וְאַיְטְלוּלָא שְׁקוּרָא עֲלֵיו שֵׁם מ"ש וְאַכְלוּ חוּץ לַחוּמָה וְעוֹד הֲרוּאָה
יֵאמֵר מְוַתֵּר לְאַכְלוּ מ"ש חוּץ לַחוּמָה וְאַתִּי לִיַּדִּי תַקְלָה שְׁיָבוּאוּ לְאַכְלוּ מ"ש גְּמוּר חוּץ
לַחוּמָה וְהָא דְּמַפְרִישׁ ת"מ אַע"ג דְּבָזָה לֹא תִיקֵן כְּלוּם וְעַדִּינּוֹן אִיסוּר מִיתָה מְשׁוּם טָבֵל
עוֹמֵד עֲלֵיו כְּדַמְעִיקְרָא אַפ"ה לֹא רְצוּ חֲכָמִים לְהַקָּל עֲלֵיהֶם יוֹתֵר מְשָׁאֵר כַּל אַדָּם אֶלְא
בְּמו"ש לַחוּד וּמִפְּנֵי הַטּוֹרַח וְלֹא שְׁיָהָא קוּלָא גּוֹרְרַת קוּלָא אַחֲרַת וְדִי בְּהָא קוּלָא שֶׁל מ"ש
שְׁיֵשׁ בּוֹ מְשׁוּם טּוֹרַח וְעוֹד דַּאפ"ה יֵשׁ בְּזָה תִיקוּן קִצְתָּ לְהַקָּל בְּאִיסוּר טָבֵל דְּנִהִי דְּהַפְּרִי
כְּלוּ אֵינוֹ מְתוּקֵן מְאִיסוּר טָבֵל הוּאִיל וְלֹא ק"ש מ"ש עֲלֵיו מ"מ עֲשֵׂרָה מִמָּאָה שְׁנוּטֵל
לַמ"ר לְהַפְּרִישׁ א' מְהֵם לַת"מ מְתוּקֵנִין דְּהָא מַמ"ר עֲצָמוּ אֵין צְרִיף לְהַפְּרִישׁ עֲלֵיו מַעֲשֵׂר
שְׁנִי: לֹא אַטְרַחִינְהוּ רַבְּנֵי הַקָּשׁוּ בְּתו"י הָא אֶמְרִינּוּ בְּהַזְהַב (דַּף נ"ז) הַקָּדָשׁ שְׁנֵה מְנָה
שְׁחִילְלוּ עַל שְׁנֵה פְרוּטָה מְחֻלְלָה וְה"ה לַמ"ש וְנִהִי דְּלֹא אַטְרַחִינְהוּ לְחַלְלוּ מִיְהוּ בְּשְׁנֵה
פְרוּטָה וְתִירְצוּ דְּלֹא נ"ל לְרַבְּנֵי לְתַקוּנֵי שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּדָבָר אַחַר וְלְכַאוּרָה דְּבָרֵי תִיקְמָה
הֵן בְּעֵינֵי מָה רָאוּ חֲכָמִים לְהַפְּקִיעַ מ"ש מִן הַנַּחְתּוּמִין לְגַמְרֵי שְׁיֵשׁ בּוֹ דְּרָרָא דְּאִיסוּרָא פִּינּוֹן
שְׁיֵשׁ תַקְנָה ע"י חִילּוּל עַל שְׁנֵה פְרוּטָה וְאֵי מְשׁוּם חֲשִׁישָׁא שְׁלֵא יַעֲשׂוּ כֵן בַּד"א הָא אַפִּי
אִם יַעֲשׂוּ כֵן בַּד"א אֵין בּוֹ מְשׁוּם דְּרָרָא דְּאִיסוּרָא כ"כ פִּינּוֹן דַּמ"מ בְּדִיעֵבַד מְחֻלְלָה מִיְהוּ
כִּינְצָא בְּזָה מְצִינוּ בַספ"ג דְּבַכּוּרוֹת (דַּף כ"ה) דְּתַנְיָא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת עִיקְרֵן מְאָדִים וְרֵאשֵׁן
מְשָׁחִיר ר"י כֵּן מְשׁוֹלֵם אוֹמֵר גּוֹזֵז בְּמַסְפָּרִים וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ וּפְרִיף וְהָא פָּרָה אַע"ג דְּקָדָשִׁי
בְּדָק הַבֵּית הִיא אַפ"ה אִסוּרָה בְּגִיזָה וְעַבּוּדָה מְדַרְבְּנֵן וּמְשַׁנֵּי שְׁאֵנִי פָּרָה דְּלֹא שְׁכִיחָא
וְלַחֲלָלָה וְלִיפְקָא לְחוּלִין וְלִיגְזוּזָה וְנִהַר לִיקְדָּשָׁה דְּמִיָּה יְקָרִים וְלִיעֵבַד לָהּ כְּדַשְׁמוּאֵל דְּאָמַר
הַקָּדָשׁ שְׁנֵה מְנָה שְׁחִילְלוּ עַל שְׁנֵה פְרוּטָה מְחֻלְלָה וּמְסִיק אִיסוּר דְּאָמַר שְׁמוּאֵל שְׁחִילְלוּ
דִיעֵבַד לְכַתְחֻלָּה מִי אָמַר אֶלְמָא דְּחוּ רַבְּנֵי אִיסוּר גִּיזָה דְּדַבְרֵיהֶם בְּקָדָשִׁי בְּדָק הַבֵּית מִפְּנֵי
תַקְנַת הַפָּרָה אַע"ג דְּאִית לָהּ תַקְנַתָּא כְּדַשְׁמוּאֵל לְחַלְלָה עַל ש"פ אַפ"ה לֹא עֲשׂוּ לָהּ תַקְנָה
זֹו לְכַתְחֻלָּה וְדְחוּ אִיסוּר גִּיזָה שֶׁל דְּבַרְיָהֶם כְּדִי שְׁלֵא לְחַלְלָה לְכַתְחֻלָּה עַל ש"פ ה"נ דְּחוּ
לְאִיסוּר מ"ש שֶׁל דְּמַאי דְּדַבְרֵיהֶם מִן הַנַּחְתּוּמִין מִפְּנֵי טּוֹרַח דְּפְרִיזְרִין הִלְלוּ אַע"ג דִּישׁ
תַקְנָה לְהַפְּקִיעַ אִיסוּר מ"ש ע"י חִילּוּל בְּדִיעֵבַד כְּדַשְׁמוּאֵל לֹא עֲשׂוּ לְתַקְנָה זֹו כְּדִי שְׁלֵא
לְחַלְלָה לְכַתְחֻלָּה עַל ש"פ שְׁלֵא יַעֲשׂוּ בַד"א וְטַעֲמָא דְּהָכָא וְדַהֲתָם דְּבִקְטְלוּ אִיסוּרוֹ שֶׁל מ"ש
מִן הַנַּחְתּוּמִין וְכֵן הִתָּם אִיסוּר גִּיזָה מִן קָדָשִׁי ב"ה דְּפָרָה מִפְּנֵי לְכַתְחֻלָּה דְּפָדְיוֹן עַל ש"פ
אַע"ג דְּבְדִיעֵבַד שְׁפִיר דְּמִי כְּדִי שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת כֵּן לְכַתְחֻלָּה בַּד"א דְּבָהָא דְּבַטְלוּ מ"ש
מִהַנַּחְתּוּמִין לְגַמְרֵי נְמִי אִיפָא לְמִיגְזוּר שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּשָׂאֵר דְּמַאי דְּלֹא שְׁלֵא נַחְתּוּמִין וְגַבִּי

גיזזה נמי שלא יבא להתיר גיזזה בקדשים אחרים דלאו פרה ונ"ל דה"ט דכיון דאי אפשר שלא לבטל א' מהנה או איסור מ"ש של דמאי מן הנחתומין מפני טורח פרהדרין וכן איסור גיזזה מן קדשי ב"ה דרבנן מפני תקנת פרה אדומה או איסור חילול על ש"פ דהוא נמי איסור דרבנן לחלל לכתחלה וכיון דהם אמרו והם אמרו והפל הוא מדבריהם בטלו מ"ש אע"ג דאיכא נמי למגזר אטו מ"ש אחר דלאו של נחתומין אפ"ה לא שכיח תקלת מ"ש כ"כ דאינו נוהג אלא במיני תבואה פירות וירקות בלבד ובתקלת גיזזה דקדשים ליכא למיחש אלא לתקלת בעלי חיים דבני גיזזה נינהו אבל לא בקדשים דלאו בעלי חיים נינהו ולא שכיח כל פה אבל תקלת פדיון על ש"פ שכיח הרבה בין בקדשים ב"ח בין דלאו ב"ח בין במעשר שני ונטע רבועי לפיכך [בטלו] גזירת תקלה דלא שכיח כ"כ מפני גזירת תקלה דשכיח הרבה וכה"ג אמרינן בפ"ו דעירובין (דף פ"ז) גבי קרפף יתר משתי סאתים דבטל לאיסור טלטול מתוכו לים מפני תקלת היתר טלטול לתוכו ואמרינן ומ"ש תוכו שכיח ומתוכו לים לא שכיח והיגו כה"ג דפרשתי לעיל: אמר לי בירה תוכיח פי בית המקדש אע"ג דברישי מכילתין גבי מקרישין את פהו השורף את הפרה ללישפה שעל פני הבירה מפרש לה ר"י מקום הנה בהר הבית ובירה שמו ובפי"ב דנבחים (דף ק"ד) גבי פרים ושעירים הנשרפים אם אינן נשרפים פמזנותן נשרפים אבית הבירה מפרש לה ר"י נמי דמקום הנה בהר הבית ובירה שמו ור"ל פליג עלי' בשניהם ואמר כל הבית פולו קרויה בירה לאו למימרא דר"י לית לי' הא דר"ל דכל הבית פולו קרויה בירה דהא מקרא מלא הוא אל הבירה אשר הכינותי אלא דר"י משמע לי' דפרישת פהו השורף את הפרה ושעיריפת פרים ושעירים הנשרפים שלא פמזנותן אין צריף להיות בקודש ובהר הבית נמי סגי להו: דף י' ע"א חוץ מלשפת פרהדרין שהיתה בו דירה לכה"ג.

ק"ל הא דירת כה"ג לא היתה אלא זו' ימי הפרישה לחוד והא אמרינן ר"פ התכלת (דף מ"ד) הדר בפונדקי בארץ ישראל והשוכר בית בחו"ל כל שלשים יום פטור מן המזוזה והא דירת כה"ג בלשפה זו לדר בפונדקי בא"י דמי ואפ"י אי הוי דמי לשוכר בית בא"י דאמרינן התם דעושה מזוזה לאלתר הא מפרש התם דה"ט משום ישוב א"י פי' דלאחר שקבעה אפ"י יצא ממנה אינו רשאי ליטלה הלכך בקושי יוצא ממנה מפני טורח מזוזה אחרת ואפ"י יצא ממנה יושבנו אחר כשמוזמן לו מזוזה ונמצא א"י מיושבת כדפרש"י התם וה"ט לא שייך גבי לשפה זו הא אינה מיוחדת אלא לכה"ג בז' ימי פרישה לבד וכל השנה לאו בת דירה היא ועוד דה"ט ד'שוב א"י אינו אלא מדרבנן ובבבלי סוגיא זו משמע דלת"ק לשפה זו חייבת במזוזה מה"ת ולקמן אמרינן כל הנשערים שהיו שם לא הי' להם מזוזה חוץ משער ניקנור שלפנים ממנו לשפת פרהדרין לימא רבנן היא ולא ר"י דאי ר"י היא גופא גזירה וכו' ואי לרבנן לשפת פרהדרין פטורה מן התורה הא רבנן נמי לא אתיא משום האי קושיא דהיא גופה גזירה כמו לר"י אלא ע"כ לרבנן חייבת מה"ת ותקשה ההיא דפרק התכלת אלא שהתוס' פירשו שם דמזוזה בשל אחרים חייב מה"ת דביתה לדרף ביאתה לחוד אתי והיגו טעמא דלא מסתבר למעט בית אחרים כיון דלשמירה עשויה לא שנא מיהו כל ל' יום פטור דלאו בת דירה דידי' היא כדאמרינן בפ"ק דב"ב גבי נשתאה שם ל' יום הרי הוא כאנשי העיר ויושבי העיר קרינן בי' לענין עיר הנדחת דהן בסיף וממונם אבד ולפ"ז א"ל אע"ג דבעלמא עד ל' יום אינו בכלל דירה וישוב דידי' אפ"ה גבי כה"ג פנין דבע"כ רמי רחמנא עלי' שיפרש בז' ימים הללו

בַּקוֹדֶשׁ דְּנוֹקָא דְמוֹתָא דְמִלְוָאִים עֲשֵׂה לְיִשְׁפָּה מְקוֹם פְּרִישְׁתּוֹ מִיַּד לְדִירַת קִבְעָה וְכַה"ג פִּי
מִקְצַת מְפָרְשִׁים בַּפ"ב דְּסוֹפָה (דָּף כ"ז) גְּבִי לִיל יו"ט רֵאשׁוֹן שְׁל חַג דְּגַמְרִינוּ חֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי
חֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי מַחַג הַמְּצוֹת דְּלִיל רֵאשׁוֹן חוֹבָה לְאַכּוֹל בְּסוֹפָה דְּסִגִּי לִי בְּאַכִּילַת פְּזִיזַת אַע"ג
דְּבִשְׂאָר יְמֵי הַחַג פְּזִיזַת אַכִּילַת אַרְעֵי נְאִין צְרִיף סוֹפָה מ"מ בְּלִיל א' שְׁקִבְעָה הַפְּתוּב חוֹבָה
בְּסוֹפָה עֲשֵׂאוּ אַכִּילַת קִבְעָה ה"נ אַע"ג דְּאִינוּ חֲשׁוּב דִּירָה פְּחוֹת מְשַׁלְשִׁים יוֹם פְּאֵן שְׁקִבְעָה
הַפְּתוּב דִּירַתוֹ חוֹבָה בְּמְקוֹם קְדוּשָׁה ז' יְמִים אֱלוֹ לְדִידְנִי חֲשׁוּבָה מִיַּד פְּדִירַתוֹ וְיִשׁוּב קִבְעוּ
כְּמוֹ ל' יוֹם דְּעֵלְמָא מִיְהוּ הַתּוֹס' לְחַד תִּירוּצָא פִּי הֵתֵם דְּמַה"ת שׁוֹכֵר פְּטוּר מִמְזוּזָה לְעוֹלָם
דְּתַרִּי בֵּיתָהּ פְּתִיב חַד לְדַרְףּ בִּיאַתוֹ וְחַד לְמַעוּטֵי בֵּית שְׁל אַחֲרִים דְּפְטוּרָה לְעוֹלָם וְהָא
דְּמַחְיִיב לְאַחַר ל' יוֹם אִינוּ אֱלָא מְדַרְבְּנָן פְּדִירַתוֹ מִיְהוּ טְלִית שְׁאוּלָה כָּל ל' יוֹם פְּטוּרָה
מִן הַצִּיצִית מְכָאן וְאִילָף חֲזִיבָת וְהִינּוּ מְדַרְבְּנָן דְּאֵלוֹ מַה"ת פְּטוּרָה לְעוֹלָם דְּכִסּוּתָהּ פְּתִיב
וְלֹא שְׁל אַחֲרִים פְּדִירַתוֹ רַפ"י דְּחוֹלִין וְהֵתֵם בְּפִרְקֵי הַתְּכִלַּת מִיְיַתִּי רֵאזִיה מְהָא דְּמְזוּזָה לְהָא
דְּר"י וּלְפ"ז תְּקִשָּׁה מְזוּזָה לְשַׁבְעָה יְמֵי פְּרִישָׁה ל"ל הָא פְּחוֹת מְשַׁלְשִׁים יוֹם פְּטוּרָה אִפִּי
מְדַרְבְּנָן וְכ"ש דְּמַה"ת אִין צְרִיף אֱלָא שִׁי"ל בְּהָא נְמִי דְּלִשְׁכַּת פְּרִיָּהּ לְגַבִּי כַה"ג שְׁלוֹ
מִיְקַרִּי דְּכָל כַה"ג הִי בּוֹנָה אוֹתָהּ מְשַׁלּוֹ מְחַדֵּשׁ וְסוֹתֵר אֶת שְׁל חֲבִירוֹ דְּמַש"ה קְרוּיָהּ
פְּרִיָּהּ כְּדָרִי לְעֵיל (דָּף ח') וְהִי הַדְּבָר בְּרוּר דְּאִפִּילוֹ תֵאמֵר שְׁל אַחֲרִים פְּטוּרָה מִן
מְזוּזָה לְעוֹלָם הִינּוּ אִם הַבְּנִין שְׁל אַחֲרִים אֲבָל בְּנִין שְׁלוֹ אַע"ג דְּהַקְרַע שְׁהַבְּנִין עוֹמֵד
עֲלֵי שְׁל אַחֲרִים חֲזִיבָת מַה"ת וּבְהִכִּי נִיחָא לִי מַה שְׁהַקְשׁוּ בְּתוֹ אִמְאִי לֹא חֲשִׁיב נְמִי חוּץ
מְלִשְׁכַּת בֵּית הָאָבּוֹן שְׁל שׁוֹרְף הַפְּרָה דְּלִיבְעֵי מְזוּזָה דְּלִפְרִישׁוּנָהּ הִינּוּ טַעֲמָא דְּלִשְׁכַּת
פְּרִיָּהּ הוֹאִיל וְהַבְּנִין שְׁלוֹ אֲבָל בְּשׁוֹרְף הַפְּרָה לֹא הִיָּה בְּנִין הַלְשָׁכָה שְׁלוֹ וְהַתּוֹס' תִּירְצוּ
הוֹאִיל וְלִיתָא בְּכָל שְׁתָּא לֹא חֲשִׁיב לִיָּה וּק"ל לְאַבְיֵי דְּאִמְרַת בְּשַׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה פְּלִיגִי וְלַת"ק
חֲזִיב בְּמְזוּזָה לְעוֹלָם גְּזֵרָה אִטוּ שְׁבַעָה א"כ ה"ה לְשַׁכַּת בֵּית הָאָבּוֹן לַת"ק חֲזִיבָת לְעוֹלָם
מְהָא טַעֲמָא גְּזֵרָה אִטוּ שְׁבַעָה וְכִינּוּ דְּתַדִּיר הִיָּה בְּמְזוּזָה אִמְאִי לֹא חֲשִׁיב לַת"ק וְדוּחַק
לוֹמֵר הוֹאִיל וְלִיתָא בְּכָל שָׁנָה לֹא גְּזֵרִינוּ אִטוּ שְׁבַעָה אֲבָל לְמֵאִי דְּפִי נִיחָא וְכ"ת לְמֵאִי
דְּפִי דַה"ט דְּחֲזִיבָת אִי מְשׁוּם דְּהַבְּנִין שְׁלוֹ א"נ מְשׁוּם דְּהַפְּתוּב קִבְעָה חוֹבָה א"כ מֵאִי
מְקַשָּׁה ר"י אַת"ק וְהֵלֵא כְּמָה לְשַׁכּוֹת הִיוּ בְּמִקְדָּשׁ שְׁהִי לְהֵן בֵּית דִּירָה וְלֹא הִי לְהֵן מְזוּזָה
מֵאִי קוּשְׂיָא שְׁאָר לְשַׁכּוֹת שְׁאֲנִי שְׁלֹא הִי הַבְּנִין שְׁלֵהֶם וְגַם אִין בְּהֵם מְשׁוּם קִבְעָה כְּמוֹ שְׁל
כַה"ג וְדְמִי לְדָר בְּפִינְדִיקֵי א"י וִי"ל דַּה"ק וְהֵלֵא כְּמָה לְשַׁכּוֹת הִיוּ בְּמִקְדָּשׁ שְׁהִיוּ לְבֵית דִּירָה
יּוֹתֵר מְשַׁלְשִׁים יוֹם וְלֹא הִי לְהֵן מְזוּזָה וְאַפִּי לְהָא תִירוּצָא דְּשְׁל אַחֲרִים פְּטוּר מַה"ת
לְעוֹלָם הָא מְדַרְבְּנָן מִיְהוּ חֲזִיב לְאַחַר ל' יוֹם מ"מ ק"ל הָא אִמְרִינוּ לְקַמֵּן יְכוֹל שְׁאֲנִי מְרַבָּה
הַר הַבֵּית הַלְשַׁכּוֹת וְהַעֲזָרוֹת ת"ל בֵּית מַה בֵּית שְׁהוּא חוֹל אַף כָּל שְׁהוּא חוֹל יְצָאוּ אֱלוֹ
שְׁהוּ קוֹדֶשׁ וְהַשְׁתָּא אִי נִימָא דְּלִשְׁכַּת פְּרִיָּהּ בְּעֵזְרָה הִיָּתָה כְּמ"ש לְעֵיל אִי נְמִי בְּהַר הַבֵּית
הִיָּתָה אִפ"ה פְּטוּרָה מְמְזוּזָה דְּהָא הַר הַבֵּית נְמִי מְמַעֵט תְּנָא מְפַנֵּי דְּהוּי קוֹדֶשׁ וְרֵאִיתִי
בִירוּשְׁלָמִי בְּשַׁעֲרֵי אֵית תְּנָא תְּנִי פֶרֶט לְשַׁעֲרֵי הַר הַבֵּית וְהַעֲזָרוֹת וְאֵית תְּנָא תְּנִי לְרַבּוֹת
מֵאִן דְּתְּנִי פֶרֶט ר"י מֵאִן דְּתְּנִי לְרַבּוֹת רַבָּן וְא"כ הִיָּה דְּלִקְמֵן ר"י הִיָּה וְדִלָּא כְּרַבָּן מִיְהוּ
גְּמָרָא דִּידוֹן וְדָאִי לֹא ס"ל הָא דִירוּשְׁלָמִי דָּאִם אֵיתָא אִמְאִי שְׁקִיל וְטְרִי מ"ט דְּר"י לִימָא
ה"ט מְפַנֵּי שְׁהוּא שְׁל קוֹדֶשׁ: אֵיתִיבִי אֲבִי וְהָא כְּתִיב וְהַפִּיתִי אֶת בֵּית הַחוֹרֶף וְכו' וּק"ל
אֲדַמְקַשָּׁה אֲדַרְבָּה תְּקַשָּׁה לִי מְשַׁנָּה שְׁלִימָה דַּפ"ב דְּמַעֲשָׂרוֹת דְּתַנּוּן סוֹכַת הַיּוֹצְרִים הַפְּנִימִית
חֲזִיבָת פִּי קוֹבַעַת לְמַעֲשָׂר הַחִיצוֹנָה פְּטוּרָה ר' יוֹסִי אוֹמֵר כָּל שְׁאִינוּ דִירַת חֲמָה וְדִירַת

הגשמים פטורה ואמאי היא כתיב והפיתתי את בית החורף וי"ל היא דאמר ר"י כל שאינו דירת חמה וגשמים אינו בית ופטורה היינו שאינו ראוי לדירה כלל בימות הגשמים פה היא דסופת היוצרים משום שהוא בנון קל וארעי והגשמים מנטפין בו מכל צד ואינו ראוי לדור בו כלל בימות הגשמים אבל בית החורף ובית הקנין דקרא לאו משום דאינה ראויה לדירה לחורף ולקנין אלא שהיו אנשים מעונגים וגסי הרוח והיו בוניהם להם בית מיוחד לקנין לחוד בתלונות רחבים וכיוצא בו כדי שתפנס בו האויר ולחורף בית אחר שלא תשלנט בו האויר ומ"מ כל א' מהם היא ראויה לדירה בין בקנין בין בחורף ובהא מודה ר"י דקרוי בית אע"פ שאין דר בו בקנין ובחורף הואיל וראויה לדור בשניהם אבל ר"י דפוטר לשפת פרהדרין לטעמא דרבה דאינה עשויה לימות החמה והגשמים אע"ג דבנון חשוב הוא וראוי לדור בו בקנין ובחורף אפ"ה הואיל ואין דרין בו בקנין ובחורף אינו קרוי בית פריד שפיר מהא דבית הקנין ותדע דהכי הוא כדפלי' דטעמא דרבה דהא דלשפה דר"י והא דסופת היוצרים תרתי מילי גינהו דאי תדא מלתא וחד טעמא הוא והא בתר ההוא בבא דההיא דסופת היוצרים מיד תנו התם האי דסופת החדג בחדג ר"י מחייב ונחמיה פוטרין והא נמי ה"ט דר"י דפוטר לרבה משום דאינה עשויה לחמה ולגשמים כדמוכח בסמוך א"כ תרתי בבא דסופת החדג והיוצרים ל"ל לערבינהו ולתנינהו בתדא בבא סופת החדג והיוצרים אי נמי ליתני תדא לגמרי או סופת החדג או של יוצרים תרתי ל"ל אלא ודאי תרי מילי גינהו ושלש מחלוקת בדבר לת"ק בין אינה עשויה לחמה ולגשמים בין אינה ראויה חייבת ומש"ה מחייב בלשפה וסופת היוצרים ור' יהודא באינה עשויה כמו סופת החדג וכן באינה ראויה כמו סופת היוצרים פוטר ולר' יוסי אע"ג דלא שמעין לי דפליג אלא גבי סופת היוצרים שאינה ראויה אפ"ה אפ"ה ראויה אלא שאינה עשויה נמי פוטר מדנקט כל שאינה דירת חמה ודירת גשמים פטורה משמע דתלה טעמא באינה עשויה אע"פ שראוי' כסופת החדג אפ"ה פטורה והאי דפליגי בסופת היוצרים דאינה ראויה להודיעה פחו דת"ק דאפ"ה באינה ראויה מחייב וכ"ש באינה עשויה והא דלא פליגי באינה עשויה להודיעה פחו דר' יוסי דאפ"ה באינה עשויה פוטר וכ"ש אינה ראויה דהא פחו דהיתרא עדיף משום דממילא ש"מ הא מדנקט ר"י כל שאינו דירת חמה משמע באינה עשויה אפ"ה ראויה נמי פוטר וכמ"ש והיינו דשני בלישני' דשם בדר"י כל שאינה דירת חמה ובשמעתין בדרכה נקט כל בית שאינו עשוי ש"מ דתרי מילי גינהו וכדפלי' מיהו פיון דבדר"י במתניתין לא נקט בהדיא דפליג נמי באינה עשויה דהא אסופת היוצרים דת"ק קאי דהוי שאינה ראויה לחוד מש"ה ניחא לאפ"ה להקשות אהא דרבה דאמר שאינה עשויה להדיא דומיא דלשפה אע"פ שראויה אפ"ה לא שמי' בית לר"י והא בית חורף: ותני עלה ר"י מחייב בעירוב ק"ל הא משנה זו דסופת החדג גבי מעשרות תנינן לה בפ"ב דמעשרות ול"ל להביא הא דתני עלה הא סוף סוף לק"מ אלא מהא דמחייב במעשר כדמסיק וכ"ת מדרבנן וכו' אלא מעשר מאי איכא למימר וכיון דמתניתין גבי מעשר מתניא בהדיא ממתניתין לחוד קשיא ול"ל להביא פלל הא דתני עלה: דף י"א ע"א הני אבולא דמחוזא מאי טעמא ל"ע להו מזוזה פרש"י מחוזא רובן ישראלים הוי משמע מפ"ה דאלו רובא נכרים ומיעוט ישראלים הוי פטורין מן המזוזה ולא הי' קשיא לי מ"ט לא עבדו להו מזוזה ונראה מזה דס"ל לרש"י דאע"ג דשנותפים חייבים במזוזה היכא דרובא של נכרים ומיעוט של ישראל הוי ליה כאלו פולא של נכרים ופטור ממזוזה

דבֿתר רַבָּא אֶזְלִינַן וּמִשׁ"ה פֿטוֹר הוּאִיל דְּרַבְּנָן נְכָרִים דַּל"כ לֹא הִי קִשָּׁה לֹו מֵאֵי טַעֲמָא לֹא עֵבְדֵי מְזוּזָה וְהִי אֵי הָיוּ נְכָרִים וַיִּשְׁרָאֵלִים מִחֻצָּה עַל מִחֻצָּה הִי שְׁפִיר נְמִי קִשָּׁה לֹו מ"ט לֹא עֵבְדֵי מְזוּזָה אֲלֵא דְבִרְבָּן פְּסִיקָא מִלְתָּא יוֹתֵר מִמִּחֻצָּה עַל מִחֻצָּה: וּמֵאֵי נְאוֹתוֹת רוֹחֻצוֹת הָא סְתָמָא חֵיבִים וְהָכִי הוּא מִסְקָנָא דְשִׁמְעִין דְּסְתָמָא חֵיבִין אֲלֵא א"כ רוֹחֻצוֹת בּוּ דְעוֹמְדוֹת שְׁם עֲרוּמוֹת בְּשַׁעַה שְׁרוֹחֻצוֹת וְאִין פְּבוֹד הַמְקוֹם לְהִיּוֹת בּוּ מְזוּזָה וּק"ל דְּהָכָא מִשְׁמַע דְּבֵית תְּבָן וּבֵית בְּקָר וּבֵית הָעֵצִים וּבֵית הָאוֹצְרוֹת מִקְרוּ בֵּית מְדַמְחֵיב בְּמְזוּזָה וְאֵלוּ בַּפ"ז דְּסוֹטָה (דָּף מ"ג) אֶמְרִינַן גַּבִּי מַעֲרָכִי מְלַחֲמָה אִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בֵּית אִין לִי אֲלֵא בֵּית מְנִין לְרַבּוֹת בֵּית הַתְּבָן בֵּית הַבְּקָר בֵּית הָעֵצִים בֵּית הָאוֹצְרוֹת ת"ל אֲשֶׁר בָּנָה מ"מ פִּי מְדָלָא פְתִיב אֲשֶׁר בֵּית בָּנָה וּכְתִיב אֲשֶׁר בָּנָה מ"מ טַעֲמָא דְרַבִּי קְרָא אֲשֶׁר בָּנָה הָא לֹא"ה מִינִים הִלְלוּ לֹאוּ בְּכָלֵל בֵּית הֵם וְאֵמֵאֵי חֵיבִים בְּמְזוּזָה וְעוֹד דְּאָמַר רַאב"י הֵתֵם בֵּית פְּמִשְׁמַעוּ פִּי וְלֹא הֲנִי בְּתִים דְּלִית לִי הֵאֵי דְרִשָּׁא דַת"ק אֲשֶׁר בָּנָה וּש"מ דְּהֲנִי ד' מִינֵי בְּתִים לֹאוּ בְּכָלֵל בֵּית הֵם וְאֵמֵאֵי מְסִיבִינַן לִי בְּמְזוּזָה וְלִיכָא לְמִימַר דְּבִתְרָא דְּגַלִּי קְרָא הֵתֵם אֲשֶׁר בָּנָה לַת"ק דְּהֲנִי ד' בְּתִים דִּינָם פְּבִית גְּמָרִינַן נְמִי מִינֵי בֵּית דְּמְזוּזָה מַגְז"ש דְּבֵית בֵּית מָה הֵתֵם הֲנִי ד' דִּינָם פְּבִית אֵף פְּאֵן גַּבִּי מְזוּזָה דִּינָם פְּבִית אֵי נְמִי בְּמָה מְצִינּוּ מֵהֵתֵם וְאֵל תַּתְמָה עַל זֶה מָהָא דְקִי"ל אִין אָדָם דֵּן גְז"ש מַעֲצָמוּ דְכָה"ג מְצִינּוּ בַּפ"ז דִּיבְמוֹת (דָּף ס"ו) דְּאֶמְרִינַן שְׁם אֵלִיו לְרַבּוֹת אֵת הַבּוֹגֶרֶת וְהָא אָמַר ר"מ בְּתוּלָה אִפִּי מְקַצֵּת בְּתוּלָה מִשְׁמַע אִיִּצְטְרִיף סד"א גִּילְף בְּתוּלָה בְּתוּלָה מֵהֵתֵם מָה לְהִלְן נַעֲרָה אֵף פְּאֵן נַעֲרָה קמ"ל וַא"כ ה"נ גִּימָא הָכִי דְכּוֹנְתִי לְגַמּוֹר גְז"ש דְּבֵית בֵּית מ"מ אִפִּי קִשָּׁה לְפִי"ז לְרַאב"י דְּאָמַר הֵתֵם בֵּית פְּמִשְׁמַעוּ וְלֹא הֲנִי שְׁם הֲנִי ד' בְּתִים בְּכָלֵל בֵּית דְּקָרָא ה"נ הָכָא דְאִינָם פְּבִית וּפְטוֹרִים מְמְזוּזָה דְּהָא אֵף הֵתֵם לְדִידִי אִינָם בְּכָלֵל בֵּית דְּקָרָא וּמֵהִיכִי תִיִּתִי לְחֵיבִינְהוּ בְּמְזוּזָה וְהַשְׁתָּא מֵאֵי אִיתּוֹמַב ר"י דְּאָמַר דְּהֲנִי ד' בְּתִים סְתָמָא פְטוֹרִים מְמְזוּזָה מְדַתְנָא מִתְבָּן וְאוֹצְרוֹת חֵיבִין בְּמְזוּזָה לִימָא הֵהִיא רַבְּנָן הִיא דְמַרְבִּי לְהוּ הֵתֵם פְּבִית וּגְמָרִינַן מְזוּזָה מֵהֵתֵם וּר"י דְּאָמַר כְּרַאב"י דְּסַבֵּר הֵתֵם נְמִי בֵּית פְּמִשְׁמַעוּ וְלֹא הֲנִי דְאִינָם בְּכָלֵל בֵּית וּמְמִילָא גַבִּי מְזוּזָה נְמִי פְטָרִינַן דְּהָא לֹאוּ בְּכָלֵל בֵּית הֵן וִי"ל דְּנִדְאֵי ר"י לֹא אִיתּוֹמַב לְקַמְן בְּעֵיקָר מְלִתָּא דְּאָמַר סְתָמָא פְטוֹרִים וְהָא תְנָא חֵיב דְּשְׁפִיר אֲפֻשֶׁר לֹוֹמַר הֵהִיא רַבְּנָן דְּמַרְבִּי הֵתֵם לְהֲנִי מִינֵי בְּתִים וּגְמָרִינַן מִינֵיהּ לְמְזוּזָה כְּמוֹ שְׁפִי וְאֵנָּא דְּאֶמְרִי כְרַאב"י דְּלֹא מַרְבָּה לִי הֵתֵם וְאִינָם בְּכָלֵל בֵּית לֹא הָכָא וְלֹא הֵתֵם אֲלֵא בְּהָא לְחוּד אִיתּוֹמַב דְּאָמַר סְתָמָא ד"ה פְטוֹר וְלִיכָא לְמ"ד דְּחֵיב אֲלֵמָא ס"ל דְּאֶפִּי לְרַבְּנָן דְּפִלְיָגִי אַרַאב"י הֵתֵם וּמַרְבִּי לְהוּ אַפ"ה לֹא גְמָרִינַן מְזוּזָה מֵהֵתֵם א"כ הָא דְתְנָא סְתָמָא חֵיב אֵמָאן תְּרַמִּי לֹא אַרְבָּנָן וְלֹא אַרַאב"י אֲלֵא וְדָאֵי לְרַבְּנָן פִּינֵן דְּמַרְבִּי לְהוּ הֵתֵם גְמָרִינַן מְזוּזָה לְחֵיב מֵהֵתֵם וְהֵהִיא דְּמְסִיב סְתָמָא רַבְּנָן הִיא וּמ"מ לְרַאב"י סְתָמָא וְדָאֵי פְטוֹר דְּלֹאוּ בְּכָלֵל בֵּית הֵן כְּדִשְׁמַעִינַן לִי הֵתֵם דְּאָמַר בֵּית פְּמִשְׁמַעוּ וְלֹא הֲנִי דְאִינַן בְּכָלֵל בֵּית מְמִילָא דְּלִגְבִי מְזוּזָה נְמִי פְטָרִינַן פִּינֵן דְּאִינַן בְּכָלֵל בֵּית מֵהִיכִי תִיִּתִי לְחֵיבִין בְּמְזוּזָה: בֵּיתָהּ הַמִּינוֹחַד לָהּ פֶּרֶט לְבֵית תְּבָן מִשְׁמַע דְּמְדַכְתַּב רַחֲמָנָא בֵּיתָהּ וְלֹא פְתִיב בֵּית מִשְׁמַע הַמִּינוֹחַד לָהּ לְדִירְתָהּ פֶּרֶט לְאֵלוּ שְׂאִינַן מִינוֹחַדִּים לְדִירַת אָדָם עֲצָמוּ אֲלֵא לְצוֹרֶף תְּשִׁמִּישׁוּ וּבְהַמּוֹתִיו וּלְר"נ דְּמִשְׁמַע לִי דְּפִלְיָגִי בְּסֵתֵם הֵאֵי דְרִשָּׁא דְּבֵיתָהּ הַמִּינוֹחַד לָהּ ת"ק קְאָמַר לִי דְּפִטַר אִפִּי בְּסֵתֵם אֲבָל לְתַנָּא בְּתַרָּא דְּבְסֵתֵם חֵיב וְאִינוּ פוֹטֵר אֲלֵא בְּרוֹחֻצוֹת בַּע"כ לִית לִי הֵאֵי דְרִשָּׁא דְּבֵיתָהּ הַמִּינוֹחַד לָהּ דְּהָא מְסִיב בְּסֵתָמָא לְהֲנִי אַע"ג דְּאִינַן מִינוֹחַדִּין לֹו וְאַע"ג דְּמ"מ בְּרוֹחֻצוֹת פְטוֹר הֵינְנוּ מִטַּעַם אַחַר מִשּׁוּם דְּהֲנִי

דָּרָה בְּזִיוֹן לְקַבּוֹעַ מְזוּזָה בְּמִקּוֹם רְחִיצָה וְלֹר"י דְּמִפְרָשׁ דְּפְלִיגִי בְּמִתְקַשְׁטוֹת אֲבָל בְּסִתְמָא ד"ה פְּטוּר הֵךְ בֵּיתָהּ הַמְּיֻחָד לָהּ לִד"ה וְאַפְּי' לְתַנָּא בְּתַרְא א"ש הַאי דְרָשָׁא וּמִש"ה מוֹדָה בְּכָל הֵגְי דְסִתְמָא פְּטוּרִין הוּאִיל וְאִינְן מְיֻחָדִין לוֹ אֲלָא דְבְּמִתְקַשְׁטוֹת לְחֹד פְּלִיגִי דְלְתַנָּא בְּתַרְא הו"ל בְּכָלל מְיֻחָד לָהּ לְדִירַת אָדָם עֲצָמוּ הוּאִיל וְנָשִׁים מִתְקַשְׁטוֹת בּוֹ וְת"ק מִש"ה לֹא חָשִׁיב מְיֻחָד לָהּ לְצָרְכָהּ הוּאִיל וְאִין זֶה קְבוּעַ אֲלָא אַרְעִי וְלְפָרְקִים מִיְהוּ לְמַאי דְפִי צ"ל דִּלְר"נ דְאָמַר דְבְּסִתְמָא פְּלִיגִי דְכ"ע ל"ל הָא דְרַאב"י דְאָמַר הֵתָם גְּבִי מַעֲרָכִי מְלַחְמָה בֵּית כְּמִשְׁמַעוּ וְלֹא הֵגְי בְּתִים דְאִינְן בְּכָלל בֵּית דָא כִּי תַנָּא בְּתַרְא אֲמַאי מְחִיב לְהוּ בְּמְזוּזָה בְּסִתְמָא וְעַד כָּאן לֹא פְּלִיג עֲלֵי דִת"ק אֲלָא מִשּׁוּם דְכָתִיב בֵּיתָהּ דְמִשְׁמַע הַמְּיֻחָד לָהּ הָא אִי לֹא כְּתִיב בֵּיתָהּ אֲלָא בֵּית הָיוּ חֲזִיבִים אֲלָא וְדָאִי הֵגְי תַנָּאִי כִּת"ק דְהֵתָם ס"ל וְאֵע"ג דִּלְת"ק דְהֵתָם נְמִי אִי לָאו רִיבּוּי דְאֲשֶׁר בְּנָה הֵגְי פְּטוּרִים אֲלֵמָא לָאו בְּכָלל בֵּית הֵן י"ל דְתַנָּא בְּתַרְא מ"מ מְחִיב הֵכָא בְּמְזוּזָה בְּסִתְמָא דְגָמַר בֵּית דְמְזוּזָה מִבֵּית דְהֵתָם דְאֲתַרְבוּ כָּל הֵגְי כְּבֵית וְת"ק ס"ל דְאֵתִי בֵּיתָהּ דְמִשְׁמַע הַמְּיֻחָד לָהּ וְאִיפְטַר כָּל הֵגְי בְּסִתְמָא וְלֹר"י דְפְּלִיגִי בְּמִתְקַשְׁטוֹת אֲבָל בְּסִתְמָא ד"ה פְּטוּר אִיכָא לְמִימַר דִּת"ק דְהֵכָא וְתַנָּא בְּתַרְא פְּלִיגִי אֲלֵיכָא דְכ"ע דְהָא דְפְטָרִי בְּסִתְמָא אִי מִשּׁוּם דְס"ל כְּרַאב"י דְאָמַר הֵתָם בֵּית כְּמִשְׁמַעוּ לְאִפּוּקִי כָּל הֵגְי הֵן בֵּית דְמִשְׁמַעוּ לְאִפּוּקִי הֵגְי אֲלָא ת"ק ס"ל מְדַכְתֵּב רַחֲמֵנָא בֵּיתָהּ דְמִשְׁמַע בֵּיתָהּ הַמְּיֻחָד לָהּ בְּע"כ לְמַעוּטֵיהָ הֵגְי אֲפִי' בְּמִתְקַשְׁטוֹת דְמ"מ אִינוּ מְיֻחָד לוֹ הוּאִיל וְאִינְן אֲלָא אַרְעִי וְלְפָרְקִים דָּאִי לְמַעוּטִי סִתְמָא בֵּיתָהּ ל"ל דְהָא אֲפִי' כְּתִב רַחֲמֵנָא בֵּית נְמִי הֵגְי אִינְן בְּמִשְׁמַע וְדְרָשָׁא דְבֵיתָהּ ל"ל וְתַנָּא בְּתַרְא לְפִיכָהּ מְחִיב דְהו"ל בְּכָלל בֵּית וְלְדִידִי' י"ל דְבְּמִתְקַשְׁטוֹת בְּכָלל בֵּית נִיגְהוּ נְמִי גְּבִי מַעֲרָכִי מְלַחְמָה וּמוֹדָה רַאב"י דְחֹזֵר עֲלֵיהֶן וְכִי קָאֻמַר בֵּית כְּמִשְׁמַעוּ הֵינְנוּ בְּסִתְמָא וִי"ל נְמִי דִת"ק דְהֵתָם ס"ל דְמַרְבִּי לְכָל הֵגְי מְאֲשֶׁר בְּנָה הָא לֹא הָא לָאו בְּכָלל בֵּית הֵן וְדְכ"ע דְרָשׁוּ בֵּיתָהּ הַמְּיֻחָד לָהּ אֲלָא דִת"ק לֹא גָמַר בֵּית בֵּית מִהֵתָם וְאַפְּי' אִי לֹא כְּתִיב אֲלָא בֵּית הֵגְי פְּטוּרִין דְאִינְן בְּכָלל בֵּית וְלֹא גָמִיר הַגְז"ש וּמִהֲשֵׁתָא דְכ"ר בֵּיתָהּ דְמִשְׁמַעוּ מְיֻחָד לָהּ לְפְטוּר אֲפִי' מִתְקַשְׁטוֹת דְמ"מ אִינוּ מְיֻחָד לְגַמְרִי אֲלָא אַרְעִי וְלְפָרְקִים וְתַנָּא בְּתַרְא גָמִיר וְאִית לִי הַגְז"ש וְאִי לֹא כְּתִב רַחֲמֵנָא בֵּיתָהּ ה"א דְהֵגְי חֲזִיבִים בְּסִתְמָא בְּגו"ש דְבֵית בֵּית מִהֵתָם כ"ר בֵּיתָהּ דְמִשְׁמַע מְיֻחָד לָהּ לְמַעוּטִי הֵגְי בְּסִתְמָא אֲבָל מִתְקַשְׁטוֹת בְּכָלל מְיֻחָד לָהּ הוּא: בֵּיתָהּ בֵּיתָהּ הַמְּיֻחָד לָהּ מִכָּאן קָשָׁה לִי לְפִי הַתּוֹס' דְתַרִי בֵּיתָהּ הַנְּאָמְרִים בְּמְזוּזָה חַד לְדָרָה בֵּיאָתָהּ וְחַד לְמַעוּטִי שְׁל אַחֲרִים וְהָא חַד בֵּיתָהּ דְרִישׁ לִי הֵכָא לְמְיֻחָד לָהּ וְבֵע"כ אִידָהּ בֵּיתָהּ לְדָרָה בֵּיאָתָהּ אֲתִי א"כ לְמַעוּטִי שְׁל אַחֲרִים מְנ"ל: דָּף י"א ע"ב מִהוּ דְחִימָא בֵּיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ ק"ל אִי הֵגְי כְּתִיב בֵּיתוֹ ה"א שְׁפִיר וְלֹא בֵּיתָהּ כְּדָאָמ' לְקַמֵּן גְּבִי נְגַעִים לוֹ וְלֹא לָהּ אֲבָל הֲשֵׁתָא דְכְּתִיב בֵּיתָהּ לְנוֹכַח אִישׁ וְאִשָּׁה בְּמִשְׁמַע וְהַפֵּל בְּכָלל וִי"ל דְסָד"א מְדַשְׁנִי קָרָא בְּדְבוּרִי' בְּפָרָשָׁה שְׁנִי' דְכָל הַפְּרָשָׁה בְּלִשׁוֹן רַבִּים נְאֻמְרָה וּקְשָׁרְתָם עַל יְדָכֶם בֵּין עֵינֵיכֶם וּלְמַדְתֶּם אֶת בְּנֵיכֶם הַפֵּל בְּלִשׁוֹן רַבִּים וּכְתִיב מִיָּד בְּתַרִי' וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתָהּ לְשׁוֹן יְחִיד וְלֹא בְּתִיכֶם בְּלִשׁוֹן רַבִּים פְּהֵגִי לְכֹן ה"א לְדְרָשָׁא וְלְמַעוּטִי בֵּיתָהּ וְלֹא בֵּית אֲשֵׁתָהּ אֲתִי קָרָא דְכָה"ג אֲמַרִינְן בְּפ"ק דְקִידוּשִׁין (דָּף ל"ה) גְּבִי נָשִׁים דְפְטוּרִים מִהֲשֵׁחַתת זָקֵן א"ק לֹא תְקִיפוּ פֶּאת רֵאשִׁיכֶם וְלֹא תִשְׁחִית פֶּאת זְקִנְיָהּ מְדַשְׁנִי קָרָא בְּדְבוּרִי' דָא"כ לְכַתּוּב זְקִנְכֶם כְּדְכְתִיב בְּרִישָׁא בְּלִשׁוֹן רַבִּים מַאי שְׁנִי וְכַתֵּב זְקִנְהָ לְשׁוֹן יְחִיד זְקִנְהָ וְלֹא זְקֵן אֲשֵׁתָהּ ה"ג ה"א מְדַשְׁנִי קָרָא לְמִיכְתֵּב בֵּיתָהּ לְשׁוֹן יְחִיד וְלֹא לְשׁוֹן רַבִּים פְּהֵגִי דְרִישָׁא לְמִדְרָשִׁי' בֵּיתָהּ וְלֹא בֵּית אֲשֵׁתָהּ קִמ"ל לְמַעַן

יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְאַפִּי אִשָּׁה נָמִי בְּמִשְׁמָע: בֵּיתָהּ וְלֹא בְּתִיבָהּ נ"ל דָּאִין צ"ל דְּהָא אָתִי כַר' אֵילְעִי דַס"ל בְּרַפִּי"א דְחֻלִּין (דָּף קל"א) דְּבִהַמַּת הַשְׁוֹתָפִים פְּטוּרִים מֵרֵאשִׁית הַגִּז דְּדַרְשִׁישׁ צֹאנָה וְלֹא שֶׁל שְׁוֹתָפִים וְלֹא פְּרָבְנָן דְּמַחֲזִיבִים בְּשֶׁל שְׁוֹתָפִים וְדַרְשִׁישׁ צֹאנָה לְמַעוּטֵי שְׁוֹתָפוֹת נְכָרֵי וְאַמְרִינָן הָתָם אֲדַר"א מְזוּזָה אַע"ג דְּכַתִּיב בֵּיתָהּ דִּידָהּ אִין דְּשְׁוֹתָפִים לֹא כ"ר לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְאַלֵּא בֵּיתָהּ לְמֵאִי אָתִי לְכַדְרָבָא דְרָהּ בֵּיאָתָהּ אֵלֵּא אִפִּי פְּרָבְנָן שָׁם נָמִי אָתִיא וְאַע"ג דְּלֹא דְרָשִׁישׁ מְדַכְתֵּב רַחֲמָנָא בְּלִשׁוֹן יַחִיד דְּלְמַעוּטֵי שְׁוֹתָפוֹת אָתִי אִפִּי"ה גַּבִּי מְזוּזָה מוּדוּ דְּבִלֵּא יִרְבוּ יְמֵיכֶם ה"א לְמַעוּטֵי שְׁוֹתָפוֹת אָתִי מְדַשְׁנֵי קְרָא בְּדַבּוּרֵיהּ לְמַכְתֵּב בֵּיתָהּ בְּלִשׁוֹן יַחִיד וְכָל הַפְּרָשָׁה פְּוֵלָה בְּלִשׁוֹן רַבִּים נֶאֱמָרָה וְכַמוֹ שְׁפִי בְּסֻמוּף וְעוֹד אֲנִי אוֹמֵר הָא דְקֶאֱמַר הַגַּמ' בֵּיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ לָאוּ לְמִימָרָא דְהֵייתִי מְמַעַט מִבֵּיתָהּ אֵת שְׁנִיָּהֶם בֵּית אִשָּׁה וּבֵית שְׁוֹתָפִים דְּזָה לִיתָא דַמְנ"ל לְמַעוּטֵי תְרַתִּי מְחַדָּא מִיַּעוּטָא וְהָא לִיכָא לְמִימַר דְּמַתְרֵי בֵּיתָהּ דְּכַתֵּב רַחֲמָנָא ה"א לְמַעַט שְׁנִיָּהֶם וְהֵינְנוּ דְהֵדַר וְקֶאֱמַר הַגַּמ' פַּעַם שְׁנֵי בֵּיתָהּ וְלֹא בְּתִיבָהּ וְלֹא פְּנִיָּל לְהוּ בְּחַדָּא בֵּיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ וְלֹא בְּתִיבָהּ מִשׁוּם דְּמַהֲנֵי תְרַתִּי בֵּיתָהּ ס"ד לְמַעוּטֵי הֵנִי תְרַתִּי דַא"כ מֵאִי קֶאֱמַר אֵלֵּא בֵּיתָהּ ל"ל לְכַדְרָבָא לְדָרָהּ בֵּיאָתָהּ אִפִּי בֵּיתָהּ שְׁנֵי לְמֵאִי אָתִי אֵלֵּא וְדַאִי מְחַדָּא בֵּיתָהּ הֵוִי ס"ד לְמִינְדַרְשׁ וְלֹא בֵּיתָהּ וְלֹא בְּתִיבָהּ וְעוֹד הָא ע"כ לֹא אֶפְשָׁר לְמַעוּטֵי בֵּיתָהּ אוֹ בְּתִיבָהּ מִבֵּיתָהּ קֶמָא אֵלֵּא מַהֲשְׁנֵי לְחוּד מְדַשְׁנֵי קְרָא בִּיהּ לְמַכְתֵּב בְּלִשׁוֹן יַחִיד אֲבָל בְּקֶמָא לֹא שְׁנֵי מִיַּדִּי וּמַהֲשֵׁתָא קֶשָׁה שְׁפִיר אִיָּהּ ס"ד לְמַעוּטֵי מַחַד בֵּיתָהּ לְחוּד תְרַתִּי בֵּיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ וְלֹא בְּתִיבָהּ וְנִרְאָה לְפָרֵשׁ דָּאִין ה"נ דְּלֹא הֵוִי מְמַעַט אֵלֵּא חַדָּא וְהַגְמָרָא נָמִי ה"ק מַהוּ דְתִימָא בֵּיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ וְא"כ לֹא הֵוִי דְרָשִׁינָן לִי לְמַעוּטֵי מִבֵּיתָהּ אֵלֵּא בֵּיתָהּ לְחוּד אוֹ בֵּיתָהּ וְלֹא בְּתִיבָהּ וְלְמַעוּטֵי שֶׁל שְׁוֹתָפִין לְחוּד אָתִי וְלֹא שֶׁל אִשָּׁה וְהֵינְנוּ דְפְּלִיג לְהוּ וְלֹא פְּנִיָּל לְהוּ בְּחַדָּא מַהוּ דְתִימָא בֵּיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ וְלֹא בְּתִיבָהּ מִשׁוּם דָּאִי אֶפְשָׁר לְמַעוּטֵי לְתַרְנוּןִיָּהּ מַחַד בֵּיתָהּ אֵלֵּא אוֹ אֵלֵּא מַהוּ דְתִימָא בֵּיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ וְלֹא בְּתִיבָהּ וְלֹא בְּתִיבָהּ מְכָאֵן ק"ל עַל פִּי הַתּוֹסֵ' פ"ד דְּמַנְחוֹת (דָּף מ"ד) דְּמַנְיָא הָתָם הֵדַר בְּפֻנְדָקֵי בַא"י וְהַשׁוֹכֵר בֵּית בַּחוּ"ל כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם פְּטוּר מִן הַמְּזוּזָה מְכָאֵן וְאֵילָף חֲזִיב אֲבָל הַשׁוֹכֵר בֵּית בַּא"י עוֹשֶׂה מְזוּזָה לְאַתְרָא מִשׁוּם יָשׁוּב א"י וּפִי הַתּוֹסֵ' דַמַּה"ת פְּטוּרָה לְעוֹלָם דְּבִיתָהּ כְּתִיב וְלֹא שֶׁל אַחֲרִים וְכַדְרָשִׁינָן רַפִּי"א דְחֻלִּין רֵאשִׁית גִּז צֹאנָה וְלֹא שֶׁל אַחֲרִים וְאַע"ג דְּדַרְשִׁינָן מִבֵּיתָהּ לְדָרָהּ בֵּיאָתָהּ מ"מ תְרַתִּי בֵּיתָהּ כְּתִיבִי וּק"ל עַל דְּבַרְיָהּ מְסוּנְיָא דִּיזֵן דָּאִי לֹא קְרָא דְלְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם גְּבַרִי בְּעֵי חֲזִי נָשִׁי לֹא בְּעֵי חֲזִי ה"א דְּבֵית הָאִשָּׁה פְּטוּרָה מְזוּזָה וְלְמֵאִי נ"מ אִי לְפָטוּר אִשָּׁה עֲצָמָה הָא כָּל כְּמָה דְּלֹא אִסִּיק אֲדַעַתְיָהּ הָאִי דְרָשָׁא דְנָשִׁי לֹא בְּעֵי חֲזִי בַלֵּא"ה אִשָּׁה פְּטוּרָה בְּלֵא"ה ט דְּבֵיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ אֵלֵּא מִשׁוּם דְּאִיִּתְקִישׁ מְזוּזָה לַת"ת כְּדָאָמְ' בַּפ"ק דְּקַדוּשִׁין (דָּף ל"ז) וְנִקְיֵשׁ מְזוּזָה לַת"ת לְפָטוּר נָשִׁים לֹא ס"ד דְּכַתִּי לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם גְּבַרִי ב"ח נָשִׁי לֹא ב"ח הָא לֹא ה"ט ה"א לְפָטוּר נָשִׁים מְזוּזָה מְהַקִּישָׁא דַת"ת וְל"ל הָא דְּבֵיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ אֵלֵּא ע"כ דְּבֵיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ לָאוּ לְאַפְטוּרֵי נָשִׁים אָתִי אֵלֵּא לְאַפְטוּרֵי בִי נָשִׁי אִפִּי אִי דַר בִּי גְּבַרָא וְס"ד לְפָטוּר נָשִׁי גּוֹפִיָּהּוּ אִפִּי כִּי דִּיָּירִי בְּבִי גְּבַרָא מְהַקִּישָׁא דַת"ת וְלְפָטוּר נָמִי גְּבַרִי כִּי דִּיָּירִי בְּבִי נָשִׁי מִבֵּיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ וְה"א דָּאִינוּ חֲזִיב בְּמְזוּזָה עַד דְּאִיכָּא תְרַתִּי בִי גְּבַרִי וְדִיָּירִי בִּיהּ גְּבַרִי דִּנְקָא וְהֵינְנוּ דְּתַנָּא הָכָא בֵּית הָאִשָּׁה דַס"ד לְמִיפְטוּרָהּ לְגְּבַרִי מַחֲמַת הַבַּיִת שֶׁהוּא שֶׁל אִשָּׁה דְּבֵיתָהּ וְלֹא בֵּיתָהּ מִשְׁמַע וְהִיקְשָׁא דְּמְזוּזָה לַת"ת לְפָטוּר אִשָּׁה גּוֹפָה אָתִיא אִפִּי דִּיָּירָא בְּבִי גְּבַרִי אַע"ג דְּהַבַּיִת שֶׁל בַּר חֵיבָא הוּא אִפִּי"ה אִשָּׁה גּוֹפָה הֵדַרָה בְּתוֹכָהּ פְּטוּרָה מִשׁוּם הָאִי הִיקְשָׁא

ובפ"ג דברכות (דף כ') תנן נשים חייבות במזוזה ובגמרא פשיטא מהו דתימא הואיל ואיתקיש לת"ת קמ"ל דחייבות וה"ט דנשי לא ב"ח פדאמרי' בפ"ק דקדושין הרי דאי לאו ה"ט ה"א דנשים אפ"י בבי גברא לאו פנות חיוב מזוזה ניהו מהקישא דהן גופייהו פטורין כמו ת"ת והשתא אי גבי מזוזה דרשינו ביתה ולא של אחרים פדברי התוס' א"כ לעולם ליתא לחיוב מזוזה מה"ת אלא דדיירו בו בעלים עצמם שהבית שלהם והא פל כמה דלא אסיק אדעתיה להאי טעמא דנשי לא ב"ח נשים עצמן פטורין ממזוזה מהקישא דת"ת א"כ ל"ל למיפטר נשים בבי נשי מה"ט דביתהו ולא בית אשה ובע"כ למיפטר בבי נשא אפ"י דיירי בה גברי דלנשים גופייהו ל"צ הא דת"ל מהקישא וגברי בבי נשי תיפוק ליה דבלא"ה פטורי' משום ביתה ולא של אחרים דאפ"י גברי בבי גברא של אחר כה"ג פטורים אע"כ בית אחר' חייבת מה"ת במזוזה אלא דהוי ס"ד לפטור גברי בבי נשא משום ביתה ולא ביתה וכ"ת הא דדרשינו השתא ביתה ולא של אחרים היינו למסקנא דבית האשה והשתפין חייבים במזוזה אבל למאי דס"ד דפטורין האי ביתה למעוטי בית האשה ולא למעוטי בית אחרים אתי לא קשה מידי ומצידה תברא דלמאי דס"ד למעוטי בית האשה מביתהו ולא ביתה ע"כ היינו פשדיירי ביה גברי דהיינו של אחרים דאלו להאשה עצמה שהבית שלה לא צריה וכדפ"י ואפ"ה מרבינו ליה במסקנא לחיובא מטעמא דגברי בעי חיי הא ממילא ש"מ דשל אחרים חייב במזוזה מה"ת וכ"ת א"כ איך ס"ד לפטור בית שותפין ממזוזה משום ביתה ולא בתייהם ומי גרע משל אחרים לגמרי שאין לו שום חלק בבית ואפ"ה חייב של שותפים דיש לו חלק בו לא כ"ש שיהי' חייב לק"מ דלמאי דס"ד לפטור בית שותפין משום ביתה ולא בתייהם כ"ש לגמרי של אחרים דפטור אבל למאי דמסיק דבית השותפים חייב ושל אחרים לגמרי נמי אין לנו שיהא פטור עוד י"ל אפ"י למאי דס"ד לפטור של שותפים אפ"ה של אחר' חייבת דשל שותפים איכא למימר דגרע משל אחרים הואיל ואינו מיוחד לבעליו משא"כ של אחרים אע"ג דאין לו שום חלק הואיל ומיוחד לבעליו מיהו יש לישוב פ"ה התוס' דאפ"ת דדרשינו ביתה ולא של אחרים ואשה גופה פטורה ממזוזה מהקישא דת"ת אפ"ה איצטריה ביתה למעוטי בית האשה ולא בדדיירי ביה גברי דהיינו של אחרים ול"צ קרא למעוטי כה"ג אלא נ"מ לבית שיש לאשה עם איש בשותפות דהא דאמ' הגמרא מ"ד ביתה ולא ביתה ביתה ולא בתייהם לאו למימרא דשניהם פאחת היינו ממעטי' מחד ביתה דמנ"ל למעט ב' דברים מדרשא א' אלא לצדדים קאמר דהיייתי ממעט א' משתי אלה או של שותפים ושל אשה חייב או של אשה ושל שותפים חייב וכמו שפכתתי לעיל וכיון שפן אס"ד למדרשין ביתה ולא ביתה בע"כ של שותפים חייבת במזוזה וה"א אי לאו מיעוטא דביתהו ולא ביתה דבית השותפין דאיש ואשה דמי לבית שותפות דב' גברי אע"ג דאם פל הבית של אחרים פטור מ"מ בשל שותפות אין חלק חבירו מעכב על חלקו להפקיע מידי חובת מזוזה וה"נ של איש ואשה אין פח בחלק האשה להפקיע חלקו של איש מן המזוזה אע"ג דאשה פטורה ממזוזה הפטור תלוי בגופה משום דאיתקש לת"ת אבל מ"מ רמי חיובא אבית אשה כמו אבית איש דאע"ג דכולו של אחרים פטור לפי התוס' מ"מ של שותפים חייבת ואין חלק של חבירו מעכב על חלקו להפקיע ממזוזה מטעם של אחרים ה"נ של איש ואשה אין חלק האשה מפקיע חלק האיש מן המזוזה דפטור מזוזה תלוי בגופה ולא בביתה אלא רמיא חיובא אביתה כמו אביתו ואע"ג דהיא גופה פטורה וגברי פי דיירי

בי' הו"ל אחרים הפטור תלוי בדבר אחר ולא משום דלא רמי חיוב מזוזה אביתה מש"ה כתב רחמנא ביתה ולמעוטי ביתה לגמרי מעיקר חיוב מזוזה ואפי' אם יש לה בית בשנותפות עם איש מעפב חלקה על חלק האיש להפקיעו מחובת מזוזה ולא דמי לשל שנותפות דאנשים דחייב דהתם הבית חייב במזוזה מפל צדדים משא"כ שנותפות של אשה ואיש חלקה מצד עצמה אינה בת חיוב מזוזה ולהכי היא מעפבת על חלק האיש להפקיעו מחובת מזוזה ודמי לבית של ישראל ונכרי הואיל וחלק נכרי אינו בר חיוב מזוזה מעפב נמי על חלק ישראל מלחול עליו חובת מזוזה לדעת קצת פוסקים אלא דאפתי ק"ל לפי התוס' דפטרי של אחרים מדרשה דביתה מפדי מביתה יש למעט של אשה ושל שנותפים ביתה ולא ביתה ולא בתיהם אלא משום דכתיב למען ירבו מרבין להו מטעמא דהני לא ב"ח והשתא מאי חזית לרבוני הני ולמעוטי של אחרים אדרבה תרבה של אחרים מה"ט דלא בעי חיי ותמעט הני ובשלמא הא דלא ממעט לאשה איכא למימר דה"ט דנשי לא ב"ח אלים טפי דאי פטרינו לאשה לגמרי מן המזוזה ליתא לגמרי כלל בכלל ברכה דרבוני ימים לעולם ואי פד דרשת לי' למעוטי של אחרים הא אפשר להיות בכלל ברכה זו בבית שלו אבל הא ודאי קשה מאי חזית לרבות של שנותפים יותר משל אחרים אדרבה נרבה של אחרים מה"ט דלא ב"ח ונמעט של שנותפים ואפילו הכי אין אתה מוציא מפלל ברכה זו דהא אפשר לו לקיימו בבית שלו לגמרי שאין לאחרים שנותפות בו ומיהו להאי תי' דפי' לעיל דשל אחרים גרע משל שנותפים א"א לרבות של אחרים ולמעט של שנותפים דהשתא של אחרים לגמרי חייב של שנותפים דיש לו חלק בו לא כ"ש וכ"ת א"כ לא נרבה אלא בית האשה מה"ט דברכה זו דאל"כ לא תהי' לעולם בכלל ברכה ונמעט מביתה של שנותפים וכ"ש של אחרים לגמרי ומ"מ איתגויהו בכלל ברכה זו בבית המיוחד לו שאין לאחר חלק בו לא קשה מידי דודאי מצד הסברא ראוי לחייב כל הני תלת אשה ושנותפים ושל אחרים לגמרי מה"ט דהני לא ב"ח אלא דביתה מיעוטא משמע ובע"כ צריה אתה למעט א' מג' אלה הלכה די למעט א' מאלה והקטן שבהם והשתא למעט אשה א"א דא"כ לעולם לא תהי' בכלל ברכה זו ואי אתה ממעט שנותפים דא"כ כ"ש שנתמעט ממילא של אחרים מק"ו וא"כ אתה מפקת לתרתי מפלל ברכה זו לפיכה מוקי לי' למיעוטא דביתה על של אחרים ובשנים הנותרים מקיימת לברכה זו ולפ"ז ליתא לתי' ב' שפי' לעיל דשל שנותפים גרע משל אחרים לגמרי דא"כ תקשה נרבה לשל אחרים ונמעט של שנותפים מיהו אפתי ק"ל הא פי' לעיל דאי לאו ה"ט דהני לא ב"ח ה"א דאשה גופה נמי פטורה מהקישא דמזוזה לת"ת ובית האשה נמי פטור אפילו דר בו איש משום ביתה ולא ביתה השתא לבתר דמרבית אשה עצמה וביתה לחיוב מה"ט דבעי חיי ומוקמית למיעוטי דביתה לשל אחרים לא שנא אם השוכר והמשכיר שתייהו נשים ל"ש שניהם אנשים די לה אם נמעט ונוציא מפלל ברכה של אחרים אם שתייהם נשים אבל אם א' מהם איש כ"ש שניהם אנשים לא דהבית של אשה ודר בו איש ובפרט איש ודר בבית של אחרים של איש יהי' בכלל ברכה זו: לא לה נ"ל דה"נ מיתורא דלו הוא בעי למעוטי אשה והינינו דמסיק אלא לו ל"ל ועוד אי ממשמעוטי מאי שני מבע"ל למי שמיחד ביתו לו אפתי נמעט אשה מגופי' דקרא משמע לו ולא לה א"ו ממשמעוטי דלו ליכא למעט אשה דכל התורה כולה בלשון זכר נאמרה: דף י"ב ע"א אני לא שמעתי אלא מקום מקדש בלבד פרש"י משום פשקנה דוד הגורן מארונא היבוסה גבה כסף מפל שבט ושבת כדאי בספרי

ובשחיטת קדשים משמע מטעם שאינו מיוחד לשום שבט אינו מטמא וק"ל דבפ' בנז
העיר פרש"י משום דביתו של קודש הוא וגבי נגעים ובא אשר לו הבית בעיני הרי דתלה
טעמין משום דקודש הוא ולא משום שאינו מיוחד לשום שבט: הא פתי פנסיות ובתי
מדרשות מטמאין בנגעים אע"ג דכרכים גינהו ק"ל מאי פריה הא להאי שינויא אינו
מחלק בין כרכים לכפרים אלא באין בהם בית דירה אבל בגיש בהם בית דירה אפי' של
כרפים נמי מטמאין והשתא ניחא הא דנקט מקדש בלבד אע"פ שיש בו בית דירה
וכדאר"י לעיל (דף י') וקלא כמה לישכות היו שם שהי' בהן בית דירה אפ"ה אינו מטמא
בנגעים הא פתי כנסיות וב"מ דומיא דהא דיש להן בית דירה אע"ג דכרכים גינהו מטמאין
הואיל גיש להן בית דירה בני טמוי גינהו: ור' יהודה סבר ירושלים נתחלקה לשבטים
ק"ל דבפ"ט דערכין (דף ל"ג) חשיב במתניתין לירושלים בתוך עזירות המוקפות חומה
מימות יהושע ב"ן נחמיה חלוט בהן ופריה וירושלים מי מחליט בה והתניא עשרה
דברים נאמרו בירושלים אין הבית חלוט בה משום דכתיב וקם הבית וגו' לקונה אותו
לדורותיו וקסבר לא נחלקה ירושלים לשבטים מפלל דלר"י דסבר נחלקה הבית חלוט
בה א"כ לוקי להיא מתניתין דחשיב ירושלים ר"י היא וה"נ ק"ל בסוף פירק חלק (דף
קי"ב) דתני פתי קודש שבטיר הנדחת יגנוז ופריה במאי עסקינן אילימא בירושלים
מי הוי עיר הנדחת והתניא עשרה דברים נאמרו בירושלים וזו א' מהן אין נעשית עיר
הנדחת וקשה נמי הא התם ספ"ז דב"ק (דף פ"ז) מפרש דה"ט משום דכתיב עריה וקסבר
ירושלים לא נתחלקה לשבטים ומאי קושיא לוקמא כר"י דאמר נחלקה וא"כ אין ה"נ
דנעשית עיר הנדחת וי"ל משום דבפ"ג דנגעים סתם לן תנא כרבנן דר"י דתנן התם
ירושלים וחז"ל אינן מטמאין בנגעים וה"נ תנן בפ' חלק דירושלים אין נעשית עיר
הנדחת ובע"כ ה"ט דס"ל לא נחלקה לשבטים ומש"ה דחוק נמי בספ"ט דערכין ולא מוקי
מתניתין כר"י דלא תקשה סתמא אסתמא: פשיטא אירע בו פסול קודם תמיד של שחר
וכו' מפאן ק"ל למקצת מפרשים שאמרו שאפילו תרומת הדשן ביוה"כ אינה פשיטה
אלא בכה"ג והיננו דאמרי' לקמן בפירקין (דף י"ט) ביוה"כ דאיכא חולשא דכה"ג עבדינן
ליה מחצות לפ"ז תקשה סוגיא דידן דשקיל וטרי הגמרא אדכ"ע כשאירע בו פסול לאחר
תמיד במאי מחנכין להשני דקאמר הניחא למ"ד אבנטו של כה"ג וכו' מאי איכא למימר
והשתא אפתי למ"ד לקמן בפ"ב דלתרומת הדשן אינו לובש אלא ב' פלים לחוד פדכתיב
בקרא כתונת ומכנסים לחוד והא ודאי פיון דא"צ ללבוש אלא ב' פלים אלו לחוד ל"ש
[כה"ג ול"ש] פהו הדיוט בהני סגי א"כ באירע בו פסול בליל יוה"כ קודם תה"ד במאי
מחנכין להשני שיהא פשר לתה"ד ואפי' למ"ד אבנטו של פהו הדיוט של בויץ ושל כה"ג
של פלאים דבשאר עבודות חוץ איכא הניכר באבנט הא בתה"ד ליכא האי הניכר דהא
א"צ אבנט וגם הא תקנתא דאבני לובש ח' ומתפף בצינורא אפתי בשעת תה"ד שהי'
עבודת לילה ליכא דעדיין תמיד של שחר לא קרב וכ"ת לובש ח' ומתפף באברים ופדרים
שלא נתעפלו מבערב הא אמרינן רפ"ה דפסחים (דף נ"ט) עולת שבת בשבתו ולא עולת
חול בשבת ולא עולת חול בי"ט וכ"ש דאין עולת חול קריבה ביוה"כ דתמיר מיו"ט ואפי'
ר"י דס"ל בספ"ו דשבת (דף קי"ו) דעולת שבת קריבה ביוה"כ בעולת חול מודה דאינה
קריבה ביוה"כ כדאמ' התם ובחל יוה"כ כבחול מאי איכא למימר וכ"ש לר"ע דס"ל התם
דאפי' עולת שבת אינה קריבה ביוה"כ אי תה"ד אין פשיטה ביוה"כ בכהן הדיוט במאי

מחנכין אותו השני שיהא פשר לתה"ד מיהו למאי דפי' התוס' לקמן (דף מ"ו) דהא דאמרין ולא עולת חול בשבת היינו בלא משלה בהן האור אבל במשלה בהן האור מבעוד יום שפיר דמי דנעשו לחמו של מנבח ניקא דאיפא למימר לובש ח' ומתפף בצינורא באברים שמשלה בהן האור אלא דאין הפל שנים בהא שפי' התוס' וכמו שפתי שם ומיהו י"ל דהא בהא תליא דאי אמרינן דתה"ד א"צ ד' פלים אלא ב' דכתיבי בקרא להדיא בהן לבד סגי היינו משום דלאו עבודה היא פדמוכח שם בפ"ב להדיא דקא"מ"ט דר"ל אי ס"ד עבודה היא יש לה עבודה שפשרה בשני כלים וכיון דלאו עבודה היא ממילא אפי' ביוה"כ פשרה בכהן הדיוט דהא פל עבודת יוה"כ אינן פשרים אלא בכה"ג וקא לאו מעבודות היום הוא וכי אמר' דתה"ד צריף כה"ג היינו דוקא אליבא דמ"ד עבודה היא וטעונה ארבעה פלים וכ"ת א"כ לר"ל דלאו עבודה היא וא"צ כה"ג אמאי עבדינן לה ביוה"כ מחצות ומקדמינן לה משאר פל ימות השנה הא לית בה משום חולשא דכה"ג כיון דלדידי' היא נעשית בכהן הדיוט וי"ל דמה"ט מקדמינן לה פדי שתכלה קודם עלות השחר ומיד נתחיל כה"ג בעלות השחר בעבודת התמיד ולא יתאחר בתה"ד מעלות השחר וידחוק השעה לכה"ג בעצם היום לעשות בנריות ומהירות ויחליש וכהאי גוונא פירשו מקצת מפרשים דס"ל דתרה"ד דיוה"כ פשר בכהן הדיוט דמשום חולשא דכה"ג דקאמר הוא על דרף זה: אלא אינרע בו פסול אחר תמיד של שחר במאי מחנכין אותו פי' במאי ניפר שנעשה כה"ג שיהא עבודת בכה"ג שאינן פשרות אלא בו ול"ל בשמן המשחה מחנכין אותו דהא בבית שני לא היה שמן המשחה שהרי יאשיהו גנזו ת"י מ"מ י"ל ללבש ח' בגדים בלי עבודה ובנה יהי' ניפר שהוא כה"ג ואע"פ דפי' לעיל דבלבישת ח' בגדי כה"ג לחוד בלי עבודה אין זה מילוי ידים הנאמר בקרא גבי חינוכו של כה"ג מ"מ להיפרא בעלמא שהוא כה"ג סגי בהכי דהא אין הדיוט לובש ח' בגדים דהא לר"א דאמר באבנט אין זה מילוי דקרא דאינו אלא ח' בגדים פדכתיב ואינו אלא להיפרא בעלמא דכה"ג הויה פניו דלובש אבנטו כ"ש פשלוובש פל ח' בגדי כה"ג דאיפא היפרא טפי דהא אין הדיוט לובש בגדי כה"ג ואפי' למאי דמסיק לקמן רפ"ז (דף ס"ט) דבגדי פהונה ניתנו להנות בהן במקדש ה"מ בבגדים הראוים לו לא ואטו זר שרי ללבוש בגדי פהונה במקדש הואיל וניתנו ליהנות בהן הא נדאי לא וכ"ש למאי דפי' התם דה"ט דניתנו להנות בהן במקדש אבל לא במדינה משום דמקדש מקום עבודה הוא וראוי לעבוד בהן משא"כ במדינה דלאו מקום עבודה הויה להאי טעמא נדאי לא שרי אפי' במקדש אלא אותן בגדים דשרי ללובש לעבוד בהן עבודה דהיינו כה"ג בח' ונהדיוט בד' אבל איפכא לא א"כ פשלוובש ח' הוי היפר לחינוף פהונה גדולה וכ"ש דקשה לאבני דאמר לובש ח' ומתפף בצינורא היפוף זה ל"ל בלבישת ח' לחוד סגי ליה להיפרא דחינוף כה"ג מיהו לאותן מפרשים דס"ל אפי' למאי דמסקינן דבגדי פהונה ניתנו ליהנות בהן במקדש אפי' שלא בשעת עבודה ה"מ באותן שאין בהן פלאים אבל באותן של פלאים לא דהו"ל לובש פלאים שלא במקום מצנה כמ"ש שם א"כ א"א לחנכו בח' בגדי כה"ג לחוד בלתי עבודה דא"א משום דבבגדי כה"ג איפא פלאים חושן ואפוד ומעיל וכן אבנט אבל להמפרשים דאפי' ב"כ של פלאים נמי שרי ללבוש שלא בשעת עבודה במקדש קשה אמאי לא חינוכו בלבישת ח' בגדים והיפוף צינורא דאבני' ל"ל וה"נ למאי דפי' התוס' בשם ר"ת דהציץ

מניח כה"ג במצחו בכל שעה אפי' במדינה דכתיב ביה תמיד וכמו שפתיבתי שם דא"כ הו"ל לחנכו בלבישת הציץ ובזה ניפר שיהו מחונף לכה"ג וי"ל דלעולם אין היפר לבישת בגדי כה"ג לחוד מחנכתו אלא בעי נמי עבודה מיהו עבודה לחוד נמי לרב אדא בר אהבה ולאביי אין מחנכתו אלא א"כ איפא היפרא נמי דלבישת בגדים בהדי עבודה זו של חינוף והא בלא הא לא סגי וטעמא משום דבעי לחינוף דומיא דמילוי ידים דקרא דהוי פל ז' לכתחילה כדאי' לעיל והיינו בלבישת ח' בגדים עם העבודה כדפי' התם דאין מילוי ידים לדורות אלא בתרתי בלבישה עם העבודה וה"נ ביוה"כ למ"ד אבנטו של כה"ג ביוה"כ לא זהו אבנטו של הדיוט בהא סגי ליה לחינוף דהו"ל דומיא דמילוי ידים דקרא דהוי פל השנה וליפא היפרא דחינוף כה"ג ע"י לבישה אלא בח' בגדי כה"ג שעובד פל השנה בהן עם העבודה מש"ה מלוי ידים דכל השנה אינו אלא בח' בגדים להיפרא וביוה"כ סגי ליה באבנט לחוד עם העבודה פיון דלא זהו אבנטו של כה"ד מיהו ר"פ ס"ל דהיפרא דחינוף בחדא דהיינו עבודה סגי הלכך פל השנה דכל העבודות פשרות בכה"ד כמו בכה"ג ליפא היפרא דחינוף ע"י עבודה לחוד אלא א"כ איפא נמי לבישה בהדה דכיון דלובש ח' לעבודה בזה ניפר שיהו כה"ג ומתחנף ע"י עבודה זו והיינו מלוי ידים דקרא אבל ביוה"כ דאין עבודה פשיקרה אלא בכה"ג אפי' למ"ד אבנטו של כה"ג ביוה"כ ודקדיוט שוין ושניהם של בויץ וליפא היפרא ע"י הבגדים פלל מ"מ עבודה לחוד מחנכתו דע"י עבודה לחוד הוי היפרא ביוה"כ אבל פל השנה דא"א לעבודה בלתי מלוי ידים דהיינו בגדים תלתה רחמנא להיפרא דחינוף במילוי ידים משום דא"א לעבודה בלתי לבישת ח' בגדים מ"מ עיקר החינוף בעבודה לחודה תליא ובזה ניחא הפל: לובש ח' ומתפף בצניורא וכדבר הונא פי' אפי' אי מתפף בהני דאי לא היפף בהו הוי מעפלי בתרתי שעות והשתא מעפלי בחדא שעתא אפ"ה עבודה היא וכדר"ה נהרי הא דר"ה לא צריף אלא להא דאמרן דהא בפ"ב דשבועות (דף י"ז) פריף על הא דר"ה ה"ד אי דלא היפף לה לא מעפל פשיטא ואי דלא היפף בהו נמי מעפלי מאי קעביד ומשני ליה פהא דפי' והא קמ"ל דכל קרובי עבודה עבודה היא ולרבנותא מיייתי לה להא דר"ה לומר אפי' אי ליפא במערכה מה דלא מעפלי פלל בדלא היפף אפ"ה אי איפא כה"ג דמייירי ר"ה נמי סגי: ע"ב לא נחלקו אלא באבנטו של פהן הדיוט בין בשאר ימות השנה בין ביוה"כ ק"ל למאן דמפרש דכל עבודות יוה"כ נאפי' תה"ד ומשם נאילף אפי' סדר עבודה של פל ימות השנה אפ"ה אין פשרים ביוה"כ אלא בכה"ג ולא בהדיוט א"כ איף קאמר הכא דנחלקו באבנט של כה"ד ביוה"כ מה ענגן כה"ד ואבנטו ביוה"כ מפיון דאינו ראוי לשום עבודה ביוה"כ ויש לי לומר דמ"מ משפחת לה לעבודת פהן הדיוט ביוה"כ באברים ופדרים של תמיד של בין הערפים שניתותרו מערב יוה"כ דזה נדאי לכ"ע נעשה בהדיוט דאין לו ענגן ושניכות פלל ליוה"כ דהא מן תמיד של ערב יוה"כ הוא מיהו הא לא משפחת לה אלא אליפא דר"י דאמר בפט"ז דשבת (דף קט"ז) דעולת שבת קריבה ביוה"כ ומשפחת לה בחל יוה"כ בא' בשבת אבל לר"ע דאמר התם דאין עולת שבת קריבה ביוה"כ לא משפחת פלל שיהא פהן הדיוט עובד עבודה ביוה"כ מיהו איפא למימר דהא דשמעתין כר"י אתיא וכדאמרן ולמאי דפי' התוס' למפן (דף מ"ו) גבי אומר הנה ר"מ אברי עולה שניתותרו עושה להן מערכה בפני עצמן וסודרה נאפי' בשבת בשם ריב"א ור"י דהא דאמרין ולא עולת חול בשבת היינו בלא משלה בהן האור אבל במשלה בהן האור

מע"ש שפיר דמי להקטירן בשבת וכן למאי דפי' התוס' עוד שם דהא דאמרין ולא עולת חול בשבת דוקא בליל שבת דלא ניתן שבת לדחות בההיא שעמא אצל שום קרבן אבל סמוך לבקר פי מסדר מערכה דיומיה פנין דבלא"ה מסדר אש המערכה לצורך תמידין דיומא שרי להקטיר נמי לעולת חול ניתא דהשתא משפחת לה לכה"ד שיעבוד ביוה"כ פדאמרן וכ"ש דאפי' עולת חול מקטיר בשבת כ"ש ביוה"כ דאחר שבת ושם יתבאר דבר זה: קדא דאבנטו של כה"ג ביוה"כ לא זהו אבנטו של פהן הדיוט ק"ל מאי קושיא דלמא האי ילבש מרבה לשאר בגדים השוין לכה"ג וכה"ד ולא מיירי קרא מאבנט פלל ועוד ק"ל מאי קאמר אלא מה ת"ל ילבש לרבות את השחקין מכדי הני ב' תשובות של רבי שתיקו אינו אלא אדר' דוסא דדריש ילבש להביא בגדי כה"ג אבל אדרשת ר"י להביא מצנפת ואבנט להרמה לא השיב פלום א"כ מ"ט נאדי מדרשת ר"י להביא מצנפת ואבנט ודרש לה לדרשה אחרת לרבות את השחקין וכ"ש הא דמה ת"ל דקאמר דלא אתי שפיר דהא אפתי איפא למימר דילבש לדרשת ר"י אתא למצנפת ואבנט ובפ"ב יתבאר זה: אלא מה ת"ל ילבש לרבות את השחקין בל"א פירש"י להביא שחקים דוקא משום בגדים שבישיל קדירה לרבו וכו' וק"ל א"כ מאי לרבות דקאמר אין זה ריבוי אלא מיעוט שפמעט בגדים טובים מלעבוד בהן עבודה זו של תה"ד: ולא פהן הדיוט משום מעלין בקודש הקשו התוס' ל"ל ה"ט ת"ל פנין דראוי לכה"ג אי לאו משום איבה א"כ אינו יכול לשמש בד' בגדים דהו"ל מתוסר בגדים ול"ל דלאחר מיתת ראשון קאמר דלא הוי כה"ג משום איבה דהא מודה ר"י שאם מת ראשון שני חוזר לעבודה ולי נראה דמשום הא לא אירא די"ל הא דקאמר כה"ג משום איבה היינו מחיים דראשון ובאירע בו פסול ביוה"כ עוד הפעם אין ממנין אותו תחתיו שנית משום איבה דיאמר זה מצפה מתי יארע בו פסול כמו שחשו לאיבה שלא יאמר שמצפה שימות והא לא תקשה דאי ס"ד דלר"י דינו פהדיוט א"כ מאי קאמר ר' יוחנן מודה ר"י שאם עבר ועבד עבודתו פשיה מודה למאן לאו לר"מ בר פלוגתיה ומהשתא בע"כ הא דמודה דאם עבר ועבד דעבודתו פשיה היינו דעבד בח' בגדים דוקא דהא לר"מ שני פל מצות כה"ג עליו דאל"כ הא אמרינן בפ"ב דזבחים (דף י"ח) בני אהרן הפהנים בכיהונם מפאן לכהן הדיוט שלבש בגדי כה"ג ועבד עבודתו פסולה וש"מ דלר"י נמי דינו להיות כה"ג לכל דבר דהא לק"מ די"ל דהא דעבר ועבד דקאמר אדר"י היינו שעבד בד' בגדים פהדיוט והאי ומודה לאו לר"מ קאמר אלא טעמא דנפשיה קאמר דאע"ג דס"ל דאינו ראוי לכהן הדיוט אפ"ה אם עבר ועבד בדיעבד עבודתו פשיה ובד' בגדים פהדיוט דוקא דלר"י דינו פהדיוט לכל דבר מיהו מאי דפירשתי דחוק קצת לפרש כה"ג משום איבה והיינו באירע פסול לכה"ג שנית ביוה"כ דמאי איבה שייך פאן פנין דאין כה"ג ראוי לעבוד ובע"כ צריך אחר תחתיו מה לי אם זה משמש תחתיו או אחר ולא שייך פאן איבה והתוס' תי' דמש"ה ליפא קפינדא פנין דע"פ ב"ד הוא אי לאו טעמא דמעלין כ"כ בפ"ק דמגילה מ"מ ק"ל מהא דאמרין לקמן (דף ע"ב) דאמר רב דימי בגדים שכה"ג משמש בהן משום מלחמה משמש בהן ומייתי לה מקרא מיתבי' פהן משום מלחמה אינו משמש לא בד' ככה"ד ולא בח' ככה"ג ומפרש אביי כה"ג משום איבה כה"ד משום מעלין בקודש והשתא ל"ל האי טעמא משום מעלין בקודש הא פנין דלר"ד מה"ת עובד בח' אי עבד בד' בלא"ה עבודתו פסולה דהו"ל מחוסר בגדים וי"ל דהא דקאמר כה"ד משום מעלין בקודש נ"מ אפי' עבר ממשיחתו ונתמנה

משום מלחמה אחר תחתיו אפ"ה אינו עובד בד' משום מעלין מ"מ ק"ל דהא ודאי כה"ג
אע"ג דעבר ממשיתתיה אפתי בקנשתייה קאי דהא תנן בפ"ג דהוריות (דף ט') משום
שעבר ממשיחתו ואם"כ חטא וכו' נשיא שעבר מגדולתו ואם"כ חטא פהו משיח מביא פר
והנשיא פהדיוט ומייתי לה התם מקרא אלמא משום אע"פ שעבר אפתי בקנשתייה קאי
ומש"ה מביא פר כדמעיקרא ושם בפ"ג (דף י"ב ע"ב) מיבעי לר"פ משום שנוצטרע מהו
באלמנה ופשט לה מדתניא אין לי אלא עבר מחמת קריו עבר מחמת מומו מנין ת"ל והוא
וש"מ מהא דאפי' עבר מחמת מומין וצרעת דאינו ראוי לעבודה כלל לעולם אפ"ה
בקנשתייהו קנימי הלפך נ"ל לפרש דהא גופה דאמרה תורה דמשום שעבר אפתי קאי
בקנשתייה הוא מה"ט גופיה דמעלין בקודש ומש"ה פליג רחמנא בין משום לנשיא
דמשום שעבר מביא פר ונשיא פהדיוט משום דהא דנשיא מביא שעיר לאו משום קדושה
הוא דהא קרבנו נעשה בחוץ כמו של הדיוט אלא גדולתו גרמה לו לשנות גוף קרבנו
משל הדיוט דהוא בשעיר והדיוט בכשבה או שעירה וכיון שעבר עבר ודינו פהדיוט אבל
משום קנשתייה גרמה לו לשנות קרבנו שהרי דם פר פהו משיח נכנס לפנים מש"ה אע"פ
שעבר לא פקע קנשתייה דקנשתייה הגוף לא פקע בכדי כדאמרינן בפ"ג דנדריים (דף כ"ט)
גבי שור זה עולה ל' יום ומיניה ילפינן דלכל דבר אפתי בקנשתייה קאי ולא פקע מיניה
וקא גופה מטעמא דמעלין בקודש ולא מורידין ואפי' היכא דאינו ראוי לקדושה ראשונה
כגון משום שעבר מחמת מומין אפ"ה מצנוה על הבתולה ומנוהר על האלמנה וכיון דהכי
האי דנקט פהו הדיוט משום מעלין בקודש האי טעמא גופיה הוא טעמא דמדינא קדושת
כה"ג עליו משעבר ואי לא ה"ט הוי פקע לגמרי משעבר וכ"ת אי הא דמעלין בקודש
מהא רבויא דכתי' גבי פר וכו' גבי בתולה יקח ללמד דמשעבר מ"מ בקנשתייה קאי תרתי
ל"ל גילף חז מחבריה ועוד הא הו"ל שני פתובים הבאים כאחד ואין מלמדין לעלמא
מהם י"ל דצריכי תרונניהו דאי מוהנא דגבי בתולה יקח ה"א דמש"ה נוהג במשום שעבר
הואיל ונוהג נמי במרובה בגדים ובמשום מלחמה שמצווין על הבתולה כדאמרינן התם
אבל פר פהו משיח אינו נוהג במרובה בגדים לרבנן ואפי' לר"מ דס"ל התם דנוהג
במרובה בגדים מודה דבמשום מלחמה אינו נוהג וה"א דמשעבר הרי הוא פהדיוט ואי
הוי פתיב גבי פר דנוהג במשום שעבר ה"א משום הואיל דאינו נוהג אלא במשום לבד
ולא במרובה בגדים לרבנן דר"מ אלימא קנשתייה הואיל ומשום בשמן המשחה כדא'
בפ"ב דשבועות גבי אם נאמר משפן למה נאמר מקדש וכיון דאלימא קנשתייה לכך קדוש
אף משעבר אבל הא דמצנוה על הבתולה דנוהג נמי במרובה בגדים ה"א מרובה בגדים
דלא אלים קנשתייה כ"כ אימא משעבר פקע קנשתייה מש"ה צריכא והשתא דכתיבי
תרונניהו ילפינן כמה הצד למשום שעבר שדינו ככ"ג לכל דבר ומשמש בח' בגדים מה"ת
וכ"ת תינח לרבנן אבל לר"מ דס"ל מרובה בגדים מביא פר והוא דגבי בתולה ל"ל ת"ל
מפר פינן דנוהג גם במרובה בגדים וי"ל דר"מ לא דריש לההוא והוא דהתם כר"ע דהתם
לעבר מחמת מומו אלא כר"י ס"ל דאמר התם אחר שחלק הכתוב ריבה למשום מלחמה
א"נ אפי' תימא ר"מ כר"ע ס"ל מ"מ הואיל ופר אינו נוהג במשום מלחמה ה"א דבמשיח
שעבר נמי קלישא קנשתייה ואינו מביא פר משעבר קמ"ל וא"ת הא האי אין מורידין
בקודש נ"ל בפ"א דמנחות (דף צ"ט) ממקום אחר מדכתיב ויקם משה את המשפך ויתן
את אדניו וי"ל דאי מהתם ה"א בעודו בקנשתייה דהתם מ"ל לענין לתם הפנים שביציאתו

היו מניחים אותו על שולחן של זָהב מה"ט דאין מורידין הואיל והיה מונח פל השבוע על שולחן הזהב שפיהכל אם היה מניחו ביציאתו על של פסוף הוי הורדה והרי לחם הפנים קודם הקטרת הבזיכין עדיין בקדושתיה קאי כדמעיקרא ומועלין בו אכל כה"ג לאחר שעבר מחמת איזה סיבה ה"א דמעשה פקע קדושתיה מיניה לגמרי קמ"ל גבי פר ובתולה דלא ואי מהני ה"א דנהי דלא פקע קדושה לגמרי בכדי ע"י שום סיבה מ"מ אע"פ שהיא בקדושתו מותר לפחתו מכוודו הראשון כמו גבי לחם הפנים שולחן של זָהב על של פסוף קמ"ל מקרא דניקם דאפי' כה"ג נמי לא וא"ת למאי דפי' דמה"ת שני ראוי להיות כה"ג א"כ הא דאמרינן רפ"ז דנזיר (דף מ"ז) גבי מת מצוה משום בשמן המשחה ומרובה בגדים משום עדיף פי' ויטמא מרובה בגדים ולא משום דנה מביא פר משום שעבר ומרובה בגדים מרובה בגדים עדיף דעביד עבודה ואלו משום שעבר לאו בר עבודה הוא ופי' התוס' והמפרש דכר"י אתיא דאמר שני אינו ראוי לכה"ג והשתא פיון דמשום שעבר מה"ת בר עבודה הוא ואין שום מעלה מה"ת למרובה בגדים עליו והא האי מעלה דמשום מביא פר ולא מרובה בגדים מעלה של תורה היא לרבנן דר"מ והשתא האיה מעלה דרבנן דמרובה בגדים על משום שעבר דוחה למעלה של תורה דמשום שעבר מביא מה"ת פר ולא מרובה בגדים א"ו הא דמשום שעבר אינו ראוי לעבודה מה"ת הוא והואיל והאי מעלה נמי של תורה הוי משמע להגמרא דהאי מעלה דראוי לעבודה עדיף טפי מאידך מעלה וי"ל דכל הני מעלות [חסר כאן וחקל על דאבדין]: דף י"ג ע"ב אמר רבא לא נחלקו אלא להביא מתוך ביתו נ"ל דרבה בה"א גרסינן ואפיי תלמידו אקשי ליה עלה ולקמן בשנינויא בתרא לומר שאינו עובד כל היום גרסי' רבא בא': היה עומד ומקריב פירש"י בכהן הדיוט קאי ק"ל אמאי יגמור לר"י הא כה"ד אם עבד חילל פדתנן רפ"ב דזבחים (דף ט"ו) וכיון דעבודה מחוללת אמאי יגמור דקאמר ר"י וכי תימא הואיל והתחיל בהיתר קודם שנעשה אונו גומרו הא בספ"ק דזבחים (דף ט"ו) אמרינן בעי ר"י מר"ז היה מזה ונקטעה ידו של מזה עד שלא הגיע דם למזבח מהו א"ל והנה ונתן פלומו דעד שהגיע הדם על המזבח עדיין לא נגמרה הזאה והו"ל עבודה בב"מ ופסולה אלא אע"ג שהתחיל בהיתר ובתוך העבודה נעשה בעל מום מחלל והשתא הדברים ק"ו מה התם דהתחיל בהיתר ולאחר שנעשה ב"נ אינו עובד בינדים דהא כפר יצאתה הזאה מידו לאויר וממילא מגיע למזבח אפ"ה חילל כ"ש הכא גבי אונו אע"פ שהתחיל בהיתר אפ"ה הא כשגומר בינדים חילל ואמאי יגמור לר"י ועוד דמשמע התם דע"כ לא מבעי ליה לר"י אלא במזה ואח"כ נקטעה קודם שהגיע למזבח אי כשר אלא משום דאיכא למימר מדנפק דם איתעביד ליה מצותו ונגמרה הזאה ואין כאן עבודה בב"מ אכל אי הוי פשיטא ליה דלא נגמרה עד שהגיע למזבח ודאי פסול אע"ג דתחילת עבודה בהיתר היתה קודם שנעשה בב"מ אפ"ה חילל ואמאי הכא גבי אונו לר"י יגמור ואין סברא לומר דהיא דפ"ק דזבחים כר"י דאמר הכא גבי אונו נמי מניח עבודתו ויוצא ודלא כר' יוסי דאם איתא דמלתא דר"י ור"ז אתיא פתנאי לא הוי שתק הגמרא מיניה לומר פתנאי פדרה הגמרא בכ"מ ועוד דקי"ל הלכה כר' יוסי מחבירו ובודאי אין טעם לחלק בין ב"מ לאונו בהא דהתחיל בהיתר דבזה יגמור לא יגמור וגם ברפ"ב דזבחים (דף ט"ז) נפקא ליה לתנא דר"י לאונו שחילל ק"ו מב"מ שאוכל חילל אונו שאינו אכל אינו דין שחילל ומיניה מה ב"מ אפי' התחיל בהיתר חילל כההיא דר"י ור"ז

אף אוגן פון פיינן דמינינה נ"ל בק"ו ועוד אם איתא דאוגן קיל מב"מ אם התחיל בהיתר דזה חילל וזה לא חילל א"כ אפי' התחיל באיסור נמי לא איתא אוגן בק"ו מב"מ שאוכל דאיכא למיפדה מה לב"מ שחמיר דאפי' התחיל בהיתר מחלל תאמר באוגן דאינו מחלל בהתחיל בהיתר וכשם שקיל מב"מ בהתחיל בהיתר ה"נ בהתחיל באיסור נמי קיל מיניה ואינו מחלל א"ו לכ"ע בכה"ד אפי' בהתחיל בהיתר נמי מחלל והאי פלוגתא דר"י ור' יוסי בכה"ג מייירי וכדפי' התוס' דמה"ת עובד אוגן ואפ"ה לר"י מניח עבודתו מדרבנן: דף י"ד ע"א מאן תנא אמר ר"ח דלא כר"ע משמע לרבנן טהור שנופלה עליו הנזאה טהור הוא לגמרי ומצי עביד עבודה וק"ל אמאי אינו טמא מדין מגע דהא בנוגע במי חטאת אפי' אין בו שיעור הנזאה טמא אלא שאינו טעון פיבוס בגדים פדתנן רפ"א דכלים וה"נ אמרינן בסמוך אלמא מי חטאת מטמא במגע בכל שהוא והא לענין טומאת מגע לא שניא נגע בידי או בגופו טמא הוא והא בין לרבי בין לרבנן בפ"ק דקדושין (דף כ"ה) מה שפגלוי הוא לענין הנזאה וזהו גלוי נמי פגלוי לענין טומאה ומקבל טומאת מגע ואע"ג דקא אמרינן התם גלוי הוא לענין שרץ לאו דוקא דה"ה לגבי כל הטומאות כדמוכח התם דקאמר רבי מדמי לה לטומאה וא"כ פיינן דהיזו על כה"ג כל שבועה משום ספק טמא מת ע"כ על מקום גלוי דמהני לגבי הנזאה הוא דהיזו א"כ כ"ש דגלוי הוא לענין טומאת מגע והשתא תקשה לכ"ע אפי' לרבנן דר"ע היכא עביד עבודה הא נטמא בטומאת מגע במי חטאת דמטמא במגע בכל שהוא כמו שאמרנו וכ"ש למאן דאמר הנזאה צריכה שיעור לקמן בע"כ היזו עליו כשיעור וא"כ אפי' במשא נמי מטמא והיכי עביד עבודה לכ"ע ועוד היכי משפחת לה לרבנן דעל הטהור וטהור ולר"ע נמי ל"ל קרא דטמא תיפוק ליה דודאי לכ"ע טמא משום נוגע במי חטאת דא"צ שיעור אלא מטמא אפי' בכל שיהו: מ"ט דר"ע וכו' מאי על הטמא ורבנן הא לדברים המקבלים טומאה הוא דאתי ק"ל הא בפ"ק דקדושין (דף כ"ה) תניא נתנה הנזאה על לשונו רבי אומר היזה וחקמים אומרים לא היזה ואמרינן דפליגי בהאי קרא והזה הטהור על הטמא רבי סבר והזה על הטמא הנזאה על מקום טומאה הוא דבעינן ולשון פגלוי הוא לענין טומאה ורבנן דרשי וחטאו ורחץ חטויו על מקום רחיצה דהיינו טבילה בעינן ולשון א"צ טבילה כדא' התם והשתא רבי דדרש דשידינן והזה על הטמא דסגי הנזאה על מקום טומאה ולא תויי לשון אתי כמאן אי לר"ע על הטמא איתא לעל הטהור טמא ולרבנן לדברים המקבלים טומאה אתי ודוחק לומר דג' מחלוקת בדבר דא"כ הו"ל להגמרא לאתויי הא דרבי בשמעתינן ועוד מנ"ל להגמ' דלרבנן דר"ע לדברים המקבלים טומאה הוא דאתי דילמא ס"ל פרי ו"ל דרבי מסבירא בלא קרא משמע ליה דעל הלשון מהני לגבי הנזאה ואע"ג דבית הסתרים הוא אין לנו למעט בית הסתרים לגבי הנזאה מסבירא בלא קרא דטומאה ורחיצה שאני דגלי קרא וידינו לא שטף במים וקרא דנרחץ את בשרו דבעינן דומיא דידינו ובשרו מאבראי והא דאמר התם רבי מדמי לה לטומאה לאו דוקא מקרא דעל הטמא דהא מיבעי ליה לקרא לכדר"ע ורבנן אלא מסבירא קאמר דלא גרע מטומאה דאלו לטבילה ליכא לדמויי דנכבס בגדיו הפסיק הענין כדמסיק התם דא"כ הא דקאמר התם ורבנן נדמייה לטומאה טהרה מטהרה הו"ל למילף מאי קאמר נדמייה (לטהרה) [לטומאה] א"כ לשתוק קרא מיניה ומסבירא דענין דכל היכא דמזי מהני ועוד לרבי נמי בע"כ הנזאה בגלוי בעינן ולאפוקי בית הסתרים דלא ומנ"ל הא אם לא דיילף מן והזה על הטמא דהנזאה במקום

הגלוי לגבי טומאה בעי דהא פריה התם למאי דס"ד דלשון לאו מום שפגלוי הוא לענין לצאת בו לחירות מהא דאמר רבי דמהני לגבי הזאה ואי רבי לא בעי מקום גלוי לגבי הזאה מאי פריה א"ו רבי בעי מקום גלוי לגבי הזאה ובע"כ מעל הטמא נפקא ליה הא א"כ ההיא דרבי דלא כר"ע ודלא כרבנן דשמעתין: למזה ומזין עליו טהור ונוגע טמא והקשו התוס' הא מזין עליו אינו טהור עד שיטבול ויעריב שמשו א"כ למאי הוי הנוגע טמא טפי ממזין עליו ותי' דה"ק מזין עליו ההזאה גורמת לו טהרה ונוגע מי חטאת גורמת לו טומאה וזה נ"ל דחוק דא"כ הא דקאמר מזה ומזין עליו טהור לאו בחדא גוונא הוא דהמזה טהור לגמרי ומזין עליו טמא הוא אלא שגורמת לו טהרה מטומאה ישינה של מת שעליו והא הגמרא כגיל להו בחד לישנא ש"מ דשונן הו ביה עוד תי' התו' מזין עליו טהור היינו טהור שפלה עליו הזאה טהור בע"כ מה על הטמא מיירי דאלו על הטהור הא נטמא במשא למ"ד הזאה צריכה שיעור ואין מצטרפין להזאות בפ"ח דזבחים (דף ע"ט) דנהי במגע אינו טמא דהא אינו נוגע במי חטאת אלא ע"י אזור מ"מ אי אפשר בלא משא פשיעור הזאה ביחד להאי תנא אע"כ במזה על הטמא איירי והא דמזין עליו טהור היינו בטהור שפלה עליו הזאה ובכהאי גוונא המזה טמא וזה דחוק לומר דהגמרא לצדדים נקט להו ול"נ הא דקאמר ומזין עליו טהור למזין על טמא קאמר והאי טהור מטומאת מי חטאת אע"ג דעדיין מחוסר הערב שמש לטומאת מת נ"מ בשלא היזה בשביעי כשפא להזות בשמיני או לאחר מכאן ואם מקדים אז טבילה להזאה לית לן בה והא דמקדים בקרא הזאה לטבילה ומניא בספרי ורחץ במים וטהר בערב מה ת"ל לפי שהייתי אומר אם קדמה טבילה להזאה יצא ת"ל וחסאו ביום הז' ואח"כ ורחץ במים הרי דאם הקדים טבילה להזאה לא עשה פלוס וצריך לטבול אחר הזאה מ"מ ה"מ במזה כמזנתו בזמנו ביום הז' הוא דבעינן שיקדים הזאה לטבילה אבל לאחר זמנו אם הקדים טבילה להזאה שפיר דמי וכדתנן ספ"ב דמס' פרה אבל הוא עצמו טובל בלילה ומזה ביום ופי' שם הרמב"ם דזה מיירי אם נתאחרה ההזאה אחר יום הז' דטובל בלילה ואח"כ מזה ביום שלאחריו משא"כ בזמנה הזאה קודמת לטבילה וכהיא דספרי והשתא נ"מ טובא בהא דטהור הטמא מטומאת מי חטאת בטבל והזה עליו לאחר טבילה שלא בזמנו דהיינו לאחר ז' ואילך דעלתה לו טבילה שקודם הזאה לטומאת מת וא"צ טבילה אחרת אחר הזאה מחמת שנטמא בהזאת מי חטאת ואלו היה טמא משום מגע מי חטאת כמו שאר נוגע במי חטאת היה צריך טבילה אחר הזאה אלא שהתו' ספ"ב דמגילה (דף כ') פי' להא דתנן הוא עצמו טובל בלילה ומזה ביום בענין אחר דשתי טבילות יש א' קודם הזאה כדי לקבל הזאה וא' לאחר הזאה כדי לטהר מטומאתו ואהיה דקודם הזאה קאמר דטובל בלילה ומזה ביום אבל דלאחר הזאה אינה אלא ביום א"כ אכתי אין שום נ"מ בהא דמזין עליו טהור מטומאת מי חטאת פניו דמ"מ הא צריך טבילה אחר הזאה לעולם אפי' שלא בזמנו משום טומאת מת הרי אותה טבילה מטהרת אותו מכל טומאתו ולענין [מה] מזין עליו טהור יותר מנוגע ונ"ל לפרש בענין אחר דנ"מ ע"פ הא דקיי"ל קרבן הקבוע לו זמן דוחה טומאה ודוקא טומאת מת אבל שאר טומאות לא כדאמרין לעיל (דף ו') והשתא אי הי' טמא המזין עליו משום טומאת מי חטאת אפי' קרבן ציבור הקבוע לו זמן אינו דוחה אבל פניו דמזין עליו טהור משום טומאת מי חטאת אע"ג דטמא משום טומאת מת דוחה טומאה וכ"ת הא פניו דעדיין

טוּמְאָת מֵת עָלָיו אִפִּי תִימָא דְטִמָּא נְמִי מְשׁוּם מִי חֲטָאת אִפִּי הַדּוּחָה טוּמְאָה כִּינּוּן דְטוּמְאָת
מֵת קוֹדֶמֶת לְשָׁל מִי חֲטָאת אֲמָרִינּוּ הוּאִיל וְאִישְׁתְּרִי לְטוּמְאָת מֵת אִישְׁתְּרִי נְמִי לְטוּמְאָת מִי
חֲטָאת וְכֹה"ג אֲמָרִינּוּ רַפ"ג דְזַבְּחִים (דָּף ל"ב) גַּבִּי פָּסַח רַבְּנָן טְמֵאֵי מְתִים וְנִעְשׂוּ זָבִים
הוּאִיל וְהוֹתְרוּ לִט"מ הוֹתְרוּ נְמִי לְזִיבְתָן וְאֲמָרִינּוּ נְמִי הֵתֵם מְצוֹרַע שְׁחַל שְׁמִינִי שְׁלוֹ בְעָרְב
פָּסַח וְרָאָה קָרִי בּוֹ בַּיּוֹם וְטָבַל מְכַנִּיס יָדָיו לְבִהוֹנוֹת דִּיבָא עֲשֵׂה דְפָסַח שְׂיֵשׁ בּוֹ פֶּרֶת וַיִּדְחָה
עֲשֵׂה דְטָבּוּל יוֹם בְּמַחְנֵה לַוְיָה שְׂאִין בּוֹ פֶּרֶת וּפְרִיָּה מִינֵיהּ לְעוֹלָא דְאָמַר הֵתֵם בִּיאָה בְּמַקְצָת
שְׁמָה בִּיאָה אִידִי וְאִידִי עֲשֵׂה שְׂיֵשׁ בּוֹ פֶּרֶת הוּא וּמְשַׁנֵּי הוּאִיל וְהוֹתְרֵ לְצַרְעָתוֹ הוֹתְרֵ נְמִי
לְקָרְיוֹ לְק"מ דְהָא אֲמָרִינּוּ פ"ק דִּיבְמוֹת (דָּף ה') מִי לֹא מוֹדָה עוֹלָא שְׂאֵם רָאָה קָרִי בְּלִיל
שְׁמִינִי שְׂאִין מְכַנִּיס יָדָיו לְבִהוֹנוֹת שְׁלֹא יֵצֵא לְשַׁעַה הָרְאוּיָה לְהִבְיָא קָרְבָן אֶלְמָא לֹא אֲמָרִינּוּ
הוּאִיל וְהוֹתְרָה הוֹתְרָה אֶלְא כְּשֶׁהוֹתְרָה כְּבָר טוּמְאָה הָרְאוּשׁוֹנָה קוֹדֶם שְׁחַל טוּמְאָת שְׁנֵי
א"כ ה"נ מְשַׁכַּחַת לֵה כְּגוֹן בְּפָסַח הַבָּא בְּטוּמְאָה בְּרוּב צְבוּר טְמֵאִין וְהִנֵּה עָלִיהוֹן בְּעָרְב
פָּסַח קוֹדֶם חֲצוֹת דְעַדִּין לֹא הוֹתְרָה לְטוּמְאָת מֵת דָּאִין זְמַן הַשְׁחִיטָה עַדִּין פְּדָתָנוּ בְּפ"ה
דְפָסַחִים שְׁחִטּוֹ קוֹדֶם חֲצוֹת פָּסוּל שְׁנֹאָמַר בֵּין הָעָרְבִים וְאִי הִנֵּה עָלִיהֶם טוּמְאָת מִי חֲטָאת
לֹא הָוָה אֲמָרִינּוּ הוּאִיל וְהוֹתְרָה כִּינּוּן דְאִירַע טוּמְאָה זֹו קוֹדֶם שְׁהוֹתְרָה לָהֶם טוּמְאָת מֵת
וְאִפִּי לְמ"ד שׁוֹחֲטִין וְזוֹרְקִין עַל טְמֵא שְׂרָץ וְה"ה נְמִי לִט"מ בְּשַׁבְּעֵי שְׁלוֹ וְכָל שְׁבִיחִיד
אִינוּ גְדָחָה בְּצִיבוּר לֹא עָבְדִי בְּטוּמְאָה כְּדָאֲמָרִינּוּ בְּפ"ו דְפָסַחִים א"כ אִין נ"מ בְּהִזְאָה ז'
בְּהָא דְמַזִּין עָלָיו טְהוֹר מ"מ לֹא עָבְדִי בְּטוּמְאָה מ"מ נ"מ בְּהִזְאָה א' שֶׁל שְׁלִישִׁי לְעַנְיָן פָּסַח
וּבְרוּב צִיבוּר טְמֵאִין וְכַדְפִּירְשִׁתִּי וְאִפִּי לר"א דְאָמַר בְּפ"ק דְזַבְּחִים (דָּף י"ג) מְכַשִּׁיר הִנֵּה
כֹּן בְּתִירָא בְּפָסַח שְׁשַׁחֲטוֹ שְׁחִרִית דְכּוֹלֵי יוֹמָא זְמַנֵּיהּ הוּא וּמָה בֵּין הָעָרְבִים בֵּין ב' עָרְבִים
וְהַשְׁתָּא לִיכָא נ"מ בְּהָא דְמַזִּין עָלָיו טְהוֹר דְאִפִּי תִימָא טְמֵא אִפִּי הו"ל לְמִימַר הוּאִיל
וְהוֹתְרָה הוֹתְרָה דְהָא אִין מַזִּין אֶלְא בַּיּוֹם פְּדָתָנוּ סַפ"ב דְמַגִּילָה וְאֵם חָל ע"פ בַּיּוֹם הִזְאָה
לְעוֹלָם קְדָמָה הִיתְרֵ טוּמְאָת מֵת לְשָׁל מִי חֲטָאת דָּאִין אֶפְשָׁר אֶלְא בַּיּוֹם וּכְבָר קָדָם הִיתְרֵ
טוּמְאָת מֵת מְשַׁעְלָה עֲמוּד הַשְׁחַר קוֹדֶם שְׁחַל עָלָיו טוּמְאָת מִי חֲטָאת י"ל אַע"ג דְלִיכָא נ"מ
לְדִידֵיהּ לְעַנְיָן פָּסַח אִפִּי הָאִכָּא נ"מ לְעַנְיָן תְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעָרְבִים וְנִירוֹת וּקְטוֹרֶת דְאִפִּי
כֹּן בְּתִירָא מוֹדָה דְבֵין הָעָרְבִים דְכָתִיב גַּבִּי דִידְהוּ הוּא מְמֵשׁ וְאִינוּן פְּשִׁירִים קוֹדֶם חֲצוֹת
כְּדָאֲמָרִינּוּ הֵתֵם וְהַשְׁתָּא אִיכָא נ"מ דְכֹהֵן ט"מ יוֹכַל לְהַקְרִיב אִם הִנֵּהוּ עָלָיו קוֹדֶם חֲצוֹת
וְכַדְפִּירְשִׁתִּי: דָּף י"ד ע"ב מִי שְׁזָכָה בְּדִישׁוֹן מְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי לֹא מְצִינוּ עֵיקָר לְדִישׁוֹן מְזַבֵּחַ
הַפְּנִימִי בְּקָרָא בְּהִדְיָא וְכַתְּבֵ הַרְמַב"ן בְּסִפְרֵ הַמְּלַחְמוֹת דְאִינָה מַה"ת אֶלְא מְדַבְּרִיהֶם וְק"ל
דְלַקְמָן בְּפ"ג (דָּף ל"ג) אֲמָרִינּוּ דְבַבְּקָר בְּבַקָר דְשָׁנִי גְזָרִי עֲצִים לֹא צָרִיף חַד שְׁדִי לְהַטְבֵּת
ה' גְּרוֹת וְכו' וּפְרִיף ר"פ וְאִימָא חַד שְׁדִי לְדִישׁוֹן מְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי דְנִיקְדָּמִי לְדָם הַתְּמִיד וְאִי
אִינוּ אֶלְא מְדַרְבְּנָן וְאִין לוֹ עֵיקָר מַה"ת מֵאֵי פְרִיף וְאוֹמַר אֲנִי שְׁנַעְלָם מְהַרְמַב"ן סוּגְיָא
שְׁלִימָה דְפ"ב דְמַעִילָה (דָּף י"ב) וְהִכָּא גְרָסִינוּ הֵתֵם בְּשִׁלְמָא מְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן דְכָתִיב בֵּינָה
וְשָׁמוּ אֶצֶל הַמְּזַבֵּחַ מְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי מִנ"ל אָמַר ר"א אָמַר קָרָא וְהִסִּיר אֶת מוֹרְאָתָהּ בְּנוֹצָתָהּ
אִם אִינוּ עַנְיָן לְמְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן תְּנַהוּ עַנְיָן לְמְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי וְאִימָא אִידִי וְאִידִי בְּמְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן
וְלַקְבוּעַ לּוֹמְקוֹם א"כ לִימָא קָרָא אֶצֶל הַמְּזַבֵּחַ מֵאֵי הַדְּשָׁן דְאִפִּילוּ מְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי פִי דְהָאִי
אֶל מְקוֹם הַדְּשָׁן מְדִשָׁן מְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי מִיָּרִי הָרִי לְעֵיקָר דִּישׁוֹן מְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי מַה"ת וְכֹן
נ"ל מְפִרְשִׁי דְלַקְמָן בְּפ"ב (דָּף כ"ד) דְאֲמָרִינּוּ בְּעֵי רְבָא עֲבוּדַת סִילּוּק בְּהִיכָל מַהוּ פִי אִי
זָר חֲזִיב עָלָיו מִיָּתָה אִי לֹא לְפָנִים מְדַמִּין לִיהּ וְכו' וּפְרִשִׁי עֲבוּדַת סִילּוּק בְּהִיכָל וְהָא

עבודת תפלה כגון דישון מנזב הפנימי והמנוחה ומדמיבועי ליה אי זר חייב עלי מיתה ש"מ דעיקר דישון מנזב הפנימי מה"ת הנאי עוד כתב שם הרמב"ן דאפי' את"ל דישון מנזב הפנימי מה"ת הנאי אפי' עבודת לילה היא וכשיורה מה"ת אפי' בלילה אבל עם זה לא יתכן וכבר כתבתי בזה בארנפה אבל אין זה מקומו: מאן תנא תמיד ר"ש הקשו התוס' אמאי לא משגי דמתניתין דהכא בשתי גרות ומתניתין דתמיד מה' גרות מייירי וכדמשגי אביי לקמן ארומיא דסדר יומא אסדר יומא ואפי' אביי משמע דס"ל להא דתמיד ודהכא כתנאי מדלא קאמר אלא אמר אביי ותירצו דמ"מ הא דהכא פליג אדתמיד דהתם קתני זריקת דם התמיד בטר דישון מנזב הפנימי והמנוחה והכא קתני זריקה ברישא להכי צריף לאוקמי כתנאי וק"ל דא"כ עיקר הקנשיא חסר מן הספר ואע"פ שהתוס' פירשו לעיל דהא דלא פריף מהא דמנרות דקתני התם ברישא פריף מ"מ הו"ל לאתויי נמי לסיפא ולומר קשיא קטורת ונרות אקטורת ונרות קשיא זריקה אזריקה וכן דרף הגמ' בכ"מ אבל לי נראה דמתניתין דתמיד לא ס"ל כלל שמפסיק בעבודה א' בין הטבת ה' גרות להטבת ב' גרות דהא לא תנינא התם וכ"כ הרשב"א בתשובה וכ"כ זה בחידושי מס' תמיד ועוד פי' פ"א וגם רומיא דזריקה אזריקה יתבאר שם ואין זה מקומו: לא קשיא פאן בהטבת ב' גרות והקשו התוס' אמאי לא חשיב מתניתין הטבת ה' גרות דקמי קטורת ותירצו דל"ח אלא הטבת ב' גרות שהן גמר העבודה והטבת ה' גרות לא הנה עושה הכה"ג כדא' בסמוך אורוויי בעלמא קא מורי וק"ל דאיף יתכן שיהא עבודה אחת נעשית ע"י ב' בני אדם דהא הטבת כל ז' גרות עבודה אחת הן וכל ימות השנה היא נעשית ע"י פהו אחד דהא לקמן בפ"ב (דף כ"ב) תנו גבי פייס השני י"ג פהנים זוכין בו ואי ההטבה נעשית ע"י ב' פהנים י"ד הויין אלא נדאי אין עבודה אחת נחלקת לב' פהנים ולא דמי להא דאמרינן בפ"ב (דף כ"ה) ר"י אומר לא הנה פייס למחטה אלא פהו שזכה בקטורת אומר לזה שעמו זכה עמי במחטה אע"ג דמחטה וקטורת חדא עבודה היא פדאמ' התם שאני קטורת דמעטרי מש"ה נעשית בב' פהנים דגם מחטה מעשרת פדמוכח התם דקאמר סד"א הואיל ולא שכיחא ומעטרא נתקן לה פייס בפני עצמה קמ"ל ועוד דמחטה אינו אלא מכשירי קטורת ומ"מ עיקר העבודה שהיא הקטרת הקטורת היתה נעשית ע"י אחר בלבד ועוד דטריחא מילתא קצת לעשות מחטה וקטורת ע"י אדם אחד כדפי' התוס' שם אבל עיקר העבודה וליפא טרחא כמו הטבת ז' גרות לא מצינו שיהא נעשית ע"י ב' בני אדם ועוד ק"ל איף יתכן שיהא רוב עבודה שהן הטבת ה' גרות ותחלת עבודה נעשית בהדיוט ומיעוט וסופה בכה"ג דהו"ל פיצויא בארעא וגיורא בשמי שמיא ואין נראה לומר דאדרבה מהאי טעמא גופא הוא בכה"ג הואיל והוא סופה וגמר עבודה לקף חשיבא טפי דאין זה סברא פיון דכולן עבודה אחת והא בלא הא לא סגי והא דקמיייתו התוס' הא דאמר בסמוך אורוויי בעלמא קא מורי אין לו ענין לזה הלכך נ"ל לפרש דנדאי הטבת כל ז' גרות בז' ימי פרישה היו נעשים ע"י כה"ג לחוד דאין לחלק עבודה אחת לשני בני אדם דלאו אורח ארעא דמחזי כמאן דטריחא ליה מילתא כדא' אדראב"י לקמן בפ"ב (דף כ"ו) המעלה איברים לכפוש הוא מעלה אותן למנזב מקום שכינה לאו אורח ארעא דהוי מהאי טעמא דאמרן כדפרש"י התם ואפי' לרבנן דפליגי אראב"י התם הקא מודו דהטבת ז' גרות אע"ג דנחלקו לחצאין ועבודה א' מפסקת בין תחלתה לגמרה אפי' ה פיון דכולן עבודה א' הן גוף עיקר עבודה ע"י ב' בני א' לאו אורח ארעא ומהאי טעמא פל ימות

השנה פולחן נעשין ע"י פהו אַחַד הַלְפָּהּ בּו' יְמֵי הַפְּרִיָּשָׁה כּה"ג מְטִיב אֶת פּוֹלָן וְהָא דְשִׁבְיָה תִּנְא בְּמִתְנִיתִין הֵטְבַת ה' גְּרוֹת הַקּוֹדְמִים לְקִטְנֶרֶת וְנִקְטַת לַב' אַחְרוֹנִים פִּינּוּ דְאִירוּנֵי בְּעֻלְמָא קָא מוֹרֵי וְלֹא מִיִּירֵי הֵכָא מֵהִלְכוֹת עֲבוּדָה וְסִידוּרָן אֲלֵא אֲתִי לְאַשְׁמוּעִינּוּ אִינְזָה עֲבוּדוֹת שְׁהֵיָה כּה"ג עוֹסֵק בְּהוּ בִּימֵי הַפְּרִיָּשָׁה לְהַרְגִּיל בְּעֲבוּדָה לֹא דִק לְמִיתְנָא הֵטְבָה דְקוֹדֵם קִטְנֶרֶת וְדִלְאַחֲרֵיהּ אֲלֵא נִקְטַת הַמְּאֹחֲרֵי שְׁהֵיָה כּה"ג עוֹשֵׂה אֹתָן וְכ"ש לְהַקּוֹדְמִים דְּהָא לִיכָא לְמִיטְעֵי שְׁהַקּוֹדְמִים נְעֻשִׂים ע"י הַדְּיוּט וְהַמְּאֹחֲרִים בַּכּה"ג כְּדַפְּנִי לְעֵיל וְעוּד י"ל דַּנ"ל לְתִנְא לְמִיתְנָא הֵטְבָה אַחְרוֹנָה דְחִבִּיבָא לִי הוּאִיל וְע"י נְעֻשָׂה וְנִגְמָרָה מְצוּה זֹו שְׁל הֵטְבָה וּמְצוֹת הֵטְבָה נִקְרָאת ע"ש וְתַדַּע דְּהָא ר"פ לְקַמְן מוֹקֵי לְמִתְנִיתִין דְּפִיִּיס פֶּאפֶּא שְׂאוּל דַּס"ל דְּבָדָם הַתְּמִיד מְפָסִיק בֵּין הֵטְבָה לְהֵטְבָה וּבִהֵטְבַת ב' גְּרוֹת מִיִּירֵי הֵהִיא דְּפִיִּיס וְהַשְׁתָּא פִּינּוּ דְתַנִּי סֶדֶר הַפְּיִיסוֹת לְפִי סֶדֶר הָעֲבוּדוֹת זֶה אַחַר זֶה וְאַמְרִינּוּ לְקַמְן בַּכ"ב (דף כ"ו) לֹא לְכָל עֲבוּדָה וְעֲבוּדָה מְפִיִּיסִין אֲלֵא פֶהוּ הַזּוֹכֶה בְּתְמִיד י"ב אֲחִיו הַפְּהֵגִים נְמֻשְׁכִּים אַחֲרֵי א"כ פִּינּוּ דְתַחֲלַת הֵטְבָה וְרַנְבָּה שְׁהוּ ה' גְּרוֹת הֵימָּה נְעֻשִׂית קוֹדֵם דָּם הַתְּמִיד וְסוּפָה וּמִיְעוּטָה אַחַר דָּם הַתְּמִיד אֲמַאי זָכָה בְּפִיִּיס הַקּוֹדֵם בְּזִרְיָקַת דָּם הַתְּמִיד וְהַמְּאֹחֲרֵי לֹו בְּהֵטְבָה וְאַזְלַת בְּתֵר סוּף הֵהֵטְבָה הַמְּאֹחֲרֵי לְדָם הַתְּמִיד אַדְרָבָה זִיל בְּתֵר הַתְּחִלְתָּה וְרַנְבָּה הַקּוֹדֵם לְדָם הַתְּמִיד וְיִזְכָּה הַפֶּהוּ הַמְּוֹקְדָם בְּהֵטְבָה וְהַמְּאֹחֲרֵי בְּזִרְיָקַת וְאֵע"ג דְּגַמֵּר הַזִּירְיָקַת קוֹדֵם לְגַמֵּר הֵטְבָה מ"מ מַאי חֲזִית דְּאַזְלַת בְּתֵר סוּפָן וְדָם הַתְּמִיד קוֹדֵם אַדְרָבָה זִיל בְּתֵר הַתְּחִלְתָּן דְּכּוּן מִן הָרְאוּי שְׁהֵי תַחֲלַת כָּל הַדְּבָרִים קוֹדְמִין בְּזִמְן לְסוּפָן וְהָא תַחֲלַת הֵטְבָה קוֹדֵם לְתַחֲלַת זִרְיָקַת אֲלֵא וְדַאי ה"ט פִּינּוּ דְגַמֵּר מְצוֹת הֵטְבָה הוּא ע"י הֵטְבַת ב' אַחְרוֹנִים חִבִּיבָא וְכָל מְצוֹת הֵטְבָה נִקְרָאת עַל שְׁמָה אֵע"ג דְּעִיקָר הַמְּצוּה וְרַנְבָּה נְעֻשִׂית בְּהַתְּחִלְתָּה מ"מ דְּרָף בְּנֵי אָדָם הוּא לְקִרוֹת כָּל הַמְּצוּה ע"ש סוּפָה וּגְמָרָה לְפִיכָף בְּפִיִּיס גְּמֵי הוּאִיל וְסוּפָה נִגְמָרַת אַחַר דָּם הַתְּמִיד הַפִּיִּיס נִקְרָא ע"ש סוּפָה מִש"ה הַזּוֹרֵק זוֹכֶה בְּפִיִּיס קוֹדֵם לְמְטִיב הוּאִיל וְסוּף הַזִּירְיָקַת קוֹדֵם לְסוּף הֵהֵטְבָה וּמִש"ה חֲשִׁיב לִיהַ תִּנְא דִּידוּן גְּמֵי לְהַקְטֶרֶה קוֹדֵם לְהֵטְבָה הוּאִיל וּגְמֵר הַקְטֶרֶה קוֹדֵם לְגַמֵּר הֵטְבָה וְהַכָּל נִקְרָאת ע"ש סוּפָה: דף ט"ו ע"א דְּבַר אַחַר מְעָרְב עַד בּוֹקֵר אִין לֶה עֲבוּדָה שְׁהִיא כְּשֶׁרָה מְעָרְב וְכו' נ"ל דְּהָא ד"א לֹאוּ לְאַפְלוּגֵי אַדְרָשָׁא קְמִיִּיתָא דְתָנוּ לֶה מְדַתָּה אֲתָא דְהָא דְתָנוּ לֶה מְדַתָּה מְפֻשְׁטָה דִקְרָא דְמְעָרְב עַד בּוֹקֵר נִפְקָא וְהָא דְאִין לֶה עֲבוּדָה שְׁכַשְׁיָרָה מְדַרְשָׁא דְאוּתוּ נִפְקָא לִיהַ וְעוּד דְהָא מְשַׁמַּע דַּכ"ע מוּדוּ בְּהָא דְרָשָׁא אִין לֶה עֲבוּדָה כְּשִׁירָה כְּדַמְסִיק וְאַפֶּא שְׂאוּל אָמַר לֶה שְׂאֵנִי הֵכָא דְכִתִּיב אוּתוּ אֲלֵא הָא ד"א הֵכִי פִירוּשׁוּ וְעוּד ד"א יֵשׁ לְלַמּוּד מֵהָא מְעָרְב עַד בּוֹקֵר וּמְדַסְמִיָּה לִי אוּתוּ דְרָשִׁינּוּ אוּתוּ מְעָרְב עַד בּוֹקֵר וְלֹא דְבַר אַחַר וְתַרְמִי ש"מ חַד מְפֻשְׁטָא וְחַד מְדַסְמִיָּה לִיהַ אוּתוּ: אִין לֶה עֲבוּדָה שְׁכַשְׁיָרָה מְעָרְב עַד בּוֹקֵר אֲלֵא זֹו בְּלַבַּד כְּתִבוּ הַת"י בְּמִנְחוֹת פְּרִיָּהּ וְהָרִי אֵיבָרִים וּפְדָרִים שְׁכַשְׁרִים כָּל הַלִּילָה וּמִשְׁנֵי לֶה וּבְפֶרֶק תְּמִיד נִשְׁחַט אֵיכָא מֵאֵן דְּאָמַר דְּלֹא מִיִּירֵי אֲלֵא מְעַבְדַת פָּנִים פֶּגוֹן קִטְנֶרֶת אֲבָל פֶּסַח מְאֹחֲרֵי אַחַר גְּרוֹת וְלַדִּידִיָּה אֲפֻשֶׁר לֹוֹמַר ה"נ אֵיבָרִים וּפְדָרִים הִנֵּה מַה שְׁכַתְּבוּ בְּמִנְחוֹת פְּרִיָּהּ לִיתָא שֶׁם בְּגִמְרָא לְהָא פִּירְכָא כָּלֵל אֲלֵא דַּבְכ"י דְּמִנְחוֹת (דף פ"ט) מִיִּיתֵי לֶה וְהַקְשׁוּ שֶׁם מֵהַקְטֶרֶת אֵיבָרִים וְתִרּוּמַת הַדָּשָׁן וְתִירְצוּ שֶׁם דְּלֹא דְמֵי דְהַקְטֶרֶת אֵיבָרִים מִתְּחִלַּת מְבַעוּד יוֹם כְּדָאָמ' בַּכ"ר יִשְׁמַעְאֵל (דף ע"ג) דְּחִבִּיבָה מְצוּה בְּשַׁעֲתָהּ וְתִרּוּמַת הַדָּשָׁן לֹא מִתְּחִלַּת מְשַׁקִּיעַת הַחֲמָה וְדְבָרֵיהֶם סְתוּמִים וְנִרְאָה שְׁפּוֹנוּנְתָם דְּהֵכִי קָאָמַר אִין לֶה עֲבוּדָה שְׁכַשְׁרָה בְּהַמְשָׁף זִמְן שְׁמַעְרַב עַד בּוֹקֵר אֲלֵא זֹו בְּלַבַּד שְׁהוֹלְכַת וְדוֹלְקַת כָּל הַלִּילָה

מתחילתה עד סופה אבל הקטרת איברים התחלתן מבעוד יום ותה"ד אין התחלתה מתחילת הלילה שהוא משעת שקיעת החמה מ"מ ק"ל הא תה"ד נמי פשירה פל הלילה דהיינו משקה"ח פדאמ' לקמן (ד' כ') פל הלילה והרים גם מה שפכתו דהקטרת איברים מתחלת מבע"י קשה הא גרות נמי תחלת הדלקתן מבע"י דהא מעבודת יום הוא והאי מערב היינו מפי ינטו צללי ערב כמו ערב דכ"ר גבי פסח ותמיד ונ"ל דה"פ אין לה עבודה שהיא פשירה מערב עד בוקר לא פחות ולא יותר אלא זו בלבד דתה"ד אע"ג דכשירה פל הלילה מ"מ אינה פשירה מבע"י מפי ינטו צללי ערב פמותה נמצאת פחות והקטר חלבים אע"ג דכשירים פל הלילה ומבע"י נמי מ"מ הא פשירים פל היום נמי אפי' קודם שינטו צללי ערב נמצאת יותר הילכך לא מצי קרא דאותו בהו למעטינהו ולא ממעט אלא דומיא דידיה לא פחות ולא יותר ואפשר שהתוס' נמי פונונו לזה אלא שיש קצת ט"ס וחסרון בדבריהם מ"מ גם זה אינו נוח לי דא"כ האיד' ממעט בשמעתין קטורת מהאי אותו ובפרק תמיד נשחט פסח שלא יאחרוהו לגרות: ר"פ אמר לא קשיא הא רבנן הא אבא שאול פבר פירשתיו לעיל: אורו"י בעלמא דקא מורי נמי פירשתי לעיל דלא כפירוש התוספות: בא לו לקרן מזרחית צפונית נותן מזרחית צפונית וטעמא משום דעולה טעונה שתי מתנות שהן ארבע.

וק"ל דבפ"ה דזבחים (דף נ"ג) תנו העולה קודש קדשים וכו' ודמה טעון שתי מתנות שהן ד' ובגמרא היכי עביד אמר רב נותן וחוזר ונותן פ"ד' מתנות בפסוק פדמוכח התם שמואל אמר מתנה א' כמין גמא והשתא לרב דאמר מתנות עולה ד' מתנות בפסוק הנאי בע"כ הא דקאמרינן הקא גבי נותן מזרחית צפונית ומעריבית דרומית היינו ד' מתנות של פסוק דהא תמיד עולה הוא וא"כ ר"ש איש מצפה דמשנה בתמיד ממתן שאר דמי עולות ואמר בתחלה נותן מזרחית צפונית ובשני' נותן מערבה ואח"כ נותן דרומה אין כאן שום שינוי בהא דנותן בשניה מערבה דרומה בפסוק דהא מתן דמים של פל העולות נמי הכי הוון ב' מתנות בקרן א' בפסוק ואין כאן שום שינוי רק במתנה הראשונה שנותנה במתנה א' כמין גמא בלי פסוק והשתא קשה טובא מתנה א' למה נותנה כמין גמא הא פל עיקר טעמא דר"ש דמשנה בתמיד ממתן דמי שאר עולות הוא משום דכתיב לחטאת על עולה דא"ר עולה נעביד בה מעשה חטאת והא ע"י שינוי זה לא דמי לחטאת דאלו חטאת ד' מתנות על ד' קרנות ואילו הקא למטה הוון פל הד' מתנות פדמפרש דלא מצינו דמים שחצין למעלה וחסצין למטה ולעולה נמי לא דמי דאילו עולה מתנותיה בפסוק והא ראשונה כמין גמא וא"כ אין טעם להא דמשנה בתמיד משאר עולות פיון דאפי' ע"י שינוי זה לא דמי אכתי לחטאת ועוד פיון דאליבא דרב דאמר נותן וחוזר ונותן ר"ש דמשנה בתמיד הוי במתנה ראשונה דהא בשניה שנה למתן דמי שאר עולות והא נמי קשיא פיון דעולה היא קדמה ברישא פדאמרינן בסמוך מ"ש דיהיב עולה ברישא ונהדר יהיב דחטאת גיתיב ברישא דחטאת ונהדר גיתיב דעולה פיון דעולה היא קדמה ברישא וי"ל דנדאי רב נמי מודה דאיכא למ"ד דב' מתנות שהן ד' בעולה כמין גמא הוון פדמייתי לה התם פתנאי יכול זרקנו זריקה א' ת"ל סביב אי סביב יכול יקיפנו פחות ת"ל וזרקו הא פיצד כמין גמא ודמה טעון ב' מתנות שהן ד' רי"א נאמר כאן סביב ונאמר להלן סביב מה להלן פסוק וד' מתנות אף כאן פסוק וד' מתנות אי מה להלן ד' מתנות על ד' קרנות אף כאן ד' מתנות על ד' קרנות אמרת עולה טעונה יסוד וקרן מזרחית דרומית לא הנה לה יסוד

ורב ס"ל כר"י ומוקי לה לסתם מתניתין פנותיה ור"ש איש מצפה דמשנה בתמיד כר"ע
ס"ל דמתן דמי עולות כמין גמא הו ונהוי השינוי דתמיד במתנה שניה ודמא לחטאת
דכפסוק הנה אבל במתנה ראשונה לעולה דמא דכמין גמא הנה א"נ האי היכי עביד
נותן וחוזר ונותן דקאמר רב לאו אמתניתין קאי ולא אתי רב לפרש מתניתין דהא ס"ל
לתנא אלא שמעטתא בעלמא איתא ורב כר"י ס"ל ומתניתין ר"ע היא דס"ל נותן כמין
גמא וההיא מתניתין נמי כמין גמא קאמר והשתא משנה בתמיד דר"ש אדברי ת"ק קאי
ולא פליג עליה אלא בתדא: עולה היא וא"ר עביד בה מעשה חטאת ואע"ג דפשיטיה
דקרא משמע על עולת התמיד שקריבה כפר וללמד שתמיד קרב קודם למוסף דהא בכל
מוספי המועדות פתיבי ושעיר חטאת מלבד עולת התמיד וללמד דתמידין קודמין
למוספים ומקא נ"ל דכל התדיר מחבירו קודם לחבירו ותמידין קודמין למוספים מוספי
שבת קודמים למוספי ר"ח כו' פדתנן בפ"י דזבחים (דף פ"ט) מלבד עולת התמיד דכ"ר
גבי פל אַחַד וְאַחַד מִמוֹסְפֵי הַמוֹעֲדוֹת וְה"נ הַיּוֹם עַל עוֹלַת הַתָּמִיד דְּכַתֵּב רַחֲמָנָא גְבִי ר"ת
מש"ה פתיבה ולכאורה הנה נראה דמ"מ נ"ל לר"ש איש מצפה הא מדשני קרא בדבוריה
גבי חטאת דר"ח וכתב על עולת התמיד ולא נאמר מלבד עולת התמיד פדכתיב גבי פל
המועדות ש"מ דלהא דרשא נמי אתי לחטאת על עולת התמיד דבעולת התמיד עביד נמי
מעשה חטאת מיהו ק"ל הא במוסף שבת נמי פתיב עולת שבת בשבתו על עולת התמיד
והא במוסף שבת חטאת ליתא אלא ב' פבשים לעולה בלבד והתם הא ליכא למימר הכי
מעשה עולה שדי אעולה דמעשה כל העולות שוין הו וש"מ דעל לא אתי אלא להא לחוד
דתקדים תמיד למוסף וכדדרשינו למלבד דכתב רחמנא גבי פל המועדות וא"כ ה"נ נימא
דהאי על דר"ח להא לחוד אתי ואכתי האי דרשה דר"ש איש מצפה מנ"ל הלכך נ"ל דהא
דרבי שמעון איש מצפה נפקא ליה דהנה מצי למכתב שעיר עזים חטאת מאי לחטאת
בלמ"ד למימרא דמעשה חטאת שדי אעולה והכי קאמר לחטאת שדי על עולה פלומר
עולה היא וא"ר עביד בה מעשה חטאת ולית ליה הא דדרשינו בפרק קמא דשבועות (דף
ח') מדלא פתיב חטאת וכתב רחמנא לחטאת אמר הקב"ה הביאו עלי פפרה על שמיעטתי
את הירח והיינו דלא מפרש הגמרא קא ורבנן האי קרא דרבי שמעון איש מצפה מאי
עבדי ליה משום דדרשי ליה לההוא דפ"ק דשבועות אבל לתי' א' הנה לה להגמרא לפרש
האי קרא דר' שמעון למאי אתא: התם פיסוק מתנות בעלמא הוא פי' ואין פאן הוכחת
מעשה חטאת וק"ל הא בפ"ד דזבחים (דף ל"ח) אמרינן וכיפר דגבי חטאת חיצונית אע"פ
שלא נתן אלא ג' וכיפר אע"פ שלא נתן אלא שמים וכיפר אע"פ שלא נתן אלא אחת
ומקא נפקא ליה דאע"ג דחטאת טעונה ארבע מתנות אם נתן במתנה אחת כיפר ופריד
ואימא וכיפר אע"פ שלא נתן אלא ג' למעלה וא' למטה וכיפר אע"פ שלא נתן אלא ב'
למעלה וב' למטה וכיפר אע"פ שלא נתן אלא א' למעלה וג' למטה הכי מסיק שם בקושטיא
כו' פי' ולא רבי קרא להכשיר אלא בנתן מיהו פל הד' מתנות אלא ששינה בג' מתנות
מקומו לחוד שנתן למטה וכתב רחמנא ג' וכיפר לרבות ג' שינויין בג' מתנות להכשיר
ומ"מ לא עקרינהו לגמרי אבל אי עקרינהו לגמרי לא כיפר ומשני לא מצינו דמים שחציין
למעלה וחציין למטה והשתא כיון דגבי פיסוק מתנות דחטאת בעולה אמרינן דפיסוק
בעלמא הוי א"כ הוא הדין איפכא דמתנה אחת כמין גמא במקום שצריך פיסוק מתנות
כגון חטאת לית לן בה ואין פאן הוכחה מעשה עולה א"כ מנ"ל ללמוד מהני ג' וכיפר

דאפילו עקר לג' מתנות דחטאת לגמרי ולא נתן אלא א' לחוד דכיפר דלמא הכי קאמר וכיפר אע"פ שלא נתן אלא ג' וכיפר שני לרבות אע"פ שלא נתן אלא ב' בפסוק על ב' הקרנות וכיפר ג' קמ"ל [אע"פ שלא נתן אלא שנים שהן ד' כמין גמא נמי כיפר]: דף ט"ו ע"ב מ"ש דיהיב מזרחית צפונית וכו' ק"ל דמשמע דהאי פירכא אדר"ש איש המצפה פריה לה דמשנה בתמיד דהא קבעה הגמ' בתוך שקלא וטריא דמ"ט דר"ש דלעיל דהא בתר הניה זו דמ"ש דיהיב מזרחית צפונית ובתר הא דבסמוך דפריה מ"ש דיהיב ברישא מזרחית צפונית כו' ניתיב ברישא מערבית דרומית פריה וממאי דבעולה אמר רחמנא עביד מעשה חטאת ודלמא בחטאת וכו' והא קושיא אינה אלא לר"ש מפלל דהני תרתי נמי אדר"ש פריה להו ואמאי הא אליבא דרבנן דמתניתין דתמיד נמי איכא למיפריה להני ניתיב דרומית מזרחית וכן ניתיב ברישא מערבית דרומית דהא לא פליגי רבנן עלי דר"ש אלא דאין משניו בתמיד משאר מתן דמי עולות אבל בהא מודו דבתמיד נותן מזרחית צפונית ואח"כ מערבית דרומית וי"ל דהא ודאי ידע המקשה דעולה טעונה יסוד וקרן דרומית מזרחית לא הנה לו יסוד כדמשני לפיכך אדרבנן דיהיב לתמיד כל דיני עולה לא קשיא ליה מידי אבל אדר"ש דמשנה בתמיד ויהיב לב' מתנות ממנו דין חטאת דבפסוק ה"נ יהא על ב' מתנות הללו דין חטאת בהא נמי דאין טעון יסוד דהא נותנה על ד' קרנות אפילו על קרן דרומית אע"פ דלא הנה לו יסוד וכ"ת הא כבר שני לי דהא דלא יהיב לחטאת והדר דעולה פיון דעולה היא היא קדמה ברישא וא"כ היא הדר פריה דניתיב דרומית מזרחית שהוא כמעשה חטאת פיון דאין לו יסוד והדר צפונית מערבית שהוא כמעשה עולה הא בע"כ צריה למיהב מעשה עולה ברישא א' שיהיה שנים כמין גמא כמעשה עולה פיון דעולה היא וממילא נמי צריה ליתן אותה של גמא במקום יסוד כעולה דטעונה יסוד וזה אי אפשר בדרומית מזרחית שאין לו יסוד י"ל דס"ד פיון דכבש המזבח הוי בדרום וכשפונה ממנו דרוך ימין פגע ברישא קרן דרומית מזרחית כי שביק לי ואזיל הוי מעביר על המצוה וקי"ל אין מעבירין על המצות ומש"ה ס"ד דמקשה דהכי עדיף ליה טפי ליתן ברישא ב' מתנות בפסוק על קרן דרומית כמעשה חטאת דאין צריה יסוד הואיל ופגע בי ברישא ואע"ג דאיכא למימר פיון דעולה היא קדמה ברישא היינו היכא דליכא טעמא לאקדומי מעשה חטאת לשל עולה אבל הכא איכא טעמא לאקדומי של חטאת על של עולה עדיף טפי משום אין מעבירין על המצות ומשני עולה טעונה יסוד כו' פ"י נהי דרבי קרא לחטאת על עולה דנעביד בה מעשה חטאת מסתייא לן בשנוי אחד ממעשה עולה למעשה חטאת דהיינו ב' מתנות בפסוק ולא כמין גמא מ"מ אין לנו לשנות ב' שנינויים כמעשה החטאת ליתן בפסוק ובמקום שאין לו יסוד אלא ודאי הני דבפסוק גופיה דדמי למעשה חטאת אפ"ה בעי יסוד כעולה וקרן דרומית לא הנה לו יסוד ואגב דפריה משנוי מקום דמתן דמים דניתיב מזרחית דרומית תחלה דהיא פירכא אדר"ש קיימא וקאי אהיה שנינויא דסליק מיניה פיון דעולה היא היא קדמה ברישא וכדפ"י הא דפריה נמי ניתיב ברישא מערבית דרומית דמייירי נמי משנוי מקום מתן דמים אע"ג דהיה פירכא לאו אדר"ש לחוד פריה דהא לרבנן נמי קשיא הא ועוד למאי דפי' אפשר לומר דהא נמי פריה ע"ד פירכא א' משום אין מעבירין על המצות והכי קשיא לי למה אזיל דרוך ימין מכבש שהוא בדרום למזרח וצריה להעביר על המצות בקרן דרומית מזרחית הואיל ואין לו יסוד הו"ל למיזל דרוך שמאל למערבית דרומית ואין צריה

להעביר על המצות ומשני ימין עדיף דאמר מר פל פנינות שאמה פונה וכו' אלא דאין
נראה לפרש פן דמשום אין מעבירין על המצות פריה דלא שייך פאן לומר אין מעבירין
פנין דקרן דרומית מזרחית אינו ראוי למתן דם עולה דטעונה יסוד וזה אין לו יסוד: דף
י"ז ע"ב פיצד מקריב חלק בראש אומר עולה זו אני מקריב ק"ל אמאי מפרש למקריב
ואוכל בתרי גוונא בשלמא בעולה א"א לומר אוכל דהא פולה כליל הוא מ"מ הו"ל לפרש
מקריב חלק בראש ונוטל חלק בראש שניהם בחטאת ואשם ומנחה מיהו במנחה איפא
למימר לא פסיקא ליה למימר מנחה זו אני אוכל דהא איפא מנחת פהו דכליל היה ואינה
נאכלת פדכתיב וכל מנחת פהו כליל תהיה לא תאכל מ"מ הו"ל לפרש שניהם בחטאת
ואשם חטאת זו אני מקריב ואוכל וכן אשם ואפשר לומר דקתני רישא עולה ומנחה זו
אני מקריב דקמ"ל מנחה דומיא דעולה מה עולה פולה כליל אף מנחה דקתני במנחה
דכולה כליל היא איירי דהיינו מנחת פהו וקמ"ל דיפה פחו של כה"ג אף במנחת פהו
לומר מנחה זו אני מקריב משא"כ באנשי משמר שהפנה מקריב קרבנו אף במשמר
שאינו שלו ואין אנשי משמר יכולין לעכב על ידו פדתניא בפ"ט דב"ק (דף ק"ט) מנין
לכהן שפא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה פי' אף במשמר שאינו שלו
ת"ל ובא בכל אונת נפשו ושרת ואל תתמה שיהא פחו יפה מאנשי משמר בקרבנו של
פהו שהרי פחו יפה משלהם בהקרבה ואכילה שאומר זה אני מקריב וזה אני אוכל ואין
אנשי משמר יכולין לעכב על ידו ותדע דיפה פח כה"ג מאנשי משמר שהרי פרגלים
בחובות הבאות מחמת הרגל היו כל המשמרות שוין חלק פחלק פדתנו ספ"ה דסוכה והא
שתי הלחם דעצרת אע"ג דמחובות הרגל הוא ואין פח משמר הקבוע יפה בהו אלא הכל
חולקין בו ואפ"ה פח כה"ג יפה בו דהא נוטל חלה אחת משתי חלות ועוד י"ל דמש"ה
לא מפרש להקרבה ואכילה בחדא גוונא בחטאת ואשם שמקריב ואוכל דסד"א הנ"מ
היא שהקריב הוא אוכל אבל בהקריבוהו אינהו אינו אוכל קמ"ל דאפ"ה אוכל דיפה
פחו פאנשי משמר דאע"ג דאין מקריב אלא אחד מהם פולן חולקין ואוכלים פדאמרין
התם: אתאן לרבנו דאמרי לא שקיל פלגא ק"ל א"כ לרבנו דס"ל דלא שקיל פלגא אלמא
לא דרשי לנהיתה לאהרן ולבניו מחצה לאהרן ומחצה לבניו א"כ מנ"ל ליפות פחו של
כה"ג יותר משאר פהנים ליטול קרוב למחצה בשלמא לרבי דאמר שקיל פלגא ניחא
דנ"ל מהאי קרא פדמפ' טעמא בפ"ט דב"ב (דף קמ"ג) דהא אהרן בר חלוקה הוא להכי
פרט ביה רחמנא למשקל פלגא אבל לרבנו אי ס"ל הא סברא לשקול פלגא שלם ואי
לית להו הא מנ"ל דיש שום יפוי פח לאהרן על בניו וכ"ת לעולם ס"ל לה"ט מדפרט
לאהרן ש"מ דיש לו יפוי פח יותר מבניו דאל"כ ל"ל דפרט לאהרן הא בלא"ה בר חלוקה
הוא אלא נדאי ליפות פחו על בניו פרטיה דאכתי מאי פסקא דפרטי ליפות פחו עד קרוב
למחצה דלמא לא פרטי ליפות פחו אלא עד שלישי או רביע וכיוצא ולא עד קרוב למחצה
וי"ל דנדאי רבנו גמי כר' ס"ל מדפרטיה קרא שקיל פלגא מ"מ לאו אורח ארעא שייטול
א' פנגד פולן בשוה בקדשי שמים פניחיד פריבם פדפני' התוס' לפי שיטתם ובהכי נ"ל
דשם בפ"ט דב"ב גבי ההוא דאמר לדביתהו נכסי לה ולבנייה דאר"י קנתה מחצה ומייתי
ראיה מהא דרבי דנהיתה לאהרן ואם איתא דרבנו פליגי עליה מאי ראיה היא זו א"ו
רבנו גמי מודו וגם לחם הפנים דקדשי שמים ה"ט פדפני' לאו אורח ארעא לזכות ליחיד
משלהו גבי קדשי שמים בשוה עם הרבים לפיכה שקיל בציר פורתא משא"כ בנכסי

הדיוט פה הוא עובד דהתם ס"ל לר"י מדפרט לדבייתהו לעצמה שתקנה מחצה היא פכל
הבנים אלא דלא אסיק ר"י אדעתיה הא דפריד ליה אבני בשלמא התם אהרו בר חלוקה
הוא וכו' אלא ס"ל לר"י בכל ענין פל היכא דפרט יחיד לעצמו עם רבים חולק עמהם
בשנה פנגד פולן: דף י"ח ע"א לר"י דאמר נכנס נוטל שבועה וכו' ק"ל לר"י אמאי מעשר
בעי למפלג אפתי מי"א בעי למפלג דהא אי לאו שכר הגפת דלתות הנה נוטל משמר
הנכנס פמשמר היוצא פדאמרי רבנן וא"כ לר"י דס"ל דהנכנס נוטל ז' בשכר הגפת
דלתות שפתחו היוצאים והן סוגרין אין פאן הוספה בשכרן על חלקן המגיען אלא חלה
א' שממעטין החלה הששית מן החלק היוצאין ומוסיפין אותה על חלק הנכנסין הרי ששה
חלות מן השבע שנוטלין והוא חצי מן הי"ב הוא כפי המגיע לחלקן והחלה הז' לבדה היא
בשכרן והשתא מי"א בעי למפלג מחמש של הנשאר מן היוצאין ומשש של חלק הנכנסין
ואע"ג דלרבנן כה"ג לא שקיל פלגא די אם נבצר החלה הי"א שישלקו בין שניהן היוצא
והנכנס ונשאר עשרה ושקיל כה"ג ה' שהוא פלגא מעשר והשתא בין לר"י בין לרבנן
דידיה אליבא דרבנן דר' קא שקיל כה"ג לעולם ה' וד' לא משפחת לה פלל דהא דלרבנן
דל"ל הגפות דלתות בציר חדא מפלגא וחמש שקיל היינו משום דא"א למיבצר מחלק
פל א' מן המשמר הנכנס והיוצא בציר מחדא שלימה דהא אי אפשר למיהב לכה"ג פרוסה
אבל לר"י די שתבצר החלה הי"א פולה ויחלקו אותה ב' המשמרות ביניהן ובהא סגי
למיבצר לכה"ג מפלגא ויחלק הכה"ג העשרה הנשארים עמהן הוא ה' והן ה' ומ"מ אינו
לוקח פלגא שלם דהא חלקם של המגיע לחלוקה הוי ו' חלות וחלק כה"ג אינו אלא ה'
הרי דלר"י אליבא דרבנן דר' דס"ל דלא שקיל פלגא אפתי מעשר בעי מיפלג ולעולם
שקיל ה' פמו לרבנן דר"י אליבא דרבנן דר' וד' לא משפחת לי פלל ואפשר לומר פיון
דטעמא דרבנן דר' הא דלא שקיל כה"ג פלגא שלם משום פבוד המשמרות נגעו בה שלא
להשוות יחיד לרבים פדפי' בסמוך אי אמרינן אליבא דר"י דשקיל ה' ודי לו בבציר
מפלגא במאי דלא שקיל חלקו בחלה הי"א לא מנכרא מילתא דמשום פבוד הרבים נגעו
בה הא דלא שקיל פדי שלא להשוותו לרבים אלא אדרבה תלו לה בכבודו של כה"ג
משום דאין פבודו ליקח פרוסה מן החלה הי"א וכ"ת אי משום פבודו נגעו בה א"כ
לשקול לכל החלה הי"א לעצמו פדשקיל חלה א' שלימה מב' חלות לרבנן אע"ג דאין
ראוי לו למישקל פלגא אלא בציר אפ"ה שקיל יותר על הראוי לו משום דלאו אורח
ארעא למיהב ליה פרוסה ה"נ אי ס"ד דמשום פבודו הוא דלאו אורחין' בפרוסה הו"ל
למשקל לכל החלה הי"א לעצמו פמו גבי ב' חלות דעצרת לא דמי דהתם בע"כ פיון דלאו
אורחיה בפרוסה בע"כ נותנים לו חלה א' שלימה לגמרי דאי לא תימא הכי ילף לביתו
ריקם ולא יטול משתי הלחם שום חלק וכיון דמן הראוי לחלקו הוא קרוב למחצה פמעט
א' שלימה מה"ט דלאו אורחא להשוותו לרבים אין לדחותו מפל וכל לגמרי וכ"ש למאי
דפי' דמן הדין אפי' לרבנן הנה ראוי ליתן לו מחצה אלא משום פבוד הרבים נגעו בה
שלא להשוותו לרבים הכא דלא אפשר אוקמוהו ודינא מש"ה שקיל פלגא שלם שהיא
חלה שלימה אחת משתי חלות אבל הכא גבי לחם הפנים לר"י איכא למימר דאי שקיל
ה' הא דלא שקיל חלק בחלה י"א משום פבודו הוא דלא שקיל בפרוסה דלאו אורחיה
בהכי והאי דלא שקיל כל החלה הי"א פולה לעצמו דאין להפסיד להמשמרות ומ"מ הא
הוא נוטל חלק ה' חלות שלימים ועוד בשלמא גבי שתי הלחם אע"ג דנוטל חלה א' שלימה

אפ"ה אין נוטל יותר מִפְּנֵי פְּנֵי וְכִיּוֹן דְּלֹא אֹרְחֵי בְּפִרוּסָה נוֹטֵל שְׁלִימָה פְּנֵי וְאֵע"ג דְּהַשְׁתָּא נוֹטֵל פְּנֵי פְּנֵי מ"מ אֶפְתִּי לֹא עֲדִיף מִיִּנְיָהוּ דְּלִית לֵהוּ זִילוּתָא כ"כ אֲבָל בְּלַחֲמֵי הַפְּנִים אִי אֲמַרְתָּ דִּיקַח הַחֲלָה הִיא פְּנֵי לְעֲצֻמוֹ נִמְצָא הוּא עֲדִיף מִיִּנְיָהוּ דְּהָא שְׁקִיל אִיהוּ וְי"ו וְהוּא בְּתוֹרַת חֲלֻקָּה דְּהָא חֲלָה הַשְׁשִׁי שְׂבִיד הַנְּכַסִּין בְּתוֹרַת שְׂכָר בָּא לִידֵן מִשּׁוּם הַגְּפַת דְּלַתוֹת וְלֹא בְּתוֹרַת חֲלֻקָּה מִש"ה לְרַבְּנָן דְּרַבִּי אֶלְיָבָא דְר"י נוֹטֵל ד' דְּמִינְכֵר דְּמִשּׁוּם שְׁלֹא לְהַשְׁוֹת יַחִיד לְרַבִּים הוּא נוֹטֵל פְּחוֹת מִהוּ מִיְהוּ קָשָׁה עַל זֶה לְרַבָּא דְּמִשְׁנֵי פְּנֵי רַבִּי הִיא וְס"ל כְּר"י תְּקַשָּׁה אִי רַבִּי הִיא מִי"א בְּעֵי מִפְּלַג דְּהו"ל ה' וּפְלַגָּא וּמֵאִי ד' אִו ה' דְּקַתְּנֵי וְצ"ל דְּרַבָּא נְמִי אִית לִי הָא דְּפְלַגָּא לָאו אֹרְחָא אֶרְעָא לְמִיְתַבִּיָּה לְכַה"ג פְּדָאָמַר אַבְיִי אֶלָּא דְּלֹא נִיחָא לִי לְאוּקְמִי לְהֵאִי ד' אִו ה' פְּתַנְאִי ד' לְר"י וְה' לְרַבְּנָן אֶלָּא מוּקִי לֵה פְּנֵי כְּר"י וְד' בְּדֹאִיכָא מְשַׁמֵּר הַמְּתַעֲפָב: אִי אִיכָא מְשַׁמֵּר הַמְּתַעֲפָב מַח' בְּעֵי לְמִפְּלַג ק"ל מ"מ אֶמְאִי יִגְרַע פַּח כַּה"ג לְגִרְוֵעַ מְחַלְקוֹ פְּנֵי הַב' חֲלוֹת שְׁלֻקְחוֹ מְשַׁמֵּר הַמְּתַעֲפָב הָא שְׁקִיל לְעוֹלָם פְּלַגָּא פְּנֵי כָּל הַמְּשַׁמְרוֹת הַנוֹטְלִין חֲלָק בְּחֲלֻקָּה זֹו בֵּין רַב לְמַעֲט דְּהָא אֶפְּלִי בְּרַגְלֵי שְׁפַל הַמְּשַׁמְרוֹת שְׁוִין בְּחִילוּק לְחֵם הַפְּנִים פְּדַתְנֵן בְּסַפ"ד דְּסוֹפָה (דָּרָה נ"ה) שְׁבַת שְׁבַתוֹת הַרְגֵּל הִיו כָּל הַמְּשַׁמְרוֹת שְׁוִין בְּחִילוּק לְחַה"פ אֶפ"ה כַּה"ג נוֹטֵל מְחֻצָּה פְּדָאָמַרִּין וְנוֹטֵל חֲלָה א' מַב' חֲלוֹת וְהָרִי ב' הַלְחָם דְּעֲצָרַת דְּחֻבַת הַרְגֵּל הֵן וּמְחַלְקֵי לְכָל הַמְּשַׁמְרוֹת אֶפ"ה כַּה"ג נוֹטֵל מְחֻצָּה אֶלְמָא כַּה"ג נוֹטֵל פְּנֵי כָּל הַמְּחַלְקִין אֶפְּלִי הִיכָא דְּנוֹטְלִין וְחֻלְקִין כָּל הַכ"ד מְשַׁמְרוֹת בְּיַחַד הוּא חֻלְקֵי וְנוֹטֵל פְּנֵי כָּל הַמְּשַׁמְרוֹת וְהָרִי קָרָא וְהָרִי לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו דְּכַתִּיב גְּבִי לְחֵם הַפְּנִים דְּמִיִּנְיָה נ"ל מְחֻצָּה לְאַהֲרֹן מְחֻצָּה לְבָנָיו סֵתְמָא פְּתִיב וְאַפְּלִי בְּרַגְלֵי שְׁבַת שְׁחַל בְּתוֹכָהּ דְּכָל הַמְּשַׁמְרוֹת שְׁוִין בְּחִילוּק לְחַה"פ מַה"ת פְּדַנְפְּקָא לִיָּה הַתָּם מְקַרָּא חֲלָק פְּחֻלְקֵי יֹאכְלוּ פְּחֻלְקֵי עֲבוּדָה פֶּן חֲלָק אֶכִּילָה וְאַמְרִינוּ הַתָּם מֵאִי אֶכִּילָה אִילִימָא קְרַבְנוֹת מִהַתָּם נְפָקָא לְפָהֵן הַמְּקַרִּיב לֹו תִּהְיֶה אֶלָּא לְחַה"פ אֶפ"ה נוֹטֵל מְחֻצָּה פְּנֵי כָּל הַמְּשַׁמְרוֹת וְאֵע"ג דְּמַגְרָעִין חֲלָקֵי שְׁלֵ מְשַׁמֵּר הַנְּכַסִּים וְהִיּוֹצָא הַקְּבוּעִין בְּשַׁבּוּעַ זֹו הַרְבֵּה מ"מ חֲלָק הַכַּה"ג בְּמִקְוֵי עוֹמֵד וְנוֹטֵל חֲלָק מְחֻצָּה שְׁלֹו פְּנֵי כָּל הַמְּשַׁמְרוֹת וְכ"ש הִכָּא הִיכָּא דְּאִיכָּא מְשַׁמֵּר הַמְּתַעֲפָב שְׁאִין נִגְרַע ע"י חֲלָק הַנְּכַסִּים וְהִיּוֹצָא הַקְּבוּעִים כ"כ שְׁאִין נוֹטְלִין אֶלָּא ב' חֲלוֹת לְחֹד אִינוּ דִּין שְׁלֹא יְהֵא נִגְרַע חֲלָקוֹ שְׁלֹו כַּה"ג ע"י מְלִיטוֹל מְחֻצָּה שְׁלֹו חֲלָקוֹ שְׁהוּן ב' חֲלוֹת אֶלְיָבָא דְר"י בְּשְׁלִימוֹת וְלָמָּה אִינוּ נוֹטֵל נְמִי פְּנֵי אוֹתָן ב' חֲלוֹת שְׁנֵטְלוּ הֵן וְיִטְוֹל לְעוֹלָם ה' חֲלוֹת אֶפְּלִי פִי אִיכָּא מְשַׁמֵּר הַמְּתַעֲפָב וִי"ל דְּהִיא הַנּוֹתְנָת דְּהִיכָּא דְּכָל הַמְּשַׁמְרוֹת נוֹטְלִים וְחֻלְקִין עִם הַקְּבוּעִים מִן הַדִּין כְּגוֹן בְּרַגְלֵי דְנ"ל מְקַרָּא דְּכֻלְוֹן הו"ל כְּמִשְׁמַר אֶחָד וְהִיא הוּא בֵּין רַב בֵּין מְעַט אֶפ"ה כַּה"ג שְׁקוּל כְּכֻלְוֹן לִיטְוֹל חֲלָק שְׁנֵי כְּנֵגְדֵם אֲבָל הָא דְּמִשְׁמַר הַמְּתַעֲפָב הִינּוּ בְּחַל יוֹם א' בִּינְתֵימִים פִּי' בֵּין רַגְלֵי לְשַׁבַּת מְפָסִיק דְּהָא דְּמִשְׁמַר שְׁזַמְנוּ קְבַע נוֹטֵל עֲשָׂר חֲלוֹת וּמְשַׁמֵּר הַמְּתַעֲפָב שְׁתִּים מִן הַדִּין אִין לְהַמְּתַעֲפָב כְּלוּם דְּהָא לָאו שְׁבַת שְׁבַתוֹת הַרְגֵּל הוּא וְלֹא רַבִּיָּה קָרָא אֶלָּא תְּקַנְתָּ חֲכָמִים הוּא וְלְפָנִים מְשׁוּרַת הַדִּין לְגִרְעַ קֶצֶת מְחַלְקֵי מְשַׁמֵּר שְׁזַמְנוּ קְבוּעַ שְׁהוּן ב' חֲלוֹת וְלִיְתַנְּם לְהַמְּתַעֲפָב א"כ כְּמוֹ שְׁמַגְרָעִין מְחַלְקֵי שְׁלֹו מְשַׁמֵּר הַקְּבוּעַ ה"נ מְגַרְעִין מְחַלְקֵי שְׁלֹו כַּה"ג נְמִי לְפִיכָּהּ אִינוּ נוֹטֵל אֶלָּא ד' חֲלוֹת וְהַחֲלָה ה' מְגַרְעִין לֹו מְחַלְקוֹ וְנוֹתְנֵן לְמִשְׁמַר הַמְּתַעֲפָב כְּמוֹ שְׁמַגְרָעִין חֲלָה אַחַת מְחַלְקֵי מְשַׁמֵּר הַקְּבוּעַ נִמְצָא בִּיד מְשַׁמֵּר הַמְּתַעֲפָב ב' חֲלוֹת שְׁזַכּוּ לְהֵן חֲכָמִים מְדַבְּרִיהֵן וְלֹא מִן הַדִּין הוּא זֶה: אַחֲרִים אוֹמְרִים מִזֵּין שְׁאֵם אִין לֹו שְׁאֲחִיו הַפְּהִימִים מְגַדְּלִין אוֹתוֹ נ"ל דְּאַחֲרִים לָאו לְאַפְּלוּגִי אַת"ק אַתּוֹ דְּהָא דַת"ק אַתְּנָא מִהַפְּהֵן הַגְּדוֹל שְׁיֵהָא גְּדוֹל מְאֻחִיו בְּכַח וּבְנוֹי בְּחֻמְקָהּ

ובעוֹשֶׁר וְהָא דְאֲחֵרִים מִמָּאֲחִיו נִפְקָא לִיה דִּינִתִּירָא הוּא אֱלָא ה"ק הַגְּדוֹל מִשָּׁל אֲחִיו קְאָמַר
וּרְאִיָּה לְדָבָר מְהָא דְאֲמַרִּינָן בִּסְפ"י דְחֻלְיִין (דָּף קל"ד) הוּא שְׂקָא דְדִינְרֵי דְאֲתִי לְבִי
מִדְרָשָׁא קֳדָם ר' אָמִי וְנִזְכָּה בְּהוּ וּפְרִיָּה וְהִכִּי עֲבִיד הִכִּי וְהִכְתִּיב וְנָתַן וְלֹא שְׂיִטְוֹל מִעֲצָמוּ
וּמִשְׁנֵי בְּשִׁינוּיָא ב' אֵיבְעִית אִימָא אָדָם חָשׁוּב שְׁאֲנִי וּמִיָּתִי לָהּ מְהָא דְאֲחֵרִים דְּגִדְלוּהוּ
מִשָּׁל אֲחִיו וְאִם אִיתָא דְרַבְּנָן פְּלִיגִי עֲלֵיהּ לֹא הוּי שְׂבִיק רַבְּנָן וְעִבִיד כְּאֲחֵרִים דִּיחִידָאִי הוּא
דְּהָא אֲמַרִּינָן בְּסוּף הוֹרִיּוֹת (דָּף י"ג) דְאֲחֵרִים ר' מְאִיר הוּא א"ו כ"ע מוֹדוּ בְּהָא
וְכַדְפִּירְשִׁתִּי: כִּינָן דְּעַל חֲטָא קְאָתִי חֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה ק"ל הָא אֵילִים נָמִי עַל חֲטָא קְאָתוּ דְּהָא
כְּפָרָה כְּתִיב בְּהוּ כְּדִכְתִּיב וַיֵּצֵא וְעָשָׂה אֶת עוֹלָתוֹ וְאֶת עוֹלַת הָעָם וְכָפַר וְכוּ' וְהוּא אֵילוּ
וְאֵיל הָעָם וִי"ל דְּהֵנִי כִּינָן דְּעוֹלוֹת נִיגְהוּ וְעוֹלָה מְכַפֶּרֶת עַל חֲטָאֵי עֲשָׂה דְקִילֵי כְּדָאֲמַרִּינָן
בִּפ"ק דְּזִבְחִים (דָּף ו') לֹא חֲלִישׁ דְּעֵתִיָּה מִשְׁא"כ בְּשְׁעִירִים שְׂמִכְפָּרִין עַל הַחֲמוּרוֹת כְּדָתַנְן
בְּרַפ"ק דְּשָׁבוּעוֹת (דָּף כ') וְשָׂאֵר עֲבִירוֹת שְׂכִירוֹת הַקְּלִין וְהַחֲמוּרִין כּו' שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח
מְכַפֵּר חֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה וְעוֹד עֲבִירַת עֲשָׂה שְׁעוֹלָה מְכַפֶּרֶת עֲלֵיו הוּא דְבָר שְׂאִי אֲפָשֵׁר לְשׁוּם
אָדָם לְהַזְהֵר מִמֶּנּוּ כְּדָאֲמַרִּינָן בִּפ"ק דְּזִבְחִים (דָּף ז') חֲטָאֵת שְׂשֻׁחָטָה עַל מִי שְׂאִינוּ מְחֻיָּב
כְּלוּם פְּסוּלָה שְׂאִין אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל שְׂאִינוּ מְחֻיָּב עֲשָׂה וְאָמַר רַבָּא חֲטָאֵת מְכַפֶּרֶת עַל חֲטָאֵי
עֲשָׂה מִק"ו עַל חֲטָאֵי כְּרִיתוֹת מְכַפֶּרֶת עַל חֲטָאֵי עֲשָׂה לֹא כ"ש וְכִינָן דְּאִי אֲפָשֵׁר לְשׁוּם
אָדָם לְהַזְהֵר מִעֲבִירוֹת עֲשָׂה שְׂאֵילִים מְכַפָּרִים עֲלֵיהֶם לֹא חֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה כְּמוּ מְשַׁעֲרִים:
אִי הִכִּי פֶר נָמִי עַל חֲטָא הוּא דְאֲתִי ק"ל הָא פֶר שָׁל כַּה"ג אִינוּ מְכַפֵּר אֲלִיבָא דִר"י רַפ"ד
דְּשָׁבוּעוֹת אֱלָא עַל טוֹמְאָת מְקַדָּשׁ וְקַדְשֵׁי שְׁיִישׁ בְּהַּ יְדִיעָה בְּתַחֲלָה וְאִין בְּהַּ יְדִיעָה בְּסוּף
הַפֶּר מְכַפֵּר עַל הַפְּהֻגִים וְהַשְׁעִיר הַנֶּעֱשָׂה בְּפָנִים עַל הַיִּשְׂרָאֵל וְכ"ת מ"מ כִּינָן דְּאֲפִילוּ שׁוֹגֵג
צָרִיף כְּפָרָה הו"ל חֲטָא וְחֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה מ"מ מֵאִי מִשְׁנֵי פֶר כִּינָן דְּעֲלִיו וְעַל אֲחִיו וְכוּ' מִיְדַע
יְדַע לִיה וּמַהְדָּר לִי בְּתַשׁוּבָה אִיזָה יְדִיעָה שְׁיִיף פֶּר בְּכַפֶּרֶת הַפֶּר הָא אִינוּ מְכַפֵּר אֱלָא עַל
שְׂאִין בְּהַּ יְדִיעָה בְּסוּף דְּחוּטָא גּוּפִי אִינוּ יוֹדַע שְׂחָטָא וְצ"ל דְּפְרִיָּה לִיה אֲלִיבָא דִר"ש דְּאָמַר
הֵתָם כְּשֵׁם שְׂדָם הַשְׁעִיר הַנֶּעֱשָׂה בְּפָנִים מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל פִּי עַל טוֹמְאָת מְקַדָּשׁ וְקַדְשֵׁי
כְּדָם הַפֶּר מְכַפֵּר עַל הַפְּהֻגִים וְכְשֵׁם שְׁוִיָּדוּיָו שְׁל שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל פִּי
עַל כָּל עֲבִירוֹת כְּדָם וְיָדוּיָו שְׁל פֶּר מְכַפֵּר עַל הַפְּהֻגִים וְהַשְׁתָּא פְּרִיָּה לִיה אֲלִיבָא דִר"ש דְּפֶר
נָמִי עַל חֲטָא דְמַזִּיד קְאָתִי כְּמוּ שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח וְחֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה וְאִמָּאִי מְעַבְרִין לְפָנָיו וְאֲתִי
שְׁפִיר הָא דְמִשְׁנֵי כִינָן דְּעֲלִיו וְעַל אֲחִיו הַפְּהֻגִים הוּא דְאֲתִי וְעַל חֲטָאִים דְּבַמַּזִּיד מִיְדַע יְדַע
אֲבָל לִר"י לֹא קָא קְשִׁיָּא לִיה פֶּר נָמִי עַל חֲטָא הוּא דְאֲתִי דְלִית לָן בְּהַּ כִּינָן דְּלֹא קְאָתִי עַל
הַמַּזִּיד אֱלָא עַל הַשׁוֹגֵג לֹא חֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה מִיְהוּ בְּלָאוּ הִכִּי נָמִי נִיחָא דְהָא בְּסִיפָא דִפ"ק
דְּשָׁבוּעוֹת קְתַנִּי וְעַל זְדוֹן טוֹמְאָת מְקַדָּשׁ וְקַדְשֵׁי שְׁעִיר הַנֶּעֱשָׂה בְּפָנִים וְיווה"כ מְכַפָּרִים
וְהַשְׁתָּא אִיבָא לְמִימַר כִּינָן דִּלְר"י עַל זְדוֹן אֱלוּ מְכַפֵּר שְׁעִיר הַנֶּעֱשָׂה בְּפָנִים בַּע"כ פֶּר נָמִי
מְכַפֵּר עַל זְדוֹן אֱלוּ עַל הַפְּהֻגִים דְּהָא אֲפִילוּ לִר"י עַל מַה שְׁהַשְׁעִיר הַפְּנִימִי מְכַפֵּר עַל
יִשְׂרָאֵל פֶּר מְכַפֵּר עַל הַפְּהֻגִים וּלפ"ז הָא דְאֲמַרִּינָן שְׁעִירִים כִּינָן דְּעַל חֲטָא קְאָתִי חֲלָשָׁא
דְעֵתִיָּה מִשׁוּם שְׁעִיר הַנֶּעֱשָׂה בְּפָנִים נָמִי קְאָמַר הִכִּי כִינָן דְּאִיְהוּ נָמִי מְכַפֵּר עַל זְדוֹן אֱלוּ
וְהַשְׁתָּא פְּרִיָּה אִי הִכִּי אֲפִילוּ פֶר נָמִי אֲפִילוּ לִר"י הָא אֲתִי עַל זְדוֹן הַלְלוּ וְחֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה
וּמִשְׁנֵי כִינָן דְּעֲלִיו וְכוּ' מִיְדַע יְדַע וּמַהְדָּר לִיה בְּתַשׁוּבָה עַל הַזְדוֹן וְאִי מִשׁוּם שׁוֹגֵג דְּאִין לוֹ
יְדִיעָה בְּסוּף דְּלִיכָא תְּשׁוּבָה מִשׁוּם שׁוֹגֵג לִית לָן בְּהַּ וְלֹא חֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה וְתִי זֶה עֵיקַר דְּלֹא
מִסְתַּבֵּר שְׁהַמְקָשָׁה פְּרִיָּה סְתָמָא א"ה פֶּר נָמִי אֲלִיבָא דְחַד תַּנָּא וְלֹא אֲלִיבָא דְכ"ע קָא פְּרִיָּה

וכ"ש דגימא דפריה לה סתמא אליבא דר"ש דלית הלכתא פנומיה דהא קי"ל ר' יהודא ור"ש הלכה כר"י אלא נדאי פ"י זה עיקר: אין מאכילין אותו לא חלב גבינה בשר זין וכו' צריה טעם אמאי לכה"ג אין מאכילין הני דחשיב לעיל ולא קפדינן אהני דהכא וגבי זב קפדינן אהני דחשיב הכא ולא קפדינן אהני דלעיל דגבי כה"ג דהא לא חשיב הכא אחרוג כדחשיב התם וכן סלתות אמרינן לעיל שמביא לידי חימום לרפנן ולא חשיב לה גבי זב ושמא י"ל דהני דחשיב לעיל מביאים לידי קרי ודחשיב הכא מביאים לידי זיבה ודחשיב הכא ולעיל מביאים לידי שניהם שוב ראיתי בת"י שהקשו אהא דאמרינן אין מאכילין אותו חגב"י אמאי לא חשיב לה גבי כה"ג ותיקצו דלא החמירו בו כ"כ וק"ל א"כ הו"ל למחשב הני דכה"ג גבי זב אחרוג וסלתות אלא נדאי כדפ"י עיקר: דף י"ט ע"א הני פהני שלוחי דרחמנא הקשו התוס' דבפ"ד דנדקרים (דף ל"ה) מיבעי ליה אי שלוחי דרחמנא נינהו אי שלוחי דידן ולא איפשטא ואמאי לא פשט לה מהא דרב הונא ותיקצו דמהא דר"ה ליפא למיפשט אלא דלאו שלוחי דידן דוקא נינהו ולא דרחמנא כלל והתם מיבעי ליה דלמא שלוחי דרחמנא ודין נמי קצת נינהו ונ"מ בהא דר"ה דאי דידן לגמרי נינהו מצי בעל הקרבן לעכב שלא יקריבו אנשי משמר את קרבנו אלא פהן אחר ואי דרחמנא ודין נינהו עיקרו דרחמנא ולא מצי מעכב אבל לעגנן מודר הנאה בין אי דידן לחוד בין אי דרחמנא ודין אסור להקריב דקמהני ליה והתם מבע"ל אי שלוחי דרחמנא ודין קצת ואסור במודר הנאה או דרחמנא לגמרי ושרי והשתא לא מצי למפשט דשלוחי דרחמנא ודין דמי איפא מידי דאנן לא מצינו למיעבד פינן דארף שלוחי דרחמנא נינהו אע"ג דאנן לא מצינו למיעבד לית לן בה נאני תמה מ"ש אי אמרינן דשד"ר ודין דאזלינן בתר דרחמנא לעגנן אנשי משמר דלא מצי לעכב וכן לעגנן הא דאע"ג דאנן לא מצינו למעבד עביד ולעגנן מודר הנאה אזלינן אף בתר דידן ואסור במודר הנאה אמאי בהני אזלינן בתר חלק גבוה ושל הדיוט בטל לגמרי ואלו לגבי מודר הנאה אפי' אי עיקר שלוחי דרחמנא וקצת דידן אינו בטל הקצת לגבי עיקר למישרי במודר הנאה ועוד אי ליפא נ"מ בהא דר"ה דאמר שלוחי דרחמנא נינהו אלא בהא לחוד דלא מצי לעכב על אנשי משמר מלהקריב אם פן מאי קמ"ל הא בהדיא תניא בספ"ט דב"ק (דף ק"י) גבי פהן שמקריב במשמר שאינו שלו ועבודתה פ"י הפשר שהוא בשכר עבודה ועורה שלו ואם היה בעל מום פ"י שאוכל ואינו עובד נותנה לכהן שפאותו משמר ואם היה זקן או חולה נותנה לכהן שירצה ומוקי לה ר"פ בשיכול לעשות ע"י הדחק דכי עביד ע"י הדחק עבודה היא משוי שליח ועבודתה ועורה לאותו משמר משום דאכילה ע"י הדחק אכילה גסה לאו פלום היא ומשמע דוקא ביכול לעבד ע"י הדחק הא אין יכול לעבד אפי' ע"י הדחק אין נותנה לכל פהן שירצה אלא לא"מ דוקא וה"ה ב"מ נמי אע"פ שאוכל הואיל ואינו יכול לעבד צריה ליתן לאותו משמר דוקא ולא לכל פהן שירצה כ"ש דזר גמיר אינו יכול ליתן לכל פהן שירצה אלא לאותו משמר דוקא וה"נ תנן בפ"א דיבמות (דף צ"ט) גבי פהנת שנתערב ולדה בולד שפחתה ואין נותנים להם קדשים ואין מוציאין את שלהם מידם ופרש"י בלשון אחד דאין מוציאין את שלהם דאם יש להם קרבן להקריב אין אנשי משמר יכולין להוציא מידם בע"כ דכל אחד אומר פהן אני משמע אבל מדר נדאי מוציאין ואין יכול ליתן לכל פהן שירצה וה"נ תנן בתר הכי כה"ג גבי מי [שלא] שהתה אחר בעלה ג' קדשים ונישאת וילדה ואין ידוע אם פן ט' לראשון אם פן ז' לאחרון

הִיָּה א' יִשְׂרָאֵל וּא' פֶּהוּ וְאִין נוֹתְנִים לוֹ וְאִין מוֹצִיאִין שְׁלוֹ מִיָּדוֹ מִיְהוּ לְלִישְׁנָא בְּתָרָא שְׁפִרְשִׁי הֶתֶם אִין רְאִיָּה מְהָא דְפִי"א דִּיבְמוֹת אֱלָא שְׁלִשׁוֹן א' נְרָאָה עֵיקָר כַּמ"ש בַּמ"א וְאִין פָּאן מְקוֹמוֹ וְעוֹד דְּאֶמְרִינֵן בַּפ"ט דְּב"ק (דָּף ק"ט) לַה' לַפְּהוּ קִנְאוֹ ה' וְנִתְּנוּ לַפְּהוּ שְׂבָאוֹתוֹ מִשְׁמֵר א"א אֱלָא לְכַל פְּהוּ שְׁיִרְצָה פְּשֵׁהוּא אוֹמֵר מְלַבֵּד אֵיל הַפְּפֹרִים הָרִי לַפְּהוּ שְׂבָאוֹתוֹ מִשְׁמֵר הַפְּתוּב מְדַבֵּר אֱלִמָּא אֵיל הַפְּפֹרִים שְׁהוּא אֲשֶׁם גְּזִילוֹת א"י לִיתְּנוּ לְכַהֵן אַחַר אֱלָא לְאוֹתוֹ מִשְׁמֵר וְעוֹד שְׁהָרִי מִשְׁנָה שְׁלִמָּה שְׁנִינוּ בַּפ"ג דְּתַמּוּרָה (דָּף כ') אֲשֶׁם שְׁמַתוֹ בְּעֵלְיוֹ וְשְׁפִפְרוּ בְּעֵלְיוֹ יִרְעוּ עַד שְׁיִסְתְּאָבוּ וְיִמְכְּרוּ וְיִפְּלוּ דְמִיּוֹ לְנִדְבָה ר"א אוֹמֵר יְמוֹתוֹ וּר"א יְבִיא בְּדַמְיָה עוֹלָה הֲלֵא אַף הַנְּדָבָה עוֹלָה הִיא וּמַה בֵּין דְּר"א לְד"ח אֱלָא בְּזִמְן שְׁהִיא בָּאָה עוֹלָה סוּמָךְ עֲלִי אִם הִיָּה פְּהוּ עֲבוּדְתָהּ וְעוֹרָה שְׁלוֹ וּבְזִמְן שְׁהִיא נְדָבָה אִין סוּמָךְ עֲלִי וְכו' אַע"פ שְׁהוּא פְּהוּ עֲבוּדְתָהּ וְעוֹרָה שְׁלֵא א"מ וּמְדַנְקֵט בְּהָא נ"מ דְּעֲבוּדְתָהּ וְעוֹרָה בְּכַהֵן דְּנֻקָּא מִשְׁמַע דְּבִישְׂרָאֵל לִיכָּא נ"מ וְאִי ס"ד דִּישְׂרָאֵל נְמִי יְכוּל לִיתְּנוּ קְרַבְּנוּ לְכַל פְּהוּ שְׁיִרְצָה אַע"פ שְׁאִינוּ מְאוֹתוֹ מִשְׁמֵר א"כ ל"ל לְמִימֵר בְּכַהֵן הָא בִּישְׂרָאֵל נְמִי אִיכָּא הָא ג"מ דְּעֲבוּדְתָהּ וְעוֹרָה דְּבְזִמְן שְׁהִיא בָּאָה עוֹלָה יְכוּל לִיתְּנוּ לְכַל פְּהוּ שְׁיִרְצָה וּבְזִמְן שְׁהִיא נְדָבָה עֲבוּדְתָהּ וְעוֹרָה שְׁלֵא א"מ אֱלָא ש"מ מְהָא מִתְּנִיתִין לְהִדְיָא דִּישְׂרָאֵל אִין יְכוּל לִיתְּנוּ קְרַבְּנוּ אֱלָא לְאוֹתוֹ מִשְׁמֵר דְּנֻקָּא וְכִיּוֹן דְּמִכָּל אֵלוֹ מוֹכַח דְּאִין יִשְׂרָאֵל יְכוּל לִיתְּנוּ שׁוּם קְרַבְּנוּ לְכַהֵן אַחַר רַק לַא"מ א"כ מְאִי קַמ"ל ר"ה בְּדַר"י בְּהָא דְּקֶאֱמַר הָנִי פְּהִינִי שְׁד"ר נִינְהוּ אֱלָא וְדָאִי הָא דְּקֶאֱמַר שְׁד"ר נִינְהוּ אִינוּ נ"מ לְהָא דְּאֶפִּילוּ תִּימָא דְּשְׁלוּחֵי דִּידֵן נִינְהוּ אַפ"ה אִינוּ נוֹתְנֵן אֱלָא לְאוֹתוֹ מִשְׁמֵר וְלֵא לְכַל פְּהוּ שְׁיִרְצָה וְלִיכָּא נ"מ בְּהָא אִי שְׁד"ר אוֹ דִּידֵן אֱלָא לְעִנְיָן מְוֹדֵר הַנְּאָה בְּלַבֵּד וְא"כ אַפְתִּי תַקְשָׁה אַמְאִי לֵא פִּשְׁט לְבַעֲיִין דַּפ"ד דְּנִדְרִים מְהָא דְּר"ה וְעוֹד מְצִידָה תְּבָרָא אִי לֵא ש"מ מְדַר"ה אֱלָא דְּאִינוּ שְׁלוּחֵי דִּידֵן גְּרִידָא אֱלָא שְׁד"ר נְמִי וְאַפְתִּי אִיכָּא לְמִימֵר דְּאֶף שְׁלוּחֵי דִּידֵן עִם שְׁד"ר נִינְהוּ מְאִי פְּרִיָּה לְר"ה מִמִּתְּנִיתִין דְּאוֹמְרִים אַתָּה שְׁלוּחֵינוּ דִּילְמָא אַף דְּהָנִי שְׁד"ר מ"מ לֵא נְפִיק נְמִי מְכַלֵּל דִּידֵן וְשְׁפִיר קְאָמְרִי לִיהַּ בְּשַׁעַת שְׁבוּעָה אַתָּה שְׁלוּחֵינוּ וּבְדוּחָק יֵשׁ לְתַרְזַן זֹאת אֱלָא וְדָאִי הָא לְאוֹ טַעְמָא לְמִימֵר דְּשְׁד"ר וְאַף שְׁלוּחֵי דִּידֵן אֱלָא אוֹ פְּנֻלָּה שְׁלוּחֵי דִּידֵן אוֹ שְׁד"ר לְגַמְרִי אֲבָל הַתִּירוּץ הָא' שְׁלֵ הַתּוֹסֵ' הוּא הַנְּכוּן דְּלֵא רְצָה לְמִיפְשֵׁט אֱלָא מִמִּתְּנִיתִין וְלֵא מְדַבְּרִי אַמּוּרָא וְכֵן פִּירְשׁוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים: לִימָא תְּהִי תִיּוּבְתָא דְּר"ה פִּרְש"י מִתְּנִיתִין דְּקִתְּנִי אַתָּה שְׁלוּחֵינוּ וְק"ל הָא זְקִנֵי פְּהוּנָה הַשְּׁבִיעֻוּהוּ הָכִי כְּדִתְּנֵן בְּמִתְּנִיתִין א"כ מְאִי קוּשְׁיָא מְהָא לְר"ה דְּהָא טַעְמָא דְּר"ה דְּהָנִי פְּהִינִי לְאוֹ שְׁלוּחֵי דִּידֵן מְשׁוּם דְּמִי אִיכָּא מִיָּדִי דְּאִנְנוּ ל"מ עֲבָדִי וְשְׁלִיחַ דִּידֵן מְצִי עֲבִיד וְהָא לֵא שְׁיִיָּה אֱלָא גְּבִי זַר אֲבָל פְּהוּ לְכַהֵן שְׁלִיחַ דִּידֵן הוּא פִּינּוּן דְּאִיהוּ מְצִי עֲבִיד שְׁלִיחַ נְמִי מְצִי מְשׁוּנִי וְכַדְמוּכַח לְהִדְיָא בְּהִיא דַּפ"ט דְּב"ק דְּקֶאֱמַר עֲבוּדָה דְּכִי עֲבִיד ע"י הַדְּחַק עֲבוּדָה הִיא שְׁלִיחַ נְמִי מְצִי מְשׁוּנִי אֱלִמָּא פְּהוּ לְכַהֵן בְּקְרַבְּנוּ שְׁלוּחָא דִּידֵן הָנִי וְכִיּוֹן שְׁכֵן שְׁפִיר קְאָמְרִי לִיהַּ זְקִנֵי פְּהוּנָה אַתָּה שְׁלוּחֵינוּ וְאַפְשָׁר דְּרִש"י לִישְׁנָא קְטִיעַ נְקֻט וְאַסִּיפָא סְמִיָּה דְּקֶאֱמַרִי אַתָּה שְׁלוּחֵינוּ וְשְׁלִיחַ ב"ד וְאַטּוּ מִי לֵא עֲסַקִּינֵן דְּהַב"ד זְרִים נִינְהוּ א"נ י"ל דְּמְהָא דְּקֶאֱמַרִי אַתָּה שְׁלוּחֵינוּ נְמִי פְּרִיָּה דְּהָא הַשְּׁבוּעָה הִיא שְׁלֵא לְשִׁנּוֹת בְּהַקְטָרַת קְטוֹרֶת שְׁלֵ פָּנִים כְּדֶאֱמַר בְּסוּמָךְ וְהָרִי עֲבוּדַת יוה"כ אִינֵם פְּשִׁירִים אֱלָא בְּכַהֵן ג' וְלֵא בְּהִדְיוּט וְאַע"ג דְּכָל הַפְּהִגִים רְאוּיִם לְכַהֵן גְּדוּלָּה וְלַעֲבוּדַת יוה"כ וְלֵא דְּמִי לְזַר שְׁאִי אַפְשָׁר לוֹ כְּלָל לְעֲבוּד עֲבוּדָה מ"מ אִם אִיתָא דְּהָנִי פְּהִינִי שְׁד"ר נִינְהוּ לְגַבִּי קְרַבְּנוּ זְרִים מְהָא טַעְמָא דְּמִי אִיכָּא מִיָּדִי ה"ה גְּבִי עֲבוּדַת יוה"כ כָּל פְּהִגִים פְּזָרִים דְּמִי

מה"ט והכה"ג אינו שלים דידהו אלא דרממנא אע"ג דכל הפהגני ראוים לכה"ג השתא מיקא הדיוטו' ניהו וראשון עיקר דכינון דכל הפהגנים ראוים לכה"ג שלים דידהו הוי כה"ג בעיוה"כ ולא דמי לטמא בק"צ ולכה"ג אונו דלא מצי משוי שלים לענון שיהא עבודתה ועורה שלו דהתם אי אפשר באכילה בהאי שעתא דעובד שיהי כל היום טמא אסור באכילת קדשים דהא בעי הערב שמש וכן אונו נוהג כל יום המיתה מה"ת כדא' בזבחים (דף ק') אבל פהגנים ראוים פל שעתא לכה"ג אם ימות כה"ג או יארע בו פסול וכיוצא בו: דף י"ט ע"ב הכי קאמרי ליה משביעים אנו עליך על דעתינו ועל דעת ב"ד.

ק"ל בעל דעתינו לחוד סגי ול"ל ע"ד ב"ד דהא בספ"ג דשבועות (דף כ"ט) אמרינו דכי אשתבע בטר פומיה אזלינו ולא בטר דעתיה ופריף מהא דתניא וכן מצינו פשהשביע משה את ישראל אמר להם דעו שלא על דעתכם אני משביע אתכם אלא ע"ד המקום ועל דעתי ופריף לימא להו על דעתי ע"ד המקום ל"ל ומשני פי הכי דלא להוי הפרה לשבועתייהו ופי' רש"י פי היכא דתהוי השבועה ע"ד רבים דאין לה הפרה ואע"ג דאין ע"ד רבים פחות מג' פדאמ' בפ"ד דגיטין ע"ד המקום שאני והשתא הכא תקשה ע"ד ב"ד ל"ל דמסתמא הא דתנו מסרוה זקני ב"ד לזקני כהונה הרבה זקני כהונה היו ובעל דעתינו נמי סגי למתני ע"ד רבים וא"כ בע"ד לחוד סגי ע"ד ב"ד ל"ל [וגם בע"ד ב"ד לחוד נמי סגי] דהא אין ב"ד פחות מג' [ותרנוייהו ל"ל] ובשלמא התם דאע"ג דאמרי להם ע"ד המקום בהא לחוד לא סגי אי לאו דא"ל נמי על דעתי משום דאיכא למימר על דעת המקום חשיב כב' בני אדם ולא חד אלא שצריף בג' מש"ה אמר נמי על דעתי דהו"ל בג' אבל [הכא] בע"ד או ע"ד ב"ד לחוד סגי וי"ל מאן ס"ל התם דרבים הוי ג' ר' נחמן הא אית לי ברפ"ד דגיטין (דף ל"ד) דבי תרי נמי ב"ד קרו להו דהשתא תרנוייהו צריקא דאי בע"ד ב"ד לחוד ה"א על דעת בי תרי דקרואים נמי ב"ד ואי בעל דעתינו לחוד פעמים שלא יהיה בשעת שבועה אלא בשנים מזקני כהונה מש"ה השביעוהו ע"ד וע"ד ב"ד דע"י צירוף שניהם עכ"פ ג' הניין ולר"י דאמר התם אין רבים פחות מעשרה צריכי שניהם דפעמים לא יהיה עשרה אלא ע"י צירוף שניהם אלא הא ודאי קשה דפריף התם ספ"ג דשבועות (חסר פאן וחקל על דאבדין וכו'): סליק פרקא קמאפראשונה פרק שני דף כ"ב הממונה אומר להם הצביעו פירש"י אם היו שניהם שוין אין א' מהם זוכה לתרום אבל מעתה פולם באים להטיל גורל ומהו הגורל הממונה אומר להם הצביעו ואיני יודע מנ"ל לרש"י דמטיל גורל בין פולם דלמא אינו מטיל גורל אלא בין אלו ב' שהיו שוין לבד אבל פולם כב' אבדו זכותן בשעה שקדמו אלו בד' אמות: והרי אברים ופזרים דעבודת לילה היא נ"ל דה"ה דהוי מצי למיפרף והרי מנחות ונסכים דעבודת לילה הוא דאמר מר ומנחתם ונספיהם אפי' בלילה פדאימא רפ"ב דתמורה (דף י"ד) ותנו לקמן (דף כ"ה) גבי פייסות הסולת והחביתין והניין אלא דה"נ י"ל סוף עבודה דיממא הוא ואע"ג שאינו מגוף הקרבן כמו אברים ופזרים שהן מגוף הקרבן שגשחטו ונזרקו ביום מ"מ מתקסיסי קרבן של יום הן שהרי באין בגלל זבח וה"ל סוף עבודה דיממא מיהו ק"ל דלקמן משמע דניסוף המים דחג הנה ע"י פייס פדתני רבי חייא פייס פפעמים י"ד וחשיב בחג ביד א' צלוחית של מים והאי פייס הוא שזוכין ע"י פייס וכמש"כ שם בשם התוס' אלמא תקנו פייס לניסוף המים אע"ג דעבודת לילה היא פדאימא רפ"ק דמענית גבי דאמר ר"א שואלין את הגשמים מיו"ט ראשון של חג אי גמר לה מניסוף המים מה ניסוף

המים מאורתא דאמר מר ומנחתם ונספיקהם אפילו מאורתא אף שאלה נמי מאורתא ומדדצה ללמוד לשאלה דמאורתא דהיינו ליל יו"ט ראשון של חג מניסוף המים ש"מ נה"מ נמי דקאמר היינו ליל יו"ט ראשון א"כ הא ונדאי נה"מ אין בא בגלל זבחי החג פינו דמנסכיה בליל יו"ט ר שצדיקין לא קרב שום קרבן מקרבנות החג ול"ד לניסוף היינו דכל השנה דנדאי בא בשביל הזבח דשאני התם דהא דא' ונספיקהם אפילו בלילה היינו שאחר יום הקרבת הקרבן וכדאמרינן בפ"ג דמכילתין ואברים קודמין למנחה זבח ונסכים וה"נ אמרינן בפ"ג דמנחות אבל ניסוף המים פינו דבאים בלילה שקודם הקרבת קרבן אינו באים בגלל זבח ואמאי בעו פייס ואע"ג דרש"י ל"ג התם בפ"ק דתענית להא דאמר מר ומנחתם ונספיקהם אפילו בלילה ולדידיה אין נה"מ בלילה מ"מ התוס' והרמב"ם גרסי לה וכמ"ש בחי"ש שם ושם י"ל פינו דאין ניסוף המים אלא בזמן קבוע בשנה ועוד שיהא בחדג ואמר מר רפ"ה דסופה שהיא מצוה חשובה ובא מששת ימי בראשית חשיבא להו לפהגים מש"ה תקנו לה פייס: סוף עבודה דיממא היא ק"ל הא אמרינן בסמוך מי שזכה בתה"ד הוא זנפה בסידור המערכה ובסידור ב' גזרי עצים והא סידור ב' גזרי עצים עבודת יום הוא ואינה פשיטה בלילה כדא' בסוף פרקין זר שסידור ב' גזרי עצים חייב הואיל ועבודת יום היא ואמאי לא תקנו לה מעיקרא פייסא ואע"ג דאתקיה עלה רבא התם אלא מעתה תבעי פייס וא' אישתמוטתיה הא דתניא מי שזכה בתרומת הדשן הוא זנפה בסידור המערכה ובסידור ב' גזרי עצים מ"מ תקשה התניח לאחר התקנה שתקנו פייס לתה"ד קודם התקנה מאי איכא למימר ושם י"ל דקודם התקנה היה פייס הראשון לב' גזרי עצים ולאחר שתקנו פייס לתה"ד תקנו מי שזכה בתה"ד זנפה בה מטעמא דמפרש ר"א בסמוך תדע דאי לא תימא הכי קודם התקנה בצרי להו פייסות [וכה"ג] אמרינן לקמן לא ר"י אית ליה דראב"י דא"כ בצרי ליה פייסות: אימא שפבר קידש מתחלה לעבודה.

ק"ל הא בפ"ב דזבחים (דף כ') פריף אהא דר"י למאן אי לרבי האמר פסלי לינה פי' לקידוש ולינה בעמוד השחר הני אי לראב"ש הא אפי' מפאן עד עשרה ימים אין צריף לקדש ושני אבני לעולם רבי ולינה דרבנן ומודה רבי דמקרות הגבר ועד צפרא לא פסלי לינה רבא אמר לעולם ראב"ש ור"א ר"י דבריו בתחלת עבודה ולא בסוף עבודה הרי לרבא תרומת הדשן תחילת עבודת היום הני לר"י ומש"ה לא פסלה לינה לקידוש שלו וצ"ל דהאי שינויי אזלא אליבא דאבני ודלא פרבא ורבא ס"ל פאיכא דאמרי דאונס שינה וה"נ צ"ל למאי דקאמ' לקמן בסוף פ' (דף כ"ז) גבי הא דקאמר וכי יש לה עבודה שפשיטה בלילה ופסולה בזר ופריף נהרי תה"ד ומשני תחלת עבודה דיממא היא ומייתי להא דר"י וזה סותר לסוגיא שלנו דלא חשיב לה לתחלת עבודה דיממא אלא שפבר קידש מתחילה לעבודה קאר"י וסוגיין אליבא דאבני ודס"פ אליבא דרבא ולמסקנא דהתם אתי שפיר לאבני דהוא נמי ס"ל דתה"ד תחלת עבודה דיממא אלא דלא ניחא ליה לומר ר"א ר"י דבריו של ראב"ש בהא ולא בהא מ"מ ק"ל אהא דמסיק בסוגין אימא שפבר קידש מתחילה לעבודה מה טעם הוא זה דלמחר אין צריף לקדש הא כל קידוש לצורך עבודה היא ואפ"ה בשארי קידושים פסלה לינה ומ"ש האי קידוש דתה"ד משאר קידושים דכל עבודות פולין: ומתנתא להו גיסא הוא.

פרש"י וכי מפני התקלה שאירע לה נתקן פייס והא להאי גיסא הוא בשביל סידור המערכה וב' גזרי עצים שהתורם הוא מסדר וכינון דכולן בכהן א' יש פאן עבודות חשובות ומעיקרא בעו פייס.

וק"ל לפ"ז לא שינה לומר להאי גיסא הנאי הא להאי גיסא וה"ל להקשות בפשיטות פיון דכל פה עבודות בכהן א' מעיקרא מ"ש לא תקנו פייסא פדפריה בריש שמעתין ובת"י הקשו לפרש"י מאי פריה הא מ"מ היתה לשם תה"ד ג"כ ופירשו בשם ר"ח דה"פ ומתנתא להאי גיסא הנאי וכי תקנו פייס בשביל שהיו מרובין לבא יחד ודוחפין זה את זה מתנתא להאי גיסא הנאי שלא היו באים עד שתקנו מי שזכה וכו': שתי תקנות היו.

הקשו התוס' מנ"ל דלמא חד תקנה היא אלא פיון שתקנו פייס חשו שלא ימנעו מלבא דאמרי מי ימר דאיתרמי תקנו מי שזכה וכו' ותימצו דאין ה"נ דחדא תקנה היתה פיון דתקנו פייס חשו לדלמא לא אתו תקנו נמי באותו פעם מי שזכה ואע"ג דלישנא פיון דתקנו פייסא לא אתו משמע דביתר הכי תקינו לה לא דק פולי האי בלישניה דמפרש הענין פאלו הנה בתרי זמני וממילא נוקמא נמי בחד זימנא.

ונה"ל דחשק דלאו דוקא ב' תקנות קאמר. עוד תירצו מדתני מי שזכה בתה"ד יזכה ולא קאמר מי שיזכה בתה"ד יזכה ש"מ דלאו בחד זימנא ניתקן אלא הכי הני מעשה פיון דחזו ש"מ שע"פ מעשה ניתקן הכי שפעם א' לאחר שהרים הדשן מי שזכה בו לא היו שם פהגים לסידור מערכה אז אמרו מי שזכה.

אינו יודע מאי קאמרי דהא סידור מערכה בכהן א' סגי ואפ"ת שלא הנה שם שום פהג אלא שזכה בתה"ד לחוד בדידן' לחוד סגי והו"ל לסדר הוא באותו הפעם וכינון דאין פאן תקלה ביטול עבודה ל"ל לעשות תקנה קבוע מי שזכה בתה"ד יזכה באינה לאי יתרמי עוד פעם כל הזוכה בתה"ד הוא ממילא בלתי התקנה יסדר לאינה פיון דליכא אחר אלא ע"כ צ"ל דהכי הנה המעשה שלא בא שום אדם [לתרומת הדשן מחמת דקאמרי מי ימר] דמיתרמי מהשתא י"ל דחדא תקנה הוי וכמו שהקשו התוס'.

ועוד שתיירץ זה חולק על הגמרא דקאמ' בהדא אתה"ד [פיון דתקינו פייסות לא אתי] דאמר מי ימר דאיתרמי ליה אלמא מתנתא משום דלא אתו לתה"ד. מ"מ ק"ל למאי דפי לעיל דמעיקרא קודם שתקנו פייס [לתרה"ד הנה פייס בפ"ע] לגזרי עצים הואיל ועבודת יום הוא וא"כ לאחר תקנה א' שתקנו פייס לתה"ד ולא תקנו השנית [הנה לתה"ד פייס בפ"ע לבד הפייס של] שני גזרי עצים א"כ הוי ב' פייסות בין תקנה לתקנה א' לתה"ד וא' לב' גזרי עצים לבד מג' פייסות דלקמן בפירקין [ולפ"ז הוי ה' פייסות בין תקנה לתקנה א"כ משנתנו דתנו התקינו שלא יהו תורמין אלא בפייס ומסיים ד' פייסות הוי שם וזה פייס הראשון [משמע דגם לאחר] שתקנו פייס לתה"ד לא הוי אלא ד' פייסות לחוד הא בין תקנה לתקנה הוי ה' מיהו לתי' א' של התוס' [שפיר איכא למימר שלא] הוי אלא ד' שהרי לא הנה זמן בין תקנה לתקנה.

אבל לתירוץ ב' של התוס' שהיו זמן בין תקנה דפייס [לתה"ד ובין תקנה דמי שזכה] תקשי הא הו"ל ה' ואיך תנו בתר תקנה א' ד' פייסות הוי שם וי"ל דה"ק ד' פעמים נכנסו לפייס מ"מ [בכניסה א' הוי ב' פייסות א' לתה"ד] וא' לב' גזרי עצים וכה"ג אמרינו

בפירוקו לקמן (דף כ"ה) את"ל לכל עבודה ועבודה היו מפיסים [ה"ל טובא פייסות אלא ד' פעמים נכנסו] להפיס ובכל חדא וחדא היו טובא פייסות ולקמן ס"פ יתבאר עוד: דף כ"ב ע"ב פמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמרא סייעיה.

המאמר הזה מבהיל להנאי לב חסרהאמונה לומר ח"ו לית דין ולית דיין אלא במזל תליא וחלילה חלילה לחשוב פן והחושב פן אין לו חלק באלקי ישראל ובתורתו וכוננת המאמר דמריה סייעיה מחמת רוב מע"ט ונדוד הנה מדוכה במעש"ט ביותר ושירותיו וזמירותיו יוכיחו ובכל צרותיו הנה מזמר ומשבח כמבואר בספר תהלים והנה דבוק בה' ומקבל הרעה באהבה ומברך עליה פדרך שמברך על הטובה פדכתיב חסד ומשפט אשירה לה אם חסד אשירה ואם משפט אשירה וכתוב בה' אהלל דבר באלהים א"ד בין במדת רחמים בין במה"ד אשירה פדדרשינו רפ"ט דברכות ונקרא געים זמירות ישראל וכתוב חצות לילה אקום להודות לה וכתוב שמרה נפשי פי חסיד אני וכדדרשינו רפ"ק דברכות ומצינו שהנה מבזה א"ע לכבוד המקום בעלותו את הארון עד שאמרה לו מיכל בת שאול: מאי היא מעשה דאגגי הקשו בתוס' הא קודם מעשה דאגג פשהקריב את העולה קודם שפא שמואל ניחם הקב"ה שהמליכו וא"ל שמואל ביקש ה' איש פלכבו והא הו"ל לאתויי ותי' דאז לא הפסיד המלוכה לגמרי שלא הנה בדעת הקב"ה להעבירו אלא ממנו אבל לא מבניו ובמעשה דאגג ניחם אפילו מבניו.

וק"ל דמ"מ הו"ל לאתויי האי דהקרבת עולה דמ"מ באחת העביר הקב"ה ממנו המלוכה ובודד בשמים ואפ"ה אפילו ממנו לא העביר המלוכה ול"נ דבמעשה דהקרבת העולה לא העביר הקב"ה המלוכה עדיין ממנו והא דכתיב ביקש ה' איש פלכבו היינו לאחר מותו דס"ל לר"ה דאין זה הסרה אפילו מזרעו שמתחילה לא פסק המקום המלוכה אלא לשאול לחוד ולא לזרעו אחריו וכמו שאמר בסמוך אלא שאע"פ שלא פסק גדולה לזרעו אחריו מ"מ גם זרעו הנה בכלל כל ישראל שראויים למלוכה מסתמא אלא שמפני העון הקרבת העולה יצא זרעו מכלל סתם ישראל שראויים למלוכה אבל במעשה דאגג נפסק המלוכה ממנו לגמרי ומיד נמשח דוד עפ"י הדיבור למלך פדכתיב בקרא ואפשר שממשיחת דוד ואילך לא הנה לשאול דין מלך פדאמרינו בפ"ג דמגילה דאמר דוד על נבל מורד במלכות הוא ולא צריך למדייניה ואפילו אביגיל שהשיבה לדוד עדיין שאול קיים ולא יצא טבעה בעולם לאו למימרא דלא הי' לדוד דין מלך בעוד שאול קיים אלא מלתא בעלמא קא"ל דכיון דלא יצא טבעה בעולם ועדיין אין הפל יודעין שאתה נמשח פבר למלך שהרי משחו בהסתר פדכתיב ויאמר ה' עגלת בקר תקח פינדך לאמר לזבח לה' באתי שלא למשוח מלך מפני אימת שאול ואם תהרוג את נבל יאמרו עליך שאתה רוצח פמו שאמר' שם בחידושי' ואפ"ת דמ"מ שאול נמי אכתי דין מלך עליו אפילו אחר משיחת דוד מ"מ אין בה מלכות שלימה פינו דכבר יש צרתה בצידה: דוד בשמים מאי גינהו מעשה דאורייה וליכא להקשות הא דדרשינו בספ"ה דשבת (דף נ"ו) ואותו הרגת פחרב בני עמון מה חרב בני עמון אי אתה נענש עלי' אף אורייה החתי א"א נענש עליו מ"ט מורד במלכות הנה דא"ל נאדוני יואב וכו' והא דתנאי בפ"ב דקדושין (דף מ"ג) האומר לשלוחו צא והרוג את הנפש הוא חייב ושולחיו פטור שמאי הגזן אומר משום חגי הנביא שולחיו חייב שנאמר אותו הרגת פחרב בני עמון ומפרש הגמרא בלישנא

בתרא דלשמאי נמי א"ל דאין שליח לד"ע ושאיני התם דגלי רחמנא ואותו הרגת ואינדף
הרי לה פתרב ב"ע וכו' וכדדרשינן לה בפ"ה דשבת.

א"כ ר"ה דלית ליה הא דרשא דמה חרב ב"ע כו' פשמאי ס"ל דשולחיו חייב וזה תימה
דשביק רבנן ועביד פשמאי ולק"מ דהא בתחלה ר"ל הגמרא דפליגי ביש שליח לד"ע
ואח"כ קאמר דכ"ע אין שליח לדבר עבירה ומאי חייב דקאמר שמאי חייב בדיני שמים
ולת"ק נמי חייב בד"ש אלא דינא רבא ודינא זוטא איפא בינייהו והשתא א"ל דלרב הונא
נמי בד"ש פליגי ואפ"י ת"ק דפטר מ"מ מודה דינא זוטא חייב בד"ש וכ"ת א"כ מאי קאמר
דוד בשמים ולא עלתה לו הא ב' אלה דדוד ע"י שליח הנה דאוריה וכן דהסתה הנה ע"י
שליח ששלח את יואב למנות את ישראל פדכתיב בסוף ספר שמואל ולא דמי לשל שאול
שהוא בעצמו עבר על ציווי המקום במעשה דאגג י"ל דמשמע להגמרא דמ"מ אלו ב'
של דוד ביחד אע"פ שהיו ע"י שליח שקולין ונמורין מא' של שאול אע"פ שהנה על ידי
עצמו: הא איפא נמי מעשה דבת שבע.

ק"ל דלמא ס"ל לר"ה פי הא דדריש התם ספ"ה דשבת ואת אשתו לקחת לה לאשה
לקוחין יש לה ביה דכל היוצא למלחמת בית דוד גט פרישות כותב לאשתו וי"ל דהא
דמפרש דוד בשמים דאוריה ודהסתה לאו ר"ה קאמר לה אלא סתמא דגמרא מפרש להני
שמים דר"ה בהכי והשתא פריף שפיר הא איפא מעשה דבת שבע ומנ"ל דא' משתי אלה
דר"ה הוא דאוריה דלמא בדאוריה ס"ל לר"ה כדמ"ד התם דלא חטא דכתיב ואותו הרגת
בחרב ב"ע שאין אתה נענש עליו ומעשה דב"ש חד מהן ומשני אפי' את"ל דחטא התם
איפרעו מיניה.

עוד י"ל דמאי נינהו דאוריה ודהסתה ר"ה גופי' קא"ל ומ"מ לק"מ דכיון דבחד קרא
נאמר אותו הרגת בחרב ב"ע ואת אשתו לקחת לה לאשה אי אפשר למדרש הני תרתי
חדא לזכות וחדא לחובה אלא או שניהם לזכות או שניהם לחובה וכיון דהא דאוריה
דחשבת לה בשמים דדוד דרשת לה לחובה ע"כ סיפא דקרא דנאת אשתו לקחת לה
לאשה בע"כ אי אפשר למידרשיה לזכות אלא לחובה והשתא פריף שפיר והאיפא נמי
מעשה דב"ש.

ותי' זה נ"ל עיקר דאלו לתי' א' דההיא דאוריה ודהסתה הגמ' מפרש לה ולא ר"ה קאמר
לה מאי משני התם איפרעו מיני' הא למ"ד לא חטא בדב"ש אע"ג דכתיב ביה הכבשה
ישלם ארבעה אפ"ה בע"כ ההוא דילד ואינף דחשיב על ד"א הנה אפתי תקשה מנ"ל
להגמרא דשל אוריה הוא א' משתי אלה דר"ה הא בסמוך פריף ונא אמר רב קיבל דוד
לשה"ר ומשני פשמואל דאמר לא קיבל ומנ"ל הא דלמא ר"ה ס"ל פרב ואפיק הא
דאוריה ועייל הא דרב אלא ודאי מאי נינהו דאוריה ודהסתה ר"ה עצמו הוא דקאמר לה:
ילד אמנון תמר פי' שענינה אמנון את תמר ונ"ל דלא דק לחשבון פסדרן דהא ההיא מעשה
דעניו דתמר הנה קודם הריגת אמנון דהא מפני שענינה הרגו אבשלום אח"כ פדכתיב
בקרא מ"מ ק"ל הא אמרינן בפרק כה"ג (דף כ"א) תמר בת יפת תנאר היתה שנאמר
דבר נא אל המלך וכו' ואי סלקא דעתך בת גישואין אחתיה מי הני שריא ליה והקשו
התוס' מהא דאמרינן בפ"ק דקדושין (דף כ"ב) ונהבאתה אל תוף ביתך שלא ילחצנה
במלחמה ופי' רש"י דאפילו ביאה ראשונה אסור במלחמה עד לאחר כל המעשים פולן

א"כ וְלֹד יפ"ת אין זה וְלֹד נְכָרִית דְּוֹלְדָה כְּמוֹהָ אֵלָּא וְלֹד גִּינֹרֶת וְאִפְתִּי תִקְשִׁי אֶחְתִּיָּה מִי הָיִי שְׂרָיָא לִיה וְתִירְצוּ דְתַמָּר לֹא הִיְתָה בֵּת דְּדוּד דְּאִמָּה כְּבָר הִיְתָה מְעוֹבְרַת מִמְּנָה כְּשִׁבְאַתָּה לְמַלְחָמָה וְהָא דְכְתִיב כִּי כֹן תִּלְבַּשְׁנָה בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ מְעִילִים מִתּוֹךְ שְׂגִדְלָה בְּבִיתוֹ שֶׁל דְּוּד קָרִי לָהּ בֵּת מְלָךְ וְהִשְׁתָּא תִקְשָׁה מֵאִי קֹאֲמֵר הֵכָא וְאֵת הַכְּבֻשָׁה יִשְׁלַם אַרְבַּעַה נְתֻקִּים בְּהָא דְתַמָּר שֶׁהִי א' מִן הַד' הָא פִּינּוֹן דְּלֹא הִיְתָה בֵּתוֹ אִין זֶה תִשְׁלוּמִין כְּלָל וְצ"ל אַע"ג שְׁלֹא הִיְתָה בֵּתוֹ מִמֶּשׁ אַפ"ה פִּינּוֹן שְׁהִיָּה מְחַבְּבָה כ"כ עַד שֶׁהִפְתּוּב קִרְאָה בֵּת מְלָךְ לְעַנּוּן פִּירְעוֹן נְמִי כְּבֵת חֲשִׁיב לָהּ דְנִצְטָעֵר בְּצַעֲרָה כ"כ כְּפֹאֵלוֹ הִיְתָה בֵּתוֹ מִמֶּשׁ: דָּף כ"ג אִיזוֹ נְטִירָה אָמֵר לוֹ הַשְׂאִילִנִי קִרְדְּוֹמָךְ מִשׁוּם דְסָלִיק מִהַשְׂאִילִנִי קִרְדְּוֹמָךְ נִקְט לָהּ וְלֹא נִקְט הַשְׂאִילִנִי מִגְלָךְ דְּבִרְיָשָׁא פְתַח בֵּה גְבִי נְקִימָה אִי נְמִי הָאִי הַשְׂאִילִנִי קִרְדְּוֹמָךְ דְנִקְט גְבִי נְטִירָה אַרְיָשָׁא קֹאִי דַא"ל רְאוּבֵן לְשִׁמְעוֹן הַשְׂאִילִנִי מִגְלָךְ א"ל לָאו וְאַח"כ א"ל שְׁמַעוֹן לְרְאוּבֵן הַשְׂאִילִנִי קִרְדְּוֹמָךְ א"ל אִינוּ מִשְׂאִילָךְ כְּדָרְךָ שְׁלֹא הַשְׂאִילִנִי וְעַבְר רְאוּבֵן עַל לֹא תִקּוּם וְאַח"כ לְמַחֲרָבָא רְאוּבֵן עוֹד הִפְעֵם לְשִׁמְעוֹן וְא"ל הַשְׂאִילִנִי חֲלוּקָה אִם א"ל שְׁמַעוֹן אִינוּ כְּמוֹתָךְ עוֹבֵר עַל לֹא תִטְוֹר וְרְבוּתָא קַמ"ל אַע"ג דְרְאוּבֵן עֵבֵר עַל לֹא תִקּוּם כְּבָר נִגְדוּ אַפ"ה אִסוּר לְשִׁמְעוֹן לְנִטְוֹר אִיבָה בְּלִבְבוֹ וְהָא דְנִקְט גְבִי נְטִירָה א"ל הַשְׂאִילִנִי קִרְדְּוֹמָךְ א"ל לְלָאו וְלֹא מְסִיִּים אִינוּ מִשְׂאִילָךְ כְּדָרְךָ שְׁלֹא הַשְׂאִילִנִי אַרְיָשָׁא דְסָלִיק מִיְנֵיהּ קֹא סְמִיךְ דְנִקְט בְּהִדְיָא הֵכִי וְכַדִּי לְקַצֵּר נִקְט סְתָמָא וְכ"ת מַנ"ל הָא דַאע"ג דְעֵבֵר הַשְׁוֹאֵל עַל לֹא תִקּוּם נִגְדַּה מִשְׂאִיל אַפ"ה הוּא עוֹבֵר עַל לֹא תִטְוֹר י"ל דְקִרְאָה הֵכִי דְיִיק דַּמ"ט אֶקְדָּמִיָּה קִרְאָה לָאו דְלֹא תִקּוּם קוֹדֵם לְלֹא תִטְוֹר הָא א"א לְנְקִימָה אַא"כ נְטִיר לֹא הָאִיבָה בְּלִבּוֹ קוֹדֵם דְהָא גּוֹרֵם לוֹ שְׂאִינוּ מִשְׂאִילוֹ קִרְדְּוֹמוֹ מִפְּנֵי שְׁלֹא הַשְׂאִיל לוֹ מִגְלוֹ דַע"כ הָא דְנִקְט גְבִי נְקִימָה א"ל אִינוּ מִשְׂאִילָךְ כְּדָרְךָ שְׁלֹא הַשְׂאִילִנִי וְגַבִּי נְטִירָה הִילָךְ אִינוּ כְּמוֹתָךְ לָאו דְוִקָא דְאָמֵר לִיה לְהִדְיָא הֵכִי אֵלָּא אֶפִּילוֹ לֹא אָמֵר לִיה בְּהִדְיָא הֵכִי אֵלָּא שְׁנַמְנַע לְהַשְׂאִילִמְפְּנֵי שְׁלֹא הַשְׂאִילוֹ וְנִקְט לִיה בְּלִבֵּיהּ נְמִי עוֹבֵר עַל לֹא תִקּוּם דְאִי לֹא תִימָא הֵכִי אֵלָּא בְּנִקְט בְּלִבֵּי וְלֹא אָמֵר בְּהִדְיָא אִינוּ עוֹבֵר אֵלָּא א"כ פִּירְשׁ לְהִדְיָא הֵכִי דַא"כ הָא דְפִרְיָךְ אַהָא דְכָל ת"ח שְׂאִינוּ נוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנַחֲשׁ אִינוּ ת"ח מְהָא דְכְתִיב לֹא תִקּוּם וְלֹא תִטְוֹר וּמִשְׁנֵי הָהוּא בְּמִמּוֹן הוּא דְכְתִיב וְהִזְדַּר פִּרְיָךְ וְצַעֲרָא דְגוּפָא לֹא וְהַתְנִיָּא הַנְּעֻלְבִים וְכו' וּמִשְׁנֵי לְעוֹלָם דְנִקְט לִיה בְּלִבֵּיהּ וּמִדְלָא קֹאֲמֵר אֵלָּא לְעוֹלָם דְנִקְט לִיה בְּלִבֵּיהּ מִשְׁמַע דְלֹא הִזְדַּר בֵּינָה מִשְׁנוּיָא קִמָּא דְלֹא תִקּוּם וְלֹא תִטְוֹר בְּמִמּוֹן כְּתִיב וְאֶפִּילוֹ לֹא ת"ח אִסוּר דְקִרְאָה לֹא מְפִלֵּיג בֵּין ת"ח לַע"ה וְהִיא דְכָל ת"ח שְׂאִינוּ נוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנַחֲשׁ בְּצַעֲרָא דְגוּפִיהּ מִיְרִי וְאִס"ד דְבַנְל"ב בְּמִמּוֹן נְמִי ל"ל בֵּה הָא הַשְׁתָּא דְאַתִּית לְהֵכִי דְבַנְל"ב מִיְרִי הוּא לְאִוְקָמָא מְלִתָּא דְכָל ת"ח שְׂאִינוּ נוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנַחֲשׁ אֶפִּילוֹ בְּמִמּוֹן אֵלָּא וְדַאי דְבְּמִמּוֹן בְּכָל גּוֹנוֹנָא אִסוּר וְכִינּוֹן שְׁפֹן הָרִי נְקִימָה בְּכָלֵל נְטִירָה וְהִיא הַגּוֹרְמַת לָהּ וְעוֹד שְׁהִיא קוֹדְמַת לָהּ דְהָא בְּשַׁעַת נְקִימָה כְּבָר נְטִיר הָאִיבָה בְּלִבּוֹ דְמַחְמַת זֶה לֹא הַשְׂאִילוֹ כְּדָרְךָ שְׁלֹא הַשְׂאִיל לוֹ א"כ הוּא לְקִרְאָה לְאַקְדוּמִי לֹא תִטְוֹר מְקַמָּא לֹא תִקּוּם פִּינּוֹן דְקוֹדְמַת לָהּ וְגוֹרְמַת לָהּ וְעוֹד לֹא תִקּוּם דְכְתִב רַחֲמֵנָא ל"ל כְּלָל דְהָא אִי אֶפְשָׁר לְנְקִימָה בְּלֹא נְטִירָה וְהוֹאִיל וְא"א לָהּ בְּלִתִּי נְטִירָה תִפּוֹק לִיה מִשׁוּם נְטִירָה וְעוֹד מִק"ו אִתִּי הַשְׁתָּא נְטִירָה אִסוּרָה אַע"ג דַּמ"מ מִשְׂאִיל לוֹ וְאַפ"ה אִסוּר נְקִימָה שְׂאִינוּ מִשְׂאִילוֹ כָּל עֵיקָר כ"ש דְאִסוּר נְקִימָה דְכ"ר ל"ל תִּפּוֹק לִיה מִנְטִירָה א"ו לְהֵכִי כְתִב רַחֲמֵנָא לְנְקִימָה וְאֶקְדָּמִיָּה לְנְטִירָה דְקַמ"ל קִרְאָה דְאַפִּי נְטִירָה אַחֲרָ

הנקימה דעבר השואל כבר לנקימה נגד המשאיל אפ"ה עובר המשאיל אח"כ בלא תטור
והאי לא תקום ולא תטור בתרי גברי איירי קרא וכדפירשתי.

אלא דאפתי אפשר לומר נהי דנקימה אפילו פנ"ל אסור וכמו שהוכחתי בנטייה אפשר
לומר דלא אסרה תורה בדנקט ליה בלביה אלא דוקא כה"ג דמפרש בברייתא בדאמר
ליה בהדיא הילך איני פמותה ובהכי אתי שפיר הא דנקט בברייתא גבי נטייה בדאמר
ליה איני פמותה דבלא פירוש להדיא לית לן בה ואגב דנקט לי' בסיפא גבי נטייה בדפירוש
הא לא"ה שרי נקט נמי גבי נקימה א"ל איני משאילך פדרך שלא השאלתני אע"ג דבדלא
פירוש אלא דנקט לי' בלביה לחוד נמי אסור ולפ"ז אין ראי' מהא דכתב רחמנא לנקימה
ועוד דאקדמיה לנטייה דש"מ דנטייה אחר נקימה נמי אסור דאפ"ל את"ל דשרי אפ"ה
כתב רחמנא לנקימה אע"ג דבכלל נטייה היא בנקט ליה בלביה דמשום נקימה איפא
ומשום נטייה ליפא ומהשתא צריך למיכתב לנקימה דאי מק"ו דנטייה ה"א דיו לבא מן
הדין להיות פגדון מה נטייה בדנקט ליה בלביה שרי אף נקימה פן מ"מ פיון דאיפא
למידרש דנקימה ונטייה שניהם אסורים אפ"ל בנקט ליה בלביה והא דכתב רחמנא
לנקימה ואקדמיה לנטייה לאסור נמי אפילו נטייה בתר נקימה ואיפא למידרש להקל
דנטייה בנקט ל"ב שרי משמע ליה לתנא דברייתא דמינקט לחומרא עדיף חדא דכל
קולא וחומרא לחומרא עדיף למינקט פדאמ' בכמה דוכתי בהיקוש דלחומרא מקשינו ועוד
דפשוטיה דקרא משמע דבין נקימה בין נטייה אפ"ל בדנקט ליה בלביה ולא פירש נמי
אסור.

ומהשתא הא דתני בברייתא גבי נקימה וגבי נטייה בדפירוש לאו דוקא בנקימה אלא אגב
נטייה נקט בנקימה בדפירוש ולא משום דבנטייה דוקא בדפירוש אסור דה"ה בדלא פי'
נמי אסור אלא משום דבעי לאשמועינן דנטייה אחר נקימה נמי אסור והא מנא ידע
המשאיל גבי חלוק שנה שלא השאיל לו השואל קרדום הוא מפני שלא השאיל לו מתחלה
מגל ולנקימה הוא דעביד מה שלא השאיל לו דלמא איזה מניעה אחרת הנה ואפילו רואה
קרדומו פנוי ומנח בביתו אפ"ה אפשר לדונו לכ"ז דשמא הבטיח להשאיל לאחר או
בענין אחר וכעובדא דההוא שכיר שנספך אצל בעה"ב אחד בדרום דר"פ י"ח דשבת
(דף קכ"ו) וכינון שאפשר לדונו לכ"ז ולא לנקימה עבד הכי לא הנה ס"ד למישרי ליה
נטייה בכה"ג ובע"כ בדפירוש בהדיא איני משאילך פדרך שלא השאלתני נקט נמי
ברישא גבי נקימה גרידא ובסיפא גבי נטייה אחר נקימה בדפירוש ולא דוקא הוא אלא
משום מציעתא דנקימה דאיפא נטייה אבתרה וכדפ"ל ותדע לה דהכי הוא פדפ"ל דהא
דתני בנטייה א"ל השאילני קרדומך ארישא קאי לבתר דקא"ל השאילני מגלך וא"ל לא
שוב א"ל אידך הכי וקמ"ל דנטייה אחר נקימה נמי אסור וכדפ"ל דאי לא תימא הכי אלא
מילתא באפי נפשה היא והתחלת הדברים שביניהם הוא אמאי נקט גבי נקימה שא"ל
השאילני מגלך בתחלה ולמחר א"ל אידך השאילני קרדומך וגבי נטייה נקט ברישא
השאילני קרדומך אמאי מדלג ממגל לקרדום הו"ל למינקט גבי נטייה נמי תחלת
הדברים שביניהם בשאלת מגל פדנקט גבי נקימה ואפ"ל את"ל משום דסליק גבי נקימה
מקרדום נקט גבי נטייה השאלת קרדום בתחלת הדברים אפ"ה קשה סיפא דמלתא דגבי
נטייה אמאי נקט בדא"ל אידך למחר השאלת חלוק חלוק מאן דכר שמייה הא ברישא
גבי נקימה לא נקט לה והו"ל להפך בסיפא קרדום ברישא משום דסליק מיניה גבי נקימה

ובלמחרת הו"ל למיתני מגל ששני פלים הללו נזכרו נמי ברישא גבי נקימה ואלו חלוק לא נזכר אלא ודאי סיפא ארישא קאי ונטירה בטר נקימה אתא לאשמועין דאסור וכלה נדא מילתא גבי נטירה דברישא א"ל ראובן לשמעון השאיליני מגלף א"ל לאו ולמחרת א"ל שמעון ה"ק א"ל איני משאילך פדרף שלא השאלתני והיננו הא דנקט גבי נטירה א"ל ה"ק וא"ל היננו לבתר דא"ל איךך פבר השמ"ג וא"ל לא א"ל איהו לבתר הכי ה"ק והא דא"ל היננו בדא"ל בפירוש פדרף שלא השאלתני ומשום דסליק מיניה לא חש להאריף ולמיתני בהדיא דבדפי' מייירי וממילא ש"מ דהכי הוא ולמחרת א"ל ראובן לשמעון עוד להשאיל לו וקמ"ל דאסור לשמעון אע"ג שמשאילו החפץ לומר לו הילך ואיני כמותך דנטירה אחר נקימה אסור ומהאי טעמא נקט בפעם הג' בהשאיליני חלוקה שהוא פלי חדש ולא במגל דכיון דארישא קאי שפבר ביקש מאתו להשאיל לו מגל וסירב ולא רצה אין דרף לבקש פעם שני השאלת פלי זו מאתו פיון דכבר ביקש ולא מצא ואורחא דמלתא נקט דדרף לבקש פ"ב פלי אחר דשמא על פלי זו מקפיד מלהשאיל וע"ז אינו מקפיד והשתא קרא ומתני' רבותא קמ"ל לא מיבעי נקימה אחר נקימה או נטירה אחר נטירה וכ"ש נקימה אחר נטירה דאסור אלא אפי' נטירה דקילי בטר נקימה דאיךך דחמירי נמי אסור וכזה ניחא הפל קרא ומתני' בס"ד: והיחידים מוציאין ב' ק"ל אמאי שני לישנא דבסמוך קרי לי חולה והשתא ק"ל יחידים.

ונ"ל דקמ"ל דאפי' החולין שבהכרח מוציאין ב' לא יתערבו עם שאר הבריאים שאין רשאים להוציא שמים כדי שיהי' גיפריין ומבונרין לעצמן שחולין הו' ולא אתי לאחלופי בבריאים להוציא נמי ב': ואין מונין לו אלא א' והתניא ק"ל מאי ס"ד דאטו מפני שהוציא ב' שלא פדין מונין לו ב' וכי חוטא נשפר: ללמדך שקשה עליהם טהרת פלים יותר משפכיכות דמים וכן ה"א וגם דם נקי שפף מנשה ק"ל מה ענין מנשה דבמקדש ראשון למה הוא עובדא שהיה במקדש שני סמוך לחורבנו דבימי ר' צדוק נחרב הבית פדאיתא בפ"ה דגיטין (דף נ"ה) ואי הא למד משם דקשה אפי' על חשודים על ש"ד טהרת פלי קודש הא זה אי אפשר ללמוד מקרא דמיייתי ועוד אדרבה הא מנשה לא חש על העבודה פל עיקר דהרס את המזבח והכניס צלם בהיכל פדאמ' באגדת חלק וי"ל דלהכי מיייתי לה להאי קרא דלקמן פשיט מיניה דש"ד הוא דזל אבל טהרת פלים פדקיימא קיימא פדמסיק מדקא נסיב לה תלמודא וגם דם נקי וכו': אין מביאין עגלה ערופה.

בפ"ב דב"ב (דף כ"ג) אמר ר"ח רוב וקרוב הלף אחר הרוב ואע"ג דרובא דאורייתא וקורבא דאורייתא אפ"ה רובא עדיף מתיב ר' זירא והיה העיר הקרובה אל החלל אע"ג דאיכא אחריןא דנפיש מינה ומשני בדליפא ופריף וליזיל בטר רובא דעלמא ומשני ביושבת בין ההרים וכתבו התוס' וא"ת ואמאי איצטריף קרא בס"פ מרובה דאין ירושלים מביא עגע"ר ואע"ג דכתיב ירושלים הרים סביב לה מ"מ פל ישראל היו באים פרגל וגם בשאר ימות השנה להביא גדרים ונדבות וגם או"ה היו באים שם לסחורה שקרויה רוקלת עמים.

וי"ל שהיו מקומות שלא היו רגילין לבא רק בני ירושלים א"נ בימי יחזקיהו שפל ישראל היו שם ולא היו באים לסחורה וא"כ לת' הכי הו"ל למיכרף דעדיפא דה"ל למיזל בטר רובא דעלמא דהא בימי ר"צ היו ישראל מפוזרים בכל א"י ול"ל להקשות מהא דיו"ד

דברים נאמרו בירושלים דס"פ מרובה דהוי טעמא משום דכתיב לרשפתה וקסבר ירושלים לא נתחלקה לשבטים כדמפרש הגמרא התם והא ודאי עדיפא דכ"ע אית להו קא דר"ח ואי משום לרשפתה קא איפא למ"ד בפ"ק ירושלים נתחלקה לשבטים מיהו לתירוצא ראשון של התוס' ניחא: דף כ"ג ע"ב מקיש בגדים שלובש לבגדים שפושט.

מפרש"י משמע מדכתיב בגדיו בגדים תרי זימני דריש ליה דהוי ליה למיכתב ופשט את בגדיו ולבש אחרים בגדים דכתב רחמנא ל"ל ש"מ להקישא אתי להקיש בגדים שלובש לבגדים שפושט וק"ל אדרבה מדכתב רחמנא בגדים לגבי לבישה ולא סמך אבגדים דגבי פשיטה ש"מ דלא לכל מילי איתקוש בגדי לבישה לשל פשיטה ושיהי' בגדי קודש כמותן אלא ושיהי' עליו בגדים בשעת הוצאת הדשן ואפשר שילבש כתונת ומכנסים ואפשר שצריך ושיהי' נמי של בד כמו של תה"ד פדכתיב בקרא אבל ושיהי' של קודש כמותן לא ש"מ דא"כ דלכל מילי איתקוש בגדים דכ"ר פעם ב' גבי הוצאת הדשן ל"ל אלא ודאי לבגדים כמותן איתקוש ולא לד"א ושיהי' קודש כמותן וכה"ג אמרינן בפ"ב דזבחים (דף כ"ב) גבי פיור וכנו דתניא ר"י אמר יכול יהא פנו מקדש פדריה שהפיור מקדש ת"ל ועשית פיור נחושת וכנו נחושת לנחושת הקשתי ונא לד"א פלומר מדכתב רחמנא נחושת גבי פנו פעם ב' ש"מ דלא איתקוש פנו לפיור לכ"ד דאי איתקוש לכ"ד נחושת נמי ניתי בהקישא אלא ש"מ למאי דדמי פ"י בהדיא ולמאי דלא פ"י לא דמי.

וה"נ מדכ"ר בגדים פעם ב' גבי הוצאה ש"מ דלא איתקוש הוצאה להרמה לכ"ד דאי איתקוש בגדים נמי ניתי בהקישא אלא ש"מ למאי דדמי פ"י בהדיא ולמאי דלא פ"י לא דמי וכינון דלא פ"י גבי הרמה ושיהי' של קודש אפי' של חול נמי לסגי בה: אחרים והוציא לימד על פהנים בעלי מומים שפשירים להוציא הדשן.

ק"ל מפדי קרא אחרים סתמא פתיב ממאי דמרבי לב"מ דלמא לא מרבי אלא חלל פינון דמיתורא דאחרים נ"ל קא די לה לרבות הקל ולא התמור וחלל קיל מב"מ פדאמ' בפ"ג דקדושין (דף ס"ה) הנה עומד ומקריב על גבי המזבח ונודע שהוא חלל עבודתו פשירה נודע שהוא ב"מ עבודתו פסולה ונפקא ליה התם מקראי ואע"ג דלענין אכילת קדשים ב"מ קיל מחלל דאוכל אבל חלל אינו אוכל מ"מ קא גבי עבודה קיימינן ולא לענין אכילה ובעבודה חלל קיל מב"מ וכה"ג אמרי' בפ"ה דבכורות (דף ל"ג) דלב"ה בכור ב"מ נאכל לזרים מק"ו מה טמא שאינו אוכל בקדשים קלים אוכל בבכור פדכתיב הטמא והטהור יחדיו יאכלנו זר שאוכל בק"ק אינו דין שיאכל בבכור ופריה מה לטמא שפן הותר מפללו בעבודת ציבור וב"ה אטו בעבודה קאמרינן באכילה קאמרינן אכילת זר עדיף וה"נ נימא איפכא אטו באכילה קיימינן בעבודה קיימינן ולענין עבודה חלל עדיף מב"מ וה"נ איתא כה"ג בפ' הערל (דף ע"ב) אמר ר"א ערל שהיזה הזאתו פשירה מידי דהוי אט"י שאע"פ שפסול בתרומה פשר בפרה מה לט"י שפן מותר במעשר אטו אנו לאכילה קאמרינן לנגיעה קאמ' מה ט"י שאסור בנגיעה דתרומה מותר בפרה ערל שמותר בנגיעה דתרומה אינו דין שמותר בפרה וי"ל דהני מילי דחלל עבודתו פשירה פדיעבד היכא שבשעת עבודה עדיין לא נודע שהוא חלל פדמניא הנה עומד ומקריב ע"ג המזבח ונודע שהוא חלל פ"י שאחר שעבד נודע אבל בשעה שעבד עדיין לא נודע והנה בחזקת פשרות אבל אם נודע שהוא חלל נאח"פ עבד עבודתו פסולה וא"כ קא דבא

להכשיר מפאן ואילף לכהנים אחרים להוצאה ולכתחלה בכה"ג לא מציינו שום קולא אצל חלל יותר מאצל ב"מ ואדרבה במפאן ואילף חלל לעגנו אכילה מיהת חמיר מב"מ ואפי' למאי דפי' הרמב"ם דאפי' מפאן ולהבא לאחר שנודע שהוא חלל נמי בדיעבד עבודתו פשיגה משא"כ בב"מ וכמ"ש בחידושי בספ"ב דתענית מ"מ ה"כא דמייירי מעבודה דלכתחלה בכה"ג לא מציינו שום קולא אצלו יותר מאצל ב"מ ולעגנו אכילה חלל חמיר וכדפי'ר' מ"מ אפתי אין זה מספיק דמ"מ מאי חזית לרבות ב"מ יותר מחלל אי משום דחלל חמיר לעגנו אכילה מב"מ הא מ"מ אשפחן בי' נמי קילוחא מב"מ לעגנו עבודה כמ"ש מיהו י"ל דבכ"מ ממעטינו חללים מדין קדושת פהונה יותר מב"מ כמו לעגנו טומאת מת וכן לעגנו ברפת פהנים דב"מ בקדושתיה ולא חללים ולא ראיתי להאריף פאן בזה ועיקר טעמו של דבר יתבאר [במ"א]: יש לה עבודה שפשירה בשני כלים, והקשו התוס' פיון דלר"ל לאו עבודה היא ל"ל קרא לר"א להכשיר ב"מ ומאי טעמא דרבנו דפסלי ותירצו משום דב"מ חשיב כמו זר וה"א וכי תעלה על דעתך שזר וב"מ קריבין לגבי מזבח ומש"ה צריף קרא לר"א וה"ט דת"ק דפוסל וק"ל לר"ל א"כ פיון דתה"ד לכ"ע לאו עבודה היא ואפי' לת"ק אין ב"מ פסול אלא משום דהו"ל פזר ואין זר קרב לגבי מזבח א"כ לא יהא טעון קידוש ידים ורגלים אלא תנו בפ"א דמס' תמיד מי שזכה לתרום את המזבח הוא יתרום והם אומרים הוי זהיר שלא תגיע בפלי עד שתקדש ידים ורגלים מן הפיור וכו' וקתני סיפא לא הי' רואין אותו ולא שומעין את קולו עד שהיו שומעים קול העץ שעשה בן קטין מוכני לפיור והם אומרים הגיע עת קידוש יו"ר אלא לתה"ד צריף קידוש ושפא ההיא קידוש אינו אלא מדרבנו מ"מ ק"ל הא לקמן פליגי רב ולוי ורב פוטר זר ממיתה אי עביד תה"ד ונ"ל מועבדקם עבודת מתנה ולא עבודת סילוק ולוי מחייב משום דרבי רחמנא לכל דבר המזבח והשפא ר"ל דלא פרב דל"ל קרא לפטור זר פיון דלאו עבודה היא מהי"ת לחייבו וגם פלוי לא אתי דא"א לרבות לחיובא מלכל דבר המזבח פיון דלאו עבודה היא וקרא פתיב ועבדקם עבודת מתנה אתן את פהונתכם והזר הקרב ימת דמשמע דאין זר חייב מיתה אלא על דבר שהוא עבודה וי"ל דר"ל דריש להאי עבודת מתנה פלוי דאמבית לפרוכת קאי [וממעט] עבודת סילוק שבפנים מיהו לא דריש לקרא לגמרי פלוי דא' הא בחוץ אפי' עבודת סילוק ומרבה לתה"ד מכ"ד המזבח אלא כ"ד המזבח פרב דריש לה לאתויי ז' הנאות שבפנים ושפמזורע ודבר וכל דבר לא דריש נמי פרב וכדאיתא בפסוגיא דלקמן: מנין שלא יהנה דבר קודם למכנסים פירשו התוס' אע"ג דגבי כה"ג נמי פתיב לבש על בשרו בפרשת אחר מות איצטריוף למהדר ולמיקתב גבי פהן הדיוט דלא הוי ילפינו להו מהדדי פיון דחלוקין הן לכמה ענינים.

משמע דאפי' כה"ג מכה"ד נמי לא גמרינו וק"ל א"כ מדו בד דלא הדר כ"ר גבי כה"ג וכי נימא דאין צריף שיהא פתונת כה"ג ביוה"כ פמתו וזה תימא שיהא עבודת יוה"כ קל מפל מות השנה בזה ועוד דאם איתא לא אשפמיט הגמרא לאשמועינו חידוש גדול פזה בשום דוכתא.

ונ"ל דנדאי בהא מלתא ילפינו להו מהדדי לא מיבעי דכה"ג מכה"ד אלא אפי' דכה"ד מכה"ג נמי ומ"מ איצטריוף תרי קראי לעכב דאי לבש בגד אחד קודם למכנסים לא עשה פלום ואי לא כ"ר אלא חד קרא ה"א למצוה לפיכך שנה עליו הפתוב לעכב וכה"ג אמרינו

בפ"ב דנבחים לעמוד לשרת מצוה כשהוא אומר העומדים שם שנה עליו הפתוב לעכב והינו דנקט לישנא דלא יהא דבר קודם למכנסים ולא נקט מנין שיהא מכנסים קודמים משום דההוא לישנא שלא יהא דבר קודם למכנסים עיכובא משמע וראיה לדבר דסדר לבישה דמכנסים קודם מעכב אפי' בדיעבד מר"פ ד"מ (דף מ"ט) דאמר ר"ה כ"מ שישנו חכמים דרף מנין אין מוקדם ומאחר חוץ מזו סממנים ר"ה ברי' דרי"א אף סדר תמיד דקתני עלה זהו סדר תמיד ואיך פ"ר ר"ה דלא תשיב סדר תמיד ההוא למצוה בעלמא אבל אינו מעכב סידרו בדיעבד ור"ה דאמר אין מוקדם ומאחר אדיעבד קאי שאין מעכב הסדר בדיעבד חוץ מזו סממנים דאפי' בדיעבד מעכב סדרן פדתני סיפא דז' סממנין העבירן שלא כסדרן או שהעבירן שבעתן פאחד לא עשה ולא כלום וקאמר במסקנא ולאפוקי מהא דתנן כה"ג משמש בשמונה פלים וההדיוט בד' בכתונת מכנסים מצנפת ואבנט מוסיף עליהם כה"ג חושן ואפוד מעיל וציץ ותנא מנין שלא יהא דבר קודם למכנסים ת"ל ומכנסי בד יהיה על בשרו פ"ר ר"ה דאמר אין מוקדם ומאחר אהא קאי ואי הא דמכנסים קודם לכל דבר אינו אלא למצוה ולא לעכב מאי לאפוקי דקאמר הא כמו הא דאמר חוץ מזו סממנים דכסידרן הוא אפי' בדיעבד מעכב קאמר דאלו בלכתחלה [חסר פאן נחבל על דאבדיו: דף כ"ד ע"א מתרומת מעשר ילפינן לה או מתרומת מדון הקשו התוס' אמאי לא מיבעי ליה אי נמי מתרומה גדולה ילפינן לה.

ונ"ל דלק"מ דהכי איתא בפ' התודה (דף ע"ז) גבי תרומת לחמי תודה דכתיב א' מפל קרבן לה' איני יודע מפמה היא הריני דן נאמר פאן תרומה ונאמר בתרומת מעשר תרומה מה להלן א' מעשרה אף פאן אחד מעשרה או פלף לדרף זו נאמר פאן תרומה ונאמר בבכפורים תרומה מה להלן אין לו שיעור אף פאן אין לו שיעור נראה למי דומה דנין תרומה שאין אחריה תרומה מתרומה שאין אחריה תרומה ואל יוכיח בכפורים שיש א"ת או פלף לדרף זו דנין תרומה הנאכלת במקום קדוש מתרומה הנאכלת במ"ק ואל יוכיח תרומת מעשר שנאכלת בכל מקום ת"ל ממנו תרומה לה' וכתיב בת"מ ממנו תרומה לגז"ש.

וה"נ ה"ט דלא מיבעי ליה אי מת"ג ילפינן לתה"ד משום דדנין תה"ד שהיא תרומה שאין אחריה תרומה מת"מ או של מדין שאין א"ת לאפוקי ת"ג שיש א"ת שהיא תרומת מעשר. וה"ג פירשו התוס' שם גבי תרומת תודה דמה"ט נמי ליכא למילף מת"ג ומה"ט דאמרן נמי לא מב"ל לר"א הקא אי תה"ד גמרינן לה מבכפורים דהא יש א"ת ואע"ג דבכפורים מקדשי מקדש הוא ליכא למימר דדנין תה"ד מינה שהוא נמי דבר שבמקדש דהא לאו מלתא היא דהא התם כשר"ל גילף מבכפורים לא תלה טעמא בהכי אלא משום שנאכלת במ"ק והאי טעמא בתה"ד ליתא דלא שייך בה אכילה כלל.

וה"ט דלא תלה לה בהא דאמרן דהא בכפורים אע"ג דקדשי מקדש הוא לא דמי לתה"ד שנעשית תרומה במקדש דהא הרמיה מע"ג המזבח משא"כ בבכפורים דנעשים תרומה ע"י קריאת שם עלי' בחוץ וכדתנן אדם יורד לתוף שדהו ורואה תאנה שבכרה רימון שביכר קושרו בגמי ואומר ה"ז בכפורים ואפי' לר"ש דאמר אעפ"כ חוזר וקורא שם בתלוש פדתנן בפ"ג דמס' בכפורים אפי' ה"ק ש זה הוא בחוץ משא"כ תרומת לחמי תודה ק"ש שלה הוא בקודש ואפי' אי מפריש בלישה פדאמר' בפ"ק דגדרים (דף י"ב) ודנדה:

עוד הקשו התוס' אמאי לא מבע"ל אי ילפינן מחלה ותיקצו דילפינן תרומה קמייתא מת"ק דנהי דת"מ יש ת"ג קודם לה מ"מ בלויים דמשמע קרא זו היא ת"ק דתיבינהו קרא לאפוקי חלה שיש ת"ג קודמת לה.

ונ"ל שצ"עלם מהם הא דפ' התודה דפריה התם ונילף מתרומת חלה ומשני דנין דבר שצ"עלם בו תרומת ה' מדבר שצ"עלם בו תרומת ה' לאפוקי תרומת חלה שלא נאמר בו ת"ה ול"ק ה"ט דנין תרומת תודה שהיא תרומה קמייתא [מת"מ שהיא ת"ק] לאפוקי חלה שיש ת"ג קודם לה אלא ודאי ת"מ נמי לאו ת"ק היא פנין דמ"מ ת"ג קודמת לה ועוד דגבי דר"ל גילף מבכפורים קאמר דנין תרומה שאין אחריה תרומה וכו' ונהדר קאמר או פלף לדרף זו דנין תרומה הנאכלת במקום קדוש ולא קאמר דנין תרומת תודה שהיא ת"ק מבכפורים שהיא ת"ק לאפוקי ת"מ ש"ת"ג ובכפורים קודמים לה אלא ודאי האי סברא דת"ק לאו מלתא היא לגמרי מיהו הא יש לדחות דה"ט דת"ק שתיבתא היא וכיון שפן כ"ש דת"ק יהא לה שיעור מש"ה לא הוי מצי למימר אין דנין תרומת לחמי תודה שהיא ת"ק מת"מ שאינה ת"ק לפיכך דנין אותה מבכפורים דאין לה שיעור דא"כ הו"ל פלפי לניא דאדרבה כ"ש דנילף מת"מ מה ת"מ שאינה ת"ק אפ"ה יש לה שיעור תרומת לחמי תודה שהיא ת"ק אינו דין שיהא לה שיעור מש"ה קאמר אל יוכיח ת"מ שצ"עלם בכ"מ וזה אפשר שיעדיפותא היא הא דנאכל בכ"מ זה דוחק שיהא הא עדיפותא אלא ודאי אע"ג דגריעותא היא אפ"ה פנין דלא דמי לה לא גמרינן מינה אפי' להחמיר פמותה בהא ענינא פן מוכרח לפרש לפי שיטה זו מ"מ מהא דפריה התם ונילף מתרומת חלה הא ודאי קשיא לפי התוס' דהו"ל למימר דנין ת"ק תרומת לחמי תודה דחשיבא להחמיר ויהא לה שיעור מת"מ שהיא ת"ק ולא להקל מחלה דאין לה שיעור שפן גריע דאינה ת"ק פדאמ' גבי תה"ד דדיינינן לה מה"ט מת"מ ולא מת"ה: עוד תיקצו התוס' פנין דת"ג וחלה אין להם שיעור מפנין ילמוד סתום מן המפורש דהיינו מת"מ או מתרומת מדין.

ואני אומר שגם להתוס' לתרץ פן מפני שצ"עלם מהם ההוא סוגיא דפ' התודה ואילו ראו אותה לא פירשו פן דא"כ גז"ש דתרומת ה' ל"ל למילף, תרומת לחמי תודה מתרומת מעשר ולא מבכפורים דאין לו שיעור ת"ל בלא"ה מת"מ גמרינן לתרומת ל"ת משום האי טעמא דילמוד סתום מהמפורש וגז"ש ל"ל וגם מאי פריה ונילף מחלה ול"ל לשנויי עלה דנין דבר שצ"עלם בו תרומת ה' תיפוק ליה מהאי טעמא דילמוד סתום מהמפורש אלא ודאי ליתא להאי סברא פלל: או מתרומת מדין ילפינן לה.

פירש"י מתרומת מדין דכתיב ונהרמות מכם לה' א' מחמש מאות. וק"ל דידיה אדידיה דשם בפ' התודה גבי תרומת ל"ת פריה הגמרא ונילף מתרומת מדין פירש"י דהוי א' מחמשים ואמאי לא פירש שניהם בחזא שיטה או א' מת"ק או א' מנ' מ"מ לפי מה שפי' התוס' ניחא הא דהקא שפירש אע"ג דהוי נמי התם א' מנ' נראה לרש"י דמה' מאות ילפינן משום דכתיב אצל ונהרמות משא"כ גבי תרומת ל"ת דלא כתיב ונהרמות א"ל דהא דפריה ונילף מתרומת מדין אאותו תרומה דהוי א' מנ' קאי.

מ"מ נ"ל דבחנם דחק התם לפרש דאתרומה דא' מנ' פריה לה אדרבה אתרומה דא' מה' מאות קאי דהא אי לאו דנפקא ליה מקרא דמתרומת מעשר נילף דהוי א' מעשרה ה"א

דגילף לקולא מביכורים או מחלה דאין לו שיעור ואמאי הוי אגלינו לקולא אלא נדאי משום דתפשת מרובה ל"ת ה"נ את"ל דגילף מתמ"ד מהתרומה המועטת שהיה שם גילף שהיא א' מת"ק ולא מהמרובה דהתם שהיא א' מנ' והתוס' פירשו דאי מתרומת מדין ילפינו הוי א' מנ' פדדרשינו בירושלמי גבי תרומה בינונית א' מנ' מדכתיב א' אחוז מן החמשים כל שאתה אוהו ממקום אחר יאה פנה וק"ל על פירושם הא האי קרא אסמכתא בעלמא היא דהאמר שמואל מה"ת חטה אחת פוטרת את הפרי בספ"ב דקדושין (דף נ"ח) ובכ"מ הלכה המקוון פדפירשתי דאי מתרומת מדין ילפינו הוי א' מת"ק דתפשת מרובה לא תפשת מיהו התוס' הקשו מאי מיבעי ליה הא נדאי מתרומת מעשר עדיף למילף דהו"ל דורות מדורות ולא משל מדין דהו"ל דורות משעה ומסיימי למאי דפי' דמא' אחוז מנ' גמרינו ניחא דמשמע כל שאתה אוהו ממקום אחר יאה פנה מיהו פבר פירשתי דהא לאו דרשה גמורה היא אלא אסמכתא בעלמא [וא"כ] תי' זה ליתא כלל.

עוד תירצו תרומת הדשן שהיתה מצנת עבודת ציבור מתרומת מדין דשייכא בכל ישראל גמרינו אבל תרומת מעשר בלויים נאמר וגם על תי' זה אני תמה דא"כ הא בעיא דר"א תליא בפלוגתא דב"ש וב"ה בפ"ק דתגיגה דתנו ב"ש אומרים הראיה ב' פסך והתגיגה מעה פסך וב"ה אומרים הראיה מעה פסך והתגיגה ב' כסף ואמרינו בגמרא דה"ט דב"ש יליף לה מעצרת שריפה הפתוב בעולות יותר מבשלמים ולא יליף מנשיאים שריפה בשלמים יותר דורות מדורות עדיף למילף וב"ה ילפי מנשיאים אע"ג דהוי לשעה ולא מעצרת דעדיף למילף קרבו יחיד תגיגה וראיה מקרבו יחיד דנשיאים ולא מעצרת אע"ג דשל דורות הוא הואיל והוי קרבו צבור ואין דנין ק"י מק"צ והשתא ה"נ לב"ש דורות שהיא תרומת הדשן מדורות שהיא תרומת מעשר עדיף למילף אע"ג דהו"ל של צבור משל יחיד ולא מתרומת מדין אע"ג דהו"ל של צבור מדורות מדורות עדיף כדס"ל התם גבי ראיה ותגיגה ולב"ה מתרומת מדין עדיף למילף אע"ג דהוי של דורות משל שעה אפ"ה הא עדיף מלמילף מתרומת מעשר דהו"ל ש"צ מש"י אע"ג דהו"ל של דורות משל דורות וכיון דקיי"ל ב"ש במקום ב"ה אינה משנה הא נדאי מתרומת מדין ילפינו ומאי מיבעי ליה לר"א אבל עוד תירצו התוס' דוקרים שהוא לשון יחיד מוהרמות שהוא ג"כ לשון יחיד גמרינו אבל מוהרמותם שפא לא ניחא ליה למילף וזה יתכן: מה להלן בקומצו א"כ בקומצו פי' פשיעור מלא קומצו ומשמע נדאי דבטר קומץ התורם אגלינו הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו דאל"כ באיזה מלא קומץ משערינו ועוד כיון דגילף לה בגז"ש מקומץ דמנחה דומיא דהתם בעינו וק"ל דא"כ הו"ל למחשב הא דתרומת הדשן גבי יש שאמרו הפל לפי מה שהוא אדם בפ' י"ז דכלים דחשיב הקומץ את המנחה והחופן את הקטרת וכה"ג פריה בפ"ד דעירובין גבי ד' אמות שנתנו חכמים ליצא חוץ לתחום דאי אמרת באמה דידיה יתבינו ליה הו"ל למיתני גבי יש שאמרו הפל לפי מה שהוא אדם וכ"ת שאני האי דמש"ה לא חשבו התם משום דלא הוי דומיא דהני דהתם דקמיצה ונחפינה שהן הפל לפמש"א דווקא שלא לפחות ושלא להוסיף ע"ז השיעור אבל גבי תרומת הדשן נהי דאין פחות מלא קומץ מ"מ אם רצה להוסיף מוסיף וכדפירש"י דליכא למימר דווקא קאמר דהא א"א לפשוט ברמץ גחלים רותחות ידיו לקומץ הא ליתא דהא חשיב התם פ' י"ז דכלים וכמזון ב' סעודות לעירוב והתם נדאי היינו שלא לפחות מהא שיעורא אבל נדאי אם רצה להוסיף מוסיף ואפ"ה חשיב ליה

בהדי הני וא"כ הו"ל למחשב נמי הא דתה"ד בהדיניהו: ניסוף המים וניסוף היין בס"פ (דף כ"ז) אפרש לה להא דנה"י: עבודת מתנה ולא עבודת סילוק ועבודתם עבודה תמה קק"ל.

אמאי מהפך לקרא ודריש ליה הא ועבודתם פתיב קודם לעבודת מתנה והוא דריש לעבודת מתנה קודם: דף כ"ד ע"ב רש"א בבגדי קודש דאי אמרת בבגדי חול אגב חביבותיה וכו' ואותן שלא זכו לפנים היו מפשיטין אח"כ את בגדי קודש שהפסו בהן כדאמרין לקמן בסמוך גבי מסרן לחזנין והיו מפשיטין אותן דאבגדי קודש קאי שהפסו בהן ומדנקט בבגדי פהונה סתמא משמע כל ד' הבגדים שכה"ד משתמש בהן היו לובשין בשעת הפיס.

וק"ל למ"ד לעיל בפ"ק (דף י"ב) דאבנט של פהו הדיוט הנה של פלאים האיה לובשין אותו הפהנים בשעת פייס שלא בשעת עבודה והא אמרין בפ"ק דערבין (דף ב') הפל חייבים בציצית פהנים לויים וישאאלים פשיטא פהנים איצטריף ליה סד"א הואיל וכתוב לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך מאן דלא אישתרי פלאים לגביה בלבישה הוא דמחוייב במצות ציצית והני פהנים הואיל ואישתרי פלאים לגבייהו לא לחייבו קמ"ל נהי דאישתרי בעידן עבודה בלא עידן עבודה לא אישתרי, וכיון דלא אישתרי פלאים בלא עידן עבודה האיה לובשין המפיסין כולן אבנט של פלאים ולא יעבוד (אף) [רק] א' מהם וכולן יצאו ריקן מן הפייס ועוד אלא אפילו הזוכה לעבודה אין ראוי לו ללבוש פלאים אלא סמוך לעבודה ותקף ללבישה עבודה ולא יהא לבוש אבנט של פלאים ויהא שוהא בינתיים בין לבישה לעבודה כמו הקא שמפיס בין לבישה לעבודה פיון דשלא בשעת עבודה לא אישתרי פלאים לגבייהו וה"ל לובש פלאים שלא במקום מצוה ויתבאר לקמן רפ"ז (דף ס"ט): דאי אמרת בבגדי חול אגב חביבותיה מיקרי ועביד.

ק"ל אם איתא להאי טעמא דחיישינן לה א"כ כל המפיסין היו צריכין לקדש ידים ורגלים מן הפיור קודם לפייס דלמא אגב חביבותיה מיקרי ועביד בלי קדוש ידים ורגלים כדחיישינן לה דלמא עביד בבגדי חול והא במס' תמיד לא משמע הכי דתנו התם גבי פייס של תרומת הדשן הפיסו מי שזכה זכה בו נטל את המפתח ופתח את הפשפש ונכנס מבית המוקד לעזרה כו' מי שזכה לתרומה את המזבח הוא יתרום והן אומרים הוי זהיר שלא תגזע בפלי עד שתקדש ידים ורגלים מן הפיור כו' לא היו רואין אותו ולא שומעים את קולו עד שהיו שומעים את קול העץ שעשה בן קטין מוכני לפיור והם אומרים הגיע עת קידוש ידים ורגלים מן הפיור אלמא היו מפיסין לתה"ד ומי שזכה זכה בו קודם לקידוש ידים ורגלים מן הפיור ולא הנה מקדש אח"כ אלא הזוכה בו בלבד ולא חיישי' דילמא אגב חביבותיה מיקרי ועביד בלא קידוש כדחיישינן לה דלמא מיקרי ועביד בבגדי חול ומש"ה מצטרפת להו לכל המפיסים ללבוש בגדי קודש.

וכ"ת שאני הקא משום שהיו מזהירין אותו ואמרו ליה הוי זהיר שלא תגזע בפלי עד שתקדש א"כ ל"ל להפיס בבגדי קודש הו"ל להפיס בבגדי חול ולהזהירו שלא יעבוד עד שילבש ב"ק אלא ודאי לר"ש הא לא מילתא היא.

וי"ל פיון דפייס דתה"ד לא הנה עדיין בעזרה כמו שאר פייסות שהיו בלשכת הגזית כדאמרין לקמן אלא הנה בבית המוקד שהיו זקני בית אב ישינים שם כדקתני שלאחר

הפייס נטל הזוכה את המפתח ופתח את הפשפש ונכנס מבית המוקד לעזרה וכינון שהיה רחוק ממקום המזבח לא חיישינו דילמא אגב חביבותיה מיקרי ועביד בלא קידוש דאדהכי וכהי ממקום שזכה בפייס לתה"ד עד שניגיע למזבח מדכר דכיר ולא יתרום בלא קידוש אבל שאר פייסות שהיו בלשפת הגזית סמוך למזבח חיישינו לדילמא מיקרי ועביד בבגדי חול ומפייס בבגדי קודש לר"ש וה"ה נמי שטעונוים קידוש כל המפיסין מה"ט דילמא מיקרי ועביד בלא קידוש אגב חביבותיה הואיל ומקום הפייס אינו רחוק מן המזבח ולא מדכר אבל בפייס דתה"ד פינון שהיה רחוק ולא חיישינו לדילמא מיקרי ועביד וא"צ קידוש ה"נ דאין מפיסין בבגדי קודש אלא בבגדי חול ואפילו לר"ש ונדע לה דהכי הוא כדפירשתי דבפייס הא' דתה"ד אפילו ר"ש מודה דהיה בבגדי חול מה"ט דפי' שהרי פייס זה היה בבית המוקד שהיו ישינים שם וזה היה בית המוקד הגדול שהיה פולו בחול כמו שפירש הר' שמעיה בפ"ק דמס' מדות ונתם א"א לפייס בב"ק דהא מסקינן לקמן רפ"ז (דף ס"ט) בגדי כהונה היוצא בהן למדינה אסור ובמקדש בין בשעת עבודה ובין שלא בשעת עבודה מותר משמע דנוקא במקדש הוא דמותר הואיל ומקום עבודה הוא אבל בהר הבית לא אלא נדאי ש"מ כדפירשתי ובחז"ל למס' תמיד פ"ק אפרש עוד: דף כ"ה ע"א והאמר מר אין ישיבה בעזרה פירש"י שצאמר לעמוד ולשרת העומדים שם לפני ה' מפירושו משמע דמה"ת אין ישיבה בעזרה ומהני קראי נפקא ליה.

וק"ל הא הני קראי בשעת עבודה מייירי ומהכא נפקא ליה בפ"ב דזבחים (דף כ"ג) דיושב מחלל עבודה דאמרינן יושב מנזן א' ר"נ אמר רב אמר קרא לעמוד לשרת לעמידה בחרתיו ולא לשיבה ואמרינן עוד שם ת"ר לעמוד לשרת מצוה פשהוא אומר העומדים [בבית ה'] שנה עליו הכתוב לעכב פי' שאם עבד חילל ואדרבה מהתם משמע דישיבה מה"ת שרי בעזרה דאי אסור הא"י קאמר לעמוד לשרת מצוה פי' אי לא כתיב קרא ב' העומדים שם ה"א דיושב אם עבד [לא] חילל בדיעבד ואי משום דכתיב לעמוד ולשרת דמשמע דשירות הוא בעמידה אינו אלא לכתחלה ולמצוה ואי ישיבה בלא עבודה נמי אסורה מה"ת בעזרה בע"כ לעמוד ולשרת דתלה רחמנא העמידה מחמת שירות הוא לעכב דאי למצוה הא בלא שירות נמי אסור וכ"ת דמ"מ ה"א לעמוד לשרת אינו אלא למצוה וכ"ת למצוה ת"ל דבלא"ה אסור אפילו בלא עבודה דהא אין ישיבה בעזרה נ"מ דיושב ועובד אפילו בבמה נמי אסור דבעינו דנוקא לעמוד ולשרת הא ליתא דהא אמרינן רפ"ב דזבחים (דף ט"ז) דיושב פשר בבמה דאמר קרא לעמוד לפני ה' לשרתו לפני ה' ולא לפני במה ובפ"ז דסוטה (דף מ') ברש"י ואין כבוד שמים בכך ואפילו מלאכי השרת אין להם שם ישיבה דכתיב עומדים ממעל לו על חז מן קמ"א.

ומפל מקום אם נאמר הא דאין ישיבה בעזרה הוי מן התורה ובעי דנוקא עמידה אפתי תקשה הא דאמרן וגם אם נימא דהא דאין ישיבה בעזרה אינו אלא מדרבנן נמי אי אפשר משום דק"ל הא אמרינן בפ"ד דקדושין (דף ע"ח) דכתיב נר אלקים טרם יכבה ושמואל שוכב בהיכל ה' והלא אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד לבד אלא נר אלקים טרם יכבה בהיכל ה' ושמואל שוכב במקומו והשתא ספינא חריפא מפקקי לקרא משום האי קושיא דאין ישיבה בעזרה ואי אינו אלא מדרבנן מאי קושיא דילמא בימי עלי ושמואל אפתי לא גזרו עלה ועוד אפ"ת דקים להו להגמרא דכבר גזרו אהא דאין ישיבה בעזרה מ"מ ל"ל להקשות מהא דאין ישיבה דאינו אלא מדרבנן עדיפא מנייה ה"ל להקשות אי

ס"ד קרא פדכתיב ושמואל שנוכב בהיכל ה' הא עביד איסור של תורה הא שמואל זר קיה ואין זר נכנס להיכל וזה הו"ל איסור של תורה ועוד אפילו פהו הנכנס בהיכל שלא לצורה עבודה בארבעים פדכתיב ואל יבוא בכל עת אל הקודש פדאמרין בפ"ג דמנחות (דף כ"ז) וכ"ש שינה בהיכל דאי אפשי וקשתא אי אמרת בשלמא דהא דאין ישיבה בעזרה נמי מה"ת אסור אע"ג דהנה מצי להקשות הא דאמרן י"ל חדא מתרי ותלת נקט וכינון דאקשי חדא לא קש לאקשוני טפי וכן דרף הגמ' בכ"מ אבל אי אמרת דהא דאין ישיבה בעזרה אינו אלא מדרבנן שביק איסורא רבא של תורה ומותיב מאיסורא זוטא דרבנן הא נדאי אי אפשי לומר פן וכ"ש דאי אמרת הא דאין ישיבה בעזרה אינו אלא מדרבנן אין פאן קושיא פלל דמנ"ל דכבר גזרו רבנן עלה אלא נדאי מה"ת הוא ובפ' חלק (דף ק"א) אר"נ גסות הרוח שקהי בו בירבעם טרדתו מן העולם שגאמר אם יעלה העם הזה לעשות זבחים בבית ה' בירושלים כו' וישבו אל רחבעם אמר גמירי אין ישיבה בעזרה אלא למלכי ב"ד בלבד וכינון דחזו ליה לרחבעם דיתביב ונאנא קאימנא סברי הא מלפא וקא עבדא ואי יתיבנא מורד במלכות הווי וקטליו לי ואזליו אפתייה מיד וינעץ המלך ויעש ב' עגלי זבא ויאמר אליהם רב לכם מעלות ירושלים ומדקאמר גמירי משמע דהלכה למשה מסיני הוא דרבנא דגמירי בכולה גמרא היינו הלכה למ"מ וכן פירש"י גופיה התם גמירי דאין ישיבה בעזרה הלכה למ"מ ולא מקרא זהו הנכון והא דקאמר ואי יתיבנא ואע"ג דאסור מה"ת לא קיה חושש לזה אי לאו שירא דלמא קטליו ליה דהא גסות רוחא הביאו לגדולה מזה לעשות עגלי זבא וחסא וקחטיא את הרבים וכ"ת אי הא דאין ישיבה בעזרה אסור מה"ת והלכה למ"מ היא אפתי תקשה העומדים שם דשנה הפתובלעכב דיושב מחלל ל"ל ת"ל מלעמוד ולשרת וכ"ת ה"א למצנה ת"ל הא בלא עבודה נמי ישיבה אסורה מה"ת לק"מ דכה"ג אמרינן בפ"ד דנזיר (דף כ"ה) דמיתי לה התם מקרא דרק קדשיה אשר יהי' לה דנולדי קדשים ותמורתם קריבין וקאמר יכול אף וולד חטאת ותמורת אשם פן ת"ל רק ופריה ל"ל קרא הלכת' גמירי לה דולד חטאת למיתה אזיל ומסיק אי אהלכתא ה"א אי אקריב לא ליחייב עלי' פלוס קמ"ל קרא דאי מקריב לי' קאים עליה בעשה וה"נ אי לאו דשנה העומדים ה"א דלעמוד ולשרת אינו אלא למצנה ואי משום דבלא שירות נמי הלכתא גמירי לה דאין ישיבה בעזרה מ"מ אי עבר וישב שלא בשעת עבודה אינו עובר בעשה קמ"ל קרא דלעמוד ולשרת דאי עבר ועביד בישיבה קאים עליה בעשה ולעולם אפ"ה אינו מחלל עבודה להכי כ"ר העומדים שם שנה עליו הפתוב לעכב ולומר שמחלל.

עוד אני אומר דבלא"ה נמי אתי שפיר דאע"ג דהלכתא ג"ל דא"י בעזרה אפ"ה צ"ל לעמוד ולשרת למצנה דקמ"ל קרא דבשעת עבודה בעי עמידה דווקא ולמעוטי סמיכה דנפיק מפלל עמידה ולכלל ישיבה לא הגיעו דמשום א"י בעזרה בסמיכה ל"ל בה דלאו יושב מיקרי וקמ"ל קרא לעמוד ולשרת דבשעת עבודה בעי עמידה דווקא ולא סגי בסמיכה דנהי דנפיק מפלל ישיבה מ"מ לכלל עמידה לא הגיעו ועבודה בעי עמידה דווקא והא דפירשתי דסמיכה אינו בכלל עמידה הוא מהא דאמרין בפ"ב דזבחים (דף י"ט) פיצד מקודש מניח ידו הימנית ע"ג רגלו הימנית וידו השמאלית ע"ג רגלו השמאלית ומקודש ר"י בר"י אומר מניח שתי ידיו זו ע"ג זו וע"ג ב' רגליו זו ע"ג זו א"ל הפלגתה א"א לעשות פן ואמרין אר"י וחקירו מסייעו ועמידה מן הצד אקא ביניהו פ"י ע"י

סמיכה שחבירו סומכו לר"י הוי עמידה ולרבנן לא הוי עמידה וקודוש בעי מעומד דאמר קרא לשרת ושירות מעומד הוא כדא' התם אלמא לרבנן סמיכה לאו בכלל עמידה הוא ומ"מ בכלל ישיבה נמי ליתא הלכך משום א"י בעזרה ל"ל בה דהא לאו ישיבה היא ומ"מ משום עמידה דעבודה לא סגי דסמיכה לאו עמידה היא ותדע לה דלרבנן אע"ג דסמיכה אינה בכלל עמידה אפ"ה בכלל ישיבה נמי ליתא דהא פריה התם וליתב מיתבי ולקדש ופירשו התוס' לאו ישיבה ממש דאין ישיבה בעזרה אלא סמיכה והשתא אליבא דמאן פריה לה אי אדר"י הא לדידיה קודוש הוי ע"י סמיכה דהא בע"א א"א למאי דס"ל מניח ב' ידיו זו ע"ג זו בע"כ חבירו מסייעו ואי אליבא דרבנן פריה לה דס"ל עמידה ע"י סמיכה לאו עמידה היא א"כ אפתי מאי ק"ל וליתב מיתבי ולקדש הא אין ישיבה בעזרה אלא ודאי סמיכה לרבנן אע"ג דנפיק מפלל עמידה דלאו עמידה היא מ"מ לכלל ישיבה לא באה ומשום א"י בעזרה בסמיכה ל"ל בה פניו דלאו ישיבה מיקרי והשתא פריה שפיר וליתב מיתבי ולאו דוקא ליתב קאמר אלא סמיכה ומשני א"ק לעמוד וסמיכה נהי דלאו בכלל ישיבה היא לכ"ע מ"מ לאו בכלל עמידה היא לרבנן ושירות מעומד הוא דוקא מיהו תי' זה אינו אלא לרבנן אבל לר"י אינו דהא ס"ל דסמיכה עמידה מיקרי: מי מדשן מזבח הפנימי אע"ג דדישון קדים לשחיטת התמיד וזריקתו כדאמרין לקמן בפ"ג (דף ל"ג) פניו דתמיד עיקר עבודת היום קדים בפניו ת"י וצ"ל דמה"ט לא הקדימו לפניו התמיד אלא שחיטתו וזריקתו שהו עיקר ומעפבין פפיה אבל לא הולכת איבריו והקטרותו דלא מעכב דהוא עצמו שלא הוקטרו איבריו פשר מש"ה לא הקדימן בפניו לדישון דעבודתו קדים להו.

ובשם ר"ש פי' שקודם דישון היו מכינים לתמיד ורואין אם יש בו מום כדמפ' במס' תמיד שהיו רואין אותו לאור האבוקות לכן מפסיקין לו קודם ולה"ט צ"ל נמי כדפרישית דדוקא שחיטת התמיד וזריקתו היו מקדימין לדישון מש"ה אבל לא הקטרות איברים והולכתו הואיל ולא מעפבי.

ולי אפשר עוד להוסיף טעם פניו דאמרי' לקמן אין מפסיקין על תמיד של בין הערבים אלא כהו שזוכה בו שחרית זוכה בו ערבית והא בערבית הנה תמיד קודם לקטורת וקטורת לנרות והא לא מצינו בערבית שיהא דישון מזבח הפנימי והקטרות קטורת נחלק לב' זמנים כמו בשחרית שיהא דישון קודם לעבודת התמיד והקטרות הקטורת לאחרי דאפ"ת דצריה נמי דישון בערבית קודם הקטרות קטורת כמו בשחרית מן הדשן של הקטרות שחרית אפ"ה בשעת הקטרה מדשן והוא מאוחר לתמיד.

ואפשר עוד לומר דלא צריה כלל בערבית קודם הקטרות דדישון הפנימי דמי לדישון החיצון שאין צריה אלא בבוקר ולא בין הערבים וכיון שכן שחיטת התמיד וזריקתו עדיף טפי דהזוכה זוכה בו נמי בערבית אבל בדישון מערבית אפילו את"ל דאיכא הוא נעשה ע"י כהן המקטיר קטורת בין הערבים והא פייס לקטורת של בין הערבים לא הנה בשחרית כדאמ' לקמן דפייס לקטורת בערבית הנה בפני עצמו מש"ה הקדימו לשוחט וזורק של תמיד למדשן דעדיפי שזוכין בהם נמי בערבית משא"כ במדשן ומיהו המעלה איברי תמיד והמקטירם לא קדמו למדשן אע"ג דבהני נמי הזוכה בשחרית זוכה בה"ע הואיל ואינן עיקר דל"מ פפיה ומ"מ מדשן את המנורה הזוכה בו שחרית זוכה בהדלקת

הנרות בערבית שהיה פנגד הטבה זו דשחרית דבשחרית היה הטבה ולא הדלקה ובערבית היה הדלקה ולא הטבה לא סגי בהאי טעמא דאמאי הקדימו לשוחט וזורק דתמיד קונדם למטיב פיון דזוכה נמי בהדלקה של ערבית עם הטבה זו דשחרית מיהו י"ל דשאני הכא דהטבה והדלקה תרי מילי נינהו ותרי ענינא הן אבל שחיטת התמיד וזריקתו חד ענינא הוא והזוכה בשחיטת התמיד בשחרית זוכה נמי בערבית בשחיטה עצמה וכן בזריקה אותה עבודה גופה שזוכה בשחרית זוכה בערבית ולא דמי לנרות דבשחרית זוכה בהטבה ובערבית בהדלקה שהוא דבר אחר עדיפי טפי לפיכך קדמו ואע"ג דאמ' לקמן בשבת היה פניס בערבית בפ"ע הואיל ומשמרות מתחדשת והזוכה בשחיטת התמיד וזריקתו שחרית אינו זוכה בו ערבית מ"מ לא רצה לשנות סדר הגרלה דשבת מבחול להקדים דישון והטבה לשחיטת התמיד וזריקתו והא דדייק בפ"ק דדישון המנורה קדמה מעשיה לשל קטורת מדקדים בפניס ולא אמר ה"ט דהקדימוה משום דהזוכה שחרית בהטבה זוכה נמי ערבית בהדלקה משא"כ בקטורת שהיה בערבית פניס חדש י"ל פיון דזוכה זה דדישון המנורה שחרית וערבית תרי ענינא נינהו אם איתא שקדמה הקטרת קטורת אין טעם זה מספיק להקדימו בהגרלה: מי מדשן את המנורה בפ"ק (דף ט"ו) פ"א דלאבני הטבה זו היא של ה' גרות וס"ל לתנא דידן דבקטורת מפסיק והיינו דקתני אס"פ הפניס הג' חדשים לקטורת ולפ"ז היה הפניס דדישון המנורה נקראת ע"ש דישון ה' גרות וזוכה המדשן בפניס בסדר עשייתו שהו נגד הטבה אחרונה של ב' גרות מפני שבהן נעשה רוב ההטבה ועוד שהו תחלת עשייתו.

ולר"פ הטבה זו משל ב' גרות מיירי וס"ל לתנא דידן דבדם התמיד מפסיק להו ומדקדים שוחט וזורק דם התמיד להטבה אלמא דהטבה נקראת ע"ש ב' גרות שהו גמר מצוה דהטבה מש"ה מפניס לזוכה בהטבה במקום סדר עשייתו אחר שחיטת התמיד וזריקתו: הראש והרגל כו' למאי דחשיב הכא היו מנתחים שה התמיד לעשרה נתחים דהא ה' פהנים זכו בו חוץ מקרביים ובז' כל אחד שתי נתחים הא' בראש ורגל וכן פולם כדפרש"י.

ונ"ל משום דגבי עולה פתיב ונתח אותה לנתחיה ודרשינו אותה לנתחיה ולא נתחיה לנתחיה פדאיתא בפ"ק דחולין (דף ט') וקים להו לרבנן דכה"ג הוי לנתחיה ואי מנתח לה לחלקים יותר הו"ל נתחיה לנתחיה נ"ל: דף כ"ה ע"ב לא היה פניס למחמה משמע דת"ק פליג עליה וס"ל דהיה לו פניס בפני עצמו והיינו ראב"י דאמר לקמן המעלה איברים לפכש הוא מעלה אותם ע"ג המזבח ובציר ליה פניסות ונותן פניס למחמה פחת פניס לפן הפכש ולמזבח פדי להשלים מנין ד' פניסות והיינו דאמרי' לקמן לא ראב"י אית ליה דר"י ולא ר"י אית ליה דראב"י דא"כ בצרי להו פניסות והשתא דייק שפיר מדר"י דע"כ לא פליגי רבנן עליה אלא שס"ל דהיה פניס למחמה בפ"ע פדי להשלים מנין הפניסות אבל בעלמא מודו ולמאי דפרשית אין צריך לכל מה שהאריכו התוס' בזה משום דק"ל מאי מיתתי מדר"י ליייתי מת"ק איפכא ולק"מ כדפירשתי ולקמן אפרש עוד נ"ל איבעיא להו מי מקבל שוחט מקבל כו' ק"ל אמאי לא מבע"ל נמי מי מוליד דהא קבלה והולכה היה בין שחיטה לזריקה ובמתני' לא חשיב אלא שוחט וזורק לחוד ואלו קבלה והולכה שבין שחיטה לזריקה שזיר ולא חשיב להו כלל והא איכא למיבעי נמי דלמא שוחט מקבל ומוליד נמי אע"ג דהשתא נתת לשוחט ג' עבודות ולזורק אינו אלא

א' הא השתא נמי א"א זורק מקבל נתת לזורק ג' עבודות פיון דקבלה דקדים להולכה נתת לו כ"ש שהולכה שאחריה נעשית ע"י נמצא לו ג' וילשוחט אינו אלא א' ולא עוד אלא שג' שלו חשובין שפולן בעו פהונה ופסולות בנר וילשוחט לא נתת אלא א' לחוד וגריע דהא שחיטה בנר פשיטה ואפ"ה ל"ל ביה כ"ש דאיכא למימר דשוחט מקבל ומוליך ואידך אינו אלא זורק לחוד אע"ג דלזה ג' ולזה א' דל"ל ביה וי"ל דנדאי מן הסתם היכא דליכא טעמא ראוי לחלק ד' עבודות שפדס שהן שחיטה וקבלה הולכה וזריקה לחצאין בשנה ליתן לזה ב' שהן שחיטה וקבלה ולזה ב' שהן הולכה וזריקה ואין להרבות לא' ולמעט להשני הלכך א"א לומר שהשוחט מקבל ומוליך והשני אינו אלא זורק לבד דאין לזה טעם ליתן לזה ג' ולזה אינו אלא א' א"ו זורק הוא המוליך מיהו הא מ"ל דילמא הוא נמי מקבל אע"ג דהשתא נתת לו ג' וילשוחט ליכא אלא א' מ"מ א"א בענין אחר פדמפרש טעמא דאי אמרת שוחט מקבל זמנין דשחיט זר וכיון דאיכא טעמא ליכא להקשות אמאי זה עביד ג' ולזה אינו אלא א' והא נמי ליכא למימר דלבתר דמקבל הזורק יחזור השוחט ויוליך דהא אפתי אית ליה להאי טעמא זמנין דשחיט זר ועוד בלא"ה נמי אין זה סברא שד' עבודות הדם יהיה נעשים ע"י ב' פהנים בסירוגין שנה ישחט וזה יקבל ויחזור השוחט ויוליך והמקבל יחזור ויזרוק אלא נדאי פיון דזורק מקבל הולכה דאחרי נמי נעשה ע"י מה"ט דפרי' ואע"ג דלזה יש ג' ולזה א' הא איכא טעמא דאי אפשר בע"א אכל אי שוחט מקבל אין טעם ליתן לו נמי הולכה נמצא לו ג' ולזורק אינו אלא א' וזה לא יתכן אלא נדאי זורק הוא דמוליך והא אין לספק פלל וכ"ת אם איתא להאי טעמא דפי דאין מן הראוי ליתן לזה ג' ולזה א' אלא מן הסתם ראוי לחלק ד' עבודת הדם שביניהם בשנה ליתן לזה ב' ולזה ב' א"כ ל"ל למימר ה"ט דאי אמרת זורק מקבל אגב חביבותיה לא מקבל לכולה דם ת"ל בלא"ה מן הראוי לשוחט לקבל ולא לזורק כדי לחלק ד' עבודות הדם ביניהם בשנה.

לק"מ דהא בעל האיבעיא ידע להאי טעמא דבסמוך דזורק מקבל דאי אמרת שוחט מקבל זמנין דשחיט זר דהא בצד השני איהו גופיה מסיק ליה לה"ט הילכך אי לאו דאיכא נמי טעמא להאי גיסא דשוחט ראוי לקבל אע"ג דזמנין דשחיט זר דא"א זורק מקבל אגב חביבותיה וכו' הנה ראוי לזורק לקבל ול"ל ביה אע"ג דנתת לו ג' ולאידך א' פיון דאיכא טעמא זמנין דשחיט זר אכל השתא דאיכא טעמא שלא יקבל הזורק משום אגב חביבותיה אלא השוחט יקבל לא חייש לה"ט זמנין דשחיט זר ומ"מ [הולכה] נדאי בזורק הני פיון דליכא טעמא לדחי' לזורק מהולכה א"א ליתן לשוחט ג' בלי טעמא ולזורק אינו אלא א' משא"כ אם אתה נותן קבלה לזורק מה"ט דזמנין דשחיט זר האי טעמא שייך בהולכה נמי כמו בקבלה ובע"כ אי אפשר אלא א"כ אתה נותן לזורק ג' וילשוחט אינו אלא א': דף כ"ו ע"א נותן פדר על בית השחיטה ומעלהו הקשו התוס' תיפוק ליה מהא דפדר קודם לכל הנתחים פיון דראש קודם פדר שעליו נמי קודם ותימצו אי לא כתיב הך קרא לא הוי דרשינן ליה אלא לומר' שראש ופדר קודמין לכל הנתחים וק"ל דברפ"ב דחולין (דף כ"ז) נפקא ליה מהאי קרא דאת הראש ואת הפדר דשחיטה מן הצנאר דקאמר אין לי אלא נתחים שישנן בכלל הפשט מנין לרבות את הראש שפבר הומו פי' בשחיטה ת"ל את הראש ואת הפדר.

והשתא מנ"ל דשחיטה מן הצנאר מדאיצטריה לרבות את הראש מכלל משום שפבר הותו בשחיטה הוא וש"מ דשחיטה מן הצנאר דלמא שחיטה אינה מן הצנאר ואפ"ה איצטריה למיכתב את הראש בפ' א' לרבות לראש שקודם לכל הנתחים כמו דדרשת לפדר דבהאי קרא דלהכי אתי ללמד דפדר קודם לכל מה"ט נמי כתב רחמנא נמי לראש להקדימו לכל ולא משום שפבר הותו דאין שחיטה מן הצנאר ואידך ראש ופדר אתי ללמד שנותן לפדר על הראש ומעלהו ואי לא הוי פתיב באידך קרא אלא את הפדר לחוד ולא את הראש לא הוי ידעינן לה על אינה מן הנתחים הוא נותן את הפדר מש"ה כתב את הראש עם את הפדר ללמד שנותן את הפדר על הראש ולא מטעמא דקאמר וזהו דרף פבד של מעלה משום שבית השחיטה מלונלך בדם הראש דאין פאן לכלוף בראש יותר מבשאר נתחים פיון דאין שחיטה מן הצנאר אלא גזה"כ הוא ליתן את הפדר על הראש: אסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא קאמינא ק"ל הא אמרינן בפ' חלק (דף צ"ב) גבי דוד וה' עמו דהלכה כמותו בכ"מ אע"ג דדוד מיהודה קאתי וי"ל דדוד ממר"ם הנביאה קאתי כדא' בפ"ק דסוטה (דף י"א) גבי ויעש להם בתים ואע"ג דזה מן הנקבות ל"ל בה תדע דהא פל עצמו דב"ב הרי הו פבנים ואפ"י בן בתו נפקא ליה מהאי קרא יהודה מחוקקי וכתוב מני מכיר ירדו מחוקקים בפ"ו דיבמות (דף ס"ב) מיהו אפתי ק"ל דהא התי בפ' חלק קא' גבי וה' עמו דהלכה כמותו בכ"מ דמש"ה חלש דעתיה דשאול ואקני ביה בידוד דבשאול פתיב אל פל אשר יפנה ירשיע ובדוד פתיב פל אשר יפנה יצליח והא ברפ"ה דעירובין (דף נ"ג) אמרינן דוד דגלי מסכת פתיב ביה יראיך יראוני וישמחו שאול דלא גלי מסכת פתיב ביה אל פל אשר יפנה ירשיע והרי האי אכאי"י מיייתי לה בהא דפרק חלק דאין הלכה כמותו והשתא ממאי דמשום דלא גלי מסכת הוא דלמא משום דלא אתי מלוי ויששכר דמסקי שמעתתא אליבא דהלכתא דהא מבנימין קאתי ושמא קים ליה להגמרא ששאול נמי אתי מאיזה צד שבו מהני שני שבטים דמסקי שאד"ה.

ועי"ל לאו למימרא דא"א לאסוקי הלכתא אלא הני ב' שבטים דמשאר שבטים נמי לפעמים איכא דמסקי וגם הני נמי לא מסקי בכ"מ אלא רוב פעמים קאמר מיהו גבי שאול דכתיב אל פל אי"י משמע דלא אסיק בשום פעם גרם לו על דלא גלי מסכת ודוד אע"ג דמלוי אתי דהא אתי ממר"ם אי לאו משום דגלי נמי מסכת לא הנה זוכה כ"כ דהלכה כמותו בכ"מ פדכתיב כא"י יצליח וכתוב נמי וה' עמו: ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא נפיש להו פניסות ק"ל ל"ל להקשות למאי דס"ד הא אפי' למאי דמסיק נמי קשה דאפתי נפיש להו פניסות דהא מפיסין אפי' בכל יום מימות החול לפניס הקטורת של ערבית בפ"ע: דף כ"ו ע"ב פיצד עצמו בט' פרש"י והא כראב"י היא דלית לי' חד להעלות מכבש למזבח והתוס' הקשו לעיל (ע"א) על פי' זה דא"כ הו"ל להגמרא להקשות רישא רבנן וסיפא ראב"י ופי' התוס' דה"ט דל"ק הוא עצמו בעשרה משום דקאמר לא פחות ולא יותר ובפחות מט' לא משפחת לה פלל אבל עשרה לא הוי פל שעתא דזימנין דבהעלאת איברים מכבש למזבח זכה א' מהנה שזכו להוליכו לכבש אבל בציר מט' לא הוי ובחג בציר מי' לא הוי וכן פולן ואני תמה על פי' זה דאין זה סברא לומר דמי שזכה פבר באיזה עבודה ע"י פניס שיהי' מן המפיסין עוד הפעם בעבודה של אחרים הא ודאי פיון שזכה פבר באיזה עבודה מן עבודת היום שוב אין מכניסין אותו בתוך המפיסין לעבודה של אחרים וה"נ אותו שזכה בהולכת איברים לכבש שוב אינו

נכנס בתוך המפיסין והעלאת מכבש למזבח ואפתי בציר מעשרה לת"ק דראב"י לעולם
ליתא עוד פירשו התוס' דלא חשיב אלא התחלת הולכת איברים שהוא לכבש אבל גמר
הולכה שהוא מן הכבש ולמזבח לא חשיב וזה יתכן מ"מ צריך טעם אמאי לא חשיב נמי
לגמר הולכה שמן הכבש למזבח ונ"ל דלא חשיב אלא מגין הפהנים ששון בב' התמידים
של שחרית ושל בין הערבים ובה"ע מסתברא דלא היה נחלק לב' הולכות תחלה לכבש
ואח"כ למזבח דה"ט דבשל שחר נחלק לב' כדנתן ספ"ד דמסכת תמיד הלכו ונתנו מתצי
כבש ולמטה במערבו ומלחום וירדו ובאו להן ללשפת הגזית לקרות את שמע ותנו
ברפ"ה א"ל הממונה ברכו ברכה א' והם ברכו קראו עשרת הדברות שמע והיה אם
שמוע ויאמר ברכו את העם ג' ברכות אמת ויציב ועבודה וברכת פהנים ואח"כ קתני
פייס דקטורת ואח"כ פייס והעלאת איברים מכבש למזבח וה"ט שהיו קורין את שמע
ומברכין קודם הקטרת איברים כדי שיגובל הקרבן ברצון ובדין הוא שיהיה קורין
ומברכין כ"ז קודם זריקת התמיד פי הזריקה עיקר אלא שאיחרו לאחר העלאת איברים
לכבש ששם מולחין הקרבן כדמתניא בפ"ג דמנחות (דף כ"ג) ע"ג הכבש ששם מולחים
את האיברים כדי שבתוך כך שיירדו ללשפת הגזית ויקראו ויברכו ושהא האבר במלח
ויוציא את הדם יפה ואע"פ שבכל הקרבנות אין צריך שהיה במלח כלל מ"מ הכא כיון
דבלא"ה היה להם לקרות ק"ש היו שוהין מלקרות עד אחר מליחה כדי לעשות מצוה מן
המנובחר שבתוך כך יצא כל הדם כמ"ש בחילמס' תמיד בשם הרמב"ד וכמ"ש לעיל
וכיון שכן בתמיד של בה"ע אין צריך לחלק העלאת איברים לחצאין להניח על הכבש
תחלה ואח"כ להעלות מן הכבש למזבח כיון דאין להם להפסיק בנתיים בק"ש דהא אינו
זמן ק"ש וברכותיה וגם לא מצינו שאמרו לשאר ברכות אלא בתמיד של שחרית אבל
בתמיד של בין הערבים לא מצינו כיון דאין להם במה להפסיק בינתיים ל"ל לתם ע"ג
הכבש ולחזור להעלותם לאחר זמן אלא ודאי כל ההולכה היתה נעשית בפ"א וכשהגיע
ע"ג [הכבש] מלחום ע"י המולח ומעלן להקטירן ע"ג המזבח מיד כשאר כל הקרבנות
וכיון דבתמיד של בה"ע לא היה נחלק העלאת איברים לשתיים מש"ה לא חשיב תנא
דידן להעלה דשל שחר נמי אלא של התחלת הולכה: ושנים בידם שני בזיכי לבינה של
לחם הפנים פי' בת"י האי תנא סבר בזיכין קודמין למוספין דאי מוספין קדמי משמר
היוצא מקריב תמיד של שחר ומוספין ומשמר הנכנס מקריב בזיכין כדמוכח סוף החליל
(דף נ"ו) א"כ אין ענינם לתמיד של שחר פלום וא"י להיות בפייס הב' כלל וק"ל דא"כ
קשה סתמא אסתמא דהכא סתם לן תנא כמ"ד בזיכין קודמין למוספין וברפ"ה דפסחים
(דף נ"ח) תנו תמיד בע"פ נשחט בז' ומחצה וקרב בח' ומחצה בין בחול בין בשבת ומאן
דס"ל תמיד בע"פ שחל בשבת נשחט בז' ומחצה ס"ל מוספין קודמין לבזיכין עבד
למוספים בו' ובזיכים בז' ועביד לתמיד בו' ומחצה דאלו למ"ד בזיכין קודמין בזיכין בו'
ומוספים בו' ועביד לתמיד בז' ומחצה אלמא סתם לן תנא כמ"ד מוספין קודמין לבזיכין
ואע"ג דתנאי היא אי מוספים קודמים לבזיכין אי בזיכין קודמין למוספין כדאיתא לקמן
בפ"ג (דף ל"ד) מ"מ הו"ל להגמרא למרמי סתמא אהדדי ולשנויי הכי כדרך הגמרא
בכ"מ ושם בפ"ג יתבאר עוד: אם אינו ענין לתמיד של שחר הקשו בתו' הא האי קרא
לאו בתמיד של שחר פתיב אלא גבי עולת נדבה בפ' ויקרא ובבן בקר ותו' דלקמן מוקי
לה ר"א בעולת תמיד.

ק"ל הא הכי אמרינו לקמן וערכו ב' ב"א ב' הפהנים ב' למדנו לטלה שטעון ו' ופריה האי
בבן בקר פתיב שטעון כ"ד ומשני על העצים אשר על האש אשר על המזבח איזה דבר
שנאמר בו עצים אש ומזבח הוי אומר זה טלה ופירש"י על העצים קרא יתירא הוא דהא
כתיב ונתנו אש וערכו עצים וערכו נתחים ל"ל תו על העצים אשר על האש למידרש
ביה דהני ו' פהנים הוצרכו לדבר שנאמר בו אש ועצים ומזבח והיינו טלה של תמיד
שצריך למערכה חדשה.

הרי הא לא אתיא לן דוערכו איירי בתמיד אלא משום דסיפא דקרא דאשר על האש
מיותר דהא כבר כתיב ונתנו אש וערכו עצים ומ"מ האי וערכו עצים לגופיה אתי ואבן
בקר דכתיב גביה קאי ולקמן אפרש הדין דלא כראב"י ודלא כר"י ה"ג ת"י וגם תוס'
אחרונים והת"י מפרשים דהא ברייתא די"ז מירי מפייס שני והא דתניא י"ז דלא כר"י
דאמר לא הנה פייס למחטה אלא הנה פייס לה נכלל בתוך הפייס הב' ולא עם קטורת
בפייס הג' דבשלמא קטורת לא היו מפייסין לה אלא חדשים מפני שמעשרת פדאמרינו
לעיל אבל מחטה ס"ל להאי תנא שאינה מעשרת וצריך להפיס עליה חדשים וישגינים
וצריך לקובעה בפייס שפולן היו שוין בו ולכן הנה בפייס שני ודלא כראב"י דס"ל דלא
הנה פייס למי מעלה אברים מן הכבש למזבח ולדידה להשלים ד' פייסות בע"כ צריך
פייס בפ"ע למחטה ואינו נכלל בתוך הפייס הב' ותמי' לי על פי' זה דא"כ פייס פעמים
י"ג דתני ר"ח היכי משפחת לה דהא לעולם הנה י"ד בפייס זה השני י"ג דקחשיב
במשנתנו ופייס דמחטה דמוסיף ר"ח ולעולם לא משפחת לה פחות מי"ד וי"ג דר"ח
המ"ל.

ועק"ל דא"כ הו"ל תלתא תנאי במחטה לראב"י הנה לה פייס בפ"ע להשלים ד' פייסות
ולברייתא נכללה בתוך הפייס הב' של תמיד ולר"י לא הנה לה פייס כלל אפי' נכללה לא
אלא מי שזכה בקטורת אומר לזה שעמו זכה עמי במחטה אלא ודאי לכ"ע אינו נכללה
בתוך הפייס הב' של תמיד ואין כאן אלא ב' מחלוקת לראב"י נותן פייס בפ"ע למחטה
להשלים ד' פייסות ולר"י דאית ליה פייס מן הכבש ולמזבח לא הנה פייס למחטה אלא
מי שזכה בקטורת אומר לזה שעמו זכה עמי במחטה והתוס' שלנו פירשו הא דתניא י"ז
לכל הפחות קאמר וקחשיב לכל הזוכין בכל הד' פייסות בפייס הא' א' דתה"ד ובשניה
י"ג פהנים זוכין בו ובג' ב' א' דמחטה וא' דקטורת הרי י"ו זוכין ובד' א' דמן הכבש
למזבח ודלא כראב"י דל"ל פהן [בפ"ע] דמן הכבש למזבח ודלא כר"י דל"ל דזוכה
במחטה מחמת פייס אלא ברצון הזוכה בקטורת תליא אם רצה אומר לזה של ימינו זכה
עמי במחטה ואם רצה אומר פן לאחר או מניחה לעצמו והא דאמרינו לעיל אי משפחת
תנא דא"ל ה' והא תנא די"ז א"ל ה' פייסות י"ל דלעיל לא ידע מהא ברייתא.

ונה תמוה לי לומר דלא ידע ועוד קשה סתמא דגמרא דיידע להא אמאי לא מיייתי לה
לעיל. ולדידי א"צ לדחוק בזה נהי דס"ל להאי תנא די"ז פהנים זוכין בכל הפייסות מ"מ
לא היו אלא ד' פייסות בלבד בא' ובאחרון זוכין בכ"א חד פהן ובשני י"ג פהנים זוכין בו
ובשל ג' ב' א' למחטה וא' לקטורת ומ"מ פייסות אינן אלא ד' לחוד.

ומ"מ ק"ל גם על פי' זה דא"כ הו"ל תלתא תנאי במחטה לראב"י הו"ל פייס בפ"ע
להשלים ד' פייסות פדאמרינו לעיל ולר"י אין פהן אחר זוכה בה מחמת פייס אלא ברצון

הזוכה בקטורת לחוד תליא ולהאי תנא די"ז הזוכה במחטה זוכה בה מחמת פניס ועל תוס' הישינים אנו מצטערין שמוסיפין לנו ע"י פי' במחלוקת אלא שבאו חדשים להוסיף ג"כ ועוד אם איתא להא הא ודאי לא הוי שתיק הגמ' לומר פן בהדיא ולא ע"י רמז עפ"י פי' וכ"ש במקום שיש לטעות לפי הכי או הכי האי י"ז דקא מוסיף האי תנא אי אפניס ב' לחוד קאי כפי' ת"י ופניס למחטה להאי תנא הנה בפניס ב' ואי הנה בפניס ג' והא פל אפוישי מחלוקת לא מפשינן ומה שדחק לתו' שלנו לפי דלר"י דמחטה ברצון הזוכה בקטורת תליא הוא מדק"ל לעיל דרוצה לפשוט דכשן מפיסין לעבודה א' מפיסין מדר"י דא' לא הנה פניס למחטה ולידק מת"ק איפכא ותי' דע"כ לא פליגי אלא דלר"י ברצון הזוכה בקטורת תליא ולת"ק לא ליתא דלר"י לא ברצונו תליא וכבר פי' התם הא דמיייתי מדר"י בענין אחר וגם התוס' עצמם בחד פי' בע"א.

ול"נ לפי גי' זו הדיא דלא כראב"י ודלא כר"י כפי שיעידו התוס' שפן הגי' בכל הספרים והת"י פתבו שפן גורס ר"ח מ"מ אפרש לה ע"ד פירש"י לפי גרסתו דלא כראב"י אלא כר"י ואין פאן מחלוקת חדשה וה"פ דראב"י ס"ל לא מיבעי דלא הנה פניס בפ"ע מי מעלה מכבש למזבח אלא אפי' פהן בפ"ע לא הנה לנה והני תרתי משום חד טעמא הוי דמקום שכינה לאו אורח ארעא ואפי' פהן בפ"ע א"א משו"ה כ"ש שאין פאן מקום לפניס לגמרי והני תרתי א"א לא בלא חברתה מיהו לת"ק דידנה דל"ל ה"ט מקום שכינה לאו אורח ארעא אלא אדרבא ס"ל ברוב עם הדרת מלך ומה"ט אית לן לאפוישי בכהנים וצריף פהן חדש ונוקא להעלות מכבש למזבח מ"מ אין טעם זה גורם לאפוישי בפניסות ולהיות פניס בפ"ע למעלה מן הכבש למזבח דאפי' אם המעלה ינה נכלל עם א' משאר פניסות הא איכא משום ברוב עם אלא משום דס"ל לת"ק דלא הנה פניס למחטה בפ"ע כר"י וא"כ בצרי לה פניסות והא לא אמרינן כדא"ר לעיל לפיכך מכניס פניס דהמעלה תחת פניס דמחטה להשלים מנין ד' פניסות דא"א לפחות מהן הרי דהא דת"ק דראב"י חדא בלא חברתה אפשר דאפשר שיהנה פהן חדש בהעלאה משום ברוב עם מיהו פניס בפ"ע ל"צ ואי משום השלמת ד' פניסות הא אפשר להכניס פניס דמחטה תחת פניס דהמעלה ומיהו ת"ק דר"י בע"כ הכי ס"ל דכיון דאר"י לא הנה פניס למחטה מפל דת"ק דידנה ס"ל דנה ונשתא ה"ק ונשתא י"ז הדיא דלא כראב"י פי' דס"ל שנה פהן חדש להעלאה משום ברוב עם ודלא כראב"י דל"ל לאו אורח ארעא אלא כת"ק דידנה דחייש בהעלאה לה"ט דברוב עם מיהו בהא לא ס"ל כת"ק דראב"י שנה פניס בפ"ע להעלאה משום דהאי ת"ק ס"ל דלא הנה פניס למחטה ובע"כ צריף להכניס פניס דהעלאה תחתיה להשלים מנין ד' פניסות והאי תנא דברייתא זו די"ז ס"ל דנה פניס למחטה ויש פאן ד' פניסות כבר והאי דהמעלה הנה נכלל בתוך פניס ב' ונשתא האי תנא די"ז לאו מחלוקת ג' הוא בסברא חדשה כמו לפי ת"י ושלנו אלא הפל מיוסד על טעם א' דא"א לפחות מד' פניסות אלא דת"ק דראב"י ס"ל לא הנה פניס למחטה בפ"ע ומשלימים לד' פניסות בע"כ בפניס דהעלאה והאי תנא כת"ק דר"י דנה פניס למחטה בפ"ע מפני שהוא מעשרת וכיון דכבר נשלם לו מנין ד"פ ע"י פניס דמחטה מעתה פניסבאלכסון והלך לצדדין וכדתני רב"י אל פני הפפורת קדמה זה בנה אב כ"מ שנאמר פני אינו אלא פני קדים ונשתא מ"ל הא דשמעתין דמרה לזר שישמש אל פני הפפורת דבמיתה בעבודת מתנה ופטור בעבודת סילוק בנכנס דרך משופש דמשום ביאה בלא

עבודה ליכא מיתה והא דלא משני התם בפ"ה דמה"ט מחייב ליה משום דמענייל ק' חסירה ולא משום ביאה בדמענייל בדרה משופש משום דאמרינו בספ"ח דזבחים (דף פ"ב) גבי פל חטאת אשר יובא מדמה אל הקודש פנימה דדרשינו אין לי אלא פנימה היכל מנין ת"ל אל הקודש ופריה כיון דאפסיל לה בהיכל לפני ולפנים מאי בעי ושני אבני לא נצרכא אלא לדרה משופש א"ל רבא והא הבאה פתיב ביה פלומר דמשמע דאינו פסול בהכנסת פנים אלא א"כ הביא דרה הבאה ולא דרה משופש אלא פל היכא דכ"ר הבאה אין דרה משופש בכלל והא גבי קטורת דיוה"כ והזאה דלפני ולפנים פתיב הבאה והביא אל מבית הפרוכת הלכה צריה להביאם דרה הבאה ואם לא הביאם דרה הבאה אלא דרה משופש פסול אפי' בהקטיר והיזהר פדינו דהא לכ"ע דברים הנעשים בבגדי לכן בפנים מעבב דחוקה עליה פתיב וצורה פנים בפנים דמי לפיכה קטורת שחפנה קודם שחיטת פרה לא עשה כלום פדאמ' לקמן ספ"ה (דף ס') וכיון שכן הא דתניא אם לא נתן מעלה עשן או שחיסר א' מסממניה חייב מיתה בעל פרוה דמענייל לה דרה ביאה דאי דרה משופש מאי איריא ל"נ מעלה עשן או שחיסר א' מסממניה אפי' נתן מעלה עשן ולא חיסר נמי לאו כלום עבד וכיון שכן אפי' ענייל שלימה ה"ל פחיסר מעלה עשן או א' מסממניה דהא ענייל קטורת שלא פתיקונה אלא ע"כ בדענייל דרה ביאה איירי וטעמא דחיסר הא לא חיסר לא והשתא פריה שפיר בדחיסר תיפוק ליה דמענייל ביאה ריקנית ומדע לה דבדענייל דרה משופש לאו הבאה הוי לענין הזאה וקטורת דהא תנו בפ"ח דזבחים (דף פ"א) הניחניו בפנים שנתערבו בניתניו בחוץ ישפכו לאמה ואמרינו בגמ' וליפלוג נמי ר"א בהא ומשני הכי ליעביד ניתיב בחוץ ונהדר ניתיב בפנים פשם שמצונה להקדים עליונים לתחתונים כה מצונה להקדים פנים לחוץ וניתיב לפנים ונהדר ניתיב בחוץ כיון דאיכא חטאת ואשם דכי נכנס דמן פסולין לא פסיקא לי' והשתא תיקשי אפי' בנתערבו פנימי' בחיצו' (וא') אפתי ניתיב בפנים ונהדר ניתיב בחוץ ואי משום דבכניסת פנים נפסלו דמי חטאת ואשם לענייל לפנים להגי תערוכת דמים דרה משופש דאינו נפסלין דמי חטאת ואשם מחמת פניסת דרה משופש כדמסיק בההיא דפ"ג דמנחות אלא ודאי דכל פהאי גוונא לאו הבאה נמי לענין דמים הפנימיים גופייהו דכפר פהן משיח ופר העדה גבי הזאת דמים שלהם נאמר הבאה בפ' ויקרא וכן שעירי ע"ז נמי כל עצמן שדמן טעונין הזיה בפנים מפר העדה יליף לה בפ"ד דזבחים (דף ל"ט) וניחא נמי הא דפ"ב דשבועות דפריה טמא ששימש במיתה היכי מ"ל אי דלא שקה פי' בע"כ שנטמא בעזרה הוא דס"ל דאינו חייב אלא בשקה שיעור השתחוואה דאי בנטמא בחוץ ונכנס חייב פרת מיד בכניסתו.

הכי עביד עבודה פי' בזמן קצור פנה פחות מכדי השתחוואה ואי דשקה בר פרת הוא דהא דלמ"ל בנכנס דרה משופש דאינו חייב משום ביאה וה"נ תניא התם (דף י"ז) וטמא שנקנס דרה גגין להיכל פטור שנאמר ואל המקדש לא תבוא דרה ביאה אסרה תורה ולפי"ז המ"ל בנכנס דרה משופש או דרה גגין דאינו דרה ביאה דאינו חייב משום ביאה וחיוב משום טמא ששימש לא קשה מידי דה"א התם הנכנס לבית המנוגע דרה אחוריו ואפי' פולו חוץ מחוטמו טהור דכתיב והבא אל הבית דרה ביאה אסרה תורה ופריה אי הכי פולו נמי אמר רבא פולו לא גרע מפלים שבבית פי' שיהיו בבית קודם שנטמא ולא קרינו בהו והבא אל הבית ואפ"ה טמאים דכתיב ולא יטמא פל אשר בבית ומ"ל דהא

דַּנְכָּנְס דְרָף אַחוּרְיו טְהוּר מְהָא דְטַמָּא שְׁנַכְנַס דְרָף גִּגִּין לְהִיכַל דְפִטוּר אֶלְמָא פֶּל הִיכָא דְכְתִיב בִּיאָה דְרָף בִּיאָה בְּעֵינָן א"כ בע"כ הָא דְטַמָּא שְׁנַכְנַס לְמַקְדָּשׁ שְׁלֵא כְדָרָף בִּיאָה כְּגוֹן דְרָף מְשׁוּפָּשׁ אוּ גִגִּין [דְפִטוּר אִינוּ] אֶלְא בְדָלָא שְׁהָה שְׁיַעוּר הַשְׁתַּחֲוָאָה אֲבָל בְּדִשְׁהָה חֲזִיב דְלָא גֵרַע מְטְהוּר שְׁנַכְנַס וְנִטְמָא בְּעֵזְרָה דְחֲזִיב בְּשְׁהָה כְּדִי הַשְׁתַּחֲוָאָה וְדָמִי לְהָא דָאמ' א"ה אפ'י פֶּלוּ נָמִי ל"ג מְפָלִים שְׁבַבְיַת שְׁבַשְׁעַת כְּנִיסָתָן הָיָה הַבַּיִת טְהוּר וְאִפ"ה [טַמְאִים] ה"ה נָמִי בְנַכְנַס פֶּלוּ שְׁלֵא כְדָרָף בִּיאָה נָמִי טַמָּא אֶלְמָא מְדָמִי כְּנִיסָה שְׁלֵא כְדָרָף בִּיאָה לְכְנִיסָה הַקְדִּימָה לְטוֹמְאָה וְכִינּוּן דְכְנִיסָה הַקּוֹדֶמֶת לְטוֹמְאָה גַּבִּי בַּיִת הַמְּגוֹנָע טַמָּא הַנְּכַנְס פֶּלוּ ה"ה כְּנִיסָה שְׁלֵא כְדָרָף ל"ג מְמַנָּה וְטַמָּא בְנַכְנַס פֶּלוּ וְה"נ גַּבִּי בָּא אֶל הַמַּקְדָּשׁ טַמָּא ע"כ לָא אֶמְרִינוּ בְנַכְנַס שְׁלֵא כד"ב דְפִטוּר אֶלְא בְדָלָא שְׁהָה שְׁיַעוּר הַשְׁתַּחֲוָאָה אֲבָל בְּדִשְׁהָה אפ'י בָּא שְׁלֵא כְדָרָף בִּיאָה חֲזִיב דל"ג מְטְהוּר שְׁנַכְנַס וְנִטְמָא בְּעֵזְרָה וְהַשְׁתַּא פְּרִיף שְׁפִיר טַמָּא שְׁשִׁימֵשׁ בְּמִיתָה הִיכִי מ"ל כו' וְאִי דִשְׁהָה בַּר פֶּרַת הוּא אֶפְּלוּ נַכְנַס שְׁלֵא כְדָרָף בִּיאָה וְאִי ק"ל הָא מ"ל לְרַבָּא הָתָם צָרִיף שְׁהִי לְמַלְקוֹת פִּי' בְּנִטְמָא בְּעֵזְרָה אוּ א"צ שְׁהִי לְמַלְקוֹת אֶלְא לְקַרְבָּן וּבְשׁוֹגֵג וְהַשְׁתַּא תַּקְשָׁה בע"כ לְמַזִּיד וּלְמַלְקוֹת צָרִיף שְׁהִי דָאִי אִין צָרִיף טַמָּא הַבָּא לְמַקְדָּשׁ שְׁלֵא כד"ב הִיכִי מְשַׁכַּחַת לַה דְפִטוּר הָא ל"ג מְנַטְמָא בְּעֵזְרָה י"ל הָא דְפִטוּר מִיִּירִי בְשׁוֹגֵג דְבְּעִי שְׁהִיָּה א"נ בְּמַזִּיד וּבְנַכְנַס פֶּלוּ חוּץ מְחוּטְמוּ כְּדָאֶמְרִינוּ גַּבִּי הַנְּכַנְס לְבַיִת הַמְּגוֹנָע וּלפ"ז כ"ש דְנִיחָא הָא דְפִרִיף טַמָּא שְׁשִׁימֵשׁ בְּמִיתָה הִיכִי מְשַׁכַּחַת לַה: סְלִיק בְּרַאשׁוֹנָה פְּרָק שְׁנִי א"ל הַמְּמוֹנָה פְּרָק שְׁלִישִׁי דָף כ"ח ע"ב אִי נָמִי שְׁאֲנִי אַבְרָהָם דָּאִיצְטַגְנִינוּת גְּדוּלָה הָיָה בְּלַבּוּ א"נ מְשׁוּם דְזָקָן וְיוֹשֵׁב בִּישִׁיבָה הָיָה.

ק"ל דלפ"ז מְשַׁמַּע דָּאִין לָנוּ לְלַמּוּד מְאַבְרָהָם דְשְׁאֲנִי אַבְרָהָם דְרַב גּוּבְרִיָה וְאֶפְּלוּ בַבָּה"מ דְמַקּוּם זְרִיזִין הוּא לָא רְצוּ לְהַקְדִּים שְׁחִיטַת הַתְּמִיד מִכִּי מְשַׁחֲרִי פְתָלִי דִילְמָא אֲתִי לְמַטְעִי וְכָל שְׁפִן דָּאִין לָנוּ לְהַקְדִּים לְהַתְּפַלֵּל מִנְחָה מַהֲהִיא שְׁעֵתָא עַד ו' וּמְחַצָּה דִילְמָא אֲתִי לְמַטְעִי וְהַשְׁתַּא הַדְרָא קוּשְׁיָא קַמָּא לְדוּכְתִיָּה אֲנִן מְאַבְרָהָם נִיקוּם וְנִיגְמָר וּלְאִידָף גִּיסָא דְהִי ק"ל דָּא"צ לָנוּ זְרִיזוֹת כ"כ פְּאַבְרָהָם וְדַחֲזִינוּ לַה תַּנָּא קָא גָּמַר לְהַשְׁפִּים לְמַצּוֹת בְּזְרִיזוֹת פְּאַבְרָהָם וְהַשְׁתַּא קִשְׁיָא [לְהַיְפָד] דָּאִין רָאוּי לְכָל אֲדָם לְהַקְדִּים כ"כ תְּפַלַּת מִנְחָה פְּאַבְרָהָם דְרַב גּוּבְרִיָה וְהָא תַּנָּא נָמִי ל"ג מִיְנִיָּה דָּאִין נְשַׁחַט עַד ו' וּמְחַצָּה וְלָא קוֹדֵם וי"ל דְּנִדְאִי לְמָאִי דס"ד מְעִיקְרָא לָא קמ"ל מִיְדֵי בְּהָא מְלַתָּא דְמָאִי נ"ל בְּהָא דָּאִימַת מְצָלִי אַבְרָהָם דָּאִי קמ"ל דְמַהֲהִיא שְׁעֵתָא זְמַן תְּפַלַּת מִנְחָה פְּשִׁיטָא דְתְּפַלַּת מִנְחָה כְּנֶגֶד תְּמִיד שְׁל בַה"ע תִּיקְנוּ וְאֶפְּי' לְמ"ד תְּפַלּוֹת אָבוֹת תִּקְנוּ אֶסְמִיכְיָנְהוּ רַבְּנָן אַקְרַבְנוֹת כְּדָא' רפ"ד דְּכְרָכוֹת (דָף כ"ו) פְּשִׁיטָא דְמַהֲהִיא שְׁעֵתָא כְּשֵׁר לְתַמִּיד שְׁל בַה"ע הוּא שְׁהַחְמָה נוֹטָה לְמַעְרַב וְה"ה דְכְּשֵׁר לְתְּפַלַּת מִנְחָה מַהֲהִיא שְׁעֵתָא דְתִיקְנוּהוּ נֶגֶד תְּמִיד אֶלְא ע"כ לָא קמ"ל מִיְדֵי בְּהָא אֶלְא שְׁנַגְמוּר זְרִיזוֹת מִיְנִי' וְאֶהָא ק"ל וְאֲנִן מְאַבְרָהָם נִיקוּם וְנַגְמוּר וּמְשַׁנִּי תַּנָּא גָּמַר מְאַבְרָהָם אֲבָל לְבַתֵּר דְמִיְתִי הָא מְתַנִּי' דְחַל ע"פ לְהִיּוֹת בע"ש נְשַׁחַט בּו' וּמְחַצָּה דְלְכָאוּרָה מְשַׁמַּע מְהָא דָּאִינוּ קְרוּי בַה"ע עַד פְּלָגָא שְׁעֵתָא בְּתַר דְמְשַׁחֲרִי כְּנִתְלִי דְהוּ"ל בְּתַחֲזִילַת ז' וְקמ"ל ר"ש דְלְעוֹלָם מְתַחֲזִילַת ז' מְתַחֲזִיל בַה"ע וְכְשֵׁר לְשְׁחִיטַת תְּמִיד וְלְתְּפַלַּת מִנְחָה וּמַהֲהִיא שְׁעֵתָא הָוִי מְצָלִי לַה אַבְרָהָם א"כ אע"ג דָּאִין לָנוּ לְלַמּוּד מְאַבְרָהָם דְרַב גּוּבְרִיָה אפ"ה טוּבָא קמ"ל כִּינּוּן דְאַבְרָהָם הָוִי מְצָלִי מַהֲהִיא שְׁעֵתָא אע"ג דָּאִין רָאוּי לְשַׁאֲרָא פֶּל אֲדָם לְעֵשׂוֹת כִּן דִּילְמָא טְעִי מ"מ הִיכָא דְעַבְרָ וְצָלִי מַהֲהִיא שְׁעֵתָא יְצָא יְדֵי חוּבְתוֹ בְּדִיעַבְד כִּינּוּן דְמַסְתְּמָא כְּשֵׁר לְתַמִּיד וְלְתְּפַלַּת מִנְחָה: קִינִים אַבְרָהָם אַבִּינוּ אֶפְּלוּ עִירוּבֵי

תבשילין ק"ל מאי גריעותא דעירובי תבשילין יותר משאר מזלי דרבנן דקא תשיב ליה
הנה ליה למימר סתמא קנים אברהם אבינו אפי' מזלי דרבנן והפל בכלל ואפי' ע"ת וי"ל
דאמרין בפ"ג דפסחים (דף מ"ו) דאמרין הואיל והאופה מיו"ט לחול אינו לוקה משום
הואיל ואי מקלעי לי אורחים חזו ליה ומשו"ה אופין מיו"ט לשבת ע"י עירובי תבשילין
ול"ל טעמא דמדאורייתא צרכי שבת נעשים ביו"ט וכיון שפן דטעמא דמהני ע"ת הוא
משום דמה"ת אפי' שלא לצורך ביו"ט ל"ל בה משום הואיל ומקלעי לי אורחים וה"ל
הפל לצורך יו"ט מיהו הני אורחים דאמרין הואיל בשבילן היינו אורחים ישראלים
דוקא אבל לא אורחים נכרים דקא אפי' אי מקלעי ליה אסור לטרוח ביו"ט בשבילן כדאי
התם לך ולא לנכרים כ"ש דל"ל הואיל בשבילן והשתא ה"א דבימי אברהם שלא היו
עדיין שומרי תורה אלא הוא וב"ב לחוד ואפי' הלו שגגו אברהם וש"ה היו נגדרין
אחריו ומב"ב היו פדכתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן והיינו גרים שגגו אברהם
במ"ר וא"כ ל"ל לגבי דידיה האי התיירא דהואיל ומקלעי ליה אורחים דקא משום אורחים
נכרים אינו דוקה יו"ט ומשו"ה ה"א דל"ש התיירא דע"ת לאפות מיו"ט לשבת קמ"ל ר"א
דאפ"ה קנים אפי' ע"ת ואפי' לגבי דידיה נמי מוהני ע"ת משום דכ"ח סבירא ליה דאע"ג
דלא אמרין הואיל אפ"ה מהני עירובי תבשילין מטעמא דצרכי שבת נעשים ביו"ט
וברבנן אצרכו התיירא דע"ת שלא יאמרו אופין מיו"ט לחול וה"ט דע"ת אמרה ר"א להדיא
בפ"ב דביצה (דף י"ט) וכיון דה"ט דע"ת לגבי אברהם נמי אהני לפיכך הני סגי ליה נמי
ע"ת.

ועי"ל דאפי' לרבה נמי קמ"ל ר"א דאהני ע"ת לאברהם אבינו דאע"ג דל"ש למימר לגבי
דידיה הואיל ומל"א וכדפירשתי משום דקא דאמרין הואיל לאו למיירא דה"ק הואיל
ואפשר עדיין שיהא באפי' זו צורך יו"ט להבא אי מקלעי ליה אורחים אלא אפי' בדבר
שא"א עוד לבא להבא לידי היתר מעכשיו אלא הנה אפשר לדבר זה לעשות היום בהיתר
ע"י שום ענין לשעבר נמי אמרין הואיל פדמוכח מהא דפריה התם וא"א דאמ' הואיל
אחרישה לא לחייב הואיל וחזי לכסויי בי' דם צפור פלומר אילו הני הקא דם צפור
אע"ג דהשתא ליתא אמ' הואיל ולפי זה גבי א"א נמי הנה שייך האי התיירא דע"ת משום
הואיל והדברים ארוכים ועמוקים אין פאן מקומן וכ"כ בזה במקום אחר פל הצורך
בס"ד: דף כ"ט ע"א אלא אפי' עולת העוף שנמלקה בלילה ומנחה שנקמצה פרש"י בפ"א
דמנחות (דף ק') אפי' עולה ומנחה דלאו קרפן חשוב הוא דאין באין בצבור וק"ל א"כ
הול"ל אפי' אשם דנמי אינו בצבור וכן בכור ומעשר ושמה הני פיון דמין בהמה הו וישנו
במין בצבור אינו רבותא כ"כ פמו עולת העוף ומנחה דאין במין בצבור לגמרי וקק"ל
דקא עולת העוף דישנו בצבור כדא' לקמן בפ"ד (דף מ"א) אי עולה זבן עולה אלא
לנדבה והיינו נדבת צבור וכבר פי' התוס' בפ"ק דשבועות (דף י"ב) דאע"ג דאין עולת
עוף בצבור היינו דאין לקנות עוף במעות שניתנתו אבל אם כבר בא עוף לפנינו מקיצין
בו דמה יעשו ממנו והשתא הני רבותא באשם בכור ומעשר יותר מעולת העוף דאע"ג
דישנו בצבור במינו מ"מ אינהו גופייהו ליתנייהו בצבור משא"כ עולת העוף דאיהו
גופייה משפחת לה בצבור אבל פאן פירש"י לא זבח בלבד ששחט בלילה אמרו ישרף
אלא אף מליקת העוף וקמיצת מנחה בלילה תשרף דגמרי להו משחיטה דמליקת עוף
וקמיצת מנחה במקום שחיטת זבחים הו והתו' שם בפ"א דזבחים ביארו יותר דרבותא

דְּהַנִּי אַע"ג דְּלָאוּ בְּכָלֵל יוֹם זָבַחְכֶּם נִינְהוּ קַמ"ל דְּנִפְקָא לִי מִבְּיּוֹם צוֹתוֹ כַּדְמ' בַּפ"ב דְּמַגְלִיָּה (דף כ'): אֲלָא אִפִּי עוֹלַת הָעוֹף ה"ג הָתָם בְּפִי"א דְּמִנְחוֹת וְה"ג רַש"י וְתוֹס' שָׁם וּמִשְׁמַעְתִּין בְּקִצַּת סְפָרִים גָּרְסִי אַף מְלִיקַת הָעוֹף סְתָמָא מ"מ מוּכַח מִתּוֹכָהּ שְׁמִשְׁוֹבָשֶׁת הִיא דְּמִיד בְּסִמוּךְ גָּרְסִי בְּשִׁלְמָא עוֹלַת הָעוֹף מָאִי דְּהוּי הוּי וּמ"מ ק"ל אֲמַאי פָּרַט לְעוֹלַת עוֹף יוֹתֵר מִחֻטָּאֵת הָעוֹף דְּהָא פֶּל הֶרְבוּתָא דְּאִיפָא בְּעוֹלַת הָעוֹף אִיפָא נְמִי בְּחֻטָּאֵת הָעוֹף לְכָל הַפִּי דְּהָא שְׁנִיָּהֶם שְׁוִין בְּהָא דְּאִינָן מִין זָבַח וְלִיתְנָן בְּצִיבּוֹר וְאִדְרָבָא לְפִירַש"י בְּפִי"א דְּמִנְחוֹת הָנִי רְבוּתָא בַּחֲה"ע יוֹתֵר מִעוֹלַת הָעוֹף דְּאִילוּ עוֹלַת הָעוֹף מ"ל לְפַעְמִים דְּאִיתְנָהוּ בְּנִדְבַת צִבּוֹר כְּדָפְנִי בְּסִמוּךְ וְאִילוּ חֲה"ע לָא מִשְׁפַּחַת לָהּ בְּצִיבּוֹר פֶּל עֵיָקֵר וְהוּל"ל אֲלָא אִפִּי מְלִיקַת עוֹף סְתָמָא דְּהַפֶּל בְּמִשְׁמַע בֵּין עוֹלַת הָעוֹף בֵּין חֻטָּאֵת הָעוֹף: אֲלָא אַף עוֹלַת עוֹף וְכו' מִשּׁוּם דְּנַעֲשֶׂה בְּלִיָּה וְהַק' הַתּוֹס' ת"ל מִשּׁוּם דְּקָרְבִי קוֹנְדָם לַתַּש"ש וְאִמ' לְקַמָּן (דף ל"ד) מִנִּין שְׁלָא יְהָא דְּבָר קוֹנְדָם לְתַמִּיד שֶׁל שַׁחַר דְּכַתִּיב הִיא הָעוֹלָה עוֹלָה רִאשׁוֹנָה וְאַנִּי תָמָה עַל הַתּוֹס' דְּמָה עֲנִין לְמְלִיקָה וְקַמִּיצָה בְּלִיָּה לְקוֹנְדָם תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר דְּהָאִי עוֹלָה רִאשׁוֹנָה דְּקָרָא לָא מִשְׁמַע אֲלָא בְּיוֹם לְאַחַר הָאִיר הַמְזוּרַח דְּאִזּוּ זְמַן תָּמִיד אִין לְהַקְדִּים קוֹנְדָם לְתַמִּיד אֲבָל בְּלִיָּה דְּאִין זְמַן תָּמִיד ל"ל בַּהּ תַּדַּע דְּבְלִיָּה ל"ל בַּהּ מִשּׁוּם קוֹנְדָם לַתַּש"ש דְּאָמַר רַפ"ה דְּפִסְחִים (דף נ"ט) ר"כ רְמִי כְּתִיב לֹא יִלִּין ח"ח עַד בְּוָקֵר ע"ב הוּא דְּלָא יִלִּין הָא פֶּל הַלִּיָּה יִלִּין וְכַתִּיב וְהַקְטִיר עֲלֵי חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים ע"ה כַּה"כ וּמ"ל בְּשִׁנְיָתוֹתָרוּ הָרִי דִּלְק"ל אֵהָא דְּכָל הַלִּיָּה יִלִּין אֲלָא מְעַלְנִי הַשְּׁלָם דַּתְּשַׁבְּה"ע אֲבָל מִשּׁוּם קוֹנְדָם לַתַּש"ש ל"ל בַּהּ מִטְעָמָא דְּפִי אֲלָא הָכִי הוּ"ל לְאַקְשׁוּנֵי ת"ל מִשּׁוּם דְּאִי ק"ק אַחַר תְּשַׁבְּה"ע מִשּׁוּם עֲלֵי הַשְּׁלָם אֲבָל הָא נְמִי לְק"מ לְמַאי דְּפִי הַתּוֹס' עֲצָמָם דְּהָא דְּנִקְט מְנַחָה שְׁנַקְמִיצָה בְּלִיָּה דַּת"ל בְּלָא נְקַמִּיצָה וּמִשּׁוּם קִידּוּשׁ הַמְנַחָה בְּכָלִי קוֹנְדָם קַמִּיצָה נְפִסְלַת בַּעַה"ש בְּלִיָּה מִשּׁוּם דְּאִי ל"נ ל"ת לְבֵית הַשְּׁרִיפָה עַד עַה"ש אֲבָל הַשְּׁתָא מִשּׁוּם קַמִּיצַת לִיָּה נְשַׁרְפַת לְאַתֵּר בְּלִיָּה וְלֹא בְּעֵי ע"צ וְהַשְּׁתָא הָא דְּנִקְט קַמִּיצָה וּמְלִיקָה מִשּׁוּם פְּסוּלָה דְּלִיָּה וְלֹא מִשּׁוּם לְאַחַר תְּשַׁבְּה"ע לְמַאי דְּפִי אוֹ קוֹנְדָם תַּש"ש לְדַעַת הַתּוֹס' נ"מ לְשַׁרְפוּ בְּלִיָּה מִיד דְּאִילוּ מַחְמַת פְּסוּלָן שֶׁל תָּמִידִין שְׁהַקְדִּים אוֹ שְׁאִיחַר לָהֶם הוּ"ל פְּסוּלָה מַחְמַת דְּבָר אַחַר וְלֹא פְּסוּל דְּגוּפוֹ כְּדָאָמַר' בַּסַּפ"ו דְּפִסְחִים (דף ע"א) וְאִי אָמַרְתָּ לֹא בְּעֵי עֵקֶרָה פְּסוּלוֹ מַחְמַת מָאִי הָנִי מִשּׁוּם דְּשַׁחַטוּ אַחַר תָּמִיד שֶׁל בַּה"ע וְהַתְּנָן פֶּל שְׁפִסּוּלוֹ בְּגוּפוֹ יִשְׁרָף מִיד בְּדָם וּבְבַעֲלִים טְעוֹן עֵיבּוֹר צוּרָה וְיִצָּא לְבֵית הַשְּׁרִיפָה וְה"ה לְקוֹנְדָם תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר נְמִי הָנִי כְּמוֹ פְּסוּל מַחְמַת ד"א וְלֹא הִנֵּה נְשַׁרְף אֲלָא עַד לְאַחַר עַה"ש מִשּׁוּם עֵיבּוֹר צוּרָה אֲבָל מִשּׁוּם פְּסוּל קַמִּיצָה וּמְלִיקָה בְּלִיָּה הוּ"ל פְּסוּל בְּגוּפוֹ וְא"צ עֵיבּוֹר צוּרָה אֲלָא נְשַׁרְף בְּלִיָּה מִיד דְּהָא מַה"ט נְקִט גְּבִי מְנַחָה גּוּפָה שְׁנַקְמִיצָה בְּלִיָּה אַע"ג דְּבְלָא קַמִּיצָה נְפִסְלָה בְּקִידּוּשׁ בְּכָלִי נ"מ לְיִשְׁרָף מִיד בְּלִיָּה קוֹנְדָם עֵיבּוֹר צוּרָה מִיְהוּ כ"ז לְשִׁיטַת הַתּוֹס' אֲבָל לְפִי מַה שְׁאָפְרַשׁ בְּסִמוּךְ דְּכָל פְּסוּל שְׁאִירַע בְּקִדְשִׁים אִין נְשַׁרְף בְּלִיָּה אִפִּי פְּסוּל הַגּוּף אִפְתִּי תְּקַשָּׁה ת"ל מִשּׁוּם פְּסוּל דְּלְאַחַר תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֵרְבָּיִים לְמַאי דְּפִי אוֹ קוֹנְדָם תַּש"ש לְדַעַת הַתּוֹס' מִיְהוּ בְּלֹא"ה אִין זֶה קְוָשָׁא דְּהַמְחַנּוֹר דְּבְדִיעֵבַד מִשּׁוּם הָעוֹלָה עוֹלָה רִאשׁוֹנָה אוֹ מִשּׁוּם עֲלִיָּה הַשְּׁלָם אִינוּ מְעַכְבּ בְּדִיעֵבַד וְכַהֲיָא דַּפ"ד דְּמִנְחוֹת גְּבִי עוֹלָה רִאשׁוֹנָה דַּאֲמ' בְּהַדְּיָא דְּאִינוּ אֲלָא לְמַצָּה וּמִשָּׁם יֵשׁ לְלַמּוֹד דַּה"ה עֲלִיָּה הַשְּׁלָם אִינוּ אֲלָא לְמַצָּה וְאִינוּ מְעַכְבּ בְּדִיעֵבַד וְכֵן תִּי הַתּוֹס' וְתִי זֶה עֵיָקֵר וְכַבֵּר כְּתַבְּנוּ בְּזֶה הַרְבֵּה: ע"ב פְּלִי שְׁרַת מְקַדְשִׁין שְׁלָא בְּזַמְנָם.

הקשו התוס' בלא נקמצה נמי תצא לבית השריפה כיון שנתקדשה בכלי ומירצו אי לא נקמצה לא תצא לבית השריפה בליגה עד שתפסול בליגה בעה"ש אבל השתא דנקמצה בליגה תצא לאלתר לבית השריפה וק"ל דלפי גמרא דידן מוכח דקדשים פסולים ע"י שום פסול אין נשרפין בליגה דהא בירושלמי פ"ב דשבת אמרו אלא מעתה אין מדליקין בשמן שריפה בליגה על שם שאין שורפים את הקדשים בליגה א"ר ירדו לה בשיטת ר"י כמה דר"א תינוק שעבר זמנו נימול בין ביום בין בליגה כד עבר זמנה נשרפת בין ביום בין בליגה וקא בגמ' דידן פרק הערל (דף ע"ב) אמרינן דיתבי ר"י וקדריש נותר בזמנו אינו נשרף אלא ביום שלא בזמנו נשרף בין ביום בין בליגה ואותביה ר"א אין לי אלא נימול לח' שאינו נימול אלא ביום לט' לי' ל"א לי"ב מנין ת"ל וביום ואפ"י מאן דלא דריש נ"ו פי' ראב"ש ס"ל התם דמילה שלא בזמנה נימול בין ביום בין בליגה וכשמעתא דירושלמי נ"ו וה' דריש גבי נותר דנ"ו וה' יתירי פתיבי והנותר ושתיק ליה ר"י התם וקלסין' וש"מ דלכ"ע אפילו שלא בזמנו אין נותר נשרף אלא ביום ולא בליגה לפום מסקנת גמרא שלנו ואפ"י למ"ד שלא בזמנו נימול אפילו בליגה אפ"ה בנותר מודה דאפילו שלב"ז אינו נשרף בליגה ודלא כהירושלמי דמדמי להו אהדדי ומ"מ הא למדנו מדברי הירושלמי דכל פסולי שבקדשים מנותר ילפינן לה ואין נשרפים בליגה דהא ר"ל דאין מדליקין בשמן שריפה שהוא שמן של תרומה שנטמאת בליגה ע"ש שאין שורפין קדשים בליגה ואי בשאר פסולי קדשים חוץ מנותר נשרפים בליגה ול"ג להו מנותר דכ"ר ביום הג' באש ישרפו דמשמע ביום דווקא ולא בליגה האיד' ר"ל דאין מדליקין בשמן שריפה בליגה ע"ש שאין שורפין את הקדשים בליגה הא קדשים גופייהו דומיא דשמן שריפה דהיינו שנטמאו נשרפים בליגה ואפ"י במסקנא לא התיר שמן שריפה בליגה אלא אליבא דר"י דווקא דס"ל לגבי מילה שלא בזמנה דנימול בליגה וה"נ נותר שלא בזמנו והא דשמן שריפה לשלא בזמנו דמי כדמסיק הירושלמי שם ומה אית לה שמן שריפה שעבר זמנה ומשני ר"י בן פזי מפנין שנטמאה כמי שעבר זמנה אלא ע"כ כל פסולי שבקודש לנותר דמי דגלי קרא שאינה נשרפת בליגה ובהא לא משמע דגמ' דידן פליג אגמרת ירושלמי וכיון דמסקנת גמרא דידן דנותר לעולם אין נשרף בליגה אפ"י שלא בזמנו לכ"ע מעתה שום פסולי קדשים אע"ג דדמי לשלא בזמנו דנותר אפ"ה אינו נשרפין בליגה וכיון שכן גבי מנחה ליכא נ"מ בין נקמצה ללא נקמצה אלא שנתקדשה בכלי בליגה לעולם אין שורפין עד שיעלה עמוד השחר ואכתי תקשה נקמצה ל"ל תיפוק ליה משום קדושת פלי בליגה לכד נמי נפסלת בעמוד השחר לכן נ"ל לפרש ע"ד ההיא דפ"ט דב"מ (דף ק"י) דתנו שקיר שעזת גובה כל הלילה וכל היום ופי' התוס' ואעפ"י שיצא ממלאכתו ועוד לילה גובה כל היום ואינו עובר בכל תלין בעלות השחר דליגה משמע כל הלילה וזה השכירות לא לן כל הלילה וה"נ ליגה דבקדשים דכתיב לא ילין כל הלילה משמע וכיון שכן אתי שפיר הא דנקט מנחה שנקמצה בליגה דאילו משום קדושת פלי לחוד בליגה אינה נשרפת אפ"י ביום דכיון דמנחה זו לא נתקדשה קודם הלילה אינה נפסלת בעמוד השחר בליגה דאין ליגה אלא בכל הלילה ואע"פ שהתוס' הקשו שם דבפ"ב דזבחים (דף כ') גבי קידוש ידים ורגלים ומי פיור דעה"ש פוסל בליגה אפילו לא התחיל ליגה אלא לאחר תחילת הלילה לא קשה מידי דאיכא למימר דליגה זו אינו פוסל אלא מדרבנן לחוד ולא מה"ת דהא כל עצמו של ליגה הפוסל בקידוש ידים

ורגלים התם לרבי אינו אלא מדרבנן הואיל ואין המים לפנינו וכדאמר אבבי התם ולינה דרבנן וכיון דלינה דמקצת הלילה אינו פוסל אלא מדרבנן אי לא נקמצה המנחה בלילה אינה נשרפת אפי' לאחר עה"ש דנפסלה בלינה דדבריהם דאפי' תרומה דקילי אינה נשרפת על פסול דדבריהם אלא תולין כדא' בספ"ק דפסחים והכי משמע בכמה מקומות אבל משום קמיצת לילה דדמיא לשחיטה כדאי' בפ"ק דזבחים (דף י"ג) ובפ"ב דמנחות קומץ היינו שוחט וכמו דשחיטת קדשים פסול מה"ת בלילה פדכתיב ביום זבחתם כדא' בפ"ה דזבחים ה"נ קמיצת מנחה בלילה פסול מה"ת וכדתנן בספ"ב דמגלה (דף כ') והא דאמרין רפ"ג דתמורה (דף י"ד) אר"פ השתא דאמרת נסכים הבאים בפ"ע קריבין אפילו בלילה נזדמנו נסכים בלילה מקדשין בלילה ומקריבין ואמר ראב"א ועה"ש פוסל בהן פאברין א"ל דלינה זו אינה אלא מדרבנן פינו שלא היו קדושים בתחילת הלילה ומה שהק' התו' ע"ש דלא ילין חלב חגי בעה"ש גרידא שאם העלה אברים ע"ג המזבח בתחלת הלילה והורידן לפני עה"ש נפסלין בלינה כדא' בזבחים (דף כ"ו) ואע"פ שתייצו מפני שראוין הו להקריב בתחלת הלילה קריבין בהו לינה אפי' בעה"ש מ"מ מסיימו עלה התוס' ודחוק ולדידי אין זה דחוק ואפרש טעמא דידהו וטעמא דידי במקום אחר וכאן לא ראיתי להאריף בזה פי נ"ל דבלא"ה לק"מ דדוקא נקט נקמצה בלילה ונ"מ אפי' דאם עלתה תרד: ואמאי תקדש ותפסל ופירש רש"י לקדש השולחן את הלחם מא' בשבת לפסול בסידור שלא בזמנו משמע דר"ל תקדש ביום הסידור ותפסול בלינה ליום המחרת כשעלה עה"ש וה"פ להדיא בסמוך גבי פי מטא פי שימשא תקדוש ותפסול משום סידור לילה ולשחרית נפסל בלינה והכי משמע מפירושו בכונה סוגיון ואני תמה דבפי"א דמנחות לא פירש כן אלא ה"פ התם (דף ק') לקדוש מא' בשבת וכי מטי אידך חד בשבת לפסול בלינה למוצאי א' בשבת שהרי יוחר מח' ימים אלמא אינו נפסל בלינה במוצאי א' בשבת של יום הסידור עד מוצאי א' בשבת הב' שהוא אחר ח' ימים לסידורו וה"נ משמע ממאי דפי' התם פי מטי ליליא דבי שמשא של שבת א' ליקדוש דהא אמרת לילה אין מחוסר זמן ולפסול בלילה וי"ו של שבת ב' בלינה שהרי עומד שם שמונה ימים שלימים: דף ל' ע"א אין אדם נכנס לעזרה לעבודה עד שיטבול פרש"י לעבודה לאו דוקא דאין אדם נכנס לעזרה עד שיטבול וזה תימה דא"כ לעבודה דנקט ל"ל הא אין עבודה אלא בעזרה ותפוק ליה דטעון טבילה משום פניסת עזרה ובשלקמא אי שוחט בספין ארובה אע"פ שהוא עומד בחוץ טעון טבילה ניחא הא דנקט לעבודה דהשתא [הוי] עבודה בלא פניסת עזרה וקמ"ל דטעון טבילה ותנא דתנא לעזרה לעבודה או או קתני לעזרה בלא עבודה לעבודה בלא עזרה אלא דהא מיבעי לן בגמרא מהו לשחוט ע"י ספין ארובה ולא איפשיטא מיהו לב"ז דמפרש בגמרא טבילה זו מה"ת מק"ו מכה"ג ביוה"כ והא נדאי מהאי ק"ו ליפא למילף אלא לעבודה דומיא דכה"ג ביוה"כ שהיה טובל בין עבודה לעבודה אבל שלא בעבודה אפי' לב"ז נדאי אין צריך טבילה אלא מדרבנן היינו דתני תרמי לעזרה גרידא מדרבנן ולעבודה מה"ת והא דאקדמיה לעזרה דרבנן לעבודה דאורייתא אידי דחביבא ליה אקדמיה כדאי' בפ"ק דר"ה (דף י"ג) דאקדים תנא מעשר ירק דרבנן למעשרות דאורייתא מה"ט אבל לר"י דאמ' בגמרא סרף טבילה היא זו ולידידה אפי' לעבודה אינו אלא דרבנן לעבודה דנקט ל"ל ולא עוד [אלא] דנקט לעבודה כתר לעזרה דהו"ל זו ואין צריך ל"ז והו"ל למיתנא איפכא לעבודה לעזרה דהו"ל לא זו

אף זו וי"ל דנקט לעבודה דקמ"ל דמשום לתא דעבודה גופה צריף טבילה ונ"מ דאי טבל
ע"ד ביאת מקדש ולא כיון בטבילתו ע"ד עבודה צריף טבילה אחרת אם בא לעבוד דהא
טבילה לשמה בעינן כדאמ' בגמרא הא דטבל ע"ד ביאת מקדש הא דלא טבל ע"ד ביאת
מקדש ובהכי אתי שפיר נמי הא דאקדים תנא לעזרה קודם לעבודה דתנא נקט פסדר
דאפי' דטבל ע"ד פניסת עזרה אם רוצה לעבוד אחר טבילה זו צריף טבילה אחרת ע"ד
לעבודה מיהו יש לי לגמגם על תי' זה דהא בפ"ג דתגיגה (דף כ') תנן טבל לחולין הוה
לחולין אסור למעשר אסור לתרומה לתרומה אסור לקודש וכו' טבל לחמור
מותר לקל ואע"ג דאם טבל ולא הוה חזק פאילו לא טבל כלל פדתנן התם אפ"ה בטבול
לחמור מותר לקל ה"נ הא עבודה קילא מביאת מקדש לענין טומאה דטמא שעבד במיתה
ועל ביאת מקדש בכרת וקא לר"י דאמר סרף טבילה היא זו פדי שיזפור טומאה ישינה
שבידו ויפרוש וכיון דטבילה זו משום לתא דטומאה היא טבילה דביאת מקדש חמיר
משל עבודה דזו בכרת וזו אינו אלא במיתה דקילא מפרת כדא' בפ"ב דפסחים (דף ל"ג)
גבי בחטאה בשגגה פרט למזיד וא"כ כי טבל ע"ד ביאת מקדש דחמיר דבכרת כ"ש
דעלתה לו לעבודה דקילא מיניה דאינו אלא במיתה דהו"ל טבול לחמור מותר לקל וי"ל
דנקט לעבודה משום במה בשעת היתר הבמות דמשום עזרה ליכא ומשום עבודה איכא
אפי' לר"י דאמר סרף טבילה היא זו דטמא שעבד אפי' בפמה במיתה פדמוכח רפ"ב
דזבחים (דף ט"ז) דרצה למילף זר שעבד חילל מבעל מום וטמא דפרף מה להצד השנה
שבהם שפן לא הותרו בבמה משמע הא דתנן התם פי"ד הנותר והזמן והטמא שוין בזה
ובזה האי טמא לענין עובד בטומאה נמי איירי והשתא נקט להו נמי בלא זו אף זו לא
מיבעי בעזרה דבכרת לטמא דטעון טבילה פדי שיזפור טומאה ישינה אלא לעבודה בבמה
דאינו אלא במיתה דקילא אפ"ה טעון טבילה וכו' אי גזרו משום סרף טומאה על עובד
בבמה דאינו אלא במיתה אוכל תרומה יהא טעון נמי טבילה דהא טמא שאכל תרומה
במיתה לק"מ דולטעמיף אנכל קודש יהא צריף טבילה משום סרף טומאה כמו הנכנס
לעזרה דהא בכרת פמותו (חסר פאן) אי נמי הא דנקט לעבודה נ"מ לפרה אדומה דמשום
עבודה איכא ומשום עזרה ליכא דהא נעשית בחוץ ואע"ג דכהן השורף את הפרה בלא"ה
צריף טבילה פדתנן מטמאין היו הפהן השורף את הפרה ומטבילין אותו להוציא מלבן
של צדוקים שהיו אומרים במעורבי שמש הי' נעשית והניחא לרב דאמר לקמן בפ"ד
(דף מ"ג) ולקח אלעזר הפהן מדמה לרבות אפי' פהן הדיוט י"ל דנקט לעבודה משום
מקבל דמה דלא היו מטמאין אלא להשורף בלבד וקמ"ל דאפ"ה טעון טבילה מפני קבלה
שהיא עבודה אבל לשמואל דאמ' אלעזר דוקא ולדורות למ"ד בכה"ג דוקא ע"כ שריפתה
וקבלת דמה הפל נעשה ע"י אדם אחד שהוא הכה"ג מאי איכא למימר מיהו ר"י ס"ל
בהדיא רפ"ד דמס' פרה דלדורות בכהן הדיוט סגי ועוד אפי' למ"ד לדורות בכה"ג מ"ל
כה"ג ומשום שעבר א' שרפה וא' קיבל דמה דאינו צריף לטמא להמקבל וקמ"ל דאפ"ה
טעון טבילה מפני העבודה: וכולן בקודש על בית הפרנה חוץ מזו פרש"י הראשונה
שאינו בא חובה ליוה"כ דהא כל יומא נמי איתא אבל טבילות הבאות חובה ליוה"כ כפתיב
בהן במקום קדוש בעניינא דאחר מות וק"ל הא אמרינן לקמן (דף ל"ב) גמירי ה' טבילות
ועשרה קידושין טובל כה"ג ומקדש ב"ב ופרש"י גמירי הלכה למשה מסיני וקא טבילה
ראשונה בכלל ה' טבילות שנה להיא הרי דטבילה זו מה"ת היא וי"ל אע"ג דטבילה זו

ג"כ הלכתא גמירי לה מ"מ א"צ במקום קדוש דא"צ מקום קדוש אלא טבילה של חליפת בגדים של קודשמשל זהב לשל לבן ומשל לבן לשל זהב דילפינו להו לקמן מורחץ במקום קדוש אבל טבילה זו א"צ מקום קדוש שהרי פשיטה זו אינה בגדי קודש אלא של חול הן וכי גמירי לטבילה למקום קדוש ל"ג וזה דלא כפרש"י דתלי טעמא משום דכל יומא נמי איתא מיהו אתרי קידושי קמאי דתנו לקמן פשט ירד וטבל וכו' וכל הסוגיא דהתם פלוגתא דר"מ ורבנן בגמ' אפתי קשה ושם אבאר: ומה המשנה מקודש לקודש וכו' ק"ל הא טבילות הללו דיוה"כ לאו שינוי המקום מקודש לקודש גרמה להו אלא חליפות בגדים גרמי להו פדמוכח לקמן בכולהו סוגיין דמנין לה' טבילות אבל טבילה זו של פל הנכנס לעזרה שאין בה חליפות בגדים אין לנו ואע"פ דפי' במשנתנו דטבילה א' של יוה"כ הלכה למ"מ היא אע"ג דאין בה חליפת בגדי קודש הא ממנה אין פאן ק"ו שהיה ג"כ ממקום שאין ענוש פרת ועוד אפי' ק"ו אין ללמוד מהלכה כדא' ספ"ו דנזיר (דף מ') ועק"ל נילף מהא ק"ו דכל הנכנס לעזרה לעבודה זהא טעון ב' קידושים פי התם ביוה"כ אלא שבהא י"ל דלא ס"ל כר"מ דאמ' לקמן (דף ל"ח) דטבילה ראשונה צריף ב' קידושים אלא פרבנן ס"ל דהתם נמי א"צ אלא קידוש א' אבל קושיא א' קשה: במאי קא מיפלגי המ"ל דנ"מ להא דבסמוך דקאמר ר"י מצורע אין צריף טבילה שפכר טבל מפערב ולבן זומא דנפקא לה מק"ו ודאי צריף טבילה דהא פל טבילות יוה"כ בו ביום היו מיהו למאי דאפרש לקמן דאפי' מאן דס"ל כר"י בהא דסרף טבילה היא זו אפ"ה מצי סבר דמצורע צריף טבילה והשתא אי בן זומא נמי ס"ל הכי מאי בינייהו ול"ל ללמוד מק"ו תיפוק ליה משום סרף טבילה ואע"ג דלר"י יש נ"מ במה דאמר משום סרף טבילה ולא מק"ו דאלו מק"ו אפי' מצורע ודאי הנה צריף טבילה אבל פינו דאמר משום סרף טבילה מש"ה לדידן ס"ל דא"א טבילה מ"מ לב"ז א"ל דס"ל כמ"ד דאפילו אי הוי טעמא דטבילה זו משום סרף אפ"ה מצורע נמי צריף טבילה אם פן מאי נ"מ לפ"ז אי ה"ט משום ק"ו או משום סרף טבילה וכה"ג מצינו ברפ"ג דכתובות (דף כ"ט) דפריף ולר"ע דאמר אין קידושים תופסין בחיבי לאוין מאי איכא למימר ופי' רש"י ותוס' אע"ג דשמעון התימני פליג בהדיא אר"ע בהא מ"מ אי ר"ש בן מנסיא כר"ע ס"ל מאי בינייהו ומאי טעמא לא דריש לקרא פשמעון התימני ונ"ל להביא ראיה לזה מדקאמר הגמרא במאי קמיפלגי ולא קאמר מאי בינייהו פדרף הגמ' בכ"מ אלא משום דלא מיבעי ליה הא דיידע דא"ב מצורע דלר"י אין צריף טבילה ומשום דאזיל לטעמיה דאמר סרף טבילה היא זו דאלו לה"ט דאתי מק"ו ודאי גם מצורע צריף טבילה ולא קא' במאי קמיפלגי אלא א"א דלתנא דמייתי לקמן דאמר מצורע נמי צריף טבילה ס"ל כר"י וכדס"ד דאפני לקמן וכמש"כ שם א"כ במאי קמיפלגי: דף ל' ע"כ משום דבעי למירמא אחריתי עליה לשכות המצורעים ק"ל מאי פריף דלמא הא דאר"י דמצורע צריף טבילה מיירי בדלא הביא קרבנותיו ביום השמיני דהא לא אמר ר"י באידך מתני' דמצורע אין צריף טבילה אלא משום שפכר טבל מפערב ומשום זמן מועט דמן הלילה עד למחר שהו מביא קרבנותיו לא חיישינו שפא נטמא בינתיים אבל במאחר יותר לא אמר דא"כ אין לדבר סוף דכי נאמר דאפי' מאחר קרבנותיו ימים רבים אחר הטבילה דא"צ טבילה הוא ודאי לא וכת"ת הא דמאחר קרבנותיו אחר ח' לא שכיחא ומש"ה אין ראוי לקרות עיקר שם הלשפה ע"ש טבילת המצורע שלא בזמנה פינו דלא שכיח ליתא שהרי משני הא דטבל הא דלא

טבל בזמנו והא נדאי לא שכיח יותר לאחר הטבילה אחר ז פינו דבימי סיפורו צריף לישב בחוץ לאהל אין דרף לאחר וכ"ש למ"ד טבילה בזמנה מצוה דאין דרף לאחר ואפ"ה אי לא משום קושיא דהערב שמש בעי הוי מוקי להא דלשפת מצורעים בדלא טבל בזמנו אע"ג דל"ש וי"ל מש"ה לא מוקי במאחר קרבנותיו מיום השמינו ולהלן משום דכי מביאם בזמנו א"צ טבילה דזמן מועט פנה ל"ח ר"י לשמא נטמא א"כ אין פאן משום סרף טבילה אפי' אי מביא קרבנותיו מיום ח' ולהלן ואפי' לאחר זמן ל"ל בה דאפי' אי נטמא ביום הח' או אחריו אפ"ה מותר להכניס ידיו לבהונות בטומאה דאמ' הואיל והותר לצרעתו דהא אפתי מחוסר פיפורים הוא והתירה לו התורה להכניס ידיו לעזרה לבהונות הותרה לו נמי לשאר כל הטומאות דהכי אמרינן רפ"ג דזבחים (דף ל"ב) דאמר עולא טמא שהכניס ידיו לפנים לוקה דביאה במקצת שמה ביאה ופריף עלה מהא דתניא מצורע שחל שמיני שלו בע"פ וראה קרי בו ביום וטבל אמרו חכמים אע"פ שאין טבול יום אחר נכנס זה יכנס מוטב יבא עשה שיש בו פרת וידחה עשה שאין בו פרת ואי אמרת ביאה במקצת שמה ביאה היכי מעייל ידיו לבהונות אידי ואידי עשה שיש בו פרת הוא ומשני שאני מצורע הואיל והותר לצרעתו הותר לקריו אבל בנטמא בשביעי לאחר הטבילה א"נ בליל ח' קודם היום לא אמרינן הואיל פדאמ' בפ"ק דיבמות (דף ח') מי לא מודה עולא שאם ראה קרי בליל ח' שאין מכניס ידיו לבהונות שלא יצא לשעה שהוא ראוי להביא בה קרבן אלמא ביום ח' שפבר הותר לו לצרעתו אם אינרע לו טומאה אחרת אמרינן הואיל והותר הותר אבל בליל ח' כ"ש קודם לא אמרינן הואיל והותר מש"ה לר"י דס"ל טבילה זו משום סרף טומאה אי לא טעמא שפבר טבל מבערב ולא חיישינן בזמן מועט פנה לטומאה הנה צריף טבילה שמא נטמא בליל ח' או ביום ז אחר שטבל דל"ל הואיל והותרה פינו דלא יצא בשעה שראוי להביא קרבן אבל השתא דלא חייש ר"י משעת טבילה עד שעה שהוא ראוי להביא קרבן בח' שמא נטמא בינתיים פדקאמר שפבר טבל מבערב מעתה אפי' אי נטמא בח' ומח' ולהלן אפי' לימים רבים ל"ל בה דאמרינן הואיל והותרה והשתא פריף שפיר לר"י טבילה למצורע ל"ל אפי' במאחר קרבנותיו דכיון דל"ח לשמא נטמא לאחר טבילה עד יום ח' שיצא לשעה הראוי להביא קרבנותיו אפי' אי נטמא מעתה אפי' לאחר ימים ל"ל בה נראוי להביא קרבנותיו ולהכניס ידיו לבהונות אפי' אם נטמא ואין פאן סרף טבילה מעתה ואע"ג דרבא אמר התם מצורע התיירא הוא להא אישתרי ולהא לא אישתרי ול"ל דרבא לדבריו דאפיי קאמר דאמר התם מצורע התיירא הוא טומאה דחוייה היא וכו' וא"ל רבא אם פאת לחלק בין התיירא לדחוי' איפכא מסתברא אבל לרבא גופיה אין חילוק דס"ל בין בהתיירא בין בדחוי' אמרינן הואיל ליתא דבע"כ בהתיירא ל"ל לרבא הואיל דהא התם בפ"ק דיבמות אמר רבא לאסור ערוה אין צריף קרא דאין עשה דיבום דוחה ל"ת שיש בו פרת והקשו התוס' הא איצטריף לנשא מת ומת ואח"כ נשא חי דלא נימא הואיל והותר אשת אח הותר נמי אחות אשה וכההיא דעולא הואיל והותר לצרעתו ולא תירצו פלום ולי לק"מ דרבא לטעמיה דאמר בהא דעולא דבהתיירא כמו מצורע לא אמרינן הואיל דלהא אישתרי ולהא לא אישתרי וה"נ גבי יבום דאשת אח דהתיירא הוא אין סברא לומר הואיל והותר מש"ה קאמר רבא לאסור ערוה לא צריף קרא מ"מ ש"מ דרבא ס"ל דל"א גבי התיירא הואיל והותרה מ"מ פינו דעולא ורב יוסף ואפיי ס"ל התם דאמרי' בהתיירא הואיל והותרה לא

מְצִי לְשִׁנּוּי הַכִּי וְכ"ת אֶפְתִּי הוּא לְשִׁנּוּי בְּדָלָא הֵבִיא קְרִבְנוּתוֹ בַּח' וְאִי מִשּׁוּם דַּא"ל סָרְדָּה טוֹמָאָה מִשּׁוּם הוֹאִיל וְהוֹתֵרָה וְכֵהִיא דְעוֹלָא לֹא דְמִי דְהָא מְדַנְקֵט וְרָאָה קָרִי בּוּ בִּיּוֹם וְטָבֵל מִשְׁמַע דְּנֹקָא טָבֵל דְּקִלְיִשָּׁא טוֹמָאָתוֹ אֲמַרִּינּוּ הוֹאִיל וְהוֹתֵרָה לְמַחְסָר פְּיֹוּרִים דְּמַצּוֹרַע הַתֵּר לְטָבֵל יוֹם דְּקָרִי וְאֵע"ג דְּמַחְסָר פְּיֹוּרִים קִיל מִט"י דְּקִי"ל טָבֵל וְעָלָה אוֹכֵל בְּמַעֲשֵׁר הָעָרִיב שְׁמִשּׁוּ אוֹכֵל בְּתֵרוּמָה הֵבִיא כְּפָרְתוֹ אוֹכֵל בְּקִדְשִׁים אֵין זֶה הוֹאִיל וְהוֹתֵר מִקָּל לְחִמּוֹר דְּמַחְסָר פְּיֹוּרִים נְמִי יֵשׁ בּוּ חִנּוּר מִט"י דְּמַחְסָר מַעֲשֵׂה מִשָּׂא"כ בִּט"י דְּשִׁמְשָׂא מִמִּילָא עָרְבִי מִש"ה שְׁקוֹלִין הֵן וְכִדְאָמַר רַבָּא בִּפ"ב דְּזִבְחִים (דָּף י"ח) ל"ל דְּכַתְּב רַחֲמָנָא ט"י וּמַחו"כ כו' ש"מ דְּאֲמַרִּינּוּ הוֹאִיל וְהוֹתֵרָה מִמַּחו"כ לִט"י דְּבָנִי תָּדָא בְּקִטָּא גִינְהוּ אָבֵל אִם לֹא טָבֵל הִב"ק עֲדִינּוּ וְדָאִי לֹא אֲמַרִּינּוּ הוֹאִיל וְהוֹתֵרָה לְמַחְסָר פְּיֹוּרִים דְּצָרַעַת הַקַּל הוֹתֵרָה לְטוֹמָאָתוֹ דְּמִקָּל לְחִמּוֹר לֹא אֲמַרִּינּוּ הוֹאִיל וְאֶפְתִּי הִמ"ל דְּהָא דְּמַצּוֹרַע טָעוֹן טָבִילָה לִר"י בְּהֵבִיא קְרִבְנוּתוֹ לְאַחַר ח' וּמִשּׁוּם סָרְדָּה טוֹמָאָה דְּכ"ז שְׁלֹא טָבֵל לְטוֹמָאָתוֹ ל"ל הוֹאִיל מִמַּחו"כ לְטָמָא דְּהוּא"ל מִקָּל לְחִמּוֹר דְּמִש"ה נִקְט הֵתָם וְטָבֵל דְּל"ל הָא דְּנִקְט וְטָבֵל דָּאִי לֹא טָבֵל הָא קִי"ל בְּעַל קָרִי מְשַׁתְּלַח חוּץ לֵב' מַחְנוֹת מִשָּׂא"כ מַחְסָר פְּיֹוּרִים דְּמַצּוֹרַע דְּמִתְרָה בְּמַחְנֵה לִוְיָה וְהָא עַל מַחְנֵה לִוְיָה ל"ל הוֹאִיל וְהוֹתֵרָה לְצָרַעַתוֹ דְּהָא מִשּׁוּם מַחְסָר פְּיֹוּרִים דְּצָרַעַת לֹא נֶאֱסַר בְּהַ מַעוֹלָם וְאִי מִשּׁוּם דְּעַל מַחְנֵה לִוְיָה י"ל יְבֵא עֲשֵׂה דְּפִסַּח שְׂיֵשׁ בּוּ כְּרַת וְיִדְחָה עֲשֵׂה שְׂאִין בּוּ כְּרַת הָא לֹא תַעֲשֶׂה נְמִי אִיכָּא וְלֹא יִטָּמְאוּ אֶת מַחְנֵיהֶם וּבְכַעַל קָרִי פָּרַט בִּי קָרָא ל"ת וְאֵל יְבוֹא כְּתוּבָה הַמַּחְנֵה אָבֵל הַשְּׂתָא דְּטָבֵל מֵה"ת מוֹתֵר בְּמַחְנֵה לִוְיָה דְּהָא עֲשֵׂה שְׂאִין בּוּ כְּרַת עֲשֵׂה דְּרַבְּנָן קֹאֲמַר דְּהָא דָּאֵר"י ד"ת אִפִּי עֲשֵׂה אֵין בּוּ לֹא לְאֶפְלוּגִי דְּהָא לֹא תִנָּא הוּא אֵלָא לְפָרוּשֵׁי כְּדָפְלִי הַתּוֹס' הֵתָם הָא לִיתָא דְּהֵתָם מוּכַח דְּלִגְבִי פִּסַּח אִמ' הוֹאִיל וְהוֹתֵרָה מֵאִיסוּר מַחְנֵה א' לְאִיסוּר בִּב' מַחְנוֹת דְּהָא אֲמַרִּינּוּ רַבְּנָן טְמֵאִי מֵתִים בַּע"פ דְּט"מ הוֹתֵר בְּרוּב צִיבוּר וְנַעֲשׂוּ זָבִין הוֹאִיל וְהוֹתֵר לְטוֹמָאָתוֹ הוֹתֵר לְזִיבְתוֹ וּמְדָאָמַר וְנַעֲשׂוּ זָבִין בַּע"כ בְּזָבִין בְּעַלִּי ב' רְאִיּוֹת אֲיִירִי דְּטוֹמָאָת ז' דָּאִי בְּעַלִּי רֵאִי א' הוּא"ל כְּבַעַל קָרִי לְטוֹמָאָת עָרֵב וְטוֹבֵל בּוּ בִּיּוֹם לְמָה נִקְט וְנַעֲשׂוּ זָבִין הוּא"ל וְנַעֲשׂוּ בְּעַל קָרִי דְּשִׁכִּיחַ טְפִי מְזִיבָה וְכִדְנִקְט נְמִי בְּהֵיא דְּמַצּוֹרַע שְׁחַל ז' שְׁלוֹ בַע"פ וְרָאָה קָרִי אַע"כ בְּזָבִין שְׁל ב' רְאִיּוֹת אֲיִירִי וּבַע"כ נְמִי שְׁנַעֲשׂוּ זָבִין בְּשַׁעַת שְׁחִיטַת פִּסַּח שְׁהוּא לְאַחַר חֲצוֹת דִּי"ד דְּכָבֵר יִצְאֻ לְשַׁעַת שְׁהוֹתֵרוּ לְטוֹמָאָתוֹ דְּאֵלוּ נַעֲשׂוּ זָבִין קוֹדֵם חֲצוֹת דְּעֲדִינּוּ לֹא הוֹתֵרוּ לְטוֹמָאָתוֹ בְּשַׁעַת שְׁנַעֲשׂוּ זָבִין בְּכַה"ג ל"ל הוֹאִיל וְהוֹתֵרוּ דְּהָא מוֹדָה עוֹלָא בְּרָאָה קָרִי בְּלִיל ח' שְׂאִינוּ מְכַנִּים יָדִיו לְבַהוֹנוֹת שְׁלֹא יִצָּא לְשַׁעַת שְׁרָאוֹי לְהֵבִיא קָרְבָּן וְה"נ דְּכְנוּתִיָּה וְכִינּוּ דְּמִיִּירִי בְּנַעֲשׂוּ זָבִין בְּעַלִּי ב' רְאִיּוֹת בַּע"כ דְּטוֹמָאָת ז' הַנּוּיִן א"כ הוּא"ל טְמֵאִים גְּמוּרִים וְלֹא ט"י וְקִי"ל דְּזָב בְּעַל ב' רְאִיּוֹת אֲסוּר בְּמַחְנֵה לִוְיָה כְּדָאָמַר בִּפ"ק דְּמַגִּילָה וְט"מ קִי"ל דְּמִתְרָה בְּמַחְנֵה לִוְיָה וְהֵאָדָּה אָמַר הוֹאִיל וְהוֹתֵרוּ מִטוֹמָאָתוֹ לְזִיבְתוֹ נְהִי דְּבְמַחְנֵה שְׁכִינָה א' הוֹאִיל וְהוֹתֵרָה בְּמַחְנֵה לִוְיָה מֵאִי אִיכָּא לְמִימַר הָא לֹא שְׁיִיף הֵתָם הוֹאִיל וְהוֹתֵרָה דְּהָא מִשּׁוּם ט"מ מַעוֹלָם לֹא נֶאֱסַר בְּמַחְנֵה לִוְיָה אַע"כ ש"מ דְּעֲשֵׂה שְׂיֵשׁ בּוּ כְּרַת דוּחָה אֶפְלוּ עֲשֵׂה וְל"ת שְׂאִין בּוּ כְּרַת וְכַמִּש"כ הַתּוֹס' גּוֹפִיָּהוּ גְּבִי הָא דְּאָמַר רַב אֲשֵׁי הֵתָם לְעִנּוּן מְלַקוֹת אֶתְמַר וּמִש"ה נִקְט ר"י בְּנַעֲשׂוּ זָבִין וְלֹא ב"ק לְרַבּוּתָא אַע"ג דְּבְנַעֲשׂוּ זָבִין א"א בְּלֹא דְּחִית עֲשֵׂה וְל"ת אֶפ"ה עֲשֵׂה דְּפִסַּח דְּבְכָרַת דוּחָה אוֹתָן מִשּׁוּם א"א לֹאֲמַר הָא דְּנִקְט וְטָבֵל מִשּׁוּם דְּאֵינוּ דוּחָה לְעֲשֵׂה וְל"ת וּבַע"כ הָא דְּנִקְט וְטָבֵל מִשּׁוּם דַּא"כ הוּא"ל מִקָּל דְּמַחְסָר פְּיֹוּרִים לְחִמּוֹר וְלֹא אֲמַרִּינּוּ

בכה"ג הואיל והותרה וא"כ הדרא קושיא לזכותא מאי פריה דר"י אדר"י לוקמי להא
בהביא קרבנותיו לאחר ח' מש"ה צריה טבילה י"ל דאע"ג דהכי הוא דעשה דפסח
שפכרת דוחה אפי' לעשה ול"ת של תורה פדמוכח ההיא דרבנן זבין ונעשו ט"מ מ"מ
נקט וטבל גפי ראה קרי בע"פ משום דקיי"ל כ"מ שאתה מוצא עשה ול"ת אם אתה יכול
לקיים את שניהם מוטב ואם לאו יבוא עשה וידחה ל"ת וה"נ פנין דבעל קרי עולה ביומו
ע"י טבילה מטומאתו דשוב פקע איסור של תורה ממחנה לוי' ואין בו אלא איסור דרבנן
חייב לטבול משו"ה נקט וטבל ולא משום דלא אמרינן הואיל והותרה מקל לחמור ולפ"ז
י"ל דמש"ה לא משגי בדלא הביא קרבנותיו בח' דאפ"ה א"צ טבילה מטעם הואיל
והותרה וכ"ת אפתי גיבעי טבילה משום סרף טומאה דשמא נטמא בטומאה שאסור לכנס
למחנה לוי' דביה א"ל הואיל והותרה לצרעתו דהא מחו"כ דמצורע מותר במחנה לוי' ה
הא לאו מילתא היא דלא גזרינן טבילה משום סרף טומאה אלא במחנה שכינה דחמיר
דבכרת אבל משום סרף טומאה דמחנה לוי' דקיל לא דהא תנן אין אדם נכנס לעזרה עד
שיטבול לר"י הוי טעמא משום סרף טומאה ואפ"ה במחנה לוי' לא גזרינן מטעמא דפי'
ואל תפקפק עוד בהאי טעמא דפי' דמש"ה לא מוקי בהביא קרבנותיו לאחר ח' משום
דל"ל בהא משום סרף טומאה דאמרי' הואיל ה' פנין דאמר' מודה עולא בנטמא בליל ח'
א"כ בתר ח' מיום ט' ולהלן פנין דקדמו לילות לימים הלילות דאינן ראויות לקרבן
מפסיקות בין הימים ואפתי בעי טבילה משום סרף טומאה דל"ל הואיל והותרה דכיון
שנכנסה לילה נתבטל ראית הקרבן וכשהאיר היום דחוזר וניער השעה שראויה להביא
קרבן והותר לצרעתו אינו חוזר וניער אלא מפאן ולהבא וכבר קדמה הטומאה לשעה
שהותר לצרעתו דאילו טומאה בלילה שעברה נמי איתא אבל הותר צרעת לכהונות
ביממא איתא בלילה שעברה ליתא וי"ל דלילה אינו מחוסר זמן: נימא רבנן דפליגי עליה
דר"י כב"ז ס"ל פ' התוס' ה"ה כר"י נמי ס"ל דע"כ לא פליגי ב"ז ור"י אלא אי דאורייתא
או דרבנן אבל תרנוייהו מודו דטהור הנכנס לעזרה בעי טבילה אלא נקט ב"ז משום
דעיקר השאלה נשאלה ממנו והשיב דבעי טבילה משמע מדברי' דאפי' לר"י דאמר סרף
טבילה היא זו מצי ס"ל להאי תנא דאפ"ה מצורע נמי צריה טבילה והיגו כדפי' לעיל
גפי במאי קמיפליגי מ"מ דברייהם צריה תיקון אמאי נקט ב"ז יותר מר"י אי משום דעיקר
השאלה נשאלה ממנו הא לא נשאל על עיקר הדבר אי צריה טבילה או לא אלא שאלו
ממנו טעם טבילה זו למה אלמא פשיטא להו דצריה טבילה ולא שאלו אלא טעמא מאי
ונ"ל דלרבנותא נקט כב"ז ס"ל פ' איכא למימר דס"ל אפי' כב"ז דמחמיר דס"ל דטבילה
זו מה"ת היא או דילמא שאני מצורע דדניש בטומאה פ' ומקילי ביותר ול"ל אפי' טעמא
דר"י דסרף טבילה וא"צ טבילה אלא מצורע לחוד והשתא נקט לב"ז דאיכא בשני
הצדדים ביותר רבותא די"ל דמחמרי רבנן ביותר כב"ז א"ד מקילי ביותר אפי' מדר"י
ומ"מ הא נמי מפעי ליה דאפ"ת כר"י ס"ל דסרף טבילה בעלמא היא ואין לה עיקר מה"ת
אפ"ה בהא לא ס"ל כנותיה דאמר מצורע א"צ טבילה אלא צריה טבילה אע"פ שטבל
מבערב דזה כ"ש הוא פנין דמפעי להו אפי' אי פל אדם א"צ טבילה אפ"ה מצורע מגרע
גרע וצריה טבילה כ"ש אי ס"ל דכל אדם צריה דמצורע נמי לא גרע וצריה טבילה וזה
סיוע למאי דפי' לעיל וזה ברור: דף ל"א ע"א ביאה במקצת שמה ביאה ק"ל מאי קמיבעי
ליה אי ס"ל כמ"ד רפ"ג דזבחים דביאה במקצת לענין טמא שהכניס ידיו לעזרה חייב

ומוכח הָתָם דְּחֵיב פְּרַת קְאָמַר ה"נ שְׁמָה בִּיאָה לָא מְבַעֵי לר"י דא' סְרָף טְבִילָה הִיא וּמְשׁוּם ט"י פִּינּוּ דְחֵיב פְּרַת עַל בִּיאָה בְּמִקְצַת ל"ש מְקַצַּת לְכוּלוּ וְאִיפָא מְשׁוּם סְרָף טְבִילָה דט"י אֶלָּא אפ"י לב"ז דִּילִיף לָהּ מַק"ו הָא בְּמִקְצַת נְמִי אִיתָא לְהָאֵי ק"ו דְּהָא מְמַקּוּם שְׂאִין עֲנוּשׁ פְּרַת לְמַקּוּם שְׂיֵשׁ עֲנוּשׁ פְּרַת הוּא אֶפְיִלוּ בְּמִקְצַת וְאִי ס"ל כַּמ"ד הָתָם דְּלַעֲנִין טָמֵא שְׁנַגַע בְּקוֹדֶשׁ אֶתְמַר אָבֵל לַעֲנִין בִּיאַת מְקַדֵּשׁ בְּמִקְצַת אפ"י מְלַקּוֹת לִיפָא פְּדֻמוּכַח הָתָם א"כ לָא שְׁמָה בִּיאָה לַכ"ע וְאֶפְי' לְמ"ד הָתָם דְּמְלַקּוֹת אִיפָא פְּרַת לִיפָא בֵּין לַב"ז בֵּין לר"י א"צ טְבִילָה לַב"ז פִּינּוּ דְלִיפָא פְּרַת אִין פָּאן לְמַקּוּם שְׂעֲנוּשׁ פְּרַת דְּמִיָּחֵי לָהּ ב"ז בַּק"ו דִּידְיָה וְאִי לר"י הָא אִין [כָּאן מְשׁוּם סְרָף טְבִילָה פִּינּוּ דְלִיפָא פְּרַת מְשׁוּם טְנוּמָאָה וְאֶע"ג דְּאִיפָא לָאו מִיַּדִּי דְהוּא אֲמַחְנָה לוּיָה דְאִיפָא לָאו לְזָבִין וּב"ק וְאֶפ"ה א"צ טְבִילָה לְנִכְנָס לָהּ מְשׁוּם סְרָף טְנוּמָאָה דְהָא אִין נִכְנָס לַעֲזָרָה עַד שְׂיִטְפּוּל תָּנּוּ וְאֵלוּ לְמַחְנָה לוּיָה לָא תָּנּוּ פִּינּוּ דְלִיפָא פְּרַת אֶע"ג דְּבָלָאוּ וְעַק"ל לְמ"ד בִּיאָה בְּמִקְצַת אפ"י מְלַקּוֹת לִיפָא תַקְשָׁה לִיָּה הָא דְבַהוֹנוֹת וְאֶפ"ה לְרַבְּנָן צְרִיף טְבִילָה וְאֶפְי' ר"י לָא פְּלִיג אֶלָּא מַה"ט שְׁפָבַר טָבֵל מְבַעֲרַב הָא לַא"ה צְרִיף טְבִילָה וְהָא לר"י טְבִילָה זֵו מְשׁוּם סְרָף טְנוּמָאָה יִשְׁנָה ש"מ דְּשְׁמָה בִּיאָה: תִּיבְעֵי לַב"ז תִּיבְעֵי לְרַבְּנָן נ"ל דַּה"ה לר"י נְמִי הוּא מְצִי לְמִיבְעֵי כְּמוֹ לַב"ז ע"כ לָא מְחֵיב אֶלָּא לְגִנְאֵי אוּ דִילְמָא אֶתִּי לְאִמְשׁוּכֵי דְהַשְׁתָּא לַב"ז דַּס"ל דְּטְבִילָה זֵו יֵשׁ לָהּ עֵיקָר מַה"ת אֶפ"ה מִיבְעֵי לָיָה דִילְמָא חִיָּישִׁין לְאִמְשׁוּכֵי כ"ש לר"י דְאִינוּ אֶלָּא סְרָף טְבִילָה וּכ"ת לר"י פְּשִׁיטָא לִיָּה דַל"ח לְאִמְשׁוּכֵי פִינּוּ דְאִין לָהּ עֵיקָר מַה"ת מ"מ הַמ"ל פִּינּוּ דְעַבִּיד עֲבוּדָה טְעוֹן טְבִילָה דְהָא אֶפְיִלוּ לְרַבְּנָן דְּמַקְיִילֵי יוֹתֵר מֵר"י וְאֶפ"ה ר"ל פִּינּוּ דְעַבִּיד עֲבוּדָה טְעוֹן טְבִילָה כ"ש ר"י דְּמַחְמִיר אֶלָּא לְרַבּוּתָא נָקַט לְהָא דַב"ז דְּמַחְמִיר אֶפ"ה ל"ח לְאִמְשׁוּכֵי וְה"ט דְּנָקַט אַדַּב"ז אוּ דִילְמָא אֶתִּי לְאִמְשׁוּכֵי וְהָנָה מְצִי לְמִימַר כְּדָאָמ' אֵלִיפָא דְרַבְּנָן מַה"ט דְּעַבִּיד עֲבוּדָה אֶלָּא נְמִי לְרַבּוּתָא נָקַט לָהּ דְאֶפְיִלוּ אַת"ל דַּה"ט דְּעַבִּיד עֲבוּדָה לָאו מִיִּלְתָּא הִיא אֶפ"ה לַב"ז דַּס"ל דַּמַּה"ת הִיא אִיפָא לְמַגְזֵר מְשׁוּם אִמְשׁוּכֵי וְאִיפָא דְרָרָא דַא' דְאִוְרֵיָתָא מִיָּהוּ ק"ל פִּינּוּ דְחֵשִׁיב שְׁחִיטָה עֲבוּדָה לַעֲנִין טְבִילָה כְּדָאָמ' אוּ דִילְמָא פִּינּוּ דַע"ע א"כ מַאי מַב"ל אַדַּב"ז הָא תָּנּוּ הַנְּכָנָס לַעֲזָרָה לַעֲבוּדָה וּש"מ דְּעֲבוּדָה מְצַד עֲצָמָה בְּלֵא פְּנִיסַת עֲזָרָה [אִין] טְעוֹן טְבִילָה וְאִי אפ"י לַב"ז דְּמַחְמִיר אֶפ"ה בְּעֲבוּדָה דְאֶבְרָאֵי א"צ כ"ש לר"י וּכ"ש דַּכ"ש לְרַבְּנָן דְּפְלִיגֵי אַדַּר"י דְאִין צְרִיף טְבִילָה א"כ מַתְנִיתִין מְנִי: [דָּף ל"א ע"כ הָא דְלָא כַר"מ] ק"ל מַאי פְּרִיף הָא טְבִילָה רַאשׁוֹנָה לַכ"ע לָא דְמִי לְשַׁאֲר טְבִילוֹת וּכְדַתְנִן לַעֲיִל ה' טְבִילוֹת וִי קִידוּשִׁים טוֹבֵל כַּה"ג וּמְקַדֵּשׁ בּוּ בִּיּוֹם וְכוּלָן בַּק' חוּץ מְזוּ בְּלַבַּד שְׁהֵיָתָה [בַּחוּל] פִּירֵשׁ"י לַעֲיִל שְׂאִינָה בָּאָה חוּבָה לִיוֵה"כ דְּהָא כָּל יוֹמָא נְמִי אִיתָא אָבֵל טְבִילוֹת הַפְּאוֹת חוּבָה לִיוֵה"כ כְּתַב רַחֲמָנָא בְּמַקּוּם קְדוּשׁ וְה"נ לְבִישָׁה רַאשׁוֹנָה לָאו מְשׁוּם [יִוֵה"כ אֶתִּי הֶלְכָף סָגִי לָהּ בְּחַד קִידוּשׁ כְּמוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה דַּס"ל בְּחַד קִידוּשׁ דְּהָא קָרָא דְּנִפְשָׁט וְרַחֲמֵי וְרַחֲמֵי וְלַבֵּשׁ דְּמַנְיָה נִפְקָא לָיָה בְּסֻמוּף לְהַנִּי קִידוּשִׁין לָא מִיָּרִי מְלַבִּישָׁה א' וּמִיָּהוּ לְמַאי דְפִי לַעֲיִל [דְּהַנִּי ה"ט שְׁטוֹבֵל כַּה"ג] בּוּ בִּיּוֹם הֶלְכָתָא גְּמִירִי לָהּ מְהֻלְכָה לְמַשָּׁה מְסִינִי וּמְקָרָא לָהּ נִפְקָא לָיָה אֶלָּא דְבַעֲי בַמ"ק וּכְמוֹ שְׁאֶפְרָשׁ עוֹד לְקַמֵּן א"כ פְּרִיף שְׁפִיר דְרָאוּי לְהִיּוֹת כָּל הַקִּי בְּחַד גְּנוּנָא פִּינּוּ דְכוּלְהוּ בְּחַד גְּמָרָא נ"ל וּכְמוֹ הַנִּי ד' טְבִילוֹת אַחֲרָנִיָּתָא תְּרִי קִידוּשֵׁי אֶלְבִּישָׁה עַבִּיד לָהּ ה"נ לַעֲבִיד תְּרִי קִידוּשֵׁי אֶלְבִּישָׁה וְכַה"ג אַמ' סַפ"ק דְּהוֹרֵיּוֹת גְּבִי ה' חֲטָאוֹת מֵתוֹת ר"ש בְּחַד מְקוּם גְּמִיר לָהּ וְעוֹד פִּינּוּ דַג"ל י' קִידוּשִׁין לַבּוּ בִּיּוֹם [רָאוּי לַעֲשׂוֹת תְּרִי קִידוּשֵׁי בְּטְבִילָה א' דַּא"א] לָא בְּעִינָן בְּטְבִילָה א' אֶלָּא חַד

קידוש ותו לא ובע"כ קידוש בתרא לסוף עבד ליה כי פשט בגדי קודש ולבש בגדי חול כדמסיק בשמעתין אליבא דר' וקא א"א לר"מ דס"ל ב' קידושין אלבישה עביד לה [א"כ הך קידוש בתרא] ועביד לה אפשיטה מנ"ל קי' אלא ודאי לר"מ בעי ב' קידושין אלבישה דתחילה: פיון דאמר ב' קידושי אלבישה עביד לה וה"נ מסיק במסקנא דלר"מ ב' קידושין אלבישה עביד לה [וק"ל הך לקמן] יליף לקידוש לרבי מןפשט ורחץ ולבש מדהוטל לורחץ בין פשיטה ללבישה ליתן רחיצה לפשיטה ורחיצה ללבישה והאי ורחץ מבעי ליה לרבי דהיינו קידוש דאלו טבילה מקרא אחרניא נפקא ליה וראב"ש מוקי לה האי קרא ופשט ורחץ אטבילה וקידוש נפקא ליה מק"ו מה במקום שאינו טעון טבילה טעון קידוש מקום שטעון טבילה אינו דין שטעון קידוש והשתא ר"מ כמאן ס"ל אי פירי דיליף [מןפשט] ורחץ ורחץ ולבש כדכ"ר לקידוש בין פשיטה ללבישה א"כ ע"כ חד קידוש אפשיטה וחד אלבישה ולא תרנויהו אלבישה ואי כר"י וראב"ש הך מהקישא דפשיטה ללבישה נ"ל לב' קידושין [הרי בהדיא דחד מהני ב' קידושי אפשיטה] בעי: והכא בהא קמפלגי ופשט ורחץ] ק"ל אמאי נקט להאי קרא דרבי לחוד נ"ל מהתם לקמן בשמעתין לי' קדושין ולא נקט דרשא דר"י וראב"ש דנ"ל לקידוש דלבישה מק"ו ולפשיטה מהקישא דפשיטה ללבישה והנה מצי למימר נמי הכי ר"מ סבר מה לבישה לובש תחילה אף פשיטה פושט תחלה לרבנן משיש לאידך גיסא דכשהוא לבוש מק' כדאמר השתא וכ"ת דלהאי דרשא [דר"י וראב"ש] יותר ראוי להקיש לחד גיסא או כר"מ או כר' ולא להסב ההיקש לב' צדדים למר פדאית ליה וכן למר הך ליתא דא"כ ל"ל למימר דטעמא דתרנויהו מהאי קרא [דופשט ורחץ ורחץ ולבש לחוד] ועושה פלוגתא חדשה דמר מפקא ליה היקשא דהאי קרא הכי ולמר איפקא הו"ל למימר דלכ"ע הקישא דהאי קרא משמע איפקא מהקישא דאידך קרא דאשר לבש [ובהא קמפלגי דמר מפקא ליה] מהאי קרא דנפשט כר' דמשמע הכי ומר נפקא ליה מאידך קרא דאשר לבש כר"י וראב"ש דמשמע איפקא ועוד דהא אר"ח בסיפא דשמעתין דהא דרבי דיליף לקידוש מןפשט ורחץ ורחץ ולבש מפקא מדר"מ דאמר הך קידוש בתרא פשהוא לובש מקדש והוא אמר פשהוא פשוט וכ"ש דמפקא מדרבנן ולדידיה ע"כ ר"מ ורבנן תרנויהו מהא דר"י וראב"ש נ"ל להני [י' קדושין א"כ ש"מ] דאיכא למידרש פטעמא דתרנויהו כדר"מ ורבנן: למה הוא בא סוגיא זו אפרש לקמן בפ"ז (דף ע') בס"ד כי שם עיקר מקומו: דף ל"ב [הא למדת שפ"ל המשנה מעבודה לעבודה] טעון טבילה אקרא דמייתי רבי נמי סמיה כדמסיק הגמ' דמהאי קרא נ"ל מבגדי לבן לבגדי זהב ומקרא דרבי מב"ז לב"ל וק"ל דשביק רישא דקרא [ונקט האי קרא דכתיב בסוף הפרשה] ומאחר בסדר העבודה וי"ל משום דהאי קרא קמא כ"ע מודו דאירי מטבילה אבל האי קרא רבי מפקא ליה לקידושין מש"ה נקט ליה במאי דפליגי עליה: [ק"ו ומה במקום שאין טעון טבילה טעון קידוש] האי ק"ו לב"ז ליתא דס"ל דכל הנכנס לעזרה לעבודה טעון טבילה מק"ו דהמשנה מקודש לקודש במקום שעונש פרת למקום שעונש פרת טעון טבילה כדא' לעיל (דף ל') אלמא ס"ל [דמה"ת טעון טבילה כל ימות השנה וק"ו זה אליבא דר"י] דס"ל דהאי טבילה דכל השנה אינו אלא מדרבנן משום סרף טומאה ולא ס"ל להאי ק"ו דב"ז אבל מ"מ ק"ל דאע"פ דל"ל מק"ו דב"ז לטעון טבילה כל השנה אפ"ה [יהי' טעון טבילה מהאי ק"ו גופי' דא' מה במקום שאין טעון טבילה טעון קידוש] מאי חזית דילפת ק"ו להאי גיסא לטעון

קידוש ביוה"כ מק"ו דטבילה גילף ק"ו איפכא לטעון טבילה כל השנה מק"ו דקידוש מה
 במקום שאין טעון [קידוש טעון טבילה מקום שטעון קידוש אינו דין שטעון טבילה דהא
 קידוש נא' בכל השנה ולא נאמר טבילה וגבי יוה"כ נאמר טבילה לחוד ולא קידוש ומאי
 חזית לאתויי קי' ליוה"כ שלא נאמר בו מק"ו דט' שונאמר בו [וע"י ק"ו מקידוש מפל
 השנה מפיק לה] ופשיטא לה דכל השנה א"צ טבילה אדרבה נימא איפכא דיוה"כ שונאמר
 בו טבילה ולא נאמר קידוש ל"ל קידוש וניתי לטבילה דכל השנה מק"ו דט' ביוה"כ
 ועק"ל פנין דאית ליה ק"ו לאתויי קי' ליוה"כ של"נ בו מק"ו דטבילה שונאמר בו וע"י
 ק"ו דקי' דכל השנה של"נ בו טבילה וא"ל איפכא לאתויי טבילה לכל השנה אע"פ של"נ
 בו מק"ו דקי' שנא' בו וע"י ק"ו דטבילה ביוה"כ של"נ בו קי' כל חד וחד תיקום אדרבתי
 ויוה"כ שונאמר בו טבילה א"צ קי' וכל השנה שונאמר בו קי' א"צ טבילה ואפתי קידוש
 ליוה"כ מנ"ל (וכה"ג אמרינן ברפ"ב דנבחים (דף ט"ז) גבי אונן דמחלל עבודה דרצה
 רבא למילף דב"צ מרצה ק"ו מטומאה ומהפך הג' שם הק"ו ומסיק אלא אפשר לומר
 הכי ואפשר לומר הכי כל חדא וחדא תיקום אדרבתי) וי"ל דשאני הכא דא"א ללמוד
 הק"ו איפכא שיהא טעון טבילה כל ימות השנה מק"ו מיוה"כ דמה ליוה"כ שפון עבודה
 בכה"ג וכיון דא"א ללמוד ק"ו לאידך גיסא לאתויי טבילה לכל השנה מהשתא שפיר דמי
 למילף ק"ו לאידך גיסא לאתויי קידוש ליוה"כ מק"ו דכל השנה ול"ל השתא כל חדא
 וחדא תיקום אדרבתי ואע"ג דב"ז דיליף טבילת כל השנה מק"ו מהמשנה מקודש לקודש
 לא חשיב הא לפירכא דמה ליוה"כ שפון עבודה בכה"ג וכמו שפתיבתי לעיל בשם התוס'
 ראב"ש כר"י דהתם ס"ל דחשיב ליה פירכא וב"ז אפשר לומר דנפיק ליה לי' קדושין
 דיוה"כ מןפשוט ורחץ כרפי: מה ת"ל אפר לבש כו' אלא להקיש פשיטה ללבישה.

ק"ל לרבא בפ"ז (דף ע"א) דיליף דכל הפרשה נאמר על הסדר חוץ מפסוק זה ובה אהרן
 אל אהל מועד דאין ת"ל אפר לבש פלום אדם פושט אלא מה שלובש אלא מה ת"ל אפר
 לבש שלבש פכר א"כ הקיפא דפשיטה ללבישה לראב"ש מנ"ל וצ"ל דלראב"ש מודה
 רבא דגמרא גמירי לה להא דה' טבילות וי' קידושין לבו ביום ומהכא נ"ל דאין פסוק זה
 נאמר על הסדר דא"כ לא משפחת לה אלא ג' טבילות וי' קידושין וכדר"ח והא דיליף
 מאפר פשט אליבא דרבי קמ"ל: אשפחון מבגדי לבן לבגדי זָהָב מבגדי זָהָב לבגדי לבן
 מנין משמע דהאי ורחץ בשרו במים אולכש דבתריה דריש ליה ר"י ואלבישה דבגדי זָהָב
 קאי דטעון טבילה ולא אפשיטה דבגדי לבן דקמיה ותינו דמפקא ליה בק"ו מה בגדי זָהָב
 שאינו נכנס בהן לפני ולפנים ואי האי ורחץ אפי' דלקמיה אין פאן ק"ו זה דהא פשט בגדי
 לבן דנכנס בהן לפני ולפנים וק"ל הא בפ"ק דר"ה (דף ט') דריש ר"י מיובל היא דשילוח
 עבדים מעפב ליובל ורבנן ס"ל דאף השבת קרקעות דכתיב בתר האי קרא דיובל היא
 גמי מעפב דס"ל מקרא נדרש לפניו ולאחריו ור"י ס"ל מקרא נדרש לפניו ולא לאחריו
 וא"כ ה"נ לר"י הל"ל איפכא דהאי ורחץ אפשיט דלפניו קאי ומבגדי לבן לבגדי זָהָב
 טעון טבילה אפשיטה דבגדי לבן טעון טבילה משום דנכנס בהם לפני ולפנים ולא אולכש
 דלאחריו קאי דלבישת בגדי זָהָב אין צריף טבילה הואיל ואינו נכנס בהם לפני ולפנים
 ועוד ק"ל דכיון דס"ל לר"י מקרא נדרש לפניו ולא לאחריו וא"כ האי ורחץ אפשיט
 בגדי לבן דלפניו קאי ולא אלבישת בגדי זָהָב דלאחריו וליכא למילף מהאי קרא אלא
 לפשיטת בגדי לבן דטעון טבילה אבל לבישת בגדי זָהָב לטעון טבילה לא נפקא ליה

מִהֶכָּא וְהִשְׁתָּא לִפ"ז אִפִּי בְּמִסְקָנָא לֹא אֶתִי שְׁפִיר דְּמִסִּיק נ"ל מְדַרְבֵּי דְּכִתְנֹנְת בַּד קוֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וְהֵתֵם רְחִיצָה גַבֵּי לְבִישׁת בְּגָדֵי לְבָן כְּתִיב וְהִשְׁתָּא אֲשַׁפְּחֹן בְּגָדֵי לְבָן דְּטַעֲוֹן טְבִילָה בֵּין אֲפֻשִׁיטָה בֵּין אֲלִבִּישָׁה נִמְצָא לְמַדְנֹו לַד' טְבִילוֹת לְבוּ בַּיּוֹם אֲלִבִּישׁת בְּגָדֵי לְבָן לְעִבּוֹדַת הַיּוֹם וְאֲפֻשִׁיטַת בְּגָדֵי לְבָן בֵּין אֵילוֹ וְאֵיל הָעַם וּבֵין הוֹצָאת כַּף וּמִחֲתָה וְאֲפֻשִׁיטַת בְּגָדִים הִלְלוּ אֲבָל טְבִילָה רֵאשׁוֹנָה לְלִבִּישׁת בְּגָדֵי זָהָב לְתַמִּיד שֶׁל שַׁחַר אֵין לָנוּ וְחִסְרָה לָהּ טְבִילָה א' מַה' טְבִילוֹת וְה"ה לִב' קִידוּשִׁין מִי' קִידוּשִׁין וּבִשְׁלָמָא לְרַבֵּי דְדַרְוִישׁ לְהָאֵי וּפְשִׁט וְרַחֵץ אֶקִּידוּשׁ וְשָׂדֵי לִיה לְוֹרַחֵץ לְפָנָיו אֲוֹפְשִׁט וְלֹאֲחַרְיוֹ אֲוֹלְבָשׁ וְנ"ל מִיַּנְיָה תְּרֵי קִידוּשִׁין לְכָל טְבִילָה נִיחָא דס"ל מְקַרָּא נְדַרְשׁ לְפָנָיו וְלֹאֲחַרְיוֹ כְּדֻשְׁנֵי לִיה בִּפ"ק דְּקִידוּשִׁין (דָּף ט"ו) דְּאָמַר הֵתֵם אֲבָל חֲכָמִים אֲוֹמְרִים הִפְּל לְשַׁחְרוּר מֵאֵן חֲכָמִים רַבֵּי הֵיא דמ"ל לְהָאֵי בְּאֵלָה לְדַרְשָׁא אֲחַרִּינָא וּמְקַרָּא נְדַרְשׁ בֵּין לְפָנָיו בֵּין לֹאֲחַרְיוֹ וְה"נ לְרַאב"ש דנ"ל מְאֲשֵׁר לְבַשׁ דְּמַה לְבִישָׁה טַעֲוֹן קִידוּשׁ אֲלִמָּא פְּשִׁיטָא לִיה לְבִישָׁה יוֹתֵר מִפְּשִׁיטָה וְהָא קִידוּשׁ נ"ל מְק"ו דְּטְבִילָה ש"מ דס"ל דְּהָאֵי וְרַחֵץ דמ"ל ט' אֲלִבִּישָׁה דִּלְאֲחַרְיוֹ קָאֵי וְלֹא אֲפֻשִׁיטָה דִּלְפָּנָיו נְמִי אֶתִי שְׁפִיר דְּשִׁמְעִית לִיה לְרַאב"ש בִּפ"ב דְּזִבְחִים (דָּף כ"ד) דס"ל מְקַרָּא נְדַרְשׁ לְפָנָיו וְלֹא לֹאֲחַרְיוֹ דְּאָמַר הֵתֵם כ"מ שְׁנַאֲמַר אֲצַבַּע בְּקַבְּלָה שִׁנְיָה בְּקַבְּלָה פְּסוּל בְּנִתְיָנָה כְּשֵׁר וּכ"מ שְׁנַאֲמַר בּוּ אֲצַבַּע בְּנִתְיָנָה שִׁנְיָה בְּנִתְיָנָה פְּסוּל בְּקַבְּלָה כְּשֵׁר וְה"נ אֲצַבַּע בְּנִתְיָנָה דְּכִתִּיב וְלִקְחַת מִזֶּם הַפֶּר וְנִתְתָּ עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ בְּאֲצַבְעֶיךָ וְקִסְבֵּר מְקַרָּא נְדַרְשׁ לְפָנָיו וְלֹא לְפָנָיו וְלֹאֲחַרְיוֹ: ע"ב אֲלֹא נ"ל מְדַרְבֵּי וְהִשְׁתָּא מִבְּגָדֵי זָהָב לְבָגְדֵי לְבָן דְּטַעֲוֹן טְבִילָה נ"ל לר"י מְקַרָּא קָמָא דְּכִתְנֹנְת בַּד קוֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִבְּגָדֵי לְבָן לְבָגְדֵי זָהָב נְפָקָא לִיה מְקַרָּא בְּתַרָּא מִן־פְּשִׁט אֶת בְּגָדֵי הַקּוֹדֶשׁ וּק"ל מְהָא דִּפ"ב דְּזִבְחִים (דָּף י"ט) דת"ר כה"ג שְׁלֹא טְבַל וְלֹא קִידֶשׁ בֵּין בְּגָד לְבָגְד וּבֵין עִבּוֹדָה לְעִבּוֹדָה וְעַבְד עִבּוֹדָתוֹ פְּשִׁירָה אֲחַד כה"ג וְאֲחַד כה"ד שְׁלֹא קִידֶשׁ יָדַים וְרַגְלַיִם שַׁחְרִית וְעַבְד עִבּוֹדָתוֹ פְּסוּלָה וּפְרִיף ה' טְבִילוֹת וִי' קִידוּשִׁין דְּאוּרִיִּיתָא וְחוּקָה כְּתִיב בְּהוּ [לִיעֲכַבוּ וּמִשְׁנֵי אָמַר קְרָא] וּלְבָשִׁם לְבִישָׁה מְעַכְבַּת וְאֵין דְּכָר אַחַר מְעַכְבַּת וּפִירַשׁ י' אָמַר קְרָא וּלְבָשִׁם שִׁנְיָה הַפְּתוּב בְּלִבִּישָׁה לְעַכְבַּת דְּכִתִּיב יִלְבָּשׁ וּלְבָשִׁם וּלְהִכִּי כְּתִיב הִכָּא עֵינְכוּבָא [לְמַעוּטֵי עֵינְכוּבָא דְּחוּקָה דְּלֹא קִינְיָמָא] אֵהָאֵי קְרָא דְּאֵיִירֵי בְּרַחֲצָה וּלְבִישָׁה אֲלֹא אֲשָׁאֵר דְּבָרִים הָאֲמֹרִים בְּפִרְשָׁה וְאֵין ד"א בְּפִסּוּק זֶה מְעַכְבַּת אֲלֹא לְבִישָׁה וְלֹא רְחִיצָה וְהִשְׁתָּא לר"י [דְּלֹא נְפָקָא לִיה מְקַרָּא קָמָא אֲלֹא] רְחִיצָה דמב"ז לְבָגְדֵי לְבָן לְחוּד אֲבָל לֹא מִבְּגָדֵי לְבָן לְבָגְדֵי זָהָב הַתִּינַח דְּאֵין טְבִילָה מְקוֹדֶם בְּגָדֵי לְבָן מְעַכְבַּת מְדַכְתַּב רַחֲמָנָא וּלְבָשִׁם לְמַעוּטֵי טְבִילָה דְּבֵהָאֵי קְרָא דְּמִיִּירֵי [מִבְּגָדֵי זָהָב לְבָגְדֵי לְבָן אֲבָל אֶפְתִּי טְבִילָה דְּמִבְּגָדֵי לְבָן לְבָגְדֵי זָהָב] לְעַכְבַּת דְּהָא נְפָקָא לִיה מְקַרָּא א' דְּלֹא כ"ר מִיַּעוּטָא דְּלֹא לְעַכְבֵּי וּא"כ קָאֵי חוּקָה עֲלֵיהָ נְמִי וְהָא א"א לְמִילָף בְּגָדֵי זָהָב מִבְּגָדֵי לְבָן דְּגַלִּי קְרָא דְּלֹא מְעַכְבַּת דְּהָא אֵינְפָא לְמִיפְרָף מַה לְבָגְדֵי זָהָב שְׁכֹן פְּפָרְתוֹ מְרוּבָה וּבִשְׁלָמָא לְרַבֵּי דנ"ל לְכָל ה' טְבִילוֹת מִבְּגָדֵי קוֹדֶשׁ הֵם זכ"ר בְּהָאֵי קְרָא דוּלְבָשִׁם כְּדָאֲמַרִּינוּ בְּסוּמָף נִיחָא דוּלְבָשִׁם מְנַלִּי לְכָל ה' טְבִילוֹת דְּאֵינוּ מְעַכְבַּת אֲבָל לר"י קִשָּׁה עוֹזֵד ק"ל [לְרַבֵּי נְמִי דס"ל דִּי' קִידוּשִׁין דְּמִקְדֶּשׁ] בּוּ בַּיּוֹם מְאִידָף קְרָא דוּן־פְּשִׁט וְרַחֵץ וְרַחֵץ וּלְבַשׁ נ"ל כְּדְּמִסִּיק לְקַמֵּן א"כ י' קִידוּשִׁין לְעַכְבֵּי בְּשִׁלְמָא לר"י וְרַאב"ש דנ"ל לְקִידוּשׁ מְק"ו דְּטְבִילוֹת פִּינוּן דְּגַלִּי רַחֲמָנָא דט' ל"מ [ה"ה] קִי' נְמִי לֹא מְעַכְבֵּי] דְּדִיוֹ לְבָא מִן הַדִּין לְהִיּוֹת כְּפִדוּן אֲבָל לְרַבֵּי קִשָּׁה דְּהָא חוּקָה כְּתִיב בְּהוּ לְעַכְבֵּי וְהִשְׁתָּא לִכ"ע קִשָּׁא לְרַבֵּי קִי' לְעַכְבֵּי וּלר"י וְרַאב"ש ט' דְּבָגְדֵי זָהָב לְעַכְבֵּי מְשׁוּם

דְּכַתִּיב בְּהוּ חֻקָּה] הוֹאִיל דְּמִיעוּטָא דְּוֹלְבָּשָׁם לֹא עֲלָה קָאִי מִיְהוּ הָא דְּקִשָּׁה אֲדַר"י וְרַאב"ש
דְּטְבִילָה דְּבַגְדֵי זָהָב לְעַכְב י"ל ע"ד שפ"י הַתּוֹס' הַתָּם בַּפ"ב דְּזִבְחִים אָהָא דְּפָרִיף [חֻקָּה
פְּתִיב בְּהוּ לְעַכְב אֲפִי'] לְמ"ד דְּלֹא פְּתִיב חֻקָּה אֲלֵא בְּבַגְדֵי לְבָן בְּפָנִים לְכָל הַפְּחוֹת קִידוּ'
דְּהוּי בֵּין ב"ז לְבַגְדֵי לְבָן לְעַכְב דְּצוֹרֶף פָּנִים פְּנִים פְּדָאֲמַר בַּסַּפ"ה דְּיוֹמָא דְּקִטּוֹרֶת שְׁחַפְּנָה
[קוֹדֵם שְׁחִיטַת הַפֶּר פְּסוּלָה] דְּצוֹרֶף פָּנִים פְּפָנִים דְּמִי וַא"כ בַּלֹּא"ה אִינוּ מְעַכְב טְבִילָה
דְּקוֹדֵם ב"ז וַל"צ בְּהוּ מִיעוּטָא דְּוֹלְבָּשָׁם דְּהָא עֵיכּוּבָא דְּחוּקָה לֹא עֲלָה קָאִי [אַבְל לְרַבִּי
אֲפִתִי קִשָּׁה] דְּלְכָל הַפְּחוֹת קִי' שְׁבִין בַּגְדֵי זָהָב לְבַגְדֵי לְבָן לְעַכְבּוּ דְּצוֹרֶף פָּנִים נִינְהוּ וְקָאִי
עֲלִיָּהוּ עֵיכּוּבָא דְּחוּקָה וּמִיעוּטָא לִיפָא דְּהַתָּם פָּרִיף אָהָאִי] שְׁיִנּוּיִי דְּוֹלְבָּשָׁם לְבִישָׁה מְעַכְב
וְאִין דְּבַר אַחַר מְעַכְב א"ה דְּצַפְרָא נְמִי אָמַר חֻזְקִיָּהוּ אָמַר קָרָא וְהִיָּתָה לְחַק עוֹלָם לוֹ וְלִזְרַעוּ
דְּבַר הַמְעַכְב בְּזַרְעוּ מְעַכְב בּוּ דְּבַר שְׁאִינוּ מְעַכְב בְּזַרְעוּ אִינוּ מְעַכְב בּוּ ר"י אָמַר מְהֵכָא
[וְרַחֲצוּ מִמֶּנּוּ מִשָּׁה וְאַהֲרוֹן] וּבְנִי דְּבַר הַמְעַכְב בְּבָנִי מְעַכְב בּוּ דְּבַר שְׁאִינוּ מְעַכְב בְּבָנִי
אִינוּ מְעַכְב בּוּ מְהֵשְׁתָּא תּוּ א"צ לְשִׁנּוּיָא קָמָא דְּוֹלְבָּשָׁם אֲלֵא פְּוֹלָה מִלְתָּא נ"ל מְהָא
דְּקִידוּשׁ שְׁל שְׁחֵרִית דְּמְעַכְב [בְּזַרְעוּ מְעַכְב גַּם בּוּ] אַבְל שְׁאָר קִידוּשִׁים דְּבִין עֲבוּדָה
לְעֲבוּדָה דְּלֹא מְשַׁפְּחַת לָהּ בְּזַרְעוּ וּבְבָנִי דְּאִינּוּ אֲלֵא בִּיּוֹה"כ וּבּוּ שְׁהוּא כַּה"ג לְחוּד אִינוּ
מְעַכְב בּוּ דְּהָא קִי"ל אִין הַקִּישׁ לְמַחֲצָה וְאִי אִיִּתְקַשׁ [אַהֲרוֹן לְבָנָיו] לְכּוֹלָה מְלִתָּא אִתְקַשׁ
בֵּין לְדְבַר הַמְעַכְב בְּהֵם דְּהִיָּנוּ קִידוּשׁ דְּשְׁחֵרִית שְׁהוּא תְּחִילַת עֲבוּדָה שְׁיָהָא מְעַכְב בּוּ בֵּין
לְדְבַר שְׁאִינוּ מְעַכְב בְּהֵם דְּהִיָּנוּ פֶּל שְׁאָר קִידוּשִׁים [דְּאִינוּ מְעַכְב בְּבָנִי] דְּכָל קִי' בַּר
מְדִשְׁחֵרִית אִינוּ מְעַכְב הוֹאִיל וְאִינוּ מְעַכְב בְּזַרְעוּ וּבְבָנִי מְמִילָא ש"מ דְּהַפֶּל בְּכָלִל בֵּין
קִידוּשׁ דְּבַגְדֵי לְבָן לְבַגְדֵי זָהָב בֵּין קִידוּשׁ דְּבַגְדֵי זָהָב לְבַגְדֵי לְבָן דְּהָא פּוֹלָהוּ לִיתְּנִיָּהוּ
בְּזַרְעוּ וּבְבָנִי [הַלְפָּה פְּוֹלָהוּ לֹא מְעַכְבִּי בּוּ מִיְהוּ] אֲפִתִי צ"ל פְּדַפְּנִי לְעִיל דְּהִיָּנוּ טַעְמָא
דְּטְבִילָה דְּבִין בַּגְדֵי לְבָן לְבַגְדֵי זָהָב אִינוּ מְעַכְב מְשׁוּם דְּחוּקָה לֹא עֲלִיָּהוּ קָאִי דְּהָא מְהִנִּי
קָרָאִי דְּאִיִּתְקַשׁ אַהֲרוֹן לְזַרְעוּ וּבְנִי לֹא נִפְקָא דְּאִין ט' מְעַכְב [דְּהִנִּי קָרָאִי לֹא פְּתִיב בְּהוּ
טְבִילָה אֲלֵא קִידוּשׁ] וְטְבִילָה מְנִין א"ו פְּדַפְּרִישְׁתִּי: אִם אִינוּ עֲנִין לְטְבִילָה דְּנִפְקָא לִיָּה
מְבַגְדֵי קוֹדֵם הֵם כּו' ק"ל נְהִי דְּמִפְקָא לִיָּה לְהָאִי וּפְשֵׁט וְרַחֲצִי אַקִּידוּשׁ בָּאִם אִינוּ עֲנִין
וּמִדְכ"ר לְהָאִי וְרַחֲצִי בֵּין פְּשִׁיטָה לְלִבִּישָׁה [דְּרִישִׁין לִיָּה אַתְּרוּנִיָּהוּ אֲפִשִׁטָּה שְׁלַפְּנִי
וְאַלְבִּישָׁה דְּלֹאֲחֲרִי מ"מ הַתִּנּוּחַ פְּשִׁיטָה דְּבַגְדֵי לְבָן וּלְבִישָׁה דְּבַגְדֵי זָהָב דְּטַעוֹן קִידוּשׁ
דְּבָהוּ מְשַׁתְּעִי הָאִי קָרָא אַבְל לְבִישָׁה דְּבַגְדֵי לְבָן וּפְשִׁיטָה דְּבַגְדֵי זָהָב דְּבַעֵי קִידוּשׁ מְנִין
לְנוּ דְּהָא חַד מְחַבְרִיָּה לֹא יְלִיף דְּאִיפָא לְמִפְרָף מַה] לְבַגְדֵי לְבָן שְׁפֹן נִכְנָס בּוּ לְפָנִי וּלְפָנִים
פְּדָאֲמַרִּין לְעִיל וַל"ל דְּרַבִּי נְמִי אָהָאִי קָרָא דְּאֲשֶׁר לְבַשׁ דְּמַקִּישׁ פְּשִׁיטָה לְלִבִּישָׁה דְּרַאב"ש
סְמִיף אֲפִתִי תִּנּוּחַ פְּשִׁיטָה דְּבַגְדֵי לְבָן לְבִישָׁה דְּבַגְדֵי זָהָב לְקִידוּשׁ מְנִין וְעוֹד דָּאִם אִיִּתָּא
דְּרַבִּי נְמִי הָאִי הַקִּישָׁא דְּאֲשֶׁר לְבַשׁ [דְּרִישׁ לְהַקִּישׁ פְּשִׁיטָה לְלִבִּישָׁה א"כ רְבָא דְּאָמַר לְקַמּוֹן
בַּפ"ז אֲשֶׁר לְבַשׁ שְׁלִבְשׁ פְּכָר וַנ"ל מִיָּנְיָה דְּהָאִי קָרָא לֹא נְאָמַר פְּסֻדָּר דָּא' פְּמָאן לֹא רַבִּי
וְלֹא רַאב"ש דְּהָא לְכ"ע מוֹקִי לָהּ לְהָאִי קָרָא דְּאֲשֶׁר לְבַשׁ לְהַקִּישָׁא דְּפְשִׁיטָה לְלִבִּישָׁה וְה"נ
ק"ל לְרַאב"ש דְּיְלִיף לְקִידוּשׁ מַק"ו דְּטְבִילָה וְקָאֲמַר אִי מַה לְהִלָּן קִידוּשׁ אֲחַד אַף פְּאֹן
קִידוּשׁ אֲחַד ת"ל וּפְשֵׁט אֶת בַּגְדֵי הַבַּד אֲשֶׁר לְבַשׁ מְקִישׁ פְּשִׁיטָה לְלִבִּישָׁה לְקִי' אֲפִתִי
[תְּקַשָּׁה תִּנּוּחַ ב"ל בַּגְדֵי זָהָב מַנ"ל] מִיְהוּ לְרַבִּי [אִיפָא לְמִילָף לְבִישָׁה דְּבַגְדֵי זָהָב לְקִידוּשׁ
בַּק"ו] מַה פְּשִׁיטָה טַעוֹן קִידוּשׁ לְבִישָׁה לֹא כ"ש דְּוֹדָאִי לְבִישָׁה אֲלִימָא טְפִי מְפְשִׁיטָה אַבְל
פְּשִׁיטָה דְּבַגְדֵי זָהָב בֵּין לְרַבִּי בֵּין לְרַאב"ש מַנ"ל וְה"נ ק"ל לְמָאִי דְּמַסִּיק לְרַבִּי הָא דְּאֲפִקִיָּה

רחמנא [לקידוש בלשון טבילה מה קידוש במקום קדוש אף טבילה פן דהתינח טבילה דקודם לבישה דבגדי לכו דבלבישת בגדי לכו מייגרי האי קרא וקא טבילה אינו בא אלא על לבישה ולא מחמת פשיטה אבל טבילה דלבישת בגדי נהב דטעון במקום קדוש מנ"ל: קרצו בכמה אמר עולא ברוב שנים ק"ל מאי מפעי ליה הא נדאי ברוב ב' דאי בפחות פינון דאי לא שחט רוב ב' בבהמה פסולה א"כ הו"ל עבודה באחר פדפריה בסמוך אהא דיכול לא מירק יהא פסול א"כ הו"ל עבודה באחר וכ"ש אם לא שחט עדיין אפי' רוב ב' דהו"ל עבודה באחר ואי מפעי ליה דילמא האי קרצו היינו פל הב' סימנים א"כ מאי נשאר עוד למרק דתנו ומירק א' על ידו ואי מפעי ליה דילמא קרצו היינו יותר מרוב ב' ולא גמר כל הב' סימנים א"כ אין לדבר קצבה ולא הנה ליה לתנא למסתנן אלא לפרש קרצו בכמה דבשלמא אי אמרינו ברוב ב' דבדיעבד סגי ליה בהכי א"נ פל הב' סימנים שפיר תנא קרצו סתמא אבל אם איתא דצריה לשחוט יותר מרוב ואינו ממרק הפל בנדאי פל כה"ג הו"ל לפרושי פינון דאין לדבר קצבה וי"ל דס"ד קרצו בכל ב' הסימנים ומירק א' ע"י היינו שחיטת הנורידין דצריה לשחטן לכ"ע פדאמרינו רפ"ב דחולין (דף כ"ט) ר"פ אומר רישא בחולין מהכא דקתני רי"א עד שישחוט.

את הנורידין ופליגי רבנו עליה אא"ב בחולין שפיר אלא אי אמרת בקדשים אמאי פליגי רבנו עליה הוא עצמו לדם הוא צריה אבל אין לומר הא דפריה קרצו בכמה משום דאפשר לומר בחצי ב' סימנים וכדאמרינו התם תנא בחולין ונדא בקדשים וקא' ואי אשמועינו קדשים משום דלדם הוא צריה אבל בחולין דלדם לא צריה אימא בפלגא ס"ל קמ"ל דהא ליתא דא"כ מאי מפעי ליה הא איתותב התם מ"ד מחצה על מחצה ברוב ואפי' בחולין לא סגי עד דשחיט רובא: א"כ הו"ל עבודה באחר כתבו התוס' וא"ת מאי קשיא ליה מעבודה באחר הא לקמן בפ"ד איכא מאן דמכשיר אפי' שחיטת פרו בנר ואפי' מאן דפסיל היינו דוקא פרו דאתיא לחובת היום וקאי עליה אהרן וחוקה אבל תמיד דלא שייך לחובת יוה"כ לא קאי אהרן וחוקה בשחיטתו פינון דלאו עבודה היא וי"ל דמ"מ פסול מדרבנן וק"ל הא קא משני עלה אלא הכי קאמר יכול יהא פסול מדרבנן ש"מ דבתחילה מה"ת קאמר אבל לדידי לא קשה מידי דנדאי שחיטת פרו לכ"ע לכתחילה בכה"ג וע"כ לא פליגי בפ"ד אלא בדיעבד מאן דפסיל קסבר חוקה אשחיטה נמי קאי ומאן דמכשיר קסבר פינון דשחיטה לאו עבודה היא לא קאי חוקה עלה אבל לכתחילה נדאי מודה דשחיטת פרו באהרן דווקא דהא קרא בהדיא כתיב ושחט אהרן את פר החטאת אשר לו ותדע דאמ' בפ"ג דמנחות (דף י"ט) אדר"ש דס"ל התם נ"ו מוסיף על ענין ראשון דכתב רחמנא ושחט והקריבו בני אהרן הפהגים לר"ש נ"מא נ"ו מוסיף על ענין ראשון שחיטה הכי נמי בנר תהא פסולה ומשני שאני הכא דאמר קרא וסמוך ושחט מה סמיכה בזרים אף שחיטה בזרים ופריה אי מה סמיכה בבועלים אף שחיטה בבועלים ומסיק גלי רחמנא ביוה"כ ושחט אהרן את פר החטאת אשר לו מפלל דשחיטה בעלמא לא בעי בעלים והשתא ר"ש פמאן ס"ל אי כמ"ד שחיטת פרו בנר פסולה משום דחוקה דפ' ע' יוה"כ עלה נמי קאי אפתי נ"מא מה סמיכה בבועלים אף שחיטה נמי בבועלים וקא דגלי רחמנא גבי פרו דבעי בעלים לעכב דאי מהקישא דסמיכה אינו מעכב בדיעבד דכל עצמו של סמיכה אינו אלא שירי מצוה ואם לא סמוך פלל פשר פדאמ' לעיל פ"ק (דף ה') שאם עשה לסמיכה שירי מצוה לפיכך גלי רחמנא גבי פרו דבעינן בעלים לעיכובא משום

דאָהרן וַחֲנוּקָה פְּתִיב וְאַפְּי' אִם תִּדְחַק לֹאמַר דֹּאע"ג דְּסְמִיכָה אֵינּוּ מְעַכְבּ מ"מ אִם אֵי תֵא דְמִקְשִׁינּוּ לְסְמִיכָה אֵי תֵן לְמִימַר הַקְּיִשָּׁא לְהֵאֵי גִיֶסָא מַה סְמִיכָה שְׁלֵא בְּבַעְלִים לֹא פְלוּם הִיא דְנִהֵי דְאֵין הַקְּרָבּוֹן נְפֹסֶל בְּכַף דְלֹא גְרַע מֵאֵלוּ לֹא סְמָךְ כָּלֵל מ"מ מְצֻנֵת סְמִיכָה מִיְהוּ לֹא קִיָּים וְכֵאלּוּ לֹא סְמָךְ כָּלֵל דְּמִי ה"נ גַּבֵּי שְׁחִיטָה נִימָא דְשְׁחִיטַת קְדָשִׁים שְׁלֵא בְּבַעְלִים לֹא פְלוּם הוּא וְכֵאלּוּ לֹא נִשְׁחַט דְּמִי דְמִמִּילָא מְעַכְבּ אִפִּי' בְּדִיעֵבַד וַא"כ ל"ל דְּגִלֵי רַחֲמָנָא גַבֵּי פִרוּ דְבִאֲהָרֹן דְּוּוּקָא הָא בְּכָל הַק' בְּעִינּוּ בְּעֵלִים לְעַכְבּ אֲלֵא וְדֵאֵי לֹא מִקְשִׁינּוּ שְׁחִיטָה לְסְמִיכָה וּמַהֲשֵׁתָא מִמִּילָא לֹא גְמָרִינּוּ בְּשִׂאָר קְדָשִׁים שְׁחִיטָה בְּבַעְלִים אִפִּי' לְכַתְּחִלָּה דְמַהֲיָא תִיִּתִי מ"מ לֹא יְהִיבָנָא לָךְ לְטַעוּתָךְ אִפִּי' ה"נ נִימָא אַהֲנֵי הַקְּיִשָּׁא דְשְׁחִיטָה לְסְמִיכָה וְאַהֲנֵי קָרָא דְגִלֵי רַחֲמָנָא בְּעֵלִים בְּפִרוּ אַהֲנֵי הַקְּיִשָּׁא דְלְכַתְּחִלָּה בְּעִינּוּ בְּעֵלִים בְּשְׁחִיטַת קְדָשִׁים וְאַהֲנֵי קָרָא דְאֵינּוּ מְעַכְבּ בְּדִיעֵבַד מְדִגְלֵי רַחֲמָנָא בְּפִרוּ דְמְעַכְבּ וְכֵה"ג אֲמָרִינּוּ בְּרַפ"ד דְּזַבְּחִים (דָּף ל"ז) אַהֲנֵי מִקְרָא לְטַפּוּיָי חֲדָא וְאַהֲנֵי מְסֻנְרַת לְבַצּוּרֵי חֲדָא וְה"נ אֲמָרִינּוּ בְּרַפ"ב דְּבִכּוּרוֹת (דָּף ט"ו) אֵי כ"ר חֲלָב ה"א אַהֲנֵי הַקְּיִשָּׁא לְמַעוּטֵי מִכְּרַת וְאַהֲנֵי קָרָא לְמִיקָם עֲלֵיהּ בְּלֹא בְּעֵלְמָא אֲלֵא ע"כ ר"ש ס"ל כמ"ד שְׁחִיטַת פִּרוּ בְּזַר פְּשִׁירָה דְחוּקָה לֹא קֵאֵי אֲשְׁחִיטָה דְלֹא עֲבוּדָה הִיא וְאֵי ס"ד דְּוּשְׁחַט אַהֲרֹן אֵת פִּר הַחֲטָאֵת אֲשֶׁר לוֹ ל"ד בְּאַהֲרֹן וְאַפִּי' לְכַתְּחִלָּה לְמ"ד שְׁחִיטַת פִּרָּה בְּזַר פְּשִׁירָה פְּדַמְשָׁמַע מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' א"כ אִפִּי' מִקְיִשׁ שְׁחִיטָה לְסְמִיכָה לְק"מ פִּינּוּ דְאַהֲרֹן ל"ד גַּבֵּי שְׁחִיטַת פִּרוּ א"ו ש"מ דְאַפִּי' לְמ"ד שְׁחִיטַת פִּרוּ בְּזַר פְּשִׁירָה הֵינּוּ בְּדִיעֵבַד דְּוּקָא אֲבָל לְכַתְּחִלָּה מוּדָה דְאַהֲרֹן דְּוּקָא וּמִמִּילָא ש"מ דְּבִשְׂאָר קְדָשִׁים אִפִּי' לְכַתְּחִלָּה לֹא בְּעֵי בְּעֵלִים וְכ"ת אִפִּי' תִקְשָׁה פִינּוּ דְאַפִּי' שְׁחִיטַת תְּמִיד דִּיוֵה"כ בְּכֵה"ג דְּוּקָא כְּדֵא' בְּשִׁמְעִתִּין ל"ל דְּגִלֵי רַחֲמָנָא גַבֵּי שְׁחִיטַת פִּרוּ דְבִאֲהָרֹן דְּוּקָא י"ל דְלֹא מְשׁוּם לֹאֲשִׁמוּעֵינּוּ דְבְּעֵי כֵה"ג כְּתַב רַחֲמָנָא וְשְׁחַט אַהֲרֹן אֵת פִּר הַחֲטָאֵת אֲשֶׁר לוֹ דְּנִדְאֵי בְלֵא"ה בְּעֵי כֵה"ג דְלֹא גְמָרִינּוּ מִשְׁחִיטַת הַתְּמִיד אֲלֵא דְקַמ"ל קָרָא דְבְּעֵי בְּעֵלִים דְּוּקָא וְנ"מ לְהָא דְחֲנֹן בְּפ"ג דְּהוּרִיּוֹת אֵין בֵּין פְּהֵן הַמְשַׁמֵּשׁ לְכַהֵן שְׁעֵבַר אֲלֵא פִר יוֵה"כ וְעֵשְׂרִית הָאֵיפָה זֶה וְזֶה שְׁוִין בְּעֲבוּדַת יוֵה"כ וְהַשְׁתָּא אֵי לֹא דְגִלֵי רַחֲמָנָא דְבְּעֵי בְּעֵלִים דְּוּקָא ה"א דְסָגִי בְכֵה"ג לְחוּד וְאַפִּי' בְּכַהֵן שְׁעֵבַר נְמִי סָגִי פְכָל עֲבוּדַת יוֵה"כ דְכָשֶׁר בּוֹ קַמ"ל קָרָא דְשְׁחִיטַת פִּרוּ בְּעֵי בְּעֵלִים דְּוּקָא וְלֹא סָגִי לִיהּ בְּכַהֵן שְׁעֵבַר דְאֵינּוּ בְּעֵלְיוּ אֲלֵא דְוּקָא בְּכַהֵן מְשִׁיחַ שְׁהוּא בְּעֵלְיוּ דְמִשְׁלוֹ בֵּא כְּדֵאֲמָרִינּוּ אֵין בֵּין פְּהֵן מְשִׁיחַ לְכַהֵן שְׁעֵבַר אֲלֵא פִר יוֵה"כ וּמַזָּה יֵשׁ לִי לְהִבְיָא רֵאָיָה דְבִאֲרַע בּוֹ פְּסוּל בְּכֵה"ג וּמִינּוּ אַחַר תַּחֲתִיו דְּפִר יוֵה"כ זֶה בֵּא מַזָּה הַמְשׁוּחַ תַּחֲתִיו הַיּוֹם דְּכִינּוּ דְפִר בְּעֵי שְׁחִיטָה בְּבַעְלִים אֵי אִמ' דְּבֵא מַזָּה שְׂאֲרַע בּוֹ פְּסוּל כְּגוֹן פְּסוּל קָרִי אוֹ שְׂאֵר טוֹמָאָה א"א שְׁיָהָא שְׁחִיטָה בְּבַעְלִים דְּהָא שְׁחִיטַת פִּר הוּא בְּפָנִים וְטָמֵא הַנְּכַנֵּס לָהּ הוּא בְּכַרַת וְאַפִּי' לְעַמּוּד בְּחוּץ וְלִשְׁחוּט ע"י סְפִין אַרְנוּפָה אֵי אֲפֹשֶׁר: דָּף ל"ג וּבְזִיכִין לְתַמִּיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים.

ק"ל אִמָּאֵי לֹא חֲשִׁיב קְטוּנַת וְגֵרוּת שְׁבֵה"ע דְּמֵאֲוֹחֵרִים לְתַמִּיד כְּדֵאֲמָרִינּוּ רַפ"ה דְּפִסְחִים (דָּף נ"ט) וִי"ל דְלֹא חֲשִׁיב דְּבָרִים הַנְּעֻשִׂים בְּפָנִים בְּהִיכָל וְאֵע"ג דְּחֲשִׁיב דִּישׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַטְּבַת גֵּרוּת וְקְטוּנַת שֶׁל שְׁחַר מְשׁוּם סִידוּר עֲבוּדָה שְׁבַחוּץ נֶקֶט לְהוּ לְאוּרוּיָי מִי מִהֶם קוּדֵם לָהֶם וּמִי מֵאֲוֹחֵר לָהֶם וְהָא דְאָמַר לְתַמִּיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים בְּכָלֵל זֶה מִנְחָה וְחֻבִּיתִין וְנִסְכִּים שֶׁל בֵּה"ע וּמְשׁוּם כְּסִדְרוֹ בְּפִנְקוּר כֹּף סִידְרוֹ בְּעֶרְבּ וּמַה"ט גּוֹפִיָּה לֹא חֲשִׁיב לְמִיחְשְׁבִינְהוּ בְּפִרְטוּת מ"מ אִפִּי' ק"ל הָא קְטַרְתָּ שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים הֵיִתָּה קִרְיָה בֵּין אִיבָרִים שֶׁל תְּמִיד לְנִסְכִּים הַקְּרִיבִים בְּחוּץ כְּדִתְנֹן בְּמִתְנִיתִין וְאַמָּאֵי לֹא חֲשִׁיב לְהוּ וְשָׂמָא

י"ל פינון דתנינו לה בהדיא לא חש למחשביה ודוחק: שניאמר והקטיר עליה חלבי השלמים עליה השלם כל הקרבנות פולן ק"ל הא התם ברפ"ה דפסחים תניא מנין שלא יהא דבר קרב אחר תמיד של בין הערבים שניאמר והקטיר עליה חלבי השלמים ואמרנו מאי תלמודא אמר אבבי עליה שלמים ולא על חבירו שלמים ורבא אסיק התם השלמים עליה השלם אלמא אבבי לא ס"ל האי שלמים לשון השלמה אלא שלמים כמשמעו והכא דריש אבבי גופיה שלמים ל' השלמה וי"ל דהכא אבבי משמיה דגמ' קא"ל וליה לא ס"ל א"נ אבבי בתר דשמעה מרבא סברה משום קושיא דרבא התם דפריה עליה ואימא שלמים לא נקריב הא עולות נקריב מ"מ קשה מנ"ל להוציא קרא ממשמעוטיה ולפרש דהאי שלמים ל' השלמה הוא דילמא ש' כמשמעו ואין ה"נ שלמים הוא דלא הא עולות וה"ה לשאר קרבנות שפיר דמי להקריב אחר תמיד של בין הערבים: אפ"ה פפרתה מרובה עדיפא ק"ל הא לעיל אמרנו ק"ו מה בגדי לבן שאין פפרתה מרובה טעון טבילה בגדי זהב שפפרתה מרובה אינו דין שטעון טבילה ואמ' איפא למיפרה מה לבגדי לבן שנקנס בהם לפני ולפנים ולא אמרנו פפרתה מרובה עדיפא כדאמ' הכא וכ"ת משום דהתם שאני שנקנס בו לפני ולפנים דהיינו לקדשי קדשים אין פפרתה מרובה עומד פנגדו אבל הכא גבי מערכה ב' של קטורת דאינו נקנס אלא לפנים שהוא בהיכל לחוד פפרתה מרובה עדיפא א"כ ביוה"כ אש ומחטה של קטורת דלפני ולפנים דנוטל נמי מעל מזבח החיצון ממערכה בפ"ע שמוסיפין בו ביום להקניס ממנה לצורך קטורת אלו כדאמרנו לקמן ספ"ד (ד' מ"ה) ולכולהו תנאי שנוחלקו התם במנין מערכות חשיב ליה לזו שמוסיפין בו ביום לבסוף ואמאי תקדום למערכה גדולה הואיל ומכניסים ממנה לפני ולפנים וי"ל דנדאי להאי שינויא דכפרתה מרובה עדיפא נמי ס"ל כשינויא ב' אי לא משפח עצים למערכה ב' מי לא מעייל ממערכה גדולה וה"ט סגי נמי להאי דשל יוה"כ שמוסיפין בו ביום אלא הא דמשני אפ"ה פפרתה מרובה עדיפא ה"ק דלענין דמערכה גדולה קודם למערכה ב' של קטורת בהאי טעמא לחוד דכפרה מרובה עדיפא סגי אבל הא דקדמי לשל בו ביום צ"ל בע"כ טעמא בתרא דאי לא משפח עצים ומשו"ה קדמי נמי מערכה ב' של קטורת לשל ב"ב משום ה"ט גופיה דאי לא משפח עצים למערכה שמוסיפין בו ביום מי לא מעייל ממערכה ב' של קטורת מ"מ זה דוחק אם אי' דמאן דמשני שינויא א' אית ליה נמי אידה שינויא והא בההיא לחוד סגי נמי להא דסידור ב' גזרי עצים קודם לדישון כדאמרנו בסמוך השתא ל"ל לתרוצי בתרי טעמי ועוד דגבי ההיא דמוסיפין בו ביום נמי לא סגי בהאי טעמא אלא בטעמא בתרא והנה ל"ל טעמא בתרא לחוד דסגי לכולהו אלא י"ל דה"ט דמערכה גדולה ושל קטורת קודמין להא שמוסיפין בו ביום משום דהני תדירי ותדיר ושאנו תדיר תדיר קודם ול"צ לטעמא דכפרתה מרובה עדיפא אלא להקדים מערכה גדולה לשניה דכל יום דתדירה כמותה אבל של בו ביום בלא"ה הני עדיפי משום דתדירי ואע"ג דבפ"י דנזבחים (דף צ"א) מבעי ליה תדיר ומקודש אי תדיר קודם משום דתדיר או מקודש קודם משום דקדיש ולא איפשטיא בעיניו והא ההיא דבו ביום מקודש טפי מהני שהרי מכניסין ממנה לפני ולפנים (חסר).

וחבל על דאבדיו ולא משתכחין): סברא לא ידענא ק"ל אע"ג דאבבי לא שמיע ליה הא דאר"ל אין מעבירין על המצות אפ"ה הא ממתניתין נמי איפא למשמע להא דאין מעבירין כדדניק הגמרא בפ"ה דפסחים (דף ס"ד) דהא דתנו התם שחט ישראל וקבל הכהן נותנו

לחבירו ונחבירו לחבירו מקבל את המלא ומחזיר את הריקן וקא' אבל איפכא לא מסייע לר"ל דאמר אין מעבירין על המצות ולקמן בפ"ז (דף ס"ח) תנן הרוואה כה"ג כשהוא קורא אינו רואה פר ושעיר הנשחרפין והרוואה פר ושעיר הנשחרפים אינו רואה כה"ג כשהוא קורא ולא מפני שאינו רשאי כו' ובגמ' פריה לא מפני שאינו רשאי פשיטא ומשני מהו דתימא מדר"ל דאמר א"מ על המצות ומאי מצנה ברוך עם הדרת מלך קמ"ל ודוקא התם דלאו מעביר הוא מאחר שאין עסוק בה כדפרש"י הא היכא דעסוק בה אין מעבירין דאי לעולם אפי' בהיכא דעסוק בה ל"ל משום אין מעבירין אפתי תקשה לא מפני שאינו רשאי פשיטא השתא מה בהיכא דעסוק בה רשאי בדלא עסוק בה מבעי ושמא אביי נמי ידע הא דאין מעבירין על המצות אלא דלא ידע דגבי דישון מזבח הפנימי והטבת גרות איכא משום אין מעבירין דלאו שמיע ליה הא דתנא דמזבח משוה כלפי חוץ קמעא: דף ל"ד ונסכים למוספים זבח ונסכים פלומר דאין להפסיק בקרבן א' ביניהן וק"ל הא אמרינן בפ"ד דמנחות (דף מ"ד) ומנחתה ונסכיה הבא מנחה ואח"כ הבא נסכים ר"א זבח ונסכים הבא זבח ואח"כ הבא נסכים וקא' דמנחתם ונסכיהם מפעי ליה דאפי' בליילה ואפי' למחר וזבח ונסכים מפעי ליה לכדזעירי דאמר אין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח ומסקינן אלא ה"ט דרבנן דכתיב עולה ומנחה ורבי נמי ה"נ עולה ומנחה ומסקנא דשמעתא בבאין עם הזבח דכ"ע לא פליגי דמנחה ואח"כ נסכים פי פליגי בבאים בפני עצמן דרבנן סברי באין בפ"ע פבאים עם הזבח דמי ורבי התם הוא איידי דאתחיל באכילה גמר לה לכולי מילתא דאכילה אבל בפני עצמן נסכים עדיפי הואיל דמתאמרה שירה עליה והשתא סוגין דהכא ניחא לפי מסקנא דהתם בהא דמנחה קודמת לנסכים דהא כתיב עולה ומנחה אבל בהא דמייחתי לנסכים קודם למוספין מדכתיב זבח ונסכים קשה הא מפעי ליה לכדזעירי דאין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח: דף ל"ד ע"ב של ח' מאות זוז פתבו התוס' לא ידענא אמאי לא קאמר וכו' וכו' מנה ע"כ.

ואין לו לא טעם ולא ריח לתי' זה ול"נ דמש"ה תני ברישא בבגדי שחרית במנים ובסיפא בבגדי בה"ע במאות זוזי משום דקיי"ל ברפ"ק דבכורות (דף ד') ובפ"ה דב"ב מנה של קודש כפול הנה והנה במנה מאתים זוז לפיכך בגדי שחרית שהיו משל ציבור דהיינו ממעות של הקדש נקט חשבוננו במנים למימר שהיו במנים של קודש שהן כפולים ובאותן י"ב מנה היו כ"ד מאות זוז בשל חול אבל בסיפא גבי בגדי בה"ע שהוא להוצאת פה ומחתה דבאים משל כה"ג אם ירצה כדאמרינן לקמן בגמ' אחר שפלתה עבודת ציבור והא עבודת יחיד היינו הוצאת פה ומחתה נקט בחשבוננו במאות זוזי שהן מנים של חול ואגב אורחא קמ"ל הא דאמ' בגמ' דשל בין הערבים יכול לבוא משל הדיוט ממעות חולין משא"כ של שחר שאינו בא אלא משל הקדש וכיון דבע"כ צריה לישנות בלישנא בסיפא מרישא ולמתני הא בלשון מנים והא בל' מאות זוז לפיכך לא קאמר סף הפל ברישא בדר"מ לא בל' מנים ולא בלשון זוזי וכד' התוס' אלא דאפתי קשה הא דנקטי חכמים לכולהו בלשון מנים ולא נקטי בשל בה"ע בל' זוזי הואיל ואינן באים משל הקדש ונ"ל דהא ודאי חכמים דנקטי הסף הפל לפיכך נקטי לכולהו בל' מנים ואפי' בשל בה"ע אע"ג דאפשר לבוא משל הדיוט ולחכמים י"ב מנים של בה"ע נמי במנה של קודש מייירי שהוא כפול פאותן של שחר בסף הפל כחדא ואע"ג דהשתא לחכמים לא עדיפי של שחר משל בין הערבים רק שליש ולר"מ עדיפי שלש ידות דשל שחר י"ב של קודש שהן כ"ד מנה

שֶׁל חוֹל וְאֵילּוּ שֶׁל בַּה"ע אֵינָן אֲלָא ח' מֵאוֹת זֶזוּ שֶׁל חוֹל ל"ל בַּהּ וְשֶׁלֹא כְּדַבְרֵי הַתּוֹס' שְׁפִירְשׁוּ מִסְתַּמָּא כּו' דְּוּמְיָא דְרַבְּנָן וּבִלְא"ה דְּכַרְיָהֶם תְּמוּהֵיהֶם דְּאֲפִי לְפִי דְעַתָּה לֹא שְׁוֹ דְלִר"מ עֲדִיפִי שֶׁל שְׁחֲרִית מְשָׁל בַּה"ע שְׁלִישׁ מְלַבֵּר שֶׁהוּא מְחַצֵּה מְלַגְנוּ וְלַחְכְּמִים לֹא עֲדִיפִי אֲלָא רַבֵּעַ מְלַבֵּר שֶׁהוּא שְׁלִישׁ מְלַגְנוּ אֲלָא וְדָאִי אֵינן בְּזָה קְפִידָא אֲבָל לִר"מ לֹא ס"ל הָא דְסָף הַפֶּל דְלִמְאִי דְפִי דְלִר"מ עֲדִיפִי שֶׁל שְׁחַר ג' יְדוֹת מְשָׁל בֵּין הָעַרְבִים דְּנֹקָא וּל"ל הָא דְסָף הַפֶּל דֵאמַר בַּה"ע דְלִר"מ עֲדִיפִי שֶׁל שְׁחַר דְקַמ"ל לְמַבְצָר מְשָׁל שְׁחַר וְלִהוֹסִיף עַל שֶׁל בֵּין הָעַרְבִים רַק שְׁיָהָא הַסָּף הַפֶּל כֶּף וְהֵינּוּ דְנִקְט לְמַבְצָר תַּחֲלָה דְקָאִי אַבְגְּדִי קָמָאִי דְשְׁחַר וְטָפִי לְבַסּוֹף דְקָאִי אֲשֶׁל בַּה"ע וְרַבּוּתָא קַמ"ל אַע"ג דְצ"ל ש"ש עֲדִיפִי לֹא דְנֹקָא כְּשִׁיעוּר הֵזָה אֲלָא אֲפִי בְּפָחוֹת סְגִי אֲבָל אֵיפְכָא טָפִי אֲהֵנִי דְשְׁחַר יוֹתֵר מִמָּה דְתַנִּינָן וּבְצִיר בְּיוֹתֵר מְשָׁל בֵּין הָעַרְבִים ל"צ לְאֲשִׁמוּעֵינָן דְכ"כ דְעֲדִיפִי שֶׁל שְׁחַר טָפִי כ"ש דְשְׁפִיר דְמִי וְכִינּוּן דְכַה"ג מְלִתָּא דְפְשִׁיטָא הִיא וְלֹא אֲתָא לְרַבּוּת בַּה"ס ה' דְקַתְנִי אֲלָא דְרִשְׁאִי לְמַבְצָר מְשָׁל שְׁחַר מְשִׁיעוּרָה לִר"מ בַּע"כ ל"ל הָא דְטַעֲמָא דְשֶׁל שְׁחַר עֲדִיפִי ג' יְדוֹת מְשָׁל בֵּין הָעַרְבִים מְקָרָא נ"ל דַּג' בַּד יִתִּירִי נִינְהוּ גַבִּי בְּגִדֵי שְׁחַר דְבִשְׁלָמָא חַד לְגוּפִיָּהּ וּמַג' נ"ל מְוָבָחָר שְׁבַבְד וְלִלְמַד שְׁיָהָא מְוָבָחָר ג' פ' כְּנָגַד אוֹתָן שֶׁל בַּה"ע וְכַמְש"ל בְּגַמְרָא וְכִינּוּן דְמַה"ת צ"ל כְּשִׁיעוּר ע"כ א"א לְמַבְצָר מִינִיָּהּ לְפִיכָף לֹא תִנָּא ס"ה וְאֵע"ג דְלִהוֹסִיף הָא מְלִתָּא דְפְשִׁיטָא הִיא וְעוֹד אֵי הֵנִי תִנָּא ס"ה ה' דְרִשְׁאִי בֵּין לִהוֹסִיף בֵּין לְגָרוּעַ דְלֹא קְפִיד אֲלָא אֲסָף הַפֶּל וּלִר"מ הָא לִיתָא דְלִגְרָע בְּשֶׁל שְׁחַר א"א דְבַע"כ צ"ל עֲדִיפִי מְשָׁל בֵּין הָעַרְבִים לֹא פָחוֹת מַג' יְדוֹת אֲבָל לְרַבְּנָן דְלֹא נִפְקָא לֵהוּ מְוָבָחָר שְׁבַבְד אֲלָא מִבַּד א' מִיֹּתֵר וְכַמ"ש בְּגַמְרָא וּל"ל שְׁיָעוּרָא מַה"ת וּבְכ"ש עֲדִיפִי סְגִי אֵי בְצִיר מְהֵנִי דְשְׁחַר ל"ל בַּהּ לְפִיכָף נִקְטִי ס"ה דְקַמ"ל דָּאִי בְצִיר מְהֵנִי וְטָפִי אֲהֵנִי ל"ל בַּהּ כְּדִאֲמַרִּינָן בְּגַמְרָא: בְּשְׁחַר הָיָה לֹבֵשׁ כּו' מְשׁוּם דְלִכ"ע דְשְׁחַר עֲדִיפִי כְּדִאֲמַרִּינָן בְּגַמְרָא וּנ"ל דְאֲכֹלְהוּ ד' בְּגִדֵי לְבָן קָאִי שְׁהִי שְׁוִין בִּיחַד כְּשִׁיעוּר הֵזָה לִר"מ כְּדִאֲתִי לֵיהּ וְלַחְכְּמִים כְּדִאֲתִי לֵהוּ וְעוֹד נ"ל דְלֹא קְפִידִי דְשֶׁל שְׁחַר עֲדִיפִי אֲלָא שְׁיָהִי כָּל הַבְּגָדִים שֶׁל שְׁחַר בִּיחַד יוֹתֵר שְׁוִין מְשָׁל בַּה"ע אֲבָל אֵי בְצִיר מֵא' מֵהֵן בְּשֶׁל שְׁחַר אוֹ אֲפִי בַב' אוֹ בַג' מֵהֵן מְשָׁל בַּה"ע אֲלָא שְׁהַבְּגָד הַד' מְשָׁלִים לְשְׁוִין עַל דְשֶׁל בַּה"ע וְעוֹדָף עֲלֵיהֶם לִר"מ כְּדִא"ל וְלַחְכְּמִים כְּדִאֲתִי לֵהוּ שְׁפִיר דְמִי כִינּוּן דְמ"מ שְׁוִין שֶׁל ד' שֶׁל שְׁחַר בִּיחַד עֲדִיפִי מְשָׁל בֵּין הָעַרְבִים אַע"ג דְמַקְצֵת הַבְּגָדִים גְּרִיעֵי מֵהֶם ל"ל בַּהּ דְרַחֲמָנָא לֹא קְפִיד אֲלָא שְׁסָכוּם כָּל הַבְּגָדִים שֶׁל שְׁחַר יֵהִי עֲדִיפִי בְּשְׁוִין עַל סָכוּם כָּל ד' הַבְּגָדִים שֶׁל בֵּין הָעַרְבִים אֲבָל בְּפִרְטֵי הַבְּגָדִים ל"ל בַּהּ וְכַמ"ש בְּסִמּוּף וְהַרְמַב"ם בְּהַלְכוֹת פְּלִי הַמְקַדָּשׁ פ"ח פְּתַב בְּגִדֵי לְבָן הֵם ד' פְּלִים דְמִשְׁמַשׁ בְּהֵן כַּה"ג בִּיּוֹה"כ כּו' וּב' כְּתוּנֹת אַחֲרִים הֵיּוּ לוֹ לְכַה"ג בִּיּוֹה"כ א' לֹבֶשֶׁת בְּשְׁחֲרִית וְאַחַת בֵּין הָעַרְבִים וְשְׁתִּיָּהֶם בַל' מְנָה מְשָׁל הַקְּדוֹשׁ וְאִם רָצָה לִהוֹסִיף מוֹסִיף מְשָׁלוּ וּמַקְדִּישׁ הַתּוֹסֶפֶת וְאַח"כ עוֹשֶׂה בַּהּ הַכְּתוּנָת ע"כ מְשַׁמַּע מְדַבְּרֵי דְהָא דְאֲמַרִּינָן דְכ"ע מֵיחַת דְשְׁחַר עֲדִיפִי אַכְתוּנָת לַחֹד קָאִי וְלֹא אֲשָׁאֵר בְּגָדִים וּפְסַק כְּרַבְּנָן וְאֵינִי יוֹדֵעַ זֶזוּ מִזֵּין לוֹ וּפְשִׁטָא דְמַתְנִיתִין אֲכַל ד' בְּגִדֵי לְבָן דְשְׁחַר וְאֲדַרְבָּה כִּינּוּן דְפִתּוּחַ קָרָא בְּכַתְּוֹנָת בַּד הָרִי בַּד הָרֵאשׁוֹן לְגוּפִיָּהּ אֲתָא שְׁיָהִיָּה שֶׁל בַּד אֵינן לְנוּ בְּכַתְּוֹנָת שְׁיָהָא מְוָבָחָר בַּד אֲלָא מִבַּד דְכַתְּב רַחֲמָנָא גַבִּי שְׁאֵר בְּגִדֵי לְבָן וְא"כ אֵינן לְנוּ לְהַעֲדִיף כְּתוּנָת עַל שְׁאֵר בְּגָדִים וְעַק"ל מְדִאֲמַרִּינָן בְּגַמְרָא אֲמָרוּ עֲלֵיו עַל ר"א בֶּן חֲרָסוּם כּו' שְׁנַרְאָה כְּעָרוּם וּפְרִיָּהּ וּמִי מַתְחַזִּי וְכו' בְּמִזְגָא וְהָא בְּכַתְּוֹנָת שֶׁל בֵּין הָעַרְבִים מִיָּרִי דְלִגְבֵי עֲבוּדָת יַחֲדָא שֶׁהוּא הוֹצֵאתָ כֶּף וּמַחֲתָה מֵיָּתִי לָהּ וְעוֹד שֶׁל

שחר א"א להביא אלא משל ציבור והשתא אי ס"ד דאכתונת דוקא קפיד קרא דיהא ש"ש
עדיפי משל בין הערביים וכינן דרצה לעבוד בין הערביים בכתונת כזו בע"כ ש"ש שעבד
בה הנה עדיפא מינה וכ"ש שהנה נראה בה פערום ואמאי לא הקפידו הפהנים בשל שחר
והניחו לעבוד בה פינו דנראה בה פערום אלא ודאי כדפי' דעיקר קפידא בעדיפותא דשל
שחר על של בה"ע הוא על כל סך סכום ד' בגדים ביחד אבל בגד א' או אפי' ב' וג' יכול
להיות של בין הערבים עדיפי והשתא י"ל דכתונת לחוד של שחר דר"א ב"ח הנה גריע
משל בה"ע ולא הנה נראה בה פערום אלא שפל ד' בגדים ביחד של שחר היו עדיפי משל
בין הערביים [תשלום לענגן זה עיין בסוף הספר באבני שוהם]: דף ל"ו ע"ב כיצד מתודה
עויתי פשעתי חטאתי ק"ל ר"מ לא חשיב לא מלמטה למעלה ולא מלמעלה למטה דהא
עון מזיד ופשע מרד דחמיר טפי וחטאת שוגג דקיל מכולן כדמסיק והשתא אי מלמטה
למעלה חטאת עון פשע מיבועי ליה ואי מלמעלה למטה מתודה פשע עון חטאת מיבועי
ליה אבל להתנדות על פשע החמור מכולן במציעי אין לו ענגן כלל: וכן במשה הוא אומר
ק"ל מאי ואומר וכן דרף הגמ' להקשות ונ"ל משום דקרא קמא דנהתודה עליו אתי להא
דדרשינן בפ"ב דכריתות (דף כ"ה) לחטאים דומיא דפושעים מה פושעים דלאו בני קרבן
אף חטאות דלאו בני קרבן ניהו ויליף מהא דחייבי חטאות ואשמות ודאין שעבר עליהו
יוה"כ חייב להביא אחר יוה"כ וילפיכה כתב רחמנא לחטאים לבסוף אע"ג דקדמי בודוי
לאקושינהו לפושעים דכן היא דרף הקישא לאקושי סיפא דקרא לרישא כמו שכתבו
התוס' רפ"ג דפסחים (דף מ"ג) גבי לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות
ולעולם בתחלה מתודה על חטאים כרבנן קמ"ל וכן במשה הוא אומר והיינו דנקטי
חכמים בסיפא דמילתיהו אלא מהו שאמר משה וכו' ואילו קרא דנהתודה לא דרשי ביה
מידי משום דאין משם ראיה לדר"מ דאתא להא דאמרן מיהו אפתי ק"ל דהא לבתר הכי
בסוגיא דחייבי אשם תלוי מסיק רבא מדכתיב מפל חטאתיכם לפני ה' חטא שאין מכיר
בו אלא המקום יוה"כ מכפר ומינה אבל דידע בה כגון חטאת ואשם ודאי לא מכפר וכינן
דמהכא יליף לה הא אפתי המ"ל הא דר"מ מקרא קמא דנהתודה וקרא דמשה ל"ל וגם
רבנן בהאי קרא דנהתודה מאי דרשי ביה: ואומר אז תפשע לבנה ונ"ל דאי מקרא קמא
דמלה מואב פשע לא משמע דפשע זה מרד דלהכעיס דלאו משום להכעיס מרד בו אלא
להנאתו וטובתו שלא רצה פפור תחתיו ליתן לו מסים ומתנות כדכתיב ומלה מואב הנה
נוקד והשיב למלה ישראל וכו' לכן מביא ראיה מאז תפשע לבנה במלה יהודה שהיתה
עיר ובנדאי לא מלכה לעצמה אלא נסמכה על מלה אחר ואין זה אלא להכעיס דמה לה
להיות כפופה למלה זה או לזה ואין זה כ"א בנדונה ורע לבבה עשתה זאת להכעיס: וכן
בשלמה הוא אומר נ"ל משום הכי מיייתי רבנן קראי דדוד ושלמה ודניאל משום דהרשענו
דכתיב בקרא דדוד לא ידענא מהו להכי מיייתי קרא דשלמה דכתיב מרדנו בפעם ג' לבתר
חטאנו והרשענו ש"מ דוהרשענו דגבי [דוד] דכתיב בפעם ג' היינו מורדים דהא סדר
הודוי כבר למדנו ממשה ומשלמה המלה דצריף להתנדות על זדונים ומורדים ושגגות
ואי משלמה לחוד לא ידענא הרשענו דקחשיב שלמה במציעי בין חטא למרד מאי ניהו
קמ"ל קרא דדוד דאמר עון במציעי ש"מ דהרשענו דשלמה עון מזיד הוא ואי מהני תרי
קראי דדוד ושלמה לחוד ה"א קשיא קראי אהדדי דשלמה קרא לעון מזיד רשע ודוד
קרא למרד רשע לפיכה מיייתי קרא דדניאל דאמר חטא ועון רשע ומרד והאי רשע מאי

גיהו אי עון מזיד פֿכר נאָמר נאי מָרד פֿכר נאָמר אַלאַ ודאי לפיכך הטיל הכתוב לרשע בין עון דמזיד למָרד ללמָדך דרשע שני לשונות במשמע משמע מזיד שהוא עון ומשמע מָרד לפיכך גבי דוד דעון בהקדא פתיב רשע ע"כ היינו מָרד וגבי שלמה דמָרד פתיב בהקדא רשע ע"כ היינו עון דהוא מזיד ואל תתמה על זה דכה"ג מצינו בקרא גבי מומין בפ' אָמור דכתיב גָרַב או ילָפַת דגָרַב זו הַחֲרָס שְׁחִין הַיָּבֵשׁ מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ וַיִּלָּפַת זו חֲזוּת הַמַּצְרִית שְׁמֵלֶפֶת וְהוֹלָכַת עַד יוֹם הַמִּיתָה וְהוּא לַח מִבְּחוּץ וַיָּבֵשׁ מִבְּפָנִים וּבְמִשְׁנֵה תוֹרָה בַּתּוֹכְחָה פְּתִיב בְּגָרַב וּבְחֲרָס וּמִדְּכִתִּיב חֲרָס אֶלְמָא גָרַב הוּא יִלָּפַת מְשׁוּם דְּגָרַב ב' לְשׁוֹנוֹת בְּמִשְׁמַע חֲרָס וַיִּלָּפַת פְּשֵׁהוּא סְמוּךְ לַיִּלָּפַת גָרַב זו חֲרָס וּכְשֵׁהוּא סְמוּךְ לְחֲרָס גָרַב זו יִלָּפַת פְּדָאָמַר בַּסַּפ"ק דְּבִכּוּרוֹת (דף מ"ד) וְכֵמוֹ שְׁפִירָש"י בְּפִי הַתּוֹרָה פ' אָמור וְה"נ דְּכּוּנְתִיָּה וּמ"מ צָרִיךְ טַעַם לָמָּה אָמַר דְּנִיֵּאל הֲרַשְׁעֵנוּ בְּוִדְוִי פִּינּוֹן דְּכָבֵר הַתּוֹדָה עַל עוֹן וּמָרְד וּכ"ת פ' קא מְפָרֵשׁ מֵאֵי וְהֲרַשְׁעֵנוּ מְרַדְנוּ מְשׁוּם דְּוְהֲרַשְׁעֵנוּ ב' לְשׁוֹנוֹת בְּמִשְׁמַע וְרָצָה לְפָרֵט וּלְבָאָר וְוִדְוִי יוֹתֵר מְפֹרֵשׁ מְדוּד וְשִׁלְמָה א"כ הֲרַשְׁעֵנוּ מְרַדְנוּ בְּלֹא ו' הַל"ל מֵאֵי וּמְרַדְנוּ וְשִׁמָּא אֵין בְּזָה קְפִידָא הָא דְקָאָמַר וּמְרַדְנוּ בּו' וְאַחַטְאָנוּ וְהַעֲוִינוּ דְלִפְנֵי פְנִי קָא מוֹסִיף הָאֵי וַי"ו: פְּשִׁיטָא יְחִיד וְרַבִּים הִלְכָה פְּרַבִּים ק"ל מֵאֵי פְּשִׁיטוּתָא הִיא זו הָא סַתָּם לָן תִּנָּא בְּמַתְנִיתִין כַּר"מ וְהִשְׁתָּא טוֹבָא קַמ"ל דְּאֵין הִלְכָה פְּסַתָּם מִשְׁנָה זו וְה"נ ק"ל הָא דְאָמַר לִיָּה רַבָּה דְנַחֲתִית קַמִּיָּה שְׁבַקְתָּ רַבְּנּוֹ וְעַבְדְּתָּ כַּר"מ בְּתַמִּי וּמֵאֵי תַמָּה עָלְיוּ הָא בַּכ"מ ק"ל הִלְכָה פְּסַתָּם מִשְׁנָה אִפִּי בְּיְחִיד נִגְדַּת רַבִּים: דָּף ל"ז ע"ב [הַקּוּרָא אֵת שְׁמַע עִם אַנְשֵׁי מְשָׁמֵר וְאַנְשֵׁי מַעְמָד לֹא יֵצֵא פִירָש"י שֶׁהַפְּהִיגִים שְׁעַבּוּדָה מוֹטְלָת] עֲלֵיהֶם מַקְדִּימִין לְקוּרָתָה קוּדָם הַיּוֹם שְׁמָא תַמְשֵׁף עֲלֵיהֶם הָעַבּוּדָה וְנוֹמְנָעוּ מִלְּקוּרוֹת [וְאַנְשֵׁי מַעְמָד מֵאַחֲרֵין לְקוּרוֹת עַד פְּלוֹת עַבּוּדַת הַתַּמִּיד מְשַׁמַּע מְפִירוּשׁוֹ דְאַנְשֵׁי מְשָׁמֵר וְאַנְשֵׁי מַעְמָד אֵינּוּ יוֹצֵאִין פְּלָל] בְּקִרְיָאָתוֹן וְזֵה דוֹמָה לְשִׁאָר מְצוֹת הַקְּבוּעַ לְהוֹן זְמַן שְׁאָם עֲשָׂאָן שְׁלֹא בְּזַמְנָן לֹא עֲשָׂה וְלֹא פְלוּם [וְקוּשָׁה דְבִשְׁלֵמָא אַנְשֵׁי מַעְמָד אַע"פ שְׁלֹא יֵצֵאוּ יְדֵי חוּבְתָן] אַפ"ה קִצַּת מְצוּהָ יֵשׁ בְּקִרְיָאָתוֹן פְּדַתְנּוֹן בַּפ"ק דְּבִרְכוֹת (דף י') הַקּוּרָא מְכָאן וְאֵילָף לֹא [הַפְּסִיד וּמַפ' בַּגַּמ' לֹא הַפְּסִיד בְּרְכוֹת פְּדַתְנֵי אֶבֶל מְבַרַךְ ב' לְפִנֵּיהֶ] וְא' לְאַחֲרֵיהֶ אֶבֶל הַמַּקְדִּים קוּדָם זַמְנּוֹ אֵין שׁוּם תּוֹעֵלַת בְּקִרְיָאָתוֹ פְּלָל וְלָמָּה קוּרְאִין פֶּל עֵיקָר [וְלִי נִרְאָה לְפָרֵשׁ שְׁהִי קוּרְאִים בַּיּוֹם אַחַר עֲלוֹת הַשַּׁחַר וְהָא דְקָאָמַר לֹא יֵצֵאוּ יְדֵי חוּבְתָן לֹא דְאוּרִיָּיתָא קָאָמַר] אֶלָּא אַעֲיָקָר מְצוֹת קִרְיָאָה דְלַכְתַּחֲזִילָה דְרַבְּנּוֹן דְּמְצוֹת קִרְיָאָה מַה"ת הוּא מְשִׁיפִיר בֵּין תַּכְלַת לְלִבָּן אוֹ לְכַרְתִּי אוֹ בֵּין זָאב לְכָלֵב אוֹ בֵּין תַּמּוֹר לְעָרוֹד אוֹ מְשִׁירָאָה אֵת חַבְרִירוֹ בְּרַחוּק ד' אַמוֹת וַיִּפְרְנוּ פְהִיגֵי תִנָּאֵי הָתָם בְּבִרְיָיתָא אוֹ מְשִׁיעֵלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר לְרַשְׁפִּי"ג בְּמַתְנִיתִין אֶבֶל רַבְּנּוֹ תִיקְנוּ זְמַן קִרְיָאָתָה עִם הַנִּץ הַחֲמָה פְּנוּתִיקִין פְּדֵי שְׁיִסְמוּךְ גְּאֹלָה לְתַפְלָה וְנִמְצָא מִתְּפִלָּל בַּיּוֹם וְעֵיקָר הַקְּפִידָא הוּא עַל ק"ש שְׁיִהִיָּה עִם הַנִּץ הַחֲמָה שְׁזַמְנָה דְנוּקָא בַּיּוֹם אַע"ג דִּיֵּצֵא בְּדִיעְבַד אִם עֲשָׂאָה מְשַׁעֲלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר מ"מ עֵיקָר מְצוּתָה דְרַבְּנּוֹן אֵינוֹ אֶלָּא מַהֲנִץ פְּדַתְנּוֹן בַּפ"ב דְּמַגִּילָה (דף כ') וְהֵינּוּ דְנִקְטַתְּ מִלְּמוּדָא מִרְאֹוֹף עִם שְׁמֵשׁ דְקָאֵי אַק"ש שְׁמַקְבֵּל מוֹרָא עוֹל מַלְכוּת שְׁמַיִם עָלְיוּ בַּק"ש וְהָא דְקָאָמַר הֵכָא הַקּוּרָא עִם אַנְשֵׁי מְשָׁמֵר לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבְתוֹ לֹא לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבְתוֹ פְּלָל ל"ל אֶלָּא לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבְתוֹ מְצוּהָ מִן הַפְּנוּבְחָר מְפִנֵי שְׁמַקְדִּימִין לְקוּרָתָה קוּדָם עֵיקָר זְמַן מְצוּתָה לְכַתְחֵלָה וְכַה"ג מְצִינוּ בַּפ"י דְּפְסָחִים (דף קט"ז) ר"ג אוֹמַר פֶּל שְׁלֹא אָמַר ג' דְּבָרִים בְּפִסַּח לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבְתוֹ לֹא קָאָמַר לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבְתוֹ פְּלָל אֶלָּא לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבְתוֹ מְצוּהָ מִן הַפְּנוּבְחָר קָאָמַר וְכֵמוֹ שְׁפִירָשׁוֹ הַמְּפָרְשִׁים

התם ולפ"ז הָא דְקָאָמַר הַקּוֹרָא עִם אַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא וְעִם אַנְשֵׁי מַעְמֵד לֹא יֵצֵא לְצַדִּיּוֹן קְתָנִי
עִם אַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא לֹא יֵצֵא יָדֵי מְצֻנָּה מִן הַמְּנוּבָחָא אֲבָל מ"מ יָדֵי ק"ש יֵצֵא וְעִם אַנְשֵׁי מַעְמֵד
לֹא יֵצֵא אִפְיָא יָדֵי ק"ש כָּל עֵינָא הוּאִיל וּמְאַחֲרִין עַד אַחֲרָא זְמַנָּה לְגַמְרֵי וּכ"ת הו"ל לְאַנְשֵׁי
מַעְמֵד נְמִי לְאַקְדוּמֵי פְּאַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא דְבִזְנָה מ"מ יֵצֵאוּ בְּדִיעְבַּד אֲבָל הַשְׁתָּא שְׁמַאחֲרִין דִּיעְבַּד
נְמִי לֹא פְּלוּם הוּא אֲבָל לְפִירֵשׁ"י נִיחָא דְאֵי מְקַדְמֵי פְּאַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא שְׁהוּא קוֹדֵם יוֹם לֹא
עָשׂוּ וְלֹא פְּלוּם אֲבָל פִּי מְאַחֲרֵי מְצֻנָּה קֶצֶת מִיְהוּ אִיפֵּא פְּדִתְנֵן הַקּוֹרָא מְכָאן וְאִילָף לֹא
הַפְּסִיד אִפְיָא הַבְּרָכוֹת וְהָא דְלֹא מְאַחֲרֵי אַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא פְּאַנְשֵׁי מַעְמֵד מְשׁוּם דְּאַנְשֵׁי מַעְמֵד
לֹא עָמְדוּ אֲלָא עַל קְרַבָּן תְּמִיד שְׁהוּא שְׁל צִיבּוּר כַּדְת' רפ"ד דְּתַעֲנִית לְפִי שְׁנַאָמַר אַת
קְרַבְנִי וְכו' וְאַחֲרָא הַקְּרַבְתָּ תְּמִיד הִיָּה לְהֵם פְּנָאֵי לְקָרוֹת אֲבָל אַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא הָיוּ טְרוּדִין
בְּעַבְדָּה כָּל הַיּוֹם בְּקְרַבְנוֹת יַחֲדִים אֲבָל לְמֵאֵי דְפִי קֶשֶׁה הו"ל לְאַנְשֵׁי מַעְמֵד נְמִי לְהַקְדִּים
כְּמוֹ אַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא וְהָא עֲדִיף דְּבִזְנָה יֵצֵא יָדֵי חוֹבְתָא ק"ש דְּאוֹרְיָתָא י"ל דְּאַנְשֵׁי מַעְמֵד הָיוּ
טְרוּדִין לְחֻטּוֹב עֲצִים וְלִשְׂאוֹב מִים בְּשַׁעַת קְרִיאַת אַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא וְכְמוֹ שְׁפִירֵשׁ"י שְׁם בַּפ"ד
דְּתַעֲנִית גְּבִי קְרַבָּן מוֹסַף אֵין בְּנִעְיָלָה לְפִיכּוּף א"א לְהֵם לְקָרוֹת בְּשַׁעַת קְרִיאַת אַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא
וּכ"ת לְמֵאֵי דְפִי לְמָה אָמַר אַבְיָי דְּסִימְנָא דְּמִנּוּרָה הִיָּה לְשַׁאָר עָמָא לִימָא שְׁהִיָּה לְאַנְשֵׁי
מַעְמֵד וְהֵן קְרָאוּ בְּתוּף זְמַן ק"ש שְׁל תוֹרָה שְׁהוּא עַד ג' שַׁעוֹת כַּר"י דְּאָמַר הֵכִי בַּפ"ק
דְּבְרָכוֹת וְקִי"ל הַתָּם פְּנוּתֵי וּמֵאֵי לֹא יֵצֵאוּ יָדֵי חוֹבְתָן יָדֵי חוֹבְתָא מְצֻנָּה מִן הַמְּנוּבָחָא קְאָמַר
וְכַדְפִּירֵשׁתִּי לְהֵאֵי י"ח דְּאַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא וּמְפָנֵי שְׁאַנְשֵׁי מַעְמֵד מְאַחֲרִין זְמַן קְרִיאַתָּה מְעִיקָר
מְצֻנָּתָה בְּהִנָּץ מִיָּד וְי"ל דְּהֵאֵי סִימְנָא לֹא הִיָּה אֲלָא לְהוֹדִיעַ תְּחִילַת זְמַנָּה בְּלִבְד פְּדִקְתָּנִי
וְהַפְּל יוֹדְעִין שְׁהִגִּיעַ זְמַן ק"ש אֲלֵמָא קְפִיד כְּדֵי לְקָרוֹת בְּתַחֲלִילת זְמַנָּה וְאַנְשֵׁי מַעְמֵד לֹא הָיוּ
פְּנוּיִם עֲדִינִין לְקָרוֹתָה בְּאוֹתוֹ עַת דְּהָא וְדֵאֵי שְׁלֹא שְׁלֵמוֹ כָּל סֵדֵר הַמְּעַרְכָּה שְׁל ק"צ שְׁבָכָל
יוֹם עַד לְאַחֲרָא זְמַן דְּהָא אִיפֵּא הַקְּרַבְתָּ אִיבְרִים וְהַקְּטַרְתָּ קְטוֹרֶת וְגִירוֹת וּשְׁאָר עֲבוּדוֹת
צִיבּוּר שְׁבָכָל יוֹם שְׁצַרִּיכִין לְאַנְשֵׁי מַעְמֵד דַּל"ד תְּמִיד דְּכַתִּיב גְּבִי תִשְׁמְרוּ הוּא דְּצַרִּיף לְהוּ
דַּה"ה נְמִי כָּל ק"צ הָיוּ צַרִּיכִין לְאַנְשֵׁי מַעְמֵד דְּמֵאֵי שְׁנָא וְכַדְאָמַר' הַתָּם הָאִיף קְרַבְנוֹ שְׁל
אָדָם קָרַב וְהוּא אֵינוֹ עוֹמֵד עַל גִּבּוֹ אֲלֵמָא כָּל הַקְּרַבְנוֹת שְׁוִין בְּהָא וְכִינּוֹן שְׁפֵן ע"כ אַנְשֵׁי
מַעְמֵד הָיוּ מְאַחֲרִין הַרְבֵּה אַחֲרָא הַתְּחִילַת זְמַנָּה א"כ סִימֵן זֶה בַּע"כ לֹא הִיָּה אֲלָא לְשַׁאָר עָמָא
לְקָרוֹת בְּתַחֲלִילת זְמַנָּה מְשׁוּם מְצֻנָּה מִן הַמְּנוּבָחָא [וּמְכָאן רְאָיָה לְהַפּוֹסְקִים] בַּפ"ק דְּבְרָכוֹת
דְּמְצֻנָּה לְהַקְדִּים ק"ש שְׁל לִילָה בְּתַחֲלִילת זְמַנָּה שְׁהוּא צֵאת הַפּוֹכְכִים דְּהֵכִי מְשַׁמַּע הֵכָא גְּבִי
ק"ש שְׁל יוֹם וַא"כ ה"ה לְשַׁל לִילָה דַּמ"ש [וְהַשְׁתָּא דְּאַתִּית לְהֵכִי אַצ"ל] דְּלְצַדִּיּוֹן קְתָנִי
אֲלָא לֹא יֵצֵאוּ דְּאַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא וְאַנְשֵׁי מַעְמֵד בְּחַד גְּוּוֹנָא מְיִירֵי וְלֹא יֵצֵאוּ יָדֵי חוֹבְתָן מְצֻנָּה מִן
הַמְּנוּבָחָא דְּאַנְשֵׁי מַעְמֵד נְמִי קָרוּ [תוּף זְמַן שְׁמַה"ת אֲלָא שְׁלֹא] קְרָאוּ בְּתוּף זְמַן מְצֻנָּה מִן
הַמְּנוּבָחָא שְׁהוּא בְּתַחֲלִילת הַנָּץ וְתַדַּע דַּע"כ אַנְשֵׁי מְשֻׁמְרָא לֹא הָיוּ קוֹרְאִין קוֹדֵם הַיּוֹם דְּהָא
בַּפ"ד דַּמְס' תְּמִיד תְּנֵן סֵדֵר הַתְּמִיד שְׁחִיטָתוֹ בְּהֵאִיר הַמְּזִרְחָא וְקַבְּלַת דְּמוֹ וְזִרְיָקְתוֹ וְהַפְּשִׁיטוֹ
וְנִיתּוּחוֹ וְהַעֲלָאתָ אִיבְרֵי מְחֻצֵי כְּבֹשׁ וְלִמְטָה וּמְלָחוּם וְאַח"כ יָרְדוּ לְלִשְׁכַת הַגְּזִית לְקוֹרְאָא
אֶת שְׁמַע וַא"ל הַמְּמוֹנָה בְּרַכּוֹ בְּרַכּוֹ א' וְהֵן בְּרַכּוֹ קְרָאוּ עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת שְׁמַע וְהִיָּה אִם
שְׁמוֹעַ וַיֹּאמֶר אֲלֵמָא זְמַן ק"ש הִיָּה שְׁעָה גְּדוּלָּה אַחֲרָא עֲמוּד הַשַּׁחַר וּמְסַתְּבָרָא דְּמִזְמַן שְׁחִיטָה
שְׁהִיָּה לְאַחֲרָא עַה"ש עַד שְׁקָרָאוּ כְּבָר הַגִּיעַ זְמַן ק"ש אִפְיָא לְתַנָּא הַמְּאַחֲרָא זְמַנָּה יוֹתֵר וְזֶה
תִּימָה עַל פִּירֵשׁ"י שְׁפִי מְקַדְמִין לְקָרוֹתָה קוֹדֵם הַיּוֹם וְזֶה א"א לּוֹמַר כְּדַמוּכַח מִמְתַּנִּי
דְּתְמִיד וְרֵאִיתִי לְהֵרָאָב"ד בְּהַשְׁגוֹת פ"י מֵהַלְכוֹת תְּפִלָּה שְׁכַתְּבָא מְצֻנָּה בְּעַנְיָן ק"ש שְׁאַמְרוּ

הקורא עם אנשי משמר ואנשי מעמד לא יצא והדבר ידוע שהיו קורין אחר עמוד השחר ובשעת הדחק אדם יוצא בה ומאי לא יצא דקאמר אלא שלא יצא פתקנה והיינו כדפלי: פותבין מגילה כו' ק"ל למ"ד פותבין א"כ מצנות פתיבת ס"ת על פל אדם מנלן דהא רחמנא אמרה ועתה פתבו לכם את השירה הזאת דלא משמע אלא שירת האזינו לחוד דבפ"ב דסנהדרין (דף כ"א) אמר רבה אע"פ שהניחו לו לאדם אבותיו ס"ת מצנה לכתוב משלו ונפקא ליה מהאי קרא דנעתה פתבו לכם ופי' הרמב"ם בפ"ז מהלכות ס"ת דה"ק קרא פתבו לכם תורה שיש בה שירה זו לפי שאין פותבין את התורה פ' פ' וא"כ למ"ד פותבין מגילה מנ"ל חיוב פתיבת ס"ת כולה דילמא פתבו לכם את השירה שירה ממש קאמר ותו לא: ש"מ פותבין מגילה לתינוק להתלמד בה.

נ"ל דאע"ג דאמרין בספ"ב דיבמות (דף ק"ו) מר זוטרא משרטט וכתב לכולא פרשה פ"א פרשת חליצה מה שקורין היבם והיבמה בפני ב"ד ופריה וקא לא ניתן לכתוב פרשה בפני עצמה משום אין פותבין מגילה לתינוק להתלמד בה ומסיק הלכתא פנותי דמר זוטרא וא"כ מאי פריה קא פירש"י התם דהיכא דכתב לה אדעתא דפ' דתהא פמגילה קטנה אסור דקיי"ל תורה חתומה ניתנה אבל האי ספירת דברים הוא ולא בקדושתה קאי ולפי"ז פריה שפיר דהא בהאי גברשת פתבו לפ' סוטה אדעתא דמגילה עוד פירש"י התם והלכתא פמר זוטרא דבמקום מצנה שרי ונ"ל דלאו משום מצנה לחוד קאמר דשרי דא"כ מאי פריה דהא גבי סוטה דהא מקום מצנה הוא ועוד קא להתלמד לתינוק נמי מצנה הוא ואפ"ה איכא למ"ד בפ"ה דגיטין (דף ס') דאסור נאי משום דפ' סוטה ותינוק להתלמד אפשר בס"ת לכתוב ממנה פ' סוטה וללמוד ממנה לתינוק הא גבי גט חליצה כ"ש דאפשר דא' דכותבין אקרינהו לדידה מאן יבמי עד לא אבה יבמי וכו' הנשאר כדמסיק התם א"ו משום במקום מצנה לחוד לא שרי גבי חליצה אלא מטעמא דספירת דברים נמי הוא וכיון דאיכא תרתי שרי אבל גבי סוטה ותינוק דליכא אלא חדא מקום מצנה לא ומ"מ אני תמה על פירש"י מנ"ל דבעי תרתי לטיבותא ספירת דברים ומצנה נהי דבטעמא דמצנה לחוד לא סגי כדפני' מ"מ טעמא דספירת דברים לחוד י"ל דמהני ואולי פיון דמר בר אידי אתקריף עלה שם וקא לא ניתן לכתוב אלמא ס"ל דבתרתי למעליותא נמי לא סגי די לן שנא' דמ"ז דפליג עלי' לא שרי אלא בתרתי למעליותא דוקא דכל למעוטי בפלוגתא עדיף טפי ודרף זה גדולי המפרשים בכולי תלמודא אבל אפתי איכא תיקוהא בפירש"י דכתב שם דאדעתא דמגילה אסור משום דקיי"ל תורה חתומה ניתנה וקא ליתא דהא מסיק התם דאפי' למ"ד מגילה מגילה ניתנה אפ"ה אסור פיון דאדבק אדבק: ומה פתב בטבלא אם שכתב אם שטית אם לא שטית ושם בפ"ה דגיטין גי' הספרים מה פתוב בה אם שכתב אם לא שכתב וכתבו התוס' אם שכתב לא פתיב כלל אלא אם לא שטית פתיב אלא דבתר הכי פתיב ואת פ' שטית פנונתם דאם שכתב דקאמ' פנונתו לאת פ' שטית וקרי ליה אם שכתב משום דהוא חילוף דאם לא שטית דקרא ולא נכתב ואת פ' שטית פדכתב משום דנקט דבר וחילופו הואיל וענגן א' הוא דאת פ' שטית חילוף דאם לא שכתב דרישא וכאלו פתיב אם שכתב בהדיא ולפי"ז גי' דהכא משונפת דנקט אם שכתב אם שטית אם לא שטית וצריף לגרוס הכא פהתם ואין להאריף בזה ונ"ל אע"ג דלכ"ע פותב עוד פסוקים פגון יתן ה' אותה וכיוצא פדתנן פ"ב דסוטה לישנא קטיע נקט וקמ"ל בהא לאפוקי מדר' יהודה דאמר כל עצמו אינו פותב אלא יתן ה' אותה כו' והני פסוקי דנקט

הָקָא א"צ לְכַתְּבוּן לר"י לְגַמְרֵי אֵלָא ס"ל לְהָאֵי תַנָּא כר"מ ור"י דְפָלִיגֵי הֵתָם אדר"י וס"ל דְכוּתְבִין וכן נִרְאֶה מִפִּירֵש"י שְׁאֵאֲכַתְּבוּ בְסֻמוּד: בְּסִירוּגִין פִּירֵש"י אִם לֹא שָׁכַב וְאֲחֲרֵי ר"ת עַד סוּף הַמִּקְרָא וְאֵת כִּי שְׁטִית וְאֲחֲרֵי ר"ת יִתֵּן ה' אֲחֲרֵי ר"ת וְכֵּן הַמִּים אֲחֲרֵי ר"ת וְשֵׁם בַּפ"ה דְּגִיטִין לֹא פִי' פֶּן שְׁפַתְבּ בְּסִירוּגִין תַּחֲזִילַת הַמִּקְרָא הִי פּוֹתֵב תִּיבָה שְׁלִימָה וּלְבִסּוּף ר"ת הָרִי שְׁלֹא הִתִּיר אֵלָא תִּיבָה א' שְׁלִימָה מִפְּסוּק אֶחָד וְלֹא יוֹתֵר וְהָקָא הִתִּיר ג' תִּיבּוֹת שְׁלִימוֹת מִכָּל פְּסוּק ונ"ל עֵינְךָ כִּפִּי' דְּהָקָא דְּהָא מֵר זוּטְרָא דְּהָה פְּתַב מְשַׁרְטֻט וְכַתֵּב לְכוּלָּה פְּרָשָׁה כִּמְש"ל ש"מ דְּקַל הִי לְחַכְמִים בְּדָבָר פְּתִיבַת מְגִילָה לְחוּד יוֹתֵר מִפְּתִיבָה בְּלֹא שִׁירְטוּט דְּהָא בַּפ' חֲלִיצָה ל"ל בַּה מְשׁוּם פְּתִיבַת מְגִילָה לְחוּד מְטַעֲמָא דִּפִּי לְעִיל וְאִפ"ה לֹא הִקְלוּ לְכַתְּבוּ בְּלֹא שִׁירְטוּט דְּהָא מֵר זוּטְרָא מְשַׁרְטֻט וְכַתֵּב ש"מ דְּשִׁירְטוּט חֲמִיר מְהָא דְּכַתִּיבַת מְגִילָה וְאִפ"ה אֲמַרְיִנֵּן בַּפ"ק דְּגִיטִין (דָּף ו') ג' תִּיבּוֹת פּוֹתְבִין בְּלֹא שִׁירְטוּט כ"ש דג' תִּיבּוֹת אֵין בּוּ מְשׁוּם אִיסוּר פְּתִיבַת מְגִילָה דְּקִילָא מְהָא דְּשִׁירְטוּט וּמ"מ אֵין לְהַקְשׁוֹת מֵהֵיא סוּגִי' דְּאָמַר הֵתָם ר' אֲבִיטֵר שְׁלַח לְרַב יְהוּדָה בְּנֵי אָדָם הָעוֹלִין מְשֵׁם לְכָאן הֵן קִיָּמוּ בְּעֶצְמָן וְיִתְּנוּ אֵת הַיָּלֵד בְּזוּנָה וְהַיָּלֵדָה מְכָרוּ בֵּינָן וְיִשְׁתּוּ וְקִפִּיד עָלֶיהָ ר"י עַל שְׁפַתְבּ כ"כ בְּלֹא שִׁירְטוּט וְעוֹד אִמַר' הֵתָם שְׁלַח לִיהָ מֵר עֲנוּקְבָא לר"א בְּנֵי אָדָם עוֹמְדִים עָלֵי וּבִיָּדֵי לְמִסְרָם לְמַלְכוּת מֵהוּ שְׁרַטֻט וְכַתֵּב לִיהָ אֲמַרְתִּי אֲשַׁמְרָה דְּרַכִּי מִחֲטוּא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לִפִּי מִחֲסוּם בְּעוֹד רִשְׁעֵי לְנַגְדֵי וּמְשַׁמַּע וְדָאֵי דְּכַתְּבוּ הַמִּקְרָא דְּרַף פְּתִיבָה וְלֹא דְּרַף סִירוּגִין וְאִפ"ה שִׁירְטוּט הוּא דְּבַעֵי אֲבָל מְשׁוּם פְּתִיבַת מְגִילָה לְחוּד ל"ל בַּה דִּי' לְדוּקָא בַּתּוֹרָה קִפְדִּינוּ אֲפִתִּיבַת מְגִילָה לְחוּד אֲבָל בְּנִבְיָאִים פְּהֵיא דר' אֲבִיטֵר וּבְכַתּוּבִים פְּהֵיא דר' אֲלֶעָזָר ל"ל בַּה מְשׁוּם פְּתִיבַת מְגִילָה לְחוּד אַע"ג דְּבַעֵי שִׁירְטוּט כְּשֵׁל תּוֹרָה כְּדַמוּכְחֵי הָנִי עוֹבְדֵי שְׁאֲנֵי שִׁירְטוּט דְּחֲמִיר טְפִי מִפְּתִיבַת מְגִילָה כְּדִפִּי' לִפִּיכָּה גְּזָרוּ עַל שִׁירְטוּט אָף בְּנִבְיָאִים וּכְתוּבִים וְלֹא גְּזָרוּ עַל פְּתִיבַת מְגִילָה בְּהוּ מְשׁוּם דְּקִילָא טְפִי: דָּף ל"ח לְהִבִּיא דְּלַתוֹת מְאֻלְפְּסִנְדְּרִיא שְׁל מְצָרִים כְּתוּבוּ בַּת"י לֹא עֲשָׂה עֲבִירָה כְּשֵׁהֲלֵךְ לְמְצָרִים כְּדָאָמ' בְּסִפְרֵי לְגוֹר שֵׁם אֵי אֲתָה חוֹזֵר אֲבָל אֲתָה חוֹזֵר לְסַחֲרָה וּלְכִיבוּשׁ הָאֲרָץ וְהָרָא"ש בַּס' (סִימָן ש"ג) כְּתַב מְדַכְּתַב רַחֲמָנָא וְה' אֲמַר לָכֶם לֹא תוֹסִיפוּן לְשׁוּב בְּדָרְךָ הִזָּה עוֹד לֹא אִסֵּר הַכְּתוּב אֵלָא לְשׁוּב מֵא"י לְמְצָרִים אֲבָל מְשַׁאֵר אֲרָצוֹת מוֹתֵר וְהָרִי דְּנִיָּאל הֲלֵךְ מִכְּבָל לְמְצָרִים כְּדָא' בַּפ' חֲלֵק וְדְנִיָּאל לְהִיכֵן אֵזַל א' ר"י שְׁהֲלֵךְ לְהִבִּיא חֲזִירִים מְאֻלְפְּסִנְדְּרִיא שְׁל מְצָרִים מְשַׁמַּע מְדַבְּרֵי שְׁאֲפִי' לְסַחֲרָה אִסוּר לִילֵךְ לְמְצָרִים שְׁהָרִי דְּנִיָּאל לְסַחֲרָה אֵזַל לְהִבִּיא חֲזִירִים מְשֵׁם אֵלָא שְׁלֹא אִסְרָה תּוֹרָה אֵלָא מֵא"י לְמְצָרִים וְהֵיא עוֹבְדָא דְּנַקְנוֹר הָנִי תִּיּוּבְתִי' דְּמְשַׁמַּע וְדָאֵי שְׁהֲלֵךְ מֵא"י לְמְצָרִים שְׁשַׁלְּחוּ אוֹתוֹ מִירוּשָׁלַיִם לְהִבִּיא דְּלַתוֹת לְעִזְרָה מְשֵׁם וְזֵה דְּבָר בְּרוּר שְׁלֹא נַעֲשָׂה עֲבִירָה בְּהַלִּיכָהּ דַּל"כ לֹא הָנִי אִיְתְּרַחִישׁ נִסָּא וְעוֹד נ"ל רֵאִי מַפ"ב דְּסוּפָה (דָּף נ"א) דְּקָאֵמַר הֵתָם גְּבִי אֲנָשֵׁי אֲלֶפְסִנְדְּרִיא שְׁל מְצָרִים שְׁנַתְּרָבוּ וְנַתְּעֲשְׂרוּ הִרְבָּה וְאָמַר אֲבִי' וְכִלְהוּ קְטִלִינְהוּ אֲלֶפְסִנְדְּרִי מוֹקְדוֹן מ"ט אֵיעֲנָשׁוּ מְשׁוּם דְּעֲבָרֵי אֵהָאֵי קָרָא לֹא תוֹסִיפוּן לְשׁוּב בְּדָרְךָ הִזָּה עוֹד וְאֵינְהוּ הַדוֹר וּפִירֵש"י שְׁהֲלִכוּ שֵׁם יוֹחֲנָן בֶּן קָרַח וְשָׂרִי הַחֲזִילִים בֵּימֵי יְרֵמְיָהוּ לְאַחַר חוֹרְבַן בֵּית רֵאשׁוֹן וְנַתְּיָשְׁבוּ שֵׁם וְאֵע"פ שְׁעָלָה שֵׁם נְבוּכַדְנֶצַּר וְהַחֲרִיב אֵת מְצָרִים וְנִהְרְגוּ מִיִּשְׂרָאֵל שְׁהֲלִכוּ שֵׁם כְּמוֹ שְׁנַתְּנָבָא עָלֵיהֶם יְרֵמְיָהוּ עָלוּ בְּנֵיהֶם שֵׁם לְגְדוּלָה וְעוֹשֵׁר עַד שְׁהַחֲרִיבֶם אֲלֶפְסִנְדְּרִי וּבְנֵדָאֵי אוֹתָן שְׁנִהְרְגוּ וְרַעַם הָיוּ וְלֹא הֵם עֲצָמָם שְׁהָרִי מִיָּד אַחַר הַחוֹרְבַן הֲלִכוּ לְשֵׁם כְּדַכְּתִיב בְּיְרֵמְיָהוּ וְגַלוֹת בְּכָל הִזָּה ע' שְׁנָה וְכוּרְשׁ שְׁכַנָּה בֵּית שְׁנֵי מְלָךְ קוּדָם אֲלֶפְסִנְדְּרִי וְהוּא הִרְגוּ

ואמרנו בפ"ק דע"ז מלכות פרס בפני הבית ל"ד שנה וא"א שאותן שהלכו למצרים היו כ"כ עד אותו זמן א"ו ורעם היו שנהרגו ואינהו הדור דקא' אב"י ל"ד אלא בניהם היו נהרי בניהם נולדו ונתגדלו שם ולא באו לשם מא"י ואפ"ה נענשו מפני שעברו אלא תוספון ש"מ דירת מצרים אסור בכל ענין: סליק א"ל הממונה פרק שלישי טרף בקלפי פרק רביעי דף ל"ט ע"א ואם של שם עלה בשמאלו ראש בית אב א"ל אישי כה"ג הגבה שמאלה והא דלא אמר לו סגן הגבה שמאלה פדפריה בגמרא אליבא דר"א דאמר סגן וכה"ג מכניסין ידיהם דאם בימינו של סגן עולה ראש בית אב א"ל לכה"ג דבר מילך ונימא ליה סגן ואהא משני פיון דלא סליק בידיה חלשא דעתיה והינו פיון דעלה בידי סגן ולא בשל כה"ג חלשא דעתיה אי א"ל סגן ולתנא דמתניתין דאין סגן מכניס ידיו לא שינייה ה"ט ולא חלשא דעתיה באמירת סגן יותר מדהשתא דא"ל ראש בית אב י"ל לתנא דמתניתין ניחא פיון דכה"ג לחוד מכניס ב' ידיו והא כשעולה הגורל בשמאל כה"ג סמוכה לראש בית אב שבשמאלו ורחוקה מימינו הסמוכה לסגן שבמימינו לפיכך א"ל ראש בית אב אבל לר"א דס"ל דסגן וכה"ג מכניסין ידיהם אם בימין סגן עולה כ"ש דרחוק מראש בית אב כשעלה בימין סגן שהוא לימין כה"ג יותר משעלה בימין כה"ג דאינו רחוק כ"כ ימין כה"ג מראש בית אב שהוא לשמאלו מימין סגן שהוא להלן מכה"ג לימינו לפיכך פריה שפיר ונימא ליה סגן: ואומר לה' חטאת הקשו בת"י בשם הר"ר אלחנן אמאי לא קאמר חטאת לה' שיזכיר ה' מאןחר פדאמרנו בפ"ק דנדריים לא לימא אינש לה' קרבן אלא קרבן לה' דילמא פשע ומדכר שם שמים לבטלה ותי' דשא"ה דכתיב אשר עלה עליו הגורל לה' נהדר ועשהו חטאת וכדר' ישמעאל פי' דהכי משמע ליה לישנא דקרא אשר עלה עליו הגורל לה' ועשהו שלא יזכיר יותר מלה' לחוד ואצ"ל חטאת לה' ואני אומר דהאי ועשהו חטאת לאו אכה"ג קאי שצ"ל לשם חטאת אלא הגורל קאי שהגורל לחוד עושהו חטאת כדא' לקמן (דף מ"ב) אבל אצ"ל פלוג מה"ת אלא בעליית הגורל לבד נקבע השעיר של ימין בגורל של ימין ושל שמאל בשל שמאל תדע דאמ' לקמן ועשהו חטאת הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת שיכול והלא דין הוא ומה במקום שלא קידש הגורל קידש השם מקום שקידש הגורל אינו דין שקידש השם ואי הגורל צריה לקידוש השם מה"ת לת"ק פדאית ליה ולר"י פדאית ליה וא"כ הא דקא' ואין השם עושה חטאת היינו השם לחוד בלא גורל דהא גורל נמי בעי קריאת שם א"כ מאי קאמר מקום שקידש הגורל אינו דין שקידש השם וכי אפשר לדון בק"ו שק"ש לחוד מהני מדמהני הגורל עם ק"ש א"ו ש"מ דגורל לחוד בלא ק"ש מה"ת והשתא איכא למילף בק"ו שפיר שקידש שם לחוד בשעירים שמהני בכ"מ מק"ו דגורל לחוד דמהני פאן אע"ג דבעלמא לאו פלוג הוא ומה שהקשו אמאי מקדים ה' לחטאת לדידי לק"מ דנדאי ת"ק נמי מודה דבאמירת לה' לחוד סגי לקריאת שם של דרכי סופרים אלא לרונחא דמילתא קאמר שיברר דבריו יותר בפירוש ויאמר לה' חטאת הקלף אפי' פשע ואמר לה' ולא חטאת ל"ל בה ואין בזה משום מוציא שם שמים לבטלה וכ"ת אכתי לימא חטאת ברישא ונהדר לה' וא"כ כי היכא דבעי לימא ואמאי מקדים לעולם ה' קודם לחטאת וי"ל דכיון דע"י אמירת לה' לחוד סגי למעלת קריאת שם דרבנן אבל באמירת חטאת לחוד לא סגי ואין זה קריאת שם שהרי לר"י באומר לה' לחוד סגי ואילו באומר חטאת לחוד לא ש"מ דלה' לחוד הוי קריאת שם אבל לא חטאת לחוד משו"ה ראוי להקדים

אמירת לה' קונדם דזהו עיקר ק"ש ואמירת חטאת אינו אלא טפל וטפלו לו לברר ולפרש דבריו ולא להקדים הטפל לעיקר עוד אומר אני דקושיא מעיקרא ליתא דהתם בפ"ק דנדרים ה"ט דתיישינו דילמא אומר לה' בלא קרבן אחריו היינו שבתוך פה לאחר שאמר לה' וקונדם שיאמר קרבן ויחזור בו מהקדושו ונמצא שמוציא שם שמים לבטלה אבל הקא מאי חזרה שינה פאן הא בלא ק"ש קידש הגורל פבר ואפי' אי לא הי' קדוש פאן אלא ע"י ק"ש ל"ש הקא חזרה פהתם וכ"ש דגורל לחוד מקדש בלא ק"ש וכדפי' ובלא"ה אין קושיא דכהנים זריזין הן ול"ח לחזרה פדי שלא יוציא ש"ש לבטלה כ"ש כה"ג דזריז טפי: התורה חסה על ממונם של ישראל ל"ד להא דאמ' בפ"ג דר"ה גבי שופרות של תענית פיהו מצופה פסוף ולא זקב מה"ט דהתורה חסה על ממונם של ישראל ואפ"ה שופר של ר"ה פיו מצופה זקב משום דכבוד י"ט עדיף וה"נ גבי קלפי נימא כבוד י"ט עדיף: הסגן וכהן גדול מכניסים ידן בקלפי.

הקשו בת"י הא פיון דהגבלה מעפכא פדאמר לקמן אם פן אינה פשירה אלא בכהן גדול. ותי' שאינה עבודה פל פה שיקרי על ידי פהו הגדול מתבררין השעירים ואמרינו נמי הגבלה לאו עבודה היא ואע"ג דלקמן לרבנו במת א' מהו מביא ב' ומגריל מ"מ אין הגבלה חשובה פל פה עבודה והיינו טעמא דרבנו משום דלא הגריל פלל על הא' אבל אין לומר שעבודה זו מחנכתו לסגן בכהונה גדולה שאם פן לא ישמש עוד אלא בח' פלים משמע דפשיטא להו דסגן דינו פכהן הדיוט ויפה פינונו ודלא פהרא"ש שכ' בתשובה (פלל י"ג) אהא דאמר בויקרא רבה שמתו בני אהרן על שהיו מחוסרי בגדים ואמר ר' לוי מעיל הנה חסירים והא מעיל הוא מבגדי פהו גדול ותי' דהי' סגן פדאימא בפרק טבול יום (דף ק"ב) וסגן הוא הממונה לשמש תחת כה"ג פשיארע לו טומאה ואמרינו דהוריות (דף י"ב) וסגן משמש בח' בגדים וקרי ליה התם משום שעבר וכל דבריו תמויה דונדאי פל זמן שלא שימש ביום הפפורים תחת פהו גדול אינו נקרא משום שעבר ואינו אלא פכהן הדיוט ומה שכתב דבהוריות איתא דסגן משמש בח' בגדים ליתא התם וגם לא קרי ליה התם משום שעבר אדרבא איפכא הוא דאמר משום פשמן המשחה קודם למרובה בגדים מרובה בגדים קודם למשום שעבר מחמת קריו משום שעבר מחמת קריו קודם למשום שעבר מחמת מומו עבר מחמת מומו קודם למשום מלחמה משום מלחמה קודם לסגן ש"מ דמשום שעבר וסגן תרתי הוון וכמה מעלות בין זה לזה ותמה על עצמך איך אפשר לקרותו בשם משום שעבר פל זמן שלא אירע בו פסול בכהן גדול ושימש תחתיו ואי פשימש תחתיו אין מעלתו מפני שהוא סגן אלא מפני שנעשה פהו גדול על ידי עבודה שעבד ביום הפפורים ואפי' פל פהו נמי אלא שהסגן ממונה לזה וקונדם לכל הפהנים לשמש תחתיו אבל פעוד שלא שימש תחתיו דינו פהדיוט לכל דבר ובריש פ"ח דסוטה (דף מ"ב) אומר וניגש הפהו ודבר אל העם דתינו פהו ממונה דומיא דשוטר וקא' ואימא סגן ומשני סגן לאו ממונה הוא דאינו ממונה אלא לשמש תחת פהו גדול אם אירע בו פסול ואם הנה משמש בח' פלים וכל דין פהו גדול עליו נדאי מינוי גדול הוא זה ובריש פ"ז דנזיר (דף מ"ז) אומר לענין טומאה למת מצנה סגן עדיף דממונה לשמש תחת פהו גדול ואי דינו לעולם פכהן גדול לא צריה להאי טעמא וגם לענין מחזיר את הרוצח אינו מחזיר אלא משום ומרובה בגדים ומשום שעבר פדתנו בפ"ב דמכות ואילו סגן אין מחזיר ואפי' ר"י לא קאמר התם אלא אף משום מלחמה מחזיר ואילו סגן לא קאמר ש"מ דאינו

אלא ככהו הדיוט [ועוד] הא אמרינו לקמן אליבא דר"י דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ לא מעכב פולי עלמא לא פליגי דלא מעכב פי פליגי אליבא דרבי נחמיה דאמר דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ מעכבא מ"ד מעכב כר' נחמיה אלמא לכ"ע הגרלה מדברים הנעשים בבגדי לבן הוא ואם פו איך סגן ראוי להשתתף עם פהו גדול בהגרלה לכ"ע דהא עד פאן לא קאמר תנא דידן דכהו גדוללחוד מכניס ב' ידיו בקלפי אלא משום דסבר ימינא דסגן ושמלא דכהו גדול פי הדדי נינהו פדמסיק הא אי ימינא דסגן עדיף הוי סבירא ליה כר"א דסגן וכהו גדול מכניסין והשתא האי אפשר להגרלה בסגן פיון דסגן אינו עובד אלא בבגדי פהו הדיוט ותקשה למ"ד בפ"ק בגדי פהו הדיוט לאו בגדי פהו גדול ביום הפפורים דאבנט של הדיוט הוי של פלאים אין אלו בגדי לבן האמורים אצל יום הפפורים והא הגרלה אלו בגדי לבן דיום הפפורים בעי ועוד קשה לי נהי דהגרלה לאו עבודה הוא מפל מקום פיון דכתב רחמנא ונתן אהרן על שתי השעירים גורלות נהי דחוקה לאו עלה קאי מ"מ למצנה אהרן בעי פדכתיב בהדיא והאיך מכניס סגן ידו להגרלה לכתחילה פיון דמצנתו ככהו גדול מיהת לכתחילה ונהרי למ"ד לקמן (דף מ"ב) שחיטת פרו בזר פשיטה אע"ג דאהרן וחקקה כתי' פיון דשחיטה לאו עבודה היא לא קאי חוקה עלה ואפי' הכי משמע דלכתחילה שחיטת פרו באהרן ונקא ולא בשאר פהנים וכ"ש בזר פדמוכח בפ"ג דמנחות (דף י"ט) דאמר אדרבי שמעון דהיינו טעמא דשחיטת קדשים לא בעי בבועלים דווקא מדגלי רחמנא גפי פרו דבבועלים כו' ש"מ דלכולי עלמא שפרו באהרן דווקא לכתחילה אפילו למ"ד דבדיעבד פשרה אפי' בזר והכי נמי דכונתיה ובלאו הכי אין צריך ראיה לזו דהדבר מוכרע מעצמו פיון דכתב רחמנא אהרן אע"ג דהגרלה לאו עבודה היא אפילו הכי לכתחילה מצנתו בכף פדאמר' לקמן גפי הנחה דלאו עבודה היא ואין מחזירין לכולי עלמא אפילו הכי מצנה להניח מיהו בהא י"ל דאינו קושיא פל פה דהאי ונתן אהרן לאו אהגרלה קאי אלא אהנחה על גפי שעירים קאי פדמוכח לקמן דמהא נ"ל מצנת הנחה דבעי לכתחילה וכיון שפן י"ל דהגרלה לא נפקא אלא מאשר עלה ושם לא כתיב אהרן ואפי' לכתחילה סגי ליה בסגן ואין לומר דסגן וכהו גדול מכניסים לידיהם בקלפי ונעשית הגרלה על ידי שניהם ואין הסגן מניח הגורל שעלה בידו על השעיר אלא נותנו לכהו גדול והוא מניח ב' הגורלות על ב' השעירים מ"מ הא ודאי קושיא דהא הגרלה בעי בגדי לבן לכולי עלמא וכמו שפכתבתי ועוד מהא קושיא ב' נמי במקומה עומדת דכיון דהגרלה בגדי לבן בעי לכתחילה לכ"ע אע"ג דלאו עבודה היא ולא קאי עלה חוקה פיון דכל הפרשה בבגדי לבן מיירי הכי נמי ניבעי לכתחילה אהרן דהא פל הפרשה באהרן מיירי וגם מה שפכתבו התו' דהגרלה אינה עבודה פל פהו שיהי על ידי פהו גדול מתבררין השעירים פבר נתברר בסמוך דליתא דאין השעירים מתבררים ע"י קריאת שם אלא על ידי הגרלה דווקא לפיכך נ"ל על דרך שפירשנו לקמן דנדאי עיקר מצנת הגרלה אינו אלא לברר איזה מן השעירים לשם ואיזה מהם לעזאזל ולפיכך בעלית גורל אחד סגי לברר פגון דאם עלה לו פנימין גורל לה' שעיר של ימין הוברר לה' וממילא מבורר השעיר השני לעזאזל ואע"פ שלא עלה גורלו מן הקלפי אפילו הכי מבורר ועומד הוא מאיליו מדחבירו לה' הוא עומד לעזאזל וכן להיפך בעלית גורל לעזאזל מבורר חבירו לה' מאיליו בין שעלה ראשון פנימין בין שעלה בשמאל חבירו של ימין מבורר מאיליו שעלה לגורל שפנגדו נמצא שניהם מבוררים

ומתפרשים על ידי גורל בעלית גורל של אחד מהם דהא גורל זה הוי גורל לעצמו ולתבירו ממילא ולקמן יתבאר זה באורח בסיעתא דשמיעא והשתא אתי שפיר הא דשמעתין דסגן וכהן גדול מכניסין לידן לקלפי פיון דכהן גדול מעלה הגורל א' מתוך הקלפי נעשה עיקר מצנת הגרלה על ידי פהן גדול המלובש בבגדי לבן לחוד דעל ידי הגרלת שעיר יחידי שמעלה הוא הוי נמי ממילא הגרלה לתבירו שמעלה הסגן ובהכי ניתא נמי הא דכהן גדול לתנא דידן מכניס ב' ידיו כא' ונוטל גורל א' בימינו ואחז בשמאלו בבת אחת ביחד כדאמר רבא ואינה מחזקת אלא ב' ידים והא אין עבודה פשיטה בשמאל אלא ודאי כדפרישית דבעלית גורל אחז הוי עיקר הגרלה לב' שעירים וכיון שמעלה גורל אחז בימינו סגי בהכי ובת"י פי' לקמן אהא ומר סבר כי הדדי ניהו וכשיטה עבודה זו בשמאל כמו הוצאת כף ומחטה בכהן גדול דיום הכפורים שצריך לו ב' ידים לפי שאי אפשר בעבודה אלא הוא וליתא דלא דמי להתם דהיינו טעמא כדאמר לקמן ריש פ"ה (דף מ"ז) גבי כף ביום הכפורים ליכא למימר נעיל והדר נעיל הבאה א' אמר רחמנא ולא ב' הבאות והאי טעמא שייך נמי גבי הוצאות כף ומחטה אבל הכא גבי הגרלה אפשר דמעיל יד ימינו בקלפי ומוציא גורל א' וחוזר ומכניס הימין ומוציא הגורל הב' אלא ודאי כדפרישתי עיקר ומפל מקום הא דפשיטא להו להתוספות שהוצאת כף ומחטה הנה בב' ידים איני יודע מנא להו נהי דבב' הבאות אי אפשר דהבאה א' אמר רחמנא מ"מ אפשר להוציא הכף עם המחטה שתייהן בימינו ואין זה מקומו: למה סגן שאם אירע בו פסול בכהן גדול.

קשה לי פיון שיש פהו ידוע וממונה לכך תמיד לכשיארע בו פסול נכנס ומשמש תחתיו לר"ח סגן הפהנים והא מתניתין דפליגי על מתניתא פנותיה אתיא אם פן למה תנו בריש פ"ק ומתקינין לו פהו אחר תחתיו מאי מתקינין הא מתוקן וקאי כפר אותו פהו ותמיד מתוקן וממונה ומזון לכך ואולי מתניתין מייירי בדליכא סגן כגון שמת ולא מינו אחר תחתיו דלפי שעה מתקינין פהו אחר תחתיו שפא יארע בו פסול בכהן גדול באותו יום הכפורים ישמש זה תחתיו: ע"ב פלה שפירושלים לא היתה צריכה להתקשט מריח הקטורת הקשו התוס' דאמר בפ' כ"ש קול ומראה וריח אין בהם משום מעילה ודייק מעילה הוא דליכא הא איסורא איכא מאי לאו לאותן העומדים בפנים דלא אפשר וקמכוון ואביי לאותן שפחוץ אם פן לאביי היו עושין איסור בכל יום ות' דאינו אסור אלא שלא יקרבו עצמן לעזרה כדי להריח יותר ואיני יודע אמאי ק"ל לאביי הא לרבא קשה נמי דאסור אפי' לעומדין בפנים אע"ג דלא אפשר כ"ש דלעומדין בחוץ דאפשר דאיכא איסורא מפל מקום לכולי עלמא לא קשה מידי דהא עד פאן לא פליגי אביי ורבא אלא בדמכוון ואוסר רבא אפילו בדלא אפשר אבל בשאינו מכוון בדלא אפשר אפילו רבא מודה דשרי והכא לא אפשר ולא מכוון הוי דלכולי עלמא פהאי גוונא שרי הלכך להעומדין בירושלים פהאי גוונא הוי לא אפשר כדמוכח התם בכולה שמעתתא בדלא מכוון לכולי עלמא שרי.

מיהו הא ק"ל ללישנא קמא דרבא התם אדר' שמעון דאמר דאפשר ולא מכוון אסור וכי שרי ר' שמעון בדבר שאינו מכוון בדלא אפשר מפלל דלר' יהודא אפילו בדלא אפשר ולא מכוון נמי אסור והשתא תקשה אדר"י מהא: מ"ד מעפבי כר' נחמיה.

ק"ל אם כן הנחה נמי תעכב דהא מדברים הנעשים בבגדי לכן הוּא. וי"ל דלהאי לישנא מצי למימר כיון דלר' נחמיה חוקה אהגדלה נמי קאי לר' ינאי אם כן הא דתנא ביה קרא אשר עלה אשר עלה תרי זמני גבי הגרלה אע"ג דמחוקה נפקא ליה עיפובא להגרלה למעוטי הנחה קאתי למימרא דהגרלה דתני ביה מעכב אבל לא הנחה דלא תני ביה וכהאי גוונא אמרינן בפ"ב דזבחים (דף י"ט) מכדי ה' טבילות וי' קידושים מדאורייתא וחוקה פתיב בהו לעכבו ומשני אמר קרא ולבשם פ' דבהאי קרא דטבילה לבישה נמי פתיבא לבישה מעכבה ואין דבר אחר מעכבה פ' להכי שנה בלבישה למעוטי דחוקה אהאי קרא דמירי בלבישה וטבילה לא קאי ולמעוטי טבילה דאינה מעכבת והכי נמי מהאי טעמא שנה אשר עלה ב' פעמים למעוטי הנחה דאינה מעכבת ואע"ג דהכא עליה והנחה לאו בחד קרא פתיבי דהנחה נפקא ליה מונחן אהרן על שתי השעירים גורלות ועליה מקרא דבתריה מאשר עלה נפקא אם כן מנלן דמדשנה בעליה דלמעוטי הנחה אתי מעיפובא דילמא למעוטי דבר אחר לא קשה מידי דהא קשה מידי דהא קשה בעליה דלמא תימא דלא צריף כלל אלא בקריאת שם בלא גורל קדישי כמו בכל מקום כדאמר לקמן וכיון [שפן] אין פאן לא עליה ולא הנחה כיון דאין פאן גורל לגמרי ואף על פי ששנה בעליה לעכב מכל מקום הנחה במקומה עומד שאינה מעכבת דאם לא כן למה לי דשנה בעליה ומכל מקום לר' יהודה לא מעכב אע"ג דתני קרא בעליה כיון דלא פתיב בלשון ציווי ובעל פתחא הא דתני לאו משום לעכב שא"כ הו"ל למכתב בלשון ציווי וחוקה אדברים הנעשים בבגדי לכן בחוץ לר"י לא קאי וכמש"ל בשם התוס' מיהו לר' נחמיה דחוקה קאי אדברים הנעשים בבגדי לכן בחוץ וממילא עליה מעכבת אפשר לומר דהאי דתני בעליה למעוטי הנחה אתי וכיון דלא איצטריף לגופיה דלעכב עליה אלא למעוטי הנחה מעיפובא ממילא אינו צריף לכתוב בלשון ציווי דהא לאו לציווי דצריף ולעכב כ"ר אלא אדרבא למעוטי דלא לעכב הנחה דאינו צריף בדיעבד פתיבי [ואין לומר דנפקא ליה מדאמר לקמן אילונאמר את השעיר אשר עליו הייתי אומר בניחננו עליו תלמוד לומר עלה כיון שעלה שוב אינו צריף ומצי למימר כדקא ס"ד לקמן דלעכב קאמר וש"מ דהנחה לא מעכב דליתא דאם כן הא פלוגתא דר' ינאי ור"י לא תלי' כלל בפלוגתא דר' יהודה ור' נחמיה דהשתא הני ליה לומר דר' ינאי דאמר עליה מעכבת אפי' אדר"י אמר ואע"ג דלא קאי חוקה אעליה כיון שנעשית בחוץ מ"מ מעכבת דהא מהאי קרא גופיה דמפקית מיניה דהנחה אינה מעכבת ש"מ נמי דעליה מעכבת כדמסיים לקמן וש"מ הגרלה מעכבה הנחה לא מעכבא אלא ודאי כדפירשתי שוב ראיתי בת"י שהקשה להאי לישנא קמא דלית ליה עליה מעכבא מטעם דתני ביה קרא אלא מטעמא דסבירא ליה כר' נחמיה מנא ליה דלא מעכבא הנחה ות' הואיל וכבר הו' מבוררין שניהן אין סברא שתעכב הנחה ולדידי אין טעם לסברא זו דהא איכא למימר כיון דגזירת הפתוב הוא דאין השם מקדש לשעירים דיום הפפורים כמו שמוקדש בכל מקום אלא דוקא הגורל שאין מתפרשין מי לה' ומי לעזאזל אלא בעליה עם הנחה דוקא ועל שניהם קפיד רחמנא אפי' בדיעבד והמחנור כדפי': מאן דאמר לא מעכב הני מילי עבודה הגרלה לאו עבודה היא קשה לי למה לי האי טעמא דהגרלה לאו עבודה היא ולא קאי חוקה עליה ותיפוק ליה מהא דאמר לקמן ועשהו חטאת הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת שיכול ומה במקום שלא קידש הגורל קידש השם מקום שקידש הגורל אינו דין שקידש השם תלמוד לומר ועשהו

חטאת וְהָא ר"י דְאָמַר הַגְרָלָה לֹא מְעַכֵּב בְּעַל פְּרָחָה מִיְעוּטָא דְנִעְשָׂהּ חֲטָאת לֹא דְרִישׁ אִם כֵּן נִימָא דְהֵינּוּ טַעְמָא דְלֹא מְעַכֵּב מִשּׁוּם הָאֵי קַל וְחֻמְרָא דְבִמְקוֹם שְׂקִידָשׁ הַגּוֹרֵל אֵינּוּ דִין שְׂקִידָשׁ הַשֵּׁם וְהָא אַע"ג דְלֹא נִחְמָה חֻמְרָה אֶהְרָלָה נְמִי קָאֵי מ"מ דְרִישֵׁינוּ ק"ו שְׂאִינוּ מְעַכֵּב דְאִפִּי הֵיכָא דְכַתִּיב חֻמְרָה דְרִישֵׁינוּ ק"ו וּמִהֲכָא מִילָף לִיהַּ בַּפ"ק דְחֻלִּין (דָּף כ"ד) גַּבֵּי הָא דְקָאֵמַר דְאִין פְּרָה פְּשִׁירָה בְּעִרְיָפָה מִק"ו מְעַגְלָה מִשּׁוּם שְׁנַאֲמַר וְשַׁחַט וְחֻמְרָה: מֵאֵן דְאָמַר לֹא מְעַכֵּב הֵנִי מִלִּי עֲבוּדָה קִשָּׁה לִי פִינּוּ דְלֵהֲאֵי לִישְׁנָא לִר' יוֹחָנָן לְכוּלֵי עֲלָמָא לֹא מְעַכֵּב הַגְרָלָה תְּקִשָּׁה הָא דְתַנּוּ לְקַמְן רִישׁ פ"ו (דָּף ס"ב) מֵת א' מִהֵם אִם עַד שְׁלֹא הַגְרִיל מֵת יִקָּח זֹוג לִשְׁנֵי וְאִם מִשְׁהַגְרִיל יִקָּח זֹוג אַחַר וְיַגְרִיל עֲלֵיהֶם בְּתַחֲזִילָה וְיֵאמַר אִם שְׁלֹא שֵׁם מֵת זֶה שְׁעֵלָה עֲלֵיו הַגּוֹרֵל לֵה' יִתְקַנֵּים תַּחֲתֵיו כּו' וְהָא לִיתָא אֲלֵא לְמ"ד הַגְרָלָה מְעַכְבָּא דְאִילוּ לְמ"ד אֵינּוּ מְעַכֵּב אֵינּוּ צְרִיף לְהִבְיָא ב' וְלֵהַגְרִיל עֲלֵיהֶם דְהִכֵּי אָמַר ר' שְׁמַעוֹן הֵתָם בַּגַּמ' וּמִיִּיתֵי לֵהּ לְקַמְן בְּשִׁמְעֵתִין מֵת א' מִהֵם מְבִיא חֲבִירוֹ שְׁלֹא בְּהַגְרָלָה דְבָרֵי ר' שְׁמַעוֹן וּמִהֲכָא דִּיִּיקִינוּ דְהַגְרָלָה לִר' שְׁמַעוֹן לֹא מְעַכֵּב מְפָלֵל דְלִרְבָּנּוּ דְאָמְרֵי מְבִיא זֹוג אַחַר וּמַגְרִיל סְבִירָא לֵהּ דְהַגְרָלָה מְעַכְבָּת וְכִי תִימָא לְרַבָּנּוּ נְמִי הַגְרָלָה לֹא מְעַכֵּב וְאִפִּי הִכֵּי פִינּוּ דְמַצְוָה בְּעֲלָמָא אֵיכָא מִשּׁוּם מַצְוָה צְרִיף לְחַזֵּר וְלֵהַגְרִיל הָא לִיתָא דְאֵי סְלָקָא דְעֵתָהּ דְמִשּׁוּם מַצְוָה לְרַבָּנּוּ צְרִיף לְחַזֵּר וְלִיקָח זֹוג אַחַר בְּתַחֲזִילָה פְּדִי לְקַנֵּים הַמַּצְוָה בְּכָל חֻקוֹתֶיהָ וּמַצְוֹתֶיהָ א"כ רִישָׁא בְּעַד שְׁלֹא הַגְרִיל מֵת אֲמַאי סְגִי בִיקָח זֹוג לִשְׁנֵי הָא תַנּוּ הֵתָם שְׁנֵי שְׁעִירֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים מַצְוֹתָן שְׁיִהִיו שְׁנֵיהֶן שְׁוִין בְּמַרְאֵה בְּקוּמָה וּבְדַמִּים וּבְלִקְיַחְתָּן כְּאִחַת וְהָא הַשְׁתָּא כְּשִׁמְתָא א' וְלֹקָח זֹוג לִשְׁנֵי הָא אֵין לְקִיחְתָּן כֹּא דְהָא כֵּן זֹוגוֹ שְׁלֹא מֵת גְּלַחַת כְּכָר קוּדָם לְזֶה הַבָּא וְגִלְחַת חִילּוּפֵי הַמֵּת אֲלֵא וְדֵאֵי הֵינּוּ טַעְמָא פִינּוּ דְלִקְיַחְתָּן כְּאִחַת אֵינוּ אֲלֵא לְמַצְוָה וּבְדִיעֵבַד אֵין מְעַכֵּב בְּמֵת א' מִהֵן אַחַר הַלְקִיחָה מִשּׁוּם מַצְוֹת לְקִיחָה אֵינוּ צְרִיף לִיקָח זֹוג א' מִחֻדָּשׁ וְיִהִיו כְּאֵן ג' שְׁעִירִים וּבַע"כ יִהִיֵה הָא נִדְחָה פְּדִתַּנּוּ הֵתָם בְּסִיפָא גַבֵּי מִשְׁהַגְרִיל מֵת דִּיקָח זֹוג וְכו' וְהַשְׁנֵי יִרְעָה עַד שְׁיִסְתָּאב כּו' הֵכָא נְמִי בְּמִשְׁהַגְרִיל מֵת אֵי סְלָקָא דְעֵתָהּ דְהַגְרָלָה אֵינָה מְעַכְבָּת בְּדִיעֵבַד וְאֵינוּ אֲלֵא לְמַצְוָה בְּעֲלָמָא אֲמַאי יִקָּח זֹוג אַחַר וּבְעַל פְּרָחָה יִדְחָה א' לְרַעְיָה בִיקָח זֹוג לִשְׁנֵי לְחֹד סְגִי פְּדִי שְׁלֹא יִדְחָה שְׁעִיר א' לְרַעְיָה מִשּׁוּם הַגְרָלָה דְאֵינוּ אֲלֵא מַצְוָה בְּעֲלָמָא וְאֵינָה מְעַכְבָּת כְּמוֹ דְסְגִי בְּרִישָׁא בְּעַד שְׁלֹא הַגְרִיל מֵת דְסְגִי לִיהַּ בִיקָח זֹוג לִשְׁנֵי וְלֹא חִיִּישׁ לֵהּ מַצְוָה דְלִקְיַחְתָּן כְּאִחַת אֲלֵא וְדֵאֵי ש"מ דְהַגְרָלָה מְעַכְבָּת בְּדִיעֵבַד וּבְעַל פְּרָחָה יִקָּח זֹוג א' אַע"ג דְשְׁעִיר א' נִדְחִית לְגַמְרֵי דְהָא אֵי אֲפִשֵׁר בְּלֹא הִכֵּי פִינּוּ דְהַגְרָלָה מְעַכְבָּא וְהַשְׁתָּא תְּקִשָּׁה לֵהֲאֵי לִישְׁנָא לִר"י דְהַגְרָלָה אִפִּי לִר' נְחֻמָּה לֹא מְעַכֵּב כ"ש לִר"י מִתְנִיתִין מִנֵּי מִיָּהוּ לְמַאי דְאֲפִרְשׁ לְקַמְן גַּבֵּי וְלִקְיַחְתָּן כֹּא יֵשׁ לִישֵׁב לְמִדְקָדֵק בּוֹ וְהַדְּבָרִים אַרְוֹכִים וְאֵין צְרִיף לְכַפְלֵן: אֲשֶׁר עָלָה אֲשֶׁר עָלָה תְּרֵי זִמְנֵי.

קִשָּׁה לִי הָא הָא אֲשֶׁר עָלָה דְכַתֵּב רַחֲמָנָא תְּרֵי זִמְנָא לֹא אֶחָד שְׁעִיר פְּתַבְיָה רַחֲמָנָא דְתִימָא שְׁנָה עֲלֵיו הַכְּתוּב לְעַכֵּב אֲלֵא חַד אֲשֶׁל ה' קָאֵי וְחַד עַל שֵׁם עֲזַאזֵל פְּדַכְתִּיב וְהַקְרִיב אֶהְרֹן אֶת הַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עֲלֵיו הַגּוֹרֵל לֵה' וְעֲשָׂהוּ חֲטָאת וְהַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עֲלֵיו הַגּוֹרֵל לְעֲזַאזֵל יַעֲמַד חַי וְהַשְׁתָּא תְּרוּוֹיָהוּ לְגוֹפִיָה אֵיִצְטְרִיף דְבִין שְׁלֹא ה' וּבִין שְׁלֹא עֲזַאזֵל צְרִיף עֲלִית גּוֹרֵל מִתּוֹךְ קַלְפֵי וְלְמַצְוָה וְקָרָא קָמָא דְוַנְתָּן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גּוֹרֵלוֹת לְהַנְחָה אֶתִּי וְלְמַצְוָה וְאִפִּי עֲלֵיהָ לְעַכֵּב מְנַלָּן פִינּוּ דְלֹא תִנָּא בִיָּה קָרָא בְּחַד שְׁעִיר תְּרֵי זִמְנֵי: שְׂאֵנִי הֵכָא דְתַנָּא בִיָּה קָרָא אֲשֶׁר עָלָה אֲשֶׁר עָלָה תְּרֵי זִמְנָא ק[שָׁה לִי הָא כְּמוֹ דְתַנָּא בְּעֲלִיָּיתוֹ

מדכתב רחמנא אשר עלה תרי זימני הכי נמי בהני קראי גופייהו תנא נמי להנחה דהא כתיבא אשר עלה עליו תרי זימנא ועליו היינו הנחה דאמר לקמן אילו נאמר אשר עליו הוי זימנא זינחנו עליו וכו' והא בין למאי דסלקא דעתך לקמן בין למאי דשני התם עליו הנחה משמע ואם פן להאי טעמא הנחה נמי תעפב וישם אפרש: דף מ' אלא למ"ד מעפבא הני מילי פתבו התוס' הוי מצוי למימר ר' שמעון היא דאמר הגרלה לא מעפב קשה לי אם איתא דאפשר לאוקמא הא כר' שמעון ודאי הוי משני לה הכי נהנה ניחא טפי דאין צריך להגיה הברייתא מדהשתא מגיה במקום מצוה להגריל תני מצוה להניח ובת"י תי' דאפתי לא ידע למילתיה דר' שמעון ואין נראה דהא לאו איזה אמורא שני לה הכי תני מצוה להניח אלא סתמא דגמרא ואסתמא דגמ' לא שניך דלא ידע לה ועוד המקשה ודאי ידע לה דהא בסמוך מיייתי לה להא דר' שמעון ופריך מיניה וכי תימא הכא נמי להניח אימא סיפא ר' שמעון אומר כו' מפלל דר' שמעון סבר הגרלה מעפבא פי' בתמיה ונתניא מת א' מהן כו' וכאן דינדע לה מאי פריך הכא למ"ד מעפבא ה"מ הא איפא ר' שמעון דסבירא ליה דלא מעפב ואיפא למימר ר' שמעון היא אם לא שתדחוק עוד לומר דזה מקשה אחר הוא ואין זה דרך התלמוד.

עוד תי' בת"י דניחא ליה לאוקמא אליבא דכו"ע שאין זה סברא דנימא ר' שמעון לא ידע אי רבנן הגרלה קאמרי או הנחה קאמרי גם על זה קשה לי הא ביהיא ברייתא לא נזכר פלל ר' שמעון והוי מצוי ליה לאוקמא פנוניתה וגם בלאו הכי דבריהם מגומגמים דמאי קאמר אין זו סברא דר' שמעון לא ידע אי רבנן הגרלה קאמרי או הנחה אדרבא הא א"צ לומר דר' שמעון לא ידע אלא לבתר שמשבש ומגיה הברייתא תני לא הניח אבל אי לא הגריל ממש הוא א"צ לומר דר' שמעון לא ידע גם מה שפירשו בתחילת דבריהם דניחא ליה לאוקמא אליבא דכולי עלמא דברי תימיה הו וכי כדי לאוקמא ככולי עלמא מגיה הברייתא וכי לא מצינו סתמא דברייתא דאתין פייחידאי ונהלא כל התלמוד מלאים סתמא דמתניתין וברייתות דשנויים במחלוקת ואתיין פייחידאי וכ"ש בהא שפי' דניחא ליה לאוקמי ככולי עלמא דהא אי תנא לא הניח אי אפשר לאוקמי ככולי עלמא דהא יש לדייק לא הניח הוא דכשר מפלל דלא הגריל פסול אם פן הא דלא כר' שמעון וכדדייק לקמן אמילתיה דר' שמעון ואם פן אפתי לא אתיא ככולי עלמא: ע"ב הא לאו הכי מהדרין ליה ונהא אמרת הגרלה מעפבא אלא ודאי הגרלה לא מעפבא קשה לי נהי דהגרלה לא מעפבא הני מילי בלא הגריל פלל אלא שקריאת שם עליהן נמי קבען בזה איזה לה' ואיזה לעזאזל אבל לומר דגורל לאו פלום הוא ואין קבען ואפ' אי נפל הגורל על זה לה' ועל חבירו לעזאזל הא ודאי אי אפשר דהא רחמנא תלה בהדיא את קביעתן בגורל אלמא גורל קבען ונהי דא"ל דקריאת שם נמי קבען היינו בלא הגריל פלל אבל בהגריל פבר הא ודאי נקבעו ומעתה אינו רשאי לשנותן מ"ד אחייבי קינין דאמר לקמן דקביעתן תליא בא' מתרתי או בלקוחה או בעשייה ואפילו הכי פשיטא שאם קרא שם בשעת לקיחה אי אפשר לשנותן בשעת עשייה ואם שינה פסול והיינו תערובת חטאת ועולה מחיים וקן סתומה ומפורשה שנתערבו דכולה מס' קינין דימותו ותנו התם חטאת שנתערבה בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפילו א' ברבוא ימותו כולם אלמא פיון שנתפרש ובשעת לקיחה קבעה ואי אפשר לשנותן עוד בשעת עשייה ואם שינה פסול והכי אמרינו בכולה גמרא הא דתלי רחמנא קביעתן בשעת לקיחה ובשעת עשייה היינו דווקא בדלא קבען

בשעת לקיחה יכול לקובעו בשעת עשייה אבל בדקבע פּכּר בשעת לקיחה הוי קביעות
ואם שינה פסול ואע"ג דהתם לקיחה ועשייה פּהדדי הו וקרישות בידו לקבוע לכתחילה
באיזה שירצה כ"ש הָכָא דקביעות הגורל עדיף מקריאת שם ואפי' למ"ד הגרלה לא מעכב
היינו בדיעבד אבל לכתחילה ודאי הגרלה בעי דפשיטא דהגרלה לחוד קובעה ואי אפשר
לשנות על ידי קריאת שם ואם שינה פסול והאיך אפשר דמהדרין ליה והא ליפא למימר
דהגורל לחוד אינו קובע אלא אם כן קריאת שם עמו וא' לה' חטאת לת"ק ולר"י צריך
לומר על כל פנים לה' לחוד פּדתנו במתניתין אבל אי לא אמר הגורל לחוד אינו פלוס
ואינו קובע והשתא הכי פריף אי אמרת בשלמא הגרלה לא מעכב ובקריאת שם לחוד
סגי בדיעבד איפא למימר בעלה הגורל בשמאל דמהדרין ליה והיינו דאינו אומר לה'
חטאת אלא שותק ויהא נקבע של ימין לה' בשעת עשייה כמו בחיבוי קינין דאם לא קרא
שם בשעת לקיחה עשייה קובעתו אבל אי אמרת דהגרלה מעכבת וקריאת שם בלא
הגרלה לאו פלוס הוא נהי דהגרלה לחוד לא סגי עד שיאמר גמי עמו לה' חטאת ולא
נקבע עדיין על ידי זה שעלה בשמאל אפילו הכי ה"מ ליה ובמאי יהיה נקבעין דהא
בקביעות דשעת עשייה לאו פלוס היא ולמאי דפי' הא דפריף היכא מפיך ליה לאו למימרא
דכיין דנקבע פּכּר על ידי הגרלה אי אפשר תו לאהדורי דהא ליחא דנדאי לא נקבע עדיין
פיין דלא אמר לה' חטאת אלא הכי קאמר היכי מפיך ליה ובמה יהא נקבע וכי תימא
יחזור ויגריל מחדש עוד הפעם אם כן אין לדבר סוף שפא יחזור ויעלה הגורל של ה'
בשמאל ועוד שהדבר תלוי במעשים טובים של הפהו והדור כדאמר לעיל ר"פ דבימי
שמעון הצדיק היה הגורל עולה לעולם בימין מפאן ואילף פעם בשמאל ופעם בימין ומ'
שנה קודם חורבן הבית לעולם עלה בשמאל ואם כן אפי' יחזור ויגריל יעלה בשמאל
פיין שאין הדבר בא על ידי מקרה אלא הכל לפי רוב המעשה וכיין שעלה בשמאל בפעם
א' ש"מ שאין מעשה הפהו והדור מהוגנים כל פּה הא ודאי אם יגריל ויחזור ויגריל כל
היום יעלה גמי בשמאל ומה בצע בהגרלתו עוד וי"ל דהכי פירושו אי הגרלה מעכבא
הכי מהדרין ליה דאי אמרת בשלמא דאינו מעכב והשעירים נקבעין על ידי קריאת שם
דשעת לקיחה או עשייה איפא למימר דבשעת לקיחה היה הפהו קורא שם על תנאי שאם
יעלה הגורל של ה' בימין יהיו נקבעין על ידי הגורל ואם יעלה בשמאל אני קורא שם
עכשיו בשעת לקיחה שהשעיר שבימין בשעת הגרלה יהיה לשם למפרע מעכשיו שהוא
שעת לקיחה וכיין דלבסוף בשעת הגרלה עלה של שם בשמאל קדיש למפרע של ימין
לשל שם וכיין דקדים על ידי תנאי זה קריאת שם דשעת לקיחה לשל ימין לשל שם תו
לא חל החילוף של שעת הגרלה דהא קריאת שם דשעת לקיחה דקדים חיייל ואי אפשר
להגרלה המאוסרת לשנותו בחילוף וכי תימא אם כן הגרלה זו למה לי פיין דבקריאת
שם דעל ידי לקיחה תליא י"ל דמ"מ נפקא מינה אם יעלה הגורל בימין יהי' הקביעות על
ידי הגרלה לחוד ונמצא אתה מקיים מצנת הגרלה דכתב רחמנא אבל אם היה קריאת
שם בשעת לקיחה לגמרי בלי תנאי נמצא אתה עוקר ומבטל מצנת הגרלה כל עיקר
לעולם אבל אי אמרת דהגרלה מעכבא וקריאת שם לא מהני כלל אפי' בשעת לקיחה ואי
אפשר לקרא שם על תנאי זה דאמרן היכי מהדרין ליה ולמאי דפי' דאי הגרלה לא מעכב
[הי'] קריאת שם על תנאי בשעת לקיחה שאם יעלה גורל של שם בשמאל יהיה של ימין
נקבע למפרע לשם משעת לקיחה והא תנאי כזה על פּרחה מטעם ברירה אמינו עלה

דהוֹבֵר הַדָּבָר לְמַפְרַע דְּאִשְׁל יָמִין חַל קְרִיאַת שֵׁם שֶׁל שָׁם מְשַׁעֵת לְקִיחָה אֲבָל לְמִ"ד אֵין בְּרִינָה תְּנַאי פְּנֵה לֹא מְהַנִּי וּמִיָּהוּ שְׁמַעֲיָנוּ לִיָּה לִר' עֲקִיבָא בְּשִׁלְהִי מִס' מְעִילָה (דָּף כ"א) גַּבִּי א' פְּרוּטָה בְּכִיס זֶה הַקִּדָּשׁ דְּסִבִּירָא לִיָּה יֵשׁ בְּרִינָה לְפִי הַתּוֹס' שֵׁם מ"מ אֵי אֶפְשָׁר לֹאמַר כֵּן דְּאֵין הַגּוֹרֵל קוֹבֵעַ לְחֹד אֲלָא אִם כֵּן אֵיפֹא קְרִיאַת שֵׁם דְּלֵה' חֲטָאת עֲמוּ דְּאִם כֵּן הָא דְּתַנָּא וְעָשְׂהוּ חֲטָאת הַגּוֹרֵל עוֹשֶׂה חֲטָאת וְאֵין הַשֵּׁם עוֹשֶׂה חֲטָאת וְשִׁיכּוֹל מַה בְּמִקּוֹם שְׁלֵא קִידָשׁ הַגּוֹרֵל קִידָשׁ הַשֵּׁם מְקוֹם שְׁקִידָשׁ הַגּוֹרֵל אֵינוּ דִין שְׁקִידָשׁ הַשֵּׁם תְּלַמּוּד לֹאמַר וְעָשְׂהוּ חֲטָאת וְהִשְׁתָּא לְמָה לִי קָרָא שְׁלֵא תְּלַמּוּד מְקַל וְחֻמְרָא שְׁקִידָשׁ הַשֵּׁם הוֹאִיל וְקִידָשׁ הַגּוֹרֵל הָא כָּל עֲצָמוּ שֶׁל גּוֹרֵל לֹא קִידָשׁ אֲלָא אִם כֵּן קָרָא שֵׁם דְּלֵה' חֲטָאת עֲמוּ וְהִיאִיד ס"ד לְדוּן בַּק"ו קְרִיאַת שֵׁם בְּלֵא גּוֹרֵל מְגוֹרֵל שְׁיֵשׁ קְרִיאַת שֵׁם דְּלֵה' חֲטָאת עֲמוּ בַק"ו הָא הֵכָא תְּרִי וְהֵכָא חֲדָא אֲלָא וְדָאֵי הָא דְקְרִיאַת שֵׁם דְּלֵה' חֲטָאת אֵינוּ מְעַכְבַּ וְאֵינוּ אֲלָא מְצֻנָה מִן הַמְּבַחֵר בְּעֵלְמָא: אֲלָא לֹא לְעַכְבַּ וּש"מ הַגְּרָלָה מְעַכְבַּ הַנְּחָה לֹא מְעַכְבַּ.

וְקָשָׁה אִם כֵּן מֵאֵי הָאֵי דְקָאֵמַר אֵילוּ נְאָמַר אֲשֶׁר עָלְיוּ הָוֵי אֲמִינָא יְנִיחָנוּ עָלְיוּ פִּי לְעַכְבַּ קָאֵמַר וְהָוֵי אֲמִינָא דְהַנְּחָה נְמִי מְעַכְבַּת הָא אֲדַרְבָּא אֵילוּ לֹא נְאָמַר עֲלָה הָוֵה אֲמִינָא אֶפְילוּ הַגְּרָלָה אֵינָה מְעַכְבַּת דְּהָא לֹא נִפְקָא לִיָּה דְהַגְּרָלָה מְעַכְבָּא אֲלָא הַשְׁתָּא דְכַתְּב רַחֲמָנָא אֲשֶׁר עֲלָה אֲשֶׁר עֲלָה תְּרִי זִימְנִי כְּדָאֲמַרְיָנוּ הָא אֵי לֹא פְתִיב אֲשֶׁר עֲלָה מִנִּין לְנוּ דְהַגְּרָלָה מְעַכְבָּא וְאֶפְילוּ הַגְּרָלָה לְכַתְּחִילָה מִנִּין וְהָא לִיפֹא לְמִימַר דְּהֵכִי קָאֵמַר דְּאֵילוּ נְאָמַר אֲשֶׁר עָלְיוּ לְחֹד תְּרִי זִימְנִי וְלֹא פְתִיב אֲשֶׁר עֲלָה אֲלָא פְעַם אַחַת הָוֵי אֲמִינָא דְהַנְּחָה מְעַכְבַּ מְדַכְתְּב רַחֲמָנָא אֲשֶׁר עָלְיוּ תְּרִי זִימְנִי אֲבָל הַגְּרָלָה לֹא מְעַכְבָּא דְהֵינּוּ עֲלִיָּה לֹא מְעַכְבָּא [וְאֶפְשָׁר לְהַנְּחָה בְּלֵא הַגְּרָלָה אִם כֵּן מֵאֵי קָאֵמַר] תְּלַמּוּד לֹאמַר אֲשֶׁר עֲלָה תְּרִי זִימְנִי לְלַמֵּד עַל עֲלִיָּה שְׁהוּא הַגְּרָלָה שְׁתַּעֲכַב וּמִמִּילָא ש"מ כִּיּוֹן שְׁעֵלָה שׁוֹב אֵינוּ צְרִיךְ וְאֵין הַנְּחָה מְעַכְבָּא [וְהֵינּוּ] דָּאֵי סְלֵקָא דְעֵתָּה דְהַנְּחָה מְעַכְבָּא מְדַכְתְּב רַחֲמָנָא תְּרִי זִימְנִי אֲשֶׁר עָלְיוּ הֵינּוּ הַנְּחָה תְּרִי זִימְנִי עֲלָה לְלַמֵּד עַל הַגְּרָלָה שְׁתַּעֲכַב לִיפֹא לְמִימַר הָא אֵי אֶפְשָׁר לְהַנְּחָה בְּלֵי הַגְּרָלָה וְכִיּוֹן דְהַנְּחָה מְעַכְבָּא מִמִּילָא ש"מ לְהַגְּרָלָה שְׁתַּעֲכַב אֲלָא וְדָאֵי מְדַשְׁנָה הַפְּתוּב עֲלָה תְּרִי זִימְנִי לְלַמֵּד עַל הַגְּרָלָה שְׁתַּעֲכַב ש"מ הָאֵי דְשָׁנָה בְּעֵלְיָה לֹא מְשׁוּם דְעֵלְיָה תַּעֲכַב שָׁנָה אֲלָא לְשׁוּם דְרִשָּׂא הָא לִיתָא דְוְדָאֵי הָא אֶפְשָׁר לְהַנְּחָה בְּלֵא הַגְּרָלָה שְׁיַנְיַח בְּמַתְפּוֹנוּן שֶׁל שֵׁם עַל א' מִן הַשְּׁעִירִים וְכֵן שֶׁל עֲזָאזֵל עַל חֲבִירוֹ בְּמַתְפּוֹנוּן בְּלֵי הַגְּרָלָה [וְזֶה הֵלֵא הִנֵּה סְבֵרַת הַתַּנָּא מְעִיקְרָא דְאֵילוּ נְאָמַר וְכו' וְכו' ל] וי"ל דְלִמְאֵי דְפִי לְעֵיל נִיחָא דְאֶפְילוּ לִר' נְחֻמְיָה דְחוּקָה אֲדַרְבָּרִים הַנְּעֻשִׁים בְּבִגְדֵי לְבָן בְּחוּץ נְמִי קָאֵי וּמִמִּילָא ש"מ דְבִין הַגְּרָלָה בֵּין הַנְּחָה מְעַכְבִּין דְחוּקָה עֲלִיָּהוּ נְמִי קָאֵי אַע"ג דְנְעֻשִׁים בְּחוּץ כִּיּוֹן דְמ"מ בְּבִגְדֵי לְבָן נְעֻשִׁים אֲלָא מְדַגְלֵי רַחֲמָנָא אֲשֶׁר עֲלָה תְּרִי זִימְנִי לְמַעוּטֵי הַנְּחָה מְעִיפּוּבָא דְחוּקָה אַתִּי דְלֹא קָאֵי חֻקָה אַהַנְּחָה וְהַשְׁתָּא הֵכִי פִירוּשׁוֹ אֵילוּ נְאָמַר אֲשֶׁר עָלְיוּ הָוֵי אֲמִינָא יְנִיחָנוּ עָלְיוּ פִּי דְהַנְּחָה תַּעֲכַב מְחֻקָה וּר' נְחֻמְיָה הֵיא דְאָמַר חֻקָה אֲדַרְבָּרִים שְׁבָחוּץ נְמִי קָאֵי וְהוּא הִדִּין דְהֵנָּה אֲמִינָא דְהַגְּרָלָה נְמִי תַּעֲכַב מְחֻקָה אֵי פְתִיב רַחֲמָנָא עֲלָה פְעַם אַחַת דְּהָא וְדָאֵי לִיפֹא לְמִימַר דְקָאֵמַר אֵילוּ נְאָמַר אֲשֶׁר עָלְיוּ וְלֹא נְאָמַר עֲלָה כָּלֵל אֶפְילוּ פְעַם אַחַת דְּאִם כֵּן עֵיקַר הַגְּרָלָה אֶפְילוּ לְכַתְּחִילָה מִנִּין אֲלָא וְדָאֵי הֵכִי קָאֵמַר אֵילוּ נְאָמַר אֲשֶׁר עָלְיוּ וְעֲלָה פְעַם אַחַת אֵי נְמִי הֵכִי קָאֵמַר אֵילוּ נְאָמַר אֲשֶׁר עָלְיוּ וְעֲלָה לֹא פְתִיב רַחֲמָנָא אֲלָא פְעַם אַחַת הָוֵי אֲמִינָא יְנִיחָנוּ עָלְיוּ פִּי לְעַכְבַּ בְּהַנְּחָה אֲבָל בְּהַגְּרָלָה אֵינוּ מְעַכְבַּ דְלֵהֵכִי שָׁנָה בְּהַנְּחָה לְמַעוּטֵי הַגְּרָלָה מְעִיפּוּבָא דְחוּקָה דְלֹא קָאֵי אַהַגְּרָלָה תְּלַמּוּד לֹאמַר עֲלָה פִּי תְּרִי זִימְנִי עֲלָה דְהַשְׁתָּא ש"מ

דהגְרָלָה מְעַכְבָּא מְחֻקָּה אָבֵל הַנְּחָה אִינְה מְעַכְבָּא דְאִי סְלֵקָא דְעַתְדָּה הַנְּחָה נְמִי מְעַכְבַּת תְּרִי זִמְנֵי עֲלֵה לְמָה לִי תִיפּוּק לִיָּה דְמַעַכְבּ מְחֻקָּה אֵלָא וְדֵאִי לְהִכִּי פִתְב רַחֲמֵנָא תְּרִי זִמְנֵי לְמַעוּטָא הַנְּחָה מְעִיפּוּבָא דְחֻקָּה וְתְרִי זִמְנֵי עֲלִי דְכַתְב רַחֲמֵנָא לְשׁוּם דְרִשָּׂא פְתַבְיָה וְהָא לִיפָא לְמִימַר אִיפְכָא דְתְרִי זִמְנֵי עֲלִי דְכַתְב רַחֲמֵנָא לְמַעוּטָא הַגְרָלָה מְעִיפּוּבָא דְחֻקָּה אָבֵל הַנְּחָה מְעַכְבָּא וְתְרִי זִמְנֵי עֲלֵה דְכַתְב רַחֲמֵנָא לְשׁוּם דְרִשָּׂא פְתַבְיָה דִּי"ל דְסָבִירָא לִיָּה לְהַגְמִ' פִּינּוֹן דְאִיפָא לְמִימַר הִכִּי דְהַגְרָלָה מְעַכְבּ וְלֹא הַנְּחָה וְאִיפָא לְמִימַר אִיפְכָא דְהַנְּחָה מְעַכְבּ וְלֹא הַגְרָלָה יוֹתֵר נִרְאָה לִיָּה לְהַגְמִ' לּוֹמֵר שְׁהַגְרָלָה תַּעַכְבּ וְלֹא הַנְּחָה וּמ"מ לְמֵאִי דְפִי' לְמֵאִי דְסְלֵקָא דְעַתְדָּה הַשְׁתָּא הֵיכָא בְרִייתָא כִּר' נְחֻמָּה אֲתִיָּא דְאִילוֹ לִר"י פִּינּוֹן דְחֻקָּה לֹא קָאִי לֹא לְהַגְרָלָה וְלֹא לְהַנְּחָה דְהָא נְעֻשִׁין בְּחוּץ אִם כּוֹ אִי אֶפְשָׁר לּוֹמֵר דְמַדְכַּתְב רַחֲמֵנָא תְּרִי זִמְנֵי דְהַגְרָלָה תַּעַכְבּ וְלֹא הַנְּחָה אֵלָא וְדֵאִי כִּר' נְחֻמָּה אֲתִיָּא (וּמָהָא דְקָאֵמַר הִכָּא דִּש"מ הַגְרָלָה מְעַכְבּ וְלֹא הַנְּחָה מוֹכַח דְאִי אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ כְּתִי' הַתּוֹסִ') וְלְמֵאִי דְפִי' הָא דְנִקְט לְהֵאִי קָרָא אִילוֹ נְאָמַר אֵת הַשְׁעִיר אֲשֶׁר עֲלִי מִשׁוּם שְׁהוּאֻקְרָא קָמָא נְקִיט וּמ"מ עֵיקַר אֻקְרָא סְמִיךְ שְׁנַאֲמַר בּוֹ אֲשֶׁר עֲלֵה ב' פְּעֻמִּים וְעֻשְׂהוּ חֲטָאת הַגּוֹרֵל עוֹשְׂהוּ חֲטָאת כּוֹ' הַקְּשׁוּ הַתּוֹ' נִימָא קַל וְחוֹמֵר אִיפְכָא שְׁיִקְדֵּשׁ הַגּוֹרֵל בְּעֵלְמָא מִק"ו דְהִכָּא אִין הַשֵּׁם מְקַדֵּשׁ וְאֶפְילוֹ הִכִּי מְקַדֵּשׁ הַגּוֹרֵל בְּעֵלְמָא דְמְקַדֵּשׁ הַשֵּׁם אִינוּ דִּין שְׁיִקְדֵּשׁ הַגּוֹרֵל וְתִי' דְדִרְשִׁינוּ נְמִי וְעֻשְׂהוּ חֲטָאת לְזָה וְלֹא לְאַחֵר.

וְקֻשָּׁה לִי אִם כּוֹ פִּינּוֹן דְאִיפָא לְמַדְרֵשׁ הִכִּי שְׁיִקְדֵּשׁ כָּאִן הַשֵּׁם מְבַעֲלָמָא וְאִיפָא לְמִימַר אִיפְכָא שְׁיִקְדֵּשׁ בְּעֵלְמָא הַגּוֹרֵל מְקַל וְחוֹמֵר מְהִכָּא נִימָא כָּל חֲדָא וְחֲדָא תִּיקוּם אֲדִנְכֻתִיָּה פְּדַכְתִּיב כָּאִן הַגּוֹרֵל וְלֹא הַשֵּׁם וְכַדְכְּתִיב בְּעֵלְמָא הַשֵּׁם וְלֹא הַגּוֹרֵל וְכֵהֵאִי גִוְנָא אֶמְרִינוּ בַּפ"ב דְזִבְחִים (דָּף י"ז) גְּבִי אֻוְנָן דְמִיחַל עֲבוּדָה מִיָּהוּ הָא לֹא קֻשָּׁה מִיָּדִי דְכֵהֵאִי גִוְנָא מְצִינוּ בַּפ"ק דְחֻוּלִין דְאִיפָא טוּבָא דְעֵבִיד ק"ו לְהֵאִי גִיסָא וְכֵן לְאִידָּה גִיסָא לְהִיפּוּף וְחֵד מִיָּנִיָּהוּ גְּבִי פָּרָה וְעֵגְלָה (דָּף כ"ג) דְתַהֵא פָּרָה כְּשִׁינְיָה בְּעֵרִיפָה מִק"ו מְעֵגְלָה וְהִכִּי נְמִי תַהֵא עֵגְלָה כְּשִׁינְיָה בְּשַׁחֲטָה מִק"ו מְפָרָה וְפִי' הַתּוֹ' דְלֹא דְמִי לְהָא דַּפ"ב דְזִבְחִים דְהַתָּם כָּל קַל וְחוֹמֵר סוֹמֵר אֵת חֲבִירוֹ לְגַמְרִי שְׁבַתְחִילָה א' וְתוֹמֵר אֲנִינּוֹת אֲצֵל כַּהֵן הַדְּיוּט בְּקָרְבַּן צִבּוֹר מְקַל וְחוֹמֵר דְכַהֵן גְּדוֹל שְׁהוֹמֵר אֲנִינּוֹת אֶפְילוֹ בְּקָרְבַּן יְחִיד וְאַחֵר כֶּף עוֹשָׂה קַל וְחוֹמֵר לְהִיפּוּף לֹא תוֹמֵר אֲנִינּוֹת בְּכַהֵן גְּדוֹל בְּקָרְבַּן יְחִיד מְקַל וְחוֹמֵר וְכֵן אַחֲרִינָא הַתָּם מִשׁוּם הִכִּי קָאֵמַר פִּינּוֹן דְאִיפָא לְמִימַר הִכִּי וְאִיפָא לְמִימַר הִכִּי כָּל חֵד וְחֵד תִּיקוּם אֲדִנְכֻתִיָּה אָבֵל הִכָּא גְּבִי פָּרָה וְעֵגְלָה שְׁבָא לִיתָן אֵת הָאֵמּוֹר שֶׁל זֶה בְּזָה וְלֹא הֵנִי קַל וְחוֹמֵר אֵלָא כְּמוֹ מַה מְצִינוּ לֹא שְׁיִיף לּוֹמֵר הִכִּי דְאִי לֹא מִיָּעוּט הֵייתִי לּוֹמֵד זֶה מְזָה בְּמַה מְצִינוּ וְאִי הֵנּוּ עֵבִיד קַל וְחוֹמֵר לֹא תוֹמֵר פָּרָה בְּשַׁחֲטָה אֲזִי הֵנִי כֵּהֵאִי דְזִבְחִים וְהִכִּי נְמִי הָא דְאָמַר שְׁתִּקְדֵּשׁ הִכָּא בְּקִרְיָאָת שֵׁם מְקַל וְחוֹמֵר וּבְעֵלְמָא הַגְרָלָה מִק"ו אִינוּ אֵלָא כְּמוֹ בְּמַה מְצִינוּ לִיתָן אֵת שֶׁל זֶה בְּזָה מִשׁוּם הִכִּי אִיֶּצְטָרֵךְ קָרָא לְמַעַט דְדוֹקָא הוּא כָּאִן בְּהַגְרָלָה וּבְעֵלְמָא בְּקִרְיָאָת שֵׁם מִיָּהוּ אִי קֻשָּׁה לִי הָא קֻשָּׁה לִי ר"י דְאָמַר לְעֵיל הַגְרָלָה אִינוּ מְעַכְבּ אֵלָא אֶפְילוֹ קָרָא שֵׁם סְגִי כּוֹ ר' שְׁמַעוֹן דְאָמַר לְעֵיל מַת אֲחֵד מְהֵן מְבִיא חֲבִירוֹ שְׁלֵא בְּהַגְרָלָה אֵלְמָא אִין מְעַכְבּ הַגְרָלָה אֵלָא קִרְיָאָת שֵׁם קוֹבְעֵן זֶה לְשֵׁם וְזֶה לְעֻזְאֵל דְאִם לֹא כּוֹ בְּמֵאִי נְקַבְעִין וּבְעֵל פְּרַחֵף קִרְיָאָת שֵׁם הִכָּא מְנָא לִיָּה בְּעֵל פְּרַחֵף בְּקַל וְחוֹמֵר אוֹ בְּמַה מְצִינוּ נְפָקָא לִיָּה מְסִיבִי קִינִין אִם כּוֹ הִכִּי נְמִי לְדִידְהוּ נִילֵף נְמִי בְּקַל וְחוֹמֵר אוֹ בְּמַה מְצִינוּ אִיפְכָא שְׁתַּהֵא הַגּוֹרֵל קוֹבְעֵ אֵת הַקִּינִין מְהָא דְשְׁעִירִים: דָּף מ"א ע"א וְהַעֲשִׂיר וְאַחֵר כֶּף אָמַר אִילוֹ לְחֲטָאתוֹ פִי' דְאֵלוֹ לֹא

אמר הנה מביא מכל המעות שהפריש לקינוח חטאת אע"ג שדמי עולה מעורבין בהן ובפרק ו' דכריתות (דף כ"ז) נפקא ליה מקרא דגבי עשירות שמביא חטאת בהמה וכן גבי דלות שמביא קן א' לחטאת וא' לעולה פתיב מחטאתו דמשמע ממקצת חטאתו שאם הפריש מעות לבהמה והעני יביא ממקצתו קן והשאר חולין וכן אם הפריש מעות לקן פשהנה דל והעני עוד יביא ממקצתו עשירית האיפה והשאר חולין וגבי דלי דלות פתיב על חטאתו לומר שאם העשיר יוסיף על שהפריש לעשירית האיפה בדלי דלות ויביא קן העשיר עוד יוסיף ויביא בהמה: דף מ"א ע"ב קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשלח.

קשה לי למאי דמסיק בג' דלנשחט נגד בית שחיטתו נמי אקשירה קאי שקשר א' בצנארו במקום שחיטה קשה לי אמאי הקדים להתעסק בקשירת הל' של המשלח קודם לשל שם הא קי"ל ריש פ"י דזבחים (דף פ"ט) כל התדיר או המקודש מחבירו קודם את חבירו והא שעיר של ה' קדיש טפי שמתן דמו לפניו ובשל המשלח ליכא מתן דמים פלל וכי תימא הני מילי דתדיר ומקודש עדיפי בעסק עבודה דקדמי לעבודה וכדתנן התם דם חטאת קודם לדם עולה אבל לא במאי שהו צורכי הקרבן כגון הכא שאין הקשירה אלא שלא יתערבו לית לו בה ליתא דהא תנן בסוף פ"ה דסוטה (דף נ"ו) חג עצרת אומר ליה הילך מצה פ'י לחם הפנים הילך חמץ של שתי הלחם וטעמא משום דתדיר ושאינו תדיר תדיר קודם ולחם הפנים תדיר בכל שבת ושתי הלחם אינו אלא בעצרת משום הכי בחל עצרת בשבת כשחולק מהן לפניהם אומר בתחילה הילך מצה של לחם הפנים דתדיר ואחר כך הילך חמץ ואפילו למ"ד התם שאומר לו תחילה הילך חמץ ואחר כך הילך מצה היינו משום דחמץ עיקר ומצה טפל שהוא של שבת שעברה כדמפרש התם הא לאו הכי כולי עלמא מודו דמצה קדים משום דתדיר אע"ג דאין כאן משום עבודה אלא עסק חלוקה אפי' הכי תדיר קודם ואם כן הוא הדין למקודש וכיון דשל שם קדיש טפי אמאי מתעסק בקשירת לשון המשלח קודם לשל שם.

וי"ל דשאני הכא דכיון דכל עיקר קשירת הלשון אינו אלא מטעם שלא יתערבו זה בזה כדאמר בגמרא נמצא קשירת הלשון של משלח הוא נמי צורה של שם שלא יטעה בשל שם לעשותו משלח ושלח להקריבו והני ליה עסק קשירה זו של משלח מפני צורה המקודש שהוא של שם ואע"ג דבקשירה של שם עצמו נעשה צרכו של שם יותר דקשירת גופיה מהני ליה שלא יתערב לא בחבירו ולא באחרים ואילו קשירת חבירו לא מהני ליה שלא יתערב בשל אחרים אלא בחבירו בלבד מ"מ פיון דקשירה זו מהני נמי לשל שם במקצת שלא יתערב בשל חבירו הני ליה עסק זה נמי צורה המקודש שהוא של שם וכ"ש למאי דרצה לומר ולנשחט אהעמדה לחוד קאי ולא אקשירה דאתי שפיר דכיון דלא הנה קשירה בשל שם אלא בשל משלח לחוד הא קשירה זו הייתה לצורה של שם כמו לצורה המשלח לפיכך התחיל להתעסק בשעיר משלח וכיון שעוסק במשלח הקדים מעמדו נגד בית שילוחו קודם להעמדת הנשחט נגד בית שחיטתו משום אין מעבירין על המצות דעדיף כמו מקודש כמש"ל גבי עבורי דרעא אטוטפתא דאין מעבירין על המצות על כל פנים שקול כמו מקודש: בראש שעיר המשלח והכי נמי קשרו לנשחט וקשה לי האיה קשרו לשון בראשו של זה ובין קרניו של חבירו הא עביד עבודה בקדשים דכהאי גוונא אמרינן ריש פ"ו דפסחים (דף ס"ו) גבי שכח ולא הביא

ספין מערב שבת בערב פסח שחל בשבת לצורך שחיטת פסח דמי שפסחו טלה תוחב בצמרו גדי תוחבו בין קרניו דפריה והא עביד עבודה בקדשים ומשני דעביד פהלל דמביאו כשהוא חולין בעזרה ומקדישו ושוחטו והא גבי שעירים הללו ליכא למימר הכי דכבר קדשי וקנימי מקמי הגרלה ואפילו למאי דפי' התוס' התם בשם הירושלמי אהא קודם דעביד עבודה בקדשים דכל עבודה שלצורך הקרבן לית לו בה ואפילו תימא דכל זמן עמידת השעירים בעזרה הנה קשירת הלשון לצרכן שלא יתערבו זה בזה ולא באחרים פדמפרש בגמ' מ"מ בשעת שילוח המשלח מן העזרה עד בואו לצוק דאין פאן חשש תערובת הא ודאי הני ליה שלא לצורך והא בקשירת לשון זה הנה משתלח ועליו תנו לקמן בפ"ו מה הנה עושה חולק לשון של זהורית חציו קשור בפסלע וחציו בין קרניו כמו שמפרש בגמ' ועוד הא גמ' דידן על פרוה לא סבירא ליה הא דירושלמי מדאיצטריך לשנויי עלה דעביד פהלל מיהו אהא לשון של זהורית של שם איכא למימר כיון דאין לו שיעור ובכל שהוא סגי וכמו שמפרש בגמ' בשם התוס' אין בזה משום עבודה דכל הוא אבל משתלח שהיה משקל ב' סלעים פדאמרינו בגמ' הא ודאי לא גרע מספין של שחיטה דסגי בדבר מועט ואפילו הכי קאמר דיש בו משום עביד עבודה בקדשים וא"ל כיון דשעיר המשלח לאחר הגרלה לא חזי למזבח דין קדשי בדק הבית עליו דאין אסורין בגיזה ועבודה אלא מדרבנן פדאמר ריש פ"ב דבכורות (דף י"ד) ואע"ג דקודם וידוי מיקרי ראוי אל פתח אנהל מועד ואי לא דמיעט קרא מלה' הנה אמיןא דמחייב עליו משום שחוטי חוץ פדאמרינו ריש פרק בתרא דזבחים (דף קי"ב) היינו משום דשחוטי חוץ בראוי אל פתח אנהל מועד תליא מילתא והא ראוי לבא משום וידוי אבל מ"מ כיון דאינו ראוי להקרבה לאחר הגרלה שפבר עלה עליו הגורל לעזאזל אינו אסור בגיזה ועבודה אע"ג דאסור להקדישו מחוסר זמן ובעל מום ואפילו היכא דאינו צריך גורל ומבורר מעצמו לעזאזל פדאמרינו לקמן פ"ו (דף ס"ו) שעיר המשלח דרבי קרא לה' פדאמרינו התם אבל לענין גיזה ועבודה דלא רבי קרא הואיל ואינו ראוי להקרבה לית לו בה דהא ודאי מהאי טעמא דאינו ראוי להקרבה לאחר הגרלה אין דינו פקדשי בדק הבית אלא דמי לקדשי מזבח שקדם הקדישו למומן דאסורין בגיזה ועבודה אפילו לאחר פדיונם מן התורה ולוקין עליו פדאמר התם בפ"ב דבכורות: אני וביתי ובני אהרן בסוף פ"ק דשבועות (דף י"ג) נפקא ליה דכהנים מתפפרים בפרו משום שקרויין ביתו דכתיב בני אהרן ברכו את ה' והוי ליה בכלל וכפר בעדו ובעד ביתו ואע"ג דדרשינן בפ"ק ביתו זו אשתו תרי ביתו כתיבי חז ביתו ממש שהיא אשתו וחד לרבות פהנים שגם הם קרויים ביתו כן פי' הר"ן וקשה לי הניחא לר"י דסבירא ליה התם דכהנים יש להם כפרה בשעיר המשלח בשאר עבירות ולדידה ה"ה וידוי של פר ודמו א' כנגד שעיר הנעשה בפנים וא' כנגד שעיר החיצון ואיתר וידוי ב' על הפהנים פדאמר התם אבל לר' שמעון דסבירא ליה התם דכל פפרת פהנים אינן אלא בפר ואפילו בשאר עבירות ואדר' שמעון אמר התם דהני ב' וידויים ודם הפר א' כנגד שעיר פנים וא' כנגד שעיר חוץ וא' כנגד שעיר המשלח אם כן מנלן שהפהנים מתפפרים בפרו דלמא הני תרי וכפר בעדו ובעד ביתו לא מייירי אלא מביתו ממש שהיא אשתו וחד כנגד שעיר חוץ וחד כנגד שעיר המשלח ודמו נגד שעיר הפנימי והתם אמרינו בהדיא שמתפפרין לר' שמעון בפר ולא מסתבר לומר דר' שמעון לית ליה ביתו זו אשתו ואינו צריך שיהא לכהן גדול אשה אלא הני ב'

ביתו דכתב רחמנא גבי וידוי א' וב' שנייהן לאחיו הפהנים אתי שקרוין ביתו דאי אפשר לומר פן דהא אשתו ודאי קרויה ביתו פדכתיב אשר לא יבנה את בית אחיו דהיינו אשתו שאמר רחמנא ליבמה ושמה י"ל אע"ג דלר' שמעון הני תרי וידוין אתרי מזלי קאי ונגד ב' פפרות מ"מ אין צריך לומר קרא גבי וידוי ב' ביתו וממילא הנה אמיןא דבוידי זה מתפפר ביתו זו אשתו נמי כמו בוידי א' דגריא אבתריה ומתפפרת עמו מהדר מכתב רחמנא ביתו בוידי ב' למה לי ש"מ דלאחיו הפהנים קאתי שפולו קרוין ביתו וגלי רחמנא בוידי א' ביתו אשתו והוא הדין לב' ואחיו הפהנים גלי בוידי ב' והוא הדין לא' דעל הפל מתפפרים אשתו והפהנים עמו ונתקה פפרתן משל ישראל לכפרתו בכל דלא מסתבר לנתקן לחצאין: אלא לאו אקשירה קאי.

איני יודע אי אקשירה לחוד קאי והעמדה לא צריך או העמדה פנגד בית שחיטתו נמי צריך מיהו לקמן בפ"ו (דף ס"ו) תנן גבי וידוי של שער המשלח בא לו אצל שער המשלח ופירש"י במקום שהעמידו שם פנגד בית שילוחו פדאמרין בפ"ד הרי לפירושו לפי המסקנא אהעמדה נמי קאי: של שער המשלח דבעי חלוקה פירש"י פדתנו לקמן מה הנה ענינה המשלח את השער חולק לשון של זהורית חציו קשור בסלע וחציו קשור בין קרניו ובת"י רצה לומר דחלוקה היינו שנותן חציו בשער של שם ומשום הכי לא קאמר ג' לשונות א' שער של שם דלא חשיב לה אלא א' ומסיימי אלא כפירש"י תנן לקמן בהדיא מיהו לקמן פי' הת"י חלק לשון של זהורית אין זה שהיו קושרין במקדש בראש שער המשלח לעיל פ"ד כדמוכח בפ' התרומה במס' שקלים דקתני פרה ולשון של זהורית שבראש שער המשלח באין מתרומת הלשכה כבש שער ולשון שבין קרניו באין משירי הלשכה.

מ"מ אומר אני דאחד הוא ומה שהביאו מפ' התרומה בנסחא משופשת נזמנה להם התם והכי גריס בכל המשניות ובמשנה ירושלמית פרה ושער המשלח ולשון של זהורית באין מתרומת הלשכה כבש פרה וכבש שער המשלח ולשון שבין קרניו וכו' באין משירי הלשכה והאי לשון של זהורית דרישא היינו שני תולעת שמשליה לתוף שריפת הפרה וכן פירש המפרש וכי תימא אם פן אמאי לא קאמר ג' לשונות פכר פי' התוס' שלא הנה בשער של שם אלא חוט אחד של שני להפירא בעלמא: למה פורה שיהא פולן באגודה אחת פירש"י דבעינו שיהא נלקחין בבת אחת דכתיב ולקח עץ ארז ואזוב ושני תולעת.

קשה לי הא אמרינן בסופה ובמנחות פ"ג (דף כ"ז) לולב לר"י אגוד פשר שאינו אגוד פסול דגמר קיחה קיחה מאגודת אזוב מה להלן באגודה אף פאן באגודה ולרבנן בין אגוד בין שאינו אגוד פשר דלא גמרי קיחה קיחה והא אמר התם בפ"ג דמנחות אהא דתנן ד' מינים שבלולב מעכבין זה את זה אמר רב לא שנו אלא שאין לו אבל יש לו אינם מעכבין ופי' התוס' בשם בה"ג הא דיש לו אינן מעכבין היינו דלא תימא עד דמגבה להו בהדי הדדי לא נפקא אלא אי מגבה חד חד לחודיה שפיר דמי אלמא לרבנן דלא גמרי קיחה קיחה אפי' נלקחין בזה אחר זה שפיר דמי ולא בעינו שיהיה נלקחין בבת אחת אע"ג דהתם נמי לקיחה פתיב ולקחתם לכם פרי עץ וגו' וליכא למימר דהתם ר' אליעזר בר' שמעון היא דאמר הקא למה כורכן פדי שיהא ביה פובד ויפלו לתוף שריפת הפרה אלמא

ל"ל הא דרבי דאמר שיהא פולן באגודה אחת אלא בלקיחתן בזה אחר זה נמי סגי אי לאו טעמא דכוכד הא ליתא הא רב אמר הכא עין ארז וכו' שקלטון שלהבת פשיטה ומוקי לה רבא פתנאי וסבירא ליה פרבי דלא בעי פוכד ובעל פרוק הא דכרכן היינו טעמא פדי שיהא פולן באגודה אחת פרבי אלמא ולקח בבת אחת משמע והאיך אמר רב [נראה שגירסת רבינו היה שם רב ובגירסא שלנו לא נזכר פאן רב פלל עיי"ש במנחות דף כ"ז ע"א] התם אבל יש לו אינו מעפב ואפ"י אי מגביה ליה חד חד לחודיה שפיר דמי והיינו כר' אליעזר בר' שמעון אם פן קשיא דרב אדרב שוב ראיתי להת"י שפ"י בשם ה' יוסף דהא דבעינו אגודה אחת לרבי לפי שהן דברים קטנים והידור מצוה הוא זה ולהאי פירוש אין לו ענין להא דד' מינים שבלולב פלל עוד פירשו בשם ריב"א דילפינן מאגודת אזוב דמצריף לקיחה פי התם פדילפינן נמי בסופה גבי לולב וקשה לי על פי ריב"א אם איתא דהיינו טעמא דרבי דבעי שיהא פולן באגודה אחת משום דגמר קיחה קיחה מאגודת אזוב אם פן לא סגי בכריכה בעלמא אלא באגודה גמורה שהיא קשיטה דהא ר' יהודה דגמר לולב קיחה מאגודת אזוב קשיטה גמורה בעי ובכריכה לא סגי פדאמרין בפ"ג דסופה (דף ל"ב) דתנאי הותר איגדו בי"ט איגדו באגודה של ירק ופריף ואמאי ליענביה מיענב ומשני הא מני ר' יהודה היא דאמר עניבה קשיטה מעליא היא ודייק עלה ר' יהודה איגוד מעליא בעי פי' וכריכה באגודה של ירק לאו איגוד הוא וכינן דיליף קיחה קיחה מאגודת אזוב איגוד בעי ולא סגי בכריכה ומסיק האי תנא סבירא ליה פנוותיה פחדא ופליג עליה פחדא אלמא פריכה לאו איגוד הוא ואי רבי דמצריף שיהא פולן באגודה אחת יליף קיחה מאגודת אזוב ליבעי איגוד ולא תסגי בכריכה בעלמא אלא נדאי ליתא פירוש גמ בפ"י הר"ש המשנה פ"ג דפרה פי' טעמא דרבי כדפירש"י ומ"מ יש שם פי' א' לשאר מפ' אין זה מקומו ושם אפרש מיהו מדברי התוס' לקמן נראה שגורסים בהא דקלטון שלהבת ר' יונתן ולא רב: עין ארז ושני תולעת שקלטון שלהבת פשיטה.

קשה לי אמאי לא נקט נמי אזוב ונראה לי שטעות סופר הוא וחסר מן הספרים תיבת אזוב והכי גרסינן עין ארז ואזוב ושני תולעת שקלטון שלהבת פשיטה והכי נמי מוכח בסמוך דתני אזוב עמהם: דף מ"ב ע"ב שחיטת פרה בזר פסולה ולשמואל פשיטה הקשו הת"י מדתנן במס' פרה פ"ד שחטה שלא בכהן גדול פסולה ור' יהודה מכשיר משמע אפילו מאן דמכשיר לא מכשיר אלא בכהן הדיוט דמצינו למימר דר' יהודה מכשיר אפי' בזר דלא עבודה היא ולא נראה דלא דק בזה דאם איתא דר' יהודה ורבנן פליגי בפלוגתא דרב ושמואל לא הוי שתיק הגמ' מלומר פתנאי פי כן דרף הגמ' בכל מקום ועוד דאי אפשר לומר דפליגי אמוראי במאי דפליגי תנאי במתניתין דאם פן לימא מר הלכה פמר ומר הלכה פמר אלא נדאי תרתי מילי ניגהו ושם במתניתין לא בשחיטת פרה פליגי ולא מיירי התם משחיטה פלל אלא אי לדורות נעשית בכהן גדול או בכהן הדיוט והיינו דאמרין לקמן איכא דאמרי לדורות בכהן גדול ואיכא דאמרי לדורות בכהן הדיוט ואפלוגתא דר' יהודה ורבנן דהתם קאי ומה שהביאו הת"י שחטה שלא בכהן גדול פסולה אלמא בשחיטה פליגי ליתא דהתם לא קאמר שחטה שלא בכהן גדול אלא שלא בכהן גדול סתמא ואשאר עבודות קאי ולא אשחיטה והכי תנן התם פרת חטאת ששחטה שלא לשמה קבל והנה שלא לשמה פסולה ושללא רחויז ידים ורגלים פסולה ור"א מכשיר ושללא בכהן גדול פסולה ור' יהודה מכשיר, וסברי התוס' דהאי שלא בכהן גדול אשחיטה

דמיירי ביה רישא שחטה שלא לשמה קאי וליתא אלא אהא דקאמר בתר הכי קבל והנה
שלא לשמה קאי ור' יהודה דמכשיר היינו בכהן הדיוט ולא מיירי מזר תדע דאי האי
שלא בכהן גדול אשחיתה דאתחיל בה ברישא קאי אם כן מציעתא דשלא רחויז ידים
ורגלים נמי קאי אשחיתה הוי ליה לר' יהודה נמי לאפלוגי בהא ולהכשיר בשלא רחויז
כמו שמכשיר בזר הוא הדין ודאי דלא בעי רחויז אלא ודאי האי שלא רחויז ושלא בכהן
גדול אשאר עבודות דאיירי ביה רישא קאי וקא דר' אליעזר ור' יהודה תרי טעמי נינהו
דר' אליעזרלא בעי רחויז הואיל ונעשית בחויז וקרא גבי רחויז בבואם אל אהל מועד
ואל המזבח פתיב ומ"מ מודה לרבנן דצריף פהו גדול ור' יהודה סבירא ליה דאין צריף
פהו גדול ומ"מ בריחויז מודה לרבנן דצריף דתרי מילי נינהו ולא תליא זה בזה ועוד
דבתר פלוגתא דר' יהודה ורבנן תנו התם סתמא ובמחוסר בגדים פסולים ומשמע דכולי
עלמא מודו בהא ואי פוקה מתניתין אשחיתה הוי ליה לר"י לאפלוגי נמי בהא ולהכשיר
אלא ודאי כדפירשתי: חד אמר פרה פסולה פרו פשירה וחד אמר פרו פסולה ופרה
פשירה ונראה לי דפרה פשירה לא דמי לפרו פשירה דאינד דלמאן דאמר פרה פשירה
אפילו לכתחילה שוחטה זר דכיון דחוקה לא קאי אשחיתה והאי ושחט אותה לפניו היינו
שיהא זר שוחט ואלעזר רואה ולא נכתב פהו גבי שחיטת פרה ממילא לכתחילה נמי
מותר לזר לשחוט כמו בכל הקדשים שזר שוחטן אפילו לכתחילה כדאיתא ריש פ"ב
דזבחים (דף ל"ב) אבל למ"ד פרו פשירה היינו דווקא בדיעבד דחוקה אשחיתה לא פתיב
דלאו עבודה היא אבל לכתחילה לא מבעי דאין לזר לשוחטו אלא אפילו פהו אחר חויז
מפהו גדול נמי לא דהא כתיב גבי שחיטת פר אהרן דמשמע אהרן דווקא וכפ"ל לעיל
כפ"ג בסוג"ל דקיצו בכמה ושם נתבאר.

עוד נראה נפקא מינה בין פרה לפרו דלמ"ד שחיטת פרה בזר פסולה דמי לשאר עבודות
דצריכה בגדי כהונה ורחויז ידים ורגלים ושאר דברים פכל עבודות אבל בשחיטת פרו
למ"ד פסולה בזר לאו משום דבעי כהונה אלא משום דבעי בעלים דוקא ואם כן אינו
צריף בגדי כהונה ושאר דברים שפוסל ומיחל עבודה דהא לאו משום דעבודה היא אתינן
עלה אלא משום דבעי בעלים דוקא משום הכי אין שחיטתו אלא בכהן גדול דוקא וכמו
שכתבתי שם ולקמן ומ"מ לאו עבודה היא הלכך אין פסולי עבודה פוסלין בה ולמאי
דפ"ל הא דקאמר רב פרה פסולה ושמואל קאמר פרו פסולה לאו חדא מחתא מחתינהו:
מאי שנא פרו דכתיב אהרן וחוה משמע לשמואל אע"ג דשחיתה לאו עבודה היא אפילו
הכי עיפובא דחוקה עלה נמי קאי.

וקשה לי הא בפרק קמא דמנחות (ד' ה') אמר ריש לקיש דמנחת העומר שנקמצה שלא
לשמה פשירה ושיריים אין נאכלין עד שייביא מנחת עומר אחר וניתרנה ופריף מקרב
הכי קרבה ממשקה ישראל מן המותר לישראל ומשני רב אדא בר אבהא קסבר ריש
לקיש אין מחוסר זמן לבו ביום ומתיב ר' פפא הקדים חטאתו לאשמו לא יהא א' מקרס
בדמה אלא תעובר צורתה ותצא לבית השרפה ופריף ואמאי מותיב רב פפא והא רב
פפא הוא דאמר שאני הלכות מצורע דכתיב בה הנהי פ"ל והנה עיפובא משמע וקאמר
רב פפא הכי קא קשיא ליה אימא הני מילי עבודה שחיתה לאו עבודה היא ואי אין מחוסר
זמן לבו ביום יהא אחר מקרס בדמה ולקרב אשם והדר לקרב חטאת ומחמת קושיא זו
הדר ביה מההוא שנויא דאין מחוסר זמן לבו ביום והשתא מאי קשיא ליה לרב פפא

האיפא וְשִׁמוּאֵל הָכֵא דְסִבִּירָא לִיה דְּחֻקָּה דְּמִשְׁמַע עֵינֵיכֹּבָא אֲשַׁחֲיטָה נְמִי קָאִי אַע"ג דְּלָאו עֲבוּדָה הִיא וְאִם פֶּן הָכִי נְמִי אִיכָא לְמִימַר דְּהִנּוּה דְּמִצּוּרַע נְמִי קָאִי אֲפִילוּ אֲשַׁחֲיטָה אַע"ג דְּלָאו עֲבוּדָה הִיא דְּמֵאִי שְׁנָא עֵינֵיכֹבָא דְּהִנּוּה מְעִיפֹבָא דְּחֻקָּה הָא וְדֵאִי דָּא וְדָא אַחַת הִיא וְאִם פֶּן מֵאִי פְּרִיָּה הָתָם אֲדַרְיִשׁ לְקִישׁ דְּלִמָּא פְּשִׁמוּאֵל סִבִּירָא לִיה דְּכָל הִיכִי דְּרַבִּי קָרָא לְעֵינֵיכֹבָא אֲשַׁחֲיטָה נְמִי קָאִי וְהַתּוֹס' הִקְשׁוּ מָהָא דְּפְרִיָּה בְּפִרְקָא קָמָא דְּזִבְחִים וּבפ"ק דְּמִנְחֹת (דף ו') וְהָאֵמַר רַב שְׁחִיטַת פְּרָה בְּזֶר פְּסוּלָה וּמִשְׁנֵי שְׁאֵנֵי פְּרָה דְּקָדְשֵׁי בְּדֵק הַבַּיִת הִיא לְיִפְרָה מְפָרוּ שֶׁל אֶהְרֹן לְמֵאן דְּאָמַר פְּסוּלָה בְּזֶר דְּלִיכָא לְמִימַר הָכִי וְתִי' דְּמָהָא לִיכָא לְמִיפְרָה דְּהָתָם לָאו מְשׁוּם דְּעֲבוּדָה הִיא דְּהָא פְּסוּלָה אֲפִילוּ בְּכֹהֲנִים אֲלֵא בְּכֹהֵן גְּדוּל לְחוּד אֲלֵא גְּלִי רַחֲמָנָא דְּבַעֲיָנוּ בְּעָלִים מִיָּדִי דְּהִי אֲסַמִּיכָה דְּלָאו עֲבוּדָה הִיא וּבַעֲיָ בְּעָלִים וְיָפָה תִּירָץ עַל קוֹשְׁיָתָם דְּהָתָם מִיָּרִי דָּאִין לְלִמּוּד מְשַׁחֲיטָה דְּאֲשַׁכְּחֹן דְּפְסוּלָה בְּזֶר ש"מ דְּעֲבוּדָה הִיא דְּשְׁאֵנֵי הָכֵא דְּלָא מְשׁוּם טַעֲמָא דְּעֲבוּדָה פְּסוּלָה בְּזֶר אֲלֵא פְּרוּ הִינּוּ טַעֲמָא דְּבַעֲיָנוּ בְּעָלִים אֲבָל הָא וְדֵאִי קֹשְׁהָ פִּינּוּ דַּמ"מ לְמ"ד שְׁחִיטַת פְּרוּ בְּזֶר פְּסוּלָה בַּעַל פְּרָחָה חֻקָּה אֲשַׁחֲיטָה קָאִי אַע"ג דָּאִין טַעַם הַפְּסוּל מְשׁוּם עֲבוּדָה אֲלֵא הִינּוּ טַעֲמָא דְּבַעֲיָ בְּעָלִים תִּיִּתִי מְהִי תִיִּתִי מ"מ חֻזִּינוּ דְּכָל הִיכָא דְּכַתַּב רַחֲמָנָא עֵינֵיכֹבָא אֲשַׁחֲיטָה נְמִי שְׁדִינוּ לָה אַע"ג דְּלָאו עֲבוּדָה הִיא אִם פֶּן הָכֵא נְמִי הִיא עֵינֵיכֹבָא דְּהִנּוּה דְּכַתַּב רַחֲמָנָא גְּבִי מִצּוּרַע שְׁדִינוּ לָה נְמִי אֲשַׁחֲיטָה אַע"ג דְּלָאו עֲבוּדָה הִיא דְּאָנּוּ נְמִי לָאו מְטַעַם עֲבוּדָה אֲתִינוּ לְמַפְסֵל בְּהָא דְּהַקְדִּים חֲטָאתוֹ לְאֲשָׁמוֹ אֲלֵא מִדְּכַתַּב רַחֲמָנָא שְׁחִיטַת אֲשָׁם קוּדָם לְשְׁחִיטַת חֲטָאתוֹ וְכַתַּב רַחֲמָנָא הִנּוּה לְעֵינֵיכֹבָא אֲהַקְדַּמַּת שְׁחִיטַת זֶה לְזֶה נְמִי קָאִי כְּדִקָּאִי עֵינֵיכֹבָא דְּחֻקָּה לְשִׁמוּאֵל אֲשַׁחֲיטַת פְּרוּ נְמִי דְּבַעֲיָ בְּעָלִים וְאִם שְׁחִטּוּ אַחַר פְּסוּל: וְרַב שְׁלֵא יָסִיחַ דְּעַתּוֹ מִמֶּנּוּ קֹשְׁהָ לִי מְנָא לִיה לְרַב לְהוֹצִיא הַמִּקְרָא מִמְשַׁמְעוּתֵיהָ דְּהָא פְּשִׁטָּה דְּקָרָא דְּוָשַׁחַט אֹתוֹ לְפָנָיו מִשְׁמַע שְׁיָהָא אַחַר שׁוֹחֲט לְפָנָי אֲלַעֲזָר וְהוּא רֹאֵה וְהָאִיף דְּרִישׁ לְהָאִי לְפָנָיו שְׁלֵא יָסִיחַ דְּעַתּוֹ וּמ"מ הוּא בְּעַצְמוֹ שׁוֹחֲט הָא בְּכָל מְקוֹם שְׁדוּרְשֵׁין לְהוֹצִיא קָרָא מִמְשַׁמְעוּתֵיהָ הוּא עַל יָדִי אִיזָה יִתּוּר אוֹ שְׂאִי אֲפָשֶׁר לִזְמַר כְּפִשְׁטָה וְהָכֵא מֵאִי אִיכָא לְמִימַר: וְשִׁמוּאֵל שְׁלֵא יָסִיחַ דְּעַתּוֹ מְנָא לִיה נִפְקָא לִיה מוֹשְׁרָף אֵת הַפְּרָה לְעֵינָיו מְשׁוּם דְּנִפְקָא לִיה שְׁחִיטָה מְשַׁרְיָפָה וְקֹשְׁהָ לִי הָא בְּסַפְרֵי תְּנָא וְשַׁחַט אֹתָהּ בָּא הַכְּתוּב וְלִימַד עַל הַפְּרָה שְׁתָּהָא מְלֹאכָה פּוֹסְלָה בְּשַׁחֲיטָתָהּ וְשַׁרְף אֵת הַפְּרָה בָּא הַכְּתוּב וְלִימַד שְׁתָּהָא מְלֹאכָה פּוֹסְלָה בְּשַׁרְיָפָתָהּ וְהִבִּיאֹ רַש"י בַּפ"ב דְּחֻלִּין (דף כ"ט) גְּבִי הָא דְּמִיִּתִּי הָתָם כָּל הָעוֹסְקִים בְּפְרָה מִתְחִילָה וְעַד סוּף מְטַמְּאִין בְּגָדִים וּפּוֹסְלִין אֹתָהּ בְּמְלֹאכָה אַחֲרָת וְהַשְׁתָּא לְשִׁמוּאֵל דְּלִמַּד שְׁחִיטָה מְשַׁרְיָפָה לְעֵנָן הֶסַח הַדְּעַת גְּבִי מְלֹאכָה נְמִי גִילַף מְשַׁרְיָפָה וִי"ל דְּלְשִׁמוּאֵל נִיחָא מְשׁוּם דְּהָתָם אָמַר דְּכָל הָעוֹסְקִים בְּהָ מְטַמְּאִין בְּגָדִים וְתַנּוּן בַּספ"ד דְּפְרָה לְעוֹלָם מוֹעֲלִין בָּהּ וּמְרַבִּין לָה עֲצִים וּמְעַשִּׂיָּהּ בַּיּוֹם וּבְכֹהֵן וְהַמְּלֹאכָה פּוֹסְלַת בָּהּ עַד שְׁתַּעֲשֶׂה אֲפָר וְהָא אֲפִילוּ הַשְּׁלַכְתָּ עֵץ אֲרִז וְאִזּוּב נְמִי בְּכָל עַד שְׁתַּעֲשֶׂה אֲפָר וּש"מ דְּמְלֹאכָה פּוֹסְלַת בָּהּ וְעוֹד הָא קַתְנִי הָא דְּמְלֹאכָה פּוֹסְלַת בְּהָדִי בַּיּוֹם וּבְכֹהֵן וְהִנּוּ נְמִי נַעֲשִׂים בַּיּוֹם וּבְכֹהֵן כְּדִאֲמַרְיָנוּ לְקַמְן וְהַשְׁתָּא מְנָא לִיה הָא פִּינּוּ דְּלָאו גּוֹפָה דְּפְרָה נִינְהוּ דְּהָא מְהָאִי טַעֲמָא מְמַעֲטִינוּ לְהוּ לְקַמְן מְהִיִּסַח הַדְּעַת אֲלֵא וְדֵאִי ש"מ מִדְּכַתַּב רַחֲמָנָא גְּבִי הִיִּסַּח הַדְּעַת דְּפּוֹסֵל בְּשַׁחֲיטָה וּבְשַׁרְיָפָה וּל"ל גִּילַף שְׁחִיטָה מְשַׁרְיָפָה וְהוּא הַדִּין לְכָל מְעַשֶׂה דְּבַגּוּפָה יֵשׁ לְלִמּוּד מְשַׁרְיָפָה מְהַדָּר וּמְכַתַּב בְּשַׁחֲיטָה לְמָה לִי אִם אֵינוּ עֵנָן לְדַבְרִים שְׁבַגּוּפָה תִּנְהוּ עֵנָן לְהַשְׁלַכְתָּ עֵץ אֲרִז וְאִזּוּב אַע"ג דְּלָאו גּוֹפָה דְּפְרָה נִינְהוּ אֲפִילוּ הָכִי מְלֹאכָה פּוֹסְלַת בָּהּ וּכ"מ כְּדָפְנִי בְּסַפְרֵי עֲצָמוֹ דְּקָאֵמַר וְשַׁחַט אֹתָהּ

מלמד שתפסל במלאכה אחרת בשחיטתה ושרף את הפרה מלמד שתפסל במלאכה אחרת בשחיטתה הא עד שלא יאמר יש לי בדין אם פוסלת בשחיטתה לא תפסול בשחיטתה אלא בא הפתוב ולימד על הפרה שתהא מלאכה פוסלת בה משעת שחיטתה עד שתעשה אפר ובלשון הזה פתב הר"ש בסוף פ"ד דפרה ומשמע כדפ"י ואדרבה לפי זה קשה לי אדרב דמצטרף קרא לשחיטה בפני עצמה לענין הסח הדעת ולשחיטה בפני עצמה דחד מחברי' לא ילפינו לה דהשתא תרנונייהו צריכי לגופיה אם פן גבי מלאכה מנא ליה דפוסלת בהעץ ארז ואזוב דלאו גופה דפרה נינהו פיון דפסול מלאכה דכתב רחמנא גבי שחיטה ושחיטה לגופיה איצטרף ונהי דכל שאר עבודות דמגופה דפרה איפא למילף משחיטה ושחיטה אבל הני מנא ליה וי"ל לפי מה שכתבו התוס' לקמן ניחא שהקשו למאי איצטרף קרא בכל הני ג' באסיפת הפרה ומלוי וקדוש למשמרת לפסול בהסח הדעת לכתוב בחד וליתו אינך מיניה ותי' דהייתי ממעט מי שלא נאמר בו למשמרת הואיל וכשר באשה כבאיש ולא הייתי ממעט להעץ ארז ואזוב דפסול באשה והכא נמי גבי פסול מלאכה מרבה אני נמי להעץ ארז ואזוב הואיל ופסול באשה אע"ג דפרה הן הואיל ונדמי לשחיטה ושחיטה דגלי בהו רחמנא פסול מלאכה כפסול אשה אבל שחיטה ושחיטה לא אתיא חד מחבריה מטעמא אחרניא דמפרש ואזיל דשחיטה תחילת עבודה היא ושחיטה דהשתא מתקשרא פרה: דף מ"ב ע"ב למשמרת למי נדה פתיב בהו הקשו התוס' אם פן למה לי קרא בשחיטה ושחיטה נייתי מינייהו ותי' דשחיטה לא אתיא מינייהו דלאו עבודה היא שפן נוהגת בחולין שחיטה נמי לא אתי מינייהו דמה לכולן שחזו להזאה מיד בשעת שחיטה מקבל דם כדי להזות וכן אסיפה ומילוי ראויין להזאה לאלתר מה שאין פאן בשחיטה ואסיפה ומילוי וקידוש לא אתיא מכולן דמה לכולן שפן פסולין בליה ובאשה.

וקשה לידאם פן לעיל גבי הסח הדעת לרב דכתב רחמנא גבי שחיטה ושחיטה למה לי צריכותא דקעביד הגמ' משום דשחיטה תחלת עבודה היא ושחיטה משום דהשתא הוא דמתקשרי הנה לי' למימר משום דשחיטה ראוי להזאה לאלתר ושחיטה משום שפן אינו נוהג בחולין מה שאין פאן שחיטה.

מיהו אפשר לומר דהוא הדין דהנה מצוי למימר הכי אלא חד מתרי טעמי נקט אבל זה דוחק פיון דעל כרחו למסקנא לא סגי בהא צריכותא דקאמר אליבא דרב פיון דגלי נמי רחמנא פסולה דהסח הדעת גבי אסיפה ומילוי דאינון לא תחילת עבודה ולא הקשירא דפרה הנה ליה לומר האי צריכותא של התוס' דלפי המסקנא נמי סגי ועוד קשה לי דהא דכל העוסקים בפרה דמטמאין בגדים נפקא ליה מדכתיב גבי השלכת עץ ארז ואזוב וגבי שחיטה פבוס בגדים ותניא בספרי אם המשליך את האזוב מטמא בגדים השורף לא כל שפן מה תלמוד לומר והשורף ללמוד על העוסקים בפרה מתחילה ועד סוף שיהיו טעונים תכבוסת בגדים והביאו שם רש"י והר"ש והשתא מנא ליה לשחיטה דמטמא בגדים דהא איפא למפרו מה למשליך עץ ארז ואזוב שפן אינו נוהג בחולין תאמר בשחיטה שנוהגת בחולין אלא ודאי הא לאו פירכא היא: אותה לאלעזר פירש"י שהוא סגן משמע מפ"י דהא דקפיד רחמנא אאלעזר דווקא משום שהיה סגן הוא ול"נ דלאו האי טעמא דנדאי סגן אין לו שום מעלה מן התורה ואין בינו לבין פהו הדיוט פלוס וכדפ"י לעיל ריש פירקין אלא גזירת הפתוב הוא שפרת משה יאה נעשית על ידו דוקא ופסל אצלה את כל

הַפְּהַנִּים וְאֶפְרַיִם אֶת אֶהְרֹן שֶׁהָיָה כֹּהֵן גָּדוֹל אֲלֵא דְבִאֲגֻדָּה אִיתָא הָא שְׁלֵא נַעֲשִׂית בְּאֶהְרֹן מִשּׁוּם דְּלִכְפֹּר עַל מַעֲשֵׂה הַעֲגָל בְּאֶה וְאִין קְטִיגוֹר נַעֲשֵׂה סְנִיגוֹר שֶׁהַעֲגָל נַעֲשֵׂה עַל יְדֵי אֶהְרֹן: גָּמַר חֻקָּה חֻקָּה מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים מִשְׁמַע דְּלִמ"ד לְדוֹרוֹת בְּכֹהֵן הַדְּיוּט לֹא גְמַרִּינּוּ גְזִירָה שְׁנֵה דְחֻקָּה חֻקָּה וְקִשָּׁה לִי הָא דְתַנּוּ רִישׁ פ"ד דְּפָרָה וְשְׁלֵא בְכֹהֵן גָּדוֹל פְּסוּלָה וּר' יְהוּדָא מְכַשֵּׁיר וּבְמַחְסָר בְּגָדִים פְּסוּלִין וּבְבִגְדֵי לְבָן הֵיטָה נַעֲשִׂית וּמִשְׁמַע דְּהָא אֲתִיָּא פְּכּוּלֵי עֲלָמָא דְבִבְגְדֵי לְבָן הָיוּ נַעֲשִׂים מְדָלָא פְּלִיג עֲלֵהּ ר' יְהוּדָא אֲלֵא סְתָמָא קְתַנִּי לֵהּ וְהָרִי הָא דְנַעֲשִׂית בְּבִגְדֵי לְבָן גָּמַר לִיה חֻקָּה חֻקָּה מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים כְּדִאִיתָא בְּסַפְרֵי וְהִבִּיאוּ הַמְּפָרְשִׁים וְהִשְׁתָּא לר' יְהוּדָה מַמָּה נִפְשָׁה אִי לֹא גָמַר חֻקָּה חֻקָּה מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים בְּגְדֵי לְבָן מְנָא לִיה וְאִי גָמַר לְגַמּוֹר נְמִי מִינְיָה לְכֹהֵן גָּדוֹל כְּמוֹ בְּיּוֹם הַכַּפּוּרִים דְּהָא קִימָא לֵן אִין גְּזִירָה שְׁנֵה לְמַחְצָה וְשָׂמָא י"ל דְּסִבְרָא לִיה לר' יְהוּדָה דְאִין זֶה סִבְרָא לְהַחְמִיר בְּפִרְת דוֹרוֹת מִפְּרַת שְׁעָה דְזוּ סְגִי בְּסִגְוֹ וּלְדוֹרוֹת בְּעֵי פֶהוּ גָדוֹל דְּוּוּקָא דְמֵאִי גְרִיעוּתָא דִּינְדָה מְשַׁל דוֹרוֹת אֲבָל זֶה אֲפֻשֵׁר בְּשַׁל שְׁעָה הַחְמִיר הַפְּתוּב מְבַשֵּׁל דוֹרוֹת וְכִנְהּ מְצִינּוּ בְּכָל מְקוֹם מִשּׁוּם הֵכִי לֹא מְצִי לְמִילָף גְּזִירָה שְׁנֵה זֹו אֲלֵא לְהָא דְבִבְגְדֵי לְבָן הֵיטָה נַעֲשִׂית לְחוּד אֲבָל לֹא בְכֹהֵן גָּדוֹל: שְׁלֵא יֵאמְרוּ שְׁתִּים שְׁחָטוּ פִּרְש"י וְקִימָא לֵן כָּל מְלָאכָה הַנַּעֲשִׂית עִמָּה פּוֹסְלִין אוֹתָהּ כְּדִתַּנּוּ כָּל הָעוֹסְקִין בְּפָרָה מִתְחִילָה וְעַד סוּף פּוֹסְלִין אוֹתָהּ בְּמִלְאכָה וּלְקַמּוֹן נְמִי אֲמַרִּינּוּ וְשָׁחַט אוֹתָהּ שְׁלֵא יִשְׁחָט אַחֲרָת עִמָּה וְקִשָּׁה לִי הָא וְדֵאִי תְרִי טַעְמֵי נִינְהוּ דְלֵהֲאִי טַעְמָא דְמְלָאכָה אִינוּ פְּסוּל אֲלֵא אִם כֹּן נִשְׁחָטָה אַחֲרָת עִמָּה בְּכּוֹנְנָה אֲבָל בְּלֹא מִתְפּוֹנּוּ אִין זֶה מְלָאכָה אֲבָל לְטַעְמָא דְנִשְׁחָט אוֹתָהּ לְבִדָּה כָּל הֵיכָא שְׁשָׁחִיטָת אַחֲרָת כְּשִׁירָה אֲפִילוּ שְׁלֵא בְכּוֹנְנָה פָּרָה פְּסוּלָה כְּדִאִיתָא בְּפ"ב דְּחֻלִּין (דָּף ל"ב) אָמַר רַב שְׁחָט פָּרָה וְשָׁחַט בְּהֵמָה אַחֲרָת עִמָּה פִּי' שְׁלֵא בְּמִתְפּוֹנּוּ לְדַבְרֵי הַפֵּל פָּרָה פְּסוּלָה נִשְׁחָטָה בְּהֵמָה אַחֲרָת עִמָּה פִּי' שְׁלֵא בְּמִתְפּוֹנּוּ לְרַבִּי נִתְּן דְּמְכַשֵּׁיר שְׁחִיטָת חֻלִּין שְׁלֵא בְכּוֹנְנָה פָּרָה פְּסוּלָה מִשּׁוּם וְשָׁחַט אוֹתָהּ וְלֹא ב' בְּהֵמָה כְּשִׁירָה לְרַבֵּן פָּרָה כְּשִׁירָה בְּהֵמָה פְּסוּלָה דְכִינּוּ דְפּוֹסְלִין שְׁחִיטָת חֻלִּין שְׁלֵא בְכּוֹנְנָה מִשּׁוּם הֵכִי כְּשִׁירָה דְמִשּׁוּם שְׁחִיטָת ב' לִיכָא דְכִינּוּ דְבְּהֵמָה פְּסוּלָה אִין כָּאֵן מִשּׁוּם וְשָׁחַט אוֹתָהּ וְלֹא אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ כִּינּוּ דְחִבְרָתָהּ פְּסוּלָה לֹא שְׁמָה שְׁחִיטָה וְאִין כָּאֵן אֲלֵא שְׁחִיטָה א' שֶׁל פָּרָה לְחוּדָה וּמִשּׁוּם מְלָאכָה אַחֲרָת נְמִי לִיכָא כִּינּוּ שְׁהָאַחֲרָת נִשְׁחָטָה שְׁלֵא בְכּוֹנְנָה אִין זֶה מְלָאכָה וְקִי"ל הַלְכָה כַּר' נִתְּן אֲלֵמָא הָא דְרִשָּׁא דְלֵא אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ פּוֹסֵל אֲפִילוּ הֵיכָא דְלִיכָא מִשּׁוּם מְלָאכָה כְּגוֹן שְׁלֵא בְכּוֹנְנָה וְאֲלִיכָא דַּר' נִתְּן דְּמְכַשֵּׁיר בְּהֵמָת חֻלִּין שְׁנִשְׁחָטָה שְׁלֵא בְּמִתְפּוֹנּוּ.

וְעוֹד קִשָּׁה לִי דְאֲפִילוּ לְרַבֵּן בַּעַל כְּרַחֵף הָא דְוֹלָא אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ לֹא מִשּׁוּם מְלָאכָה אַחֲרָת פּוֹסֵל וְאֵע"ג דְּלְרַבֵּן אִין שְׁחִיטָת אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ פּוֹסֵל אֲלֵא אִם כֹּן שְׁחָט לְאַחֲרָת בְּכּוֹנְנָה דְאֵלוּ שְׁלֵא בְכּוֹנְנָה אַחֲרָת פְּסוּלָה וְלֹא שְׁמָה שְׁחִיטָה וְאִינָה פּוֹסֵלָת פָּרָה וְכִינּוּ דְשְׁחִיטָת אַחֲרָת בְכּוֹנְנָה הָא הָיָה לִיה נַעֲשִׂית עִמָּה מְלָאכָה מ"מ הָא כְּבָר פִּירְשׁוּ הַתּוֹס' הֵתֵם בְּשׁוֹחֲט ב' פְּרוֹת אֲדוֹמּוֹת וְנִתְפּוֹנּוּ לְשָׁחוּט דְמִשּׁוּם מְלָאכָה אַחֲרָת לֹא מִפְּסֵל כִּינּוּ דְשְׁתִּיָּהוּ לְשֵׁם פָּרָה אֲבָל מִשּׁוּם אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ פְּסוּלָה דְאִי לֹא תִימָא הֵכִי דְבִבְכֵהֲאִי גּוֹנָא נְמִי פְּסוּלָה מִשּׁוּם מְלָאכָה אוֹתָהּ לְמַעוּטֵי אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ לְמָה לִי תִפּוּק לִיה מִשּׁוּם מְלָאכָה כֹּן כְּתִבוּ שֵׁם הַתּוֹס' הָרִי דְלְרַבֵּן נְמִי פְּסוּל מְלָאכָה וְאִתָּהּ וְחִבְרָתָהּ תְרִי מִיֵּלִי נִינְהוּ וְנִרְאָה לִי דְמֵהֲאִי טַעְמָא פִּירְש"י הֵכִי מִשּׁוּם דְנִקֵּט תְרִי גְבִי שְׁחוּרָה שְׁלֵא יֵאמְרוּ שְׁחוּרָה שְׁחָטוּ וּבְאֲדוֹמָה שְׁלֵא יֵאמְרוּ ב' שְׁחָטוּ וְאֵמָאִי פְּלִיג לֵהּ בְּתַרְתֵּי הָא בְּשְׁחוּרָה דְקָאֵמַר שְׁלֵא יֵאמְרוּ

שחורה שחטו פי' שלא יאמרו השחורה נמי שחטו היינו ב' שחטו דנקט גבי אדנמה ואם כן למה ליה למימר כלל שחורה ואדומה הנה ליה למימר סתמא אין מוציאין אחרת עמה שלא יאמרו ב' שחטו אי נמי הנה ליה לערבניהו ולמיתגי אין מוציאין עמה לא שחורה ולא אדנמה שלא יאמרו ב' שחטו ואיפא משום מלאכה אי נמי משום אותה וכתבתה אלא נדאי משום דתרי טעמי נינהו נקט לתרנייהו דבשחורה ששחטו עמה משום תרתי איפא משום מלאכה ומשום ולא אותה וכתבתה ובאדנמה היינו שלא יאמרו אדנמה שחטו עמה כדקאמרת שלא יאמרו ב' שחטו ומיירי שהשניה נמי פשיטה לפרה אדנמה כגון שהיא נמי תמימה ואין בה מום ואין בה שום פסול הפוסל בפרה כגון בעלת עול וכיוצא בו משאר פסולי פרה דתנן במס' פרה דאם שחטו ב' פרות אדנמות לשם פרה משום מלאכה ליפא באפילו הכי איפא משום ולא אותה וכתבתה וקמ"ל דבכהאי גוונא נמי איפא שלא יאמרו שחורה שחטו פי' עם האדנמה אבל הא נדאי לא יטעו לומר שחורה לבדה שחטו חדא דבהא לא טעו דהא אדנמה בהדיא כתב רחמנא ועוד אם כן מאי קאמר לקמן דאפיק חמור בהדה הא נמי ניהוש שמה ששחטו לחמור אלא נדאי במאי דכתב רחמנא בהדיא לא טעו אינשי ועוד אי טעו לומר שחורה לבדה שחטו למה להוציא עמה אדנמה ואי תלו מפני שאינה רוצה לילך הוציאו עמה את האדנמה לצוותא אם כן אמאי תלו דשחורה עיקר ואדומה לצוותא ולא איפכא מיהו זה יש לדחות קצת ועוד קשה לי למה ליה למיתלי בתרי טעמא בשחורה לשלא יאמרו שחורה שחטו ובאדנמה שלא יאמרו ב' שחטו הנה לי לומר האי טעמא לחוד שלא יאמרו ב' שחטו וסגי בהכי לשחורה ואדומה דהא אפי' אם שחט בהמה אחרת עמה אפילו של חולין איפא משום אותה לבדה כדאמרינן בפ"ב דחולין שם אלא נדאי כדפי' דהכי קאמר שלא יאמרו שחורה שחטו עם האדנמה ופסולה משום תרי טעמי כמ"ש לעיל: רבי אומר לא מן השם הוא זה בסדר המשנה פ"ג דפרה גרסינן ר' יוסי אומר לא מן השם הוא זה: דף מ"ג ע"א הנה אמינא עד דשקיל חד דנהה אמינא דהוא גופיה דשקיל האפר? תן המים משום דנתינה למים ותערובתן חדא מילתא וחדא עבודה הן וסלקא דעתך אמינא דעבודה א' אי אפשר שתעשה בב' אנשים קמ"ל דשפיר דמי מיהו מהא דאם אחזה בידו בשעת הזנה דפסול אינו ראיה כל כף למאי דאפרש בסמוך הוא דמיירי בהקטן לבד אינו יכול דהשתא אפילו אם תמצא לומר דהני דכתב רחמנא בפרשה בלשון יחיד על ידי ב' אי אפשר מ"מ בכהאי גוונא בפשיטתים להזיה בא' יכול וא' אינו יכול הנה ליה כאלו עשה אחד את הפל משום הכי דוקא באשה אחזה בידו פסול אבל באיש שפיר דמי כיון דהגדול יכול והקטן אינו יכול הנה ליה כאלו עשאו והנה הגדול לבדו וגם הא דפי' הואיל ובלשון יחיד נאמרה כולה פרשה על ידי ב' אי אפשר כהאי גוונא אמרינן ספ"ק דתמורה (דף י"ג) שאין הצבור והשנותפין עושין תמורה לפי שכל הפרשה בלשון יחיד נאמרה א' ממיר ואין ב' ממירין מיהו לא דמי כל כף דשאני התם דכתב רחמנא כמה פעמים בלשון יחיד לא יחליפנו ולא ימיר ואם המר מירנו וכולן בלשון יחיד נאמרו ולא אישתמיט בשום פעם לכתוב לשון רבים ש"מ א' דוקא ולא ב' מיהא להאי טעמא הכא נמי אתי שפיר דכיון דנתינת האפר והמים חדא מילתא היא אי כתב רחמנא ולקח ונתן תרנייהו בלשון יחיד הנה אמינא דווקא הוא ע"י א' ולא ע"י ב' דכיון דכתב רחמנא לשון יחיד ב' פעמים בדבר אחד והכי נמי אי כתב רחמנא ולקחו ונתנו תרנייהו בלשון רבים הנה אמינא בין בלקיחה בין בנתינה על ידי

ב' דוקא מהאי טעמא להכי כתב רחמנא ולקחו לשון רבים ונתן לשון יחיד למימרא דבין בלקיחה בין בנתינה בין על ידי אחד בין על ידי ב' דהא שתייהן א' הן ואי אפשר שיחלקו בדיניה ובהכי ניחא נמי ולא תקשה מהא דתניא בתוספתא דמס' פרה הביאו הר"ש בפ"ד דפרה ה"ז פי' הגזאת הדם זו פהגים כאחד הגזאתו פסולה ה' דז' פעמים פתיב והיינו בזה אחר זה הגזאתו פשירה ולא אמרינן מדכתב רחמנא והזה בלשון יחיד א' ולא ב' דכינן דלא פתיב והזה ב' פעמים בלשון יחיד אין לה להוציא את ב' מהכא והיינו טעמא נמי דגבי מעשר פתיב ואם גאל יגאל לשון יחיד ואפילו הכי ב' גואלים כדאמר בפ"ק דזבחים (דף ו') דאמר התם דאין ב' יורשין ממירין בקרבן אביהם משום דאם המר ימיר לרבות היורש א' ממיר ואין ב' ממירין ופריה אלא מעתה גבי מעשר דכתיב ואם גאל יגאל לרבות את היורש הכא נמי אחד גואל ולא ב' ומגני שאני מעשר דגבי אבוהון נמי איתא בשותפות והשתא מאי שנא מעשר מתמורה הא מעשר נמי גאל יגאל בלשון יחיד נאמר אלא ודאי משום דגבי מעשר לשון יחיד לא נאמר אלא פעם אחת דהא גאל יגאל אינו אלא כפל לישנא ולרבות את היורש קאתי ולפיכך אין לה להוציא ב' מן הכלל ובהכי נמי ניחא לי הא דאמר ריש פ"ק דתמורה וערכין לפי שכל הענין פולו אינו מדבר אלא בלשון זכר מה סופינו לרבות את האשה תלמוד לומר המר ימיר והקשו התוס' פ"י דמנחות (דף צ"ג) הא בכל מקום בעי קרא למעט אשה כגון בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות וכן בגנבתו ולא בגנבתה אע"ג שכל הענין בלשון זכר נאמר ולמאי דפי' ניחא דשאני הכא דלא כתב בלשון זכר אלא פעם אחת ואין זה מקומו: וקטן שיש בו דעת אשה מסייעתו ומזה במתניתין פ' י"ב דפרה מפרש לה ואוחזת לו במים והוא טובל ומזה אם אוחזה בידו אפילו בשעת הזיה פסול פי' לפי שאחיות המים אינו אלא מעשה איצטבא בעלמא אבל אחיות היד מסייעת לו להזאה ממש ואשה פסולה להזאה.

וקשה לי אם אוחזת בידו ממש מאי הוה הא אינה אלא מסייע וקי"ל מסייע אין בו ממש כדאמרינן בפ"ב דביצה (דף כ"ב) אמימר שרי למכחל עינא מנכרי בשבת ואע"ג דקא מסייע בהדיה דקעמיץ ופתח מסייע אין בו ממש ולא תימא דבדרבנן דוקא כגון מפחל עינא הוא דאמרינן מסייע אין בו ממש אלא אפילו בשל תורה נמי כדאמ' בפ"י דשבת (דף צ"ג) גבי ב' שהוציאו חפץ לרשות הרבים בשבת זה יכול פי' להוציאו לבדו וזה אינו יכול זה שיכול חייב ושאינו יכול פטור דמסייע אין בו ממש ומייתי לה מהא דתניא קיבל בימין ושמאל מסייעתו עבודתו פשירה ואמאי הא קמסייע בהדי הדדי לאו משום דאמר' מסייע אין בו ממש והכא נמי אם הקטן טובל ומזה כי אשה אוחזה בידו ומסייעתו מאי הוה הא דמי לקיבל בימין שכשר לעבודה ושמאל מסייעתו שפסול אפילו הכי עבודתו פשירה דמסייע אין בו ממש מיהו י"ל דהקטן אינו יכול להזות לחוד בלי סיוע אחרים לפיכך אם האשה מסייע הוה ליה הפסול שהוא האשה יכול והכשרה שהוא הקטן אינו יכול ואינו אלא מסייע ועיקר הזאה מן האשה הוא והקטן המסייע אין בו ממש אי נמי מיירי בזה אינו יכול הקטן וזה אינה יכולה האשה דכהאי גוונא אמרינן התם דמה ליה כאלו כל אחד עושה בפני עצמו ואם האחד פשר והא' פסול פסול דאין שום אחד מהם שיהא נקרא מסייע דאין בו ממש [ועוי"ל דלעולם ביכול אף הקטן להזות בעצמו אלא דמ"מ בהזאה זו לא היתה האשה רק מסייעתו רק שעשתה בגוף המעשה כמו הקטן שהיא נמי יכולה ואחזתו בידו ממש שניהם נעשתה ההזאה וזה נמי פסול אף דכיל הקטן

בַּעֲצָמוֹ מ"מ הֲלֵא לֹא נַעֲשֶׂתָהּ הַהֲזָאָה זֹו מִכַּח הַקָּטָן לְבַד] וְהִשְׁתָּא לְפִירוּשׁ א' מִתְּנִיתִין לְצַדִּין קְתָנִי וְרִישָׁא וְסִיפָא בְּתָרֵי גְוֹנֵי קָטָן מִיָּרִי רִישָׁא דְקְתָנִי וְהוּא טוֹבֵל וּמִזָּה הִיָּינוּ בְּקָטָן שְׂיִכּוּל לְהִזּוֹת בְּפָנֵי עֲצָמוֹ בְּלִי אַחֲזִית אַחַר עֲמוֹ אֵת הָאֲזוּב מְדַקְתָּנִי וְהוּא טוֹבֵל וּמִזָּה אֲלֵמָא בְּיִכּוּל בְּפָנֵי עֲצָמוֹ לְהִזּוֹת עֲסָקִינוּ וְסִיפָא אִם אַחֲזָה בְּיָדוֹ בְּשַׁעַת הַזָּאָה פְּסוּלָה לֹא אִהְיָא קָטָן דְּאִיָּרִי בְּרִישָׁא מִיָּרִי דְּאִי בְּיִכּוּל לְהִזּוֹת בְּפָנֵי עֲצָמוֹ אֲפִילוּ אִם אוֹחֲזָה בְּיָדוֹ נְמִי שְׁפִיר דְּמִי דְּאִינוּ אֲלֵא מְסִיָּע אֲלֵא בְּקָטָן שְׂאִינוּ יָכוּל לְהִזּוֹת בְּפָנֵי עֲצָמוֹ מִיָּרִי אֲבָל לְפִירוּשׁ ב' בְּנֹלָה אֲחַד קָטָן מִיָּרִי וּבְיִכּוּל בְּפָנֵי עֲצָמוֹ אֲלֵא שְׁהָאֲשָׁה נְמִי יָכוּלָה בְּפָנֵי עֲצָמָה לְפִיכָף אִם מִזָּה לְחֹד כְּשֶׁר וְאִם אֲשָׁה אַחֲזָה עֲמוֹ פְּסוּל כִּינּוּן דְּזָה יָכוּל וְנָה יָכוּל וְכַדְפִּירְשִׁיתִי וּפִירוּשׁ ב' עִיקָר דְּדוֹחֵק לְאוּקְמָא מִתְּנִיתִין בְּתָרֵי גְוֹנָא קָטָן מְלַצְדִּין קְתָנִי: וְלֹא פְּלִיג ר"י הַקְּשׁוֹ הַתּוֹס' וּבִהַר"ש שְׁם בְּמַסְכֵּת פְּרָה דְּבַתְּוֹסְפֵתָא דְּמַס' פְּרָה תְּנִינָא בְּפָרָה ר' יְהוּדָה מְכַשִּׁיר בְּקָטָן וְשְׂמָא הַמְקַשֶּׁה לֹא שְׂמִיעַ לִיהָ הָא וְנִפְלְאֵתִי הָא וְדִאִי תוֹסְפֵתָא דָּא מְשַׁבְּשָׁתָא הִיא דְּכַלְפֵי לִינָא דְּהָא לְרַבָּנּוּ קָטָן כְּשֶׁר וּלְר' יְהוּדָא פְּסוּל: וְהִזָּה הַטְּהוֹר מְכַלְל שְׁהוּא טְמֵא לִימָד עַל טְבוּל יוֹם קִשָּׁה לִי נִימָא הֵכָא נְמִי לְהֵכִי פֶתַח רַחֲמֵנָא טְהוֹר מְשׁוּם מְשַׁמְעַ מוֹצִיא מִיַּד מְשַׁמְעַ וּלְרַבָּנּוּ דְּאֲמָרִי בְּטְבִילַת אֲזוּב אִישׁ וְלֹא אֲשָׁה כ"ר גְּבִי הַזָּאָה טְהוֹר לְהַכְשִׁיר אֵת הָאֲשָׁה וּלְר"י דָּא הֵתָם אִישׁ וְלֹא קָטָן כ"ר טְהוֹר גְּבִי הַזָּאָה לְהַכְשִׁיר קָטָן וּי"ל דְּטְבִילַת אֲזוּב בְּמִי חֲטָאת וְהַזָּאתוֹ בְּמִים חָדָא עֲבוּדָה וְחָדָא מִלְתָּא הוֹנִין מְשׁוּם הֵכִי אִי אֲפִשֶׁר לְחַלֵּק עֲבוּדָה אַחַת לְחֲצָאִין וְלוֹמַר דְּכָשֶׁר בְּזָה מַה שְׁפִסּוּל בְּזָה וְעַל דְּרָף שְׁפִירְשִׁיתִי לְעֵיל גְּבִי לְקִיחָה וּנְתִינָה: לִימָד עַל טְבוּל יוֹם שְׁכָשֶׁר בְּפָרָה.

וְהַקְּשׁוֹ הַתּוֹס' וְאִימָא לְרַבּוֹת מְחֻסָּר כְּפוּרִים וְלֹא טְבוּל יוֹם וְתִי דְמוֹקְמִינוּ לְטוּמְאָה שְׁבִאוֹתָהּ פְּרִשָּׁה שְׁהוּא טוּמְאָת מַת דְּלֹא שְׂיִיף בֵּיהָ כְּפָרָה וּמַפ"ב דְּזִבְחִים (דָּף י"ז) לְמַדּוּ כֵּן וְהֵכִי אִיתָא הֵתָם שְׁרַפָּה מְחֻסָּר כְּפוּרִים כְּשֶׁרָה יוֹסֵף הַבְּבֵלִי אוֹמַר פְּסוּלָה וְרוֹצָה לוֹמַר דְּבָהָא פְּלִיגִי מֶר סָבַר מְחֻסָּר כְּפוּרִים דְּזָב כְּזָב דְּמִי וּמֶר סָבַר לֹא כְּזָב דְּמִי וְדַחֲזִי דְּכּוּלִי עֲלֵמָא כְּזָב דְּמִי וּבָהָא קְמִיפְלִיגִי דְּכַתִּיב וְהִזָּה הַטְּהוֹר מְכַלְל שְׁהוּא טְמֵא לִימָד עַל טְבוּל יוֹם שְׁכָשֶׁר בְּפָרָה מֶר סָבַר טוּמְאָה דְּכָל הַתּוֹרָה כְּנֹלָה וּמֶר סָבַר טוּמְאָה דְּהָךְ פְּרִשָּׁה הַלְּכָף טְבוּל יוֹם דְּטְמֵא שְׂרָץ דְּקִיל אֲתִי בַק"ו מְטְבוּל יוֹם דְּמַת מְחֻסָּר כְּפוּרִים דְּזָב חֲמִיר שְׁכֵן טוּמְאָה יוֹצֵאָה עֲלֵיוּ מְגוּפּוֹ לֹא.

וְקִשָּׁה לִי כִינּוּן דְּסְבִירָא לִיהָ לְיוֹסֵף הַבְּבֵלִי טְבוּל יוֹם דְּהָךְ פְּרִשָּׁה וְטְבוּל יוֹם דְּשְׂרָץ דְּקִילִי אֲתִי בַק"ו מְטְבוּל יוֹם דְּמַת אֲבָל טְבוּל יוֹם דְּטוּמְאָה הַיּוֹצֵא מְגוּפּוֹ דְּחֲמִירִי לֹא וְהָא מְחֻסָּר כְּפוּרִים לִיתָא אֲלֵא בְּטוּמְאָה הַיּוֹצֵא מְגוּפּוֹ שְׁהוּן זָב וְזָבָה יוֹלָדַת וּמְצוֹרַע כְּדַתְנָן רִישׁ פ"ב דְּכַרִּיתוֹת וְאִם כֵּן מֵאִי אִירָא מְחֻסָּר כְּפוּרִים אֲפִילוּ טְבוּל יוֹם שְׁלֵ אוֹתָן טוּמְאוֹת כְּגוֹן זָב וְזָבָה בְּעֵלֵי שְׁמִי רְאִיוֹת דְּאִין צְרִיכִין קְרַבּוֹ וְכֵן מְצוֹרַע מְוֹסָגֵר דְּאִין צְרִיף קְרַבּוֹ כְּדַתְנָן בַּפ"ק דְּמַגִּילָה טְבוּל יוֹם דִּידְהוּ פְּסוּלִין לְפָרָה הוֹאִיל וְחֲמִירִי דְּטוּמְאָתָן יוֹצֵאת מְגוּפּוֹן: דָּף מ"ג ע"ב מִתְּנִיתִין שְׁחִטּוֹ וְקַבְּל בְּמִזְרֵק אֵת דְּמוֹ נְרָאָה לִי דְּהָאִי וְשְׁחִטּוֹ נְמִי בְּרוּב שְׁנִים וּמִזְרֵק אַחַר שְׁחִיטָה עַל יָדוֹ כְּדַתְנָן לְעֵיל פ"ג (דָּף ל"ב) גְּבִי שְׁחִיטַת הַתְּמִיד קְרָצוֹ וּמִזְרֵק אַחַר שְׁחִיטָה עַל יָדוֹ וְאֲמַרִינּוּ בְּגַמ' קְרָצוֹ בְּרוּב ב' מְפָנֵי שְׁלֵא הִיָּה לוֹ פְּנָאִי לְגַמּוֹר הַשְׁחִיטָה בְּב' סִימָנִים מְשׁוּם שְׁהִיָּה צְרִיף לְמַהֵר לְקַבְּל אֵת הַדָּם כְּדָפִי הֵתָם וְהֵכָא נְמִי שְׁחִיטַת כָּל הַקְּרַבְנוֹת שְׁבוּ בַיּוֹם שְׂאִינּוּ אֲלֵא בְּכַהֵן גְּדוּל כָּל עֲבוּדָתָן אִין שׁוֹחֲטִין אֲלֵא בְּרוּב ב' וּמְמָרֵק

אחר על ידו ותני בתמיד שהיא הראשון מכל הקרבנות של בו ביום והוא הדין לכולן:
על רובד הד' שפיהיכל בגמ' תני של היכל הא דקרב הדם קרוב להיכל.

כל פה וגבי מחתה קאמר בסמוך על רובד הד' שפיעזרה היינו טעמא שדמ דאיפא חששא
שלא יקרנש פל כמה דמקרבו לפנים שהוא מקום הזאת דם זה עדיף טפי פדי למעט
בהילוף פשיטול הדם ממי שממרס בו וישאנו לפנים עד מקום הזאתו ומ"מ לקרבו עד
תוף ההיכל אסור משום כל אדם לא יהיה באהל מועד אבל במחתה אי מרחקה מן ההיכל
אע"פ שגם הוא צריך להכניסה לפנים לית לן בה מ"מ איני יודע מאי טעמא ממרס על
רובד ד' ולא קרוב להיכל דהא בשעת הקטרת פנים אינו צריך פרישה אלא מהיכל וכדאי'
בגמרא וי"ל דהיא דממרס שאני דצריך הרחקה יתירה דאגב דטריד במלאכתו למרס
הדם דלמא יקרב את עצמו לתוף ההיכל עם הדם ולא אדעתיה מה דליפא למיחש להכי
בשאר כל אדם מ"מ להרחיק יותר מרובד הד' חיישינו דילמא משפטול פהו גדול מיד
הממרס ועד דממטי לדם לפנים במקום הזאתו יקרנש אבל מרובד הד' עד לפנים קי"ל
לרבנו דלא חיישינו לשמא יקרנש וחזוהו מן המעופלות הפנימים ר"י לא גרס לי' הקא
אלא גבי תרומת הדשן בפ"ק דתמיד פתב לה אבל גבי קטורת בעינו לוחשות ור' שמואל
אומר דבסדר המשנה לא גרס לה אבל בתמיד תנו לה גבי קטורת של כל יום והיינו
טעמא משום דבתורת פהנים תניא מנין שתהא האש בטלה ע"ג גחלים תלמוד לומר גחלי
אש הלכה מן הפנימים שאין בהן להבות אש הוא נוטל והוא הדין ליום הפפורים ת"י
ולדידי קשה לי אם איתא דגחלים שיש בהן להבות אש לא בכלל גחלי אש הו תקשה
הא דאמרינו בפ"ז דפסחים (דף ע"ה) דתנו התם גחלי יכול עוממות תלמוד לומר אש אי
אש יכול שלהבת תלמוד לומר גחלי הא כיצד מביא מן הלוחשות ואמר' הא גופי' קשיא
אמרת גחלי יכול עוממות אלמא לוחשות אש ניהו אימא סיפא אי אש יכול שלהבת
תלמוד לומר גחלי אלמא אפילו לוחשות לאו אש ניהו ואמר אבני תריץ הכי גחלי יכול
עוממות ולא לוחשות תלמוד לומר אש אי אש יכול רצה שלהבת יביא רצה גחלת יביא
תלמוד לומר גחלי הא כיצד מביא מן הלוחשות אמר רבא רצה גחלת יביא רצה שלהבת
יביא שלהבת בלא גחלת היכי משפחת לה פגון דשייפי למנא משחא ואיתלי ביה נורא
הוא לא צריך קרא למעוטי השתא לפני מלה בשור נדם אין עושין פן לפני מלה מלכי
המלכים הקב"ה לא כ"ש אמר רבא תריץ הקא גחלי יכול עוממות ולא לוחשות תלמוד
לומר אש אי אש יכול יביא מחצה גחלת ומחצה שלהבת אדעיייל לגנאי הוי פוליה גחלת
תלמוד לומר ולקח מלא המחתה גחלי אש משעת לקיחה נהוי גחלים והשתא הנה ליה
לתריץ הכי אי אש יכול רצה שלהבת עם גחלתו יביא רצה גחלת לחוד בלא שלהבת יביא
ולא שלהבת בלא גחלת כדאמר אבני דתקשי לה השתא לפני מלה בשור נדם אין עושין
פן ודחוק לומר דאפילו בכהאי גוונא אין עושין פן אפילו לפני מלה בשור נדם ועוד אם
פן למה ליה לרבא לדחוקי ולומר יכול מחצה גחלת ומחצה שלהבת ואדעיייל לגנאי הוי
פוליה שלהבת משום דאילו לעיולא הכי אין צריך מעוט דהא לפני מלה בשור נדם אין
עושין פן להביא אוד בשלהבתו דמעלה עשן כדפירש"י הנה ליה למימר אי אש יכול
גחלת בשלהבתו יקח ועד דעיייל לגנאי הנה ליה פוליה גחלת תלמוד לומר ולקח מלא
המחתה גחלי אש משעת לקיחה בעינו גחלי אלא ודאי ש"מ דגחלים בשלהבתם בעוד
שיש בהם להבות אש אפילו להביא הכי בפנים נמי שפיר דמי דכל פהאי גוונא גחלי אש

מקרי: על רובד הד' שבעזרה למאי דקאמר בגמרא גבי דם פ' שנתנו למי שממרס בו על רובד ד' שבהיכל תני של היכל פי' מונה מיציאת היכל ולחוי' ד' רובדים ומניחו על הד' והשתא אי אמרת דהא דאמר בגמרא בשעת הקטרה דלפני ולפנים מהיכל פ'רשי מבין האולם לא פ'רשי דרישא דווקא הא דקאמר מהיכל פ'רשי אבל אפילו מאולם גופיה אין צרי' פ'רשיה וכמו שאפרש בגמרא היינו דאיכא בין הנחת דם דרישא להא דמחתה דאילו דם מניחו באולם גופיה על רובד הד' שבו מן ההיכל ולחוי' ואילו מחתה מניחה על רובד הד' שחוי' לאולם ולמזבח ואי אמרת דהא דקאמר מבין האולם ולמזבח לא פ'רשי דווקא אבל מאולם גופיה פ'רשו צרי' לומר דהיינו דאיכא בין הנחת דם למחתה דהא דקאמר של היכל הרובד הד' אולם נמי בכלל היכל והרובד הד' שמניח הדם חוצה להם היינו בין אולם ולמזבח ברובד הד' שמציאת האולם ולחוי' ואילו מחתה מניחה על הרובד הד' שמחוי' של מזבח והיינו דאיכא בין דם למחתה דהתם קאמר על רובד הד' של היכל והכא קאמר הד' שבעזרה דאי לא תימא הכי כדפי' מאי איכא בין דם למחתה אלא נדאי כדפי': רובד ד' שבעזרה איני יודע מאי טעמא רובד ד' דווקא דבשלמא הא דמניח של דם בד' של היכל והכא במחתה בד' של עזרה היינו טעמא משום דבדם אי מרחק ליה ממקום הזאתו יותר איכא למיחש שלא יקרוש הדם כשנושאו משם לפנים אבל מחתה שנוטל את הגחלים ממזבח החיצון מניחם בעזרה סמוך למזבח אבל מאי טעמא דרובד ד' (אע"ג דסוף סוף הא מ"מ אחר כ' צרי' לישא למרחק מרובד הד' של עזרה לפנים שהוא מקום הקטרה ולא עוד שאחר כ' נושא הכף עם המחתה ביחד לפנים ונמצא בהא דמניח המחתה בעזרה אתה מרבה עליו את הדרך במשא יותר כבד של כף ומחתה ביחד מ"מ הא עדיף למעט בהילוף הא' מיד כשנוטל הגחלים מעל המזבח שהן חמין ביותר וקשה עליו משא חם לשאת למרחק יותר משאינו חם כל כ' אע"ג דיקירי טפי והא עד שיוציא לו כף ומחתה של קטורת מלשפת הפלים ויחפון כדאמר רפ"ה אדהכי והכי מצטנן במקצת ואינו חם כל כף) שמניחו דווקא עליו ושמא י"ל דאגב דהתם גבי דם מניחו על רובד הד' מטעמא דפי' לעיל תקנו נמי הכא במחתה הכי ואע"ג דלא דמי דהרובד דהתם של היכל ודהכא של עזרה מ"מ במנין הרובדים השוו חכמים ולא חלפי בהו נראה לי: בכל יום וכו' בגמ' אפרש לה פ'סקא פ'סקא: ד' מ"ד ע"א יכול אפילו בעזרה תלמוד לומר באנהל מועד פי' בהיכל קשה לי למה לי קרא להזהיר על פ'רשיה מן ההיכל בשעת הקטרה ומתן דמים דלפני ולפנים תיפוק ליה בלאו הכי איכא לאו כדמעיל ביאה ריקנית בהיכל שלא לצורך עבודה כדאמרין בפ"ג דמנחות (דף כ"ז) דטהורים שנוכנסו לפנים ממחיצתם אל היכל כולו בארבעים ונפקא ליה מהאי קרא דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקודש דהיינו היכל בלא יבא והא אפי' אם תמצא לומר דסדר עבודות של כל יום מן התורה פ'רשיה בכהן הדיוט ולפיכך יש מקום פניסה לכהן הדיוט ולצורך עבודה אפילו ביום הפ'רים לצורך הטבת גרות והקטרת קטורת של היכל הא מ"מ לפי סדר העבודות עבודת היום מאוחר להם ומעתה אין מקום פניסה בהיכל בו ביום אפילו לפניהם לשום צורך עבודה עד בין הערביים להדלקת גרות וקטורת של היכל והו מאוחרין לכל עבודות היום ולא משפחת לה פניסה להיכל בשעת עבודת היום של יום הפ'ורים לצורך אפילו לפניהם והשתא למה ליה כל אדם לא יתנה באנהל מועד שהוא היכל לאזהורי בשעת הקטרה והזאה דלפנים תיפוק ליה דהנה ביאה

שלא לצורך דהא לצורך בההיא שעמא לא משפחת לה מיהו למאי דפי' התו' התם בשם ר"ת דלהשתתחות מותר ליכנס להיכל דהשתתותא צורך עבודה חשיבא לפי זה ניחא הא דכתב רחמנא וכל אדם לא יהיה באוהל מועד אפילו אם פהו רוצה ליכנס לשם לצורך השתתותא בהיכל דמשום ביאה שלא לצורך ליכא וקמ"ל דאפילו הכי בשעת הקטרה והזאה דלפנים לא יהיה באוהל מועד ואפילו להשתתות לא אבל קשה לי על פי' ר"ת דהא התם פליגי לרבנן היכל בארבעים מבית לפרונכת פי' לפני ולפנים אל פני הפנרת היינו שקהל עד לפני הארון במיתה.

ולר' יהודא היכל ולפני ולפנים בארבעים אל פני הפנרת לחוד במיתה ואמר' מאי טעמא דרבנן לכתוב רחמנא אל הקודש ואל פני הפנרת ולא בעי מבית לפרונכת ואנא אמנא היכל מחייב מבית לפרונכת מבעי מבית לפרונכת דכתב רחמנא למה לי ש"מ דבמיתה והשתתא היכל אי צורך השתתותא שרי למיעל הא ודאי מבית לפרונכת שהוא לפני ולפנים אפילו לצורך השתתותא אסור והא ליכא למ"ד דמבית לפרונכת לצורך השתתותא שרי וכדתנן בפ"ק דכלים קדושים מקודש ממנו פי' מן ההיכל שאין נכנס לשם אלא פהו גדול ביום הפפורים בשעת העבודה ולקמן בפ"ה (דף נ"ג) אומר הא לא נתן ביה מעלה עשן או שחיסר א' מכל סמניה חייב מיתה ופריה ותפוח ליה דקא עייל ביאה ריקנית ואי לצורך השתתותא מבית לפרונכת נמי שפיר דמי מאי פריה דלמא נ"מ בדעניל לצורך השתתותא דאין בזה משום ביאה ריקנית אלא ודאי מבית לפרונכת אפילו לצורך השתתותא אסור וכיון שפן אי סלקא דעתה דבהיכל לצורך השתתותא שרי מאי קאמר לכתוב רחמנא אל הקודש ולא בעי מבית לפרונכת דהיכל מחייב מבית לפרונכת מיבעי דלמא משום הכי כתב רחמנא מבית לפרונכת אע"ג דמק"ו דהיכל אתי שלא תאמר דיו לבא מן הדין להיות כגדון מה היכל לצורך השתתותא מותר אף מבית לפרונכת כן להכי כתב רחמנא מבית לפרונכת בהדיא דאפילו צורך השתתותא אסור ביה אלא ודאי בהיכל נמי שלא לצורך עבודה אלא להשתתותא בלבד אסור כמבית לפרונכת והשתתא שפיר איכא למילף מבית לפרונכת מק"ו מהיכל מיהו בלאו הכי אי אפשר לפרש כן דהא דקאמרי רבנן היכל מיחייב מבית לפרונכת מיבעי דבתורת ק"ו מילף ליה הכי מה היכל הקל מיחייב מבית לפרונכת התמור מיבעי הא ליתא דק"ל אין עונשין מן הדין כדאמר בפ"ב דמפות (דף ט') וריש פי"ג דזבחים (דף ק"ו) גם ל"ל כדפירש"י היכל מיחייב מבית לפרונכת מבעי הא בכלל בית לפרונכת היכל דלא נכנס לשם אלא דרך היכל ומשעת ביאת היכל קם ליה במלקותהא נמי ליתא דאמר התם מאי טעמא דר' יהודא ואמר' אל פני הפנרת למה לי מבית לפרונכת במיתה אל פני הפנרת מיבעי אלא ודאי מבית לפרונכת באזוהרה ולא במיתה ורבנן הכי נמי דלא צריה והא דכתב רחמנא אל פני הפנרת למעוטי דרך משופש פדתנא דראב"י אל פני הפנרת קדמה זה בגין אב פל מקום שנאמר פני אינו אלא קדים ופירש"י משופש כגון שחתר החומה דלפני ולפנים ועשה פתח בדרום או בצפון ונכנס ולא נכנס בפתח שבמזרח ושיהא פניו למערב והשתתא מאי האי דקאמרי רבנן הכי נמי דלא צריה אל פני הפנרת ולמעוטי דרך משופש פתביה דפטור הא אפילו [אי] דרך משופש חייב כל שפן דצריה למכתב אל פני הפנרת בנכנס דרך משופש בפתח שעשה לצפון של קדשי קדשים או לדרומו נגד פני הפנרת: דף מ"ד ע"א ביציאתו מנין תלמוד לומר עד צאתו נראה לי דאין לו ענין להא דפליגי תנאי בספ"ד

דַּעַרְכִּין (דף י"ח) גַּבֵּי מִיּוֹם הָא' עַד יוֹם הַז' אִי עַד וְעַד בְּכָל־לַא אִי לֹא דַאֲפִילוּ לְמ"ד עַד וְלֹא עַד בְּכָל־לַא הֶכָּא מוֹדָה דְּבִי־צִיאָתוֹ נְמִי לֹא וְלֹא אַמְרִינוּ וְעַד צִיאָתוֹ וְלֹא צִיאָתוֹ בְּכָל־לַא דָּאָם כֹּן עַד צִיאָתוֹ דְּכַתְּב רַחֲמֵנָא לְמָה לִי מְפָדִי פְּתִיב בְּבוֹאוֹ לְכַפֵּר דְּמִשְׁמַע כָּל זְמַן כְּפָרָה לֹא יְהִי אָדָם בְּאִוְהֵל מוֹעֵד עַד צִיאָתוֹ לְמָה לִי אֶלָּא וְדָאִי עַד צִיאָתוֹ וְצִיאָתוֹ בְּכָל־לַא וְהִכִּי מוֹכַח הָתָם הִכִּי דְּמוֹכַח דְּעַד וְעַד בְּכָל־לַא פְּוֹלִי עֲלֵמָא מוֹדוּ: כְּפָרְתוֹ קוֹדְמָת לְכַפֵּרְת בֵּיתוֹ תִּימָא וְהֵלֹא נְעֻשִׁית הָעֲבוּדָה הַפֵּל בְּבֵת אַחַת וּמְתִי כְּפָרְת א' וּמְתִי כְּפָרְת ב' וּפִי' ר"ש דְּנִפְקָא מִיְנָה הָא דַּאֲמַר בַּפ"ג דְּהוֹרִיּוֹת (דף י"ג) דְּקָרְבַן פְּהוּ קוֹדָם לְקָרְבַן יִשְׂרָאֵל וְלֵהָאִי צָרִיף הָאִי קָרָא אַף כְּפָרְתוֹ קוֹדְמָת לְכַפֵּרְת אַחִיו הַפְּהֵגִים לֹא אֶתִי שְׁפִיר וְכֹן לְכַפֵּרְת בֵּיתוֹ וְלִדְיָדִי בְּלֹא הִכִּי קָשָׁה לִי הֵהוּא סוּגְיָא דְּהָתָם דְּהִכִּי תְּנֹן פֵּר כְּהֵן מְשִׁיחַ קוֹדָם לְפֵר הָעֵדָה בְּכָל מְעֻשָׁיו וְאַמְרִינוּ בְּגַמ' מְנָא הִנֵּי מִיְלִי דְּתְנֹנוּ רַבְּנֵנוּ וְשָׂרְפֵנוּ אֹתוֹ כְּפֵר אֶת הָפֵר הָרֵאשׁוֹן מֵהַ תְּלִמוּד לְזִמְרָה הָרֵאשׁוֹן שְׁיָהָא רֵאשׁוֹן קוֹדָם לְפֵר הָעֵדָה בְּכ"מ וְסוּמוּף לְזֵה אַמְרִינוּ שְׁם פֵּר כְּהֵן מְשִׁיחַ קוֹדָם לְפֵר הָעֵדָה בְּכָל מְעֻשָׁיו הוֹאִיל וּמְשִׁיחַ מְכַפֵּר וְעֵדָה מְתַכְּפֵרְת דִּין הוּא שְׁיִקְדִים מְכַפֵּר לְמַתְּכַפֵּר וְכֹן הוּא אֹמֵר וְכַפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל קְהָל יִשְׂרָאֵל וְהִשְׁתָּא לְמָה לִי הָאִי טַעְמָא שְׁיִקְדָם מְכַפֵּר לְמַתְּכַפֵּר כְּדַאֲשַׁכְחֵנוּ בְּיוֹם הַפְּפוּרִים וְכַפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ תִּיפּוּק לִיָּה דְּהָא מְהָאִי קָרָא דְּהֵרֵאשׁוֹן נְפִיקָא לִיָּה שְׁיָהָא רֵאשׁוֹן קוֹדָם לְפֵר הָעֵדָה בְּכָהֵן מְשִׁיחַ וְאַפִּילוּ תִימָא דַּאֲיִצְטָרִיף לְהָאִי טַעְמָא דְּיִקְדָם מְכַפֵּר לְמַתְּכַפֵּר לְשֹׂאֵר קָרְבַן כ"מ וְהָעֵדָה אִם כֹּן הָרֵאשׁוֹן דְּפֵר כְּהֵן מְשִׁיחַ לְמָה לִי תִיפּוּק לִיָּה מְשׁוּם הָאִי טַעְמָא דְּיִקְדָם מְכַפֵּר לְמַתְּכַפֵּר כְּדַכְּתִיב וְכַפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְחִי' לְמַס' הוֹרִיּוֹת יְתַבָּאֵר זָה.

עוֹד פִּירְשׁוּ בַת"י דִּי"ל לְעַנְיָן וְיָדוּי שְׁל פֵּר אֲיִירִי דְּתַנְיָהוּ עֲנִיָּן לְשֵׁם שְׁצָרִיף לְזִמְרָה אֲנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אֶהְרֵן עִם קְדוּשָׁתוֹ כִּי אִם לֹא הִיָּה פְּסוּק הִיָּה לוֹ לְהַזְכִּיר בְּפַעַם ב' מֵיָּהָא שְׁבִטוֹ תְּחִילָה מִיָּהוּ גַם עַל תִּי' זָה קָשָׁה לִי דָּאָם כֹּן מֵאִי כְּפָרְתוֹ קוֹדְמָת לְכַפֵּרְת יִשְׂרָאֵל דְּקֹאֲמַר דְּהָא לֹא בְּחֵדָא וְיָדוּי הֵן דְּעַל הָפֵר מְתוּדָה עֲלִיו וְעַל בֵּיתוֹ וְעַל אַחִיו הַפְּהֵגִים וְיָדוּי שְׁל יִשְׂרָאֵל הִיָּה עַל הַמְּשַׁתְּלַח בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ אִם לֹא שְׁתֹּאֲמַר שְׁנַרְכִיב ב' הַפִּירוּשִׁים בְּיַחַד דְּכַפֵּרְתוֹ קוֹדְמָת לְכַפֵּרְת אַחִיו הַפְּהֵגִים לְהַזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ תְּחִילָה בְּיָדוּי ב' וְקוֹדָם לְיִשְׂרָאֵל נ"מ לְהַקְדִים קָרְבָנוֹ לְהֵם מ"מ אַפְתִּי קָשָׁה לִי הָא דְּקֹאֲמַר דְּכַפֵּרְתוֹ קוֹדְמָת לְכַפֵּרְת בֵּיתוֹ לְמֵאִי נְפִיקָא מִיְנָה דְּלְהַקְדִים בְּיָדוּי לֹא צָרִיף קָרָא דְּפִשִׁיטָא מְהִיכִי תִיָּתִי לְהַקְדִים בְּיָדוּי בֵּיתוֹ לוֹ וְהִכִּי נְמִי לְהַקְדִים קָרְבָנוֹ לְשֵׁל בֵּיתוֹ לֹא צָרִיף קָרָא דְּפִשִׁיטָא דְּקָרְבָנוֹ קָדִים לְשֵׁל בֵּיתוֹ דְּעַל פְּרָחָף לֹא צָרִיף קָרָא אֶלָּא שְׁפֵר כְּהֵן מְשִׁיחַ יְהִיָּה קוֹדָם לְפֵר הָעֵדָה דְּסִלְקָא דְּעֵתָהּ אַמִּינָא דְּפֵר הָעֵדָה קָדִים שְׁזָה צִיבּוּר וְזָה יְחִיד כְּדַאֲמַר הָתָם שְׁעִיר עֲבוּדָה זָרָה קוֹדָם לְשְׁעִיר נְשִׂיא מֵאִי טַעְמָא הָאִי צִיבּוּר וְהָאִי יְחִיד קַמ"ל דְּלֹא אַבְּל שְׁיָהָא קָרְבָנוֹ קוֹדָם לְקָרְבַן בֵּיתוֹ לְהָא לֹא צָרִיף קָרָא דְּפִשִׁיטָא הוּא וְלִי נִרְאָה לְפָרֵשׁ הָא דְּקֹאֲמַר דְּכַפֵּרְתוֹ קוֹדְמָת כו' נ"מ לְהָא דְּאַמְרִינוּ בְּשִׁמְעָתָא קַמְיִיתָא דְּזִבְחִים (דף ב') דְּקָרְבַן שְׁנַעֲשׂוּ ד' עֲבוּדוֹת שְׁפָדָם שְׁלֹא לְשֵׁם בְּעֵלִים לֹא עֲלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוּבָה וּפְסַח וְחִטָּא פְּסוּל לְגַמְרִי מִיָּהוּ הִנֵּי מִיְלִי בְּשַׁחְטוֹ בְּפִי' שְׁלֹא לְשֵׁם בְּעֵלִים אַבְּל סֵתְמָא פֶּשֶׁר וְעֲלוּ מ"מ מִן הַתּוֹרָה צָרִיף לְשַׁחֲט לְכַתְּחִילָה בְּפִירוּשׁ לְשֵׁם בְּעֵלִים וּכְדַתְנֵן לְשֵׁם שְׁשָׁה דְּבָרִים הַזְּבַח נְזַבַּח לְשֵׁם זָבַח לְשֵׁם זוֹבַח דְּהִיָּנוּ לְשֵׁם בְּעֵלִים וְכַתְּבוּ הַתּוֹס' הָתָם דְּהוּא הַדִּין שְׁאָר ד' עֲבוּדוֹת צָרִיף לְעֻשׂוֹתָן לְשֵׁם בְּעֵלִים בְּפִירוּשׁ אֶלָּא תְּנָאִי בֵּית דִּין הוּא דְּלֹא לִימָא לְשִׁמּוֹ דְּלִמָּא אֶתִי לְמִימַר שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ וְאִם כֹּן בְּכָל קָרְבָנוֹת צִיבּוּר וְהַיְחִיד צָרִיף מִן הַתּוֹרָה דְּלִימָא לְשִׁמּוֹ לְכַתְּחִילָה וְאֵע"ג

דְּשֵׁלָא לְשֵׁם בְּעָלִים בְּקָרְבַּן צִיבוּר אִינוּ פּוֹסֵל כְּדֹאמְרֵינוּ הֵתָם (דָּף ד') מַה לְּשֵׁלָא לְשֵׁמוּ שְׂיִשְׁנוּ בְּצִיבוּר כְּבִיחִיד תֹּאמַר שְׁלָא לְשֵׁם בְּעָלִים אִינוּ בְּצִיבוּר הֵתָם הֵינּוּ טַעְמָא דְשֵׁלָא לְשֵׁם בְּעָלִים אִינוּ פּוֹסֵל בְּצִיבוּר מִשּׁוּם שֶׁהַכֹּל בְּעָלָיו אֲבָל מ"מ הָא דְצָרִיךְ מִן הַתּוֹרָה בְּפִירוּשׁ לְשֵׁם בְּעָלִים לְכַתְחִילָה אִין לְחַלֵּק בֵּין שֶׁל צִיבוּר לְשֶׁל יְחִיד דְמֵאֵי שְׁנָא וְאֲדַרְבֵּה י"ל דְאַפִּי מְדַרְבְּנָן צָרִיךְ לֹאמַר בְּקָרְבַּן צִיבוּר לְשֵׁם בְּעָלִים לְכַתְחִילָה דְבָהָא לֹא חֵינִישׁ דְלִמָּא אֲתֵי לְמִימַר שְׁלָא לְשֵׁם דְהָא אֵי נְמִי אָמַר שְׁלָא לְשֵׁם בְּעָלִים בְּקָרְבַּן צִיבוּר לִית לֹן בֵּה וְלֹא אֲתֵי לְיַדֵי קַלְקוּל אִין לָנוּ לְתַקְּוֹן דְלֹא לִימָא בְּהַדְּיָה לְשֵׁם בְּעָלָיו פִּינּוּ דְמִן הַתּוֹרָה צָרִיךְ וְדָאֵי [לֹאמַר] פֶּן לְכַתְחִילָה שְׁעוּשָׂה עֲבוּדוּתֵינוּ לְשֵׁם צִיבוּר לְאַפּוֹקֵי מִשּׁוּם יְחִיד וְנִהְרֵי קַטְוֶרֶת פָּנִים דִּינוּ לְעַנְיָן מִחֲשֻׁבַּת קַדְוִשִׁים כְּמַנְחָה דְפּוֹסֵל בֵּה מִחֲשֻׁבָּה כְּדַמְסָקִינוּ לְקַמְּוֹן בְּפ"ה (דָּף מ"ח) דִּילְפִינוּ לֵה מְלֵא מְלֵא מִמְנַחָה וְהָא מְנַחָה שְׁוֵה לְזַבַּח דְמִים לְעַנְיָן פֶּל פְּסוּלֵי מִחֲשֻׁבָּה כְּדֹאמְרֵינוּ בְּכוּלֵיהּ מִס' זְבָחִים וּמ' מְנַחֹת וּמִשְׁמַע וְדָאֵי דְהוּא הַדִּין לֵהָא דְמֵאֵי לְזַבַּח לְהַקְטִירָה וְהוּא הַדִּין שְׁאָר עֲבוּדוּתֵינוּ פְּגוֹן חֲפִינָה וְהוּלְכָה לְשֵׁם בְּעָלִים שְׁהוּ צִיבוּר בְּפִיר' וּמ"מ בְּכָל קָרְבַּן צִיבוּר פְּגוֹן תְּמִידִין וּמוֹסָפִין וְשְׁאָר קָרְבַּן צִיבוּר סְגִי לֹאמַר לְשֵׁם צִבוּר סֵתָם וְהַכֹּל בְּכָלֵל צִבוּר כ"מ וְכַהֲנִים וְהָעָם וְאִינוּ צָרִיךְ לְפָרוֹט כֹּאוּ"א בְּפ"ע אֲלֵא בְּאָמַר לְשֵׁם צִבוּר לְחֹד סְגִי וְהַכֹּל בְּמִשְׁמַע וְכִדְאָמְרֵינוּ לְקַמְּוֹן בְּפ"ו (דָּף ס"ו) אֲטוּ פַּהֲנִים לֹא בְּכָלֵל עֲמָה יִשְׂרָאֵל נִינְהוּ וְנִאֲפִילוּ לר' יְהוּדָא דְלִית לֵיהּ הֵתָם הָאֵי טַעְמָא מ"מ י"ל נְהִי דְלֹא בְּכָלֵל עֲמָה יִשְׂרָאֵל הֵן דִּישׁ לָהֶם שֵׁם מְיֻחָד בְּפִנֵי עֲצָמוּ מ"מ בְּכָלֵל צִיבוּר הֵן הִילְכָה בְּכָל קָרְבַּן צִיבוּר סְגִי מִן הַתּוֹרָה בְּאֹמַר לְשֵׁם צִיבוּר סֵתָמָא מִיְהוּ בְּקַטְוֶרֶת פָּנִים חִידִשׁ לֹן רַחֲמָנָא דְצָרִיךְ לֹאמַר וְלְפָרוֹט לְהַדְּיָא לְשֵׁם פֶּהֶן גְּדוּל וְכַהֲנִים וְכָל יִשְׂרָאֵל כְּדַכְתִּיב וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד פֶּל קַהֵל יִשְׂרָאֵל וְהָאֵי קָרָא בְּקַטְוֶרֶת מִשְׁמַע לֵיהּ וְהִשְׁתָּא אֲתֵי שְׁפִיר הָא דְקָאמַר כְּפָרְתוֹ קוֹדֵם לְכַפֵּרֶת בֵּיתוֹ דְהֵינּוּ שְׁצָרִיךְ לֹאמַר שְׁמַקְרִיב אֶת הַקַּטְוֶרֶת הַלְלוּ שֶׁל פָּנִים לְכַפֵּר עָלָיו וְעַל בֵּיתוֹ וְכו' וְלַהֲקָדִים עֲצָמוּ לְבֵיתוֹ וּבֵיתוֹ לְפַהֲנִים וְכַהֲנִים לְכָל יִשְׂרָאֵל וּבְלֹא הֵכִי קָשָׁה לִי מֵאֵי הָאֵי דְקָאמַר הֵכֵא דְמַחֲלֵק לְד' כְּפָרוֹת שְׁלוֹ וְשֶׁל בֵּיתוֹ וְשֶׁל אֲחֵיו הַכַּהֲנִים וְשֶׁל פֶּל קַהֵל יִשְׂרָאֵל הָא בְּהָאֵי קָרָא לֹא נֶאֱמַר אֲלֵא ג' מִינֵי כְּפָרוֹת בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד פֶּל קַהֵל יִשְׂרָאֵל וְהָא פִי' לְעֵיל הָא דְפָר מְכַפֵּר עַל בֵּיתוֹ וְעַל אֲחֵיו הַכַּהֲנִים נְפָקָא לֵיהּ מְדַכְתִּיב תְּרֵי בֵּיתוֹ גְּבִי פֶר אֶחָד בְּוִידוּי א' וְאֶחָד בְּוִידוּי ב' אֲבָל הָא מִיְרֵי מְכַפֵּרֶת קַטְוֶרֶת שֶׁל פָּנִים שְׁשׁוּה לְכוּלָן מְנָא לֵיהּ דְהָאֵי בֵּיתוֹ שְׁנִיְהֵן בְּמִשְׁמַע בֵּיתוֹ מִמֶּשׁ וְאֲחֵיו הַכַּהֲנִים נְהִי דְאֲחֵיו הַכַּהֲנִים אִינָן בְּכָלֵל קַהֵל יִשְׂרָאֵל מ"מ בֵּיתוֹ זֹו אֲשֶׁתוֹ מְנָא לֵיהּ דִּילְמָא הֵרִי הִיא בְּכָלֵל קַהֵל יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁאֵר נְשִׂי כַּהֲנִים הַדְּיוּטוֹת וְשְׁמָא י"ל פִּינּוּ דְכִבֵּר נְפָקָא לְעֵיל מִתְרֵי בֵּיתוֹ דְגְבִי וְוִידוּי פֶר דְאֲשֶׁתוֹ וְאֲחֵיו הַכַּהֲנִים בְּכָלֵל בֵּיתוֹ הֵן יְלִמּוּד סֵתוּם מִן הַמְּפֹרָשׁ דְהָאֵי בֵּיתוֹ דְגְבִי קַטְוֶרֶת פָּנִים נְמִי שְׁנִיְהֵן בְּכָלֵל וְכַפֵּרֶת בֵּיתוֹ זֹו אֲשֶׁתוֹ דְקוֹדֵם כְּפָרֶת אֲחֵיו הַכַּהֲנִים נְמִי מִהֵתָם נְפָקָא לֵיהּ דְהָא הֵתָם הֵכִי הָוִי וְכַדְפִּי' לְעֵיל: אִיזְהוּ כְּפָרָה שְׁשׁוּה לֹו וְלִבֵּיתוֹ וְלְכָל אֲחֵיו הַכַּהֲנִים וְלְכָל יִשְׂרָאֵל קָשָׁה לִי הַנִּיחָא לר"י דְדָרְיָשׁ בְּסִפ"ק דְשִׁבְעוֹת (דָּף י"ג) גְּבִי הָאֵי קָרָא דְוִכְפֵּר אֶת מְקוֹדֵשׁ הַקּוֹדֵשׁ דְכַתִּיב בְּסִיפָא דְקָרָא יְכַפֵּר וְקָאמַר הַוְשׁוּוּ כּוּלָן לְכַפֵּרָה א' שְׁמַתְפָּרִים בְּשַׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח בְּשָׂאֵר עֲבִירוֹת אֲבָל ר' שְׁמַעוֹן סְבִירָא לֵיהּ דְאִין כַּהֲנִים מִתְפָּרִים כָּלֵל בְּשַׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח וְאֲדַר' שְׁמַעוֹן קָאמַר הֵתָם הָא וְדָאֵי הַוְשׁוּוּ הַוְשׁוּוּ דְבְנֵי כְּפָרָה נִינְהוּ מִיְהוּ כָל חַד וְחַד מְכַפֵּר בְּאֲפִי נְפִשְׁיָה אִם כֵּן הֵכֵא נְמִי נִימָא הֵכִי דְאֲכַפֵּרֶת דְמִים קָאֵי וְהָאֵי יְכַפֵּר בְּעֵדוֹ דְכַתֵּב רַחֲמָנָא לְמִימָרָא שְׁהוְשׁוּוּ

הינינו לעגנון הא הנושוו דבני פפרה נינהו מיהו כל חד וחד מכפר בדנפשיה וצריף לומר דהאי תנא כר' יהודא סבירא ליה דהנושוו לגמרי משמע דהנושוו שמתפפרים בכפרה א' אי נמי י"ל דהתם פינו דקרא דוכפר את מקדש הקודש מפר ושעיר הפנימי מיירי לא נראה ליה לר' שמעון לאוקמא סיפא דקרא דיכפר שמיירי בשעיר המשתלח דלא משמע ביה קרא פלל ובעל פרחדשבקיה לקרא דאיהו דחיק ומוקי אנפשיה דלא הנושוו אלא בקה לחד דבני פפרה נינהו ומ"מ פל חד בדנפשיה אבל הכא דכתיב קרא סתמא וכפר בעדו פינו דאפשר לומר דקרא מיירי בדבר שפולן הנושוו לכפרה א' אין לנו לדחוק ולאוקמי דמיירי מדבר שלא הנושוו לכפרה דסתמא היכא דלא מוכח הנושוו לגמרי משמע: יבא דבר שבחשאי וכפר על מעשה חשאי בספ"ט דזבחים (דף פ"ח) ובפ"ב דערכין פריף עלה מהא דאמר ר' ענני בר ששון דמעיל מכפר על לשון הרע יבא דבר שבקול וכפר על קול ומשני לא קשיא הא בצנעה דהוא בחשאי קטורת מכפרת הא בכפרהסא דמעשה קול מעיל שיהו דבר שבקול מכפר וקשה לי דהא ההוא עובדא דויתן אהרן קטורת וכפר על העם דמייתי מיניה קטורת מכפרת לשון הרע של פרהסא הוי פדכתיב וילונו כל עדת בני ישראל וכו' ניהי בהקהל העדה וכו' ואין זה מקומו: לא שנו אלא בשעת הקטרה דהיכל פרש"י שהרי סמוף לו אבל בשעת הקטרה דלפני ולפנים מהיכל שיהו סמוף לו פרישי אבל מבין העולם ולמזבח שיהו מרוחק לא פרישי וקשה לי אטו ברחוק ממקום הקטרה תליא הא מילתא דפרישה הא מ"מ מקום פרישה מן התורה בזו ובזו שוין שטעון פרישה מן ההיכל אפילו בשעת הקטרת פנים פדכתיב וכל אדם לא יהיה באנהל מועד דהינו היכל נהרי פלום גזרו על פרישת אולם אלא משום היכל הסמוף לו שאם אתה מתירו פניסה בין האולם גזירה שמה יפנס להיכל הסמוף לבין האולם פדמוכח לקמן וכינו שפן פינו דאיסור פניסה בשעת הקטרה בין של היכל בין של פנים שוין ברחוק מקומו שיהו ההיכל פולו פי מרוחק מקום הקטר של זה משל זה מאי הנה הא לאו במקום הקטר תליא פרישה לפי ריחוק מקום הקטר וקרבתו וכינו דמקום פרישה בזה ובזה שוין איפא למיגזר פרישה של בין האולם בהקטר פנים הרחוק ממנו כמו בהקטר היכל הסמוף לו פינו דמקום פרישה של תורה סמוף לו בזה כמו בזה וכ"ש אם נאמר דפרישה של הקטרת היכל אינה מן התורה וכמש"ל דאין להחמיר אפרישת היכל דרבנן יותר מפרישת פנים של תורה ול"נ דהינו טעמא דגזרו פרישה מבין אולם משום הקטרת היכל ולא משום הקטרת פנים משום דבמילתא דשכיחא גזרו רבנן ובמילתא דלא שכיחא לא גזרו רבנן פדאמרינו בכל מקום משום הכי משום הקטרת היכל דשכיח בכל יום ב' פעמים שחרית וערבית גזרו אפרישה מבין האולם אטו פרישה דהיכל אבל הקטרת פנים דלא שכיח דאינו אלא פעם אחת בשנה לחד ביום הפפורים לא גזרו: אבל בשעת הקטרה דלפני ולפנים מהיכל פרישי מבין האולם ולמזבח לא פרישי.

קשה לי דהא גופא קשיא דבתחילה קאמר מהיכל פרישי משמע הא אולם גופיה פלחוז ואין צריף פרישה ולבסוף דקאמר מבין האולם ולמזבח לא פרישי משמע דווקא מבין האולם ולמזבח לא פרישי אבל האולם גופיה פלפנים וצריף פרישה וי"ל משום דב' מקומות מספקא ליה להגמ' אי קדושת אולם והיכל חדא היא לקמן בשמעתינו ובספ"ק דזבחים (דף י"ד) אם תמצא לומר קדושת אולם והיכל חדא היא אין מחשבה מועלת וכו' ושם רפ"ו וא"נ קסבר קדושת אולם והיכל חדא היא וכו' וכן ריש פ"ק דעירובין ואפשר

לומר גם ר' אליעזר מספקא ליה הא ולא קאמר אלא מילתא דפסיקא ליה היכל פסיקא ליה אולם לא פסיקא ליה דאי קדושת אולם פהיכל מאולם נמי פרישי דבכלל פל אדם לא יבא באוהל הוי נמי אולם ואי קדושת אולם אינו פהיכל מאולם נמי אין צריף פרישה לפיכך שייך ליה לאולם: מאי לאו בשעת הקטרה דלפני ולפנים הקשו התוס' מאי שנא דגזרו פרישה מבין האולם למזבח בשעת הקטרה דלפני ולפנים ולא בשעת מתן דמים דידיה הא תרוננוייהו מחד קרא נפקא ותי' דהקטרה דכתיב בהדיה בקרא גזרי רבנן טפי מבהזאה דמיתורא דלכפר נפקא.

ולי נראה דאדרבה דבר דלא פתיב בקרא בהדיא צריף הרחקה יותר דלא לזלזלו ביה כדמוכח בכל מקום אבל נראה לי דהיינו טעמא דגזרו בין האולם ולמזבח בשעת הקטרה [חסר מהעמקה וחבל על דאבדין]: ע"ב אתיא פפיה מיום הכפורים.

וקשה לי אפתי בשעת הקטרת קטורת בהיכל בכל יום מנלן דצריף פרישה הא התם כפירה לא פתיבי וכי תימא הכי נמי דמן התורה אין צריף פרישה אלא מדרבנן בעלמא גזרו אי משום הקטרה דלפני ולפנים או גזירה משום דמים דהיכל דמפ' הכא ליתא דאם כן הא דאר"י כשם שפורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה כף פורשין בשעת מתן דם פר פהו משית וכו' ומפרש ר' אליעזר דהאי פורשין בשעת הקטרה דקאמר אקטורת דהיכל קאי דאלו משום לפני ולפנים אין צריף פרישה מבין אולם למזבח והשתא תלי פתיבי בדלא פתיבי דפרישה דהני פתיבי ומן התורה הו דנפקא ליה בגזירה שנה דכפירה מיום הכפורים ואלו פרישת הקטרת היכל פל עצמו אינו אלא מדרבנן.

ועוד דבסמוך אמ' ש"מ קדושת אולם והיכל חדא היא דאי אמרת ב' קדושות ניגהו אולם גופיה גזירה וניקום ונגזור גזירה לגזירה והשתא אי פרישת הקטרת היכל אינו אלא מדרבנן משום גזירה וכדפי' אפתי תקשה אפילו אם תמצא לומר היכל ואולם חדא הווין אמאי גזרו אהקטרת היכל פרישה מבין האולם למזבח הא פל עצמו של פרישת היכל גופיה אינו אלא מדרבנן משום גזירה וניקום ונגזור גזירה לגזירה בין אולם אטו היכל והא נדאי ליכא למ"ד קדושת בין האולם והיכל חדא היא ועוד אפילו למאי דדחי אולם ובין האולם חדא היא ואולם והיכל ב' קדושות ניגהו אפתי לא אתי שפיר מ"מ תקשה אפרישה דבין האולם משום הקטרה דהיכל הא הנה ליה גזירה לגזירה מיהו ראיה זו יש לדחות דבשלמא אי אמרת קדושת אולם והיכל תרתי ניגהו ואין מקום פלל לגזור פרישה מבין האולם משום לתא דאיסור תורה פלל אלא אם כן הוי משום גזירה לגזירה פריף שפיר פינן דאין מקום לגזור עליו אלא בענין דהוי ליה גזירה לגזירה פולי האי לא גזרינן אבל אי אמרת דקדושת אולם והיכל חדא הוא ויש מקום לגזור על בין האולם משום היכא דאיכא בהיכל לתא דאיסורא דאורייתא כגון מתן דמים דהיכל תו לא חלקו חכמים בין מתן דמים הללו דהיכל להקטרה דהיכל והשוני מדותיהן לגזור פרישה מבין האולם משום הקטרה דהיכל כמו משום מתן דמים דידיה פדרף שלא חילקה תורה בלפני ולפנים בין מתן דמים דידיה להקטרה דידיה ואסרה לכל להיות בהיכל מ"מ קושיא א' נדאי קשיא וראיתי להרב"ם בפ"ג מהלכות תמידין ומוספין שכ' בשעיה שמקטירין הקטרה בהיכל בכל יום פורשין פל העם מן ההיכל ומבין האולם ולמזבח לא יהיה שם אדם עד שיצא זה שהקטיר הקטרה וכן בשעיה שיכנס בדם חטאת הנעשים בפנים פורשין הפל

מבין האולם ולמזבח עד שיצא שנאמר וכל אדם לא יהיה באוהל מועד בבואו לכפר בקודש בגן אב לכל פפרות שבקודש שלא יהא שם אדם ואין זה עולה לפי סוגיא דשמעתין דאם איתא למה לי גזירה שנה דכפרה כפרה מיום הפפורים תיפוק ליה מהאי בגן אב מיהו יש בידי ליישב דאי לאו גזירה שנה זו הנה אמינא דהא דכתב רחמנא וכל אדם לא יהיה באוהל מועד בבואו לכפר בקודש דהאי קודש היינו לפני ולפנים ולא היכל וכהאי גוונא אמרינן בספ"ק דזבחים (דף פ"ב) פנימה אין לי אלא פנימה היכל מנין תלמוד לומר אל הקודש פנימה ופריה ויאמר קודש ולא יאמר פנימה אמר רבא בא זה ולימד על זה פ"י דאי כתב קודש ולא כתב פנימה הייתי אומר קודש זה לפני ולפנים ולא היכל ואפילו אביי לא אקשי עלה ה"מ אלא משום כיון דאפסיל בהיכל לפני ולפנים מאי בעי פ"י והנה לו לקרא לכתוב היכל בהדיא אבל מ"מ אהא לא פליג דאל הקודש לחוד משמע דאלפני ולפנים קאי ואין היכל במשמע אי לא דגלי קרא ותירא על היכל ואם כן ה"מ נמי איכא למימר דהא דכתב רחמנא בבואו לכפר בקודש היינו לפני ולפנים ודווקא בשעת הזאה דשם צריה פרישה אבל לא בהזאות שבהיכל וכיון שכן אין פאן בגן אב כלל שהרי בקודש דטעון פרישה הא לא מייירי קרא אלא מהזאה והקטרה דלפני ולפנים לחוד דיום הפפורים ואין לנו עוד פיוצא בו אבל השתא דאתא לן גזירה שנה דכפרה מיום הפפורים אפר פהו משיח והעלם דבר ושעירי עבודה זרה שנותן דמן בהיכל שטעונין פרישה מעתה בע"כ האי בקודש אהיכל נמי קאי ומעתה אחי בגן אב אכל כפרה שבקודש שהוא צריה פרישה ואפילו קטורת שבהיכל של כל יום דאע"ג דלא פתיב בה כפרה מ"מ מכפרת היא על לשון הרע דהא נפקא ליה לעיל על קטורת שמכפרת מקטורת של אהרן והתם סתם קטורת היתה ולא של לפני ולפנים מיהו גם על זה אפתי קשה לי דהא בפ"ג דמנחות (דף כ"ז) סבירא ליה לר' יהודא דביאה ריקנית דהיכלומבית לפרוכת באזהרה לחוד ואל פני הפפורת במיתה ולרבנן מבית לפרוכת נמי במיתה ואמרינן מאי טעמא דרבנן דלא לכתוב רחמנא מבית לפרוכת [והו"א] היכל מיחייב מבית לפרוכת מיבעי ש"מ מבית לפרוכת במיתה ור' יהודא אי לא כתב רחמנא מבית לפרוכת הנה אמינא מאי קודש מבית לפרוכת אבל היכל אפילו לאו נמי לא ורבנן ההוא לא מצית אמרת דהיכל פולו איקרי קודש שנאמר והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש ובין קודש הקדשים אלמא לרבנן כל היכא דכתב רחמנא קודש סתמא היכל במשמע ובעל פרוה צריה לומר דההיא סוגיא דספ"ח דזבחים דמשמע דאי לא כתב פנימה הנה אמינא קודש זה לפני ולפנים כר' יהודא איתא ולא פרבנן דאמרי קודש סתמא היינו היכל מיהו לפי המסקנא לרבנן נמי ניחא והשתא סוגיא דידן אליבא דרבנן קשי' דכיון דהכא לכפר בקודש [פתיב] ממילא היכל במשמע דהיינו הזאות שעל פרוכת ועל מזבח הזהב ואי אמרת דאיתא זה בגן אב לכל פפרות שבקודש שטעון פרישה גזירה שנה זו דכפרה כפרה למתן דמים הללו שבהיכל למה לי אלא ודאי בע"כ ליתא להאי בגן אב אם כן קטורת של כל יום שבהיכל מנלן שיהא טעון פרישה ועוד קשה לי דהאי לכפר בקודש לאו מיותר הוא ולבגן אב לכל פפרות שבקודש אתי שיהא טעון פרישה אלא לכ"מ המקודשים שיהא טעונים פרישה מהן הוא דאתי פדאי' לעיל אין לי אלא אוהל מועד שבמדבר שילה וב"ע מנין וכו': מאי טעמא התורה חסה על מונם של ישראל והיום חותה בשל זהב ובה הנה מכניס מאי טעמא משום חולשא דכהן גדול.

וְקָשָׁה לִי מִשְׁמַע טַעֲמָא דְמִשּׁוּם חֻלְשָׁא הָא לָאו הֵכִי הַיּוֹם בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים הִיָּה חוֹתְהָ בְּשָׁל ד' קַבִּין וּמְעָרָה מִמֶּנָּה לְחוּף שָׁל ג' קַבִּין וְעוֹד רִישָׁא נְמִי דְקַתְנִי בְּכָל יוֹם חוֹתְהָ בְּשָׁל ד' קַבִּין וּמְעָרָה לְחוּף ג' קַבִּין מִשְׁמַע דְאַפִּילוּ בְּשַׁבַּת הִיָּה עוֹשָׂה פֶן דְבְּכָל יוֹם אֲפִילוּ שַׁבַּת בְּמִשְׁמַע וְהֵכִי נְמִי תִנּוּן בַּכ"ד דְתַמִּיד דְאַפִּילוּ בְּשַׁבַּת מְעָרָה לְחוּף שָׁל ג' קַבִּין פְּדֵאמְרִינוּן לְקַמֵּן בְּכָל יוֹם תִּנּוּן גַּבִּי מְעַרְכוֹת דְאַפִּילוּ בְּשַׁבַּת בְּמִשְׁמַע וְקָשָׁה לִי הָא בַּסַּפ"ד דְדְכָרִיתוֹת (דָּף כ' ע"א) תִּנְיָא הַחוֹתְהָ גְחָלִים בְּשַׁבַּת חֲזִיב חֲטָאֵת ר' אֶלְעָזָר בֵּר' שְׁמַעוֹן מִשּׁוּם ר' אֶלְעָזָר בֵּר' צְדוּק אָמַר חֲזִיב ב' מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֵּה אֶת הָעֲלִיוֹנִים וּמַבְעִיר אֶת הַתַּחְתּוֹנִים פִּי' שֶׁעֲכָשְׁוּ וְנַעֲשׂוּ עֲלִיוֹנִים תַּחְתּוֹנִים וְכַבּוֹת מַחֲמַת מִשָּׂא שָׁל עֲלִיוֹנִים וּמַבְעִיר תַּחְתּוֹנִים שֶׁהָיוּ כְּבוֹיוֹת מַחֲמַת מִשָּׂא שֶׁהָיוּ עֲלֵיהֶן וְכִשְׁהֶן עֲכָשְׁוּ עֲלִיוֹנִים נִתְבַּעְרוּ וּלְכוּלְהוּ פִּי' דְאִמּוֹרָאֵי דְהִתְמַע מִשְׁמַע דְלְכוּלֵי עֲלָמָא א' מִיָּהָ חֲזִיב וְאִם פֶּן הֵכָא פְּשַׁמְעָרָה מִמַּחֲתָה שָׁל ד' קַבִּין לְשָׁל ג' קַבִּין עוֹשָׂה מְלָאכָה בְּשַׁבַּת וְיוֹם הַכַּפּוּרִים שָׁלֵא לְצוֹנְרָה גְבוּהָ אִטּוּ מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹרָה חֲסָה עַל מְמוֹנָם שָׁל יִשְׂרָאֵל נִתִּיר אַב מְלָאכָה בְּשַׁבַּת וְיוֹם הַכַּפּוּרִים שָׁלֵא לְצוֹנְרָה גְבוּהָ וְהָא אֲפִשְׁר לְחַתּוֹת וּלְהַכְנִיס בֵּא' וְצוֹנְרָה גְבוּהָ הָא אֵינְתְּעֵבִיד פְּהַלְכְתָהּ בֵּא' כְּמוֹ בֵּב' עַל יְדֵי עֵירוּי מְזָה לְזָה וְהָא הַבְּעָרָה שָׁלֵא לְצוֹנְרָה גְבוּהָ בְּמַקְדָּשׁ לֵא הַתּוֹרָה וּבְשָׁלְמָא חֲתוּי א' בְּמַחֲתָה לֵא סְגִי בְּלָאוּ הֵכִי פִינוּן דְגְחָלִים לְצוֹנְרָה קְטוֹרֶת אֵין נִיטְלִים אֶלֵא מִמְזַבַּח הַחִיצוֹן כְּדִנְפָקָא לִיָּה לְקַמֵּן מְקַרָא וְהָנָה לִיָּה חֲתוּי א' לְצוֹנְרָה גְבוּהָ וְדוּחָה שַׁבַּת אַבְּל חֲתוּי וְעֵירוּי מִמַּחֲתָה לְמַחֲתָה דְאֵינוּ לְצוֹנְרָה גְבוּהָ אֶלֵא לְחוּס עַל מְמוֹנָם שָׁל יִשְׂרָאֵל וְיֵשׁ בְּזָה מִשּׁוּם מְלָאכָה הָאִיָּה דוּחָה שַׁבַּת שָׁלֵא לְצוֹנְרָה גְבוּהָ וְהָא בַּכ"ד דְתַמִּיד תִּנּוּן גַּבִּי מַחֲתָה שָׁל קְטוֹרֶת נִתְפָזָר מִמֶּנּוּ קַב גְחָלִים הִיָּה מְכַבְּדוֹן לְאַמָּה וּבְשַׁבַּת הִיָּה כּוּפָה עֲלֵיהֶן פְּסַכְתָּר פִּי' שְׁבַשַׁבַּת לֵא שְׂרִי לְכַבְּדוֹן לְאַמָּה אֶלְמָא כָּל שְׂאֵינוּ לְצוֹנְרָה גְבוּהָ בְּמַקְדָּשׁ לֵא הַתּוֹרָה מִיָּהוּ י"ל דְשְׂאֵנִי הֵכָא דְהָנָה לִיָּה מְלָאכָה שְׂאֵינָה צְרִיכָה לְגוּפָה דְלֵא נִיחָא לִיָּה לֵא בְּהַבְעָרַת תַּחְתּוֹנִים וְלֵא בְּכַבּוּי הָעֲלִיוֹנִים דְהָא פְּשַׁמְכְּנִיסִין לְהִיכָל חוּזָר וּמְעָרָה מִמַּחֲתָה שְׁנִיָּה זֹו עַל מְזַבַּח הַזֶּהָב לְהַקְטִיר וְחֲזָרוּ וְנַעֲשׂוּ עֲלִיוֹנִים תַּחְתּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים עֲלִיוֹנִים וְהַכְּבוּיָם עַל יְדֵי מַחֲתָה ב' נִתְבַּעְרוּ וְהַמְבַּעְרוֹת נִתְכַּבּוּ וְהָנָה לִיָּה כְּבוּי וְהַבְּעָרָה שְׁעַל יְדֵי עֵירוּי לְמַחֲתָה ב' שָׁלֵא לְצוֹנְרָה גּוּפָה וְדַמְיָא לְהָא דֵא' הֵתָם הַחוֹתְהָ גְחָלִים בְּשַׁבַּת לְהַתְחַמֵּם בְּהֵם וְאֵינוּ מִתְכַּוְּנִין לֵא לְכַבּוּי וְלֵא לְהַבְּעָרָה וְהוּבְעָרוּ מְאֵלֵיהֶן דְפָטוּר לְמ"ד מְלָאכָה שְׂאֵינָה צְרִיכָה לְגוּפָה פָּטוּר עַלִי וְאֵע"ג דְקִי"ל כָּל פָּטוּרֵי דְשַׁבַּת פָּטוּר אַבְּל אִסוּר פִּינוּן דְאֵינוּ אֶלֵא שְׁבוֹת בְּמַקְדָּשׁ ל"ג אַבְּל קָשָׁה לֵר' יְהוּדָה דְאָמַר הֵתָם מְלָאכָה שְׂאֵינָה צְרִיכָה לְגוּפָה דְחֲזִיב וְאֶלִיבָא דֵר' יְהוּדָה אָמַר הֵתָם בְּהָא דְהַחוֹתְהָ גְחָלִים לְהַתְחַמֵּם בְּהֵם דְחֲזִיב אֵע"ג דְאֵינוּ מִתְכַּוְּנִין מְאִי אִיכָּא לְמִימַר הָא מִשְׁמַע בְּכָל הֵנִי דְחֲשִׁיב בְּמַתְנִיתִין בְּהֵנִי חִילּוּקֵי דְהַקְטָרָה דְיוֹם הַכַּפּוּרִים מְהַקְטָרָה דְכָל יוֹם דְאַפִּילוּ ר' יְהוּדָה מוֹדָה בְּהוּ וְלֵא פְּלִיג אֶלֵא בְּסִיפָא דְלַעוּלָם כְּהֵן גְּדוּל עוֹלָה בְּאַמְצַע וְדַמְקָדָשׁ בְּקִיתוֹן שָׁל זָהָב אַבְּל בְּכָל הֵנִי דְרִישָׁא מִשְׁמַע דְמוֹדָה ר' יְהוּדָה בְּהוּ: וְהֵכִי קְאָמַר בְּכָל יוֹם הִיָּה חוֹתְהָ בְּשָׁל סָאָה מְדַבְּרִית וּמְעָרָה לְחוּף ג' קַבִּין יְרוּשְׁלַמִית קָשָׁה לִי מְאִי טַעֲמָא נְקַט ר"י לְמִילְתֵיהָ בְּתַרִי גּוֹנְנֵי מְדוּת בְּחֻדָּא בְּשָׁל מְדַבְּרִית וּבְחֻדָּא בְּשָׁל יְרוּשְׁלַמִית וְכֵהָאֵי גּוֹנְנָא פְּרִיָּה הַגַּמ' פ"ו דְנִזְבָּחִים (דָּף ס"ד) דְאָמַר הֵתָם ר' אוֹמַר מְאִי יָמִין יָמִין דְמְזַבַּח מְאִי שְׂמָאל שְׂמָאל דְגַבְּרָא וְנִתְנִי אוֹ אִיָּדִי וְאִיָּדִי דְמְזַבַּח אוֹ אִיָּדִי וְאִיָּדִי דְגַבְּרָא קָשָׁיָא מִיָּהָ בְּהָא דְלֵא נְאָמַר שְׁנִיָּהֶם בְּשָׁל מְדַבְּר דְהִיָּה חוֹתְהָ וּמְעָרָה בְּשָׁל מְדַבְּר י"ל פִּינוּן דְמְעָרָה בְּשָׁל ג' קַבִּין יְרוּשְׁלַמִית נוֹתֵר יוֹתֵר מַג' קַבִּין מַד' וְלַד' לֵא הִגִיעַ וְאֵין כְּאֵן חֲשַׁבּוֹן

מְכוּוֹן מְשׁוּם הָכִי נֶקֶט סִיפָא וּמְעָרָה בְּתוֹךְ ג' קַבִּין יְרוּשְׁלַמִּית דְּאִזְ הַחֲשַׁבּוֹן מְכוּוֹן ג' קַבִּין
לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר אֲבָל הָא קָשָׁה הִנֵּה לִיה לְמִימַר הַפֶּל בִּירוּשְׁלַמִּית הִנֵּה חוֹתֶה בֵּה' קַבִּין
יְרוּשְׁלַמִּית וּמְעָרָה לְתוֹךְ ג' קַבִּין יְרוּשְׁלַמִּית דִּהְנֵה לִיה גַּם פֶּן הַחֲשַׁבּוֹן מְכוּוֹן וְשָׂמָא י"ל
דְּלִשׁוֹן סָאָה שְׁגוּר יוֹתֵר בְּלִשׁוֹן חֲכָמִים וְכָל פִּמְהָ דְּמַצִּי לְמִימַר סָאָה אִינוּ חוֹשֵׁב לְקַבִּין
מְשׁוּם הָכִי מֵיִירִי בִב' גְּוֹנֵי מִדּוֹת פְּדִי לְמִתְנֵי רִישָׁא סָאָה שְׁהוּא לְשׁוֹן הֶרְגִיל יוֹתֵר מִקַּבִּין
וּבְסִיפָא חֲשַׁבּוֹן מְכוּוֹן: בְּכָל יוֹם הִנֵּה זִהְבָה יְרוּק וְהַיּוֹם אֲדוּם הַבָּבָא זֹו לֹא נִתְפָּרַשׁ בְּגִמְרָא
טַעְמָא וְנִרְאָה לִי דִּהֵינּוּ טַעְמָא מְשׁוּם דְּבְגִמְרָא קַחְשִׁיב ז' מֵינֵי זִהְבִים זֶה לְמַעְלָה מִזֶּה
וְחֲשִׁיב זִהְבִּים לְבַסּוּף דְּאֵלְמָא הוּא חֲשׁוּב מִפְּנֵי וְאִזְהָב אֲדוּם דְּמִתְנִיתִין קְאָמַר
בְּבְרִייתָא וְהֵינּוּ זִהְבִּים פְּרוּסִים וְכִינּוּ שְׁהוּא חֲשִׁיב מִפְּנֵי עֲשׂוּ מַחֲתַת קְטוֹרֶת יוֹם הַפְּפוּרִים
שְׁחֲשׁוּב שְׁפֵן נִכְנַס לְפָנֵי וּלְפָנִים מִמֵּן זִהְבִּים חֲשׁוּב יוֹתֵר אִי נָמִי מְשׁוּם שְׁדוּמָה לְדָם פְּרוּסִים
כְּדִאֲמַרְיֵן בְּגִמְרָא לְפִיכָף בְּחָרוּ אוֹתוֹ לְמַחֲתַת פְּרוּסִים שְׁגַם דָּם פֶּר נִכְנַס לְפָנִים כְּמוֹתוֹ: בְּכָל
יוֹם מִקְרִיב פְּרוּס בְּשַׁחֲרִית וּפְרוּס בֵּין הָעֶרְבִיִּים מְדַקְאָמַר בְּכָל יוֹם מְשַׁמַּע אֲפִילוּ בְּשַׁבַּת
כְּדִאֲמַרְיֵן לְקַמֵּן גְּבִי בְּכָל יוֹם הִנֵּה שֵׁם ד' מְעַרְכוֹת וְקָשָׁה לִי הָא תַּנְיָא בִפ' י"ג דְּזִבְחִים
(דָּף ק"ט) הַמְקַטִּיר קְטוֹרֶת פְּזִית בַּחוּץ חֲזִיב חֲצִי פְרוּס בְּפָנִים פְּטוּר וּמִפ' רַב מֵאִי פְטוּר
פְטוּר צְבוּר שְׁיִצְאוּ יְדֵי חוֹבְתָם קְטוֹרֶת שְׁבָכָל יוֹם דְּבִהְכִי הֵנִי הַקְטָרָה וְהוּא הִדִּין דְּבִכּוּזִית
לְחוּד נָמִי יִצְאוּ יְדֵי חוֹבְתָן דִּהֵאִי שְׁיַעוּרָא פְרוּס בְּשַׁחֲרִית וּבֵין הָעֶרְבִיִּים אִינוּ אֵלָא מְדַרְבְּנָן
דְּמֵן הַתּוֹרָה בְּכּוּזִית סְגִי כַדְפִירִשׁ"י וְכֵן מוֹכַח סוּגְיָא דִּהֵתָם וְהַשְׁתָּא פִּינּוּ דְּמֵן הַתּוֹרָה בְּכּוּזִית
הָאִיף מִקְטִיר בְּשַׁבַּת (חֲצִי) פְרוּס הָא כָּל מָה שְׁמַבְעִיר מִן הַקְטוֹרֶת ע"ג בְּשַׁבַּת יוֹתֵר מִכּוּזִית
הִנֵּה לִיה מְבַעִיר שְׁלֵא לְצוֹרֶף גְּבוּהָ וְהָא א' בְּמַס' מְנַחֲחוֹת (דָּף ס"ד) עוֹמֵר הִנֵּה בָּא בְּשַׁבַּת
מַג' סָאִין וּבַחֹל מְחַמֵּשׁ וּמְפָרַשׁ בְּגַמ' דִּהֵינּוּ טַעְמָא פִּינּוּ דְּאֲפִשֵׁר לֹא טְרַחֲנִין וְאֵע"ג דָּאִין
עֲשָׂרוֹן מְוַבְחָר אֲתִי מַג' סָאִין אֵלָא בְּטְרַחָא אֲפִילוּ הָכִי מוּטָב שְׁיַרְבֵּה בְּמִלְאָכָה א' בְּהַרְקָדָה
וְאֵל יַרְבֵּה בְּמִלְאָכוֹת הַרְבֵּה כְּדִאֲמַרְיֵן בְּגַמ' הֵתָם וְהַשְׁתָּא הֵתָם הָא מ"מ בֵּין כָּף וּבֵין כָּף
הֵנִי חִילוּל הַשַּׁבַּת שְׁנֵה אֲפִילוּ הָכִי אֲפִילוּ מַחֲלִיל מְלֹאכוֹת הַרְבֵּה וּלְהַעֲמִיד עַל חִילוּל
מְלֹאכָה א' פְּעָמִים הַרְבֵּה דִּיִּיקִינּוּ וְאֵע"ג דְּקַצִּירַת עוֹמֵר דְּחִי שַׁבַּת כ"ש הֵכָא גְּבִי קְטוֹרֶת
דְּסָגִי בְּחִילוּל מוּעֵט שֶׁל הַבְּעֵרַת קְטוֹרֶת בְּכּוּזִית הָאִיף הַתִּירוּ לוֹ לְפָזֵר וּלְהַבְעִיר פְרוּס שְׁיִשׁ
בוֹ פִמְהָ זִיתִים וּלְהַרְבּוֹת בְּמִלְאָכַת הַבְּעֵרָה שְׁלֵא לְצוֹרֶף וְהָא עַד כָּאֵן לֹא פְּלִיגִי רַבְּנָן עֲלֵיהּ
דַּר' יְהוּדָא הֵתָם וְאָמְרוּ אֶחָד שַׁבַּת וְאֶחָד חוֹל מְשַׁלֵּשׁ הִנֵּה בָּא אֵלָא מְשׁוּם דְּסִבְרִי עֲשָׂרוֹן
מְוַבְחָר מַג' סָאִין בָּא א' שַׁבַּת וְא' חוֹל כְּדִאֲמַרְיֵן הֵתָם אֲבָל לְכוּלֵי עֲלֵמָא מְטַרַח לֹא טְרַחֲנִין
הִיכָא דְּאֲפִשֵׁר וְה"נ אָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ בְּנוֹ שֶׁל ר' יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה הֵתָם עָרַב פְּסַח שְׁחַל בְּשַׁבַּת
מִפְּשִׁיט אֶת הַפְּסַח עַד הַחֲזָה וְתוֹ לֹא הוּאִיל וַיִּכּוֹל לְהוֹצִיא אֶת הָאִימּוּרִין מְטַרַח לֹא טְרַחֲנִין
וְאֲפִילוּ רַבְּנָן לֹא פְּלִיגִי עֲלֵיהּ וְא' עַד שְׁיַפְשִׁיט אֶת כּוֹלוֹ אֵלָא מְשׁוּם שְׁלֵא יְהָא קְדוּשֵׁי שָׁמַיִם
מוּטָלִין כְּנִבְיָלָה כְּדִאֲמַרְיֵן בִּפ' כָּל כְּתָבֵי (דָּף קי"ו) וְעוֹד הָא לֹא שָׂרוּ רַבְּנָן הֵתָם אֵלָא
בְּדַשְׁקִיל לִיה בְּבִרְזָא דְּלִיכָא אֵלָא שְׁבוּת כַּדָּא הֵתָם אֲבָל מְלֹאכָה גְּמוּרָה לֹא וְהָא הֵכָא
פִּיזוּר קְטוֹרֶת עַל הָאֵשׁ יוֹתֵר מִצְוֹרֶף מִצְוָה [הֵנִי] מְלֹאכָה וְלִיכָא טַעְמָא לְהַתִּירָא אֲמַאי שְׁרִי
פְרוּס פִּינּוּ דְּסָגִי בְּכּוּזִית וְהָכִי נָמִי קָשָׁה לִי אֵהָא דַּר' יְהוּדָא בִּפ' ב דַּמְס' תְּמִיד בִּירְרוּ מְשָׁם
עֲצִי תְּאֵנָה יְפִים לְסִדֵּר מְעַרְכָּה ב' שֶׁל קְטוֹרֶת כו' בְּאִנּוּמָד ה' סָאִין גְּחִלִים וּבְשַׁבַּת בְּאִנּוּמָד
ח' סָאִין גְּחִלִים שְׁשָׁם נוֹתְנִים ב' בְּזִיכֵי לְבוּנָה שֶׁל לְחֵם הַפְּנִים וְטַעְמָא שְׁהִיוּ נוֹתְנִים בְּאִנּוּמָד
ה' סָאִין מְשׁוּם שְׁכָף שְׁיַעֲרוּ לְחַתּוֹת בְּתוֹכָה בְּרֵאשׁ הַמְזַבֵּחַ שְׁהוּא מַחֲתָה שֶׁל סָאָה לַר"י

דמתניתין דהא דהוא דתמיד כר"י מוקי לה התם ובעל פרחף היא דבשבת נותן בשל ח' סאין היינו ה' סאין לצורך מחסה של קטורת והמותר לבזיכין דהא בשבת נמי היה חותה פשיעור של חול דהא בכל יום חותה בשל סאה תנן בדר"י דמשמע אפילו בשבת והשתא קשה טובא שגרי בקטרת דיום הכפורים דנפיש שיהיה מלא חפניו סגי במחטה של ג' קבין גחלים פדתנן והיום חותה בג' ובה היה מכניס א"כ (פחצי) בפרס בכל יום דזוטר טובא סגי בפחות מכאן הרבה והאיך התירו בשבת להרבות הבצרת עצים בכשיעור זה וכ"ש דהקטורת דכל יום דסגי בכזית בהבצרתו בעצים מועט סגי ועוד האיך התירו בשבת לחתות בשל ד' קבין לתנא קמא ובשל סאה לר' יהודה ולפזר קב או קבנים לאיבוד ובשביל זה צריף להבעיר עצים רבים במערכה ואין בזה צורך גבוה כלל ונהיה ליה הבצרה שלא לצורך ונהרי לכולי עלמא היכא [דאפשר] (דלא אמרינו) מטרח לא טרחינו וכמ"ש.

וי"ל דנדאי דבר שהוא צורך גבוה שניתן שבת לדחות אצלו ואין לו שיעור למעלה אע"ג דיש לו שיעור למטה כל כמה דבעי מוסיף ומרבה ודוחה את השבת דלא ניתנה תורה למלאכי השרת לכונן ולצמצם פשיעורו שלא להוסיף ולא לגרוע מן השיעור וקצבה והמדה שנתנה לו תורה הלכך הקטרת קטורת אע"פ שיש שיעור למטה דבכזית סגי פיון דאין לו שיעור למעלה כל כמה דבעי מרבה ומוסיף והקטרת הפל דוחה שבת והוא הדין הבצרה לצורך גחלים של קטורת מוסיף ומרבה כל כמה שירצה ואין לו שיעור למעלה והפל דוחה שבת אבל עומר דיש לו שיעור למעלה דאין להוסיף על עשרון ואם הוסיף גרע ופסול כדאמרינו בספ"ז דמנחות (דף ע"ו) כל המנחות שריקה במדת עשרון או שמועט במדת עשרון פסולה וכמו שפל עצמו של עומר יש לו שיעור למעלה שאין להוסיף על עשרון משום הכי כל דיחוי שבת לצורכו אינו דוחה אלא לפי מדת שיעור עשרון לבד ולא יותר משום הכי לר' יהודה אינו נקצר בשבת אלא ג' סאין הואיל ועשרון מובחר פשיעורו של עומר אתי מיניה אם קוצר יותר הא מחלל שבת שלא במקום מצוה פיון דאין לגבוה צורך בו ואפילו אי בעי לעשות ממנו צורך גבוה אי אפשר ונהיה דערב פסח שחל בשבת היינו טעמא דאינו מפשיט אלא עד החזנה דכיון דכל עצמו של הפשט שדחי שבת אינו מצד חשיבות עצמו אלא בשביל הוצאת אימוריו להקטיר שהן צרכי גבוה וכיון דבהפשט עד החזנה כבר יש בו די להוצאת אימוריו כדאמרינו התם תו אין לדחות שבת דאי אפשר שיעלה לגבוה איזה דבר א' מחילול שבת של הפשט שפון החזנה ואילף וגרע מהא דקצירה יותר מפדי צורך עשרון של עומר הלכך לא דחי שבת: בכל יום מקריב פרס בשחרית וכו' והיום מוסיף מלא חפניו לכאורה נראה לי מדקאמר והיום מוסיף מלא חפניו מפלל דכל הני בבי דחשיב עד השתא דהיום חותה בשל זהב ובשל ג' קבין והיתה קלה ויגדה קצרה לאו מאותו קטורת שהיה מוסיף בו ביום לחוד מיירי אלא אפילו קטורת של היכל דבו ביום היו בו כל השינויים הללו מקטורת דכל השנה ודברים של טעם הן דהא טעמא דכל הני משום חולשא דכהן גדול להקל משא מעליו לפיכך האי טעמא שייך נמי בהקטרת היכל דבו ביום שאינה נעשית נמי אלא בכהן גדול כדתניא לעיל בפ"ג נכנס להקטיר את הקטורת והא נמי דבכל יום היה זהבה ירוק והיום אדום לר' מאיר אע"ג דלמאי דפי' לעיל טעמא דהיום אדום לא שייך אלא בקטורת דבפנים מ"מ פיון דבשאר דברים היתה שנה מחמת היכל דבו ביום למחמת פנים לכל דבר

ונחלקה ממחטה דכל יום הןשוו נמי מחמת היום של היכל לשל פנים במראית הזהב נמי
אי נמי י"ל פנין דמלאכת מחמת היכל ופנים דבו ביום שוין בגודל ובכובד לכל דבר
הןשוו נמי במין זהב של מראה א' כדי שלא יצטרף לבו ביום ב' מיני מחתות מיוחדים א'
לצורך קטורת היכל וא' לצורך הקטרת פנים לפיכך היתה מחמת היכל נמי מזהב אדום
כשל פנים כדי שתהא ראויה מחטה זו של היכל להקטיר בה גופה בפנים ולא יצטרף לב'
מחנות חלוקים מכל השנה לבו ביום פי התורה חסה על ממונם של ישראל מיהו אין
טעם זה מספיק כל כך דאם פן בהקטרת היכל בין הערביים שהיתה לאחר הקטרת פנים
ונעשית נמי על ידי פהו גדול יצטרף מחטה א' חדשה דבשלמא הקטרת שחרית בהיכל
שהיה קודם הקטרת פנים בא' סגי ליה ומשתמש בה תחילה להקטרת היכל ואחר כך
משתמש בה להקטרת פנים דמעלין בקודש אבל להקטרת בין הערבים בהיכל שהיה
לאחר עבודת פנים אי אפשר להשתמש בה בהיא מחטה גופה דהא קי"ל מעלין בקודש
ולא מורידין וכדחשיב רבי בפ"ק אדברי ר"ד דאמר בגדי לבן של פנים פשרים לכהן
הדיוט בגדים שנסתמשו בהן קדושה חמורה ישתמשו בהן קדושה קלה ואפילו רבי דוסא
לא קאמר אלא משום פנין דאינו ראוי שוב לקדושה חמורה דהא והניחם שם אמר רחמנא
שלא ישתמש [בהם] יום הכפורים אחר לית בה משום אין מורידין פנין דאסרם רחמנא
מעטה לקדושה חמורה אבל מחמת פנים דראוי ליום הכפורים אחר פולי עלמא מודי
דאין מורידין להשתמש בה קדושה קלה לצורך הקטרת היכל פנין דעדיין ראוי לקדושה
חמורה לא ישתמש בה קדושה קלה וכיין שפן דבהקטרת היכל בין הערבים אי אפשר
להשתמש במחטה זו עוד אם פן במחטה זו דבין הערבים ישתמש נמי לקטורת של
שחרית והכי עדיפא דהא לשנה הבאה אי אפשר להשתמש במחטה זו להקטרת היכל
כלל אפילו לשל שחרית אחר שפבר נשתמש בה קדושה חמורה דהקטרת פנים אשתקד
משום אין מורידין ואם פן יצטרף בכל יום הכפורים למחטה חדשה אלא ודאי לשל
שחרית ושל בין הערבים להקטרת היכל דיום הכפורים היתה מחטה א' מיוחדת לעולם
מיום הכפורים ליום הכפורים א' סגי במחטה א' ולצורך פנים היתה מחמת א' מיוחדת
לעולם ואם פן תקשה אי סלקא דעתך דמחמת היכל דיום הכפורים שנה לכל דבר
דמתניתין למחמת פנים ומחמת היכל דבו ביום נמי מיירי מתניתין דנחלקה משל כל
יום בכל הני אפתי תקשה תינח בכל מיילי דהיינו טעמא דנשתנה מחמת בו ביום ממחמת
כל יום משום חולשא דכהן גדול האי טעמא י"ל נמי במחמת היכל דבו ביום אבל הא
ודאי תקשה מה נשתנה מחמת היכל דבו ביום במראיתה להיות של זהב אדום ממחמת
כל יום פנין דאין משתמש בה לפנים אלא ודאי פירוש א' עיקר דהשוו חכמים כל מחנות
יום להדי מטעמא דפי' ולישנא דמתני' הכי דייקא מדקאמרין בכולה מתני' בכל יום
היה כו' והיום ואי אקטורת פנים לחוד קאי הני שינויי אבל הקטרת היכל דבו ביום ובכל
יום שוין לא היה לו לתנא לתלות הני שינויי בין כל יום לבו ביום הא בו ביום דומיא
דהקטרת כל יום דהיינו הקטרת היכל דאיתגיהו בו ביום ובכל יום שוין הן ואין היום
גורם לשינויי הללו אלא הקטרת פנים חלוקה מהק', היכל] אפילו משל בו ביום אלא
ודאי כדפי' דכל הקטרה דבו ביום בין של פנים בין של היכל שוין הן לכל הני דקחשיב
נמצא דהיום לכל הקטרות גורם לכל הני שינויים דקחשיב ולא הקטרת פנים לחוד והיינו

נְמִי דִתְנָא בְּהֵוּא בְּבָא בְּכָל יוֹם מִקְרִיב פְּרָס בְּשַׁחֲרִית וְכוּ' וְהַיּוֹם מוֹסִיף כְּלוֹמַר חוּץ מִשָּׁל שַׁחֲרִית וְעַרְבִית הֵיךְ הַיּוֹם גּוֹרַם עוֹד לְמֵלֵא חֲפָנָיו.

וְהָא דִתְנִי בְּתַר הֵכִי בְּכָל יוֹם הֵיטְהָ דְקָה וְהַיּוֹם דְקָה מִן הַדְּקָה וְהָא לֹא הֵיךְ אֱלָא בְּהַקְטַר פְּנִים לַחֹד וְלֹא דְהִיכָל י"ל דְּהֵיכָא אֲבָבָא דְלַפְנֵיהּ קָאִי דְמִינְרֵי מִהַקְטַרְת פְּנִים לַחֹד הַנּוֹסֶפֶת בּוּ בַיּוֹם עַל שָׁל הֵיכָל וְעֵלָה קָאִי וְהַיּוֹם בְּנוֹסְפוֹת זֹו דְאַיְרִינּוּ בְּהַ הֵיטְהָ דְקָה מִן הַדְּקָה וְזֶה הֵיךְ נִרְאָה נִכּוֹן אֱלָא מִדְּבָרֵי מְסֻדְרֵי עֲבוּדַת הַיּוֹם מִפְּעֻלֵי הַפִּיּוּט הַקְדָּמוֹנִים לְכַאוּרָה ל"מ כֹּן וְהַדְּבָר צָרִיךְ תְּלַמּוּד: וְהַיּוֹם מִן הַקִּיתוֹן שָׁל זֶהָב וּמ"מ אוֹתוֹ קִיתוֹן מְקוֹדֵשׁ לְכָלִי שָׁרַת הֵיךְ וְלֹא שָׁל חוּל וְכַדְאֲמַרִינּוּ בַפ"ב דְּזִבְחִים (דָּף כ"ג) שָׁל חוּל אִין מְקוֹדֵשִׁין ק"ו מִכְּנֹז שְׁנַמְשַׁח עִמּוֹ וְאִין מְקוֹדֵשִׁין אֲבָל פְּלִי שָׁרַת מְרַבִּי לִיהַ הֵתָם מִדְּכַתִּיב יִרְחֲצוּ יְתִירָא: דָּף מ"ה ע"א א' מְעַרְכָּה גְדוּלָה כּו' מִשְׁמַע דְּהִנֵּי תַנְאִי קָא חֲשִׁיבִי לְהִנֵּי מְעַרְכוֹת פְּסֻדְרוֹן הַקּוֹדֵם קוֹדֵם כְּדָאֲמַרִינּוּ לְעֵיל פ"ג מְעַרְכָּה גְדוּלָה קוֹדֵמַת לְמְעַרְכָּה ב' שָׁל קְטוֹרֶת וְכִמּוֹ שְׁאַפְרִשׁ: וְא' שְׁמוֹסִיפִין בּוּ בַיּוֹם לִיטּוֹל מְמַנָּה גְחָלִים לְצוֹרֵךְ קְטוֹרֶת שָׁל פְּנִים לְעֵיל פ"ג אִיפָא תְרִי טַעְמֵי בְּהָא דְמְעַרְכָּה גְדוּלָה קוֹדֵמַת לְמְעַרְכָּה שְׁנֵיהַ שָׁל קְטוֹרֶת אַע"ג דְּמְכַנְיִסִין מְמַנָּה לְפְנִים מִשּׁוּם דְּכַפְרָתָהּ מְרַוְבָה עֲדִירָה וְהָאִי טַעְמָא פִּי' שֵׁם דְּאַהֲרֵי אִי שְׁמוֹסִיפִין בּוּ בַיּוֹם לֹא סְגִי דְלַקְדוּם לְהַ מְעַרְכָּה גְדוּלָה דְכִינּוּן שְׁמַכְנִיִסִין מְמַנָּה לְפְנִי וְלְפְנִים אִין כַּפְרָתוֹ מְרַוְבָה דְמְעַרְכָּה גְדוּלָה עֲדִיפָא מִינָּה כְּמוֹ שְׁהוֹכַחְתִּי הֵתָם: סְלִיק טְרַף בְּקַלְפֵי פְּרָק רְבִיעִיהוּצִיאוֹ לּוֹ פְּרָק חֲמִישִׁי.

דָּף נ"ה ע"ב וּמִי חֲיִיִּישִׁין וְהֵתְנּוּן הַשּׁוֹלַח חֲטָאתוֹ מִמְדִּינַת הַיָּם קִשָּׁה לִי הָא בַפ"ג דְּגִיטִין (דָּף כ"ז) רְמִינּוּ עֵלָה מְהָא הֲרִי זֶה גִיטוּף שְׁעָה אַחַת קוֹדֵם לְמִיתְתִי אֲסוּרָה לְאַכּוֹל בְּתַרוּמָה מִיֵּד וְשְׁנֵי אַבְיֵי הָא ר' מְאִיר דְלֹא חֲיִיִּישׁ לְמִיתָה הָא ר' יְהוּדָא דְחֲיִיִּישׁ לְמִיתָה מְהָא דְחֲיִיִּישׁ לְקַמּוֹ שְׁמָא יִבְקַע הַנּוֹד וְאַע"ג דְּרַבָּא מְחַלֵּק שְׁמָא מֵת לֹא חֲיִיִּישִׁין וּמִתְנַיִתִין כְּוֹלֵי עֲלָמָא שְׁמָא יְמוֹת תַּנְאִי הִיא וְהָא דְחֲיִיִּישׁ ר' יְהוּדָא שְׁמָא יִבְקַע הַנּוֹד לְשְׁמָא יְמוֹת דְמִי מ"מ אִיפָא לְמִימַר רַב דִּימִי כְּאַבְיֵי סְבִירָא לִיהַ דְלֹא מְחַלֵּק וּר' יְהוּדָא חֲיִיִּישׁ לְשְׁמָא יִבְקַע דְדְמִי לְשְׁמָא יְמוֹת חֲיִיִּישׁ נְמִי לְשְׁמָא מֵת וְאַע"ג דַּבַּפ"ב דְּסוֹפָה (דָּף כ"ד) קְאָמַר אַבְיֵי אִיפָא דַר' מְאִיר חֲיִיִּישׁ לְמִיתָה מְהָא דְעֵשָׂה בְּהֵמָה דוֹפֵן לְסוֹפָה דַר' מְאִיר פּוֹסֵל וּר' יְהוּדָא מְכַשִּׁיר דְלֹא חֲיִיִּישׁ לְמִיתָה וְטַעְמָא דַר' יְהוּדָא דְאוּסַר בְּהֵמָה דְהַלּוּקַח זֵינ מִשּׁוּם דְאִין בְּרִירָה הֵינּוּ לְמֵאִי דַס"ד הֵתָם דְבְדוֹפֵן סוֹפָה פְּלִיגִי בְּחֲיִיִּישִׁין לְמִיתָה אֲבָל בְּמַסְקָנָא עַל יְדֵי תִיּוּבְתָא הַדַּר בְּיָה מְהָא טַעְמָא וּמַפ' דְּהֵינּוּ טַעְמָא דַר' מְאִיר דְבְּהֵמָה לְאוּ מְחִיצָה הִיא אִי מִשּׁוּם שְׁעוּמַדַּת [בְּרוּחַ] אִי מִשּׁוּם דְאַיְנָה עֲשׂוּיָה בִּידֵי אָדָם וְלַר' יְהוּדָא מְחִיצָה הִיא וְכִי תִימָא הָא מ"מ מְמִילָא ש"מ דַר' יְהוּדָא לֹא חֲיִיִּישׁ לְמִיתָה מִדְּמַכְשִׁיר בְּהֵמָה לְדוֹפֵן סוֹפָה אִין זֶה הַכְּרַח דְּהָא פְּרִיף הֵתָם וְדִילְמָא רַבְעָה דְמִתִּיחָא בְּאַשְׁלֵי מְלַעֵיל וְהָא דְחֲיִיִּישׁ לְשְׁמָא תְמוֹת דְלָמָּא מוֹקִים לְהַ בְּפַחוֹת מַג' סְמוּף לְסָפָה וְכִינּוּן דְמִתָּה כְּוֹנָצָא וְלֹא אֲדַעְתִּיהַ וְהַשְׁתָּא י"ל אַדְרַב דִּימִי דַאע"ג דַר' יְהוּדָא חֲיִיִּישׁ לְמִיתָה אֲפִילוּ הֵכִי גַבִּי דוֹפֵן סוֹפָה מְכַשִּׁיר דְלִית לִיהַ הָא גְזִירָה דִילְמָא מ"ל בְּפַחוֹת מַג' וְכְוֹנָצָא וְלֹא אֲדַעְתִּיהַ דְּגִזְרָה דְחֻקָה הִיא וְהָא דְדְחֻק אַבְיֵי לוֹמַר דַר"י ל"ח לְמִיתָה לִימָא דְחֲיִיִּישׁ כַר"מ אֱלָא מִשּׁוּם דַל"ל לְהֵיכָא גְזִירָה אֱלָא עַל פְּרָתוּף אִי חֲיִיִּישִׁין לְמִיתָה כְּוֹלֵי עֲלָמָא מוֹדוֹ דְגְזִרִינּוּ לְהַ לֹא הִיא כִּינּוּן דְאַבְיֵי מְפָרֵשׁ דְּהֵינּוּ טַעְמָא דַר' מְאִיר דְחֲיִיִּישׁ לְמִיתָה אִי ר' יְהוּדָא נְמִי חֲיִיִּישׁ לְמִיתָה אִם כֹּן מִתְנַיִתִין דְּהַשּׁוֹלַח חֲטָאתוֹ מִקְרִיבִין אוֹתָהּ בְּחֻזְקַת שְׁהוּא קִנִּים וְלֹא חֲיִיִּישִׁין לְמִיתָה אֲמַאן תְּרַמְנִיהַ מִשּׁוּם הֵכִי מְפָרֵשׁ לְטַעְמָא

דר' יהודא משום דלא חנייש למיתה ולפי זה בע"כ טעמא דר' יהודא ביהיה דהלוקח זין לאו משום שפא יבקע אלא משום דאין ברירה אבל למסקנא דטעמא דר' מאיר גבי דופן סופה משום דבהמה לאו מחיצה היא ולאו משום דחנייש למיתה איפא למימר מהשתא פדהוי סבירא ליה לאבני מעיקרא דהיננו טעמא דר' מאיר ביהיה דלוקח זין משום דלא חנייש לבקיעת הנוד והוא הדין למיתה ור' יהודא חנייש לתרנוניהו וגבי דופן סופה משום דגזירה דחוקה היא לא חנייש לה והשתא איפא למימר דרב דימי מפרש להא פלוגתא דדופן סופה כמסקנא דהתם והיה דלוקח זין היננו טעמא דר' מאיר דלא חנייש למיתה והיה מתנית' [דהשולח חטאתו ר' מאיר היא] והכי נחא דקי"ל סתם משנה ר' מאיר ור' יהודא חנייש למיתה ביהיה דהלוקח ואם פן מאי פריה הכא ארב דימי מהיה דהשולח חטאתו הא היה ר' מאיר היא אבל ר' יהודא אין הכי נמי דחנייש למיתה פדחנייש לבקיעת הנוד וי"ל דנדאי סוגיא דשמעתין אליבא דרבא אתיא דאמר לשפא מת לכולי עלמא לא חנייש ולשפא ימות דדמי לשפא יבקע הנוד פליגי דר' מאיר לא חנייש ור' יהודא חנייש והיה דהשולח חטאתו ד"ה היא תדע דהכי היא דהא למסקנא דמוקי לטעמא דר' יהודא משום חטאת שמתו בעליה נדאי פריה עלה ונברור ד' זוזי וקאמר ר' יהודא לית ליה ברירה ומייתי לה מהיה דהלוקח זין דאוסר ר' יהודא ש"מ דסבירא ליה אין ברירה ונדי דלמא היננו טעמא דר' יהודא דחנייש לבקיעת הנוד והשתא מאי קשה ליה הא מ"מ היה דלא היו שופרות לר' יהודא אתי שפיר ממה נפשך אי טעמא דר' יהודא ביהלוקח זין משום דאין ברירה אם פן יש לחוש לחטאת שמתו בעליה נדאי ואין לה תקנה בברירת ד' זוזי כיוון דאין ברירה ואי טעמא דר' יהודא ביה לאו משום דאין ברירה אלא משום דחנייש לבקיעת הנוד כ"ש דחנייש למיתה דשכיח יותר פדאמרינו התם בפ"ב דסופה מהשתא כ"ש דניחא טפי הא דס"ל לא היו שופרות לקניי חובה מטעמא קמא משום ספק חטאת שמתו בעליה כיון דחנייש למיתה דהשתא ליכא תקנתא על ידי ברירת ד' זוזי דהא האי חששא דספק חטאת שמתו בעליה איכא על כל המעות שבשופר בכל ד' וד' זוזי שבו אלא נדאי שמעתין אליבא דרבא אזלא דכולי עלמא לשפא מת לא חנייש והא דחנייש ר' יהודא לבקיעת הנוד אי האי טעמא דר' יהודא דאוסר ביהיה דהלוקח זין משום דשפא ימות הוא.

עי"ל דפריה שפיר מהא דהשולח חטאתו אדרב דימי דעד פאן לא פליגי אי חניישנו לשפא מת אי לא הני מילי לזמן מרובה אבל לזמן מועט לכולי עלמא לא חניישנו לשפא מת וכדפני' התוס' שם דאי לא תימא הכי אשת פהו שיצא בעלה מפתח ביתה לא תאכל בתרומה ולא תאכל אלא בשעה שרואה בעלה בפניה ולא מדמי להו אבני אלא שפא מת לזמן מרובה לשפא ימות לא לתר ולפ"ז צריה לומר הא דרמי מהא דבת ישראל נשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהיא קיים אהיה דהרי זה גיטף שעה א' משום דקתני שהלך בעלה למדינת הים הנה ליה לזמן מרובה ואפילו הכי לא חנייש לשפא מת וכן ביהיה דהשולח חטאתו ממדינת הים קתני דהנה ליה זמן מרובה ולא חנייש למיתה והא אפילו לרבנן דאמרי היו שופרות לקניי חובה לא נשתהא זמן מרובה בשופר אלא מקריבו בו ביום פדאמרינו בפ"ג דעירובין (דף ל"ב) האשה שיש עליה לידה או זיבה מביאה מעות ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים משום דר' שמעיה דאמר חזקה אין בית דין של פהנים עומדים משם עד שיכלה כל המעות שבשופר

ואם כן לכולי עלמא לא חיישינן שפא מת לזמן מועט דהא לר' יהודא אי אפשר לשלח דמי קנינו ממקום רחוק דהנה ליה זמן מרובה אלא ממקום קרוב דכולי עלמא לא חיישי למיתה והשתא פריד שפיר אמאי לא היו שופרות לקניי חובה לר' יהודא הא אפילו אם תמצא לומר דחייש לשפא מת הא פיון דחייש לה בע"כ אי אפשר לשלח דמי קניי מרחוק לירושלים דחיישינן שפא מת אלא מקרוב לירושלים דלא חיישו למיתה ואם כן יהיו שופרות לקניי חובה דמשעת שילוח עד זמן הקרבה אינו אלא זמן מועט דהא אין בית דין עומדין עד שיכלה בו ביום כל מעות שבשופר [ופריד משולח חטאתו דזמן מרובה לר' מאיר אזמן מועט לר' יהודא דחד דינא אית להו] ובהכי נ"ל הא דפריד אדרב דימי ממתניתין דהשולח נהנה ליה להקשות מיניה וביה מדאמר ר' יהודא לא היו שופרות לקניי חובה ונהיב טעמא מפני התערבות פשרים בפסולין שהוא חטאת שמתו בעליה ש"מ שמקריבין לקניי חובה אע"ג דליתנייהו לבעלים קמן בפשעת הקרבה ואמאי מקריבים בדליתנייהו קמן אי חיישינן לשפא מת [אלא ודאי לזמן מועט כולי האי כולי עלמא סבירא להו דלא חיישינן ואף לרב דימי אלא דלזמן מועט דיום אחד ס"ד דרב דימי דחיישינן והש"ס לא ניחא ליה אלא דבכל זמן מועט לא חיישינן]: והתוספות הקשו אהא דפריד מהא דהשולח חטאתו דהא אמרינן התם בפ"ג דגיטין (דף כ"ח) לא שנו אלא בזמן שלא הגיע לגבורות אבל הגיע לגבורות לא ואם כן ניחוש דלמא איכא מחייבי קניי שהגיע לגבורות דחיישינן בהו שפא ימות א' מהם ותי' הני מילי במביא גט משום חומר אשת איש אבל שולח חטאתו אין חילוק בין הגיע ללא הגיע ותדע דאמתניתין דהמביא גט קאמר ליה התם ולא אמתניתין דהשולח חטאתו ואין כן דעת המפרש אלא האי לא שנו אפוליהו כבי דמתניתין קאי וגם אהיה דהשולח חטאתו והאי תדע אינו ראיה דהיהו [המביא] גט מיתני התם רישא דכולהו כבי קאמר לה עלה ואפוליהו כבי קאי וגם דברי התוס' שפי' דאמרינן גט לחוד קאי לא שנו משום חומר אשת איש אינו מכונן דמאי לתא איסור אשת איש שייך דהא ממה נפשך נפקא מאיסור אשת איש או ע"י מיתה או על ידי גירושין ומאי נותן לה בחזקת שהיא קיים ומשום העמד דבר על חזקתו חזקה זו למה לי יתן לה מ"מ גם איך אמר אבל הגיע לגבורות לא דלמא מת ומה בכך יתן לה ממה נפשך אלא ודאי מתניתין מיירי באין לו בנים ונותן לה בחזקת שהיא קיים ואינה זקוקה ליבום ואם כן אין כאן חומר אשת איש דבמיתה אלא חשש יבמה לשוק דאינו אלא בלאו ואין בו חומר יותר מחששא דגבי שולח חטאתו אם לא שיאמרו התוס' דאיסור יבמה לשוק חמור דיש בו חשש איסור כל ימי חייו מה שאין כן חששא דגבי שולח חטאתו דאינו אלא חשש איסור לשעה ואינו מוכרח אלא ודאי אפוליהו כבי קאי האי לא שנו ותדע דהכי הואכדפי' דאמרינן התם לא שנו אלא זמן שלא הגיע לגבורות וחולה שרוב חוליו לחיים אבל זמן שהגיע לגבורות וגוסס שרוב גוססין למיתה לא והא גוסס פיון דרוב גוססין למיתה מן התורה הוא בחזקת שאינו קיים לכל דבריו דהא רובא דאורייתא הוא ואפילו הכי לא קאמר לה אלא אהא דהשולח גט אלא ודאי אפולה מתני' קאי ורישא דכולהו נקט ועוד מדנקט זמן שהגיע לגבורות עם גוסס ש"מ לכל דבר הוא בחזקת שאינו קיים דומיא דגוסס ומאי דקשה להו מפ"ג דגיטין לא קשה מידי דאין הכי נמי שלזמן שהגיע לגבורות לא היו נותנים לתוך השופר דהא ודאי של גוסס אע"פ שהוא פחי לכל דבר ומקריבין עליו קרבנות חובה ונדבה כדאמר ריש פ"א

דמס' שְׁמַחוֹת אֶפִּילוּ הָכִי אֵי אֶפְשָׁר לִיתֵן קִינוּ לְתוֹךְ הַשׁוֹפָר מִפְּנֵי הַתַּעֲרוּבוֹת בֵּינוּ דְרוּב גּוֹסְסִין לְמִיתָה הוּא הַדִּין נְמִי שֶׁל זָקֵן שֶׁהִגִּיעַ לְגִבּוֹרוֹת וְאֶפְשָׁר עוֹד לומר דְּכֻמוּ גּוֹסְס וְדָא אֵי אֶפְשָׁר לְהַקְרִיב חֲטָאת שְׁלוֹ שְׁלֵא בְּפִנְיֵי דְוַדָּא חֲזִינְשִׁינּוּ לְמִיתָה לְאַלְתֵּר הָכָא נְמִי זָקֵן שֶׁהִגִּיעַ לְגִבּוֹרוֹת נְמִי מְדַכְּנִיל לְהוּ בְּחֻדָּא: מְקַרְיָבִין אוֹתוֹ בְּחֻזְקָתָא שֶׁהוּא קָיָים אֶלְמָא לָא חֲזִינְשִׁינּוּ שְׁמָא מֵת בַּעַל הַקְּרָבָן.

קָשָׁה לִי מֵאֵי פְּרִיָּךְ הָא לָא דְמִי דְגַבִּי שׁוֹלַח חֲטָאתוֹ הֵינּוּ טַעְמָא דְלָא חֲזִינְשִׁינּוּ לְשְׁמָא מֵת דִּהְוָה לִיה מִיתָה דִּיחִיד דְשְׁמָא מֵת הִיחִיד בַּעַל הַקְּרָבָן לְהָא לָא חֲזִינְשִׁינּוּ אָבֵל גַּבִּי מַעוֹת שְׁבַשׁוּפְרוֹת דְּרַבִּים נוֹתְנִים לְתוֹכּוֹ חֲזִינְשִׁינּוּ שְׁמָא מֵת אֶחָד מֵהֶם דְּכֵהָאֵי גּוֹנָא אֲמַרִּין בַּפִּי דַב"ב (דָּף קע"ב) לְנִפְיֵלָה דְחַד לָא חֲזִינְשִׁינּוּ וְגַבִּי שְׁטָרוֹת קָאֵי וּמִשׁוּם הָכִי ב' יוֹסֵף בֶּן שְׁמַעוֹן מוֹצִיאִים שְׁטָר חוֹב עַל אַחֲרִים וְלָא חֲזִינְשִׁינּוּ שְׁמָא מִחֲבִירוֹ נָפֵל וּמִצָּאוּ זֶה אָבֵל לְנִפְיֵלָה דְרַבִּים שְׁמָא נָפֵל מֵא' דְעַלְמָא חֲזִינְשִׁינּוּ לְפִיכָךְ שְׁטָר שְׁפָתוֹב בּוֹ לְוִיתִי מִמָּךְ מָנָה אֵין גּוֹבָה בּוֹ הַמוֹצִיאֵי שְׁמָא מֵא' מְעַלְמָא נָפֵל וּמִצָּאוּ זֶה וְהָכָא נְמִי הָא דְשׁוּפְרוֹת דְמִי לְנִפְיֵלָה דְרַבִּים דָּאֵם הֵיוּ שׁוּפְרוֹת לְקִינֵי חוֹבָה הֵיוּ הַפֵּל נוֹתְנִין לְתוֹכּוֹ וְחֲזִינְשִׁינּוּ לְמִיתָה דְחַד מְעַלְמָא וִי"ל דָּאֵם כָּל הַמַּעוֹת שְׁבַשׁוּפְרוֹת הֵיוּ מְעַנְרְבִין שֶׁל הַפֵּל בִּיחַד הָכִי נְמִי דְדְמִי לְנִפְיֵלָה דְרַבִּים דְשְׁמָא אֶחָד מֵהֶם מֵת וְנִמְצָא דְמִי חֲטָאתָא שְׁמָתוֹ בְּעַלְיָה מְעַנְרְבִין בְּקוֹן זֶה הַקְּרָב אָבֵל הָכָא בֵּינוּ דָּאֵי אֶפְשָׁר לְעַרְב כָּל הַמַּעוֹת זֶה עִם זֶה וּכְמִשְׁכ"ל בְּשֵׁם הַתּוֹס' וְצָרִיךְ מַעוֹת דְמִי קוֹן צָרוּר וּמִיחַד בְּפִנְיֵי עֲצָמוֹ אֵלָא שֶׁהַצָּרוּרִין מְעַנְרְבִין וְאֵינּוּ נִיפְרִין כָּל צָרוּר שֶׁל מִי הוּא אִם כֵּן כְּשֶׁמְקַרְיָבִין קוֹן מֵאִיזָה צָרוּר מֵהֶם לָא חֲזִינְשִׁינּוּ לְמִיתָה שְׁמָא מֵת בַּעַל צָרוּר זֶה דִּהְוָה לִיה מִיתָה דִּיחִיד דְכָל קוֹן כְּשֶׁקְרַב מֵאִיזָה צָרוּר שְׁבַשׁוּפְרֵי אֵין בּוֹ מַעוֹת אֵלָא שֶׁל אָדָם א' וְאֵי חֲזִינְשִׁינּוּ שְׁמָת בַּעַל הַצָּרוּר לְמִיתָה דִּיחִיד [הוּא] דִּהָא בְּשַׁעַת הַקְּרַבָּת קוֹן זֶה לָא אֵיכְפַת לָן בְּמִיתַת מִבְּעַלֵי קִינֵין אַחֲרִים דִּהָא אֵין לוֹ שְׁנוֹתְפוֹת בּוֹ לְפִיכָךְ לָא חֲזִינְשִׁינּוּ לְמִיתָה: דָּף נ"ז ע"ב תוֹס' ד"ה אֵלָא אָמַר רַבָּא נוֹתֵן שְׁבַע וְכו' שׁוֹיֵן בְּמִתְנוּתֵיהֶן אֶפִּילוּ רַבְּנָן דְר' אֶלְעָזָר מוֹדוּ הָכָא דִּיתֵן לְמַעְלָה וְרוּאָה אֲנִי דָם הַפֵּר לְמַעְלָה כְּאֵילוּ הוּא מִים עַכ"ל וְתִי זֶה אֵינִי מִפִּיר מֵהַ בְּכָךְ דְמַעְיָקְרָא הֵן שׁוֹיֵן בֵּינוּ דְעַכְשָׁיו לְאַחַר שְׁנַתֵּן דָם הַפֵּר כְּפָר לְמַעְלָה אֵינּוּ שׁוֹיֵן וְנִרְאָה לִי דְקוֹנְשִׁיא מַעְיָקְרָא לִיתָא דִּהֵתָם מִיִּירֵי בְּנִתְעַרְבוּ דְמִים הַנִּתְנִין עַל הַמִּזְבֵּחַ וְאֵין רְאוּי לִיתֵן עַל הַמִּזְבֵּחַ אֵלָא בְּמִקוֹמָן הָרְאוּי לָהֶם שֶׁל מַעְלָה לְמַעְלָה וְשֶׁל מַטָּה לְמַטָּה אָבֵל שֶׁל מַטָּה לְמַעְלָה לָא אָבֵל הֵנִי מִתְנוֹת דְפָר וְשְׁעִיר הָא אֵינּוּ נִתְנִין עַל הַפְּרוֹכֶת מִמֶּשׁ אֵלָא כְּנִגְדַּת הַפְּרוֹכֶת אֵלָא כְּשֶׁהוּא מְזֵה לְמַעְלָה מְצַדֵּד יָדוֹ לְמַטָּה כו' כְּדָאֲמַרִּין לְעִיל הָא וְדָאֵי לִית לָן בַּה: גַּמ' מִיהוּ הִנֵּךְ שִׁירִיִּים הֵוּ וְלִיסוּד אֲזִלֵי אוֹ דְלִמָּא דְחוּיִין הֵנוּי קָשָׁה לִי אֲמַאי נִימָא דִּהוּוּ דְחוּיִין נְהִי דְבִהִיכָל אֵין לְזָרוּק מִן הַתַּעֲרוּבוֹת אֵלָא מִן הַנִּדְאִין אָבֵל בְּמִזְבֵּחַ דְמַעְרְבִין לְקַרְנֹת וְכָךְ הוּא הַכָּשֵׁר מִצְנוֹתוֹ כְּדִתְנֵן עֵירָה שֶׁל פֶּר לְתוֹךְ שֶׁל שְׁעִיר הָא וְדָאֵי רְאוּנָן הֵן לִיתֵן מֵהֶם נְמִי עַל הַקְּרַנֹּת בֵּינוּ דְבָלָאוּ הָכִי צָרִיךְ לְעַרְב הַנִּדְאִין בִּיחַד לְתוֹךְ זֶה יְעַרְב נְמִי הַתַּעֲרוּבוֹת לְתוֹךְ אוֹתוֹ מְזָרְק שְׁמַעְרַב בְּהוֹן דָם הַנִּדְאִין דְמֵאֵי אֵיכְפַת לָן דִּהָא מִצְנוֹתָן בְּקַרְנֹת עַל דִּי תַעֲרוּבוֹת דְוּוּקָא וְאֶפִּילוּ שֶׁל וְדָאִין נְמִי וְאֵע"ג דְלָא הֵיוּ רְאוּיִן לִיתֵן מֵהֶם מִתְנוֹת שְׁבִהִיכָל אֵלָא מִן הַנִּדְאִין דְוּוּקָא לִית לָן בַּה וְאִם כֵּן הַנּוֹתֵר לְאַחַר מִתְנוֹת הַקְּרַנֹּת וְשַׁעַל טְהָרוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ תּוֹרַת שִׁירִים עַלֵיהֶם לְשִׁפּוֹךְ לִיסוּד מִיִּדֵי דִהוּי אֵהָא דְמִתְנִיא לְקַמֵּן בְּפִירָקוֹן (דָּף ס"א) נִתֵּן מִקְצַת מִתְנוֹת שְׁבִמִזְבֵּחַ וְנִשְׁפָּךְ הַדָּם יָבִיא דָם אַחַר וְיִתְחִיל בְּתַחֲלֵילָה בְּמִתְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ אֶלְמָא אֵע"ג דְדָם זֶה לָא הֵיָה רְאוּי

בתחילה למתנות פנים והיכל אפילו הכי נותן ממנו מתנות מזבח ושופך שיריו ליסוד כ"ש דם של תערוכות זה שהיה כבר בשעת מתנות פנים והיכל ואפילו נתעברו כל דמי פך ושעיר זה עם זה נותן מהן דראוי לערב עם דמי הנדאין במתנות המזבח וליתן מהן ולשפוך שיריו ליסוד ודחוק לומר דהא אתיא דווקא כמ"ד אין מערבין לקרנות ואי אפשר ליתן גם על המזבח אלא מן הנדאין דאם כן הנה ליה לפרש ועוד הא אפתי לא מייתי לה להא פלוגתא דתנאי אי מערבין לקרנות או לא עד לקמן והא פשיטא ליה אמתניתין קאי והא תנא דידן כמ"ד מערבין לקרנות ס"ל פדתנן עירה דם הפך לדם השעיר ועוד שבמתנות שעל טהרו לכולי עלמא מערבין פדמוכח להקדיא בפ"ד דזבחים (דף מ"ב) ובפ"ב דמנחות דחשיב מ"ג מתנות של יום הכפורים דהיינו א' למעלה וז' למטה בפנים משל פך וכן משל שעיר הרי י"ו וכן בהיכל הרי ל"ב וד' על קרנות המזבח הרי ל"ו וז' על טהרו הרי מ"ג ופריה והתנאי מ"ז לא קשיא הא כמ"ד מערבין לקרנות הא כמ"ד אין מערבין וניתוסף עוד ד' דעל קרנות הנה ליה ח' ד' מדם הפך וד' מדם השעיר ואי למ"ד אין מערבין לקרנות ס"ל דאין מערבין נמי במתנות של טהרו הא אייתר ליה עוד ז' דהנה ליה נ"ד דבטהרו י"ד מתנות איכא ז' משל פך וז' משל שעיר אלא ודאי אפילו למ"ד אין מערבין לקרנות בטהרו פולי עלמא מודו דמערבין ואם כן דמי תערוכת הללו לכולי עלמא ראין להנתן מהם על טהרו ואמאי הנה ליה דחויין: הני מילי דדחיה בידים אבל הא דלא דחיה בידים לא ה"ג ס' דידן ומפירש"י נראה לי שיש לו גירסא אחרת והכי גרסינו הני מילי היכא דלא יתב מיניה אבל האי דיתב מיניה לא שהרי הדמים הללו שבמזרק ג' נתקבלו בב' המזרקות שנתן מהן המתנות לשון רש"י ונראה לי דנפקא מינה בין הני ב' גירסאות בקיבל הדם של איזה קרבן בתחילה בכוס א' ואחר כך חלקן לב' כוסות ושפך מן הא' מקצת הדם לתוך כוס אחר ומקצתו נשאר בראשון ונתן כל המתנות מן הראשון שנתקבל בו הדם דלג' ס' דידן פינן דדחיה בידים הני דחויי ולג' רש"י פינן דדם שבכוס ב' נתקבל בכוס שנתן ממנו המתנות לרב הונא בריה דרב יהושע אליבא דכולי עלמא הוי שירים עוד נ"מ איכא בנתקבל בב' כוסות ואחר כך קודם זריקה נתעבר דמי כוס א' עם איזה כוס של קרבן א' ויתב המתנות מן הכוס שלא נתעברו לג' ס' דידן הנה ליה שירים דהא לא דחי בידים ולג' רש"י הנה ליה דחויי דהא לא נתקבל בכוסות הללו שנתן מהן המתנות: ולראב"ש הא פתיב ואת דמו ישפוך.

קשה לי לר"פ הנה ליה לאוקמא בנתעברו מקצת דמים דלכולי עלמא כוס עושה את חבירו דחוי וצריך לומר דארב הונא בריה דרב יהושע פריה לה: עירה דם הפך בת"י פ' דהיינו טעמא שעירה דם הפך לשל שעיר לפי שדמם הפך מרובה ונופל שם הכובד הנה מתעבר יפה: דאיתמר ר"י ור"י פתבו בת"י אע"פ שתנאים הן קאמר בלשון מיתרא ונראה שהיו תנאים אחרונים כמו ר"ת ור"ש ברבי ונ"ל שנוצלם מהן הא דפ"ה דמנחות (דף נ"ז) דאמר ר"י ה"תם ר' יוסי הגלילי ואחד מתלמידי ר"י אמרו דבר אחד ומנו ר"י ותו אמר ה"תם לימא נמי ר' עקיבא ואחד מתלמידי ר"י אמרו דבר אחד ומנו ר"י אלמא מתלמידי ר"י ומתנאי קמאי הווי מיהו פינן דל"ק להא פלוגתא בכריתא אלא הכי גמירא להגמרא דאינהו פליגי בהא נקט איתמר לשון מיתרא מיהו לפירש"י בפ"ק דקידושין (דף ל"ו) דאמר ליה ר"א לר"י דדריה לא תיתוב אכרעיף כו' הנה ר"י בר פלוגתיה דר"י עדיין קיים בימי ר' אלעזר שהנה אמורא: סליק הוציאו לו פרק חמישי שני שעירי פרק

שְׁשֵׁי שְׁנֵי שְׁעִירֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים מְצֹנֶתֶן שְׁיֵהִיו שְׁנֵיהֶם שְׁוִין וְכוּ' הַקָּשׁוּ בַת"י מִדְּאָמֵר בַּפ"ח דְּסִנְהֶדְרִין בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה לֹא הָיָה וְלֹא עָתִיד לֵהִיוֹת מִשּׁוּם דְּבַעֲיָנָן שְׁיֵהִיו אָבִיו וְאִמּוֹ שְׁוִין בְּמִרְאָה וּבְקוֹמָה וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר לֵהִיוֹת וְתִ' דְּבִבְהֶמָה מִיָּהָא יָכוֹל לֵהִיוֹת יוֹתֵר וּלְדִידִי לֹא קָשָׁה מִיִּדֵי דְהָכִי אֵיתָא הָתָם ר' יְהוּדָא אוֹמֵר אִם לֹא הָיְתָה אִמּוֹ שְׁוֵה לְאָבִיו בְּקוֹל וּמִרְאָה וְקוֹמָה אֵינּוּ נַעֲשֶׂה בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה מֵאֵי טַעְמָא דְאָמֵר קָרָא אֵינְנוּ שְׁוִינָא בְּקוֹלֵנוּ מְדַקּוֹל בְּעֵינָנוּ שְׁוִין מִרְאָה וְקוֹמָה נְמִי בְּעֵינָנוּ שְׁוִין וְכִינּוּן שְׁפָן אֵיכָא לְמִימֵר דְּזֶה אֵי אֶפְשָׁר לֵהִיוֹת שְׁיֵהִיו שְׁנֵיהֶן שְׁוִין בְּקוֹל וְאֶפְּלוּ אִם תִּמְצָא לֹמֵר דְּבְקוֹל אֶפְּלוּ רַבָּנָן מוֹדוּ דְּבַעֲיָנָן שְׁיֵהִיו שְׁוִין מְדַכְתִּיב בְּקוֹלֵנוּ מִשְׁמַע חַד קוֹל וְלֹא כְּתִיב בְּקוֹלוֹתֵינוּ אוּ בְּקוֹלֵנוּ בִּי"ד כַּדְפִּירֵשׁ"י הָתָם וְלֹא פְּלִיגֵי אֲדֵר"י אֲלֵא בְּמִרְאָה וּבְקוֹמָה בְּלִבָּד וּלְפ"ז בְּקוֹל אֶפְשָׁר שְׁיֵהָא שְׁוִין מְדַמּוּקֵי לֵה לְהָא דְבֵן סוֹרֵר וּמוֹרֶה דְלֹא כַר"י ש"מ לְרַבָּנָן אֶפְשָׁר אֶפְּלוּ הָכִי אֵיכָא לְמִימֵר דְּהָא וְדָאֵי לֹא אֶפְשָׁר שְׁיֵהִיו שְׁוִין בְּשִׁלְשָׁתָן בְּקוֹמָה וּמִרְאָה עִם הַקּוֹל אֲבָל בְּקוֹמָה וּמִרְאָה לְחִוּד בְּהֵנִי תַרְתִּי אֶפְשָׁר וְאֶפְשָׁר וְתַמְיָהֵנִי עַל הַתּוֹסֵף מָה עָלְתָה עַל דַּעְתָּם לְהַקְשׁוֹת מִהֶכָּא לְהָתָם דְּהָתָם בְּעֵי ר"י ג' דְּבָרִים וְהָא לֹא אֶפְשָׁר וְהָכִי סְגִי בַב' דְּבָרִים בְּדְבָרִים שְׁעֵצִים הַגּוֹף הָא אֶפְשָׁר: וּבְלִקְיַחְתָּן כֹּא' קָשָׁה לִי הָא מְנָא לֵיהָ הָא בַּגְמ' אֲמַרִּין מְדַכְתִּיב שְׁנֵי ג' פְּעָמִים דְּחַד לְמִרְאָה וְחַד לְקוֹמָה וְחַד לְדָמִים אֲבָל לְקִיחְתָּן כְּאִסְתָּ מְנָא לֵיהָ וּבַגְמָרָא אֶפְרֵשׁ לָהּ: יִקַּח זֶוֶג לְשְׁנֵי וּלְקִיחְתָּן כְּאִסְתָּ לֹא בְּעֵינָנוּ אֲלֵא לְמַצּוֹה כ"פ בַּת"י מ"מ קָשָׁה לִי לֹא יֵהָא אֲלֵא לְמַצּוֹה וְלֹא לְעַכְבִּי לְמָה לֵיהָ לְבַטֵּל מְצוֹת הַמְּקוֹם בְּחֻנָּם כִּינּוּן שְׁיֵשׁ לוֹ תַקְנָה לַעֲשׂוֹת כְּמַצּוֹתוֹ שְׁיִקַּח זֶוֶג אַחֵר וַיִּגְרִיל עָלֵיהֶם וְהָאֵי שְׁעִיר הַנִּשְׁאָר חַי בְּזוּג א' יִרְעָה אִטּוּ מִפְּנֵי תַקְנַת הַשְּׁעִיר חַי שְׁלֵא יֵהָא נִיחַק לְרַעְיָה נְבַטֵּל מְצוֹת לְקִיחָה כְּאִסְתָּ דְּצָרִיף מִן הַתּוֹרָה וְכִי מָה בִּישׁוּל מְצוֹה יֵשׁ כְּאִן אִם הַשְּׁעִיר חַי יִדְחָה מִהַקְרָבָה לְרַעְיָה שְׁנִבְטֵל בְּשִׁבִיל זֶה מְצוֹת לְקִיחָה הַצָּרִיף מִן הַתּוֹרָה וְהָיָה נִרְאָה לִי דְהֵינּוּ טַעְמָא דְּהָא דְקָפִיד רַחֲמָנָא אֲלִיקִיחָה כְּאִסְתָּ לֹא אֲשַׁעֲתַתְּ כְּנִיחַתְּ הַמְּקַח קָפִיד שְׁיֵהִיו שְׁנֵיהֶם נִיחָנִים לְהַקְדֵּשׁ בִּיחַד דְּהָא לֹא מִלְתָּא הִיא אֲלֵא עֵיקַר קָפִידָא דְלִקִיחָה בִּיחַד מִשּׁוּם הַקְדָּשׁן הוּא שְׁיֵהָא חַל קְדוּשָׁה בִּיחַד עָלֵיהֶן וְהָא דְתַלִּי לָהּ בְּלִקִיחָה מִשּׁוּם דְשְׁעִירֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים קָרְבָּן צִיבּוֹר הֵן וְנִלְקַחִין מִמֵּעוֹת הַקְדָּשׁ מִתְרוּמַת הַלְשָׁכָה לְקִיחְתָּן זֶהוּ הַקְדָּשׁן וְכַדְמוּכַח בַּגְמ' גַּבִּי הָא דְשְׁעִירֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁשִׁחְטָן בַּחוּץ עַד שְׁלֵא הִגְרִיל חֲזִיב עַל שְׁנֵיהֶם וְכַדְפִּירֵשׁ"י הָתָם שְׁמַשְׁלִקְחָן הֵם קְדוּשִׁים שְׁהֵרִי מִתְרוּמַת הַלְשָׁכָה כְּאִן וְכִינּוּן שְׁפָן אֵיכָא לְמִימֵר שְׁלֵב בֵּית דִּין מִתְנִין עָלֵיהֶן דָּאִם יָמוּת א' שְׁלֵא יֵהָא הַפְּרָשֶׁת חַי הַפְּרָשָׁה לְקָדֵשׁ עַד אַחֵר שְׁיִקַּחוּ לוֹ זֶוֶג בְּשִׁנְיָה וְכַשְׁיִקַּחוּ לוֹ אִזּוּ יֵהָיָה קְדוּשָׁה חֲלָה עָלָיו וְנִמְצָא הַקְדָּשׁן כְּאִסְתָּ וְכֵהָאֵי גִּוּוֹנָא אֲמַרִּין בַּפ"ק דְּזִבְחִים (דָּף ו') גַּבִּי ב' שְׁעִירֵי עֲצָרֶת דְּבִאִין לְכַפֵּר עַל טְוִמָּאת מְקַדָּשׁ וְקָדֵשׁוֹ רֵאשׁוֹן קָרֵב שְׁנֵי לְמָה כְּאִ לְכַפֵּר עַל טְוִמָּאת שְׁאִירְעָה בֵּין זֶה לְזֶה דָּאִם תִּמְצָא לֹמֵר דְּאֵינּוּ מְכַפֵּר עַל חֲטָא דְלֵאחֵר הַפְּרָשָׁה וְהָא הַפְּרָשֶׁת שְׁעִירִים הִלְלוּ סִתְמָן הָיוּ בְּבַת אַחַת הוֹאִיל וְקָרְבָּן צִיבּוֹר הֵן לֵב בֵּית דִּין מִתְנָה עָלֵיהֶם שְׁאֶפְּלוּ יִפְרִישׁוּ בְּבַת אַחַת שְׁלֵא יֵהָא הַפְּרָשֶׁת הַב' הַפְּרָשָׁה עַד לֵאחֵר הַקְרָבֶת הָא' וְהָכָא נְמִי אֵיכָא לְמִימֵר הָכִי וְאֵע"ג דָּא' בַּפ"ק דְשִׁבְעוֹת (דָּף י"א) אֵהָא דְפָרִיף מִפֵּר וְשְׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁאֶבְדוּ וְהַפְּרִישׁ אַחֲרֵיהֶן תַּחֲתֵיהֶן לִר"י יָמוּתוּ וְלֹא אֲמַרִּין לֵב בֵּית דִּין מִתְנָה עָלֵיהֶם וְיָפְדוּ בְּלֹא מוֹם מִשּׁוּם דְּאִבּוּדִין לֹא שְׁכִיחֵי וְלֹא חָשׁוּ בֵּית דִּין לְהַתְנוּת עָלֵיהֶן וְאִם כֵּן בְּמַת א' מִהֶם דְּהִכָּא אֵיךְ מִתְנִי הָא מִיָּתָה נְמִי לֹא שְׁכִיחֵי כְּדָאֲמַרִּין בַּפ"ק (דָּף י"ג) גַּבִּי אַף אֲשֶׁה אַחֲרֵת מִתְקִינִין לוֹ י"ל דְּאִבּוּדִין לֹא שְׁכִיחֵי לְגַמְרֵי בְּזַמְנָן

כדאמרין בפ"ב דקדושין (נ"ו ג') גבי בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר זכרים עולות ודלמא פסח הוא פסח בזמנו מזהר זהירי ביה [אם פן מיתה] שכיח יותר ואין בידו להזהר ממנו וכנ"ל מפירש"י התם [אחא דקמשני אבודין קאמר] אבודין לא שכיחי פריד ונהרי פרה דלא שכיחי ותניא פרה נפדית על כל פסול שבה מטה תפדה ופירש"י פרה לא שכיחי דכל ימי בית א' וב' לא עשו [אלא שבע ואי מיתה נמי לא שכיחי הא ממיתה תפדה קשה לי אלא ודאי מיתה שכיח ויותר מאבוד וכדפני' מיהו ק"ל אם איתא דמיתה חשו לב ב"ד להתנות עליהם אם פן אמאי [קתני] סיפא [אם משהגריל מת] יביא זוג אחר ויגריל והשני לרבנן ירעה ולר"י ימות ואמאי נימא לב ב"ד מתנה עליהם ויפדו בלא מום אלא ודאי [מיתה נמי לא שכיח ולא חשו ב"ד להתנות] ואם פן תקשה לה במת אחד עד שלא הגריל אמאי סגי ביקח זוג לשני הא לא הוי לקיחתן כא' ונראה לי די"ל דקרא לא קפיד על ב' שעירים [שיהיו דנוקא בשעת עשייתן] מאותן שנים הנלקחין פאחת אלא בלקח ב' שעירים כא' שבשעת לקיחתן שניהם ראויים לה' ולעזאזל סגי ואפילו [מת א' מהם תיקף אחר] לקיחה לית לן בה ויקח זוג לשני ושפיר דמי דהא האחד בשעת לקיחתו הנה פן זוגו עמו דבשעת לקיחתו זה שמת [אע"פ שאינו ראוי אחר לקיחה] מ"מ בשעת לקיחה הנה ראוי והשני שלוקח תחת המת או הנפסל בשעת לקיחתו נמי הא יש לו פן זוגו זה הנשאר עדיין בחייתו וכשרותו מיהו גם על זה אכתי קשה לי מהא דתנן בפ"ד דמס' נגעים שתי צפרים מצוותן שיהיו שווין במראה בקומה ובדמים ובלקיחתן פאחת אע"פ שאין שוות פשיטה לקח א' היום וא' למחר פשיטה שחט א' מהם ונמצאת שלא דרור יקח זוג לשני וראשונה מותרת באכילה שחטה ונמצאת טריפה יקח זוג לב' והא' מותרת בהנאה והא' הכא פששחט לא' מהן ונמצאת שלא דרור או טריפה מעולם לא הנה בשעת לקיחת זה הנשאר זוג הראוין לטהרת מצורע דהא בעי דרור וכשיטה ונהיא שנמצאת שלא דרור או טריפה כמאן דליתיה דמי ואמאי סגי פשיקחו להזוג הא בעינן לקיחתן פאחת וזו בשעת לקיחה ביחידית היתה פינו דחברתה הנלקחת עמה פסולה וכמאן דליתא ואנן בעינן שיהא בשעת לקיחה שתיים והא ליכא ולתני' א' נמי קשה מהא דהא לא שייך לב ב"ד מתנה אלא בקרבן צבור לחוד ולא בקרבן יחיד כ"ש בצפורי מצורע הנעשים בחוץ דלא שייך למימר לב ב"ד מתנה עליהם כלל ושמא י"ל דלקיחתן כא' גבי צפורי מצורע אינו מן התורה אלא מדרבנן וכיון שלקח מתחילה שתיים ביחד אע"ג דא' נמצאת פסולה למפריע בשעת לקיחה וכאילו אינו דמי תו לא צריך ובגמ' אבאר זה.

ולמאי דאפרש בסמוך בשם ת"י דעיקר מצות לקיחת השעירים מערב יום הפפורים הוא אתי שפיר בלאו הכי שמשום הכי במת א' מהם יקח זוג לב' אע"ג דהשתא אין לקיחתן פאחת דהכי ליעביד דהא אם יביא ב' אחרים ויגריל עליהם נמי לא נעשה הלקיחה פמצוותה דעיקר מצות לקיחה הוא קודם יום הפפורים אבל השתא שמביא זוג לראשון נהי דלקיחת שעיר זה אינו [פמצוותו להיות נלקח כא'] מקודם יום הפפורים אפילו הכי לקיחת שעיר הא' הוא כעיקר מצותו וכיון דסוף לקיחת שעירים במת א' מהם ביום הפפורים אי אפשר לקיים בהם פכל מצוותן [מוטב לזנוג לאותו] הנותר ולא ידקה לרעה ולפי"ז הא דתנן אם עד שלא הגריל מת א' מהם לא מתוקם אלא במת ביום הפפורים דומיא דסיפא ומשהגריל מת דמירי לאחר הגרלה אבל אם מת א' מהם קודם יום הפפורים [יביא שנים דהשתא מקיים לקיחתן פמצוותה לקיחה כא' וקודם יום הפפורים

אָבֵל לְהַנִּי ב' תִּירוּצֵי קַמְאֵי דְפִי' הָא דְמַת א' מָהֶם קוֹדֵם הַגְּרָלָה [מְשׁוּם לֵב ב"ד אוּ שְׂיִהְיֶה שְׁנַיִם בְּשַׁעַת לְקִיחָה דְוּוּקָא אֶפְיָלוּ מַת] קוֹדֵם יוֹם הַכְּפוּרִים נְמִי בְּיַקְח זׁוּג לֵב' סְגִי מִיְהוּ כָּל זֶה אֵינְנוּ שְׁנָה לִי וְכִמוּ שְׂאֶפְרֵשׁ עוֹד וְגַם עַל תִּי' זֶה יֵשׁ לְגַמְגָּם עוֹד דְאַפִּילוּ אִם תִּמְצָא לׁוֹמֵר דְעֵיקָר מְצֻנָת [לְקִיחַת הַשְּׁעִירִים מִקוֹדֵם יוֹם הַכְּפוּרִים] אֶפְיָלוּ הִכִּי הָא עֲדִיף לְהִבִּיא ב' בְּיוֹם הַכְּפוּרִים וּלְהַגְרִיל עֲלֵיהֶם [דְּהַשְׁתָּא] הִב' שְׁעִירִים אֵינְו נַעֲשִׂית שְׂלָא כְּמַצְוֵתוֹן אֶלָּא בְּדָבָר א' בְּלִבְד שְׂאִין לְקִיחַת [הַשְּׁעִירִים מִקוֹדֵם יוֹם הַכְּפוּרִים מְלִיקָח זׁוּג לְשַׁנִּי דֹאע"ג] דְּלִגְבֵי דִידְיָה אֵין שְׂלָא כְּמַצְוֵתוֹ אֶלָּא מָה שְׂלָא כְּמַצְוֵתוֹ הוּא בְּבִן זׁוּגוֹ הַחֲדָשׁ אֶפְיָלוּ הִכִּי לְגַבֵּי חֲבִירוֹ שְׂמֻזְנוּגִין לוֹ מְחֲדָשׁ הָוִי לִיה ב' [דְּבָרִים שְׂלָא כְּמַצְוֵתוֹ א' שְׂאִין לְקִיחַתוֹ] כֹּא עִם בֶּן זׁוּגוֹ שְׁנִית שְׂאִין [לְקִיחַתוֹ מִקוֹדֵם יוֹם הַכְּפוּרִים] וּמוּטָב לְבַטֵּל א' אַעפ"י שְׁהַשְּׁעִיר הַנְּשָׂאָר יִנְתַּק לְרַעְיָה מְשׁוּבְבֵטֵל ב' דְּבָרִים: מְצָאֵתִי נְוִסְחָא אַחֲרַת בֵּין הַפְּתָבִים אַחֵר תִּי' הָא דְלֵב ב"ד מִתְנָה וְזֶה תְּאַרְהָ [מִיְהוּ אֶפְתִּי ק"ל מָהָא דֹא' לְקַמֵּן (דָּף ס"ה) דְּפָרִיף אֲדַר"י דְאָמַר גַּבֵּי פֵר וְשְׁעִיר שְׂל יוֹם הַכְּפוּרִים שְׂאָבְדוּ וְהַפְּרִישׁ אַחֲרֵים תַּחֲתֵיהֶן יְמוּתוֹ וְאִמְאֵי לֹא אֶמְרִינְו יִקְרְבוּ לְשָׁנָה הַבָּאָה וּמְשַׁנֵּי מְשׁוּם דַּר' טְבִי דְאָמַר קֶרְבֵּן צִיבּוּר בֹּא' בְּנִיסֵן בְּאֵין מִתְרוּמָה חֲדָשָׁה וּפְרִיף פֵר מֵאֵי אֵיכָּא לְמִימַר גְּזִירָה פֵר אִטּוּ שְׁעִיר וּפְרִיף וּמְשׁוּם גְּזִירָה יְמוּתוֹ וְעוֹד הָא דַּר' טְבִי גּוּפְיָה מְצֻנָה הִיא וְאִם הִבִּיא מִן הַיִּשָּׁן כְּשֶׁרוּהַשְׁתָּא מֵאֵי פְרִיף הָא דַּר' טְבִי גּוּפְיָה מְצֻנָה הִיא מָה בְּכָף הָא מ"מ פִּינֵן דְּמַצְנָה מִן הַתּוֹרָה לְהִבִּיא מִן הַחֲדָשׁ אֵי אֶפְשֵׁר לְהַקְרִיבוּ לְשָׁנָה הַבָּאָה לְכַתְּחִילָה וְהָא לֵיכָּא לְמִימַר דְּהָא דְּפָרִיף דַּר' טְבִי גּוּפְיָה מְצֻנָה הִיא לֹא אִמְאֵי לֹא יִקְרִיבוּ לְשָׁנָה הַבָּאָה קֶשָׁה לוֹ דְּכִינֵן דְּאֵינוּ אֶלָּא מְצֻנָה יִקְרִיבוּ הַשְּׁעִיר לְשָׁנָה הַבָּאָה וּמָה בְּכָף דְּהָא וְדֹאֵי לֹא קֶשָׁה מִיִּדֵי דְּכִינֵן דְּאֵיכָּא מְצֻנָה אֵי אֶפְשֵׁר לְהַקְרִיבוּ לְשְׁעִיר לְכַתְּחִילָה אֶלָּא הִכִּי קֶשָׁה לוֹ פִּינֵן דְּהָא דַּר' טְבִי אֵינוּ אֶלָּא לְמַצְנָה בְּעֻלְמָא אֵין רְאוּי לְגִזּוֹר פֵר אִטּוּ שְׁעִיר וְאִהָּא דְּקֶאֱמַר גְּזִירָה פֵר אִטּוּ שְׁעִיר פְרִיף לָהּ וְתַרְתִּי קֹא קֶשָׁה לִיה חֲדָא וּמְשׁוּם גְּזִירָה יְמוּתוֹ פִי' אִמְאֵי יְמוּת הַפֵּר וְעוֹד קֶשָׁה לִי' אִמְאֵי לֹא יִקְרַב נְמִי הַפֵּר מְשׁוּם גְּזִירָה אִטּוּ שְׁעִיר פִּינֵן דְּהָא דַּר' טְבִי אֵינוּ אֶלָּא לְמַצְנָה נְהִי דְּהַשְּׁעִיר גּוּפְיָה אֵי אֶפְשֵׁר לְהַקְרִיבוּ לְשָׁנָה הַבָּאָה מְשׁוּם מְצֻנָה מ"מ הַפֵּר אִפִּי' לְכַתְּחִילָה יִקְרַב וְלֹא שְׂיִיף לְמַגְזֵר פֵר אִטּוּ שְׁעִיר פִּינֵן דְּשְׁעִיר גּוּפְיָה אֵי מְקַרְיָבוּ לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּדִיעֵבַד כְּשֶׁר וּלְפִי זֶה הִנִּי ב' קוֹשְׁיֹת אֲדֹסְלִיק מִיְנָה קֹאֵי קוֹשְׁיָא א' אִמְאֵי יְמוּתוֹ וְקוֹשְׁיָא ב' אֵלִים וּפְרִיף דְאַפִּילוּ מִהַקְרָבָה אֵינוּ רְאוּי לְדַחוֹת אֶת הַפֵּר מְשׁוּם הָאֵי גְזִירָה אֶבֶל הָא דְשְׁעִיר אֵינוּ קֶרֶב לְשָׁנָה הַבָּאָה לֹא קֶשָׁה לִי' מִיִּדֵי דְבִדִּין הוּא דְאֵינוּ קֶרֶב הוֹאִיל וּמְצֻנָה לְהִבִּיא מִתְרוּמָה חֲדָשָׁה דֹאֵי אֶפְשֵׁר לׁוֹמֵר כֵּן דְּהָא בְּתַר הִכִּי קֶאֱמַר גְּזִירָה מְשׁוּם חֲטָאֵת שְׂמִתוֹ בְּעֻלְיָה וְקֶאֱמַר הָא תִּינַח פֵר שְׁעִיר מֵאֵי אֵיכָּא לְמִימַר וְהַשְׁתָּא מֵאֵי קֶשָׁה לִיה לִימָא שְׁעִיר הִינְנוּ טַעֲמָא דְלֹא מְשׁוּם מְצֻנָה וְכִדְר' טְבִי אֶלָּא וְדֹאֵי ש"מ אַע"ג דְּאֵיכָּא מְצֻנָה מְשׁוּם דַּר' טְבִי אֶפְיָלוּ הִכִּי פִינֵן דְּקִדּוּשׁ כְּבֵר יִקְרַב וְהַשְׁתָּא תִקְשָׁה אִמְאֵי יִקְרַב לְכַתְּחִילָה פִינֵן דְּמַצְנָה מִיְהוּ אֵיכָּא וְהִתֵּם לֵיכָּא לְמִימַר פִּינֵן דְשְׁעִירֵי יוֹם הַכְּפוּרִים קֶרְבֵּן צִבּוּר הֵן לֵב בֵּית דִּין מִתְנָה עֲלֵיהֶן וְכִדְפִי' הִהִיא דְהִכָּא דֹאֵם כֵּן אִמְאֵי יְמוּתוֹ וי"ל דְּדֹדֵאֵי לֹא אֶמְרִינְו לֵב ב"ד מִתְנָה עֲלֵיהֶם בְּאֲבוּדִין דְּלִקְמֵן וְכֵן בְּהִיא דְהִכָּא דְמַת א' מָהֶן פִּינֵן דְּאֲבוּדִין וְהִיא דְהִכָּא לֹא שְׂכִיחֵי אֵין לֵב ב"ד מִתְנָה בְּהֵן וְכִדְמְשַׁנֵּי עֲלָה דְהִיא פֵר וְשְׁעִיר שְׂאָבְדוּ בְּהִדְיָא בַּפ"ק דְּשְׁבוּעוֹת (דָּף י"א) אֲבוּדִים קֶאֱמַרְתָּ שְׂאֵנִי אֲבוּדִין דְלֹא שְׂכִיחֵי וְלֹא חֲשׂוּ ב"ד לְהַתְּנוּת עֲלֵיהֶן וְכ"ש הָא דְמַת א' מָהֶם דְלֹא שְׂכִיחֵי יוֹתֵר דְלֹא חֲשׂוּ וְהִדְרָא קוֹשְׁיָא לְדוּכְתִיָּה אִמְאֵי יַקְח זׁוּג לְשַׁנִּי הָא בְּעֵינֵן

לקיחתן פֶּאָחַד לַכַּתְחִילָה לַמְצוּהָ [האי תי' פֶּמוֹ תי' הב' לעיל רק בְּשִׁינוּי לְשׁוֹן וּמְחַמַּת שְׁבִנְסוּחַ הַא' הִיָּה קְרוּעַ וְחֶסֶר וְהַנְּקָרְחָתִי לְהוֹסִיף וּלְהַגִּיחַ בּוֹ עַל כֵּן הֶעֱתַקְתִּי כְּפִי מֵהַ שְׁפָתוֹב בְּנוֹסַח ב'] וי"ל דַּקְרָא קְפִיד שְׁבִשְׁעַת לְקִיחָה יִהְיֶה ב' שְׁעִירִים פֶּאָחַד שְׂיֵהָא א' רְאוּי לְשֵׁם וַא' לְעֲזָאזֶל וְלֹא קְפִיד שְׂיֵהְיוּ דְוּוּקָא הַשֵּׁל שֵׁם וְשֵׁל עֲזָאזֶל מִן הַנְּקָחִים בְּבַת אַחַת אֲלֵא פִינּוֹן שְׁלֵקַח ב' שְׁעִירִים בְּבַת אַחַת הֶרְאִישׁוֹן א' לְשֵׁם וַא' לְעֲזָאזֶל סְגִי בְּהִכִּי הַלְּפָדָּה כְּשֵׁלֵקַח ב' שְׁעִירִים הֶרְאִישׁוֹן לְכַד בְּשְׁעַת לְקִיחָה סְגִי וַאֲע"ג שְׁלֵבְתֵר כֵּן מֵת א' מֵהֶם הַנְּשָׂאֵר רְאוּי עֲדִינּוֹן פִּינּוֹן שְׁהוּא בָּא מִן הַנְּלֵקְחִין זֹוג וְהִכִּי נְמִי כְּשֵׁלֵקַח לֹא א' לְזֹוג הָא בְּשְׁעַת לְקִיחָתוֹ וְהַקְדִּישׁוּ שֵׁל זֶה יֵשׁ לֹא בֵּן זֹוג זֶה הַנְּשָׂאֵר מְזוּג א'.

ע"כ: אם מְשִׁהֲגֵרִיל מֵת יָבִיא ב' בְּתַחֲחִילָה הַקְשׁוּ בַת"י אַמְאִי אֵינּוּ מוֹכִיחַ לְעִיל רִישׁ פ"ד (דף ל"ט) מֵהָא דְהַגְרָלָה עכ"פ לר' נַחֲמִיָּה בְּדִיעְבַד מְעַכְבַּד דְּאִי אֵינּוּ אֲלֵא לַמְצוּהָ יָבִיא חֲבִירוֹ שְׁלֵא בְּהַגְרָלָה כְּדָאֵר"ש בַּגְמ' וְכַדְפִּי גַבִּי לְקִיחָתוֹן פֶּאָחַד פִּינּוֹן דְּאֵינּוּ אֲלֵא לַמְצוּהָ מְשׁוּם הִכִּי אִם עַד שְׁלֵא הַגְרִיל מֵת יִקַּח זֹוג לִב' וְתִי לְפִי שְׁעִיָּקֵר מְצַנְתוֹ מְאֲתָמוֹל וַאֲע"ג דְּלִקְיַחְתּוֹ יָכוֹל לְדַחֲוֹת יוֹם הַכַּפּוּרִים כְּדָא' פ"ו דְּפֶסְחִים (דף ס"ו) וְבַר"פ שׁוֹאֵל וְכֵן עָרַב פֶּסַח שְׁחַל לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת מְנִיחַ טְלִיתוֹ אֲצִלוֹ וְכו' מ"מ אֵין עֵיָקֵר לְקִיחָתוֹ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים וְלִכְאוּרָה דְּבְרִיָּהֶם תְּמוּהִים וְאֵינֶם מוֹבְנִים כָּלֵל דְּמָה לִי אִם יָבִיא ב' בְּתַחֲחִילָה לְמִבִּיא חֲבִירוֹ שְׁלֵא בְּהַגְרָלָה פִּינּוֹן שְׁמַת מְשִׁהֲגֵרִיל הָנוּי לִיָּה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים אֲפִילוֹ אִם מִבִּיא ב' בְּתַחֲחִילָה עֵיָקֵר הַלְּקִיחָה דְּמְאֲתָמוֹל לְפִי דְּבְרִי הַתּוֹס' אִי אֲפִשֵׁר לְקַיָּים וְאֲדַרְבָּה הַאי גֶרַע טְפִי כְּשֵׁמִבִּיא ב' בְּתַחֲחִילָה אֵין שְׁנִיָּהֶם נְלֵקְחִים כְּמְצַנְתּוֹן מְאֲתָמוֹל אֲבָל אִם יִקַּח זֹוג לֹא' הַנְּשָׂאֵר זֶה הַנְּשָׂאֵר נִיָּקַח מִיָּהָא מְאֲתָמוֹל כְּמְצַנְתּוֹ וְאוּלַי יֵאמְרוּ דְּלֹא דְּמִי [לְרִישָׁא דְּהַתָּם יִקַּח זֹוג] לִב' אַע"ג דְּאֵין לְקִיחָתוֹן פֶּאָחַד זֶה עֲדִיף מְשִׁיבִיא ב' דְּאֵינּוּ מְקַיָּים בְּשְׁנִיָּהֶם עֵיָקֵר לְקִיחָה מְאֲתָמוֹל אֲבָל כְּשִׁיָּקַח זֹוג נְהִי דְּבִזָּה [הַחֲדָשׁ אֵינּוּ מְקַיָּים עֵיָקֵר לְקִיחָה] דְּמְאֲתָמוֹל בְּהַנְּשָׂאֵר מִיָּהוּ מְקַיָּים דְּהָא לְקַחוֹ וְהַפְרִישׁוֹ מְאֲתָמוֹל מ"מ בְּמַת מְשִׁהֲגֵרִיל יָבִיא ב' בְּתַחֲחִילָה דַּאֲע"ג [דְּאֵינּוּ מְחִיִּים עֵיָקֵר מְצוֹת לְקִיחָה מְאֲתָמוֹל בְּשְׁנִיָּהֶם אֲפִילוֹ הִכִּי הָא עֲדִיף טְפִי דְּמְקַיָּים תְּרַתִּי מְצוֹת הַגְרָלָה וּמְצוֹת לְקִיחָה פֶּאָחַד אַע"ג דְּאֵינּוּ מְקַיָּים עֵיָקֵר לְקִיחָה דְּמְאֲתָמוֹל מְשִׁיָּקַח זֹוג לִב' שְׁיָקַיָּים] לְקִיחָה דְּאֲתָמוֹל בְּהַנְּשָׂאֵר לְחוּד וַיִּבְטַל תְּרַתִּי הַגְרָלָה וּלְקִיחָתוֹן פֶּאָחַד וְסָמִי תְּרַתִּי מְקַמִּי חֲדָא מ"מ עֲדִינּוֹן אֵינּוּ [נוּחַ לִי בְּזָה דְּגַם בְּעַד שְׁלֵא הַגְרִיל] טְפִי עֲדִיף לְהִבִּיא ב' דְּאֵינּוּ עוֹבֵר עַל שְׁתִּיָּהוֹן אֲלֵא עֵיָקֵר מְצוֹת הַפְּרָשָׁה דְּמְאֲתָמוֹל אֲבָל לְקִיחָתוֹן פֶּאָחַד קַיָּים בְּשְׁנִיָּהֶם [מְשִׁיָּקַח זֹוג לִב' דְּלִקְיַחְתּוֹן פֶּאָחַד] לֹא קַיָּים בְּשְׁנִיָּהֶם וְנוֹסֵף עַל הַשְּׁנִי שְׁלֵא קַיָּים בּוֹ עֵיָקֵר הַפְּרָשָׁה דְּמְאֲתָמוֹל וְכַמ"ש גַּם הָא גּוֹפִיָּה דְּפִי דְּעֵיָקֵר מְצוֹת הַפְּרָשָׁה [מְעָרַב יוֹם הַכַּפּוּרִים דְּוּוּקָא לֹא יְדַעְנָא הִיָּכָא] רְמִיזָא הָא: דף ס"ה ע"ב שְׁאֵנִי קְרַבְנוֹת צִיְבוּר כְּדָר' טְבִי פִי מְשׁוּם הִכִּי לֹא קָרַב הַשְּׁעִיר שֵׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים לְשָׁנָה הַבָּאָה מְשׁוּם דְּשֵׁל צִיְבוּר הוּא וּמְנִיָּסוֹן וְאֵילָף צָרִיף לְבָא מְתָרוּמָה חֲדָשָׁה וּמְכֻלָּה סוּגְיָא מְשִׁמַּע דְּדַחִיק לְאוּקְמִי הָא דָּאֵר"י דְּשְׁעִיר יוֹמַת וְאֵינּוּ קָרַב לְשָׁנָה הַבָּאָה אִי מְשׁוּם דָּר' טְבִי וְאִי מְשׁוּם שְׁמָא יֵאמְרוּ הַגּוֹרֵל קוֹבַעַ מְשָׁנָה לְחֻבְרָתָהּ אוֹ מְשׁוּם גְּזִירָה חֲטָאֵת שְׁעָבְרָה שְׁנַתָּה וְהֵינּוּ דְּוּוּקָא אֲלִיָּבָא דְּרַבִּי דְּאָמַר שְׁנָה תְּמִימָה מוֹנָה שְׁס"ה יָמִים דְּלְדִידָּהּ מְשַׁכַּחַת לָהּ דְּלֹא עָבַר עֲדִינּוֹן שְׁנָה תְּמִימָה לְשָׁנָה הַבָּאָה אֲבָל לְרַבְּנָן דְּאָמְרִי שְׁנָה תְּמִימָה מוֹנָה י"ב חוֹדָשׁ וַי"ג בְּמַעְוָבְרַת מִיּוֹם לְיוֹם לְעוֹלָם לֹא מְשַׁכַּחַת לָהּ שְׁלֵא עָבְרָה שְׁנַתָּה מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים לְיוֹם הַכַּפּוּרִים כְּדָאֵמְרִינּוֹן בְּסָמוּךְ הִיא גּוֹפִיָּה חֲטָאֵת שְׁעָבְרָה שְׁנַתָּה הִיָּה וְאֵנִי תְּמָה לְמָה לִיָּה

לדחוקי פְּנֵי הַיָּם וְכִי ר' יְהוּדָא אֲחֵרִיּוֹת דְּעֵלְמָא קִיבֵל עֲלֵיו לְאִמּוֹר לְמִילְתֵיהּ פְּכוּלִיָּה תְּנַאי הֵיךָ לִי לֹמַר דְּר"י פְּרַבְּנֵן דְּר' וּכְנוּתֵיהּ סְבִירָא לְהוּ וּלְעוֹלָם לֹא מִשְׁפַּחַת לֵהּ מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים זֶה עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים הַבָּא שְׁלֹא תִּהְיֶה עֲבָרָה שָׁנָה וְסוּגְיָא פְּזוּ לֹא מִשְׁפַּחִינוּ בְּכוּלָּהּ תִּלְמוּדָא לְמַדְחָק כֹּל כֹּף כְּדֵי שְׁתִּיקוּם פִּיחִידָאֵי וְלִית הִלְכָתָא פְּנוּתֵיהּ וּנ"ל מִשּׁוּם דְּהִנֵּה קָשָׁה לִיָּה אֶהְיִי שְׁיִנוּיֵי תִינַח פֶּר שְׁעִיר מֵאֵי אִיכָא לְמִימַר וְצָרִיךְ לְאַסּוּקֵי עֲלֵהּ גְזִירָה פֶּר אִטּוּ שְׁעִיר וְכַדְמִסִּיק עֲלֵהּ וְהָא גְזִירָה דְּפֶר אִטּוּ שְׁעִיר לֹא שְׁיִיף לְמַגְזֵר אֲלֵא הֵיכָא שְׁיִישׁ מְקוּם גְזִירָה פְּזוּ בְּשְׁעִיר גּוֹפְיָה פְּגוּן אֲלִיבָא דְרַבִּי דְלַפְעָמִים לְשָׁנָה הַבָּאָה עֲדִינָן לֹא עֲבָרָה שְׁנָתָה פְּגוּן שְׁנוּלֵד פְּחוּת מִי"א יוֹם קוֹדֵם יוֹם הַכַּפּוּרִים וְאִפְּלוּ הֵכִי אֵינוּ קָרֵב לְיוֹם הַכַּפּוּרִים הַבָּא מִשּׁוּם גְזִירָה דְּעֲבָרָה שְׁנָתוֹ בְּנוּלֵד כֹּל הַשָּׁנָה יוֹתֵר מִי"א יוֹם קוֹדֵם יוֹם הַכַּפּוּרִים זֶה וְכִינוּן דְּיִישׁ מְקוּם לְגְזִירָה פְּזוּ בְּשְׁעִיר גּוֹפְיָה לֹא עֲבָרָה אִטּוּ עֲבָרָה יִישׁ מְקוּם לְגְזִירָה פֶּר אִטּוּ שְׁעִיר אַע"ג דְּבִפְר גּוֹפְיָה לֹא שְׁיִיף עֲבָרָה אִטּוּ לֹא עֲבָרָה דְהָא פֶּר לְעוֹלָם זְמַן הַקְּרָבָתוֹ לֹא עֲבַר מ"מ גְזִירֵינוּ פֶּר אִטּוּ שְׁעִיר אֲבָל אֲלִיבָא דְרַבְּנָן פִּינוּן דְּבִשְׁעִיר גּוֹפְיָה אֵין מְקוּם לְגְזִירָה זֶה לֹא עֲבָרָה אִטּוּ עֲבָרָה דְהָא לֹא מִשְׁפַּחַת לֹא עֲבָרָה בְּשְׁעִיר מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים זֶה לְיוֹם הַכַּפּוּרִים הַבָּא אֲלֵא לְעוֹלָם א"א בְּלֹא עֲבָרָה אֵין מְקוּם לְמַגְזֵר פֶּר אִטּוּ שְׁעִיר דְהַפֵּל יוֹדְעִים דְּפֶר לְהַקְרִיבוּ מִפְּנֵי ג' שָׁנִים עַד לְעוֹלָם אֲבָל שְׁעִיר אֵינוּ כָּשֶׁר אֲלֵא כֹל שְׁנָתוֹ וּא"א מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים לְיוֹם הַכַּפּוּרִים הַבָּא שְׁלֵעוֹלָם כְּבָר עֲבָרָה שְׁנָתוֹ אֲבָל לְרַבִּי הוּאִיל דְּמִשְׁפַּחַת לֵהּ לֹא עֲבָרָה בְּשְׁעִיר לַפְעָמִים אִיכָא לְמַגְזֵר דְלָמָּא טְעוּ בִימֵי לִידְתּוֹ יוֹם א' וְכַגּוּן שְׁנוּלֵד אֲשֶׁתְקַד י"א יוֹם קוֹדֵם יוֹם הַכַּפּוּרִים דְּיוֹם הַכַּפּוּרִים זֶה עֲבָרָה שְׁנָתוֹ כְּבָר וְטְעִי וְסָבֵר שְׁנוּלֵד עֲשָׂרָה יָמִים קוֹדֵם דְּעִבִיד אֵינִשׁ דְּטְעִי חַד יוֹמָא כְּדִפְּלִי הַתּוֹס' רַפ"ק דְּר"ה דְּמַהֲאֵי טְעָמָא קְבָעֵי נִסָּן רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְמַלְכִים מִשּׁוּם טְעוּת דְּחַד וּמָא דְּעִבִיד אֵינִשׁ דְּטְעִי בֵּינָה וְהָא דְּגְזִירוֹ פֶּר אִטּוּ שְׁעִיר בְּהָא דְר' טְבִי אַע"ג דְּבִשְׁעִיר מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים לְיוֹם הַכַּפּוּרִים אַחַר לְעוֹלָם אֵי אֲפִשֶׁר בְּתֵרוּמָה יִשְׁנֶה דְהָא צָרִיךְ לְחַדֵּשׁ מִן הַחֲדָשָׁה כְּבָר מְנִיסָן שְׁבִין יוֹם הַכַּפּוּרִים זֶה לְשֵׁל אֲשֶׁתְקַד לֹא קָשָׁה מִיְדֵי בְּהָא דְר' טְבִי וְדֵאֵי טְעוּ דְלֹא פְּנֵי עֵלְמָא גְמִירֵי הָא דְּמַצְנָה לְהַבִּיא מִתְרוּמָה חֲדָשָׁה וְכֵן הָא דְּאֵין הַגּוֹרֵל קוֹבֵעַ מִשְׁנָה לְחַבְרָתָהּ לֹא פְּנֵי עֵלְמָא גְמִירֵי וְטְעוּ וְסָבֵר דְּקוֹבֵעַ וְכִינוּן דְּשִׁיף לְמַגְזֵר בְּשְׁעִיר גְזִירֵינוּ פֶּר אִטּוּ שְׁעִיר אַע"ג דְּבִפְר גּוֹפְיָה לִית לֵן בַּהּ דְּיִלְמָא טְעוּ נְמִי בְּשְׁעִיר דְּאִיכָא לְמִיחַשׁ בְּהֵכִי וְכֵן חֲטָאת שְׁמָתוֹ בְּעֵלְיָה דְּגְזִירֵינוּ שְׁעִיר אִטּוּ פֶּר נְמִי אֲתִי שְׁפִיר אַע"ג דְּבִשְׁעִיר גּוֹפְיָה לִית לֵן בַּהּ מְפֵל מְקוּם פִּינוּן דְּשִׁיף לְמַגְזֵר בְּפֶר כְּדָקָא מִשּׁוּם חֲטָאת שְׁמָתוֹ בְּעֵלְיָה אֲלֵמָּא אִיכָא מְקוּם לְמִטְעִי בְּפֶר שְׁפִיר שְׁיִיף לְמַגְזֵר שְׁעִיר אִטּוּ פֶּר אֲבָל בְּהָא דְּעֲבָרָה שְׁנָתָה דְּשְׁעִיר לְרַבְּנָן דְּאֵין מְקוּם לְמִטְעִי בְּשְׁעִיר עֲבָרָה אִטּוּ לֹא עֲבָרָה דְּבָהּ לֹא טְעִי לְהַכְשִׁיר עֲבָרָה בְּשְׁעִיר דֹּא"כ בְּכָל יוֹם נִיחּוּשׁ שְׁמָא יִקַּח שְׁעִיר שְׁעִירָה שְׁנָתוֹ וְאֵי נִגְזוֹר פֶּר אִטּוּ שְׁעִיר שְׁלֹא לְהַבִּיא אַחַר שְׁנָתוֹ הָא כֹּל פֶּר אֵינוּ כָּשֶׁר אֲלֵא בְּתֵר שְׁנָתוֹ כָּשֶׁהוּא בֵּן ג' שָׁנִים וּא"כ בְּטִלְתָּ מַצְנֵת פֶּר וְשְׁעִיר לְעוֹלָם א"ו ל"ח לְהֵכִי אֲבָל לר' הוּא דְּאִיכָא לְמַגְזֵר לֹא עֲבָרָה אִטּוּ עֲבָרָה גְבִי שְׁעִיר מִשּׁוּם טְעוּת יוֹם א' מִיְמֵי הַלְלֵדָה וְכַדִּפְּלִי וְהַשְׁתָּא שְׁפִיר שְׁיִיף לְמַגְזֵר פֶּר אִטּוּ שְׁעִיר וְלִקְמָן גְבִי גְזִירָה מִשּׁוּם חֲטָאת שְׁעִירָה שְׁנָתָה דְּקֹא תִינַח שְׁעִיר פֶּר מֵא"ל גְזִירָה פֶּר אִטּוּ שְׁעִיר הַקְּשׁוּ הַתּוֹ הָא פֶּר גּוֹפְלִי פְּסוּל בְּעֲבָרוֹ שְׁנוּתֵיו לְרַבְּנָן בַּפ"ק דְּמַס' פֶּרָה דְּאֵין כָּשֶׁר אֲלֵא בֵּן ג' שָׁנִים וְתִי דְּפָרִיךְ אֲדַר"מ דְּמַכְשִׁיר הֵתָם אִפְּלִי בְּזָקֵן דְּמַדְּחָקָתָ לְשִׁנוּיֵי גְזִירָה מִשּׁוּם ע"ש וַאֲע"ג דְּלְרַבְּנָן דְּרַבִּי הוּא גּוֹפְלִי ע"ש הוּא אֲלֵא כְּדֵי לְאִוְקָמָא

מִקְלָתִי דַר"י כַּכ"ע אִפִּי פְּרָבִי מְשַׁנֵּית הָכִי א"כ לַר"מ דְּמַכְשִׁיר בְּזָקֵן מֵאֵי מְתַרְצֵת וְלִמְאֵי דַפִּי דַא"א לְאֹקְמֵי הֲנִי שְׁנוּנֵי אֲדַר"י אִם לֹא דַס"ל פְּרָבִי אֵין מְזַה הֶכְרַח שְׁרוּצָה לְאֹקְמֵי מִקְלָתֵא דַר"י כַּכ"ע וְאַפְתִּי תִקְשָׁה הוּל"ל ר"י פְּרָבְנָן ס"ל וְלֹא כַר"מ.

וַעֲק"ל אֵי פֶל הֲנִי דְנוֹחָקֵא דְשִׁמְעֵתִין הוּא לְאֹקְמֵי דַר"י אֲלִיבֵא דַכ"ע א"כ בְּמַסְקָנֵא דְאֹקְמֵי רְבֵא לְטַעֲמֵא דַר"י מְשׁוּם תִּקְלָה הָא אֲפִתִּי לֹא אֲתִנָּא כַכ"ע דְּהָא מְסִיק לְקַמְן וְתִקְלָה עֲצָמָה תַּנְאֵי הִיא וְאִיפֵא תַנָּא דַל"ח לְתִקְלָה: גְזִירָה מְשׁוּם חֲטָאת שְׁמַתוּ בְּעֵלְיָה פִירֵש"י שְׁמֵא יְמוֹת הַפְּהֵן בְּשָׁנָה זֹו וַכ"ע הַתּוֹס' וְל"נ דְּזָה דְּבַר הַנְּרָאָה לְעֵינַיִם וְאַפְשֵׁר לְעַמּוּד עֲלִיו אֵי מְנִית אוֹ לֹא אֲלֵא חִיִּישִׁינָן דִּילְמָא מַת א' מְכַל הַפְּהֵנִים דְּזָה אֵי אֲפְשֵׁר לִידַע דְאַפִּילוּ אִם תַּמְצָא לֹאמַר מְקַנְפִּיא מְכַפֵּר רֵאוּי לְגִזּוֹר בְּפֶר שְׁמַת א' מִן הַפְּהֵנִים מְשׁוּם חֲטָאת שְׁמַתוּ בְּעֵלְיָה וְקִשָּׁה לִי אִם כֵּן מֵאֵי פְרִיָּה תִינַח פֶּר שְׁעִיר מֵאֵי אִיפֵא לְמִימַר וְדַחִיק גְזִירָה שְׁעִיר אֲטוּ פֶר וְלָמָּה לִיָּה פְנֹלִי הָאֵי הָאֵי חֲשִׁשָׁא דְמִיתָה מ"ל גְּבִי שְׁעִיר כְּמוֹ גְּבִי פֶר וְאֵלִים מְיֻנָּה דְּהָא יִשְׂרָאֵל כְּמָה יְדוֹת הֵן יוֹתֵר מִפְּהֵנִים וְאִם יֵשׁ לְחוּשׁ לְמִיתַת א' מִן הַפְּהֵנִים הַמוּעֲטִים כ"ש שְׁיֵשׁ לְחוּשׁ לְמִיתַת א' מִיִּשְׂרָאֵל הַמְרֻבִּים וַכ"ש גְּבִי שְׁעִיר הַמְשַׁתְּלַח דִּישׁ לְחוּשׁ יוֹתֵר מִכְּפֶר דְּהָכֵא אֲלִיבֵא דַר"י קְיָיִמִינוּ וְהָא אִיהוּ סְבִירָא לִיָּה רִישׁ פֶּרֶק קָמֵא דְשְׁבוּעוֹת דְּכַהֲנִים נְמִי מְתַפְּרִים בְּשְׁעִיר הַמְשַׁתְּלַח בְּשֶׁאֵר עֲבִירוֹת הָרִי בְּמִיתַת א' פֶּהֵן אוֹ יִשְׂרָאֵל הֵנָּה לִיָּה חֲטָאת שְׁמַתוּ בְּעֵלְיָה וְעוֹד דְּגְבִי פֶר מְקַנְפִּיא מְכַפֵּרִים אֵין כָּאֵן מְשׁוּם חֲטָאת שְׁמַתוּ בְּעֵלְיָה אֲלֵא גְזִירָה בְּעֵלְמָא אֲבָל גְּבִי שְׁעִיר הֵנָּה לִיָּה חֲטָאת שְׁמַתוּ בְּעֵלְיָה מְדִינָא דְּהָא יָד כְּוֹלֵן שְׁנָה וּמְקַבִּיעוֹתָא מְתַפְּרִין כְּזָה כֵּן זָה דְּהָא אֲתִי מְתַרוּמַת הַלְשָׁפָה שְׁכָל יִשְׂרָאֵל שְׁנוֹתֵפִין בּוֹ וְהוּא תוֹלָה שְׁעִיר בְּפֶר דְּקָאֵמַר גְזִירָה שְׁעִיר אֲטוּ פֶר וְהֵנָּה לִיָּה פְלִפִּי לִיָּיא אֲלֵא וְדֵאֵי פִי רִש"י עֵיקַר דְּבְמִיתַת א' מִן הַפְּהֵנִים לִית לֵן בַּה אֲפִילוּ אֵי מְקַבִּיעוֹתָא מְכַפֵּרִי כֵּינּוֹן דְּלֵאוּ מְגִזָּא דִידְהוּ אֲתִי אֲלֵא מְשַׁל כַּה"ג וְאֵע"ג דְּאַפְקֵר רַחֲמָנֵא לְכּוֹלֵן כְּדֵא' בַּפ"ה לְעֵיל אֲפִילוּ הָכִי עֵיקַר שֶׁל כַּה"ג הוּא וְהֵנִי חֲטָאת שְׁמַתוּ בְּעֵלְיָה בְּמִיתַתוּ לְחוּד אֲבָל שְׁעִיר אֵין עֵיקַר שֶׁל א' אֲלֵא יָד כְּוֹלֵן שְׁנָה בּוֹ דְּמַמְעוֹת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל הוּא בָּא בְּשָׁנָה וְל"ש חֲטָאת שְׁמַתוּ בְּעֵלְיָה בְּמִיתַת מְקַצְתָּן מְשׁוּם הָכִי קֵא' גְזִירָה שְׁעִיר אֲטוּ פֶר דְּבִשְׁעִיר ל"ש חֲטָאת שְׁמַתוּ בְּעֵלְיָה אֲלֵא גְזִירָה אֲטוּ פֶר דְּשִׁינָּה גְּבִיָּה בְּמַת פֶּהֵן גְּדוֹל וּמֵאֵי דַק"ל לְהַתּוֹס' דְּזָה דְּבַר הַנְּרָאָה לְעֵינַיִם הוּא אִם מַת א"י מֵאֵי קִשָּׁה לְהוּ אֲטוּ אֲנָן קֵא' שְׁמַת כַּה"ג וְסְבוּר שֶׁלֹא מַת אֲלֵא הָכִי קָאֵמַר שְׁמֵא יְמוֹת הַפְּהֵן הַגְּדוֹל בְּמִשְׁפָּה הַשְּׁנָה אַע"פ שִׁיּוֹדַע שְׁמַת יִטְעָה הַפְּהֵן הַעוֹמֵד תַּחְתָּיו וְיִקְרִיבּוּ כְּמוֹ גְזִירָה שְׁמֵא יֵאמַר הַגּוֹרֵל קוֹבַע מְשַׁנָּה לְחִבְרָתָהּ וּמְשׁוּם חֲטָאת שְׁעֵבְרָה שְׁנַתָּה וְכַה"ג הַרְבֵּה בְּכּוֹלָה גְמָרָא: דָּף ס"ו וְהַפְּהֵנִים וְהַעֵם הַעוֹמְדִים בְּעֵזְרָה כו' הֵיוּ פוֹרְעִים וּמְשַׁתְּחוּיִם א"י לָמָּה פֶּרֶט לְפִהֵנִים הֵנָּה לִיָּה לְמִימַר הַעוֹמְדִים בְּעֵזְרָה סְתָם וְהָא הֵם נְמִי בְּכָלֵל [עִם] וְאַפִּי לַר"ש דְּאָמַר פֶּהֵנִים אֵין לְהֵם פְּפָרָה בְּשְׁעִיר הַמְשַׁתְּלַח אֵין רְבוּתָא בְּכַהֲנִים יוֹתֵר מְשֶׁאֵר הַעֵם דְּלֹא מְפַנֵּי הַפְּפָרָה הֵיָתֵה פְרִיעָה וְאַמִּירָה זֹו אֲלֵא מְפַנֵּי כְבוֹד הַזְּכָרָת שֶׁם הַמְּפֹרָשׁ שְׁהִיָּה יוֹצֵא מְפִי כַה"ג וְנ"ל ה"ה בְּשַׁעַת הַזְּכָרָת הַשֵּׁם דְּוִידוּי שְׁעֵלְיוּ וְעַל אֲחֵיו הַפְּהֵנִים וְדַהֲגֵרְלָה שְׁהִיוּ עוֹשִׂיִן כֵּן דְּכּוֹלֵן הֵיוּ בְּשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ כְּדַתְּנִיא לְעֵיל רַפ"ד (דָּף ל"ט) עֲשָׂרָה פְּעֻמִּים מְזַכִּיר כַּה"ג אֵת ה' בּוֹ בְּיוֹם ג"פ בְּוִידוּי כו' אֲלֵא תַנָּא לִיָּה הָכֵא שְׁהוּא סִיּוּם עֲשָׂרָה הַזְּכָרוֹת הַלְלוּ וְאַפּוֹלָהוּ קֵאֵי וְכֵן יִסַּד הַפִּיּוּט בְּסִדֵּר עֲבוּדָה שְׁהִיוּ פוֹרְעִים וּמְשַׁתְּחוּיִם וְאוֹמְרִים כֵּן בְּכּוֹלֵן מְפַנֵּי כְבוֹד הַשֵּׁם וְקִשָּׁה לִיָּה דַתְּנָן בַּפ"ז דְּסוּטָה (דָּף ל"ח) וּבַפ"ז דְּתַמִּיד גְּבִי בְרַכַּת פֶּהֵנִים שְׁבָכֵל יוֹם הֵיוּ הַפְּהֵנִים

אומרים במקדש את השם ככתבו ואמאי לא תנן שם שהיו כורעים ומשתחווים מפני כבוד
ה' כמו הקא ונ"ל מפאן ראיה לדברי רב האי שהיה אומר דשם המפורש שהיה מזכיר
פהו גדול ביום הכפורים אינו שם בן ד' אותיות ככתבו אלא הוא שם בן מ"ב אותיות
המנוזר בפ"ד דקדושין (דף ע') ודלא פהרא"ש שהשיג עליו וא' פיון דילפינו הנפרת
השם בגז"ש מעגלה ערופה אין לשנות אלא כמו שנכתב בפסוק שם בן ד' אותיות בן גש
להזכירו ואינו מוכרח ואפשר לומר שהיה מזכיר שם בן ד' אותיות עם שם מ"ב ומפני
כבוד שם מ"ב היו עושין כן: ע"ב עתי שיהא מזונמן עתי אפילו בשבת ובטומאה אע"ג
דעתי אגבא קאי מלמד שיהא מזונמן מ"מ דריש ליה נמי לשון עת ומועד לומר שדוחה
שבת וטומאה דאי למזונמן לחוד הנה ליה לומר בינד איש מזונמן ומדכתיב עתי דריש נמי
להא ומ"מ פשטא דקרא אגבא קאי דהא איש עתי פתיב ש"מ תרתי נ"י: מ"ד כפרה
פתיב ביה דכתיב יעמד חי לכפר עליו וקשה לי הא לכולי עלמא האי לכפר עליו לאו
אשילוחו קאי פדתניא לעיל רפ"ד (דף מ') עד מתי הוא זקוק לעמוד חי עד שעת מתן
דמו של חבירו דר"י דלכפר בכפרת דמים משמע לר"י לאפוקי מת קודם כפרת דמים
צריף להביא אחר ר"ש אומר עד שעת וידוי דברים אבל מת אחר הנידוי קודם שילוח
לית לן בה לכו"ע דשילוח אינו מעכב דהאי וכפר עליו לא קאי אשילוח וא"כ איש
להכשיר את הזר ל"ל פיון דלא פתיב כפרה אשילוח וי"ל פיון דמ"מ כפרה בשעיר
המשלח נמי תליא אי לר"י במתן קודם מתן דמו של חבירו ואי לר"ש במת קודם וידוי
הנה אמינא דשילוח השעיר בזר פסול מ"ד אהקטר חלבים ואברים דאין מעכבין כפרה
ואפילו הכי בעי פהונה הואיל ואתו מפח מכפר שזריקת הקרבן מכפר הכי נמי הואיל
ותחילתו של שעיר מכפר ומעכב כפרה סופו דהיינו שילוחו נמי פסול בזר קמ"ל דלא:
עתי אפי' בשבת למאי הלכתא אומר רב ששת לומר שאם הנה חולה מרפיבו על פתחו
קשה לי פיון דלכולי עלמא שילוח השעיר אינו מעכב אמאי דחי שבת דהכי אמרינו
במנחות בפ' ר"י (דף ע"ב) דר"א ב"ש דאמר עומר שנקצר שלא כמצותו פסול סבירא
ליה כר' עקיבא דאמר פל מלאכה שאפשר לעשות מערב שבת אינה דוחה את השבת
וסבירא ליה כר"י דאמר קצירת העומר מצוה דתנן ר"י אומר מה חריש רשות אף קציר
רשות יצא קצירת העומר שהוא מצוה ואי סלקא דעתך נקצר שלא כמצותו פשר אמאי
דחי שבת ניקצרה מערב שבת אלא מדדחי ש"מ נקצר שלא כמצותו פסול וש"מ דבר
שאינו מעכב בדיעבד ואינו אלא למצוה אינו דוחה שבת וכיון דשילוח שעיר אינו מעכב
ואינו אלא למצוה אמאי דוחה שבת ואע"ג דלכתחילה מצותו בשילוח הא פי' התוס' התם
אהא דקא' אמאי דחי ניקצרה מע"ש אע"ג דלכתחילה מצותו בליילה פיון דבדיעבד פשר
לא הני דומיא דתמיד דכתיב ביה במועדו לומר דדחי שבת ומסתברא דומיא דתמיד בעינו
וא"ל ה"נ בן וי"ל דאמרינו התם דאין ללמוד דאפילו אי נקצר שלא כמצותו פשר אפילו
הכי דוחה שבת דחביבה מצוה בשעתה דתניא אומר ר' שמעון בא וראה כמה חביבה מצוה
בשעתה שהרי הקטר חלבים ואברים פשרין כל הלילה ולא היו ממתניגים להם עד
שתחשו [ודחי] דשאני התם שפבר דחתה שחיטה את השבת פי' וכיון שפבר ניתן שבת
לדחות אצל שחיטת קרבן זה ניתנה נמי לדחות אצל הקטרתו משום חביבה מצוה אבל
בקצירת העומר ליכא למימר הכי אע"ג דלמחר דחיה הקרבתה את השבת בשעת קצירה
מיהו לא נדחית וש"מ דכל היכא דכבר נדחה שבת אצלו אף דבר שאינו אלא למצוה נמי

דוחה אפילו אפשר לעשותה אחר שבת משום חביבה מצוה בשעתה כמו אברים ופדרים כ"ש אם זמנה קבוע בשבת דוקא ואי אפשר לעשותה לגמרי אחר שבת והשתא י"ל פיון דשני שעירים דיום הכפורים מעפבין זה את זה פדתנן סוף פ"ג דמנחות וכדמוכח בכולי פירקין הנה ליה שעיר של שם ושל עזאזל פחד וכאילו הו קרבן א' וישחיתת שעיר של שם דדחי יום הכפורים מהני לשל עזאזל כאילו הוא גופו דנימא פבר דחתה שחיתת את השבת וכיון שדחתה פבר אפילו משום חביבה מצוה בשעתה בכה"ג ראוי לדחות שבת כ"ש שעה עוברת לגמרי כמו שילוח השעיר שאין לו תקנה אלא בשעתה ביום הכפורים דוקא שדוחה שבת: זאת אומרת עירוב והוצאה לשבת כו' ה"ג עירוב והוצאה בוי"ו ובפ"ק דביצה (דף י"ב) אמר עירוב והוצאה לשבת [ואין עירוב והוצאה ליום טוב ופירש"י שם] דתרי מילי נינהו עירוב היינו עירובי חצירות דתקינו משום לתא דאיסור הוצאה והתו' שם גרסי עירוב הוצאה בלא וא"ו וסד מילתא] היא ופי' דעירוב הוצאה היינו שנותערבה איסור הוצאה עם שאר מלאכות לשבת ולא לי"ט וכן ליום הכפורים [לא נתערבה איסור הוצאה עם שאר מלאכות] והכי מסתברא דלפרש"י ק"ל דלמה ליה להזכיר פאן ובפ"ק דביצה לעירובי חצירות דרבנן לגמרי הא אנו [באיסורי הוצאה דאורייתא איירינן שם וכן פאן] הלכך נ"ל פי' התוס' עיקר: ואין עירוב והוצאה ליום הכפורים פרש"י דדייק לה הכי דאי יום הכפורים [כשבת להוצאה למה לי קרא להתיר] משאו בשבת הרי פשחל בחול נמי כשבת דמי וקא' רחמנא שלחנו וקשה לי מאי ראיה היא זו דאפילו תימא [יש] איסור [הוצאה ביום הכפורים אפילו הכי לא ידעינן שבת] דיום הכפורים בכרת דקיל ושבת בסקילה דחמיר ואי הותר איסור הוצאה לגבי שילוח אצל יום הכפורים הקל אי אפשר [ללמוד ממנו היתר לשבת דחמיר א"ל דכתב רחמנא] עתי שדוחה אפי' שבת דחמיר דבשלמא אי הוי יוה"כ חמיר כשבת הוי ש"מ שפיר דאין איסור הוצאה [ביום הכפורים דאם לא פן למה לי דכתיב רחמנא עתי] לאף בשבת דאע"ג דביוה"כ גרידא ליכא אלא חדא איסורא ובחל בשבת איכא תרתי דיום הכפורים ושבת [אפילו הכי בלא עתי נמי הנה שרינו דאמרינן] מה לי חדא איסורא מה לי תרתי ולא צריף קרא לאף בשבת דהואיל ואישתרי ביום הכפורים אישתרי אף [איסור שבת דהכי אמרינן בפ"ק] דיבמות (דף ז') סד"א הואיל ואישתרי איסור אשת אח אישתרי נמי איסור אחות אשה [וכדאמרינן גבי מצורע שראה קרי בח' הואיל והותר לצרעתו] הותר נמי לקריו מיהו הדבר ברור דלא שייף לומר הואיל והותר הותר אלא היכא דאין האיסור השני חמור מן הראשון [אבל היכא דאיסור הב' חמור מאיסור הא' לא] שייף למימר הואיל והותר הקל נתיר נמי החמור ואם פן אפילו תימא דיש איסור הוצאה ליום הכפורים [אפילו הכי איצטרף עתי למשרי אפילו בשבת דאי לא כתב רחמנא עתי] לא הוי אמרינן הואיל מדאשתרי יום הכפורים אשתרי נמי שבת החמור דמקל לחמור ליכא למימר הואיל ובעל פרתה צריף קרא לאפילו [בשבת והשתא קשה איף מוכח מזה דאין] איסור הוצאה ליום הכפורים ולי נראה לפרש דהכי דייק לה רפרם דהא רב ששת מוקי להא דאפילו בשבת באם [חלה השעיר מרפיבו על פתיפו ובלא זה אין איסור הוצאה] וכיון דאיסור הוצאה אינו מוכרח בשילוחו לעולם אלא על ידי מקרה באם חלה מנא ליה לדרוש מעתי [לדחות שבת החמור אי סלקא דעתך דיש] איסור הוצאה ליום הכפורים דלמא לא רבי קרא להתיר איסור הוצאה אלא יום הכפורים הקל באם חלה אכל [שבת

החמור לא דחי אלא על פְּרָחָה ש"מ דאין עירוב והוצאה] ליום הכפורים והשפא על פְּרָחָה קרא למשרי שבת אתא והא ליפא למימר מנא ליה לרפרם למידק דאין אוסור הוצאה [ליום הכפורים דילמא לעולם יש אוסור הוצאה וכי תימא לוקמי ביום הכפורים] לחוד הא בעל פְּרָחָה עתי בכל גוונא משמע שלא יעכב עליו שום דבר ושום זמן דאם לא פן מנא ליה למדרש [מעתי למשרי אפילו בשבת ואפילו בטומאה] דלמא לחד מהן לחוד אתי דהיינו לטומאה דקיל דאינו אלא בכרת אבל לא שבת דחמיר דבסקילה אלא ודאי עתי בכל גוונא משמע ליה דשבת וטומאה בכל מקום פי הדדי נינהו [כדא' בפסחים פ"ז (דף ע"ו) חמשה דברים] באין בטומאה דלמעוטי חגיגת ט"ו אתי סלקא דעתך אמינא כיון דקרפן ציבור הוא וקביע ליה זמן תדחי טומאה קא משמע לן [וכו'] ומדשבת לא דחי ל"ד טומאה [ואמאי] נימא אע"ג דלא דחי שבת החמור דבסקילה מ"מ טומאה הקל דאינו אלא בכרת לידחי אלא על פְּרָחָה [פהדדי נינהו ושקולין הם אי דחי טומאה דחי נמי שבת הכי נמי] אי מרבית עתי לטומאה ממילא שבת נמי דחי דשקולין הן פהדדי וא"א שנוחה זו בלתי חבירו [ואי סלקא דעתך דיש ערוב והוצאה ליום הכפורים אם פן נימא דצריך לגופה כיון דאוסור הוצאה] איפא דעתי ליום הכפורים לחוד אין במשמעות דעתי לא שבת ולא טומאה אלא ליום הכפורים לחוד אתי [אלא ודאי כיון דמרבא לטומאה ושבת ע"כ אין עירוב והוצאה ליום הכפורים מיהו] אפתי איפא למידק דבפ"ג דכריתות (דף י"ד) מיייתי לה הכי איש להכשיר את הזר עתי ואפילו בטומאה ואפילו בשבת עתי במזמן קתני עתי אפילו בשבת אמר רפרם ז"א עירוב והוצאה לשבת ואין עירוב והוצאה ליום הכפורים ממאי שאני שער המשתלח דהכשירו ביום הכפורים בכך אלא דרפרם בדותא היא ומשמע מהא.

[עיינן בתשובת שאגת ארי' לרבינו ושם תראה פלפולו]: אין חכמה לאשה אלא בפלך לכאורה משמע שהפליגה בדברים מפני שלא שמע מרבו דדבר הלמד מענינו הוא ובירושלמי פ"ק דסוטה לא משמע פן דא' הכי מטרונה א' שאלה את ר"א מ"מ חטא א' במעשה העגל והן מתים בה ג' מיתות והשיב לה אין חכמה לאשה וכו' אמר ליה הורקנוס פנו בשביל שלא להשיבה דבר אחד מדברי תורה איבדת ממני ג' מאות פור מעשר בכל שנה אמרו ליה ישרפו ד"ת ואל ימסרו לנשים משמע לאו משום שלא שמע מרבו הוא דלא השיב לה אלא משום דאין מוסרים ד"ת לנשים הוא דלא השיב לה ועוד דגרסינן ה"תם א"ל תלמידיו רבי לזו דחית לנו מה אתה משיב ר' ברכי' בשם ר"א פל מי שהיה לו עדים והתראה ה"ה מת בב"ד עדים ולא התראה ה"ה נבדק פסוטה והיינו בהדרוקן דגמ' דידן וכדפרש"י לא עדים ולא התראה ה"ה מת במגפה ואי לא שמע זה מרבו אפילו לתלמידיו לא ה"ה משיב שהרי לא אמר דבר שלא שמע מפי רבו מעולם משמע אפילו לתלמידיו לא אמר וי"ל דגמ' דידן נמי סבירא ליה הא דלא השיב לה היינו טעמא משום דאין מוסרין ד"ת לנשים אבל דבר זה שמע מפי רבו אלא משום דדמי להני דלעיל דלא השיב לשואליו מיייתי לה הכא אע"ג דלאו חד טעמא דהני דחלה ונחביריו ודפלוני מהו לעה"ב ונחביריו הא דלא השיב משום דלא שמע מרבו וההיא דעגל מטעמא דאין מוסרין דברי תורה לנשים הוא תדע דבהא דחלה ונחביריו ע"כ טעמא דלא השיב משום דלא שמע הוא והא דלא מפרש האי טעמא להדיא משום דסמוך אהא דמפרש בתר הכי אהני שאלות דפ' מהו לעה"ב ונחביריו ואי הא דלא השיב אההיא דעגל הני נמי מה"ט דלא

שָׁמַע הוּא הָיָה לִיָּה לְמִימַר לְהָא שְׁלֵא מִפְּנֵי שְׁהַפְּלִיגְוּ בְּדַבְרֵימ בְּתַר שְׁאֵלָה דְּעַגְלָה מ"ש
 דְּקָא' לָה בְּתוּף הַשְּׁאֵלוֹת אֶלָּא ש"מ דְּהָא שְׁאֵלָה דְּעַגְלָה שְׁמַע וּמִטְעַם אַחַר לֹא הִשְׁיבָה דְּאִין
 מוֹסְרִין דְּבָרֵי תוֹרָה לְנִשְׁיִים וּכְדַבְרֵי הִירוּשְׁלָמִי [מִיָּהוּ ע"כ הִירוּשְׁלָמִי פְּלִיג] אֲגַמְרָא דִּידָן
 דְּשֵׁם מִשְׁמַע דְּהִדְרוּקוֹן דְּהִיָּינוּ נְבִדְק פְּסוּטָה חֲמִיר מִמַּת בְּמַגְפָּה שְׁהָרִי קְאָמַר עֲדִים פְּסוּטָה
 לֹא עֲדִים בְּמַגְפָּה וְעוֹד א' הָתָם רַב וְלוֹי חַד א' זִיבָח [וְקוּטֵר מַת ב"ד טִיפַח] וְשִׁחַק הָיָה
 נְבִדְק פְּסוּטָה שְׁמַח בְּלָבוּ הָיָה מַת בְּמַגְפָּה וְהָא שְׁמַח בְּלָבוּ וְדָאִי קִיל מְטִיפַח דְּזָה עֲשֵׂה
 מַעֲשֵׂה וְזָה לֹא עֲשֵׂה מַעֲשֵׂה הָרִי לְפִי הִירוּשְׁלָמִי [הִדְרוּקוֹן חֲמִיר מִמַּגְפָּה וּבְגַמ' דִּידָן] בְּסַמוּף
 אִיפְכָּא עֲדִים בְּמִיתָה הִיָּינוּ בְּמַגְפָּה לֹא עֲדִים בְּהִדְרוּקוֹן וְעוֹד קְאָמַר גִּיפְרָה וְנִישְׁק בְּמִיתָה
 שְׁמַח בְּלָבוּ בְּהִדְרוּקוֹן וְהָא וְדָאִי גִיפְרָה וְנִישְׁק חֲמִיר [מִשְׁמַח בְּלָבוּ דְּזָה עֲשֵׂה מַעֲשֵׂה וְזָה לֹא
 עֲשֵׂה] מַעֲשֵׂה ש"מ מִיתָת מַגְפָּה חֲמִיר מִהִדְרוּקוֹן וְעוֹד אַתָּה רוּאָה כְּמָה חִילוּפִים בֵּין גְּמָרָא
 לְהִירוּשְׁלָמִי בְּהָא וְהִדְבָּר מְבֹאָר מַעֲצָמוֹ: בְּסִינְיָ רַש"י פִּי' שְׁעֵדִיין לֹא נִתְפָּרַשׁ [לְהוּ ד'
 מִיתוֹת בֵּית דִּין וְנִידוֹנוּ בְּמִיתָת בְּנֵי נַח שְׁכָל מִיתָתוֹ בְּסִינְיָ פְּדָאֲמֵרִינוּ בַּפ' דִּינֵי מְמוֹנוֹת (דָּף
 נ"ו) וְקָשָׁה לִי הָא פִּרְש"י בַּפִּי' הַתּוֹרָה גְּבִי מְקוּשָׁשׁ [שְׁלֵא שְׁמָרוּ אֶלָּא שְׁבַת רֵאשׁוֹנָה
 וּבְשִׁנְיָה בָּא זָה וְחִילְלוּ] וְהָא שְׁבַת בְּמָרָה נִתְּנָה כְּדָא' הָתָם פ' ד"מ נִמְצָא שְׁבַת שְׁנִיָּה הָיָה
 קוֹדֵם מַעֲשֵׂה עַגְלָה וְאִי בְּמַעֲשֵׂה עַגְלָה הָיָה מִיתָתוֹ עֲדִיין [בְּסִינְיָ] כ"ש בְּמְקוּשָׁשׁ וְהָא אֲמָרִי'
 בַּפ"ח דב"ב (דָּף קי"ט) יוֹדַע הָיָה מִשֵּׁה רַבִּינוּ שְׁהַמְקוּשָׁשׁ בְּמִיתָה שְׁנִיָּה מְחַלְלִיהָ מוֹת
 יוֹמָת אֲבָל לֹא הָיָה יוֹדַע בְּאִיזָה מִיתָה יָמוֹת וּפִי' הַתּוֹס' [לְמָה לֹא דָן אוֹתוֹ בְּחִנּוּק דְּהָא כָּל
 מִיתָה הָאֲמוּרָה] בְּתוֹרָה סֵתֵם הוּא חִנּוּק דְּמִסְבָּרָא הָיָה נ"ל שְׁנִיָּה דוֹן בְּסִקִּילָה כְּעוֹבֵד עֲבוּדָה
 זָרָה דְּבָכָל דְּנוֹכְתָא אֲמָרִינוּ דוֹמָה שְׁבַת לְעֲבוּדָה זָרָה [דְּהִיָּינוּ מְחַלְלִי שְׁבַת בְּפִרְהִסְיָ לְעוֹבֵד
 עֲבוּדָה זָרָה וְהַשְׁתָּא] לְמָה לֹא דָן אוֹתוֹ בְּסִינְיָ דְּבַעֲבוּדָה זָרָה שְׁהָיָה עֲדִיין בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נְמִי
 בְּסִינְיָ אִם אֵיתָא שְׁעֵדִיין לֹא נִתְפָּרַשׁ לְהֵם מִיתָת בֵּית דִּין כְּמוֹ בְּעַגְלָה שְׁהָיָה מִיתָתוֹ בְּסִינְיָ
 פִּינוּן] דְּלֹא נִתְפָּרַשׁ וְכָל מִיתָתוֹ אִינוּ אֶלָּא בְּסִינְיָ כְּבֹן נַח וִי"ל דְּהִיָּינוּ טַעְמָא דְּמִסְפָּקָא לִיָּה
 דִּינוּ דְּמְקוּשָׁשׁ אַע"ג דְּעֵדִיין [לֹא נִתְפָּרַשׁ לְהֵם ד' מִיתוֹת וּמִיתָתוֹן] בְּסִינְיָ כְּבֹן נַח דְּשָׁמָא
 הָנִי מִיָּלִי בְּאוֹתוֹן מְצוֹת שְׁנִיָּטוּי בְּהֵם בְּנֵי נַח אֲבָל שְׁבַת שְׁנִיָּה דְּשֵׁחַדְשׁ לְהֵם וְאִינוּ נוֹהֵג כְּבֹן נַח
 [דִּילְמָא פִּינוּן דְּנִשְׁתַּנָּה דִּינוּ מִבֵּן נַח נִשְׁתַּנָּה נְמִי] מִיתָתוֹ מִסְתָּם מִיתָת כֹּן נַח שְׁאִינוּ אֶלָּא
 בְּסִינְיָ לְמִיתָה אַחֲרָת אֲבָל עֲבוּדָה זָרָה דְּעַגְלָה שְׁהָיָה מְצוֹת בְּנֵי נַח הַעֲמִידוּהוּ עַל חֻזְקָתוֹ
 וּבְסִינְיָ [כְּדָאֲמ' בַּפ' ד"מ] וְלֹא פִי' הַתּוֹ' הָתָם דְּשְׁבַת כְּעֲבוּדָה זָרָה בְּסִקִּילָה אֶלָּא לְמָאִי
 דְּמִשְׁמַע הָתָם שְׁמְקוּשָׁשׁ לְאַחַר זְמַן הָיָה דְּהָא קְאָמַר יוֹדַע הָיָה שְׁמְקוּשָׁשׁ [בְּמִיתָה שְׁנִיָּה מְקָאֲמַר
 מְחַלְלִיהָ מוֹת יוֹמָת אִם כֹּן לֹא הָיָה] בְּשְׁבַת שְׁנִיָּה אֶלָּא [אַחַר] שְׁנִיָּה מְקָאֲמַר זָה דְּמְחַלְלִיהָ
 מוֹת יוֹמָת אֲבָל לְמ"ד שְׁהָיָה בְּשְׁבַת שְׁנִיָּה א"צ לְפִי' הַתּוֹס'.

וְהָא דְּפִרְש"י הַטְעַם שְׁנִיָּדוֹנוּ שְׁם בְּסִינְיָ כְּמִיתָת כֹּן נַח קָשָׁה לְתַנָּא דְּבִי מְנִשָּׁה דָא' הָתָם
 כָּל מִיתָה הָאֲמוּרָה לְבָנֵי נַח אִינוּ אֶלָּא חִנּוּק מֵא"ל וּל"נ דְּמִיתָת סִינְיָ שְׁהָיָה שְׁם שְׁלֵא
 מְצִינוּ זָה לְדוֹרוֹת בַּע"כ הוֹרָאת שְׁעָה הָיָה: סְלִיק שְׁנֵי שְׁעִירֵי פָּרָק שְׁשִׁי בָּא לוֹ פָּרָק
 שְׁבִיעֵי דָף ס"ח ע"ב בָּא לוֹ כְּהֵן גְּדוּל לְקִרוֹת פִּרְש"י דְּיִלְפִינוּ מְמִילוּאִים דְּאֲמָרִינוּ בַּפ"ק
 מְצִינוּ שְׁאֵר מְקָרָא פְּרִישָׁה מְעַכְב וְקָשָׁה לִי מְנָא לִיָּה לְלַמּוֹד יוֹם הַכְּפוּרִים מְמִילוּאִים לְעַנְיָן
 מְקָרָא פְּרִישָׁה הָא פְּרִישָׁה ז' אִי לָאו דְּכָתַב רַחֲמָנָא לְעֲשׂוֹת לְכַפֵּר לְמַעֲשֵׂה יוֹם הַכְּפוּרִים
 כְּדָא' רִישׁ מְכִילְתִּין לֹא הָנִי נְפָקָא לְהוּ מְהִדְדִי וְלִמָּאן דְּלֹא דָרַשׁ לְעֲשׂוֹת לְכַפֵּר נְפָקָא לִיָּה
 פְּרִישָׁה מְסִינֵי וּבו' יָמִים סְגִי מִן הַתּוֹרָה אֶלָּא מְשׁוּם חֲשַׁשׁ טוֹמְאָת בֵּיתוֹ אִיזְצָרִיף פְּרִישָׁה

ז' מדרבנן פדאמרין התם ועוד קשה לי דאם פן יהא מקרא מעכב ביום הכפורים כמו במילואים ולא מצינו שתעכב אבל בירושלמי אמרין מנין לקריאת הפרשה ר' אידי בשם ר' יצחק ניעש מה תלמוד לומר פאשר צנה ה' את משה מפאן לקריאת הפרשה: וכהן גדול עומד ומקבל וקורא אחרי מות קשה לי מדלא קאמר וכהן גדול עומד ומקבל ומברך על התורה לפניך בדרך דתני דמברך לאחריה על התורה אלמא א"צ לברך ברפת התורה לפניך ואמאי מ"ש לאחריה דמברך בדרך שמברכין בצייבור ולפניה אין מברך מיהו הא לא קשיא אלא למאי דפרש"י לקמן דהאי על התורה דמברך לאחריה היינו ברכה שלאחריה בצייבור שהוא אשר נתן לנו וכו' אבל בירושלמי א' על התורה הבוחר בתורה אם פן זהו ברכה חדשה שתיקנו אחר קריאת פהו גדול אבל אותן ברכות שתיקנו על קריאת התורה בצייבור לא תיקנו לכה"ג דהא יחיד הוא מיהו בגמ' מפרש על התורה בדרך שמברכין בבית הכנסת והיינו ברפת אשר נתן לנו כדפרש"י ואם פן מאי שנא לפניך מלאחריה והרמב"ם בפ"י המשנה פ"א אלו הח' ברכות הא' אשר בחר בנו מכל העמים וכו' ואחר שישלים קריאתו מברך אשר נתן לנו וכו' והיא הברכה הב' ואני תמה והא אנו תנו ומברך אחריה ח' ברכות אלמא כל הגי' ח' אחר הקריאה חשיב ולא קודם לה ועוד קשה לי הא לפי פ"י דעל התורה הני ב' ברכות אם פן שלמו לו מנין הח' ברכות הללו בעל ישראל וכמו שכתוב בפ"י ואנו על שאר תפלה תנו אחר כהן ומפרש בגמרא ועל שאר וכו' רנה תחינה וחותרם בשומע תפלה אלמא שאר תפלה נמי בתחיתת ברכה הניא ולדבריו הנה ליה ט' ברכות עם זו פנין דברפת התורה ב' ברכות הן ובתתי חשיב להו והי' נ"ל פנין דקריאה זו של פהו גדול אינו חובת צייבור פקריאת ספר תורה בשבת ויום טוב ושאר ימים שקורין בספר תורה מתקנת גביאים דחובת צייבור הני והפל חייבים פה מה שאין פן קריאה זו דכהן גדול אינו אלא חובתו לבד דרמי רחמנא עליה קריאת הפרשה ואין הצייבור חייבים בשמיעתה וכדתני סיפא הרואה פהו גדול פשהו קורא אינו רואה פר ושעיר הנשרפים כו' ולא מפני שאינו רשאי וכו' ומשמע דהאי לא מפני שאינו רשאי ארישא דהרואה פהו גדול פשהו קורא נמי קאי דרשאי להניחו ולצאת אלמא אין קריאה זו אלא חובת כה"ג לבד משום הכי לא תיקנו ברכה לפניך בדרך שתיקנו בקריאת צייבור וסגי ליה בברפת התורה שביבך שחרית כמו כל אדם מיהו הואיל ומ"מ קריאה זו תשובה יותר מתלמוד תורה דשאר כל יחיד דרמי רחמנא עליה קריאת פרשה זו לפיכך עדיפא משאר ת"ת דיחיד ומברך לאחריה הואיל ואפתי לא בירך אותה כלל עד השתא מה שאין פאן לפניך דכבר בירך אותה תו לא צריך דלא חשיב כל כהן בצייבור לחזור לכפול ברכה שלפניה אלא דק"ל על תי' זה מהא דתנו פ"ז דסוטה (דף מ"א) גבי קריאת המלה משנה תורה במוצאי שביעית וקורא מתחילת אלה הדברים וברכות וקללות עד שגומר כל הפ' ברכות שפהו גדול מברך אותן המלה מברך אותן אלא שנותן של רגלים תחת מחילת העון משמע דאין מברך אלא ברכות של פהו גדול בלבד ולא ברפת התורה שלפניה ועוד דהא לא קאמר שמברך לפני קריאתו והא קריאה זו חובת צייבור הוא והפל חייבים בשמיעתה מן התורה פדכתיב למען ישמעו ואמאי אינו מברך לפניך וכי גרע מקריאת צייבור בשבת ויום טוב ושאר ימי הקריאה דאין אלא תקנת גביאים ואפילו הכי מברך לפניך ואע"פ שביבך פבר חוזר ומברך וי"ל זה אלא שאין פאן מקומו ובחז' למס' סוטה יתבאר זה: ומברך עליה ח' ברכות.

בגמ' אפרש לה: דף ס"ט ע"א שמעת מינה בגדי פהונה ניתנו ליהנות בהן קשה לי נהי דאמר רחמנא בגדי פהונה ניתנו ליהנות בהן מ"מ ד' בגדים הללו אחר עבודתן טעונין גניזה ואסור להנות בהן כדא' בפ"ק והניחם שם מלמד שטעונין גניזה ואסורין בהנאה כדא' לעיל בפ"ה (דף ס') דבגדי פהונה אלו פשנעשה מצותן מועלין בהן ואע"ג דצריך עדיין לעבוד בבגדי לכן אחר קריאה זו להוצאת פה ומחטה פדתנו לקמן בפירקין הא בגדי לכן של הוצאת פה ומחטה אחרים הן ופחותין מהם מאותן שעובד עבודת היום בהן ואין אלו ראונן לזה וכדא' בפ"ג דכולי עלמא מיהת דשחר עדיפי מנ"ל א"ק בד מןבחר שבבד והא קריאת הפרשה הוא אחר גמר כל עבודת היום והא מסתמא בגדי לכן דעיקר עבודת היום טעון גניזה כמו אלו של הוצאת פה ומחטה וכיון דקריאה לאו עבודה היא וכבר נגמר כל עבודת היום מעתה אי אפשר להנות בהן והאריך קורא בהן הא מעתה טעונין גניזה ושמא י"ל למאי דסלקא דעתך השתא מתניתין ר"ד היא דאמר פשרין הן לכהן הדיוט אלא שלא ישתמש בהם ליום הכפורים אחר ומ"מ למאי דמשני שאני קריאה דצורך עבודה היא לרבנן נמי ניחא דהנה ליה צורך עבודה דעבודת היום משום הכי משום איסורא דוהניחם שם נמי ליכא דקריאה בטר עבודת היום גרידא לפיקוד מותר לקרות בבגדי לכן שעבד בהן עבודת היום עוד י"ל דאע"ג דלהוצאת פה ומחטה צריך ללבוש בגדים אחרים פחותין משל עבודת היום אינו אלא לכתחילה ולמצוה אבל לא מעכב ובדיעבד נ"ל דשל עבודת היום פשרים להוצאת פה ומחטה וכיון דבדיעבד פשרים אפתי לא גמר מצותן ועדיין לא מטי זמן גניזתו ואיסור הנאתו ות"י זה נ"ל עיקר וכ"כ מזה פ"ג לעיל עוד עלתה על דעתי לחלק בענין אחר אלא שאצ"ל לכה"כ: דילמא שאני קריאה דצורך עבודה היא קשה לי נהי דפרשת אחרי מות צורך עבודה היא משום דקריאתה מן התורה היא כדנפקא ליה בירושלמי מניעש פאשר צנה ה' את משה והאי קרא שם נאמר אחר עבודת היום אבל קריאת אף בעשור דלאו בההיא ענינא פתיב וכן בעשור שבחוקמש הפקודים ודאי קריאתו לאו מן התורה הני והכי נמי מוכח לקמן גבי ורמינהו וא"מ בתורה וכמ"ש שם ואי בגדי פהונה לא נתנו להנות בהם איה קורא אותם בבגדי לכן ואפילו לפירש"י דקריאת הפרשה ממילואים נפקא ליה נמי אין לו ענין אלא קריאה דצוואת הקרבנות דומיא דמילואים אבל פ' אף בעשור דלא מיירי אלא בשאר חובת היום שאינו מענין הקרבנות כגון מצות עינוי ואיסור.

מלאכה לא דהא פהאי גוונא קריאה במילואים ליכא: מלמד שהפגנים אוכלים ובעלים מתכפרים בפ"ה דפסחים משמע בהדיא דמחוסר פיפורים מעונכבין לאכול בקדשים כל פמה דלא אכלי פהגים הפשר דהכי אמרינן התם (דף נ"ט) דמחוסר פיפורים מביא פפרתו אחר תמיד של בין הערבבים וטובל ואוכל בקדשים לערב ומשום עשה דהשלקה מעלה ומלינה בראש המזבח ופריך והא כ"כ דלא מתקטרי אימורים פהגים לא מצי אכלי בשור כו' וכמה דכהגים לא אכלי בשור בעלים לא מתכפרי דתניא ואכלו אשר כפר כו' ומשני פיון דלא אפשר פי' להקטיר אימורים השתא משום עשה דהשלקה עשאום פמי שנטמאו או שאבדו כו' דתניא יכול נטמאו או שאבדו לא יהו פהגים זכאים בחזה ושוק תלמוד לומר והנה החזה לאהרן ובניו מ"מ וש"מ שמחוסר פפרה אינו רשאי לאכול בשור קודש כל זמן שאין הפהגים אוכלים מבשר חטאתם דאעפ"י שקרב חטאתו אין מתכפר לו ועדיין הוי מחוסר פפרה עד אחר אכילת פהגים את חטאתו והשתא לפי זה קשה לי הא

דאָמרינו בַּכּוֹלָא תּלְמוּדָא דְחֻטָּאת הָעוֹף בָּא עַל הַסֶּפֶק כְּגוֹן יְלֵדָה סֶפֶק וְלֹד מְבִיאָה חֻטָּאת
הָעוֹף כְּדִי לְטַהֵרָה לְאָכּוֹל בְּקֻדְשִׁים וְאִינוּ נֶאֱכָל מִסֶּפֶק שְׂמָא לָאו וְלֹד יְלֵדָה וְהוּא לִיה מְלִיקַת
חֻלִּין וְנִבְלָה וּמְאִי.

מִהֵנִי הָא לְטַהֵרָה לְאָכּוֹל בְּקֻדְשִׁים כִּינּוּ דְאִי אֶפְשָׁר לְפַהֲגִים לְאָכּוֹל מִשּׁוּם סֶפֶק נִבְלָה וְאִי
וְלֹד מְעַלְיָא יְלֵדָה אֶפְתִּי מְחַנְסֵר פְּפָרָה הוּנְיָא וְאִינָה מְטוֹהֲרָה עַל יְדֵי חֻטָּאת עוֹף זֶה לְאָכּוֹל
בְּקֻדְשִׁים וְאֵע"ג דְּבַסְפ"ד דְּנִזְיָר יְלִיף רִיב"י מִקְרָא דְהִזְבֵּי אֶת זֹבּוּ לְזָכָר אוֹ לְנִקְבָה מִקִּישׁ
נִקְבָה לְזָכָר מֵה זָכָר מְבִיא קָרְבָן עַל סֶפֶק כִּי אֶשֶׁם תְּלוּי אֶף נִקְבָה מְבִיאָה עַל הַסֶּפֶק כִּי
סֶפֶק לֵידָה אוֹ זִיבָה דְמָמִין שְׂמִבִּיאָה עַל הוֹדָאִי מְבִיאָה עַל הַסֶּפֶק כְּזָכָר שְׂמִבִּיא בְּהִמָּה עַל
הַסֶּפֶק כְּעַל הוֹדָאִי וּמְסִיָּים שֵׁם אִי מֵה זָכָר מְבִיא קָרְבָן וְנֶאֱכָל אֶף נִקְבָה כֹּן לֹא אִי אִמְרַת
כְּזָכָר שְׂפֹן אִיסוּר אֶחָד תֹּאמֵר בְּנִקְיָבָה שֶׁב' אִיסוּרִין אִיסוּר נִבְלָה וְאִיסוּר חֻלִּין בְּעִזְרָה
אַלְמָא רַבִּי קָרָא שְׂמִבִּיאָה עַל הַסֶּפֶק אֵע"פ שְׂאִי אֶפְשָׁר לְלַמְּוֹד הָא מְהִקִּישָׁא שְׂתֵּהָא נֶאֱכָלָת
דְּהָא ל"ד הֵכָא חֲדָא אִיסוּרָא וְהֵתֵם תְּרַתִּי וְנֶאֱפִילוּ הֵכִי מְבִיאָה מִסֶּפֶק לְטַהֵרָה לְאָכּוֹל
בְּקֻדְשִׁים אַלְמָא אִין אֶכִּילָת כְּהִנֵּים מְעַכְבַּב בְּחֻטָּאת עוֹף אֶת הַכְּפָרָה מִלְּאָכּוֹל בְּקֻדְשִׁים
מִגְזִירַת הַכְּתוּב הָא לִיתָא דְהָא אֶמְרִינוּ הֵתֵם דֵּר"י בֵּר"י סְבִירָא לִיה דְּאִין שְׂחִיטָה לְעוֹף מִן
הַתּוֹרָה וְחֻלִּין בְּעִזְרָה לָאו דְּאוּרִייתָא וְהָאִי ב' אִיסוּרִין דְּקָאֵמֵר דְּמִתְחַזִּי כְּתָרִי אִיסוּרִין
מִדְּרַבָּנּוּ וְהִשְׁתָּא לְפִי זֶה מִן הַתּוֹרָה רְאוּי חֻטָּאת הָעוֹף הֵבָא עַל הַסֶּפֶק לְהִיּוֹת נֶאֱכָלָת
מְהִקִּישָׁא דְנִקְבָה לְזָכָר דְּהָא אִין כָּאן שׁוּם אִיסוּר שֶׁל תּוֹרָה וְהָא דְּאִינוּ נֶאֱכָל אִינוּ אֶלָּא
מִדְּרַבָּנּוּ וְהִשְׁתָּא תִּקְשָׁה הָאִיף מְבִיאָה חֻטָּאת עוֹף עַל הַסֶּפֶק לִרִיב"י כִּינּוּ דְּרְאוּי לְאֶכִּילָת
כְּהִנֵּים מִן הַתּוֹרָה אֶכִּילָתָהּ מְעַכְבַּת לְכַפְּרָה וְאֶפְתִּי מְחַנְסֵר פְּפָרָה הוּנְיָא וְאִי אֶפְשָׁר לָהּ לְאָכּוֹל
בְּקֻדְשִׁים וְכִינּוּ דְּאִינוּ נֶאֱכָל מִדְּרַבָּנּוּ אִין מְטוֹהֲרַת לְאָכּוֹל בְּקֻדְשִׁים וְאִם יְלֵדָה וְדָאִי נִמְצָאת
מְחַנְסֵר כְּפָרָה שֶׁל תּוֹרָה אוֹכְלָת בְּקֻדְשִׁים וִי"ל ע"ד מֵה שְׁפִי הַתּוֹ' שֵׁם בְּפ"ה דְּפִסְחִים
שְׂהִקְשׁוּ מִנְטָמָא בְּשָׂר אִיף זֹרֵק אֶת הַדָּם כִּינּוּ דְּלֹא חֲזִי בְּשָׂר לְאֶכִּילָה וְתִי' דְּכָל זְמַן דְּחֲזִי
בְּשָׂר לְאֶכִּילָה לֹא מִתְּכַפְּרִי בְּעֵלִים עַד שְׂיִאֲכָלוּ כְּהִנֵּים אֲבָל אִם נְטָמָא אַחַר כֶּף אוֹ יֵצָא אוֹ
נִעְשָׂה נוֹתֵר מִתְּכַפְּרִי בְּעֵלִים וְהִכִּי נָמִי אִיכָּא לְמִימֵר בְּהָא דְּחֻטָּאת הָעוֹף הֵבָא עַל סֶפֶק דְּאִין
מְטוֹהֲרַת לְאָכּוֹל בְּקֻדְשִׁים בּוּ בְּיוֹם עַד לְמַחְרַת שְׂכַבְרָה נִעְשָׂה נוֹתֵר לְיוֹם וְלִילָה וּמִעֲתָה אִין
אֶכִּילָת כְּהִנֵּים מְעַכְבַּת כְּפָרָה וּלְפִי זֶה בְּחֻטָּאת הָעוֹף הֵבָאָה עַל הַסֶּפֶק אִי אֶפְשָׁר לְאָכּוֹל
בְּקֻדְשִׁים מִשּׁוּם סֶפֶק מְחַנְסֵר כִּיפּוּרִים עַד יוֹם הַמַּחְרַת וְזֶה חוֹמֵר בְּסֶפֶק מְבוֹדָאִי שְׂאֶפְשָׁר
לְמַחְסֵר כִּיפּוּרִים לְאָכּוֹל בְּקֻדְשִׁים קוֹדֵם לְכֹן כִּינּוּ דְּאִיכָּא אֶכִּילָת כְּהִנֵּים וְהִשְׁתָּא דְּאֶתִּית
לְהִכִּי י"ל דְּאֶפִּי לְמ"ד יֵשׁ שְׂחִיטָה לְעוֹף מִן הַתּוֹרָה וְחֻלִּין שְׂנִשְׁחֲטוּ בְּעִזְרָה דְּאוּרִייתָא נָמִי
אִינָה אוֹכְלָת בְּקֻדְשִׁים עַד לְמַחְרַת וְאִיכָּא נָמִי לְמִימֵר כִּינּוּ דְּאִינוּ רְאוּי לְאֶכִּילָת כְּהִנֵּים
מִסֶּפֶק הֵנּוּ לִיה כְּנִפְסָל בִּינְצָא אוֹ נְטָמָא וְנִעְשָׂה נוֹתֵר לֹא מְעַכְבַּב אֶכִּילָה וּמִתְּכַפְּרִין בְּעֵלִים
וּמִוִּתְרִים מִיָּד בְּקֻדְשִׁים וְכֹן נִרְאָה עֵיקָר: סְלִיק בָּא לוֹ פֶּרֶק שְׁבִיעִי יוֹם הַכְּפּוּרִים פֶּרֶק
שְׁמִינִי דָף ע"ג ע"ב אֶלָּא לְמ"ד חֲצִי שְׂעִעוֹר מוֹתֵר מִן הַתּוֹרָה מְאִי אִיכָּא לְמִימֵר דְּקָא סְלִקָּא
דְּעֵתָה דְּלִרִישׁ לְקִישׁ אֶפִּילוּ אִיסוּר לִיכָּא [וּק"ל] לְמִאִי דַס"ד דְּאֶפִּילוּ מִדְּרַבָּנּוּ חֲצִי שְׂעִעוֹר
לִר"ל מוֹתֵר תִּקְשָׁה לִיה הָא דְּתַנּוּ סַפ"ב דְּקְדוּשִׁין (דָּף נ"ו) הַמְּקַדְּשׁ בְּעֵרְלָה בְּכֻלָּי הַכֶּרֶם
בְּשׁוּר הַנִּסְקָל בְּעֵגְלָה עֲרוּפָה בְּצִיפּוּרִי מְצוּרַע בְּשֶׁעַר נְזִיר בְּפֶטֶר חֲמוּר בְּבֶשֶׂר בְּחֻלָּב
בְּחֻלִּין שְׂנִשְׁחֲטוּ בְּעִזְרָה אִינָה מְקוֹדְשֵׁת וְטַעֲמָא דְּאִינָה מְקוֹדְשֵׁת בְּכָל הֵנִי מִשּׁוּם דְּאִיסוּרִי
הִנְּאָה נִיגְהוּ וְלָאו מִיָּדִי יְהִיב לָהּ וְקְדוּשִׁי אִשָּׁה בְּעֵי שְׁוָה פְּרוּטָה וְאִי בְּפָחוֹת מְכַשְׂעוֹר

אפילו איסור דרבנן ליפא אמאי אינה מקודשת באיסור הנאה הא אפשר לה להנות ואף לאכול בפחות פחות מפשיעור בכדי שלא יצטרף פזית בכדי אכילת פרס דבשלמא למסקנא דמודה ר"ל דאסור מדרבנן ניתא דאע"ג דמותר מן התורה פינו דמדרבנן מיהו אסור המקדש באיסורי הנאה דרבנן נמי אינה מקודשת כדא' בפ"ק דפסחים המקדש משש שעות ולמעלה אפילו בחיטי קורדנייתא אינה מקודשת אבל למאי דסלקא דעתך דאפילו איסור דרבנן ליפא בתצי שיעור לר"ל תקשה והא ל"ל דהיינו טעמא דאינה מקודשת אע"פ שאפשר להנות בפחות מפשיעור משום לתא דמקח טעות נגע בה דמייירי שלא הודיע את האשה שהוא של איסור הנאה והיתה סבורה שהוא של היתר וראוי להנות ולאכלו פשיעור ביחד וכיון שהוא איסור הנאה ואינו יכולה לאכלו ולהנות ממנו אלא פחות פחות מפשיעור הנה ליה מקח טעות ועל דרך שפי' התם התוס' דאינה מקודשת אע"ג דקיימא לן כל איסורין שבתורה אין לוקין עליהן אלא פדרי הנאתו והא אפשר לה להנות שלא פדרי הנאתה היינו משום דהוי מקח טעות דסבורה שהוא של היתר ויכולה להנות פדרי הנאתה ע"כ דהאי תי' דתוס' ליתא דלפ"ז אילו ידעה האשה שהוא מאיסורי הנאה דליפא מקח טעות מקודשת אלא מתניתין בדלא ידעה דוקא דאם כן מאי איריא המקדש באיסורי הנאה דאינה מקודשת אפילו באיסור אכילה נמי פינו דל"י הנה ליה מקח טעות וכדתנן בספ"ה דבכורות (דף ל"ז) השוחט את הפרה ומכרה ונודע שהיה טריפה מה שאכלו אכלו ומה שלא אכלו הם יחזירו לו את הבשר והוא יחזיר להם את הדמים והוא הדין לשאר כל האיסורים כדמניא התם בברייתא ועוד קשה לי דבספ"ק דבכורות (דף ט') פליגי פטר חמור אסור בהנאה דר"י ור"ש מתיר ופריה מהא דהמקדש בפטר חמור אינה מקודשת מני אי ר"ש תקדוש בכולי אי ר"י תקדוש בהך דביני ביני ואי מתני' מייירי בדלא ידעה ומשום מקח טעות מאי פריה ואי ר"י תקדוש בהך דביני ביני הוא מ"מ מקח טעות הוא פינו דלא ידעה דפטר חמור הוא וסברה שהפל שלא אין צריה לאפקועי איסורא בטלה אלא ש"מ דמייירי בדידעה שהוא פטר חמור דליפא מקח טעות ואם כן לא קשה ליה לר"י אלא תקדוש בהך דביני ביני אבל בכוליה לא ודלא כפי' התוס' עוד תי' התוס' התם דמייירי דאין בו שנה פרוטה אלא פדרי הנאתו וא"כ ה"נ אפשר לומר דאין בו שנה פרוטה אלא בשאכלו ביחד שנה ודאי יותר חשוב משאכלו מעט מעט מ"מ גם על תי' זה ק"ל הא א' שמואל בפ"ק דקידושין (דף י"ג) קידשה בתמרה אפילו עומד פור תמרים בדינר מקודשת מספק חיישינו שמא שנה פרוטה במדי ואמאי פסק ותני גבי איסורי הנאה אינה מקודשת דמשמע ודאי אינם קידושין נידוש שמא שנה פרוטה במדי וראיתי להתוס' הרי"ד שם שכ' המקדש בפטר חמור אינה מקודשת אעפ"י שהאשה יכולה לפדותו בשה ולהיות מותרת בו אפילו הכי כל זמן שלא פדאתו הרי הוא איסור הנאה ונמצא שלא נתן לה פלום והוא הדין בהקדש דאר"י במזיד לא קידש מפני שלא נתחלל והקדש פדקאי קאי אעפ"י שהאשה יכולה לחלל על שנה פרוטה פדקיימא לן הקדש שנה מנה שחיללו על שנה פרוטה מחולל אפילו הכי כל זמן שלא חיללה אינה מקודשת דבשעת קידושין לאו מידי יתיב לה והוא הדין הכא אע"ג שיש לה להנות בפחות מפשיעור אפילו הכי פינו שנתן לה פשיעור ואי אפשר להנות כמו שהוא לאו מידי יתיב לה הא ודאי לא דמי דהתם מחוסר מעשה של פדיון ואי אפשר לה להנות כמו שנתן לה עכשיו מה שאין כן הנאת פחות מפשיעור שאפשר לה להנות

כמו שנתן לה עכשיו בלי שום חסרון מעשה ועוד גם דברי תוס' רי"ד אינם מחנורין מההיא דפ"ק דבכורות דא"כ מה פריה לר"י תקדוש במאי דביני ביני מאי קושיא הא פל זמן שלא חיללה לאו מידי יחב לה אלא נדאי פנין דאפשר לחללו הך דביני ביני דין ממוז יש לה ומקודשת בו והמחנור בהא דאינה מקודשת באיסורי הנאה אע"ג דיכולה להנותבו שלא פדרה הנאתו מה שפי' בו מקצת מפ' משום דמדרבנן אסור אפילו שלא פדרה הנאתו והשתא תקשה לפי מאי דסלקא דעתה דחצי שיעור לר"ל אפי' מדרבנן מותר אמאי המקדש באי' הנאה אינה מקודשת הא אפשר לה להנות בפחות מפשיעור ועוד קשה לי דאמ' פ"ב דפסחים (דף כ"ט) האוכל חמץ של הקדש במועד מעל ויש אומרים לא מעל ומפרש התם הגמ' דהיינו טעמא דיש אומרים לא מעל משום דלא הפסיד להקדש מידי פנין דחמץ אסור בהנאה אינו ראוי לפדיון ולא שנה מידי ולא הפסיד להקדש מידי והשתא הא ראוי לפדותו פחות מפשיעור ולאכלו פנין דאפילו איסור דרבנן ליכא מיהו י"ל למאי דס"ד אליבא דר"ל היינו טעמא דיש אומרים לא מעל פדמפ' ר"י התם ר' נחוניא בן הקנה היא דכרת פוטרן מן התשלומין מ"מ מההיא דקדושין קשיא וקא ל"ל דה"ט דאינה מקודשת באיסורי הנאה אע"ג דראוי לה להנות בחצי שיעור מ"מ פנין דקידשה בכשיעור ויותר אי אמרת דמקודשת נמצא הבעל נהנה מאיסורי הנאה ע"י שמתקדשת בו ועביד איסורא השתא דאמרת אינה מקודשת לא עביד איסורא דהא אינו נהנה וכהאי גוונא אמרינן בר"ה (דף כ"ח) למ"ד מצות להנות ניתנו בשופר של עולה לא יתקע ואם תקע לא יצא מ"ט מצות להנות נתנו ואי אמרת יצא נמצא נהנה מאיסורי הנאה והשתא דאמרו לא יצא אינו נהנה ולא עביד איסורא וקא נמי היינו טעמא דבאיסורי הנאה אינה מקודשת דאי אמרת מקודשת נמצא נהנה מאיסורי הנאה בכשיעור בקמה שמתקדשת בו מש"ה אמרו אינה מקודשת דהשתא אינו עושה איסור.

ליתא דשאני שופר דמש"ה לא יצא משום דהו"ל מצוה הבאה בעבירה אבל בקדושי אשה פנין דאפשר לה להנות ממנו משום לתא דידיה שלא יגע באיסורי הנאה אין לבטל הקדושין אלא הוא מקודשת ואיסורא דעבד עבד תדע דתנן בפ"ב דקדושין (דף נ"ב) המקדש בהקדש במזיד לר"מ קידש משום דס"ל הקדש במזיד מעל ונפק לחולין והשתא אמאי מקודשת ועי"ז נפקא לחולין ומעל הא אין פאן שום הנאה אלא של קדושין נימא דא"מ וממילא לא מעל כדאמ' גבי שופר של עולה אלא נדאי שאני התם דהו"ל מצוה הבאה בעבירה ובקדושי אשה לא שייך ה"ט ומש"ה מקודשת ומעל והשתא תקשה אפי' קידשה באיסורי הנאה פשיעור אי חצי שיעור מותר אפי' מדרבנן אע"ג דעביד הבעל איסורא תקדש הואיל וראוי לה להנות ממנו בחצי שיעור מיהו מן הירושלמי דפירקין למדתי תי' ע"ז דגרסינן התם מודה ר"ל באיסורי הנאה אע"ג דגרסינן התם מודה ר"ל ביוה"כ מודה ר"ל בעתיד להשלים ואע"ג דגמ' דידן לא ס"ל כגמ' דירושלמי בהא דמודה ר"ל ביוה"כ שיקרי פריה איוה"כ בשמעתין מ"מ בהא דקאמר מודה ר"ל באיסורי הנאה ס"ל להגמרא שלנו נמי פן משו"ה באיסורי הנאה אינה מקודשת דחצי שיעור אפי' ר"ל מודה דאסור באיסורי הנאה: בכלל דברים הפותרין עם דברים האסורים לכאורה אינו מדוקדק מדאמר בכלל משמע דמוקי לה דמייירי במפרש בשעת שבועה שלא יאכל לא שחוטא ולא נבלה וכן פירש"י והא מתני' שלא אוכל סתמא קאמר וממילא פולל הקא דבין היתר ובין איסור בכלל שלא אוכל סתמא הוי אכל המעניין שם במקומו בפ"ג

דְּשׁוּבוֹעוֹת (דָּף כ"ב) נִיחָא דְלַעִיל מִיַּנְיָה פְּרִיָּה הָא גּוּפָא קִשְׂיָא אֲמַרְתָּ שְׁלֵא אוֹכֵל וְאָכֵל
אֲוֹכְלִין שְׁאִינְן רְאוּיִין לְאֲכִילָה פְּטוּר וְהִדְר וְהִדְר תְּנִי שְׁלֵא אוֹכֵל וְאָכֵל גְּבִילוֹת חֲזִיב וּמְשַׁנֵּי רִישָׁא
בְּסִתָּם סִיפָא בְּמִפְרָשׁ פְּלוֹמֵר שְׁפִי בְּהִדְיָא שְׁלֵא אוֹכֵל גְּבִילוֹת וְהִדְר פְּרִיָּה מִפְרָשׁ נְמִי אֲמַאי
מִןשְׁבַּע מְהֵר סִינִי הוּא וְעֵלָה קְאָמְרִי הֵנִי אֲמוּרָאֵי בְּכוֹלֵל פְּלוֹמֵר לָאו בְּדִפְרִישׁ שְׁלֵא אוֹכֵל
גְּבִילוֹת לְחוּד אֱלָא מִיַּרְי בְּכוֹלֵל שְׁחוּטוֹת עִם גְּבִילוֹת: ר"ל אָמַר אֵי אַתָּה מוֹצֵא כּו' וְאֲמַרִּינְן
הֵתָם ר"י לָא אָמַר כּו' דְּמוּקִי לְמַתְנֵי פְּדָבְרֵי הַכֹּל וְהִקְשׁוּ הַתּוֹס' לִימָא דַּה"ט דְּלָא אָמַר
כּו' לְ מִשׁוּם דַּס"ל דְּחֻצֵי שְׁיַעוּר אֲסוּר מַה"ת וְתִי פִּינְן דְּלִיפָא אֱלָא אִיסוּר בְּעֵלְמָא לָאו
מִןשְׁבַּע וְעוֹמֵד חֲשִׁיב לִיה וְאֲנִי תְּמַה דַּא"א דְּשׁוּבוֹעָה חֲלָה עַל חֻצֵי שְׁיַעוּר א"כ כ"ש דְּשְׁאָר
אִיסוּרִים הַבָּאִים מֵאִילֵהוּן דְּחֻצֵי עַל חֻצֵי שְׁיַעוּר פְּדָאֵמַר בְּסוּגְיָא דְּהֵתָם דְּאִיסוּר הַבָּא
מֵאִילֵוּ רְאוּי לְחוּל יוֹתֵר עַל אִיסוּר אַחַר מִשְׁבּוּעָה שְׁאִינְהָ בָּאָה אֱלָא ע"י עֲצָמוּ דַּמְשׁוּ"ה
לָא מוּקִי ר"ל בְּכוֹלֵל א"כ תְּקַשָּׁה הָא דַּפ"ד דְּמַעֲיֵלָה (דָּף ט"ו) דְּתַנְן הֵתָם כֹּל הַגְּבִילוֹת
מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה וּבְגַמ' אָמַר רַב לָא שְׁנוּ אֱלָא לַעֲנִין טוֹמְאָה אֲבָל לַעֲנִין אֲכִילָה טְהוּרִין
בְּפִנֵי עֲצָמֵן וְטְמֵאִין בְּפִנֵי עֲצָמֵן וְלוּי אָמַר אֲפִילוּ לְאֲכִילָה נְמִי מִצְטַרְפִּין וְה"ט דְּפִלְגִי דְּרַב
סָבַר אֵין אִיסוּר חָל עַל אִיסוּר וְלִלוּי חָל וְהַשְׁתָּא לְרַב לְמָה לָא יִצְטַרְף חֻצֵי שְׁיַעוּר דְּטְמֵאָה
לְהַשְׁלִים אִיסוּר גְּבִילָה לְכַזִּית עִם חֻצֵי שְׁיַעוּר דְּנִבְלַת טְהוּרָה לְחֲזִיב מִשׁוּם גְּבִילָה הָא אֵין
פָּאן אֱלָא חֻצֵי שְׁיַעוּר מֵאִיסוּר טְמֵאָה וְיַחְוֹל אִיסוּר גְּבִילָה עֲלֵיהָ לְהַצְטַרְף עִם הַטְהוּרָה
לְכַשְׁיַעוּר וְעוֹד ק"ל דְּבַסְפ"ה דְּכָרִיתוֹת (דָּף כ"ג) מוֹכִיחַ הַגַּמ' דְּבִקְדָשִׁים גְּלִי קְרָא דְּאִיסוּר
חָל עַל אִיסוּר דְּהָא רַבִּי ס"ל דְּאִיסוּר קַל עַל אֵי חֲמוּר לָא חֲזִייל וּבִקְדָשִׁים חֲזִייל דְּהָא מַעֲיֵלָה
קַל דְּבִמִיתָה וְאִיסוּר קְדָשִׁים חֲמוּר דְּבִכְרַת וְתַנְיָא כֹּל חֲלָב לֵה' לְרַבּוֹת אִימוּרֵי קְדָשִׁים
קִלִּים לְמַעֲיֵלָה וְחֲזִייל אִיסוּר מִיתָה דְּמַעֲיֵלָה אַחְלָב דְּבִכְרַת וְהַשְׁתָּא מַנ"ל דְּגִלִי קְרָא
דְּבִקְדָשִׁים חָל דִּילְמָא לָא גְּלִי אֱלָא דְּשִׁינְךָ מַעֲיֵלָה בְּאִימוּרֵי קְדָשִׁים קִלִּים נְמִי וּנ"מ לְהַצְטַרְף
חֻצֵי שְׁיַעוּר שְׁלֵא אִימוּרִין עִם חֻצֵי שְׁיַעוּר בְּדַק הַבֵּית דְּקִי"ל דְּקְדָשִׁי מְזַבְּחֵן וְקְדָשִׁי בְּדַק הַבֵּית
מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה לְמַעֲיֵלָה בַּרפ"ד דְּמַעֲיֵלָה (דָּף ט"ו) דְּאֵין פָּאן מֵאִיסוּר חֲלָב וּמַמְעֵלָה
שְׁיַעוּר שְׁלָם אֵי נְמִי אֲפִילוּ בְּאוֹכֵל כְּזִית שְׁלָם מְחַלֵּב קְדָשִׁים קִלִּים וּכְגוֹן שְׁאֲכָלוּ בְּיוֹתֵר
מְפָדֵי אֲכִילַת פֶּרֶס דְּמִשׁוּם חֲלָב לָא מְחֲזִיב וְאֵינוּ אֱלָא פְּאוּכֵל חֻצֵי שְׁיַעוּר דְּקִי"ל אוֹכֵל
כְּזִית בְּיוֹתֵר מְפָדֵי אֲכִילַת פֶּרֶס בְּכָל אֵי תוֹרָה אֵין מִצְטַרְף אֲבָל לַעֲנִין מַעֲיֵלָה אֲמַרִּינְן
בַּרפ"ה דְּמַעֲיֵלָה (דָּף ט"ז) אֲכָל הַיּוֹם וְאֲכָל לְמַחַר וְאֲפִי' לְזַמֵּן מְרוּבָּה מִצְטַרְף וְחֲזִיב וּכ"ש
לְמַאי דַּר"ל ר"פ בַּפ"ב דְּפִסְחִים דְּרַבִּי סְבִירָא לִיה דְּבִשְׁוָה פְּרוּטָה אַע"פ שְׁאִין בּוּ כְּזִית
חֲזִיב בְּמַעֲיֵלָה וּבַתְּרוּמָה דְּהַשְׁתָּא נְמִי [מִשְׁפַּחַת לֵה] בְּאוֹכֵל שְׁוָה פְּרוּטָה מֵאִימוּרִים וְאֵין
בּוּ כְּזִית דְּלִיפָא מֵאִיסוּר חֲלָב אֱלָא חֻצֵי שְׁיַעוּר אֱלָא וְדַאי ש"מ דְּהִיכָא דְּאֵין אִיסוּר חָל עַל
אִיסוּר אֲפִי' עַל חֻצֵי שְׁיַעוּר נְמִי אֵינוּ חָל וּמִדְּגִלִי קְרָא אִימוּרִים לְמַעֲיֵלָה בַּע"כ ש"מ
דְּבִקְדָשִׁים חָל וּכ"ת אַכְתִּי תְּקַשָּׁה מַנ"ל לְהוֹכִיחַ מְהָא דְּבִקְדָשִׁים אֲפִי' קַל עַל חֲמוּר חֲזִייל
מִדְּחִייל מַעֲיֵלָה קִלָּה דְּבִמִיתָה עַל חֲלָב דְּבִכְרַת דִּילְמָא מִיַּרְי בְּהֵנִי גּוּוּנָא דְּלִיפָא אֱלָא חֻצֵי
שְׁיַעוּר מְחַלֵּב וּמֵאִיסוּר מַעֲיֵלָה שְׁיַעוּר שְׁלָם דְּהַשְׁתָּא הו"ל אִיסוּר מַעֲיֵלָה חֲמוּר דְּבִמִיתָה
דְּהַאיפָא כּוּלִיָּה שְׁיַעוּר לְגַבֵּי מַעֲיֵלָה וְחֲלָב קַל דְּאֵינוּ אֱלָא חֻצֵי שְׁיַעוּר שְׁלֵא חֲלָב וְאֵינוּ אֱלָא
אִיסוּרָא בְּעֵלְמָא י"ל דְּכִינּוּן דְּחֲלָב בְּכַשְׁיַעוּר בְּכָרַת דְּחֲמִיר מִמִּיתָה שׁוּב אֵינוּ חָל אֲפִי' עַל
חֻצֵי שְׁיַעוּר מִמְּנוּ אֲפִי' לְגַבֵּי כּוּלִיָּה שְׁיַעוּרָא דְּמַעֲיֵלָה דְּבִמִיתָה וְדַאי וְהַשְׁתָּא כ"ש דְּקַשָּׁה
עַל הַתּוֹס' דְּפִי' דְּעַל חֻצֵי שְׁיַעוּר חָל אִיסוּר אַחַר לְגַמְרֵי וּמְהָא ש"מ דְּחֻצֵי שְׁיַעוּר (חֲסַר)

ומ"מ אין להקשות על פ"י התוס' מההיא דסוף פ"ז דחולין (דף ק"א) דקאמר התם אבר מן הסי נוהג בבהמה חיה ועוף בין טמאים בין טהורין דברי ר"י ור"א ונ"ל מדכתיב רק חזק לבלתי אכול את הדם וכו' ולא תאכל הנפש עם הבשר כל שאתה מצוה על דמו אתה מצוה על איברי ופריה ור"י ל"ל קרא ליתא איסור אבר ויחול על איסור טמאה שכן איסורו נוהג בבני נח דמה"ט ס"ל התם דגיד הנשה נוהג בטמאה ומשני אין הכי נמי וכי איצטריך קרא לר"א והא האי קרא דלא תאכל הנפש עם הבשר באבר מן הסי מייירי ולא בבשר מן הסי כדאמר התם (דף ק"ב) וגם בבבביתא אבר מן הסי קתני והא אבר מן הסי היינו משהו בשר וגידין ועצמות משלימין לכזית דכהאי גוונא מיקרי אבר וגוה"כ הוא גבי אבר מן הסי משא"כ בשאר איסורים שאין עצמות וגידין משלימין לכזית אלא צריך כזית בבשר לבד והשתא אפי' לר"א ל"ל קרא דאבר מן הסי נוהג בטמאה פשיטא דאיסור אבר חל דהא מפי אכל כזית במשהו בשר מן הטמאה וגידין ועצמות משלימין לכזית הו"ל שיעור שלם לגבי אבר מן הסי ואלו לגבי איסור טמאה אין פאן אלא חצי שיעור דאין גידין ועצמות משלימין לענין איסור טמאה די"ל דאיצטריך קרא לר"א באכל ביחד אבר גדול מן הסי שפלא גידין ועצמות יש בבשר לבד כזית וסד"א דאין איסור אבר מן הסי חל על איסור טמאה קמ"ל דחגיל וגדולה מזו נ"ל דאפי' אם לא אכלו פאחד צריך קרא דאי' אבר מן הסי חגיל אע"ג דקדים למיחל לאיסור טמאה דכשאכל כזית במשהו בשר וגידין ועצמות השלימו לכזית חגיל כפר איסור אבר מן הסי ואפתי איסור טמאה הו"ל חצי שיעור ולדברי התוס' חצי שיעור לאו פלוס הוא אפי' לר"י דאמר חצי שיעור אסור מה"ת מ"מ כשמשלים לאכול מן הבשר לחוד בכדי אכילת פרס עד כזית בצירוף משהו ניעור המשהו קמא מלהצטרף עם הגידין ועצמות לחייב עליו משום אבר מן הסי ומצטרף עם השאר בשר להשלים כזית בשר לחייב עליו משום טמאה וכהאי גוונא אמרינן ספ"ב דנבחים (דף ל"א) חצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ למקומו וחצי זית חוץ לזמנו אמר רבא ויקץ פישן פיגול וה"ה לענין טומאה אמרינן כה"ג כי מצא מינו חוזר וניעור להצטרף עם הראוי לו דהא רבא מיייתי ראיה דויקץ פישן פיגול מהא דתנן כביצה אוקל ראשון וכביצה אוקל שני שבללן ראשון חלקן זה שני וזה שני הא חזר וערב ראשון הוי אלמא אע"פ שצטרף כבר עם חוץ למקומו כי הדר מצא מינו הראוי לו יותר ניער מצירופו הא' וחגיל עליו שם מינו וכן הדין לענין טומאה ה"נ אע"פ שצטרף כבר המשהו בשר עם הגידין ועצמות לשיעור אבר מן הסי אפי"ה כי הדר מצא להצטרף לאיסור טמאה הראוי לו יותר פינן דאין איסור חל על איסור חוזר וניער מצירופו הא' ומצטרף להשלים לכזית טמאה ואפי' לר"ה דאמר התם עירוב מחשבות הוי ואינו חוזר מצירופו הא' ולהצטרף עם מינו וה"נ פינן דנצטרף לאיסור אבר מן הסי אינו חוזר להצטרף לאיסור טמאה אפי"ה מודה הקא דהא ר"ה דחי התם ראית רבא מטומאה התם איפא שיעורא הקא ליפא שיעורא ופי' רש"י התם מעיקרא שיעור שלם הוי ונחלק היקף כשחזר ועירבו שמו חזר עליו אבל הקא מעיקרא חצי זית פיגול וחצי זית פסול לא נקרא שם פיגול עליו כ"א שם פסול הלכך כי הדר אתי חצי זית זמן לא פקע שם פסול למיחל שם פיגול וא"נ מעיקרא הנה שיעור שלם דאיסור טמאה בבהמה זו הלכך כשחלקו למשהו בשר וגידין ועצמות המשלימים לכזית ואכלו כי הדר מלינה מן הבשר לשיעור איסור טמאה אפי' ר"ה מודה דחוזר וניער מיהו למאי דפי' התוס' התם בשם ר"ת התם איפא שיעורא שיש

מן השני פשיעור לפיכך הניח להא' להפרד ממנו והלך לו להתחבר אצל ראשון אבל הקא ליפא שיעורא מן הפסול ואין מניח לו הפיגול להפרד מעליו וא"כ ה"נ י"ל לכאורה פיון דליפא שיעורא לאבר מן החי בלא משהו בשר זה אין מניח לו להפרד מעליו ולהצטרף עם איסור טמאה וה"נ משמע התם בזה דאייתי ר"ה ראיה למילתיה מאוכל שנטמא באב הטומאה היכא דליפא שיעור מן השני אינו מניח לראשון להפרד מעליו לילה לו אצל הא' חבירו כדפ"י התוס' התם ה"נ דכונתיה לכאורה אפ"ה יש ליישב זאת גם אליבא דר"ה אלא שלא רציתי להאריך בזה דנראה דהלכה פרכא דבתרא הוא ואפי' אי גרסינן רבה אפ"ה הלכה כן דרב אשי דבתרא היא ס"ל התם פנותיה מיהו מהני תרתי ראיות קמאי נדאי קשה לפי התוס' דש"מ דאי חצי שיעור אסור מה"ת אין איסור אחר חל עליו אפי' אי אתה מצרפו לאיסור אחר שישלים שיעורו אפ"ה אינו חל על חצי שיעור של איסור ראשון.

מיהו ק"ל אם אין איסור חל על חצי שיעור א"כ הא דאמ' בפ"ג דשבועות (דף כ"ח) שבועה שלא אוכל עשר ותשע מהו אינו חייב אלא אחת א"ל אשתבשת עשר הוא דלא אכיל אבל תשע מיהא אכיל פי' וחקלה שבועה שניה של תשע והא שבועה זו של תשע הו"ל חצי שיעור של שבועה ראשונה של עשר וכיון דאין שבועה חלה על חצי שיעור אמאי חיילא של תשע וי"ל דמייירי דהא דנשבע שלא יאכל עשר היינו עשר ביחד בבת אחת ובפירות קטנים איירי שבית הבליעה מחזיק לעשר מהן ביחד ולא כדפ"י רש"י דמייירי מתאנים שאין בית הבליעה מחזיק מהן עשר בבת אחת וכיון דשבועה של עשר הוי על ביחד אין חצי שיעור מהן אסור מה"ת דהא טעמא דחצי שיעור אסור מן התורה היינו משום דחזי לאצטרופי והא לא חזי לאצטרופא דהא לא נשבע אלא שלא לאכלן בבת אחת והא ליפא בת אחת וכ"ת אמאי קאמר ליה אישתבשת דילמא הא דקאמר אינו חייב אלא אחת איירי בנשבע על עשר סתמא ולא מייירי בבת אחת דבכהאי גוונא חצי שיעור אסור מה"ת די"ל דהו"ל לאסוקי מדשאיל מיניה שלא אוכל עשר ותשע מהו בע"כ בשלא אוכל עשר בבת אחת איירי דאל"כ פשיטא דלא חיייל על תשע פיון דקי"ל כר"י דאמר חצי שיעור אסור מה"ת ואפתי ק"ל דתנן בההוא פרקין (דף כ"ז) שבועה שלא אוכל כפר זו שבועה שלא אוכלנה שבועה שלא אוכלנה ואכלה אינו חייב אלא א' ובגמ' ל"ל למתני' שלא אוכל שלא אוכלנה הא קמ"ל טעמא דאמר שלא אוכל ונהדר שלא אוכלנה דלא מחייב אלא חדא אבל אמר שלא אוכלנה ונהדר אמר שלא אוכל מחייב תרתי כדרכא דאמר רבא שבועה שלא אוכל כפר זו פיון שאכל ממנו כזית חייב שלא אוכלנה אינו חייב עד שיאכל את כולה והשתא פי אמר שלא אוכלנה ונהדר אמר שלא אוכל אמאי מחייב תרתי הא בכלל שבועה הוי איסורא נמי כל שהוא פיון דחצי שיעור אסור מה"ת ואמאי חיילא שבועה שניה של שלא אוכל לגמרי ובהא אין לומר דהא שנשבע שלא אוכלנה היינו שלא אוכלנה בבת אחת ביחד שהרי פי' התוס' שם והכריחו דבנשבע שלא אוכלנה אם אכלו פולו אלא ששייר ממנו פחות מקזית חייב פאלו אכלו פולו: דף ע"ד למעוטי מלך רפ"ד דשבועות (דף ל"א) פירש"י דמלך מה"ת לא חזי לעדות דכתיב שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך והבא להעיד צריך לעמוד לפני הדיינים ודרך בזיון הוא לו ונ"ל דאמרינן התם דת"ח מעיד מיושב דעשה דכבוד תורה עדיף מעשה דנעמדו והקשו התוס' כ"ש כבוד המלך דעדיף מת"ח דהא מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול

ובת"ח מחול ואמאי אוקי שמעון ב"ש לינאי המלך בפ' כ"ג (דף י"ח) ותי' שאני דיני נפשות דתמירי ולפ"ז מלך בד"מ מעיד מנין שבועת העדות אינו נוהג אלא בדיני ממונות כדאמרין בפ"ד דשבועות (דף ל"ג) מנין שאין הכתוב מדבר אלא בתביעת ממון ר"א אומר נאמר פאן אואין כו' והא בדיני ממונות מלך מן הראויין להעיד הוא כמו ת"ח ומעיד מנין שבועת העדות פנין דראוי לעדות מיהו התוס' תירצו שם עוד דבמקום שאין החכם מוחל על כבודו חמור כבוד תורה מכבוד מלך ומה שיכול למחול על כבודו משום דתורה דיליה היא ולפי זה יתכן פירוש רש"י דכבוד המלך אינו דוחה לעשה דועמדו ואפי' בדיני ממונות אינו רשאי להעיד בשיבה והו"ל מן אינם ראויים להעיד לפיכך אין שבועת העדות נוהג בו ומ"מ לתי' א' של תוס' לא תקשה אמאי אין שבועת העדות נוהג במלך הא בדיני ממונות ראוי להעיד מנין שבועת ת"ח די"ל דהא דמלך אינו מעיד לאו ה"ט משום זילותא דעמידה דהא רשאי בשיבה אלא ה"ט משום דזילותא הוא למיזל קמיה ב"ד ולהעיד ודמאי להא דאמר התם האי צורבא מרבנן דידע בסהדותא וזילא ביה מילתא למיזל לב"ד דזוטר מיניה לאסהודי קמיה לא ליזיל ומייתי לה ראיה ממציא שק או קנפה ואין דרכו ליטול הרי זה לא יטול והא נפקא לן מקרא בסוף פ"ב דב"מ ומהתעלמות פעמים שאמה מתעלם כגון זקן ואינו לפי כבודו ואם כן מלך פוקהו ב"ד לגבי דידעה זוטר מיניה הווי דהא לית דכונותיה והו"ל שפיר מן אינם ראויים להעיד והכי מוכח להדיא ר"פ כ"ג (דף י"ח) דתנן התם כ"ג מעיד ופרי' מנהתעלמת פעמים שאמה מתעלם ובע"כ הא דק"ל מנהתעלמת אהא דכ"ג מעיד הא אינו לפי כבודו היינו משום דכולהו ב"ד זוטרי מיניה וזילותא הוא לכ"ג למיזל ולהעיד קמיה דליכא למימר דזילותא הוי משום שצרי' להעיד מעומד דהא אהיהא פירכא מנהתעלמת אהא דכ"ג מעיד משני מעיד למלך והתנן מלך לא דן ולא דנין אותו ומשני מעיד לבן מלך בן מלך הדיוט הוא אלא מעיד בפני המלך והא אין מושיבין מלך בסנהדרין אתי וייתיב ומקבליה ניהליה לסהדותי קאי הוא ואזיל ואי זילותא משום עמידה הוא אפתי לכל הני שינויי לא א"ש דאע"ג דמעיד למלך או לבן מלך או בפני המלך אפתי זילותא דעמידה כדקאי קאי אלא ע"כ הזילותא הוא למיזל לב"ד דזוטר מיניה וכשמעיד למלך או בפני המלך או לבן מלך למאי דס"ד דמלך דמי ולאו הדיוט הוא אין פאן זילותא לכ"ג דהא לא אזיל לדזוטר מיניה אלא לדרכה מיניה דהא מלך חשוב יותר מכ"ג כדתנן בסוף פ"ג דהוריות מלך קודם לכ"ג והכי משמע התם מפירש"י דאהא דפרי' מנהתעלמת פ"א אלמא כבוד הבריות דוחה לאו דלא תוכל להתעלם ה"נ זילותא לכ"ג למיתי לאסהודי לבע"ד הרי שפירש הזילותא משום למיתי לאסהודי הוא ולא משום עמידה כדפ' גבי מלך וכ"ת אפתי מאי משני מעיד בפני המלך או למלך או לבן מלך אפתי זילותא דעמידה להיכא אזיל י"ל לפי תי' זה של התוס' דמלך דינו כת"ח ומעיד מנין שבועת לק"מ די"ל דכ"ג נמי דינו כת"ח ומעיד מנין שבועת לפי תי' ב' של התוס' דמלך לאו כת"ח דמי ומעיד מעומד ולפ"ז דכ"ג גרע ממלך כ"ש דמעיד מעומד י"ל דמירי בכ"ג ת"ח דהא סתם כ"ג ת"ח הוי כדאמרין בפ"ק דיומא (דף י"ח) והכה"ג מאחיו שיהא גדול מאחיו בחכמה וכיון שכן לא גרע משאר ת"ח שמעיד מנין שבועת ול"ל זילותא אלא משום ב"ד דזוטר מיניה דכולהו ב"ד זוטר מיניה וכיון דמעיד למלך או לבן מלך למאי דס"ד או בפני המלך תו ל"ל זילותא פלל דנדאי מלך רב מיניה וכדפ'.

מ"מ ק"ל על פירש"י דהא דמלך אינו מעיד משום זילותא דעמידה משום דת"ח עדיף ממלך ומעיד מןושב וכת' ב' של התוס' א"כ אם המלך ת"ח מעיד מןושב דלא גרע מת"ח דעלמא יהא שבועת העדות נוהג בו דהא ראוי להעיד וכן הא דתנן מלך אינו מעיד היינו דווקא באינו ת"ח והא בפ"ו דקריתות (דף כ"ו) אמרינן הא דכ"ר ידיעה גבי טאת יחיד וגבי נשיא וגבי ציבור דיחיד מנשיא וציבור לא אתיא דמה לנשיא וציבור שפן אינו בשמיעת קול והאי נשיא היינו מלך כדא' בפ"ג דהוריות וא"א דמלך ת"ח מעיד א"כ ישנו בשמיעת קול גילף מנשיא ת"ח דאע"ג דישנו בשמיעת קול אפ"ה בעי ידיעה דהא ידיעה סתמא פתיב גבי נשיא ל"ש נשיא ת"ח ל"ש ע"ה וי"ל דמ"מ פריה דמה לנשיא שאינו בשמיעת קול שהרי ידיעה דנשיא גבי טאתו פתיב דחלוק משל הדיוט דמביא שיעיר והדיוט מביא פשבה או שעירה והא נשיאתו הגורם לחלק טאתו משל הדיוט יש בו צד קל שגורם לו לפטור משמיעת קול לפיכך טאת נשיאתו קיל משל הדיוט ובעי ידיעה והא דנשיא ת"ח בעי ידיעה אע"ג דישנו בשמיעת קול אין זה הוכחה על הדיוט דלבעי ידיעה דהא אין חקמתו הגורם לחייבו בשמיעת קול גורם לחלק טאתו מהדיוט אלא נשיאתו הוא דגרמה לו לחלק משו"ה טאתו החלוק משל הדיוט מגרמא דנשיאתו דין הוא להקל בו להצריכו ידיעה שהרי מצד נשיאתו גורם לו עוד קולא אחרת שפוטרו משמיעת קול אלא שאם הוא ת"ח חקמתו גרמה לו לחייבו בשמיעת קול והא אין חקמתו גורם לחלק קרבנו אלא הוא הגורם נהרי נשיאתו קל שגורם לפוטרו מחמתו משמיעת קול: איבעית אימא כי קתני אסור אשארא דתני רבה ור"י כו' ק"ל למנ"מ מביא האי ברייתא ה"כא וכי ס"ד עד השתא דאשארא נמי ענוש פרת הא כבר הביא לעיל הא דתניא לא אמרו ענוש פרת אלא על האוכל כו' ועוד דבהיא דשבתון שבות לא מיירי אי ענוש פרת אשארא או לא וי"ל דעד השתא הוי ס"ד דאיסור שארי אינו אלא מדרבנן וכי קתני אסור בע"כ משום עיקר איסור של תורה דיוה"כ שהן אכילה ושתיה דלא שביק תנא עיקר האיסור ונקט משום הטפל מש"ה ק"ל אסור ענוש פרת הוא דעל העיקר הו"ל למיתנא פרת ולא למתני אסור בעיקר האיסור משום גררא דתני בהדיא ושני דיש בעיקר האיסור נמי גוונא דאין ענוש פרת דהיינו חצי שיעור ומיניה איירי מש"ה שייך לשון אסור אפוליהו והשתא לעולם מיירי מכשיעור אע"ג דענוש פרת אפ"ה תני אסור משום שארא דאינהו נמי עיקר גינהו פינו דאסורין מה"ת דנ"ל מקרא דשבתון שבות אלא דממילא משמע מהאי דרשא דלית בהו פרת דלא רבינהו אלא לאיסור עשה גרידא ולפ"ז מוכח מהאי שינויא דשארי איסורין מה"ת אלא שאינן בכרת ובשארי המקומות אאריה בזה בס"ד: חצי שיעור ר"י אומר אסור מה"ת וק"ל הא דאמרינן בפ"ג דפסחים (דף מ"ה) ב' חצאי זיתים וחוט של בצק ביניהם רואין כל שינטל החוט וניטלין עמו חייב לבער ואם לאו אינו חייב לבער והכי משמע התם בכולה סוגיא דפחות מפזית א"צ לבער והשתא תקשה לא מיבעי לר"י דחצי שיעור אסור מה"ת יהא חייב לבער חצי שיעור אלא אפי' לר"ל יהא חייב לבער למאי דשני לעיל דמודה ר"ל שאסור מדרבנן וי"ל דה"ט דחצי שיעור אסור למר מה"ת ולמר מדרבנן משום דחזי לאצטרופי אלא דלר"י מהני ה"ט לאסרו מה"ת ולר"ל לא מהני אלא לאסרו מדרבנן וה"ט לא מהני אלא היכא דנשלם שיעורו מצטרף חצי שיעור קמא לבתרא למפרע לכשיעור פגון כל האסורים ששיעורן בכזית וכן יוה"כ ששיעורו בככותבת דכשמשלים בתר הכי לכשיעור משהו קמא מהני

להשלים השיעור כמו משהו בתרא דאלמלא קמא אין פאן שיעורו של איסור בלעדו מש"ה למפרע איסור קאכיל אכל גבי ביעור אפי' אם משלים בתר הכי לשיעור פזית ביחד אין עובר עליו למפרע אלא מכאן ולהבא וכינן דפחות מפזית א"א לבוא לעולם לידי איסור של מפרע ואין צירוף לשיעורו בזה אחר זה אא"כ כל שיעורו בבת אחת הלכה חצי שיעור מותר דהא לא חזי לאצטרופי בלמפרע מ"מ ק"ל הא דאמר ריש פירק בתרא דשבת גבי מי שהקשיף בדרך דאם אין עמו נכרי מוליכו פחות פחות מד' אמות ולר"י דחצי שיעור אסור מה"ת וכי משום הפסד ממון שרינון איסור תורה מיהו לר"ל י"ל פיון דאין אסור אלא מדרבנן מתוך שאדם בהול על ממונו אי לא שריקת ליה אתי לאתווי ד' אמות כדאמרינו התם ובפ"ב דעירובין (דף צ"ו) אמרו במוצא תפילין בשבת בספנת נכרים מוליכו פחות מד' אמות לר"ל איפא למימר משום בזיון תפילין לא גזרינו ואפי' לת"ק דר"ש שם גבי הנה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מידו דס"ל דדבר שהוא משום שבות עומד בפני פתחי קודש ומשהגיע לי' טפחים א"נ בארץ עצמו הופכו על הפתח י"ל גבי תפילין גבי ספנת נכרים איפא בזיון טפי ואפי' ת"ק מודה דשרי אכל לר"י קשה וכי משום בזיון תפילין שרינון איסור תורה וגבי שבת גופיה מצינו בפ"ז דשבת (דף ע"ד) דאר"ח בורר ואוכל פחות מכשיעור בורר ומניח פחות מכשיעור וכשיעור לא יברור ואם בירר חייב חטאת ודחי לה ר"י וכי מותר לאפות פחות מכשיעור ומ"ש העברה ברה"ר פמ"כ שהוא פחות מד"א דשרי בשבת והא לא דמי לביעור אלא לכל האיסורים דהא כל פסיעה ופסיעה חזיא לאיצטרופי למפרע לכשיעור ד"א ואמאי מותר ח"ש.

וי"ל דל"ד הולכת פחות מד"א ברה"ר בשבת לפחות מכשיעור דכל איסורים דחזי לאצטרופי פ' מכשיעור קמא עם בתרא כשיאכלנו בכדי אכילת פרס מצטרף לכשיעור וכן בורר וכן אופה בשבת שתי ח"ש בזה אח"ז מצטרפין לכשיעור להשלימו אכל בהולכת ד"א דשבת דאינו חייב אלא ע"י עקירה והנחה ואי חישב בשעת עקירה ע"מ להוליך פחות מד"א אע"ג דהוליה אח"כ ד"א בעקירה זו קודם שהניח פטור ואין מצטרף לד"א: אין לי אלא כל שישנו בעונש ישנו באזהרה כוי וח"ש הואיל ואינו בעונש פרש"י דגבי עונש לא פתיב כל אחלב אלא אאנכל דכתיב פי כל אנכל חלב.

וק"ל דא' בפ"ג דפסחים (דף מ"ג) פי כל אנכל חלב מן הבהמה אשר יקריבו אין לי אלא חלב תמימים שראוי לקרב חלב בעלי מומין מנין ת"ל מן הבהמה חלב חולין מנין ת"ל פי כל אנכל חלב ומפרש הגמרא התם אע"ג דקאי באנכלין דהא פי כל דעונש אנכל קאי אפ"ה מרבה נאכלין פיון דליכא לרבויה אנכלין והשתא מאי חזית לרבויה אנכלין של חלב חולין גרבי אנכלין של ח"ש אכל חלב חולין לא בשלמא הא לק"מ גרבי כוי ולא של חולין דהא פי מרבית לכו"י אע"ג דבריה בפ"ע הוא פדמסיק ודמי לחיה דחלבו מותר וגרע מבהמות חולין דבמינו קדשים אכל כוי אין במינו קדשים דהא אין ראוי להקרבה ממילא חולין בכלל עונש פרת דעדיף טפי דהא ראוי להיות קדשים וכיון דקי"ל בכל מקום תפסת מרובה לא תפסת אין לה לרבות מיתורא דכל חלב דגבי עונש את חלב דכוי א"כ ממילא חלב חולין בכלל דלא גרע מכוי ובכלל מאתים מנה ודי לה אם תרבה חלב חולין לבד ולא משל כוי אכל הא ודאי קשה גרבי ח"ש בשל קדשים אכל של חולין לא ול"נ דה"ט דח"ש אינו בכלל עונש משום דגבי עונש אכילה פתיב ואין אכילה פחות

מפוזת דבשֶׁלְמָא גְבִי אֲזַהְרָה אַע"ג דְּכַתִּיב אַכִּילָה אַפ"ה ח"ש אִיפָא לְרַבּוּי מְפַל חֶלֶב לְאֲזַהְרָה וְאִכִּילָה דְכ"ר מוֹקִי לָהּ לְהָא דַאמ' בַּפ"ב דְּפִסְחִים (דָּף כ"ד) דְּאוּכַל חֶלֶב חַי פִּטְוּר מְשׁוּם דְּכָל אִיסוּרִים שְׁבִתוּרָה אִין לּוֹקִין עֲלֵיהֶם אֲלֵא דְרָף אַכִּילְתֵּן וְהָא נ"ל מ'ל' אַכִּילָה דַמָּה"ט בְּכֻלָּי הַפָּרֶם לּוֹקִין אַף שְׁלֵא פְדָרָף אַכִּילְתֵּן וְהִנָּאֲתֵן מְשׁוּם דְּלֵא פְתִיב בִּיָּה אַכִּילָה אַבְל גְּבִי עֲנֻשׁ אִי ח"ש נְמִי יִשְׁנֹו בְּכֻלְל עֲנֻשׁ ל"ל לְשׁוֹן אַכִּילָה דְּגְבִי עֲנֻשׁ אִי לְמַעוּטִי שַׁל"כ אַכִּילְתוּ פְּשִׁיטָא פִּינֹן שְׁאִינוּ בְּאֲזַהְרָה אִינוּ בְּעֲנֻשׁ דְּלֵא עֲנֻשׁ אַא"כ הִזְהִיר אֲלֵא נְדָאי לְמַעוּטָא חֲצִי שְׁיַעוּר אַתָּא אַע"פ שְׁיִשְׁנֹו בְּאֲזַהְרָה אִינוּ בְּעֲנֻשׁ [וְאַפִּי'] לְרַבָּא דַאֲמַר רַפ"ג דְּמַפּוֹת (דָּף י"ג) חֲזִיבִי פְרִיתוֹת ל"צ אֲזַהְרָה שְׁהָרִי פִסַּח וּמִילָה עֲנֻשׁ אַע"פ שְׁלֵא הִזְהִיר אַפְתִּי תַקְשָׁה דִּילְמָא כָּל דְּעֲנֻשׁ לְרַבּוּיָא חֲצִי שְׁיַעוּר אַתִּי וּל' אַכִּילָה דְּגְבִי עֲנֻשׁ לְמַעוּטִי שְׁלֵא פְדָרָף אַכִּילְתֵּן אַתִּי וְאַע"ג שְׁאִינוּ בְּאֲזַהְרָה אַפ"ה צָרִיף נְמִי לְמַעוּטִי מְעֲנֻשׁ דְּעֲנֻשׁ פֶּרֶת ל"צ אֲזַהְרָה.

לְק"מ דַאֲע"ג דְּלְרַבָּא פֶּרֶת ל"ל אֲזַהְרָה מ"מ הִיכָא דְּכַתִּב רַחֲמֵנָא אֲזַהְרָה לְמַדִּין עֲנֻשׁ מְאֲזַהְרָה וּמָה שְׁאִינוּ בְּאֲזַהְרָה אִינוּ בְּעֲנֻשׁ דְּיִלְפִינֵן עֲנֻשׁ מְאֲזַהְרָה וְהַשְׁתָּא ל"צ ל' אַכִּילָה דְּגְבִי עֲנֻשׁ לְשְׁלֵא פְדָרָף אַכִּילְתֵּן דְּיִלְפִינֵן לָהּ מְאֲזַהְרָה אֲלֵא לְמַעוּטִי חֲצִי שְׁיַעוּר אַתִּי אַע"ג דְּיִשְׁנֹו בְּאֲזַהְרָה אִינוּ בְּעֲנֻשׁ וְלָמ"ד הֵתֵם דְּחִיבִי פְרִיתוֹת יִשְׁנֹו בְּכֻלְל מַלְקוֹת וְאוּכַל חֶלֶב אַע"ג דְּבְכָרְתָּ יִשְׁנֹו נְמִי בְּכֻלְל מַלְקוֹת כ"ש דְּנִיחָא אַע"ג דְּרַבִּי חֲצִי שְׁיַעוּר לְאֲזַהְרָה אַפ"ה כ"ר לְשׁוֹן אַכִּילָה דְּאִינוּ בְּמַלְקוֹת אֲלֵא בְּכַזִּיבָא דְּאִין אַכִּילָה פְּחוֹת מְפּוּזָת וּמ"מ רַבִּי קָרָא מְפַל חֶלֶב לְאֲזַהְרָה גְרִידָא בְּכָל שְׁהוּא אֲלֵא שְׁאִין לּוֹקִין עַד שְׁיֵאכַל שְׁיַעוּר אַכִּילָה שְׁהוּא כַזִּיבָא: דָּף ע"ה פִּי יִתֵּן בְּכּוּס עֵינֵי ר"א וְר"א אַגַּב.

דְּאִינְרִי הִכָּא מְפֻלְגָתָא דְר"א וְר"א בְּפִי דְקָרָא נְקֻט לְכוּלְהוּ קָרָאי דְּפִלְגִי בְּהוּ וְקָל"ל דְּבַר פ"ח דְּסוּטָה (דָּף מ"ב) אָמַר אֲשַׁפְתּוּ פְתוּחַ רַב וּשְׁמוּאֵל וְא"ל ר"א וְר"א חַד א' בְּשַׁעָה וְכו' דְּאָגָה בְּלַב אִישׁ ר"א וְר"א כו' מ"ט שְׁבִיק כָּל הַנֶּהָף וְנִקְט אַגַּב לְהָא דְּדַאָגָה לְחוּד מִיָּהוּ הָא דְּלֵא נְקֻט הִכָּא הָא דְּאֲשַׁפְתּוּ אִין לְחוּשׁ מְשׁוּם דְּלֵאו כ"ע מְתַנּוּ לָהּ בְּדַר"א וְר"א דְּהָא לְלִישְׁנָא קָמָא רַב וּשְׁמוּאֵל פְּלִיגִי בְּהַ: גַּד שְׁמַגִּיד לְהֵם לִישְׁרָאֵל אִי בֶן ט' לֵא' ק"ל הָא תְּנֹן פ"ד דִּיבְמוֹת (דָּף מ"ג) וְכֹן שְׁאָר כָּל הַנְּשִׂים לֵא יִנְשְׂאוּ עַד שְׁיֵהָא לְהֵן ג' חֲדָשִׁים וְאָמַר שְׁמוּאֵל בְּגַמ' דַּנ"ל מְקָרָא לְהִיּוֹת לָהּ לְאַלְקִים וְלִזְרַעָה אַחֲרֵיהּ לְהַבְחִין בֵּין זָרְעוּ שְׁל א' לִזְרַעוּ שְׁל ב' וְכִינֹן דַּג' חֲדָשִׁים לְהַבְחִנָּה מַה"ת הוּא לְמָה קָרָא קָרָא לְהֵמֹן גַּד שְׁמַגִּיד אִי בֶן ט' לֵא' אוּ בֶן ז' לֵב' אַטוּ בְּרִשִׁיעִי עֲסַקִינֵן שְׁנוּשְׂאִין בְּתוּף יָמֵי הַבְּחִנָּה וְהָא מְסִיק הֵתֵם דְּכ"ע אִית לָהּ הַבְּחִנָּה אִפִּי ר"י מִיָּהוּ לְרַבָּא דַּמְפ' הֵתֵם טַעֲמָא דְּהַבְּחִנָּה מְשׁוּם גְּזִירָה שְׁמָא יִשְׂא אַחוּתוּ מְאַבּוּ כו' נִיחָא דִּי"ל דְּאַפְתִּי לֵא גְזָרוּ אַבְל לְשְׁמוּאֵל דַּנ"ל מְקָרָא קֶשֶׁה וְכ"ת פִּינֹן שְׁאַפְשֵׁר לְהֵם לְהַבְחִין ע"י הֵמֹן ל"צ לְהֵם לְהַמְתִּין ג' חֲדָשִׁים לִיתָא הָא לֵא הִיוּ בְּטוּחִים שְׁלֵא יִפְסַק לְהֵם הֵמֹן בְּכָל יוֹם כְּדַאֲמַר ר"ש לְקַמֵּן מְפָנִי מַה לֵא יָרַד הֵמֹן פַּעַם אַחַת בְּשַׁנָּה כו' מִי שְׁיֵשׁ לוֹ ד' אוּ ה' בְּנִים דּוּאָג שְׁמָא לֵא יָרַד הֵמֹן לְמַחֵר וְעוּד דְּקָרָא דּוּהֵמֹן כְּזָרַע גַּד נְאֻמַר קוּדָם שְׁיִלְוִיחַ הַמְרָגְלִים וְהִיוּ רְאוּיִם לְכְנוּס לֵא"י מִיָּד כְּמוֹ שְׁאֲמַר מְשָׁה לִיתְרוֹ נוֹסְעִים אַנְחֵנוּ וְכו' כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַז"ל וְכַדְפִּיר ש"י הֵתֵם וּבְאוּתוֹ זְמַן אִיף סְמַכוּ לִישְׂא בְּלֵא הַבְּחִנָּה עַל הֵמֹן הָא אִין הַבְּחִנָּת הֵמֹן אֲלֵא לְאַחַר לִיָּדָה בְּבֵית מִי מְהֵן נְמַצָּא עוֹמְרַ הַנּוֹלָד וְאַם יִכְנָסוּ לְאַרְץ בְּתוּף כְּף וְיֵאכְלוּ מִתְּבוּאַת הָאָרֶץ וְא"צ לִירִידַת הֵמֹן אִין כְּאֹן הַבְּחִנָּה וְקָרָא דְלִהִיּוֹת לָהּ מְצָרִיף הַבְּחִנָּה וִי"ל אִפִּי לְשְׁמוּאֵל הַבְּחִנָּה אִינוּ מַה"ת וְקָרָא אֲסַמְכָתָא בְּעֻלְמָא הוּא

תדע דבפרק י"א דיבמות (דף ק') אמר שמואל עשרה פהנים עומדים ופי' א' מהם ובעל הולד שתוקי שמשחקין אותו מדין פהונה מ"ט דאמר קרא והיתה לו וילרעו אחריו בעינו זרעו מיוחס אחריו ופריה גבי אברהם וילרעה אחריה מאי מזהר ליה ומשני דלא לנסוב שפחה ונכרית כו' והשתא מאי ק"ל גבי אברהם מאי מזהר הא שמואל גופיה דרש לקרא דאברהם נמי כה"ג דקרא דפנחס לזרעו מיוחס אחריו ולהבטחה א"ו ההיא דרשא דהבטחה אסמכתא בעלמא היא מיהו בלאו הכי לא קשה מידי דהא יש להבחין ע"י בדיקת דדין ובדיקת הילוכא פדאמרינו התם אלא דחשו שלא תתגנה ואשה מחפה עצמה והא אינו אלא מדרבנן ומה"ת שפיר דמי והיכא דאתרמי שלא נבדקה הנה המן מגיד: והיא אומרת הוא סרח עלי ופירש"י ותובעתו פתובה וק"ל הא לא מצינו מ"ד פתובה דאורייתא אלא רשב"ג בפ"ק ובתרא דכתובות ור"מ שם בפ"ה.

ושמא בימי משה נתקן כפר א"נ אפ"ת דעדיין לא תקנו הו נהגו מעצמן פדמוכחי פמה קראי לפי מפרשי התורה: אם נמצא עומרה בבית בעלה כו' נמצא עומרה בבית אביה ק"ל ל"ל לבדוק בבית בעלה ואביה בבדיקת בית בעלה לחוד בלא בית אביה סגי נמצא עומרה בבית הבעל היא סרחה לא נמצא הוא סרח וכן בבדיקת בית אביה לחוד סגי על דבר זה וי"ל אין הכי נמי בבדיקת א' מהן לחוד סגי אלא אל מי שהיה אהלו קרוב יותר אל אהל משה משל השני שלחו לאהלו לבדוק ופעמים היה של הבעל קרוב יותר ופעמים של האב: דף ע"ה ע"ב מלמד שיבד להם עם המן דבר שטעון שחיטה נ"ל דלא גרסינו עם המן אלא הכי גרסינו מלמד שיבד להם דבר שטעון שחיטה והכי גרס רש"י דהא האי קרא גבי שליו שני של אספסוף פתיב ואין לו ענגן אצל המן וגם שליו ראשון לא יבד עם המן דהמן יבד בפוקר והשליו בערב פדכתיבי קראי: אמר ר' וכי מפאן אמה למד ק"ל מאי פריה וכי משום שנאמר בדברי קבלה ל"צ קרא של תורה ושמא ה"פ והלא כפר נאמר ולפ"ז קרא דדברי קבלה ל"ל פינון שלימדנו זה כפר מקרא של תורה: אלא מה אני מקיים ויתד תהיה לה כו' ק"ל הא האי קרא מצוה לדורות הוא ובשעת מלחמה מיירי קרא פדכתיב ברישא דענינא פי תצא מחנה על אויביה וקאמר קרא ויתד וגו' ותפרת וכסית את צאתה ומהכא נ"ל בפ"ג דברכות שצריה להרחיק מן הצנאה בשעת ק"ש ותפלה ולימוד: לאחר שפירחו פרש"י שנתלוננו על כף שאמרו בלחם הקלוקל ק"ל הא זה שאמרו בלחם הקלוקל היה לאחר מיתת אהרן פדכתיב בפ' חוקת כשנסעו מהר ההר ושם מת אהרן לסבב ארץ אדום והא פשמת אהרן נסתלקו ענגי פבוד פדאמרינו בפ"ק דר"ה וישמע הפנעני מה שמועה שמע שמת אהרן ונסתלקו ענגי פבוד ואיך פי' רש"י אהא דמסיים עכשיו אני מטריח אותם ג' פרסאות משום דאין לפנים לא לפנים ולא לצדידיהם ופרש"י משום שאינם יודעים לאיזה צד ענגים הולכים וי"ל הא אמרינו בפ"ק דתענית (דף ט') מת אהרן נסתלקו ענגי פבוד וחזרו בזכות משה וא"כ הא דאמר במיתת אהרן נסתלקו לא לגמרי אלא לפי שעה להודיע שעד עכשיו היו ענגי פבוד בזכותו ומ"מ חזרו מיד בזכות משה מ"מ איני יודע מי דחקו לרש"י לפרש דלאחר שפירחו קאי אהא דלחם הקלוקל שהיה בסוף מ' הא יש לפרש דלאחר שפירחו קאי אהא דאמרינו ונפשנו יבשה וכדדריש לה בסמוך אמרו עתיד מן זה לתפח במעיהם וזה היה בשנה הב' והיינו דמייתי הגמ' האי קרא סמיך להא והא דקראו למן בשנת מ' לחם הקלוקל לאו משום דנבלע באברים קרוהו פן וכדפירש"י בפ' התורה אלא משום שהיה המן מאכל

קל וְהָיָה ת"א וּנְפִשְׁנוּ עֶקֶת בְּמָנָא דִּין דְּמִיכְלִיָּה קַלִּיל וְהָיָא דפ"ק דע"ז (דף ה') דְּקָרָא מִשָּׁה לְיִשְׂרָאֵל כְּפִוּי טוֹבָה מְפִי שְׁאָמְרוּ וּנְפִשְׁנוּ קֶצֶה בְּלָחֶם הַקְּלוֹקֵל לֹא כדפירש"י מִשׁוּם שְׁנֹבְלַע בְּאֲבָרִים קָרָאוּ כֵּן וְהִינּוּ כְּפִוּי טוֹבָה שְׁזָה הָיָה לְטוֹבָתָם שְׁלֹא הִנְיָרְכוּ לְהִתְרַחֵק ג' פְּרָסָאוֹת לְפָנֹת אֲלֵא הִינּוּ כְּפִוּי טוֹבָה שְׁהָמֵן הָיָה יָפָה שְׁהָיָה בּוֹ כָּל הַטְּעָמִים כְּדָאֲמַרִּינוּ לְעִיל וְהֵם נִתְרַעְמוּ וְקָרָאוּ לָחֶם הַקְּלוֹקֵל וְאִין לֵה כְּפִוּי טוֹבָה גְּדוֹל מְזָה: דף ע"ו ע"ב וְתִירוּשׁ חֲמָרָא הוּא וְהִתְנַיָּא הַנּוֹדֵר מִן הַתִּירוּשׁ אֲסוּר בְּכָל מִינֵי מְתִיקָה ק"ל אִיךָ ס"ד דְּמִקְשָׁה דְּכָל מִינֵי מְתִיקָה בְּכָלֵל תִּירוּשׁ א"כ יְהִי כָּל מִינֵי פִירוֹת חֲיִיבִין בְּתֵירוּמָה וּמַעֲשֵׂר מֵה"ת וְהָא פְּשִׁיטָא לֵן בְּכּוֹלָה גמ' דְּכָל מִינֵי פִירוֹת לְבַד זֵיתִים וְעֲנָבִים פְּטוּרִים מֵה"ת וְכִמוּ שְׁכָתְבוּ הַתּוֹס' בַּפ"ק דר"ה (דף י') וְרִישׁ פ"ח דְּבִכּוּרוֹת (דף נ"ג) וְהִבִּיאוּ רְאִיּוֹת גְּדוֹלוֹת לְזָה וְדָלָא פְּהָרְמַב"ם וְכִמ"ש בַּח' לַמַּס' ר"ה וְרִאִיתִי לְרֵא"ש בַּסִּי' ס' ע"ג שְׁכָתְבַת אַע"ג דְּתֵירוּמָה וּמַעֲשֵׂר דְּכָל הַפִּירוֹת אִינּוּ מִן הַתּוֹרָה מ"מ מ"ש נוֹהֵג בְּכָל הַפִּירוֹת מֵה"ת וּלפ"ז אֲתִי שְׁפִיר דְּהָאִי קָרָא מְשַׁתְּעֵי בַּמ"ש שְׁאִינּוּ נֶאֱכָל אֲלֵא בִירוּשְׁלַיִם וְהוּא נוֹהֵג בְּכָל הַפִּירוֹת אֲבָל א"א לְפָרֵשׁ כֵּן כְּמוֹ שְׁכָתְבְתִי בְּחִידוּשֵׁי לַמַּס' ר"ה: [שְׁיִיךָ לַע"א] תִּירוּשׁ חוּמְרָא הוּא וְקָרִי לִיָּה וְאֲכַלְתָּ ק"ל מֵאֵי ס"ד דר"ל דְּקָרָא בְּעֵינֵי מְשַׁמַּע וְלֹא ע"י אֲנִיגְרוֹן הָא יִצְהָר דְּקָרָא דְשָׁמֵן הוּא אִי אֲפִשֵׁר לְאוּקְמָא אֲלֵא ע"י אֲנִיגְרוֹן דַּל"כ לֹא קָרוּי אֲכִילָה וְקָרָא וְאֲכַלְתָּ כְּתִיב וְגַם סִיפָא דְּקָרָא לֹא תוּכַל לְאַכּוֹל מַעֲשֵׂר דְּגִנְיָה תִירוּשָׁה וְיִצְהָרָה א"א לְאוּקְמֵי אֲלֵא ע"י תַעֲרוּבוֹת דְשָׁמֵן אִין דְּרָךְ אֲכִילְתוּ בְּעֵינֵי דְהָא רפ"ה דְּבִכּוּרוֹת מִקְשָׁה אֲהָא דְאָמַר הַתָּם שָׁמֵן זֵית מְבָרְכִין עָלֵינוּ בּוֹרָא פַה"ע הִיכִי דְמִי אִילִימָא דְקָא שְׁתִי לִיָּה מְשַׁתִּי אֲזוּקִי מִזִּיק לִיָּה דְתַנַּיָּא הַשּׁוֹתֵה שָׁמֵן שֶׁל תֵירוּמָה מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאִינוּ מְשַׁלֵּם אֶת הַחֲנוּמֵשׁ כִּי מְשׁוּם דְּגַבֵּי חֲנוּמֵשׁ אֲכִילָה כְּתִיב פֶּרֶט לְמִזִּיק אֲבָל הַקֶּרֶן מְשַׁלֵּם כְּשֶׁאֵר מִזִּיק מְמוֹן חֲבִירוֹ וּמַסִּיק דְשְׁתִי לִיָּה ע"י אֲנִיגְרוֹן אֲלֵא דְפָרִיךְ לַעֲנֵן בְּרַכָּה הו"ל אֲנִיגְרוֹן עֵיקָר וְשָׁמֵן טָפֵל וְתַנּוּ כָּל שֶׁהוּא עֵיקָר וְעַמּוֹ טְפִילָה מְבָרַךְ עַל הָעֵיקָר וּפּוֹטֵר אֶת הַטָּפֵל וּמוּקִי לֵה בְּחוּשׁ בְּגִירוֹ דְהו"ל שָׁמֵן עֵיקָר נִמְצָא אֲכִילָה זֶה שֶׁל שָׁמֵן דְלַחֲיִיב עָלָה אִי אֲפִשֵׁר אֲלֵא ע"י פֶת אוֹ אֲנִיגְרוֹן וְכִינּוּן שָׁפֵן דְסִיפָא דְקָרָא דִיִצְהָר ע"כ לֹא מְשַׁפַּחַת אֲלֵא ע"י תַעֲרוּבוֹת ה"נ אִיכָּא לְאוּקְמָא רִישָׁא דְתִירוּשׁ נְמִי בַכָּה"ג וּמֵאֵי ס"ד דר"ל לְהוֹכִיחַ מְפָאן דְשְׁתִיָּה בְּכָלֵל אֲכִילָה וּי"ל דְּר"ל דְּבִשְׁלֵמָא שָׁמֵן לֹא מְשַׁפַּחַת לְלֹא דִידְיָה לְגַמְרֵי אֲלֵא ע"י תַעֲרוּבוֹת לְכֵן וְאֲכַלְתָּ דְרִישָׁא דְקָרָא שְׁפִיר דְמִי דְקָרִי לִיָּה אֲכִילָה דְאִינָה מְשַׁפַּחַת אֲלֵא ע"י אֲכִילָה אֲבָל בְּתִירוּשׁ דְחֲמָרָא הוּא דְמְשַׁפַּחַת לֵה בְשִׁתָּה בְּעֵינֵי אִי אֲמַרְתָּ דְשְׁתִיָּה אִינָה בְּכָלֵל אֲכִילָה לְמָה שְׁבִיק קָרָא עֵיקָר דְרָךְ הַנְּאָתוּ שֶׁהוּא ע"י שְׁתִיָּה וְנִקְיֵט לֵה בְלִשׁוֹן אֲכִילָה שֶׁהוּא ע"י תַעֲרוּבוֹת דְוּוּקָא אֲלֵא וְדֵאִי שְׁתִיָּה בְּכָלֵל אֲכִילָה וְאֲפִי דְרָךְ הַנְּאָתוּ שֶׁהוּא שְׁתִיָּה אֲכִילָה קָרוּי וְהַגְמָ' דְחִי וְדַלְמָא ע"י אֲנִיגְרוֹן וְהָא דְשְׁבִיק עֵיקָר דְרָךְ הַנְּאָתוּ הִינּוּ מְשׁוּם דְרוּצָה לְכַלּוֹל תִירוּשׁ עִם בְּקָר וְצֹאן דְשְׁיִיךְ בְּהוּ לְשׁוֹן אֲכִילָה [ע"כ]: גְמַר שְׁכָר שְׁכָר מְנַזֵּיר וְהַקְשׁוּ הַתּוֹס' לר"י דְלֹא גְמַר שְׁכָר שְׁכָר מְנַזֵּיר דְמְחַיִּיב בְּאֲכָל דְבִילָה קַעֲעִילִית וְנִכְנַס לְמַקְדָּשׁ מִנ"ל דְשְׁתִיָּה בְּכָלֵל אֲכִילָה וְתִירְצוּ דְנִפְקָא לִיָּה מְסַבְרָא כְּדָאֲמַרִּי אִינְשֵׁי תָא וּנְטַעֵם מִיָּדִי וְאֲזִילִי וְשְׁתִי כְּדָאֲמַרִּינוּ בַּפ"ג דְשְׁבוּעוֹת (דף כ"ג) וְלִדְיָדִי ק"ל דְאִין לְמִילָף מְלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם לְלִשְׁנָא דְקָרָא כְּדָאֲמַרִּינוּ בְּסִמּוּךְ גַּבֵּי תִירוּשׁ דְבִלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם כָּל מִינֵי מְתִיקָה הָיָה בְּכָלֵל תִירוּשׁ חוּץ מִיָּן וּבִלְשׁוֹן תּוֹרָה הָיָה לְהִקְפָּה דְוּוּקָא יֵין מְקָרִי תִירוּשׁ וְלֹא ד"א וְה"נ בְּרִישׁ פ"ו דְנִזְרִים (דף מ"ט) דְבַגְדָרִים הִלָּךְ אַחַר לְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם מִש"ה הַנּוֹדֵר

מן הצלי מותר במבןשל וקתם בפ"ג דשבועות דמפיק לה מסברא קאי דאמר שמואל שבועה שלא אוכל ושתה חייב מש"ה מ"ל מסברא מלשון בני אדם ומה"ט לא סגי ליה מקרא משום דאין למידין מלישנא דקרא ללשון בני אדם כדפני' וה"ה דאין למידין מלשון בני אדם ללשנא דקרא מש"ה מ"ל מקרא ונ"מ ליוה"כ ועוד נ"מ כמה עניני דקרא כמ"ש בסמוך דמשו"ה מ"ל מקרא ולא סגי ליה בסברא מלשון בני אדם ואפני' שהתוס' לא פירשו שם פן ונדחקו שם הרבה דל"ל קרא פנין דאיכא סברא והמחנור כדפני' והשתא לר"י דל"ל קרא מנ"ל דשתיה בכלל אכילה בלישנא דקרא עוד תירצו התוס' שם לר"י נ"ל מהא דאמ' בירושלמי דכתיב פל דם לא תאכלו ואי בשקרש הא תניא דם שקרש אינו לא אנוכל ולא משקה אלא כמו שהיא והתורה קרא אותו אכילה ואני תמה ע"ז הא במסקנא דחי ראיה זו בירושלמי גופני' דפריה עלה מהא דתניא המחזה את החלב וגמעו הקפה את הדם ואכלו אם יש בו פניות חייב מה עבד לה אינו לא אנוכל לטמא טומאת אוכלין ואינו לא משקה לטמא טומאת משקין אלמא לפי המסקנא דם שקרש חייב עליו ובגמ' דידן פ"ג דמנחות (דף כ"א) מסקינן אפי' דם חמור שקרש ואכלו חייב הואיל וכנגדו ראוי בחטאות החיצונות ואפני' למאי דבעי למימר קתם דם שקרש ואכלו פטור היינו דווקא בחטאת הפנימית משום וטבל והיה אמר רחמנא והאי לאו בר טבילה והזאה הוא אבל בחטאת החיצונה חייב ולקח ונתן אמר רחמנא והאי בר לקיחה ונתינה הוא וה"ה בחולין דחייב כדמוכח סוגיא דקתם וא"כ לא מוכח מלא תאכלו דם דשתיה בכלל אכילה דאיכא לאוקמי בשקרש וקרא דאמרין בפ"ט דחולין דה"ט דהקפה את הדם ואכלו דחייב משום דכינן דאקפיה אחשובי אחשביה והשתא ל"ל ה"ט תפוק ליה דקרא דלא תאכלו דם בע"כ מיירי בהקפה דהיינו קרוש מדקרי ליה אכילה היינו בטר דנפקא ליה מקרא אחר דשתיה בכלל אכילה דהשתא קרא דדם י"ל דמיירי בהנחתו אבל לא בקרוש ואי לאו טעמא דאחשביה ה"א על קרוש פטור אבל כל כמה דלא נ"ל מקרא אחר ה"א דשתיה לאו בכלל אכילה וקרא דדם בקרוש איירי דווקא: סיכה מנולן דאקרי עינוי דכתיב וסוף לא סכתי הקשו התוס' ת"ל מקרא דמתניתין דבסמוך דותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו ותירצו דמהתם הוי אסרינן אפי' סיכה דלאו של תענוג כשתיה להכי מייתי לה מקרא דדניאל להתענות דמשמע של תענוג ואי מקרא דדניאל לא הוי אסרינן סיכה דכמה מיני צער שהיה מענה ומצער עצמו ולא גמרינן מיניה דדילמא חד משאר עינויין שעשה הוי אסרינן אבל סיכה לא קמשמע לן קרא דותבא דסיכה כשתיה.

ויקצת ק"ל פנין דקרא דותבא אף סיכה שאינה של תענוג במשמע דאיתקש לשתיה א"כ מנולן למשרי סיכה שאינו של תענוג משום דדניאל לא נמנע אלא משל תענוג לבד מ"מ מהקישא נאסר אפי' שאינו של תענוג ואי משום דלהתענות דדניאל אין במשמע אלא של תענוג והוא מגלי אהקישא דלא איתקיש סיכה לשתיה אלא של תענוג דווקא משום דגבי יוה"כ נמי עינוי כתיב א"כ אפתי קרא דדניאל ל"צ דלהתענות דדניאל אמרינן מסברא דאינו משמע אלא סיכה של תענוג אע"ג דקרא סתמא כתיב משום דשאינו של תענוג אינו בכלל עינוי מהא סברא גופא נמי י"ל דבכלל עינוי יוה"כ א"א להביא אלא של תענוג לחוד דקרוי עינוי וקרא דדניאל למה לן וגם מה שפ"ל מקרא דדניאל לחוד ליכא למילף דהוי אסרי חד משאר עינויין שעשה ולא סיכה איני יודע איזה דבר הוי

אָסרִינוּ דְהָא הַתּוֹס' גּוֹפִיָּהּוּ פִּירְשׁוּ לְעִיל דְּבַע"כ לְהַתְעַנּוֹת דְּקָרָא אֲסִיכָה קָאֵי דְּמִי שְׂאִינוּ אוֹכְל לְחֵם חֲמוּדוֹת אוּ בְּשָׁר וַיִּין וְאוֹכְל לְחֵם וְשׁוֹתָה ד"א לָאו עֵינּוּי הוּא אֶלָּא וְדָאֵי אֲסִיכָה קָאֵי שְׂלָא הָיָה סָדָּה פְּלָל וְעוֹד ק"ל אֵי ס"ד דְּקָרָא דּוֹתְבָא סִיכָה שְׂאִינָה שְׂל תְּעַנּוּג נְמִי בְּמִשְׁמַע וּמְקָרָא דְּדִנְיָאֵל אֵיכָּא לְמִימַר דְּלִהַתְעַנּוֹת אֲד"א קָאֵי וְלֹא אֲסִיכָה הַשְׂתָּא נְמִי דְּמִיָּתָא לְתַרְנוּיָּהּוּ אֲפִתִי נִימָא הָכִי וְלִי נִרְאָה דְּהֵינּוּ טַעְמָא דְּמִיָּתִי מְקָרָא דְּדִנְיָאֵל מְשׁוּם דְּקָאֵי אֶהָא דֶּאֱר"ח בְּרִישׁ שְׁמַעְתִּין דְּהֵנִי ה' עֵינּוּיִים דְּמִתְנִיתִין כְּנִגְדָּה ה' עֵינּוּיִים שְׁבַתּוּרָה וְבַע"כ א"א לְהִבְיָא בַּה' עֵינּוּיִים דְּקָרָא אֶלָּא מַה שְׁקָרוּי עֵינּוּי מִש"ה קָאֱמַר וְסִיכָה מִנ"ל דְּאִיקָרִי עֵינּוּי דְּמִיָּתִית לִיה מַחֲד עֵינּוּי דְּקָרָא: דָּף ע"ח ע"א מְכָאן רְמִז לְנִדְהָ שְׂצָרִיכָה לִישָׁב עַד צִנְאָרָה בְּמִים פְּתִבוּ הַתּוֹס' שְׂשָׂאֵלוּ לִר' יְהוּדָא גָּאוֹן טְבִילַת נִדְהָ מְדֹאֲרִיָּתָא מְנָלָן וְהַשִּׁיב ק"ו מְמַגְעָה וּנ"ל שְׁהַגָּאוֹן לֹא לְמַד ק"ו זֶה אֶלָּא לְעַנְיָן תְּרוּמָה וְקַדְשִׁים וְאֲפִתִי לְבַעֲלָה מְנָלָן דָּאִין עֵנְיָן ק"ו מְמַגְעָה לְבַעֲלָה וּבְשֵׁם ר"ת פִּי' דְּנִפְקָא מְדַכְתִּיב בְּמִי נִדְהָ וְדַרְשִׁינָן בְּמִס' ע"ז (דָּף ע"ה) מִים שְׁהַנִּדְהָ טוֹבְלַת בְּהֵן וּלְפִי' זֶה י"ל מְדַשְׁבִּיק קָרָא לְכָל הַטְּמֵאִים וְנִקְטָה נִדְהָ ש"מ מְשׁוּם דְּמִיָּרִי מְטְבִילָה שְׁנִדְהָ יִתִּירָא עַל כָּל הַטְּמֵאִים וּמֵאֵי נִיְהוּ לְבַעֲלָה דָּאֵי מְטְבִילַת נִדְהָ לְתַרוּמָה וְקַדְשִׁים מִיָּרִי וּקמ"ל דְּנִדְהָ צְרִיכָה לִהּוּ טְבִילָה דְּלֹא מְפִירְשׁ בְּקָרָא הָא בְּק"ו מְמַגְעָה אֲתִי' אֶלָּא וְדָאֵי לְבַעֲלָה אֵיָּרִי מִיְהוּ זֶה לֹא יִתְכּוֹן לְהַרְבֵּה מִן הַמְּפָרְשִׁים דַּס"ל דְּטְבִילַת פְּלִים חֲדָשִׁים אֵינָן אֶלָּא מְדַרְבְּנָן וּקָרָא אֲסִמְכָתָא בְּעֵלְמָא וְהֵאֵי מִי נִדְהָ דְּקָרָא מִיָּרִי בְּהַזָּאת מִי חֲטָאת מְשׁוּם טוֹמְאָת מַת.

וּבְשֵׁם ר"י פִּי' מְדַכְתִּיב וְהַנִּדְהָ בְּנִדְהָ וְדַרְשִׁינָן בְּפ' בְּמָה אִשָּׁה (דָּף ס"ד) בְּנִדְהָ תְּהֵא עַד שְׁתָּבֵא בְּמִים וּק"ל הָא אָמְרִינוּ הֵתֵם וְהַנִּדְהָ בְּנִדְהָ זִקְנִים הֲרֵאשׁוּנִים אָמְרוּ שְׂלָא תִּכְחֹל וְלֹא תִּפְקֹס וְלֹא תִּתְקַשֵּׁט בְּבִגְדֵי צְבָעוֹנִים עַד שְׂבָא ר"ע וְלִימַד א"כ אֲתָה מְגַנָּה עַל בְּעֵלָה וְנִמְצָא בְּעֵלָה מְגִרְשָׁה אֶלָּא מַה ת"ל וְהַנִּדְהָ בְּנִדְהָ תְּהֵא עַד שְׁתָּבֵא בְּמִים וְהַשְׂתָּא לְזִקְנִים הֲרֵאשׁוּנִים מְנָלָן לְטְבִילַת נִדְהָ מִיְהוּ לְאוֹתָן מְפָרְשִׁים דַּס"ל דְּטְבִילַת פְּלִים מַה"ת וְהָא דְּמִי נִדְהָ מִים שְׁהַנִּדְהָ טוֹבְלַת בְּהֵן דְּרִשָּׁה גְּמוּרָה רְאֵינָת ר"ת נְכוּנָה וּמ"מ לְבַעֲלָה אֲפִתִי לֹא ש"מ אִם לֹא שְׁנַרְפִּיב ג"כ ק"ו מְמַגְעָה וְכַדְפִּי' וּבְסוּף פ"ק דְּחַגִּיגָה (דָּף י"א) הַקְּשׁוּ הַתּוֹס' אֶהֱאֵי ק"ו מְמַגְעָה דְּק"ו פְּרִיכָא הוּא דְּהָא פְּמָה חֲצִיצוֹת וְכוּנּוּנָה דְּבַפ"ב דְּחֻלִּין מְצִינוּ לְטְהָרוֹת וְלֹא לְבַעֲלָה וּלְדִידֵי אֵין זֶה דְּחֻי דְּהָא דְּאָמְרִינוּ הֵתֵם אֵלִיכָּא דְּרַב דְּטְהָרוֹת בְּעֵי כּוּנּוּנָה אֵינוּ אֶלָּא מְעֵלָה דְּרַבְּנָן כְּדִמּוּכַח בְּאוֹתָהּ סוּגִיָּא וּבְהִדְיָא אָמְרִינוּ בְּסוּף פ"ב דְּחַגִּיגָה (דָּף כ"ד) דְּהֵנִי מְעֵלוֹת דְּהֵתֵם דְּרַבְּנָן נִיְהוּ וּמִשְׁמַע שְׁם דְּאֵלִיכָּא דְּרַב דְּאָמַר בְּעֵלָה חֻלִּין הוּא וְחֻלִּין לֹא בְּעֵי כּוּנּוּנָה אֶלָּא לְטְהָרוֹת דְּוּוּקָא קָאֵי נְמִי אֶהָא דְּתַנּוּ הֵתֵם טְבַל וְלֹא הֵוּחֻזַק כְּאִילוּ לֹא טְבַל וְלְטְהָרוֹת דְּוּוּקָא אֵינוּ אֶלָּא מְדַרְבְּנָן וּמַה שְׁהַקְּשׁוּ מְכַפָּה חֲצִיצוֹת מְצִינוּ לְטְהָרוֹת וְלֹא לְבַעֲלָה נִרְאָה שְׁכּוּנּוּ לְהָא דְּפ"ב דְּנִדְהָ (דָּף ס"ז) דְּאֵיכָּא מְקַצֵּת סְפָרִים דְּגָרְסֵי הֵתֵם וְלִית הִלְכָתָא כְּכָל הֵנִי שְׁמַעְתָּא דְּכִי אֲתַמַּר הָכִי לְטְהָרוֹת אֲבָל לְבַעֲלָה טְהוּרָה כִּי הָא דְּאָמַר ר"ל הָאִשָּׁה לֹא תִּטְבֹּל אֶלָּא דְּרָה גְּדִילְתָּה וְכו' וְאֵין זֶה דִּיחֻי חֲדָא דְּרִש"י וְהַרְבֵּה מְפָרְשִׁים לֹא גָרְסֵי לָהּ אֶלָּא כָּל הֵנִי חוֹצְצִים בֵּין לְטְהָרוֹת בֵּין לְבַעֲלָה וְאֲפִי' לְמָאן דְּגָרְס לָהּ הַדְּבָר בְּרוּר וּמוֹכְרַע מְעַצְמוּ דְּחֲצִיצוֹת הִלְלוּ אֵינָן אֶלָּא מְדַרְבְּנָן וְלְטְהָרוֹת גְּזוּרוּ אֲבָל לְבַעֲלָה לֹא דְּאִילוּ בְּחֲצִיצוֹת שְׂל תוֹרָה וְדָאֵי אֵין לְחַלְקָא בֵּין בְּעֵלָה לְטְהָרוֹת וּבְכִסִּי' לִרֵא"ם (סִי' קצ"ב) כְּתִב בְּשֵׁם ה"ג דְּאִקְשָׁה רַחֲמָנָא נִדְהָ לְזָבָה דְּכְתִיב כָּל יְמֵי זוֹב טוֹמְאָתָה כִּימִי נִדְהָ וְטְבִילָה לְזָבָה לְמַדְנּוּ לִר"ש בְּסוּף נִדְהָ (דָּף ס"ז) דְּכְתִיב אַחַר תְּטַהֵר אַחַר מְעַשָּׂה

אחר טבילה תטהר מאחר דהמעשה סתום יש לנו להעמיד בדבר שראינו שתלה הפתוב טהרה במקום אחר דהיינו טבילה מיהו לרבנו דפליגי עליה דר"ש לא למדנו דדרשי אחר תטהר אחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת ביניהם ואי משום דאיפקש זבה לזב דכתיב והזב את זובו ובזב פתיב ורחץ את בשרו במים חיים וטהר ה"ל להצריף מים חיים בזבה כמו בתוס' דזבים חנומר בזב מבזבה שהו טעון מים חיים משא"כ בזבה ומסיק דטבילת גדה נ"ל מבמי גדה יתחטא פדפי' ר"ת וזבה גליף מנדה בהקישא דלעיל ולפי"ז יש ליישב פי' ר"י דנ"ל טבילת גדה מהדונה בנדחה אליבא דר"ע וזקנים הראשונים כר"ש ס"ל דדרשי אחר תטהר אחר מעשה תטהר ונ"ל טבילת גדה מזבה בהקישא ור"ע פרבנו ס"ל דדרשי אחר תטהר אחר אחר לכולן והדונה בנדחה לטבילת גדה אתיא וטבילת זבה נ"ל מנדה בהאי הקישא דאמרן: דף ע"ט ע"ב השתא ב' פותבות בלא גרעינו לא הוי פביצה כו' ק"ל מאי פריף דלמא פותבת הגסה בגרעינתה הוי יותר מפביצה אבל ב' פותבות סתמא אפילו ב' בלא גרעין לא הוי פביצה וכהאי גוונא אמרינו לקמן דלמא פותבת הגסה יתירא מפביצה הא סתמא פביצה וליכא למימר דהיינו האי דמשני ר' ירמיה אין ב' פותבות וכו' פלומר אע"ג דמסתמא הוי ב' פותבות בלא גרעין יותר מחדא עם הגרעין מ"מ פותבת הגסה עם הגרעין גדולה מב' סתמא בלא גרעין דא"כ לא אתי שפיר הא דקאמר ר"פ עלה היינו דאמרי אינשי כו' דמשמע דקאמר לה דהגרעין יותר גדול מן האוכל ולא לחלק בין גסה לסתמא אלמא ר"י נמי הכי קאמר וי"ל דהגסה עם הגרעין אינה גסה כ"כ שתהא יתירה על האוכל של ב' סתמא למאי דס"ד דמקשה דהאוכל יותר על הגרעין ולפי"ז הא דנקט ר"י במילתיה פותבת הגסה וגרעינתה הוי יותר מפביצה לאו דנקא פותבת הגסה קאמר אלא אסתמא נמי קאמר למימרא דהגרעין יותר על האוכל שלה גופא וכדפי' ר"פ דקש"ייתא עדיף על האוכל שלה אלא אידי דנקט המקשה פותבת הגסה וגרעינתה מי הוי יתירא מפביצה נקט נמי ר"י האי לישא ולאו דווקא אלא כדפי' ר"פ דבאוכל וקש"ייתא תליא מילתא ולא בחילוק דגסה וסתמא וניחא ליה לר"פ לפרש פי הכי להשוות דבריו עם מאי דאמרי אינשי: אם השלים במיני תרגימא יצא.

יתבאר בשארי המקומות ועיקרו בחידושי למס' סנפה: נכתוב רחמנא חמץ ולא בעי שאור מה חמץ וכו' ק"ל הא ק"ל אין עונשין מן הדין ואע"ג דהא פלוגתא דשאור וחמץ לענין בל יראה קאי פדאמ' בפ"ק דביצה (דף ז') ובל יראה הו"ל לאו שאין בו מעשה ואין לוקין עליו הא משכחת לה ללאו דבל יראה ע"י מעשה נמי בקנה חמץ או חמצו בתוך הפסח וכן כתב הרמב"ם בפ"א מהלכות חמץ אינו לוקה משום בל יראה ובל ימצא אא"כ קנה חמץ בפסח או חמצו כדי שיעשה בו מעשה וכיון שפון] מאי קאמרי ב"ש דלא בעי שאור דמק"ו דחמץ אתיא וצריכותא דשאור וחמץ דקאמר הגמ' אליבא דב"ה למה לי תיפוק ליה משום דאי מזהירין מן הדין איצטריף למיכתב פרונייהו ללקות עליו בעשה מענשה מיהו בפ"ט דפסחים (דף צ"ה) אמר בפרטא דלא יותירו ממנו ממעטין ללא יראה ולא ימצא דדמי ליה דהאי אינו לוקה דהו"ל לאו הנתיק לעשה והאי הו"ל לאו הנתיק לעשה ה"ג רש"י ותוס' ומזה למדו התוס' דלאו דבל יראה הו"ל נתיק לעשה ולפי גירסא זו לעולם ליכא מלקות בבל יראה ונאפי' בעושה מעשה דקיי"ל לאו הנתיק לעשה אין לוקין עליו והשתא ניחא.

מ"מ גירסא זו תמוה וכ"כ בזה בתשובה (סי' י') ובתוספתא פ"ד דמכות תניא הממיר בקדשים והמשנייר חמץ בפסח והמקנים פלאים עובר בל"ת אבל אין לוקין עליהן את המ' לפי שאין בהם מעשה וש"מ דבל יראה לאו לאו הניתק לעשה הוא דאל"כ תיפוק ליה משום דאין לוקין עליו אפי' בעשה מעשה פגון שקנה או חמצו בפסח משום דה"ל לאו הניתק לעשה מיהו ראיה זו יש לדחות דילמא כמ"ד בפ"ק דמכות לאו הניתק לעשה לוקין עליו מיהו בלאו הכי אי אפשר לומר פן כמ"ש שם בתשובה ובחידושי פ"ק דביצה יתבאר באנרף ואין להאריך פאן בזה: דף פ' ע"א אמר ר"א אר"א דאמר קרא מקל האוכל אשר יאכל וכן הלאה ממתת אוכל ואיזה זה ביצת תרנגולת.

ק"ל הא תניא בפ"ב דמנחות (דף ק"ג) דר"ש מפרש טעמא דהאומר הרי עלי מנחה ס"א עשרון מביא ס' בכלי א' וא' בכלי א' דהרי הוא אומר וכל מנחה בלולה בשמן אמרה תורה הבא מנחה שיכולה להבליט אל"ל ר"י ס' נבללין ס"א אינו נבללין אל"ל כל מדות חכמים פן הוא במ' סאה הוא טובל במ' סאה חסר קורטוב אין יכול לטבול פביצה מטמא טומאת אוכלין פביצה חסר שומשום אין מטמא טומאת אוכלין והשתא דיליף ר"א מטעמא דאוכל הבא מחמת אוכל מה ענין מדת חכמים להא דטומאת אוכלין בשלמא לר"א דידיה דמפרש אוכל שאפה אוכלו בבת אחת יש פאן מדת חכמים ששיערו שאין בית הבליעה מחזיק יותר מזה דומיא דההיא דבילה ששיערו שיותר מס' אין נבללים אבל לר"א קשיא: מחוסר שחיטה פירש"י פשיצא מתוך האוכל שנוצר בו לאו אוכל מקרי לענין טומאה לא הוא ולא אמו דהא מחסרי שחיטה לכאורה משמע מפירושו פיון דגדי ואמו אינו מקבלין טומאה מחיים אינו קרויין אוכל מחמת אוכל דהא לאו אוכל הו לענין טומאה דמשמע ביה האי קרא ולפ"ז צ"ל הא דפריף אימא פן פקועה היינו אליבא דר' יוסי הגלילי בפ"ד דחולין (דף ע"ה) דס"ל פן פקועה מקבל טומאה מחיים דלרבנן דאמרי התם אינו מקבל טומאה מפני שהוא חי לאו אוכל הוא לענין טומאה אל"כ תקשה מאי משני טעון קריעה מה בכך הא פיון דא"צ שחיטה ומטמא מחיים הו"ל אוכל דהא גדי אי לאו טעמא דע"י חסרון שחיטה אינו מקבל טומאה הו"ל בכלל אוכל אשר יאכל ה"נ פן פקועה פיון דחסרון קריעה אינו מצילו מקבל טומאה אליבא דר"י הגלילי בכלל אוכל אשר יאכל הוא ואי נימא הא דמשני מחוסר קריעה הדר ביה מטעמא קמא דתלי לאשר יאכל בקבלת טומאה מחיים ל"ל לפרש דהדר ביה הא י"ל דהא דמשני מחוסר שחיטה ה"פ פיון דמחוסר תיקון שחיטה לאו אוכל הוא והוי דמי למחוסר קריעה ולא תלה פלל בקבלת טומאה ובמחוסר קריעה פי' רש"י גופיה דתנן קורעו ומוציא את דמו אלא פיון דא"א לאכלו פמות שהוא לאו אוכל הוא מיהו אפשר לפרש ע"ד פירש"י דמחוסר שחיטה דקאמר פי' דאינו מקבל טומאה קודם שחיטה והא דפריף ואימא פן פקועה היינו אליבא דר"י הגלילי דמטמא מחיים ומשני מחוסר קריעה לא כפירש"י משום דם אלא לענין טומאה קאמר דקודם קריעה אינו מקבל טומאה אלא דא"כ הו"ל למיפרף הניחא לרבנן לריה"ג מא"ל וכן דרף הגמרא להקשות בכ"מ אבל א"צ לכ"ז דהא מחוסר שחיטה וקריעה דקאמר לא מייירי פלל לענין טומאה אלא ה"ק פיון דמחוסר שחיטה או קריעה וקודם לכן לאו בר אכילה הוי לאו אוכל מיקרי פשנוצר פיון דמחוסר מעשה ושחיטה או קריעה: מחוסר שחיטה המ"ל תפסת מרובה לא תפסת פדמשני בסמוך אהא דאימא ביצת בר יוכני אלא דבלאו הכי משני שפיר: אי נימא דמסייבי קרבן אפנית

קטן והתנאי כו' פלומר וְהָאֵינְדָּא לָאו שָׁב מִיְדֵיעָתוּ הוּא דְאִי נְמִי יָדַע דְחֵלְבּ הוּא הֵנָּה אָכִיל לִיה פְּשִׁיעוּר פְּזִית קֶטֶן וּק"ל הָא בְּרַפ"ק דְהוֹרִיּוֹת (דָּף ב') אָמְרִינן הוֹרוּ ב"ד שְׁחֵלְבּ מוֹתֵר וְנִתְחַלְף לֹ חֵלְבּ בְּשׁוֹמֵן וְאָכְלוּ רַב אָמַר פְּטוּר ר"י אֹמֵר חֲזִיב וּפְרִיָּה לר"י מְהָא דְהִשָּׁב מִיְדֵיעָתוּ וְאִם אֵיתָא הָא לֹא שָׁב מִיְדֵיעָתוּ הוּא וּשְׁנֵי ר"פ קֶסְבֵּר ר"י פִּינּוּ דְכִי מִתִּיַדַע לְהוּ לַב"ד הִדְרִי בְּהוּ וְהוּא נְמִי הִדְר בִּיה שָׁב מִיְדֵיעָתוּ קְרִינָא בִּיה וְחֲזִיב אֲלָמָא בְּכַה"ג שָׁב מִיְדֵיעָתוּ מִקְרִי וְה"נ בְּאוֹכֵל פְּזִית קֶטֶן פִּינּוּ דְכִי מִתִּיַדַע לַב"ד דְהָאֵינְדָּא דְמִתִּיַבִּי אֲפִזִית קֶטֶן הִדְרִי בְּהוּ אֵינְהוּ וְהוּא שָׁב מִיְדֵיעָתוּ קְרִינּוּ בִּיה וְחֲזִיב לר"י וְאֲפִי לְרַב דְעַד פְּאֵן לֹא פְטוּר לִיה רַב הֵתֵם אֲלָא מְשׁוּם פִּינּוּ דְנִתְחַלְף לֹ חֵלְבּ בְּשׁוֹמֵן לֹא עֲשָׂה בְּהוֹרָאֵת ב"ד וְהָא דִתְנִן בְּמִתְנִיתִין הֵתֵם יַחִיד שְׁעֲשָׂה בְּהוֹרָאֵת ב"ד פְּטוּר הֵינּוּ בְּעֲשָׂה שׁוּגְג עַל פִּיהֶם מִמֶּשׁ כְּדָאֲמִרִין הֵתֵם אָבֵל הֵכָא גַבִּי פְזִית קֶטֶן בְּזִמְן הִזָּה הִרִי [לֹא] עֲשָׂה שׁוּגְג ע"פ מִמֶּשׁ אֲפִי לְרַב נְמִי חֲזִיב וְאִי מְשׁוּם דְלֹא שָׁב מִיְדֵיעָתוּ מַה"ט דְכִי מִתִּיַדַע לִיה שָׁב מִיְדֵיעָתוּ קְרִינּוּ בִּיה לַכ"ע דְבָהָא ל"ש לְרַב דְפְלִיג עַל ר"י וְאֵע"ג דְנָקֵט ר"פ קֶסְבֵּר ר"י לָאו לְמִמְרָא דְפְלִיג עֲלֵיהָ רַב בְּהָא דְתִימָא דְהֵכָא אֲלִיבָא דְרַב פְּרִיָּה דְלֹא לְפִלּוּג ר"א תְּלִמִּידוּ עֲלֵיהָ דַמְנ"ל לר"פ הָא [וְע"כ הָא] דְפְטוּר רַב הֵתֵם לֹא מַה"ט הוּא אֲלָא מִטְעָמָא דְפִירְשָׁתִי וְלֹא נָקֵט קֶסְבֵּר ר"י אֲלָא מְשׁוּם דְשִׁמְעִינּוּ לִיה בְּהִדְיָא הִכִּי וְעוֹד דְעֵיקָר הִקְוִשָׁא הִיא לר"י דְלִיתָא לְעֵיקָר דְבְרִיו דְמִחֲזִיב אָבֵל לְרַב אֵינְהוּ קוֹשָׁא כָּל כֹּף דַּמ"מ הָא קָאֵמַר פְּטוּר וְעוֹד לְרַב בְּלָאו הִכִּי אֵין לְהַקְשׁוֹת מִבְּרִיָּתָא דְאִיכָּא לְמִימַר רַב תַּנָּא וּפְלִיג וְכַהֲאִי גּוֹנָא מְשִׁנֵּי הַגַּמ' בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת אָבֵל ר"י לָאו תַּנָּא כְּמוֹ שְׁהוֹכִיחוּ הַתּוֹס' מְהָא דַּפ"ק דְכִתּוּבוֹת דְחִתְנִים מִן הַמְּנִין וְאָבֵלִים אֵינּוּ מִן הַמְּנִין דְאֵדְרַב מְשִׁנֵּי רַב תַּנָּא וּפְלִיג וְאֵדְרַב ר"י דְחִיק הֵתֵם לְשִׁנּוּי בַע"א וְהִשְׁתָּא הִדְרִי קוֹשָׁתִין לְדוֹכְתָא וְלֹא נִתְבָּרַר לִי חִילוּק נְכוּן לְחֵלְק בֵּין הָא דְשִׁמְעָתִין לְהֵיא דְרַפ"ק דְהוֹרִיּוֹת: דָּף פ"ג ע"א טָבֵל וּשְׁבִיעִית וּשְׁבִיעִית.

נ"ל דה"ה נְבִילָה וּשְׁבִיעִית וּשְׁבִיעִית דְשְׁבִיעִית אֵינּוּ אֲלָא עֲשָׂה וְנְבִילָה בְּלָאו דְחִמִּיר מְעֲשָׂה וְכַדָּאֵם' בַּפ"ק דִּיבְמוֹת אֵטוּ עֲשָׂה דוֹחָה ל"ת לָאו ל"ת חִמִּיר מְיַנְיָה וְהָא דְעֲשָׂה דוֹחָה ל"ת אֵינּוּ אֲלָא גְזִירַת הַכְּתוּב וּכ"ש לָאו הֵבָא מְכַלֵּל עֲשָׂה דְדַמִּי ל"ת דְקִילָא מַל"ת גְּמוּר וְהָא דְנָקֵט טָבֵל וּשְׁבִיעִית וְלֹא נָקֵט נְבִילָה וּשְׁבִיעִית וּשְׁבִיעִית וּכ"ש טָבֵל דְחִמִּיר מְנְבִילָה דְשְׁבִיעִית אֵינְדִי דְאֵיִרִי בְּרִישָׁא וְסִיפָא בְּטָבֵל נָקֵט לְהָ נְמִי בְּמִצִּיעָתָא וְלָאו דוֹנוּקָא: טָבֵל וְנְבִילָה נְבִילָה וְטְעָמָא מְשׁוּם דְטָבֵל חִמִּיר דְבְּמִיתָה וְנְבִילָה בְּלָאו דְקִיל וּכ"ש שְׁבִיעִית דְאֵינּוּ אֲלָא בְּעֲשָׂה וּק"ל הָא מ"מ טָבֵל קִיל מְהֵן דִּישׁ הֵיִתֵר לְאִסּוּרוֹ ע"י הַפְּרָשָׁה וְנְבִילָה וּשְׁבִיעִית אֵין הֵיִתֵר לְאִסּוּרוֹ וְהִכִּי נְמִי אָמְרִינּוּ בַּפ"ז דְחֻלּוּיִן (דָּף ק"א) גַּבִּי נְטָמָא בְּשַׁר קַדְשִׁים וְאֵח"פ נְטָמָא הַגּוֹף וְאָכְלוּ דְפּוֹטֵר ר"י הַגְּלִילִי וּפְרִיָּה יָבֵא אִסּוּר טוֹמְאָת הַגּוֹף דְחִמִּיר שְׁבִכְרַת וְיַחּוּל עַל אִסּוּר טוֹמְאָת בְּשַׁר דְקִיל שְׁאֵינּוּ אֲלָא בְּלָאו וּשְׁנֵי רַב אֲשִׁי מֵאֵן לִימָא לֹן דְטוֹמְאָת הַגּוֹף חִמִּיר דִּילְמָא טוֹמְאָת בְּשַׁר חִמִּיר דְלִית לִיה טְהָרָה בְּמִקְוָה וְהִשְׁתָּא אִסּוּר לָאו דְאֵין לֹ הֵיִתֵר חִמִּיר מֵאִסּוּר טוֹמְאָת הַגּוֹף דְבְּכְרַת הוֹאִיל וְיֵשׁ לֹ הֵיִתֵר ע"י טְהָרָה בְּמִקְוָה כ"ש דְאִסּוּר נְבִילָה חִמִּיר נְגִד אִסּוּר טָבֵל דְאֵינּוּ אֲלָא בְּמִיתָה דְקִיל מְכַרַת כְּדָאֵם' בַּפ"ב דְפְסָחִים (דָּף ל"ב) גַּבִּי וְחִטָּאָה בְּשִׁגְגָה דְגַבִּי מְעִילָה דְבְּמִיתָה הוֹאִיל וְנְבִילָה אֵין לְהָ הֵיִתֵר וְטָבֵל יֵשׁ לֹ הֵיִתֵר וְאֵפ"ת דְשְׁבִיעִית דְאֵינּוּ אֲלָא בְּעֲשָׂה דְקִיל טְפִי מְלָאו חוּמְרָא דִּידְיָה דְאֵין לֹ הֵיִתֵר לְאִסּוּרוֹ לֹא חֲשִׁיב חוּמְרָא לְגַבִּי אִסּוּר טָבֵל דְבְּמִיתָה מ"מ נְבִילָה דְבְּלָאו דְדַמִּי לְטוֹמְאָת בְּשַׁר וְדַאי קִשָּׂה דְהִשְׁתָּא אִסּוּר לָאו דְאֵין הֵיִתֵר לְאִסּוּרוֹ

חמיר מאיסור פרת דגיש היתר לאיסורו כ"ש דחמיר מאיסור מיתה דגיש היתר לאיסורו
ואפ"ת דהא דאמר ר"א דילמא טונמאת בשר חמיר לאו דחמיר יותר מטונמאת הגוף קאמר
מה"ט דל"ל טהרה במקנה אלא ה"ק דילמא טונמאת בשר חמורה ושקולה פטונמאת הגוף
דהא חומרא דל"ל טהרה במקנה חמורה ושקולה פכרת דאיך ואין פאן איסור חמור על
קל מ"מ כ"ש דאיסור לאו דנבילה חמיר ושקיל נגד איסור מיתה דטבל דקיל מפרת
ואמאי טבל ונבילה נבילה כיון דשקוליו הן אין פאן משום הקל והי מינייהו דבעי
ליכול וליפא למימר דנבילה נמי יש היתר לאיסורו לכי מסרחא ואינה ראוייה לגר דנותן
טעם לפגם שרי פדאמ' בפ"ז דע"ז (דף ס"ח) ואע"ג דטונמאת בשר נמי שרי לכי מסרחא
דנותן טעם לפגם ודאי שרי אפי' בקדשים מ"מ חשיב אין היתר לאיסורו נגד טונמאת
הגוף דגיש לו היתר ע"י טבילה חוץ מהיתר זה דנותן טעם לפגם דהא בשר קדשים
דמסרחא נאכלו בטונמאת הגוף לית לן בה משא"כ טונמאת [בשר] דהיתר ע"י טבילה אין
לו דא"כ הא היתרא דנותן טעם לפגם בטבל נמי איפא והו"ל תרתי נותן טעם לפגם ויש
לו היתר ע"י הפרשה ודמי לטונמאת הגוף אבל נבילה נהי דגיש לה היתר דנותן טעם לפגם
היתר אחר אין לה ודמי לטונמאת בשר והדרא קושיא לדוכתא אמאי מאכילין אותו נבילה
דווקא ולא טבל: בדאפשר בחולין פ"א רש"י שיש די בחולין של טבל זה להאכילו לאחר
שתבטל תרומתו כ"ע לא פליגי דמתקנינו ליה ומספינו ליה כי פליגי דלא אפשר בחולין
אא"כ אוכלו את פולו וקאמר מאכילין אותו הטבל פמות שהוא ולא פכשו ממנו תרומתו
להאכיל תרומה לעצמן וחולין לעצמן וכן תימא אומר מוטב שיפרישו תרומתו ויאכילוהו
כ"א לעצמו ולא יאכילוהו טבל פמות שהוא וק"ל דא"כ מ"ט דת"ק דאמר מאכילין אותו
טבל פמות שהוא הא כיון דקיי"ל חטה אחת פותרת את הפרי יפריש חטה אחת דהו"ל
פחות מפשיעור ואפ"ל ר"י דאמר לעיל (דף ע"ד) חצי שיעור אסור מה"ת אפ"ה כיון
דאין בו מלקות קיל מטבל דבמיתה אע"ג דגיש היתר לאיסורו דהא טבל ונבילה לכ"ע
נבילה אע"ג דנבילה איסור מלקות אפ"ה קילא מטבל אע"ג דאין היתר לאיסור נבילה
ולא חזיא לשום אדם כ"ש חצי שיעור דתרומה אע"ג דאין היתר לאיסורו מ"מ קילא
מטבל הואיל ואינו בר מלקות וגם חזיא לכהן ול"ל דת"ק כר"ש ס"ל דאמר בפ"ג דמכות
(דף י"ג) דחטה א' חשיבא בריה וחזיב עליה בכ"ש אי נמי כר"ש דבריייתא דהתם דאמר
פל שהוא למכות ולא אמרו פזית אלא לענן קרבן דא"כ ל"ל לרבה לעשות פלוגתא
חדשה בין ת"ק לב"ת אי תרומה חמורה או טבל לימא כ"ע תרומה חמורה ות"ק כר"ש
וב"ת כרבנן דר"ש דאינו חזיב בפחות מפזית לפיכך תרומה [לעצמה] ובחטה א' דהו"ל
חצי שיעור ולית לן בה נהא נמי ליפא למימר דהאי טבל בטביל לתרומת מעשר מייירי
דגיש לה שיעור מה"ת ואין חטה א' פותרתה ליתא דקאמר תרומה ולא טבל ולא
תרומה וסתם תרומה היינו תרומה גדולה ואע"ג דאי טביל לתרומה גדולה ממילא טביל
נמי למעשרות ולת"מ דהא תרומה גדולה קודמת לכל ולתרומת מעשר יש שיעור מה"ת
די"ל כיון דסתם תרומה היינו תרומה גדולה ופליגי אי מאכילין אותו הטבל פמות שהוא
או התרומה לאחר הפרשתה מייירי דסגי ליה בחולין ובתרומה גדולה שבה לאחר
הפרשתה וא"צ להאכילו הת"מ אי נמי בהקדים מעשר ראשון בכרי לת"ג ותו אינו טביל
אלא לתרומה גדולה בלבד ועוד אי טבל ותרומה דפליגי בטביל לתרומת מעשר מייירי
א"כ לקמן דמוקי לה להא דאמר רבה בדאפשר בחולין בשבת ובטבל דרבנן כגון בעציץ

שאינו נקוב הו"ל לאוקמי בטבל של דמאי דרבנן דשכיח טפי מעציץ שאינו נקוב אבל אי מיירי בתרומה גדולה ניחא דתרומה גדולה בדמאי ליכא דלא נחשדו ע"ה על תרומה גדולה פדאמרינן בפ"ק (דף ט') ועוד ק"ל על פירש"י אי האי בדלא אפשר בחולין בדאפשר לטבל זה בהפרשה אלא דלאחר הפרשה לא סגי ליה בחולין שבו לחוד אא"כ אוכל גם התרומה מש"ה ס"ל לת"ק דמוטב להאכילו הטבל כמות שהוא מלהפריש תרומתו ויצטרף לאכול גם התרומה משום דתרומה חמורה דאפתי קשה נפריש התרומה ויערבנו ויבטלנו בתוך החולין ואפ"ת דמיירי מטבל גמור דבעי הפרשה ת"ג ומעשר ראשון ותרומת מעשר אפ"ה חולין הוי רבא נגד פולן ומה"ת ברבא בטיל והא דבעי ק"א אינו אלא מדרבנן כדמוכח בפ"ה דגדה (דף מ"ז) וכדפירשו התוס' התם והשתא אפ"ת דלא סגי ליה עד דאכיל הפל עם התרומה גדולה ותרומת מעשר שבו מ"מ יש לו תקנה להפקיע איסור תרומות שבו ע"י עירוב וביטול ברוב ואפ"י למאי דפי' ה"ן בפ"ג דחולין בשם הראב"ד דהא דאין מבטלין איסור לכתחלה הוא מה"ת אפ"ה הא ניחא טפי דאינו אלא איסור בעלמא מלהאכילו בטבלו דהוי במיתה דהא טבל ונבילה ונבילה כ"ש הא דקיל טפי מנבילה וכדפירשתי גבי חצי שיעור ועוד ק"ל אי האי אפשר בחולין ולא אפשר דקאמר רבה היינו בשיש לו די בחולין שבו לבד בלי התרומה שפריש ממנו א"כ מאי כ"ע לא פליגי דקאמר דמה ענין זה לפלוגתא דת"ק וב"ת דפליגי בדליכא אלא איסורא הי מינייהו חמיר אבל באפשר בהיתירא אפי' למסקנא דמוקי לה להאי דאפשר בחולין דקאמר היינו בשבת דא"א לבא להיתר אלא ע"י איסורא אין זה מעין פלוגתייהו דפליגי באי אפשר אלא ע"י אכילת איסור הי מינייהו חמיר והו"ל לרבה למימר הא מילתא באפ"י נפשיה בדאפשר בחולין מתקנינן ליה ומספינן ליה נאפי' בשבת ובעציץ שאינו נקוב וכדמסיק ולא לתלותו בפלוגתא דת"ק וב"ת דאין זה מעין פלוגתייהו פלל.

לכן נ"ל לפרש דהא דקאמר בדאפשר בחולין כ"ע ל"פ פי' בדאפשר לתקן את הטבל ואפשר להאכילו החולין בין שדי לו בחולין שבו לחוד לאחר שיתקננו בין שלא די לו אא"כ אוכל גם התרומה מ"מ הוי בכלל אפשר בחולין אי מטעמא דחטה אחת פוטרת ואי משום דאפשר לבטלו ברוב החולין נאפי' ת"ק מודה בהא דתרומה ולא טבל והשתא ניחא דקאמר כ"ע לא פליגי פי' אע"ג דבכה"ג מאכילין אותו ג"כ את התרומה ש"ד ואין מאכילין אותו בטבלו דאילו תרומה יש לה תקנה על ידי ביטול מה שאין פן טבל דאין לו תקנה והשתא הא דקאמר בדאפשר בחולין כ"ע לא פליגי הוי כעין פלוגתייהו אע"ג דפליגי אי טבל חמור אי תרומה אפ"ה אם אפשר לתקן הטבל אע"ג דלא סגי ליה בחולין שבו לחוד אא"כ אוכל גם התרומה אפ"ה לכ"ע מתקנינן ליה ומספינן ליה אפי' התרומה שבו אע"ג דלת"ק תרומה חמורה מטבל מ"מ תרומה זו יש לה תקנה ע"י ביטול משא"כ בטבל פי' פליגי בדלא אפשר בחולין פי' שא"א להביא הטבל לחולין ע"י הפרשה כגון שהטבל הוא של אחר ואין בעל הכרי פאן דקיי"ל התורם שאין שלו אין תרומתו תרומה כדתנן בפ"ק דתרומות אי נמי כגון שקצרו אדם טמא מן המחובר דלא היה לו שעת הפושר להפריש תרומה בטורה והתורה אמרה תתן לו ולא לאורו וכדאמרינן בפ"ב דפסחים (דף ל"ג) בהחמיץ הדגן במחובר אליבא דרנב"י דאין לו תקנה בהפרשת תרומה נאפי' אם רוצה להפריש עליו ממקום אחר הואיל וא"א להפריש עליו מינייהו וביה כדמוכח שם באותה סוגיא וכמ"ש שם בחידושי ובתשובה וכיון דא"א להביא הטבל לידי

הַפְּרָשָׁה וְאִיכָּא טָבֵל כְּזֶה וּתְרוּמָה לְפָנָיו בְּהָא פְּלִיגֵי מֶר סָבַר טָבֵל חֲמוּר וְכוּ' וְכ"ת לְמֵאִי דְפִינְרָשְׁתִּי דְהָא בְּדִאֲפִשְׁר בְּחֻלִּין כּו' הֵינּוּ בְּדִאֲפִשְׁר לְהֵבִיא הַטָּבֵל לְחֻלִּין ע"י הַפְּרָשָׁה אַע"ג דְּלֹא סָגִי לִי אַא"כ אוֹכֵל נְמִי אֶת הַתְּרוּמָה מ"מ מוֹדָה ת"ק דְּמִתְקַנְיָנָא לִיה וּמִסְפִּינָא לִיה הַחֻלִּין וְהַתְּרוּמָה ע"י בִּיטוּל א"כ מֵאִי הָאִי דְקָאֲמַר בְּסֻמוּף אֲפִשְׁר בְּחֻלִּין פְּשִׁיטָא לֹא צָרִיכָא בְּשַׁבַּת בְּשַׁבַּת נְמִי פְּשִׁיטָא הָכָא בְּמֵאִי עֲסָקִינָא בְּעֲצִיזָא שְׂאִינוּ נְקוּב דְרַבְנָא וּמִשְׁמַע אַף עַל גַּב דְּמוּקֵי בְּעֲצִיזָא שְׂוִינוּיָא קָמָא דְשַׁבַּת בְּמִקוּמוֹ כִּי הֵיכָא דְלֹא תִקְשָׁה אֲפִשְׁר בְּחֻלִּין פְּשִׁיטָא וְהַשְׁתָּא פִּינּוּ דְהָאִי אֲפִשְׁר בְּחֻלִּין הֵינּוּ ע"י בִּיטוּל אִפִּי' אִי אֵיירִי בְּחֻל טוּבָא קמ"ל דַּע"ג דְּעֲצִיזָא שְׂאִינוּ נְקוּב דְרַבְנָא וּמִדְרַבְנָא אֲסוּר לְבַטֵּל אֲסוּר וּקמ"ל לְשִׁינְדָּחָה אֲסוּר דְרַבְנָא דְבִיטוּל אֲסוּרָא מְפָנִי אֲסוּר טָבֵל דְרַבְנָא דְהָא הַשְׁתָּא נְמִי דְמוּקֵי לֵה בְּשַׁבַּת קמ"ל כֵּה"ג דְּיִדְחָה שְׁבוּת דְהַפְּרָשַׁת תְּרוּמָה דְרַבְנָא מְפָנִי אֲסוּר טָבֵל דְרַבְנָא ל"ל לְאוּקְמִי בְּשַׁבַּת לִק"מ דְּנֻדָּאִי כְּמוֹ בְּשַׁל תּוֹרָה טָבֵל חֲמִיר מְנַבְּיֵלָה דְזָה בְּלֹא וְזָה בְּמִיתָה ה"נ בְּדְרַבְנָא טָבֵל דְרַבְנָא חֲמִיר מְנַבְּיֵלָה דְרַבְנָא כְּגוֹן שֶׁל עוֹף לִמ"ד אִין שְׁחִיטָה לְעוֹף מֵה"ת וְטָבֵל דְרַבְנָא וּנְבִיֵלָה דְרַבְנָא מְאָכִילִין אוֹתוֹ נְבִיֵלָה דְהָא וְדָאִי כָּל דְתִיקוֹן רַבְנָא כְּעִין דְאוּרִיִּיתָא תִיקוֹן וְה"ה כָּל כִּי יִצָּא בְּזָה וְאִי מֵיירִי בְּחֻל וּקמ"ל דְּנִדְחָה אֲסוּר בִּיטוּל אֲסוּרָא דְרַבְנָא מְפָנִי אֲסוּר טָבֵל דְרַבְנָא אֲפִתִי תִקְשָׁה פְּשִׁיטָא דְאֲסוּר טָבֵל דְרַבְנָא יֵשׁ בּוּ דְרָרָא דְמִיתָה בְּטָבֵל שֶׁל תּוֹרָה מִשָּׂא"כ בְּבִיטוּל אֲסוּר אִפ"ת שֶׁהוּא מִן הַתּוֹרָה בְּאֲסוּר שֶׁל תּוֹרָה אִינוּ אֵלָּא אֲסוּרָא בְּעֵלְמָא וְא"כ מֵאִי קמ"ל רַבָּה דְאֲסוּר קַל נִדְחָה מְפָנִי אֲסוּר חֲמוּר הָא בְּהִדְיָא קַתְנִי מְאָכִילִין אוֹתוֹ הַקַּל הַקַּל אֲבָל הַשְׁתָּא דְמוּקֵי לֵה בְּשַׁבַּת טוּבָא קמ"ל אַע"ג דְּגִזְרוּ עַל הַפְּרָשַׁת תְּרוּמָה בְּשַׁבַּת מִשׁוּם מִתְקַן וְדָמִי לְמִלְאכָה וְחֲמִיר טוּבָא דֵישׁ בּוּ דְרָרָא דְמִיתָה ב"ד בְּשֶׁל תּוֹרָה דְחֲמִיר מְמִיתָה בִּידֵי שְׁמַיִם שֶׁל טָבֵל אִפ"ה נִדְחָה אֲסוּר הַפְּרָשָׁה הַחֲמוּר מְפָנִי אֲסוּר טָבֵל הַקַּל מִטְעָמָא דְמַסִּיק דָּאִי שְׁרִית לִיה בְּעֲצִיזָא שְׂאִינוּ נְקוּב וְכוּ' וְעוֹד י"ל דְהָא אָמַר רַב אֲשִׁי רַב"ק דְבִיִּצְיָה (נַף ד') דְבְּדְרַבְנָא מְבַטְלִין אֲסוּר לְכַתְחֵלָה וְאִפִּי' לְמֵאֵן דְמַפ' דְהָא דְמְבַטְלִין בְּדְרַבְנָא הֵינּוּ דְוּוּקָא דְוּוּקָא דְהֵתָם דְמִקְלֵי קְלֵי אֲסוּרָא אֲבָל בְּעֵלְמָא לֹא מ"מ פִּינּוּ דְחֻזִּינָא דְאִקִּילוּ רַבְנָא בְּהָא לְבַטֵּל בְּדִקְלֵי אֲסוּרָא אֲלֵמָא קַל הִנֵּה לְרַבְנָא בְּהָא מִקְלָתָא מְסַתְבְּרָא דְרָאוּי לְדַחֹת אִפִּי' מְפָנִי אֲסוּר טָבֵל דְרַבְנָא וְאִי הֵנּוּ מוּקֵי לֵה לֵהא דְרַבָּה בְּחֻל אֲפִתִי תִקְשָׁה פְּשִׁיטָא דְבִיטוּל אֲסוּר דְרַבְנָא נִדְחָה מְפָנִי אֲסוּר טָבֵל דְרַבְנָא: דַּף פ"ה ע"א נְעֻנָה ר"י וְאָמַר אִם בְּמַחְתְּרָת.

ק"ל הָא ר"י גּוֹפִיָּה [אָמַר] בַּפ"ח דְסִנְהֶדְרִין (נַף ע"ד) וּבַפ"ב דַּע"ז מְנִין שְׂאֵם אוֹמְרִים לוֹ לְאֵדָם עֲבֹד ע"ז וְאֵל תִּהְרַג שְׂיַעֲבֹד וְאֵל יִהְרַג ת"ל וְחֵי בְּהֵם וְלֹא שְׂיָמוּת בְּהֵם וְהַשְׁתָּא אֲמֵאִי לֹא נ"ל מְהָא לְפִיקוּם נְפֶשׁ שְׂדוּחָה שַׁבַּת כְּדִילִיף שְׂמוּאֵל בְּסֻמוּף מְהָא וְהָא עֲדִיפָא דל"ל פִּירְכָא וי"ל דָּאִי לָאו ק"ו זָה דְמַחְתְּרָת לר"י הֵנּוּ מוּקֵי לְחֵי בְּהֵם בְּשָׂאָר מְצוֹת אֲבָל בַּע"ז יִהְרַג וְהֵנּוּ דְרִישׁ לְבָכֵל נְפֶשֶׁה כר"א לְעֵיל דְבַע"ז יִהְרַג וְאֵל יַעֲבֹר הַשְׁתָּא דְאִיכָּא ק"ו לְכָל הַמְצוֹת שְׂפִיקוּם נְפֶשׁ דוּחָה אוֹתוֹן מְהַשְׁתָּא בַּע"כ וְחֵי בְּהֵם לַע"ז אֲתִי שְׂיַעֲבֹר וְאֵל יִהְרַג: וְמָה זָה שְׂסַפֵּק עַל מְמוֹן בָּא כּו' ק"ו לְפִיקוּם נְפֶשׁ שְׂדוּחָה אֶת הַשַּׁבַּת ק"ל הֵיכָא נ"ל פִּיקוּם נְפֶשׁ מְבֹא בְּמַחְתְּרָת הָא הֵתָם לָאו מִטְעָמָא דְפִיקוּם נְפֶשׁ דוּחָה רְצִיחָה הֵנּוּ דְהָא אִמ' לְעֵיל אִין לָה דְבָר שְׂעוּמָד בְּפָנֵי פִיקוּם נְפֶשׁ חוּץ מַע"ז ג"ע וּש"ד וַאֲע"ג דְּפִלִּיג ר"י אַע"ז כְּדִפִּי' בְּסֻמוּף אִש"ד וְדָאִי לֹא פְּלִיג דְהָא סְבָרָא הִיא מֵאִי חֻזִּית דְדָמָא דִידָה סוּמְק טְפִי כְּדָמָ' לְעֵיל (נַף פ"ג) וְתַדַּע דְהָא בַּפ"ד דַּע"ז מִשְׁמַע לְכַאֲוָרָה דְרַבָּא כר"י

ס"ל דאָמר רבא הָתָם הָפֵל הָיָה בְּכָלֵל לֹא תַעֲבֹדֵם כְּשִׁפְרֵט הַפְּתוּב וְחַי בָּהֶם וְלֹא שְׂיָמוּת בָּהֶם יֵצֵא אֲנָס וְאִפְ"ה בִּשְׁ"ד מוֹדָה שְׂיִהְרַג כְּדָאָמְ לַעֲיִל אֲלֵא שְׂהַתוּס' שָׁם בִּפ"ד פּוֹי דְרַבָּא שְׂפִיר אֵית לֵיה דְבַע"ז יִהְרַג מ"מ הַדְּבָר מְוֹכְרַע מַעֲצָמוּ דְבִשְׁ"ד מוֹדָה דְיִהְרַג מְסַבְרָא דְמֵאֵי חֲזִית וְכִינּוּן שְׁכּוֹן הָא דְנִיטְוִן לְהַצִּילוֹ בְּנַפְשׁוֹ שְׁל בָּא בְּמַחְתָּרַת לֹא מִשׁוּם פְּיָקוּם נָפֵשׁ הוּא דְהָא אֵין פְּיָקוּם נָפֵשׁ דּוּחָה רְצִיחָה א"ו לֹא מִשׁוּם ה"ט הוּא וְאֵיךְ יִלְיָף מִיָּנִיָּה לְפִיָּקוּם נָפֵשׁ שְׂדוּחָה שְׂבֵת וּכ"ת הֵינּוּ הָא דְקֵאָמַר בְּסִמּוּף מִדְר"י דִּילְמָא פְּדִרְבָּא דְאָמַר מ"ט דְּמַחְתָּרַת חֲזָקָה פּוֹי טַעֲמָא לֹא הָוֵי מִשׁוּם פְּיָקוּם נָפֵשׁ אֲלֵא מִשׁוּם הַתּוֹרָה אֲמָרָה בָּא לְהַרְגֵּהּ הַשְּׁפָם וְהַרְגוּ דְהוּ"ל רוֹדֵף מִשׁוּ"ה נִיטְוִן לְהַצִּילוֹ בְּנַפְשׁוֹ אֲבָל פְּיָקוּם נָפֵשׁ לֹא תִלְמוּד מְהָא א"כ אֵיךְ מְסִיִּים עָלָה אֲשַׁפְּחוּ וְדָאֵי סָפֵק מְנַלֵּן הָא וְדָאֵי נְמִי לֹא אֲשַׁפְּחוּ מְהָא דְהָכָא לֹא מִשׁוּם פְּיָקוּם נָפֵשׁ הוּא אֲלֵא מִשׁוּם דְרוֹדֵף הוּא וְכִמּוֹ דְלֹא נָפְקָא מְהָא סָפֵק וְדָאֵי נְמִי לֹא נָפְקָא מְהָא: דָּף פ"ה ע"ב וְעַבְדָּה דּוּחָה אֶת הַשְּׂבֵת ק"ו לְפִיָּקוּם נָפֵשׁ שְׂדוּחָה אֶת הַשְּׂבֵת ק"ל הָא אֵיפָא לְמִימַר קְבוּרַת מַת מְצָנָה תּוֹכִיחַ שְׂדוּחָה עַבְדָּה מְוֹלְאַחוּתוֹ וְאֵינּוּ דּוּחָה שְׂבֵת דְהָכִי אֲמַרִּינוּ בִּפ"ק דִּיבְמוֹת (דָּף ז') שְׂתָהָא רְצִיחָה דְחֵיבֵי מִיתוּת ב"ד דּוּחָה שְׂבֵת מִק"ו דְעַבְדָּה שְׂדוּחָה שְׂבֵת רְצִיחָה דּוּחָה אוֹתָהּ שְׂנַאָמַר מַעֲם מְזַבְּחֵי תַקְחֻנוּ לְמוֹת שְׂבֵת שְׂנַדְחִית מְפָנֵי עַבְדָּה אֵינּוּ דִין שְׂתָהָא רְצִיחָה דּוּחָה אוֹתָהּ וְקֵאָמַר קְבוּרַת מַת מְצָנָה תּוֹכִיחַ שְׂדוּחָה אֶת הַעַבְדָּה וְאֵינּוּ דּוּחָה אֶת הַשְּׂבֵת וּי"ל דְנִדְאֵי הָא דְקְבוּרַת מַת מְצָנָה דּוּחָה עַבְדָּה הֵינּוּ קוֹנְדֵם שְׂהַתְחִיל בְּעַבְדָּה דְהָוֵי דּוּמְיָא דְמַעֲם מְזַבְּחֵי אֲבָל כְּשִׂהַתְחִיל כְּפָר בְּעַבְדָּה דְהָוֵי מַעַל מְזַבְּחֵי אֵינּוּ דּוּחָה עַבְדָּה דְהָרֵי הָא דְמַת מְצָנָה דּוּחָה עַבְדָּה נ"ל מְוֹלְאַחוּתוֹ הָרֵי שְׂהָיָה הוּלָף לְשַׁחֲטֵי אֶת פְּסָחוֹ מְטַמֵּא לְמַת מְצָנָה וְהָא לֹא דְמִי לְמַעַל מְזַבְּחֵי אֲלֵא לְמַעֲם מְזַבְּחֵי דְהָא עֲדִינּוּ לֹא הַתְחִיל בְּהַקְרַבַת פְּסָחוֹ וְתַדַּע דְהָא אֲמַרִּינוּ הָתָם שְׂתָהָא מַת מְצָנָה גּוֹפְיָה דּוּחָה שְׂבֵת מִק"ו מְדוּחָה עַבְדָּה וְעַבְדָּה דּוּחָה שְׂבֵת וּבְמִסְקָנָא נ"ל בִּפ"ד דְסִנְהֶדְרִין (דָּף ל"ה) מְקַרָא דְאֵין רְצִיחָה דּוּחָה שְׂבֵת וְהַשְּׂתָא אֵין לְמִילָף לְמַת מְצָנָה שְׂדוּחָה שְׂבֵת מִק"ו דְעַבְדָּה דְרְצִיחָה תּוֹכִיחַ שְׂדוּחָה עַבְדָּה מַעֲם מְזַבְּחֵי וְאֵינּוּ דּוּחָה שְׂבֵת וְאֵי מַת מְצָנָה דּוּחָה אֵפִי מַעַל מְזַבְּחֵי הָא אֵיפָא לְמִפְרָף מַה לְרְצִיחָה שְׂאֵינּוּ דּוּחָה עַבְדָּה מַעַל מְזַבְּחֵי לְפִיכָף אֵינּוּ דּוּחָה שְׂבֵת תֵּאֲמַר בְּמַת מְצָנָה שְׂדוּחָה עַבְדָּה אֵפִי בְּמַעַל מְזַבְּחֵי וְדִין הוּא שְׂתַדְחָה שְׂבֵת אֲלֵא וְדָאֵי מַת מְצָנָה אֵינּוּ דּוּחָה מַעַל מְזַבְּחֵי [הִילְכָף] מַה"ט לֵיפָא לְמִפְרָף לְק"ו דְר"ע גְּבִי פְיָקוּם נָפֵשׁ וְלְמִימַר רְצִיחָה תּוֹכִיחַ שְׂדוּחָה עַבְדָּה דְמַעֲם מְזַבְּחֵי וְאֵינּוּ דּוּחָה שְׂבֵת דְמַה לְרְצִיחָה שְׁכּוֹן אֵינּוּ דּוּחָה לְמַעַל מְזַבְּחֵי תֵאֲמַר בְּפִיָּקוּם נָפֵשׁ דְלַהַחֲיוֹת שְׂאֵפִי מַעַל מְזַבְּחֵי דּוּחָה מִיָּהוּ ק"ל דְאָמַר אֲבִי הָתָם הַשְּׂתָא דְאֲמַרְתָּ אֵין רְצִיחָה דּוּחָה שְׂבֵת אֵין רְצִיחָה דּוּחָה עַבְדָּה מִק"ו מִשְׂבֵּת.

וְהָא דְכְּתִיב מַעֲם מְזַבְּחֵי תַקְחֻנוּ לְמוֹת הָהוּא בְּקִרְבֵּן יָחִיד שְׂאֵינּוּ דּוּחָה שְׂבֵת וְא"כ לִפ"ז י"ל דְכִמּוֹ שְׂמַעֲם מְזַבְּחֵי בְּקִרְבֵּן יָחִיד מִיָּרֵי ה"ה סִיפָא דְקִרָא דְדִיִּיקִינוּ מִיָּנִיָּה אֲבָל לְהַחֲיוֹת אֵפִי מַעַל מְזַבְּחֵי בְּקִרְבֵּן יָחִיד מִיָּרֵי דְלֹא דְחֵי שְׂבֵת אֲבָל קִרְבֵּן צִיבּוּר דְחִמִּיר דְדְחֵי שְׂבֵת אֵיפָא לְמִימַר דְאֵפִי לְהַחֲיוֹת נְמִי לֹא וְהַשְּׂתָא לֵיפָא ק"ו לְפִיָּקוּם נָפֵשׁ שְׂדוּחָה שְׂבֵת מְדוּחָה עַבְדָּה הָא אֵינּוּ דּוּחָה אֲלֵא עַבְדָּה שְׂאֵינּוּ דּוּחָה שְׂבֵת דְהֵינּוּ קִרְבֵּן יָחִיד אֲבָל עַבְדָּה שְׁל קִרְבֵּן צִבּוּר שְׂדוּחָה שְׂבֵת אֵין פְּיָקוּם נָפֵשׁ דְלַהַחֲיוֹת דּוּחָה אוֹתָהּ וְה"ה לְפִיָּקוּם נָפֵשׁ דְאֵינָה דּוּחָה שְׂבֵת דְהָא אֵין כָּאֵן ק"ו וּי"ל לְמֵאֵי דְפִרְשׁוּ הַתּוּס' הָתָם נִיחָא שְׂהַקְשָׁה לְאֲבִי נִילָף מַת מְצָנָה מִק"ו פִּינוּ דְלֵיפָא לְמִימַר רְצִיחָה תּוֹכִיחַ וְתִרְצוּ דְהָכִי קֵאָמַר אֲבִי הִיכָא פְּשִׁטָא

לך לומר רציחה תוכיח שדוחה עבודה הא איפא למימר שאינו דוחה מק"ו וא"כ הדרא קושטיא לדונקתא תהא קבורת מ"מ דוחה [שבת] מק"ו וא"כ אבני גופייה לא אמר הכי משום דס"ל דאין רציחה דוחה קרבן ציבור מעם מזבחי אלא תמיה בעלמא קא מתמה אהא דאמר התם רציחה תוכיח אבל לקושטא דמילתא ס"ל נמי דאפי' קרבן ציבור דוחה רציחה דמעם מזבחי אלא דלא ידע להא דרשא דמזבחי המינוחד לי דמסיק לה רבא התם: חטאת ואשם נדאי מכפרין פירש"י ומסתמא תשובה איפא שאם לא היתה מתחרט לא היתה מביא קרבן וק"ל דבפ"ק דזבחים (דף ז') אמר רבא עולה דורון היא היכי דמי אי דליפא תשובה זבח רשעים תועבה ואי דאיפא תשובה הא תניא עבר על מ"ע ושבו לא זו משום עד שמוחלין לו אלא ש"מ דורון היא והשתאהאיהו ס"ד דליפא תשובה הא נדאי איפא דאם לא היתה מתחרט לא היתה מביא קרבן וי"ל דלא דמי עולה לחטאת ואשם דעולה אי איפא כמה עשה גביה מכפרת כדאמרין התם והשתא י"ל דעבר על כמה [עשין] ועל מקצתו שבו ומביא עולה ועל מקצתו לא שבו והשתא קאמר אי לא שבו פי' ממקצתו ועולה דאייתי על אידך מקצת ששבו ותימא דמכפר בעולה זו על אלו שלא שבו הא זבח רשעים תועבה והא נדאי דאינו מכפרת עליהם אבל חטאת ואשם דעל כל חטא צריף להביא קרבן בפני עצמו בע"כ מתחרט דאל"כ לא היתה מביא קרבן תיפוק לי' בלאו הכי הא טעונין דבחטאת ואשם איפא תשובה דאל"כ לא היתה מביא קרבן תיפוק לי' בלאו הכי הא טעונין וידוי פדכתיב גבי חטאת עולה ויורד והתודה וה"נ פתיב גבי אשם גזילות בפ' נשא והתודה ורש"י גופייה פי' פן במס' שבועות בפ"ק (דף י"ג) אהא דקאמר התם חטאת ואשם אינו מכפרין אלא על השבין דכתיב והתנדו את חטאתם והתודה את חטאתו מ"מ לי נראה דחטאת ואשם שבאין על השוגג בלא תשובה נמי מכפרים וראיה לדברי מהא דר"ל בפ"ק דכריתות (דף ד') דיוה"כ אינו מכפר אלא על השבין מחטאת ואשם שאינו מכפרין אלא על השבין ונדחי לה לא אם אמרת בחטאת ואשם שפן אינו מכפרין על המזיד כשוגג תאמר ביוה"כ ששכפר על המזיד כשוגג ת"ל אף חלק ודייק עלה מאי שבין ומאי שאינו שבין אילמא שבין שוגג שאינו שבין מזיד הא קתני לא א"א בחטאת ואשם אלא שבין דאמר יכפר עלי חטאתי שאינו שבין דאמר לא יכפר עלי חטאתי ודייק מינה האומר לא יכפר עלי חטאתי אינה מכפרת ומדלא מוקי לשבין ואינו שבין כפשוטא דעשה תשובה ומתחרט ובשלא עשה תשובה ש"מ דבחטאת ואשם שבאין על שוגג א"צ תשובה והא דכתיב גבי חטאת ואשם והתודה למאי דפי' צ"ל דאין וידוי מעבב לכפרה ואינו אלא למצוה בעלמא ותמיהני על רש"י דפי' בסוף פ"ק דשבועות להא דשבין ואין שבין כפשוטא דמיירי לענגן תשובה ממש איהו נעלם ממנו גמ' זו דפ"ק דכריתות והא דאמר רבא עולה דורון הוא דאי לא עביד תשובה זבח רשעים תועבה היינו משום דעולה בא על מזיד וכ"ת למאי דפירשתי דשוגג א"צ תשובה מנ"ל לרבא להוכיח דעולה דורון הוא משום דאי לא עביד תשובה זבח רשעים תועבה דילמא עולה בא על שגגת עשה כמו חטאת שפא על שגגת פרת והשתא מכפרת עולה כפרה גמורה כיון דא"צ לתשובה אלא ע"כ דשוגג נמי צריף תשובה ואכתי אי דליפא תשובה זבח רשעים תועבה י"ל (דמש"ה) [דמשום] הא גופייה לא מ"ל בשוגג ובדלא שבו משום כיון דתניא עבר על מ"ע ושבו מוחלין לו מיד אלמא תשובה לחוד עוקר העון לגמרי א"כ בשוגג א"צ קרבן דשוגג שבו ועומד הוא וכדאמ' בשילהי מנחות (דף ק"ט) פהו שעבד ע"ז ושבו קרבנו ריח ניחות ואמ'

במאי אילימא בשוגג מאי נשב ושב ועומד הוא אבל בעבירות חמורות דבמזיד אין מכפר לו מיד אפי' אי שב שוגג בעי כפרה חטאת או אשם פינן דשוגג דמי לשב בחמורות תשובה לחוד לא מהני כדאמ' בגמ': מיתה ויוה"כ מכפרים עם התשובה נ"ל דמיתה או יוה"כ קאמר דמכפרים עם התשובה: מפל חטאתיכם לפני ה' תטהרו עבירות שבין אדם למקום כו' ק"ל הא בפ"ו דכריתות (דף כ"ה) נ"ל מהאי קרא דחייבי חטאות ואשמות שעבר עליהם יוה"כ חייבים להביא לאחר יוה"כ וחייבי אשמות תלוין פטורין משום דכתיב מפל חטאתיכם לפני ה' חטא שאין מכיר בו אלא ה' יוה"כ מכפר הרי שדריש האי לפני השם אטעא שאינו מכיר בו אלא ה' ולא אעיקר החטא שיהא בינו למקום ולא בינו לחבירו: ועל החמורות הוא תולה עד שיבוא יוה"כ ויכפר לא נתברר לי אי יוה"כ לחוד מכפר בלתי עבודת היום או אינו מכפר אלא עם עבודת היום [נהר"ן] כתב דיוה"כ או שעיר מכפרים וכ"ת שעיר ל"ל נ"מ דשעיר מכפר מיד ויוה"כ אינו מכפר עד שתחשוף ונ"מ מיוה"כ למי שעבר אחר שילוחו [של שעיר].

[ונעלם] ממנו גמרא ערוכה דפ"ד דכריתות (דף י"ח) דפריף התם למ"ד ידיעות ספק מחלקות לחטאות מה אילו אכל פזית חלב שחרית ביוה"כ וכונית במנחה ביוה"כ דיוה"כ במקום אשם תלוין קאי ה"נ דמחייב ב' חטאות א"ל אבני מאן לימא דיוה"כ כל שעתינה מכפר דילמא כוליה יומיה מאורתא וא"ל תניא מי שבא לידו [ספק עבירה ביוה"כ ואפי' עם] חשיכה פטור וש"מ דיוה"כ כל שעתינה ושעתינה מכפר ולא משתחשוף ונהכי משמע יותר התם דפריף מדתנן אכל ושתה בהעלם א' אינו חייב אלא [חטאת א' דהא בין אכילה לשתייה] א"א דלא הוי שהות ביום וכפר ליה דיוה"כ במקום אשם תלוין קאי וקתני אינו חייב אלא א' ואי ס"ד ידיעות ספק מחלקת לחטאות לחייב ב' חטאות [ואי אמרת דיוה"כ אינו מכפר עד שתחשוף] א"כ מאי פריף הא בין אכילה לשתייה לא כפר עליה יוה"כ ואי משום שעיר וכי פסקא שילוח השעיר הנה בין אכילה לשתייה אלא ודאי ש"מ דעיצומו [של יום לחוד בלא השעיר מכפר בכל שעה] ורגע ובספ"ק דשבועות (דף י"ג) קאמר רבי יוה"כ מכפר על שאינו שבין ואמר רבא מודה רבי בכרת דיומא דאלת"ה פרת דיממא לרבי [היכי משפחת לה אלמה לא דאכל אומצא וחנוקיה] ומית א"נ דאכיל סמוך לשקיעת החמה דלא הוי שהות לכפורי ליה פירשו התוס' אבל לאחר שילוח השעיר לא משפחת לה שהוא מכפר כל היום אע"ג [דמשמע לעיל שאין קרבנות מכפרים] על עבירות שאח"כ אפי' בו ביום דקאמר נ"מ לטונמאה שאורעה בין זה לזה שאני שעיר המשפלת דכתיב כי ביום הזה יכפר דמשמע [דכל היום מכפר משמע מדבריהם] דיוה"כ בלא שעיר אינו מכפר כלל וכל הכפרה תליא בשעיר וגם ע"ז ק"ל מהא דאכל ושתה בהעלם א' דפריף בין אכילה לשתייה כפר ליה [יוה"כ ומאי קושיא דילמא מיירי] בדלא אקריב שעיר ועוד אמאי דחיק לאוקמי פרת דיממא אליבא דרבי בדחנוקיה אומצא א"נ סמוך לשקיה"ח הא מ"ל בדאכיל קודם [שילוחו של שעיר אלא ודאי ש"מ דעיצומו של] יום מכפר בלא שעיר כל שעה ורגע והשתא פרת דיממא לרבי לא משפחת לה אלא בהני גוונני דמסיק.

והרמב"ם לקח לו שיטה אחרת לעצמו שכתב [בפ"א מהלכות תשובה שעיר המשפלת] מכפר על כל עבירות שפתורה הקלות והחמורות בין שעבר בזדון בין שעבר בשגגה בין שהודע לו בין שלא הודע לו הכל [מתכפר בשעיר המשפלת והוא שעשה] תשובה אבל

אם לא עשה תשובה אין השעיר מכפר לו אלא על הקלות ומה הן הקלות והמה הן התמורות התמורות הן שתייכים עליהם [מיתת ב"ד או פרת] ושבועת שקר אע"פ שאין בה פרת הרי היא מן התמורות ושאר מצות ל"ת ומ"ע שאין בהם פרת הרי הם הקלות ואח"ז כתב בזמן הזה [שאין בהמ"ק קנים ואין לנו מזבח] פפ"ה [כו' ואח"ז כתב אע"פ שהתשובה מכפרת על הכל וכו' ע"ש] נראה הא דמחלק פפ"ה יוה"כ בין זמן שאין שעיר לזמן שיש שעיר הוא משום קושיא זו דאי יוה"כ לחוד מכפר [שעיר מאי אהני ליה אלא ש"מ] דיוה"כ לחוד אינו מכפר עם התשובה אלא על הקלות אבל על התמורות בעי נמי יסורים אבל השעיר במקום יסורין [קאי הלכא בזמן שיש שעיר מכפר לגמרי על התמורות וא"צ ליסורין עוד מחלק ביניהם דהשעיר עם יוה"כ מכפר על הקלות בלא תשובה אבל יוה"כ לחוד אינו מכפר אפי' על [הקלות אלא עם התשובה ויש עוד חלק א'] מד' חלוקי פפ"ה שהוא חילול ה' שאין פח בתשובה לתלות ולא ביוה"כ לכפר ולא ביסורין למרק אלא פולן תולין ומיתה ממרקם [ולא ביאר אם בזה זמן שיש קרבן שנה לזמן שאין קרבן או קל בזמן קרבן מזמן שאין קרבן ולכאורה לפי שיטה זו כמו בקליו של ל"ת וחסורין של פרת נחית דרגא [בזמן קרבן מבזמן שאין קרבן דבקליו בעי תשובה עם יוה"כ למעלה ממנו פרת בעי ג' דברים תשובה ויוה"כ ויסורין ואלו בזמן קרבן פרת שנה לל"ת גרידא דזמן שאין קרבן [וכן הקלות דהיינו] ל"ת גרידא נחית דרגא בזמן קרבן דאילו שלא בזמן קרבן בעי תשובה עם יוה"כ ובזמן קרבן ביוה"כ לחוד בלא תשובה ה"נ [בחילול השם נחית חד דרגא בזמן קרבן דבתשובה] ויוה"כ ויסורין סגי למרק אע"ג דבלא זמן קרבן אין שלשתן ממרקין אלא עם מיתה ומ"מ הדבר תמוה מאין לו לחלק בשני חלוקות [בין זמן קרבן לשאין זמן קרבן דבהא אף הקלות] צריף תשובה ובהא א"צ ובכרת בהא צריף תשובה ויוה"כ ויסורים ובהא ביוה"כ עם התשובה לחוד בלא יסורים סגי ואי משום קושיא [דא"כ שעיר המשלח מאי אהני ליה] הא פינו דאתה מוצא חילוק א' בין זמן קרבן ללא זמן קרבן נמצא הקרבן אינו לבטלה בהכי סגי ומנ"ל לחלק ביניהם בב' [חלוקים ובירושלמי דפרקין פיצד] הוא מכפר פי' היום ר' זעירא פל שהוא פי' פלגוע ורגע מכפר ר' חנניא אומר בסוף פי' סוף היום עם יציאתו מכפר מה [מפקא מביניהון מת מיד פי' בתחילת] היום על דעתא דר"ז כפר פפר על דעתא דר"ח לא פפר אר"ז מתניתא מסייע לר"ח חנומר בשעיר מה שאין ביוה"כ וביוה"כ מה שאין בשעיר שיוה"כ מכפר בלא שעיר והשעיר אינו מכפר אלא עם יוה"כ וחנומר בשעיר שהשעיר מכפר מיד ויוה"כ משתחשף ואמר ר' חנניא איתותבת קומי ר' ירמיה מברייתא זו דקתני יוה"כ מכפר משתחשף לר' זעירא דאמר פל שהוא וא' תפתר שהיה בדעתו להביא שעיר ולא הביאו פי' וכל שיש שעיר אין יוה"כ מכפר [ונמצא לפי הירושלמי בזמן שיש] קרבן פפ"ה יוה"כ תלוי בקרבן ואין יוה"כ לחוד מכפר אלא עם השעיר אבל בזמן שאין שעיר יוה"כ לחוד מכפר פל שהוא ואל [תתמה על זה דכהאי גוונא אשכחן גבי] עומר דמתיר חדש דאיכא למ"ד בפ' ר' ישמעאל (דף ס"ח) דבזמן שבהמ"ק קנים עומר מתיר ובזמן שאין בהמ"ק קנים האיר המזרח מתיר דכתיב עד עצם היום הזה עד עצומו של יום וקסבר עד ולא עד בכלל אלמא אע"ג דעצומו של יום לחוד מתיר בזמן שאין עומר אפ"ה בזמן שיש עומר אין עצומו של יום לחוד מתיר [אלא עם העומר וה"נ] אע"ג דעצומו של יוה"כ לחוד מכפר בזמן שאין שעיר פל שהוא אפ"ה בזמן שיש שעיר

אין עצומו של יום מכפר לחוד אלא עם [השעיר ואפי' למ"ד] הַתָּם דְּבִזְמַן שְׁאִין בַּהֲמִ"ק קִיָּים כֹּל הַיּוֹם אֲסוּר הֵינּוּ מִשּׁוּם דַּס"ל עַד עֶצֶם הַיּוֹם עַד וְעַד בְּכֻלָּל כְּדָאָמְרַי הַתָּם וּמִ"מ נ"ל דְּהֵיכָא דְּהֵבִיאוּ שְׁעִיר אַע"ג דְּאִין [עצומו של יום הפפורים לחוד] מְכַפֵּר עַל עֲבִירוֹת שְׁקִדְמוּ לְשְׁעִיר מ"מ עַל שְׁלֹאֲחֵרֵיו עַד שְׁתַּחֲשֵׁף עֲצוּמוּ שְׁל יוֹם כֹּל שְׁעָה וְרַגַע מְכַפֵּר דְּלֵא גְרַע מְזַמֵּן [שְׁאִין שְׁעִיר] וְזֶה פְּשׁוּט.

וּכְבָר נִתְבָּרַר דְּגַמ' דִּינָן ס"ל כַּר"ז דִּיּוּה"כ כֹּל רַגַע וְרַגַע מְכַפֵּר מִיּוֹם ה"מ בְּזַמַּן שְׁאִין שְׁעִיר אֲבָל בְּזַמַּן [שִׁישׁ] שְׁעִיר אִינוּ מְכַפֵּר [אַלְא] עִם שְׁעִיר עַל מַה שְׁקִדְמוּ לְהִבְאָתוֹ אֲבָל עַל שְׁלֹאֲחֵר הִבְאָתוֹ יוּה"כ כֹּל רַגַע וְרַגַע מְכַפֵּר אֲלִיבָא דַּר"ז מ"מ קְשִׁיָא לִי לְפִי שִׁישׁ זֶה מְהָא דַּפ"ד דְּכָרִיתוֹת דְּמֵאֵי פְּרִיָּה דְּהָא בֵּין אֲכִילָה וְשִׁתְיָה א"א דְּלֵא הֵנּוּ שְׁהוּת בֵּיּוֹם וְכַפֵּר עָלֶיהָ מֵאֵי קוּשְׁיָא דִּילְמָא מִיַּיְרִי הֵהִיא דְּאֲכַל וְשִׁתָּה בְּהַעֲלָם א' בְּזַמַּן שִׁישׁ שְׁעִיר וְקוּדָם הִבְאָתוֹ דְּהַשְׁתָּא אִין יוּה"כ מְכַפֵּר עַד שְׁעַת הִבְאָתוֹ וְלֵא כֹּל שְׁעַתָּא וְשְׁעַתָּא וְכֹל הַיּוֹם שְׁקוּדָם לְהִבְאָתוֹ אִינוּ מְכַפֵּר כֹּלְל וְאִין הַשְׁהוּת שְׁבִין אֲכִילָה לְשִׁתְיָה קֵאֵי בְּמִקּוּם אֲשֶׁם תְּלוּי גַם הָא דְּפְרִיָּה פֶּרֶת דִּימְמָא לְרַבִּי הֵיכִי מִשְׁפַּחַת לֵה וְדַחֲקִי בְּדַחֲנִיקָה אֲנֻמְצָא אוּ בְּסִמּוּד לְשִׁקִיעַת הַחֲמָה הָא שְׁפִיר מִשְׁפַּחַת לֵה לְכַרַת דִּימְמָא בְּזַמַּן שְׁעִיר וּבְקוּדָם לְהִבְאָתוֹ מִיּוֹם בְּהָא י"ל בַּע"כ בְּזַמַּן דְּלִיכָא שְׁעִיר כְּגוֹן לְאַחַר שְׁנַחֲרַב הַבַּיִת נְמִי אִיכָא דְּהָא גַבִּי פֶּרֶת כְּתִיב כֹּל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקֹּת עוֹלָם לְדוֹרוֹתֵיכֶם וּמוֹקִי לֵה הַגַּמ' דְּמַקְרָא דְּלְדוֹרוֹתֵיכֶם נִדְרָשׁ לְפָנָיו דְּמִיַּיְרִי מְכַרַת וְכֹל מְקוּם שְׁנַחֲמַר לְדוֹרוֹתֵיכֶם אִף דוֹרוֹת שְׁאַחַר חֲנוּכָת הַבַּיִת נְמִי בְּמִשְׁמַע וְכְדָאָמְרַי רַפ"ב דְּכָרִיתוֹת (דָּף ט') דֵּאִמ' הַתָּם כְּכֶם פְּאֻבוֹתֵיכֶם מַה אֲבוֹתֵיכֶם לֹא נִכְנְסוּ לְבַרִית אֲלָא בְּמִילָה וְטְבִילָה וְהִרְצָאֵת דְּמִים אִף הֵם פִּי גָרִים לֹא יִכְנְסוּ לְבַרִית אֲלָא בְּמִילָה וְטְבִילָה וְהִרְצָאֵת דְּמִים וְפְרִיָּה אֲלָא מַעֲתָה הָאִידְנָא דְּלִיכָא קְרָבָן לֹא נִקְבַּל גָּרִים וּמִשְׁנֵי וְכִי יְגוּר אֲתַכֶּם פִּי סִיפָא דְּקָרָא לְדוֹרוֹתֵיכֶם מִשְׁמַע אַע"ג דְּלִיכָא מְקַדָּשׁ כַּדְפִירֵשׁ"י הַתָּם אֲבָל מ"מ קוּשְׁיָא רֵאשׁוֹנָה וְדֵאֵי קְשִׁיָא.

עוֹד פִּירְשׁוּ הַתּוֹס' שְׁם בַּפ"ק דְּשְׁבוּעוֹת בְּשֵׁם י"מ כְּדַבְּרֵי הַר"ן וְהֵבִיאוּ רֵאזָה מִהֵהִיא דְּחֻמְרָא בְּשְׁעִיר מַה שְׁאִין בִּיּוּה"כ וּבִיּוּה"כ מַה שְׁאִין בְּשְׁעִיר וּכְבָר נִתְבָּרַר דֵּא"א לֹמַר כֹּן מִהֵהִיא דַּפ"ד דְּכָרִיתוֹת וְגַם מְדַחֲקִי לְאַשְׁכּוּחֵי פֶּרֶת דִּימְמָא לְרַבִּי בְּדַחֲנִיקָה אֲנֻמְצָא אוּ בְּסִמּוּד לְשִׁקִיעַת הַחֲמָה ש"מ דְּבַמַּת בּוּ בֵּיּוֹם קוּדָם הַלִּילָה כְּפִיר עָלְיוּ יוּה"כ אִפִּי שְׁהַתּוֹס' פִּירְשׁוּ הַתָּם דְּחֻמְרָה אֲנֻמְצָא לֹא דוּנְקָא אֲלָא ה"ה שְׁמַת בּוּ בֵּיּוֹם וּלְרוּחָא דְּמִילְתָא נִקְטָה דְּבַרִי תְּמִימָה הֵן דֵּאִם אִיתָא דְּמִשְׁפַּחַת לֵה פֶּרֶת אִפִּי בְּמַת בּוּ בֵּיּוֹם ל"ל לְדַחֲוִי בְּדַחֲנִיקָה אֲנֻמְצָא וְאִין זֶה רוּחָא דְּמִילְתָא אֲלָא דוּחָקָא.

עוֹד פִּירְשׁוּ הַתּוֹס' שְׁם דְּעִצּוּמוֹ שְׁל יוֹם בְּלֵא שְׁעִיר מְכַפֵּר קֶצֶת וְאִין כָּאֵן פֶּרֶת גְּמוּר וְכֵהִיא גְּנוּנָא אֲשֶׁחֲסוּן בַּפ"ק דְּזִבְחִים (דָּף ו') דְּעוֹלָה מְכַפֵּר עַל הַיּוֹרֵשׁ מְקוּפָּיָא וְלֵא מְקַבִּיעַתָּא וְהַשְׁתָּא אֲתֵי שְׁפִיר הָא דְּלֵא קְאָמַר כְּגוֹן שְׁמַת קוּדָם שְׁנַשְׁתַּלַּח הַשְׁעִיר אוּ כְּגוֹן דְּלִיכָא שְׁעִיר כְּדָאָמְרַי לְעֵיל וּנ"מ הֵיכָא דְּלֵא עַבְד חִיצוֹן: אֲשֶׁם תְּלוּי אִין מְכַפֵּר כְּפָרָה גְּמוּרָה א"נ הַנָּךְ אִין אַחַר מְכַפֵּר כְּפָרָתוֹן לְכַאוּרָה לִיכָא נ"מ בֵּין הַנִּי תְּרִי לִישְׁנָא מִיּוֹם [בְּכָרִיתוֹת] פ"ו (דָּף כ"ה) תְּנִיָּא ה' אֲשֶׁמוֹת מְכַפְרִים אֲשֶׁם תְּלוּי אִין מְכַפֵּר כְּפָרָה גְּמוּרָה וְאָמְרַי מֵאֵי קְאָמַר וְאָמַר ר"י הֵכִי קְאָמַר ה' אֲשֶׁמוֹת מְכַפְרִים כְּפָרָה גְּמוּרָה אֲשֶׁם תְּלוּי אִין מְכַפֵּר כְּפָרָה גְּמוּרָה וְדֵלֵא כַּר"א דְּאָמַר אֲשֶׁם תְּלוּי בָּא עַל סַפְקָא גְּבִילָה רְבִינָא אָמַר הֵכִי קְאָמַר ה' אֲשֶׁמוֹת אִין

אחר מכפר פפרתן כו' והיינו פלישנא בתרא דאם עבר עליו יוה"כ פטור מאשם תלוי והשתא לישנא קמא מפרש למשנתנו כר"י ובע"כ אין אשם תלוי בא על ספק נבילה לתנא דידן ודלא כר"א וילישנא בתרא אפי' כר"א: חייבי אשמות תלויין פטורין ק"ל הא דתנן רפ"ק דכריתות ל"ו פרייתות בתורה ובתוכם האוכל ועושה מלאכה ביוה"כ ותני סיפא על אלו חייבין על זדונם פרת ועל שגגתם חטאת ועל לא הודע שלקחם אשם תלוי חוץ ממטמא מקדש וכו' והשתא האיה משפחת לה על לא הודע דאנכל ועושה מלאכה ביוה"כ אשם תלוי הא כיפר עליהם יוה"כ ופטור מאשם תלוי וכדתנן התם פ"ד (דף י"ח) הרי שפא לידו ספק עבירה ביוה"כ אפי' עם חשיכה פטור פי' מאשם תלוי שכל היום מכפר ועוד ק"ל הא דתנא בפ"ק דר"ה (דף ד') חייבי חטאות ואשמות פיון שפברו ג' רגלים עובר בבל תאחר ר"ש אומר ג' רגלים פסדון וחג המצות תחילה קא פסיק ותני חייבי אשמות ל"ש אשם ודאי ל"ש אשם תלוי עוברים עליהם בבל תאחר לת"ק בג' רגלים ולר"ש בג' רגלים פסדון והשתא לר"ש בל תאחר דאשם תלוי היכי משפחת לה הא פיון דבעי ג' רגלים פסדון מחג המצות עד חג הסוכות הא יוה"כ בינתיים ופוטרו מאשם תלוי לגמרי וקודם שהגיע חג הסוכות פקע חיוב אשם תלוי ממנו לגמרי והניחא לרבנן דאמרי ג' רגלים אפי' שלא פסדון עובר משפחת לה לבל תאחר דאשם תלוי בנתחייב בו בהני ד' ימים שפין יוה"כ לחג הסוכות דעובר בבל תאחר מיז אחר חג השבועות דהא עברו עליו ג' רגלים אבל לר"ש דבעי פסדון וא"א בלא יוה"כ בנתיים היכי משפחת לה ולא דמי להא דאמ' התם גבי פסח אי אקרביה אקרביה ואי לא אקרביה אידחי ליה ופי' רש"י ותוס' פיון דזמנו קבוע בע"פ מיז עובר בבל תאחר דש"ה פיון דזמניה קבוע והוא לא אקרביה בזמניה מש"ה עובר אבל אשם תלוי זמנו לעולם אלא יוה"כ במקום אשם תלוי קאי ופוטרו וכיון דלא רמי חיובא עליה מעתה הו"ל פאילו הקריבו ולא משפחת לה לבל תאחר דאשם תלוי אלא בג' רגלים פכל הקרבנות שאין להם זמן קבוע והשתא בל תאחר דאשם תלוי לר"ש היכי משפחת לה ולא עוד דאפי' לרבנן תקשה דהא תנא התם בפ"ק דר"ה א' בכור ואחד פל הקדשים פיון שפבר עליהם שנה בלא רגלים עובר ומוקי במסקנא שנה בלא רגלים בעצרת דפעמים ה' פעמים ו' פעמים ז' ומעצרת לעצרת משפחת לה שנה בלא רגלים וקפסיק ותני פל הקדשים שאין להם זמן קבוע ואפי' א"ת בכלל והיכי משפחת לה באשם תלוי שנה בלא רגלים הא ע"כ א"א בלא עבר יוה"כ בתוך השנה וכבר נפטר מא"ת והניחא לר"י דאמר בפ"ק דכריתות (דף ז') אהא דתנן התם חוץ ממטמא מקדש וקדשיו שאין מביאים א"ת דהא דלא תני נמי חוץ ממי שפבר עליו יוה"כ דמתניתין מירי במבעט ביום הכפורים דאין יוה"כ מכפר עליו ניחא דהשתא מ"ל לאשם תלוי דיוה"כ ובל תאחר דאשם תלוי אפי' לר"ש במבעט ואדרבה לר"י כ"ש דניחא טפי הא דלא קתני חוץ ממי שפבר עליהם יוה"כ ובאינו מבעט משום דע"כ מתניתין במבעט איירי דאל"כ לא משפחת לה לאשם תלוי דהני תרתי דיוה"כ אלא לר"ל דאמר מבעט נמי יוה"כ מכפר היכי משפחת לה לאשם תלוי דיוה"כ ובל תאחר דכל אשם תלוי וכ"ת הא דיוה"כ מכפר על חייבי א"ת ה"מ בשאר עבירות אבל בעבירות דיוה"כ גופי' אינו מכפר על אשם תלוי דידיה וחיוב להביא לאחר יוה"כ וכהאי גוונא אומר רבא בספ"ק דשבועות (דף י"ג) ובפ"ק דכריתות (דף ו') אליבא דרבי דס"ל יוה"כ מכפר נמי על שאינן שפין דמודה רבי בעבירות דיוה"כ גופיה דאינו מכפר

והשפּתּא מִשְׁפַּחַת לָהּ לְאַשֵׁם תְּלוּי שֶׁל אוֹכֵל וְעוֹשֶׂה מְלֹאכָה בְּיוֹה"כ וּבְהִכִּי הָיִי נִיחָא הָאֵי דְאַמְרִינָן בִּפ"ד דְּכָרִיתוֹת (דָּף י"ח) דִּס"ל לְכַמָּה אֲמוֹרָאֵי אֲלִיבָא דְרַבִּי דִּידְעוֹת סָפֵק מְחַלְקַת לְחֻטָּאת וּפְרִיף רַבָּה ב"ח מָה אֵילּוּ אֶכֶל פְּזִית חֵלֶב שְׁחָרִית בְּיוֹה"כ וּכְזוֹת בְּמִנְחָה ה"נ דְּמַחְזִיב ב' חֻטָּאוֹת פִּי מִשּׁוּם דְּיוֹה"כ בְּמָקוֹם אֲשֶׁם תְּלוּי קָאֵי וּפְיָרְשׁוּ הַתּוֹס' הָא דְנִקְט פְּזִית חֵלֶב וְלֹא נִקְט אוֹכֵל הֵיחֵת דְּאִיפָא פֶּרֶת מִשּׁוּם יוֹה"כ דְּנִקְט שְׂעִיעוֹר זוּטָא כו' וְלִמְאֵי דִפִּי נִיחָא הָא דְלֹא נִקְט בְּאוֹכֵל הֵיחֵת וּמִשּׁוּם יוֹה"כ דְּאִין יוֹה"כ מְכַפֵּר עַל אֲשֶׁם תְּלוּי דְיוֹמִיָּה דְהָא לִיתָא שְׁהָרִי מְקַשָּׁה הֵתֵם מְהָא דְתַנּוּן אֶכֶל וְשִׁתָּה בְּהַעֲלָם א' אֵינּוּ חֲזִיב אֲלֹא חֻטָּאת א' וְהָא בֵּין אֲכִילָה לְשִׁתָּה א"א דְלֹא הֵנָּה שְׁהוֹת בְּיוֹם דְּמַתְיִידַע לִיהּ וְכִיפֵר לִיהּ דְּיוֹה"כ בְּמָקוֹם אֲשֶׁם תְּלוּי קָאֵי וְקַתְּנִי אֵינּוּ חֲזִיב אֲלֹא א' וְאֵי ס"ד דְּיִדְעוֹת סָפֵק מְחַלְקַת לְחֻטָּאת לְחִיזִיב ב' חֻטָּאוֹת וְאֵם אִיתָא דְעַל אֲשֶׁם תְּלוּי דְעַבְרִירוֹת דְּיוֹמִיָּה אֵינּוּ מְכַפֵּר מְאֵי פְרִיף מְאֲכָל וְשִׁתָּה הָא עַבְרִירוֹת דְּיוֹמִיָּה הוּא וְאִין יוֹה"כ קָאֵי בְּמָקוֹם אֲשֶׁם תְּלוּי דִּידְנִיָּה מִשּׁוּ"ה אֵינּוּ חֲזִיב אֲלֹא א' אֲלֹא וְדָאֵי ש"מ דְּיוֹה"כ אֲאֲשֶׁם תְּלוּי דִּידְנִיָּה נְמִי מְכַפֵּר וְעוֹד בְּלֹא"ה אֵין סְבָרָא לְחַלֵּק בֵּין אֲשֶׁם תְּלוּי דְּיוֹמִיָּה לְשִׁאָר א"ת דְּמַנְיָן לְנוּ הָא בְּשִׁלְמָא הָא דְאָמַר רַבָּא מוֹדָה רַבִּי בְּכָרַת דְּיוֹמִיָּה מוֹכִיחַ לָהּ הֵתֵם דְּאֵלֵת"ה פֶּרֶת דְּיוֹמִיָּה לְרַבִּי הִיכִי מִשְׁפַּחַת לָהּ אֲבָל אֲשֶׁם תְּלוּי אִפ"ת דְּמְכַפֵּר אֲפִילוּ אֲדִיוֹמִיָּה לִק"מ דְּאִיפָא לְמִימַר דְּאֵה"נ דְּאִדְיוֹה"כ לֹא מֵיִתִּי אֲשֶׁם תְּלוּי דְלֹא מְצִינּוּ בְּפִתּוּב דְּנִיחָא אֲשֶׁם תְּלוּי אֲדִיוֹה"כ וְהִשְׁתָּא תִקְשָׁה הָא דְאַמְרָן וי"ל מִשְׁפַּחַת לָהּ דְאַכֵּל אוּ עֲשָׂה מְלֹאכָה בְּיוֹה"כ סְמוּךְ לְשִׁקִיעַת הַחֲמָה דְלֹא הָיִי שְׁהוֹת בְּיוֹם לְכַפּוּרִי לִיהּ וְכֵהָאֵי גִוּוֹנָא אֲמַרִּינָן הֵתֵם בְּרַפ"ק דְּשַׁבּוּעוֹת פֶּרֶת דִּימְמָא לְרַבִּי מִשְׁפַּחַת לָהּ דְאַכֵּל סְמוּךְ לְשִׁקִיעַת הַחֲמָה דְלֹא הוּ"ל שְׁהוֹת בְּיוֹם לְכַפּוּרִי לִיהּ וּבִפ"ק דְּכָרִיתוֹת קְאָמַר דְעַבְדִּי עַבְדִּיחָא סְמוּךְ לְשִׁקִיעַת הַחֲמָה: ה"ק עַל עֲשָׂה וְעַל ל"ת שְׁנִיחָא לְעֲשָׂה.

וּנ"ל דֵּה"ה נְמִי עַל לָאו שְׂאִין בּוּ מִעֲשָׂה וְעַל לָאו שְׁבַכְלָלוֹת דְּדָמוּ לְלָאו שְׁנִיחָא לְעֲשָׂה שְׂאִין לֹקִינַן עֲלֵיהֶן וְהָא דְנִקְט לָאו שְׁנִיחָא לְעֲשָׂה לְרַבּוּתָא נִקְט לָהּ דְאֵע"ג דְּמִשְׁפַּחַת בְּיָה צַד מְלָקוֹת בְּבִיטוּל הַעֲשָׂה שְׁבוּ לר"י דְקַתְּנִי בִיטְלוּ וְלֹא בִיטְלוּ א"נ בְּדֹלָא קִיָּיִם הַעֲשָׂה שְׁבוּ לר"ל דְתַנּוּ קִיָּיִמוּ וְלֹא קִיָּיִמוּ כְּדָאֵמ' בִּפ"ג דְּמַכּוֹת (דָּף ט"ו) אִפ"ה תְּשׁוּבָה מְכַפֵּרַת עֲלֵיו כ"ש הֵנִי ל"ת דְאַמְרָן דְקִילִי טְפִי דְלַעוֹלָם לִית בְּהוּ צַד מְלָקוֹת דְתְּשׁוּבָה מְכַפֵּרַת עֲלֵיהֶם וּכ"כ מְזָה לְעֵיל פ"ג (דָּף ל"ו): דָּף פ"ז ע"ב שְׁמוּאֵל אָמַר מָה אָנוּ מָה חֲזִינּוּ פִי אֵינּוּ מִתְפַּלֵּל מִי"ח כָּלֵל וּק"ל פִּינּוּ דְאֵינּוּ מִתְפַּלֵּל רְצָה וּמוֹדִים בְּנַעֲלִית שְׁעָרִים הִיכִי תַנּוּ דְאִיפָא נְשִׂיאת פְּפִים בְּנַעֲלִיָּה הָא אֲמַרִּינָן בִּפ"ז דְּסוֹטָה (דָּף ל"ח) כָּל פֶּהֶן שְׂאֵינּוּ עוֹלָה בְּעַבּוּדָה פִּי בְּכַרְפַּת רְצָה שׁוּב אֵינּוּ עוֹלָה דְכַתִּיב וַיִּשָּׂא אֶת יָדָיו וְגו' וּכ"ת הָא רִיב"ל אָמַר הֵתֵם וּשְׁמוּאֵל לֹא ס"ל כְּנֻתָּה הָא פְרִיף הֵתֵם אֵינּוּ וְהָא רַב אֲמִי וְרַב אֲסִי סְלָקִי וּמִשְׁנֵי מַעֲיָקְרָא הָווּ עָקְרוּ כְּרַעֲיָהּ מִמְטוּ לֹא הָווּ מְטוּ לְהֵתֵם וְתַנּוּ נְמִי אִם הִבְטַחְתוּ שְׁנוּשָׂא אֶת כַּפְּיוּ וְחֻזְרָא לְתַפְלָתוּ רִשָּׁאֵי וְהוֹינָן בַּהּ הָא לֹא עָקַר אֲלֹא דְנָד פְּנֻרְתָא ה"נ דְעָקַר פְּנֻרְתָא דְתַנּוּ ר' אוֹשְׁעִיא ל"ש אֲלֹא שְׁלֹא עָקַר אֶת רַגְלָיו אֲבָל עָקַר אֶת רַגְלָיו עוֹלָה אֲלִמָּא עֵינְכּוּבָא אִיפָא בְּדַבָּר לְעֻלּוֹת בְּעַבּוּדָה וּמִמְתַּנִּיתָא דר"ח ור"א מוֹתְבִינָן כְּדָאֵמ' בְּשִׁלְהִי חוֹלִין א"כ לְשְׁמוּאֵל פִּינּוּ דְאֵינּוּ מִתְפַּלֵּל בְּרַכַּת עַבּוּדָה בְּנַעֲלִיָּה נְשִׂיאת פְּפִים הִיכִי מִשְׁפַּחַת לָהּ מִיָּהוּ פִינּוּ דְבִלֹא"ה אִיתּוֹתְבָא לְקַמָּן מִדְּמַנְיָא בְּנַעֲלִיָּה מִתְפַּלֵּל שְׁבַע לֹא חָשׁ תּוּ לְהַקְשׁוֹת מְהָא דְהָיִי מִדְּיוּקָא [דְּדָרָךְ הַגַּמ'] אִפִּי הִיכָא דִּיכּוֹל לְהַקְשׁוֹת מִדְּיוּקָא דְמַתְנִיתִין וּמִפְּשָׁטָא דְבְרִיחָא

שביק לדיוקא ומקשה מפשטא כדפירשו התוס' בפ"ו דחולין (דף ק"ב) אהא דאמר ר"א אין מזמנין נכרי על בני מעיים כ"ש דר' אושעיא נמי ברייתא היא ומשו"ה שביק לה ומקשה בפשיטות מאידך ברייתא ועוד דבה איירו תנאי קמאי וקצת ראיה לדברי מדהתם בספ"ה דברכות (דף ל"ה) דתנן התם להא דאם הבטחתו שנושא את כפיו לא שקיל וטרי למיפרה להא הא לא עקר ולשנויי דעקר פורתא והא עיקר מקומו שם הוא א"ו משום דשמואל לית לי' הא לא פריה לה התם: סליק מסכת יומא מלואים לספר גבורת ארי על מסכת יומא מהגאון המחבר זצ"ל דף ג' ע"א אבל לענן תשלומין תשלומין דראשון הוא דתנן מי שלא חג וכו'.

ק"ל וכי משום שח' ראוי לחגיגה כז' ימי החג מש"ה הני טפל דידי' אדכרבה אי לא הוי חזי לחגיגה כמותו שפיר גרע מיניה אבל השתא דחזי לחגיגה כמותו אינו טפל דידיה דהא אם לא הקריב בחדג עדיין ראוי להקריב בח' וחדש פמזהו אע"ג דאם הקריב בחדג אינו מקריב בח' היינו משום דכבר יצא ידי חובת חגיגה וא"א לחוג ב' פעמים ואי משום דאין בו חיוב חגיגה לעצמו גרע מרגלים דפסח וסנופות וכיון דבדידהו א"צ פרישה כ"ש בח' א"כ מאי פריה ואימא ר"ה הוא נמי יתי מהאי ק"ו ונהרי רב אשי גופיה קאמר לקמן דנין פר וכו' לאפוקי ר"ה ועצרת דתרנוניהו עולות נינהו והשתא למה ליה לאפוקי ר"ה משום ה"ט דתרנוניהו עולות נינהו תיפוק ליה מהאי ק"ו דפסח וסנופות כמו ח' של חג ונ"ל דהכא אליבא דר"י קיימינו ור"י ס"ל בפ"ק דחגיגה (דף ח') דכולן תשלומין דא' ומאן דלא חזי בא' לא חזי בכולהו וחי' נמי בכלל זה דתשלומין דא' הוא ונהי טפל דידיה.

ומפאן נ"ל תשובה לדברי הריטב"א שפי' בפ"ד דסופה דאפי' למ"ד פולן תשלומין דא' מ"מ אין ח' של חג בכלל זה ואע"ג דלא חזי בא' מ"מ חוגג בח' וא"כ אין ח' טפל לא' ומאי משני רב אשי ועוד אני אומר דאפי' למ"ד פולן תשלומין זה לזה מ"מ בח' של חג מודה דאינו אלא תשלומין דחג ומאן דלא חזי בחדג הסנופות אינו חוגג בח' וכמ"ש שם בפ"ק דחגיגה בחידושי והשתא שינויא דרב אשי ניחא אפי' לר"י וריב"ל נמי דילפי לקמן לפרישת יוה"כ ממילואים מהאי קרא דלכפר אע"ג דלא שמעינו להו דס"ל פולן תשלומין דא' מ"מ בח' כ"ע מודו דתשלומין הוא וכדפי' ושם בחידושי יתבאר זה באורח בס"ד: דנין פר א' ואיל א' מפר א' ואיל א' ק"ל הא יוה"כ נמי ב' אילים נינהו אילו של אהרן ואיל העם פדכתיב בקרא ונהרי אפי' לרבי דאמר איל א' הוא האמור כאן הוא האמור בחנומש הפקודים אאיל של ציבור קאי אבל מ"מ בלא"ה ב' אילים הן א' שלו וא' של העם ורש"י פירש דנין פר א' ואיל א' עבודת מוסף יוה"כ ועבודת ח' למילואים פר א' ואיל א' דכתיב קח לה עגל בן בקר לחטאת ע"כ משמע שדנין מחמת מה שהוא ק"צ ביוה"כ ואיני יודע מהו זה וכי גרע איל של אהרן מפני שהוא של יחיד ביוה"כ שאינו מן החשבון הא אדכרבה דמי לשל מילואים שהיה נמי משל אהרן ונהי דאפתי לא אסיק אדעתיה דנין פר ואיל שלו מפר ואיל שלא עד לבסוף גבי ר"ה מ"מ מהיכא תיתי לומר דשקיינו אילו של אהרן של יוה"כ לגמרי דדמי מיהא למילואים בהא דשלו הוא וגמרינו של ציבור לחוד משל יחיד הא ודאי כלפי לייא.

ועוד ק"ל אי דנין פר א' ואיל א' דקאמר אמוסף דיוה"כ לחוד קאי הו"ל למימר לאפוקי עצרת דב' פרים נינהו למוסף פדכתיב בחנומש הפקודים אבל למוסף יום הפורים לא

הִיָּה אֵלָא פֿר א' פֿדְכְתִיב הֶתֶם וּא"כ אֲתִי שְׁפִיר אֶפְיֵלוּ לְמ"ד ב' אֵילִים בִּיּוֹה"כ מ"מ נִיחָא טְפִי לְלַמֵּד מִמִּילּוּאִים לִיּוֹה"כ דְדָמִי לִיה מִיּוֹה בְּהָא דְפֿר א' וְלֹא לְלַמֵּד עַל עֲצָרַת דְלֹא דְמִי בְּמִידִי וְעוֹד דְכָל הִנֵּי דְנִין דְאֶמְרִינֵן בְּשִׁמְעֵתִין לֹאוּ דִּנְקָא דְדָמִי בְּכָל מִילֵי קֹאֲמֵר אֵלָא אִפִּי בְּמִקְצַת סְגִי תַדְע דְהָא לֹא דְמִי שׁוּם א' מְפֿל הִנֵּי דְרוּצָה לְלַמֵּד מִמִּילּוּאִים וְכֵן יוֹה"כ שְׁלוּמֵד מִמֵּנוּ בְּכָל מִילֵי לְמִילָּוּאִים דְהָא בְּשִׁאָר קַרְבָּנוֹת לֹא דְמִי אֶהְדְּדִי פֿדְכְתִיבִי קִרְאִי א"ו בְּמִקְצַת סְגִי.

וְעוֹד ק"ל אִי הָאִי דְנִין אַמוֹסָף קֹאִי מֵאִי קֹאֲמֵר לְאַפּוֹקִי עֲצָרַת דב' אֵילִים נִינְהוּ הָא בְּמוֹסָף דְעֲצָרַת לֹא הִיָּה אֵלָא אֵיל א' לְחוּד פֿדְכְתִיב הֶתֶם וְאִי ב' אֵילִים דְקֹאֲמֵר אַחוּבַת הַיּוֹם דְעֲצָרַת לְחוּד קֹאִי וְלֹא חֲשִׁיב דְמוֹסָף בְּכָלְלָן הָא וְדֹאִי דְבָרֵי תִימָה הוּא דְלִגְבִי יוֹה"כ ל"ת אֵלָא דְמוֹסָף וְהָכֹא שְׁבִיק לְדְמוֹסָף לְגַמְרֵי וְנֹאִפִי מְכָלְלָ לֹא פְּנִיֵל לִיה עִם שְׁל חוּבַת הַיּוֹם דְעֲצָרַת וְהוּל"ל לְאַפּוֹקִי עֲצָרַת דג' אֵילִים נִינְהוּ ב' דְחוּבַת הַיּוֹם וְא' שְׁל מוֹסָף עִמָּהֶם דְהָא גְבִי יוֹה"כ עוֹשֶׂה אֵת שְׁל מוֹסָף לְעִיקָר וְלִגְבִי עֲצָרַת אִפִּי מְטַפֵּל לֹא טַפֵּל לִיה לְמַחְשְׁבֵיהּ עִם שְׁל חוּבַת הַיּוֹם בְּכָלְלָן וְעוֹד קֶשֶׁה מ"ש דְדָן בִּיּוֹה"כ מִמוֹסָף דִּידִיָּה לְחוּד וְאֵע"ג דְהִנֵּי נְמִי אֵיל שְׁל אֶהְרֹן דְחוּבַת הַיּוֹם הוּא לֹא חֲשִׁיב [לִיה] וְאֵילוּ גְבִי עֲצָרַת חֲשִׁיב חוּבַת הַיּוֹם דְהָא ב' אֵילִים דְגְבִי עֲצָרַת דְקֹאֲמֵר מִשְׁל חוּבַת הַיּוֹם מִיָּרִי.

וְעוֹד ק"ל מֵאִי פְּרִיָּה אֵלָא לְמ"ד ב' אֵילִים נִינְהוּ מֵא"ל מֵאִי קוּשְׁיָא הָא דְנִין אַמוֹסָפִין לְחוּד קֹאִי וְהָא ל"ע אֵיל דְאֶחָרֵי מוֹת לֹאוּ מִן הַמוֹסָפִים הוּא אֵלָא חוּבַת הַיּוֹם דְהָא לֹא נִכְתָּב בּוּ מְלַבֵּד עוֹלַת הַתְּמִיד פֿדְכְתִיב גְבִי כָּל הַמוֹסָפִים.

מִיּוֹה אִיכָּא לְפָרָשׁ אִיפְכָּא מִפִּירֵשׁ"י דְנִין פֿר א' וְאֵיל א' דְקֹאֲמֵר אַחוּבַת. הַיּוֹם קֹאִי וְלֹא מִיָּרִי מִמוֹסָפִים כָּלֵל דְבִיּוֹה"כ לְחוּבַת הַיּוֹם לֹא הִיָּה אֵלָא פֿר א' וְאֵיל א' וְשְׁנֵיָּהֶם אֲשֶׁל אֶהְרֹן קֹאִי דְהִנֵּי לְחוּבַת הַיּוֹם וְכֵן בְּמִילּוּאִים לְחוּבַת הַיּוֹם לֹא הִיָּה אֵלָא פֿר אֶחָד וְאֵיל אֶחָד לְאַפּוֹקִי עֲצָרַת דב' אֵילִים נִינְהוּ לְחוּבַת הַיּוֹם וְפֿרִיָּה הִנֵּיחָא לְמ"ד יוֹה"כ אֵיל אֶחָד הוּא לֹאוּ אֲאֵילוּ שְׁל אֶהְרֹן דְקֹא מְתַרְץ לִיה קֹאִי אֵלָא אֲאֵיל הָעָם דְמִיָּרִי מִיָּנִיָּה הִבְרִיָּיתָא שְׁמַבִּיא בְּסוּמָה וְלִדִּידִיָּה נִיחָא דְכִינּוּן דְאֵיל א' הוּא א"כ אֵינּוּ לְחוּה"י אֵלָא לְמוֹסָף דְהָא מְלַבֵּד עוֹלַת הַתְּמִיד דְחֻנְמֵשׁ הַפְּקוּדִים עֲלֵיהּ נְמִי קֹאִי פֿדְכְתִיב בְּכָל הַמוֹסָפִים מְלַבֵּד עוֹלַת הַתְּמִיד אֵלָא לְמ"ד ב' אֵילִים נִינְהוּ וְא"כ אֶהְרֹן אֵיל דְאֶחָרֵי מוֹת לֹא נִכְתָּב מְלַבֵּד עוֹלַת הַתְּמִיד וְהוּל"ל חוּבַת הַיּוֹם מֵאִי אִיכָּא לְמִימֵר הָא בְּיּוֹם הַפִּיפּוּרִים נְמִי ב' אֵילִים נִינְהוּ לְחוּבַת הַיּוֹם וְלִפ"ז הִפֵּל נִיחָא וְלִק"מ מְכָל מַה שְׁהִקְשִׁיתִי.

מ"מ אֶפְתִּי קֶשֶׁה מֵאִי מְשַׁנֵּי אִפ"ת רֹאב"ש הֶתֶם חֵד לְחוּבַת הַיּוֹם כּו' הָא בִּיּוֹה"כ נְמִי הִנֵּי ב' לְחוּבַת הַיּוֹם שְׁל אֶהְרֹן וְשְׁל הָעָם וְנִזָּה לְפִירֵשׁ"י נְמִי קֶשֶׁה דְהוּ"ל הִנֵּי תְּרֵי דְחוּבַת הַיּוֹם וְכַמְש"ל. וְעוֹד ק"ל לְפִירֵשׁ"י דְמְשַׁמַּע לְמַסְקָנָא הֵדֵר בְּיָה מִמֵּאִי דְבַעֵי לְדוֹן יוֹה"כ מְטַעֲמָא דְפֿר וְאֵיל דְמוֹסָפִים דִּידִיָּה דְמִי לְמִילָּוּאִים אֵלָא גְלִיף לָה מְטַעֲמָא דְחוּבַת הַיּוֹם דִּידִיָּה דְמִי לְמִילּוּאִים בְּפֿר וְאֵיל א' דְהִכִּי פִירֵשׁ"י לְאַפּוֹקִי עֲצָרַת וְכו' א"כ לְרַבִּי דֹאֲמֵר אֵיל א' הוּא ע"כ הִיָּינוּ אֵיל לְמוֹסָף דְכִינּוּן דְהוּא הוּא נְמִי הָא בְּחֻנְמֵשׁ הַפְּקוּדִים וְכַתִּיב הֶתֶם מְלַבֵּד עוֹלַת הַתְּמִיד הִיָּינוּ מוֹסָף א"כ לֹא הִיָּה שׁוּם אֵיל לְחוּבַת הַיּוֹם בִּיּוֹה"כ מִהֲשַׁתָּא מֵאִי אֲוֹלָמָא דְיִלְפִינּוּ יוֹה"כ מִמִּילּוּאִים יוֹתֵר מִעֲצָרַת אִי מִשׁוּם דְעֲצָרַת לֹא דְמִי לְמִילָּוּאִים דְאֵילוּ הֶתֶם אֵיל א' לְחוּבַת הַיּוֹם וְהָכֹא ב' אֵילִים לְחוּבַת הַיּוֹם הָא יוֹה"כ כ"ש דְלֹא דְמִי לִיה כָּלֵל דְלִיכָּא

בו איל פלל לחובת היום ובע"כ לרבי מדמי יוה"כ למלוואים מטעמא דמוספים דמי ליה ונה תימה דאליבא דמר מדמי ר"א להדדי מטעמא דמוספים אע"ג דלא דמי לחובת היום ואלבא דמר איפכא מיהו הא לק"מ דא"ל אליבא דרבי נמי מחובת היום גמר לה למסקנא פמו לר"א ואע"ג דרבי א"ל איל א' הוא אפ"ה פיון דכ"ר לאיל העם נמי גבי חובת היום באחרי מות הו"ל של חובת היום מ"מ קשה מה שהקשיתי הלפ"ה נ"ל לפרש דהא דקא דנין פר א' ואיל א' כו' היינו משל חובת היום דיוה"כ קאמר וכפ"י המסקנא אליבא דר"א דמייירי מחובת היום ה"נ מייירי הקא וע"ד שפירשתי ואע"ג דבחוה"י דיוה"כ היו ב' אילים א' שלו וא' של העם אפ"ה פחד חשיבי דהא איל שלו קרב עליו ועל אחיו הפהגים ולא בשביל העם ואיל העם קרב על העם ולא עליו ועל הפהגים דומיא דפרו ושעיר הפנימי שנאמרו עם האילים הללו שקרבים נמי כה"ג דאמרן וכיון דעל מי שקרב איל זה לא קרב חבירו נמצא לכל א' מהם אין פאן אלא איל א' לאפוקי עצרת דב' אילים גינהו וכל א' קרב אפהגים והעם נמצא על כל א' קרב ב' אילים ולא דמי לשל מלוואים דלא קרב אלא איל א' על אהרן ופריה למ"ד ב' אילים גינהו א"כ ביוה"כ נמי קרבו ב' אילים על כ"א דהא השני פא בשביל הפהגים והעם ביחד ובתחלה קרבו על כל א' מהם איל נמצא בשביל כל א' מהם קרבו ב' אילים ומשני התם חד לחובת היום וחד למוספים ושל מוספים לא חשיב אלא של חובת היום לחד ומתשתא אליבא דרבי דאמר איל א' הוא איכא למימר דאיל העם לאו חובת היום הוא פיון שהוא האמור בקומש הפקודים אלא של מוסף הוא ואיל א' דאמר הגמרא גבי של יוה"כ הוא דאהרן לחד דחוב"י הוא וא"ל דאיל העם אפי' לרבי חובת היום אע"ג דנאמר בקומש הפקודים גבי מוספים מ"מ הואיל ונאמר נמי גבי חובת היום דאחרי מות הו"ל חובת היום ומ"מ אילו ואיל העם חדא הוא פיון דאינו מכפרים אלא על אנשים מחולקים וכדפירשתי: ואימא ר"ה.

ק"ל מאי פריה הא פבר שני גבי עצרת דנין פר א' ואיל א' מפר א' ואיל א' ואחובת היום קאי אפי' לפי פירש"י לפי המסקנא לאפוקי עצרת דב' אילים לחובת היום הן והשתא עצרת דיש בו יותר אילים משל מלוואים וא"ל בכלל מאתים מנה אפ"ה פיון דלא דמי למלוואים לגמרי לא גמרינו מיניה כ"ש ר"ה דאין בו חובת היום פלל אלא מוספים בלבד דלא דמי פלל למלוואים שהיה בו חובת היום דליכא למילף ממלוואים ומאי פריה ואימא ר"ה.

ונ"ל דנדאי פל היכא דמוספים דידיה דמי לחובת היום דמילואים אפשר למילף ממלוואים דהא מוספים חובת היום הן דהא מתמת קדושת היום הן באים מיהו היכא דאיכא חובת היום ומוספין מדפלגינהו רחמנא להני לחד ולהני לחד ולא פייגל להו כחדא בחדא פ' ש"מ דענגינים חלוקין הן לפיכך משני גבי עצרת בסמוך התם חד לחובת היום וחד למוספים פלומר וליכא בחדא ענגינא ב' אילים דאיל דמוספים ענגין לעצמו הוא וכן דחובת היום ודמי קצת למלוואים דבחובת היום שלו לא היה אלא איל א' אבל בעצרת ב' אילים לחובת היום ולא דמי למלוואים ומוסף דעצרת נמי לא דמי למלוואים דבמוסף דעצרת היה פרים ב' פדכתיב ובמלוואים לא היה אלא פר א' הרי שלא מוסף עצרת ולא חובת היום דידיה דמי למלוואים לפיכך א"א למילף מיניה אבל מוסף ר"ה שלא היה בו אלא פר ואיל א' למוספים ודמי לחובת היום דמילואים ודאי אפשר למילף

מחובת היום דמילנאים דהא מוספים דידיה נמי חוה"י הן: דף ג' ע"ב קיחות דעלמא קח לה סמים.

ק"ל הא האי קרא גבי סמני הקטורת פתיב וְהָא אַא"ל דקטורת דק"צ הוא יְהָא בָּא מְשָׁל יחיד וּבְהִדְיָא תַנּוּן בפ"ד דשקלים מותר הקטורת כו' אלמא מתרומת הלשפה היתה באה ועוד הא חובת דורות הוא וילאחר מיתת משה מא"ל ועוד ק"ל אמאי נקט הגמרא קח לה שְׁנָאֵמֵר גְּבִי סַמְמֵי הקטורת ולא נקט קח לה בְּשָׁמִים ראש דקדים בקרא והוא נֶאֱמַר גְּבִי שְׁמֹן הַמִּשְׁחָה שְׁעֵשֶׂה מִשֶּׁה בַּמִּדְבָּר שְׁלֹא הִיְתָה אֵלָא לְשַׁעֲבָה וי"ל דמאן דאית ליה קח לה מְשָׁלָה ס"ל דקטורת שְׁבַמְדָּבָר כ"ז שְׁהִיָּה מִשֶּׁה קִיָּים הִיָּה בָּאָה מְשָׁלוֹ וּמוֹסְרוֹ לְצַבּוֹר וְה"נ מְהֵי בְּכָל ק"צ פְּדָאֵמְרִינּוּן בפ"ק דר"ה (דף ז') יחיד שְׁהַתְּנַדֵּב מְשָׁלוֹ פְּשִׁירִים וּבִלְבַד שְׁיִמְסְרֵם לְצַבּוֹר וְה"ט דְּלָא מִיִּיתֵי לְקָרָא דְשְׁמֹן הַמִּשְׁחָה אַע"ג דקדים לשל קטורת דרְבוּתָא קמ"ל דְּלִמְ"ד קח לה מְשָׁלָה אפ"י גְּבִי קטורת דק"צ הוא נְמִי ס"ל הֵכִי וְע"ד שְׁפִירֵשְׁתִּי וְעִדְיִין אִין דַּעֲתִי נוֹחָה בְּזָה וְאִי לָאו דְּמִסְתְּפִינָא ה"א דְּטַעוֹת סוֹפֵר נֶפֶל בְּסִפְרִים שְׁלֹנוּ וְה"ג קיחות דעלמא קח לה בְּשָׁמִים וְהִיָּנוּ קָרָא דְּגְבִי שְׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְע"כ לָא פְּלִיג ר"י דְּקָח לָהּ מְשָׁלָה אֵלָא בְּדָבָר שְׁאִינּוּ בָּא לְכַפֵּרָה כְּמוֹ חֲצוּצְרוֹת וְשְׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְכוּ פָּרָה אִינְיָה בָּאָה לְכַפֵּרָה כְּדָאֵמְרִינּוּן בְּרִישׁ שְׁמַעְתִּין לְכַפֵּר פְּתִיב וּפָרָה לָאו בֵּת פְּפָרָה הִיא הִלְכָּה אִי לָאו מִשּׁוּם וְיִקְחוּ אֵלֶיהָ הִיָּה אֶפְשָׁר לְבוֹא מְשָׁל יחיד אֲבָל קטורת דְּמַכְפֵּרַת כְּדָאֵמְרִינּוּן לְקַמֵּן בפ"ד (דף מ"ד) לְמַדְנוּ לְקַטְוֹרַת שְׁמַכְפֵּרַת כו' ע"כ א"א לְבוֹא אֵלָא מִש"צ כְּמוֹ פֵר וְאִיל שְׁל אֶהְרֹן דְּמִילְנָאִים וְיִוְה"כ דְּאֶפְי' לְמ"ד קח לה מְשָׁל צַבּוֹר הֵכָא מוֹדָה דְּמְשָׁלוֹ הוּא דְּמוּכָח קָרָא ה"נ לְמ"ד קח לה מְשָׁלָה הִיכָא דְּמוּכָח מוֹדָה דַּע"כ מְשָׁל צַבּוֹר וּקטורת דְּמַכְפֵּר מוּכָח בַּע"כ דְּמִש"צ בָּא וְאֶע"פ שְׁפִירֵש"י בְּדַר"י כְּבִיכּוֹל בְּשָׁלָה אֲנִי רוֹצֵה אִם הִיָּה צַבּוֹר כו' ש"מ דְּמ"ד קח לה מְשָׁלָה אפ"י בְּדָבָר שְׁמַכְפֵּר נְמִי ס"ל הֵכִי דְּבָרֵי תִּימָה הוּא דְּקָח לָהּ דְּגְבִי חֲצוּצְרוֹת מֵאִי כְּפָרָה שְׁיִיָּה בְּהֵם א"ו פ'י ב' דְּרִש"י עֵיָקֵר לְפִי שְׁדָבָר קִשָּׁה כו' אַא"ל כְּ אֵלָא שְׁאִין בְּיַדְנוּ לְהַגִּיָּה הַסְּפָרִים מְסַבְרָא: עֲשִׂוֹת דְּעַלְמָא עֲשִׂה לָהּ שְׁתִּי חֲצוּצְרוֹת.

ק"ל אמאי לא קאמר עֲשִׂוֹת דְּעַלְמָא וְעֲשִׂיתָ לָהּ אַרוֹן עֵץ דְּקָדִים בְּקָרָא לְדְּחֲצוּצְרוֹת וְעוֹד דְּקָרָא זֶה מְנוֹכַח בְּהִיא בְּרִייתָא וְכ"ת פִּינּוֹן דְּכָתוּב א' אוֹמֵר וְעָשׂוּ אַרוֹן דְּש"מ דְּמִש"צ בָּא וְבַע"כ לְכַדְרִישׁ אַבָּא חָנּוּן אֲתִי וְכ"ע מוֹדוֹ לָהּ הָא לִיתָא דְּבַפ"ב דְּמִנְחוֹת (דף כ"ח) תַּנְיָא חֲצוּצְרוֹת שְׁעֵשֶׂה מִשֶּׁה כְּשָׂרִים לוֹ וּפְסוּלִים לְדוֹרוֹת וּפְרִיָּה מ"ט אֵילִימָא מִשּׁוּם דְּכָתִיב עֲשִׂה לָהּ לָהּ וְלֹא לְדוֹרוֹת אֵלָא מַעֲתָה וְעֲשִׂיתָ לָהּ אַרוֹן ה"נ לָהּ וְלֹא לְדוֹרוֹת אֵלָא אִי לְמ"ד לָהּ מְשָׁלָה אוֹ לְמ"ד בְּשָׁלָה אֲנִי רוֹצֵה ה"נ מְב"ל כו' אֵלְמָא דְּגְבִי וְעֲשִׂיתָ לָהּ דְּאַרוֹן נְמִי פְּלִיגִי וי"ל מִשּׁוּם דְּבְּכַפְרִיתָא קַתְנִי בְּדַר"י וְעֲשִׂה לָהּ נְקֻטָּה גַּמ' לְקָרָא דְּחֲצוּצְרוֹת דְּכָתִיב הֵתֵם נְמִי עֲשִׂה לָהּ אֲבָל גְּבִי אַרוֹן וְעֲשִׂיתָ לָהּ פְּתִיב מִיְהוּ קִצַּת קִשָּׁה אַתְנָא גּוּפִיָּה פִּינּוֹן דְּפְלִיג נְמִי גְּבִי אַרוֹן אַמְאִי לָא נְקֻטָּה לְקָרָא דְּאַרוֹן דְּקָדִים: וְהַקְרִיב אֶת פֵּר הַחֲטָאֹת אֲשֶׁר לוֹ ל"ל ש"מ הִיא לוֹ מְשָׁלוֹ הוּא ק"ל אֶפְתִּי מְנַלְן דְּאִיל יוְה"כ מְשָׁלוֹ בָּא דְּהָא גְּבִיָּה ל"כ אֲשֶׁר לוֹ וְלַעֲיִל קְאָמֵר בְּפִשְׁטוֹת דְּנִין פֵּר וְאִיל שְׁלוֹ מִפֵּר וְאִיל שְׁלוֹ אֵלְמָא פְּשִׁיטָא לָן דְּאִיל יוְה"כ מְשָׁלוֹ בָּא וְלֹא מִש"צ וְנ"ל מְדַכ"ר בְּזָאת יְבוֹא אֶהְרֹן אֶל הַקּוֹדֶשׁ בְּפֵר בֶּן בֶּקֶר לְחֲטָאֹת וְאִיל לְעוֹלָה וְבַע"כ הִיא אִיל לְעוֹלָה לָאו אֵיבּוֹא אֶהְרֹן אֶל הַקּוֹדֶשׁ קֵאִי דְּהָא אִיל קָרֵב בְּחוּץ וְלֹא בָּא אֶל הַקּוֹדֶשׁ א"כ ל"ל דְּכ"ר לְהֵאִי אִיל הֵכָא אֵלָא ש"מ לְאֶקוּשִׁי שְׁיִהָא מְשָׁלוֹ כְּמוֹ הַפֵּר: ה"ג בְּקִצַּת סְפָרִים רִישׁ לְקִישׁ מְתַנִּי תַרְתִּי וְשִׁבּוּשׁ הוּא דְּרִישׁ לְקִישׁ לָא יְלִיף לְגַמְרֵי

מהאי קרא דמילואים אפי' איוה"כ אלא מסיני יליף יוה"כ ודפּרה ס"ל מעלה בעלמא כדאמרין לקמן ובקצת ספרים גרסינן ריב"ל מתני תרתי וגירסא נכונה היא: ההוא דרביה פתבו התוס' המ"ל אמוראי ניהו אליבא דר"י אלא וכו' ואני אומר דנדאי בכ"מ נ"ל טפי דתתי פליגי אטעמא דנפשניהו ולא פליגי אליבא דחד כדאמרין בפ"ה דכתובות (נ"ז) מיהו הכא למאי דפירשתי לעיל א"צ לזה דכיון דאר"י אהא דתנן גבי פרישת פהו השורף את הפרה שהיה בלשפה שע"פ הבירה דמקום הנה ביה הבית ובירה שמו ומדמפרישין אותו חוץ לעזרה ש"מ דלא יליף לפרישה דפרה ממילואים דאם לא כן הנה צריך פרישה בעזרה שהיה במקום חצר אנהל מועד דומיא דפרישת מילואים וכמ"ש שם ובע"כ הא דיליף מלעשות למעשה פרה דרביה הוא: אף הכא נמי כל הפתוב בהן מעכב בהן נ"ל דאשגרת לישנא דנקט גבי מילואים כל הפתוב בהן מעכב נקט לה בה"נ נמי דמאי שייך לומר ה"נ כל הפתוב בהן מעכב הא א"א לעכב אלא מאי דיליף ממילואים להכא והיינו פרישת ז' לחוד ותו לא אבל שאר דברים הפתובים גבי יוה"כ עצמו ולא אתו ממילואים לא שייך ללמד לעכב ממילואים וי"ל משום דילפינן ליוה"כ ב' דברים ממילואים א' לפרישת ז' ועוד שמיזין עליו כל ז' כדאמרין לקמן מה"ט נקט לה בלשון רבים ה"נ כל הפתוב בהן דהיינו פרישה והנאה מעכב (וזה סיוע למאי דפי' לקמן דהנאה דילפינן ממילואים דרשה גמורה היא דנכנסו מים תחת דם ולא אסמכתא כדברי התוס' וכמו שנקתוב לפנינו בס"ד ואע"ג דלקמן (נ"ח) קאמר הגמרא בפשיטות ולטעמיה הנאה כל ז' מי איכא והא קיי"ל הנאה שבות ואינו דוחה שבת ש"מ דמלתא דפשיטא היא דאין מזין עליו בשבת אלמא נדאי דגבי יוה"כ אינו מעכב מ"מ לא פריף ר"ל לר"י מהנאה דנהה מהדר ליה דאה"נ למאי דילפינא לה ממילואים אפי' בשבת מזין עליו כיון דלא סגי בלא"ה הואיל ומעכב והגמ' דפריף לה בפשיטות והא קיי"ל הנאה שבות היא היינו אליבא דריב"ח דפריף בשלמא א' שפא ג' כו' אלא ד' ל"ל הנאה לא בג' איכא לאיספוקי ולא בז' דש"מ דלא ס"ל דהנאה ילפינן ממילואים אלא מעלה בעלמא ומשום ספק ט"מ לפיכך אליבא דידיה פשיטא להגמ' דהנאה אינו דוחה שבת משום דשבות היא ומשום מעלה בעלמא אינו ראוי לדחות שבת): ומשמע לי דהני ז' ימים במקצת היום של יום א' סגי וא"צ ז' ימים שלימים יום ולילה וראיה לדבר מדאמרין בגמ' (נ"ח ו') אמר ר"ז ש"מ בועל נדה אינו פנדה וטובל ביום דאי אמרת בועל נדה פנדה אימת טביל בליליא למחר היכי עביד עבודה והא בעי הערב שמש ר"ש מנהרדעא אומר אפ"ת בועל נדה פנדה דמפריש ליה שעה א' סמוך לשקיעת החמה והשתא אי ס"ד שצריך פרישה ז' ימים שלימים עם לילותיהן הא ע"כ א"א לצמצם פרישתו מיד עם צאת הפוכבים ובע"כ צריך להפרישו מעט קודם לכן א"כ מאי הוכחה דר"ז מהכא בועל נדה אינו פנדה הא א"א אלא בסמוך לשקיעת החמה וכדר"ש מנהרדעא אלא ש"מ דא"צ פרישה כל ז' ימים עם הלילות שלימים ובמקצת יום א' סגי וכ"ת הניחא למאן דיליף לפרישה זו מסיני יום ז' של פרישה הוא משום טומאת ביתו ואתי שפיר דסגי במקצת יום ז' לר"ז דס"ל בועל נדה אינו פנדה אלא למאן דיליף לה ממילואים הא התם הנה פרישה ז' ימים ולילות שלימים דכתיב ופתח אנהל מועד תשבו יומם ולילה ז' ימים וברפ"ד דסנפה (נ"ח מ"ב) יליף גז"ש תשבו תשבו סנפה ממילואים ד'ימים אפילו לילות במשמע והא גבי סנפה ליל א' כולה צריכה סנפה ולא סגי במקצתה ש"מ דבמילואים נמי

הכי הוי דאל"כ סנפה ליל א' שְלָה מַנְלָן דאע"ג דְלִיף בַּפ"ב דְסִנְפָה (דף כ"ז) בגז"ש ט"ו
ט"ו מַחַג הַמְצוֹת לִילָה הַא' חוֹבָה לְאַכּוֹל בְּסִנְפָה אִין פֶּאן אֶלָּא אַכִּילָה בְּלִבְד אַבְל שִׁינָה
אִין לָנוּ וְאַפִּי אַכִּילָה אִין לָנוּ מַגז"ש זֹו אֶלָּא פְּזִיחַ אוּ פְּבִיצָה וְלֹא יוֹתֵר כַּמ"ש שָׁם
הַמְפָרְשִׁים וּבַע"כ אַכִּילָה יוֹתֵר מְשִׁיעוֹר זֶה וְכֵן שִׁינָה פֶּל לִיל א' א"א לְלַמְדוֹ אֶלָּא
מִמְלֻאוֹאִים וּש"מ דְּבְמִלּוֹאִים הִיָּה צָרִיף פְּרִישָׁה פֶּל לִיל א' וּלפ"ז פְּרִישַׁת יוֹה"כ דְלִיף
מִיָּנִיחָה נְמִי הִכִּי הָוִי וְאַפְתִּי מֵאִי הוֹכְחָה דר"ז מְהֵכָא דְבוֹעֵל נָדָה אִינוּ פְּנִדָה וְדוֹחַק לֹאמֵר
דר"ז ל"ל דְרִיבָּ"ל וּר"י דְלִפִּי מִמְלֻאוֹאִים אֶלָּא כר"ל ס"ל דְלִיף מְסִינִי נְעוּד פִּינָן דְפְּלוּגְתָא
דְתַנְיָא הִיא דְאִיפָא דְלִיף מְסִינִי וְאִיפָא דְלִיף מִמְלֻאוֹאִים פְּדָאמֵר בְּגַמְרָא א"כ מנ"ל לר"ז
לְהוֹכִיחַ מִמְתְּנִיתִין דְבוֹעֵל נָדָה אִינוּ פְּנִדָה דְלִקְמָא תַנְיָא דְמִתְנִיתִין פְּהֵאִי תַנְיָא ס"ל דְלִיף
מִמְלֻאוֹאִים.

די"ל דְּבְמִלּוֹאִים נְמִי לִיל א' דז' יְמֵי פְּרִישָׁה לֹא הִיָּה פְּרִישָׁה וְהַיָּמִים וְלִילוֹת דְקָרָא לִילוֹת
לְבַתֵּר יוֹם נֶחֱשֵׁב כְּמוֹ בְּקִדְשִׁים שְׁהִלְיָה הוֹלְכַת אַחַר הַיּוֹם פְּדָאמְרִינָן בַּסַּפ"ח דְחֻלִּין (דף
פ') וְלִיל ח' לְמִלְוֹאִים הִיָּה מְשָׁלִים לז' לִילוֹת שֶׁל פְּרִישָׁה תַדַּע דְהָא יָמִים אַקְדָּמִיָּה קָרָא
לְלִילוֹת דְכְּתִיב תִּשְׁבוּ ז' יָמִים יוֹם וְלִילָה ש"מ כְּדָפְנִי וְלִיל ח' הִלְף אַחַר יוֹם ז' שְׁעֵבֵר
לְחֻשְׁבוֹן ז' יָמִים וְלִילוֹת וְכַה"ג מְצִינּוּ גְבִי מ' יוֹם שְׁהִיָּה מְשָׁה בְּהָר דְכְּתִיב נְמִי מ' יָמִים וּמ'
לִילוֹת הִלְיָה הוֹלְכַת אַחַר הַיּוֹם פְּקִדְשִׁים וְכַמּוֹ ש"ל בְּחִידוּשֵׁי בַגְמ' (דף ד') וְה"נ לְדוֹרוֹת
לִיל יוֹה"כ הִיָּה נְמִי כַה"ג בְּעֶזְרָה פְּדָמוּכַח לְקַמְן דְּבָלִיל יוֹה"כ תַנְן אִם הִיָּה חֲכָם דוֹרֵשׁ וְכו'
וְאִם לֹא קוֹרִין לְפָנָיו זְכָרִיָּה בְּן קְבוּטָל אוֹמֵר פְּעָמִים הִרְבָּה קְרִיתִי לְפָנָיו בְּדַנְיָאֵל וּבַמְקָדָשׁ
הִיָּה פֶּל זֶה פְּדָאמְרִינָן בַּסַּפ"ט דְּבְרָכוֹת (דף ס"ג) גְבִי בְּן בְּנוֹ שֶׁל זְכָרִיָּה בְּן קְבוּטָל אַבוּתִיו
שְׁמִשׁוּ בְּבֵית הַמְקָדָשׁ פְּהָא דְתַנְן זְכָרִיָּה בְּן קְבוּטָל אוֹמֵר פְּעָמִים הִרְבָּה קְרִיתִי לְפָנָיו
בְּדַנְיָאֵל וְקַתְנִי סִפָּא בִּיקָשׁ לְהַתְנַמְנֵם פְּרַחִי פְּהוֹנָה מְכִין לְפָנָיו בְּאַצְבָּע צָרְדָה וא"ל אִישִׁי
כַה"ג עֲמוּד וְהַפָּג א' עַל הֶרְצָפָה ש"מ שְׁהִיָּה כַה"ג לִיל יוֹה"כ בְּעֶזְרָה דְהָא עַל הֶרְצָפָה
דְקַתְנִי הִיָּינוּ רְצַפַת עֶזְרָה הָרִי שְׁהִיָּה ז' יְמֵי פְּרִישָׁה שֶׁל דוֹרוֹת דִּיוֹה"כ דוֹמְיָא לְפְרִישַׁת
מִלּוֹאִים דְלִילָה אַחַר יוֹם וְהֵתָם לִיל ח' דְּמִלּוֹאִים מִן הַמְנַיָּן וְה"נ לִיל יוֹה"כ מִן הַמְנַיָּן דז'
לִילוֹת וְכ"ת א"כ לִילוֹת דְסִנְפָה דְלִפְיָנָן בַּגז"ש מִמְלֻאוֹאִים יְהִיָּה נְמִי הִכִּי לִילָה אַחַר יוֹם
דוֹמְיָא דְמִלְוֹאִים וְאִין לִיל א' שֶׁל חַג בְּכָלֵל אֶלָּא לִיל ח' שֶׁל חַג.

דוֹדָאִי לֹא יְלִפִּינָן סִנְפָה מִמְלֻאוֹאִים לְהַשׁוֹוֹתָן לְהַדְדִי לְגַמְרִי אֶלָּא לְעִיקָר מִקְלָתָא דְלִילוֹת
בְּכָלֵל יָמִים דְקָרָא מִיְהוּ הָא כְּדָאִיתָא וְהָא כְּדָאִיתָא דְגְבִי מִלּוֹאִים גְּלִי קָרָא דְלִילוֹת אַחַר
יָמִים דְכְּתִיב יוֹמָם וְהָדָר לִילָה אַבְל גְבִי סִנְפָה הַיּוֹם הוֹלְף אַחַר הִלְיָה כְּמוֹ בְּשַׁבַּת וּיּו"ט
לכ"ד וְלֹא פְּקִדְשִׁים שְׁהִלְיָה הוֹלְף אַחַר הַיּוֹם פְּדָכְתִיב בְּיוֹם קְרַבְנוֹ יְאָכֵל לֹא יִנְיַח מִמֶּנּוּ
עַד בְּוָקֵר פְּדָאמְרִינָן שָׁם בְּסוּף פ"ה דְחֻלִּין גְבִי אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ הִילְכָף פְּרִישָׁה דְמִלְוֹאִים
וְדִיוֹה"כ דְדָמִי לְקִדְשִׁים דְהָא פְּרִישוֹת אֵלּוּ לְצוֹרָף הַקְרָבָה הִיָּו לִילָה הוֹלְכַת אַחַר הַיּוֹם
פְּגוּף הַקְדָּשִׁים אַבְל מְצוֹת סִנְפָה דְלֹא דָבָר שְׁפַקְדָּשִׁים הוּא מְדַמְיָנָן לכ"ד שְׁאִינוּ בְּקִדְשִׁים
שְׁהִיָּה הוֹלְף אַחַר הִלְיָה.

אַחַר שְׁפַתְבְּתִי כ"ז רְאִיתִי בִירוּשְׁלַמִי דְאָמַר הֵתָם מִלּוֹאִים מְהִיכָן לְמָדוּ מִן הַקְרַבְנוֹת אוּ
מִמְעַשָּׂה בְּרֵאשִׁית אִי תִימַר מִן הַקְרַבְנוֹת הִלְיָה הוֹלְף אַחַר הַיּוֹם וְאִי תִימַר מִמְעַשָּׂה
בְּרֵאשִׁית הַיּוֹם הוֹלְף אַחַר הִלְיָה וְאִי תִימַר מִן הַקְרַבְנוֹת לִיל אַחֲרוֹן אִין לוֹ יוֹם וּא"ת

ממעשה בראשית יום א' אין לו לילה הרי דלכ"ע (יום) [לילה] א' ששקודם יום א' לא הנה צרידהפרישה ככלל במילואים נאפ"ל למאן דיליף לה ממעשה בראשית דיום הולך אחר הלילה וכ"ש דאיתי שפיר הא דר"ז דדייק דבועל גדה אינו פנדה וטעמא דירושלמי דקאמר דיום א' אין לילו עמו ככלל למאן דיליף לה ממעשה בראשית ולא הנה פרישה במילואים אלא ז' ימים ושישה לילות בלבד משום דקרא פתיב תשובו ז' ימים יומם ולילה מדמקדים יום ללילה ש"מ דיום קדים ללילה בפרישה זו דמילואים ודומה להא דאמרין בפ"ק י"א דמנחות (דף צ"ה) א"ר אב"י ש"מ יש סילוק מסעות בלילה כו' ואמרין פשיטא ללכת יומם ולילה פתיב מהו דתימא ה"מ היכא דעקר ביממא אבל היכא דלא עקר ביממא בלילה לא מעקרי ופירש"י דכתיב יומם ברישא ונהדר לילה קמ"ל: דף ח' ע"ב וכל אימת דמתרמי מפרשינו ליה פירש"י ואע"ג דלא הוי ד' ש"ל בשבת ונמצאת הוצאתו בטילה ב' ימים ונ"ל דרש"י לא דק דאי ד' ש"ל אינו בשבת הוצאתו בטילה ג' ימים בע"כ יום שבת ושפנגדו דאי חל יום שבת בא' מג' ראשונים ש"ל ז' ימי הפרישה בטל יום א' פנגדו מג' ימים אחרונים ש"ל ימי הפרישה ואי חל שבת בא' מג' ימים אחרונים בטל יום א' פנגדו מג' ימים ראשונים דהא הוצאת ג' בלא ז וכן הוצאת ז' בלא הוצאת ג' לאו כלום הוא וכי חל יום א' דפרישה בשבת ובטלה הוצאתו משום שבות הוצאת ה' לפרישה שהוא פנגדו ש"ל הוצאת א' דמזין עליו משום ספק שפ"א ג' והו"ל ה' שביעי נמי בטלה שאם אין הוצאת ג' הוצאת ז' לחוד לאו כלום הוא וכן אם חל שבת ב' לפרישה הוצאת ו' לפרישה נמי בטלה ואם חל ג' בשבת הוצאת ז' נמי בטלה מה"ט דאם אין ג' אין ז' וה"נ איפכא אם אין ז' אין ג' הילכף אם חל ה' ו' ז' לפ' א' מהם בשבת א' מא' ב' ג' שפנגדו בטל הוצאתו דאם ה' לפרישה חל בשבת בטלה הוצאת א' שפנגדו ואם ו' הוצאת ב' שפנגדו בטלה ואם ז' הוצאת ג' שפנגדו בטלה מה"ט דאם אין ז' הוצאת ג' לחוד ל"מ ככלל ובע"כ אם חל א' משאר ימים חוץ מיום ד' בשבת הוצאת ג' ימים בטלה ש"ל ד' וש"ל שבת וג' או ז' שפנגדו: [סיומא דפיסקא ד"ה מקדש ראשון] דף ט' ע"ב וְהָא דְמִיִּיתִי לְהִנִּי קְרָאִי לְלַמֵּד שְׁהִי עוֹבְדֵי ע"ז וּמַגְלֵי עֲרִיּוֹת אע"ג דקראי טובא בהדיא פתיבי דהיו עע"ז ומג"ע י"ל פיון דהני קראי צריכין דרשה מייתי להו אגב דבועי למדרש להו וכ"ד הגמ' בהרבה מקומות: רשעים היו נ"ל דסוף דברי ר"י בן תורתא הו' ומפרש לה הגמרא דאמקדש א' דלעיל קאי ולא אמקדש ב' דסליק מיניה: תנו עיניכם בבירה א"ד עידיכם בירה ק"ל מאי בינייהו בין הני תרי לישני ונ"ל ע"ד שאמרו בירושלמי שאלו את ר"א דורות האחרונים פשירים מן הראשונים א"ל עידיכם הבירה יוכיח אבותינו העבירו את התקרה ויגל את מסו' יהודה פ"א שלא נתגלה אלא הסכו' והמסו' ש"ל בית המקדש בלבד אבל הכתלים נשארו קיימין בחורבן הבית אבל אנו פפעענו את הכתלים האומרים ערו ערו עד היסוד ביה פ"א בחורבן בית שני שע"י אדום נאמר כן דרישא דקרא זכור ה' לבני אדום את יום ירושלים הוא ואמרין בפ"ה דגיטין (דף נ') מלמד שראה הקב"ה לדוד חורבן בית שני ונ"ל מהאי קרא זכור ה' והשתא ללישנא קמא ה"ק להו תנו עיניכם בבירה שחזרה לראשונים ולא חזרה לאחרונים וכדאר"י בסמוך ולישנא בתרא ה"ק להו עידיכם בירה שראה ראשונים לא העבירו אלא את התקרה בלבד ואנו פפעענו את הכתלים עד היסוד (דלשון עדות לא שייך אלא בדבר הנראה לעינים פדכתיב והוא עד או ראה או ידע וכדתנן בפ' זה בורר שפ"א תאמרו מאומד ת"ל והוא עד או ראה) וזה שלא כדברי רש"י שפ"א עידיכם בירה

בגן הבית עד לך בדבר שלא חזר לנו וחזר לראשונים דא"כ אין בין לישנא קמא ללישנא בתרא ולא פלוג וקעיקר בפירשתי: מה ר"א דמרה דארעא דישראל הוא בספ"ק דנדה (דף כ') מפוךש למה נקרא הכי: לא הוי משפעי ר"ל בהדיה פ"ה התוס' לא הנה מתחיל לדבר עמו אבל כשר"א הנה מתחיל לדבר עם ר"ל הנה משיב לו פדאמרין בפ"ק דנבחים גבי רמי ר"ל על מעוהי בבי מדרשא ומקשי אם פשיגין הן לירצו כו' שהשיב לו ר"א וגם הוא חזר והשיב לו ולדידי אין צריף לכ"ז חדא דה"ג בשוקא במקום התגרין פדי שלא יחשבו אותו לנאמן למיהב ליה עסקא בלא סהדי ועוד הא בלא"ה וכי ס"ד דלא הנה ר"ל משפעי בדברי תורה ולהשיב לשואל אפילו לקטן התלמידים הא כתיב מונע בר יקבנהו לאום ואמונע הלכה מפי תלמיד דריש לה בפ' חלק (דף צ') והא דלא הוי משפעי היינו במילי דעלמא פההיא דהכא דא"ל אלקה סנינא לכו דמתפנין לקנטרו: דף י' אע"ג דיפת אלקים ליפת פ"ה שזכו פרסיים דאתו מיפת לבנות הבית כו' ק"ל דהכא דריש ליה להאי קרא דיפת אלקים ליפת אפרסאי פדמטיק ופרסאי מנלן דמיפת קאתו ואבנין בית המקדש שזכו לבנותו קאי והא בפ"ק דמגילה (דף ח') תנו אין בין ספרים כו' אלא שהספרים נכתבים בכל לשון רשפ"ג אומר אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית וא' ר"י בגמ' מ"ט דרשפ"ג אומר קרא יפת אלקים ליפת וישפון באהלי שם דבריו של יפת יהיו באהלי שם והיינו לשון יונית דקאתו מיפת אלמא איון דריש שדברי תורה נאמרים באהלי שם בלשון יון וכ"ת דהיא דרשה דהתם אליבא דרשפ"ג אתא דאמר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית אבל לרבנן דס"ל ספרים בית המקדש ור"י ברבנן דריש ליה ליחא דהאמר ר"י התם הלכה פרשפ"ג אלמא פנותיה דריש ליה ואינונאי וישונם קאי ולא אפרסאי ומבית המקדש שבנאו מיירי מקרא זה מיהו אי נימא דקרא דהתם אסמכתא בעלמא הוא ועיקר הטעם שהתירו שיכתבו יונית לרשפ"ג הוא משום מעשה דתלמי המלך שכתבו לו ע"ב זקנים יונית פדאמר התם ועיקר קרא לההיא דרשא דהכא אתא אחי שפיר ונה שלא בדברי הרמב"ן שמשמע מדבריו דהיא דהתם דרשה גמורה היא כמ"ש שם ובחידושי למס' מגילה אפרש לה: אשור זה סילק משמע דה"פ דמדינת סילק היא מדינת בני אנומות אשור כמו פל הני דלעיל דמדינות הללו הוא שיושבים בהו בני אנומות פלוני ופלוני דאלו אשור שם איש מבני עבר הוי וקרא זה נמי מאותו האיש ששמו אשור מיירי פדכתיב מן הארץ ההיא יצא אשור אלמא גברא הוא וכן פ"ה רש"י יצא שלא להיות בעצת דור הפלגה וק"ל דבפ"ק דכתובות (דף י') אמרינן ומי פתב קרא לעתיד אין דכתיב ושם הנזהר הג' חידקל הוא ההולך קדמת אשור ותני ר"י אשור זו סילקא ומי הוואי אלא דעתיד ה"נ פ"ה אלמנה דכתיבא באורייתא על שם מנה דעתיד רבנן למתקני לה מנה ופ"ה רש"י מי הוואי בכריאת עולם והקשו התוס' דמאי מייתי מאשור דאשור אע"ג דלא הוי בכריאת עולם פנין דהוי בימי משה שפיר הו"ל למכתב אבל מנה לא הו"ל למכתב פנין שעדיין לא הנה בדורו ופ"ה בשם ר"י דסילק בימי משה מי הוואי דקיי"ל דסילקא לא הנה בימי משה וסביב סילקא הולך חידקל ולא אצל אשור שהנה בימי משה והא הכא קאי אהאי אשור שהנה מבני עבר ומפרש ר"י זו סילק אלמא מהאי אשור מיירי קרא ור"י וצ"ל דתרי אשור ותרי סילק הוואי והא דמייתי התם לדתני ר"י אשור זו סילק לאו מדר"י דתנא הכא מייתי

לה הָתָם אֵלָא ר"י תַּרְתִּי תְּנִי אֶהְיֵי תַּרְתִּי קִרְאִי וּמַפְ' לְהָאִי אֲשׁוּר זֹו סִילְק וּכְבָר הָיָה בִּימֵי מִשָּׁה וְה"נ הִדָּר תְּנִי וּמִפְרָשׁ נָמִי לְאִידָךְ קִרְא דְאֲשׁוּר דְּהָתָם זֹו סִילְק אֵלָא דְּהָתָם לֹא מִיִּירֵי מֵאֲשׁוּר וְסִילְק דְּהָכָא דְּהָיָה בִּימֵי מִשָּׁה דְּסָבִיב זֶה אֵין הוּלְךָ חִידָקְל אֵלָא סָבִיב אֲשׁוּר וְסִילְק אַחַר הַמְאֻחָר שְׁלֹא הָיָה עֲדִינֵין בִּימֵי מִשָּׁה וַיֵּשׁ סְפָרִים גּוֹרְסִים הֵכָא תְּנִי ר"י אֲשׁוּר זֹו סִילְק וְהָתָם גּוֹרְסִים תְּנִי ר"י אֲשׁוּר זֹו סִילְקָא בַּא' מְסוּפּוֹ אֶלְמָא תַּרְתִּי נִינְהוּ וּר"י תַּרְתִּי מִיְלֵי קֶאָמֶר וּדְר"י דְּהָתָם לָאו דְּהָכָא הֵנְאִי: וְשֵׁם אַחֲמֵן פִּירֵשׁ"י אִיִּידֵי דְּדָרְיֵשׁ שְׁמֵהֶתָּא נֶקֶט נָמִי לְהָאִי וְאִינִי יוֹדַע מָה עֲנִין זֶה לְזֶה דְּהָא לֹא דָרִישׁ הֵכָא עַד עַכְשָׁיו לְמָה וְעַל שֵׁם מָה נֶקֶרָא זֶה פֶּן וְלֹא קֶאָמֶר אֵלָא דְּפִלוֹנִי הַנְּאָמֶר בִּקְרָא הוּא נֶקֶרָא פֶּן כְּמוֹ גּוֹמֵר זֶה גְרַמְמֵיָא וְכֹן פְּלוֹן וְאִילוּ הֵכָא לֹא קֶאָמֶר אַחֲמֵן זֶה פְּלוֹנִי אֵלָא דָרִישׁ אַחֲמֵן לְמָה נֶקֶרָא שְׁמוֹ פֶּן מִפְּנֵי שְׁהוּא מִיּוֹן שְׁבֻאֲחִיו וְכֹן שְׂשֵׁי עַל שֵׁם שְׂשֵׁים כּו' וְכֹן בְּתַלְמֵי וְאִין לוֹ עֲנִין לְהֵנִי דְּלַעִיל כָּלֵל וְלִי נִרְאֶה לְפָרֵשׁ אִיִּידֵי דְּקֶאָמֶר בְּסִיפָא דְּמִילְתָא אַחֲמֵן בְּנֵה עֲנַת כּו' דְּדָמֵיָא לְהָא דְּאִיִּירֵי לַעִיל דְּוִיבֹן אֶת נִינְהוּ נֶקֶיט לְהָא הֵכָא וְאֶגֶב מִפְרָשׁ לְהָ נָמִי עַל שֵׁם מָה נֶקֶרָאוּ פֶּן: ד"א אַחֲמֵן בְּנֵה עֲנַת רִשׁ"י פִּי ד"א ל"ג וְדָאִי אֵין עֲנִין ד"א לְכָאֵן מ"מ לִפ"ז הָא דְּקֶאָמֶר בְּסוּף הַדְּבָרִים יְלִידֵי הַעֲנָק שְׂמַעְנִיקוּן חֲמָה בְּקוּמְתוֹן רָאוּי לְהִיּוֹת קוּדְם הָא דְּאַחֲמֵן בְּנֵה עֲנַת דְּהֵיאִי שְׁיִידֵי לַעִיל וְסִיּוּמָא דְּמִלְתָא דְּדָרְשָׁה דְּשְׁמֵהֶתָּא הָוִי הָא וּבִפ"ז דְּסוּטָה (דָּרָף ל"ד) מִיִּיתֵי לְהָ נָמִי לְהָא וּדְרִישׁ לְהָא דְּעֲנָק קוּדְם לְהָא דְּאַחֲמֵן בְּנֵה עֲנַת נ"ל: דָּרָף י"ג ע"ב אֵלָא לְחַדָּא א"ל ה"ז גִּיטָךְ ע"מ שְׁלֹא תְּמוֹת חֲבָרְתָךְ וְלְחַדָּא א"ל ה"ז גִּיטָךְ ע"מ שְׁאֶפְנִס אֲנִי לְבֵית הַפְּנֹסֶת כּו' זֶהוּ מְסַקְנָא דְּשְׂמַעְתִּין וּק"ל טוֹרַח זֶה לְמָה לְקַדֵּשׁ וְלַכְּנֹס אֲשֶׁה א' וְהִדָּר מְגַרֵּשׁ לְהָ עַל תְּנָאִי כְּדָאֲמַרִּין בְּכּוּלָּהּ סוּגִין וְנִמְצָא פּוֹסֵל אֲשֶׁה א' מִן הַפְּהוֹנָה בְּכָל שְׁנָה אִם לֹא מֵתָה אֲשֶׁתּוֹ ה"ל לְקַדֵּשׁ אֲשֶׁה א' עַל תְּנָאִי אִם תְּמוֹת חֲבָרְתִּיךְ תְּהָא אֶת מְקוּדְשֵׁי לִי לְמַפְרַע וְהַשְׁתָּא א"צ לְגַרֵּשׁ אֵלָא אֲשֶׁתּוֹ בְּלִבְד עַל תְּנָאִי זֶה דַּע"מ שְׁאֶפְנִס לְבֵית הַפְּנֹסֶת דָּאִי מִיִּיתָא הָא קִיִּימָא הָא כּו' וְכַדְמִסִּיק וְאִי מְשׁוּם דְּמִסִּיק לַעִיל כָּל כְּמָה דְּלֹא פְּנִיס לְהָ לָאו בֵּיתוֹ הִיא וּבַע"כ צָרִיךְ לְכַנֹּס לְשִׁנְיָה הָא כְּבָר פִּי לַעִיל דְּכִנְיָסָה זֹו לָאו בִּיאָה הִיא דְּתִימָא דַּא"א לוֹ לְכַנֹּס עַל תְּנָאִי דַּע"מ שְׁתְּמוֹת חֲבָרְתָּה דְּהָא אִי לֹא מֵתָה שְׁנִיָּה הו"ל בְּעִילְתוֹ בְּעִילַת זְנוּת לְמַפְרַע מִש"ה צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ לְגַמְרֵי בְּלִי תְּנָאִי וּמְשׁוּם ב' בְּתִים הִדָּר מְגַרֵּשׁ לְהָ עַל תְּנָאִי אֵלָא פְּנִיסָה זֹו הִיִּינוּ פְּנִיסַת חוּפָה לְחוּד בְּלֹא בִיאָה וּבְהִכִּי בֵּיתוֹ הָוִיא וְהָא פְּנִיסַת חוּפָה ע"ת ל"ל בַּה וְסָגִי בְּהִכִּי דְּהָא דְּאַמְרִין רִפִּי"ב דִּיבְמוֹת (דָּרָף ק"ז) אֵין תְּנָאִי בְּחוּפָה לָאו דְּאִינוּ מוֹעִיל תְּנָאִי קֶאָמֶר אֵלָא שְׂאִין הַדְּבָר רְגִיל לַעֲשׂוֹת חוּפָה עַל תְּנָאִי כְּדִפְרִישׁוּ שֵׁם הַתּוֹס' וְהַמְפָּרְשִׁים אֲבָל הִיכָא דְּאַתְנִי וְדָאִי מְהֵנִי וְכִיּוֹן שְׂפֵן טוֹרַח זֶה ל"ל לְקַדֵּשׁ וְלַכְּנֹס לְגַמְרֵי כְּדִי שְׂיִצְטָרַךְ לְחַזוֹר וּלְגַרֵּשׁ עַל תְּנָאִי מְשׁוּם ב' בְּתִים וְעוֹד שְׁפוֹסֵל אֲשֶׁה א' מִן הַפְּהוֹנָה שְׁלֹא לְצוֹרֵךְ וְאֵין רָאוּי לַעֲשׂוֹת מְשׁוּם לֹא יִשְׁפּוֹךְ אֶדָּם מִי בּוֹרוֹ וְאַחֲרִים צָרִיכִין לוֹ כְּדָאֲמַרִּין בִּפ"ד דִּיבְמוֹת [דָּרָף ל'] גְּבִי הִיָּתָה אַחַת כְּשֶׁרָה לְכַהֲנֹנָה וְאַחַת פְּסוּלָה כְּשֶׁהוּא חוּלְץ חוּלְץ לְפְסוּלָה כְּדִי שְׁלֹא יִפְסוֹל הַכְּשִׁירָה בְּחִלְצָתָהּ מִן הַפְּהוֹנָה וּבִפְט"ז דִּיבְמוֹת נָמִי אַמְרִין שְׂמָא יְהִיָּה הַנּוֹלָד בֶּן קִיִּימָא וְנִמְצָא אֶתָּה מְצָרִיכָה כְּרוֹז לְכַהֲנֹנָה אֶלְמָא הַרְבֵּה חָשׁוּ שְׁלֹא לְפְסוֹל אֲשֶׁה מִן הַפְּהוֹנָה בְּחֻמֵּם הו"ל לְקַדֵּשׁ וְלַכְּנֹס עַל תְּנָאִי שְׂאִם תְּמוֹת אֲשֶׁתּוֹ תְּהָא זֹו מְקוּדְשֵׁי לְמַפְרַע וְע"ד שִׁמְפ' הֵכָא בְּגִירוּשִׁין וְעוֹד ק"ל דְּגַם טוֹרַח זֶה שְׁל גִּירוּשֵׁי אֲשֶׁתּוֹ ע"ת שְׁאֶפְנִס לְבַה כ"נ ל"ל הָא אֶפְשָׁר לְקַדֵּשׁ אֲשֶׁה אַחַת עַל תְּנָאִי שְׂאִם תְּמוֹת אֲשֶׁתּוֹ תְּהָא זֹו מְקוּדְשֵׁי לוֹ מִיָּד מְשַׁעַת מֵיָתָה וְאִילָךְ דְּתוֹ ל"ל בַּה דְּאַפְל' אִם תְּמוֹת אֲשֶׁתּוֹ בְּפִלְגָא

דעבוכה לא עביד עבוכה למפרע בב' בתים דעד בטר מיתת אשתו אין האחרת מקודשת לו כלל וי"ל דהכא אליבא דר"י קיימינו דאמר אף אשה אחרת מתקנין לו שמה תמות אשתו והאמרינו בפ"ב דעירובין (דף ל"ו) דליתא למתניתין דהתם דש"מ דר"י אית ליה ברירה מדתני איז דר"י לית ליה ברירה ורבא אמר בפ"ג דגיטין (דף כ"ה) מאן דל"ל ברירה תולה בדעת אחרים נמי ל"ל ברירה ואע"ג דאקשה ר"מ לרבא מהרני בועליה ע"מ שיירצה אפא כי רצה האב מקודשת לר"ש וה"ז גיטף אם מתי מחולי זה דמגורשת לר"י פשימות וקא ר"י ור"ש בפתולה בדעת עצמו ל"ל ברירה גפי הלוקח זין מפין הכותים אומר ב' לנגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה לר"מ משום דיש ברירה ור"י ור"ש אוסרים ושני רבא לעולם ר"י ור"ש אית להו ברירה והתם ה"ט משום שמה בקע הנוד ונמצא שותה טבלים למפרע מ"מ לרב דאמר בפ"ב דעירובין דליתא למתניתין מדתני איז ה"נ ליתא למתניתין דה"ז גיטף אם מתי ואינה מגורשת לר"י אפי' פשימות וכדפ' במקום אחר וה"ה במקדש או מגרש על תנאי פההיא דהרני בועליה ע"מ שיירצה אפא אפי' נתקיים התנאי ורצה האב אינה מקודשת משום דאין ברירה מיהו ה"מ בתולה תנאו במעשה כגון בעל מנת שיירצה אפא או אם מתי אבל אם תולה תנאו בדבר שהוא שב ואל תעשה כגון קדושין וכן גירושין ע"ט שלא ימחה אפא אפי' למאן דל"ל ברירה מקודשת ומגורשת הואיל ואין הקדושין והגירושין תלוים במעשה של אחרים אלא ע"י שב ואל תעשה שלהם התנאי מתקיים מאיליו וכ"כ הר"ן בשם הרמב"ן דהא דתנו בפ"ב דקדושין ע"מ שיירצה אפא רצה האב מקודשת אע"ג דקיי"ל אין ברירה דהאי ע"מ שיירצה ע"מ שלא ימחה הוא ואפי' מאן דל"ל ברירה כה"ג מהני והיינו כדפ' ומהא נמי יש ללמוד דע"מ שלא ימות פלוני מקודשת ומגורשת לכ"ע ואפי' למאן דל"ל ברירה והשתא ניחא דא"א דיקדש כ"ג אשה על תנאי דהא תנאי דקדושין לא שייה אלא בע"מ שתמות אשתי וקא לרב אליבא דר"י לא מהני פיון דלית ליה ברירה אבל כי מקדשה לגמרי כלי תנאי ומגרשה ע"ת תנאי דגירושין בע"מ שלא תמות חכרתיך בע"כ הוי ותנאי כזה מהני לכו"ע אפי' למאן דלית ליה ברירה וכדפ' ואע"ג דאמ' התם דליתא לדאיו מקמי מתניתין ור"י אית ליה ברירה ובע"מ שתמות סגי לר"י מ"מ נקט לה הגמ' בע"מ שלא תמות דלכ"ע פהאי גוונא מהני לר"י ואע"ג דלעיל ר"ל באומר ע"מ שתמות או שתמות חכרתיך והשתא אי כה"ג מהני לר"י תקשה להני שינויי טורח זה למה לקדשה ע"ת הא בלא"ה הני שינויי א"א להעמידן פי יש עליהן קושיות רבות כדפ' רש"י בריש הסוגיא וא"צ אנו אלא להעמיד מסקנת הסוגיא על מתכונתה.

מיהו אפתי קשה דהא בע"כ אפ"ת דמאן דל"ל ברירה אפי' תולה בדעת אחרים ל"ל מ"מ ה"מ בדבר שיש לו לחול למפרע כגון באומר ה"ז גיטף אם מתי דבע"כ לכשימות צריף לחול הגט למפרע סמוך למיתה דאי לכשימות הא קיי"ל אין גט לאחר מיתה וכן בהרני בועליה ע"מ שיירצה אפא דהיינו שקדשה בביאה לכשיירצה צריכים הקדושין לחול למפרע בשעה שקדשה בביאה דאי מכאן ולהבא משעה שיירצה האב א"א להן לקדושי ביאה לחול אא"כ חלין למפרע בשעת קדושין כדמוכח בפ"ג דקדושין (דף ס') גפי ה"ז גיטף ע"מ שתתן לי ר' וזו מגורשת ותתן דא' איפא בינייהו כגון שנתקרה הגט או אבד למ"ד כל האומר ע"מ פאומר מעכשיו דמי מגורשת למפרע ולמ"ד לא פאומר מעכשיו דמי אינו גט דעל מה יחול הגירושין בלהבא פיון דאין הגט קיים באותו שעה וה"ה

קדושים א"א להו לחול לאחר זמן אלא בקדושי פסוף ואפ"י נתאכלו המעות משום דהני זוני לאו למלנה דמי ולא לפקדון דמי כדאמ' רפ"ג דקדושים (דף נ"ט) וכן בקדושי שטר ולא נתקבע השטר עד לאחר זמן חלות הקדושים אבל קדושי ביאה בלאחר זמן א"א דהא אין פאן שום דבר שתחול עליו הקדושים ונדבר זה מתברר היטב בדברי התוס' פ"ג דקדושים גפי הא דאמר פגון דכתב לה לכשאקמה כו' וכינון דבהריני בועליה ע"מ שיירצה אבא דהינו שקדשה בביאה זו דקא' ר"ש רצה האב מקודשת בע"כ מקודשת למפרע משעת ביאה קא' דאי מכאן ולהבא משעה שרצה האב כי רצה מאי הוי על מה תחול הקדושים וכינון דבע"כ ה"ז גיטף אם מתי וכן הריני בועליה ע"מ שיירצה אבא ל"ל מקודשת או מגורשת אלא למפרע מש"ה א"ל מאן דל"ל בריה בתולה בדעת אחרים לאו פלום הוא ולא אמרינו הוברר הדבר למפרע שבעת ביאה וסמוך למיתה הוי ראיון לחול הקדושים והגירושין אבל בדבר שאפשר לו לחול מכאן ולהבא בתולה בדעת אחרים פגון שקידשה בכסף או בשטר או בגירושין ולא נתקבע השטר קדושים או הגט אפי' תולה בדעת אחרים פגון ע"מ שיירצה אבא לכ"ע מקודשת או מגורשת לכשיירצה דכמכאן ולהבא לא שייך לומר בריה ויש לי להביא ראיה לזה מהא דתנו בפ"ג דקדושים (דף ס"ב) האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שאתגנייר לאחר שתתגניירי וכו' אינה מקודשת ומפ' בגמרא דה"ט דאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ואינו בידו פכל הני דמתניתינו וגר נמי לאו בידו דגר צריף ג' מי יימר דמזדקקי ליה ג' והשתא מנ"ל דטעמא דמתניתינו דאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם דילמא ה"ט דתנא דידן ס"ל אין בריה וקא למ"ד אין בריה בתולה בדעת אחרים כהריני בועליה ע"מ שיירצה אבא וקרי זה גיטף אם מתי לאו פלום הוא אע"ג דהאיש והאשה בני קדושים וגירושין נינהו הואיל ותנאי הקדושים והגירושין תלו בדעת אחרים כ"ש הכא דעיקר קדושים של אלו אין להם מקום לחול פלל בשום ענין אלא ע"י דעת אחרים שלשה לגר הרב לשיחורור מיתת הבעל והאחות ע"י מי שחיי האדם ומותו בידו ונחליצה ביבם פשיטא דלמאן דל"ל בריה דלאו פלום הוא ודילמא תנא דידן ס"ל כמ"ד אין בריה ועוד דבפ' האשה רבה (דף צ"ה) דייק ר"י מדתני לאחר שיחלוץ לה יבמה אינה מקודשת דאין קדושים תופסין ביבמה לשוק והשתא מנ"ל דטעמא דמתניתינו משום דאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם הוא הואיל ואין בידו לקדשה עכשיו קודם חליצה לאחר שיחלוץ נמי אינה מקודשת דילמא לעולם קדושים תופסין ביבמה לשוק ואי הוה מקדשה עכשיו מיד ה"נ דמקודשת אלא משום שקדשה בלאחר זמן ותלה לה בדעת אחרים בחליצת היבם גרע טפי ואינה מקודשת משום דאין בריה ובהכי ניחא טפי דהא ר"י ס"ל דאין בריה כדאמר בכ"מ האחים שחלקו לקוחות הן וכדאר"י רפ"ב דגיטין (דף כ"ד) ור"י אינו מחלק בין תולה בדעת עצמו לתולה בדעת אחרים כדמוכח בהיא דפ"ב דעירובין דתני איור ר"י אומר אין אדם מתנה על ב' דברים כא' אלא אם בא חכם למזרח עירובי למזרח למערב עירובי למערב אבל לכאן ולכאן למקום שארצה לא ופריף מ"ש לכאן ולכאן דלא דאין בריה מזרח ומערב נמי אין בריה ואר"י וכבר בא חכם ואם איתא דר"י מחלק מאי קושיא הא לכאן ולכאן שאני לתולה בדעת עצמו הוא לפיכך אין בריה אבל מזרח ומערב לתולה בדעת אחרים שהוא החכם מש"ה יש בריה ול"ל לשנות עלה וכבר בא חכם א"ו ר"י אינו מחלק בהאי אלא בכ"ע אין בריה וא"כ מנ"ל למיזק מהא דאין קדושים

תופסין ביבמה לשוק דילמא טעמא דמתניתין משום דאין בריה הוי ועוד ק"ל דתניא
התם האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שאתגזיר וכו' אינה מקודשת ר"מ אומר
מקודשת ר"י הנשיא אומר מקודשת ומ"ט אמרו אינה מקודשת משום איבה פ"א איבת
אחותה ובעלה אבל בשארי כר"מ ס"ל דמקודשת והא ר"י הנשיא היינו רבי פדאמר התם
והא רבי ס"ל דאין בריה דתניא בפ"ד דגיטין (נ"ז מ"ז) ישראל ונכרי שלקחו שדה
בשנותפות טבל וחולין מעורבין זה בזה דברי רבי וטעמא משום דאין בריה פדאמר התם
וכיון דאין בריה הא מדינא בכל הני דחשיב תהא אינה מקודשת א"ו אפ"ת תולה בדעת
אחרים אין בריה ה"מ למפרע קודם גילוי דעתם כמו בהריני בועליה ע"מ שירצה אפא
ובה"ז גיטף אם מתי אבל במפאן ולהבא פגון כל הני דחשיב לאחר גרות ושחרור ואינן
אפשר לקדושין לחול למפרע דהא לאו בני קדושין גינהו אלא במפאן ולהבא אי לאו
משום טעמא דאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם הוי מהני דל"ש פאן לומר אין בריה
ועוד הבאתי ראיות לסברא זו ואין פאן מקומן והשתא פינון שפן אפתי תקשה בשלמא
הא דאין מקדש אשה אחת על תנאי למפרע אם תמות חברתיה משום דל"א אי מקדש
הכי אינה מקודשת משום דאין בריה אבל מ"מ קושיא ב' במקומה עומדת יקדשה ע"ת
לכשתמות [אשתו] יהיו חליו קדושין וזה מהני לכ"ע וי"ל פינון דע"כ הני קדושין קודם
יוה"כ הוו כדפני' לעיל והא כל פמה דלא פניס לה לאו ביתו היא ובע"כ פניס לה נמי
ואע"ג דפ"י דהאי פניסה היינו פניסת חופה בלא ביאה וכמו דקדושי תנאי מהני ה"נ חופת
תנאי מהני מ"מ בקדושין גופיה לא מהני תנאי אלא בקדושי פסוף אפ"י תנאי דלאחר זמן
פגון לאחר ל' יום ואפילו נתאכלו הפעות או בקדושי שטר והשטר בעין לאחר ל' יום
אבל [אי] ליתא לשטרא לאחר ל' יום וכן בקדושי ביאה בכל ענין אינה מקודשת משום
דלאח"ז אין להם לקדושין על מה לחול ואי אתה מוצא קדושי ביאה לאח"ז בשום ענין
וכן בקדושי שטר ונאכד או נתקבע השטר קודם ל' יום אלא א"כ קידשה מעכשיו ולאחר
ל' יום דהקדושין חליו למפרע וכ"ז מבואר במה שפכתתי לעיל וכיון שפן הא ודאי פניסה
דחופה לקדושי ביאה דמ"א דא"א לה לקנות ולחול בלאח"ז דלאח"ז אין לקנין חופה על
מה לחול וא"כ א"א לכ"ג שיקדש ויכניס לחופה קודם יוה"כ שתהא החופה חלה וקונה
ביוה"כ לאשה זו אם תמות אשתו לכשתמות דבאותה שעה לכשתמות אין חופה דאתמול
קונה וכ"ת תחול למפרע כשתמות אשתו בפלגא דעבודה תהא קונה למפרע מאתמול
משעת חופה ואין פאן משום ב' בתים דהא את אשתו מגרש על תנאי שאפניס לבית
הפניסת הא א"א בתנאי דע"מ שתמות שיחול למפרע דהא אליבא דר"י קיימינן ולאיו אין
ברייה לר"י ובתנאי דלמפרע ע"מ שתמות אינה מקודשת משום לתא דאין בריה מש"ה
בקדושי תנאי א"א לא בתנאי לכשתמות לחוד דבענין זה חופה אינה קונה ולאו ביתו
היא ולא בתנאי מעכשיו ולכשתמות דבענין זה חופה אין פאן וקדושין אין פאן משום
אין בריה לפיכך מקדשה ומכניסה לחופה בסתם בערב יוה"כ בלי שום תנאי ומגרשה
על תנאי בערב יוה"כ והא תנאי דגירושין בע"כ בשלא תמות חברתיה הוי דבתמות לא
שייף ה"כא וכיון דתנאי שלא תמות דשב ואל תעשה הוא חל למפרע משעת גירושין
דמערב יוה"כ דבתנאי שלא תמות דהוי ממילא בשב ואל תעשה אפ"י למפרע ליכא משום
אין בריה וכדפני' לעיל ובתנאי זה יצאנו מידי כל החפשות וכ"כ בזה הרבה בתשובה
(סי' צ"ג) ועוד הארכתי שם בזה.

עוד נ"ל דה"ט דא"א וְלֹא סָגִי לִי בְּקִדּוּשֵׁי אִשָּׁה בְּמִכְּאֵן וְלִהְבֵּא לְכַשְׁתְּמוֹת אִשְׁתּוֹ דְּהַשְׁתָּא ל"צ לְגַרְשׁ כָּלֵל ע"ת לֹא אֵת אִשְׁתּוֹ הָא' וְלֹא אֵת הַשְּׁנִיָּה זֶה מְשׁוּם דְּלִקְמָן בְּפ"ה (דף נ') מְבַעֲיָא לָן גַּבֵּי פֶר יוה"כ אִי אֲחִיו הַכְּהֻנִּים מְקַבְּעוּתָא מִתְּפָרִין אוּ מְקַנְפִּיא וְלֹא אִיפְשִׁיטָא וְה"ה בֵּיתוֹ זֶה אִשְׁתּוֹ נְמִי לְאֲחִיו הַכְּהֻנִּים דְּמֵיָא כַּמ"ש שֵׁם הַתּוֹס' וּמִשְׁמַע שֵׁם בְּסוּגִיא זֶה דַּאֲחִיו הַכְּהֻנִּים מְקַבְּעוּתָא מִתְּפָרִין אִם מֵת א' מִן הַכְּהֻנִּים בִּיּוֹה"כ פְּרוּ שָׁל כ"ג הו"ל חֲטָאת הַצִּיּוּר אוּ הַשְּׁוֹתְפִים שְׁמַת א' מְבַעֲלִיהָ דִּלְר"י לְמִיתָה אֲזֵלָא וְעוֹד אֲנִי אוֹמֵר דְּאֶפְשָׁר דְּאִשְׁתּוֹ עֲדִיפָא טְפִי מְאֲחִיו הַכְּהֻנִּים דְּאֶפִּי אֵת"ל דְּאֲחִיו הַכְּהֻנִּים מְקַנְפִּיא מִתְּפָרִים אִפ"ה בֵּיתוֹ זֶה אִשְׁתּוֹ מְקַבְּעוּתָא מִתְּפָרִין כְּמוֹהוּ וְה"ט מְשׁוּם דְּכַפְרַת כ"ג תְּלָה רַחֲמֵנָא בְּהַ וְצָרִיף שְׂיָהָא לֹא אִשָּׁה דְּנֻקָּא וְכַדָּאר"י אִף אִשָּׁה א' מִתְּקִינִין לֹא שְׁנָא' וְכו' בֵּיתוֹ זֶה אִשְׁתּוֹ וְה"ט נְמִי שְׁבֻדוּי א' מִתְּנֻדָּה עֲלִיו וְעַל בֵּיתוֹ בִּיחֻד וּמוֹסִיף עֲלִיו בְּיֻדוּי ב' ג"כ אֵת אֲחִיו הַכְּהֻנִּים אֲלֵמָא פְּפָרְתוֹ וְכַפְרַת בֵּיתוֹ דְּמֵינֵן אֶהְדְּדִי וְזֶה בְּלֹא זֶה א"א וְשִׁקּוּלִין הֵן וְכַמֵּש"ל וּמ"מ אֶפִּי לְפִי הַתּוֹס' כַּפְרַת בֵּיתוֹ לֹא גָרַע מִיּוֹ מְכַפְרַת אֲחִיו הַכְּהֻנִּים וְאֵת"ל אֲחִיו הַכְּהֻנִּים מְקַבְּעוּתָא מִתְּפָרִים הִיא נְמִי מִתְּפָרַת מְקַבְּעוּתָא וְאִם מֵתָה פְּרוּ שָׁל כַּה"ג הו"ל חֲטָאת הַצִּיּוּר אוּ הַשְּׁוֹתְפִין שְׁמַת א' מֵהֵן וְאַלְיָבָא דִּר"י תְּמוֹת וְכִינּוֹן שְׁכֹן לֹא סָגִי לְקַדְּשׁ לֹא אִשָּׁה אַחֲרַת ע"ת כְּשִׁתְּמוֹת אִשְׁתּוֹ בִּיּוֹה"כ תְּהָא זֶה מְקַנְדְּשֵׁת לֹא מְשׁוּם דְּחִיּוּשֵׁינּוּ דִּילְמָא תְּמוֹת אִשְׁתּוֹ בְּפִלְגָא דְּעִבּוּדַת פְּרוּ וְלִר"י תְּמוֹת וּבְטָלָה עִבּוּדַתוֹ וּפְסוּלָה לְמַפְרַע וּלְפִיכְף לִר"י אֵין לֹא תִקְנָה אֲלֵא א"כ מְגַרְשׁ אֵת אִשְׁתּוֹ לְמַפְרַע עַל תְּנָאִי לְכַשְׁתְּמוֹת שְׂיָכַנְס לְבַה"כ"נ וּמִשְׁוִי לְגִיטָא דְּאִשְׁתּוֹ גִּיטָא לְמַפְרַע כְּדִי שְׁבַשְׁעַת עִבּוּדַת הַפֶּר לֹא רְמֵיָא כַּפְרָתָה עֲלִיו וְל"ל בְּהַ בְּמִיתָה דְּאֵין לָהּ חֶלֶק וְשְׁוֹתְפוֹת כָּלֵל בְּפְרוּ וְכִינּוֹן דְּצָרִיף לְגַרְשׁ אֵת אִשְׁתּוֹ עַל תְּנָאִי לְמַפְרַע מְשׁוּם חֲשִׁשָׁא דְּחֲטָאת שְׁמַתוֹ בְּעֲלִיָּה מִהַשְׁתָּא בַּע"כ א"א לֹא אֲלֵא א"כ מִתְּקִינִין לֹא אִשָּׁה א' נְמִי לְמַפְרַע בַּעַל תְּנָאִי שְׁמַת תְּמוֹת אִשְׁתּוֹ דְּלֹא סָגִי אִם לֹא שְׁהַשְּׁנִיָּה תְּהִיָּה אִשְׁתּוֹ לְמַפְרַע קוֹדֵם גִּירוּשֵׁי הָרֵאוּשׁוּנָה וְזֶה א"א מְשׁוּם דְּאֵין בְּרִינְהָ לִר"י אֲלֵיבָא דְּאֵין וְעוֹד י"ל דַּאֲפ"ת דְּבֵיתוֹ מְקַנְפִּיא מִתְּפָרַת וְלֹא מְקַבְּעוּתָא וּבְמִיתָה ל"ל בְּהַ מְשׁוּם חֲטָאת שְׁמַתוֹ בְּעֲלִיָּה אִפ"ה א"א לְקַדְּשׁ הַשְּׁנִיָּה עַל תְּנָאִי לְכַשְׁתְּמוֹת וְאַיְלָף מְשׁוּם דְּכַפְרַת מְקַדְּשׁ וְקַדְּשֵׁי כַּפְרַת כְּהֻנִּים בְּפֶר וְכַפְרַת יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעִיר הַפְּנִימִי אֶפִּי לִר"י דְּאָמַר כְּהֻנִּים וְיִשְׂרָאֵלִים שְׁוִין בְּכַפְרַת שְׁאָר כָּל הָעִבְיָרוֹת בְּשַׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח מו"מ בְּהַא מוֹדָה דְּבִטּוּמָאת מְקַדְּשׁ וְקַדְּשֵׁי אֵינּוּ שְׁוִין אֲלֵא כְּהֻנִּים בְּפֶר וְכַדָּאֲמַרִּין בְּסַפ"ק דְּשַׁבּוּעוֹת (דף י"ג) וְנִפְקָא לִיָּה הֵתֵם מְדַכְתִּיב וְכַפֶּר בַּעֲדוֹ וּבַעֲדוֹ בֵּיתוֹ וְכָל הַכְּהֻנִּים בְּכָלֵל בֵּיתוֹ הֵן וְהָא אִשְׁתּוֹ נְמִי בְּכָלֵל בֵּיתוֹ וּמִתְּפָרַת בְּפֶר עַל עֶזֶן זֶה וְלֹא בְּשַׁל יִשְׂרָאֵל וְהָא לְקַמָּן בְּפ"ה (דף נ"ג) אִמ' דְּעִבּוּדַת הַפֶּר קָדִים לְשַׁל שַׁעִיר בֵּין כְּהֻנִּים בֵּין בְּהִיכָל בֵּין בְּמִזְבֵּחַ הָרִי שְׁפָרַת כְּהֻנִּים עַל עֶזֶן זֶה קָדְמָה לְשַׁל יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם וְהַשְׁתָּא אִי הִיָּה מְקַדְּשׁ לְשַׁנִּיָּה לְכַשְׁתְּמוֹת אִשְׁתּוֹ אִיכָּא לְמִיחַשׁ שְׁמַת תְּמוֹת בֵּין מִתָּן דָּם פֶּר לְמִתָּן דָּם שַׁעִיר וּמִהַשְׁתָּא לֹא יְהִיָּה לָהּ כַּפְרָה כָּלֵל עַל טוּמָאת מְקַדְּשׁ וְקַדְּשֵׁי דְּבַבְהָ מִתְּפָרַת בְּדָם פֶּר לֹא דְּבַשְׁעַת הַזָּאת דְּמוֹ עֲדִינִין לֹא הִיָּתָה אִשְׁתּוֹ שָׁל כ"ג דְּהָא רֵאוּשׁוּנָה הִיָּתָה קִיּוּמָת וְכַפְרָתָה בְּשַׁעִיר הִיָּה תְּלוּי וּבְשַׁעִיר נְמִי אֵינָה מִתְּפָרַת דְּהָא בְּשַׁעַת הַזָּאת דְּמוֹ כְּבֶר נַעֲשִׂית אִשְׁתּוֹ וּנְמַצָּא קַרְחַת מְכָאן וְקַרְחַת מְכָאן וּמִסְתַּבְרָא דְּאֶפִּי בְּנוֹת כְּהֻנִּים נְמִי אֵינּוּ מִתְּפָרִין בְּשַׁל פֶּר אֲלֵא זְכָרִי כְּהוֹנָה לְבַד וְאִשְׁתּוֹ דְּרַבִּי רַחֲמֵנָא מִבֵּיתוֹ אֲבָל כְּהֻנֹּת בְּשַׁעִיר כְּיִשְׂרָאֵל הִילְכְּף אֶפִּי בַת כְּהֵן א"א לֹא לְקַדְּשׁ עַל תְּנָאִי מְפִנִי שְׁתָּהָא נַעֲדַרְתַּת כַּפְרָה עַל טוּמָאת מְקַדְּשׁ וְקַדְּשֵׁי אִם תְּמוֹת הָרֵאוּשׁוּנָה

לאחר מתן דם פָּר: דָּף י"ד מאי מְזַה נושא הקשו התוס' מנ"ל לְמַעַקְר קרא ממשמעותיה לומר דְּמִזְה טְהוּר וּמִזְה דְּקָרָא הִינּוּ נושא אִימָא מְזַה ממש ותי' מדכתיב וְהִזָּה הַטְּהוּר אִלְמָא מְזַה טְהוּר וּאֵע"ג דְּדָרְשִׁינּוּ מִינְיָה טְהוּר מְכַלָּל שְׁהוּא טְמָא לִימָד עַל ט"י שְׁכַשְׁר בְּפָרָה תְּרַתִּי ש"מ וק"ל מנ"ל דש"מ תְּרַתִּי דְהָא לָאוּ שְׁקוּלִיּוֹהֵן דְּנִימָא נִיְתִי תְּרַוְוִיָּהוּ דְהִי מִינְיָיָהוּ מִפְקֵת וְאִין לְנוּ מִינְיָה אֱלָא דְטְהוּר שְׁהוּא טְמָא וְלִהְכַשִּׁיר ט"י וְלֹא אִיְדָהּ לְמִזְה שְׁהוּא טְהוּר וּכ"ש לְעַקוּר קָרָא ממשמעותיה אֲבָל בְּסַפְרֵי נְפָקָא לִיהַ דְּהַמְזָה טְהוּר מִק"ו אִם טִיְהַר אֶת הַטְּמָא ק"ו שְׁיָהָא הוּא טְהוּר וּנ"ל דְּאִין פְּאֵן עֲקִירַת קָרָא ממשמעותיה דְּאִיפָא לְמִימַר דְּהִיא וּמִזְה מִי הַנְּדָה מִינְיָה שְׁלֵא לְצוּרָה פְּמוּ עַל אָדָם טְהוּר אוּ בְהִמָּה פִּינּוּ שְׁהוּא שְׁלֵא לְצוּרָה מִצְוָה הִנְיָה וְלִיפָא ק"ו בְּהִנְיָה זֹו טְמָא אֲבָל בְּמִזְה עַל הַטְּמָא טְהוּר מִק"ו פִּינּוּ דְּאִהִי הִנְיָה זֹו לְטִיְהַר הַטְּמָא ק"ו שְׁלֵא יִטְמָא: שָׁם בְּמִתְנִי' וּמִקְרִיב אֶת הָרֹאֵשׁ וְאֶת הָרֶגֶל לְכַאוּרָה הִיָּה נ"ל דְּדוֹנוּקָא קְתָנִי מְשׁוּם דְּמִתְנִיתִין מִהִקְרַבַת תְּמִידִין מִינְיָה פְּדָפִין רַש"י גְּבִי זֹורֵק אֶת הַדָּם שֶׁל תְּמִידִין לְפִיכָהּ א"א לֹו לְהִקְרִיב יוֹתֵר מִהָרֹאֵשׁ וְהָרֶגֶל דְּתִמִּיד שְׁהוּא טְלָה קָרַב מֵה"ת בְּשִׁשָּׁה פְּהָנִים דְּוּנוּקָא פְּדָאֲמֵרִינּוּ לְקַמּוֹ בַּפ"ב (דָּף כ"ז) וְעִרְכוּ ב' בְּנֵי אֶהָרֹן ב' וְכו' וּמוֹקִי לָהּ בְּטָלָה שֶׁל תְּמִיד שְׁנָאֲמַר עַל הָעֲצִים וְכו' אִיזָה דְּבָר שְׁטָעוֹן וְכו' וּתְנֹן הֵתָם (דָּף כ"ה) גְּבִי פִינִס הַשְּׁנִי מִי מַעֲלָה אִיבְרִים לְכַכֵּשׁ הָרֹאֵשׁ וְהָרֶגֶל הִינּוּ בְּכַהֵן א' וְשִׁתִּי הִינְדִים בְּכַהֵן ב' וְכו' כְּדַפְרֵש"י הֵתָם לְפִיכָהּ א"א לִכ"ג לְהִקְרִיב יוֹתֵר מִהָרֹאֵשׁ וְהָרֶגֶל שֶׁל תְּמִיד שְׁקִרְיָבִין בְּכַהֵן א' פְּדֵי שְׁשָׂאֵר הָאִיבְרִים יְהִי קִרְבִּינִין בַּה' פְּהָנִים וּמְשׁוּם דַּכ"ג מִקְרִיב חֵלֶק בְּרֹאֵשׁ פְּדָתְנֹן בְּסוּמוֹף וְהָרֹאֵשׁ קָרַב בְּרִישָׁא לְכָל הָאִיבְרִים וְהָרֶגֶל סָלִיק בְּהַדִּי רִישָׁא פְּדָאֲמַר הֵתָם מִש"ה מִקְרִיב כַּה"ג הָרֹאֵשׁ וְהָרֶגֶל וּמִשׁו"ה נ"ל דַּבַּפ"ג לְקַמּוֹ (דָּף ל"א) גְּבִי תְּמִיד שֶׁל יוֹה"כ שִׁנְיָה הַסָּנָא וְתָנָא נִכְנַס לְהִקְרִיב אֶת הָרֹאֵשׁ וְאֶת הָאִיבְרִים מְשׁוּם דְּכָל עֲבוּדַת יוֹה"כ אִינָם כְּשָׂרִים אֱלָא בַּכַּה"ג אִפִּי תְּמִידִין לְפִיכָהּ א"א ב'ו' פְּהָנִים אֱלָא בַּכַּה"ג לְחֹוד מִיָּהוּ ק"ל הָא בַּפ"ו דְּתְּמִיד תְּנֹן בְּזִמְנֵן שְׁכַה"ג רוּצָה לְהִקְטִיר כּו' הוֹשִׁיט הָא' הָרֹאֵשׁ וְהָרֶגֶל וְסוּמוֹף עֲלִיָּהוּ וְזָרְקוֹן הוֹשִׁיט הַב' לֹא' שְׁתֵּי הִינְדִים נוֹתֵן לִכ"ג סוּמוֹף עֲלִיָּהוּ וְזוּרְקוֹן וְכו' הִי מוֹשִׁיטִין לֹו שְׂאָר פֶּל הָאִיבְרִים וְהוּא סוּמוֹף עֲלִיָּהוּ וְזָרְקוֹן אִלְמָא כַּה"ג לְחֹוד הִיָּה רִשָׁאֵי לְהִקְטִיר אֶת הַכֹּל וּא"צ ו' פְּהָנִים לְטָלָה הַתְּמִיד.

אֱלָא בְּזִמְנֵן שְׁנַעֲשֶׂה בְּהִדְיוּטִים וְטַעֲמָא דְּמִילְתָא נ"ל מְשׁוּם דְּקָרָא דְּנִפְקָא לִיהַ דְּטָלָה טָעוֹן ו' מוֹעֲרָכוּ בְּנֵי אֶהָרֹן הַפְּהָנִים נ"ל דְּדוֹנוּקָא בְּבָנִי שְׁהוּן הִדְיוּטִים הַפְּתוּב מְדַבֵּר דְּטָעוֹן ו' אֲבָל לֹא בְּאֶהָרֹן שְׁהוּא כַּה"ג לְפִיכָהּ נ"ל הָא דְּתָנֹן הָכָא וּמִקְרִיב אֶת הָרֹאֵשׁ וְאֶת הָרֶגֶל לָאוּ לְמִימָרָא שְׁאִינּוּ רִשָׁאֵי לְהִקְרִיב יוֹתֵר דְּוַדַּאי רִשָׁאֵי אֱלָא שֹׁא"צ דְּהָא טַעֲמָא דְּכָל ז' יָמִים הִיָּה זֹורֵק וּמִקְטִיר פְּדֵי שְׁיָהָא רִגִּיל וּמְזוּנָמֵן לְעֲבוּדַת יוֹה"כ וְסָגִי לִיהַ בְּהִכִּי לְהָרִגִּילוֹ: דָּף כ"ד וְנִיְסוּף הַמִּים וְנִיְסוּף הִינּוּ ק"ל בְּשֶׁלְמָא נִיְסוּף הִינּוּ זָר חֲזִיב עֲלִיּוּ מִיָּתָה אַע"ג דְּדָרְשִׁינּוּ בַּרפ"ב דְּתַמּוּרָה (דָּף י"ד) וּמִנְחָתָם וְנִסְפִּיהֶם אִפִּי בְּלִילָה אִלְמָא נִיְסוּף הִינּוּ פֶּשֶׁר בְּלִילָה וְהָא לְקַמּוֹ בְּפָרְקִין א' ר"י זָר שְׁסִיזָר אֶת הַמַּעֲרָכָה חֲזִיב וְאִקְשָׁה ר"ז עֲלָה וְכִי יֵשׁ לָהּ עֲבוּדָה שְׁכַשְׁרָה בְּלִילָה וּפְסוּלָה בְּזָר פִּי' שְׁיִחֲזִיב עֲלִי' זָר מִיָּתָה וְלֹא דְּמִי לְאִבְרִים וּפְדָרִים דְּסוּף עֲבוּדָה דִּימָמָא הוּא וְלְתַרּוּמַת הַדָּשָׁן דְּתַחֲזִילַת עֲבוּדָה דִּימָמָא הוּא פְּדָאֲמַר הֵתָם וּמְשׁוּם קוּשְׁיָא זֹו מְשַׁבֵּשׁ לְהָא דַּר"י וּמְסִיק וְהִכִּי אִיתְּמַר זָר שְׁסִיזָר ב' גְּזָרֵי עֲצִים חֲזִיב הוּאִיל וְעֲבוּדַת יוֹם הוּא וּש"מ דְּעֲבוּדַת לִילָה אִין זָר חֲזִיב עֲלִיָּהּ מִיָּתָה הָא מְסִיק הֵתָם דְּנִסְכִּים הַבָּאִים בְּפָנֵי עֲצָמֵן פְּגוֹן שְׁהִקְרִיב הַזְּבַח הַיּוֹם וְהַנְּסִכִּים לְאַחַר זִמְנֵן דֹּא' וּמִנְחָתָם

ונספיקהם אפ"ל למחר פשירים אפ"ל בלילה אבל נסכים הבאים עם הזבח אינם פשירים
אלא ביום דנפקא ליה התם מדכתב רחמנא ולנספיקם ולשלמיכם מה שלמים ביום אף
נסכים ביום והשפא הוא דזר חייב מיתה על נסוף היין משפחת לה בבאים עם הזבח
דאינו פשירים אלא ביום אבל לא בבאים בפני עצמן דהא ליכא למימר דאפ"ל באים בפני
עצמן נמי אע"ג דכשרים בלילה מ"מ חשיב ליה סוף עבודה דיממא הואיל ובאים בגלל
הזבח ולא בגלל עצמן ודמי לאיברים ופדרים דאע"ג דכשרים בלילה חשיב ליה סוף
עבודה דיממא דנדאי לא דמי דאיברים ופדרים מגוף הזבח הו זריקת דם הזבח מכשירן
להקטרה והא בלא הא א"א אבל נסוף היין אינו מגוף הזבח ואפשר להו בלא זריקת
הקרבו דהא אפשר להביאן לאחר זמן אע"ג דלא קדשי בשעת זריקה היילכך נדאי נסכים
הבאים בפני עצמן לאו עבודת יום חשיבא ואין זר חייב עליה מ"מ משפחת לה לנסוף
היין דהוה ליה עבודת יום לחייב עליה זר מיתה בבאים עם הזבח דפסולין בלילה הואיל
ונתקדשו בשחיטת הזבח אבל הא נדאי קשה אמאי חייב זר מיתה אנסוף המים הא
עבודת לילה לגמרי היא ולא שייך לזבח כלל כדמוכח להדיא רפ"ק דתענית גבי הא
דאר"א מזכירין גבורות גשמים ביו"ט ראשון של חג ור"ל בגמ' דמנסוף המים גמר לה
ומזכיר מאורתא ליל יו"ט ראשון דמה נסוף המים מאורתא דאמר מר ומנחתם ונספיקהם
אפ"ל מאורתא אלמא נסוף המים פשר בלילה וגם לא שייך כלל לזבח דהא נסוף המים
חובת העג ועדיין לא הקריבו בליל יו"ט שום קרבן מחובת העג ש"מ דאינו בא בגלל
זבח כיון דקדים לכל הקרבת קרבנות העג וכ"ש למאי דפ"ל נסוף היין הפא בפ"ע לאו
עבודת היום חשיב ליה מטעמא דפ"ל בסמוך דנדאי נסוף המים לא חשיב עבודת היום
מה"ט ואע"ג דאמר לקמן בפרקין אין מנסכים מים בחג אלא בתמיד של שחר הא נדאי
לא דמי לנסוף היין הבאים עם הזבח דשחיטת הזבח מקדשן אבל נסוף המים לא קידשן
שחיטת התמיד אפ"ל אם נסכן בשעת התמיד כדמוכח בספ"ד דסוכה (דף מ"ח) אלא שהיה
ממלא מערב שפת חבית של זהב שאינה מקודשת מיהו מפירש"י משמע שם רפ"ק
דתענית דלא גרסינן להא דאמר ומנחתם ונספיקהם אפ"ל בלילה דפ"ל מה נסוף המים
מאורתא כדאשכחן במס' סוכה שפמלאים הפלי מים לנסוף המים בלילה ויש ספרים
דגרסי בהו דאמר מר ומנחתם ונספיקהם בלילה כו' ולספרים דלא גרסי לה ניחא די"ל
דאין נסוף המים אלא ביום דוקא ושם בחידושי תבאר עוד יותר: דף כ"ו ע"ב מנין
להפשט וניתוח ששון בזר ואע"ג דלא פתיב בהו פהו ומהיכא תיתי דבעו פהונה י"ל
משום דכתיב לעיל מיניה גבי עולת בן בקר והקריבו בני אהרן הפהנים וזרקו את הדם
והפשיט את העולה ונתח ה"א דוהפשיט ונתח אפהנים דכ"ר גבי והקריבו קאי תדע דהא
גבי זריקה לא פתיב פהו אע"ג דנדאי בעי פהונה וזר חייב עליה מיתה כדאמר לעיל אלא
ע"כ וזרקו אפהנים דכתיב לעיל מיניה גבי והקריבו קאי ה"נ אפשר לומר והפשיט ונתח
נמי אפהנים דוהקריבו קאי.

וייליף לה מונתנו בני אהרן הפהנים אש דכתיב אחר והפשיט ונתח ואי ס"ד דכל העבודות
הפתובים אחר והקריבו אפהנים דכתיב גבי והקריבו קאי ועליה סמיה למה לן דכתב
פהונה גבי נתינת אש נימא נמי דקאי אפהנים דוהקריבו אלא ע"כ דהפשט ונתוח לא בעו
פהונה ואי לא פתב רחמנא פהונה גבי נתינת אש דכתיב בתר הפשט ונתוח ה"א דונתנו
אש קאי אהני דהפשט ונתוח דסמיה ליה ומינייהו קסליק דכשרים אפ"ל בזר ה"נ נתינת

אש תהא פְּשֵׁרָה בְּזֶר קמ"ל קרא דְּבִעו פְּהוּנָה וְהִשְׁתָּא וְזָרְקוּ וְדַאי אִפְהָנִים דְּלַעִיל דְּגַבִּי וְהִקְרִיבוּ סְמוּךְ לְמַד מְהָא דְּבִעו פְּהוּנָה וּבְדִין הוּא דְּהוּל"ל דְּוִהֲפִשִׁיט וְנִתְחַח נְמִי אַהֲהוּא פְּהָנִים סְמִיךְ אֲלֵא מְדַכְתִּיב בְּתַרְלִי גַבִּי נְתִינַת אֲשֵׁי פְּהוּנָה גְּלִי קִרָא דְּכִהוּנָה דְּוִהֲקִרִיבוּ לֵא קִרָא אֲוִהֲפִשִׁיט וְנִתְחַח וְאִילָךְ הִנְאַמְר קוּדְם נְתִינַת אֲשֵׁי מִיְהוּ זְרִיקָה דְּכִתִּיבָא לְפָנֵי פְּנִי דְּנְתִינַת אֲשֵׁי אִין לָךְ לְהוֹצִיאֻ מְכָלִל פְּהוּנָה דְּוִהֲקִרִיבוּ דְּכִינּוּ דְּאִיפָא לְמִימֵר דְּכִהוּנָה דְּגַבִּי נְתִינַת אֲשֵׁי לֵא אֲתִי אֲלֵא לְאִפּוּקִי לְהִפְשִׁיט וְנִתְחַח לְחוּד דְּלְפָנֵי דִי לָךְ וְאִין לְהוֹצִיא לְזְרִיקָה דְּלְפָנֵי פְּנִי מְכִהוּנָה דְּוִהֲקִרִיבוּ וְעוּד דְּבִזְרִיקָה גְּלִי רַחֲמֵנָא בְּהִדְיָא בְּמָקוּם אַחַר דְּבִעו פְּהוּנָה דְּכִתִּיב גַבִּי עוֹלַת צֹאן וְזָרְקוּ בְּנִי אֲהֲרֹן הַפְּהָנִים אֵת דְּמוֹ וּבַע"כ יִלְפִינּוּ לְהוּ מְהִדְדִי שְׁהָרִי וְהִקְרִיבוּ זֹו קַבְּלַת דָּם גַבִּי עוֹלַת צֹאן לֵא פְּתִיב וְאַפְּלִי הֵכִי בְּעֵי קַבְּלָה ש"מ דְּמַעוֹלַת בֶּן בְּקָר יִלְיָף לָךְ ה"ה דְּיִלְפִינּוּ עוֹלַת בֶּן בְּקָר דְּזְרִיקָה בְּעֵי פְּהוּנָה מַעוֹלַת צֹאן וּפְלִי זֶה עֵיקָר דְּאִילּוּ לְפִי א' דְּמִפְּהוּנָה דְּנְתִינַת אֲשֵׁי א"א לְמַעַט דְּלֵא קִרָא עָלֶיהָ פְּהוּנָה דְּוִהֲקִרִיבוּ אֲלֵא לְפָנֵי וְלֵא זְרִיקָה דְּלְפָנֵי פְּנִי תִקְשָׁה לָךְ מִנ"ל לְמַעַט מְכִהוּנָה דְּנְתִינַת אֲשֵׁי לְב' מִיְלִי הִפְשִׁיט עִם נְתוּחַ דִי לָךְ לְמַעַט נְתוּחַ לְחוּד דְּלְפָנֵי וְלֵא לְהִפְשִׁיט דְּלְפָנֵי פְּנִי אֲלֵא ע"כ פְּהוּנָה דְּנְתִינַת אֲשֵׁי גְּלִי עַל כָּל הַכְּתוּב לְפָנֵי וְלְפָנֵי פְּנִי בְּתַר וְהִקְרִיבוּ דְּלֵא בְּעֵי פְּהוּנָה וְזְרִיקָה דְּבִן בְּקָר דְּבִעֵי פְּהוּנָה מִבֶּן צֹאן נְפָקָא לִיהָ דְּכִתִּיב בִּיהָ פְּהוּנָה בְּהִדְיָא.

א"נ י"ל דְּהָא דְּצָרִיךְ מִיְעוּטָא לְהִפְשִׁיט וְנִתְחַח דְּלֵא בְּעֵי פְּהוּנָה מִשׁוּם דַּה"ל בְּכָלִל דְּבַר הַמְּזַבֵּחַ וּמִשׁוּם לְתָא דְּתִשְׁמְרוּ אֵת פְּהוּנְתְכֶם דְּמַה"ט ר"ל בְּבִרְיִיתָא בְּסִמּוּךְ דְּשַׁחֲיטָה בְּזֶר פְּסוּלָה אִי לֵא דְּגִלִי קִרָא דְּכְשִׁינָה כְּדָאֵמַר בְּסִמּוּךְ וְהָא דְּפָרִיךְ הָאִי מִיְבְּעֵי לִיהָ לְגוּפִיָּה וְהָא לְמֵאִי דְּפִי לְגוּפִיָּה ל"צ דְּנְתִינַת אֲשֵׁי בְּעֵי פְּהוּנָה אִי מִשׁוּם דְּהוּי בְּכָלִל דְּבַר הַמְּזַבֵּחַ וְאִי מִשׁוּם דְּהוּי בְּכָלִל פְּהוּנָה דְּוִהֲקִרִיבוּ וּבַע"כ נְתִינַת אֲשֵׁי דְּכ"ר גַבִּיָּה פְּהוּנָה לְמַעוּטֵי הִפְשִׁיט וְנִתְחַח אֲתִי י"ל דַּה"פ מְנַלְן דְּהָא פְּהוּנָה דְּכ"ר גַבִּי נְתִינַת הָאֲשֵׁי לֵא צָרִיךְ כָּלִל לְגוּפִיָּה אֲלֵא לְמַעוּטֵי מִיְדֵי אַחֲרִינָא לְחוּד אֲתָא לְהִפְשִׁיט וְנִתְחַח דְּלֵא בְּעֵי פְּהוּנָה דְּלִמָּא לְנְתִינַת אֲשֵׁי גוּפִיָּה דְּלֵא בְּעֵי פְּהוּנָה: דָּף כ"ז וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אֲהֲרֹן הַפְּהָנִים מִקַּבְּלָה וְאִילָךְ מִצְוַת פְּהוּנָה וְסִמּוּךְ יָדוּ וְשַׁחַט לִימַד עַל הַשַּׁחֲיטָה שְׁכַשְׁינָה בְּזֶר ק"ל ל"ל תְּרַתִּי הָא מוֹהֲקִרִיבוּ בְּנֵי אֲהֲרֹן לְחוּד כְּבָר נ"ל שַׁחֲיטָה בְּזֶר כְּשִׁינָה מְדַכְתִּיב כִּהֵן בְּקַבְּלָה וְלֵא בְּשַׁחֲיטָה תוּ וְסִמּוּךְ יָדוּ וְשַׁחַט דְּמִשְׁמַע דְּמִי שְׁסוּמָךְ דְּהִינּוּ בְּעָלִים [שַׁחַט] וְלֵא בְּעֵי כִּהֵן ל"ל הָא כְּבָר נְפָקָא לִיהָ מוֹהֲקִרִיבוּ דְּשַׁחֲיטָה לֵא בְּעֵי פְּהוּנָה וְרַש"י נִרְאָה שְׁהִרְגִישׁ בְּזֶה וְאַרְכָּבִיָּה אֲתַרִי רִיכְשֵׁי שְׁפִי ת"ל וְשַׁחַט וְהִקְרִיבוּ הַפְּהָנִים וּמְדַכְתִּיב כִּהֵן בְּקַבְּלָה וּבְשַׁחֲיטָה לֵא פְּתִיב מְכָלִל דְּוְשַׁחַט אַבְעָלִים קִרָא וְסִמּוּךְ יָדוּ וְשַׁחַט פִּי לְפִירוּשׁוֹ דְּהוּאִיל וְלֵא פְּתִיב כִּהֵן בְּשַׁחֲיטָה כְּמוֹ בְּקַבְּלָה דְּרַשִׁינּוּ לְהָאִי וְשַׁחַט אֲוִסְמָךְ דְּלְפָנֵי לֹאמַר שְׁהִסוּמָךְ רַשָּׁאִי לְשַׁחֲנוּט אַבְל אִינִי יוֹדַע תְּרַתִּי ל"ל הָא בְּהָא לְחוּד סְגִי מְדַכְתִּיב כִּהֵן גַבִּי קַבְּלָה הִנְאַמְר אַחַר וְשַׁחַט וְלֵא פְּתִיב בְּשַׁחֲיטָה שְׁנַאֲמַר תְּחִילָה ש"מ דְּלֵא בְּעֵי פְּהוּנָה וְהֵכִי אֲמַרִינּוּ לְהִדְיָא בְּפָרְקֵי ה' דְּבִרְכּוֹת (דָּף ל"א) דְּאָמַר לִיהָ שְׁמוּאֵל לְעֵלִי שַׁחֲיטָה בְּזֶר כְּשִׁינָה א"ל מִנ"ל הָא אָמַר לִיהָ מִי פְּתִיב וְשַׁחַט כִּהֵן וְהִקְרִיבוּ הַפְּהָנִים פְּתִיב מִקַּבְּלָה וְאִילָךְ מִצְוַת פְּהוּנָה מִכָּאן לְשַׁחֲיטָה שְׁכַשְׁינָה בְּזֶר וְעוּד ק"ל דְּבִרְיִשׁ פ"ג דְּזִבְחִים תְּנִיָא וְשַׁחַט שַׁחֲיטָה בְּזֶר כְּשִׁינָה שְׁהִשְׁחֲיטָה כְּשִׁינָה בְּזֶרִים וּבְנִשִׁים וּבְעֵבְדִים וּבְטַמְאִים אִפִּי בְּקִדְשֵׁי קִדְשִׁים אוּ אִינוּ אֲלֵא בְּפְהָנִים אֲמַרְתּוּ וְכִי מֵאִין בְּאֲתָה מְכָלִל שְׁנַאֲמַר וְאֲתָה וּבְנִיָּה אֲתָה תִשְׁמְרוּ אֵת פְּהוּנְתְכֶם לְכָל דְּבַר הַמְּזַבֵּחַ יְכוּל אַף בְּשַׁחֲיטָה ת"ל וְשַׁחַט וְהִקְרִיבוּ מִקַּבְּלָה וְאִילָךְ מִצְוַת פְּהוּנָה לִימַד עַל הַשַּׁחֲיטָה שְׁכַשְׁינָה

בְּכָל אָדָם וְלֹא מִיִּתִי לְהָא דְוִסְמָד וְשַׁחַט אֶלְמָא דְמָהָא לְחוּד סָגִי לְמִיתִי דְשַׁחֲטָה כְּשֶׁרָה
בְּזָרִים מְדַכְתִּיב כְּהִנֵּה גַבִּי קַבְלָה וְלֹא גַבִּי שַׁחֲטָה וּנ"ל דְּהִנֵּי שְׁמַעְתָּתָא מִפ' מַהֲהִיא דִּפ"ג
דְּמִנְחֹת דְּאָמַר הָתָם יִצְיָקָה וּבְלִילָה דְּמִנְחָה לִר"ש פְּסוּלָה בְּזָר וּלְרַבְּנָן כְּשֶׁרָה מְשׁוּם
שְׁנַאֲמַר וְיִצְקָה עֲלֶיהָ שְׁמֹן וְהִבִּיאָה אֶל בְּנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֵן וְקִמְצָן מִקְמִיצָה וְאֵילָף מִצְנֹת כְּהִנֵּה
לְיָמָד עַל יִצְיָקָה וּבְלִילָה שְׁכַשְׁרָה בְּזָר וּר"ש וְהִבִּיאָה וַי"ו מוֹסִיף עַל עֲנִיָן רֵאשׁוֹן וּפְרִיף
לִר"ש מְוַשְׁחֵט וְהִקְרִיבוּ מִקְבָּלָה וְאֵילָף מִצְנֹת כְּהִנֵּה לְיָמָד עַל הַשַּׁחֲטָה שְׁכַשְׁרָה בְּזָר אֲמַאי
ה"נ נִימָא וַי"ו מוֹסִיף עַל עֲנִיָן רֵאשׁוֹן וּמְשַׁנֵּי שְׁאֵנֵי הֵכָא דְאָמַר קָרָא וְסַמְדָּ וְשַׁחַט מַה
סְמִיכָה בְּזָרִים אֶף שַׁחֲטָה בְּזָרִים וְהִשְׁתָּא הִהִיא דִּפ"ה דְּבִרְכּוֹת וּדִפ"ג דְּזִבְחִים כְּרַבְּנָן דִּל"ל
וַי"ו מוֹסִיף עַל עֲנִיָן רֵאשׁוֹן וְנִפְקָא לְהוּ מָהָא לְחוּד מְדַכְתִּיב כְּהִנֵּה גַבִּי קַבְלָה וְלֹא פְתִיב
גַבִּי שַׁחֲטָה דְשַׁחֲטָה בְּזָר כְּשֶׁרָה וְהִיא דְשַׁמְעֵתִין כִּר"ש דְאִית לִיה וַי"ו מוֹסִיף עַל עֲנִיָן
רֵאשׁוֹן א"ל דְּיִלְפִינָן מְוַי"ו דְּוַהֲקִרִיבוּ לְפָסוּל שַׁחֲטָה בְּזָרִים כְּקַבְלָה וּלְדִידִיָה נִפְקָא לִיה
מְוַסְמָד וְשַׁחַט דְאִיתְקַשׁ שַׁחֲטָה לְסְמִיכָה דְשַׁחֲטָה כְּשֶׁרָה בְּזָר: דָּף ל"ד ע"ב בְּמִשְׁנָה אֱלוּ
מִשְׁלַ צִיבּוֹר נ"ל דְלֹא לְמִמָּרָא דְבְעֵי דְנֻקָא מִשְׁלַ צִיבּוֹר וְלֹא מִשְׁלַ דְהָא שְׁל בֵּין הָעֲרַבִּים
בָּאִים אִפִּי כְּוָלָם מִשְׁלַ דְהִינּוּ עֲבוּדָת יַחִיד דְקָאֲמַר בְּגִמְרָא אַחַר שְׁפִלְתָּה וְכו' וְאֵע"ג
דְקָאֲמַר הָתָם וּבְלִבְד שְׁיִמְסְרֵנוּ לְצִיבּוֹר ה"נ בְּהִיא תוֹסַפֵּת נְמִי א"א שְׁלֹא יִמְסֹר לְצִיבּוֹר
וְכֹן פִּי הָרַמְבַּ"ם דְהִתוֹסַפֵּת נְמִי בְעֵי מְסִירָה לְצִיבּוֹר וְהִשְׁתָּא כִּינּוּ דְהִתוֹסַפֵּת לֹא סָגִי בְלֹא
מְסִירָה לְצִיבּוֹר הָא דְנֻקַּט אֶהְנֵי דְבֵין הָעֲרַבִּים אִם בָּא לְהוֹסִיף מוֹסִיף מִשְׁלַ דְהָא אִפִּי כְּוָלוּ
מִשְׁלַ נְמִי שְׁפִיר דְמִי אֶלָּא ה"פ אֱלוּ מִשְׁלַ צִיבּוֹר כְּלוּמַר מִשְׁלַ צִיבּוֹר אֵינּוּ רֵשָׁאֵי לְיִקְחָה
יּוֹתֵר לְרַבְּנָן כְּדִאִית לְהוּ וּלִר"מ כְּדִאִית לִיה כְּדִי שְׁלֹא לְדַחֲוֹק אֶת הַלְשָׁכָה אֲבָל אִם רָצָה
לְהוֹסִיף מִפְּנֵי הַכְּבוֹד מוֹסִיף מִשְׁלַ א"נ הָא דְנֻקַּט אִם רָצָה לְהוֹסִיף מְשׁוּם בְּגָדִים ש"ש
נֻקַּט לֹה דְלֹא שְׁרִי אֶלָּא בְּתוֹסַפֵּת אֲבָל בְּשִׁיעוֹר י"ח מְנָה לְרַבְּנָן בְּעֵי מִשְׁלַ צִיבּוֹר דְנֻקָא
וְאִפִּי ע"י מְסִירָה לְצִיבּוֹר לֹא מְהִנֵּי בְאוֹתוֹ שְׁיַעוֹר אֲבָל בְּשִׁל בֵּין הָעֲרַבִּים אִפִּי הַפֵּל אִם
רָצָה מְבִיא מִשְׁלַ וּש"ד ע"י מְסִירָה לְצִיבּוֹר א"נ אֱלוּ מִשְׁלַ צִיבּוֹר אִשְׁל בֵּין הָעֲרַבִּים נְמִי
קָאֵי וּמְשׁוּם דְתַנִּי הַפֵּל ל' מְנָה וּקַמ"ל דְאֵי בְצִיר מְהִנֵּי דְשַׁחַר וּטְפִי אֶהְנֵי דְבֵין הָעֲרַבִּים ל"ל
כֹּה כְּדִמְפָרֵשׁ בְּגִמְרָא וְהִשְׁתָּא קַמ"ל דְאֶפִּי הִנֵּי טְוִפְיָנָא מִשְׁלַ שַׁחַר אִשְׁל בֵּין הָעֲרַבִּים נְמִי
אֵין בָּא אֶלָּא מִשְׁלַ צִיבּוֹר וּלִפ"ז אֱלוּ מִשְׁלַ צִיבּוֹר סִיפָא דְמִקְלָתָא דְחֻכְמִים הוּא דְאֵילּוּ לִר"מ
ל"ל דְאֵי בְצִיר מִשְׁלַ שַׁחַר דֵּא"א לְמַבְצָר מִי"ב מְנָה לְדִידִיָה וְכַדְפִּי בְּגִמְרָא וְרֵאשׁוֹן נ"ל
עִיקָר: (שְׁיִיף לְקוּנְטֵרְס הַמְוַעֲתָק) וְכַמְדוּמָה לִי שְׁהַרְמַב"ם לְמַד לְהָא דְעִיקָר קִפִּידָא הוּא
עַל הַפְתוּנָת לְבַד שְׁיִהָא שְׁל שַׁחַר עֲדִיפָא מִשְׁלַ בֵּין הָעֲרַבִּים מָהָא דְאָמַר בִּפ"ז דְסִנְהֶדְרִין
(דָּף מ"ט) גַבִּי הָא דְאָמַר כָּל מְקוּם שְׁשִׁנוּ חֻכְמִים דְרַף מְנִין אֵין מְוַקְדָּם וּמְאוּחָר וּלְאַפּוּקִי
מָהָא דְתַנּוּן כֹּה"ג מְשַׁמֵּשׁ בַּח' כְּלִים וְהִתְדִיּוּט בַּד' כְּתוּנָת וּמְכַנְסִים בְּמַצְנָפֵת וְאַבְנֵט כּו' וְתַנִּיא
מְנִין שְׁלֹא יְהָא דְבַר קוּדָם לְמְכַנְסִים ת"ל וּמְכַנְסִי בַד יֵהִי עַל בְּשָׂרוֹ וּגַבִּי ד' בְּגָדֵי לְבָן
דִּיּוּה"כ כְּתִיב וְתַנָּא מ"ט אֶקְדַּמְיָה לְכְתוּנָת מְשׁוּם דְאֶקְדַּמְיָה קָרָא וּקְרָא מ"ט אֶקְדַּמְיָה
מְשׁוּם דְמְכַסִּיא לְכוּלֵי גוּפָא עֲדִיפָא כְּלוּמַר יֵשׁ לוֹ חֲשִׁיבוֹת וְעֲדִיפוֹת מִשְׁלַ בֵּין הָעֲרַבִּים
וְעֵלָה לְחוּד קִפִּיד קָרָא דְמוּבָחַר שְׁבַבַּד א"נ עֲדִיפָא מְכָל שְׂאָר הַבְּגָדִים שְׁל שַׁחַר שְׁעַמָּה
מְשׁוּם דְמְכַסִּיא לְכוּלֵי גוּפָא לְפִיכָף אֶקְדַּמְיָה קָרָא וְכִינּוּ דִישׁ לְכְתוּנָת עֲדִיפוֹתָא עַל שְׂאָר
בְּגָדִים אִיפָא לְמִימַר דְעֵלָה לְחוּד קִפִּיד קָרָא שְׁיִהָא מְוַבָּחַר שְׁבַבַּד מִשְׁלַ בֵּין הָעֲרַבִּים וּלִפ"ז
י"ל דְהַרְמַב"ם ל"ג עֲדִיפָא לִיה אֶלָּא ה"ג כִּינּוּ דְמְכַסִּיא לְכוּלֵי גוּפָא עֲדִיפָא כְּלוּמַר עֲדִיפָא

בְּשׁוֹנוֹ אֲבָל א"א לְפָרֵשׁ כֵּן דָּאִי מַה"ט אֶקְדָּמִיָּה קְרָא מְשׁוּם דְּעֵדִיפָא בְּשׁוֹנוֹ תִּינַח קְרָא דְּאֶקְדָּמִיָּה מְשׁוּם דְּמִיָּרִי בְּשׁוֹל יוה"כ אֲבָל תַּנָּא דְּמִיָּרִי בְּשׁוֹל כָּל הַשָּׁנָה דְּכַה"ד דְּלֹא שְׁיִיךְ ה"ט מ"ט אֶקְדָּמִיָּה הָא מְכַנְסִים קוֹדְמִים לְכַתְּנֻת בְּלִבִּישָׁה א"ו ה"פ מְשׁוּם דְּמְכַסְיָא לְכוּלִּיהּ גּוּפָא חָשִׁיב וְעֵדִיף לְאֶקְדוּמָה בְּסִיְדָרָא דְּקָרָא אַע"ג דְּמְכַנְסִים קוֹדְמִים בְּלִבִּישָׁה וְעוֹד אִי ס"ד דְּעֵדִיפָא בְּשׁוֹנוֹ קֵא' ל"ל לְמִימַר מְשׁוּם דְּמְכַסְיָא לְכוּלָּהּ גּוּפָא לֹא הוּל"ל אֲלֵא מְשׁוּם דְּעֵדִיפָא בְּשׁוֹנוֹ אֶקְדָּמִיָּה אִטו טַעְמָא דְּקָרָא בְּעֵי לְמַדְרַשׁ דְּמַה"ט עֵדִיפָא בְּשׁוֹנוֹ מְשׁוּם דְּמְכַסְיָא לְכוּלָּהּ גּוּפָא א"ו דָּאִין שׁוּם עֵדִיפּוֹת מַחְמַת שׁוֹנוֹן אֲלֵא הָא עֵדִיפּוֹתָא אִינוּ אֲלֵא מְשׁוּם הָא גּוּפִיָּה דְּמְכַסְיָא לְכוּלָּהּ גּוּפָא מַה"ט נְקַט לָהּ: דָּף ל"ה אָמַר רַב פְּהֵנָא כְּדִי שְׁיִכְרִי כו' וְהָא דְּלֹא ק"ל אֶמְתַּנִּיתִין דְּפִרְקִין לְעֵיל (דָּף ל') גְּבִי טְבִילָה א' פִּי הָתָם: וְתַנָּא מְנִינָא אֲתִי לְאַשְׁמוּעִינּוּ.

ק"ל דְּבַפ"ב דְּסוּפָה (דָּף כ"ז) תַּנּוּן ר"א אֹמַר י"ד סְעוּדוֹת חָיִיב אָדָם לְאָכוֹל בְּסוּפָה א' בְּיוֹם וּא' בְּלִילָה אֶמְאִי לֹא דִיָּיק נְמִי וְתַנָּא מְנִינָא אֲתִי לְאַשְׁמוּעִינּוּ וְשִׁם אֶפְרָשׁ בְּסִיְעָתָא דְּשְׁמִיָּא: הָא אִי בְּצִיר מְהִנִּי וְטָפִי אֶהֱנִי ל"ל בַּה לֹא נִתְבָּרַר לִי טַעְמוֹ שֶׁל דְּבַר כִּינּוּן דְּקָרָא לֹא קָפִיד אֲלֵא דְּשֶׁל שְׁחַר יִהְיֶה מְוַבָּחַר מְשֶׁל בֵּין הָעֲרָבִים אִי בְּצִיר מְהִנִּי דְּשְׁחַר וְלֹא טָפִי אֶהֱנִי דְּבֵין הָעֲרָבִים כ"ש דְּמַעְלִי טָפִי וְשְׁמֵא י"ל דְּגַמְרָא גְּמִירִי לָהּ לְהֵאִי ס"ה הִילְכִף אִי בְּצִיר מְהִנִּי צָרִיף לְמִיְטָפִי אֶהֱנִי כְּדִי שְׁיַעֲלָה הַס"ה וּמ"מ אִיְצַטְרִף קְרָא בַד מְוַבָּחַר שְׁבַבְד וְאִיְצַטְרִף הִילְכְתָא דָּאִי מְקָרָא לֹא יִדְעָנָא כְּמָה שׁוֹנוֹן וְאִי מְהִילְכְתָא לֹא יִדְעָנָא דְּשֶׁל שְׁחַר עֵדִיפָא וּמְוַבָּחַר בְּבַד וְכַה"ג אֶמ' בַּפ"ב דְּבְכוּרוֹת (דָּף ט"ז) דְּסִמְיָה קְרָא אֶהֱלְכְתָא וְהִילְכְתָא אֶקְרָא גְּבִי ה' חֲטָאוֹת מִיתוֹת אֲלֵא דְּאַפְתִּי קָשָׁה דְּאָמַר לְעֵיל (דָּף ל"ב) וְכַא אֶהֱרֹן אֶל אֹנְהֵל מוֹעֵד לְמָה הוּא בָּא [וְכו'] ה' טְבִילוֹת וִי קִידוּשִׁין כו' וְהִשְׁתָּא ת"ל מְדַגְמִירִי דְּבְעֵי ב' מִינֵי בְּגָדֵי לְבָן ש"מ דְּצָרִיף לְהַפְסִיק בֵּין עֲבוֹדַת הַיּוֹם לְהוֹצָאת פֶּה וּמַחְתָּה וְאֶפ"ת דְּלִיפָא הַפְסִק עֲבוֹדַת מְזַבַּח הַחֵיצוֹן בִּינִיָּהֶם מ"מ צָרִיף חִלּוּפֵי בְּגָדִים בְּבְגָדֵי לְבָן עֲצָמָן מְחֻשְׁבִּין לְפָחוֹתִים מְהֵם כְּדִי שְׁיֵהֵא עֲבוֹדַת הַיּוֹם בְּמְוַבָּחַר בְּבַד מִן הוֹצָאת פֶּה וּמַחְתָּה א"כ הִשְׁתָּא נְמִי מְהֵא דְּגַמְרִי ה' טְבִילוֹת וִי קִידוּשִׁין טוֹבֵל כַּה"ג וּמְקַדֵּשׁ ב"ב מְנ"ל לְהוֹכִיחַ דְּאִיכָּא הַפְסִק בִּינִיָּהֶם דִּילְמָא טוֹבֵל וּמְקַדֵּשׁ מְשׁוּם חִלּוּפֵי בְּגָדִים דְּבְגָדֵי לְבָן עֲצָמָן מִן הַחֻשְׁבִּים לְפָחוֹתִים מִיְהוּ הָא בְּלֵא"ה אִיכָּא לְאַקְשׁוּיֵי מְנ"ל לְהוֹכִיחַ מְהֵא דְּגַמְרִי ה' טְבִילוֹת דְּאִיכָּא הַפְסִק עֲבוֹדָה בִּינִיָּהֶם וּבְעֵי טְבִילָה מְשׁוּם חִלּוּפֵי בְּגָדִים מְזַהֵב לְלָבָן דִּילְמָא לִיכָּא הַפְסִק עֲבוֹדָה בִּינִיָּהֶם וְאֶפ"ה בְּעֵי טְבִילָה וְקִידוּשִׁין מְשׁוּם חִלּוּפֵי בְּגָדֵי לְבָן עֲצָמָן מְחֻשְׁבִּים לְפָחוֹתִים אֲלֵא מְאִי אִית לָהּ לְמִימַר דַּאֲע"ג דְּהַטְבִּילוֹת וְהַקִּידוּשִׁין מְשׁוּם חִלּוּפֵי בְּגָדִים הוּא דְּאָתוּ ה"מ מְבְּגָדֵי זָהָב לְבָן אוֹ אִיפְכָּא דְּכָל א' יֵשׁ לְהֵם מַעֲלָה דְּבְגָדֵי לְבָן נְכַנְס בְּהֵם לְפָנִים וּבְבְּגָדֵי זָהָב מְרוּבָה פְּפָרְתוֹן אֲבָל מְבְּגָדֵי לְבָן דְּעֲבוֹדַת הַיּוֹם לְבְּגָדֵי לְבָן דְּהוֹצָאת פֶּה וּמַחְתָּה שְׁיֵשׁ בְּהֵם תְּרַמִּי לְגָרִיעוּתָא חֲדָא דְּפָחוֹתִים הֵם וְעוֹד שְׁהִרְאֻשׁוֹנִים חָשִׁיבֵי טָפִי שְׁעוּבַד בְּהֵם וְאֵלוּ לֹא בָּאוּ אֲלֵא בְּשִׁבִיל לְפָנוֹת הַמְּקוֹם לְחוּד לֹא מְסַתְּפֵר לְהַטְעִין טְבִילָה וְקִידוּשִׁין בִּינִיָּהֶם וְכִינּוּן דְּטַעְמָא דְּמוֹכִיחַ מְדַצְרִיף לְהַפְסִיק בִּינִיָּהֶם מַש"ה הוּא דַּאֲל"כ לִיכָּא לְמִיגְמַר טְבִילָה וְקִידוּשִׁין בֵּין בְּגָדֵי לְבָן אֵלוּ לְבְּגָדֵי לְבָן אֵלוּ א"כ מְדַגְמִירִי דְּבְעֵי ב' מִינֵי בְּגָדֵי לְבָן אִין לְהוֹכִיחַ שְׁצָרִיף הַפְסִק דְּבֵלֵא הַפְסִק נְמִי בְּעֵי ב' מִינֵי בְּגָדֵי לְבָן כְּדִי שְׁיֵהֵא זֶה בְּחֻשְׁבִּין וְזֶה בְּפָחוֹתִין וְתַדַּע לָהּ ת"ל מְדַרְבֵּי רַחֲמָנָא בַד מְוַבָּחַר בְּבַד ש"מ דְּבְעֵי ב' מִינֵי בְּגָדֵי לְבָן ש"מ דְּאִיכָּא הַפְסִק בִּינִיָּהֶם וּל"ל הָא מְדַגְמִירִי ה' טְבִילוֹת וִי קִידוּשִׁין א"ו כְּדַאֲמ' דְּמ"מ

מש"ה אין להוכיח דאיכא הפסק עבודה ביניהם וכדפ"י א"נ י"ל משום ר"מ נקט האי גמירי דה' טבילות וי' קידושין משום דל"ל הא גמירי דס"ה וכדפ"י במתניתין מיהו אפי' לר"מ ה"מ להוכיח מדברי רחמנא בד מוכח ביד אלא מחנוורתא כדפירשתי: (שינוי למתניתין) [מש"ה לא תנא הס"ה בדר"מ משום דלא אפשר דבע"כ של שחר צריכים להיות שקולים ג' ידות נגד הני של בין הערבים ונחכמים דרשי להני ג' בד יתירא תדא לכדאמ' בפ"ב דזבחים (דף י"ז) בד שלא ילבש של חול עמהם ומחני תרי בד הנותרים דרשי מוכח שפירשו התוס' כמש"ל ואע"ג דכתיב עוד פעם בד ובא אהרן אל אהל מועד ופשוט את בגדי הכהן ההוא בבגדים של בין הערבים פתיב בהוצאת פה ומחמה ולגופיה אתי שאותן הבגדים יהיו נמי של בד:] ע"ב מאי לאו אחרים חשובים מהם ק"ל ודקארי לה מאי קארי הא איכא למימר אחרים פחותין כדמשני ומנ"ל לפרש אחרים חשובין מהן ולהקשות: דף ל"ו ע"ב ונאמר להלן כפרה בשעיר המשלח יעמד חי לפני ה' לכפר נ"ל דהו ברייתא ר"ש היא דתנא לקמן (דף מ') יעמד חי לכפר עליו עד מתי הוא זקוק לעמוד חי עד שעת מתן דמו של חבירו דברי ר"י ר"ש אומר עד שעת וידוי דברים דלכפר עליו בכפרה המוטלת עליו דהיינו וידוי במשמע דאלו לר"י הא כפרה דשעיר המשלח גופיה כפרת דמים של חבירו במשמע מיהו א"ל דכר"י נמי אתיא והיינו אם נפשו לומר דקאמר וכדמפרש ואזיל וכ"ת גילף משעיר הנעשה בפנים שפפרתו בדמים וכ"ת אי ר"י היא אמאי שביק לשעיר המשלח דאיירי ביה ונקט גילף משעיר הנעשה בפנים ה"ט משום הא גופיה דכפרה דשעיר המשלח לר"י בכפרת דמים של חבירו משמע יליף לה מהאי כפרה דשעיר הנעשה בפנים כדאי' התם לכפר בכפרת דמים הפתוב מדבר וכן הוא אומר וכלה מפפר את הקודש גבי שעיר הנעשה בפנים מה להלן בכפרת דמים אף פאן בכפרת דמים ואי לאו קרא דנכפר דכתיב בפנימי אפי' ר"י הנה דורש לכפרה דשעיר המשלח בכפרת דברים דעליו כפרת דברים משמע כר"ש ומהאי טעמא נקט גילף משעיר הנעשה בפנים דאיהו מגלה על כפרה דשעיר המשלח דכפרת דמים הוא לר"י ואפשר עוד לפרש דהא דקאמר גילף משעיר הנעשה בפנים שפפרתו בדמים האי גילף לאו אפר קאי אלא אשעיר המשלח ולאו למימרא דגילף וכפר דפר מכפרה דשעיר המשלח דבדמים הוא לר"י דכיון דוכפר דשעיר המשלח גופיה דבדמים הוא הא גופא מגז"ש דפנימי אתיא כפרה פרה הא קו"ל בקדשים דבר הלמד בגז"ש אינו חוזר ומלמד בגז"ש אלא ה"ק גילף הא כפרה דשעיר המשלח בגז"ש משעיר הנעשה בפנים דבדמים הוא ממילא האי כפרה דפר נמי בדמים פיון דלא אשכחן כפרה אצל דברים בעלמא ממילא סתם כפרה אינו אלא בדמים ועוד איכא למילף פר בגז"ש משעיר פנימי דבדמים הוא מ"מ ק"ל דהא אפ"ת רישא ר"ש היא מ"מ ר"י נמי מודה דכפרה דפר בדברים הוא מה"ט דמסיק הרי הוא אומר לכפר ועדיין לא נשחט הפר וא"כ אמאי יליף לקמן בגז"ש האי כפרה דשעיר המשלח דבדמים הוא משעיר פנימי גילף שעיר המשלח כפרה מפר דבדברים הוא ושם אפרש: דף מ"ג ע"א ושחט אותה שלא ישחוט אחרת עמה בפ"ב דחולין אהא דא"ר התם שחט בהמה אחרת עמה פרה פסולה אמ' נשחטה בהמה אחרת עמה אצטריכא ליה דסד"א ושחט אותה אמר רחמנא ולא אותה ונחברתה והיכי דמי פגון ששחט ב' פרות בהדי הדדי אבל בהמה דחולין אימא לא קמ"ל נ"ל דיש לפרש בתרי גונוי או דבהמה דחולין נמי פוסל משום ולא אותה

ונחברתה אע"ג ששחטתה שלא בכוננה ואין בה משום מלאכה אפילו הכי הואיל ולר' נתן חולין שלא בכוננה פשר הו"ל שחיטה ורחמנא אמר ושחט אותה לבדה אי נמי יש לפרש הכי דדוקא שחיטת חולין עמה פוסל אבל שחיטת ב' פרות אדנמות ל"ל בה פינו דשתייהו פרות אדנמות ניהו ושוחטן לשם פה הו"ל חדא שחיטה ובכל חדא ושחט אותה קרינו בה משא"כ פרה וחולין דתרי ענינא ניהו הו"ל ב' שחיטות מיהו ה"מ לר' נתן דשחיטת חולין אין צריף פונה ואיפא למימר דקמ"ל קרא אותה לבדה בנשחטה של חולין עמה בלא מתפנין דאע"ג דבלא מתפנין אין פאן משום מלאכה אפ"ה איפא משום אותה לבדה הואיל ושחיטה של חולין כשירה ושמה שחיטה אבל כששחט ב' פרות אדנמות ביחד ל"ל בה לא משום מלאכה ולא משום אותה לבדה דשתייהו ענין אחד הו"ל וכחדא חשיבא ומ"מ לרבנן דפסלי שחיטת חברתה שלא בכונה בע"כ כי כ"ר אותה לבדה למעוטי אותה וחברתה היינו לב' פרות אדנמות דאל"כ אותה לבדה ל"ל אי למעוטי בשחט של חולין עמה במתפנין תיפוק ליה דפרה פסולה משום מלאכה ואי שלא בכונה פינו דלרבנן בהמה פסולה הא פרה כשירה ואין פאן משום אותה וחברתה דשל חולין לא שמה שחיטה כדא"ר התם נשחטה בהמה א' עמה לרבנן פרה כשירה א"ו האי ושחט אותה לבדה לא צריכא אלא לשוחט ב' פרות אדנמות ביחד דכל א' נפסלה משום שחיטת חברתה עמה וכמש"ל ומ"מ לר"נ א"ל דבשחט ב' פרות ביחד ל"ל בה משום לבדה דכחדא חשיבא והא דאמר לעיל ולא אדנמה שלא יאמרו ב' שחטו אלמא שחיטת ב' פרות פוסלת אחת את חברתה משום אותה לבדה הדיא כרבנן אבל לר' נתן דקיי"ל פנותיה בהא ל"ל בה וכדפי' והשתא לפי שיטה זו הא דכ"ר אותה שלא ישחוט אחרת עמה נת"ל משום מלאכה שפוסל בשחיטתה די"ל דמייירי בשוחט אחרת עמה שלא במתפנין דאין פאן משום מלאכה א"נ אפי' במתפנין ובשוחט פרה אדנמה אחרת עמה דמשום מלאכה ליכא ומשום ולא אותה וחברתה איכא לפי א' לכ"ע ולפי' ב' לרבנן מיהו לישנא שלא ישחוט אחרת עמה דנקט משמע שלא ישחוט במתפנין קאמר ואפ"ה איצטריף ליה למעוטי מקרא דושחט אותה ותיפוק ליה משום מלאכה והשתא לפי א' ניחא דמייירי בשוחט ב' פרות אדנמות דמשום מלאכה ליכא ומשום ולא אותה וחברתה איכא אפי' לר' נתן אבל לפי ב' בכה"ג לר' נתן אפי' משום אותה וחברתה ליכא וא"א לאוקמי לסתמא דגמרא כרבנן דלית הילכתא פנותיהו אלא ודאי פי' א' עיקר.

והרמב"ם לקח לו שיטה א' שכתב בפ"ד מהלכות פרה אדנמה שחט את הפרה ונשחטה בהמה אחרת עמה או נחתכה דלעת עמה כשרה שיהי לא נחתכה למלאכה אע"פ שהבהמה שנשחט עמה כשירה לאכילה שאין שחיטת חברתה צריף פונה אבל אם נתפנין לחתוך הדלעת ונחתכה בשעת שחיטה פסול שיהי עשה עמה מלאכה ומשום שהיה גורס בהיא דפ"ב דחולין נשחטה בהמה אחרת עמה לר' נתן שתייהו כשירות לרבנן פרה כשירה בהמה פסולה פשיטא סד"א ושחט אותה אמר רחמנא ולא אותה ואת חברתה ואפי' בהמת חולין נמי קמ"ל ולדבריו צ"ל הא דאמר הכא ושחט אותה שלא ישחוט אחרת עמה היינו דוקא פרה אדנמה אחרת אבל בהמת חולין ל"ל בה מיהו ה"מ כששחט אחרת שלא במתפנין אבל במתפנין אפי' של חולין פוסל משום מלאכה ומ"מ הא דקאמר ושחט אותה שלא ישחוט אחרת עמה מייירי בפרה אדנמה אחרת דאילו בשל חולין בין במתפנין בין שלא במתפנין ל"ל בה משום ולא אותה וחברתה אלא ודאי בפרה אדנמה

אחרת מיירי ובין במתפנין ובין שלא במתפנין בכה"ג משום ולא אותה וכתבתי איפא ומשום מלאכה ליפא פנין דשתיקה לשם פרה נשחטו וכדפירשתי לעיל: לשמואל לאהדורין' אלעזר נ"ל לפרש דאפרת משה ושל דורות קאי למ"ד בדורות בכה"ג לאהדורין' מזר ששחט לכה"ג דנוקא ולמ"ד בכהן הדיוט לאהדורי מזר לכהן הדיוט ולרב דדריש במיעוט אחר מיעוט ולרבות דאפי' בכה"ד אשל דורות נמי דריש לה להאי מיעוט אחר מיעוט ואלקיבא דמ"ד לדורות בכה"ג ואמאי דאצריה רחמנא בשל שעה אלעזר שהוא סגן לדורות בעי כה"ג ורב דאמר לעיל שחיטה בנזר פסולה משום דאלעזר וחוקה פתיב ה"ה דפסול בכהן הדיוט מה"ט אלא של שעה באלעזר דנוקא ושל דורות בכה"ג אתי האי מיעוט אחר מיעוט לשל דורות נמי לרבות כהן הדיוט אבל למ"ד לדורות בכהן הדיוט ואפי' היכא דבשל שעה הוי באלעזר דנוקא לדורות בכהן הדיוט סגי בע"כ האי מיעוט אחר מיעוט לא כ"ר אלא אשל שעה לחוד ולרבות כהן הדיוט אבל אשל דורות לא מהני האי מיעוט פלום דלמאי נפקא מיניה הא הפל סגי בכהן הדיוט והא ודאי לא מצי למימר דבשל דורות קבלה וזריקה מרבי מהאי מיעוט אחר מיעוט דאפי' בנזר פשיטה דהא ליפא למ"ד שיהו פשרים בנזר: לשמואל דאפי' בכהן הדיוט נ"ל דלאו למימרא מדכ"ר פהו הקא ולא כתב ולקח עץ ארו סתמא והוי משמע דאלעזר דגבי ולקח קאי א"ו להכי כתב רחמנא פהו הקא משום משמע מוציא מיד משמע דאפי' כהן הדיוט וכדמשמע מפירש"י דא"כ מנ"ל להגמ' הא לשנייא פלוגתא חדשה בין רב ושמואל בדרשה דהאי קרא דילמא לשמואל נמי משום הכי כ"ר פהו כדא' אליבא דרב סד"א פנין דלאו גופה דפרה נינהו ל"ל פהו קמ"ל אלא ממשמעוטיה דקרא גופיה משמע להגמ' הכי מדכתוב פהו גרידא ולא פתיב אלעזר הפהו הפל בכלל פהו ואפי' הדיוט נמי במשמע: דאפי' בכהן הדיוט ומשום לדורות נמי איצטריה למ"ד לדורות בכהן גדול אבל למ"ד לדורות בכהן הדיוט ל"צ אלא לפרת משה לחוד ובגוןא דפירשתי לעיל: אין מילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא ק"ל הא בספרי נ"ל הא דבבבדי לכן נעשית פדתנן בפ"ד דפרה מגז"ש דחוקה חוקה מיוה"כ וכדפי' לעיל והא גז"ש כ"ע אית להו אפי' למ"ד לדורות בכהן הדיוט דאל"כ מנ"ל דנעשית בבבדי לכן היכא דעשאה כה"ג וא"צ ח' בגדים של זקב דכה"ג דהא אפי' למ"ד לדורות בכהן הדיוט לאו למימרא דכה"ג פסול לעבודת פרה דליתא דהא פל ז' פרות שנעשו ע"י כה"ג נעשו פדתנן בפ"ג דפרה ומי עשאו וכו' וכל המנויים שם פהנים גדולים היו אלא לדורות אף בכהן הדיוט קאמר וכ"ש בכה"ג דעדיף טפי והשתא מנ"ל היכא דעשאה כה"ג א"צ ח' בגדים ובד' בגדי לכן סגי ליה דאי מהפהו בכיהונו אין בכיהונו של כה"ג אלא א"כ לובש ח' בגדים זקב שלו פדאמר בפ"ב דזבחים (דף י"ח) בני אהרן הפהו בכיהונו כה"ג שלבש בגדי פהו הדיוט ועבד עבודתו פסולה אלא ע"כ מהא גז"ש דחוקה חוקה נ"ל הא א"כ פנין דכ"ע אית להו האי גז"ש לד' בגדי לכן ליפא למימר הפהו בכיהונו בין לשעה בין לדורות והא ל"מ בשום מקום שיאמר הגמרא מילתא דאתיא בגז"ש טרח וכתב לה קרא דבשלמא ק"ו דאדם דן מעצמו איפא למימר הכי משא"כ גז"ש דאין אדם דן מעצמו ל"ל הכי: לקדש פירש"י לתת מים על האפר וכתבו עליו התוס' ובמסכת פרה בכמה דוכתי משמע שהיו נוהגים האפר על המים והא דכתוב ונתן עליו מים י"ל ונתן עליו בשבילו מים אל כלי ואדרבה משמע שהמים נוגעין בכלי והאפר נותן עליהם מלמעלה ואני אומר שנעלם מהם סוגיא

שְׁלֵמָה דפ"ב דְּסוּטָה (דף ט"ז) דא' הָתָם אֵלֵיבָא דְרַבְּנָן דְּמִים בְּרִישָׁא לְעִיכּוּבָא דְּאֵל כְּלִי מִים דְּוּקָא וְעָלִיו לְעַרְבֵן דְּבכ"מ מְכַשִּׁיר לְמַעְלָה וְהָאֵפֶר מְכַשִּׁיר אֶת הַמִּים לְהַזָּאָה וּר"ש ס"ל הָתָם רָצָה זֶה נוֹתֵן בְּרִישָׁא רָצָה זֶה נוֹתֵן וְאִיתָא נָמִי לְהֵיכָא סְגוּגָא בְּפ"א דְּתַמּוּרָה (דף י"ב) וּמִהִתְיָמָה עַל רַש"י שְׁפִי דְּלָא כַּכ"ע דְּהָא לִיכָא לְמ"ד דְּאֵפֶר בְּרִישָׁא דְּוּקָא וְאוּלֵי אֵלֵיבָא דְּר"ש מְפָרֵשׁ הֵכִי וְלִתְת מִים עַל הָאֵפֶר שְׁפִי הֵינּוּ אִם רָצָה קְאָמֵר וְדוּחַק וְעוּד ק"ל שְׁבִיבֵיךָ רַבְּנָן וּפִי' כְּר"ש וְגַם סָתָם מִתְנִיתִין בְּפ"ב דְּעַרְכִין כְּרַבְּנָן אִיתָא וּבְפִי' ט דְּשַׁבַּת (דף קל"ז) מִיִּיתִי לָהּ לְהָא מִתְנִיתִין וְנִשְׁמַר שָׁם רַש"י מְזָה וּפִי' לְקַדֵּשׁ לְתַת עֶפֶר עַל הַמִּים וְאוּלֵי בְּכָאן ט"ס הוּא בְּפִירֵשׁ"י: הַפֶּל כְּשֵׁרִים לְקַדֵּשׁ בְּרַפ"ק דְּעַרְכִין דְּרַשׁ כָּל הַפֶּל דְּכּוּלָּהּ גְּמָרָא לְאַתּוּנֵי מֵאֵי קְאָמֵר הַפֶּל כְּשֵׁרִים לְקַדֵּשׁ לְאַתּוּנֵי מֵאֵי לְאַתּוּנֵי לְר"י קָטָן וְלְרַבְּנָן לְאַתּוּנֵי אֲשֶׁה דְּתַנְיָא הַפֶּל כְּשֵׁרִים לְקַדֵּשׁ חוּץ מִחֲרַשׁ שׁוּטָה וְקָטָן ר"י מְכַשִּׁיר בְּקָטָן וּפּוֹסֵל בְּאֲשֶׁה וְאַנְדְּרוּגִינוֹס וּנ"ל דְּהָא דְּקְאָמֵר הָתָם דְּתַנְיָא הַפֶּל כְּשֵׁרִים לְקַדֵּשׁ ט"ס הוּא וְדַתְנָן גְּרַסִּינוּ דְּסִיפָא דְּהֵיכָא מְשַׁנָּה גּוּפָא הִיא כְּדַמִּיתִי לָהּ הֵכָא וּמְשַׁנָּה שְׁלִימָה הִיא בְּפ"ה דְּמִסְכַּת פֶּרָה וְתִימָה גְּדוּלָּה בְּעֵינֵי הָא דְּקְאָמֵר הַפֶּל כְּשֵׁרִים לְקַדֵּשׁ לְר"י לְאַתּוּנֵי קָטָן וְלְרַבְּנָן אֲשֶׁה הָא בְּסִיפָא דְּהֵיכָא מְשַׁנָּה גּוּפָה בְּהֵדְיָא תְּנִי לָהּ ר"י מְכַשִּׁיר בְּקָטָן וְגַם לְאַתּוּנֵי אֲשֶׁה לְרַבְּנָן לֹא צְרִיךְ דְּמַדְּפוּסֵל ר"י לְאַשֶׁה בְּסִיפָא מְפָלֵל דְּלְרַבְּנָן אֲשֶׁה כְּשֵׁרִים לְקַדֵּשׁ וְאֵע"ג דְּהָתָם קְאָמֵר הַפֶּל נִיזְרִין לְאַתּוּנֵי פָחוֹת מִכּוּן חוֹדֵשׁ וְאֵע"ג דְּבִהֵדְיָא תְּנִי לָהּ בְּסִיפָא פָחוֹת מִכּוּן חוֹדֵשׁ נִיזְרִין וְהִזְרִין מְפָרֵשׁ לֹא דְּמִי לְהֵיכָא דְּהָתָם לֹא גָבִי הִזְדִּי תְּנִי לָהּ אֵלָא בְּבָא בְּפִנֵי עֲצָמָה מְשַׁנָּה אַחֲרֵת אֲבָל הֵכָא הָא הַפֶּל כְּשֵׁרִים לְקַדֵּשׁ וְחוּץ מִחַש"ו כּוּלָּהּ חֲדָא מִקְלָתָא וְחֲדָא בְּבָא הִיא לֹא שְׁיִיךְ לִזְמַר תְּנִי וְהִזְרִין מְפָרֵשׁ דְּאִין זֶה וְהִזְרִין מְפָרֵשׁ אֵלָא הִיא הִיא וְכוּלָּהּ חֲדָא מִקְלָתָא הִיא וְאִי מְשׁוּם דְּרַבְּנָן לֹא קְאָמְרִי בְּהֵדְיָא דְּאֲשֶׁה כְּשֵׁרִים מ"מ הָא מִמִּקְלָתָא דְּר"י שְׁמַעַת לָהּ מִמִּילָא מִדְּתַנִּי ר"י פּוֹסֵל בְּאֲשֶׁה מְפָלֵל דְּרַבְּנָן מְכַשִּׁיר וּכ"ש דְּלִיכָא לְמִימַר דְּהַפֶּל אֲדַר"י לְאַתּוּנֵי קָטָן הָא בְּהֵדְיָא קְתַנִּי ר"י מְכַשִּׁיר בְּקָטָן וְאֵע"ג דְּאֵיכָא לְמִימַר דְּהַפֶּל כְּשֵׁרִים דְּקְאָמֵר אֲדַרְבְּנָן וְלֹא אֲדַר"י מ"מ הַגְּמ' דְּקֹא' לְר"י לְאַתּוּנֵי קָטָן וּר"ל דְּהַפֶּל אֲדַר"י גְּמִי קֹאֵי קִשְׂיָא הָא בְּהֵדְיָא קְתַנִּי ר"י מְכַשִּׁיר בְּקָטָן אִם לֹא שְׁתַּאמֵר דְּגַמ' לְרַוּוּחָא דְּמִקְלָתָא קֹא' לָהּ דְּלִר"י לְאַתּוּנֵי קָטָן וּבְאַמְת' ל"צ לְזֶה דְּהַפֶּל אֲדַרְבְּנָן לְחַדוּדֵיהּ קֹאֵי וְלֹא אֲדַר"י דְּאִין זֶה נַח דֹּא"א לִזְמַר דְּהַגְּמ' קֹא' מִקְלָתָא דְּלִיכָא [אֵלָא] לְרַוּוּחָא וְאַפִּי' בְּדוּחַקָא א"א לִזְמַר כּוּן.

וּנ"ל מְשׁוּם דְּהֵכָא אֵיכָא תְּרִי מִקְלָתָא לְקִיחַת הָעֶפֶר וְנִתְיַנַּת הַמִּים לְתוּף הַפֶּלִי וְלְרַבְּנָן דְּדַרְשֵׁי בְּפ"ב דְּסוּטָה וּבְתַמּוּרָה עָלִיו לְעַרְבֵן אֵיכָא עוּד ד"א דְּכְשֻׁנוֹתָן הָאֵפֶר עַל הַמִּים צְרִיךְ לְעַרְבֵן הַמִּים עִם הָאֵפֶר הֵיטֵב שְׁיִיחֵי הַמִּים צָפִין עַל הָאֵפֶר וּמ"מ ב' דְּבָרִים לְכ"ע אֵיכָא בְּהָא עֲבוּדָה שְׁל קִידוּשׁ הֵינּוּ נִתְיַנַּת הָאֵפֶר וְלְקִיחַתוּ כְּדַכְתִּיב וְלְקַחוּ לְטָמֵא מְעַפֵּר שְׁרִיפֵת הַחַטָּאת וְנִתְיַנַּת הַמִּים דְּכַתִּיב בְּסִיפָא דְּקֹרָא וְנָתַן עָלָיו מִים חַיִּים אֵל כְּלִי וְהֵן בְּכָלֵל קִידוּשׁ וְשָׁם קִידוּשׁ כּוּלְלָן וּמַה"ט יִלְפִינּוּ לָהּ מְהֵדְדִי מַה דְּגַלִּי רַחֲמָנָא שְׁפָסוּל בְּזֶה פְּסוּלִין גְּמִי בְּזֶה וּמַה דְּגַלִּי שְׁכָשֵׁר בְּזֶה כְּשֵׁרִין גְּמִי בְּזֶה אֵע"ג דְּלֹא גְּלִי גְּבִיָּה רַחֲמָנָא שְׁהֲרִי טַעֲמָא דְּר"י מְכַשִּׁיר בְּקָטָן הוּא מְדַכְתִּיב וְלְקַחוּ דְּאֵפֶר' קָטָן דְּפָסְלִי לָהּ הָתָם הֵכָא כְּשֵׁר כְּדַמְסִיק וְהָא גְּבִי לְקִיחַת אֵפֶר כְּתִיב וְהָא דְּפּוֹסֵל בְּאֲשֶׁה הוּא מְדַכְתִּיב וְנָתַן וְלֹא וְנִתְנָה כְּדַמְסִיק וְהָא גְּבִי נִתְיַנַּת מִים כְּתִיב וְהִשְׁתָּא ר"י דְּמְכַשִּׁיר קָטָן בְּקִידוּשׁ וּפּוֹסֵל בְּאֲשֶׁה מ"מ בְּהִי חֲלֵק שְׁל קִידוּשׁ מִיִּירֵי אִי בְּלְקִיחַת עֶפֶר אֲמֵאֵי פּוֹסֵל בְּאֲשֶׁה הָא הָתָם לֹא מִיַּעַט רַחֲמָנָא לְאַשֶׁה

דונתן גבי מים פתיב ואי מיירי מנתנת מים אמאי מכשיר בקטן הא ולקחו דמרבי לקטן גבי אפר פתיב ולא גבי מים אלא ודאי ע"כ פיון דלקיחת אפר ונתנת מים חדא מילתא היא נחדא עבודה הו וזוקין זה לזה ילפינו להו מהדדי ליתן את האמור בזה לזה וכיון שפן אתי שפיר דהפל פשרים לרבנן לאתויי אשה אפי' לחלק זה של קידוש שהיא נתנת מים דכתיב גביה ונתן דמיניה נ"ל לר"י דאשה פסולה דונתן ולא ונתנה ואי לאו משנה יתירא דהפל ה"א דע"כ לא פליגי רבנן אר"י דפוסל באשה אלא בההוא חלק של קידוש דלקיחת עפר דלא נכתב שם מיעוטא דר"י יליף לקיחה מנתנה ורבנן לא ילפי אכל בנתנה דכתב רחמנא ונתן גביה אפי' רבנן דרשי ונתן ולא ונתנה קמ"ל משנה יתירה דהפל לרבות דאפי' בנתנה נמי מפשרי רבנן לאשה דלא דרשי כלל ונתן למעוטי אשה וה"נ לר"י הפל לאתויי קטן אפי' בנתנה אע"ג דולקחו דמרבי ר"י מיניה להכשיר קטן בלקיחה פתיב ולא בנתנה אפ"ה בנתנה נמי מכשיר דנתנה ולקיחה חדא היא ואע"פ שמה שהוכרחתי דמתני' מיירי מב' צדדי קידוש יש לדחות דאיכא למימר דלא מיירי אלא מצד נתנה דכתיב גביה ונתן דממעט מיניה ר"י לאשה ואפ"ה מכשיר גביה קטן משום דפ' זו נדרשת פולה במשמע מוציא מיד משמע ומשמע ממילא וההיא הכשר קטן דנתנה משמע ממילא הוי מלקיחה שלפניה ולא משום דיליף מהדדי אכל ונתן דכתיב בנתנה למעוטי אשה לר"י לא יליף לה אלקיחה שלפניה ואדרבה בלקיחה משמע ממילא שלא היא מאסיפה שלפניה דאמר לעיל טהור להכשיר את האשה מ"מ הדבר ברור בלא האי הכרח דלקיחה ונתנה חדא הוון לכל דבר והשתא ההיא דרפ"ק דערכין אתי שפיר וכדפירשתי: הנה דפסלי לך באסיפה.

בפ' הערל (דף ע"ב) פרש"י התם דרשינו איש ולא קטן טהור להכשיר את האשה וליכא למימר איכא איש ולא אשה טהור להכשיר את הקטן דא' בפ' טרף בקלפי כל הפ' פולה משמע מוציא מיד משמע וע"כ סוגיא דשמעתא הכי איתא התם ואני תמה הרבה איך הביא רש"י משמעתין דבר שאינו דהא הכא אמרינו איש להכשיר את הטהור להכשיר את האשה וקטן ממעט מנהניח שאין בו דעת להניח שוב ראיתי להתוס' שם שהקשו על רש"י הכי גם מה שפסיים דל"ל איכא משום דכל הפרשה משמע מוציא מיד משמע אין לו שום משמעות וכי בעבודה דלפני אסיפה מכשרינו לקטן דנימא דזה מוציא ממשמע דלפניו לפסלו הא בעבודות דלפני אסיפה לא קטן פשר ולא אשה כשירה בהו: מאי ולקחו דאפי' קטן פי' התוס' והא דמכשיר בקטן טפי מבחרש ושוטה י"ל משום דאתי לכלל דעת גם בפ' הערל פי' התוס' ומכשיר טפי בקטן משום דאתי לכלל איש ולדבריהם הא דאמר לקמן גבי וטבל לרבנן טהור להכשיר את הקטן צ"ל נמי קטן דווקא הוא דכשר להזות משום דאתי לכלל איש ודעת אכל חרש ושוטה לא דהא דר"י גבי קידוש ורבנן גבי הנאה חד טעמא הוא משום משמע מוציא מיד משמע דאסיפה הוא וק"ל הא בתוספתא תניא ומביאה הר"ש במס' פרה ר"י בנו של ריבב"א חש"ו שהיו ונאחרים רואין אותם הנאתם כשירה אלמא בחרש ושוטה נמי מכשיר בהנאה א"כ הא דלא כר"י ודלא כרבנן וליכא למימר דכר"י ס"ל דפוסל קטן בהנאה ומ"מ באחרים רואין אותן מכשיר כדא בפ"ג דגיטין (דף כ"ג) גבי פתיבת הגט דפוסל בחרש שוטה קטן ומ"מ בגדול עומד על גביו פשר ליתא דגדול עומד על גביו שאני מאחרים רואין אותן דעומד על גביו היינו שפילמדו ומזהירו לעשות לשמה אכל אחרים רואין אותן היינו מרחוק ואינו אלא רואה

בְּעֵלְמָא וְכִדְא' בַּפ"ק דְּחֻלְיִין (דָּף י"ב) גָּבִי שְׁחִיטָה דְתַנּוּ גָּבִי חֲרֵשׁ שׁוּטָה וְקָטָן שְׂאֵם שְׁחֵטוּ
וְאַחֲרֵים רוֹאִין אוֹתָן פְּשִׁירָה מֵאֵן תַּנָּא דְלֵא בְּעֵי כּוֹנֵה לְשְׁחִיטָה א"ר ר"נ הִיא וּפְיָרְשׁוּ
הַתּוֹס' הֵתָם דֹּאע"ג דְּגָבִי גָט דְּבַעֵי לְשִׁמָּה מְהֵנִי בְּגָדוּל עוֹמֵד עַל גָּבִיו אַחֲרֵים רוֹאִין אוֹתָן
אִין זֶה עוֹמֵד עַל גָּבִיו וְכִדְפִי' וְהָא דְבַעֵי ר"י הֵכָא אַחֲרֵים רוֹאִין אוֹתָן הֵינּוּ שְׂיָרְאוּ אוֹתוֹ
מִזֶּה פְּדִינוּ כְּמוֹ שְׂצָרִיף אַחֲרֵים רוֹאִין אוֹתָן גָּבִי שְׁחִיטָה שְׂיָרְאוּ אוֹתוֹ שׁוֹחֵט פְּהֵלְגָן וְאע"ג
דְּאִי מִזֶּה עַל הָאָדָם הָא מִי שְׁהוֹנָה עָלָיו רוֹאָה הַזָּאתוֹ וּל"ל רֵאִיִּית אַחֲרֵים י"ל דְּמִיָּרִי
בְּמִזָּה עַל הַכֹּלִים א"נ עַל חַש"ו א"נ אִפִּי' בְּמִזָּה עַל גְּדוּל וּבְמִזָּה עַל מְקוֹם שְׁהַמְּוָה עֲצָמוֹ
א"א לֹו לְרֵאוֹת וְצָרִיף רֵאִיִּית אַחֲרֵים מ"מ ר"י בְּשִׁיטָה רַבָּנָן דְּמַכְשִׁירִין קָטָן בְּהַזָּאה
וּמַכְשִׁי אִפִּי' חֲרֵשׁ וְשׁוּטָה וּמִיָּנִיָּה לר"י דְּמַכְשִׁיר קָטָן לְקִידוּשׁ ה"ה לְחֲרֵשׁ וְשׁוּטָה: עַד
דְּשִׁקִּיל חַד וְיִהִיב חַד פִּי' רְש"י וְתוֹס' דְּה"א הֵהוּא גּוֹפִי' דְּשִׁקִּיל הוּא צָרִיף לִיתָנוּ בְּמִים
וּק"ל א"כ חַד חַד תְּרִי זִמְנֵי דְקָאָמַר ל"ל הֵכִי הו"ל לְמִימַר עַד דְּשִׁקִּיל וְיִהִיב חַד דְּמִשְׁמַע
הֵהוּא דְּשִׁקִּיל הוּא דְּיִהִיב וְאִפְשָׁר לְפָרֵשׁ דְּהֵכִי קָאָמַר עַד דְּשִׁקִּיל חַד הָאָפֵר וּלְאִפּוֹקִי תְּרִי
דְּלֵא יִקְחוּ וְכֵן יִהִיב לְאִפּוֹקִי תְּרִי דְּלֵא יִתְּנוּ הַמִּים כְּתַב רַחֲמָנָא וְלִקְחוּ וְנָתַן דְּאִפִּי' שְׁקִילִי
תְּרִי הָאָפֵר וְיִהִיב חַד הַמִּים שְׁפִיר דְּמִי מ"מ פִּי' רְש"י וְתוֹס' עֵיָקַר דְּלֵהָדָּ פִי' ק"ל מֵאִי
קָאָמַר אִי כְּתַב רַחֲמָנָא וְלִקְחוּ וְנָתַן ה"א עַד דְּשִׁקִּיל חַד וְיִהִיב חַד מֵהֵכִי תִּיתִי לֹוֹמַר כֵּן וְכִי
מִשׁוּם דְּכְתַב רַחֲמָנָא לְשׁוֹן יְחִיד בְּב' א"א הָא פֵּל מַה שְׂאָמוֹר בַּפ' בְּלִשׁוֹן יְחִיד וְאִסְרָף אִישׁ
טְהוֹר וְלִקְחוּ אֲזוּב וְטָבֵל בְּמִים וְכִי גִימָא דַּע"י ב' א"א וְכ"ת אַה"נ הָא לְקָמָן אֲמַרִּינוּ וְקָטָן
שְׂיֵשׁ בּוֹ דַּעַת אִשָּׁה מְסִינְעָתוֹ וּמְסִינֵים עָלָה שֵׁם בְּמַס' פָּרָה וְאִם אֲחֻזָּה בְּיָדוֹ אִפִּי' בְּשַׁעַת
הַזֵּה פְּסוּל וְטַעֲמָא מִשׁוּם דְּאִשָּׁה אֲחֻזָּה בְּיָדוֹ דְּכִסּוּלָה לְהַזָּאה אֲבָל אִישׁ שְׁפִיר דְּמִי וְאִמְאִי
הָא וְלִקְחוּ וְטָבֵל וְהִזָּה אֲמַר רַחֲמָנָא בְּלִשׁוֹן יְחִיד אֲלָא ע"כ אע"ג דְּכְתַב רַחֲמָנָא בְּלִשׁוֹן יְחִיד
אִפִּי' בְּב' גְּמִי שְׁפִיר דְּמִי אֲבָל לִפִּי' רְש"י וְתוֹס' א"ש דְּה"א הֵהוּא גּוֹפִיָּה דְּשִׁקִּיל וְכו':
[לְעֵיל] מִשׁוּם וְלֵא אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ אע"ג דְּבַכָּה"ג מִשׁוּם מְלֵאכָה לִיכָא וְכִדְפִי' בְּשֵׁם הַתּוֹס'
אִפִּי' מִשׁוּם אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ אִיכָא דְּסִלְקָא דַּעְתָּהּ אֲמִינָא דְּבַכָּהּ אִי גִוּוּנָא אִפִּי' מִשׁוּם אוֹתָהּ
וְחִבְרָתָהּ גְּמִי לִיכָא הוֹאִיל וְשִׁתִּיָּהּ לְשֵׁם פָּרָה נְשַׁחֲטוּ הו"ל כְּחֻזָּא וְכַמ"ש קְמַשְׁמַע לֹן דְּלֵא
וּלִפ"ז הָא דְּנִקְט שְׁחוּרָה וְאִח"כ אֲדוּנָה הו"ל לֵא זֹו אָף זֹו דְּבִשְׁחוּרָה וְדֵאִי אִיכָא מִשׁוּם
תְּרִי מִשׁוּם מְלֵאכָה וּמִשׁוּם וְלֵא אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ וּבְאֲדוּנָה סד"א דְּאִפִּי' מִשׁוּם חֻזָּא לִיכָא
קַמ"ל דְּאִפִּי' מִשׁוּם חֻזָּא מִיָּהוּ אִיכָא וְהֵינּוּ דְּנִקְט רְש"י תְּרִי טַעֲמֵי דְּמְלֵאכָה וְדְשִׁלָּא
יְשַׁחוּט אַחֲרָת עֲמָה מִשׁוּם הֵנָּה תְּרִי דְּקַתְּנִי שְׁחוּרָה וְאֲדוּנָה דְּבְאֲדוּנָה לִיכָא אֲלָא מִשׁוּם
שְׁלֵא יְשַׁחוּט אַחֲרָת עֲמָה וְכִדְפִי' וּלְשִׁיטָה הַרְמַב"ם שְׂאֲכָתוּב בְּסִמּוּף דְּלִיכָא מִשׁוּם אוֹתָהּ
וְחִבְרָתָהּ אֲלָא בְּשִׁשְׁחַט ב' פְּרוֹת דּוּקָא כ"ש דְּאֲתִי שְׁפִיר דְּהַשְׁתָּא הֵנִי תְּרִי טַעֲמֵי דְּמִשׁוּם
מְלֵאכָה וּמִשׁוּם וְלֵא אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ בְּחֻזָּא פָּרָה לֵא מִשְׁפַּחַת לֵה פִּלְל דְּבִשְׁחוּרָה לִיכָא אֲלָא
מִשׁוּם מְלֵאכָה לְחוּד וְלֵא מִשׁוּם אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ וּבְאֲדוּנָה שְׁשַׁחַט שְׁתִּיָּהּ לְשֵׁם פָּרָה מִשׁוּם
אוֹתָהּ וְחִבְרָתָהּ אִיכָא וּמִשׁוּם מְלֵאכָה לִיכָא מַש"ה נִקְט הֵנִי תְּרִי שְׁחוּרָה וְאֲדוּנָה וּבְתִרִי
כְּבִי וְלֵא עֲרַבִּינָהוּ מִשׁוּם דְּלֵא רֵאִי זֶה כְּרֵאִי זֶה וְאִסּוּרָא דְּאִיכָא בְּהָא לִיתָא בְּהָא אֲבָל
לְשִׁיטָה רְש"י הֵהִיא דְּשְׁחוּרָה בְּכִלְל אִסּוּרָא דְּאֲדוּנָה וְעַדִּיפָא מִיָּנִיָּה דְּהֵכָא תְּרִי וְהֵכָא
חֻזָּא אֲלָא דְּאִיכָא לְמִימַר לֵא זֹו אָף זֹו קַתְּנִי וְכִדְפִירְשִׁתִּי: [לְעֵיל] אִישׁ לְהַכְשִׁיר אֶת הַזֶּה
טְהוֹר לְרִבּוֹת אֶת הָאִשָּׁה ק"ל לְכַתּוּב רַחֲמָנָא טְהוֹר לְחוּד אִישׁ ל"ל וְכ"ת דְּמִטְהוֹר לֵא הֵנִי
מְרַבִּינָן אֲלָא זֶר אִישׁ אֲבָל אִשָּׁה לֵא לִיתָא דְּמִסְתַּמָּא דְּטְהוֹר הַפֵּל בְּמִשְׁמַע כְּדֵא לְעֵיל אִשָּׁה

מ"ט לא אֶלְעֶזֶר וְלֹא אִשָּׁה זָר נָמִי אֶלְעֶזֶר וְלֹא זָר אֶלְמָא אִי לָאו מִיעוּטָא דְאֶלְעֶזֶר מִסְתַּמָּא
אִין לָךְ לְהוֹצִיא אֶת הָאִשָּׁה כֹּל הֵיכָא דְזָר פָּשַׁר אִי לֵיכָא קָרָא לְמַעַט אִשָּׁה מִיְנֵיהּ מִסְתַּמָּא
אִישׁ וְאִשָּׁה שְׁוִין וּל"ל דכ"ר הָכָא גְבִי אֶסִיפָה אִישׁ לְרַבּוֹת זָר דָּתוּ אִינְצֵטְרִיךְ לְמַכְתָּב טְהוֹר
לְרַבּוֹת אֶת הָאִשָּׁה דְלֹא תִימָא אִישׁ וְלֹא אִשָּׁה לֹא לְכַתּוּב רַחֲמֵנָא אִישׁ כֹּלֵל וּמְטָהוֹר לְחוּד
נִפְקָא לִיהּ לְהַכְשִׁיר אִישׁ וְאִשָּׁה: דָּף מ"ה ע"ב שְׁסוּדְרָן עַל גַּב הַפְּכָשׁ אוֹ עַל גַּב הַסּוּבָב פִּי
הַתּוֹס' בְּשֵׁם רִיב"א אֶבֶל ע"ג הִיסוּד לֹא דא"כ הִי נִפְסֵל בְּלִינָה אִם יָרַד אֶבֶל סוּבָב שְׁהוּא
מִחְצֵי הַמְזַבֵּחַ וּלְמַעְלָה ה"ה פְּמִזְבֵּחַ וְאִין לִינָה מוֹעֲלַת בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מְזַבֵּחַ וְכֵן פְּכָשׁ וְאִין
תָּמָה ע"ז הַנִּיחָא לְרַבָּה דְאָמַר בַּפ"ט דְּזִנְבָחִים (דָּף פ"ז) אִין לִינָה מוֹעֲלַת בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מְזַבֵּחַ
אֶלָּא לְרַבָּא דְאָמַר הָתָם דְאֶפִּילוּ בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מְזַבֵּחַ מוֹעֲלַת לִינָה מֵאִי אִיכָא לְמִימַר וְאִין ע"ג
דְּהָא דְמוֹעֲלַת לִינָה לְרַבָּא ה"מ דָּאִם יָרְדוּ מִן הַמְזַבֵּחַ דְלֹא יַעֲלוּ אֶבֶל אִם לֹא יָרְדוּ מִקְטִיר
וְהוּלֵךְ דְּהָא הַמְזַבֵּחַ מְקַדָּשׁ פְּסוּלִין לִיקָרֵב אִם עָלוּ וְכֵן פְּכָשׁ פְּדָאָמ' הָתָם הָא מ"מ מ"ב ל'
הָתָם אֲוִיר מְזַבֵּחַ פְּמִזְבֵּחַ דְּמִי אוֹ לָאו פְּמִזְבֵּחַ דְּמִי וְאִתִּינֵן לְמַפְשֵׁט דְּכַמְזַבֵּחַ דְּמִי מְדַכְבֵּשׁ
מְקַדָּשׁ פְּסוּלִין וְאִי אֲוִיר מְזַבֵּחַ לָאו פְּמִזְבֵּחַ אֲוִיר פְּכָשׁ נָמִי לָאו פְּכָבֵשׁ הָאִיךְ מְסִיק לִיהּ
מְפָכָשׁ לְמְזַבֵּחַ הו"ל יְרוּד וְנָחִי דְנִגְיֵד לִיהּ פִּי גוֹרְרָן מִן הַפְּכָשׁ עַד הַמְזַבֵּחַ וְאִינוּ מְגַבִּיֵּהוּ
וְהַשְׁתָּא לְרַבָּא דְלִינָה מוֹעֲלַת בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מְזַבֵּחַ וְה"ה לְפְכָשׁ וְסוּבָב וְאִי אֲוִיר מְזַבֵּחַ לָאו
פְּמִזְבֵּחַ דְּמִי ה"ה לְאֲוִיר פְּכָשׁ וְסוּבָב וְהַשְׁתָּא הָאִיךְ מְסִיק לִיהּ מְסוּבָב שְׁהוּא לְמַטָּה מְרֵאשׁוֹ
שֶׁל מְזַבֵּחַ ד"א כְּדָא בַּפ' ב' הַלְתָּם (דָּף צ"ז) וְהֵיכָא מְסִיק לִיהּ לְאוֹתָן ד"א דְמִן הַסּוּבָב
לְמְזַבֵּחַ הו"ל יְרוּד בְּשֶׁלְמָא שֶׁל פְּכָשׁ לְמְזַבֵּחַ א"ל דְנִגְיֵד לִיהּ שְׁהֵרִי רֵאשׁ הַפְּכָשׁ מְחֻנְפֵּר
לְרֵאשׁ הַמְזַבֵּחַ בְּשֵׁנָה לוֹ פְּדָאָמ' בַּפ"ו דְּזִנְבָחִים (דָּף ס"ב וְס"ג) אֶבֶל סוּבָב שְׁנַמּוּף ד"א
מְרֵאשׁ הַמְזַבֵּחַ הֵיכָא מְסִיק לִיהּ לְאוֹתָן ד"א שְׁמֵן הַסּוּבָב לְמְזַבֵּחַ בַּע"כ בְּאֲוִיר סוּבָב מְסִיק
לִיהּ הָא הו"ל יְרוּד וְכִינֵן דְלְרַבָּא לִינָה מוֹעֲלַת שְׁם וְנִפְסֵל בְּלִינָה הו"ל יְרוּד וְלֹא יַעֲלָה שׁוֹב
לְמְזַבֵּחַ וְהָא הָכָא אָמַר שְׁסוּדְרָן ע"ג סוּבָב עַד שְׁיַעֲשֶׂה מַעֲרָכָה גְדוּלָה וְסוּדְרָן הָאִיךְ סוּדְרָן
שׁוֹב עַל מַעֲרָכָה גְדוּלָה הָא מִן סוּבָב לְמְזַבֵּחַ לֹא סָגִי דְהו"ל יְרוּד וְלֹא יַעֲלָה עוֹד וְעוֹד אֲנִי
תָּמָה דְלֹא מְצִינוּ שְׁסוּבָב יְהֵא פְּמִזְבֵּחַ וְהָתָם לֹא מְרַבִּינֵן פְּסוּלִים שְׁאִם עָלוּ לֹא יָרְדוּ אֶלָּא
לְפְכָשׁ אֶבֶל לֹא לְסוּבָב פְּדָאָמַר הָתָם אִין לִי אֶלָּא מְזַבֵּחַ פְּכָשׁ מְנִין ת"ל אֶת הַמְזַבֵּחַ וְעוֹד
אִפִּי פְכָשׁ לֹא שְׁוֵה לְמְזַבֵּחַ לְכָל דְבָר וְהָא לַעֲנִין מַעֲלָה שְׁאוּר וְדַבֵּשׁ לְמְזַבֵּחַ דְּעוֹבֵר בַּל"ת
א' בַּפ"ה דְּמִנְחוֹת (דָּף נ"ז) מְזַבֵּחַ אִין לִי אֶלָּא מְזַבֵּחַ פְּכָשׁ מְנִין ת"ל וְאֵל הַמְזַבֵּחַ וְאִי לָאו
דְרַבִּי קָרָא ה"א פְּכָשׁ לֹא וְאִפִּי הָתָם ס"ל לר"א דְלֹא רַבִּי קָרָא פְּכָשׁ פְּמִזְבֵּחַ לַעֲנִין כֹּל
שְׁמִנּוּ לְאִישִׁים הָרִי הוּא בְּבַל תְּקַטִּירוּ אֶלְמָא פְּכָשׁ לֹא שְׁוֵה לְמְזַבֵּחַ אֶלָּא לְמֵאִי דְרַבִּי קָרָא
אֶבֶל לְמֵאִי דְלֹא רַבִּי לֹא רַבִּי וְכ"ש סוּבָב דְלֹא רַבִּי קָרָא שְׁיֵהָא פְּמִזְבֵּחַ לְמִידֵי דְאִינוּ פְּמִזְבֵּחַ
לְקַדָּשׁ פְּסוּלִים שְׁלֹא יָרְדוּ מִיְהוּ הָא אִינָה קְנוּשָׁא כ"כ דַּבְּפ"ו דְּזִנְבָחִים (דָּף ס"ה) אָמַר'
עוֹשֶׂה מַעֲרָכָה ע"ג סוּבָב אִיכָא בִּינְיֵיהוּ פִּי לַת"ק דְּהָתָם הָרוּצָה לַעֲשׂוֹת מַעֲרָכָה ע"ג סוּבָב
וּלְהַקְטִיר עוֹשֶׂה וְלר"נ וְרַאב"י אִינוּ עוֹשֶׂה וְא"ל דְּהָיָא דְהָכָא כַּת"ק דְּהָתָם דְּסוּבָב פְּמִזְבֵּחַ
לְכָל דְבָר מ"מ קְנוּשָׁא א' וְדָאִי קָשָׁה דְקָאָמַר הָכָא סוּדְרָן ע"ג סוּבָב עַד שְׁעוֹשֶׂה מַעֲרָכָה
גְדוּלָה וְסוּדְרָן וְהָרִי סְתָם עֲשִׂיית מַעֲרָכָה גְדוּלָה ע"ג הַמְזַבֵּחַ הוּא וְעוֹד שְׁם בַּפ"ב דְּתַמִּיד
אָמַר' בְּהִדְיָא שְׁמַחְזִירִין אוֹתָן אַחַר סִידוּר ב' מַעֲרָכוֹת ע"ג הַמְזַבֵּחַ לְמַעֲרָכָה וְהָא הו"ל יָרְדוּ
כַּדְפִּי.

עוד פיל' התוס' דאסור יש להוריד מן המזבח אבל פשוטן ע"ג הפכש וסובב לא מקרי ירידה ולפ"ז י"ל דהנה מחזירן משם למזבח קודם עלות השחר שלא נפסלו עדיין בלינה ואע"ג דחזרת איברים הללו היו אחר סידור ב' מערכות פדתני הכא עד שיעשה מערכה גדולה וסודרן ובפ"ב דתמיד בהדיא שאחר סידור ב' מערכות הנה מחזיר לאיברים הא אמרינן בספ"ב (דף כ"ז) שסידור המערכה פשר בלינה: מנין לאיברים ופדרים שלא נתאפלו מפערב שסודרן ע"ג המזבח ק"ל מדקאמר שלא נתאפלו מפערב אלמא שפבר התחילו בהקטרתן אלא שלא נתאפלו לגמרי עדיין א"כ מאי האי דקאמר שסודרן על גב המזבח וכי מי הורידן משעה שעלו להקטר שאמה מצריף לחזור ולהעלותן ועוד מאי האי דקאמר ואם אין מחזיקן סודרן על הפכש פניו דאיירי באותן איברים ופדרים שפבר עלו למזבח להקטיר אלמא בהחזיק מזבח איירי וכי מפני שפבר מקצת הוקטרו אלא שלא נתאפלו לגמרי מעכשיו אין המזבח מחזיקן אדרבה הא בתחילה הוו נפיש טובא וצריף מקום יותר גדול להחזיקן מדהשתא שגשפרו קצת והמותר נצטמק ואם אין מקום המזבח יכול להחזיק עכשיו כ"ש מעיקרא ונ"ל דה"ג שסודרן על צידי המזבח ואם אין הצדדים מחזיקן שסודרן על הפכש וכו' וה"ג בהדיא בפ"ק ב' דתמיד והתם קאי בלינה לאחר תה"ד ורוצין לעלות האפר ע"ג תפוח וצריף לסלק האיברים ופדרים מתוך האפר שפאמצע המזבח והכי תני התם ראוהו אחיו שיירד נטלו את המגריפות וכו' האיברים ופדרים שלא נתאפלו מפערב סילקו אותן על צידי המזבח אם אין הצדדים מחזיקן סודרין אותן בסובב על הפכש וכו' וה"נ מייירי ברייתא זו דהכא: אפילו מאן דלא דריש ני"ו ני"ו ה"א דריש ק"ל לר"מ דדריש ני"ו לחוד הו"ל למכתב ה"נ ואש ני"ו יתירא לחוד פמו התם ל"ל דכתב רחמנא ני"ו ה"א יתירא וה"נ ק"ל אההיא דפ' הערל (דף ע"ב) דדריש ר"י נותר בזמנו אינו נשרף אלא ביום שלא בזמנו נשרף בין ביום בין בלינה ואיתבי' ר"א לר"י אין לי אלא נימול לח' שאינו נימול אלא ביום נימול לט' לי' לי"א לי"ב מנין ת"ל וביום נאפלי' מאן דלא דריש ני"ו פיל' ראב"ש דאמר התם שלא בזמנו נימול אפיל' בלינה ני"ו ה"א פגון הכא גבי נותר דכתיב והנותר דריש והשתא לת"ק דדריש ני"ו לחוד ה"נ גבי נותר ל"צ למכתב אלא ני"ו לחוד ני"ו ה"א יתירא דכתב רחמנא ל"ל ונ"ל דאפיל' מאן דדריש ני"ו לאו לגמרי בכל מקום דריש אלא דוקא לדריש דאינו נגד השכל והסברא אבל לדבר חדש דלא מצינו טעמא ולא מצינו פיוצא בה לא דריש לה וכהאי גוונא פירשו התוס' בפ"ק ד' דסוטה (דף כ"ד) גבי האי איש איש עביד ליה מיבעי ליה לרבות אשת חרש אע"ג דאמר' בפ' הנחנקין אליבא דר"י איש איש דברה תורה פלשון בני אדם ה"מ בדרשה רחוקה יותר לא דריש וא' יותר דברה תורה פלשון בני אדם והכי צ"ל אליבא דכמה תנאי פמו שהאריכו התוס' התם וכהאי גוונא מצינו עוד בסוף פ"ק קמא דתגיגה (דף י"א) דפריף ודילמא לעבור עליו בב' לאוין ועשה ופירשו התוס' אע"ג דכל היכא דאיכא למידרש דרשינן ולא מוקמינן לה בלאוי יתירא מ"מ הכא מוקמינן בלאוי יתירא מלמידרש מיניה קרבן חדש של תגיגה שלא מצינו פיוצא בו בתורה ודומה לו מצינו בריש יבמות דמוקי לה לא יגלה בשומרת יבם של אביו בלאוי יתירא ולא מוקי לה באנוסת אביו וכיון שפן ה"נ א"ל דר"מ נמי לא דריש ני"ו יתירא לדבר חדש שלא מצינו פיוצא בו הילקף אי לא כתב רחמנא הכא והאש אלא ואש פמו באידך קרא לא הוי דרשינן פלל להנהו ני"ו יתירא למערכה חדשה לא זו לאברים

ופְדָרִים שְׁלֵא נְתַאֲפְלוּ מִבְּעָרְב וְלֹא זֹו לְמוֹסִיפִין בּוּ בַּיּוֹם בְּשִׁבִיל מַחְתַּת קְטוֹרֶת שֶׁל פְּנִים דְּהוּ"ל דְּבַר חֲדָשׁ שְׁלֵא מְצִינּוּ כִּיּוֹצֵא בּוּ שְׁלַעֲגִין א' שֶׁל הַקְּטָרָה יְהִי ב' מַעֲרָכוֹת לְאִיבָרִים וּפְדָרִים שֶׁל הַיּוֹם וְלֹא־יבָרִים וּפְדָרִים שְׁלֵא נְתַאֲפְלוּ מִבְּעָרְב דְּהָא דָּא וְדָא א' הָא שְׁתִּיּהוּ הַקְּטָרָה א' שֶׁל אִימוּרִין הֵן מָה לִי שֶׁל הַיּוֹם מָה לִי שֶׁל אֶתְמוֹל וְה"נ אֵיךָ וְי"ו לֹא הָיוּ דְרָשִׁינּוּ לְשֶׁל בּוּ בַּיּוֹם מַעֲרָכָה חֲדָשָׁה לְצוֹרֶךְ קְטוֹרֶת פְּנִים וְלֹא יָכוֹל לִיּה לִיטְלוּ מִמַּעֲרָכָה ב' שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה שֶׁהִיא נְמִי נַעֲשִׂית לְצוֹרֶךְ קְטוֹרֶת דְּהָא לֹא מְצִינּוּ לַעֲגוֹן מִיֵּן הַקְּטָרָה א' ב' מַעֲרָכוֹת דְּהָא דְבָעֵי מַעֲרָכָה גְדוֹלָה לְצוֹרֶךְ אִיבָרִים וּפְדָרִים וּמַעֲרָכָה ב' לְצוֹרֶךְ קְטוֹרֶת הֵיכַל הֵינּוּ מְפַנֵּי שֶׁהֵן דְּבָרִים חֲלוּקִין לְגַמְרֵי זֶה מְזַה שְׁזָה מִינֵי דְמִים וְזֶה אֵינּוּ מִינֵי דְמִים וְזֶה הַקְּטָרְתוֹן בַּחוּץ וְזֶה בְּפְנִים בְּהֵיכַל לְפִיכָה ל"ל נְמִי לְמִינֵי מְנַחֲחוֹת שְׁאִינּוּ מִינֵי דְמִים וְהַקְּטָרְתָם עַל מַעֲרָכָה גְדוֹלָה מִשּׁוּם דַּמ"מ בְּהָא דְמוּ לְהַדְדִי שֶׁהַקְּטָרְתוֹן בַּחוּץ כְּמִינֵי דְמִים אֲבָל הַקְּטָרֶת הֵיכַל וּלְפָנֵי וּלְפָנִים דְּשְׁתִּיּהוּ הַקְּטָרָה א' שֶׁל קְטוֹ' אֵין זֶה חֲלוּקָא יִתִּירָא מָה שְׁזָה מְקוֹם הַקְּטָרְתוֹ נִשְׁתַּנָּה קֶצֶת מִשְׁל זֶה שְׁזָה בְּהֵיכַל וְזֶה לְפָנֵי וּלְפָנִים אֵין זֶה שִׁנּוּי יִתִּירָא לְהַצְרִיךְ ב' מַעֲרָכוֹת חֲלוּקוֹת לְצָרְכּוֹן פִּינּוֹן דַּמ"מ בְּהָא שְׁנוּיִן שְׁאִין הַקְּטָרְתוֹן עַל מַעֲרָכְתוֹן אֲלֵא בְּמַקּוֹם אַחַר וְכָל עֲצָמּוֹן שֶׁל מַעֲרָכְתוֹן אֵינּוּ אֲלֵא לִיטְלוּ הֵימְנוּ גְחִלִים לְהִבִּיא לְמַקּוֹם הַקְּטָרְתוֹן לְהַקְטִיר עֲלֵיהֶם וְכִינּוּן שְׁפּוֹן אֵינּוּ רְאוּיִין לְב' מַעֲרָכוֹת וּבַחֲדָה מַעֲרָכָה סְגִי לְהוּ וְלֹא הָיוּ דְרָשִׁינּוּ וְי"ו יִתִּירָא לְמַעֲרָכָה חֲדָשָׁה לְהַק' פְּנִים לְבּוּ בַּיּוֹם שְׁלֵא מְצִינּוּ כִּיּוֹצֵא בּוּ אֲבָל הַשְּׁתָא דְכְּתַב רַחֲמָנָא וְי"ו ה"א יִתִּירָא דְגַבִּי וְהָאֵשׁ וּבַע"כ ו' ה' אִפִּי לְדְבַר חֲדָשׁ לְגַמְרֵי נְמִי דְרָשִׁינּוּ מִינֵיהּ דו' ה' אֵלִים לְמַדְרַשׁ כָּכָל דְרָשׁוֹת שְׁבַתוֹרָה וְא"כ פִּינּוֹן דְמוֹן וְהָאֵשׁ דְרָשִׁינּוּ בַע"כ לְמַעֲרָכָה חֲדָשָׁה לְבּוּ בַּיּוֹם וְלֹא סְגִי לָהּ בְּהֵיכָא מַעֲרָכָה שֶׁל קְטוֹרֶת שֶׁל כָּל יוֹם וְכִינּוּן דְכָבֵר מְצִינּוּ כַה"ג ב' מַעֲרָכוֹת לַעֲגוֹן הַקְּטָרָה א' שֶׁל קְטוֹרֶת מַעֲתָה אֵין זֶה דְבַר חֲדָשׁ אֵי דְרָשִׁינּוּ לְנִי"ו לְחוּד דּוּאֵשׁ לְמַעֲרָכָה בְּפָנֵי עֲצָמָה לְאִיבָרִים וּפְדָרִים דְאֶתְמוֹל וְאֵין זֶה דְבַר חֲדָשׁ שְׁלֵא מְצִינּוּ דְמִין הַקְּטָרָה א' יְהִי זְקוּקִים לְב' מַעֲרָכוֹת וְאֵין רְאוּי לְדַרוֹשׁ דְבַר חֲדָשׁ פְּנֵה מוֹי"ו יִתִּירָה דְהָא כְּבָר מְצִינּוּ כִּיּוֹצֵא בּוּ ב' מַעֲרָכוֹת לְמִין הַקְּטָרָה א' שֶׁל קְטוֹרֶת נְמָצָא מִפֶּח דְרָשָׁה דְנִי"ו ה"א דְנוֹהָאֵשׁ אֶתִּי לִיּה לַר"מ נְמִי אֵיךָ דְרָשָׁא דְנִי"ו מוּאֵשׁ וְאֵי לֹא כְּתַב רַחֲמָנָא אֲלֵא וְי"ו יִתִּירָא לְחוּד בְּשִׁנְיָהֶם לֹא הָיוּ דְרָשִׁינּוּ לֹא הָאֵי וְי"ו וְלֹא הָאֵי אֲבָל הַשְּׁתָא חֲדָא מְכַלל חֲבַרְתָּה אֶתְנָא לָן וְה"נ הֵתֵם בְּפָרְק הָעֶרֶל אֵי לֹא כְּתַב רַחֲמָנָא ו' ה' יִתִּירָא גַבִּי וְהַנּוֹתֵר אֲלֵא וְי"ו לְחוּד כְּמוֹ גַבִּי מִיּלָה דְכְּתִיב וּבַיּוֹם ו' יִתִּירָא לְחוּד לֹא הָיוּ דְרָשִׁינּוּ לֹא וְי"ו דְנוֹתֵר וְלֹא דְמִיּלָה לְמַעוּטֵי שְׁלֵא בְּזַמְנָה בְּלִילָה דְהָיוּ דְבַר חֲדָשׁ שְׁלֵא מְצִינּוּ כִּיּוֹצֵא בּוּ שְׁלַאֲחַר זְמַן יְהִי לִילָה פְּסוּלָה לְמַצּוֹתוֹן דְּבִשְׁלָמָא בְּזַמְנָם פְּגוֹן מִיּלָה בְּלִיל יוֹם ח' וְנוֹתֵר אוֹר לְיוֹם ב' לַק"ק דָּאֵין נְשַׁרְפִים עַד הַבִּנְיָן א"ל ה"ט דְלִילָה לֹא מִשּׁוּם דְאַפְתִּי מְחוּסֵר זְמַן הֵם וְלִיל ח' דְמִיּלָה דּוּמָה לְיוֹם שְׁלַפְנִי וְכֵן שֶׁל נוֹתֵר וּמִיּוֹדֵי דְהָנָה אֶחָיִבִי טְבִילָה שֶׁל טְנוּמָא ז' כְּגוֹן זָב וְזָבָה יוֹלְדָת וּמְצוֹרַע וּט"מ שְׁאֵין טוֹבְלִין אֲלֵא בַּיּוֹם ז' דּוּקָא אֲבָל בְּלִיל ז' אֶפְתִּי מְחוּסֵר זְמַן הַנְּאִי כְּדַתְנּוּן בְּסוּף פָּרְק ב' דְמַגִּילָה וּמ"מ לְאַחַר זְמַנָּם דְהֵינּוּ מִיּוֹם ז' וְאֵיךָ טוֹבְלִין אֶפִּילוּ בְּלִילָה כְּמוֹ שְׁפִי הַמְּפָר' וּכְמ"ש שָׁם בַּחִי' וְא"כ ה"נ גַבִּי מִיּלָה וְנוֹתֵר לְאַח"ז לִילָה וְיוֹם רְאוּנָן לְהִיּוֹת שְׁוִיִן וְלֹא דְמִי לְמַצּוֹת שְׁנוֹהֲגִין בַּיּוֹם וְלֹא בְּלִילָה כְּמוֹ צִיצִית וְתַפִּילִין לְמ"ד לִילָה לֹא זְמַן צִיצִית וְתַפִּילִין הֵן דְהֵתֵם לֹא מִשּׁוּם דָּאֵין הַכָּשֵׁר מַצּוֹתוֹן בְּלִילָה אֲלֵא זֶהוּ זְמַן מַצּוֹתוֹן שְׁקַבַּע לְהֵן תּוֹרָה בַּיּוֹם וְלֹא בְּלִילָה וְדְמִי לְשִׁאֵר מַצּוֹת שְׁקַבַּע לְהוּ תּוֹרָה זְמַן שְׁהַזְמַן גְּרָמָא לְמַצּוֹתוֹן כְּמוֹ שׁוֹפָר סוּפָה לְוֵלֵב וּכִיּוֹצֵא בּוּ דָּאֵין

זמן חיובן אלא באותן הימים שקבע להו תורה אבל לא בשאר כל השנה וה"נ חיוב זמן ציצית ותפלין רמי רחמנא עליה ביום ולא בלילה ואין יום זה תשלומין לזמן חיובו של יום חבירו אלא בכ"י בפ"ע רמנא חיובא עליה ואם קניינים ביום זה מצות הללו אפתי חיובא של יום מחוץ רמנא עליה בפ"ע וחיוב לעשותן בעד חובת היום וקרי מצינו מצות דוגמתו שאין זמן חיובו ומצוותו אלא בלילה דוקא ולא ביום פאכילת פסח ומצה וקצירת העומר פדתנו בספ"ב דמגילה וכן ק"ש של ערבית אלא לא ביום תליא מילתא אלא כל מצוה ומצוה מכיוצא באלו קבע תורה זמן לחיוב מצות מהן ביום מהו בלילה מהן לזמן הגורם למצוותן פגון מצות הנוהגין למועדים ולזמנים אבל מצות פיוצא באלו פנותר ומילה שאין זמן מצוותו אלא חדא שעמא ואם מל תינוק זה או שרף נותר זה פקע חיוב מצוותו של אלו מעליו לגמרי אלא שאין זמן קבוע למצוותו לומר שאם עבר זמנם בטיילים פמצה וכיוצא אלא הכשר מצוותו נוהג לעולם ואין זה זמן חיוב מצוותו שחיוב לעולם במצות הללו כמו ציצית וכיוצא דכל שעמא ושעמא רמי עליה חיובא בפ"ע והללו אינו כן דאין זמן חיובו אלא שעמא חדא אלא זמן הכשרו לעולם ואי לא עביד האידנא עביד ליה למחר ומ"מ לא פסק חיובו ומצוותו מעליו ודמין לחיובי טבילות דאמרו שזמן מצות טבילתו ביום זה ובליל זה לא דאפתי בלילה מחוסר זמן הוי כמו בימים שלפניהם ואין זמן חיובם אלא שעמא חדא ומ"מ לא טבלו ביום זה לא פסק מצוותו ויש להם תשלומין להכשר מצוותו לעולם ובין ביום ובין בלילה הכשרם מזמנם ואילך וה"נ דכונתיה הילכף אי לא כתב רחמנא גבי נותר ו' ה' יתירא לא הוי דרשינו מני"ו יתירא של נותר וכן דגבי מילה לדבר חדש שלא מצינו פיוצא בו דלאח"כ לא יהא הכשרו אלא ביום ולא בלילה אדרבא בחיובי טבילות שהן פיוצא בהן ובלאח"כ הכשרו בין ביום בין בלילה אבל השתא דכתב רחמנא ו' ה' יתירא גבי נותר דמהו יתירא אפי' דבר חדש שלא מצינו פיוצא בו גמי דרשינו ליה ובע"כ נפקא ליה מיניה לנותר דשלא בזמנו גמי אין הכשר שריפתו אלא ביום מעתה סגי לן ני"ו יתירא לחוד גבי מילה ללמד על שלא בזמנו שאין הכשרו אלא ביום פינו דאין זה דבר חדש וכבר מצינו פיוצא בו גבי נותר אלא דאפתי קשה הא בלא"ה גמי מצינו פיוצא בו בכל הקרבנות שאין הכשרו אלא ביום ואפ' שלא בזמנו פגון קרבן מחוסר כפורים אחר יום זה שלקחם שהוא זמנם ועוד ק"ל דבפ' הערל (דף ע"ב) קאמר ר"י נותר בזמנו אינו נשרף אלא ביום שלא בזמנו נשרף בין ביום בין בלילה ואיתיביה ר"א אין לי אלא נימול לח' שאינו נימול אלא ביום לט' לי' וכו' ת"ל וביום ואפ' מאן דלא דריש ני"ו ו' ה' דריש אישתיק והשתא קשה תרתי נהי דר"י לא שמיע ליה הא בריתא דלט' לי' מנין פדמוכח התם מהא מנין דפלוגתא דתנאי דבמתניתין דר"י ור"י פליגי אדר"מ אמערכה דאיברים ופדרים דדריש ליה מני"ו דואש ומודו ליה בשל ב"ב ש"מ דאפ' מאן דלא דריש ני"ו ו' ה' דריש וגבי נותר דכתיב ו' ה' לכ"ע דרשינו ליה ואפ' שלא בזמנו אינו נשרף אלא ביום ודלא כר"י ועוד ר"א דפשיטא ליה דאפ' מאן דלא דריש ו' ה' דריש ומנ"ל הא ע"כ מההיא סוגיא דשמעתין נפקא ליה הא א"כ הו"ל לאקשוני לר"י מההיא דשמעתין ואפ' אם תדחק לומר דהא דאמר התם אפי' מאן דלא דריש ו' ה' דריש לאו משמעתין נ"ל הא אלא מסברא דנפשיה פשיטא ליה הכי מ"מ פינו דר"י ס"ל אפי' ו' ה' לא דריש למה לי להקשות מסברא דנפשיה יותר הו"ל להקשות מהא דמערכות דמשנתנו דמוכח בע"כ דאפ' מאן דלא דריש ו' ה' דריש דהכי ס"ל

לר"י ור"י וכדפלי: לימד על מערכה ב' של קטורת ק"ל מנ"ל דבשל קטורת מיירי דילמא מיירי משל ב"ב דכ"ע מודים בה וקמ"ל שתהא על מזבח החיצון ואע"ג דהא נ"ל במסקנא מעל המזבח מלפני ה' מ"מ בתחילת דינא דקאמר אש מחתה ומנורה מנין ואלו לא נאמר האי קרא קאמר ורוצה להביא בדינא דנאמר אש בקטורת ונאמר אש במחתה ומנורה אלמא פשיטא דאפילו לא נאמר האי קרא אפ"ה הוי מוקי לה לקרא דאש תמיד במערכה של קטורת וילמד שתהא על מזבח החיצון והא מנ"ל דילמא מיירי האי קרא דאש תמיד במחתה שמוסיפים בו ביום וכ"ת הא אש תמיד פתיב דמשמע דמיירי מאש תמידית ואש מחתה אינו אלא בו ביום לבד ליתא הא מתמיד נ"ל לאש של מנורה דאש תמיד שאמרתי לה כו' והשתא מנ"ל ללמוד מיתורא דתמיד מנורה דילמא להכי פתיב רחמנא להאי תמיד שלא תימא דהאי קרא מיירי מאש של מחתה ולא מאש ק' של היכל וי"ל דאי הוי מוקי להאי קרא בשל מחתה ואפ"ה צריף שיהיה על מזבח אע"ג דקטורת של מחתה רחוק טפי ממזבח החיצון כ"ש של היכל דקרוב וסמוך לו יותר שיהא עליו דהא מילתא מסבא בלא קרא בסמוך ורחוק תליא פדמפרש ואזיל אבל פדמוקי לה בקטורת של היכל לא ש"מ של מחתה דאינו סמוך לו כ"כ פמו דהיכל ואיכא למימר או פלך לדרך זו מה להלן בסמוך לו וכו' פדמפרש ואזיל גם אש מנורה נמי ש"מ ממילא משל מחתה דהא מנורה נמי סמוכה למזבח החיצון יותר משל מחתה אבל השתא נקיט התנא ואזיל פפי סדר הקרוב וסמוך יותר ואח"כ הרחוק ממנו דבתחילה אין לנו לרבות אלא קטורת דמזבח הפנימי דסמוך למזבח החיצון יותר משל מחתה ומנורה ואח"כ מייתי לה של מנורה דסמוך טפי משל מחתה ואח"כ מייתי לה לשל מחתה דרחוק מכולן ממזבח החיצון ולמאי דפלי גיחא דלכתר דנ"ל מיתורא דאש תמיד דמיירי מאש מנורה קאמר אש מחתה מנין ונדו דינא נהדר מחליף לה ורצה ללמדו מקטורת דבסמוך לו והשתא פנין דקרא דאש תמיד מוקי לה כפר דאיירי ממנורה א"כ קטורת גופיה מנ"ל דבמזבח החיצון דבעי למילף מחתה מיניה א"ו ה"ט פנין דקרא מיירי ממנורה דאינו אלא על מזבח החיצון כ"ש קטורת דמזבח הפנימי דקרוב לחיצון יותר ממנורה פדתניא לעיל בפ"ג שולחן בצפון ומנורה בדרום מזבח ממוצע ועומד באמצע ומשוח פלפי חוץ קימעה דאינו אלא על מזבח החיצון ובסמוך אפרש יותר: הוי אומר זה מזבח החיצון והקשו התוס' ל"ל קרא לקטורת דהיכל שולוקחים ממזבח החיצון נגמור ממחתה ותי' דממחתה לא מצינו למילף דשאני ק' דכל יום פנין שמקטירין אותה על מזבח הפנימי יעשו לה מערכה פמו כן על מזבח הפנימי קמ"ל וק"ל אם איתא דאיכא למימר דיש טעם לומר דאע"ג דשל מחתה דרחוק מכולן ממזבח החיצון ניטל ממנו אפ"ה של מזבח הפנימי אינו ניטל משל חיצון אלא מיניה וביה עדיף יותר א"כ תקשה הא דהקשיתי בסמוך דאמאי מוקי בתחילת דינא להאי קרא דמיירי בשל קטורת דהיכל יותר מבשל מחתה ומנורה וכן באמצע דינא דכבר נ"ל מתמיד דבאש מנורה איירי האי קרא מדכתיב תמיד ומ"מ אפתי קם ליה דאש דקטורת היכל נמי ניטל משל חיצון וכדקאמר נאמר אש בקטורת ונאמר אש במחתה כו' דילמא לא מיירי מקטורת היכל פלל ואינו אלא על מזבח הפנימי דהו"ל מיניה וביה ועוד ק"ל דאפי' לפי המסקנא לא אתי שפיר דנ"ל לאש מחתה מקרא מעל המזבח מלפני ה' וקרא דאש תמיד למנורה שנאמר בה תמיד אפתי של היכל מנין שניטל ממזבח החיצון דילמא קרא דאש תמיד לא מיירי אלא ממנורה לחוד ואין לנו ללמוד של היכל.

לא ממנורה ולא ממחנה דהא בשל היכל יש טעם לומר דישטול גחלים מיניה וביה עדיף וינעשה מערכה ע"ג עצמה א"ו הא טעמא דמיניה וביה עדיף לאו מילתא היא עוד תי' התוס' דקמ"ל דעושין לה מערכה בפני עצמה דאי הוי גמרין מהכא ה"א ביוה"כ סגי קדא מערכה לקטורת דהיכל ודלפני ולפנים ותי' זה יתכן גם למאי דפירשתי דלפי המסקנא דנ"ל לאש מחנה מהאי קרא דמעל המזבח מעתה ל"צ קרא להיכל כלל לא לקטורת דשם ולא למנורה דבק"ו נ"ל השתא מחנה דאינה סמוכה כ"כ למזבח החיצון כמו הוי מערכה עליו כ"ש הוי דסמוכין לו וכי איצטריך קרא ליוה"כ שיעושין לקטורת דהיכל מערכה בפ"ע ובע"כ האי מערכה בפ"ע דרבי קרא לעשות ביוה"כ הוא לקטורת דהיכל כמו בכל יום דאי למנורה הא בכל יום אין עושין לה מערכה בפ"ע ומ"ש בו ביום מפל יום א"ו מערכה זו בפ"ע דרבי קרא ביוה"כ לקטורת של היכל רבי דלא סגי לה במערכה של מחנה אלא עושין לה מערכה בפני עצמה בו ביום כמו בכל יום דהא אש תמיד תוקד פתיב וכל מוקד יקידת מערכה משמע כדפני' רש"י בפ"ה התורה ומיהו מדכתב רחמנא תמיד יתירא ש"מ דמיירי נמי ממנורה שצאמר בה תמיד ולעשות מערכה בפני עצמה אי אפשר דמ"ש היום מפל יום אלא קמ"ל קרא דגם להדלקת מנורה אינו נוטל בו ביום מערכה של מחנה אלא ממערכה של קטורת ובזה ניחא הפל: דף מ"ו אב"ל דהאי גיסא ודהאי גיסא אימא לא צריכא ומ"מ לכתחלה כנגד הפתח בעינו כדמשמע בפ"ו דזבחים (דף נ"ח) וקרא קמשמע לן דאי שקיל להו שלא כנגד הפתח אינו מעכב כדיעבד ואע"ג דלר"י חוקה לא קאי אלא אדברים הנעשים בבגדי לבן בפנים סד"א צורך פנים בפנים דמי מידי דהנה אקטורת שחפנה קודם שחיטת הפר דלא עשה ולא כלום אפי' לר"י דצורך פנים כפנים דמי כן פ"ה התו' ולפ"ז הא דכ"ר מעל המזבח מלפני ה' תרתי מקילי גינהו מעל המזבח דהיינו אפי' שלא כנגד הפתח אלא דהאי גיסא ודהאי גיסא היינו כדיעבד דוקא אבל לכתחלה מלפני ה' דהיינו כנגד הפתח בעינו דווקא וק"ל א"כ מעל המזבח דפתח ביה קרא קודם מלפני ה' מיירי כדיעבד והא כדיעבד לא פתח קרא אלא כתב רחמנא המקרא לסדר תחילה הענין כמצותו ואח"כ מרבי מקראות יתירים כדיעבד כדאמר' רפ"ג דסוטה (דף י"ט) דאמר' גבי מגילת סוטה תלתא קראי פתיבי והשקה קמא ואחר ישקה והשקה בתרא ודרשי רבנן והשקה קמא לגופה שמשקה ואח"כ מקריב ואחר ישקה וכו' ור"ש דריש ואחר ישקה לגופה שמשקה את מנחתה ואח"כ משקה והשקה קמא שאם השקה ואח"כ הקריב את מנחתה פשיעה ואמרין ורבנן כדיעבד לא פתח קרא והשתא למאי דאמרין הכא הא פתח קרא כדיעבד ועוד ק"ל מנ"ל דלכתחילה בעינו כנגד הפתח דווקא [חסרון הנזכר יש כאן]: דף מ"ז ע"א פה ביוה"כ ל"ל מלא חפניו והביא א"ר נ"ל דאין לפרש פניו דכתיב הכי צריך להביא בתוך חפניו דווקא ולא ע"י פלי הא קרא הכי פתיב ולקח מלא מחנה ומלא חפניו אלמא ולקח אמלא חפניו נמי קאי ועד כאן לא מבעיא לן לקמן מהו שיעשה מדה לתפינה אלא אי ילפינן מלא מקמיצה הא לאו הכי משום ולקח ל"ל בה דלקיחה ע"י ד"א שמה לקיחה כדפני' רש"י שיליה שמעתין וכיון שפן אם הביא בכלי ל"ל בה ואפי' את"ל דילפינן מלא מנחה הא מנחה נמי אם רצה להוליך בכלי אצל המזבח מוליך כדאמרין בפירק ג' דמנחות (דף כ"ו) בכלי עובדה ביד כו' אלא ודאי ה"פ פה ביוה"כ ל"ל פלומר טורח זה למה פניו דלא קפיד קרא להוליך בכלי דווקא ואפי' בחפניו סגי משום חולשא דכה"ג הו"ל להוליך בחפניו דליכא

כ"כ כמו ע"י פלי וכ"ת למאי דפ"י הא דמסיק וכינן דלא אפ"ש עבדינו פדאשפ"ח
בנשיאים ל"ל ה"ט דאשפ"ח כן ת"ל פ"י דא"א בלא פ"י מטעמא דקאמר השתא לפ"י
מ"ה ב"ש וד"ם אין עושין כן בע"כ צ"ר דבש"למא אי אמרת דע"י כ"פ איכא למיחש משום
ד"ר דא"סורא שפ"ר צ"ר לה"ט פדאשפ"ח בנשיאים דאל"כ הו"ל למיעל ב"פ"י ו"י
משום לפ"י מ"ה ב"ש וד"ם אין עושין כן מ"מ מאי חזית לדחות הא מפ"י הא אב"ל למאי
דפ"רשתי דאי מעי"ל בכ"פ נמי שפ"ר דמי ובכלל ולקח הוא דלקיחה ע"י ד"א ש"מיה לקיחה
ואי ב"ע בכ"פ מביא ו"י ב"ע ב"פ"י הא פ"י דלא אפ"ש ב"פ"י מטעמא דמפ"רש ממילא
צ"ר ל"א תו"י בכ"פ וה"ט פדאשפ"ח ל"ל ו"י דאי לא ה"ט ה"ה א"מ"י ד"ר ו"י למיעל
ב"פ"י ו"ל א בכ"פ דהשתא צ"ר לקיחה המחתה בימינו והפ"י בשמאלו ו"הא הולכה בשמאל
פ"סול כדמסיק לקמן ו"האי פ"סול מה"ת הוא פדא"מ' בפ"ג דמנחות ג"י ר"י צ"י דפ"ר
ואימא ע"ן שמאל שהותר מכללו ב"ה"כ ו"שם ב"פ"ר קמ"א (ד"ר ו') ר"ל ל"ב ב"ת"ר דאמר
ה"ת קמ"י בשמאל יחזיר ויקמוץ ב"מ"י דלאו ד"ר ו"י ד"ר ו"י ד"ר ו"י ד"ר ו"י ד"ר ו"י
ד"מ"ש שמאל ד"אית ל"ה הכ"ש"ר ב"ה"כ ו"ש"ר פ"סול נ"מ"י כ"ו ש"מ ה"היא דשמאל פ"סול
מה"ת מ"ד"ר ו"ה ל"חלק להקל ב"י שמאל לש"ר פ"סול מה"ט ד"אית ל"ה הכ"ש"ר ב"ה"כ
וכי"ן ש"פ"י ה"א לעי"ל הקטורת ב"פ"י ונ"חמ"ה למחתה ע"ל ד"אין כ"אן משום הולכה
בשמאל וכ"י מ"ט ה"תם נ"שקול ב"ש"י ו"י משום לפ"י מ"ה ב"ו אין עושין כן מ"מ מאי
א"למא ד"האי ל"דחות הא מ"מ"י הא מ"ש"ה מסיק פדאשפ"ח בנשיאים מ"ש"ה הא
ע"ד"פ"א וכ"ת השתא תק"ש"ה מאי קאמר המ"ק"ש"ה ל"ש"נא כ"פ ב"ה"כ ל"ל ד"מ"ש"מ ע"ד"ל"פ"א
ד"ר ד"א"סורא א"ל ד"ל"ל הא איכ"א ד"ר ד"א"סורא נ"מ"י משום הולכה בשמאל ו"י ל"ל
ד"המ"ק"ש"ה לא ר"צ"ה למיעל נ"פ"ש"ה ב"ה"הוא ש"ק"ל ו"ר"י ד"ל"מ"ן אי הולכה בשמאל פ"ש"ר אי
לא מ"ש"ה ס"ת"ם ה"ק"ש"י ש"ל"ו ו"ק"אמר ל"ל פ"י א"פ"י ל"ר"ב ש"ש"ת ד"מ"כ"ש"ר לקמן הולכה
בשמאל א"פ"ה ק"ש"ה ל"ל ד"ע"ב"ד כ"ן ו"המ"ת"ר"ץ ד"מ"ס"י"ם פדאשפ"ח בנשיאים ר"צ"ה ל"ת"ן ט"ע"ם
לכ"ע א"פ"י למאי דמסיק לקמן דהולכה בשמאל פ"סול א"פ"ה הא ע"ד"פ"א וכדפ"רשתי
ו"ר"אית"י מ"י ש"הק"ש"ה פ"י"ן דהולכה בשמאל פ"סול ה"א"י"ה ה"ת"רו כ"אן מפ"י ט"ע"מ"ם ה"ל"ו ו"ת"י
דהולכה בשמאל אינו פ"סול א"ל מ"ד"ר"ב"ן ו"ל"ת"א וכ"מ"ש ד"ע"כ פ"סול מה"ת ו"ש"א"י ה"כ"א
ד"א"י א"פ"ש"ר מ"האי ט"ע"מ"א ד"מ"ס"י"ק מ"ה"ו ק"ל ל"ר"ב"ה ד"א"מר ב"פ"ג ד"ס"ו"כ"ה (ד"ר ל"ז) לא ל"י"נ"ק"ט
א"י"נ"ש ה"ו"ש"ע"נ"א ב"ס"ו"ד"ר"א ד"ב"ע"י"ן לקיחה ת"מ"ה ו"ל"י"כ"א ו"ר"ב"א א"מר לקיחה ע"י ד"ב"ר א"ח"ר ש"מ"ה
לקיחה ו"השת"א פ"י"ן ד"ל"ר"ב"ה לא ש"מ"ה לקיחה ה"א"י"ה מ"ו"ל"י"ה ב"פ"ר ו"ר"ח"מ"נ"א א"מ"ר"ה ו"ל"ק"ח מ"ל"א
ח"פ"י"ו וע"י ד"א לא ש"מ"ה לקיחה ו"א"ע"ג ד"א"א ב"ח"פ"י"ו מה"ט ד"ל"פ"י מ"ה ב"ש"ר ו"ד"ם אין
עושין כן מ"מ בע"כ לא ק"פ"ד ק"ר"א א"ה"א"י ט"ע"מ"א פ"י"ן ד"כ"ת"י"ב ג"ב"י"ה ו"ל"ק"ח ב"ע"י"ן ב"ח"פ"י"ו
מ"מ"ש ד"ע"י"י ד"א לא ש"מ"ה לקיחה ב"ש"ל"מ"א הא ד"ל"ק"ח ה"מ"ח"ת"ה ב"ש"מ"אל א"ע"ג ד"ה"ו"ל"כ"ה
ב"ש"מ"אל פ"סול ב"כ"ל מ"ק"ו"ם פ"י"ן ד"פ"ס"ו"ל ש"מ"אל ב"ה"א"י ה"ו"ל"כ"ה לא כ"ת"י"ב מ"ה"א"י ט"ע"מ"א ד"ל"א
א"פ"ש"ר א"מ"ר"י"ן מ"ס"ת"מ"א לא ק"פ"ד ק"ר"א ב"ה"ו"ל"כ"ה זו ש"ת"ה"א ב"מ"י"ן א"ב"ל לקיחה ד"כ"ת"י"ב"א ג"ב"י"ה
ה"א ו"ד"א"י ק"פ"ד"א ה"ו"י ת"ק"ש"ה: ונ"כ"ס י"ש"כ"ב א"ח"ו ו"ש"י"מ"ש ת"ח"ת"ו מ"פ"י ש"ע"ש"ו ל"נ"כ"ר"י"ם כ"ז"ב"י"ם
ל"כ"ל ד"ב"ר ו"א"ע"ג ד"ט"ן"מ"א"ה ד"ר"ב"ן אין צ"ר"י"ה ה"ע"ר"ב ש"מ"ש ו"ב"ט"ב"י"ל"ה ל"ח"ו"ד ס"ג"י פ"ד"ת"ן ב"מ"ס'
פ"ר"ה פ"ל ה"ט"ע"ו"ן ב"י"א"ת מ"י"ם מ"ד"ס כ"ו ל"א"ח"ר ב"י"א"ת"ו ה"ו"ת"ר ב"כ"ו"ל"ן מ"מ ב"ה"א צ"י"ו"ר"א ד"נ"כ"ר"י
ב"ע"י ה"ע"ר"ב ש"מ"ש ד"ל"א פ"ו"ל"ן ש"ו"ו"ת כ"ד"מ"ו"כ"ח ב"פ"ג ד"ח"ג"י"ג"ה (ד"ר כ"א) ג"ב"י ש"פ"ו"פ"ר"ת ש"ח"ת"כ"ה
ל"ח"ט"א"ת כ"ן פ"ת"ב"ו ה"ת"ו"ס' ר"פ"י"ג ד"ז"ב"ח"י"ם (ד"ר צ"ט) וכ"כ מ"ה ב"ח"י"ד"ו"ש"י פ"ג ד"ח"ג"י"ג"ה: לא

ראו קורות ביתי ראיתי בש"ס ירושלמי פל כבודת בת מלך פנימה ממשבצות זקב לבושה
אשה צנועה ראוי לצאת ממנה כה"ג הלבוש משבצות זקב לשון רש"י ולא הנה לו להביא
זאת על דברי גמרא שלנו דהא מסיים עלה הרבה עשו פן ולא הועילו אלמא ליתא להא
דרשא ולא מש"ה זכתה לכה אבל בירושלמי משמע שהודו לה דהכי איתא התם אמרו
פל קמחא קמח וקמחא דקמחית סולת וקרון עלה פל כבודת בת מלך וגו': בקומצו שלא
יעשה מדה לקומץ פירש"י שלא יעשה פלי למדת קומצו וימדוד בו מן המנחה והת"י
כתבו שאינו נראה לר"ש דקומץ משמע שיקמוץ ביזו ולא שיעשה מדה לקומץ ופי'
הר"ש שלא יעשה מדה לקומץ היינו שלא יתן תחילה מדת קומצו בכלי ואח"כ יקמוץ
אלא בקמיצה יש לו למוד וק"ל על פי הר"ש אם איתא דקומץ ביז משמע ולא בכלי
א"כ להא לא צריף קרא שלא יפריש תחילה מדת קומצו בכלי ואח"כ יקמוץ דא"כ אין
הקומץ והשירים נוגעין ומחוברין זה עם זה בשעת קמיצה דאי הדר נגעעי אהדדי בשעת
קמיצה הא ודאי שפיר דמי דהא בטלה לה מדידה קמא של פלי ואין מדידה של שעת
קמיצה נעשית אלא ביז אלא ע"כ דלא נגעעי אהדדי בשעת קמיצה וכיון שפן מאי איריא
משום שלא יעשה מדה לקומץ תיפוק ליה משום דבעינו קמיצה מן המחובר כדא' בפ"ג
דמנחות (דף כ"ד) והרים ממנו מן המחובר ומיבעי ליה התם עשרון שחלקו והניחו
בביסא מהו שיקמוץ מזה על זה צירוף דאורייתא או דרבנן פי' צירוף הא דאמרינן הכלי
מצרף מה שבתוכו לקודש לענו טומאה אי דרבנן כה"ג לאו פלום הוא פיון דלא נגעעי
הקומץ והשירים אהדדי ולא איפשיטא ועוד דבפ"ג דחגיגה (דף כ"ד) ובפ"ק דפסחים
ס"ל לר"י צירוף דרבנן א"כ כה"ג אפי' אי היתה ע"י קמיצת יד תחילה לאו פלום הוא
ועוד ק"ל דהא אמרינן בפ"ב דמנחות (דף י"ט) דלרב פל מקום שהחזיר לה הפתוב
בתורת מנחה אינו אלא לעכב ושמואל פליג עליה ואמר' במלא קומצו בקומצו קמפליגי
דתניא מלא קומצו שלא יעשה מדה לקומץ רב סבר הא נמי תנא ביה קרא דכתיב וימלא
כפו ממנה ושמואל סבר דורות משעה לא ילפינן ואי האי שלא יעשה מדה לקומץ היינו
שפפריש מן השירים פשיעור קומץ ע"י פלי תחלה קמ"ל קרא אע"פ שקמץ אח"כ ביז
נמי לא מנ"ל למעט כה"ג ממלא פפו דילמא אה"נ נתן תחילה מלא קומצו בכלי ואח"כ
קמץ ע"י מלא פפו אלא ודאי פי' רש"י עיקר שלא יעשה מדה לקומץ דקאמר היינו שלא
יקמוץ ביז לגמרי אלא ע"י פלי לחוד ואפי' נוטל הקומץ בכלי מן המחובר והשתא שפיר
אמעית ליה מנימלא פפו אלא לשמואל דורות משעה לא ילפינן: ת"ש וכה הנה מדתה
מאי לאו שאם רצה לעשות מדה א' עושה נ"ל דהא פשיטותא אזלא אלקבא דרב דאמר
הא שלא יעשה מדה לקומץ מעכב דאי לשמואל דאית ליה דאינו מעכב בדיעבד אפי'
את"ל דילפינן מלא מלא אפ"ה אינו מעכב בדיעבד בחפינה דהא בקמיצה גופיה דילפינן
חפינה מיניה אינו מעכב אוקא למימר דכה הנה מדתה אדיעבד קאי ואע"ג דגבי יוה"כ
חוקה פתיב ה"מ מילתא דכתיבא בגופיה אבל מילתא דאתיא ליה מעלמא לא דהא שירי
הדם דיוה"כ נ"ל בפ"ה דזבחים (דף נ"ה) מהפך יתירא דכתיב גבי פר כהן משיח ואפ"ה
אי לא דאתיא לן בק"ו התם לא ה"א דלעכב ועוד אפי' בתר דר"ל דלעכב מק"ו נפקא
ליה מוקלה לכפר שלמו פל הפפרות פי' במה שאמור בענין יוה"כ בפ' אחרי מות ולא
דנ"ל ממקום אחר מיהו י"ל פיון דנ"ל גז"ש מלא דכתיב גבי יוה"כ מלא חפניו מקומץ
כמאן דכתיבא בגופיה דמי בענין דיום הפפורים: ע"כ הדר פשטה בין הבינים ספיקא

הוּי הַקְשׁוּ הַתּוֹס' מֵאֵי פְּשׁוּטָה הוּא זֶה כִּינּוֹן דְּאַפְתֵי סֶפֶק הוּא וְתִי' דְּמַעֲיָקְרָא מִיָּבְעֵי לִיהֵ אֵי טִיבְלָא כְּדַמְעִיקְרָא הוּי אֵי סֶפֶק הוּי סֶפֶק קוֹמֵץ סֶפֶק שִׁירִיִּים אֵי טִיבְלָא הוּי כְּמוֹ מְרַבָּה בְּמַעֲשָׂרוֹת דְּפִירוּתֵי מְתוּקָנִים וּמַעֲשָׂרוֹתֵי מְקוֹלְקָלִים דְּכָל מֵאֵי דְשָׁקִיל טְפֵי מְדִינִי וְאִינוּ נִרְאָה בַּחוּץ בְּדַעֲתֵיהּ דְּכֹהֵן תְּלִיא מִלְתָּא וְאִין דַּעֲתוּ שְׂיִהֵיהּ קוֹמֵץ אֲלָא מַה דְּגִנְאֵי וּמַה שְׁנַשְׂאָר בְּפִלֵי וּמַה דְּבִרְאֵי לִיהוּי שִׁירִיִּים אֲבָל דְּבִינֵי בִינֵי טִיבְלָא הוּי כְּמַעֲיָקְרָא קוֹדֵם קְמִיצָה אוּ דִילְמָא פְּשִׁיטָא דְּטִיבְלָא לֹא הוּי אֲלָא סֶפֶק אוּ שִׁירִיִּים אוּ קוֹמֵץ הַדְר פְּשׁוּטָה דְּסִפְיָא הוּא וְנ"מ אֵי טִיבְלָא הוּי אִם גַּתְעָרַב בְּחֻלְיִין לֹא בְּטִיל וּטְבִיל בְּמַשְׁהוּ וְאֵי סִפְיָא הוּי בְּטִיל וְק"ל הָא אִפִּי' אֵת"ל טִיבְלָא הוּי אִפִּי' בְּטִיל דְּהָא דְקִי"ל טְבִיל אִפִּי' בְּאֲלָף לֹא בְּטִיל אוּ מְשׁוּם כְּהִתְיָרוּ כְּףֵי אִיסוּרוֹ דְקִי"ל חֲטָה אַחַת פּוֹטְרַת אֵת הַפְּרִי כְּדִאֲמַר' בְּפ"ה דַּע"ז וְהָא לֹא שְׂיִיף אֲלָא גְבִי טְבִיל דְּתֵרוּמָה אֲבָל לֹא בְּטְבִיל זֶה שֶׁל מְנַחָה וְאִפִּי' לֹא אֵי דְּטַעְמָא דְּטְבִיל אִינוּ בְּטִיל מְשׁוּם דְּהוּ"ל דְּבַר שְׂיִישׁ לוֹ מִתִּירִין כְּדִאֲמַר' בְּפ"ז דְּנִדְרִים (דָּף נ"ח) ה"ט נְמִי לִיתָא אֲלָא גְבִי טְבִיל דְּתֵרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת וּמְשׁוּם דְּאִית לִיהֵ תְּקֵנָה לְפָרוּשׁ עָלֵי מְמָקוֹם אַחַר אֲבָל טְבִיל זֶה דְּמְנַחָה אִין לוֹ תְּקֵנָה וְדֹאֵי בְּטִיל מִיהוּ י"ל דְּנ"מ אֲלִיבָא דְר"ש דְּאֲמַר רַפ"ז דְּמְנַחֹת (דָּף ס"ג) מְנַחַת חוּטָא שֶׁל כְּהֵנִים נִקְמָצַת וְהַקּוֹמֵץ קָרַב לַעֲצָמוֹ וְהַשִּׁירִיִּים קָרִיבִין לַעֲצָמוֹ וְהַשְׂתָּא אֵי לִיכָא סִפְיָא בְּבִין הַבִּינִים אֲלָא הָא לַחוּד אֵי קוֹמֵץ הוּי אוּ שִׁירִיִּים בְּמְנַחַת כְּהוּ קָרַב מִמ"נ דְּהָא בִּין קוֹמֵץ בִּין שִׁירִים קָרִיבִין אֲבָל אֵי הוּי נְמִי סֶפֶק טְבִיל אִינוּ קָרַב מִמ"מ עֵיקַר דְּבָרֵי הַתּוֹס' שְׂפִי דְּקוֹמֵץ בְּדַעֲתֵיהּ דְּכֹהֵן תְּלִיא וְשְׂמָא אִין דַּעֲתוּ שֶׁל כְּהוּ שְׂיִיָּהּ קוֹמֵץ אֲלָא דְּגִנְאֵי לִיתָא דְּדֹאֵי הָא לֹא תְּלוּי בְּדַעֲתַת הַכְּהוּן אֲלָא מַה שְׂהוּא קוֹמֵץ דִּין קוֹמֵץ עָלֵי מֵאִילֵי מִמִּילָא וּמַה שְׂהוּא שִׁירִים נַעֲשָׂה שִׁירִים מִמִּילָא וְאִפִּי' דַּעַת כְּהוּ עָלֵיהֶם לְהִיּוֹת נַשְׂאָר בְּטְבִילֵם לֹא פְּלוּם הוּא וְלֹא דְמִי לְהָא דְּאֲמַרִּינוּ בְּמְנַחֹת פ"ג (דָּף כ"ד) דְּקוֹמֵץ בְּדַעֲתֵיהּ דְּכֹהֵן תְּלִיא וְכֹהֵן כִּי קְמִיץ אֲדַעֲתָא דַּעֲשָׂרוֹן קָא קְמִיץ הֵתֵם מִיָּרִי בְּאֲבָד חֲצִי עֲשָׂרוֹן וְהַפְּרִישׁ אַחַר תְּחִתֵּי וְאִח"כ נִמְצָא הֵרֵאשׁוֹן דְּהַשְׂתָּא אִיכָא יוֹתֵר מִשְׂעִיָּוֹר מְנַחָה תְּלִיא בְּדַעַת הַכְּהוּן דְּאִין קוֹמֵץ אֲלָא עַל שְׂעִיָּוֹר עֲשָׂרוֹן אֲבָל הֵיכָא דְּלִיכָא אֲלָא שְׂעִיָּוֹר מְנַחָה שְׂהוּא עֲשָׂרוֹן קוֹמֵץ דִּין קוֹמֵץ עָלֵי מִמִּילָא וְכֵן שִׁירִיִּים וְלֹא מְהִנֵי דַּעַת כְּהוּן כְּלָל לְהַשְׂאִיר מְקַצָּת מִן הַעֲשָׂרוֹן בְּטְבִילוֹ וְזֶה בְּרוּר: מְקַטִּיר קוֹמֵץ לַחוּד תְּחִילָה וְהַדְר בִּין הַבִּינִים ק"ל כִּינּוֹן דְּמִסְפָּקָא לֹן דִּילְמָא בִּין הַבִּינִיִּים לֹא שֵׁם קוֹמֵץ עָלֵיהֶם א"כ הוּ"ל קוֹמֵץ זֶה יֵתֵר ע"י בִּין הַבִּינִים הִלְלוּ וְהָא קוֹמֵץ יֵתֵר פְּסוּל לְגַמְרֵי כְּדִאֲמַר' בְּפ"ק דְּמְנַחֹת (דָּף ו') קוֹמֵץ הֵיֵתֵר וְהַחֲסֵר פְּסוּל וְאִיזָה יֵתֵר שְׂקוּמָצוֹ מְבוֹרֵץ: דָּף נ"א ע"ב וְאִם הִבִּיא כְּשֵׁר ת"ל שׁוֹב אֲשֶׁר לוֹ ק"ל דְּהִכָּא דְּרִישׁ לְהִנֵי תְּלָתָא אֲשֶׁר לוֹ לְמַעוּטֵי מִשְׁלַל צִיבוּר וּמִשְׁלַל אַחֲרֵי הַכְּהֵנִים וּלְעַכְבֹּב וּבְפ"ק דְּחֻלְיִין (דָּף כ"ב) אִמַר' חֲטָאֵת בְּהֵמָה דְּאִינָה בָּאָה אֲלָא מִן הַחֻלְיִין אִמַר ר"ח אִמַר קָרָא וְהַקְרִיב אֲהֵרֹן אֵת פֶּר הַחֲטָאֵת אֲשֶׁר לוֹ וְלֹא מִשְׁלַל צִיבוּר וְלֹא מִשְׁלַל מַעֲשָׂר וּפִירֵשׁ"י דְּתַרִי אֲשֶׁר לוֹ כְּתִיבֵי בְּכַרְשָׁה וְאִפִּי' לר"י דְּאִמַר מַעֲשָׂר שְׁנֵי מְמוֹן הַדְּיוּט הוּא לְהַכִּי אֲתָא אֲשֶׁר לוֹ לְמַעוּטֵי אֲלִמָּא חַד א"ל לְמַעוּטֵי מַעֲשָׂר שְׁנֵי אֲתִי וְאִפְתִּי לְעַכְבֹּב מְנַלֵן דְּהָא אֵי דְּתַרִי לְמַעוּטֵי שְׁלַל צִיבוּר וְשֶׁל כְּהֵנִים אֲתוּ וִי"ל דְּדֹאֵי לר"י דְּס"ל מַעֲשָׂר שְׁנֵי מְמוֹן הַדְּיוּט הוּא ה"נ דְּאִינוּ מְעַכְבֹּב וְהֵיכָא בְּרִיָּתָא דְּנִפְקָא לִיהֵ מֵאֲשֶׁר לוֹ הַשְׂלִישִׁי לְעַכְבֹּב אֲתִיא כְּר"מ דְּאִמַר מַעֲשָׂר שְׁנֵי מְמוֹן גְּבוּהָ הוּא וְלֹא צָרִיף קָרָא יֵתֵרָא לְמַעַט מַעֲשָׂר שְׁנֵי דְּמַחַד א"ל אִימְעִיט מִשְׁלַל צִיבוּר וּמִשְׁלַל מַעֲשָׂר שְׁנֵי דְּהָא תְּרַנְיָהּ לֹא דִידִיָּהּ נִינְהוּ: וְאִסְתְּפָקָא לְהוּ לְרַבְּנָן אֵי פְּלַפְנִים אֵי פְּלַחוּץ הַקְשׁוּ בְּת"י בְּשִׁלְמָא לְצַד פְּנִים

אסור לעשות פְּרוּכַת דִּילְמָא נְכַנְסִים שְׁם לְצוּרָה עֲבוּדַת הֵיכַל וְהוּא קְדוּשַׁת פְּנִים אֵלָא לְצַד חוּץ לְמָה לֹא עֲשֹׂאוּהָ וְתִי דְלַפְעָמִים יִפְנֵס לְהַקְטֵרַת קְטוֹרֶת בֵּין הַבַּדִּים הַבּוֹלְטִין בְּפְרוּכַת כְּמִין ב' דְּדִי אִשָּׁה פְּדַלְקָמָן וּא"כ הִיָּה מִקְטִיר בְּחוּץ וּק"ל וְכִי מִיָּד בְּכַנְיִסְתּוֹ הִיָּה מִקְטִיר הָא הַקְטֵרַת קְטוֹרֶת וְהִזְאַת פְּנִים הִיָּה בְּמָקוֹם א' סְמוּךְ לְאֶרוֹן בְּבֵית א' וּבְבֵית ב' עַל אֲבֹן שְׁתֵּיהֶם הִיָּה מִנִּיחַ הַמַּחְתָּה וְהִיא הִיָּתָה בְּמָקוֹם שְׁהֶאֱרוֹן עוֹמֵד עָלָיו פְּדַתְנֹן לְקָמָן וְהָרִי הֶאֱרוֹן הִיָּה עוֹמֵד בְּאֲמָצַע ק"ק וְיֵשׁ לוֹ יו"ד אַמּוֹת רִינּוּחַ לְכָל רוּחַ וְרוּחַ וְכַדְאֲמַרִּינֵן בַּפ"ו דב"ב וְהָא אִפִּי לִפִּי רַש"י בְּשִׁמְעֵתִין שְׁהִיָּה עוֹמֵד בְּאֲמָצַע הַחֲלָל מ"מ הִיָּה רְחוּק מִן הַפְּרוּכַת שְׁבַמְזַרְחוֹ יו"ד אַמּוֹת כ"ש לִפִּי רַש"י ב"ש שְׁהִיָּה עוֹמֵד סְמוּךְ לַפּוֹתֵל מְעַרְב שָׁל בֵּית ק"ק שְׁכָן פִּי יֵשׁ לוֹ עֶשֶׂר אַמּוֹת רִינּוּחַ לְכָל רוּחַ וְרוּחַ לִימִינוֹ וְלִשְׂמָאלוֹ הָרִי כ' בְּלֹא אֶרוֹן וּלְפָנָיו כ' עַד הַדְּבִיר הָרִי שְׁהִיָּה מִן הֶאֱרוֹן עַד הַפְּרוּכַת שְׁבַמְזַרְחַ כ' אִמָּה וְשֵׁם בְּאוֹתוֹ.

מָקוֹם הִיָּה מְקוֹם הַקְטֵרַת קְטוֹרֶת וְכֵן הִזְאַת פְּנִים וּל"נ דה"ט דְּלֹא סָגִי בְּפְרוּכַת א' לְצַד חוּץ מִשׁוֹם הִזְאַת שְׁעַל הַפְּרוּכַת שְׁל חֲטָאוֹת הַפְּנִימִים דִּיוֹה"כ וּדְכַהֵן מְשִׁיחַ וּפְר הַעֲלָם דְּבַר וּשְׁעִירֵי ע"ז דְּקָפִיד קָרָא עַל הַפְּרוּכַת דְּוּנְקָא בְּסְמוּךְ וְלֹא סָגִי בְּשֶׁאֵר הַהֵיכַל כְּלוּ אֵלְמָא בְּעֵינֵן דְּוּנְקָא אֲצֵל מְקוֹם הַמְּחִיצָה הַמְּבַדִּיל בֵּין קוֹדֶשׁ לְבֵין קְדָשֵׁי קְדָשִׁים פְּדִי שְׁיָהִי הַהִזְאַת סְמוּךְ לִק"מ מַה דְּאֲפִשֶׁר וְאִי עֲבָדִינֵן פְּרוּכַת א' לְבַד כְּשֶׁהִיָּה מְזַה עֲלֵי מִבְּחוּץ שְׁמָא עוֹבֵי אִמָּה שְׁל מְקוֹם טְרַקְסִין כְּלַחוּץ וְאִפְתִּי הִזְאַת הַלְלוּ רְחוּקִים מִק"ק וּכ"ת אִפְתִּי מַה תִּקְנֹנוּ בְּזָה שְׁעֵשׂוּ ב' פְּרוּכַת וּבִינֵיהֶם אִמָּה הָא מ"מ א"א לְהַזּוֹת דְּמִים הַלְלוּ אֵלָא בְּפְרוּכַת שְׁלְצַד הֵיכַל לְמַזְרַח דְּהָא לֹא אֲפִשֶׁר לוֹ לְכַנֵּס בְּפָנִים וּלְהַזּוֹת סְמוּךְ לְאוֹתוֹ שְׁל צַד מְעַרְב דִּילְמָא קְדוּשַׁת הַחֲלָל כְּלַפְנֵים וְהו"ל בִּיאָה רִיקְנִית וּבְמִיתָה וְכִינֹן שְׁכָן אִפְתִּי רְחוּק פְּרוּכַת זֶה שְׁל הִזְאַת מִקְדוּשַׁת ק"ק וְלִיכָא שׁוּם נ"מ הַשְׁתָּא לְעַנְגֵן הִזְאַת אֵלוּ בְּהָא דְעֵשׂוּ ב' פְּרוּכַת א' לְצַד פְּנִים וְא' לְצַד חוּץ יוֹתֵר מֵאֵלוּ עֵשׂוּ א' לְצַד חוּץ לְבַד (כְּפָאן חֶסֶר) עוֹד אֲנִי אוֹמֵר דְּקוֹשְׁיָא מְעִיקְרָא לִיתָא דְּרַחֲמָנָא אֲמָרָה וְהַבְּדִילָה הַפְּרוּכַת לְכֶם בֵּין קוֹדֶשׁ וּבֵין קוֹדֶשׁ הַקְדָּשִׁים דְּצָרִיף מְחִיצָה וְהַבְּדִילָה בֵּין זֶה לְזֶה שְׁיָהָא מְבַדִּיל מְמָקוֹם הַמְּחִיצָה וְלַפְנֵים קוֹדֶשׁ קְדָשִׁים וּמְמָקוֹם הַמְּחִיצָה וְלַחוּץ קוֹדֶשׁ ע"כ צָרִיף לְהַעֲמִידָה מְכַוֵּן בְּמָקוֹם הַבְּדִילָה דְּוּנְקָא וְכִינֹן דְּמִסְפָּקָא לְהוּ א"א אֵלָא בב' דממ"נ א' מְהַנָּה עוֹמֵדַת מְכַוֵּנַת בְּמָקוֹם הַבְּדִילָה: וְעַבּוּד שְׁתֵּי פְּרוּכַת הַקְשׁוֹ הַתּוֹס' וְלַעֲבִיד פְּרוּכַת א' עוֹבְבִיָּה אִמָּה וְתִי דְמִשְׁמַע וְהַבְּדִילָה הַפְּרוּכַת וְכו' הִיָּנֹן שְׁמַתְחַלַּת עוֹבְבִיָּה וְלַפְנֵים יְהִיָּה קְדָשֵׁי קְדָשִׁים וְהַשְׁתָּא א"א לְאוּקְמִי פְּרוּכַת בְּמָקוֹם אִמָּה טְרַקְסִין דִּילְמָא קְדוּשַׁתָּה כְּלַחוּץ וּפ' צָרִיף שְׁיָהִיָּה קְדוּשַׁתָּה כְּלַפְנֵים כְּמוֹ בְּמִשְׁכָּן וְהָא דְעַבִּיד אִמָּה טְרַקְסִין בְּמִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן הִיָּה ע"פ הַדְּיָבוּר לְפִיכָה אִי בְּעִי לְמַעֲבַד פְּרוּכַת צָרִיף שְׁיָהִיָּה כְּמוֹ בְּמִשְׁכָּן מְעוֹבְבִיָּה וְלַפְנֵים כְּלַפְנֵים וְאִי בְּעִי לְמַעֲבַד אִמָּה טְרַקְסִין צָרִיף כְּמוֹ בְּמִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וּמִסְפָּקָא לְהוּ דִּילְמָא מְקוֹם עוֹבְבִיָּה כְּלַחוּץ מִש"ה עֵשׂוּ ב' דְּאִי מְקוֹם אִמָּה טְרַקְסִין כְּלַחוּץ הַפְּנִימִית הִיָּתָה הַמְּבַדִּילַת וְאִי כְּלַפְנֵים הַחִיצוֹנָה הִיָּתָה הַמְּבַדִּילַת וְכֵה"ג אִמְר' בַּפ"ק דב"ב גְּמִירִי אוּ כְּלוּ בְּפְרוּכַת כְּמִשְׁכָּן אוּ כְּלוּ בְּבִגְנֵן כְּמִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וּנ"ל לְדַבְרֵיהֶם ה"ה דְּאִיכָא לְמִימַר אִיפְכָא דְּמִסְפָּקָא לְהוּ לְרַבְּנֵן דְּוַהֲבַדִּילָה דְּקָרָא הִיָּנֹן מְסוּף עוֹבְבִיָּה דְּוּנְקָא וְעוֹבֵי הַפְּרוּכַת כְּלַחוּץ אִמָּה טְרַקְסִין וְאִמָּה טְרַקְסִין מְסְפָקָא לְהוּ דִּילְמָא כְּלַפְנֵים מִש"ה עֵשׂוּ ב' דְּאִי מְקוֹם אִמָּה טְרַקְסִין כְּלַפְנֵים הַחִיצוֹנָה הִיא הַמְּבַדִּילַת וְהַעֲמִידוּ עוֹבֵי הַחִיצוֹנָה חוּץ לְאִמָּה טְרַקְסִין וְחֻדְדָה הַפְּנִימִי שְׁנֵה לְמָקוֹם הַתְּחַלַּת אִמָּה

טַרְקָסִין לַמְזֶרַח וְאֵי מְקוֹם אַמָּה טַרְקָסִין כְּלַחוּץ הַפְּנִימִית הַיְתָה הַמְבַדֶּלֶת וְהַעֲמִידוּ עוֹבֵי הַפְּרוֹכֶת שִׁיָּהָא חֲדוּדָה הַפְּנִימִי כְּלָה בְּשׁוּנָה לְכָלוֹת סוּף אַמָּה טַרְקָסִין לַמְעַרְב וּלְפָן הַתּוֹס' צ"ל אִיפְכָא דְכִינּוֹן דְּפְשִׁיטָא לִן דְּעוֹבֵי מְקוֹם הַפְּרוֹכֶת כְּלַפְנֵימֵי צְרִיף לְהַעֲמִיד הַחִיצוֹנָה מִהַתְחַלַּת עוֹבֵי אַמָּה טַרְקָסִין שֶׁל מְזֶרַח וּלְפָנֵימֵי שִׁיָּהָא כָּל עוֹבֵי הַפְּרוֹכֶת בְּתוֹף עוֹבֵי אַמָּה טַרְקָסִין וְהַפְּנִימִית כָּל עוֹבֵי חוּץ לְעוֹבֵי אַמָּה טַרְקָסִין הַפְּנִימִי שֶׁל צַד מְעַרְב אֲלָא שֶׁהַתּוֹס' חָדָא מִתְרַתֵּי נְקֻטֵי: דָּף נ"ב ע"ב גַּם אֶת הַמְחַתָּה בֵּין ב' הַבְּדִים ק"ל לְמֵאֵי דס"ל לר"י כפ"ג דְּמִנְחוֹת (דָּף כ"ז) אֶל הַקּוֹדֵשׁ וּמִבֵּית לְפָרוֹכֶת בְּאַרְבָּעִים וְאֶל פְּנֵי הַכְּפֹרֶת בְּמִיתָה עַל בֵּיאָה רִיקְנִית וְהָא גַּבֵּי קְטוֹרֶת לֹא כְּתִיב אֶל פְּנֵי הַכְּפֹרֶת כְּדִכְתִּיב גַּבֵּי מִתָּן דָּם פֶּר וְשָׁעִיר אֲלָא וְהִבִּיא מִבֵּית לְפָרוֹכֶת לַחֹד וְכִינּוֹן דְּסִבֵּר ר"י דְּמִבֵּית לְפָרוֹכֶת בְּלֹא גְרִידָא א"כ בְּעֲבוּדַת הַקְטוֹרֶת לֹא נִיָּתַן לְדַחוֹת אֲצִלוּ אִיסוּר מִיתָה דְּאֵל פְּנֵי הַכְּפֹרֶת בֵּין הַבְּדִים וְהָא לְקַמֵּן נְמִי תָּנּוּ גַּבֵּי הַזָּאת דָּם פֶּר וְשָׁעִיר נִכְנַס לְמְקוֹם שְׁנַכְנַס וְעָמַד בְּמְקוֹם שְׁעָמַד הִיָּינוּ בְּשַׁעַת הַקְטַרְתַּת קְטוֹרֶת אֲלֵמָא הַקְטַרְתַּת קְטוֹרֶת נְמִי הָיָה בֵּין הַבְּדִים וְאֵמֵא הָא לֹא נִיָּתַן אִיסוּר מִיתָה לְדַחוֹת אֲצִל קְטוֹרֶת וְאִיף נִכְנַס עַד לְבֵין הַבְּדִים הָא מִבֵּית לְפָרוֹכֶת לַחֹד סָגִי לִיָּה לְהַקְטַרְתַּת קְטוֹרֶת וְעוֹד קָשָׁה אִפִּי לְרַבֵּנּוּ דס"ל הֵתָם דְּמִבֵּית לְפָרוֹכֶת נְמִי בְּמִיתָה וְהַשְׁתָּא בַע"כ אִיסוּר מִיתָה נִיָּתַן לְדַחוֹת אֲצִל קְטוֹרֶת אִפְתִּי תִקְשָׁה פִּינּוֹן דְּסָגִי לִיָּה מִבֵּית לְפָרוֹכֶת מִיָּד בְּכִנְיַסְתּוֹ לְבֵית קְדָשֵׁי קְדָשִׁים הָאִיף הִתְרַם לוֹ לְהַרְבוֹת בְּפִסְיַעוֹת וְלִילָף בְּבֵית ק"ק עַד מְקוֹם הָאָרוֹן וְהָא אֲמַרִּינוּ בַרפ"ג דְּזִבְחִים גַּבֵּי סְמִיכַת אֲשֶׁם מְצוּרַע שֶׁהִיָּתָה בְּשַׁעֲרֵי נִקְנוֹר אֲבָל בְּעֲזָרָה לֹא מְפִנֵי שְׁאִין מְצוּרַע יְכוּל לְכַנּוֹס לְשֶׁם עַד שְׁמִינֵי עָלְיוֹ מִדָּם חֲטָאֵתוּ וְאֲשִׁמוּ וּפְרִיף אִי סְמִיכַת אֲשֶׁם מְצוּרַע דְּאוֹרֵיָתָא וְתִכְרַף לְסְמִיכָה שְׁחִיטָה דְּאוֹרֵיָתָא לְקִיעוּל וְלְסִמּוּף לְהַדִּיא דְּרַחֲמָנָא אֲמַר וְשִׁנֵי רַב אֲדָא בַר מִתְנָה גְזִירָה שְׁמָא יִרְבָּה בְּפִסְיַעוֹת אֲלֵמָא שְׁאֵע"פ שֶׁהִתְרַם לוֹ כְּנִיסַת עֲזָרָה לְצוֹרֶף סְמִיכָה דַּא"א בַּלֵּא"ה אִפִּי"ה א"א לוֹ לְהַרְבוֹת בְּפִסְיַעוֹת וְסִמּוּף לְפִתּוּחַ מִיָּד סָגִי לִיָּה לְסְמִיכָה וּמִשּׁוּם גְזִירָה שְׁמָא יִרְבָּה בְּפִסְיַעוֹת תִּקְנוּ לְסְמִיכָה זֹו בְּשַׁעֲרֵי נִקְנוֹר ה"נ פִּינּוֹן דְּהַקְטַרְתַּת קְטוֹרֶת פְּנִימֵי סָגִי לִיָּה בְּתַחֲזִילַת כְּנִיסַתוֹ בֵּית לְפָרוֹכֶת מִיָּד אִין לוֹ לְהַרְבוֹת בְּפִסְיַעוֹת וְלִילָף עַד בֵּין הַבְּדִים וְלְהַקְטִיר שֶׁם וַאֲע"פ שְׁרַש"י פִּי" שֶׁם שְׁמָא יִרְבָּה בְּפִסְיַעוֹת לְאַחַר שְׁסַמָּף אִם יִכְנַס פְּסִיעָה אַחַת לְצַד פְּנִימֵי יוֹתֵר מִשְׁהִיָּה צְרִיף נִמְצָא ע"כ מִשְׁמַע דְּלִיכָא קְפִידָא אֲלָא אִם מְרָבָה (אַחַר) לְאַחַר סְמִיכָה אֲבָל קוֹדֵם סְמִיכָה ל"ל בַּה אִפִּי"ה אִם מְרָבָה פִּינּוֹן דְּנִכְנַס לְצוֹרֶף הַכֹּל לְצוֹרֶף סְמִיכָה הוּא לִיתָא דְּלֵאחַר סְמִיכָה ל"ל שְׁמָא יִרְבָּה בְּפִסְיַעוֹת בְּלֹא רַבּוּי פְּסִיעוֹת נְמִי אִם יִשְׁהָא יוֹתֵר מִן הַצּוֹרֶף עֲנוּשׁ כְּרַת מִיָּדֵי דְּהִנָּה אֲנִטְמָא בְּעֲזָרָה וְעוֹד אִין טַעַם לְגִזּוֹר לְשְׁמָא יִרְבָּה אַחַר סְמִיכָה פִּינּוֹן דְּכָבֵר סְמָף וְגַמֵּר מְצוֹנּוֹתוֹ אֲלָא ע"כ לְשְׁמָא יִרְבָּה קוֹדֵם שְׁיִסְמּוּף קְאָמַר שְׁלֵא יְהִיָּה זְרִיז וְנִזְהִיר כ"כ לְסִמּוּף מִיָּד סְמּוּף לְפִתּוּחַ הָעֲזָרָה כֹּל מַה דְּאֲפָשֵׁר וְאִם שְׁגַג וְנִכְנַס לְפָנֵימֵי מְלֵא פְּסִיעָה יוֹתֵר שְׁגַג בְּאִיסוּר כְּרַת וְנִרְאָה לִי שֶׁט"ס הוּא בְּרַש"י וְצ"ל שְׁמָא יִרְבָּה בְּפִסְיַעוֹת קוֹדֵם שְׁסַמָּף וְהַסּוֹפְרִים טַעוּ בֵּין קוֹדֵם לְלֵאחַר גַּם לְשׁוֹן רַש"י גּוֹפִיָּה מוּכַח הִכִּי שְׁמִסְיַים אִם יִכְנַס פְּסִיעָה אַחַת יוֹתֵר מִשְׁהִיָּה צְרִיף וְאִי לְאַחַר סְמִיכָה מֵאֵי קְאָמַר יוֹתֵר מִמָּה שְׁהִיָּה צְרִיף הָא לְאַחַר סְמִיכָה כֹּל מַה שְׁנִכְנַס לְפָנֵימֵי הַכֹּל הוּא שְׁלֵא לְצוֹרֶף אֲלָא וְדֵאֵי ט"ס הוּא מ"מ ש"מ אִפִּי"ה הִיכָא שֶׁהִתִּירָה הַתּוֹרָה לְצוֹרֶף מְצוּהָ יוֹתֵר מִן הַהִכְרַח וְהַצּוֹרֶף לֹא הִתְרַם וַאֲ"כ אֲמֵאֵי מוֹלִיף אֶת הַמְחַתָּה עַד לְאָרוֹן פִּינּוֹן דְּבִהָבָאת תַּחֲזִילַת מִבֵּית לְפָרוֹכֶת סָגִי: יֵצֵא וּבָא לוֹ דְּרָף בֵּית כְּנִיסַתוֹ פִּי"ה הַתּוֹס' אַע"ג דְּבֵיאָה דְּרָף אַחוֹרָיו לֹא שְׁמָה בֵּיאָה כְּדָא אֲמַרִּינוּ

בפ"ב דשבועות (דף י"ז) יציאה דרף אחריו שמה יציאה פתלמיד הנפטר מרבו דהא
הכא יציאה פתיב ויצא אל המזבח וגמרא ערוכה היא בפ"ק דחולין (דף י"א) ובהכי ניקח
לי הא דתני הכא גבי יציאה זו שיעצא דרף בית פניסתו ולמה במס' תמיד גבי מי שזכה
בכל יום בדישון מזבח הפנימי ומחמה וקטורת והדלקת הנרות והטבתן שכל אלו היו
בהיכל לא קתני שיעצאו דרף פניסתו והרי אפ"ל מן העזרה היתה יציאה אחרנית פדאמר
בגמרא וכן פהגים בעבודתם וכו' כ"ש היכל דקדיש טפי אלא ה"ט דתנא הכא משום
רבותא משום דכתיב ויצא ה"א דרף אחרנית לא שמה יציאה קמ"ל דשמה יציאה כ"ש
הני דלא פתיבי בהו יציאה דצ"ל אחרנית מפני הפבוד: אתיא שמה שמה כו' רש"י
בשמעתין לא פי' דלמנ"מ אתיא לן כל הני בגז"ש ובפ"ב דהוריות (דף י"ב) פי' דאתו
פוליהו בגז"ש מארון דנגנזו פמוהו וק"ל לומר דאתי גז"ש על מה שיהיה לאחר מפאן
דורות הרבה ונ"ל דעיקר גז"ש אתיין דכל הני מונחים אצל הארון וכיון דיזענין בגז"ש
שאצלו מונחים ממילא ש"מ הוא פשנגנז הארון נגנזו עמו פדאמרינן גבי ארגז הואיל
ומנח אצל הארון ממילא ש"מ שנגנז עם הארון ה"נ הא ואע"ג דגבי צנצנת ומטה אהרן
פתיב בהו לפני העדות כל המשפך פולו קרוי עדות דכתיב אלה פקודי המשפך משפך
העדות להכי אתיא גז"ש ללמד דעדות דכתיב גבי הני היינו ארון דנוקא: דתנו מלמדין
אותו דתנו גרסינן דמשנה היא במס' תמיד גבי קטורת שכל יום ומדברי התוס' נעלם
משנה זו וסברי דברייתא היא והוקשה להם מאי אולמא דהא פרייתא מהני דמכרעת היא
ותי' דברייתא זו מתניא פי' ר' חייא ור' אושעיא ועוד דחקו בזה הרבה ודבר זה גרם להם
שנעלם מהם שזו משנה היא והא נדאי דמתניתין עיקר ומכרעת לברייתא: דף נ"ג ע"א
או שחיסר א' מכל סמניה חייב מיתה פרה"י מדכתיב הקטורת בה' שלמה ולא חסירה
והכי אמרינן בפ"ו דזבחים (דף ס"ב) קרו וקבש ויסוד וריבוע מעכבין ואמר ר"ה משום
שאמר המזבח פי' בה' אינו אלא לעכב וגבי פולהו פתיב המזבח דמשמע דנוקא פשהוא
פן קרוי מזבח: ות"ל דקא מעייל ביאה ריקנית פבר פתבתי למעלה בפ"ב דהא דלא משני
בדעייל דרף משופש דלא מחייב משום ביאה ריקנית פדאמר' בפ"ג דמנחות (דף כ"ז)
דכיון דכה"ג לאו הבאה מקרי ה"ה נמי אי מעייל הקטורת לק"ק בדרף משופש אפילו
קטורת שלמה ונתן בה מעלה עשן לאו פלום הוא דהא גבי קטורת נמי הבאה פתיב
והביא אל מבית לפרוכת וא"כ מאי אריא משום שלא נתן מעלה עשן או שחיסר א'
מסמניה דחייב מיתה משום שהקטורת שלא פהלכתה ת"ל אפ"ל נתן מעלה עשן ולא
חיסר מסמניה נמי חייב מיתה פיון שהביא שלא פדרף הבאה אין זה הקטרה ותיפוק
ליה דחייב מיתה משום שהקטיר שלא פהלכתה אלא ע"כ מיירי בהביא דרף הבאה מש"ה
טעמא משום דלא נתן או שחיסר הוא דחייב מיתה על הקטרה והשתא פרי' שפיר תיפוק
ליה דקא מעייל ביאה ריקנית מ"מ ק"ל דעדיפא מיניה הו"ל למפרך ותיפוק ליה דחייב
פרת דחמירה ממיתה בידי שמים מפני הבערה ביוה"כ שלא לצורה גבוה פיון דחשיב
ליה ביאה ריקנית אלמא הקטרה זו לאו פלום הוא הו"ל הבערה שלא לצורה מצוה ועוד
למאי דשני ר"א אפ"ל תיזיד בזו ובזו פגון דעייל ב' הקטרות אפתי לא הועיל פלום בזה
דתיפוק ליה דחייב פרת חמירה משום הבערה ביוה"כ ואפ"ל אי הוי מעייל ב' הקטרות
שלימות מ"מ הו"ל הקטרה שלא לצורה כ"ש במעייל חסירה ואי לר"א נמי מיירי דהיזיד
פביאה ובהקטרה ושגג בהבערה דיוה"כ א"כ הו"ל לאוקמא כר"ש פשגג פביאה והיזיד

בְּהַקְטֵרָה כִּינּוּן דְּלִמְאֵי דְּמִשְׁנֵי נְמִי בְּהַזִּיד בְּבִיאָה אֶפְתִּי צ"ל דְּשִׁגְגַּ בְּהַבְעָרָה דִּיּוּה"כ וְהָא
לֹא מִסְתַּבֵּר לּוֹמֵר דְּהֵיִיא דר"א אֶתְיָא כמ"ד בְּפֶרֶק ז' דְּשַׁבְּתָא (דָּף ס"ט) הַבְעָרָה לְלֹא
יִצְאָתָּה וְאֶפְי' בְּשַׁבְּתָא אִינוּ חַיִּיב עֲלֵיהּ פֶּרֶת הַיִּלְפָּה הַדְּבָר בְּרוּר דְּבִיּוּה"כ נְמִי אַע"ג דְּלֹא
יִצְאָתָּה בּוּ הַבְעָרָה אֶפ"ה אִינוּ אֱלָא בְּלֹא וְלֹא בְּכַרְתָּ מִק"ו דְּשַׁבְּתָא דְּחַמִּיר דְּבִסְקִילָה הַבְעָרָה
אִינְהָ אֱלָא לֹא גְרִידָא יוּה"כ הַקָּל דְּאִינוּ אֱלָא בְּכַרְתָּ לֹא כ"ש דְּהַבְעָרָה אִינוּ אֱלָא בְּלֹא
גְרִידָא דמ"מ לְמֵאן דס"ל הַבְעָרָה לְחַלְקָא יִצְתָּה וְחַיִּיב עֲלֵיהּ פֶּרֶת וְסִקִּילָה בְּשַׁבְּתָא וְה"ה
דְּחַיִּיב עֲלֵיהּ פֶּרֶת בִּיּוּה"כ מֵא"ל וְאִין לּוֹמֵר דְּלֹא קָשָׁה לְהַגְמִי אֱלָא אֵהָא דְּקֶאֱמֵר שְׂאֵם
חִסְרָא מִסְמַמְנִיָּה דְּחַיִּיב מִשּׁוּם דְּמַעֲיִיל לְפָנִים קְטוֹרֶת חִסְיָה תִּיפּוּק לִיָּה דְּבִלֵּא"ה חַיִּיב עַל
בִּיאָה זֹו מִשּׁוּם בִּיאָה רִיקְנִית אֲבָל הָא לֹא קָשָׁה תִּיפּוּק לִיָּה מִשּׁוּם הַבְעָרָה דְּהֵוָא פֶּרֶת
לֹא מִשּׁוּם בִּיאָה קֶאֱתִי עֲלֵיהּ אֱלָא מִשּׁוּם חִזְלוּל יוּה"כ וְלֹא תִלְיָא פֶּרֶת בְּבִיאָה כָּלֵל וְל"ק
לִיָּה אֱלָא עַל קְטוֹרֶת חִסְיָה דְּחַיִּיב לִיָּה קֶרָא עַל שְׁעַת בִּיאָה וּמִשּׁוּם בִּיאָה דת"ל דְּבִלֵּא
קְטוֹרֶת חִסְיָה חַיִּיב מִיָּתָּה עַל בִּיאָה זֹו מִשּׁוּם בִּיאָה רִיקְנִית לִיָּתָּה דְּהָא דְּקְטוֹרֶת חִסְיָה
אוּ שְׂלֵא נָתַן מַעְלָה עֲשֵׂן נְמִי לֹא מִשּׁוּם בִּיאָה רִיקְנִית חַיִּיב עֲלֵיהּ אֱלָא מִשּׁוּם הַקְטֵרָה שְׂלֵא
כְּמִשְׁפָּטָה חַיִּיב עֲלֵיהּ דְּהָא ר"א מוֹקִי לָּהּ בְּדַעֲיִיל ב' הַקְטֵרֹת אַחַת שְׂלִיָּמָה וְאַחַת חִסְיָה
וְהָא כִּינּוּן דְּבִבִּיאָה זֹו הַכְּנִיס אַחַת שְׂלִיָּמָה אִין כָּאן מִשּׁוּם בִּיאָה רִיקְנִית אֶפ"ה עַל הַחִסְיָה
שְׂמַעֲיִיל עֲמָה חַיִּיב מִיָּתָּה אֱלָמָא מִשּׁוּם עֲצָמָה שְׂל הַקְטֵרָה חַיִּיב מִשּׁוּם שְׂהַקְטִיר חִסְיָה
וְלֹא מִשּׁוּם בִּיאָה וְהַשְׁתָּא תִּיפּוּק לִיָּה דְּבִלֵּא"ה חַיִּיב עַל הַקְטֵרָה זֹו אֶפְי' פֶּרֶת דְּחַמִּיר מִשּׁוּם
יוּה"כ: דָּף נ"ג ע"ב אִיבְעִי לְהוּ לְמִקְנָם פִּירִש"י וְלֹא יַחְזִיר לְאַלְתֵּר מִשְׁמַע דְּאִין שְׂעִיּוֹר
לְדָבָר וְהִרִי"ף פִּי' בַּסְפ"ה דְּבִרְכּוֹת דְּאִית לִיָּה לְמִיקָם הַתָּם עַד דְּפִתַּח ש"צ וְכַדְפִּתַּח ש"ץ
הִדֵּר לְדוֹכְתִּיָּה וְאִיכָּא מ"ד עַד דְּמַטִּי ש"ץ לְקַדְוֶשָׁה: וְכ"ת אֲוֶרְחָא דְּמִילְתָּא הִיא לְמִיתַב
בְּיָמִין ת"ש פִּירִש"י שְׂהִיָּמִין מוֹכְנֶת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לְכַף נְתָנוּ הַלּוּחֹת בְּיָמִין וְלֹא חֲשִׁיבוּתָא
דְּיָמִין הוּא וְק"ל הָא בַּסְפ"ט דְּבִרְכּוֹת (דָּף ס"ג) אִמְר' מְפָנִי מָה אִין מְקַנְחִין בְּיָמִין א"ר
מְפָנִי שְׂהַתּוֹרָה נְתָנָה בְּיָמִין שְׂנַאֲמֵר מִיָּמִינוּ אֵשׁ דַּת לְמוֹ אֱלָמָא יִלְפִינּוּ מְהֵכָא דְּיָמִין חֲשִׁיבָה
וּי"ל דְּוֹדָאֵי אִין חֲשִׁיבוּת לְיָמִין עַל שְׂמֵאל דְּנִימָא דְּמַחֲמַת שְׂיָמִין חֲשׁוּב מִש"ה נִיתָן בָּהּ
תּוֹרָה דְּוֹדָאֵי מַצָּד עֲצָמָה אִין לָּהּ שׁוּם חֲשִׁיבוּת יוֹתֵר מִן הַשְׂמֵאל וְהָא דְּנִתְנָה תּוֹרָה בְּיָמִין
מִשּׁוּם דְּאוֹרְחָא לְמִיתַב בָּהּ מִיָּהוּ לְבַתֵּר שְׂנִיתְנָה בָּהּ תּוֹרָה קְנָתָה מַעֲתָה עַדִּיפּוּתָא עַל שְׂמֵאל
אַע"ג דְּמִשּׁוּם דְּאוֹרְחָא הוּא אֶפ"ה תִּיָּתִי מְהִי תִיָּתִי אֶפ"ה לְאַחַר מִתָּן תּוֹרָה קְנָתָה עַדִּיפּוּתָא
עַל יַד שְׂמֵאל הוּאִיל וְנִזְכָּתָה בְּנִתְיַבַּת הַתּוֹרָה עַל יָדָּהּ וְלֹא ע"י שְׂמֵאל מִיָּהוּ הָךְ מַעְלָה דְּיָמִין
אִינְהָ אֱלָא בְּיַד יָמִין אֲבָל לֹא בְּכָל צַד יָמִין דְּהָא מַצָּד עֲצָמָה אִין לָּהּ שׁוּם חֲשִׁיבוּת עַל שְׂל
שְׂמֵאל אֱלָא מַחֲמַת מִתָּן תּוֹרָה וְהָא מַעְלָה לִיָּתָּה אֱלָא בְּיַד יָמִין לְפִיכָף אִין מְקַנְחִין בָּהּ
הוּאִיל וּבַתֵּר מִתָּן תּוֹרָה יַד יָמִין קְנָתָה מַעְלָה עַל יַד שְׂמֵאל שְׂנִיתְנָה תּוֹרָה ע"י אֲבָל נוֹתֵן
שְׁלוֹם בְּיָמִינוּ מְפָל צְדִימִין מִיָּרִי אִין לּוֹמֵר דְּיָמִין אִית לִיָּה עַדִּיפּוּתָא מ"מ ק"ל עַל פִּירִש"י
דְּהָאֲמֵר ת"ש יְפוּל מַצְדָּה אֱלָף וּרְבָבָה מִיָּמִינָה הִיָּמִין סוּבְלַת רְבָבָה מִזִּיקִין אֱלָמָא דְּכָל צַד
יָמִין מַצָּד עֲצָמָה עַדִּיפָא מְשָׁל שְׂמֵאל הוּאִיל וְסוּבְלַת יוֹתֵר מִזִּיקִים מַצָּד שְׂמֵאל א"כ הַתָּם
בַּסְפ"ט דְּבִרְכּוֹת יוֹתֵר הוּל"ל טַעְמָא דְּאִין מְקַנְחִין בְּיָמִין מְהֵאֵי קֶרָא דְּש"מ דְּצַד יָמִין יֵשׁ לוֹ
חֲשִׁיבוּת מַצָּד עֲצָמָה עַל צַד שְׂמֵאל וְיַד יָמִין נְמִי בְּכָלֵל וְהַתּוֹס' פִּי' וְכ"ת אֲוֶרְחָא דְּמִילְתָּא
אַדְרָבָה כְּמוֹ שְׂהַקְב"ה יְהַב בְּיָמִינוּ ה"נ יִתֵּן שְׁלוֹם לְיָמִינוּ בְּרִישָׁא ת"ש יְפוּל מַצְדָּה אֱלָף
אֱלָמָא יֵשׁ לוֹ לְבַקֵּשׁ עַל שְׂמֵאל בְּרִישָׁא וְטַעְמָא מִשּׁוּם דְּהִיָּי לְיָמִין הַקְב"ה בְּרִישָׁא וְק"ל עַל

פ'י ז'ה דא"כ ל"ל למימר וכ"ת אורחא דמילתא הו"ל להקשות אדברבה מה"ט ימין עדיף
וכ"ש הו"ל ליתן שלום לימינו ול"ל למימר פלל להא דאורחא הוא ועוד מפתח ה"ט
דאורחא הוא האי אדברבה ל"ק הא מדנתן בימינו ש"מ דמיין עדיף דהא לא אריא על
עדיפותא דמיין אלא משום דאורחא הוא מיהו יש לקיים לעיקר פ'י התוס' דהאי וכ"ת
דקאמר לא מטעם אדברבה קא ל"ל אלא ה"ק נהי דבטר ימין ושמאל דהקב"ה אזלינן
אפ"ה אין ראיה משם דמיין עדיף דהתם ה"ט דאורחא הוא ת"ש יפול מצדה ש"מ דיש
לבקש על שמאלו ברישא אלא דאפתי קשה לי דא"כ איך טעי אפיי למיהב לימינא
ברישא דלפ"ז מאי נאמר ושמא י"ל דאפיי הווי ס"ל דמש"ה נקיט נאמר כפי רש"י:
מאי מצלי רבא בר ר"א כו' משמיה דרב בפ"ג דתענית (דף כ"ד) גרסינן התם משמיה
דר"י וגי' דהתם נ"ל עיקר דהני רבנן תלמידי ר"י הוו פדאמר בפ"ד דביצה (דף ל"ב)
רבא בר רב אדא ורבין בר ר"א אמרי כי הוינן בי רב יהודה הנה מפשח ונהיב לן אלנותא
אלנותא: שחונה וגשומה ונתם גירסא איפכא גשומה ושחונה וגירסא דהכא נ"ל עיקר
לפי מאי דמסיק אם שחונה תהא גשומה מ"מ צריך טעם מפני מה התפלל על גשמים
יותר מכל דבר ונ"ל משום דאמרינן בפ"ק דתענית (דף ז') אין הגשמים נעצרים אלא
בשביל מספרי לה"ר נאמרינן לעיל פ"ד (דף מ"ד) על מה הקטורת מכפר על לה"ר
והשתא לבתר הקטרת קטורת שפיפר על עון לה"ר שמעצרת גשמים מתפלל על
הגשמים: שחונה פרש"י חמה כמו חמותי ראיתי אור תרגום יב"ע שחינת וק"ל האריך
מתפלל כה"ג בלשון ארמית וכן לא יעדי דעביד שולטן הא ר"י גופיה אמר בפ"ז דסוטה
(דף ל"ב) כל השואל צרכיו בלשון ארמית אין מלאכי השרת נזקקים לו לפי שאין מלאכי
השרת מפירים בלשון ארמית ושמא י"ל דה"מ בשואל צרכי יחיד אבל שואל צרכי רבים
פגון כה"ג ביוה"כ שמתפלל על כל ישראל אפי' בלשון ארמית שפיר דמי וכהאי גוונא
אמרינן התם דפריף אדר"י מהא דתנן תפלה בכל לשון ומשני ל"ק פאן ביחיד פאן
בציבור מיהו מדמחלק בין יחיד לציבור משמע דלציבור גופייהו הוא דש"ד אבל לא
ליחיד המתפלל בעדם דה"ט דלציבור ש"ד משום דכתיב הן אל פביר לא ימאס
כדפירש"י התם וה"ט לא שיין ביחיד המתפלל על הציבור ושמא י"ל דכה"ג אלים
תפלתו דכציבור דמי ונתחונן נ"ל דבמקדש שהשכינה שורה שם שאני דאפי' [יחיד]
יכול להתפלל שם בלשון ארמית דבמקום שכינה א"צ למלאכי השרת פדאמ' בפ"ק
דשבת ר"א פי הוי אזיל למשאל בתפיחא זימנין אמר רחמנא דברינך לשלם ופריף עלה
מהא דר"י ומשני שאני חולה דשכינה עמו וא"צ למלאכי השרת להכניס תפלתו וכ"ש
המתפלל בבהמ"ק שהוא מקום שכינה: אם שחונה תהא גשומה בפ"ק דתענית גרס
וטלולה אפשר דגי' דהכא דל"ג וטלולה היא עיקר דהא אמ' התם רפ"ק בטל וברוחות
לא חייבו חכמים להזכיר לפי שאין נעצרים נאפשר דגי' דהתם עיקר דהא אמרינן התם
אם בא להזכיר מזכיר וה"ט משום דטל דברכה מיעצר וי"ל דכה"ג מתפלל על טל דברכה
ואין הכרע איזו גירסא היא עיקרית וממה דברושלמי גרס טלולה אין להוכיח ממנו על
גי' הגמ' שלנו דהא שם הוסיף עוד על תפלת כה"ג פמה דברים שלא הוזכר בגמ' דידן
וגם גורס שם שחונה וגשומה ואינו חושש לקושית גמ' שלנו שחונה מעליתא היא ובעלי
פייטות יסדו עפ"י הירושלמי והכניסו דברים רבים בנסח התפלה ומ"מ תימא עליהם
שלא אתיא פשוט א' מב' הגמרות מיהו בהא דגשומה אם שחונה אחרו דרף גמ' שלנו

מ"מ ק"ל וכי תפלה פסיקא היא הא בפ"ט דב"ב (דף קנ"ז) אמר ר"ז האי יומא קמא דריש שתא אי חמימא פולה שתא חמימא ואי קרירא פולה שתא קרירא למאי נ"מ לתפלה של כה"ג ופי' התוס' שמתפלל אם חמה שלא תהא חמה יותר מדאי ואם קרירא שלא תהא קרירא יותר מדאי ושמא י"ל דגנוסח זה דאמרינו בשמעתי הנה מתפלל ברוב השנים ומ"מ באיזה מן השנים הנה מתפלל בסגנון אחר לפי מה שראה בר"ה: ולא תפנס לפניה תפלת עובדי דרכים שם גרס לה למעלה מיד אחר אם שחונה תהא גשומה וגי' דהתם נ"ל עיקר דהא תפלת עובדי דרכים הוא שלא ירדו גשמים וזה שינה לעיל מיד אחר אם שחונה תהא גשומה ומתפלל שלא יועיל תפלת עובדי דרכים למנוע הגשמים ומה ענין להפסיק ביניהם בהא דלא יעדו והא דמבקש דלא יעדו עביד שולטן בטר קטורת נ"ל משום דאמרינו בפ"ק מקדש שני חרב מפני שנאת חנם ודבר הגורם לה הוא לה"ר מש"ה אחר קטורת שמכפר על לה"ר מתפלל דלא יעדו עבד שולטן ע"י גלות וחוברו הבית והא דלא יהיו עמה ישראל צריכין לפרנס שינה נמי לתפלת גשמים דאמ' בפ"ק דתענית גשמים היינו פרנסה וקצת ק"ל אמאי הפסיק בין גשמים לפרנסה דחד ענינא הוא בהא דלא יעדו עביד שולטן: מימות נביאים ראשונים פירש"י דוד ושמואל מפ' במס' סוטה נאני תמה דהא במסקנא התם לא קנימא הכי ומפ' התם מאן נביאים ראשונים לאפוקי חגי זכריה ומלאכי דאתרונים ניהו ולי נראה מהא דאמרינו בפ"ג דתענית (דף כ"ו) התקינו נביאים ראשונים כ"ד משמרות ואמ' בגמרא התם דוד ושמואל העמידו על כ"ד אלמא קרי להו נביאים ראשונים התם ונהיא דהכא י"ל נמי פן דהא דוד עם ושמואל מצאו מקום המקדש מה"ת כדאמרינו בפ"ה דזבחים (דף נ"ח): וטל דם השעיר והניח דם הפך נ"ל דהא אתיא אליבא דר"י דאמר לא הנה אלא פן א' בלבד מש"ה צריף ליטול דם השעיר קודם הנחת דם הפך דאלו לרבנן מניח של זה תחלה ואח"כ נוטל להשני כדאמרינו גבי ההוא דנחית קמיה דרב בגמרא: תנן כמ"ד ארון גלה לבבל משמע דהאי תנא ל"ל הא דתנא לעיל דיאשיהו גנזו וק"ל הא דאמ' בפ"ג דהוריות מפני מה משחו את יהואחז מפני הויקים שהיה גדול ממנו ופריף ומי הנה שמן המשחה והא תנא דיאשיהו גנזו ודחיק שמשחוהו באפרסמא דכ"א והמ"ל דלא ס"ל כמ"ד ארון נגנז אלא כמ"ד שגלה ולא נגנז וממילא שמן המשחה נמי לא נגנז דהא דאמרינו לעיל דנגנז אינו אלא דיליף בגז"ש מארון שנגנז ואי ארון לא נגנז איהו ממילא נמי לא ואפתי הני לשמן המשחה ושמא י"ל דבהא כ"ע מודו דארון נגנז בימי יאשיהו דהא נ"ל לעיל מקרא ושמן המשחה נמי נגנז עמו כדלעיל ומ"ד דגלה לבבל ס"ל דנתגלה למחריבים מקום גניזתו ונטלוהו וכדאמרינו גנזו נמי במחריבי בית שני בפ"ה דריש וכן ראיתי רשעים קבורים דאפי' מילי דמטמרו איגלי להו: וכו' הנה מונה טעם המנין מפ' בת"כ מדכתיב שבע פעמים ולא כתיב שבע טיפין פעמים משמע לשם מנין כ"פ ת"י וק"ל בא' למעלה דפר למה מונה א' הא ל"כ גביה פעם מיהו לר"י דקאמר דה"ט דהזאה ראשונה צריכה מנין עם פל' א' וא' מיתורא דקרא י"ל דהא מק"ו אתיא דהשתא היתה נמנית עם פל' א' ק"ו שהיא לעצמה צריכה מנין אב"ל לר"א דקאמר ה"ט דנמנית עם פל' א' דלא יטעה בהזאות מא"ל ועוד ק"ל הזאת שער בפנים וכן הזאת פך ושעיר שעל הפרוכת דתנו במתניתין דצריכים מנין מנ"ל הא וליכא למימר דנפקא ליה מהקישא דנעשה את דמו דהקיש שעיר לפך ומהקישא דוכן יעשה לאנהל מועד דהקיש הזאת היכל לשל פנים כדאמ' לקמן וי"ל

דלעגןן שצריכים מנגן בפה נמי הוקשוו הא ליתא דבהקישא פון יעשה פתיב ואינו במשמע
אלא דבר שבמעשה ולא לענגן מנגן דאינו אלא דיבור בעלמא ולא מעשה לא הוקש
וכדתנן בפיי"ב דיבמות (דף ק"ד) חלצה ולא קראה חליצתה פשירה ואע"ג דכתיב פכה
יעשה וככה עיכובא הוא פכה אמצעה קאי ולא אקריאה דדיבורא בעלמא הוא וה"ל נ"ל
הכי ושמא י"ל דאה"ל נדכל הני הזאות חוץ משל פנים דפר מה"ת א"צ מנגן אלא מדרבנן
תקנו להשוותן לענגן מנגן נמי פינן דמה"ת שוין הן לכל דבר שבמעשה אלא שק"ל דא"כ
הזאות שעל טהרו של מזבח הפנימי דכתיב נמי ז' פעמים וכן של פר כהן משיח ושל
העלם דבר דכתיב בהו ז' פעמים וכ"כ גבי לוג של מצורע וגבי פרה אדומה דבכל הני
פתיבי ז' פעמים ה"ל יהיו טעונין מנין והא לא מציינו בשום דוכתא שהיו הזאות הללו ע"י
מנגן וגבי טהרו תנו לקמן היזה על טהרו של מזבח ז' פעמים ולא קאמר שהיה ע"י מנין
ושמא אע"ג דלא קאמר אף על פי כן הי' ע"י מנגן והא דלא קתני במשנתנו אלא גבי פר
ושעיר דיוה"כ דפנים ודעל הפרוכת לחוד משום דבר שנתחדש בהו שהזאה ראשונה
צריכה מנגן עם כל א' וא' מה שלא שייך פן בכל הני ניש למצוא סעד לזה מפ"ד דמס'
פרה למאי דפי' הר"ש שם ונתבאר: דף נ"ד ע"א ומהם מבני שמעון הלוכו לשעיר כו'
משמע דבני עשו היושבים בשעיר היו בכלל בלבול סנחריב ניש לי ללמוד מכאן דאדום
בזמן הזה מותר [לבוא] בקהל מיהו לאחר שנתגיייר דמה"ט התירו ליהודה גר עמוני
לבוא בקהל משום דכבר עלה סנחריב ובילבל את כל העולם וכל דפריש מרובא פריש
פדתנן פ"ד דמס' ידים וזה שלא כדברי ר"א ממיז בס' יראים סימן ר"ג שנסתפק לומר
שאדום לא בילבל מדא"ל אנטונינוס לרבי בפ"ק דע"ז א"תניא לעלמא דאתי א"ל והכתיב
שמה אדום מלקיה וכל שריה ועוד אמ' התם מי מוקמי מלכא ב"מ והא כתיב בזוי אתה
מאד שאין מעמידין מלך ב"מ אלמא לא נתבלבלו מיהו רא"מ גופיה מסיק התם שהבלבול
אינו מועיל בזרע מלכים שמתוה חשיבותם ניפריים מי הם ותולדותיהם ומהיכא באו ואני
אומר די"ל על דבריו שפי' הר"ש שם במס' ידים דק"ל אהא דהתירו את יהודה העמוני
מפני בלבול סנחריב והא בפ"ק דמגילה אמרי רבנן לאחשורוש זיל לגבי עמון ומואב
דיתבי אדוכתיהו ותי' דמדלת הארץ השאיר ונתבטלו בשאר האומות שהביא עליהם
ובימי אחשורוש הנה הדבר חדש והיו דוועים אבל בימי ר"י בטלו להו ברובא וה"ל י"ל
בהא דאנטונינוס שהיה מן הידועים וגם הא דאין מעמידין מלך ב"מ א"ל דאיתן
שהושיב סנחריב תחת אדומים בארצם קי"ל להגמ' שנתערבו בדלת הארץ והלוכו
בנימוסיהו ולמדו מהם נמי הא דאין מעמידין מלך ב"מ אלא דהא ק"ל אם איתא שדלת
הארץ נשאר במקומם א"כ מאי פריה הכא וכבר בא סנחריב ובילבל דילמא מדלת הארץ
שהשאר היה מן בני שמעון שהלוכו לשם ג"כ: ויכו את שארית הפלטה אשר לעמלק א"י
מה ענין עמלק לשעיר אע"ג דעמלק בן בנו של עשו היה מ"מ נחלקו בניו לב' אומות
אדום ועמלק ועל אדום נצטוו ישראל שלא להתגרות בהם ולהם ניתן ארץ שעיר
פדכתיבי קראי ועל עמלק נצטוו להיפך למחות את שמו ולהם ארץ אחרת וכ"ז מפורש
בקרא וא"כ מאי קאמר שהלוכו לשעיר ויכו את עמלק מאי בעו בני עמלק בשעיר ושמא
י"ל קצת בני עמלק נטפלו עם שאר בני עשו ודרו בקצת ערי שעיר של בני עשו אחיו
לאותן הכו בני שמעון: תיובתא פי' וש"מ דכבר גלו ונתבלבלו בימי סנחריב וק"ל הא
עזרא כתב ספר דברי הימים פדאמ' בפ"ק דב"ב והוא היה פמה דורות לאחר בלבל

סנחריב והאיף פתב הוא בספרו עד היום הא בימיו לא היו שם וי"ל דעזרא העתיק ד"ה מפמה ספרים שמצא כמו שכתבתי שם מש"ה יחוס הדורות אינן על הסדר גם יש סתירות הרבה מיניה וביה ומד"ה לס' עזרא פי בספר א' מצא פן ובספר א' פן וכמו שמצא פן העתיק וה"נ י"ל שמצא בספר קדמון שכתב קודם בלבול סנחריב וכתוב בו פן ומבני שמעון הלכו וכו' עד ניהיו שם עד היום הזה ובלשון שמצא כתוב פן העתיק ולא רצה לשנות: מגלין להם את הפרוכת למאי דר"ל דבמקדש א' מיירי האי מגלין את הפרוכת היינו דבבי העשוי לק"ק ומראין להם את הפרוכים היינו פרוכים שע"ג הארון או שאצל הארון שעשה שלמה וק"ל איף נכנסים להיכל לגלול הפרוכת של ק"ק הא הו"ל ביאה שלא לצורך עבודה ועובר בלאו פדכתיב ואל יבא בכל עת אל הקודש היינו היכל ובפ"ק (דף כ"א) (פאן חסר וגם שם לא נמצא דבר מחידושינו ונחבל על דאבדין): שמים א' לפתחו של היכל וא' לפתחו של אולם ק"ל אמאי פיילינהו פחדא וקאמר שמים הא לא דמו להדדי לא בגובה ולא ברוחב דהא פתחו של.

ואלם גובהו מ' ורחבו כ' ושל היכל גובהו כ' ורחבו י' פדתנן במס' מדות ולפי גובה ורוחב הפתחים צ"ל גובה ורוחב הפרוכת וא"כ למה פיילינהו בהדדי דקאמר שמים וי"ל אגב הנה דנקט ב' בדביר וב' פנגדן בעליה דחשיב להו בב' ב' נקט נמי הכא ב' אע"ג דלא דמו להדדי א"נ י"ל דסבר כמ"ד אולם והיכל קדושה אחת היא להכי פיילינהו לאשמועינן דחדא קדושה היא ובהכי נ"ל נמי הא דנקט נמי של היכל קודם לשל אולם דלפי הסדר דחשיב ממזרח למערב תחילה של עזרה לפנים ממנו לצד מערב אולם והיכל ניותר לפנים למערב דביר ולמה באמצע מהפך הסדר בשמים אלו קחשיב ממערב למזרח א"ו הואיל וה"ט דכנייל להו פחדא משום דחדא קדושה הן הקדים היכל דכחדא חשיבי ובפ"ב דכתובות (דף ק"ו) גרסינן ז' פנגד ז' שערים ולא גרסינן שמים א' לפתחו של היכל אלא א' לפתחו של היכל ואע"ג דאמרינן לקמן (דף ס"ב) שלמים ששחטן קודם שנפתחו דלתות היכל פסולים שנאמר ושחטו פתח אנהל מועד בזמן שהוא פתוח ולא בזמן שהוא נעול פרוכת אינו מפסיק וכפתוח דמי פדאמרינן בפ"ה דזבחים (דף נ"ה) אהא דשלמים ששחטן קודם שיפתחו דלתות היכל פסולים קא מיבעי ליה וילון מאי אמר ר' זירא הוא עצמו אין נעשה אלא בפתח פתוח ופירשו התוס' הוא עצמו אין נעשה אלא בפתח פתוח שהוילון אינה משמשת רק עשוי לצניעות בעלמא שלא יסתכלו בהיכל בשעת שחיטה דאי משום לאחר שחיטה הרי יכולין לסגור הדלתות: שנים בדביר פנגד אמה טרקסין שהיה בבית ראשון וקשה בשלמא למטה עשו ב' פדי לקלט ביניהם אור אמה טרקסין ה"ט פדפי' בת"י משום הקטרת פנים שלא יקטירו באותו אור אמה ודילמא קדושתו פלחוץ א"נ משום הנאת חטאות הפנימיות הטעונים הנאה על הפרוכת והנאות אלו טעונים במקום הבדלת היכל מק"ק ודילמא אור אמה זו פלחוץ וכי מזה על הפרוכת אכתי רחוק קרוב לאמה מקדושת ק"ק כמש"ל ולפיכך עשאוהו ב' שהם פחדא חשיבא אבל לחוץ בין העליות תרתי ל"ל בפחדא סגי ויעמדהו לצד חוץ ובע"כ צ"ל פדפי' התם דגזה"כ הוא דצריף מחיצה והבדלה דווקא שיהא מכנון במקום המבדיל בין קודש לק"ק שיהא מן המחיצה ולפנים מיד ק"ק פדכתיב והבדילה הפרוכת לכם בין קודש ובין קודש הקדשים דכשם שצריף הבדלה למטה ה"נ למעלה צריף הבדלה בין העליות קודש לשל קודש הקדשים: לעולם במקדש ב' ופרוכים דצורתא הוו קיימא ק"ל אי במקדש ב' תקשה

מההוא פהו שְׁהִיָּה מִתְעַסֵּק דש"מ נְתַגְרֶשֶׁה חֲזָרָה לְחִיבְתָּה הָרֵאשׁוֹנָה וְשָׂמָא י"ל דְּאוֹתָן כְּרוּבִים דְּצוֹרְתָא הָיוּ בְּהִיכָל וְהָתָם אע"פ שְׁחֲזָרָה לְחִיבְתָּה הָרֵאשׁוֹנָה לִית לֹן בְּהַ תְּדַע דְּהָא שְׁוֹלְחָן שְׁל לְחָם הַפָּנִים שְׁהִי בְּהִיכָל וְהָיוּ מְגַבִּיהִין אוֹתוֹ לְעוֹלֵי רְגָלִים וְא"ל רָאוּ חִיבְתְּכֶם לְפָנֵי הַמָּקוֹם סִילּוּקוֹ פְּסִידוֹרוֹ וּמִשְׁמַע דְּבַמְקַדְשׁ ב' נְמִי הָיוּ עוֹשִׂין פֶּן כְּדַמוּכַח בְּשִׁילְהִי חֲגִיגָה שְׁהִיוּ אוֹמְרִים לְכַהֲנִים ע"ה בְּרַגְלֵי הַזְּהָרוֹ שְׁלֵא תִגְעוּ בְּשְׁוֹלְחָן וּמִפְּנֵי שְׁמַגְבִּיהִין אוֹתוֹ לְעוֹלֵי רְגָלִים לֹא הָיוּ כְּלִי עֵץ שְׁעָשׂוּי לְנַחַת דְּאִינוּ מְקַבְּל טוֹמְאָה וְהָא בְּמַקְדְּשׁ א' אִפְתִּי לֹא גָזְרוּ עַל טוֹמְאָת ע"ה וש"מ דְּבִהִיכָל וְכִלְיוֹ לִית לֹן בְּהָ דְקָאֵמֵר מְגַלִּין לְהֶם אֵת הַפְּרוֹכַת הַיִּינוּ פְּרוֹכַת דְּכַבִּי שְׁל הִיכָל: דָּף נ"ד ע"ב תַּנּוּן כַּמ"ד מְצִיּוֹן נְבָרָא הָעוֹלָם ק"ל מַה עֲנִין צִיּוֹן שְׁהִי סְמוּךְ לִירוּשָׁלַיִם כְּדַכְתִּיב בְּס' שְׁמוּאֵל לְאָכֹן שְׁתִּיבָה שְׁהִיְתָה בְּבֵית קְדוּשֵׁי קְדוּשִׁים שְׁבִתוּף יְרוּשָׁלַיִם מִיְהוּ כְּהִי גְוֹנָא מְצִיּוֹן בְּפ"ד דר"ה (דָּף ל') דְתַנּוּן בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה לְוֹלָב נִיטְל בְּמַקְדְּשׁ ז' וּבַמְדִינָה יוֹם א' מְשַׁחֲרֵב בַּהַמ"ק הַתְּקִין ר"י בֶּן זְפַאִי שְׁיָהָא נִיטְל בְּמְדִינָה ז' זָכַר לְמַקְדְּשׁ וְאָמַר בְּגִמְרָא וּמְנַלְן דְּעַבְדִּינוּ זָכַר לְמַקְדְּשׁ דְּכַתִּיב צִיּוֹן הִיא דְּוֹרֵשׁ אִין לָהּ מְפַלֵּל דְּבַעֲזֵי דְרִישָׁה הָרִי שְׁמַבִּיא רְאִיָּה לְזָכַר לְמַקְדְּשׁ מְצִיּוֹן הִיא דְּוֹרֵשׁ אִין לָהּ ש"מ דְּצִיּוֹן וּמַקְדְּשׁ חֲדָא מִיְלִתָּא הוּא: רִי"א עוֹלָם מִן הַצְּדָדִים נְבָרָא וּנ"ל דל"ל לר"י הָא דַּאֵמ' בְּפ"ב דְּחִיגָה בְּשַׁעָה שְׁפָרָא הַקַּב"ה אֵת הָעוֹלָם הָיָה מְרַחֵב וְהוֹלֵךְ כַּב' פְּקַעִיּוֹת שְׁל שְׁתֵּי עַד שְׁגָעַר בּוֹ הַקַּב"ה וְהָעֲמִידוֹ וְכו' וְהַיִּינוּ דַּאֵר"י אֲנִי אֵל שְׂדֵי אֲנִי הוּא שְׁאֲמַרְתִּי לְעוֹלָמֵי דִי וְאִי עוֹלָם מִן הַצְּדָדִים נְבָרָא כְּשֶׁהֲגִיעַ לְאִמְצָעִיתוֹ מִמִּילָא נְדָבָק וְא"א לְהַרְחִיב יוֹתֵר: שְׁנָאֵמֵר כִּי לְשַׁלְג יֵאֵמֵר הָיוּ אֶרֶץ וּבְפ"ק דְּתַעֲנִית (דָּף ג') אָמַר רַבָּא מְעַלִּי תִלְגָּא לְטוֹרָא כַּה' מִיְטָרָא לְאַרְעָא שְׁנָאֵמֵר כִּי לְשַׁלְג יֵאֵמֵר הָיוּ אֶרֶץ פִּי כַּאֲשֶׁר יֵאֵמֵר הָיוּ לְאַרְץ הָרִי הוּא כְּגִשְׁמֵם מְטָר וְגִשְׁמֵם מְטָרוֹת הָרִי ה' דְּמְטָרוֹת תְּרַתִּי מִשְׁמַע וְהִשְׁתָּא בְּשַׁלְמָא הָא לֹא קִשָּׁה לְרַבָּא דְּדַרְיָשׁ לָהּ אֲגִשְׁשֵׁם דְּעַלְמָא וְר"א דְרִישׁ לָהּ הֵכָא אֲשַׁעַת בְּרִיאַת עוֹלָם דְּרַבָּא כְּשֶׁאָר תַּנָּאִי ס"ל דְּאִין עוֹלָם נְבָרָא מִן הַצְּדָדִים וְהָיָה קָרָא לְדִידְהוּ מִיְיָרִי בְּגִשְׁשֵׁם דְּעַלְמָא אֲבָל הָא ק"ל דְּלַר"א ע"כ הָיָה מְטָרוֹת דְּקָרָא שְׁאֲצֵל גִּשְׁשֵׁם בְּתָרָא לֹא מִשְׁמַע לָהּ אֲלֵא חֲדָא דְּהָא אִין בְּעוֹלָם אֲלֵא ד' צְדָדִין בְּלַבָּד וְרַבָּא חֲשִׁיב לָהּ בְּתָרְתִי וּמִנ"ל הָא דְּהָא בְּהָא לִיכָּא מֵאֵן דְּפִלְגֵי אַר"א דְּחֲשִׁיב לָהּ בְּחֲדָא וְהוּל"ל מְעַלִּי תִלְגָּא לְטוֹרָא כַּד' מִיְטָרִי וְלֹא כַּה' וּבְדוּחָק י"ל דְּס"ל לְרַבָּא דַּאֵם אֵיְתָא דְּשָׂאָר תַּנָּאִי לְמְטָרוֹת לֹא מִשְׁמַע לָהּ אֲלֵא חֲדָא הָיוּ דְרִישֵׁי לְהָאִי קָרָא כַּר"א דְּעוֹלָם מִן הַצְּדָדִים נְבָרָא דְּהָכִי מְסַתְּבַר טְפִי לְמַדְרֵשׁ לְהָאִי קָרָא דְּמִיְיָרִי מְבָרִיאַת עוֹלָם וְלֹא מְגִשְׁשֵׁם דְּעַלְמָא אֲלֵא מִשּׁוּם דְּמִשְׁמַע לָהּ מְטָרוֹת תְּרַתִּי א"א לְאוּקְמִי דְּמְבָרִיאַת עוֹלָם אִיְיָרִי דְּהָא לִיְתָא אֲלֵא ד' צְדָדִים מִש"ה מוֹקִיָּם לָהּ בְּגִשְׁשֵׁם דְּעַלְמָא וְכַה' מִיְטָרִי: תוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם מִשְׁמַיִם נְבָרָאוּ כו' א"י הָאִיְיָ דִּיְיָק מִהָאִי קָרָא דְּאֵלוּ נְבָרָאוּ מִן הַשְּׁמַיִם וְאֵלוּ מִן הָאֶרֶץ הָאִי הָאִי קָרָא לֹא מִיְיָרִי כָּלֵל לְלַמֵּד עַלִּיהֶם מֵאִיזָה מְקוֹם נְבָרָאוּ: אֵלוּ וְאֵלוּ מְצִיּוֹן נְבָרָאוּ שְׁנָאֵמֵר.

פִּי בֵּין תוֹלְדוֹת שְׁמַיִם בֵּין שְׁל אֶרֶץ נְבָרָאוּ מְצִיּוֹן וּנ"ל מְדַכְתִּיב ב' הוֹפְעַת יוֹפִי וְהוֹפִיעַ א' לְתוֹלְדוֹת שְׁמַיִם וְא' לְתוֹלְדוֹת הָאֶרֶץ וְהַיִּינוּ דְּהָכָא מִיְיָתָא לְסִיפָא דְּקָרָא נְמִי דְּאֵלְקִים הוֹפִיעַ וְלַעֲיִל גַּבִּי מְצִיּוֹן נְבָרָא לֹא מִיְיָתָא אֲלֵא לְרִישָׁא דְּקָרָא דְּמְצִיּוֹן מְכַלֵּל יוֹפִי לְחוּד מִשּׁוּם דְּלַעֲיִל לֹא מִיְיָרִי מִב' הַתוֹלְדוֹת: דָּף נ"ה מַה"מ פִּי דְּשַׁל מְעַלָּה דְּפָר וְשַׁעִיר אִינוּ מְזָה עַל הַכַּפְּוֹרֹת מִשְׁ דְּנִימָא עַל הַכַּפְּוֹרֹת דְּקָרָא עַל מִשְׁ וְנִפְקָא לָהּ מְלַפְנֵי הַכַּפְּוֹרֹת יִתִּירָא דְּכַתִּיב גַּבִּי מִטָּה דְּשַׁעִיר דְּעַל לָאו עַל וְק"ל אַהֲהִיא סוּגְיָא מִפ"ג דְּמִנְחוֹת (דָּף כ"ז) דְּתַנָּאִי

הזאות של פרה שעשעאן שלא מכוננות פ"י שלא פיון כנגד פתח היכל פסול משום דכתיב
אל נוכח פני איהל מועד ופריה והתניא שלא מכוננות כשירות ומשני לא קשיא הא ר"י
הא רבנן ופליגי בהאי קרא דכתיב ואל יבא בכל עת אל הקודש מבית לפרוכת אל פני
הכפורת אשר על ארון העדות ולא ימות רבנן סברי מבית לפרוכת ואל פני הכפורת בלא
ימות דאל לאו דווקא ור"י סבר מבית לפרוכת באל יבא ואל פני הכפורת בלא ימות דאל
דווקא ור"י דאמר אל פני הכפורת דווקא אל נוכח נמי דווקא ורבנן סברי מדקתם לאו
דווקא הכא נמי לאו דווקא מתקיף לה ר"י לר"י דאמר אל דווקא על נמי דווקא פ"י על
הכפורת דכתיב גבי פר ושעיר של יוה"כ נמי דווקא אלא מקדש ב' דלא הוי ארון וכפורת
ה"נ דלא עביד הזאות ארב"ע אמר קרא וכפר את מקדש הקודש מקום המקודש לקודש
זהו סוגית הגמ' דקתם והשתא סוגיא דשמעתין פמאן אזלא אי פרבנן פיון דס"ל דאל פני
הכפורת לאו דווקא א"כ ה"נ על הכפורת דכתיב גבי הזאות לאו דווקא נאפ"י לכתחלה
אין לנו להזות על הכפורת ול"ל הקישא ועוד אי על ממש לכתחלה א"כ גבי פרה אפי'
בדיעבד פסול דהא חוקה כתיב בה כדמוכח קתם כדפרש"י ואי כר"י דאמר אל דווקא
וא"כ ה"א ה"נ על דגבי הזאות אי לאו הקישא דעל ללפני דבעינו על הכפורת ממש דווקא
הא מ"מ לבתר דגלי לן קרא בהקישא דעל הכפורת דגבי הזאות הוא לאו דווקא מאי קא
קשיא ליה לר"י קתם אדר"י מדאל דווקא על נמי דווקא הא אתי הקישא וגלי דעל דהכא
לאו דווקא דהא אדרבנן לא קשה ליה מקדש ב' דלא הוי ארון וכפורת כו' אע"ג דאמרי
מסברא בעלמא דאל ועל לאו דווקא ניחא ליה הא דמזה במקדש ב' אע"ג דליכא ארון
וכפורת כ"ש לר"י דניחא טפי פיון דאתי הקישא וגלי דעל דגבי הזאות לאו דווקא דמזה
אע"ג דליכא ארון וכפורת ל"ל לשנויי עלה מדכתיב וכפר את מקדש הקודש: אדרבה
לא יאמר למעלה בפר דל"צ נ"ל דהאי קושיא ליתא לר"י דאמר לקמן דנ"ל דהזאה
ראשונה צריכא מנין עם כל א' משום שאין ת"ל יזה והיזה דכתיב גבי מעלה דפר קאי
והיזה באצבעו על פני הכפורת קדמה ולפני הכפורת יזה שבע פעמים וכיון דברישא
דקרא כתיב והיזה יזה דסיפא ל"ל אלא למנות הראשונה עם כל א' והשתא אי לא כתב
מעלה דפר לא היזה יזה דסיפא מיותר פלל ומנין לנו הא דרשא דר"י וכ"ת מ"מ הו"ל
למכתב להאי יתורא דיהה גבי לפני הכפורת דשעיר דכתיב נמי ברישא דקרא והיזה והוי
נ"ל מהא דרשא דר"י ולא יאמר למעלה בפר פלל הא לאו מילתא הוא דמסיק למעלה
דפר מבעי ליה לבנין אב כ"מ שנאמר פנים אינו אלא קדים אפתי לא יאמר למעלה בפר
פלל ולכתוב גבי מעלה דשעיר על פני הכפורת קדמה א"נ לכתוב לכולה מילתא דא'
למעלה וז' למטה אצל א' מהן אצל פ' או אצל שעיר לחוד ולגמור אידיך מיניה מנעשה
כאשר עשה אלא ודאי אין זה סברא שנאמר מה שכתוב אצל פ' לכתוב אצל שעיר א"נ
איפקא ולא עבדינו דרשא אלא מיתורא לגמרי דלא לכתב פלל אע"כ האי קושיא ליתא
לר"י אלא לר"א דאמר דלא נ"ל מידי מהאי יזה ומפ' דה"ט דהזאה א' צריכה מנין שלא
יטעה בהזאות: דף נ"ז ע"א הימנו ונדבר אחר הוא ולא הוי הקיש הקשו התוס' לפ"ז א"כ
הא דאמר לעיל בברייתא לא יאמר למטה בשעיר וכו' דא"כ לא הוי יליף אלא מהקישא
דפר ולא הוי הימנו ונדבר אחר ותי' דברייתא דלעיל ס"ל דהימנו ונדבר אחר הוי הקיש
ואיני יודע מאי קאמר הא ק"ל האידך קאמר לעיל לא יאמר למטה בשעיר הא א"א דא"כ
הו"ל הקיש גמור ואינו חוזר ומלמד בהקיש על ההיכל א"כ מאי תי' דס"ל דהימנו ונדבר

אחר הַגִּישׁ הָאֵן אָנן בְּהָא שִׁינוּיָא אַמ' דְּלָא הֵנִי הַקִּישׁ וְצ"ל לְמַטָּה בְּשַׁעִיר כִּי הִיכָא דְלִהְיֵי הִימְנוּ וְדָבָר אַחַר וְהֵאִיף קֶאֱמַר לֹא יֵאמֶר לְמַטָּה בְּשַׁעִיר אֲבָל בַּת"י הַדְּבָר מִתְּקוּן דְּפִי דְהַגְמָ' לֹא חָשׁ לְהֵאֲרִיף בְּהָא דְלַעִיל אֲלֵא סְתָמָא פְּרִיף דְלֵהֲאִי תַנָּא אֲתִי שְׁפִיר הֵאִי אֲבָל לְאִידָף מֵא"ל וּבְמִסְקָנָא מִתְרַצָּא שְׁפִיר: אֲלֵא פְּנֵגְדַּת הַפְּרוּכְתָּא ק"ל אֲמַאי ל"ק ה"נ אַם נִגְעוּ נִגְעוּ פְּדִקְתָּנִי גַבִּי פֶר הָעֵלֶם דְּבָר וְשַׁעִירִי ע"ז וְאִי נִימָא דְהִכָּא גַבִּי יוה"כ נִגְיַעָה פּוֹסְלַת צָרִיף טַעַם מ"ש מְהֵנִי וְלִיכָּא לְמִימַר מְשׁוּם דְהִכָּא גַבִּי יוה"כ לֹא פְתִיב פְּרוּכְתָּא אֲלֵא וְכֹן יַעֲשֶׂה לְאַנְהֵל מוֹעֵד הַלְפָּה פְּשִׁיטָא דָּאֵם נִגְעוּ נִגְעוּ אֲבָל בְּפֶר הָעֵלֶם דְּבָר פְּתִיב וְהִיזָה אֵת פְּנֵי הַפְּרוּכְתָּא ה"א דְּוֹקָא פְּנֵי הַפְּרוּכְתָּא אֲבָל עַל הַפְּרוּכְתָּא לֹא ק"מ"ל דְּבִכְלָל אֵת הַכֹּל בְּמִשְׁמַע בֵּין עַל בֵּין פְּנֵגְדַּת וְלֵה"ט הָא דְקֶאֱמַר אִינוּ מְזַה עַל הַפְּרוּכְתָּא לָאו לְמִימְרָא דְאִינוּ רְשָׁאי קֶאֱמַר וְאֵם נִגְעוּ נִגְעוּ דְלִיתָא דַּמ"ש עַל מְפִנְגְדַּת אֲלֵא א"צ קֶאֱמַר אֲלֵא בְּרַצוֹנוּ תְלִיָא אַם רַצָּה מְזַה עַל אַם רַצָּה מְזַה פְּנֵגְדַּת בֵּין שָׁל יוה"כ בֵּין בְּפֶר הָעֵלֶם דְּבָר וְשַׁעִירִי ע"ז דְלִיתָא דַּא"כ רַאב"י הִינְנוּ ת"ק וְדוֹחַק לֹמַר דְּרַאב"י מַעֲשֶׂה אֲתָא לְאַשְׁמוּעִינוּ וְכִדְאֲמַרִּינוּ בְּסוּף פ"ק דְּגִיטִין ר"ש הַנְּשִׂיא מַעֲשֶׂה אֲתָא לְאַשְׁמוּעִינוּ דַּא"כ הו"ל לְהַגְמָ' לְמִימַר הִכִּי בְּהִדְיָא פְּדִקְתָּמַר הֵתֵם וְכ"ש אַם נִפְרַשׁ דְּבִשָׁל יוה"כ לַת"ק פִּינוּ דְלָא פְתִיב פְּרוּכְתָּא בְּהִדְיָא אִי בְּעֵי עֵבִיד הִכִּי וְאִי בְּעֵי עֵבִיד הִכִּי אֲבָל בְּהָעֵלֶם דְּבָר דְכְתִיב וְהִיזָה אֵת פְּנֵי הַפְּרוּכְתָּא וְלֹא פְתִיב עַל מְשַׁמַּע לְכַתְּחֵלָה דְּוֹקָא נִגְדַּת אֲבָל עַל לֹא מִיְהוּ בְּדִיעֵבַד אַם נִגְעוּ נִגְעוּ דְהָא לֹא שְׁנָה עָלְיוּ הַפְּתוּב לַעֲכַב כְּדִשְׁנָה בְּעִיקָר הַזְּאוֹת מוֹעֲשֶׂה כְּאַשְׁרַע עֲשֶׂה דְמַעֲכָבִין זֶה אֵת זֶה פְּדִקְתָּמַ' בַּפ"ד דְּזִבְחִים (דָּף ל"ט) וְשַׁעִירִי ע"ז כֹּל עֲצָמָן לֹא לְמַדְנוּ לְעִיקָר הַזְּאָה וְלִכְל הַלְכוּתִיהָ אֲלֵא מִפֶּר הָעֵלֶם דְּבָר פְּדִקְתָּמַ' הֵתֵם הַחֲטָאֵת אֵלוּ שַׁעִירִי ע"ז וְאֵע"ג דַּא' לְפֶר זֶה פֶר יוה"כ דְאִיתְקַשׁ נְמִי לְהָעֵלֶם דְּבָר הִינְנוּ לְשַׁאֲרַ דְּבָרִים שְׁלֵא נִכְתְּבוּ בְּגוֹפוּ פְּדִקְתָּמַ' הֵתֵם אֲבָל הָא דְכְתִיב רַחֲמָנָא אֲנֵהֵל מוֹעֵד בְּהִדְיָא וְלֹא אֵת פְּנֵי הַפְּרוּכְתָּא כְּדְכְתִיב הֵתֵם אֲלֵמָא לֹא הִנְשׁוּוּ בְּהָא זֶה לְזֶה דַּא"כ רַאב"י גַבִּי פֶר יוה"כ מֵאִי ק"מ"ל הִינְנוּ ת"ק וְעוֹד דַּא"כ רַאב"י בְּהֵנִי תִרְתִּי לֹא חִדָּא מִחֲתָא נִינְהוּ דְגַבִּי יוה"כ לֹא פְלִיג וּבְפֶר הָעֵלֶם דְּבָר פְּלִיג וְהַמְחַוּוֹר נ"ל דַּה"ט דַּל"ק גַבִּי יוה"כ וְאֵם נִגְעוּ נִגְעוּ פְּדִקְתָּנִי גַבִּי הֵנִי מְשׁוּם דְמִקוּם הַפְּרוּכְתָּא שָׁל מְשַׁכֵּן קַדוּשָׁתוֹ כְּלַפְנֵים וּמְחַוּוֹדוֹ הַחִיצוֹן וְלַפְנֵים הֵנִי ק"ק כְּדְפִירְשִׁתִּי לַעִיל וּמְחִיצַת אַמָּה טְרַקְסִין שָׁל מְקַדְשׁ רַאשׁוֹן אִיִּסְתַּפְקִי לְרַבְּנָן אִי כְּלַפְנֵים אוּ כְּלַחוּץ וְעַבְדוּ בְּמִקְדָּשׁ שְׁנֵי ב' פְּרוּכְתָּא וּבִינֵיהֶם אֲוִיר אַמָּה זֹו וְהַעֲמִידוּ הַחִיצוֹן מִתְחַלַּת אַמָּה טְרַקְסִין וְלַפְנֵים וְהַפְּנִימִי מְסוּפּוֹ וְלַפְנֵים כְּדִי שְׁיִהְיֶה מְחַוּוֹדוֹ הַחִיצוֹן זֶה בְּסַפְקָא קַדוּשָׁת פְּנִים וְזֶה בְּשָׁל וְדַאי דְהָא פְּרוּכְתָּא צ"ל כּוֹלוֹ בְּקַדוּשָׁת פְּנִים וְכִמוֹ שְׁכַתְבִּתִּי שֵׁם לְשִׁיטַת הַתּוֹס' וְכִינוּן שְׁכֵן אִיכָּא לְמִימַר דַּלַּת"ק בְּשָׁל יוה"כ דַּכ"ר וְכֹן יַעֲשֶׂה בְּאַנְהֵל מוֹעֵד הִינְנוּ הִיכָּל א"א לְהַזוֹת אֲלֵא פְּנֵגְדַּת הַפְּרוּכְתָּא אֲבָל לֹא יִגְעוּ בְּפְרוּכְתָּא פִּינוּ דְפְרוּכְתָּא קַדוּשָׁת ק"ק עָלְיוּ הו"ל כְּאֵלוּ מְזַה בַּק"ק וְלֹא בְּהִיכָל וְאֵע"פ שְׁעוּמַד הַכֹּהֵן בְּהִיכָל וּמְזַה מ"מ אִין הַזְּאָה נִגְמְרַת בִּיצִיאַתָּה מִתַּחַת יַד הַמְּזַה אֲלֵא גְמַר הַזְּאָה הֵנִי הַנְּחַתָּה וְכִדְאֲמַרִּינוּ בְּסוּף פ"ק דְּזִבְחִים (דָּף ט"ו) הִנְה מְזַה וְנִקְטַע יָדוֹ שָׁל מְזַה עַד שְׁלֵא הִגִּיעַ דָּם לְאֲוִיר הַמְּזַבֵּחַ הו"ל נִגְמְרַת הַעֲבוּדָה בְּבַעַל מוּם וּפְסוּלָה וְאֵם נְמִי הֵתֵם דְלֵאחַר שְׁפִירְשׁ הַהַזְּאָה מִתַּחַת יַד הַמְּזַה וְעַד דְמְטִי לְמַזְבֵּחַ הַמְּחַשְׁבָּה פּוֹסְלַת בּוֹ וְכִינוּן שְׁכֵן צָרִיף שְׁיִהָא הַנְּחַת הַזְּאוֹת הִלְלוּ בְּאַנְהֵל מוֹעֵד וְלֹא עַל הַפְּרוּכְתָּא לֹא מְבַעֲיָא בְּמִשְׁכֵּן דְקַדוּשָׁת פְּרוּכְתָּא וּמְקוּמוֹ הִנְה וְדַאי כְּלַפְנֵים דְלָאו אֲנֵהֵל מוֹעֵד מִיְקַרִּי אֲלֵא ק"ק אֲלֵא אִפִּי בְּבֵית שְׁנֵי פִינוּ דְהַהַזְּאוֹת אַע"פ שְׁהִיוּ אֲצֵל פְּרוּכְתָּא הַחִיצוֹן דְאֵלוּ אֲצֵל פְּנִימִי לֹא אֲפִשְׁרַ פִּינוּ דְאֲוִיר

אמה טרקסין ספק פלפנים אי מזה אצלו דילמא קדושתו פלפנים והו"ל ק"ק ולא אנהל מועד והתורה אמרה וכן יעשה לאנהל מועד אלא ע"כ אצל הפרוכת החיצון הסמוך להיכל הקרוי אנהל מועד הנה מזה והשתא אי הוי הנחת הזאות הללו בפרוכת והיו נוגעין בו דילמא קדושתו פלפנים ואין פאן הנחת הזאה באנהל מועד משא"כ הזאת פר העלם דבר דרמנא לא תלי להו באנהל מועד אלא בפרוכת פדכתיב והיזה את פני הפרוכת לית לן בה אפי' אי נוגע בו אפי' את"ל קדושתו פלפנים דהא במשפן קדושת פרוכת היא ודאי פלפנים ואפ"ה א"ר והיזה את פני הפרוכת ואת פני הכל במשמע בין נוגע בו ובין אין נוגע בו מיהו ה"מ מה"ת ומ"מ מדרבנן אמרו שהזאת העלם דבר ושעירי ע"ז לכתחלה לא יהיו נוגעים בפרוכת גזירה אטו יוה"כ מיהו בדיעבד לא גזרינן ואם נגעו נגעו אבל של יוה"כ אפי' בדיעבד נמי לא דילמא קדושתו פלפנים ורמנא אמר אנהל מועד והוי ספיקא דאורייתא ולחומרא זהו טעמו של ת"ק וראב"י אפשר ס"ל דפרוכת ומקומו פלחוי אפי' במשפן ואנהל מועד ובבית שני דנסתפקו באמה טרקסין אי פלפנים או פלחוי ע"כ הב' פרוכת המבדילים בין היכל לק"ק העמידו את החיצון בהיכל במקום שודאי הוא פלחוי וחדו הפנימי פלה במקום פלות אמה טרקסין לחוי ואת הפנימי העמידו שחדו הפנימי פלה במקום פלות אמה טרקסין לפנים פדי שיהא א' מן הפרוכת הללו זה שמבדיל בין היכל לק"ק פולו לחוי דהכי גמירי דפרוכת המבדיל יהיה פולו לחוי וחדו הפנימי יהיה אצל התחלת ק"ק וכמ"ש שם וכיון דהזאות הללו היו אצל פרוכת החיצון השתא לא מיבעיא של העלם דבר ושעירי ע"ז אם נגעו דל"ל בה אלא אפי' של יוה"כ דבעי אנהל מועד נמי לית לן בה דהא מקום פרוכת פולו הוא אנהל מועד: ה"ג ותנא גבי פר העלם דבר ולא דתנו כי אינו במשנה וה"ג ת": אני ראיתי והיו עליה כמה טיפי דמים של פר העלם דבר הקשו התוס' בשם ריב"א והא בבית ראשון לא הנה פרוכת ובבית ב' לא הקריבו פר העלם דבר פדתנו בפ"ק דמגילה (דף ט) אין בין פהו משיח למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות דכהן משיח מקריבו ולא מרובה בגדים ות' דבבית ראשון הוי ופרוכת דבבי איירי ור"י ת' דבבית ב' הוי והיא דמגילה מיירי בהוראת פהו משיח לעצמו דמביא פר ולא מרובה בגדים בהוראתו אבל פר העלם דבר של ציבור קרב אפי' ע"י פהו הדיוט פדאיתא בת"כ וכן מוכח דבבית ב' מיירי דאי בראשון הנה לי למימר של פר פהו משיח אבל בבית ב' משיח לא הוי דיאשיהו גנזו ובאמת פי' ריב"א דחוק מאד דהאיך אפשר שמיות יאשיהו עד ימי ראב"י שהיה אחר חורבן בית שני הרבה והיה עכ"פ קרוב לששה מאות שנה ואפשר יותר שלא נתקנח ונתיבש הטיפי דמים שלא יהא רישומן ניכר פלל א"ו דבבית ב' הוי מ"מ פשטא דשמעתא דסוף פ"ק דקדושין (דף ל"ו) דתנו התם הזאות נוהגים באנשים ולא בנשים ואמ' עלה בגמ' הזאה דהיכא אי דפרה אלעזר פתיב בה אי דפנים פי' דפר פהו משיח והעלם דבר הפהו המשיח פתיב בה ופירש"י למעוטא הדיוטות וכ"ש נשים ול"ל לתנא למתנייה אלמא אינו קרב אלא ע"י פהו משיח דווקא מיהו התוס' פי' שם בע"א בפ' דחוק ורחוק ואין זה מקומו ובפ"ג דהוריות בחידושי אפרש יותר כי שם עיקר מקומו: דחזינהו דעבידי שלא כסדרן פי' ה"ר יוסף שלא כסדרן שלא היו שם אלא שבע וצ"ע אם היו בפר העלם דבר ושעירי ע"ז ח' או ז ואני תמה מה מקום לספק זה הא לא פתיב בפר העלם דבר אלא והיזה את פני הפרוכת שבע פעמים וח' מנין ועוד שנעלם ברייתא דפ"ד דזבחים

(דף מ"ב) ודפ"ב דמנחות (דף ט"ז) דקאמר אכל דמים הניתנין על מזבח הפנימי כגון מ"ג של יוה"כ וי"א של פר פהן משיח וי"א של פר העלם דבר של ציבור פיגל בין בראשונה וכו' והא הני י"א דפר פהן משיח והעלם דבר היינו ז' הזאות של פרוכת וד' דמזבח הפנימי אלמא דפרוכת אינון אלא ז' ולא ח' וזה פשוט מ"מ פ"י הר"י לא יתכן דאין זה במשמע בהא דקאמר שלא כסדרן דאינון אלא ז'.

עוד פ"י א' למעלה וז' למטה כסדר פר יוה"כ וקק"ל דמהא אינה ראיה כ"כ דהא איפא למימר דשל יוה"כ הוי האחת של מעלה נתקנח או נתיבש ואע"ג דלמאי דפ"י דלת"ק הא דאין ליגע לכתחלה בהעלם דבר ושעירי ע"ז היינו משום גזירה דשל יוה"כ וכיון דבשל יוה"כ העיד ראב"י שראה שנגע בפרוכת ובע"כ היינו שראה עליו ח' הזאות ממילא ש"מ דבהני כ"ש דשפיר דמי מ"מ הא נדאי משמע דראב"י לא בתורת כ"ש קאתי אלא העיד שראה מהזאות דהני ממש על הפרוכת והא מנ"ל דילמא משל יוה"כ היו וע"ד שפירשתי: והתורה אמרה וכלה מפפר פלה דם הפר ואחר כך פלה דם השעיר הקשו התוס' תיפוק ליה מדכתוב חוקה וכתוב דם פר ברישא ותי' שמא י"ל דמחוקה לא ילף אלא היכא ששינה הסדר ממעשה שלם כגון אם הקדים כל עבודת שעיר דבחד מקום מקמי פר אכל בכה"ג דאינו מקדים אלא א' ממתנות דם שעיר מקמי ז' מתנות דפר אינו מעכב להכי מיייתי לה מוכלה פלה דם הפר לגמרי ואח"כ דם השעיר והוי כמו שינה עליו לעכב ואינו דברים של טעם לומר דעיקוב דחוקה לא קאמר אלא בשינה הסדר של מעשה שלם דהא קרא סתמא פתיב ועוד ק"ל דהא לרבא בנותן א' למעלה וז' למטה לשם שניהם שינה הסדר של מעשה שלם דנהי דלא הקדים ז' של מטה דשעיר לשל מטה דפר אלא נתנו ביחד ואע"ג דבנותינה קפיייתא דשעיר איפא נמי משום הקדמה לשל פר שהקדימו למתנה ז' של פר מ"מ כיון דבמתנה אחרונה שהי' שביעית דלמטה דשעיר אין כאן משום הקדמה שהרי נתנו ביחד עם ז' של פר אפתי אין כאן מעשה שלם אפ"ה שינה הסדר של מעשה שלם איפא כפון דהא רחמנא אמר ליתן של פר קודם לשל שעיר והכא כשנותן מתנות של זה וזה ביחד נהי דליכא באחרונה משום שינוי דהקדמה לשל שעיר לשל פר אפ"ה איפא משום שינוי דלא הקדים של פר לשל שעיר ורחמנא קפיד אהקדמת דם פר לדם שעיר כדכתוב של פר קודם ואין לה להוציא הקדמה דפר מהאי עיקובא דחוקה והא הוי שינוי בכל המתנות בין בא' למעלה בין בז' דלמטה ולא היה צריך להביא מהאי קרא דנכלה אלא אכבא שאח"ז בנתערבו לו במתנות אחרונות לאחר שנתן דם פר קודם לדם שעיר בא' למעלה דהתם אין כאן שינוי של סדר שלם לענין הקדמה כיון דלמעלה הקדים דם פר לדם שעיר ולאפוקי מדר"פ אבל הכא תיפוק ליה מדכתב רחמנא דם פר ברישא וחוקה סגי לאפוקי מדרבא ואפ"י את"ל דמה"ט נקט ר"י האי קרא דנכלה לאפוקי נמי מדר"פ אבל לאפוקי הא דרבא בחוקה לחוד סגי מ"מ קשה האיך טעי רבא בהכי דהא בכנולה מכילתין פשיטא לכ"ע דחוקה עיקובא הוא והא נמי ליכא למימר דכיון דהכא איירי בנתערבו לו אחר מתנות דלפנים קודם מתנות דהיכל דאל"כ הא אמר לקמן שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר לא עשה ולא כלום וכמו שפ"י התוס' לקמן השתא י"ל דרבא דסבר למימר דנותן א' למעלה וז' למטה לשם שניהם אדר"י אמר דס"ל לקמן דחוקה לא נאמר אלא אדברים הנעשים בבגדי לבן בפנים ולא בהיכל והשתא אתי שפיר דר"י מיייתי לה להא דאמר דנכלה דנ"מ נמי לאפוקי מהא דרבא גופיה מ"מ אפתי לא

ניחא דהא רבא אמר נותן א' למעלה וז' למטה לשם שניהם דמשמע דאפי' לכתחלה עושה כן ואמאי נהי דחוקה ל"ק אהיכל ובדיעבד סידרון אין מעכב מכל מקום מצוה לכתחלה מיהו איפא להקדים דם של פ' לשל שיעיר ואמאי נותן לכתחלה כא' ביחד והא נמי תקשה לפי' התוס' דפי' דחוקה אינו מעכב אלא בשניה סדר של מעשה שלם ואמאי נהי דעיפובא ליכא מצוה מיהו איפא ואפי' בשנינוי פ' דבר מסדר הפתוב לכתחלה לא ולי נראה דאי לאו קרא דוכלה ה"א דלא קפיד קרא פלל אהקדמת פ' לשעיר בהזאת דמים בהיכל ואיזה שירצה יקדים ומתניתין דמקדים לה בהיכל נמי אידי דנקט של פ' קודם לפנים נקט לה נמי בהיכל ולאו דווקא וכ"ת הא לפנים פתב רחמנא להזות דם פ' קודם לשעיר וכתוב וכן יעשה לאוהל מועד ש"מ דבהיכל נמי קדים י"ל דבפנים נמי לא אקדמיה קרא משום קפידא דהקדמת דמים אלא משום קפידא דנותן דם פ' קודם לשחיטתו של שעיר אבל בהיכל דשניהן כב' שחוטין ועומדין לפנינו ל"ל בה בסדר הקדמת דם פ' לשעיר ואיזה שירצה יקדים דהא ע"כ האי קרא דוכן יעשה לאוהל מועד אגופן של הזאות קאי כדאמר לעיל פ' שמנה לפני ולפנים א' למעלה וז' למטה כו' ולא אסדר הקדמתו של פ' לשל שעיר דהא ודאי א"א להקישן לגמרי של היכל לשל פנים לענין הקדמה דהא לא אפ' דאילו בפנים דם פ' קודם אפי' לשחיטתו של שעיר ואילו בהיכל כב' נשחט השעיר והיזו ממנו הזאת פנים וכיון שפ' ע"כ וכן יעשה אעיקרון של הזאות אמר רחמנא ולא אסדרן אלא דבפנים בע"כ הזאת דם פ' קודמין לשל שעיר פינו דהזאתו קודמין אפי' לשחיטתו של שעיר אבל בהיכל שפ' שחוט ועומד ל"ל בה בהקדמת דם פ' לשעיר לפיכך מייתו ר"י קרא דוכלה דהתם אוהל מועד נמי פתיב למימרא דבאוהל מועד נמי קפיד אסדר הזאות להקדים פ' לשעיר מיהו אפתי ק"ל מהא דאמר' בפ"ג דהוריות (דף י"ב) דפר פהן משיח קודם לפר העדה לכל מעשיו משום דבדין הוא שיקדים מכפר למתכפר ונ"ל מדכ"ר גבי פפרת יוה"כ וכיפר בעדו ובעד ביתו פפרתו קודמת לכפרת ביתו והשתא פינו דהאי קרא מלמד למקום אחר שפפרת כ"ג קודם כ"ש דמגלי לגופיה וממילא נ"ל מהא דדם פ' שפכפר על כ"ג קודם לדם שעיר שפכפר על ישראל בכל מתנותיו ואפי' בהיכל נמי ואפתי במאי טעי רבא וגם ל"ל קרא דוכלה להא וי"ל דה"א דמ"מ בנתערבו בהזאה א' סגי ועולה לשניהם דליכא קפידא אלא שלא יוקדם מתכפר למכפר אבל בהקדמת מכפר למתכפר ליכא קפידא וכיון דנתערבו מזה ומזה משתייהם בבת אחת ש"ד קמ"ל קרא דוכלה שצריך לכלות דווקא דם הפ' קודם לשעיר.

ובת"י פתבו שה"ר יוסף לא גרס לה וכלה לכפר דלקמן דרשי ר"ע ור"י לדרשא אחריתי אלא ודאי גרסינו והתורה אמרה פלה דם הפ' ואח"כ דם השעיר דאיכא למ"ד לקמן דסדרן מעכב ואפי' למ"ד לא מעכב מצוה מיהו איכא והווי פי ההוא דבסמוך והתורה אמרה תן למעלה ואח"כ תן למטה ופי' זה נ"ל עיקר דנדאי לר"י דאמר דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ סדרן לא מעכב הקדמת דם של פ' לשל שעיר בהיכל לא מעכב כדאמר לעיל פ"ד לא דאקדים מתנות דפר במזבח מקמי מתנות דשעיר בהיכל ור"י היא וכמו דהקדמה זו לא מעכב ה"ה הקדמת שעיר לפר בהיכל לא מעכב לר"י דמ"ש וה"נ מצונו בפ"ד דזבחים (דף מ') דאמר התם לפר זה פר יוה"כ ופרי' למאי הלכתא לעכב פשיטא חוקה פתיב ביה ומ"ל רנב"י כר"י דאמר חוקה אבגדי לבן בחוץ לא מעכב אימא מדסדרן לא מעכב הזאות נמי לא מעכב קמ"ל אלמא סידרון לא מעכב לר"י ולא אמרינו והתורה

אמרה וכלה פלה דם הפך ואח"כ דם השעיר שנה עליו הפתוב לעכב וא"כ ה"ה לר"נ דאמ' חוקה אבגדי לכו בחוץ נמי קאי דסיקרו מעכב אלא דלא קאי חוקה אלא אמעשה שלם א"א ללמוד מוכלה שיעכב הסדר של מקצת מעשה דבהא לא נחלקו ר"י ור"נ וכמו דלר"י אין במשמע מוכלה לעכב בסדר מעשה שלם ה"נ לר"נ אין במשמע לעכב במקצת מעשה אם איתא דלר"נ לא קאי חוקה אמקצת מעשה כפי' התוס' וה"נ הא דפריה מהא דאר"י אם פלה כפר משמע נמי דאהזאות עצמן קאי דמעכבין אבל לא אסדרן אם תדקדק שם: ע"ב נותן וחוזר ונותן ג' פעמים.

ק"ל הא אמרינן בפ"ח דנזבחים (דף ע"ו) ר"ש אומר למחרת מביא אשמו ולגו עמו ואספק מצורע קאי ואומר אם מצורע הוא הרי זה אשמו ולגו ואם לא זה נזבחה וקומץ הלוג משום ספק נזבחה ונותן מתן ז משום ספק מצורע ומקטיר הקומץ ופריה אימתי מקטיר ליה אי בתר מתנות ז' הו"ל שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה ואינו מקטיר קומץ עליהן אי קודם מתן ז כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו ומשגי דמסיק ליה לשם עצים כר"א ופירש"י אי קודם מתן ז' היכי מצוי למיתב תו מתן ז' דילמא נזבחה היא והקטרת הקומץ הקטרה והו"ל הנה שירים וכי הדר עייל מידי מינייהו קא עבר משום בל תקטירו כל שממנו לאישים ה"ה בבל תקטירו יש בכלל זה קדשים ושירי מנחה ולחם הפנים שקרב כפר מהם האומרים והקומץ והבזיכים קיימי שירים בבל תקטירו והנה הזאות במקום הקטרה קיימי וא"כ ה"נ הזאת דמים במקום הקטרה קיימי דמ"ש ממתן ז' דלוג שמן ואי נותן יותר ממנו הזאות שחייבה תורה ה"ה בבל תקטירו כמו גבי שמן וא"כ האיה נותן וחוזר ונותן עד ג' פעמים הא שפא נתן בפעם הא' משל פר ובב' משל שעיר דהו"ל כמזנותו וכשחוזר ונותן פעם ג' הו"ל משל פר ב' פעמים ועובר עליו בכל תקטירו דבשלא על של שעיר אינו עובר על בל תקטירו פינן דאף אם נתן בראשונה של שעיר הו"ל שלא כמזנותו ואינו יוצא ידי חובתו אין כאן כל שממנו לאישים הרי הוא בכלל תקטירו לפירש"י דאינו עובר על בל תקטירו אלא אם כפר יצא ידי חובת גתינה למזבח דנעשו אלו שירים אלא דילמא נתן של פר בראשונה והרי הוא בכלל תקטירו והא תינח לר"א דאמר לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשם עצים ניחא דאמרינן אלו הזאות תירות פאלו הן מים כדאמ' גבי לוג שמן וכדפרש"י התם אבל לרבנן דפליגי עליה דר"א התם ואמרי בנותן לשם עצים ומים נמי עובר בכלל תקטירו מאי איכא למימר וכבר הקשו התוס' התם מהא דתנן התם הנייתנין במתן א' שנתערבו במתן ד' ר"א אומר ננתנו במתן ד' הא פינן דניתן מתנה א' אידה הו"ל שירים וקא עובר עליו בכלל תקטירו ותי' דר"א אית ליה רואין פאלו הוא מים וא"כ לרבנן דל"ל רואין קשה הא דשמעתין והא קיי"ל יחיד ורבים הלכה כרבים ועוד ר"א שמותי הוא כדאמ' ריש פ' ר"א דמילה (דף ק"ל) מיהו התוס' תי' התם עוד פינן דשירי הדם למזבח אזלי ליסוד מש"ה פי יתיב למעלה אינו עובר על בל תקטירו פינן דבלא"ה טעונין מזבח וה"נ י"ל בדהוא תערוכת דפר ושעיר דשמעתין מ"מ אכתי ק"ל על פירש"י דאם איתא דכל כה"ג כגון מתן שמן והזאת דם בכלל הקטרה הו"ל ושללא לצורף הם בכלל לאו כל שממנו לאישים הרי הוא בכלל תקטירו וא"כ ה"נ לאחר מתן דם פר ושעיר על מזבח הפנימי כמזנותו אם מזה עליו יותר ממזנותו ע"ע על לא תעלה עליו קטורת זרה דכל הקטרות בלאו זה בין הקטרת סממי הקטרת שלא לצורף כגון יותר מהקטרת דבקר וערב בין

הקטרת אברים ופדרים וקומץ וא"כ ה"ה לזרוק דם פּר ושעיר יוטר על מצוותן עובר בלאו וכיון שפן א"א ליתן ב' פעמים על מזבח הפנימי בנתערבו פוסות בכוסות דעובר על נתינה ב' משום קטורת זרה פיון דכבר נתן ב' פעמים הראשונים מפל א' ושפא נתן פסדרן של פּר קודם לשל שעיר ויצא ידי חובתו ומה שנותן בפעם ג' הוא שלא לצורך ועובר על כל תעלה קטורת זרה והניחא למאן דאמר לקמן מערבין לקרנות א"כ כשמיגיע ליתן על מזבח הפנימי פיון דמעורבין הו אין צריף ליתן אלא פעם אחת משל שניהם דהכשר מצוותו הכי הוי אבּל למ"ד אין מערבין לקרנות אלא נותן משל פּר בעצמו וכן משל שעיר בנתערבו פוס בכוסות במתנות שבהיכל מאי תקנתא איכא במה שנותן וחוזר ונותן מ"מ במתנות דקרנות דמזבח הפנימי אין לו תקנה משום ספק קטורת זרה וכדפלי' והא כל מתנות שבפנים ושבהיכל ומזבח מעפבים זא"ז והרי שמעתין אליבא דרבא אזלא ורבא כר' יונתן ס"ל דלא בעי או לחלק פדאמ' בפ"ח דב"מ גבי אם בעליו עמו ואם אין בעליו עמו דכתב רחמנא גבי שואל רבא ס"ל כר"י ומוקי לקראי כר"י א"כ ס"ל לרבא דאין מערבין לקרנות וגם אהא דאמר רבא לעיל בנתערבו דמים בדמים לבתר דהדר ביה וס"ל דנותן וחוזר ונותן בין בנתערבו בתחילה בין במתנות אחרונות אליבא דידיה קשה מיהו בשנתערבו דמים בדמים י"ל דלא קשה מידי פיון דבנתינה א' אינו יוצא ידי חובתו בשל שעיר בנדאי מה"ט דקאמר לעיל ואינו יוצא ידי חובתו אלא בשל ב' בנדאי אטי עשה דהזאת דם של שעיר ודחי ל"ת דב"ת דשל פּר אבּל הא דכוס בכוסות ודאי קשה האיה חוזר ונותן פעם ג' דילמא פּר יצא ידי חובתו בב' פעמים הראשונים דכסדרן עביד להו בתחילה של פּר ונהדר של שעיר ובפעם ג' עובר על ב"ת ואיה חוזר ונותן מספק ועוד אפלי' נתן שלא פסדרן ולא נתן בפעם א' אלא משל שעיר ולא יצא ידי חובתו אלא בפעם ב' וג' דהו"ל פסדרן מ"מ עובר על כל תעלה קטרת זרה דלעגנן קטורת זרה לא שייף לחלק בין נתן שלא לצורך בתחילה קודם שיצא י"ח נתינת חובה או אח"כ דמ"מ קטורת זרה הי' פיון דאין בה משום מצנה ולא דמי לבל תקטירו דאינו עובר אם הקדים של שלא לצורך לשל מצוותו דאינו עובר עליו לפרש"י משום דש"ה דרחמנא אמר כל שממנו לאישים דמשמע שפּר נתן ממנו כמצותו לאישים אם אח"כ מקטירו עובר עליו ולא קודם לכן אבּל בהא דקטורת זרה אין לחלק בהא ושפא י"ל פיון דמצוותו של פּר ושעיר על מזבח הפנימי אפלי' נתן מהם עליו שלא לצורך אפילו לבתר דנתן מהם עליו לצורך אין זה קרוי קטורת זרה ואינו עובר עליו דבעינן שיהא זרה מתחילה ועד סוף לאפוקי הא דכמצוותן צריכים להזות עליו וכו"י דאמר בפ"ק דכריתות (דף ו') גבי סוף משמן המשחה מלכים או כה"ג דפטור משום דבעינן שיהא זר מתחלה ועד סוף ומלך וכה"ג לאו זרים מעיקרא נינהו ונחכמים נמי ס"ל התיב הכי ועד פּאן לא פליג ר"מ התיב ומחייב אלא משום דביתר השתא אזלינן ומלך וכהו השתא זרים נינהו ואע"ג דהא נדאי אם סוף לאדם ואח"כ נעשה מלך או כה"ג לכ"ע חייב אפ"ה לא דמי להא דהתיב סתם בני אדם לאו למלכות ולכה"ג קיימי לפיכך אע"ג דנתמנו אח"כ אי אפשר להפקיע שם זרות מהו למפרע אבּל פּר ושעיר דנדאי קיימי למזבח זה ומצוותו בכך כ"ש דקודם שנעשה מצוותו לאו קטורת זרה נינהו ואפשר דאפלי' לר"מ בקודם שנעשה מצוותו אין בהם משום זרות הואיל ועדיין עומדים למצוותו וקיימי למזבח זה ולא דמי לסוף מלך וכה"ג לאחר מצוותו דמעשה זרים נינהו ואין עומדין למשיחת שמן זה מיהו כ"ז לפירש"י אבּל

לפי' התוס' שם בפ"ח דזבחים א"צ לכל זה דפירשו דאין בהזאת שמן ובהזאת דמים משום בל תקטירו אפי' אי מזה מהם שלא לצורך אינו עובר עליו דאין זה הקטרה בלא"ה ניקח ולא קשה מידי ולית לן בה בההיא דתערוכות פ'ר וישעיר בין דמים ב'דמים בין כוס בכוסות לא משום כל שממנו לאישים הרי הוא בכל תקטירו ולא משום קטורת זרה דהא אין זה הקטרה ואין לי להאריך פ'אן בזה יותר וכ"כ: דף נ"ח ע"ב ויצא אל המזבח אשר לפני ה' זה מזבח הזהב נ"ל דלאו מאשר לפני ה' נ"ל דבמזבח הזהב מייירי דהא קרא בהדיא פתיב וכפר אהרן על קרנותיו מדם חטאת הפיפורים אלא סידורא דקרא נקט ואזיל ומפ' ליה: התחיל מחטא ויורד פי' רש"י מחטא ל' ירידה הוא ואיני יודע מי דחקו לקד דעל זריקת דם כל חטאת נופל לשון חיטוי ובפ"ה דזבחים (דף נ"ג) אמרינן גבי חטאת הציבור והיחיד פיצד מתן דמן כו' ומחטא ויורד פנגד חודו של קרן ופי' רש"י שם זריקת חטאת קרוי חיטוי פדכתיב הפהן המחטא אותו: לפני ה' מה ת"ל בפר פהן משיח קאי כו' מזבח לפני ה' ואין פהן לפני ה' וק"ל ה' קרא הכי פתיב ונתן הפהן מן הדם על קרנות מזבח קטורת סמים לפני ה' אשר באוהל מועד נתן הכתוב ג' סימנים מאיזה מזבח איירי קטורת הסמים ולפני ה' ואשר באוהל מועד והנה ודאי א' לגופיה אתי דמייירי ממזבח הפנימי ולא מן החיצון וב' מהן מיותר ולדרשא אתיין והא בזבחים פ"ד (דף מ') דרשינן לתרי מייניהו דקאמר מזבח קטורת סמים ל"ל שאם לא נתחנף המזבח בקטורת הסמים לא הנה עליו ואשר באוהל מועד דריש ליה ר"י ה'תם למתן ד' דהרי הוא אומר אשר באוהל מועד על כל האמור באוהל מועד ור"ש יליף ה'תם למתן ד' דלמעלה הוא אומר קרן קרנות ב' למטה הוא אומר קרן קרנות ד' וקאמר הגמ' ור"ש האי באוהל מועד מאי עביד ליה מבועי ליה שאם נפחתה תקרה של היכל לא הנה מזה ואינדף מאשר ואינדף אשר לא דריש הרי לכ"ע תרי קראי לדרשא אתיין קטורת הסמים לאם לא נתחנף ואשר באוה"מ לר"ש לנפחתה תקרה לר"י על כל האמור באוהל מועד דהיינו מתן ד' ור"ש אשר לא דריש מ"מ דחיק הגמ' למיייתי לדרשא הני תרתי סימני דקטורת הסמים ואשר באוהל מועד להני דרשי דהתם ומהשתא לפני ה' לגופיה אתי לסימנא דקרא איירי במזבח הפנימי שמזין עליו מדם זה א"כ מנ"ל לר' נחמיה למדרש הכא למעוטי דאין פהן לפני ה' פיון דמבועי ליה לגופיה מיעוט לפהן מנ"ל ועוד ק"ל דאהא דאמר ה'תם ואינדף מאשר פי' רש"י נפקא ליה ד' קרנות מאשר דמצי למכתב אשר לפני ה' באוהל מועד ל"ל למכתב אשר אלא ע"כ לקרנות אשר באוהל מועד דהאי אשר בתרא משום מזבח לא איצטריך למכתביה והא בהאי קרא דפר פהן משיח לא פתיב אלא פעם א' אשר מזבח קטורת סמים לפני ה' אשר באוהל מועד וי"ל דתרי קראי פתיבי דהאי קרא דלעיל פתיב בפר פהן משיח וגבי פר העלם דבר פתיב על קרנות המזבח אשר לפני ה' אשר באוהל מועד ואילו קטורת סמים ל"כ פדכתיב גבי פהן משיח אלא דהכא נאמר אשר ב' פעמים ושם לא נאמר אלא פעם א' והשתא מיותר קטורת הסמים ואוהל מועד דכהן משיח דמדכתב רחמנא לפני ה' נ"ל דמייירי במזבח הפנימי ודריש לה מקטורת הסמים לשלא נתחנף ומאוהל מועד לאם נפחתה ומלפני ה' דמיותר בפר העלם דבר דבאוהל מועד סגי ליה דמיניה נפקא ליה דמייירי במזבח הפנימי אתיא לן דרשא דר"נ דהכא דלמעוטי אתי מזבח לפני ה' ואין פהן לפני ה' וכדפירש"י הכא דמפר העדה קאמר דכ"ר לפני ה' נ"ל הא דר"נ דע"כ אמזבח קאי וה"ה לפר פהן משיח נ"ל מהא דאין פהן עומד לפני ה' דהא

עבודת שניהם שנה ומאשר תניא דפר העלם דבר דכתב רחמנא גבי אנהל מועד דמיונתר דהא באשר לפני ה' קמא סגי נ"ל לר"י במסקנא התם למתן ד' ור"ש האי אשר לא דריש וא"ת אפתי תקשה לר"י מנ"ל למדרש מתן ד' מאשר באנהל מועד דגבי פר העדה הא איצטריף למעוטי מאנהל מועד דאין פהו לפני ה' והא דרשא לא סגי לן בלא אשר דהא הנה אמנא דאנהל מועד אנתנה קאי והפהו לפני ה' דהא מה"ט לא נ"ל הא מלפני ה' דגבי פהו משיח כדפירש"י י"ל דבשלמא גבי פהו משיח דלא פתיב אשר קודם לפני ה' איפא למימר דאנתנה קאי ולא אמזבח אבל גבי פר העלם דבר דכבר פתב רחמנא אשר גבי לפני ה' דכתיב קודם אנהל מועד אפי' אי לא פתב רחמנא אלא אנהל מועד גרידא בלא אשר שעמו בע"כ אנהל מועד נמי אשר דגבי לפני ה' קאי ואמזבח קאי דאי לא קאי אמזבח אלא אנתנה הו"ל למכתב להאי אנהל מועד קודם אשר לפני ה' דלא לימי למטעי דאנהל מועד נמי אשר דלפני ה' סמוך: מזבח לפני ה' לאו אהאי קרא סמוך אלא אקרא דכתב רחמנא גבי העלם דבר דכתיב אשר לפני ה' ואמזבח קאי כפי' רש"י וכמ"ש בסמוך וק"ל אמאי שביק לאידך קרא דנ"ל הא מיניה ונקט להאי קרא וי"ל דאי לאו האי קרא דכ"מ לא נ"ל מאידך קרא דה"א דאשר לפני ה' דפר העלם דבר לגופיה אתי דמזה על מזבח הפנימי שהוא לפני ה' ולא על מזבח החיצון ואשר באנהל מועד לנפחתה אתי לפיכך מייתי להאי קרא דכהו משיח דכבר נאמר בו אנהל מועד למעוטי נפחתה וכיון דעבודת שניהם שוין תו ל"צ אנהל מועד גבי ה"ד לנפחתה כדלא הדר פתב רחמנא גבי פר העלם דבר קטורת סמים ללא נתחנה וע"כ אנהל מועד לגופיה אתא דמזה על הפנימי וא"כ אשר לפני ה' למעוטי פהו אתי וכיון דהאי קרא דכהו משיח מגלי על אידך קרא דלדרשא אתי וקרא דכהו משיח פתיב ברישא מה"ט נקיט ליה וכ"ת פיון דעבודת שניהם שוין אפי' אי לא פתב רחמנא אלא אשר לפני ה' בלא אשר באנהל מועד נמי נפקא ליה הא מעוטיא דכהו דלגופיה ל"צ דנ"ל מפר כ"מ דמזה על הפנימי לא קשה מידי דהרבה דברים של עיקר עבודה פתובים וכפולין פאן וכאן פגון הנאות ושפיכת שיריים והקטר חלבים אבל ממה שאינו עיקר גוף העבודה אינו כפול כדאמרינן התם בפ"ד דזבחים: ואין פהו לפני ה' פירש"י המזבח מפסיק בין פהו לפרוכת בשעת מתן הקרנות וכשהיזה על הפרוכת באותו מעמד עצמו הי' הרי לא נכתב יציאה בינתיים למדנו שהיה עומד חוץ למזבח ומזה וק"ל מנ"ל למיזק מדלא נכתב יציאה בינתיים ללמד שעמד חוץ למזבח בשעת הנאת הפרוכת דילמא עומד לפניו ממנו והא דלא נכתב יציאה בינתיים היינו משום דאמרינן לקמן ויצא אל המזבח דגבי יוה"כ עד דנפיק מכוליה מזבח והיינו שאינו עומד בין מזבח לפרוכת בשעת מתנות מזבח אלא בין מזבח לפתח המזרח וכדפרש"י בפ"ח דזבחים (דף פ"ג) וכיון שפן מש"ה לא פתב רחמנא פאן גבי פר הבא על כל המצות ויצא אל המזבח דא"צ יציאה בשעת הנאת המזבח אלא עומד בין מזבח לפרוכת בשעת מתנות המזבח וא"צ לצאת בין המזבח ולפתח לצד מזרח כמו בשל יוה"כ דנ"ל הא מדכתב רחמנא ויצא בין מתנות פרוכת לשל מזבח וכ"ת דאי אפשר לומר פן דע"כ בהנאת פר הבא על כל המצות נמי עומד בצד מזרח המזבח בשעת הנאה ואין רשאי לעמוד בצד מערב המזבח לצד פנים דקדוש יותר מק"ו דפר ושעיר של יוה"כ החמורין דצריכים הנאה לפניו אפ"ה בשעת הנאת המזבח אסרה רחמנא לעמוד במערב אלו שהו קלין דאין דמן נכנס לפניו לא כ"ש שאינו ראוי לעמוד בצד מערב בשעת הנאת

דמן על המזבח אלא בצד מזרח אע"ג דלא נכתב ויצא ומהשתא הא דלא כתב רחמנא ויצא ש"מ דליכא יציאה בין הזאת פרוכת לשל מזבח דבהזאת פרוכת נמי עומד במזרח חוץ למזבח ומזה הא ליתא דאי ס"ד דדנינו ק"ו כה"ג א"כ קרא דמזבח לפני ה' למעוטי דאין פהו לפני ה' ל"ל תיפוק ליה כוליה מילתא מהא דמדלא פתיב יציאה בין הזאות פרוכת לשל מזבח ש"מ בחד מקום עביד לשניהם ואי עומד בהזאת פרוכת לצד מערב המזבח ה"ה נמי בהזאת מזבח עומד [שם] ולא יצא משם נמצא אפה מחמיר בהזאת פר כ"מ והעדה אצל הזאת המזבח יותר משל יוה"כ שנה מזה ועומד במקום קודש חמור ושל יוה"כ במקום קודש קל והא א"א מחמת ק"ו דאמרן אלא ודאי מדכתב רחמנא למעוטי פהו לפני ה' ש"מ דהאי ק"ו לאו מילתא היא ואי לאו קרא דאשר לפני ה' ה"א דבתנות מזבח של אלו עומד בין מזבח לפרוכת אע"ג דבשל יוה"כ עומד במזרח המזבח וא"כ אע"ג דכתב רחמנא לפני ה' למעוטי של מזבח מעמידת בין פרוכת למזבח אפתי איכא למילף דבהזאת פרוכת עומד למערב המזבח: דף נ"ט ע"ב ע"כ ל"פ אלא מדרבנן פירשו התוס' דאי מה"ת לא יצא מידי מעילה האיד נמפרין לגננים לזבל וק"ל מאי ראיה הוא זה דילמא מתני' רבנן היא אבל לר"מ ור"ש ה"נ דמועלין מה"ת דהא השתא נמי דס"ל דפליגי בדרבנן בע"כ מתני' לאו כ"ע היא דא"כ לרבנן דאמרי אין מועלין אפי' מדרבנן לית להו בדם מעילה ובמתני' חנו ונמפרין לגננים ומועלין בהם ש"מ דיש בו מעילה מדרבנן מיהת וא"כ הול"ל דפליגי במעילה של תורה ולרבנן הא דאמרי אין מועלין היינו מה"ת אבל מדרבנן מודו דיש בו מעילה והכי ניחא דהשתא מתני' רבנן היא אבל למאי דס"ל דבדרבנן פליגי ולרבנן אפי' מעילה מדרבנן ליכא א"כ מתני' חידאי היא ודלא פרבנן אבל באמת אני אומר דא"צ לפי התוס' דבהדיא חנו בפ"ג דמעילה (דף י"א) ר"ש אומר דם בתחילתו אין מועלין בו יצא לנחל קדרון מועלין בו ואי מה"ת יש מעילה בדם לר"ש ל"ש לחלק בין תחילתו ללאחר שייצא לנחל קדרון ולעולם מועלין בו אלא ודאי מועלין בדם דאמ' ר"מ ור"ש היינו מדרבנן וכמו שאפרש בסמוך והא דמועלין בו בייצא לנחל קדרון ולא קודם לכן פירש"י שם דה"ט דבמקדש אין מועלין אפי' מדרבנן דאין גזרין גזירה במקדש דהא לנחל קדרון לאסר זריקה הוא פדתנן אלו ואלו מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון וא"י מאי אין גזרין גזירה במקדש לכאן דקאמר ונ"ל שלמד הא מההיא דפ"ח דזבחים (דף ע"ח) דתנו נתערב בדם התמצית ישפך לאמה ור"א מכשיר ומוקי לה ר"ז בגמ' בגזרין גזירות במקדש קמפליגי דמר סבר גזרין ומר סבר לא גזרין וק"ל לפ"ז דתינח לר"א אבל לת"ק דס"ל גזרין מאי איכא למימר ועוד דהא רב פפא קאמר התם דכ"ע גזרין והכא בדם תמצית מצוי לרבות על דם הנפש קמפליגי וכו' והכי גרס רש"י ותוס' התם בדר"פ דכ"ע גזרין ודלא כג"ר ר"ת התם ומסקנא דשמעתא סלקא התם כדר"פ דכולי עלמא גזרין ודר"ז סלקא בקושיא וכינון דלכ"ע גזרין אפתי ההיא דהכא קשיא ועוד אני אומר דאפ"ל לר"ז אליבא דר"א דס"ל אין גזרין במקדש לא דמי להא דהכא דהתם לא גזרין במקדש משום דחשו להפסיד קדשים שאם ישפכו לאמה יפסידם וכדפירש"י התם אבל הכא ליכא הפסד קודש ואדרבה כשיגורו מעילה על דם איכא להקדש אפי' רוחא ונ"ל דמה"ט ל"ג מעילה עד שייצא לנחל קדרון דאי הוי גזרי עליה מעילה קודם לכן אתי למטעי ולומר דמעילה של תורה הוא כבתחילה קודם שחיטה שמועלין בדם הקנה מה"ת כמ"ש בסמוך ואתי להביא קרבן מעילה והו"ל

חוליו בעזרה אבל השתא דל"ג עליה מעילה עד לבסוף לאחר שיצא לנחל קדרון ולא בתחילה מידע ידעי דאין מעילה זו אלא דרבנן ולא אתי לאתויי קרבן מעילה: אבל מדאורייתא אין מועלין כתבו התוס' שהקשה ר"ת מדאמרינן בפ"ג דמעילה (דף י"ב) המקיז דם לבהמת קדשים מועלין בו ותי' דהא דאמרינן ה"א לפני פפירה פלאחר פפירה היינו לאחר שחיטה דשייכא ביה פפירה אבל מחיים לא ולי' ה"א נראה לומר דהא דממעט ה"א דם קדשים מן המעילה היינו דווקא בדם הנפש שראוי לזריקה ולכפירה דהא בהני קראי דממעט דם מן המעילה פפירה פתיבי אבל דם התמצית שאינו ראוי לכפירה פדכתיב פי הדם בנפש יכפר דם שהנפש יוצא בו קרוי דם לאפוקי דם שאין הנפש יוצאת בו כדאמ' בפ"ד דכריתות והתם דמועלין בדם הקזוה היינו באותו דם שאין הנשמה תלוי כגון ראשון ואחרון דאינו חייב עליו פרת כדאמר התם לר"י פדאית ליה ולר"ל פדאית ליה ואינו ראוי לכפירה והכי מוכח מהא דאמ' בסמוך והני ג' קראי בדם ל"ל חד למעוטי נותר וחד למעוטי ממעילה וחד למעוטי מטונמאה אבל מפיוגול ל"צ דדם עצמו מתיר הוא משמע דמייירי בדם הנפש דאלו בדם תמצית ה"א נדאי לאו מתיר הוא שאינו ראוי לכפירה ובהאי דם מייירי ה"א דממעט ממעילה ומפל הני אבל תמצית שאינו ראוי לכפירה לא ממעט מ"מ פי' ר"ת נ"ל עיקר דהכי משמע מהא דאמ' בפ"ג דמעילה שם דקאמר מי איכא מידי דמעיקרא לא אית ביה מעילה ולבסוף אית ביה מעילה ופרי' והאיכא דם דמעיקרא לית ביה מעילה ולבסוף אית ביה מעילה דתנן דם בתחילתו אין מועלין בו יצא לנחל קדרון מועלין בו ומשני התם נמי אית ביה מעילה מעיקרא דא"ר המקיז דם לבהמת קדשים מועלין בו אלמא בההוא דם דלבסוף לאחר שיצא לנחל קדרון דמועלין דהוא דם של שיריים דלאחר פפירה וזריקה בההוא גופיה קאמר דבתחילה בדם הקזוה מועלין בו דאי בתרי מיני דמים מייירי ה"א מדם התמצית וה"א מדם הנפש מאי מיייתי ראיה מהא דהואיל ומועלין בתחילה מש"ה מועלין נמי בסוף ה"א ל"ד דהאי דם לחוד והאי דם לחוד א"ו בחד מין דם מייירי ובע"כ צ"ל מהשתא כדפ' ר"ת ולפ"ז צ"ל ה"א דקאמר בסמוך דם עצמו מתיר הוא אע"ג דמייירי נמי מדם התמצית מ"מ שם דם חד הוא וכמו דדם הנפש אימעוט מפל הני ה"נ דם תמצית נמי בכלל: לכם שלכם יהא ק"ל דבפ"ב דפסחים (דף כ"ב) אמרינן כל מקום שנגאמר לא יאכל לא תאכלו אהד איסור אכילה ואהד איסור הנאה במשמע ופרי' והרי דם דרחמנא אמר פל נפש מכם ל"ת דם כו' והשתא מאי פרי' ה"א אפי' בדם קדשים כתב רחמנא לכם שלכם יהא כ"ש דם חולין וכמה דרשא דהיתר הנאה נ"ל התם כה"ג תרומתכם קצירכם שלכם יהא ולכם דגבי שרצים נמי נ"ל היתר הנאה לכם שלכם יהא וה"א ודאי אין לומר דאי לא דכתב רחמנא התם גבי דם ריבוי דהיתר הנאה מעל הארץ תשפכונו פמים כדמסיק ה"א האי לכם דהכא להיתר דם בהנאה אתי ולא ללמוד ממנו לענין מעילה ה"א ליתא ואי אפשר לומר פן פיון דגבי קדשים כתב רחמנא האי לכם שלכם יהא דמותר בהנאה ממילא משמע דמיעטה רחמנא מאיסור הנאה דרמי עליה משום קדשים נמי מיהו למקצת מפרשים שפירשו דדם שפולחו או שבשלו אינו עובר עליו מה"ת פלל וכמש"ל א"כ מש"ה צרי' התם הקיש דם למים להיתר הנאה דאי מהכא ה"א דלא אמר רחמנא לכם שלכם יהא אלא משום איסור קדשים אבל לא משום איסור דם ונ"מ ה"א דפקע איסור דם ע"י בישול או מליחה ליכא איסור משום קודש אבל דם בעודו עומד באיסורו כ"ז שלא פקע ע"י בישול או מליחה אסור

בהנאה קמ"ל הקנישא דם למים דמונתר אבל להני מפרשים דפירשו דדם אין היתר לאיסורו פלל ולא פקע איסורו לא ע"י מליחה ולא ע"י בישול הא ודאי קשה פינו דכתב רחמנא גבי דם קדשים לךם שלכם יהא ממילא ש"מ דמחמת איסור דם נמי לא אתסר בהנאה דאל"כ איסור דם דאסור בהנאה להיכא אזל ואטו משום דרבע עליה נמי איסור קודש מגרע גרע ושרי בהנאה וי"ל משום דאמרינן בפ"ב דפסחים (דף כ"ד) פל איסורין שבתורה אין לוקין עליהם אלא פדרה אכילתו והנאתו למעוטי אוכל חלב חי שאינו דרה אכילתו וכן מניח חלב של שור הנסקל ע"ג מפתו שאינו דרה הנאתו שאין לוקין עליו משום דאכילה פתיב בהו ומש"ה בכלאי הפךם לוקין אפי' שלא פדרה הנאתו דלא פתיב גביה אכילה וה"ה לכשר בחלב למאן דמפיק איסור דידיה בגז"ש מנבילה אע"ג דבנבילה גופיה פתיב אכילה ואין לוקין עלי' אלא פדרה הנאתו אפ"ה להכי לא פתיב רחמנא אכילה בגופיה דכשר בחלב לומר דלוקין עליו אפי' שלא פדרה הנאתו פדאמר התם והשתא לה"ט הדבר ברור: (יותר ממה שפתיב פאן לא מצאתי ונראה פנונת הגאון דבמעילה ג"כ לא פתיב אכילה בגופיה אע"ג דילפינן בגז"ש מעילה מתרומה אפ"ה איסור מעילה [הוי] אפילו שלא פדרה הנאתו ואי לאו הקנישא דדם למים ה"א דלכם לא אתי להתיר רק איסור הנאה דקדשים היינו שלא פדרה הנאתו אבל פדרה הנאתו ה"א דאיסורו משום דם במקומו עומד להכי פתיב רחמנא הקנישא דדם למים להתיר בהנאה אפי' פדרה הנאתו): דף ס' ע"א משום דהוי תרומת הדשן ובגדי פהונה ב' כתובים הפאים פאחד פי' משום דבב' כתובים גלי קרא דמועלין בו אף לאחר שנעשה מצותו פדכתיב והניחם שם פדמסיק וכן בתרומת הדשן פתיב ושמו שאסור בהנאה וק"ל מאי ב' פתובים הפאים פאחד יש פאן בשלמא ההיא דתרומת הדשן ניחא דהא ודאי לאחר הרמה נעשה מצוותו אבל הא דבגדי פהונה פל עצמם דנעשה ונגמר מצוותו לא נ"ל אלא מוהניחם שם דאי לאו האי קרא ה"א דאפתי לא נעשה מצוותו א"כ לא הו"ל הא דבגדי פהונה שני פתובים דלאו מש"ה לחוד פתיב רחמנא והניחם שם דאע"ג דנעשה מצוותו אפ"ה טעון גניזה אלא מש"ה גופיה פתיב רחמנא והניחם שם לאשמעינן הא גופיה דאין ראויין עוד לשום עבודה ואי לאו האי קרא ה"א דראויין הן לכה"ג ביו"כ אי נמי לכהן הדיוט בכל השנה: והני פתלתא קראי פדום ל"ל וכו' ק"ל הא סוגיין אדר"מ ור"י ור"ש קיימא והניחא לר"מ צריה מעוטי לדום מפל הני משום דאית ליה איסור חל על איסור באיסור פולל ואיסור מוסיף פדאמרי' בפ"ג דיבמות (דף ל"ג) והני פולתו אית בהו א"כ מיגו דחזייל איסור פיגול ונותר אכשר ס"ד דחזייל נמי אדם קמ"ל קרא דלא וה"נ לר"י ניחא דשמיע לן בספ"ז דחולין (דף ק') דא"ל איסור חל על איסור באיסור חמור דקאמר גיד הנשה נוהג פטמאה שפן חמיר שנוהג פבן נח ואיסור הנא' איסור חמור מקרי פדמוכח בהיה סוגיא גבי האוכל גיד הנשה של עולה וכמו שפירשו התוס' התם והרי דם שרי בהנאה ופיגול נותר ומעילה איסורי הנאה נינהו וסד"א דחזיילי על איסור דם קמ"ל קרא דלא אבל לר"ש דלית ליה איסור חע"א בשום ענין אפי' באיסור פולל ואיסור מוסיף ואיסור חמור פדדזייק הגמרא בפ"ב דקדושין ובפ"ב דפסחים (דף ל"ו) ובפ"ה דכריתות (דף כ"ג) מהא דאמר ר"ש האוכל נבילה ביוה"כ פטור ל"ל קרא למעוטי דם מפל הני תיפוק ליה דאין איסור חל על איסור והניחא למ"ד התם בספ"ה דכריתות אלקבא דר"ש דבקדשים גלי קרא דאיסור חל על איסור ודזייק לה מדכתיב פל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים

למעילה ואתי איסור מיתה וקא חנייל על איסור חלב דבכרת שפיר אלא למ"ד התם אליבא דר"ש דאפי' בקדשים אין איסור חל על איסור בשום ענין דתנא אין פגול בעולין ואין נותר בעולין והאי כל חלב מוקי לה בולדות קדשים וקסבר ולדי קדשים בהננייתן הו קדושים דתרנוניהו בהדי הדדי אתו התינח דצריד קרא למעוטי דם ממעילה דאיכא למימר דמשום ולדי קדשים קאתי למעוטי דאיסור דם ואיסור מעילה בהדי קאתו דס"ד דחנייל איסור מעילה על דם קמ"ל קרא דלא אלא איסור טמא ונותר אפי' בולדי קדשים לא משפחת לה דחנייל עד שעת הקרבה ולעולם איסור דם קדים וכיון דאין איסור חל על איסור בקדשים קרא למעוטי דם מנותר וטמא ל"ל תיפוק ליה דאין איסור נותר וטמא חל על איסור דם דקדים והא ליכא למימר דנ"מ אם אכל חצי זית בשר נותר וטמא וחצי זית דם מנותר וטמא משלימו לכזית דהתם משום אין איסור חל על איסור אין לפנטרו משום נותר וטמא כיון דמאיסור דם אינו אלא ח"ש וס"ד דחנייל איסור נותר וטמא על איסור דם של ח"ש קמ"ל קרא דאין על דם שם נותר וטמא כלל ואע"ג דס"ל לר"ש בפ"ג דמכות כל שהיא למכות וא"כ תיפוק ליה משום איסור דם ליתא הא קאמר התם לא אמרו פזית אלא לענין קרבן ודם בר קרבן הוא ובעי פזית אפי' לר"ש וה"נ פגול ונותר בני קרבן נינהו ומודה ר"ש דצריד פזית בין במזיד לענין פרת בין בשוגג לענין קרבן דהא ליתא דכבר הוכחתי לקמן ברפ"ב דמכילתין (דף ע"ג) דאין איסור חל על איסור דח"ש נמי ומקא דספ"ה דכריתות גופיה מוכח פן דאל"כ מנ"ל להגמ' להוכיח מקא דאשר לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה דאיסור חל על איסור בקדשים דילמא נ"מ לח"ש איסור קדשים קלים וח"ש בשר ק"ק דמצטרפין למעילה ומאיסור חלב ליכא אלא ח"ש וכיון דחלב בר קרבן ונותר הוא אפי' לר"ש בעי פזית ומאי פריד למ"ד לר"ש בקדשים אין איסור חל על איסור כל חלב לה' מאי עביד ליה א"ו ש"מ דעל ח"ש אין איסור חל על איסור ועוד הבאתי ראיות לזה וה"נ משמע לי מדברי רש"י שפי' חד למעוטי מנותר שאם אכל וכו' מפרת נראה משום דק"ל דאי בהזיד בשניהם בדם ונותר או בטומאה ודם ל"ל למעוטי תיפוק ליה דחייב פרת משום דם והשתא ל"ל לדחוקי הכי הא כיון דע"כ מייירי בדליכא אלא ח"ש מדם דאל"כ תיפוק ליה דאין איסור חל על איסור וא"כ איכא למימר אפי' בהזיד בדם נמי אלא ודאי משפחת לה לרש"י דאפי' בדאיכא פשיעור מדם נמי מייירי ובכה"ג א"א לאוקמי אלא בדשגג בדם ואע"ג דאיכא נמי לאוקמי במזיד ובח"ש אפ"ה כיון דמייירי נמי בכשיעור וא"א אלא בדשגג בדם רש"י חדא מתרי טעמי נקט מ"מ קשיא ל"ל למעוטי דם מנותר וטמא למ"ד אליבא דר"ש דבקדשים נמי אין איסור חל על איסור וי"ל דאע"ג דאין איסור חל על איסור מ"מ משפחת לה דאתי איסור דם ואיסור נותר וטמא בבת אחת ובאיסור בת אחת מודה ר"ש דתרנוניהו חניילא פדאמרינו גבי ולדות קדשים וה"ד פגון דאייתי ב' שערות לבתר שחל על קרבן זה איסור נותר וטמא דכי מיייתי ב' שערות השתא אתו ונחל עליה איסור דם ונותר וטמא בבת אחת דהא בעוד דלא אייתי ב' שערות לאו בר עונשין הוא וכה"ג מוקי לה בסוף פ"ג דיבמות (דף ל"ג) גבי זר ששימש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה דהו"ל איסור בת אחת ואפי' לר"ש חניילי פגון דאייתי ב' שערות בשבת ואייתי ב' שערות ואיטמי לי' דכולהו בהדי הדדי אתו ובאמת מההיא סוגיא פ"ג דיבמות ק"ל אהא דספ"ה דכריתות דמקשי אהא דרבי רחמנא אימורי קדשים קלים למעילה ולטומאת הגוף הא

אין איסור חל על איסור הל"ל בדאיטמא ואייתי ב' שערות אח"כ וכן בדאייתי ב' שערות
בית הקדשה דבהמה זו דאיסור חלב וטומאה ומעילה בבית אחת קאתו אלא שאין להאריך
פאן בנה.

עוד י"ל למאי דאמרינן פ"ג דמנחות (דף כ"א) דם שבשלו או מלחו אין עוברין עליו
בלא"ה לא קשה מידי דמש"ה מיעטו קרא לדם מנותר וטמא אע"ג דאין איסור חל על
איסור נ"מ אע"ג שבשלו או מלחו דפקע איסור דם אפ"ה קמ"ל קרא דליפא איסור
נותר וטמא ומעילה בדם קדשים מיהו כ"ז לדעת הפוסקים דפסקו הכי מ"מ קצת פוסקים
ס"ל דדם שבשלו או מלחו ע"ע וכו"ד רש"י בפ"ח דחולין (דף ק"ט) גבי הא דתנו חלב
קורעו ומוציא את דמו וכמ"ש התוס' שם א"א לאוקמי הכי וזה תלוי בדקדוקי סוגיא זו
דפ"ג דמנחות דנ"ל לפי מסקנת רבא ור"פ התם דם שבשלו או מלחו ע"ע וכבר ביררתי
ד"ז בפתשובה באריכות אין זה מקומו לפיכך מתנורתא כפי קמא: הקדים דם השעיר לדם
הפר יחזור ויזה מדם השעיר לאחר דם הפר בגמ' מוקי לה להאי הקדים במתנות שבהיכל
ומפשטא דמתניתין משמע לכאורה דארישא קאי פיצד קתני אם הקדים מעשה לחבירו
לא עשה כלום פיצד הקדים דם השעיר וכו' והאי יחזור ויזה לעכב קאמר ולפ"ז מתניתין
ר"נ היא דאמר דאפ"י בדברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ סדרן מעכב דאלו לר"י הקדים
דמים בחוץ מאןחר למקדם לא מעכב פדאמ' לעיל רפ"ד לא דאקדים מתנות דפר במזבח
מקמי מתנות דשעיר בהיכל ור"י היא אבל קמ"ל לפי זה דאמר ר"ח בגמרא קטורת שחפנה
קודם שחיטתו של פר לא עשה כלום ואמרינן עלה כמאן דלא כר"י דהא חפינת קטורת
בחוץ היא ומשני אפ"ת ר"י צורך פנים פנים דמי ופריה עלה מסיפא דמתניתין דתנו
ואם עד שלא גמר את המתנות שבפני וכו' ואם איתא יחזור ויחפון מבעי ליה ואי מתני'
ר"נ היא הא ודאי לר"נ קטורת שחפנה קודם שחיטת הפר לא עשה ולא כלום דהא
מדברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ הוא ומאי פריה אדר' חנינא הא ע"כ ר"ת לא קמ"ל
אלא הא דאפ"י לר"י לא עשה כלום אבל אדר"נ מילתא דפשיטא היא והשתא קושיא זו
קשיא אמתניתין גופיה ולא אר"ח וה"נ מאי דפריה בגמ' ממתניתין אהא דאמר עולא
שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר לא עשה כלום והא דעולא נמי אליבא דר"י אתיא
ולפ"ז אי מתניתין ר"נ היא תקשה ליה מתניתין גופה מיהו למאי דאפרש בגמ' דאיכא
למימר דאפילו לר"נ הא דר"ח ודעולא ליכא עיפובא אתי שפיר דפריה לה אהני אמוראי
אבל מגופה דמתניתין לא קשה מידי מ"מ י"ל דמתניתין ר"י היא והא דקא הקדים דם
השעיר לדם הפר יחזור ויזה למצנה קאמר ולא לעכב ומילתא באפי נפשה היא ולא
לפרש הרישא קאתי אלא דק"ל אי למצנה קאמר מאי קמ"ל דיחזור ויזה פשיטא: וכן
במזבח הזהב וק"ל הא במזבח הזהב ב' מיני הזאות היו ד' מתנות על ד' קרנות וז' על
טיהרו פדתנו לעיל והו"ל למימר וכן בקרנות המזבח וכן בטיהרו שפל א' פפרה בפני
עצמה ואם נתן מקצת מתנות על טהירו ונשפף הדם יביא דם אחר ויתחיל ממתנות
שבטהירו וא"צ לחזור ולהזות מתנות שבקרנות מיהו בגמרא נפקא ליה מוכלה לכפר
את הקודש דכל א' פפרה בפני עצמה ולא חשיב הא דקרנות וטהירו אלא א' דא' מזבח
כמשמעו ושניהם פללן קרא בהא דמזבח מיהו איכא למימר דלמ"ד אין מערבין לקרנות
והא בטהירו לכ"ע מערבין כדפי' לעיל אע"ג דקרא פלל לשניהם בהא דמזבח אפ"ה
איכא למימר דתיתי נינהו הואיל דלא דמי דבהזאת דקרנות מזה מפר בפ"ע ומשעיר

בפ"ע ובטהירו מזה ע"י תערוכת וא"צ קרא לזה שהן ב' פפרות פינון שהזאת הדמים
בעצמם מחולקין זה מזה משא"כ לפנים ואוהל מועד אע"פ שבמקום הזאה מחולקין מ"מ
בעיקר הזאת הדמים בעצמם אינם מחולקים ובהו הוי ניקח ההיא דפ"ד דזבחים (דף
מ"ב) גבי פיגל בהזאות של פר ושעיר של יוה"כ דקתני פיגל בין בא' בין בב' כו' דמוקי
לה רבה משפחת לה בד' פרים ובד' שעירים דהזאות חלוקים הם היינו לפנים ודהיכל
והני דמזבח תרתי נינהו די"ל דאליבא דמ"ד אין מערבין לקרנות קאמר לה ומשום ההיא
ברייתא דמייתי לה שם בסמוך דחשיב מ"ז דיוה"כ משום דאין מערבין לקרנות מ"מ
אאל"כ דא"כ תקשה למ"ד מערבין לקרנות ל"ל דכתב רחמנא בהאי קרא מזבח ללמד
דכפרה בפ"ע היא ואינה נכלל פאחד עם המתנות הקודמות תיפוק ליה בלא"ה כפרה
בפ"ע היא הואיל ובכאן מערבין ובהזאות הקודמים לה אין מערבין אלא ודאי ליתא
לה"ט: ת"ר פל מעשה יוה"כ כו' לא עשה כלום ת"ק לא פלי במאי מיירי אי בדברים
הנעשים בבגדי לבן בפנים דווקא וכו"י או אפילו בחוץ וכו"נ ופליגי במילתיה ר"י ור"נ
אבל אין לפרש דתלתא תנאי נינהו ות"ק ת"ק בפ"ע הוא ואפ"י בדברים הנעשים בבגדי
זהב בחוץ נמי ס"ל דסדרן מעכב ופליג אפרונייהו דא"כ הו"ל לפרש טעמא דת"ק נמי
כדמפרש טעמא דר"י ור"נ אלא ודאי כדפירשתי וכה"ג מצינו בפ"י דפסחים (דף קט"ז)
גבי וחותם בגאולה דפליגי ר"ע ור"י במילתיה דת"ק ובכמה מקומות מצינו כה"ג כדפ"י
התם הרשב"ם והתוס' ועוד הכא בלאו הכי אינו אלא ב' תנאים דהא קי"ל פל מקום
שאמר ר"י אימתי אינו אלא לפרש כדאמר' בפ"י זה בורר: דף ס"א ע"א שעיר ושחטו
קודם מתן דמו של פר לא עשה ולא כלום ק"ל פינון דשחיטה לאו עבודה עיכובא דחוקה
עלה לא קאי כדאמ' בפ"ק דמנחות (דף ה') הקדים חטאתו לאשמו לא יהא א' ממרס בדמו
אלא תעובר צורתו ויצא לבית השריפה ואמ' וקא ר"פ הוא דאמ' שאני הלכות מצורע
דכתיב ביה הנייה ומשני ה"מ עבודה אבל שחיטה לאו עבודה היא פ"י ולא קאי עיכובא
דהנייה אשחיטה ואי אין מחוסר זמן לבו ביום יהא א' ממרס בדמו לקריב אשם והדר
לקריב חטאת אלמא פל היכא דכתב רחמנא עיכובא אשחיטה לא קאי דלאו עבודה היא
ה"נ עיכובא דחוקה אשחיטה לא קאי ואמאי שעיר ושחטו קודם מתן דם של פר לא
עשה כלום וכ"ת ה"ט נמי דשעיר ושחטו קודם מתן דם של פר דלא עשה כלום מש"ה
הוא משום דיש מחוסר זמן לבו ביום דה"ט נמי דהקדים חטאתו לאשמו דפסול ולאו
משום דקאי עליה חוקה ליתא דהא התוס' הקשו התם פינון דמחוסר זמן לבו ביום ל"ל
חוקה גבי יוה"כ לעכב ותירצו דווקא גבי מצורע חשיב מחוסר זמן במה שעדיין לא הגיע
זמן טהרתו אבל סדר עבודה דיוה"כ דלכפרה לא חשיב מחוסר זמן וכינון שפן איכא
למימר דסדר יוה"כ מעכב לר"י כדאית ליה ולר"נ כדאית ליה אלא משום חוקה וכינון
דשחיטה לאו עבודה היא לא קאי עיכובא דחוקה עליה כמו גבי מצורע ואמאי לא עשה
כלום וי"ל הא דהקדמת שחיטת שעיר למתן דם של פר מעכב לאו משום לתא דשעיר
הואיל והקדים שחיטתו אלא משום דאיחר למתן דם פר אחר שחיטת השעיר והנייה ראוי
להקדימו ודמ"א להא דאמ' לעיל פ"ד (דף מ') דאי אקדים מתנות פר בהיכל קמי מתנות
שעיר בפנים מעכב אפ"י לר"י דאמר חוקה לא קאי אדברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ
וא"כ ע"כ הא דמעכב לאו משום לתא דפר דאקדמיה דהא אמתנות הללו דפר שהן בהיכל
לא קאי חוקה א"ו ה"ט דמעכב משום איחור דם שעיר של פנים דקאי עליה חוקה דאיחרו

לשׁל פֿר וּכ"ת אי ס"ד דִּלְאוּ מִשׁוּם הַקְדָּמַת שְׁחִיטַת שְׁעִיר הַגִּי עֵיפוּבָא אֱלָא מִשׁוּם אֵיחֹר דָּם הַפֿר א"כ הו"ל מְעֻנּוֹת לֹא יוּכַל לְחַקֵּן וְאֵין לוֹ תַקְנָה בְּשְׁחִיטַת שְׁעִיר אַחַר לְאַחַר מִתַּן דָּם הַפֿר דֶּקָּא כְּבָר נִשְׁחַט הַשְׁעִיר הָא' קוֹדֵם מִתַּן הַפֿר וּפְסָלוֹ לְהַדָּם לְגַמְרֵי וּמֵאֵי דְהוּי הוּי וּא"א בְּחֻזְרָה דָּאי אֲמַרְתָּ בְּשִׁלְמָא דֶּהֱקַפִּידָא הוּא עַל הַקְדָּמַת שְׁחִיטַת הַשְׁעִיר לְחֹדֵי נִיחָא דִּישׁ לוֹ תַקְנָה בְּמֵאֵי דְחֹזֵר וְשׁוּחַט שְׁעִיר אַחַר מִתַּן דָּם הַפֿר דְּנִמְצָא שְׁחִיטַת שְׁעִיר זֶה לְאַחַר מִתַּן דָּם הַפֿר וְהָא שְׁנִשְׁחַט קוֹדֵם פְּסוּל וּכְמֵאן דְּלִיתָא דְּמֵי אֲבָל א"א דֶּהֱקַפִּידָא עַל אֵיחֹר דָּם הַפֿר הוּא בְּמָה יִתְקַן בְּהָא שְׁיִחְזוֹר וְיִשְׁחֹט שְׁעִיר א' אַחַר מִתַּן דָּם הַפֿר מ"מ אוֹתוֹ שְׁעִיר שְׁשַׁחַט קוֹדֵם לְמִתַּן דָּם הַפֿר פּוֹסֵל אֶת הַדָּם ע"י הַקְדָּמָתוֹ וּבְמָה יִחְזוֹר לְהַכְשִׁירוֹ ע"י שְׁחִיטַת שְׁעִיר הַב' וְכִי מֵאַחַר שְׁנִפְסַל חֹזֵר וְיִכְשֵׁר וּא"כ אֵין פְּאֵן תַקְנָה אֱלָא שְׁשַׁחַט פֿר אַחַר ג"כ וְאַחַר מִתַּן דָּם יִשְׁחֹט שְׁעִיר א' וְדָם הַפֿר הָא' יִשְׁפָּדוּ וּפְשִׁטָא דְבָרֵי עוֹלָא לֹא מִשְׁמַע הָכִי דְקָאֵמַר שְׁעִיר שְׁשַׁחַטוֹ קוֹדֵם לְמִתַּן דָּם שְׁל פֿר לֹא עֲשֵׂה כְּלוּם מִשְׁמַע דְּאֵהֵי עֲשֵׂה דְמִיָּרֵי בֵּיה דְהֵיָנוּ שְׁחִיטַת שְׁעִיר הוּא דְלֹא עֲשֵׂה כְּלוּם אֲבָל דָּם הַפֿר כְּדִקְאֵי קֵאֵי וּמִזֶּה מְמַנּוּ וְאַח"כ שׁוּחַט שְׁעִיר א' דִּי"ל דֶּקָּא דֶּהֱמֵאֲחֵר מְעַכְב לְמוֹקְדָם בְּהַקְדָּמָתוֹ לְאוּ לְמִיָּרָא שְׁפּוֹסֵל מְאֻחֵר לְמוֹקְדָם לְגַמְרֵי ע"י הַקְדָּמָתוֹ אֱלָא הַדְּבָר תְּלוּי וְעוֹמֵד כ"ז שְׁלֹא חֹזֵר וְעֲשֵׂה אֶת הַמְעֲשֵׂה הַמְאֻחֵר לְאַחֲרָיו הו"ל עֵיפוּב וְאֵין מְעֲשֵׂה הַמְּוֹקְדָם כְּלוּם וְאֵם חֹזֵר וְעֲשֵׂה אֶת הַמְעֲשֵׂה הַמְאֻחֵר אַחֲרָיו ש"ד וְאֵין מְעֲשֵׂה הַמְאֻחֵר שֶׁהִקְדִּימוּ בְּרֵאשׁוֹנָה פּוֹסְלוֹ לְמוֹקְדָם כֹּל עֵיבָרָא אֱלָא הַמְאֻחֵר עֲצָמוֹ שֶׁהִקְדִּימוּ כְּמֵאן דְּלִיתָא דְּמֵי וְאֵי חֹזֵר וְעוֹשֵׂה מְעֲשֵׂה הַמְאֻחֵר בְּמִקוּמוֹ לְאַחַר הַמְּוֹקְדָם שְׁפִיר דְּמֵי וְאֵם לְאוּ הֵנָּה לִיה הַמְאֻחֵר כְּמֵאן דְּלִיתָא וּמְעַכְבוֹ לְמוֹקְדָם כְּמוֹ שֶׁהִזְאוֹת עֲצָמָן מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה וְאֵם עֲשֵׂה מְקַצְתָן מְקַצְתָּ הַשְּׁנֵי מְעַכְב וְאֵין עֲשִׂיתָ חֵלֶק הָא' כְּלוּם ה"ה גְּמֵי שְׁחִיטַת הַשְׁעִיר מְעַכְב לְדָם שְׁל פֿר שְׁאֵין הִזְאוֹתוֹ כְּלוּם וְאֵינוּ גוֹמֵר עַד שְׁשַׁחַט אַחֲרָיו דְּוֹקָא אֶת הַשְׁעִיר וּמ"מ אוֹתוֹ הַשְׁעִיר שְׁשַׁחַטוֹ קוֹדֵם לְהִזְאוֹתוֹ לֹא פְסָלוֹ אֱלָא שְׁלֹא נִגְמְרָה כְּפָרְתוֹ עַד דֵּיִן בְּהִזְאוֹתוֹ וּכְשִׁשְׁחַט לְשְׁעִיר נִגְמְרָה כְּפָרְתוֹ וְהָכִי מִשְׁמַע הָתָם בַּפ"ד גְּבִי הָא דְשְׁעִיר א"מ אֶת הַפֿר דְּעֵיפוּב הַבָּא מִחֻמַּת אֵיחֹר הַמְּוֹקְדָם לְמֵאֻחֵר אֵין הַמְאֻחֵר שְׁקִדְמוֹ פּוֹסְלוֹ לְגַמְרֵי וְאֵין לוֹ תַקְנָה אֱלָא [אֵם] חֹזֵר וְעוֹשֵׂה לְמֵאֻחֵר אַחֲרָיו בְּמִקוּמוֹ ש"ד וְלַעֲיֵל פ"ד פִּירְשֵׁתִי הֵהִיא סוּגְיָא דְהָתָם: בְּמִתְנֹת שְׁבֵהִיכָל.

פִּירְשֵׁתִי בְּמִתְנֵיתִין: זֶה לְפָנֵי וְלְפָנֵי פִירְש"י אֵם נִכְנַס אָדָם שָׁם בְּטוֹמְאָה. מְזַבֵּחַ כְּמִשְׁמַעוֹ עַל טוֹמְאָה שְׁאֵירַע לְאָדָם בְּמִזְבֵּחַ וְשָׁהָה כְּדֵי הַשְׁתַּחֲוֶיָה שְׁזָה שְׁעוֹר שְׁהֵיָה לְמֵי שְׁנִטְמָא בְּעֻזְרָה וּכ"ל אֵמֵי שִׁנְיָה בְּפִי דְעַל לְפָנֵי וְלְפָנֵי פִירְשׁ שְׁמַכְפֵּר אֵם נִכְנַס אָדָם שָׁם בְּטוֹמְאָה מִשְׁמַע דְּמִיָּרֵי בְּנִטְמָא קוֹדֵם בְּנִיטְתוֹ וּגְבִי מְזַבֵּחַ פִּי שְׁמַכְפֵּר עַל טוֹמְאָה שְׁאֵירַע לוֹ לוֹ שָׁם וּבְשָׁהָה כְּדֵי הַשְׁתַּחֲוֶיָה דְּוֹקָא וּנ"ל דַּט"ס הוּא בְּפִירְש"י וְצ"ל לֹא שָׁהָה וְכֹן הִעֲתִיקוּ הַתּוֹסֵס דְלֹא שָׁהָה וְעַבְד עֲבוּדָה וּמִשׁוּם דַּק"ל לְמָה פֿרַט קָרָא לְמִזְבֵּחַ בַּפ"ע דָּאי מִיָּרֵי בְּמִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי בְּכָלל הֵיכָל הוּא וְאֵי בְּחִיצוֹן בְּכָלל יְכַפֵּר אֵלוּ עֲזֻרוֹת הָוִיָא דְבִשְׁלָמָא עֲזֻרוֹת וְהֵיכָל וּכ"ק פֿל א' אֵלִים קְדוֹשִׁתִיהָ מְחַבְּרוֹ דְּבְעֻזְרָה רְשׁוֹת לְכָל אָדָם טְהוֹר לְכַנֵּס בּוֹ וּבְהֵיכָל אֵין רְשָׁאֵין אֱלָא כְּהֵנִים וּלְצוֹרֵךְ עֲבוּדָה דְּוֹקָא וּלְק"ק אֵין רְשָׁאֵי לְכַנֵּס אֱלָא כ"ג בִּיּוֹה"כ בְּשַׁעַת עֲבוּדַת פְּנִים וּסד"א דְאֵינוּ מְכַפֵּר אֱלָא עַל הַקָּל לְחֹדֵי אוֹ עַל הַחֲמוֹר לְחֹדֵי וְלֹא עַל הַקָּל מְגֻזָּה כִּי מִיָּדִי דְהֵנָּה אֲשָׁר עֲבִירוֹת קְלוֹת קמ"ל דְּמְכַפֵּר עַל הַחֲמוֹר וְעַל הַקָּל אֲבָל מְזַבֵּחַ מ"נ אוֹ בְּכָלל הֵיכָל הוּא אוֹ בְּכָלל עֲזָרָה לְפִיכָה פִי דְמִיָּרֵי מְעַבּוּדָה דְלִיכָא אֱלָא בְּמִזְבֵּחַ וּמ"מ אֵיסוּר כְּרַת דְּטוֹמְאָה לִיכָא דְמִיָּרֵי בְּנִטְמָא בְּפָנֵים דְּבַעֲי שְׁהֵיָה וּבְדִלָא שָׁהָה

כְּדִי הַשְׁתַּחֲוֹאָה דְּמִשׁוּם טוֹמְאָה בְּעִזְרָה לִיכָּא וּמִשׁוּם מְזַבְּחַ דְּטִמְא שְׁעֵבַד אִיכָּא וּכְהֵא גִּוְוָנָא מוּקִי לָהּ הַגְּמָרָא בַּפ"ב דְּשִׁבְעוֹת (דְּפ' י"ז) דְּהָא דְּקִי"ל טִמְא שְׁשִׁימַשׁ בְּמִיתָה וְלֹא בְּכַרְת מוּקִי לָהּ בְּנִטְמָא בְּעִזְרָה וּבִדְלָא שְׁהָה דְּמִשׁוּם טוֹמְאָת עִזְרָה לִיכָּא וּמִיתָה דְּטִמְא שְׁשִׁימַשׁ אִיכָּא: עִם הַקְּהֵל אֱלוֹי יִשְׂרָאֵלִים יִכְפֹּר אֱלוֹי הַלְוִיִּם לְכַאוּרָה מִשְׁמַע דְּלוֹיִם לָאוּ בְּכֻלָּל עִם הַקְּהֵל נִינְהוּ וְלֹא מִיְקָרוּ קְהֵל מִש"ה צְרִיף קָרָא לְרַבּוּיָנְהוּ בַּפ"ע מִיְכַפֵּר אָבֵל א"א לֹא מֵר פֶּן דְּהָא בַּספ"ק דְּהוֹרִיּוֹת ר"ל רַאב"י דְּשִׁבְטוֹ שָׁל לֹוי לֹא אִיְקָרוּ קְהֵל וְאִידְחוּ דְּבָרֵיו בְּמִסְקָנָא אֱלֹא שְׁבֵט לֹוי נָמִי אִיְקָרוּ קְהֵל וְה"נ אֲמַרִינֵן בַּפ"ד דְּקְדוּשִׁין (דְּפ' ע"ג) ה' קְהֵל פְּתִיבִי חַד לְכַהֲנִים וְחַד לְלוֹיִם וְחַד לְיִשְׂרָאֵלִים וְכו' וְאִיכָּא חַד לְיִשְׂרָאֵל אֱלִיכָּא דְר"י הֵתֵם דְּכַהֲנִים וְלוֹיִם מְחַד קְהֵל נְפָקָא מ"מ ש"מ אֱלִיכָּא דְר"י לֹויִם אִיְקָרוּ קְהֵל וְהָכָא מְרַבִּי לְהוּ ר"י לְלוֹיִם מִיְכַפֵּר אֱלֹא וְדָאִי לַכ"ע לֹויִם בְּכֻלָּל קְהֵל נִינְהוּ וְהָא דְמְרַבִּי לְהוּ מִיְכַפֵּר מִשׁוּם דַּס"ל דְּלָאוּ עִם מִיְקָרוּ וְהָכָא עִם הַקְּהֵל פְּתִיב וְהָכִי אֲמַרִינֵן בְּהַדְיָא בַּפ"י דְּחֻלִּין (דְּפ' קל"א) דְּמִשׁוּם דְּלָא אִיְקָרוּ עִם מְרַבָּה לְהוּ אָבֵל וְדָאִי קְהֵל אִיְקָרוּ וּבְאַמְת ק"ל אֶהָא דַּס"ל לְרַאב"י בַּספ"ק דְּהוֹרִיּוֹת דְּלוֹיִם לָאוּ קְהֵל אִיְקָרוּ מֵהֵיא דַּפ"ד דְּקְדוּשִׁין דְּמִשְׁמַע לַכ"ע לֹויִם בְּכֻלָּל קְהֵל הֵן וְכֵן בְּדִין דָּאִי לֹא תִימָא הָכִי א"כ אַתָּה מְכַשִּׁיר כָּל פְּסוּלֵי הַיּוֹחֲסִין לְלוֹיִם וּבְחִזְדוּשֵׁי לְמַס' הוֹרִיּוֹת אֲפָרֵשׁ לָהּ אִין פָּאן מְקוּמוֹ: יִכְפֹּר אֱלוֹי לֹויִם שָׁם בַּפ"י דְּחֻלִּין קְאָמֵר יִכְפֹּר אֱלוֹי לֹויִם וְתַנְיָא אִידְדָּהּ יִכְפֹּר אֱלוֹי עֲבָדִים וּמוּקִי לָהּ דְּבַהָא פְּלִיגִי דְמַר סָבַר לֹויִם אִיְקָרוּ עִם וְל"צ לְרַבּוּיֵי וּיְכַפֵּר לְעַבְדִּים וּמַר סָבַר לֹא אִיְקָרוּ עִם וְלֹויִם אַתָּא וְנ"ל הָא דְמְרַבִּי לְעַבְדִּים לָאוּ מִשׁוּם דְּלָא אִיְקָרוּ עִם דְּנִדְאִי אִיְקָרִי עִם דַּל"כ יִהְיוּ עֲבָדִים פְּטוּרִים מִן הַמַּתְנוֹת אִם נָתַן לוֹ אֶחָד עַל מְנַת שְׂאִין לְרַבּוּ רְשׁוּת בּוֹ בְּגוּוּנָא דְּלָא קָנָה רַבּוּ וְכַדְאֲמַרִינֵן בַּפ"ב דְּנִדְרִים וּבַפ"ק דְּקְדוּשִׁין וְהָא לֹא מְצִינוּ שְׁעֲבָדִים פְּטוּרִים מִן הַמַּתְנוֹת וְעוֹד דְּפָרִיף הֵתֵם לְרַב דְּפוּטֵר לֹויִם מִן הַמַּתְנוֹת מִשׁוּם דְּלָא אִיְקָרוּ עִם מְדַתְנָהּ הַשּׁוֹחֵט לְכַהֵן וּלְנִכְרִי פְטוּר מִן הַמַּתְנוֹת וְלֹא קְאָמֵר הַשּׁוֹחֵט לְלוֹי וּלְנִכְרִי פְטוּר מִן הַמַּתְנוֹת וְה"נ יֵשׁ לְדִיִּיק דְּעַבְדִּים חֲזִיבִים דַּל"כ הו"ל לְמִימַר הַשּׁוֹחֵט לְכַהֵן וּלְעַבְד פְטוּר וְכ"ש נְכָרִי אֱלֹא וְדָאִי עֲבָדִים אִיְקָרוּ עִם וְהָא דְמְרַבִּי לִיָּה מִיְכַפֵּר מִשׁוּם דְּלָא אִיְקָרוּ קְהֵל וְהָכָא עִם הַקְּהֵל פְּתִיב וְנ"ל דַּס"ל לְהֵאִי תַנָּא כַּמ"ד דְּקְהֵל גְּרִים אִיְקָרוּ קְהֵל דַּל"כ מֵאִי אֲרִיָּא דְמְרַבִּי לְעַבְדִּים מִיְכַפֵּר יוֹתֵר הו"ל לְרַבּוֹת גְּרִים אֱלֹא וְדָאִי ס"ל דְּגְרִים בְּכֻלָּל קְהֵל הֵן וְכ"ש דְּבְכֻלָּל עִם הֵן מִטְעָמָא דַּפ"י וּבְהַדְיָא תַנּוּן בַּפ"י דְּחֻלִּין גַּר שְׁנַתְגַּזִּיר וְהִיתָה לוֹ פָּרָה נְשַׁחֲטָה עַד שְׁלֹא נִתְגַּזִּיר פְטוּר מִשְׁנַתְגַּזִּיר חֲזִיב אֱלֵמָא גַּר אִיְקָרִי עִם מְדַחֲזִיב בְּמַתְנוֹת אִי נָמִי י"ל דַּס"ל לְהֵאִי תַנָּא דְקְהֵל גְּרִים לֹא אִיְקָרוּ קְהֵל וּמִיְכַפֵּר נְפָקָא לִיָּה גְּרִים וְעַבְדִּים דְּשִׁנְיָהֶם שְׁוִין בְּהָא דְּלָא אִיְקָרוּ קְהֵל וְאִינֵן בְּכֻלָּל עִם הַקְּהֵל אֱלֹא דַּאֲתָא יִכְפֹּר וְרַבִּי אִפִּי לְהִנִּי דְּלָא אִיְקָרוּ קְהֵל ל"ש גְּרִים ל"ש עַבְדִּים בְּמִשְׁמַע אֱלֹא הַתַּנָּא נְקֻט עַבְדִּים וְכ"ש גְּרִים וּמ"מ בְּקָרָא דִּיכְפֹר הַכֹּל בְּמִשְׁמַע וּפִי זֶה נ"ל עֵינְךָ דְּאִילוּ לְפִי א' קֶשֶׁה דְמֵאֵן שְׁמַעְתָּ לִיָּה דַּאִית לִיָּה קְהֵל גְּרִים אִיְקָרוּ קְהֵל ר"י שָׁם בַּפ"ד דְּקְדוּשִׁין וְהָא הָאִי תַנָּא דְּלָא כַּר"י דְּאֵלוּ ר"י מְרַבִּי מִיְכַפֵּר לֹויִם וְס"ל דְּלָא אִיְקָרוּ עִם וְאֵלוּ הָאִי תַנָּא מְרַבִּי עַבְדִּים אָבֵל לֹויִם אִיְקָרוּ עִם וְאֵע"ג דַּא"ל דַּס"ל כַּר"י בְּחֻדָּא וּפְלִיג עֲלֵיהּ בְּחֻדָּא מ"מ כַּר"י דְּרַף הַגַּמ' לְהַקְשׁוֹת וּלְשַׁנוּיֵי הָכִי וְלֹא הָוִי שְׁתִּיק אֱלֹא וְדָאִי פִי ב' עֵינְךָ מ"מ אֲנִי תַמָּה דְלִדְיוֹן דְּקִי"ל דְּמִסְפָּקָא לָן אִי לֹויִם אִיְקָרוּ עִם אִי לֹא פְדַאֲתָא הֵתֵם בַּפ"י דְּחֻלִּין וּקִי"ל בַּפ"ד דְּקְדוּשִׁין דְּקְהֵל גְּרִים לֹא אִיְקָרוּ קְהֵל דְּגַר מוֹתֵר בְּמַמְזַרְת א"כ אַת"ל דְּלוֹיִם לֹא אִיְקָרוּ עִם הָאִי יִכְפֹּר ע"כ לְלוֹיִם אַתִּי וְכַר"י וְא"כ

גרים דלא איקרו קהל ואינן בכלל עם הקהל מהיכן איתרבו לכפרה בשלמא לר"י גופיה
ניחא דס"ל דקהל גרים איקרו קהל ובכלל עם הקהל הו וכן לאידך תנא דמרבין מיכפר
לעבדים וה"ה לגרים וכדפין נמי ניחא דס"ל דלויים איקרו עם ובכלל עם הקהל הו ולהני
תנאי בין לויים בין גרים איתרבו לכפרה אבל לדין קשיא וי"ל דלא קשה מידי דנדאי
מיתורא דיכפר הפל במשמע כל הני שאינן בכלל הני דפרט קרא בהדיא בין גרים דאינן
בכלל קהל בין לויים את"ל דלא איקרו עם דשקולין הו והי מינניהו מפקת וע"ד דפי'
לעיל גפי הא דמרבין האי תנא עבדים מיכפר דה"ה לגרים והא דדייק התם מדתנאי אידך
יכפר אלו עבדים דש"מ דלויים ס"ל דבכלל עם הו לאו למימרא דהכי דייק לה דאי ס"ד
דס"ל דלויים לא איקרו עם לא הו"ל לרבות עבדים מיכפר אלא לויים לחוד דליתא וכדפין'
אלא הכי דייק לה דאי ס"ל דלויים לא איקרו עם ואינן בכלל עם הקהל דכתב רחמנא
בהדיא וצריכי למיתי לויים מרבוניא כמו עבדים הו"ל למימר יכפר לרבות לויים ועבדים
אלא ודאי ס"ל דלויים מגופיה דקרא אתנא דבכלל עם הקהל הו ומרבוני דיכפר ל"צ למיתי
אלא עבדים ולא לויים: הןשוו פולן לכפרה א' פירש"י הןשוו פולן בהאי יכפר בתרא
וק"ל א"כ מנין לנו לרבות מהאי יכפר לויים דילמא האי יכפר לא אתי אלא להא לחוד
להשוות המתכפרין שנאמר בהדיא בקרא שהו פהנים וישאל בכפרה שמתכפרין בשעיר
המשלח ולא מייירי קרא מלויים כלל אבל איני יודע מי דחקו לפרש פן ולמה לא נאמר
כפשוטו מדכתב רחמנא פהנים ועם הקהל ויכפר מרבה לויים השוו להדיא לכפרה א'
לר"י ולא מיתורא דקרא דריש ליה אלא פשטיה דקרא משמע ליה לר"י הכי דהשוו
לכפרה א' ותדע דלא מיתורא אלא ממשמעוטיה דריש לה דהא בסוף פ"ק דשבועות (דף
י"ג) פריה ור"ש הא ודאי הןשוו ומשני הןשוו דבני כפרה נינהו מיהו כל חד מכפר
בדידיה פי' פר לכהנים ושעיר לישאל ואי מקרא יתירא דריש לה ר"י להא דהןשוו מאי
משני ר"ש הןשוו דבני כפרה נינהו להא ל"צ קרא יתירא הא בהדיא פתיב דבני כפרה
נינהו אלא ודאי לאו מקרא יתירא נפקא ליה הא אלא ממשמעוטיה דקרא משמע דהןשוו
לכפרה א' והא דפריה התם מ"ט דר"ש דכתיב ולקח את שני השעירים איתקש שעיר
המשלח לשעיר הנעשה בפנים היינו משום דפשטא דקרא משמע כר"י דהןשוו לכפרה
א' מש"ה פריה מ"ט דר"ש דמפיק ליה לקרא מפשטיה: ונתחיל בתחילה במתנות המזבח
פי' בקרנות ואע"פ שגשפף לאחר מתן קרנות בתוך מתן ז' של טהירו אפ"ה חוזר ומתחיל
בקרנות שהרי כלל הפתוב מתן קרנות ושל טהירו בכפרה א' דמזבח ולא חלקן לב'
כפרות פאינך וכדפירשתי במתניתין: ר"מ סבר אע"ג דלא נזכר ר"מ במתניתין מ"מ הא
קיי"ל סתם משנה ר"מ היא נ"ל: ושניהם מקרא א' דרשו.

ק"ל הדיא דפ"ד דזבחים (דף מ') דלרנב"י הא דמרבין התם מלפר זה פר יוה"כ היינו
שיהא המתנות מעכבין זא"ז ולא נצרכא אלא לר"י דאמר חוקה אדברים הנעשים בבגדי
לבן בחוץ לא קאי אימא מדסדרן לא מעכב הזאות נמי לא מעכב קמ"ל ופריה שהוא
מוכלה לכפר את הקודש נ"ל לר"י אם פלה כפר ואם לא פלה לא כפר וכדאמר לעיל
והשתא ל"ל ללמוד מהני קראי דמתנות שפחוץ מעכבי תפוק ליה מהאי קרא דמדם
חטאת הכיפונים אחת בשנה בין אי תדרוש חטאת א' ולא ב' חטאות כר"מ ובין אי תדרוש
חטוי א' ולא ב' חטויים כר"א ור"ש מ"מ ש"מ דהזאות מעכבי דאי לא מעכבי לא משפחת
לה לעולם לא ב' חטאות ולא ב' חטויים פיון דלא מעכב אם נתן מקצת מתנות ונשפף

הדָם א"צ להביא כָּלל אחר ולגמור המתנות מידי דהוה אגמר מתנות שבמזבח ונשפך
הדָם דד"ה לא מעכב וא"צ להביא אחר פִּינּוּן דס"ל דשירים לא מעכב ה"נ אי שָׁאָר מתנות
חוץ מאותן שפָּנִים לא מעכב הָאֵי קרא דחטאת א' לאו גְּבִי מתנות פָּנִים גופייהו
כְּתִיב אֶלֶּא גְּבִי מתנות קרנות פְּתִיבָאֶלֶּא דר"מ ור"א ור"ש יִלְפִי ממתנות קרנות לשָׂאָר
מתנות נֶאֱפִי' למתנות פָּנִים לָמָר כְּדָאִית לִיהַ וּלְמָר כְּדָאִית לִיהַ וְאִי מתנות לא מעכב ה"ה
מתן קרנות לא מעכב ול"ל דְּכַתֵּב רַחֲמָנָא גְּבִי מתן קרנות ב' חטאות או ב' חִטּוּיִם הָאֵלֶּא
מִשְׁכַּחַת לֵהּ בְּהִכָּל פִּינּוּן דְּלֹא מעכב וא"צ להביא אחר בְּשִׁבְלֵם כְּמוֹ שֶׁא"צ אחר בְּשִׁבְלֵי
שִׁירִים הוֹאִיל וְלֹא מעכב וי"ל דְּנֻדָּי לֹא דְמִי גוֹפֵן שֶׁל מתנות אפִּי' אֵת"ל דְּלֹא מעכב
לְשִׁירִים דְּהָא אפ"ת דְּשִׁירִים מעכבי וְאִם נִשְׁפָּךְ הַדָּם קוֹדֵם מִתְּנֵן שִׁירִים צ"ל אחר הָאֵלֶּא
לְהַתְחִיל בְּדָם זֶה בְּמִתְּנֵן שִׁירִים וּלְשַׁכּוֹ לִיסוּד דָּאֵם כֵּן אִין זֶה שִׁירִים פִּינּוּן שְׁלֹא נִתְּנָן מְקַצָּת
מתנות מְמַנּוּ אִין שֵׁם שִׁירִים עָלָיו וּבַע"כ צָרִיךְ לִיתְּנָן מְמַנּוּ מְקַצָּת מתנות כְּדִי שְׁיֵהֵא עַל
הַנּוֹתָר שֵׁם שִׁירִים וְיִשְׁפְּכֵן לִיסוּד וְכִינּוּן שְׁכֵן הָאֵלֶּא אִי אֲמַרְתָּ שִׁירִים מעכבי וְאֲפִילוּ
הַמִּתְּנִים שְׁנָתָן כְּבָר אִינוּ כְּלוּם כָּל כְּמָה שְׁלֹא נִתְּנָן הַשִּׁירִים לִיסוּד וְהָאֵלֶּא לִיתְּנָן לִיסוּד
אִם לֹא נִתְּנָן מְקַצָּת מתנות מְדָם זֶה דֹא"כ אִין שֵׁם שִׁירִים עַל דָּם זֶה פִּינּוּן דְּלֹא נִתְּנָן מְמַנּוּ
מְעִיקָר הַמִּתְּנִים כְּלוּם מִשׁוּ"ה א"א דְּשִׁירִים לֹא מעכבי אַע"ג דמ"מ מְצֻנָּה מִיְהוּ אִיכָּא
בְּשִׁירִים אפ"ה א"א לְהֵבֵא דָם אחר לְמְצֻנָּה מִשׁוּם מִתְּנֵן שִׁירִים דְּהִיכָא לִיעֲבַד בְּהָאֵי דָם
אחר שְׁיִבּוּאֵי אִי יִתְחִיל בְּשִׁירִים לְשַׁפּוֹךְ לִיסוּד וְתוּ לֹא הָאֵלֶּא אִין שֵׁם שִׁירִים עָלֵיהֶם פִּינּוּן
שְׁלֹא נִתְּנָן מְמַנּוּ תְּחִילַת מתנות כְּלוּם אִין שֵׁם תּוֹרַת שִׁירִים עַל דָּם זֶה וְלֹא נִכְּסָה בְּזֵה מְצֻנָּת
שִׁירִים כָּלל וְא"א לומר דְּיִבֵּיא דָם אחר וְיִתְחִיל בּוֹ קַצָּת מְעִיקָר הַמִּתְּנִים כְּדִי שְׁיֵהֵא עַל
הַנּוֹתָר שֵׁם שִׁירִים לְמְצֻנָּה תְּקֵנָה לְמְצֻנָּת שִׁירִים דְּצָרִיךְ מִיְהוּ לְמְצֻנָּה הָאֵלֶּא נְמִי לֹא כְּלוּם
הוּא דְּכִינּוּן דְּשִׁירִים לֹא מעכבי לְעִיקָר מתנות וְכָבֵר יֵצֵא יְדֵי חוֹבְתוֹ בְּעִיקָר הַמִּתְּנִים אפִּי'
אִם יִחְזוֹר עוֹד הַפַּעַם וְיִתְּנָן מְעִיקָר הַמִּתְּנִים אפִּתִּי לֹא כְּלוּם הוּא וְכִאֲפִילוּ לֹא נִתְּנָן דְּמִי פִּינּוּן
דְּכָבֵר יֵצֵא יְדֵי חוֹבַת מתנות וְאִין הַשִּׁירִים מעכבות אוֹתָן וְאִם אֵת"כ יִשְׁפּוֹךְ הַנּוֹתָר לִיסוּד
אִין שֵׁם שִׁירִים עָלָיו הִלְכָּהּ הִיכָא דְּגָמַר מתנות הַמְּזַבַּח וְנִשְׁפָּךְ הַדָּם שׁוּב אִין תְּקֵנָה לְמְצֻנָּת
שִׁירִים וְהוּ"ל מְעֻנּוֹת שְׁאִינוּ יְכוּל לְתַקֵּן אֲבָל בְּעִיקָר הַמִּתְּנִים אֲפִילוּ אֵת"ל דְּבִדְעֵבַד לֹא
מעכבי אפ"ה מְצֻנָּה מִיְהוּ אִיכָּא וּבְנִשְׁפָּךְ הַדָּם קוֹדֵם נְתִינַת הַמִּתְּנִים בַּע"כ צָרִיךְ לְהֵבֵיא
דָם אחר כְּדִי לְקַיֵּם נְתִינַת הַמִּתְּנִים לְכַתְּחִילָהּ לְמְצֻנָּה וְהַשְׁתָּא י"ל דְּקמ"ל קְרָא בְּנִשְׁפָּךְ
אחר שְׁנָתָן מְקַצָּת מתנות קרנות מְהִיכֵן יִתְחִיל לְמְצֻנָּה דְּאִי אֲמַרְתָּ חטאת א' אֲמַר רַחֲמָנָא
יִתְחִיל בְּתַחֲלִילַת הַקְּרָנוֹת לְמְצֻנָּה וְאִי חִטּוּי א' אֲמַר רַחֲמָנָא מִתְּחִיל מְמַקּוּם שְׁפָסֵק וּמ"מ
ה"א ה"מ לְמְצֻנָּה אֲבָל לֹא לְעַכְבַּ מְדֻסְדָּרֵן אִינוּ מעכב הַזֹּאת נְמִי לֹא מעכב קמ"ל הִנֵּי קְרָאִי
דפ"ד דְּזִבְחִים דְּהַזֹּאת אפִּי' בְּדִיעֲבַד מעכבי: לִי שְׁנָה ר"י בְּלִגְיִן ק"ל אֲמַאי לֹא קִתְּנִי נְמִי
לְהָא פְּלוּגְתָא גְּבִי חטאות הַפְּנִימִים כְּגוֹן פֶּר כ"מ וּפֶר הָעֵלֶם דְּבָר וּשְׁעִירֵי ע"ז דְּטַעוּנִין ז'
הַזֹּאת עַל הַפְּרוֹכֶת וּד' עַל קְרָנוֹת מְזַבַּח הַפְּנִימִי דלר"מ נִתְּנָן מְקַצָּת מתנות עַל הַפְּרוֹכֶת
וְנִשְׁפָּךְ הַדָּם יְבִיא אחר וְיִתְחִיל בְּתַחֲלִילַת הַפְּרוֹכֶת ולר"א ור"ש מְמַקּוּם שְׁפָסֵק
שֵׁם מִתְּחִיל גָּמַר מתנות שְׁבַפְרוֹכֶת וְנִשְׁפָּךְ הַדָּם יְבִיא וְיִתְחִיל בְּתַחֲלִילַת הַמְּזַבַּח נִתְּנָן מְקַצָּת
מתנות הַמְּזַבַּח וְנִשְׁפָּךְ הַדָּם יְבִיא דָם אחר וְיִתְחִיל בְּתַחֲלִילַת הַמְּזַבַּח לר"מ ולר"א ור"ש
מְמַקּוּם שְׁפָסֵק גָּמַר מתנות הַמְּזַבַּח וְנִשְׁפָּךְ הַדָּם ד"ה אִינוּ מעכב: ע"ב אֲשֶׁם מְצֻנָּרַע שְׁשֻׁחְטוּ
שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ ה"ג רש"י וְהַתּוֹס' בְּשֵׁם רִיב"א שְׁיִבְשׁוּ גִי' זו מִשׁוּם דְּק"ל מֵאִי מְדָמִי דְּכִינּוּן

דלא נשחט לשמו ולא עלה לבעלים לשם חובה כלל מאי שנייה קא אשם א' אמר רחמנא
והא כל מה שנתן ממנו כמאן דליתיה דמי ונ"ל כג"ר ר"ח אשם מצורע שנספח דמו קודם
מתן בהונות באנו למחלוקת ר"מ ור"א ור"ש מ"מ אפשר לי ליישב ג"ר רש"י דמייירי
בשלא לשמו ואפ"ה שנייה פאן לומר אשם א' אמר רחמנא דאע"ג דלא עלתה לבעלים
מ"מ לא אמרינו כמאן דליתיה דמי פנין דטעונו נסכים פדין אשם מצורע משא"כ בכל שאר
אשמות דאין טעונו נסכים וטעמא מפ' בפ"י דמנחות (דף פ"ט) שאם אי אתה אומר פן
פסלתו לפיכה טעונו נסכים ושמו עליו נמי אשם מצורע ועי"ז פשר להקרה דהא בתורת
נדבה א"א להקריבו וכיון שכל עיקר שאשם מצורע קרב למזבח בשחטו שלא לשמו
הוא מחמת שנתת עליו תורת אשם מצורע להטעינו נסכים שפיר שנייה לומר בו אשם א'
אמר רחמנא ולא ב' אשמות דהא ההוא שנסחט שלא לשמו נמי דין תורת אשם מצורע
עליו והוא הוא שגורם לו להכשירו להקרה וכשמביא א' להכשירו הו"ל ב' אשמות:
לר"א ור"ש שאומרים ממקום שפסק משם הוא מתחיל קא אין לו תקנה ה"ג רש"י ופי'
לפי גירסתו דכיון דממקום שפסק משם הוא מתחיל אלמא לא אמרינו כמאן דליתיה דמי
ה"נ חשוב הוא וא"א לגומרה באחר דהא כתיב פכש א' אשם א' ולא ב' אשמות והקא
ליפא למימר פדאמ' לעיל חיטוי א' אמרתי לה וכו' הילכך אין לו תקנה וק"ל נהי דא"א
לגומרה בזה משום אשם א' אמר רחמנא ולא ב' אשמות אפ"ה אמאי אין לו תקנה כלל
יביא אשם אחר ונתחיל: דף ס"ה ע"ב ומשום גזירה ימותו הקשו התוס' בשם ר"י מהא
דאמרינו בפ"ח דנבחים כל הנבחים שנתערבו בהן חטאות המתות או שור הנסקל אפי'
א' ברבוא ימותו פולן ופריה ונכבשינהו דניידי ונימא כל דפריש מרובא פריש ומשני
גזירה שמה קח מן הקבוע ותי' בשם ר"י דדוקא קא פריה הכי משום גזירה פר אטו
שעיר דשעיר גופיה אינו אלא למצוה בעלמא מתרומה חדשה ימותו וילקמן נמי פריה
משום גזירה פר אטו שעיר דשעיר גופיה גזירה שמה יאמרו הגורל קובע משנה לחברתה
ימותו הנה על מה שפי' דה"פ משום גזירה דפר אטו שעיר דשעיר גופיה אינו אלא למצוה
בעלמא מתרומה חדשה ק"ל הא מדפריה בתר הכי ועוד הא דר"ט גופיה מצוה היא משמע
דקושיא ראשונה דמשום גזירה ימותו אפ"ת הא דר"ט לעפב נמי קא קושיא ליה ועוד
ק"ל אם איתא דלא ק"ל ומשום גזירה ימותו אלא גזירה שני' דפר אטו שעיר דשעיר
גופיה אינו מת אלא משום גזירה אבל חדא גזירה פמו שעיר גופיה שפיר ימותו א"כ
בסמוך דאמ' גזירה משום חטאת שמתו בעליה וקאמר תינח פר שעיר מאי איפא למימר
גזירה שעיר אטו פר ופריה ומשום גזירה ימותו ומש"ה הדר ביה ומאי קושיא לימא פר
גזירה משום חטאת שמתו בעליה ושעיר משום שמה יאמרו הגורל קובע דבכל חד ליפא
אלא חדא גזירה וכן גבי שינויא דחטאת שעברה שנתה וגזירה פר אטו שעיר דפריה
ומשום גזירה ימותו לימא שעיר משום עברה שנתו ופר משום חטאת שמתו בעליה דבכל
חד אינו אלא חדא גזירה מיהו בהא י"ל דהתוס' לטעמייהו אזלי דמפרשי הא דקאמ'
גזירה משום חטאת שמתו בעליה היינו שאם ימות א' מן הפהגים דאפי' את"ל דמקופיא
מכפרי ראוי לגזור במת א' מהפהגים משום חטאת שמתו בעליה הרי אם מקופיא מכפרי
במת א' מהפהגים לית לן בה אלא משום מתו בעלים דחטאת דעלמא והא לעיל בפ"ה
(דף נ') לא איפשיטא לן בעיין אי מקביעותא מתפריין אי מקופיא והשמה הא דפריה
גבי שינויא דחטאת שמתו בעליה ומשום גזירה ימותו לאו אהא דסליק מיניה דגזירה

שְׁעִיר אֲטוּ פֶּר לַחֹד ק"ל אֶלָּא אַגְזִירָה דְּמִתּוּ בְּעֵלְיוּ דְּפֶר גּוּפְיָהּ ק"ל אֶת"ל מִקְּוֹפְיָא מְכַפְּרִי דְּהוּ"ל גְּזִירָה לְגִזִּירָה גְּזִירָה שְׁמָא יְמוּת א' מִן הַכְּהֻנִּים וּבְמֵת א' מִהֶן גּוּפְיָהּ אִינוּ אֶלָּא מְשׁוּם חֲטָאת דְּעֵלְמָא שְׁמֵתוּ בְּעֵלְיָהּ אֶת"ל דְּמִקְּוֹפְיָא מְתַפְּרִים אַע"ג דְּלֹא דְּמִי קְוֹשְׁיָא זֹו דְּמְשׁוּם גְּזִירָה יְמוּתוּ דְּגַבֵּי חֲטָאת שְׁמֵתוּ בְּעֵלְיָהּ דְּזֵה קָאִי אַהֲהִיא גְּזִירָה רֵאשׁוּנָה וּבְהִנֵּי קְוֹשְׁיָן קָאִי אַגְזִירָה שְׁנִיָּה לַחֹד דְּסָלִיק מִיְּנִיָּה וְהוּ"ל לְהַגְמ' לְפֶרֶשׁ בְּהֶדְיָא בִּינּוּ דְּלֹא דְּמִי אִין זֵה קְפִידָא בִּינּוּ דְּקוֹשְׁיָא זֹו דְּחֲטָאת שְׁמֵתוּ בְּעֵלְיָהּ קָאִי קְוֹשְׁיָא בִּין אֶפֶר בִּין אֲשְׁעִיר דְּסָלִיק מִיְּנִיָּה כְּמוּ בְּאִינְךָ לְמֵאִי דְּמַפ' הַשְׁתָּא גְּזִירָה דְּשְׁעִיר אֲטוּ פֶּר וּדְפֶר גּוּפְיָהּ אֲטוּ חֲטָאת שְׁמֵתוּ בְּעֵלְיָהּ שְׁפִיר דְּמֵאִי לְאִידְךָ וּל"צ הַגְמ' לְפֶרֶשׁ וּבְלָאוּ הֲכִי לִיכָא קְפִידָא כ"כ בְּהָא דְּלֹא מְפֶרֶשׁ מִיְּהוּ רַש"י פִּי' לְקַמֵּן לְהָא גְּזִירָה דְּחֲשַׁמ"ב הִיְיִנוּ שְׁמָא יְמוּת כַּה"ג בְּשִׁנָּה זֹו וְכַה"ג הוּ"ל חֲטָאת שְׁמֵתוּ בְּעֵלְיָהּ וְדָאִי לַר"י דַּס"ל חֲטָאת צִיבּוּר וְשׁוֹתְפִין מֵתָה לֹא מְבַעֲיָא אִי מִקְּוֹפְיָא מְתַפְּרִי אֶלָּא אִפִּי' אִי מְקַבֵּיעוּתָא מְתַפְּרִי דְּהוּ"ל חֲטָאת הַשְׁוֹתְפִין שְׁמֵת א' מִן הַשְׁוֹתְפִין לַר"י מֵתָה כְּדְמוּכַח לְעֵיל (דָּף נ') וְכַמ"ש שְׁם וּפִירֶשׁ"י עֵיקָר כַּמ"ש שְׁם וּלְפ"ז אִין כָּאֵן אֶלָּא חֲדָא גְּזִירָה וּמֵאִי פְּרִיָּהּ וּמְשׁוּם גְּזִירָה יְמוּתוּ.

עוּד תִּירְצוּ הַתּוֹס' דְּפְרִיָּהּ וּמְשׁוּם גְּזִירָה כְּזוּ דְּפֶר אֲטוּ שְׁעִיר דְּלֹא דְּמוּ אַהֲדָדִי כְּוֹלֵי הָאִי דְּהָאִי פֶּר וְהָאִי שְׁעִיר הָאִי קְרַבֵּן צִיבּוּר וְהָאִי קְרַבֵּן יַחִיד אֶבְל בְּדַדְמִין אַהֲדָדִי בְּכָל מִילֵי מַחְלִיף וְגְזִירִין שְׁפִיר מֵתָה וְגַם עַל תִּי' זֵה נְמִי ק"ל בְּתַר דְּשְׁנֵי מְשׁוּם חֲטָאת שְׁמֵתוּ בְּעֵלְיָהּ ל"ל לְשִׁנּוּי גְּזִירָה שְׁעִיר אֲטוּ פֶּר דְּתַקְשָׁה לִיָּה וּמְשׁוּם גְּזִירָה קְרַבֵּן זֵה אֲטוּ קְרַבּוּדִל"ד לִיָּה יְמוּתוּ הוּ"ל לְמִימַר גְּזִירָה דְּשְׁעִיר מְשׁוּם דְּנִפְשִׁיָּהּ שְׁמָא יֵאמְרוּ הַגּוֹרֵל קוֹבַע מְשִׁנָּה לְחֻבְרָתָהּ וְכֵן אַהֲא דְּשְׁנֵי מְשׁוּם דְּעַבְרָה שְׁנֵתָה ל"ל לְשִׁנּוּי גְּזִירָה פֶּר אֲטוּ שְׁעִיר דְּתַקְשָׁה לִיָּה וּמְשׁוּם גְּזִירָה יְמוּתוּ הוּ"ל דְּפֶר אֲטוּ דְּנִפְשִׁיָּהּ דְּמִתּוּ בְּעֵלְיוּ גְּזִירִין וְלִי גְּרָאָה דְּקוֹשְׁיָא מְעִיקָרָא לִיתָא דְּוֵדָאִי מְשׁוּם גְּזִירָה הָא אֲטוּ הָא דִּי בְּרַעֲיָהּ דְּמְשׁוּם הָא גְּזִירָה אִין לְנוּ לְהַפְסִיד נְכֹסֵי הַקֹּדֶשׁ אֶלָּא יִרְעָה עַד שְׁתַּסְתַּאב וְיִמְכֹר וְיִפְלוּ דְּמִי לְנִדְבָה וְהִיְיִנוּ הָא דְּפְרִיָּהּ הֲכָא וּמְשׁוּם גְּזִירָה יְמוּתוּ הוּ"ל יִרְעוּ וְיִמְכְּרוּ שְׁהָרִי מוֹתְרִין לְהַדְיוּט וְאִין רָאוּי לְהַפְסִיד לְהַקְדֵּשׁ: מְשׁוּם חֲטָאת שְׁעַבְרָה שְׁנֵתָה מְכָאֵן מוּכַח בְּהֶדְיָא דְּשְׁעִיר עֲזִים הָאֵמּוּר בְּתוֹרָה הוּא בֶּן שְׁנָה דְּהֲכָא אֲשְׁעִירֵי יוֹה"כ קָאִי כְּדְמַסִּיק תִּינַח שְׁעִיר כּו' וְגַבֵּי יוֹה"כ שְׁנֵי שְׁעִירֵי עֲזִים כְּתִיב בְּהוּ מְכָאֵן ק"ל עַל מַה שְׁפָתַב הֶרֶמְב"ם בַּפ"א מֵהַל' מַעֲשֵׂה הַקְּרַבְנוֹת שְׁעִיר עֲזִים בֶּן שְׁתַּיִם כָּל שְׁנָה שְׁנִיָּה הוּא נִקְרָא שְׁעִיר הָרִי שְׁאִינוּ מְכַשִּׁירוּ אֶלָּא בְּשִׁנָּה שְׁנִיָּה וּפּוֹסְלוֹ בְּרֵאשׁוּנָה הִיְפָהּ לְגַמְרֵי מְסוּגִין שְׁמַכְשִׁירוּ בֵּא' וּפּוֹסְלוֹ בְּב' וּמְפֶרֶשִׁי הֶרֶמְב"ם הִגִּיהוּ בְּדַבְרֵי שְׁעִיר עֲזִים בֶּן שְׁנָה שְׁעִיר בֶּן שְׁתַּיִם כָּל שְׁנָה ב' קְרוּי שְׁעִיר וּלְפ"ז הִיָּא דְּשְׁמַעְתִּין גִּיחָא מִיְּהוּ ק"ל דֹּא"כ אִין כָּל שְׁעִירֵי ר"ח וְשֵׁל רְגָלִים שׁוּיִן דְּבַר"ח וּקְצַת רְגָלִים נְאָמַר שְׁעִיר עֲזִים וּבְקַצְתָּן נְאָמַר שְׁעִיר סֵתָם וְלֹא עוּד דְּשְׁעִירִים שֵׁל חַג יִהְיוּ מְחֻלְקִים יוֹם א' מְחַבְּרִו דְּבְקַצְתָּן נְאָמַר שְׁעִיר סֵתָם וּבְקַצְתָּן נְאָמַר שְׁעִיר עֲזִים וְיִהְיוּ אֵלוּ בְּנֵי שְׁנָה וְאֵלוּ בְּנֵי שְׁתַּיִם וְאֵם אִיתָא לְהָא לֹא אֲשַׁתְּמִיט תַּנָּא אוּ אִיזָה אַמּוּרָא לְהַשְׁמִיעֵנוּ חִידוּשׁ גְּדוּל כְּזֵה דְּאִין כָּל הַשְׁעִירִים כְּוֹלֵן שֵׁל צִיבּוּר שׁוּיִן אֶלָּא כָּל הַפֶּשֶׁר בְּזֵה פְּסוּל בְּזֵה דְּהָא קִי"ל בֶּן שְׁנָה וְהִבִּיא בֶּן שְׁתַּיִם וּבֶן שְׁתַּיִם וְהִבִּיא בֶּן שְׁנָה פְּסוּל כְּדַתְּנִיא בַּפ"ד דְּמִנְחוֹת (דָּף מ"ח) גַּבֵּי אֲשָׁם בֶּן שְׁנָה כּו' פְּסוּל וְאֶפֶי' לְמֵאִי דְּגָרְסִינּוּ בַּפ"ג דְּתַמּוּרָה אֲשָׁם בֶּן שְׁנָה וְהִבִּיא בֶּן שְׁתַּיִם בֶּן שְׁתַּיִם וְהִבִּיא בֶּן שְׁנָה פְּשֶׁר הָא קַתְּנִי הֵתָם וְלֹא עֵלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוּבָה וְכ"ת דַּנ"ל דְּכּוֹלֵן שׁוּיִן מְשְׁעִיר וְשְׁעִיר א"נ מֵאֵלָּה תַעֲשׂוּ לָהּ בְּמוֹעֲדֵיכֶם הַקּוֹשֵׁוּ כָּל הַמוֹעֲדִים

פּוֹלֵן זֶה לְזֶה וְנִפְקָא לִיה מִהֵכָא בַּפ"ק דְּשַׁבּוּעוֹת דְּכּוֹלֵן מְכַפְּרִים עַל טוֹמְאָת מִקְדָּשׁ וּמִקְדָּשׁוֹ
וְאִשְׁעִיר רְגָלִים וּר"ח קָאֵי וּמֵהָאֵי הִקְיָשָׁא תִּפְּוֹק לֵן נְמִי שְׁיִהִיּוּ פּוֹלֵן שְׁוֹוִין בְּשַׁנּוּתֵיהֶן כְּמוֹ
הִנֵּי דְכִתִּיב בְּהוּ שְׁעִיר עֲזִים דְּלִיפָא לְמִימַר דְּנִקִּישׁ לְהִקְפֹּד שְׁיִהֵא פּוֹלֵן בְּנֵי שְׁתֵּים כְּמוֹ הִנֵּי
דְכִתִּיב בְּהוּ שְׁעִיר סֹתָם דְּהָא אַמ' לְעִיל רִישׁ פְּרָקִין ב' שְׁעִירֵי יוה"כ שְׁשַׁחֲטוּן בַּחוּץ עַד
שְׁלֵא הִגְרִיל עֲלֵיהֶם חֲזִיב עַל שְׁנֵיהֶם וְאָמַר לְמֵאֵי חֲזִי חֲזִינָא לְשְׁעִיר הַנְּעֻשָׁה בַּחוּץ וְהָא
שְׁעִיר הַנְּעֻשָׁה בַּחוּץ נִאָּמַר שָׁם בַּפ"ק פְּנִחָס אֶצְל שְׁאָר שְׁעִירֵי ר"ח וְשָׁל רְגָלִים שְׁשָׁם הִקְשָׁו
פּוֹלֵן וְאֵי הָאֵי הִקְיָשָׁא שְׁיִהִיּוּ בְּנֵי שְׁתֵּים וְשְׁעִיר הַחִיצוֹן נְמִי פִּן וְהָא שְׁעִיר הַפְּנִימִי נִאָּמַר בּוֹ
שְׁעִיר עֲזִים כִּיּוֹן שְׁלֵא הִקְשָׁשׁ שָׁם הָוִי בֵּן שְׁנָה הָא לֹא חֲזִי הַפְּנִימִי לְחִיצוֹן דְּזֶה בֵּן שְׁנָה וְזֶה
בֵּן שְׁתֵּים אֲלֵא ע"כ הָאֵי הִקְיָשָׁא גְּמִירָא לֵן לְהָאֵי גִיסָא שְׁיִהִיּוּ פּוֹלֵן בְּנֵי שְׁנָה כְּאֵלּוּ נִאָּמַר
בְּכּוֹלֵן שְׁעִיר עֲזִים דְּהָא לִיפָא לְמִימַר דַּאפ"ת שְׁהִקְשָׁו פּוֹלֵן שְׁיִהִיּוּ בְּנֵי שְׁתֵּים וְאִפ"ה
הַפְּנִימִי חֲזִי לְחִיצוֹן בִּיּוה"כ אַע"ג דְּהַחִיצוֹן נְמִי הִקְשָׁשׁ כְּאֵן אַפ"ה יֵצֵא מִפְּלִלָּה לְהִיּוֹת בֵּן
שְׁנָה כְּפְּנִימִי מִשּׁוּם דְּהִקְשָׁשׁ לוֹ כְּדָאמ' בַּפ"ק דְּשַׁבּוּעוֹת מִדְּכִתִּיב מְלִבְד חֲטָאֵת הַכִּפּוּרִים
הִקְשָׁשׁ לוֹ לְכַפֵּר עַל דְּבָר שְׁאִין לוֹ יְדִיעָה כְּפְּנִימִי וְלֹא כְּשְׁעִירֵי רְגָלִים וּר"ח ה"נ הִקְשָׁשׁ
שְׁיִהֵא בֵּן שְׁנָה כְּפְּנִימִי וְלֹא בֵּן שְׁתֵּים כְּהִנֵּי א"נ י"ל כִּיּוֹן דְּכּוֹלֵן הִקְשָׁשׁ לְהַדְדִי גִיטָן שָׁל זֶה
לְזֶה לְהַקְל וְכָל שְׁעִירֵי רְגָלִים וּר"ח כְּשִׁירִים בֵּין בְּנֵי שְׁנָה בֵּין בְּנֵי שְׁתֵּים כְּאֵלּוּ נִאָּמַר
בְּכּוֹלֵן שְׁעִיר סֹתָם לְהַכְשִׁיר בֵּן שְׁתֵּים וְשְׁעִיר עֲזִים לְהַכְשִׁיר בֵּן שְׁנָה דַּאע"ג דְּבַכְמָה
מְקוֹמוֹת קִי"ל קוֹלָא וְחוֹמְרָא לְחוֹמְרָא מְקוֹשִׁינֵן הֵכָא בַּע"כ א"א לְפָסוּל בֵּן שְׁנָה כְּשְׁעִיר
סֹתָם וּבֵן שְׁתֵּים כְּאֵלּוּ שְׁנִאָּמַר בְּהֶם שְׁעִיר עֲזִים דַּא"כ נָפַל פִּתְמָא בְּבִירָא וְלֹא מִשְׁפַּחַת לָהּ
לְשְׁעִירֵי רְגָלִים כְּלָל אֲלֵא ע"כ לְקוֹלָא מְקוֹשִׁינֵן לְהוּ לִיתָן אֵת שָׁל זֶה לְזֶה לְהַקְל וּלפ"ז נְמִי
אַתִּי שְׁפִיר הָא דַּאמ' דְּהַפְּנִימִי חֲזִי לְחִיצוֹן דְּחִיצוֹן בֵּן שְׁתֵּים נְמִי כְּשֵׁר דַּכ"ז אֵינְנוּ שְׁוֵה לִי
דְכִיּוֹן דַּאִיפָא לְאַקוּשִׁי שְׁיִהִיּוּ פּוֹלֵן בְּנֵי שְׁנָה דְּוּנְקָא כְּשְׁעִיר עֲזִים וְאִיפָא לְאַקוּשִׁי אִיפָא
דְּכּוֹלֵן יִהִיּוּ בְּנֵי שְׁתֵּים דְּוּנְקָא כְּאֵלּוּ שְׁנִאָּמַר בְּהֶם שְׁעִיר סֹתָם וְאִיפָא לְמִימַר נְמִי לִיתָן אֵת
שָׁל זֶה בְּזֶה לְהַכְשִׁיר אֵת פּוֹלֵן הו"ל לְמִימַר פִּל חֲדָא וְחֲדָא תִּיקוּם אֲדוֹכְתִּיָּה הִיכָא דְכִתִּיב
שְׁעִיר סֹתָם הָוִי דְּוּנְקָא בֵּן שְׁתֵּים וְשְׁעִיר עֲזִים הָוִי בֵּן שְׁנָה דְּוּנְקָא וְעוֹד דָּאֵם אִיתָא דְכָלֵל
בְּיַדְנֵנוּ דַּכ"מ שְׁנִאָּמַר שְׁעִיר עֲזִים אֵינּוּ אֲלֵא בֵּן שְׁנָה וְשְׁעִיר אֵינּוּ קְרוּי אֲלֵא בֵּן שְׁתֵּים הו"ל
כְּאֵלּוּ מְפוֹרָשׁ בְּקָרָא בְּהַדְיָא דְּהִנֵּי בְּנֵי שְׁנָה וְהִנֵּי בְּנֵי שְׁתֵּים וְכִי אֲתָא הִקְיָשָׁא וּמִפְּקָא מְקָרָא
מְפוֹרָשׁ וּבַע"כ צ"ל לַפ"ז דְּכָל חַד וְחַד תִּיקוּם אֲדוֹכְתִּיָּה וּבְאִוְתָן שְׁנֵא' שְׁעִיר סֹתָם הָוִי בֵּן
שְׁתֵּים דְּוּנְקָא וּבְאִוְתָן שְׁנִאָּמַר שְׁעִיר עֲזִים הָוִי בֵּן שְׁנָה דְּוּנְקָא וְכִיּוֹן דְּהִכִּי הוּא אֵם אִיתָא לְהָא
מִלְתָּא לֹא אִישְׁתְּמִיט הַגְּמָרָא מְלַהֲשְׁמִיעֵנוּ חִידוּשׁ גְּדוּל כְּזֶה אֲלֵא ש"מ דְּכּוֹלֵן שְׁוִין וּמִדָּא'
בְּשִׁמְעֵתִין דְּפְּנִימִי דִּיּוה"כ בֵּן שְׁנָה ה"ה לְחִיצוֹן כַּדָּא הוּאִיל וְרֵאוּי לְהִיּוֹת חִיצוֹן וְה"ה לְכָל
שְׁעִירֵי רְגָלִים וּר"ח בֵּין הַפְּתוּב בּוֹ שְׁעִיר בֵּין שְׁעִיר עֲזִים אֵינְן אֲלֵא בְּנֵי שְׁנָה וְעוֹד הִהִיא
דַּת"כ וּמִיִּתִּי לְהָא רַש"י בְּשִׁמְעֵתִין הָוִי תִּיּוּבְתָא לְדַעַת הַרְמַב"ם וְהִכִּי תִּנְיָא לְהָא הֵתָם תּוֹרָה
אַחַת יִהְיֶה לְכֶם הָרִי כָּל הַתּוֹרָה כְּוִלָּה כַּע"ז מֵה חֲטָאֵת ע"ז בַּת שְׁנָתָה אַף פּוֹלֵן בַּת שְׁנָתָן
כְּשִׁהֵא אֹמֵר יִהְיֶה לְרַבּוֹת שְׁעִירֵי הַרְגָלִים כְּשִׁהֵא אֹמֵר לְכֶם לְרַבּוֹת שְׁעִירֵי ע"ז לְעוֹשָׁה
לְרַבּוֹת שְׁעִיר נְשִׂיא הָרִי דְכָל הַשְׁעִירִים פּוֹלֵן שְׁוִין בֵּין אוֹתָם שְׁנִאָּמַר בְּהֶם שְׁעִיר סֹתָם
בֵּין שְׁעִיר עֲזִים פּוֹלֵן בְּנֵי שְׁנָה מ"מ נ"ל דְּשְׁעִירַת עֲזִים הָאֹמֵר בְּחֲטָאֵת יַחִיד אֵינְהָ בְּכָלֵל
זֶה וְכִשְׁרָה בֵּין תּוֹדָה שְׁנָתָה בֵּין לְאַחַר שְׁנָתָה וְהִהִיא דַּת"כ דְּהִקְשָׁו פּוֹלֵן לַע"ז הִינְנוּ דְּוּנְקָא
אוֹתָן דְּמְפָרֵשׁ וְאִזְוִיל דַּאִין בְּאִין מִן הַצָּאֵן אֲלֵא מִן הַעֲזוֹ וְלֹא מִן הַכֶּבֶשׂ אֲבָל חֲטָאֵת יַחִיד

דְּשָׂאָר מְצוֹת דְּאִתְיָא מְפָל מִין צֵאן מִן הַפְּכָשׁ וּמִן הָעֵזוּ פְּדַכְתִּיב קָרָא לָא אִתְיָא מִהֶקְיִשָּׁא דְחֻטָּאת ע"ז הוֹאִיל וְלֹא דְמִי לֵה בְּהָא דְאִתְיָא מְפָל מִין צֵאן אִי מִיִּיתָא שְׁעִירָה אִפִּי בְּתַר שְׁנִתָּה שְׁפִיר דְּמִי וְהָא דְאִמְרִינֵן בְּכֹלָה תְּלַמוּדָא דֵּהֲלֵמ"מ חֻטָּאת שְׁעִבְרָה שְׁנִתָּה מֵתָה ה"מ פִּי מִיִּיתִי פְּבִשָּׁה דְקִי"ל כ"מ שְׁנַאָמַר פְּכָשׁ בְּוֹן שְׁנָה אָבֵל פִּי מִיִּיתִי שְׁעִירָה אִפִּי בְּתַר שְׁנִתָּה לִית לֹן בֵּה וְקִרְיָבָה וְרֵאָיָה לְדַבְּרִי מֵהָא דְאִמְרִינֵן בְּסוּף פ"ק דְּתַמּוּרָה (דָּף י"א) הַשּׁוֹחֵט אֶת הַחֻטָּאת וּמֵצֵא בָּהּ בֶּן ד' תֵּנָּא חֲדָא אֵינָה נֶאֱכָלֶת אֱלָא לְזַכְרֵי כְּהוֹנֵה וּפִי הַתּוֹס' דְּמִיִּירִי בְּשְׁעִירָה דְאִילוּ בְּכַבְּשָׁה א"א לֵה לִילֵד תּוֹף שְׁנִתָּה פְּדֵאִיתָא בְּבַכּוֹרוֹת (דָּף י"ט) וְהִכִּי תֵּנּוּ הֵתֵם הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מִן הַנֶּזְכָּרִי וְאֵינוּ יוֹדֵעַ אִם בְּכֶרֶה אִם לֹא בְּכֶרֶה ר"י אוֹמֵר עֵז בֵּת שְׁנִתָּה וְדֹאִי לִפְהֵן מְפָאן וְאִילָף סָפֵק רַחֵל בֵּת שְׁתִּים וְדֹאִי לִפְהֵן וְכו' פָּרָה וְחֲמוֹר בְּנוֹת שְׁלֹשׁ וְדֹאִי לִפְהֵן וּמִשְׁמַע שָׁם בַּגַּמ' דֹּא"א בְּשׁוּם עֲנִין לְהוֹלִיד בְּתוֹף הַזְּמַן הֵיזָה דְּמִשְׁנִתִּינוּ דְאִמְרַתְּ הֵתֵם ר"י סָבַר אֵין חוֹשְׁשִׁין לְטִיגוּף וּפְרִיף מְדֹאָמַר רָבָא ר"י כַּר"מ ס"ל דְּחִינֵישׁ לְמִיעוּטָא וּמְסִיק בְּשִׁינּוּיָא בְּתָרָא בִּין לְקוֹלָא בִּין לְחוּמְרָא חִינֵישׁ וְהִכָּא בְּמִטְנֵפַת חוֹזְרֵת וְיוֹלְדַת בְּתוֹף שְׁנִתָּה קַמְיַפְלָגִי: דָּף ס"ו ע"א מִשׁוּם תְּקֵלָה דְתֵּנּוּ אֵין מְקַדִּישִׁין דְּתַנְיָא גְרָסִינֵן וְלֹא דְתֵּנּוּ דְלֹא מְשֻׁנָּה הִיא וּפִי' רִש"י דְּמִיִּיתִי רֵאָיָה מֵהָא דְּחִינֵישִׁין לְתַקְלָה וּק"ל מֵאִי רֵאָיָה הִיא זֹו מִהֶקְדָּשׁ בְּזֵמַן הֵיזָה לֵהָא דְּבִזְמַן הֵיזָה חָשׁוּ לְתַקְלַת גִּיזָה וְעִבּוּדָה וּלְהָא לֹא חָשׁוּ בְּזֵמַן הַבֵּית דֹּא"כ בְּכָל רְעִיּוֹת נְמִי נְחוּשׁ לְהוּ פְּדִמְסִיק וְכִינֵן דְּלֹא חִינֵישׁ הִכָּא לְתַקְלַת גִּיזָה וְעִבּוּדָה ה"נ י"ל דְּלֹא חִינֵישׁ נְמִי לְתַקְלַת הַקְּרָבָה דֹּאֵין גְּזִירַת תְּקֵלָה לְחֻצְאֵין וְעוּד הָא וְדֹאִי לֹא דְּמִי גְּזִירַת תְּקֵלַת הַקְּרָבָה לְגִזְרַת תְּקֵלָה דְּגִיזָה וְעִבּוּדָה בְּזֵמַן הֵיזָה שְׁהִיא מְסוּרָה לְכָל אָדָם מִשָּׂא"כ הַקְּרָבָה שְׁאֵינָה מְסוּרָה אֱלָא לְכַהֲנָיִם וְכַהֲנָיִם זְרִיזִים הֵן וְלֹא חִינֵישׁ בְּהוּ לְתַקְלָה וּבְהִדְיָא אִמְרִינֵן בַּפ"ה דְּפִסְחִים (דָּף נ"ט) לְדִידָף דְּאִמְרַתְּ מַעְלָה וּמְלִינָה בְּרֵאשׁוּ שֶׁל מְזִבַּח קִינִימִין וְעַבְדִּינֵן מִיִּלְתָּא דְּאִתּוּ בֵּה לִידֵי תְּקֵלָה דְּסָבְרִי דִּיּוֹמָא הוּא וְאִתּוּ לְאִקְטוּרִינְהוּ וּמִשְׁנֵי כַּהֲנָיִם זְרִיזִים הֵן וְאִי מִשׁוּם שְׁחִיטָה דְּכַשְׁרָה בְּזָרִים מ"מ בְּמַקּוּם זְרִיזִין אִיתָא פְּדֹאָמְרִינֵן בַּפ"ב דְּפִסְחִים (דָּף ל"ז) גַּבִּי אֵין לְשִׁין אֶת הָעֵיטָסָה בְּפוֹשְׁרִין בְּפִסַּח אַפ"ה מְנַחֹת נִילוּשׁוֹת בְּפוֹשְׁרִין דֹּאֵינֵן אֱלָא בְּזְרִיזִין פִּי' בְּכַהֲנָיִם וּפְרִיף הָא לִישָׁה בְּזַר כְּשִׁירָה וּמִשְׁנֵי נִיהִי דְּלִיתָן' בְּזְרִיזִין בְּעִזְרָה בְּמַקּוּם זְרִיזִין מִיהוּ אִיתָא דֹּאֵמ' בְּלָלָה חוּץ לְחוּמַת עִזְרָה פְּסוּלָה מִיהוּ י"ל דְּהָא דְּהִכָּא אַע"ג דֹּאִיתָא בְּמַקּוּם זְרִיזִין וְאַפִּי' בְּזְרִיזִין גּוֹפְיָיְהוּ אַפ"ה הַכֵּהן גּוֹפְיָיְהוּ אֵינוּ יוֹדֵעַ אִם זֶה הַקְּרָבָן מִן הַרְעִיּוֹת הוּא מִשָּׂא"כ גַּבִּי לִישָׁה פִּינֵן דְּמוּכַח מִיִּשְׂרָאֵל דְּמִנְחָה הִיא וְאִיתָהּ בְּמַקּוּם זְרִיזִין הַכֵּהן מְזַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא לְהִבִּיא לִידֵי חִימוּץ וְכֵן בְּהָא דְּמַעְלָה וּמְלִינָה פִּינֵן דְּכַהֲנָיִם זְרִיזִין הֵן הַמַּעְלָה מוֹדִיעַ לְאֶחָיו הַכַּהֲנָיִם וְיִזְהָרוּ בּוֹ כַּדְפִירִש"י הֵתֵם מִשָּׂא"כ בְּהָא דְּשְׁמַעְתִּין מִי יוֹדֵעַ מ"מ קוֹשְׁיָא קַמְיִיתָא קוֹשְׁיָא וְעוּד קוֹשְׁיָא דְּבָרִישׁ פ"ט דְּבַכּוֹרוֹת (דָּף נ"ג) אָמַר דְּבִטְלוּ מַעְשֵׁר בְּהֵמָה בִּזְה"ז וּמְסִיק רָבָא דֵּה"ט דְּבִטְלוּ מִפְּנֵי הַתְּקֵלָה וְקֹאֲמַר וּמִנָּא תִּמְרָא דְּחִינֵישִׁין לְתַקְלָה וּמִיִּיתִי מֵהָא דֹּאֵין מְקַדִּישִׁין וְאִי הָא דְּמִיִּיתִי הִכָּא לֵהָא הוּא לְהִבִּיא רֵאָיָה דְּחִינֵישִׁין לְתַקְלָה הוּל"ל ה"נ וּמִנָּא תִּמְרָא פְּדֹאָמְרַתְּם וְלִי נִרְאָה לְפָרִשׁ דְּוִדָּאֵי הָא תְּקֵלָה דְּהִכָּא לֹא דְּמִי לְהִהִיא דֹּאֵין מְקַדִּישִׁין בִּזְה"ז וְאֵין לְלַמּוּד מִשָּׁם דְּהִהִיא מִשׁוּם תְּקֵלַת גִּיזָה וְעִבּוּדָה וּלְהָא בְּכָל רְעִיּוֹת לֹא חִינֵישִׁין וְרָבָא מְסַבְּרָא דְּנִפְשִׁיָה קֹאֲמַר לֵה לּוֹמַר דֵּה"ט דַּר"י מִשׁוּם תְּקֵלַת הַקְּרָבָה וְלֹא מִיִּיתִי לֵהָא בְּרִייתָא אֱלָא דְּלֹא תִּקְשָׁה וּמִשׁוּם תְּקֵלָה יְמוּתוּ כְּדְפְרִיף לְעִיל וּמִשׁוּם גְּזִירָה יְמוּתוּ לְהַפְסִיד קְדָשִׁים וְע"ז מְבִיא מֵהָא דְּמִשׁוּם חֲשֵׁשׁ תְּקֵלָה הַחֲמִירוּ יוֹתֵר וְגִזְרוּ שְׁיִמוּתוּ כֹּדֵא' בְּהֵמָה תַּעֲקֹר וְהִינְיָו יְמוּתוּ דְּאִמְרַ

גבי פֿר וְשֵׁעִיר בְּדָאָמ' אִיזְהוּ עֵיקוֹר נוּעַל דְּלַת בְּפִנְיָהּ וְהִיא מֵתָה: אִין מְקַדִּישִׁין וְאִין מְעַרְכִין הָאִי אִין מְקַדִּישִׁין י"ל דְּבִקְדָשִׁי בְּדֵק הַבַּיִת אִיגְרִי דְּוֹמְיָא דְאִין מְעַרְכִין דְּהוּי קְדָשִׁי בְּדֵק הַבַּיִת וי"ל דְּהֵאִי אִין מְקַדִּישִׁין אִיגְרִי בִּין בְּקְדָשִׁי בְּדֵק הַבַּיִת וּבִין בְּקְדָשִׁי הַמִּזְבֵּחַ ונ"ל אַם נִפְרַשׁ לְהָא דְאִין מְחַרְמִין בְּחַרְמֵי פְהֵגִים דְּאֵתִי שְׁפִיר דְּהִשְׁתָּא חֲשִׁיב לְכָל מִינֵי הַקְדָּשׁוֹת שְׁבַתוֹרָה קְדָשִׁי מִזְבֵּחַ וְקְדָשִׁי בְּדֵק הַבַּיִת וְשֵׁל פְהֵגִים דְּבִזְהָ"ז לֹא וְרַש"י פִּי' אִין מְקַדִּישִׁין שׁוּם דְּבָר לְבְדֵק הַבַּיִת וְאִין מְחַרְמִין קְסָבֵר סֵתָם חַרְמִים לְבְדֵק הַבַּיִת וְלִפְי' פֿל הָנִי תִּלְתָּא דְחֲשִׁיב מְקַדָּשִׁי בְּדֵק הַבַּיִת אִיגְרִי וְהַתּוֹס' בְּשֵׁם ר"י פִּירְשׁוּ דְאִיגְרִי מְחַרְמֵי פְהֵגִים וְאֵע"ג דְּשִׁירָא וְלֹא שְׁיָיִךְ בְּהוּ תַקְלָה ה"מ בְּתַר דְּבָאוּ לִידָּ פֿהֵן אַבְל קוֹדֵם לְכֹן לֹא בְּדָאָמ' בִּפ"ה דְּבִכּוּרוֹת (דָּף ל"ה) חַרְמֵי פְהֵגִים כ"ז שְׁהוּא בְּיַד בְּעָלִים הָרִי הֵן פְּהֵקְדָשׁ לְכָל דְּבָר וּמוֹעֲלִין בְּהֵם וְכו' וּבִפ"ק דַּע"ז (דָּף י"ג) פְּתָבוּ הַתּוֹסֶפֶת עַל פִּירְש"י דְּיָפָה פִּינוֹן לְמ"ד לְפְהֵגִים לִיכָא לְמִיחַשׁ לְתַקְלָה שְׁיִכּוּל לִיתְנּוּ לְפְהֵגִים מִיַּד בְּדָאָמֵר בְּעַרְכִין (דָּף כ"ט) גְּבִי הֵוּא דְאִחְרָמִינְהוּ לְנִכְסֵיהּ בְּכוּמְבְדִיתָא דְאָמֵר עֹלָא אִי הוּינָא הֵתָם הָוָה יְהִיבָנָא לְהוּ לְפְהֵגִים קְסָבֵר סֵתָם חַרְמִים לְפְהֵגִים וְאִינִי יוֹדַע מְאִי רְאָיָה הִיא זֵו דְּהָרִי ר"י א"ל לְהֵהוּא גְּבָרָא זִיל שְׁקוּל ד' זוּזֵי אוֹחִיל עֲלֵינְהוּ וְשִׁדְיָנְהוּ בְּנִהְרָא וְלִישְׁתַּרִי לָךְ קְסָבֵר סֵתָם חַרְמִים לְבְדֵק הַבַּיִת וּפִי' הַתּוֹס' וְהֵא דְלָא אָמֵר יִרְקָבוּ בְּדָאָמֵר הֵכָא וְאִם הִחְרִים כּו' דְּהֵתָם מְקַרְקְעֵי הוּא דֵא"א לְכַלּוֹתָם וְאִי לֹא עֵבִיד לְהוּ תַקְנָתָא זֵו דְּחִילּוּל אֵתִי לִידֵי תַקְלָה וְה"נ י"ל אֵלִיכָא דִּמ"ד לְפְהֵגִים דְּאִין לְהֵם תַקְנָה בְּחִילּוּל דְּחַרְמֵי פְהֵגִים אִין לְהֵם פְּדִיוֹן וְאִי לֹא יְהִיב לְהוּ לְפְהֵגִים אֵתִי לִידֵי תַקְלָה פִּינוֹן דֵא"א לְכַלּוֹתָם אַבְל בְּמַטְלִטְלִין אִין ה"נ דְּיִרְקָבוּ: וְאִם הַקְדִּישׁ וְהַעֲרִיף וְהַחְרִים בְּהֵמָה תַעֲקֹר וּק"ל תִּינַח בְּהַקְדִּישׁ שְׁהוּא חָל עַל גּוֹף דְּבָר הַמִּינְחָד מִש"ה מְאָבְדוּ מִפְּנֵי תַקְלָה אַבְל מְעַרְיָא אִינוּ אֵלָא שְׁמַקְבֵּל עֲלֵיו עֲרִיף אִיזְהוּ אָדָם וּמְפָרִישׁ וְנוֹתֵן כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּפָרְשָׁה אִם הַעֲרִיף לְמָה לּוֹ לְהַפְרִישׁ לֹאִיבּוּד וְאִי מִשׁוּם דִּמ"ע לְקַיִים מוֹצָא שְׁפָתֵיו מְעַשֵּׂר בְּהֵמָה תּוֹכִיחַ שִׁמ"ע מֵה"ת הָוִי וְאֵפ"ה בְּטָלוּ רַבְּנֵי בִזְה"ז מִפְּנֵי תַקְלָה בְּדָאָמ' רִישׁ פ"ט דְּבִכּוּרוֹת וְלֹא אָמְרוּ שְׁיַעֲשֹׂר וְהַבְּהֵמָה תַעֲקֹר אֵלָא אִין מְעַשֵּׂר לְגַמְרֵי וְה"נ בְּמְעַרְיָא לֹא יִפְרִישׁ כָּל עֵיקֹר וי"ל דְּשִׂאֲנֵי מְעַשֵּׂר שְׂאִינוּ נוֹהֵג אֵלָא בְּבִהֵמוֹת בַּע"ח אִי אָמְרִין יִפְרִישׁ וְיַעֲקוֹר דְּהֵינּוּ נוּעַל דְּלַת בְּפִנְיָהּ וְהִיא מֵתָה מֵאֵלִיָּהּ אִיכָא צַעַר ב"ח וְלֹא מִבְּעֵינָא לְמ"ד צַעַר ב"ח דְּאוֹרְיִיתָא בְּסוּף פ"ב דְּב"מ (דָּף ל') דְּאִין לַעֲשֹׂר לְקַיִים מ"ע שְׁל תוֹרָה הוֹאִיל וּבַע"כ צָרִיף לַעֲקֹרוּ אַח"כ מִפְּנֵי תַקְלָה וְכִינוּן דְּצַעַר ב"ח נָמִי דְּאוֹרְיִיתָא מְאִי אִין לְמִיָּה דְּמַצּוֹת מְעַשֵּׂר מֵהָא אֵלָא אִפִּי' לְמ"ד צַעַר ב"ח דְּרַבְּנֵי הָא קִי"ל ב"ד מִתְּנִין לַעֲקוֹר דְּבָר מֵה"ת בְּשֵׁב וְאֵל תַעֲשֶׂה וּמִשׁוּם דְּאִיכָא אִיסוּרָא דְּרַבְּנֵי בְּטָלוּהָ אַבְל מְעַרְיָא הָא אִפְשָׁר לְהַתְפִּיס שְׂאָר שְׁוָה כְּסָף בְּעַד עֲרָפוּ וְאִי מִפְּנֵי תַקְלָה יוֹלָף הַפְּרִשָׁה זֵו לֹאִיבּוּד מִש"ה אִין לְבַטֵּל מ"ע שְׁל מוֹצָא שְׁפָתֵיהּ תַשְׁמוֹר עוֹד י"ל דְּשִׂאֲנֵי מְעַשֵּׂר בְּהֵמָה דֵא"א לַעֲשֹׂר וּמִפְּנֵי תַקְלָה יַעֲקֹר פִּינוֹן דְּהֵא מְסוּר לְכָל בְּעָלֵי מִקְנֵה יֵשׁ לְחוּשׁ לַע"ה שְׂאִינוּ בְּקִי בְּהַלְכָה זֵו לַעֲקֹר מִפְּנֵי תַקְלָה וְיִכְשָׁל אַבְל בְּהָא דְּאִינוּ שְׂכִיחַ שְׂעִירָא בִזְה"ז אֵלָא ע"י מִקְרָה הו"ל מִקְלָתָא דְלֹא שְׂכִיחָא לֹא גָזְרוּ רַבְּנֵי לְבַטֵּל מ"ע דְּמוֹצָא שְׁפָתֵיהּ וְכֵהֵא גּוֹנוֹא מְצִינוּ בְּכַמְהָ מְקוֹמוֹת בְּמִקְלָתָא דְשְׂכִיחָא גָזְרוּ רַבְּנֵי בְּמִקְלָתָא דְלֹא שְׂכִיחָא לֹא גָזְרוּ בֵּיהּ רַבְּנֵי מִש"ה מְפָרִישׁ וְאַח"כ מְאָבְדוּ ע"ד דְּמַסִּיק וְאִזְזִיל וְתוֹדַע דְּחֲשׂוּ גְבִי מְעַשֵּׂר יוֹתֵר הוֹאִיל וְשְׂכִיחַ וּמְסוּר לְכָל אָדָם דְּהֵא פְרִיף הֵתָם וְיִטִּיל מוּם בְּכּוֹלָהּ עֲדְרֵיהּ קוֹדֵם שְׁיַעֲשֹׂר דְּתוּ לִיכָא לְמִיחַשׁ לְתַקְלָה וּמִשְׁנֵי מְהֵרָה יִבְנֶה בַּה"מ וּבְעֵינֵי בְּהֵמָה הָרְאוּיָהּ לְהַקְרִיבָהּ וְלִיכָא וְאַכְתִּי

תקשה אם אינך שפך העדר אינו ראוי להקרה כגון בעלי מומים או שאר דברים דלאו בני הקרה נינהו ואפ"ה שם מעשר עליהם כדאמ' בפ"ט דבכורות יהיה נוהג בהו מעשר בזה"ז פיון דליכא למיחש בהו לתקלה ואמאי בטלו לגמרי למעשר בהמה בזה"ז א"ו ה"ט פיון דמעשר שכיח ומסור לכל הנושוו מדותיהם ובטלוהו לגמרי שלא תחלק: בהמה תעקר בפ"ק דע"ז פריה ונשחטינהו משחט ומשני אתי ביה לידי תקלה ופירש"י ונשחטינהו ואי משום שחויטי חוץ אקדשי בדיק הבית לא מחייב ותו פריה ונשוני גיסטרא אמר אב"י אמר קרא ונתצתם את מזבחונם לא תעשו כן לה' אלתיכם רבא אמר מפני שגרא פמטיל מום בקדשים ופי' התוס' לשיטת רש"י אע"ג דבקדשי בדיק הבית איירי וכל מום לא יהיה בו בקדשי מזבח פתיב רבא בא לפרש הטעם בקדשי מזבח וגזירה קדשי בדיק הבית אטו קדשי מזבח כדאשכחן גבי גזיה ועבודה ריש פ"י דחולין (דף קל"ו) דגזרינו קדשי בדיק הבית אטו קדשי מזבח וה"ה אהיה דפריה ונשחטינהו הומ"ל גזירה אטו קדשי מזבח דחייב משום שחויטי חוץ אלא שפיר קא משני וק"ל דפריה התם אהא דאמר רבא מפני שגרא מום מעל' הוא ומשני ה"מ בזמן שבית המקדש קיים דקיימא להקרה אבל בזמן הזה (חסר): בשני יקרב לשנה הבאה נ"ל דהאי בשני ארישא דפסח שלא הקריבו בא' קאי דאי בשני היינו שהפרישו בשני ולא ארישא קאי אמאי מוקי לה בסמוך פרבי הא פרבון נמי אתיא דמפסח שני עד ע"פ אין פאן אלא י"א חודש אלא נדאי כדפירשתי ונתנא אינך לא יקרב שמביא נ"ל דהכי תני בה לא יקרב לשנה הבאה דאי לא יקרב בשני תני בה איך מוקי לה פרבון הא מראשון לשני אינו אלא למ"ד יום ואפ"ל לרבנן אמאי לא יקרב ועוד למאי דר"ל דפליגי בתקלה והא דתני לא יקרב חייש לתקלה לר' אבהו בפ"ק דזבחים (דף י"ב) דקאמר התם אליבא דבן בתירא דפוסל בפסח ששחטו בי"ד שחרית בין לשמו בין שלא לשמו הואיל ומקצתו ראוי לשמו דלא משכחת פסח פשר אלא במפריש אחר חצות דאל"כ הו"ל דיהוי ולפ"ז פסח שני נמי א"א להפרישו אלא אחר חצות י"ד באייר דאל"כ הו"ל דיהוי דבי"ד שחרית אינו ראוי לא לשמו ולא שלא לשמו א"כ אם הופרש בראשון אינו פשר לא לשני ולא לשנה הבאה וא"כ מנלן דה"ט דהיה דתני לא יקרב משום תקלה דילמא טעמא משום דהו"ל דיהוי דס"ל כבן בתירא וכדמוקי לה ר' אבהו אלא ע"כ ש"מ דתני בה פסח שלא קרב בראשון לא יקרב לשנה הבאה דמשמע הא בשני יקרב אלמא דלית ליה הא דבן בתירא וכדמפרש ר' אבהו וע"כ ה"ט או דסבר פרבון או דחייש לתקלה ויש ללמוד מכאן דזמן למ"ד יום כמו מפסח ראשון לשני לכ"ע לא חיישינו לתקלה מדקתני לא יקרב לשנה הבאה משום תקלה הא לשני שפיר דמי: דף ס"ז ע"א מירושלים ועד צוק תשעים ריס שבועה ומחצה לכל מיל אינו יודע מה מלמדינו כמה דנקט כמה ריס לכל מיל ולא הו"ל אלא מירושלים ועד צוק י"ב מיל לחוד וחסבון הריסין ל"ל דמזכיר להו הכא פלל: חוץ מאחרונה שאין מגיע עמו לצוק ומתני ר"מ היא כדאמר בגמרא וק"ל למה לא עשו י"א סופות וגם האחרונה גיע עמו לצוק וכדאמ' בגמ' לכל תנאים עשו מנין הסופות כמנין המילין ואף האחרונה הגיע עמו לצוק ועוד דהא קתני סיפא בא וישב לו תחת סוכה אחרונה עד שתחשוך ופירש"י אע"פ שהיוצא חוץ לתחום אפי' ברשות אין לו אלא אלפים אמה ממקום שיצא שם ברשות לזה התירו מפני שהוא מעונה וחלש ועוד שיגרא לעמוד במדבר משתחשוך וזה תימה למה התירו לו לצאת חוץ לתחום אפי' אי תחומין דרבנן פיון דאפשר בתקנתא

לעשות עוד סנפך א' שלא תהא רחוקה מן הצוק יותר ממיל ויבא וישוב שם ול"צ לצאת חוץ לתחום: חולק לשון של זהורית במס' שקלים פ' התרומה מוכח דהאי לשון של זהורית דהכא אין זה לשון של זהורית שהיו קושרים במקדש בראש שעיר המשפלת לעיל בפ"ד דקתני פרה ולשון של זהורית שבראש שעיר המשפלת באין מתרומת הלשפה כבש שעיר ולשון שבין קרניו באין משירי הלשפה כן פירשו בתוספות ישנים ואני אומר דליתא דשעיר המשפלת לא הנה לו אלא לשון א' ואותו לשון שהנה קושר בראשו היינו דהכא שהנה חולקו וגירסא משונבשת נזדמנה לבעלי תוס' וה"ג בסדר המשנה שם בספריםדין פרה ושעיר המשפלת ולשון של זהורית היו באין מתרומת הלשפה והאי לשון של זהורית אלשון של פרה קאי ובסיפא גרסינן כבש פרה וכבש שעיר המשפלת ולשון שבין קרניו ואמת המים וכל צרכי העיר באין משירי הלשפה וה"ט דלשון של פרה בא מן התרומה עצמה מפני שהוא צורך פרה ופרה בא מתרומת הלשפה וכל צרכי קרבן שריא רחמנא אבל לשון של שעיר אינו לצורך קרבן אלא לידע אם ילבין מש"ה אינו בא מן התרומה עצמה אלא מן השירים ולסברת התוס' אין טעם לחלק בין לשון שקושרים בראשו לזה שחולק ומה טעם שזה בא מן התרומה עצמה וזה בא מן השירים ותדע דאותו לשון עצמו שהנה קושר בראשו אותו הנה חולק דהא לעיל פ"ד (נ"ד מ"א) דתנן קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשפלת ואמ' עלה בגמ' אמר ר"י ב' לשונות שמעתי א' של פרה וא' של שעיר המשפלת א' צריכה שיעור וא' אין צריכה שיעור ולא ידענו הי מינייהו משמע ודאי דהא א' של שעיר המשפלת היינו אותו שקושר בראשו דמיירי מיניה במתניתין דהא ר"י אמתניתין קאי ואמר עלה ר"י נחזי אנן של שעיר המשפלת דבעי חלוקה בעי שיעור פרה דלא בעי חלוקה לא בעי שיעור הרי מוכח בהדיא דאותו לשון עצמו שקשר בראשו אותו עצמו הנה חולק ואין פאן אלא לשון אחד: בא וישוב לו תחת סנפך אחרונה בסמוך פי' בשם רש"י משום שהוא מעונה ונחלש ועוד שירא לעמוד יחידי במדבר התירו לו לצאת חוץ לתחום וק"ל הא מתניתין ר"מ היא כדאמר בגמ' מדחשיב עשר סנפות וי"ב מיל והא מסקינן בפ"ג דעירובין (נ"ד ל"ה) דס"ל לר"מ תחומין דאורייתא ואיך התירו לעבור על איסור תורה מה"ט שהוא חלש או ירא הואיל ואין פאן פיקוח נפש ועוד הא אפשר בתקנתא לעשות י"א סנפות ולא יצטרך לחזור חוץ לתחום ולעבור על דבר תורה ודוחק לומר דהאי תנא ס"ל כר"מ בחדא בהא דעשר סנפות וי"ב מיל ופליג עליה בהא דתחומין וס"ל דאינו אלא דרבנן דכל כה"ג דרף הגמ' להקשות ולתרוץ ועוד בלאו הכי קיימא לן סתם משנה רבי מאיר והכי פריף התם וסבר רבי מאיר ספיקא לחומרא והתנן הטמא שיבד לטבול כו' ולא מוקי האי סתמא דלא כר"מ שוב ראיתי בתוס' ישנים שכתבו דאפי' למ"ד תחומין דאורייתא פיון שלא היתה שם שבידתו קבוע עוד מתחילת היום אם חוזר אין פאן איסור מה"ט ורבנן גמי לא גזרו כה"ג ולי נראה אם פאנו להקל מאיסור תורה ולעמוד על איסור דרבנן הא דהתירו למשלח לחזור עד סנפך אחרונה חוץ לתחום י"ל אפי' למ"ד תחומין דאורייתא אינו אלא בשבת דחמיר דבסקילה אבל יוה"כ דקיל דאינו אלא בכרת ואין בו מיתת ב"ד אין בו איסור תחומין מה"ט דהא כל עצמו של איסור תחומין למ"ד דאורייתא לא למדנו בסוף פ"ק דעירובין אלא מקרא דאל יצא איש ממקומו ביום השביעי והא גבי שבת נאמר דחמיר אבל ביוה"כ אין לנו שאין למידן קל מחמור להחמיר עליו והא לרפרם אין

איסור הוצאה ליוה"כ אע"ג דהוצאה בשבת מל"ט מלאכות היא וחיובין על זדונה סקילה כשאר מלאכות אפ"ה אין איסור הוצאה ליוה"כ הואיל והוצאה מלאכה גרועה היא כדפ"ן התם ואפ"ן למסקנא דליתא לרפרם ויש אי' הוצאה ליוה"כ היינו משום דמ"מ מלאכה היא והוי בכלל איסור מלאכה שניאמר אצל יוה"כ אבל תחומין אפי' למ"ד דאורייתא לאו מלאכה הוא דהא אין בה לא סקילה וכרת במזיד ולא חטאת בשוגג אלא לאו גרידא גבי שבת דגלי גלי אבל ביוה"כ אין לנו דאין למדין קל מחמור להחמיר עליו ועכשיו אין אנו צריכים להקל למשלח מאיסור תורה מטעמא שלא היתה קבוע שם שביתתו תחילת היום דמגלן לחלק בזה ולא מצינו שום רמז לחילוק זה אבל מה דפי' הדברים נכונים בטעמם בעצמן.

ומ"מ עדיין אין דעתי נוחה דאע"ג דאין פאן אלא איסור דרבנן מ"ט התירוהא הא אפ"ש בתקנתא לעשות עוד סנפה וכמו שכתבתי לעיל עוד ראיתי בתוספות ישנים שכתבו אהא דפירש"י ואין לומר שיושיבו אחרים אצלו ולא יעמוד יחידי כי אין נכון לראות פולם אי הלבין החוט אם לא ואפ"ש דמש"ה לא עשו סנפה י"א רחוק מיל מן הצוק פינו דאנשי סנפה י"א מותרין לילך עד הצוק שפא ילכו לראות אם הלבין ואע"ג דהשתא נמי אפ"ש לאנשי סנפה אחרונה לילך עד הצוק ע"י עירוב הא קיי"ל דאין מערבין אלא לדבר מצנה ולראות שם מעשה משלח אינו מצנה וכדאמ' לקמן בפ"ז (דף ס"ח) גבי הרוואה כה"ג כשהוא קורא אינו רואה פר ושעיר הנשרפים לא מפני שאינו רשאי כו' ואמר בגמ' דאין פאן משום מעבירין על המצות דברוב עם הדרת מלך דלאו מעביר הוא מאחר שאינו עסוק בה כדפ"ן רש"י התם ועוד הקא יכול לראות נמי מרחוק כדתנן עומד מרחוק ורואה את מעשיו הלכך א"א לערב ולפ"ז צ"ל דר"מ דסתם משנה זו פמותו פליג בהא נמי אתנאי דגמרא דאין חוששין להא דילכו לראות דאפי' לר' יהודה לא הנה מסנפה אחרונה לצוק יותר ממיל ש"מ דלא חיישי שפא ילכו לראות אם ילבין ועדיין אין כ"ז ניחא לי: וכולן ע"י עירוב ונ"ל דבהא פליגי משום דקיי"ל רפ"ח דעירובין דאין מערבין אלא לדבר מצנה ר"י חשיב הא דמלוין את המשלח דבר מצנה מש"ה קאמר דהיו ע"י עירוב ור"י ור"מ לא חשבי להו דבר מצנה ואין מערבין: מעולם לא נצרך אדם לכה אבל אם הנה צריך לכה היו מאכילין אותו ואפ"ן לא הנה מסנפן דוחה שעיר כמו שבת וטומאה א"נ מייירי שמשנפן כגון שאחזו בולמוס ומתוף שהנה יודע שאם ירעב ביותר יאחזנו בולמוס ימצא לאכול לא הנה רעב כ"כ כ"פ תוספות ישנים אלא שיש שם ט"ס וכוונתם כמו שפי' ועל תי' א' ק"ל דנדאי א"א לומר ששילוח השעיר דוחה עינוי אפי' במקום שאין בו פיקוח נפש דהאמ' לקמן בפ"ח (דף פ"א) לא יאמר עונש במלאכה דגמר מעינוי שאינו נוהג בשבתות ויו"ט ענוש עליה מלאכה שנוהג בשבתות וי"ט אינו דין שיהא ענוש עליה ופריה מה לעינוי שפן לא הותר מפללה תאמר במלאכה שהותר מפללה פ"א אצל גבוה ואם איתא הא עינוי נמי הותר מפללה אצל המשלח השעיר ודוחק לחלק בין הותרה הרבה להותרה מעט או בין הותרה מפללה בנדאי לעולם להותרה פעם א' ע"י איזה מקרה דאם המשלח אינו רעב או שאכל מעט אין מאכילין אותו עוד מדקאמר מה לעינוי שפן לא הותרה מפללה סתמא משמע שלא הותרה לגמרי בשום ענין לעולם וגם אין לחלק ולומר מלאכה הותרה לגבוה הותר גמור ומצנה לעשותה שהרי פל עבודת הקרבנות מצווים לעשות בו ביום אבל עינוי דחוייה היא ולא הותרה שהרי אם אינו רעב

כל כף אסור לו לאכול שגם זה דוחק הלכך מחנורתא כתי' שני של התוס': התקינו שיהא קושר אותו חציו בסלע וחקציו בין קרניו וזה הלשון קשרו בתחילה מיד אחר הגרלה בראשו פדתנו לעיל בפ"ד (דף מ"א) והיה קשור בראשו עד שעת שילוחו וכשמגיע לצוק חילקו פתקנה אחרונה וק"ל פינו ששילוחו מן העזרה עד לצוק והלשון בין קרניו הו"ל מחמר כו' [דיבור זה מבואר בספר טורי אבן על מסכת ר"ה (דף ל"א) עיין שם]: וחד אמר אסורין ק"ל למ"ד אסורים אמאי לא תני לה בסוף פ"ב דקדושין (דף נ"ו) דתנו המקדש בערלה וכלאי הכרם כו' אינה מקודשת וטעמא משום דאיסורי הנאה נינהו ולדידה לחשוב נמי לאברי שעיר המשלח בהדי דהני דאם קידש בהן אינה מקודשת וי"ל משום דהקשו התוס' שם דאמאי לא תשיב חמץ בפסח ותי' דס"ל כר' יוסי הגלילי דאית ליה בפרק פל' שעה חמץ בפסח מותר בהנאה והשתא י"ל אליבא דמ"ד אסורין בהנאה תנא ושייר וכ"ת מאי שייר דהאי שייר איכא למימר שייר חמץ בפסח דאיהו מוקי למתניתין דלא כר' יוסי הגלילי אלא חמץ בפסח אסור בהנאה ושויירא הוא ומ"מ למ"ד אסורין בהנאה לא נתברר אי אבריו הוו מן הנשרפין או מן הנקברים: לרבות נוב וגבעון ק"ל לר"ש דאמר בפ' י"ד דזבחים (דף קי"ד) אף ציבור לא הקריבו באהל מועד שפגלגל שהוא בשעת היתר הבמות אלא פסחים וחובות הקבוע להם זמן ומשמע התם דאף חובות הקבוע להם זמן לא קרבו אלא עולות ושלמים אבל חטאות כמו שעירי הרגלים לא קרבו גבי הא דאמ' תפרגם מתניתין בעולת חובה דאיכא עולת נדבה וה"ה דבאוה"מ שפגלגל לא קרבו ביוה"כ לא פר' כ"ג ולא ב' שעירים שהן חטאות וה"ה נמי פנוב וגבעון ולא קרבו כל הני דהו"ל במות ציבור בשעת היתר הבמות פדאמ' התם וכ"כ שם התוס' והשתא לר"ש חד מדבר לרבות נוב וגבעון ל"ל דהא ע"כ שיעיר של שם לא קרבשם ממילא שיעיר המשלח נמי לא היה וכדתנו פ"ג דמנחות ב' שעירי יוה"כ מעפכין זה את זה ונפקא ליה בגמ' מדכתיב חוקה דהא ליכא למימר דה"מ דמעפכין זה את זה היכא דמחויב להביא שניהם פגון בשעת איסור הבמות אבל בשעת היתר הבמות דאי אפשר להקריב של שם מביא של עזאזל לחוד ומתודה עליו ומשלחו דהא נדאי ליתא דהא לעיל (דף ס"ג) דמרבי מלה' ששעיר המשלח פסול במקחוסר זמן ופרי' ל"ל קרא הא אין הגורל קובע אלא בדבר הראוי לשם ודחיק טובא עד דרבא מוקי פגון שהיה לו חולה בתוך ביתו ושחט אמו ביוה"כ ובע"כ לאו ככ"ע אתיא דלמ"ד שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה אין בו משום אותו ואת בנו וכיון דלאו ככ"ע מוקי למה דחיק לאוקמי במקחוסר זמן מחמת אותו ואת בנו והא האי קרא לא מיירי אלא במקחוסר זמן דשבעה ימים של לידה הו"ל לאוקמי במקחוסר זמן של לידה ובשעת היתר הבמות דאין אלא א' בלחוד וא"צ להביא ב' להגריל דהא נדאי לא דמי למאי דקאמר התם אמאי דס"ל לחנו המצרי שם אפי' דם שעיר בפוס מביא חבירו ומזונג לו דמייתי ב' ומגריל אלמא אע"פ שאין פאן אלא לשל עזאזל לחוד אפ"ה מייתי ב' ומגריל דשאני התם פינו דהוא זמן הבאה לשניהם אפי' במת א' מהם צרי' להביא ב' ולהגריל דכתחילתו פן סופו אבל כשאין זמן הבאה של שם לגמרי אם איתא שמביא השני מאי הגרלה שייר' ביה הא בנדאי מביאו בלי הגרלה ומתודה עליו ומשלחו וכיון שפן הו"ל לאוקמי דקרא לזמן היתר הבמות אתי לרבוניא דאינו בא מקחוסר זמן אלא נדאי ש"מ דבשעת היתר הבמות פינו דשל שם לא קרב של עזאזל נמי לא והשתא קרא ג' לרבות נוב וגבעון לשילוח שעיר

לר"ש לא אֶפְשֶׁר דְּהָא אֵין פְּאן שְׁעִיר וּא"צ אֶלְא תַרְתִּי בְּמִדְבָּר שִׁילָה וּבֵית עוֹלָמִים וּמִדְבָּר
ג' לר"ש לְמֵאֵי אֲתִי מִיְהוּ י"ל לר"ש לְהַתִּיר הַנְּאָה אֲתִי אַע"ג דְּרַבָּא מְפִיק לָהּ בְּסִמּוּף
מְסַבְרָא דְלֵא אֲמַרְהָ תוֹרָה שְׁלַח לְתַקְלָה ר"ש לִית לִיהָ הָאֵי סְבָרָא דְבַפ"ב דְּקִדּוּשִׁין (דף
נ"ז) אֲמַרִּין כֹּל צְפוּר טְהוֹרָה תֹאכְלוּ לְרַבּוֹת אֵת הַמְשׁוֹלְחַת וְזֵה אֲשֶׁר לֹא תֹאכְלוּ לְרַבּוֹת
הַשְּׁחוּטָה וּפְרִיָּהּ וְאִיפּוּףְהָ אֲנָא וּשְׁנֵי ר"י מְשׁוּם רִשְׁבִּי לֹא מְצִינוּ ב"ח שְׁאֲסוּרִין וְרַבָּא שְׁנֵי
לֹא אֲמַרְהָ תוֹרָה שְׁלַח לְתַקְלָה אֶלְמָא לר"ש לִית לִיהָ הָאֵי סְבָרָא מִיְהוּ אִפִּי לְרַבָּא דְאִית
לִיהָ הָאֵי סְבָרָא אַפ"ה אִיכָא לְמִימַר דְּהִכָּא צְרִיף קָרָא יַתִּירָא לְהַתִּיר הַנְּאָה וּמְסַבְרָא לְחוּד
לֹא אֲתִיָּא וּכְמ"ש בְּסִמּוּף: נוֹב וּגְבַעוֹן שִׁילָה וּבֵית עוֹלָמִים וְאַע"ג דְּג' מִדְבָּר כְּתִיבִי וְהָנִי ד'
נִינְהוּ נוֹב וּגְבַעוֹן תַּרְנוּנִיָּהוּ כְּחִדָּא חֲשִׁיבִי דְשַׁעַת הִיָּתֵר הַבְּמוֹת הָיוּ אֲבָל שִׁילָה וּבֵית עוֹלָמִים
אַע"ג דְּכַתְרוּנִיָּהוּ אֲסוּרִים הַבְּמוֹת צְרִיף תַּרְי קָרָאִי דְשִׁילָה לֹא הָיָה מְשָׁפֵן מְשָׁא אֶלְא בְּנִין
אַבְנִים מְלִמְטָן וִירִיעוֹת מְלִמְעָלָן כְּדָמָ' בַּפ"י י"ד דְּנִבְחִים וּבְבֵית עוֹלָמִים לֹא הָיוּ בּוֹ יְרִיעוֹת
כְּלָל אֶלְא הַכְּתָלִים עִם הַגָּג הָיוּ שֶׁל בְּנִין וְלֹא דְמִי כְּלָל לְמִשְׁכָּן וְהָא דְצְרִיף הִכָּא ב' קָרָאִי
לְשִׁילָה וּב"ע לְרַבּוֹת וּלְעֵיל בַּפ"ד (דף מ"ד) גְּבִי כָּל אֲדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֹהֶל מוֹעֵד מְרַבִּי
לְשִׁילָה וּב"ע מְחַד קָרָא וְלֹא מְזַכִּיר לְנוֹב וּגְבַעוֹן כְּלָל כְּבָר פִּי שָׁם וּמ"מ מְשַׁמַּע דְּאֵין פְּאן
אֶלְא ג' קָרָאִי וּמֵאֵן דְּמִפִּיק לָהּ לְהָא דְרַשָּׁא לִיכָּא קָרָא יַתִּירָא לְהַתִּיר בְּהַנְּאָה וּק"ל הָא
בְּסוּף פ"ב דְּקִדּוּשִׁין נ"ל לְתַנָּא דְבִי ר"י דְּמְשׁוֹלְחַת דְּמַצּוֹרַע מְוַתֵּרַת בְּהַנְּאָה מְוַשְׁלַח עַל
פְּנֵי הַשְּׂדֵה מְוַתֵּרַת כְּשִׁדָּה וּפְרִיָּהּ הָאֵי שְׂדֵה מְבַעֲי לִיהָ לְכַדְתַּנְיָ שְׂדֵה שְׁלֵא יַעֲמוּד בְּיַכּוּ
וְיִזְרְקִנוּ לָיִם כּו' וּמְשַׁנֵּי א"כ נְכַתּוּב שְׂדֵה מֵאֵי הַשְּׂדֵה ש"מ תַּרְתִּי וְה"נ מְדַכְּתַב מִדְבָּר
הַמִּדְבָּר ש"מ תַּרְתִּי לְהַתִּיר בְּהַנְּאָה וּלְרַבּוֹת נוֹב וּגְבַעוֹן וּמְדַלָּא מְסִיק הַגַּמ' הִכָּא וְאִידָּהּ א"כ
נְכַתּוּב קָרָא מִדְבָּר מֵאֵי הַמִּדְבָּר ש"מ תַּרְתִּי אֶלְמָא דְהִכָּא לְכ"ע לֹא דְרַשִּׁי מִדְבָּר הַמִּדְבָּר
וּמ"ש מֵהֶתֶם וִי"ל דְּהֶתֶם שְׁיִיף טְפִי לְמַדְרַשׁ א"כ נְכַתּוּב שְׂדֵה מֵאֵי הַשְּׂדֵה מְלִמְדְרַשׁ מִדְבָּר
הַמִּדְבָּר דְּלֹא לִישְׁנָא מְתַקְנָתָא הוּא עוֹד י"ל דְּמִמִּדְבָּר הַמִּדְבָּר דְּרִישׁ וּתַרְתִּי ש"מ תַּדַּע דְּאֵי
ס"ד לְהַתִּיר הַנְּאָה לְחוּדִיָּה דְרִישׁ בְּאִידָּהּ תַּרְתִּי מִדְבָּר מֵאֵי דְרִישׁ וּבַע"כ לְרַבּוּיָּא שְׂאָר
מְקוֹמוֹת מְקוֹדְשִׁים חוּץ מֵאוּה"מ אֲתִי וְהָא לְהָא ג' קָרָאִי צְרִיכִי חַד לְנוֹב וּגְבַעוֹן וְחַד לְשִׁילָה
וְחַד לְבֵית עוֹלָמִים מִיְהוּ י"ל לְדִידָּהּ ל"צ לְנוֹב וּגְבַעוֹן דַּס"ל כַּר"ש דְּאֵין שְׁעִירֵי יוֹה"כ
קָרִיבִים שָׁם וּכְמ"ש לְעֵיל וּמְכָאן ק"ל אֶהָא דַּפ"ב דְּסוּטָה (דף ט"ו) דְתַנָּיָה הֶתֶם בְּקַרְקַע
הַמְשָׁפֵן לְרַבּוֹת קַרְקַע שִׁילָה נוֹב וּגְבַעוֹן וּבֵית עוֹלָמִים וּפִירַשׁ"י דְּלֹא גְרַסִּין שִׁילָה דְשִׁילָה
מְשָׁפֵן הֵנָּה וּל"צ לְרַבּוּיָּא דְהוּא עֵיקַר הַכְּתוּב וְהָא הִכָּא ע"כ חַד קָרָא לְשִׁילָה אֲתִי דְאִילוּ
נוֹב וּגְבַעוֹן מְחַד קָרָא אֲתוּ דְהָא שְׁוִין הֵן וְכַדְפִּירְשִׁתִּי מ"מ ק"ל אִיף דְרִישׁ ג' דְרִשׁוֹת מְהִנֵּי
ג' מִדְבָּר וְהָא חַד מְבַעֲי לִיהָ לְגוֹפִיָּה כְּדָמָר יְכוּל בִּישׁוּב ת"ל בְּמִדְבָּר וְשָׁמָּה חִדָּא נְפָקָא
לִיהָ מִמִּדְבָּר הַמִּדְבָּר: רַבָּא אָמַר לֹא אֲמַרְהָ תוֹרָה שְׁלַח לְתַקְלָה מְשַׁמַּע לְכַאוּרָה לְרַבָּא ל"צ
קָרָא כְּלָל לְהַתִּיר הַנְּאָה דְמְסַבְרָא נ"ל הָא וְהָנִי מִדְבָּר לְנוֹב וְאִינָּהּ אֲתִינִין מִיְהוּ בַּפ"ח דְּחֻוּלִין
(דף קט"ו) אֶהָא דְנִפְקָא לִיהָ לר"א לְבָשָׁר בְּחֻלָּב שְׁאֲסוּר מְדַכְּתִיב לֹא תֹאכְל כָּל תוֹעֵבָה
כָּל שְׁתִּיעֵבְתִי לָּהּ הָרִי הוּא בְּבַל תֹּאכְל וּפְרִיָּהּ שְׁלִיחַת הַקֶּן לִיתְסַר וּמְשַׁנֵּי לֹא אֲמַרְהָ תוֹרָה
שְׁלַח לְתַקְלָה וּפִי הַתּוֹס' דְהִכָּא שְׁרִינִין שְׁלִיחַת הַקֶּן מְסַבְרָא לְחוּד וְאִילוּ גְבִי מְשׁוֹלְחַת בְּעֵי
קָרָא לְרַבּוּיָּא לְהַתִּירָא דְהֶתֶם פִּינִן דְכְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ לְאַסּוּר הָאֲחַת הֵנָּה אֲמִינָא דְאִידָּהּ נְמִי
אַסּוּרָה מְשׁוּם דְאִתְקַשׁ צְפוּרִים אֶהְדְּדִי וְלֹא הָנִי שְׁרִינִין מַה"ט דְתַקְלָה לְחוּד בְּלֹא יַתוּרָא
דְקָרָא וְלֹא דְמִי לְכָל שְׁתִּיעֵבְתִי לָּהּ דְלֹא כְּתִיב בְּהִדְּיָא אֲשִׁלּוּחַ הַקֶּן וּמֵהָאֵי סְבָרָא אִיכָּא

לאוקמי אמילי אחרניי וה"נ איפא למימר כה"ג דאי לאו קרא הנה אמינא דגזירה יותר
מסתבר דלאיסור הנאה אחי מלמדנש לאינה דרשי: לא אמרה תורה שלח לתקלה ק"ל
מאי תקלה שינה הקא הא תנו לא הנה מגיע למחצית ההר עד שנעשה איברים
ומהקא נפקא ליה לראב"י בפ"ק דחולין (דף י"א) דאזלינן בתר רבא דניחוש שמא שעיר
המשלח טרפה היא וכ"ת דבדקינן ליה והתנו לא הנה מגיע וכו' וכינון שפן הנה אפשר
ללקט האיברים לקונברן או לשורפן לאחר יוה"כ כמו שעושין לכל איסורי הנאה פדתנו
בסוף מס' תמורה דבשלמא גבי שילוח הקן ומשולחת דמצורע בסוף פ"ב דקדושין ניקא
דמשולחים לעלמא בחיים ואיפא תקלה אבל האי מת הוא ליפא תקלה דהא אפשר
לשורפו או לקונברו וי"ל דפעמים לא מת השעיר ע"י דחיפתו מההר ואיפא למיחש
לתקלה פדאמ' בירושלמי דפרקין פל הימים שהיה שמעון הצדיק קיים לא הנה מגיע
למחצית ההר וכו' משמת הנה בורח למדבר והשינייקין פי' ישמעאלים אוכלין אותו:
שמכפר על מעשה עונא ועזאל פלומר על גילוי עריות וק"ל מאי אריא גילוי עריות הא
שעיר המשלח מכפר על כל עבירות שבתורה קלין ונחמורים עשה ול"ת פריטות ומיתות
ב"ד פדתנו בפ"ק דשבועות: דף ע"ה רשעים שטו ולקטו מפאן ק"ל על פירש"י בפי'
התורה שפי' אין שייט אלא לשון טיול בלא עמל וזה היפך ממה דקאמר הגמרא הקא
רשעים שטו דמשמעו להרע וכדפירש"י הקא שטו משמע למקום רחוק כמו משוט הארץ:
ע"ב תנא פשנפנים כו' אלא לאחוריהן בפ"ה דעירובין (דף נ"ה) אמר ר"ה יושבי צריפין
אין מונין להן אלא מפתח בתיהם ומתיב ר"ח מהא דאין נפנים אלא לאחוריהם פי' א"כ
המהלך בראש ונהוצרף לנקביו חוזר לאחוריו ג' פרסאות אע"ג דבמדבר הו"ל פיושבי
צריפין ושני רבא דגלי מדבר קאמרת פינו דכתיב על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו כמאן
דקביעי להו דמי ולכאורה יש להביא ראיה מפאן פדברי קצת מפרשים דאף על גב
דקיי"ל תחומין דרבנן אפ"ה תחומין די"ב מיל פנגד מחנה ישראל הוי מן התורה דאל"כ
מאי פריף מדגלי מדבר אי תחומין דרבנן מיהו יש לדחות דאדר"ע פריף לה דס"ל תחומין
מה"ת בפ"ה דסוטה וה"נ ס"ל לר"מ בפ"ג דעירובין (דף ל') ולדידהו בע"כ יושבי
צריפים פקביעי דמי למאי דס"ד דדגלי מדבר פיושבי צריפין דמו ומדר"ע ור"מ נשמע
בק"ו לרבנן דהשתא למ"ד תחומין דאורייתא אפ"ה יושבי צריפין בע"כ כמאן דקביעי
דמו מדגלי מדבר כ"ש דקביעי דמו אי תחומין דרבנן דבהא לא נחלקו ר"ע ורבנן: דף
ע"ו הני ה' ענויין פנגד מי אמר ר"ח פנגד ה' ענויין שבתורה שבת שבתון וכו' פתב
הרא"ש פי' ר"י דהני דרשות אסמכתא בעלמא ניהו וכל הני ענויין מדרבנן חוץ מאכילה
ושתייה דהכי משמע לישנא דגמרא דקאמר הני ענויין פנגד מי ולא קאמר מנלן או מהיכא
נפקא אבל פנגד מי משמע ששואל אם יש להם שום רמז מה"ת ולי אין זה ראיה דהא
בפ"ד דשבת (דף מ"ט) אמרינן הני ל"ט מלאכות דשבת פנגד מי ולא קאמר מנלן או
מהיכא נפקא אע"ג דכולן אסורים מה"ת וחיובין על זדון פרת וסקילה ועל שגגתן חטאת
פדאמ' בכלה מסכת שבת אלמא ליפא קפידא בלישנא עוד כתב הרא"ש ועוד דדריש
מה' ענויין דקרא גם אכילה ושתייה וההוא דרשא רמז בעלמא הוא דהא אכילה ושתייה
דריש ליה מקרא ומגז"ש ומדהו אסמכתא אינה נמי אסמכתא ניהו.

ואיני יודע מאי ק"ל דאע"ג דדריש אכילה ושתיה מקרא ומגז"ש היינו משום דה' ענוין פתיבי ובא' מהן פתיב פרת ואיני יודע האי פרת על איזה מהן קאי גלי קרא וגז"ש דכרת קאי אעינוי דאכילה ושתיה בכלל אכילה פדאמ' לעיל.

עוד כתב וכן משמע נמי הא דתניא בשאר ספרי דבי רב ת"ל שבתון שבות משמע דהוא מדרבנן כמו גבי שבת דאסמיהו כל איסורי דרבנן משבתון שבות. ואני אומר דאפ"ת דשבתון שבות דגבי שבת אסמכתא היא דגבי עינוי דרשא גמורה היא וטעמא דמילתא נ"ל דבשלתא שבתון דגבי שבת י"ל דאתי לעשה יתירא לאיסור מלאכה גמורה וכדדריש ר"ע לשבתון דגבי ר"ה שבתון שבות ואתי לעבור על מלאכה בעשה ול"ת וכדאמ' בפ"ד דר"ה (דף ל') וכדאמר ר"א בפ"ב דשבת (דף כ') שבתון עשה הוא והו"ל יו"ט עשה ול"ת אבל האי שבתון דגבי יוה"כ ע"כ לאו לעשה דמלאכה קאי שהרי בתחילה נאמר תענו את נפשותיכם וכל מלאכה ל"ת וזה אזהרת מלאכה ללאו ובתר פן פתיב שבת שבתון יהיה לכם ועניתם את נפשותיכם ואי האי שבתון לעשה ואמלאכה דלקמיה קאי הא דרף הפתוב היכא דאיכא עשה ול"ת להקדים עשה לל"ת וה"נ הו"ל למכתב לעשה דשבתון מקודם ללאו דכל מלאכה ל"ת אלא ע"כ האי שבתון אעינוי דבתריה קאי והא גבי ענוי לא שייך לישנא [דשבתון] בע"כ לדרשא אתי הואיל ומקרא יתירא הוא דריש מיניה שבתון שבות משאר ענוין ועוד דהאי שבתון שבות דגבי שבת גופיה פ"ה הרמב"ן בפ"ה התורה איסור דשבתון הנאמר גבי שבת וי"ט באה להזהיר בהם בעשה לשבות לגמרי אפ"ה מדברים שאינן מאבות מלאכות ותולדות אלא שיהיה לנו מנוחה מדברים שאינן מלאכה אלא טורח בעלמא וממכילתא למד זאת ע"ש שהאריה בזה ולא מייירי משבותים דדברי סופרים דתנינו להו בשלהי מסכת ביצה לא עולין באילן כו'.

עוד הביא ראיה בשם ריב"א מן הירושלמי דתניא סיכה כשתיה לאיסור ולתשלומין אבל לא לעונש וליוה"כ לא לאיסור ולא לעונש נראה לי דגם זה אינה ראיה דהכי פירושו סיכה כשתיה לאיסור פגון לענן תרומה אסור לסוף בשמן של תרומה לזרים ולטמאים בכל ענן אפ"ה סיכה שאינה של תענוג פגון מי שיש לו חטטין בראשו כמו שתיה שאסור לזרים ולטמאים בכל ענן ואין היתר לאיסורו וכן לתשלומין לענן חומש זר שסוף בשמן של תרומה בשוגג אבל לא לעונש פ"ה אם סוף זר שמן של תרומה במזיד אינו חייב מיתה כמו בשתיה שחייב מיתה אבל ליוה"כ לא לאיסור ולא לעונש בסיכה שאינה של תענוג מייירי דשרי וכדתניא מי שיש לו חטטין בראשו סוף פדרפו ביוה"כ ואינו חושש משא"כ בשתיה דאסורה ביוה"כ בכל ענן: דף פ' ע"א איכא בינייהו מלא לוגמיו דחוק פ"ה רש"י לב"ה מלא לוגמיו בריוח ולר"א דחוק ואיני יודע למה לא פ"ה איפכא לב"ה דחוק ולר"א בריוח ואי משום דמשמע ליה דכל הגי תנאי אחרון אחרון מחמיר פסדן דנקט להו ואזיל דהא ודאי ר"י ב"ב דאמר כדי גמיעה מחמיר מכולן דהאי שיעורא זוטא טפי מכולהו ליתא דהא למאי דמסיק דב"ש להחמיר וב"ה להקל ואפ"ה מקדים דב"ש לב"ה וי"ל משום דקיי"ל כל תנא בתרא לטפויי אתא פדאמ' בפ"ו דב"ב (דף צ"ו) א"כ ר"א שפיידר התנא דבריו אחר דברי ב"ה לטפויי אתא חיובא יותר מב"ה ולחייבו בשיעורא זוטא דהא אפמה יאכל ויהא חייב קאי פולהו: ע"ב בכותבת בכדי אכילת פָּרס חצי פָּרס בכדי אכילת פָּרס ק"ל הא פָּרס הקשה מפזית אכותבת ושני ליה אפ"ה קיי"ל דבהכי מיתבא דעתיה אבל פזית לאו במייתבא תליא וה"נ חצי פָּרס לאו במייתבא תליא ויותר הו"ל להקשות

מפזית דאכילת פָּרס דכזית בציר מפותבת והו"ל קושא אלימתא טפי וי"ל דרְבָא נמי ידע דטומאת גונוה לאו דאורייתא היא מיהו ס"ל פל דתיקון רבנן פּעין דאורייתא תיקון פדאמרין בכ"מ נאי לא משפחת לה בשל תורה אלא פזית לחוד ששיעורו בכדי אכילת פָּרס בשל דבריהם נמי לא היו מתקנין אלא פל פזית וכזית מחצי פָּרס בכדי אכילת פָּרס אלא פיון שמשאו בשל תורה יותר מפזית ואפ"ה שיעורו בכדי אכילת פָּרס שהוא פכותבת דיוה"כ אע"ג דהתם איפא טעמא דיתובא דעתא מ"מ אסמכוה חצי פָּרס דדבריהם אההוא שיעורא ולהקל אלא דק"ל אע"ג דאסמכוה אהאי שיעורא להקל מ"מ לא הו"ל להקל אלא בשיעור פותבת מהאי חצי פָּרס בכדי אכילת פָּרס ולא פל החצי פָּרס בכדי אכילת פָּרס וכדאשפחן בככותבת דיוה"כ ושני ר"פ הנח לטומאת גונוה דלאו דאורייתא היא והקילו בה ביותר אע"ג דלא מצינו דכונתיה בשל תורה והא דקיי"ל פל דתיקון רבנן פּעין דאורייתא תיקון היינו בדבר שיש לו עיקר מה"ת פדאמ' בגיטין משא"כ בטומאת גונוה דלית ליה עיקר מה"ת: מפאן שטומאת גונוה דאורייתא קצת ק"ל למאי דס"ד השתא דדאורייתא ממש קאמר ודרשא גמורה היא אמאי שיעורו בחצי פָּרס אטו שיעור חצי פָּרס רמיזא בקרא: ציר שעל גבי הירק משקה היוצא מן הירק.

ל"א ציר שהיו מטבילין מאכלן בציר ל' רש"י פ"ט דחולין (דף ק"כ) קמ"ל פל אכשורי אוקלא אוקלא הוא. נ"ל דה"פ אוקלא הוא לענין יוה"כ אבל לשאר מילי אכשורי אוקלא לאו אוקלא חשיב פדאמ' שם בפ"ט דחולין דתנו העור והרנטב כו' מצטרפין לטמא טומאת אוקלין ובגמ' מאי רוטב אמר רבא שומנא א"ל אפיי הוא עצמו יטמא טומאת אוקלין אלא חלב דקריש ופריה מאי איריא קריש אפי' לא קריש נמי דאמר ר"ל ציר שעל גבי הירק מצטרף לככותבת ביוה"כ ומשני התם משום יתובי דעתא הוא בכל דהוא מיתבא דעתיה הָכָא משום איצטרופי הוא אי קריש מצטרף אי לא קריש לא מצטרף פי' דאי לא קריש הו"ל משקה ואין אוקל ומשקה מצטרפין לטומאה דהא לא שוו שיעוריהו להדדי ואע"ג דאוקל ושותה ביוה"כ נמי לא מצטרף ה"ט משום דלא מיתבא דעתיה בהכי אבל ציר שעל גב הירק מיתבא כפירש"י התם וש"מ דאכשורי אוקלא לאו אוקלא חשיב לענין ד"א מש"ה חלב אי לא קריש לא מצטרף לבשר לטמא טומאת אוקלין דהו"ל משקה ואין אוקל ומשקה מצטרפין לטומאה וה"ה לציר שעל גב הירק אין מצטרף עם הירק לטמא טומאת אוקלין.

מ"מ ק"ל הא דתנו האוכל ושותה אין מצטרף מוקי לה ר"ל כר"י דאמר גבי טומאה טומאתו ולא שיעורו אין מצטרף אבל לרבנן אוכל ושותה מצטרף ור"י מוקי לה אפי' פרבנן עד פאן לא קאמרי רבנן התם אלא לענין טומאה דשם טומאה חד הוא אבל הָכָא משום יתובא דעתא והא לא מיתבא דעתיה ונשתא ר"ל דלא מחלק בין טומאה ליוה"כ לענין צירוף אכילה ושתיה אלא לרבנן בין לענין טומאה בין לענין יוה"כ אוקל ומשקה מצטרפין ולר"י בשניהם אין מצטרף ונשתא בע"כ הא דאמר ר"ל ציר שעל גב הירק מצטרף משמע דוקא ציר דאכשורי אוקלא הוא אבל שאר אוקל ומשקה אין מצטרף היינו כר"י ודלא פרבנן דלדידהו פל אוקל ומשקה מצטרף אע"ג דלאו אכשורי אוקלא דהא ר"ל לית ליה ה"ט לחלק בין יוה"כ לטומאה משום יתובא דעתא דמש"ה מוקי להא דהאוכל ושותה דלא פרבנן וה"נ לר"ל אליבא דרבנן חלב אע"ג דלא קריש מצטרף עם בשר לטומאת אוקלין אע"ג דלא שוו שיעוריהו להדדי לרבנן מצטרף וכי בעינן קריש

אליבא דר"י הוא דס"ל דכל דלא שוו שיעורייהו לא מצטרף והשתא האיך מחלק אליבא דר"ל בין ציר דגבי יוה"כ לחלב דגבי טומאה דבעי קריש דוקא משום יתובא דעתא הא ר"ל לית ליה ה"ט ובע"כ הא דאמר ר"ל אפשוורי אוכלא אוכלא לא ליוה"כ לבד חשיב אוכלא אלא לכ"ד ואף לענין טומאה אוכלא הוא והשתא אפתי תקשה אפי' אליבא דר"י מאי איירא קריש אפי' לא קריש נמי מצטרף כדאמר ר"ל גבי ציר דיוה"כ דאפשוורי אוכלא חשיב פאוכלא לענין טומאת אוכלים נמי ל"ש לר"ל וכו"ש דלרבנן ל"צ קריש דהא לדידהו אנכל ומשקה מצטרף לטומאת אוכלין: זר שאכל תרומה אכילה גסה משלם את הקרן קצת ק"ל מאי קמ"ל בהא דמשלם את הקרן פשיטא לא יאה אלא מזיק ממון חבירו ומאבדו דנדאי חייב בתשלומין ועוד ק"ל אמאי קמ"ל הא גבי תרומה דנוקא דפטור הו"ל למימר בכל איסורי תורה דכתיב בהול' אכילה דאם אכלן אכילה גסה דפטור מה"ת דלא יאכל פרט למזיק וה"נ הא דקאמר זר שכוסס שעורים של תרומה דפטור מה"ט הו"ל לאשמועין בכל איסורים כגון חדש וחמץ ומעשר שני חוץ לחומה ואי קמ"ל דמשלם את הקרן מיהו הא מילתא דפשיטא לא יאה אלא מזיק וכמ"ש: דף פ"א ור"י היא דתנן פלל אמר ר"י כל שטומאתו ושיעורו שנה כו' משמע לרבנן אפי' אין שיעורן שנה אפ"ה מצטרפים וה"ה דאוכל ושותה מצטרפין וק"ל הא אמרינן בפ"ק דסוכה (דף י"ז) אור פוסל בסוכה בג' טפחים וסכך פוסל בד' אמות ואור וסכך פוסל אין מצטרפין הואיל ולא שנה שיעורייהו ופריה וכל היכא דלא שנה שיעורייהו להדדי לא מצטרפי והתנן בהגד ג' על ג' השק ד' על ד' העור ה' על ה' מפץ ו' על ו' ותני עלה בהגד והשק השק והעור העור והמפץ מצטרפין זה עם זה והשתא לימא דההיא דההגד רבנן היא דאע"פ דלא שוו שיעורייהו מצטרפין וההיא דאור וסכך פוסל דאין מצטרף ר"י היא דכל דלא שוו שיעורייהו אין מצטרף וי"ל דעדיפא מינה משני התם פדקתני טעמא אר"ש מ"ט הואיל וראוי לטמא מושב פ"י ומה"ט אפי' לר"י מצטרפין הואיל ושווין שיעורייהו בטומאת מושב מצטרפין אף למדרס.

עוד ק"ל הא ההיא דההגד והשק מתניתין היא בסוף פ"ד דמעילה (דף י"ח) ואדקשה ליה מסיפא לסייעיה מרישא דההיא דתנן התם לעיל מיניה השרץ והגבלה וכן הגבלה ובשר המת אין מצטרף לטמא אפי' כקל שבשניהם והא שרץ וגבלה טומאתו שנה טומאת ערב ואפ"ה אין מצטרפין משום דאין שיעורן שנה דגבלה מטמא בכזית ושרץ בכעדשה וי"ל מש"ה פריה לה מההיא סיפא דההגד והשק דהיא סתמא בתרא דקיי"ל הלכה פסתם משנה וסתמא בתרא עיקר כדא' ברפ"ק דשבועות גבי לאו שאין בו מעשה (דף ד'): נכתוב רחמנא לא יאכל אכילה בכזית.

ק"ל לימא דמש"ה לא פתיב לא יאכל משום דאמרינן בפ"ב דפסחים (דף כ"ז) כל איסורים שבתורה אין לוקין עליהן אלא דרף אכילתן משום דאכילה פתיב בהו למעוטי אוכל חלב חי דפטור והא ביוה"כ דלא פתיב אכילה אלא לא תעונה אפי' שלא פדרף אכילתן חייב דעד פאן לא קאמר ר"ל לעיל אלא באוכל אכילה גסה דפטור משום לא תעונה פתיב פרט למזיק אבל בשלא פדרף אכילתן דאינו מזיק נדאי חייב והשתא אי פתיב רחמנא לא יאכל באזהרתו אפתי שלא פדרפו אינו במשמע וי"ל אע"ג דשלא פדרף אכילתן אינו במשמע בלא יאכל מ"מ פיון דא"א להזהיר על הענוי בענין אחר פדמסיק הו"ל למכתב לא יאכל דנקט מיהו פלגא בידך דעכ"פ אזהרה פדרף אכילה אבל השתא

דלא פתב פלל אפי' דרף אכילתו נמי ליפא אזהרה מש"ה קאמר אכילה בכזית ויוה"כ
בעי פפוחת אבל פזית פי היכי דאינו בעונש באזהרה נמי אינו: אלא לא יאמר עונש
בענוי דגמר ממלאכה כו' ק"ל פיון דגמר ענוי ממלאכה בק"ו ל"ל האי ק"ו אעונש דענוי
ולתפנות העונש דענוי ללמד על אזהרת ענוי תפוק ליה אזהרת ענוי מהאי ק"ו גופיה
מה מלאכה שהותרה מכללה מותר ענוי שלא הותרה מכללה אינו דין שיהא מותר עליה
וי"ל משום דאמ' בפ"ג דמכות (דף י"ז) דאפי' למ"ד עונשין מן הדין אין מזהירין מן הדין
וש"מ מהכא דאע"ג דאיפא לאו הפא מפלל עשה בהדיא אפ"ה אין מזהירין מן הדין דהא
הכא איפא לאו הפא מפלל עשה דכתיב וענייתם את נפשותיכם ואפ"ה אינו לומד אזהרה
בענוי בק"ו ממלאכה אלא משום לא יאמר עונש בענוי וכדפי' ומפאן ק"ל הא דתניא
בת"כ פ' שמיני דנפקא ליה אזהרת בהמה וסיה שאין להם סימן טהרה פלל מק"ו משפן
וארנבת וחזיר שיש להם סימן א' של טהרה ואסרון התורה ופי' המגיד רפ"ג מהל'
מאכלות אסורות אע"ג דאין מזהירין מן הדין משום שאילו פבר נאסרו בלאו הפא מפלל
עשה בהדיא מאותם תאכלו מש"ה אפשר ללאו שלהם לבא מק"ו וא"א לומר פן פדמוכח
הכא וכדפי' ובמילואים יתברר יותר: חד לאזהרה דיממא וחד לאזהרה דלילה כו' לא
ידענא אי בעינו בכל דוקתא עונש דיממא ולילה פגון שבתות וי"ט ומוצאי שביעית ולי
אפשר לומר דאע"ג דבשאר י"ט ושבתות ל"צ אזהרה ועונש ללילה בפ"ע דגם הלילה
בכלל יום אלא משום דתלה רחמנא ענוי ואיסור מלאכה דיוה"כ מחמת פפוחת היום
פדכתיב תענו את נפשותיכם וכל מלאכה לא תעשו כי ביום הזה יכפר עליכם ונהו אמנא
פיון דאין ליל יוה"כ מכפר אלא היום בלבד פדאיתא בספ"ק דשבועות (דף י"ג) גבי פרת
דיוה"כ ל"ל דקאמר הגמ' אלקמה לא משפחת לה פגון דעבד בלילה ומית דלא אתא יממא
לכפורי ליה אלקמה אין הלילה מכפרת אלא עצם היום וכיון שפן ה"א הואיל ואין הלילה
מכפרת אלא היום אין הלילה בכלל ענוי ואיסור מלאכה מש"ה איצטריף קרא לרבוניא
ליל יוה"כ פיומו לענוי ומלאכה: וחד לאפנויי.

ונ"ל לר"א דאית ליה ביבמות מופנה מצד אחד למידין ומשיבין גבי תושב ושכיר א"א
לו ללמוד מגז"ש זו דעצם עצם פיון דאינו מופנה מב' צדדים דהא איפא למפרף פדפרכיון
וכן על גז"ש דראב"י איפא דהיא פירכא גופה ובע"כ כר"פ ס"ל דהוא גופיה שבת איקרי
וגם מגז"ש דענוי ענוי לר"א אי אפשר ללמוד וכמ"ש בסמוך: דבי ר"י תנא נאמר פאן
ענוי ונאמר להלן ענוי ק"ל הא לתרנוייהו לישני דפ"ג דגדה (דף כ"ג) אלקבא דר"י ס"ל
דגז"ש שאינו מופנה פל עיקר משיבין והכא יש להשיב מה לאי' נערה המאורסה שפן
נוהג לעולם תאמר בענוי שאינו נוהג אלא ביוה"כ ונעדיפא האי פירכא מהא דלעיל מה
למלאכה שפן נוהגת בשבתות ויו"ט וקא איסור דנערה נוהג אפי' בחול ועוד איפא למפרף
מה לנערה שפן יתרג ואל יעבור פדאמ' לקמן (דף פ"ב) מכאשר יקום משא"כ ענוי יוה"כ
שנדחה מפני פיקוח נפש פדתנו לקמן עופרה שהריחה ועוד מה לנערה שפן בסקילה
דחמיר משא"כ יוה"כ דבכרת דקיל וי"ל דעל דבר אשר עינה מופנה הוא דפשיטא
דחויבא דבועל מש"ה הוא הו"ל מופנה מצד א' וס"ל לר"י דלמידין ואין משיבין
פדאמרינו התם: ונאמר להלן ענוי פי' על דבר אשר עינה ואע"ג דלעיל לא נ"ל לתדר"י
ענוי דיוה"כ אלא מענוי דויענה וירעיה משום דננין עינוי דבידי שמים זה מזה ובע"כ
ה"ט דלא יליף לענוי יוה"כ מעל דבר אשר עינה משום דענוי זה אינו בידי שמים והכא

ת"ל תשבתו שבתות מנין ת"ל שבתכם ונ"ל דגירסא משונפשת היא דמרבא י"ט הקלן קודם לשבת הקמור דנדאי אי לא הוי פתיב אלא חד רבויא לא היינו מרבים יו"ט אלא שבת אלא ה"ג אין לי אלא יוה"כ שבת מנין ת"ל תשבתו יו"ט מנין ת"ל שבתכם דגם יו"ט שבת מקרי וכדכתיב וספרתם לכם ממחרת השבת והיינו ממחרת יו"ט ראשון של פסח פדילפינו לה במנחות פרק ר"י (דף ס') וה"ג בכל הספרים בפ"ק דר"ה (דף ט') והכי גרסי הרי"ף והרא"ש: הא פיצד כ"מ שניאמר שבות נ"ל דהא כ"מ שניאמר שבות לא אתי לרבויא מידי אלא לסימנא בעלמא נקטיה וכה"ג מצינו רפ"ג דמגילה (דף כ"א) דתנו זה הפלל פל מקום שיש בו מוסף ואינו יו"ט קורין ד' דלא מרבי בזה הפלל מידי אלא לסימנא בעלמא נקטיה פדמסיק התם הגמרא וכה"ג מצינו בהרבה מקומות וה"נ האי כ"מ שיש בו שבות אשבתות ויו"ט דאיירי קאי וסימנא בעלמא הוא והתוס' בפ"ק דר"ה פירשו דהאי כ"מ אתי לרבות שביעית ואני תמה אם איתא דאפשר ללמד חד מחבירו לענין תוספת ל"ל לרבויי לשבתות ויו"ט גילף פולהו לתוספת מיוה"כ אלא נדאי חד מחבריה אי אפשר למילף וכולהו מיוה"כ א"א למילף מה ליוה"כ שכן מונהרין על הענוי משא"כ פולן ומשבת אי אפשר למילף ליו"ט שכן חמיר שבכרת וסקילה ואסור באוכל נפש משא"כ יו"ט ה"נ א"א למילף שביעית מכלן אפי' מיו"ט שכן קל מכולהו שאין אסורו נהג אלא במקורב אבל יו"ט אסור אפי' במלאכת תלוש ובחין למס' ר"ה יתבאר עוד: וכי בט' מתענין הקשו התוס' בפ"ק דברכות (דף ח') מאי קשיא ליה הא פתיב בראשון בי"ד יום לחודש בערב תאכלו מצות ואותו ערב ר"ל ערב של ט"ו וה"נ נימא מאי ערב של עשירי ותירצו שאני התם דכתיב תאכלו לבסוף דמשמע הכי בראשון בי"ד בלילה תאכלו מצות אבל הכא פתיב ועניתם קודם לבערב דמשמע ועניתם מייד ביום התשיעי.

ולי אפשר לומר דמבערב שני קדייק דב' ערב פתיבי גבי הדדי ועניתם בערב מערב וגו' והו"ל למיכתב ועניתם בט' לחודש בערב ועד ערב ונהי דבערב קמא איצטריך ואי לא הוי פתיב אלא בט' לחודש מערב ועד ערב ה"א דקאי אט' לחודש דצריך להתענות בו מערב עד ערב לכן נאמר בערב דמשמע ערב של עשירי כמו בערב דהתם משמע ט"ו אלא מערב שני ל"ל א"ו תרי מילי קא' קרא ועניתם מייד בתשיעי לחודש ונהדר קאמר בערב פלומר ערב של עשירי ועליה קא' קרא מערב ועד ערב תשבתו ולפי"ז אין צריך למאי דפי' לעיל דהא מערב אורחיה דקרא הוא אלא למאן דילף לתוספות מחול על הקודש מהכא אי ס"ל כמ"ד עד ועד בכלל וכדפי' לעיל אבל לא לחיאי בר רב מדיפתי דמפיק מהכא לאוכל ושותה בתשיעי: בראשונה פ"ב דף כ"ב [בזמן שהו מרובין רצין ועולין בכבש חסר פאן שורה שלימה ומעתיק הראשון הגיה למטה ודבריו נכונים] ומה דאמר ר"ה בפ"ק דברכות (דף ו' ע"ב) היוצא מבהכ"נ אל יפסיע פסיעה גסה אמר אפיי לא שנו אלא בדנפק אבל בדעייל מצונה למרהט י"ל האי בדעייל היינו בדרף הליכתו [לבהכ"נ אכן בדנפיק אף] בשעת יציאת בהכ"נ עצמה איירי דמש"ה אל יפסיע פסיעה גסה דמחזי ישיבת בהכ"נ [למשא] ואפ"ת [דבדעייל] מצונה למרהט אף בבהכ"נ עצמה איירי לא דמי לעזרה דבהכ"נ קיל משל עזרה דהא מנעל ורקיקה בעזרה אסור ובכלל מורא מקדש הוא פדאימא ספ"ט דברכות ובבהכ"נ שרי פדאימא התם והוא הדין גמי לרוץ אסור בעזרה פולה דהוי בכלל מורא מקדש וכ"ש בכבש של מזבח דגלי קרא

דְּצָרִיף אִימָה יִתְרָה מִן הָעֲזָרָה דְּכֹתִיב לֹא תַעֲלֶה בְּמַעְלֹת עַל מִזְבְּחִי וְלֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ
עָלָיו הַזֶּהִיר הַפְּתוּב שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת מַעְלֹת לַעֲלֹת ע"ג הַכֶּבֶשׂ מִפְּנֵי שְׁהַעוֹלָה ע"ג מַעְלֹת
צָרִיף לְהַרְחִיק רַגְלָיו זֶה מִזֶּה וְנִרְאָה כַּג"ע וְאֵע"פ שְׁאִין זֶה גְלוּי עֲרוֹה מִמֶּשׁ דְּהָא הָיוּ
מְלֻבָּשִׁים בְּמַכְנָסִים אִפ"ה קָפִיד קָרָא מִפְּנֵי שְׁנִרְאָה כַּג"ע מָה שְׁלֹא קָפִיד בְּן עַל פֶּל הָעֲזָרָה
וְאִיף הִתִּירוּ לָהֶן לְרוּץ וְה"ל לְתַמְנָן בְּזִמְנָן שְׁהוּן מְרַנְבִּין לְתַרְוֹם ע"י פִּינִיס.

וְשָׂמָא י"ל כִּינֹן דְּרִיפָה זֹו לְצִוְרָה עֲבוּדָה הִיָּתָה לְזִכּוֹת הַקּוּדֵם בְּד' אַמּוֹת בְּתַה"ד לֹא נִפְקָא
לִיה מִכְּלָל מוֹרָא וְשָׂרִי אֲבָל לְרוּץ בְּעֲזָרָה לְדַבֵּר הַרְשׁוֹת וְדָאִי אָסוּר וּבְכָלֵל מִמְּקַדְשֵׁי תִירָאוּ
הוּא וְעֲדִינֵן אִין דְּעִתִּי נַח לִי בְּזֶה: הַגְּה"ה מִמְּעַתִּיק הַרְאִשׁוֹן.

כֹּן מְצִאתִי שְׁבִירָאֵשׁ הַגְּלִיּוֹן נִיכְרָ שְׁחָסֵר שִׁיטָה שְׁלִימָה וְגַם בְּשִׁיטוֹת שְׁלִמְטָה חָסֵר כְּפִי
שְׁמֻסְוֹן בְּזֶה [וְנ"ל דְּעִקְרָ קוֹשְׁיָת הַגְּאוֹן מְהָא דְּאִיתָא בְּרַמְב"ם ה"ל בֵּית הַבְּחִירָה פ"ז
ה"ל ה' וְכָל הַנִּכְנָס לְעֲזָרָה יִהְיֶה בְּנִחַת וְשָׁקִיל וְטָרִי בְּלִישְׁנָא דְּאִבְיִי בְּבִרְכוֹת אֲבָל בְּדַעֲיִיל
מְצוּה לְמַרְהֵט אִי בְּדַרְרָה הִילּוּכּוֹ לְבַה"כ"נ דְּהִינּוּ חוּץ לְבַה"כ"נ מְצוּה לְמַרְהֵט אֲבָל בְּבַה"כ"נ
עֲצָמָה אָסוּר וְכַדְעַת מ"א בְּשׁו"ע או"ח סי' צ' ס"ק כ"ד או דְּלָמָא אִפִּי בְּבַה"כ"נ עֲצָמָה
מְצוּה לְמַרְהֵט וּמְסִיק דֹּאפ"ת בְּבַה"כ"נ שְׂרִי בְּכֶבֶשׂ אָסוּר]: דָּף כ"ב ע"ב דְּכֹתִיב וַיִּפְקְדֵם
בְּבִזָּק (נִמְצָא כֹּאן רַק אֵינָה תִּיבּוֹת וְשׁוֹרָה אַחַת שְׁלִימָה) וְנ"ל וְגַלִּי קָרָא (וַיִּפְקְדֵם בְּטָלָאִים)
בְּזָק לִישְׁנָה דְּמַבְזִיק דְּאִי שְׁמִיָּה דְּמִתָּא הִיא בְּקָרָא קָמָא בְּמֵאִי מְנַאֵם א"ו בְּזָק לִישְׁנָה
דְּמַבְזִיק עכ"ל (וְכַתֵּב ע"ז הַמְּעַתִּיק הַרְאִשׁוֹן דְּכַוְנֹנַת רַבִּינוּ דְּגַם ר"י דְּמַבִּיא פְּסוּק דְּוַיִּפְקְדֵם
בְּבִזָּק מִקָּרָא הַשְּׁנִי דְּוַיִּפְקְדֵם בְּטָלָאִים הוֹכִיחַ כִּינֹן דְּמוּכַח מִינְיָה דְּאָסוּר לְמַנּוֹת יִשְׂרָאֵל
וְא"א בְּזָק שְׁמִיָּה דְּמִתָּא הו"ל לְאִשְׁמוּעֵינֵן בְּמָה מְנַאֵם אִזְ שְׁהוּא מוֹקְדֵם לְמַנְיָן שְׁמַנְאֵם
בְּטָלָאִים.

אֲלָא ע"כ לִישְׁנָא דְּמַבְזִיק הוּא וּמָה דְּאִשְׁמוּעֵינֵן בְּקָרָא תִּרְתִּי זִמְנֵי מִשׁוּם דְּרַנְב"א אָמַר
שְׁמוּאֵל דְּלִקְמִיָּה עכ"ל הַמְּעַתִּיק): דָּף ס"ו ע"ב [אֲבִיו אָבִי אִמּוֹ בְּנָיו בֶּן בְּתוֹ וְכו' ק"ל
מְהָא] דפ"ו דִּיבְמוֹת (דָּף ס"ב) שְׁקִיל וְטָרִי הַגְּמָרָא [מְנָא הָא מְלִתָּא דב"ב כְּבָנִים מִיָּתִי]
לֹה מְדַבְּרִי הַגְּמָרָא דְּכֹתִיב מִינֵי מְפִיר [וְלָמָּה לֹא מִיָּתִי לֹה מְקָרָא דְּהִכָּא שְׁהוּא בְּתוֹרָה]
דְּהִכָּא קָרָא לְאָבִי אִמּוֹ אָבִיו וְלָבֶן בְּתוֹ בְּנוֹ: דָּף ע"ו ע"ב וְהָא תַּנָּא אִיפְכָּא [קָא נְסִיב מִנֵּין
לְסִיכָה שְׁהִיא כְּשִׁתְּיָה וְכו' מְכָאן קֹשָׁה עַל] פִּרְש"י רפ"ג דמ"ק (דָּף ט"ו) דְּאָמַר הָתָם אֲבָל
אָסוּר בְּרַחֲצִיָּה דְּכֹתִיב וְאֵל תְּסוּכִי שְׁמֹן וְרַחֲצִיָּה בְּכָלֵל סִיכָה [וּפִרְש"י שְׁנַאֲמַר וְתַבָּא כַּמִּים
בְּקִרְבּוֹ וְכִשְׁמֹן בְּעֲצָמוֹתָיו] וְהָא הָאִי כַּמִּים בְּקִרְבּוֹ שְׁתִּיָּה הִיא וְסִיכָה אִיִּתְקִישׁ לְשְׁתִּיָּה וְלֹא
רַחֲצִיָּה לְסִיכָה לְכֹן נ"ל לְפִרְשׁ [דְּהָאִי וְרַחֲצִיָּה בְּכָלֵל סִיכָה דְּקָאֵמ' הַגְּמָרָא הָתָם הִינּוּ לְפִי
הַמְּסַקְנָא] דְּהִכָּא דנ"ל רַחֲצִיָּה דְּאִקְרִי עַנּוּי מְרַבּוּי דְּסוּף לֹא סְכָתִי ש"מ דְּרַחֲצִיָּה בְּכָלֵל
סִיכָה: זָכַר לְדַבֵּר שְׁנַאֲמַר וְתַבָּא כַּמִּים הַקְּשׁוֹ הַתּוֹס' דבפ"ד דְּנִדְּהָ (דָּף ל"ב) מִיָּתִיָּא בְּרִיָּתִיָּא
דְּתַנְיָא וְלֹא יִחְלָלוּ אֵת קְדָשֵׁי בְּנֵי [יִשְׂרָאֵל לְרַבּוֹת אֵת הַסֶּף כְּשׁוֹתָהּ וְאב"א מְהִכָּא וְתַבָּא
כַּמִּים בְּקִרְבּוֹ] וְהַשְׁתָּא אִיף מַבִּיא רְאִיָּה מְעַקְרָא מְד"ת וְאִת"כ מְדַבְּרִי קַבְּלָה שְׁאִינוּ אֲלָא
זָכַר בְּעֲלָמָא וְתִי' דה"ק אִפִּי' לֹא [הִנֵּה לָבוּ פְּסוּק לְאָסוּר סִיכָה מְה"ת הו"ל לְמִיִּסְרִיָּה
מְדַבְּרָנּוּ] מְקָרָא דוֹתַבָּא וְדַבְּרִי תִיָּמָא הֵן בְּעִינֵי וְל"מ כְּזֶה בְּשׁוּם מְקוּם דְּבַתֵּר דְּמִיָּתִיָּא רְאִיָּה
שְׁהוּא אָסוּר מְה"ת מִיָּתִיָּא רְאִיָּה שְׁאָסוּר מְדַבְּרָנּוּ] עוֹד תִּי' דְּקָרָא דְּלֹא יִחְלָלוּ נְמִי אִינוּ אֲלָא
מְדַבְּרָנּוּ [אֲלָא קָרָא אִיִּצְטְרִיף לְכַדְדְּרִשְׁיָנּוּ בַּפ"ק דְּזִבְחִים] וְס"פ הַנְּשַׁרְפִים נ"ל מִיָּנְיָה אוֹכֵל

טָבַל דְּבַמִּיתָה וְהָא דְתַנּוּן בְּמַס' תְּרוּמוֹת הַסֵּף שְׁמֹן שֶׁל תְּרוּמָה מְשַׁלֵּם קָרָן וְחֻמְשׁ הוּא מְדַרְבְּנָן וְק"ל אִי מַה"ת סִיכָה אֵינוֹ כְּשִׁתְּיָה הָא דְתַנּוּן בַּפ"ב דַּמ"ש מ"ש גִּיְתָן לְאַכִּילָה וְלִשְׁתִּיָה וְסִיכָה לְאַכּוֹל דְּבַר [שְׁדַרְכוּ לְאַכּוֹל וְלִסּוּף דְּבַר שְׁדַרְכוּ לִסּוּף] לֹא יִסּוּף יֵינן וְחֻמְשׁ אֲבָל סֵף הוּא אֵת הַשְּׁמֹן וְהָא גַבֵּי מ"ש אֲכִילָה כְּתִיב וְאָכַלְתָּ שֵׁם וְשִׁתְּיָה בְּכָלֵל אֲכִילָה לְפִיכָה מִוֶּתֶר אֲבָל סִיכָה אִם אֵיתָא דְאֵינוֹ בְּכָלֵל שְׁתִּיָה אֲמַאי מִוֶּתֶר לִסּוּף שְׁמֹן שֶׁל מ"ש וְהַר"ש פֶּתַב שֵׁם שְׁהִירוּשְׁלָמִי מְפָרֵשׁ דְּסִיכָה וְשִׁתְּיָה [בְּכָלֵל אֲכִילָה מְדַכְתִּיב לֹא תוּכַל לְאַכּוֹל] בְּשַׁעֲרֵי תִירוּשָׁה זֶה הֵינּוּ וְיִצְהָרָה זֶה סִיכָה וְהַתּוֹרָה קָרְאֵתָן אֲכִילָה וְר"א דְרִישׁ סִיכָה מְדַכְתִּיב [וְלֹא נִתְּתִי מִמֶּנּוּ לְמַת מָה אֲנִן קְיָיִמִין אִי] לְהִבְיָא לֹא אַרְוֹן וְתַכְרִיכִים לְחֵי אָסוּר כְּמוֹ לְמַת אֵלָא אֵיזְהוּ דְּבַר שְׁמֹנְתָר לְחֵי וְאָסוּר לְמַת הָנִי אֹמֵר זֶה סִיכָה: ד' פ' (חֲסַר הַתְּחֵלֶת הַמַּאֲמָר) וְלִמְפָרַע פְּשָׁרִים דְּהָנִי תַרְתִּי דְּסַתְרִי וּבַע"כ צָרִיף אַתָּה לְהַאֲמִין אֵת הָנִי הַב' לְגַמְרִי וְלִפְסוּל אֵת קַמְאִי אִפִּי לְמַפְרַע אֲבָל הֵכָא גַבֵּי ב' ב"ד אֵלּוּ מוֹרִין פֶּן וְאֵלּוּ מוֹרִין כֶּן אִם שְׁנֵיֶהֱם קְיָיִמִין לְפָנֵינוּ הִלְלוּ עוֹשִׂים פְּדַבְרֵי עֲצָמָן וְכֹן הִלְלוּ פְּדַבְרֵי עֲצָמָן דְּהָא ע"כ לֹא פְּלִיגִי בַּפ"ק דִּיבְמוֹת אִי עָשׂוּ פְּדַבְרֵיהֶם אִו לֹא אֵלָא מְשׁוּם טַעְמָא דְּמַפְרֵשׁ הֵתָם הָא לֹא"ה לֹא וְכַדָּא הֵתָם בְּמַקּוּמוֹ שֶׁל ר"א וְכו' בְּמַקּוּמוֹ שֶׁל ר"ע לֹא וְהַרְבֵּה אֲמַרִינָן שֵׁם כִּינְיָא בְּזֵה וְזֵה דְרַפְּהָ שֶׁל תּוֹרָה מִיּוֹם נִתְּיַנְתָּה הִלְלוּ עוֹשִׂים פְּדַבְרֵי רַבָּן וְהִלְלוּ עוֹשִׂין פְּדַבְרֵי רַבָּן לְפִיכָה אִפִּי לְאַחַר מִיתַת קַמְאִי אִי אֲפִשֵׁר לְבַתְרָאִי לְבַטֵּל דְּבַרְיָהֶם לְמַפְרַע אֵלָא מִכָּאֵן וְלִהֲבָא מְשׁוּם אִין לָהּ אֵלָא שׁוֹפֵט שְׁבִימִיָּה הִילְכָה אִם בְּתַרְאִי מְחִיבֵי קֶרְבָּן אַכְזֵיט קֶטָן מ"מ לְמַפְרַע אִין שָׁב מִיִּדְעֵתוֹ קְרִינָן בֵּיהּ דַּל"ח יְדִיעָה אַא"כ אִי פְּשִׁיעַדַּע זֶה לְמַפְרַע מַה שְׁיִדְעַע הַשְּׁתָא הֵיָה שָׁב לְמַפְרַע פְּגוֹן שְׁנַחֲלַף לֹו חֲלָב בְּשׁוֹמֵן וְאָכַל וְאֵלּוּ יִדְעַע לְמַפְרַע דְּחֲלָב הוּא לֹא הֵיָה אֹכְלוֹ לְפִיכָה בְּהוֹרוֹ ב"ד וְחֲזוֹרוּ בְּהֵן עֲצָמָן [רִישׁ הוֹרִיּוֹת] מִי שְׁנַחֲלַף לֹו חֲלָב זֶה שֶׁל הוֹרָאֵת ב"ד לְהַתִּיר בְּשׁוֹמֵן קוֹדֵם חֲזָרָה וְאִף דְּלֹא שָׁב מִיִּדְעֵתוֹ זֶה אֵלּוּ יִדְעַע דְּחֲלָב הוּא דְּהָא חֲלָב זֶה כְּהַתִּירָא דְּמִי לֵיהּ ע"י הוֹרָאֵת ב"ד מ"מ שָׁב מִיִּדְעֵתוֹ קְרִינָן בֵּיהּ ע"י יְדִיעָה זֶה שְׁיִדְעַע לֹו עַכְשָׁיו אַחַר חֲזָרַת אוֹתוֹ ב"ד עֲצָמָן שְׁהוֹרָאֵה קַמְיָתָא הוֹרָאֵת טַעוֹת הֵיָתָה כִּינּוּן שְׁאוֹתוֹ ב"ד עֲצָמוֹ חֲזָרוּ וְהוֹדוּ שְׁלִמְפָרַע טַעוֹת הוֹרוּ הו"ל שָׁב מִיִּדְעֵתוֹ אֲבָל בְּאָכַל חֲלָב בִּזְה"ז דְּקִי"ל ע"י הוֹרָאֵת כָּל ב"ד שְׁחַלְפוּ וְעַבְרוּ וְשְׁבִימִינוּ דְאֵינוֹ חֲזָיִב אֵלָא עַל כֹּז"ג אִפִּי אִי קְיָיִמִי אַחֲרֵיהֶם וְיִוְרוּ שְׁחֲזָיִב עַל כֹּז"ק לֹא קְרִינָן כִּי שָׁב מִיִּדְעֵתוֹ לְמַפְרַע בְּשַׁעַת אֲכִילָה דְאַפִּי אִם יָבֵא אֵלֵיהּ בְּאוֹתוֹ פְּעַם שְׁאוּכַל וְא"ל שְׁעֵתִיד דוֹר אַחַר לְחֲזָיִב עַל כִּינּוּן אִפִּי"ה לֹא שָׁב מִיִּדְעָה זֶה דְאֵין לֹו אֵלָא ב"ד שְׁבִימִיו וְהַשְּׁתָא פְּרִיף [שְׁפִיר] לְפִיכָה מְהַפֵּף הַגַּמ' שֵׁם וּמַפ' דְּבַרִי ר"א לְהִיפֵף שְׁמָא ב"ד א' יִרְבֵּה בְּשִׁיעוּרִין שְׁאֵינוֹ חֲזָיִב אֵלָא עַל כִּינּוּן דְאֵין לָהּ אֵלָא ב"ד שְׁבִימִיָּה אִין לֹו לְהִבְיָא קֶרְבָּן עַל כִּינּוּן בִּינּוּנֵי כְּהוֹרָאֵת ב"ד הָעֵבֶר דְּהו"ל חֲוָלִין בְּעֲזָרָה וּבְהִכִּי נִיחָא נְמִי מַה דְּק"ל הָא בְּהִיָא דְר"א לְכ"ע בְּכַד"ק אִם יָבֵא ב"ד וְיִוְרוּ כֶן אִפִּי לְמ"ד יַחֲזִיד שְׁעֵשָׂה בְּהוֹרָאֵת ב"ד פְּטוּר [יְהֵא חֲזָיִב] שְׁהַרִי ב"ד קַמְא לֹא הוֹרוּ לְהַתִּיר לְכַתְּחֵלָה כ"ק דְּהָא חֲזָיִי שְׁיַעוּר אָסוּר וְדְמִי לְהָא דְּהוֹרוּ ב"ד לְהַנְשֵׂא וְקַלְקֵלָה דְּלֹא דְמִי דְּהַתָּם בָּא בְּעֲלָה חֵי קָמֵן נִתְּבַרֵר לְמַפְרַע שְׁהוֹרָאֵת טַעוֹת בְּנֻדָּי הֵיָה זֶה שְׁהַתִּירוּ לְהַנְשֵׂא וּמִדִּינָא חֲזָיִבָת בְּקֶרְבָּן אֵלָא שְׁגוּזָה"כ הוּא לְפִטוּר בְּתוּלָה בְּכ"ד הִלְכָה אַע"ג דַּע"י הוֹרָאֵתָן יִצְאָתָה מֵאִסּוּר א"א לְכָל דְּבַר אִפִּי בְּזִנּוֹת מ"מ אִין לָהּ אֵלָא חֲזָדוּשׁוֹ בְּמַה שְׁהוֹרוּ לָהּ לְהַתִּיר בְּהִדְנָא וְהָבֵו דְּלֹא לֹוֹסִיף עֲלָה לְפִטוּר מְשׁוּם תּוּלָה בְּכ"ד מַה שְׁיִוצָא מְכָלֵל דְּבַרְיָהֶם אֲבָל הֵתָם אִף אִם יָבֵא ב"ד אַחַר וְיַחֲזָיִבו

בכ"ק אפ"ה פ"ן דב"ד קמא הורו שאינו חייב אלא אפזית בינוני מאי חזית דסמכת אבתראי סמוך אקמאי אדרבה גזה"כ הוא אפי' מפאן ולהבא לחייבו בכזית קטן הלפך חידוש הוא ואין לה בו אלא חידושו לחייבו בכ"ק מפאן ולהבא אבל לא למפרע אפי' הא דלא התירו קמאי בהוראתן להתיר לכתחלה אפ"ה פ"ן דהכל סברו ששיעורין של עונשין בכזית בינוני נראה להם שעל פזית קטן אינו חייב קרפן אין פח בהוראת בתראי לחייבו למפרע בכ"ק דאין לה בו אלא משעת חידושו ואילך ועוד יש לחלק דהתם בהורו ב"ד לינשא וקלקלה ב"ד לא אדעתיהו וסברת לבם לחוד קא סמכי אלא אעדים שמעידים שמת בעלה לפיכך אין הוראה זו חזקה בינדם כ"כ בשעת הוראה משום דלמא סהדי שקרי ניהו ופוק חזי מה עלתה שיהי בא בעלה ושקרא אסהדו לפיכך אומדן דעת הוא שלא פינונו אלא מה שהורו להדיא לנשואי היתר אבל לא להפקיע איסור א"א לנשואי איסור או בזנות להיות תולה בב"ד אבל בהוראה זו דכזית בינוני אין סומכים על אחרים אלא על סברת לבם ודברי עצמם כל דנראה להם פשחייבו רק בכזית בינוני הפקיעו החיוב מכ"ק בהוראתן: (א"ה גם מלבד דברי רבינו י"ל דבשלמא לעגן התירא דא"א שם שפיר י"ל דרק לינשא התירוה [ובפרט דלעגן זנות אין שום היתר בעולם] משא"כ בדין פזית מאי אולמא הוראתן בכזית מבפחות ושניהם יצאו מב"ד דכזית פזה חייב ובפחות פטור] אכן בעצם דברי רבינו מש"כ ובהכי ניחא מה דק"ל וכו' צ"ע פנונתו דהלא לא מייירי פאן מעגן יחיד שעשה בהוראה ורק מעגן שב מדיעתו ושני ענינים הן ואפשר דקיצור לשון הוא ובא לחזק דבריו דאם לא נאמר פחילוקו לא מיבעי באכל בשוגג ממש דאין לפוטרו מקרבן משום דלא חשיב שב מדיעתו.

דהלא פשיטודע לו טעותן של ב"ד ישוב. וכמו שהיא דהוריות אלא אפי' אם אכל להדיא בסמיכתו על ב"ד שאינו חייב בשיעור זה ולמ"ד יחיד שעשה בהוראת ב"ד פטור.

מ"מ פאן הלא בכהאי גוונא צריף לחייבו וכמו בקלקלה אלא דשאני הכא דהחייב הוא מפאן ולהבא וכמש"כ בתחלת דבריו): דף פ"א ע"א זר שפוסס שעורים משמע דוקא פוסס שעורים היא דפטור מפני [שאינו מאכל אדם כדא' בפ"ק דפסחים גבי שעורים] נעשו פות צא ובשר לסוסים ולחמורים אבל כוסס חטים חייב חומש דמאכל אדם [הוא והראב"ד פ"י מהל' תרומות פוסק פירושלמי פ"ו דמס' תרומות דאיתא התם תני הכוסס חטים של תרומה משלם את הקרן ואינו משלם את החומש רבי אומר אומר אני שמשלם קרן וחומש וכתב הראב"ד וקיי"ל פרבנו] ואע"ג דמברכין עליו בפה"א אפשר לגבי תרומה מזיק הוא ומסוגגין לא משמע הכי מדנקט פוסס שעורים פטור מכלל [דחטים חייב וכן מוכח במנחות פר"י (דף ע') תנא] התבואה והקמחים והבציקות מצטרפים לכזית ומפרש לה התם דמייירי לעגן חמץ וחדש ומ"ש אם [אכל חוץ לחומה ובכולהו אכילה] פתיב ומדקתני התבואה והקמחים ש"מ דתבואה תבואה ממש קודם טחינה קאמר ואי כוסס את החיטה נמי בכלל מזיק הוא [ואינו מאכל אדם היכי מצוי למימר דהוי אכילה] ומצטרפים עם קמח ובצק לעגן חמץ וחדש ומ"ש דהא נדאי חיטה ראוי לאכילה יותר מה' מיני דגן אלא נדאי כוסס החיטה [מקרי אוקל ולא מזיק ותמיהני על אדם] גדול פהראב"ד איף נעלם ממנו סוגיא זו דשמעתין ודפרק ר"י דגמרא דידן וסמוך עצמו על רבנו דגמרת ירושלמי: כל שטומאתו ושיעורו שנה מצטרפין הקשו התוס' אמאי איצטריף קרא לר"ע בפ"ק דסנהדרין (דף ד') לרביעית דם הבא מב' מתים דמטמא

[בְּאוֹהֶל וּמִטָּה דְרַבְּנָן דְּפְלִיגֵי הָא] קי"ל פל שְׁטוּמְאָתוֹ וְשִׁיעוּרוֹ שְׁנֵה מְצַטְרְפִין וְתִנְרָצוּ דְמִיָּרִי מְרַבֵּיעֵית דָּם הֵבֵא מִב' מֵתִים שְׁאִין לֹא בְּזָה וְלֹא בְּזָה רַבֵּיעֵית [מִתְחַלָּה אָבֵל ב' מֵתִים שְׁיִישׁ] בִּכ"א טְפֵי מְרַבֵּיעֵית לִד"ה מְצַטְרְפִים חֲצֵי רַבֵּיעֵית מְזָה וְחֲצֵי רַבֵּיעֵית מְזָה וְצ"ל לִפ"ד שְׁאִין כָּל דָּמָם שֶׁל נְפֻלִים הִלְלוּ [בְּאוֹהֶל דֹּאֵל"ה ל"ל לְאַיְצְטְרוּפֵי לְרַבֵּיעֵית] אִפִּי בְּפָחוֹת מְרַבֵּיעֵית מְטַמֵּא בְּאוֹהֶל כְּדִתְנִין בִּפ"ב דְּמַסְכַּת אֵהְלוֹת דָּם קָטָן שְׁיִצְא כְּלוֹ רַע"א כָּל שֶׁהוּ מְטַמֵּא בְּאוֹהֶל [וְחִכ"א בְּרַבֵּיעֵית וּק"ל לְדַבְרֵי הַתּוֹסֵ'] דְּמוּקֵי לְפִלְגֻתָּא דַר"ע וְרַבְּנָן בְּדִלִיתָא בִּכ"א פְּשִׁיעוּר טוּמְאָה אָבֵל אֵיתָא בִּכ"א שִׁיעוּר שְׁלָם [לִד"ה] מְצַטְרְפִין לְכַשְׁיַעוּר וְהָא תַנּוּ הֵתָם הַשְׁדָּרָה וְהַגְּלוּלָתָא מִב' מֵתִים וְרַבֵּיעֵית דָּם מִב' מֵתִים וְרוֹבַע עֲצָמוֹת מִב"מ [וְאֶבֶר מִן הַחַי מִן הַחַי] מִב' אֲנָשִׁים רַע"ע מְטַמֵּא וְחֻכְמִים מְטַהֲרִים וְהַשְׁתָּא תִינַח בְּרַבֵּיעֵית דָּם וְרוֹבַע עֲצָמוֹת דְּמִטְהָרֵי רַבְּנָן [דִּי"ל] דְּמִיָּרִי מִב' נְפֻלִים דְּאִין בִּכ"א שִׁיעוּר שְׁלָם אָבֵל בְּשִׁדְרָה וְגִלְגֻלָּתָא וְאֶבֶר מִן הַחַי וּמִן הַמֵּת מְשֻׁנִּים דְּטוּמְאָתוֹן בְּמָה [שְׁהוּ יֵשׁ בְּכָל א' וַא' שִׁיעוּר] טוּמְאָה אִמְאֵי מְטַהֲרֵי רַבְּנָן פִּינוּ דְּטוּמְאָתוֹן וְשִׁיעוּרוֹן שְׁנֵה לִיצְרָפֵי וְעַק"ל דִּתְנִין הֵתָם עֲצָם פְּשִׁעוּרָה שְׁנַחֲלַק לִב' רַע"ע מְטַמֵּא [וְרִיב"נ מְטַהֵר אֲרִיב"נ לֹא אֶמְרוּ] עֲצָמוֹת פְּשִׁעוּרָה אֵלָּא עֲצָם פְּשִׁעוּרָה וְהַשְׁתָּא לְרִיב"נ קָשָׁה טְפֵי דְהַשְׁתָּא אִפִּי מִב' מֵתִים רְאוּי לְטַמֵּא [עֲצָם פְּחֲצֵי שְׁעוּרָה מְזָה וְעֲצָם פְּחֲצֵי שְׁעוּרָה מְזָה פִּינוּ] דְּטוּמְאָתוֹן וְשִׁיעוּרוֹן שְׁנֵה כ"ש שֶׁל מֵת א' שְׁנַחֲלַק לִב' וְהֵכָּא גַבֵּי פְּלוּגְתָּא דַר"ע וְרִיב"נ ל"ש תִּי הַתּוֹסֵ' וּבִפ"ק דְּסִנְהֶדְרִין הִקְשׁוּ הַתּוֹסֵ' ל"ל קְרָא לְרַבֵּיעֵית דָּם מִב' מֵתִים מ"ש מִב' חֲצָאֵי זִיתִים מִב"מ שְׁמִטְמֵאִין וּבִפ"ב בְּהֵמָה הַמְקַשָּׁה (דָּף ע"ז) דְּבַעֵי ר"י קְרָא לְרַבֵּיעֵית דָּם הֵבֵא מִן הַמֵּת ל"ל קְרָא תִיפּוּק לִיָּה מִיָּדֵי דְהוּי אֲבִשֵׁר הַמֵּת דָּדָם חֲשִׁיב כְּבִשֵׁר כְּדִמּוּכַח בְּהַמוּצֵיא יָיִן גַּבֵּי דָם גְּבִילָה דְּמִטַּמֵּא בְּרַבֵּיעֵית הוֹאִיל וְיָכוֹל לְקָרוֹשׁ וְלַעֲמּוֹד עַל כְּפִיִּת מְטַמֵּא מִיָּדֵי דְהוּי אֲבִשֵׁר וִי"ל דְּשִׂאֲנֵי מֵת דְּאִפִּי בְּשֵׁר עֲצָמוֹ לֹא הִיָּה מְטַמֵּא אִי לֹא מְשׁוּם דְּמִקּוּמוֹ גַּעֲשֵׂה צְלָקָתָא כְּדָא מ' בִּפ"ד דָּם הַגְּדָה (דָּף נ"ה) דְּבַעֵי אִין גִּזְעוּ מִחֲלִיף הִילְכֵּף דָּם דְּגִזְעוּ מִחֲלִיף אִי לֹא דְרַבֵּי קְרָא הִיִּיתִי מְטַהֵר וְהָא דְנִקְטָא מִזִּין לְרַבֵּיעֵית דָּם הֵבֵא מִב' מֵתִים דְּמִטַּמֵּא לֹא מְשׁוּם שְׁהִיָּה פְּשוּט לֹא בְּמֵת א' בְּלֹא הָאֵי קְרָא דְאֵי בְּמֵת א' הִיָּה טַמֵּא ה"ה בִּב' מֵתִים אִי לִיכָּא מִיעוּטָא דְהָא תַנּוּ פִל שְׁטוּמְאָתוֹ וְשִׁיעוּרוֹ שְׁנֵה מְצַטְרְפִין וְהָא דְמִטְהָרֵי רַבְּנָן דְּפְלִיגֵי עֲלֵיהֶּ דַר"ע מְשׁוּם דְּמַעֲטִיָּה קְרָא כְּדָא נְפִשְׁתָּא פְּתִיב וּק"ל ע"ז הַתִּינַח רַבֵּיעֵית דָּם מִב"מ דְּמִטְהָרֵי רַבְּנָן מְשׁוּם דְּנִפְשֵׁת פְּתִיב דְּמַעֲטֵי' קְרָא אָבֵל מ"ט מְטַהֲרֵי בִּפ"ב דְּאֵהְלוֹת בְּרוֹבַע עֲצָמוֹת וְכֹן שְׁדָרָה וְגִלְגֻלָּתָא וְאֶבֶר מִב"מ וְכֹן אֶבֶר מִן הַחַי מִב' אֲנָשִׁים דְּלֹא מִיעֵט בְּהוּ קְרָא לְצַרְפוּ פִינוּ דְּטוּמְאָתוֹן וְשִׁיעוּרוֹן שְׁנֵה וְשִׂמָּא י"ל דְּכָל טוּמְאָוֹת מִן הַמֵּת יִלְפִינוּ כְּוָלָהוּ מְרַבֵּיעֵית דָּם דְּמַעֲטִיָּה קְרָא דְנִפְשֵׁת פְּתִיב וְאִמ"ה נְמִי בְּכָלֵל טוּמְאָוֹת מֵת הוּי דְהָא מְבַחֲלֵל חֲרִיב נְפָקָא לִיָּה טוּמְאָתוֹ אֶבֶר שְׁנַחֲלַל מִן הַחַי הָרִי הוּא כְּמֵת דְּמָה לִי קְטִלְיָה כְּלוֹ מ"ל קְטִלְיָה פִלְגָּא אָבֵל ק"ל דְהָא שָׁם בִּפ"ק דְּסִנְהֶדְ' מְסִיק הַגְּמָרָא דִכ"ע יֵשׁ אָם לְמַקְרָא וּנְפִשׁוֹת קָרִינוּ דְּמִשְׁמַע ב' וְר"ע וְרַבְּנָן בְּהָא פְּלִיגֵי ר"ע סְבַר נְפִשׁוֹת תְּרִתֵי מִשְׁמַע וְרַבְּנָן סְבָרִי נְפִשׁוֹת דְּעֻלְמָא מִשְׁמַע וְהַשְׁתָּא לְרַבְּנָן אַע"ג דְּדַעֲלָמָא מִשְׁמַע וְלִיכָּא רִיבּוּיָא לְרַבֵּיעֵית דָּם מִב"מ הָא פִינוּ דִּס"ל דִּישׁ אָם לְמַקְרָא מִיעוּטָא נְמִי לִיכָּא מִמִּילָא רַבֵּיעֵית דָּם הֵבֵא מִב' מֵתִים מְצַטְרְפִים הוֹאִיל וְטוּמְאָתוֹן וְשִׁיעוּרוֹן שְׁנֵה וְהִדְרָא קוּשְׁיָא לְזִנְכָתָא מ"ט דְּרַבְּנָן דְּפִטְרֵי: הָאוּכֹל וְהַעוֹשֶׂה מְלֹאכָה בִיוֹה"כ בִּפ"ו דְּכָרִיתוֹת (דָּף כ"ו) אָמַר רַבָּא חֲזִיבִי מְלָקוֹת שְׁעֵבֶר עֲלֵיהֶם בִיוֹה"כ חֲזִיבִים וּפְרִיָּה פְּשִׁיטָא מ"ש מְחִיבֵי חֲטָאוֹת וְאֲשָׁמוֹת וְדָאִין וּמְשֻׁנֵי

סד"א הָתָם דְּמִמוֹנָא הוּא אַבְל הָכָא דְגוּפָה הוּא אִימָא לָא קמ"ל וְהִתְנִן הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע
עָשָׂה וּל"ת לָא קִשְׁיָא הָא דְאִתְרוּ בֵּיהּ הָא דְלֹא אִתְרוּ בֵּיהּ וְהִשְׁתַּאֲפְתִּי תִקְשָׁה מֵאִי קמ"ל
רְבָא מִתְנִיתִין הִיא מִדְּמִחִיב תַּנָּא לְאוּכַל וְעוֹשָׂה מְלֹאכָה בִּיּוּה"כ מְלִקוֹת וּבַע"כ מִיִּירִי
בְּדִאִתְרוּ בֵּיהּ ש"מ חִיבִי מְלִקוֹת שְׁעֵבֵר עֲלֵיהֶם יוּה"כ חִיבִים דְּהָא יוּה"כ כֹּל שְׁעֵתָא מְכַפֵּר
כְּדִאִמְ' הָתָם בַּפ"ד (דָּף י"ח) וְדִיִּיק לָהּ מִדְּתַנּוּ הָרִי שְׂבָא לִידוֹ סָפֵק עֲבִירָה בִּיּוּה"כ אִפִּי
עִם חִשְׁיָכָה פְּטוֹר שְׁפַל הַיּוֹם מְכַפֵּר מִיּוֹ י"ל דְּרְבָא לְטַעֲמִיָּה דְּאָמַר הָתָם בַּפ"ק (דָּף ו')
וּבַסַּפ"ק דְּשִׁבּוּעוֹת אֲלִיבָא דְרַבִּי דְּאָמַר עַל כָּל עֲבִירוֹת שְׁבַתוֹרָה בֵּין עָשָׂה תְּשׁוּבָה בֵּין לֹא
עָשָׂה תְּשׁוּבָה יוּה"כ מְכַפֵּר דְּמוֹדָה רַבִּי בְּעֲבִירוֹת יוּה"כ דְּאִינוּ מְכַפֵּר דֹּאלֵת"ה פְּרַת דְּיוֹמִין
הַמ"ל וְהִשְׁתַּאֲ אִפ"ת דִּיּוּה"כ מְכַפֵּר אַחֲרֵיבִי מְלִקוֹת אִפ"ה ה"מ אַחֲרֵיבִי מְלִקוֹת דְּעֵלְמָא
אַבְל אֲאֹנְכֵל וְעוֹשָׂה מְלֹאכָה בִּיּוּה"כ דֵּה"ל דְּיוֹמִיָּה וְדֹאִי אִינוּ מְכַפֵּר קמ"ל רְבָא אִפִּי אֲאִינוּ
דְּיוֹמִיָּה נְמִי אִינוּ מְכַפֵּר אַחֲרֵיבִי מְלִקוֹת לְגַמְרִי וְעִי"ל מְשַׁפְּחַת לָהּ לְמְלִקוֹת דִּיּוּה"כ בְּדִאֲכַל
וְעָשָׂה מְלֹאכָה סְמוּךְ לְשִׁקְיעַת הַחַמָּה דְּלֹא הוּ"ל שְׁהוֹת לְכַפּוּרִי עֲלֵיהּ: